

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

VETUS TESTAMENTUM GRAECE

IUXTA LXX INTERPRETES.

TOMUS SECUNDUS.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM
GRAECE
IUXTA LXX INTERPRETES.

TEXTUM VATICANUM ROMANUM EMENDATIUS EDIDIT, ARGUMENTA ET LOCOS
NOVI TESTAMENTI PARALLELOS NOTAVIT, OMNEM LECTIONIS VARIETATEM
CODICUM VETUSTISSIMORUM ALEXANDRINI, EPHRAEMI SYRI, FRIDERICO-
AUGUSTANI SUBIUNXIT, PROLEGOMENIS ET EPILEGOMENIS INSTRUXIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF

PHIL. ET THEOL. DR., PALAEOGR. BIBL. PROF. P. O. IN ACAD. LIPS.

EDITIO TERTIA,

RATIONE ETIAM HABITA THESAURI SINAITICI NUPER
INVENTI ET EDITIONIS MAIANAE CODICIS VATICANI.

TOMUS SECUNDUS.

LIPSIAE:

F. A. BROCKHAUS.

1860.

I Ω Β.

I.

Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι ᾧ ὄνομα Ἰώβ· καὶ ἦν ὁ ἄν-
θρωπος ἐκείνος ἀληθινός, ἀμεμπτός, δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παν-
τὸς πονηροῦ πράγματος. ² ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς. ³
καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τρισχίλιοι, ζεύγη ³
βοῶν πεντακόσιοι, θήλειαι ὄνοι νομάδες πεντακόσιοι, καὶ ὑπηρεσία πολλή
σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος
εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. ⁴ συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ⁴
ἀλλήλους ἐποιοῦσαν πότον κατ' ἐκάστην ἡμέραν, συμπάραλαμβάνοντες ἅμα
καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν, ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. ⁵ καὶ ὥς ἂν ⁵
συντελεσθῶσιν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλεν Ἰώβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς
ἀνιστάμενος τὸ πρωῒ, καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν
αὐτῶν καὶ μόσχον ἓνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰώβ
Μὴ ποτε οἱ υἱοὶ μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν. οὕτως
οὖν ἐποίει Ἰώβ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ καὶ ἐγένετο ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ ⁶
ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος
ἦλθε μετ' αὐτῶν. ⁷ καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας; καὶ ⁷
ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπε Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας
τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρεμι. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος Προσέσχες τῇ διανοίᾳ ⁸
σου κατὰ τοῦ παιδὸς μου Ἰώβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄν-
θρωπος ἀμεμπτός, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγ-
ματος; ⁹ ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου Μὴ δωρεὰν ⁹
Ἰώβ σέβεται τὸν κύριον; ¹⁰ οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς ¹⁰
οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτοῦ κύκλῳ; τὰ δὲ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς;
¹¹ ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι πάντων ὧν ἔχει· ἡ μὴν εἰς πρὸς- ¹¹
ωπὸν σε εὐλογήσῃ. ¹² τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν ¹²
αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος
παρὰ τοῦ κυρίου. ¹³ καὶ ἦν ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη, οἱ υἱοὶ Ἰώβ καὶ αἱ θυγα- ¹³
τέρες αὐτοῦ ἔβανον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου·

Inscriptio: ιωβ

I. 4. om. τις 2. αμεμπτ. δικαιος αληθινος θεοσεβ. 3. καμ. τρισχιλιοι
... πεντακοσια, ονοι θηλ. νομιδες (sic) πεντακοσιοι 4. εποιοουν 5. απεστειλεν
... το πρωι, προσεφ. τε θυσ. περι αυτων ... υπερ τ. ψυχ. ... εν τη καρ-
δια ... πρ. τον θεον ... om ουν ... om ιωβ ... ημερ. αυτων 6. om ιδου
in f. add περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανων 7. προς
τον διαβολον 8. ο θεος ... θεραποντος pro παιδος ... εστιν ανθρωπος
ομοιος αυτω των επι της ... post αμεμπτος add δικαιος 9. om και ειπεν
... εναντιον κυριου ... τον θεον 10. αυτου τα εξω ... τα εξωθεν παντ.
... ο. αυτω κυκλοθεν 11. ει μην εις 12. και pro τοτε ... εν τη χ. σ. δε-
δωκα, αλλα ... ο διαβ. απο προσωπου κυριου 13. και εγενετο ως ... και
οι υι. του ιωβ ... ησθιον και εβινον

SEPTUAGINTA II.

1

84655

- 14 ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐὰν ζεύγη τῶν βοῶν ἡροτρία,
 15 καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν· ¹⁵ καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλω-
 τεύοντες ἤχμαλῶτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
 16 σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι· ¹⁶ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν
 ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· κατέ-
 καυσεν τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως· σωθεὶς δὲ ἐγὼ
 17 μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι· ¹⁷ ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος
 καὶ εἶπε πρὸς Ἰωβ Οἱ ἵππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς, καὶ ἐκύκλωσαν
 18 τὰς καμήλους καὶ ἤχμαλῶτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μα-
 χαίραις· ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι· ¹⁸ ἔτι τούτου
 λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἐρχεται λέγων τῷ Ἰωβ Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγα-
 19 τέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ,
 19 ¹⁹ ἔξαιφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἤσφατο τῶν τεσσαρῶν
 γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν·
 20 ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι· ²⁰ οὕτως ἀναστὰς Ἰωβ
 ἐβῆκε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, καὶ πεσὼν
 21 χαμαὶ προσεκύνησε· ²¹ καὶ εἶπεν Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου,
 γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο· καὶ τῷ ^{Jac. 5.}
 22 κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον· ^{11.} ἐν τούτοις
 πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ
 οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.

II.

- Ἐγένετο δὲ ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆ-
 ναι ἐναντι κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἐναντίον
 2 τοῦ κυρίου. ² καὶ εἶπεν τῷ διαβόλῳ Πόθεν οὐ ἐρχῃ; τότε εἶπεν ὁ
 διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατή-
 3 σας τὴν σύμπασαν πάρεμι· ³ εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον Προσερχε-
 σὺν τῷ θροῶντί μου Ἰωβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀν-
 θρώπος ἀκακος, ἀληθινός, ἀμεμπτος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κα-
 4 κοῦ; ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας· οὐ δὲ εἶπας ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπο-
 4 λέσαι· ⁴ ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα
 5 ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτίσει· ⁵ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστεί-
 λας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, ἡ μὴν εἰς
 6 πρόσωπόν σε εὐλογήσει· ⁶ εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμι σοι
 7 αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφυλάξον· ⁷ ἐξῆλθε δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ
 8 κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν Ἰωβ ἔλκει πονήρῳ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς· ⁸ καὶ

14. αγγελοι ηλθεν (sic) ... 15. αυτους κ. τ. παιδ. επεσεν εν στο-
 ματι μαχαίρας και εσωθην εγω μ. και ηλθον 16. αγγελ. πρ. ιωβ β. ειπ.
 αυτω ... ουρανου επι την γην κ. κατεφαγεν τ. πρ. κ. τ. π. κατεκαυσεν ομ.
 και εσωθην ε. μ. και ηλθον 17. ετερ. αγγ. ερχεται προς ιωβ και λεγει αυ-
 τω ... ημιν αρχας τρις ... και εσωθην εγω 18. ερχετ. προς ιωβ λεγων
 ... παρα του (sic) υω' σου τω αδελφω 19. ηλθεν απο της ... και εσω-
 θην εγω 20. ουτως ακουσας ιωβ' αναστας διερρηξεν τ. ι. αυτου ... της
 κεφαλης αυτου και κατεπασατο γην επι της κεφαλης αυτου κ. πεσων χ. πρ.
 τω κυριω 21. ουτω και εγενετο ... ευλογημ. εις τους αιωνας 22. ουχ
 ημαρτεν ι. ουδεν εναντι κυριου ουδε εν τοις χιλεσιν αυτου κ. ουκ εδ.
 II. 4. ενωπιον κυριου ... εν μ. α. ηλθεν παρ. εναντι κυριου 2. εναντι κυ-
 ριου ... γην προ συμπασαν 3. πρ. τον σαταναν ... γης ανθρωπος ομοιος
 αυτω αμεμπτος δικαιος αληθινος θεοσεβης απεχομενος ... τα υπαρχ. α.
 απολ. δια κενης 4. και παντα οσα υπαρχει τω ανδρ. δωσει υπ. τ. ψ. α.
 5. ει μη προ η μη 6. διατηρησον 7. παρα του

ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχθῶρα ξύῃ, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔσω τῆς πόλεως. ⁹ χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μέχρι ⁹ τίνος καρτερήσεις λέγων Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἐπὶ μικρὸν προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠρπάχθησάν σου τὰ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὥδινες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων· σὺ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κάθησαι διανουκτερεύων αἴθριος, καὶ γὰρ πλανωμένη καὶ λατρίς τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τὼν μόχθων μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἱ με νῦν συνέχουσιν. ἀλλὰ εἰπὼν τι ῥῆμα πάντα ¹⁰ καὶ τελευτά. ¹⁰ ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ Ὡςπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ¹⁰ ἐλάλησας· εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποσχομεν; ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν Ἰωβ τοῖς χεῖλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ¹¹ ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ¹¹ ἐπελθόντα αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν, Ἐλιφάξ ¹² ὁ θαιμανῶν βασιλεὺς, Βαλδὰδ ¹² ὁ Σαυιῶν τύραννος, Σωφάρ Μιναιῶν βασιλεὺς· καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλεῖσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν. ¹³ ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν, καὶ βοήσαν- ¹² τες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν, ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολήν, καὶ κατα- ¹³ πασάμενοι γῆν ¹³ παρεκάθισαν αὐτῷ ἐπὶ τὰς ἡμέρας καὶ ἐπὶ τὰς νύκτας, καὶ οὐδεὶς ¹³ αὐτῶν ἐλάλησεν· ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν θεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλῃν σφόδρα.

III.

Μετὰ τούτου ἤνοιξεν Ἰωβ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ² λέγων ² Ἀπλόιοι ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νύξ ἐκείνη ἣ εἶπαν ² Ἰδοὺ ἄρσεν. ³ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος ³ ἄνωθεν, μὴδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος· ⁴ ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιά ⁴ θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος. καταραζέτω ἡ ἡμέρα ⁵ καὶ ἡ νύξ ἐκείνη, ⁶ ἀπενέγκωτο αὐτὴν σκότος· μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, μὴδὲ ἀριζμηζέτω εἰς ἡμέρας μηνῶν. ⁷ ἀλλὰ ἡ νύξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐ- ⁷ φροσύνη μὴδὲ χαρμονή. ⁸ ἀλλὰ καταράσαιο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέ- ⁸ ραν ἐκείνην, ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι. ⁹ σκοτωζέτω τὰ ἀστρα ⁹ τῆς νυκτὸς ἐκείνης· ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἕως- ¹⁰ ὅρον ἀνατέλλοντα, ¹⁰ ὅτι οὐ συνέκλεισε πύλας γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ· ἀπὸ γὰρ ¹¹ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. ¹¹ διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύ- ¹¹ τησα; ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὗζυς ἀπωλόμην; ¹² ἵνα τί δὲ συνήν- ¹² τησάν μοι τὰ γόνατα; ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐβήτηλασα; ¹³ νῦν ἂν κοιμηθῆίς ἡσύ- ¹³

8. ιωβ οστρ. ινα αποξη τον ιχ. αυτου ... κ. αυτος εκαθ. 9. ειπεν τω ιωβ η ... μεχρις ... το μηνμ. σου ... υι. σου κ. θυγ. της εμης ... συ δε ... καθισαι ... και εγω πλανηταις και λατρ. τ. εκ τ. περιερχομενη κ. οικ. εξ οικιας ... ποτε δυση ινα αναπαυσωμαι τ. μοχθ. και των περιεχουσων με οδυνων ... αλλ ειπον τι ρ. προς 10. αυτη ειπεν ινα τι ωςπερ ... ουτως ελαλησας· ει (ante ει ** adripiit ✕) τα μεν αγαθα ... τα δε κακα ... εν τούτοις πασιν τοις σ. α. ουχ ημ. ιωβ ουδε εν τοις χ. αυτου 11. ιδιαις πολεως πρ. α. του παρακαλεσαι και επισκεψασθαι αυτον ελιφαζ ο θεμανων β. βαλδιδας ο αυχαιων τυρ. και σ. ο μιναιων β. κ. παρεγ. ομοθυμ. πρ. αυτ. του εtc. 12. ρηξαντες δε ... in f. add επι τας κεφαλαις αυτων 13. παρεκαζητον ... AC ελαλ. προς αυτον λογον III. 4. και μετα ταυτα 2. και απεκριθη ιωβ λεγων ... εν η εγεννηθην εν αυτη κ. η νυξ εν η ειπον ... C om εκεινη 4. AC ημερα πρω νυξ ... C φθγγος 5. και επελθον ... η ημερ. εκεινη 6. εναντων 7. AC οδυνηρα 8. καταρασε τοιαντην ... χειρουσασθαι 9. C* και μη υπομειναι ... υπομ. και μη ελθοι κ. μη φωτισαι μηδε ιδοι ... C ειδοι 10. κοπον προ πονον 12. και ινα τι συνητησεν μοι γονατα ... εβήτηλασα μητρος μου

τρόπον, ²⁰ καὶ ἀπὸ πρωΐθεν μέχρι ἐσπέρας οὐκ ἔτι εἰσί, παρὰ τὸ μὴ δύνα-
σθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. ²¹ ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξη-
ράνθησαν, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.

V.

Ἐπακάλεσαι δὲ εἰ τίς σοι ὑπακούσεται, ἢ εἰ τίνα ἀγγελῶν ἀγίων ὄψῃ.
² καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ θάνατος ἡζήσας. ³ ἐγὼ δὲ ² 3
ἐώρακα ἄφρονας ῥίξαν βάλλοντας, ἀλλ' εὐθὺς ἐβρώθη αὐτῶν ἡ δίαίτα. ⁴ πόρρω ⁴
γένονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας, κολαβρισθεῖσιν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσώ-
νων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. ⁵ ἂν γὰρ ἐκείνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδον-
ται, αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαιρετοὶ ἔσονται. ἐσιφωνισθεῖσιν αὐτῶν ἡ ἰσχύς.
⁶ οὐ γὰρ μὴ ἐξέλιθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνοσ· ⁶
⁷ ἀλλὰ ἄνθρωπος γενεᾶται κόπῳ, νεοσσὸς δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται. ⁸ οὐ ⁷ 8
μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου, κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπα-
καλέσομαι, ⁹ τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ⁹
ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· ¹⁰ τὸν διδόντα ὑπερὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστελλοντα ὕδωρ ¹⁰
ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν· ¹¹ τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ ἀπολωλότας ¹¹
ἐξεγείροντα· ¹² διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ ¹²
¹³ 3. χεῖρες αὐτῶν ἀληθείας. ¹³ ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βουλὴν δὲ ¹³
¹⁴ 19. πολυπλόκων ἐξέστησεν· ¹⁴ ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ μεσημέ-
ριον ψηλαφήσαςαν ἴσα νυκτί. ¹⁵ ἀπολοῖντο δὲ ἐν πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλ-
θοι ἐκ χειρὸς θανάτου· ¹⁶ εἴη δὲ ἀδυνατῶ ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφορά-
χρῆται. ¹⁷ μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος· νοσήσῃ δὲ παντοκρά-
τορος μὴ ἀπαναῖνου. ¹⁸ αὐτὸς γὰρ ἀλεγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν· ¹⁸
ἐπαίσει, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσονται. ¹⁹ ἐξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται, ἐν ¹⁹
δὲ τῷ ἐβδόμῳ οὐ μὴ ἄψηται σου κακόν. ²⁰ ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου, ²⁰
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε. ²¹ ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύ-
ψει, καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. ²² ἀδικῶν καὶ ἀνόμων κατα-
γέλσῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς· ²³ θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρή-
νεύσουσί σοι. ²⁴ εἴτα γνώσῃς σου οἰκός, ἡ δὲ δίαίτα τῆς ²⁴
σκητῆς σου οὐ μὴ ἀμάρτη. ²⁵ γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ τέκνα ²⁵
σου ἔσται ὥσπερ τὸ καμβότανον τοῦ ἀγροῦ. ²⁶ ἀπελῶσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ²⁶
ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος, ἢ ὥσπερ θιμωνία ἄλωνος κατὰ ὥραν συγκο-
μισθεῖσα. ²⁷ ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν, ταῦτά ἐστιν ἃ ἀνηκόαμεν· οὐ ²⁷
δὲ γνώθῃ σεαυτῷ εἰ τι ἔπραξας.

20. omi και ... εως εσπερας και ουκ ... και παρα 24. ετελευτησαν
pro εξηρανθησαν. ... και παρα το μ. ex. a. σοφ. απωλ. V. 1. σου εις-
ακουσεται ... αγιων αγγελων 3. εωρακα ... ευθυς η διαίτα αυτ. εβρ. 4.
εγενοντο ... σκολαβρισθεισαν 5. εξερσαν pro συνηγαγον ... ουκ εξερεστη-
νουνται και εξιφωνισθει 6. ex γης 7. εν κοπω γενναται ... γυπων 8. αλλ
εγω ... δε τον παντοκρατορα επικαλ. 10. επι της γης τον αποστελλοντα
12. τον διαλλασσοντα 13. φρονησ. αυτων, βουλαις δε 14. εν ημερα αυτοις
συναντησεται σκοτος ... ψηλαφησαςαν 16. και ειη αδυνατω ελ., και αδικου
στομα 17. ο κυρ. επι της γης 18. παταξει pro επαισει ... ιασονται 19.
εξελεται σε ... ουχ αψεται 20. και εν πολεμω ex χ. σ. ρυσεται σε
21. κρυψ. σε, και ου φοβηθησῃ ... in f. add και ου φοβηθησῃ απο τα-
λαιπωριας οτι ελευσεται ταιλαιπωρια 22. αγριων της γης ου φοβηθησῃ
23. in f. add (sed in margine ** addidit signum ✕ usque ad ειτα γνωσῃ
o. ειρ. σου ο οικος v. 24.) οτι μετα των λιθων του αγρου η διαστηκη
σου και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει σοι και γνωσῃ οτι εν ειρηνη το
σπερμα σου και επισκοπη της ευπρεπιας σου και ου μη αμαρτη 25. και
γνωσῃ οτι ... το πανβοτανον 26. απελουση ... καιρον αυτου 27. σεαυτω
τι εποησας

VI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 3 Εἰ γὰρ τις ἰσθὼν στήσαι μου τὴν ὀργήν, τὰς
 3 δὲ δίδουαι μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν, 4 καὶ δὴ ἄμμου παραλλας βαρυ-
 4 τέρα ἔσται· ἀλλ' ὡς ἔουκε τὰ ῥήματά μου ἔστι φαῦλα. 5 βέλη γὰρ κυρίου ἐν
 5 τῷ σώματί μου ἔστιν, ὣν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα, ὅταν ἄρξω-
 5 μαι καλεῖν κεντούσai με. 6 τί γάρ; μὴ διὰ κεντῆς κεκράδεται ὄνος ἄγριος ἀλλ'
 6 εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔστι γεῦμα ἐν ῥήμασι κενοῖς;
 7 οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ὀργή· βρόμον γὰρ ὄρω τὰ σιτά μου ὡς-
 8 περ ὁσμήν λόντος. 9 εἰ γὰρ δόψῃ καὶ ἔλθοι μου ἡ αἰτήσις, καὶ τὴν ἐλπίδα
 9 μου δώῃ ὁ κύριος. 10 ἀρεσάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με, εἰς τέλος δὲ μὴ με
 10 ἀνελέτω. 11 εἴη δὲ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τευχέων ἡλλόμην, ἐπ' αὐτῆς
 11 οὐ φείσομαι· οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἁγία θεοῦ μου. 12 τίς γάρ μου ἡ
 12 ἰσχὺς ὅτι ὑπομένω; ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεται μου ἡ ψυχὴ; 13 μὴ ἰσχύς
 13 λίσσω ἡ ἰσχύς μου; ἢ αἱ σάρκες μου εἰσι χάλικαι; 14 ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῶν ἐπε-
 14 ποίειν; βοήθειά δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν, 15 ἀπειπάτό με ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ
 15 κυρίου ὑπερεῖδέν με. 16 οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου, ὥσπερ χεῖμα ἄβρου-
 16 ῶς ἐλπίσκειν ἢ ὥσπερ κύμα παρηλθόν με· 17 ὁπτινὲς με διευλαβούντο, νῦν ἐπι-
 17 πεπνώκασι μου ὥσπερ χιῶν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς· 18 κατὼς τακτεῖσα θέρμης
 18 γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν, 19 οὕτω κατὰ καταλείψω τὴν ὑπὸ πάντων,
 19 ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔσοικος ἐγενόμην. 20 ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανῶν, ἀτραπούς Σα-
 20 βῶν οἱ διορῶντες, 21 καὶ αἰσχυρὴν ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλει καὶ χρήμασι
 21 πεποιδότες. 22 ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελετημόνως, ὥστε ἰδόντες τὸ
 22 ἔμῳ τραυίμα φοβήθητε. 23 τί γάρ; μὴ τι ὑμᾶς ἤτησα, ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος
 23 ἐπαδέομαι, 24 ὥστε σῶσαι με ἐξ ἐχθρῶν, ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαι με;
 24 25 διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω· εἰ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι. 26 ἀλλ'
 26 ὡς ἔουκε φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα, οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχύιν αἰτοῦμαι, 27 οὐδὲ
 27 ἐλεγχοῦ ὑμῶν ῥήματα με παύσει, οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματα ἀνέξομαι.
 27 28 πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπαπίτετε, ἐν ἀλλεσχῶ δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν. 29 νυνὶ δὲ
 29 ἐμβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι. 30 καθίστατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἀδι-
 30 κων, καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε. 31 οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γλώσσει μου ἀδικ-
 31 κων· ἢ ὁ λαρυγὲς μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ;

VII.

Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βλὸς ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὡς-
 2 περ μισθίου αὐθυμερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; 2 ἢ ὥσπερ θεράπων δεδουκὼς τὸν

VI. 2. Τι γαρ τις 3. βαρυτεραι εισιν 4. om αυτων 6. καινοις 7. δε μου παυσασθ. η ψυχη ... C μου παυσασθαι (vdtr) ... C ευχη pro οργη 8. ελθη ... δωη ο θεος 9. om με prius 10. δε μοι η πολεις μου ταφος ... ελλομην ... ου μη φισωμαι, C ουδεν φισομαι ... εν ρηματα αγιου 12. χαλικαι, C χαλικαι 13. απ. δε με ... και επισκοπη κυριου υπεριδεν με ... C υπεριδεν 15. προσιδω ... κυματα ... C παρηλθομεν pro παρ. με 16. ευλαβουντο, C διευλαβουντο 17. τακεις ... γινομενη ουκετι εργωσθη ... C ανεγνωσθη ... περ ην resccripta sunt 18. ανοιτως ... και εγω ... απωλ. τε και 19. (ιδετ οδους ...) και ατραπους ασεβων ... in f. add αι-σχυνηται 20. om και ... αισχυνην οι ορωντες οφ. 21. αταρ δη 23. με εκ χειρος κακων η ρυσ. με εκ χ. δυναστου 25. φαυλα ανδρος αληθεινου ... ρημα ουδε ισχυν 26. ουδε ο ελεγχ. υ. τα ρηματα μου παυσει, ουδε φθεγματος ρηματος υμων ανεξομαι 27. οτι ορφανω 28. εμβλεψας 29. αδι-κων εν χρισι 30. ου γ. εστ. αδικ. (sed haec in litura) εν γλ. μου ουχι δε και ο λαρυγξ μ. συν. μ. VII. 1. μισθου

κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχὼς σκιᾶς· ἡ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ·³ οὕτως καὶ γὰρ ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι 3 μοί εἰσιν.⁴ ἔάν κομηθῶ, λέγω Πότε ἡμέρα; ὥς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε ἔσπερα; πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωῒ.⁵ φύρεται δὲ μου 5 τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων, τήκω δὲ βῶλακας γῆς ἀπὸ ἰχθῶρος ἕξω.⁶ ὁ δὲ δὲ βλος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπολώλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι.⁷ μνησθήτη 7 οὖν ὅτι πνευμά μου ἡ ζωή, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν.⁸ οὐ περιβλέψεται με ὀφθαλμός ὁρῶντός με· οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, 8 καὶ οὐκ ἔτι εἰμί.⁹ ὥσπερ νέφος ἀποκαθάρσιν ἀπ' οὐρανοῦ· ἔάν γάρ ἄνθρω- 9 πος καταβῇ εἰς ἄδην, οὐκ ἔτι μὴ ἀναβῇ,¹⁰ οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν 10 ἴδιον οἶκον, οὐδ' οὐ μὴ ἐπαγῶ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ.¹¹ ἀτὰρ οὖν οὐδὲ 11 ἐγὼ φέισομαι τῷ στόματί μου, καλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὧν, ἀνοίξω πικρὰν ψυχῆς μου συνεχόμενος.¹² πότερον θάλασσά εἰμι ἢ ὁράκων, ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ 12 φυλακὴν;¹³ εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου, ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν 13 ἰδία λόγον τῇ κοίτῃ μου.¹⁴ ἐκφοβεῖς με ἑνυπνίους, καὶ ἐν ὁράμασί μου κατα- 14 πήσσεις.¹⁵ ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου 15 τὰ ὁσῶτά μου.¹⁶ οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροζυμήσω· ἀπόστα 16 ἀπ' ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βλος.¹⁷ τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας 17 αὐτόν; ἡ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν;¹⁸ ἡ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως 18 τὸ πρωῒ, καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς;¹⁹ ἕως τίνος οὐκ ἔξες με οὐδὲ προΐη 19 με, ἕως ἂν καταπῶ τὸν πτερόν μου;²⁰ εἰ ἐγὼ ἤμαρτον, τί θυνήσομαι πρὸ- 20 ξαι, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων; διὰ τί ἔβου με κατέντευκτὴν σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον;²¹ διὰ τί οὐκ ἐποίησας τῆς ἀνομίας μου λήθην 21 καὶ καθάρισμὸν τῆς ἀμαρτίας μου; νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὁρῶντων δὲ οὐκ ἔτι εἰμί.

VIII.

Ἵπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυίτης λέγει·² Μέχρι τίνος καλήσεις ταῦτα, 2 πνεῦμα πολυρρήμον τοῦ στόματός σου;³ μὴ ὁ κύριος ἀδικήσῃ κρινῶν; ἡ ὁ 3 τὰ πάντα ποιήσας ταρᾷε τὸ δίκαιον;⁴ εἰ οἱ υἱοί σου ἡμαρτον ἐναντίον αὐ- 4 τοῦ, ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν.⁵ οὐ δὲ ὁρῶντις πρὸς κύριον παντο- 5 κράτορα δεόμενος·⁶ εἰ καθάρως εἰ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακούσεται σου, 6 ἀποκαταστήσει δὲ σοὶ δίκαιαν δικαιοσύνην·⁷ ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου 7 ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα.⁸ ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξί- 8 χνίσσον δὲ κατὰ γένος πατέρων·⁹ χριζοὶ γὰρ ἔσμεν καὶ οὐκ οἶδαμεν, σκιά 9 γὰρ ἐστὶν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βλος.¹⁰ ἡ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγ- 10 γελῶσι, καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα;¹¹ μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδα- 11

2. τετυχημένος 3. καὶ ἐγώ 4. γίνωμαι οὐδ. ἀφ' ἐσπερας ... C ἀφ' ἐσπερας 5. AC ἔξω 6. ἐλαφρ. δρομεως 7. μνησθ. δε οτι ... AC ο φθαλμοί 8. οὐκ ατενοί μοι ο οφθ. ορ. με ... om ετι 9. καὶ ουκετι εμει ὡςπερ ... ου μὴ αν αναβη ετι 10. ουδε μὴ επιστραφη ετι εἰς ... ουδε μὴ επιγνώ α. ο τοπ. α. ετι 11. τοιγαρουν ουδε ... καλήσω δε εν αν. ων του πνευματος μου, ανοίξω το στομα μου εν πικρία ψυχης συνεχόμενος 12. δρακων, επι κατεταξας κατ' εμου φυλ. 13. ειπον παρακαλεσει ... εμαυτ. διαλογον ἰδια τη 14. δια τι εκφοβεῖς 15. απαλλάσσεις δε ... απο πνευμ. την ζωνην μου, την δε ψυχην μου απο του σωματός μου 16. κενος (ut saepe ai pro ε) 17. ποιη το πρωι 19. πρωτη ... in f. add εν οδυν 20. τι θυναι μοι σοι πραξαι 21. καὶ δια τι ου ληθην εποιησω της αμαρτ. μου καὶ καθ. της ανομιαις μ. VIII. 2. πολυρρημον 4. εἰ υιοι ... την ανομιαν α. 6. post αληθινος repetit ε ... σου επακουσεται 8. om γαρ 9. σκια δε εστιν η ο βλος ετι τ. γ. 10. διδαξ. ρηματα x. αναγγ. σοι συνεσιν σοφιας x. εκ x. σε διδαξουσιν p.

12 τος· ἡ ὑψωθήσεται βούτομον ἀνευ πότου· ¹² ἐτι δὲ ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ
 13 διερισθῇ· πρὸ τοῦ παῖδιν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται· ¹³ οὕτως τολύνεσθαι
 τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπαλανθανομένων τοῦ κυρίου· ἐλπίς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπο-
 14 λείπεται. ¹⁴ ἀόκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος, ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ
 15 σκηνή· ¹⁵ ἐὰν ὑπερέσῃ τὴν οὐκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ σπῇ· ἐπαλαβομένου δὲ αὐτοῦ
 16 οὐ μὴ ὑπομείνῃ· ¹⁶ ὕψος γὰρ ἔστιν ὑπὸ ἡλίου, καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥά-
 17 δαμον αὐτοῦ ἐξελεύσεται· ¹⁷ ἐπὶ συναγωγῇν λίθων κοιμάται, ἐν δὲ μέσῳ χαλ-
 18 κων ζήσεται. ¹⁸ ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν· οὐχὶ ἐώρακας τοιαῦτα,
 19 ¹⁹ ὅτι καταστροφή ἀσεβοῦς τοιαύτη, ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει. ²⁰ ὁ
 γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον, πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐδέ-
 21 ξεται· ²¹ ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν ἐξομολογή-
 22 σεως· ²² οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνῃν, διαίτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

IX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει· ² Ἐπὶ ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστί. πῶς γὰρ
 3 ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ· ³ ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ
 4 ὑπακούσῃ αὐτῷ, ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. ⁴ σοφὸς
 γὰρ ἐστὶ διανοίᾳ, κραταιὸς τε καὶ μέγας· τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐ-
 5 τοῦ ὑπέμεινεν· ⁵ ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἶδασιν, ὁ καταστρέφον αὐτὰ ὀργῇ·
 6 ⁶ ὁ δὲ σείων τὴν ὑπὸ οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται· ⁷ ὁ
 8 λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄστρον κατασφραγίζει· ⁸ ὁ τανύ-
 9 σας τὸν οὐρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὡς ἐπὶ ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης· ⁹ ὁ
 10 ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἑσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμεῖα Νότου· ¹⁰ ὁ ποιῶν
 11 μέγαρα καὶ ἀνεξίχνιστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· ¹¹ ἐὰν
 12 ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω· ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ' ὡς ἔγνων. ¹² ἐὰν ἀπαλλάξῃ,
 13 τίς ἀποστρέψει· ἡ τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας· ¹³ αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν,
 14 ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκαμψάντων κήτη τὰ ὑπὸ οὐρανόν· ¹⁴ ἐὰν δέ μου ὑπακούσεται, ἡ
 15 διακριεῖ τὰ ῥήματά μου· ¹⁵ ἐὰν γὰρ ὧ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεται μου, τοῦ
 16 κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι· ¹⁶ ἐάν τε καλέσω καὶ μὴ ὑπακούσῃ, οὐ πιστεύω
 17 ὅτι εἰσακηκοί μου τῆς φωνῆς· ¹⁷ μὴ γνώφω με ἐκτρίψῃ· πολλὰ δέ μου τὰ
 18 συντρίμματα πεποίηκε διὰ κενῆς· ¹⁸ οὐκ ἔβ γὰρ με ἀναπνεύσαι, ἐνέπλησε δέ
 19 με πικρίας, ¹⁹ ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κρατεῖ· τίς οὖν κριματὶ αὐτοῦ ἀντιστήσεται·
 20 ²⁰ ἐὰν γὰρ ὧ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσεται· ἐάν τε ὧ ἀμειψτός, σχολὴς
 21 ἀποβήσομαι· ²¹ εἴτε γὰρ ἡσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ἀφαιρεῖται μου
 22 ²² ἡ ζωή· ²³ διὸ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή, ²³ ὅτι φαῦλοι ἐν
 24 θανάτῳ ἐξαισώ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται· ²⁴ παραδεδόονται γὰρ εἰς χεῖρας
 ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει· εἰ δὲ μὴ αὐτὸς ἐστί, τίς ἐστιν·
 25 ²⁵ ὁ δὲ βίος μου ἔστιν εὐαφρότερος δρομέως· ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδσαν.
 26 ²⁶ ἡ καὶ ἐστὶ ναυσὶν ἔχνος ὁδοῦ, ἡ αὐτοῦ πετομένου ζητοῦντος βορᾶν· ²⁷ ἐάν τε

42. ἐτι ον ε. ρ. cum ανευ ποτου conjg. ... πασαν βοτανην· εαν δε μη
 πιη ξηραίνεται 43. του θεου ... ολειται 44. οικ. δε εσται αντου ο οικ.
 και η οδος αυτου, η δε σκηνη αυτου αραχνη αποβ. 45. υπερεισι ... επι-
 λαβ. δε αυτης ου 47. επι συναγωγη 48. αυτον ο τοπ. ψευσεται ... εορα-
 κας 49. αλλο 20. αποποιησεται 24. και τα χειλ. α. αγγαλιασεως 22.
 ενδυσονται αισχ. (sed αισχυνην in litura) και διαιτα IX. 3. κριθηναι
 μετ αυτου ... εκ χειλεων 5. αυτα εν οργη 7. τω ηλω μη ανατελλειν και
 ουκ 8. επι θαλ. ως επ εδαφ. 9. πλειαδα ... ταμια 14. και εαν παρελθῃ
 13. απεστρ. οργη ... εκαμψῃ 14. εισακουση η διακρινη (ed. rom. διακρινει)
 15. εαν τε γαρ 46. και εισακουση ... om της φωνης 17. μη εν γνωφω ...
 μου τα συντρ. μου 19. ισχυι κρατει 24. πλην οτι αφηρηται 22. απολνει
 23. εξωσειω απολουνται 24. κριτων αυτου ... om τις εστιν 25. ελαφρ. εστιν
 ... απεδρα ... ιδον 26. βορραν

γάρ εἶπω, ἐπιλήσσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω. ²⁸ σείομαι ²⁹ πᾶσι τοῖς μέλεσιν, οἶδα γάρ ὅτι οὐκ ἄνῳόν με ἑάσεις. ²⁹ ἐπειδὴ δέ εἰμι ἄσε- ³⁰ βής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον; ³⁰ ἐάν γάρ ἀπολούσσομαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρω- ³¹ μαι χεροὶ καθαραῖς, ³¹ ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐξιδελεύατο δέ με ἡ ³² στολή. ³² οὐ γάρ εἰ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ ὡς ἀντικρινόυμαι, ἵνα ἐλθῶμεν ὁμο- ³³ θυμαδὸν εἰς κρίσιν. ³³ εἴθε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνά ³⁴ μέσον ἀμφοτέρων. ³⁴ ἀπαλλάξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν βλάβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ³⁵ μὴ με στροβείτω, ³⁵ καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω· οὐ γάρ οὕτω συνε- ³⁶ πίσταμαι.

X.

Κάμων τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφίσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου· λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος, ² καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον Μὴ με ἄσε- ³ βεῖν διδάσκεις· καὶ διὰ τί με οὕτως ἐκρινας; ⁴ ἡ καλὸν σοι ἐάν ἀδικήσω; ὅτι ⁵ ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου; βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες; ⁶ ἡ ὥσπερ βροτὸς ὄρᾳ ⁷ καθορᾶς; ἡ καθὼς ὄρᾳ ἄνθρωπος βλέψῃ; ⁸ ἡ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν, ⁹ ἡ τὰ ἔτη σου ἀνδρός; ¹⁰ ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὰς ἀμαρτίας ¹¹ μου ἐξηγίνασας; ¹² οἶδας γάρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα· ἀλλὰ τίς ἐστίν ὁ ἐκ τῶν χει- ¹³ ρῶν σου ἐξαιρούμενος; ¹⁴ αἱ χεῖρές σου ἐπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ ¹⁵ ταῦτα μεταβαλὼν με ἔπαισας. ¹⁶ μνηστῆρι ἐπὶ πηλὸν με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν ¹⁷ ὃν με πάλιν ἀποστρέφεις. ¹⁸ ἡ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, ἐτύρωσας δέ με ¹⁹ ὡς τυρῶν; ²⁰ δέρμα δὲ καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὁστέοις δὲ καὶ νεύροις με ²¹ ἐνειρας· ²² ζῶν δὲ καὶ ἔλεος ἔξου παρ' ἐμοί, ἡ δὲ ἐπισκοπὴ σου ἐφύλαξέ ²³ μου τὸ πνεῦμα. ²⁴ ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ ²⁵ δὲ σοι οὐθέν. ²⁶ ἐάν τε γάρ ἀμάρτω, φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ²⁷ ἄνῳόν με πεποίηκας. ²⁸ ἐάν τε γάρ ἀσεβήσω, οἶμοι· ἐάν δὲ ὡς δίκαιος, οὐ ²⁹ δύναμαι ἀνακύψαι, πλήρης γάρ ἀτιμίας εἰμι. ³⁰ ἀγρεύομαι γάρ ὥσπερ λέων ³¹ εἰς σφαγὴν· πάλιν γάρ μεταβαλὼν δεινῶς με δλέκεις, ³² ἐπανακαίνιζων ἐπ' ³³ ἐμέ τὴν ἔσπιν μου· ὀργὴ δὲ μεγάλη μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμέ πει- ³⁴ ρατήρια. ³⁵ ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον, ὀφθαλμοὶ ³⁶ δὲ με οὐκ εἶδε, ³⁷ καὶ ὥσπερ οὐκ ὦν ἐγενόμην; διὰ τί γάρ ἐκ γαστροῦ εἰς ³⁸ μνήμα οὐκ ἀπηλλάχην; ³⁹ ἡ οὐκ ὀλίγος ἐστίν ὁ βίος τοῦ χρόνου μου; ἔασόν ⁴⁰ με ἀναπαύσασθαι μικρὸν ⁴¹ πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω, εἰς ⁴² γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφερὰν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὐ οὐκ ἔστι φέγγος οὐδὲ ὄραν ζῶν βροτῶν.

XI.

Ἐπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει ² Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντα- ³ κούσεται· ἡ καὶ ὁ εὐλαὸς οἶεται εἶναι δίκαιος; ⁴ εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ⁵

28. σιομε γαρ 29. om δε 30. απολουσσομαι 31. με εν ρυπω ... η στολη μου 32. ου προ ω 33. ει γαρ την ... x. ο διελεγχων x. διακρινων ... in f. add δυνειν δε μοι χρια 34. τ. ραβδ. αυτου, και ο φοβος 35. ου γαρ συνεπιστ. εμαυτω αδικων X. 4. καμνω δε τη ... στεν. επ εμαυτον επαφισω τον θυμον μου· τα δε ρηματα μου λαλησω εν πικρια ψυχ. συνεχ. 2. εκρινες 3. σοι εστιν εαν ασεβησω οτι απ. με εργα 4. βλεψει 5. om εστιν 7. οίδα γαρ 8. εποιησ. με x. επλασ. με ... μετα δε 10. επηξας δε με 11. om δε prius ... ενειρας με 12. ελεον 13. *εν εμαυτω ... ουδεν 14. φυλαξεις ... εασις pro πεποιτηx. 15. C εαν δε ... οιμοι ... εαν τε ω δ. ου δυνησεται ανακυψαι ... γαρ ειμι ανομιας 16. αγρ. δε ωσπερ ... και παλιν μεταβ. με δ. με ολεκεις 17. αιτασιν σου ... εχρ., και επηγειρας επ 19. εγεγονειν ... δια τι δε ... ουκ απηλθον 20. ο χρο- νος του βιου μου 21. αναστρεφω XI. 2. δικαιος ειναι 3. γυναικος γεννητος

· ὀλεόβιος. μὴ πολλὸς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
 4 μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθάρως εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
 5 ἄλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος καλῇσαι πρὸς σέ, καὶ ἀνοίξῃ χειλὶ αὐτοῦ μετὰ σοῦ;
 6 εἴτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας, ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ, καὶ
 7 τότε γνῶσθι ὅτι ἄξιός σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. ἡ ἰχθυὸς κυρίου
 8 εὐρήσεις; ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ; ὁ ὑψηλὸς ὁ
 9 οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις; βαδύτερα δὲ τῶν ἐν ἄδου, τί οἶδας; ἢ μακρότερα
 10 μέτρον γῆς ἢ εὐρους θαλάσσης; ἢ ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ
 11 αὐτῷ Τί ἐποίησας; ἢ αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρό-
 12 ψεται. ἢ ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις· βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς
 13 ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ. ἢ εἰ γὰρ οὐ καθάρῃς ἔξου τὴν καρδίαν σου, ὑπτιάζεις δὲ
 14 χεῖρας πρὸς αὐτόν. ἢ ἐνομόν τί ἐστὶν ἐν χερσὶ σου, πόρρω ποίησον αὐτὸ
 15 ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω. ὡς γὰρ ἀναλάμψει
 σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθάρων, ἐκδύση δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβή-
 16 θῇ. ἢ καὶ τὸν κόπον ἐπαλήσῃ ὥσπερ κύμα περὶ βῆλον, καὶ οὐ ποτηθήσῃ.
 17 ἢ δὲ εὐχὴ σου ὥσπερ ἑωςφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή.
 18 ἢ πεποιθὼς τε ἔσθι ὅτι ἐστὶ σοι ἐλπίς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀνα-
 19 φανέσθαι σοι εἰρήνην. ἢ συχαίσεις γὰρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε· μετα-
 20 βαλλόμενοι δὲ πολλοὶ σοῦ δετηθήσονται. ὡς σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει· ἢ γὰρ
 ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακθήσονται.

XII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Εἴτα ὑμεῖς ἐστέ ἄνθρωποι, ἢ μετ' ὑμῶν τελευ-
 3 ῃ τῇ σοφίᾳ; 3 κάμω μὲν καρδίᾳ κατ' ὑμᾶς ἐστίν. 4 δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ
 5 ἄμεμπτος ἐγεννήθη εἰς χλευασμὸν. 6 εἰς χρόνον γὰρ τακτὴν ἡτοίμαστο πεσεῖν
 6 ὑπὸ ἄλλων, 6 οἵκους τε αὐτοῦ ἐκπορεύεσθαι ὑπὸ ἀνόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
 7 μηδεὶς πεποιθέντων πονηρὸς ὧν ἀθῶος ἐσεσθαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον,
 8 εἰς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται. 7 ἀλλὰ δὴ ἐρώτησον τετράποδα ἐάν σοι
 9 εἴπωσι, πετινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν. 8 ἐκδιηγῇσαι γῇ ἐάν σοι
 9 φράσῃ, καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. 9 τίς οὖν οὐκ ἔγνω ἐν
 10 πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα; 10 εἰ μὴ ἐν χερσὶ αὐτοῦ ψυχὴ
 11 πάντων ζώντων καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου. 11 οὐς μὲν γὰρ ῥήματα δια-
 12 κρίνει, λάρυγξ δὲ σῖτα γέυεται. 12 ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία, ἐν δὲ πολλῷ βίῳ
 13 ἐπιστήμη. 13 παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις, αὐτῷ βουλή καὶ σύνεσις. 14 ἐὰν
 15 καταβῇ, τίς οἰκοδομήσει; ἐὰν κλεισθῇ κατ' ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει; 15 ἐὰν
 κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανέῃ τὴν γῆν· ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν κατα-

5. λαλήσαι ο κύριος ... C διανυξί (i. e. διανοίξει) ... ανοίξη εἰ .
 μετ' αὐτοῦ 6. ἐστίν ... παρεβή ... C παρα κυρίου 7. μὴ ἰχθυὸς ... ὧν
 ἐποίησεν 8. C ὑψηλὸς οὐρανοῦ ... post ουραν. add γῆ δε βαδύτα ... η βα-
 δύτερα των 9. μετρον γῆς ἐπιστάσε η ευρος 2. 44. ἀτοπον 42. * αλογοῖς
 ... γυναικὸς ὄνῳ ἐρημίζεται ... C ἐρημίζεται 43. ὑπτιάζας δε τ. χ. σου 44. εἰ
 usque σου πο in litura ... * αὐτων pro αὐτο 45. το προσωπ. σου ... φοβήθης
 46. των κοπων σου ... * καὶ οὐ μὴ πτ. 48. C πεποθῶς δε ἐστίν σοι 49.
 C ἡσυχασθῇ ... μεταβαλλόμενου 20. καὶ σωτηρία ... ἀπολείπει pro ἀπω-
 λεια ... in f. add παρ αὐτῷ γὰρ σοφία καὶ δύναμις XII. 2. μὴ pro εἴτα
 ... ἀνθρωπ. μονοι 3. καὶ ἐμοι 4. ἐγενομην ε. χλευασμον 5. πεσειν με
 υπ αλλοις 6. μου pro αὐτου ... ὅσοι γὰρ ὀργίζουσιν 7. ἐπερωτησον ...
 εἰπη, πετ. τε ... ἀναγγελη 8. ἐκδιγη. δε γῆ ... καὶ εἰ ἐξηγ. 9. οτι τίς
 ουκ 40. οτι pro εἰ μὴ ... παντ. των ζωντ. 44. νους ... λαρυξ 42. σο-
 φια ευρισκεται, εν δε μακρω βιω 43. παρ αὐτω βουλη 44. εαν κατα-
 στρεψη ... εαν δε καὶ ἀποκλιση κατα ἀνθρωπου 45. εαν δε καὶ ἐπαφη

στρέψας. ¹⁶ παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις. ¹⁷ διὰ 16 17
γων βουλευτὰς αἰχμαλώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησε. ¹⁸ καὶ ζῶντων βασιλεῖς 18
ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέθηκε ζώνη ὀσφύας αὐτῶν. ¹⁹ ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμα- 19
λώτους, θυνάστα δὲ γῆς κατέστρεψε. ²⁰ διαλλάσσων χεῖλη πιστῶν, σύνεσιν 20
δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω. ²¹ ἐκχύνει ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας, ταπεινούς δὲ ἰσάσασθαι. 21
²² ἀνακαλύπτων βασιλεῖα ἐκ σκοτόντων, ἐξήγαγε δὲ εἰς φῶς σκῆαν θανάτου. ²³ πλὰν 22 23
νῶν ἔζη καὶ ἀπολλύνων αὐτὰ, καταστρωννύων ἔζη καὶ καθοδηγῶν αὐτὰ.
²⁴ διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς, ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς ἐν ὁδῷ ἣ οὐκ εἶ- 24
ῆδεισαν. ²⁵ ψηλαφήσασιν σκοτός καὶ μὴ φῶς, πλανηθεῖσιν δὲ ὥσπερ ὁ 25
μεζῶν.

XIII.

Ἰδοὺ ταῦτα ἐώρακέ μου ὁ ὀφθαλμός καὶ ἀκήκοά μου τὸ οὖς. ² καὶ οἶδα 2
ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν. ³ οὐ μὴν δὲ ἀλλ' 3
ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται. ⁴ ὑμεῖς δὲ 4
ἐστε ἱατροὶ ἀδικοὶ καὶ λατὰ κακῶν πάντες. ⁵ εἴη δὲ ὑμῖν κωφεύσαι, καὶ ἀπο- 5
βήσεται ὑμῖν σοφία. ⁶ ἀκούσατε δὲ ἐλεγχον τοῦ στόματός μου, κύριον δὲ χει- 6
λέων μου προσέχετε. ⁷ πότερον οὐκ ἐναντι κυρίου λαλεῖτε, ἐναντι δὲ αὐτοῦ 7
φθέγγεσθε δόλον; ⁸ ἢ ὑποστελεῖσθε; ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε. ⁹ καλὸν 8 9
γὰρ ἐὰν ἐξηκιδάσῃ ὑμᾶς· εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προσεδίησεσθε αὐτῷ,
¹⁰ οὐδὲν ἔγγοι ἐλέγξει ὑμᾶς· εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρὸς ὅσα θανάτωσης, ¹¹ πῶ- 10 11
τερον οὐχ ἢ θύνα αὐτοῦ στροβίσει ὑμᾶς; ὁ φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπαπειλεῖται
ὑμῖν, ¹² ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ γαυρίασμα ἴσα σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πῆλινον. 12
¹³ κωφεύσατε ἕνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ, ¹⁴ ἀναλαβὼν τὰς σάρκας 13 14
μου τοὺς ὁδοῦσι, ψυχὴν δὲ μου θήσω ἐν χειρὶ. ¹⁵ ἐάν με χειρώσῃται ὁ θυ- 15
νάστης, ἐπεὶ καὶ ἤρκαται, ἢ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ 16
τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσέλυσ-
ται. ¹⁷ ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου, ἀναγγεῖλθαι γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων. 17
¹⁸ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κριματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δικαίος ἀναφανοῦμαι. 18
¹⁹ τίς γὰρ ἐστὶν ὁ κριτῆσόμενός μοι, ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω; ²⁰ θυεῖν 19 20
δὲ μοι χρήσῃ, τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι. ²¹ τὴν χεῖρα ἀπ' 21
ἐμοῦ ἀπέχου, καὶ ὁ φόβος σου μὴ με καταπλήσσει. ²² εἰτα καλέσεις, ἐγὼ 22
δέ σοι ὑπακούομαι· ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δὲ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν. ²³ πόσαι 23
εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ ἀνομίαι μου; διδάξόν με τίνας εἰσὶ. ²⁴ διὰ τί ἀπ' 24
ἐμοῦ κρύπτῃ, ἤγησαι δὲ με ὑπεναντίον σοι; ²⁵ ἢ ὥς φύλλον κινούμενον ὑπὸ 25
ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ, ἢ ὥς χόρτον φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαι μοι;

46. παρ αὐτῷ ἐπιστήμη 47. βουλ. γῆς αἰχμαλ. 48. καὶ ζῶντων ... καὶ
περιζωννύων αὐτοὺς ζώνην ὀσφρυνος αὐτῶν 49. ο ἐξαποστ. 22. ο ἀποκα-
λυπτῶν βασιλεῖα 24. οπ γῆς ... αὐτοὺς ὁδῶ 25. ψηλαφήσειαν σκ. καὶ οὐ
φῶς XIII. 4. εώρακεν ... καὶ τὸ οὖς μου ακ. 2. ἐπίστασθαι, καὶ γε
νεώτερος ὑμῶν οὐκ εἰμι ἀσυνετώτερ. ὑμῶν 3. ἀλλὰ πρὸς κ. λαλ. ἐγὼ 4.
υμ. γὰρ ἐστε 5. εἰς σοφίαν 6. οπ δε prius ... οπ του ... κριτεῖ 8. εἰ
υποστελ. αὐτοὶ ὑμεῖς κριταὶ γενεσθαι καλῶς γε λαλουντες 9. οπ καλον γαρ
... εαν γαρ ἐξηκιδ. υμας· εἰ καὶ τὰ π. π. πρ. ὁδῶ αὐτου 40. πρὸς ὡπον
θυμασεται 41. ποτερον ουχι διλεια αὐτου ... φροβος (sine o) δε κυριου
42. καὶ ἀποβήσεται ὑμῶν 43. θυμου μου 44. ὁδοῦσιν μου ... ἐν χερσιν
μου 45. εαν μὴ με ... ου μὴν δε ἀλλὰ λαλ. κ. ἐλ. υμας ε. α. 46. τουτο
το μοι ... εἰσελευσ. ἐναντιον αὐτου δολος 47. ακουσι. μου ακουσι. μου τα
ρηματα 49. ενα νυν 20. C χρῆσιν, A χρεα 24. τ. χεῖρα σου ἀποσχου απ
εμου 22. υποκουω· λαλήσεις, ἐγὼ δε ... ἀποκρισιν 23. τινες εἰσιν διδάξ.
με 24. δια τι με ἀποκρυπτῃ ... ὡσπερ ὑπεναντ. σου 25. η ὡσπερ ...
χῶρτον φερομενον ... C ἀντικειμαι σοι, A ἀντικεισε δε μοι

26 ²⁶ ἔτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακὰ, περιέβηκας δέ μοι νεότητος ἀμαρτίας·
 27 ²⁷ ἔξου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα, εἰς
 28 δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου. ²⁸ ὃ παλαιούται ἴσα ἀσκή, ἣ ὥσπερ ἱμά-
 τιον σητύβρωτον.

XIV.

2 Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς, ² ἣ ὥσπερ
 3 ἄνθρωπος ἀνῆσαν ἐξέπεισεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιά καὶ οὐ μὴ στή. ³ οὐχὶ καὶ
 4 τοῦτου λόγον ἐποίησω, καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρύματι ἐνώπιόν σου;
 5 τίς γὰρ καθάρως ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐδεὶς, ⁵ ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος
 6 αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀριζμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ, εἰς χρόνον ἔξου
 7 καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ. ⁶ ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσῃ τὸν
 8 βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός. ⁷ ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς· ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπαν-
 9 θήσκει, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁸ ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἡ
 9 ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ, ⁹ ἀπὸ ὁσμῆς ὕδατος
 10 ἀνθήσκει, ποιήσκει δὲ θερσιμὸν ὥσπερ νεφύτον. ¹⁰ ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ὦχετο,
 11 πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἔστί. ¹¹ χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα, ποταμὸς
 12 δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη. ¹² ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ
 13 οὐρανὸς οὐ μὴ σὺβραφῇ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. ¹³ εἰ γὰρ
 14 ὄφελον ἐν αἴθρᾳ με ἐφύλαξας, ἐκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσῃται σου ἡ ὀργή,
 15 καὶ τὰξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνησθῶ μου ποιήσῃ. ¹⁴ ἐὰν γὰρ ἀποδάνῃ ἄνθρωπος,
 16 ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ· ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένωμαι.
 17 ¹⁵ εἴτα καλέσεις, ἐγὼ δὲ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
 18 ἀποποιού. ¹⁶ ἡρῴδμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ μὴ παρελθῇ σε
 19 οὐδὲν τῶν ἀμαρτιῶν μου. ¹⁷ ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλάντιῳ,
 20 ἐπασμηγὼν δὲ εἴ τι ἄκων παρέβην. ¹⁸ καὶ πλὴν ὅρος πίπτον διαπεσείται, καὶ
 21 πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ¹⁹ λίθους ἐλέαναν ὕδατα, καὶ κατέ-
 22 κλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χόματος τῆς γῆς· καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώ-
 23 λεσας. ²⁰ ὥσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ὦχετο· ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον,
 24 καὶ ἐξαπέστειλας. ²¹ πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν, ἐὰν
 25 δὲ ὀλίγοι γένωνται οὐκ ἐπίσταται. ²² ἀλλ' ἡ αἰ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν, ἡ δὲ
 26 ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένδησεν.

XV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάθ ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν
 3 δώσει συνέσεως πνεῦμα, καὶ ἐνέπηλσε πόνον γαστρός, ³ ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν

26. C επει με κακα ... και περιεβηκας μοι 27. εν κυκλωματι, και
 εφαλαξες μου ... οπ των 28. οι παλαιουνται XIV. 4. C οπ γεννητος
 3. εν κριματι εισελθειν επι σου 4. εσται καθαρως ... ρπου ουδε εις, C
 ρειπου αλλ ουδεις 5 μιας ημερας γεννηται ο ... παρ αυτω, εις χρ. γαρ
 6. απ εμου ινα ησυχασω x. ευδοκησω μου τ. βιον ωσπερ μισθ. 7. εαν
 δε και εκκοπη, παλιν ανθησει ... C εκκοπη, παλιν επανθησει ... εκλιπη
 8. εαν δε πετραις, C εαν δε πετρα ... τελευτησει 9. και ποιησει θερ.
 10. και πεσων βροτος 11. ποταμοι δε ερημωθεντες εξηρανθησονται 12. ου
 μη αναστη και ου μη εξεγερθη εως αν ο ουρ. παλαιωθη 13. φυλαξεις ...
 κρυψεις, C εκρυψαν ... C μου η οργη 14. C τας ημερας ... υπομενω σοι
 εως αν παλιν, C υπομειν ν (vdlr υπομεινας εως αν) παλιν 15. κα-
 λεσ. με 16. C παντα τα 17. τα αμαρτηματα ... AC εν βαλλαντιω ...
 και επεσημηνεν αυ 18. πιπτων πεσειται 19. ελεανεν 20. και επεστησας
 α. το πρ. σου x. εξαπεσταλη 21. εαν τε ολιγοι 22. αυτου επ αυτω επεν-
 ησεν XV. 4. ο θαμανιτις 2. τινα αρα pro ποτερον ... πνευματος,
 εμπλησει δε 3. ελεγχ. με εν ρημ. νεονις

οἷς οὐ δεῖ, καὶ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος· ⁴ οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον, ⁵ καὶ συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἐναντίον τοῦ κυρίου· ⁶ ἐλέγξει σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγὼ, τὰ δὲ χεῖλη σου καταμαρτυρήσουσί σου. ⁷ τί γὰρ; μὴ πρῶτος ἀνθρώ-
πων ἐγενήθης; ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης; ⁸ ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας; ἢ συμ-
βούλῃ σοι ἐχρήσατο ὁ θεός, εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία; ⁹ τί γὰρ οἶδας ὃ οὐκ οἶδαμεν; ἢ τί συνεῖς σὺ ὃ οὐ καὶ ἡμεῖς; ¹⁰ καὶ γε πρεσβύτης καὶ γε παλαιὸς 9
ἐν ἡμῖν, βαρύτερος τοῦ πατρὸς σου ἡμέρας. ¹¹ ὅλγῃ αὖν ἡμάρτηκας μεμα- 11
στῆγναι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας. ¹² τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; ¹³ ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου, ¹⁴ ὅτι θυμὸν ἐβρόχθης ἐναντίον κυρίου, ἐξή- 13
παγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα; ¹⁵ τίς γὰρ ὧν βροτὸς ὅτι ἔσται ἄμεμ- 15
πτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικὸς, ¹⁶ εἰ κατὰ ἀγίων οὐ πιστεύεις, 16
οὐρανὸς δὲ οὐ καθάρους ἐναντίον αὐτοῦ; ¹⁷ ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος 17
ἀνὴρ, πίνων ἀδικίας ἕως ποτῶ. ¹⁸ ἀναγγεῖλόν μοι, ἀκούε μου, ἃ δὴ ἐώρακα 18
ἀναγγεῖλόν μοι, ¹⁹ ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν, καὶ οὐκ ἐκρυψαν πατέρες αὐτῶν. ²⁰ αὐτοῖς 19
μόνοις ἐδόθη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἄλλογενὲς ἐπ' αὐτούς. ²¹ πᾶς ὁ βίος 20
ἀσεβῶν ἐν φροντίδι, ἔτι δὲ ἀριζμητὰ δεδομένα θυνάσται, ²² ὃ δὲ φόβος αὐ- 21
τοῦ ἐν ὧσιν αὐτοῦ· ὅταν δοκῇ ἡδὴ εἰρηνεύειν, ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή. ²³ μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκοτοῦς· ἐντέταλται γὰρ ἡδὴ εἰς χεῖρας 22
σιδηροῦ, ²⁴ κατατέτακται δὲ εἰς οἷα γυψίν· οἶδε δὲ ἐν αὐτῷ ὅτι μένει εἰς 23
πτῶμα. ²⁵ ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, ἀνάγκη δὲ καὶ ἑλέμῃς αὐτὸν 24
καθάρξει ὥσπερ στρατιῆδος πρωτοστάτης πίπτων. ²⁶ ὅτι ἤρκε χεῖρας ἐναντίον 25
τοῦ κυρίου, ἐναντίον δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλάσεν, ²⁷ ἔβραμε δὲ ἐναν- 26
τίον αὐτοῦ ὕβρις ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ. ²⁸ ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον 27
αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐπόησε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρῶν. ²⁹ αὐλιστήει 28
δὲ πόλεις ἐρήμους, εἰσελθοὶ δὲ εἰς οἴκους ἀουκήτους· ἃ δὲ ἐκείνοι ἠτοίμασαν, ³⁰ ἄλλοι ἀπολοῦνται. ³¹ οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μελὴν αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα 29
οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιάν, ³² οὐδὲ μὴ ἐκφυγῇ τὸ σκοτὸς· τὸν βλαστὸν 30
αὐτοῦ μαράναι ἀνεμος, ἐκπέσει δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος. ³³ μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπο- 31
μενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ. ³⁴ ἢ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρθήσεται, 32
καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ. ³⁵ τρυγηθῇ δὲ ὡς ὄμφαξ πρὸ ὥρας, 33
ἐκπέσει δὲ ὡς ἄνθος ἑλαίας. ³⁶ μαρτύριον γὰρ ἀσεβῶν θάνατος, πῦρ δὲ καύ- 34
σει οἴκους θωροδοκῶν. ³⁷ ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ 35
κενὰ, ἢ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑπόλοιποι θόλον.

3. om ου δει και ... C om και 4. οτι και σοι (σοι pro συ etiam C)
... AC ἐναντι κυριου 5. A και ου, C ου pro ουδε 6. ελεγξει ... κατα-
μαρτυρησε (**-σει), C καταμαρτυρησαισαν 7. ανθρωπος 8. AC om η
συμβ. σ. εχρησ. ο θεος ... η εις σε 9. η τι συ νοησεις ο ... AC ο ουχι
και ημ. 10. *πρεσβυτερος pro βαρυτε. 11. C ημαρτησας ... υπερβαλλον
ουτως 12. τι οτι ετολμ., C τετολμησεν (sic) ... η τι σοι επηνεγκαν 14.
om οτι 15. (C ο πιστ. pro ου πιστ.) ... ου πιστ. μεμψις, ο ουρανός δε
... in f. add αστρα δε ουκ αμεμπτα ... αδικιαν 17. αναγγελω ουν αρι,
συ δε μου ακουε ... AC εωρακα ... αναγγελω 18. α σοφ. ανηγγειλαν
19. C αυτοις δε μονοις 20. ασεβων 21. ειρηνευεσθαι τοτε ηξει η καταστρ.
αυτου 22. εντετακται 23. ab init. add καταπτεπει δε εις εξαληψιν ...
και κατατετακτ. εις, C κατατετ. γαρ εις 24. ημερα σκοτ. στροβ. αυτον
... πεπτωκως 25. ἐναντι κυριου, C ἐναντιον αυτου pro ἐναντιον του κυρ.
26. C om αυτου prius ... εν πανεχινω της ασπ. α. 27. μηρων αυτου et
add αινος δε αυτου υβρις 28. και εισελθοι εις ... εκεινης ητοιμασεν ... C
απονουσιν 29. τα υπαρχ. αυτου· ουδε μη ... C επι γης 30. εκφυγη σκο-
τος ... μαραινει αν. και εκπεσει αυτου 34. αυτω αποβησεται 32. in C litte-
rae θαρησεται** ... πυκασι 33. AC ωσπερ ομφαξ ... και εκπεσει ωσπερ
34. κατακαυσει 35. και εν γαστρι λημψονται ... C λημψεται ... υπολοιποι πονον

XVI.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει 2 Ἀκήκοα τοιαῦτα πολλά, παρακλητόρες κα-
 3 κῶν πάντες. 3 τί γὰρ μὴ τάξεις ἐστί ῥήμασι πνεύματος; ἢ τί παρενοχλήσει
 4 σοι ὅτι ἀποκρίνη; 4 κἀγὼ κατ' ὑμᾶς λαλήσω. εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
 5 ἐντὶ τῆς ἐμῆς, εἰτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι, κινήσω δὲ κατ' ὑμῶν κεφαλὴν.
 6 5 εἴη δὲ ἰσχυὲς ἐν τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φέλομαι. 6 ἐὰν γὰρ
 7 λαλήσω, οὐκ ἀλήσω τὸ τραῦμα· ἐὰν δὲ καὶ σωπῇσω, τὸ ἑλαττον τραῦτός-
 8 μου; 7 νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπελάβου μου·
 9 8 εἰς μαρτύριον ἐγενήθη, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδος μου, κατὰ πρόσωπόν
 9 μου ἀνταπεκρίθη. 9 ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἔβρουξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὁδόν-
 10 τας, βέλῃ πειρατὸν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπεσαν. 10 ὁδοὶν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ὀρεῖ
 11 ἔπαισε με εἰς τὰ γόνατα, ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί. 11 παρέδωκε
 12 γὰρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδικῶν, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψε με. 12 εἰρηνεύοντα
 13 διεσκέδασέ με· λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὥσπερ σκοπὸν.
 14 13 ἐκύκλωσάν με λόγχοις βάλλοντες εἰς νεφροῦς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν
 15 εἰς τὴν γῆν τὴν χολὴν μου· 14 κατέβαλόν με πτώμα ἐπὶ πτώματι, ἔδραμον
 16 πρὸς με θανάσιμοι· 15 σάκκον ἔβραψαν ἐπὶ βύρσης μου, τὸ δὲ στήθος μου ἐν
 16 γῇ ἐσβέσθη. 16 ἡ γαστήρ μου συγκέκεται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις
 17 17 μου σκιά· 17 ἀδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσὶ μου, εὐχὴ δέ μου κατάρη. 18 γῇ
 18 μὴ ἐπικαλύψης ἐφ' αἵματι τῆς σαρκὸς μου, μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
 19 19 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίσταρ μου ἐν ὑψίστοις.
 20 20 ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον, ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάζει μου ὁ ὀφθαλ-
 21 μός. 21 εἴη δὲ ἑλεγχὸς ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου τῷ πλησίον
 22 αὐτοῦ. 22 ἔτη δὲ ἀριζμητὰ ἤκασιν, ὁδῶ δὲ ἡ οὐκ ἐπαναστραφῆσομαι πο-
 ρεύσομαι.

XVII.

2 Ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω. 2 λίσ-
 3 σομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσας; 3 ἔκλεψαν δὲ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι·
 4 τίς ἐστὶν οὗτος; τῇ χειρὶ μου συνδεσθήτω. 4 ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ
 5 φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτούς. 5 τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,
 6 ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ' οὐλοῖς ἔτάκησαν. 6 ἔδου δέ με θρύλλημα ἐν ἔθνει, γέλως δὲ
 7 αὐτοῖς ἀπέβην· 7 πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοὶ μου, πεπολιόρκη-
 8μαι μεγάλως ὑπὸ πάντων. 8 θάψιμα ἔσχεν ἀληθινούς ἐπὶ τούτῳ, δίκαιος δὲ ἐπὶ
 9 παρανομίᾳ ἐπανασταίη· 9 σχολή δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν, κατάρως δὲ χεῖρας

XVI. 4. καὶ ἐγὼ δε ... εἰ γε ὑπέκειτο ... C η pro ε ... ἐμης ψυχῆς
 ... C εἰτ εἰ ἐναλλοῦμαι ... ὑμῖν λόγοις 5. καὶ κινήσιν χιλεων 6. το τραυμ.
 μου 7. C κατα τοπον προ κατακοπον 8. ἐγενήθη (καὶ ἐπελ. μου εἰς μαρτ.
 εγεν. in A et C conjitur) 9. ἐβρουξ. δε επ ε. τ. ο. αουτου ... πειρατηριων
 ... επεσαν 10. ab ακισιν usque οξ*, anteia plura ... επι τα γονατα ...
 επ εμε 11. αδικου, επι δε ασεβεις 12. διετειλεν 13. AC ου φειδομ.
 conjg. c. antecedd. ... εξ γην την ζωνη μου 14. επ εμε δυνατοι 15. ερ-
 ριψαν επι βυση μου ... εἰς γην εσβεσαν 16. βλεφαρων ... σκια θανατου
 17. αδικ. γαρ 18. οπι της ... της κραυγης 19. οπι μου prius 20. η δεησ.
 μου ... σταζει ο οφθ. μου 21. ο ελεγχος μου εναντι ... C εναντιον ...
 υιος 22. ηκουσιν μοι XVII. 2. ποιησω 3. αλλοτριον δε υπορχοντα
 4. AC εκρυψαν ... ουν μη υψ. 5. AC οφθαλμ. 6. μου 6. εδου με θρυ-
 λημα ε. ε. και απεβην αυτοις γελος 7. πεπηρωνται δε απο οργ. σου ...
 και πεπολ. υπο π. μεγαλ. 8. επι τουτοις, δικαιω γαρ παρανομος επανεστη
 9. και ο καταρος χερσιν

ἀναλάβοι θάρσος. ¹⁰ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ, οὐ γὰρ ¹⁰
εὐρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές. ¹¹ αἱ ἡμέραι μου παρήλθον ἐν βρόμῳ, ἐβράβη δὲ τὰ ¹¹
ἄρσρα τῆς καρδίας μου. ¹² νύκτα εἰς ἡμέραν ἐζηκα, φῶς ἐγγύς ἀπὸ προσώ- ¹²
που ἐστίν. ¹³ ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ἄθης μου ὁ οἶκος, ἐν δὲ γνέφῳ ἐστρωταί ¹³
μου ἡ στρωμνή. ¹⁴ θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι, μητέρα δὲ μου καὶ ¹⁴
ἀδελφὴν σαπρίαν. ¹⁵ ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς; ἢ τὰ ἀγαθὰ μου ὄψο- ¹⁵
μαι; ¹⁶ ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ἄθην καταβήσονται; ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χύματος ¹⁶
καταβήσόμεθα;

XVIII.

Ἵπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυίτης λέγει. ² Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπὶ- ²
σχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν. ³ διὰ τί δὲ ὥσπερ τετράποδα σεσωπῆκαμεν ³
ἐναντίον σου; ⁴ κέρηται σοι ὀργή. τί γὰρ; ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, αἰσχύνης ἡ ὑπ' ⁴
οὐρανόν; ἢ καταστροφῆσεται ὅρη ἐκ θεμελίων; ⁵ καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθή- ⁵
σεται, καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ. ⁶ τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ, ⁶
ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται. ⁷ θηρεύσασιν ἐλαχιστοὶ τὰ ὑπάρχοντα ⁷
αὐτοῦ, σφάλλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. ⁸ ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν παγίδι, ⁸
ἐν δικτύῳ ἐλιχθεῖ. ⁹ ἐλθοῖσαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν ⁹
διψώντας. ¹⁰ κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ ¹⁰
τρίβων. ¹¹ κύκλω ὀλέσασιν αὐτὸν ὀδύναι· πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἐλθοῖσαν ¹¹
ἐν λιμῷ στενῇ. ¹² πτώμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον. ¹³ βρωθεῖσιν αὐτοῦ ^{12 13}
κλῶνες ποδῶν, κατέδετα δὲ αὐτοῦ τὰ ὠραία θανάτος. ¹⁴ ἐκραγέη δὲ ἐκ διαί- ¹⁴
της αὐτοῦ ἱασις, σφοδρὴ δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτία βασιλικῇ. ¹⁵ κατασκηνώσει ἐν ¹⁵
τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείω. ¹⁶
ὑποκατωδὲν αἱ ῥίμαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται, καὶ ἐπάνωθεν ἐπιτεσεύεται θε- ¹⁶
ρισμὸς αὐτοῦ. ¹⁷ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα ¹⁷
αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω. ¹⁸ ἀπώσσειν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος. ¹⁹ οὐκ ^{18 19}
ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος ¹⁹
αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι. ²⁰ ἐπ' αὐτῷ ἐστῆσαν ἑοχάτοι, ²⁰
πρώτους δὲ ἔσχε θάψμα. ²¹ οὗτοί εἰσιν οἱ οἶκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ ὁ τόπος ²¹
τῶν μὴ εἰδόντων τὸν κύριον.

XIX.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει. ² Ἔως τίνος ἐγκοπον ποιήσετε ψυχὴν μου, καὶ ²
καθαίρετε με λόγοις; ³ γινώτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως. κατα- ³
λαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυνόμενοι με ἐπικεισθῆ μοι. ⁴ ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ⁴

40. οπι δη 44. και ημεραι ... δρομω (C τρομω?) 42. εζηκαν 43.
η στρομη 44. προσκαλεσαμην, C προσκαλεσαμην 45. C ουν μοι εστιν
... οπι εστιν ... οψομ. ετι 46. εις τον αθην καταβησεται XVIII. 4. βαλ-
δας ο αυχιτης 3. ινα τι 4. κερησε δε οργη ... AC εαν σοι ... C ανοι-
κτος ... αοικ. εσται η ... η γη προ ορη 5. αναβησεται αυτου 6. διαιτη
αυτου ... λυχν. αυτου επ 7. θηρευσαν τα υπαρχ. αυτου ελαχιστοι, και
σφαλιη αυτου 8. ενβληθει ... AC και εν δικτυω ... ελιχθει 9. ελθοι
δε εν δε επ (sic) ... παγιδ. κυκλοθεν και κατισχουσιν ... διψωντες 40.
κερ. δε ... συλληψις ... επι εριβων κυκλοθεν 44. οπι κυκλω ... και
ολεσιαν ... πολλων δε π. ποδας ελθοι λιμω στενω 42. και πτωμα αυτω
ητοιμαστο 43. ωμμα προ ωραια 44. αναγκη και αιτια 45. και εν σωματι
αυτου προ εν νυκτι αυτου ... κατασπαρησεται 47. υπαρχει 48. και απω-
σιαν 49. εν τω λαω ... αλλ εντος αυτου 24. εισιν οικoi ... δε τοπος ...
ιδωτων XIX. 2. εως ποτε ενκοπον π. την ψ. μ. x. καθαλειται 3. ποιησε.
μοι ουτως και καταλ. με ο. αισχ. και επικεισθαι μοι 4. εγω επ αληθ.

ἐπλανήθην, παρ' ἐμοί δὲ αὐλίζεται πλάνος, λαλήσαι ῥήματα ἃ οὐκ ἔδει, τὰ
 5 δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. ⁶ ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοί μεγαλύ-
 6 νεσθε, ἐνάλλεσθε δέ μοι δνείδει. ⁷ γνῶτε οὖν ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
 7 ὁ χυρῶμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ ὕψωσεν. ⁸ ἰδοὺ γελῶ δνείδει, οὐ λαλήσω· κεκαρ-
 8 ῥομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα. ⁹ κύκλω περιωκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ, ἐπὶ
 9 πρόσωπόν μου σκότος ἔστω. ¹⁰ τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν, ἀφείλε δὲ
 10 στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου. ¹¹ διεσπασέ με κύκλω καὶ ψόχμην, ἐξέκοψε δὲ
 11 ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου. ¹² δεινῶς δέ μοι ὀργὴ ἐχρήσατο, ἠγήσατο δὲ
 12 με ὥσπερ ἐχθρόν. ¹³ ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοί,
 13 ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκαίτετο. ¹⁴ ἀπ' ἐμοῦ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
 14 ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ· φίλοι δέ μου ἀνελετήμονες γεγόνασιν. ¹⁵ οὐ προσε-
 15 ποίησάντ' με οἱ ἐγγύατόι μου, καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
 15 16 ¹⁶ γείτονες οἰκίας θεράπαιναι τε μου, ἀλλογενεὺς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. ¹⁷ θε-
 17 ράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσε· στόμα δέ μου ἐδέετο, ¹⁸ καὶ ἐκέ-
 18 τευσεν τὴν γυναῖκά μου, προσεκαλούμην δὲ κολακεῖν υἱὸς παλλακίδων μου.
 18 19 ¹⁹ οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποίησαντο, ὅταν ἀναστῶ κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν.
 19 20 ²⁰ ἐβδελύξαντό με οἱ ἰδόντες με· οὓς δὴ ἠγαπήκειν, ἐπανάστησάν μοι. ²¹ ἐν
 21 δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστέα μου ἐν ὁδοῦσιν ἔχεται.
 21 22 ²² ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι· χεῖρ γὰρ κυρίου ἡ ἀπαμένη μου ἔστιν.
 22 23 ²³ διὰ τί με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος, ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπί-
 23 πλασθε; ²⁴ τίς γὰρ ἂν δοίη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου, τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν
 24 βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁵ ἐν γραφῇ σιδηρῇ καὶ μολίβῳ, ἥ ἐν πέτραις ἐγγλυ-
 25 26 ²⁶ σθῆναι; ²⁷ οἶδα γὰρ ὅτι ἀένναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς ²⁸ ἀνα-
 27 στήσῃαι τὸ δέρμα μου. τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα· παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνε-
 27 τέλεσθη, ²⁹ ἃ ἐγὼ ἔμμαντῶ συνεπίσταμαι, ἃ ὁ φθαλμός μου ἑώρακε καὶ οὐκ
 28 ἄλλος, πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ. ³⁰ εἰ δὲ καὶ ἔρεϊτε τί ἐροῦμεν
 29 ἔναντι αὐτοῦ, καὶ ῥίξαν λόγον εὐρήσομεν ἐν αὐτῷ; ³¹ εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς
 ἀπὸ ἐπικαλύμματος· θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται, καὶ τότε γινώσκονται
 ποῦ ἔστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

XX.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφάρ ὁ Μιναῖος λέγει· ³ Οὐχ οὕτως ἐπελάμβανον ἀν-
 3 τερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνέτε μάλλον ἢ καὶ ἐγώ· ⁴ παιδεῖαν ἐντροπῆς
 4 μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεται μοι. ⁵ μὴ ταῦτα
 5 ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; ⁶ εὐφροσύνη δὲ

4. ἐπλ. καὶ ἐν ἐμοί αὐλ. ... ρημα ο 6. γνῶτε ὅτι ο κυρ. ε. ο τ. με
 7. ἰδου λαλῶ ονειδῇ καὶ οὐ 8. ἐπὶ δὲ ατραπούς μου σκ. ε3. 9. τὴν δόξαν
 μου ἀπ ... καὶ ἀφείλεν στεφ. 10. διεσπ. δὲ με 11. οπ δὲ prius 12.
 ὁμο3. αὐτοῦ ἦλθεν τὰ πειρ. ἐπ ἐμέ ... με ἐγκαίτετο 13. ἀπ ἐμ. δὲ ἀπεστ.
 ἀδ., ἐγνώσαν ... οἱ φίλοι δὲ 14. καὶ οὐ ... μου, οἱ ἰδόντες 15. γίτονες
 οἰκιοὶ θεράπωντες θεράπηνον, ἀλλογενεὺς ἐγενομένη 16. θεράπωντας δὲ μου
 ἐκ. x. οὐκ ὑπήκουσαν μου ... ἐδέετο αὐτῶν 17. καὶ προσεκαλούμην κολ.
 18. μ. ἀπαιπαντο 19. ἐβδελ. δὲ με οἱ ἰδοτες με· καὶ οὐς ἠγαπῶν 20. οπ
 αἱ ... ἐν ὁδυναῖς ἔχεται 21. ἐγγισατε μοι ἐλεησατε με ὡ φίλ. ἐλεησατε με
 ... ἐστὶν ἡ ἀψ. μου 22. διὰ τί δὲ με 23. δῶη 24. ἐν γραφῇ σιδ. ἡ
 μολ. 25. αενας (... ed. rom. μέλλων, ἐπὶ γῆς) 26. ἀναστήσει δὲ μου τὸ
 σῶμα το ... μ. καὶ ταῦτα 27. α οἱ οφθαλμοὶ μ. ἐορακασιν ... C συντετελε-
 σ3αι 28. AC ἐναντίον αὐτοῦ ... εὐρησον 29. δὲ pro δη ... ἀπο κρηματος
 ... ἐπ ἀνομίοις ... γινώσκονται ὅτι οὐδαμοῦ αὐτῶν ἡ ἰσχυς ἐστὶν XX. 2.
 υπελ. σε εἶναι καὶ ἀντερὶν σε ταῦτα x. οὐχὶ συννεῖται μ. ἡ ἐγώ 3. AC παι-
 διαν ... ἐντρ. σου ... συνέσεως σου 5. AC ευφρ. γαρ

ἀσεβῶν πτώμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια· ⁶ ἐὰν ἀναβῇ εἰς 6
οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἣ δὲ θυσιὰ αὐτοῦ νεφῶν ᾤψηται. ⁷ ὅταν γὰρ δοκῇ 7
ἡδὴ κατεστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπολείται· οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι Πού
ἔστιν; ⁸ ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὐρεθῇ, ἔπτη δὲ ὥσπερ φάσμα 8
νυκτερινόν· ⁹ ὀφθαλμοὶ παρέβλεψε, καὶ οὐ προσθήσει, καὶ οὐκ ἔτι προσνοήσει 9
αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ. ¹⁰ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσασιν ἡττονας, αἱ δὲ χεῖρες 10
αὐτοῦ πυρσεύσασιν ὀδύνας. ¹¹ ὅσα αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ 11
μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χρώματος κοιμηθήσεται. ¹² ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ 12
κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ¹³ οὐ φέισεται αὐτῆς καὶ οὐκ 13
ἐγκαταλείψει αὐτήν· καὶ συνάξει αὐτήν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ 14
οὐ μὴ θυνῇ βοηθῆσαι ἑαυτῇ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ πλοῦτος 15
ἀδικίας συναγόμενος ἐξεμεθήσεται, ἐξ οὐκίας αὐτοῦ ἐξελεύσεται αὐτὸν ἀγγελος. ¹⁶ 16
θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν, ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως. ¹⁷ μὴ ἴδοι 16 17
ἄμελξιν νομάδων μηδὲ νομάς μελιτος καὶ βουτύρου. ¹⁸ εἰς κενὰ καὶ μάταια 18
ἐκοπίασεν, πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται· ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος, ἀκατά-
ποτος. ¹⁹ πολλῶν γὰρ δυνάτων οὐκους θάλασεν· θιαιταν δὲ ἥρπασε, καὶ οὐκ 19
ἔστησεν. ²⁰ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἡπθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ 20
σωθήσεται. ²¹ οὐκ ἔστιν ὑπολειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀν- 21
στήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ. ²² ὅταν δὲ δοκῇ ἡδὴ πεπληρωθῆαι, θλιβήσεται, πᾶσα 22
δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. ²³ εἰ πῶς εἰ πληρωσάι γαστέρα αὐτοῦ, 23
ἐπαποστελεῖται ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς, νύψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας· ²⁴ καὶ οὐ μὴ 24
σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον· ²⁵ διεξέλθοι δὲ διὰ 25
σώματος αὐτοῦ βέλος, ἀστέρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ· περιπατήσασιν ἐπ' αὐτῷ
φόβοι, ²⁶ πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομένει· κατέδετα αὐτὸν πῦρ ἄκανυστον, 26
κακώσεις δὲ αὐτοῦ ἐπὶ πλοῦτος τὸν οἶκον. ²⁷ ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς 27
ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανασταλή αὐτῷ. ²⁸ ἔλκυσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς 28
τέλος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. ²⁹ αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ 29
κυρίου, καὶ κτήμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

XXI.

Ἵπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει ² Ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων, ἵνα μὴ 2
ἦ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παρακλήσις. ³ ἀρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω, εἴτ' οὐ 3
καταγελάσετέ μου. ⁴ τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἐλεγξις; ἢ διὰ τί οὐ θυ- 4

5. ασεβων προ παρανομων 6. τα δωρα αυτου 7. οτι γαρ ... AC εστη-
ριχθαι ... C και οι ειδοτες ιδοντες ... ιδοτες 8. φαντασμα προ φασμα
9. και οτι προσνοησει αυτον ο τ. α. ουκετι ... C προνοησει 40. θλασιαν
προ ολεσαισιαν ... ψηλαφησουσιν προ πυρσευσ. 44. ενεπλησθη 42. οτι εαν
... εγλυκανθη ... C εκ μεσου 44. in f. add και πονος 45. εξεμεσθησεται
εκ κοιλιας αυτου, εξ οι. δε ... C εξελκυσαι ... αγγελ. θανατου 16. θυμος
... θηλασει, και ανελοι αυτον 47. C ειδοι 48. εκοπιανεν, σχοιτη δε πλου-
τον ... ωσπ. στρυγχνον αμασητον ακαταπατητον 49. AC αδυνατων ... εθρα-
σεν· δι. δε αυτον ... C διαιτιαν γαρ · πασεν 20. δια τουτου ουκ εστι αυτω
σωτηρια εν τοις υπ. αυτου, ουδε ανησει αυτου τα αγαθα, εν επιθυμ. α. ου
σωθ. 24. AC υπολειμμα ... οτι δια τουτου usque αγαθα 22. AC οτι δε
... C ειρηνευειν προ πεπληρ. 23. και πληρωσει προ ει πως ει πληρ., C ει
πως κληρωσαι ... ριψαι δε προ νιψαι 24. τρωσαι δε ... χαλκαιον, C χαλ-
κιον 25. και διεξελθοι δια ... ανδρα προ αστρα ... C εν διαιτη ... αυτου
μη περιπατησαι 26. και παν σκοτος αυτον ... AC κατεδ. δε αυτον ... πυρ
ασβεστον ... και κακωσαι αυτου 27. οτι δε prius 28. και ημερα (?)
29. AC υπαρχοντων αυτου XXI. 2. Ακουσ. μου ακ. μου ... ινα μη ειη
μοι αυτη παρ υμων παρακλησεις ... C αυτη παρακλησις 3. βαστασατε με
... ειτα μη μου καταγελαται 4. C τι γαρ μοι ανθρωπου η ελεγξις ... μη εξ
ανθρ. η ελ. μου; και δια

6 μωσήσομαι; ⁶ εἰςβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαναμάσσετε, χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι. ⁶ εἰάν
7 τε γὰρ μνηστῶν, ἐσπούδακα, ἔχουσι δέ μου τὰς σάρκας ὁδύναι. ⁷ διὰ τί ἀσε-
8 βεῖς ζῶσι, πεπαιδωνένται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; ⁸ ὁ σπῆρος αὐτῶν κατὰ ψυχὴν,
9 τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. ⁹ οἱ οἴκοι αὐτῶν εὐθνηνοῦσι, φόβος δὲ οὐ-
10 θαμοῦ, μάστιγι δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁰ ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ
11 ὠμοτόκησε, διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν. ¹¹ μένουσι
12 δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν, ¹² ἀναλαβόντες
13 ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. ¹³ συνετέλεσαν δὲ ἐν
14 ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ἤδου ἐκοιμήθησαν. ¹⁴ λέγει δὲ κυ-
15 ρίῳ Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδοὺ σου εἰδέναι οὐ βούλομαι. ¹⁵ τί ἱκανὸς ὅτι δου-
16 λεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ; ¹⁶ ἐν χερσὶ γὰρ ἦν
17 αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. ¹⁷ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν
18 λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὥδινες δὲ αὐτοὺς
19 ἔξουσιν ἀπὸ ὄργης. ¹⁹ ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου, ἡ ὥσπερ κονιορ-
20 τὸς δὴν ὑφέλειτο λαίλαψ. ¹⁹ ἐκλείπει υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει
21 ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθῆναι. ²¹ ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ'
22 αὐτοῦ, καὶ ἀριζμοὶ μνηῶν αὐτοῦ διηρέθησαν. ²² πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
23 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; αὐτὸς δὲ φόνους διακρίνει; ²³ οὐτος ἀπο-
24 θανέεται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθνην, ²⁴ τὰ δὲ
25 ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται. ²⁵ ὁ δὲ τελευτᾷ
26 ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, οὐ φαγῶν οὐδὲν ἀγαθόν. ²⁶ ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοι-
27 μῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν. ²⁷ ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμη ἐπίκεισθε
28 μοι, ²⁸ ὥστε ῥεῖτε Πλού ἐστιν οἶκος ἄρχοντας; καὶ ποῦ ἔστιν ἡ σκέπη τῶν
29 σκηνομάτων τῶν ἀσεβῶν; ²⁹ ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ ση-
30 μεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. ³⁰ ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ
31 πονηρός, εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται. ³¹ τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου
32 αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ αὐτὸς ἐποίησε, τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ; ³² καὶ
33 αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἡγρούπησεν. ³³ ἐγλυκάνθησαν
34 αὐτῷ χαλικεὺς χεῖμαρρόν, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἀνθρώπος ἀπελεύσεται, καὶ
35 ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίζημτοι. ³⁵ πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά; τὸ δὲ ἐμὲ
καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.

XXII.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαϊμανίτης λέγει ² Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν
3 ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; ³ τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ εἰάν σὺ ἦσθα

5. εἰςβλέψαντες ε. ε. θαναμάσατε ... ἐπὶ στομα 7. δια τι δε ... om
εν 8. in f. add αυτων 9. C εστιν αυτοις 40. αυτων η εγ γαστρι 44. AC
ωσπερ ... προσπεζει αυτοις 42. αναλαμβανοντα 43. om δε prius 44. λεγ.
δε ο ασεβης τω κυριω ... τας οδους 45. C (non A) δουλευσωμεν ... C
om και τις ωφ. ο. α. αυτω ... απαντησωμεν 46. αυτων ην ... ασεβων ου
καθαρα 47. ωφ. ωδινες αυτοις 48. AC προ ανεμου ... AC υψιλατο 49.
υιους 20. ιδοιεν δε οι ... C την αυτου σφαγην ... και υπο κυριου 24. μετ
αυτον 25. AC σοφους pro φονους 23. AC αφροσύνης 24. (AC πληρης ...)
ο δε μυελος ... C αυτων διαχ. 25. ο δε γε ... αγαθον ουδεν 26. ομοθ.
δε οι υιοι αυτου επι γης κοιμηθησονται ... in f. add επι γης 28. C οτι
φρεται ... οικος αρχαιος ... εστιν σκεπη 29. C πορευομενους ... απολλο-
τριωθησεται (sic) 30. και εις ημ. οργ. α. απαχθησεται 34. C αναγγελει
... επι προσωπον ... και α αυτος εποιησεν (... κ. αυτ. επ., τις αντ. α.
conjg. etiam C, sed ed. rom. εποιησε; habet.) 32. απενεχθη, και επι
σωρω ηγρ. ... C om αυτος sec. 33. αριζμητοι 34. C με παρακαλετε ...
το δε αφ υμων καταπαυσαι με ουδεν εστιν XXII. 1. θαμανιτης 3. εαν συ ης

τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος· ἡ ὥφελεια ὅτι ἀπλώσῃς τὴν ὁδὸν σου· ⁴ ἡ λόγον σου ⁴ ποιούμενος ἐλέγξεις, καὶ συνεισελεύσεται σοι εἰς κρίσιν· ⁵ πότερον οὐχ ἡ κακία σου ἐστὶ πολλή, ἀναρίθμητοι δὲ σοὺ εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι· ⁶ ἡγεύραζες δὲ τοὺς ⁶ ἀδελφούς σου διὰ κενῆς, ἀμφίλασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου· ⁷ οὐδὲ ὕδωρ διψῶν· ⁷ τὰς ἐπότησας, ἀλλὰ πεινῶντων ἐστέρησας ψωμόν· ⁸ ἐπαύμασας δὲ τινων πρόσωπον, ὥκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς· ⁹ χήρας δὲ ἐξαπέστελλας κενὰς, ὀρφανοὺς ⁹ δὲ ἐκάκωσας. ¹⁰ τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες, καὶ ἐσπούδασέν σε πόλεμος ¹⁰ ἐξαιτίας. ¹¹ τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη, κοιμησέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε. ¹² μὴ ¹¹ 12 οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ, τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσε· ¹³ καὶ ¹³ 13 εἶπας Τί ξῆνω ὁ ἰσχυρός, ἡ κατὰ τοῦ γνόφου κρίνει· ¹⁴ νεφέλη ἀποκρυφῇ αὐτοῦ ¹⁴ 14 καὶ οὐχ ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται. ¹⁵ μὴ τρέβον αἰώνιον ¹⁵ 15 φυλάξεις ἢν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι, ¹⁶ οἱ συνελήφθησαν ἄωροι· ποταμός ¹⁶ 16 ἐπεβρέων οἱ θημελίοι αὐτῶν, ¹⁷ οἱ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν· ἡ τί ἐπά- ¹⁷ 17 ξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ· ¹⁸ οἱ δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν, ¹⁸ 18 βουλή δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν, ἄμεμπτος ¹⁹ 19 δὲ ἐμυκτήρισεν. ²⁰ εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν, καὶ τὸ κατάλειμμα ²⁰ 20 αὐτῶν καταφάγεται πῦρ. ²¹ γενοῦ δὴ σκληρός, ἐὰν ὑπομείνης εἰτα ὁ καρπὸς ²¹ 21 σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. ²² ἔλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνά- ²² 22 λαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου. ²³ ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς ²³ 23 σεαυτὸν ἐναντὶ κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου ἀδικον· ²⁴ ᾤκησεν ἐπὶ ²⁴ 24 χῶματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα χεიმάρου Σωφέρ. ²⁵ ἔσται οὖν σου ὁ παν- ²⁵ 25 τοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν, καθάρων δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργυρίον πεν- ²⁶ 26 τυρωμένον. ²⁶ εἰτα παρῆρσι αὐτοῦ ἐναντίον κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ²⁶ 26 ἡλαρώς· ²⁷ εὐξαμένου δὲ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεται σου, δώσει δὲ σοι ἀπο- ²⁷ 27 δοῦναι τὰς εὐχάς· ²⁸ ἀποκαταστήσει δὲ σοι διαίταν δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ²⁸ 28 σου ἔσται φέγγος. ²⁹ ὅτι ἐταπείνωσας σεαυτὸν, καὶ ἔρεις Ὑπερηφανεύσατο, ²⁹ 29 καὶ κύφοντα ὀφθαλμοὶς σώσει· ³⁰ ῥύσεται ἀλῶν, καὶ διασώζητι ἐν καθάραις ³⁰ 30 χερσὶ σου.

XXIII.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰωβ λέγει ² Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρὸς μου ἡ ἐλεγχίς ² 2 ἐστὶ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ. ³ τίς δ' ἄρα γνώη ³ 3 ὅτι εὐροίμην αὐτὸν καὶ ἔλθοιμιν εἰς τέλος· ⁴ εἶποιμιν δὲ ἐμαυτοῦ κῆρυμα, τὸ δὲ ⁴ 4 στόμα μου ἐμπλήσῃ ἐλέγχων· ⁵ γνώην δὲ ἰάματα ἃ μοι ἔρει, αἰσθόμην δὲ ⁵ 5 τίνα μοι ἀπαγγελεῖ. ⁶ καὶ ἐν πολλῇ ἰσχυί ἐπελεύσεται μοι, εἰτα ἐν ἀπειλῇ μοι ⁶ 6 οὐ χρήσεται. ⁷ ἀλήθεια γὰρ καὶ ἐλεγχος παρ' αὐτοῦ, ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος ⁷ 7

3. ἀμεμπτος τ. εργ. η ωφ. αυτω ... C απλωσεις 4. AC ελεγξει σε 5. ουχι ... om εισιν 6. ηνεχυρ. γαρ 8. AC προσωπα ... εκομισας δε πτωχους επι γης, C ωκισ. δε πτωχους επι τ. γ. 9. και ορφαν. εκακ. 40. εκυκλωσεν 44. σοι εις σκοτος ... σε υδωρ 42. om ουχι ... ουκ εφορα 43. C ειπα 44. διαπορευεται 45. *ην επανεστησαν 46. συνελημφθησαν 47. Τι ποιησει ημ. ο κυριος ... επαξει 48. οτε γε ενεπλ. 49. εμυκτηρ. αυτους 20. om η ... καταλειμμα 21. γενου δε ... η pro εια 22. συν εξηγοριαν 23. και πορρω ποιησον (sed* ποιησης videtur) ... το αδικον (αδικον rescriptum) 24. Ξησεις επι χωματος εν π. και ωςπερ χειμαρρους ωφερ 25. εσται δε σοι 26. ενπαρησιαση εναντι 27. δε τας ευχ. σου αποδ. 28. οδοις σοι 29. Ει υπερηφανευσαμην 30. ρυσ. δε αλων, κ. διασωθηση XXIII. 2. χειρων ... om και secundum ... γεγον. επ εμοι, στεναζω δε επ εμαυτον 3. τις γαρ αν γνωη ... και οτι ελθοιμιν 4. ειπ. δε επι αυτου ... εμπλησει με ελεγχω 5. γνωην δε ρηματα ... απαγγελει 6. και ει πολλη ... μοι, και ει εν απ. ου χρησηται μοι 7. παρ αυτω (sed παρ αυτω **)

8 τὸ κρίμα μου. ⁸ εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, τὰ δὲ ἐπ' ἐσχά-
 9 τοις, τί οἶδα; ⁹ ἀριστέρα ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέχον; περιβαλεῖ δεξιὰ
 10 καὶ οὐκ ὀψομαι. ¹⁰ οἶδε γὰρ ἡθὴ ὁδόν μου, διέκρινε δέ με ὥσπερ τὸ χρυσόν.
 11 ¹¹ ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, καὶ οὐ μὴ
 12 ἐκκλίνω ¹² ἀπὸ ἐντάλματων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω, ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα
 13 ῥήματα αὐτοῦ. ¹³ εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστὶν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ;
 14 ὁ γὰρ αὐτὸς ἡδύλησε, καὶ ἐποίησεν. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα· νο-
 15 ψεύμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπου-
 16 δασθῶ· κατανοήσω, καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ. ¹⁶ κύριος δὲ ἐμαλάκυνε τῇν
 17 καρδίαν μου, ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με· ¹⁷ οὐ γὰρ ἦδεν ὅτι ἐπε-
 λεύσεται μοι σκότος, πρὸ προσώπου δὲ μου ἐκάλυψε γνώφος.

XXIV.

2 Διὰ τί δὲ κύριον ἐλαβὼν ὥραι, ² ἀσεβεῖς δὲ ὄριον ὑπερέβησαν, ποίμνιον
 3 σὺν ποιμένι ἀρπάσαντες; ³ ὑποζύγιον ὀρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοὺν χήρας
 4 ἠνεχύρασαν. ⁴ ἐξεκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐκρύβη-
 5 σαν πρᾶξις γῆς. ⁵ ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες
 6 τὴν ἐαυτῶν τάξιν· ἡδύνῃ αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους. ⁶ ἄγρῳ πρὸ ὥρας οὐκ
 7 αὐτῶν ὄντα ἐβέρισαν· ἀδύνατοι ἀμπελώνας ἀσεβῶν ἀμολῇ καὶ ἀσιτὶ εἰργά-
 8 σαντο. ⁸ γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίλασιν δὲ ψυχῇς αὐτῶν
 9 ἀφείλαντο· ⁹ ἀπὸ ψευδῶν ὁρίων ὑγραίνονται, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐαυτοὺς σκέ-
 10 πην πέτραν περιεβάλλοντο. ¹⁰ ἤρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα δὲ
 11 12 ἐταπεινώσαν. ¹¹ γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πεινῶντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφεί-
 12 λαντο. ¹² ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ἤδεισαν. ¹³ οἱ
 13 ¹³ ἐκ πόλεως καὶ οἰκῶν ἰδίων ἐξεβάλλοντο, ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε μέγα.
 14 αὐτοὺς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπῇν οὐ πεποίηται; ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ
 15 οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ἤδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῶν ἐπο-
 16 ρεΐστησαν. ¹⁴ γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος, καὶ νυκτὸς
 17 ἐστὶν ὡς κλέπτῃς. ¹⁵ καὶ ὀφθαλμοὶ μοιχοῦ ἐφύλαξε σκότος, λέγων Οὐ προ-
 18 νόησει με ὀφθαλμός, καὶ ἀποκρυβήναι προσώπου ἔσται. ¹⁶ διώρυξεν ἐν σκότει
 17 οἰκίας, ἡμέρας ἐσφαργίσαν ἐαυτοὺς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς· ¹⁷ ὅτι ὁμοθυμαδὸν
 18 αὐτοῖς τὸ πρῶτὸν σκιά θανάτου, ὅτι ἐπιγνώσεται ταραχὸς σκιάς θανάτου. ¹⁸ ἐλα-
 19 φρός ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, καταρραΐζει ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀνα-
 20 σταν. ¹⁹ ἐπὶ τὰ φρυά αὐτῶν ¹⁹ ἐπὶ γῆς ἔρηξ· ἀγκάλῃδα γὰρ ὀρφανῶν ἤρπα-
 20 σαν. ²⁰ εἴτ' ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἀμαρτία· ὥσπερ δὲ ὀμίχλη θρόνον ἀφανίς.

8. εαν γαρ πορευθῶ εἰς τὰ πρῶτα, οὐκ ἐτι 10. μου αὐτος, καὶ διεκρι-
 νεν με ὥσπερ χρυσ. 12. ἀπο ἐντολῶν α. οὐ μὴ παρ. ἵνα μὴ ἀποθῶαν, ἐν
 δε 13. ο ἀντερων 15. ἐσπούδακεν 16. κυρ. μου ἐμαλ. ... ἐσπούδακεν
 ἐπ ἐμε 17. μοι γνοφους, προσωπον δε μου καλυψει σκότης XXIV. 4. κυ-
 ριε ἐλαβὼν ὥρας 2. ἀσεβεῖς ἀνδρες· ὀριον δε υπερεβησαν καὶ ποιμν. σ. π.
 ἤρπασαν 3. υποζ. δε 4. ἐξεκλινον δε 5. καὶ ἀπεβ. ὥσπερ ... ἐξελθ. τῇ
 ἐαυτων πρᾶξιι ἀγρον προ ὥρας οὐκ αὐτων ὄντα ἐβέρισαν· ἡδυνῇ δὲ αὐτῷ
 ε. ν. 6. om ἀγρον usque ἐβέρισαν ... ἀδυν. δε ἀσεβ. ἀμπελ. ἀσιτὶ κ. ἀμολῇ
 7. γυμν. δε ... ψυχ. εαυτων 8. καὶ παρα ... C αὐτους 9. δε ὀρφανους ... καὶ
 ἐκπεπτ. εταπ. 10. om δε prius ... om τον 11. ἐν σκοτινοῖς ἐνήδρευσαν
 ἀδίκως ... C ἐν στεν. δε ... δικαίων 12. om οι ... καὶ ἐξ οἰκων 13. ἐξε-
 βαλον αὐτοῖς ... μεγαλως 13. ἐτι ὄντων αὐτων ἐπὶ γῆς κ. οὐκ ἐπέγνωσο-
 μαι (sic) ... δικαιοσύνης ... C οὐ ἡδεισαν ... οὐδε ἐπορ. ἀτρ. αὐτῃς ...
 C ἀτραπ. αὐτῃς 15. προσνοήσει με ὁ οφθ. ... προς με που πρὸ προσωπον
 16. ἡμερ. δε ... C αὐτοῖς 17. C τὸ πρῶι αὐτοῖς ... τὸ πρῶι διεσκεδα-
 σεν, οτι ἐπ. ταραχας σκια θ. 18. ἐπὶ προσωπου 19. ὀρφανου 20. εἴτα
 ἐμνήσθη αὐτων ... καὶ ὥσπερ ὀμίχλη

ἐγένετο· ἀποδοῦναι δὲ αὐτῷ ὃ ἐπραξεν, συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἰσα ξύλῳ ἀνιάτῳ. ²¹στεῖραν δὲ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησε, ²²θυμῷ δὲ ²¹ κατέστρεψεν ἀδυνάτους. ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς· ²³μαλακισθεὶς μὴ ἐλπαζέτω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. ²⁴πολ- ²³ τοὺς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ· ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλᾶμης αὐτόματος ἀποπεσών. ²⁵εἰ δὲ μή, τίς ἐστιν ὃ φάμενος ψευδῇ με λέγειν, καὶ θῆσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;

XXV.

Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει ²Τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος ² παρ' αὐτοῦ, ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ; ³μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ³ ἐστὶ παρέλκουσις πειραιαίς· ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἐνεδρα παρ' αὐτοῦ; ⁴πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἐναντι κυρίου; ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσκει αὐτὸν ⁴ γεννητὸς γυναικός, ⁵εἰ σελήνῃ συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφάυσκει, ἄστρα δὲ ⁵ οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ; ⁶ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία καὶ υἱὸς ἀνθρώπου ⁶ σκώληξ.

XXVI.

Ὑπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει ²Τίτι πρόκεισαι ἢ τίτι μέλλεις βοηθεῖν; πό- ² τερον οὐχ ὧ πολλῇ ἰσχύς καὶ ὧ βραχίων κραταίος ἐστι; ³τίτι συμβεβούλευ- ³ σαι; οὐχ ὧ πᾶσα σοφία; τίτι ἐπακολουθήσεις; οὐχ ὧ μεγίστη δύναμις; ⁴τίτι ἀνήγγειλας ῥήματα; πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἢ ἐξεληθούσα ἐκ σοῦ; ⁵μὴ ⁴ ἰγάντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; ⁶γυμνὸς ⁶ ὁ ἄθης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐστὶ περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. ⁷ἐκτείνων βο- ⁷ ρεάν ἐπ' οὐδέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός. ⁸δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις ⁸ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐρράβγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. ⁹ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, ⁹ ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ. ¹⁰πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ¹⁰ ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. ¹¹στύλοι οὐρανοῦ ἐπετάσσον- ¹¹ σαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ. ¹²ἰσχυὶ κατέκτανεν τὴν ¹² θά- ¹² λασσαν, ἐπιστήμῃ δὲ ἐστρωτὰ τὸ κῆτος. ¹³κλιθῶρα δὲ οὐρανοῦ δεδοικασιν ¹³ αὐτόν· προστάγματι δὲ ἐξανάτωσε δράκοντα ἀποστάτην. ¹⁴ἰδοὺ ταῦτα μέρη ¹⁴ ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἱκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ· σῳζένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὅποτε ποιήσει;

XXVII.

Ἐπὶ δὲ προσθεῖς Ἰώβ εἶπε τῷ προοιμίῳ ²Ζῆ ὁ θεὸς ὃς οὕτω με κέ- ² κρισε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν, ³εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς ³

20. αποδοῦναι αὐτῷ καθά ... C πας ο αδικ. (?) 21. C στεῖρ. γαρ ... στεῖρ. γαρ οὐκ ἐποικτεῖραν οὐδὲ ἀγναιον ἠλεασαν 22. κατέστρεψαν ... C πιστεύσης εἰ σεαυτοῦ ... ὑπερ τῆς 23. AC μαλακ. δε ... C om μὴ ... υγιαίνει 24. C om δε ... ὥσπερ χλοή ... αυτοματ. αποπεσ. απο κα-
 λᾶμης 25. με ψευδῇ ... AC οὐθεν XXV. 2. γαρ ἐστὶν προοι. ο φοβ.
 παρ αὐτῷ ... συνπασαν ... ἐν ὑψίστῳ ἐστὶν 3. δε αὐτῶν οὐκ 4. βροτ.
 δίκαιος ... C om ἀν ... C εαυτον ... εαυτον γεννητῆς (sed corr. γεννητός)
 γυν. οὐδ ἀνθρώπος οὐ καθαρὸς 5. ο λεγων τῷ ἡλίῳ μὴ ἀναστελλειν καὶ
 οὐκ ἀνατελλει· σελήνῃ δὲ συντάσσει κ. ο. ἐπιφάυσει ... οὐκ ἀμεμπτα 6.
 πας ἀνθρώπος XXVI. 2. πολλὴ ἡ ἰσχύς κ. ο βραχ. 3. συμβεβούλευσαι
 ... ω ἡ πασα ... ἡ τινι (etiam C) ἐπακολουθεῖς ... ω ἡ μεγίστη 5.
 καὶ γειτόνων 7. βορεα ... κρεμνων γ. ἐπ οὐδενος ... C ἐπὶ μὴθδενος 8. υπο-
 κατωθεν 9. σκεπων pro εκπεταζ. 11. ἐπεσταθησαν 12. ἰσχυι μεν ...
 AC ἐστρωσεν (C-σε) 13. κλιθῶρα τε XXVII. 4. τῷ προοιμῳ εἶπεν 2.
 AC ζῆ κυριος ος ... οὕτως ... C κεκρινεν (sic) ... ο πικρωσας 3. C ἡ μὴν

4 μου ἐνόησας, πνεῦμα δὲ θεῶν τὸ περισὶν μοι ἐν ῥινί, ⁵μή λαλήσῃεν τὰ χεῖλη
5 μου ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχὴ μου μελετήσῃ ἀδικα. ⁶μή μοι εἴη δικαίους ὑμῶς
6 ἀποφθῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω, οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου. ⁷δι-
7 καιοσύνη δὲ προσέχων οὐ μὴν προῶμαι, οὐ γὰρ συνοίδα ἑμαυτῷ ἅτοπα πρά-
7 ξας. ⁸οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφή τῶν ἀσε-
8 βῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστάμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων. ⁹καὶ
9 τίς γάρ ἐστιν ἐλπίς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει; πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἄρα σωθήσεται;
9 ¹⁰ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται ὁ θεός; ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης
10 ¹¹μή ἔχει τινὰ παρῴρησιν ἐναντι αὐτοῦ; ἢ ὡς ἐπακαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσα-
11 κούσεται αὐτοῦ; ¹²ἀλλὰ δὴ ἀναγγεῖν ὑμῖν τί ἐστὶν ἐν χεὶρί κυρίου, ἃ ἐστὶ
12 παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι. ¹³ἰδοὺ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοὶ ἐπι-
13 βόλλετε. ¹⁴αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, κτῆμα δὲ δυνα-
14 τῶν ἐλευσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς. ¹⁵ἐάν δὲ πολλοὶ γένωνται
15 οἱ υἱοὶ αὐτῶν, εἰς σφαγὴν ἔσονται· ἐάν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσι, προσαιτησούντι·
15 ¹⁶οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσι, χήρας δὲ αὐτῶν οὐδεὶς
16 ἐλεήσει. ¹⁷ἐάν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα δὲ πηλῷ ἐτοιμᾶσθαι χρυ-
17 σόν, ¹⁸ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ
18 καὶ ζήσουσιν. ¹⁹ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
19 ²⁰πλούσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διηνοίξει καὶ
20 οὐκ ἔστι. ²¹συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὁδύναι, νυκτὶ δὲ ὑφέλετο αὐ-
21 τὸν γόμφος· ²²ἀναλήψεται δὲ αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λιχμήσει
22 αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ²³καὶ ἐπιβρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φέσεται· ἐκ
23 χαιρὸς αὐτοῦ φυγὴ φεύξεται. ²⁴κροτήσῃ ἐπ' αὐτοὺς χεῖρας αὐτῶν, καὶ συριεῖ
αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

XXVIII.

Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ χρυσοῦ ὅθεν διηδεύεται·
2 ³οἰσθρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται, χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται. ⁴τάξιν
4 ἔστω σκοτία, καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται· λίθος σκοτία καὶ σκιά
4 θανάτου, ⁵διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας· οἱ δὲ ἐπιλανθάνομενοι ὁδὸν δικαίαν
5 ἠσώθησαν, ἐκ βροτῶν ἐσαλεύθησαν. ⁶γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ἡ πό-
6 ρος αὐτῆς ἐστράφη ὡς ἐλ πῦρ. ⁷τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χύμα
7 χρυσοῦ αὐτῷ. ⁸τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν, καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν

3. ενουσης εν εμοι ... θεων ετι περιον εν ρημασιν μου (sed εν ρ. μου*) ... C εν ρισιν 4. ου μη λαλησει το στομα μ. αδικα ... C μου τα χελην ... μελετ. ανομα 5. AC om μου prius 6. προσεχων ου μη ... αποπον 7. αλλ ειησαν οι εκχθροι ... C επανιστανομενοι ... οι επανιστανομενοι μοι 8. ναι μην τις γαρ εστιν ετι ελπις ... μη πεποιθως ... ει αρα 9. ακουσει ο κυριος; επελθουσας δε ... C κυριος pro ο θεος 10. C μη εχειν ... om τινα ... AC εναντιον αυτου ... η πως επικαλ. 11. παρα τω παντ. ... C ψευδομαι 12. AC ιδου δη ... C παν pro παντες ... παντ. υμεις εορακατε· δια τι δε κενα κ. επιβαλλεσθε 13. οργη δε δυναστων εξελευσεται ... C επελευσεται ... C επ αυτου (vdtr) 14. om δε ... AC ει νι. αυτου ... C om και ... C ανδρωσιν ... προσαιτησωσιν, C προσαιτουσιν 15. περιοντ. αυτων κακω θανατω ... C om εν ... τελευτησωσιν ... και χηρας, C χηρ. τε 16. χρυσ. ετοιμ. 18. ωσπερ σιτος ... in f. add ο πλουτος αυτου 19. πλ. κοιμηθεις ου πρ., οφθαλμος 20. κοιμηθεντι συναντησονται ... om αι ... AC υφελατο 21. C αναληψεται ... αναλημψεται αυτον 22. C επιριψει, A απορειψει ... om επ ... C και ου γνωσεται 23. επ αυτον, C επ αυτου ... χειρ. αυτου XXVIII. 4. C χρυσω 3. και καιρων περας αυτους 4. οδους δικαιοσυνης... AC om εσαλευθησαν 5. ως πυρ 6. AC σαπφειρου (γ. 16. AC -ει-) ... και οι 7. πετεινον

δφθαλμὸς γυπὸς· ⁸ καὶ οὐκ ἐπάτησαν αὐτὸν υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρήλθεν ἐπ' ⁹ αὐτὴν λέων. ⁹ ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη· ¹⁰ ¹⁰ θίνας δὲ ποταμῶν διέβρῃξε, πᾶν δὲ ἐντιμον εἶδέ μου ὁ δφθαλμός· ¹¹ βράχῃ ¹⁰ 11 δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν, ἔδειξε δὲ αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. ¹² ἡ δὲ σοφία ¹² 12 πόθεν εὐρέσθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; ¹³ οὐκ οἶδε βροτὸς ὁδὸν ¹³ 13 αὐτῆς, οὐδὲ μὴν εὐρέσθη ἐν ἀνθρώποις. ¹⁴ ἄβυσσος εἶπεν Οὐκ ἔνεστιν ἐν ἐμοί· ¹⁴ 14 καὶ ἡ θάλασσα εἶπεν Οὐκ ἔνεστι μετ' ἐμοῦ. ¹⁵ οὐ δώσει συγκλεισμένον ἀντ' ¹⁵ 15 αὐτῆς, καὶ οὐ σταθῆσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς· ¹⁶ καὶ οὐ συμβαστα- ¹⁶ 16 χθῆσεται χρυσίῳ Σωφίρ, ἐν ὄνυχι τιμῶ καὶ σαπφείρῳ· ¹⁷ οὐκ ἰσωθῆσεται ¹⁷ 17 αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκευὴ χρυσᾶ. ¹⁸ μετέωρα ¹⁸ 18 καὶ γαβίς οὐ μνησθῆσεται, καὶ ἐκυσσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα· ¹⁹ οὐκ ¹⁹ 19 ἰσωθῆσεται αὐτῇ τοπαζίον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ κατάρῳ οὐ συμβασταχθῆσεται. ²⁰ ἡ δὲ σοφία ²⁰ 20 πόθεν εὐρέσθη; ποῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως; ²¹ ἄλληδε ²¹ 21 πᾶντα ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη. ²² ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ ²² 22 θάνατος εἶπαν Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος. ²³ ὁ θὺς εὖ συνέστησεν αὐτῇ; ²³ 23 τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον αὐτῆς. ²⁴ αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ²⁴ 24 ἐφορεᾷ, εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα ἃ ἐποίησεν, ²⁵ ἀνέμων σταθμόν, ὕδατος ²⁵ 25 μέτρα ²⁶ ὅτε ἐποίησεν· οὕτως ἰδὼν ἠρέμυσεν, καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνᾷς. ²⁶ 26 ²⁷ τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτήν, ἐτοιμάσας ἐξήχιασεν· ²⁸ εἶπε δὲ ²⁷ 28 ἀνθρώπων· Ἴδου ἡ θεοσέβειά ἐστι σοφία, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη.

XXIX.

Ἔτι δὲ προσεῖς Ἰωβ εἶπε τῷ προοιμίῳ ¹ Τίς ἂν με θείη κατὰ μῆνα ² 2 ἔμπροσθεν ἡμερῶν ὧν με ὁ θὺς ἐφύλαξεν; ³ ὥς ὅτε ἡγῆι ὁ λύχνος αὐτοῦ ³ 3 ὑπὲρ κεφαλῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκοτίᾳ· ⁴ ὅτε ἤμην ⁴ 4 ἐπιβροῦζων ὁδοῦς, ὁ δὲ θὺς ἐπισκοπῆν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου· ⁵ ὅτε ἤμην ⁵ 5 ὑλῶδης λίαν, κύκλω δὲ μου οἱ παῖδες· ⁶ ὅτε ἐχέοντο αἱ ὁδοὶ μου βουτύρῳ, ⁶ 6 τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι· ⁷ ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει, ἐν δὲ ⁷ 7 πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δῖφος. ⁸ ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν, προσβῦται ⁸ 8 δὲ πάντες ἐστῆσαν· ⁹ ἄνθρωποι δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπαθόντες ἐπὶ ⁹ 9 στόματι. ¹⁰ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλώσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι ¹⁰ 10 αὐτῶν ἐκολλήθη· ¹¹ ὅτι οὗς ἤκουσε καὶ ἐμακάρισέ με, δφθαλμοὶ δὲ ἰδὼν με ¹¹ 11 ἐξέκλινε. ¹² διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς θυνάστου, καὶ ὀρφανῷ ὃ οὐκ ἦν ¹² 12 βοηθὸς ἐβοήθησα· ¹³ εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι, στόμα δὲ χήρας ¹³ 13 με εὐλόγησε. ¹⁴ δικαιοσύνην δὲ ἐνδεδύκειν, ἡμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοῦδι. ¹⁴ 14

8. AC om και ... αυτην (ei. C) vi. αλλαζ. ου γαρ ηλθεν 10. δεινας, C θινας ... AC ερρηξεν ... τιμιον ιδεν, C τιμιον ιδειν ... αυτου pro μου 11. και βραχῃ ποταμων ... C αυτων δυναμιν 12. εστιν επιστημης 13. C την οδον ... AC ουδε μη 14. AC εστιν bis ... AC και θαλασσα 16. AC συνβασταχθ. (item C v. 19.) χρ. ωφερι 17. και ουχ ... C ανταλλαγμα 18. γαβεις in litura, C γαβεις (sed eis ei seq. ou**) 20. η δη σοφια ... εστιν τοπος συνεσεως 21. ουκ εκρυβη 22. AC ειπεν ... om δε 23. AC ο κυριος ... αυτος γαρ 24. C επ ουρανον 25. AC* εποιησεν δε ανεμων ... και υδατων, C υδατος τε 26. οτε εποι. c. seqq. conijg. ... C* a pro οτε, C** om ... A* C* φωνης 27. AC** ιδων (C* ιδεν) ... C om και 28. C επεχεσθαι XXIX. 1. προσθ. δε ετι τω προοι. ιωβ λεγει 2. μνηνα καα μια μνηνα ημερων των εμπρ. ημ. ων ο θ. εφυλαττεν με 3. ηγην ... οτε εν τω 4. AC οδοις ... AC ο κυριος 6. AC μου αι οδοι ... C βουτυρων ... εχειτο γαλακτι 8. εκρυβησαν εαυτοις ... επανεστησαν 9. επι- τιθεντες επι στ. αυτων 10. ακουσ. περι εμου 11. C ωτιον ... με ιδων 12. ω ουχ υπηρχεν βοηθος 13. A ηυλογησεν με, C με ηυλογ. 14. C δι- καιοσυνη γαρ ... εδεδοικειν

15 16 ὄφθαλμοὶ ἤμην τυφλῶν, ποὺς δὲ χωλῶν. 16 ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων,
 17 θύκων δὲ ἣν οὐκ ᾔδειν ἐπιγνώσασα. 17 συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων ἐκ μέσου
 18 τῶν ὀδόντων αὐτῶν, ἄρπαγμα ἐξήρπασα. 18 εἶπα δὲ Ἡ ἡλικία μου γηράσκει
 19 ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, πολὺν χρόνον βιώσω. 19 ἡ ῥίζα διήνοικται ἐπὶ ὕδα-
 20 τος, καὶ ὁ ῥόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ ῥερισμῷ μου. 20 ἡ ῥίζα μου κενή μετ'
 21 ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύεται. 21 ἐμοῦ ἀκούσαντες προς-
 22 ἔσχον, ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλή. 22 ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο,
 23 περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο ὁπότεν αὐτοῖς ἐλάλουν. 23 ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχο-
 24 μένη τὸν ὑετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλίαν. 24 ἐὰν γελᾶσω πρὸς αὐτούς,
 25 οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. 25 ἐξελεξάμην
 ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὥς ἐ βασιλεὺς ἐν μονοζώ-
 νοις ὃν τρόπον παθαινούς παρακαλῶν.

XXX.

Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νουθετοῦσί με ἐν μέρει ὧν
 ἐξουθενούν τοὺς πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐκ ἠγήσάμην ἀξίους κινῶν τῶν ἐμῶν
 2 νομάδων. 2 καὶ γε ἰσχυρὴ χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συν-
 3 τέλεια. 3 ἐν ἐνδοίᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθρὸς συνοχὴν καὶ
 4 ταλαιπωρίαν. 4 οἱ περικυκλούντες ἄλμια ἐπὶ ἡχούντι, οἵτινες ἄλμια ἦν αὐτῶν
 τὰ σῖτα. ἅπτοι δὲ καὶ πεφραυλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, οἱ καὶ ῥίζας
 5 6 ξύλων ἐμασσώντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου. 5 ἐπανάστησάν μοι κλέπτται, 6 ὧν οἱ οἴκοι
 7 αὐτῶν ἦσαν τρώγλαι πετρῶν. 7 ἀνὰ μέσον εὐήκων βοήθουνται οἱ ὑπὸ φρύγανα
 8 ἄγρια διητῶντο. 8 ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων, ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένοι ἀπὸ
 9 10 γῆς. 9 νυνὶ δὲ κτεῖρα ἐγὼ εἴμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ θρύλλημα ἔχουσιν. 10 ἐβδε-
 λύξαντο δὲ με ἀποστάντες μακράν, ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου μου οὐκ ἐφέλσαντο
 11 πτύελον. 11 ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν τοῦ προς-
 12 ὄπου μου ἐξαπέστειλαν. 12 ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανεόστησαν, πόδα αὐτῶν ἐξ-
 13 ἔτειναν καὶ ὠδοποίησαν ἐπ' ἐμέ· τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν 13 ἐξέτριβισαν.
 14 τρίβοι μου, ἐξέδυσαν γὰρ μου τὴν στολήν. 14 βέλεσιν αὐτοῦ κατηκρόντισέ με,
 15 κέχρηται δὲ μοι ὡς βούλεται. ἐν ὀδύναις πέφυρμα, 15 ἐπιστρέφονται μοι αἱ
 ὀδύναι, ὥχεται μου ἡ ἐλπίς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
 16 17 καὶ νῦν ἐπ' ἐμέ ἐχυνθήσεται ἡ ψυχὴ μου, ἔχουσι δὲ με ἡμέραι ὀδυνοῦν.
 17 18 19 νυκτὶ δὲ μοι τὰ ὀσᾶ συγκέχυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διακλύται. 18 ἐν πολλῇ
 ἰσχυί ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου πε-
 19 20 ρίσχε με. 19 ἤγῃσαι δὲ με ἴσα πηλῷ, ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς. 20 κέ-
 κραιγα δὲ πρὸς σέ καὶ οὐκ ἀκούεις μου, ἔστησαν δὲ καὶ κατενόησάν με.

17. εκ δε μεσου, C εκ δε μεσων ... om των ... AC εξεσπασα 48. ειπον ... A om δε η, C om η (fortasse δη pro δε) ... πολλυν δε 49. η ριζα μου ... επι τω θερ. 20. C (non A) καινη ... το τοξ. αυτου ... AC πορευσεται 21. πρεσβυτεροι ακουσ. μου προσεσχ., C** εμ. ακουσ. πρεσβυτεροι προσεσχον ... C τη εμου 22. AC επι δε τω ... και περιχαρ. εγιν. οποτε 23. om τον ... C ουτοι ουτως ... in f. add προσεδεχοντο 24. ει εγελων pr. a. ουκ επιστευον 25. συναρξεις, C παθηνους ... C επαρεκαλουν XXX. 4. C νυν δε (vditr) ... ουκ ηγ. αξ. ειναι κοινων των 3. λιμων ... εκθες 4. αλμια ε. ηγ., w. αλιμμα ... ατιμ. τε ... om παντος ... εμασωντο 6. των πετρων 8. επι γης 9. αυτων εγω ειμι ... θρυλημα 40. om δε prius ... om του ... πτυελου 44. γαρ οδε φαρετραν ... εξαπεστειλεν 42. του βλαστου ... επ εμε (επ με?) cuspι τριβ. απ. a. conig. 43. με την στολ. μου 44. ως εβουλετο 45. επιστρ. δε μου ... in f. add παρηλθεν 17. νυκτες ... συνεβλασαν, και τα νευρα 48. om εν 49. ηγηται ... η μερις μου 20. εισακουεις ... εστησαν και κατ. μοι

22 περίεστιν· ²² ἀποσταλή ἄρα ὁ ὤμος μου ἀπὸ τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχιῶν μου
 23 ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος συντριβείη. ²³ φόβος γὰρ κυρίου συνέσχε με, ἀπὸ τοῦ λήμ-
 24 ματος αὐτοῦ οὐχ ὑπολώω. ²⁴ εἰ ἔταξα χρυσὸν εἰς χοῦν μου, εἰ δὲ καὶ λίθῳ
 25 πάλυτελεῖ ἐπεποιήσα, ²⁵ εἰ δὲ καὶ εὐφρανθήην πολλοῦ πλοῦτου μοι γενομένου,
 26 εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριζήτοις ἐδάμην χεῖρά μου· ²⁶ ἢ οὐχ ὀρώμεν ἥλιον τὸν
 ἐπιφάσκοντα ἐκλείποντα, σελήνην δὲ φθίνουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστί·
 27 ²⁷ καὶ εἰ ἠπατήσῃ λάτρυα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ χεῖρά μου ἐπαυεῖς ἐπὶ στό-
 28 ματί μου ἐφίλησα· ²⁸ καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθήσεται, ὅτι
 29 ἐβουσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου. ²⁹ εἰ δὲ καὶ ἐπαχαρῆς ἐγενόμην πτώ-
 30 ματι ἐχθρῶν μου, καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὐγε· ³⁰ ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου
 31 τὴν κατάραν μου, ὕρλληθῆην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος. ³¹ εἰ δὲ
 καὶ πολλὰκις εἶπον αἱ θερᾶταιναι μου Τίς ἂν δώῃ ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ
 32 πληροσθήσῃ; λίαν μου χρηστοῦ ὄντος· ³² ἔξω δὲ οὐκ ἠυλόητο ξένος, ἡ δὲ θύρα
 33 μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέωκτο· ³³ εἰ δὲ καὶ ἁμαρτῶν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρ-
 34 τίαν μου, ³⁴ οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πληθύνους τοῦ μὴ ἐξαγορεύσαι ἐνώ-
 35 πιον αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κολπῳ κενῷ· ³⁵ τίς
 δώῃ ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοικεν, συγγραφὴν δὲ ἦν εἶχον
 36 37 κατὰ τινος ³⁶ ἐπ' ὧμοις ἂν περιζέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον, ³⁷ καὶ εἰ μὴ
 38 ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα, οὐδὲν λαβὼν παρὰ χρεωφειλέτου· ³⁸ εἰ ἐπ' ἐμοὶ ποτε
 39 ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ αὐλάκας αὐτῆς ἔκλυαυσαν ὁμοθυμαδόν· ³⁹ εἰ δὲ
 καὶ τὴν λοχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἀνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς
 40 ἐκλάβων ἐλύπησα· ⁴⁰ ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος.

XXXII.

Καὶ ἐπαύσατο Ἰωβ ῥήμασιν· ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι
 2 ἀντειπεῖν Ἰωβ, ἣν γὰρ Ἰωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. ² ὠργιστῇ δὲ Ἐλιούς
 ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας Ῥάμ, τῆς Αὐσιτίδος χώρας·
 3 καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργιστῇ σφόδρα, διότι οὐκ ἡδυνήθησαν ἀπο-
 4 κριθῆναι ἀντίστα Ἰωβ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ. ⁴ Ἐλιούς δὲ ὑπέμενει
 5 δοῦναι ἀπόκρισιν Ἰωβ, ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις. ⁵ καὶ εἶδεν Ἐλιούς
 6 7 αὐτοῦ. ⁶ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς ὁ τοῦ Βαραχιήλ ὁ Βουζίτης εἶπεν Ἐνέωτερος
 8 ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην. ⁸ εἶπα δὲ ὅτι οὐχ ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ

21. παρεστιν 22. ἀρα απο τ. κλιδος ο ωμ. μου ... AC ἀγκωνος μου
 23. συνειχεν ... AC και απο του 25. C ηυφρανθηην ... C om μοι ... πλουτ. γε-
 νομ. μου, και ει επ 26. επιφ. και εκλειποντα 27. AC ει δε και χειρα 28. ανο-
 μια λογισθ. μεγαλη ... AC εναντι 29. C και ει δε επιχαρης ... επι πτωματι
 εχθρου μου, και ει ειπον τη ... AC ευγε ευγε 30. ὕρλληθῆην δε υπο λαου
 κακουμου. 31. εμπλησθησθαι 32. ευλιετο ... και η θυρα ... ηνεωκτο, C διη-
 νεωκτο 34. πολυοχλ. λαου του μη εξ. εναντιον ... C om μη 35. AC την
 θυρ. μου ... C om (vdfr) κολπ. κενω 35. ηδεδοικεν 36. ει επ ωμ. πε-
 ρισθ. ως στεφ. ανεγινωσκον (sic) 37. ουδεν ... χρεωφλετου μου, C χρειο-
 φιλετου 39. om δε και ... ανευ τιμης μονος ... εκβαλων ελυπ. 40. om
 αρα ... εξελθῃ μοι, C εξελθοιμ. XXXII. 1. ετι δε αντειπεν ιωβ· ην γαρ
 δικ. εν. αυτ. ιωβ ... C om αυτων 2. ο του βουζι ... ραμα, C αραμ ...
 και ωργιστῇ τω ... εναντι κυριου 3. των δε τριων φιλ. αυτου ... C οτι
 ουκ ηδυνασθησαν ... τω ιωβ ... *ασεβην (*ευσεβην) 4. τω ιωβ ... ει ...
 αυτου ... ημερας 5. ιδεν 6. ο του βουζι λεγει 7. διوتي ...
 του αναγγ. υμιν την εμην ... C την εαυτου 8. ειπον δε οτι χρονος, C ειπα
 δε ου χρονος

καλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἶδασι σοφίαν. ⁹ ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς, 9
 πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἐστὶν ἡ διδασκουςα· ¹⁰ οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσι σοφοί, 10
 οὐδ' οἱ γέροντες οἶδασι κρίμα. ¹¹ διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου, καὶ ἀναγελῶ ὑμῖν 11
 ὅτι οἶδα· ἐνωτίξεσθέ μου τὰ ῥήματα· ἔρω γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων ἄκρις οὐ ἐτά-
 σσητε λόγους, ¹² καὶ μέγχι ὑμῶν συνήσω· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰωβ ἐλέγγων 12
 ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν. ¹³ ἵνα μὴ εἴπητε Εὐύρομεν σοφίαν 13
 κυρίῳ προσζήμενοι· ¹⁴ ἀνθρώπῳ δὲ ἐπιτρέψατε λαλήσαι τοιαῦτα ῥήματα. 14
¹⁵ ἐπιοτήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι, ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. ¹⁶ ὑπέ- 15 16
 μεйна, οὐ γὰρ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν. ¹⁷ ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιούς 17
 λέγει ¹⁸ Πάλιν λαλήσω· πλήρης γὰρ εἰμι ῥημάτων, ὥλεκε γὰρ με τὸ πνεῦμα 18
 τῆς γαστροῦ· ¹⁹ ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκός γλεῦκους ζέων δεδεμένος, ἡ 19
 ὥσπερ φουσητήρ χαλκίως ἐρρήγως. ²⁰ λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χεῖ- 20
 λη· ²¹ ἀνθρώπων γὰρ οὐ μὴ ἀισχυνθῶ, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ· 21
²² οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θάμνασαι πρόσωπα· εἰ δὲ μή, καὶ ἐμέ σῆτες ἔδονται. 22

XXXIII.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον Ἰωβ τὰ ῥήματά μου, καὶ λαλίαν ἐνωτίζου μου·
² ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου. ³ καθάρᾳ μου 2 3
 ἡ καρδία ῥήμασιν, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθάρᾳ νοήσει. ⁴ πνεῦμα θεῖον τὸ 4
 ποιήσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδασκουςά με. ⁵ ἐάν δύνῃ, δός μοι 5
 ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα, ὑπόμεινον, στήθῃ κατ' ἐμέ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ. ⁶ ἐκ 6
 πλητοῦ διητήρισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρητίσμεθα. ⁷ οὐχ ὁ φόβος 7
 μου σε στροβίσει, οὐδὲ ἡ χεὶρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί. ⁸ πλὴν εἶπας ἐν 8
 ὧσί μου, φωνῶν ῥημάτων σου ἀκήκοα, ⁹ διότι λέγεις Καθάρῳ εἰμι οὐχ ἁμαρ- 9
 τῶν, ἀμεμπτός εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα· ¹⁰ μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρον, ἤγηται 10
 δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον· ¹¹ ἔβητο δὲ ἐν ὑψίῳ τὸν πόδα μου, ἐφύλαξε δέ μου 11
 πάσας τὰς ὁδοὺς. ¹² πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακηχόέ μου; 12
 αἰώνιος γὰρ ἐστὶν ὁ ἐπ' αὐτῶν βροτῶν. ¹³ λέγεις δὲ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ 13
 ἐπακηχόέ μου πᾶν ῥήμα; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ ἀπαξ λαλήσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ 14
 δευτέρῳ ¹⁵ ἐνύπνιον, ἡ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ὡς ὅταν ἐπιπλήτῃ δεινὸς φόβος 15
 ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης· ¹⁶ τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀν- 16
 θρώπων, ἐν εἰδῶσι φόβου τοιοῦτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν, ¹⁷ ἀποστρέφει ἀνθρώ- 17
 πον ἀπὸ ἀδικίας· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρύσατο, ¹⁸ ἐφείσατο δὲ 18
 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ. ¹⁹ πάλιν δὲ 19

8. C* ουκ οιδασιν 9. και ουχ ουτως αλλα ... C πν. δε παρα κυριου
 παντοκρ. ... εσται η διδασκ. με 40. ου γαρ οι ... ουδε οι 44. διο ειπον
 ... C ενωτισθαι ... τα ρημ. μου ... post ακουοντων add ιδου ηκουσα τους
 λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων ... C αχρι ου ... τους λο-
 γους υμων 42. x. εως υμων ... ο ελεγχων ... ρημασιν αυτ., C αυτ. ρη-
 ματα 43. ινα δε μη ... C κυριου ... προσδεμ. κυριω 48. ολεκει δε, C
 ολεκει γαρ 49. και η γαστηρ ... γεμων προ ζεων ... χαλκ. δεδεμενος και
 κατερρηγως 20. in f. add μου 22. προσωπον XXXIII. 4. x. την λα-
 λειαν μου ενωτιζου 3. εν ρημασιν (... καθαρανθησι pro καθαρα νοησι)
 5. δυνητης ... ed. rom. pr. ταυτα υπομ. conjg. ... υπομ. και σθηθι συ
 κατ ... C καγω ... κατ εσε 6. C καγω ... in f. add πληου, item C** ανις
 διητηρισμ. 7. ουχι ... *ο φοβ. σου ... στροβ. σε 8. φωνην δε 9. ουχ
 ημαρτον τοις εργοις ... αμεμπτος δε, C αμεμπτ. γαρ 40. και ηγηται με
 ... C επεναντιον 44. εβ. δε τον ποδα μου εν κυκλωματι, και εφυλαξεν
 μου ... C μου τον ποδα ... C τας οδ. μου πασας 43. λεγεις γαρ ... C
 om dia ti ... AC της δικαιοσυνης μου ... ουκ επακηχ. εν παντι ρηματι
 ... C om μου sec. 45. ενυπν., ως φασμα εν μελετη ... C η ως οταν ...
 φοβ. δεινος 46. εξεφοβ. αυτους 47. AC εξ αδικιας et A add αυτου ...
 απο αδικιας πτωματος; ... C ερυσσато 48. και εφισατο της ... θανατου τον μη

ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης, καὶ πληθὺς ὁσῶν αὐτοῦ ἐνάρκησε·
 20 πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρω-
 21 σιν ἐπιθυμῇ· 21 ἕως ἄν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὅσα·
 22 αὐτοῦ κενά. 22 ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾗδῃ·
 23 ἐὰν ὥσιν χιλιοὶ ἄγγελοι θανατηφόροι, εἰς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν. ἐὰν
 24 νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπαστραφῆναι πρὸς κύριον, ἀναγγελεῖ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυ-
 25 τοῦ μέμφειν, τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δεῖξῃ, 24 ἀνδρίζεται τοῦ μὴ πεσεῖν εἰς θά-
 26 νατον· ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχῳ, τὰ δὲ ὁσῶ
 27 αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ· 25 ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου, ἀπο-
 28 καταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις. 26 εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον,
 27 καὶ δευτὰ αὐτῷ ἔσται, εἰσελεύσεται πρὸς ὅπῳ ἱλαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ· ἀποδώσει
 28 λέγων Οἶα συνετέλουν; καὶ οὐκ ᾔετα ἤτασέ με ὧν ἤμαρτον. 28 ὥσωσιν ψυχὴν
 29 μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν, καὶ ἡ ζωὴ μου φῶς ὄψεται. 29 ἴδου ταῦτα
 30 πάντα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός· 30 καὶ ἐρῆυσάτο τὴν ψυχὴν
 31 μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωὴ μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν. 31 ἐνωτίζου Ἰωβ καὶ
 32 ἀκούε μου· κώφευσον, καὶ ἐγὼ εἴμι λαλήσω. 32 εἰ εἰσί σοι λόγοι, ἀποκρί-
 33 θῆτι μοι· λάλησον, θέλω γὰρ δικαιοῦσθαι σε. 33 εἰ μὴ, σὺ ἀκουσόν μου·
 κώφευσον, καὶ διδάξω σε.

XXXIV.

2 Ὑπολαβὼν δὲ Ἐλιοὺς λέγει 2 Ἀκούσατέ μου σοφοί, ἐπιστάμενοι ἐνωτί-
 3 ζεσθε. 3 ὅτι οὐς λόγους δοκιμάζει, καὶ λαρυγξ γένηται βρώσιν. 4 κρίσιν ἐλώ-
 5 μεθα ἑαυτοῖς, γινώμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν. 5 ὅτι ἐπῆρκεν Ἰωβ Δί-
 6 καίους εἴμι, ὁ κύριος ἀπῆλλαξέ μου τὸ κρίμα, 6 ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματι μου·
 7 βλαίον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας. 7 τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ἰωβ, πάνων μυκτηρισμὸν
 8 ὥσπερ ὕδωρ; 8 οὐχ ἁμαρτῶν οὐδὲ ἀσεβήσας, ἢ οὐδ' οὐ κοινωνήσας μετα-
 9 ποιούντων τὰ ἄνομα, τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν. 9 μὴ γὰρ εἶπες ὅτι οὐκ
 10 ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου. 10 διὸ συνετοὶ καρ-
 11 διας ἀκούσατέ μου· μὴ μοι εἴη ἐναντι κυρίου ἀσεβήσαι, καὶ ἐναντι παντο-
 12 κράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον· 11 ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος
 12 αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρός εὐρήσει αὐτόν. 12 οἷε δὲ τὸν κύριον ἀποπα ποιή-
 13 σειν; ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν, 13 ὃς ἐποίησε τὴν γῆν; τίς δὲ ἔστιν

49. om επι, C εν ... AC οστεων 20. C επιθυμει 22. εγρηστη δε η ψ. αυτ. εις θαν. ... C αυτου η ψυχη ... εν τω αδη 23. εις εξ αυτων ... C* τρωσει (vdtr) ... επι τον κυριον, C επι κυριον ... και την ανοιαν, C την δε ανομιαν 24. ανδεξ. αυτου ... AC αυτον εις θανατον ... και τα οστα 25. και αποκ. αυτον 26. ευξετε προς ... AC εισελευσετε (C-ται) δε προσωπ. καθαρω ... ανθρωπω την δικαιοσ. αυτου 27. αποπεμψεται ... συνετελουμένη 28. την ψυχη ... εξελθειν ... και ζωη 29. C om παντα 30. C αλλ ερρ. ... ινα η ψυχη μ. 31. ante hunc versum haec add υπολαβων δε ελιου λεγει Ακουσατε μου σοφοι επισταμενοι ενωτιζεσθαι το καλον Οτι ειρηκεν ιωβ· ιδου ταυτα παντα εργαται ο ισχυρος· Οδους τρις μετα ανδρος Του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας Του φωτισαι αυτω εν φωτι ζωντων 34. προσεχε ιωβ κ. ακουσον μου· κωφ. ινα λαλησω 32. C λογοι ο αποκρ. ... σε δικαιοω. 33. ει δε μη ... AC in f. add σοφραν XXXIV. 2. AC ενωτιζεσθαι το καλον 3. οτι νους δοκειμαζει λογους, λαρυγξ δε ... C λαρυξ 4. μεσ. αυτων τι καλον 6. και εψευσ. τω ... C βελος αυτου 8. pro η ουδ ου Α ουδε, C ουδ ολωσ ... κοινωνησ. οδου μετα των ποιουντων 9. εστιν ... αυτου 40. καρδια ... ασεβησαι, εναντι δε 41. αλλα γαρ αποδιδωσιν ... C οπι αυτων ... C τριβη 42. AC οη ... τα αποπα ... C** ποιειν ... ταραξ. το δικαιον 43. ο ποιησας

ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα; ¹⁴ εἰ γὰρ βούλοιο συνέχειν, ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν, ¹⁵ τελευτήσῃ πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν, ¹⁵ πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται ὄψεν καὶ ἐπλάσθῃ. ¹⁶ Ἴδε μὴ νουθετῇ, ¹⁶ ἄκουε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων. ¹⁷ Ἴδε σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ ¹⁷ τὸν δλλύντα τοὺς πονηροὺς, ὄντα αἰώνιον δίκαιον. ¹⁸ ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ ¹⁸ Παρανομίαις, ἀσεβέσῃ τοῖς ἄρχουσιν. ¹⁹ ὃς οὐκ ἐπαισχυνθῇ πρόσωπον ἐντί- ¹⁹ μου, οὐδὲ ὀίδε τιμὴν θέσθαι ἄδροις, θάυμασθῇνα πρόσωπα αὐτῶν. κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγένοι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός. ²⁰ ἐκρήσαντο γὰρ παρα- ²⁰ νόμως, ἐκκλεινομένων ἀδυνάτων. ²¹ αὐτὸς γὰρ ὁρατὴς ἐστὶν ἔργων ἀνθρώπων, ²¹ λήψῃ δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πρόσσουσιν. ²² οὐδὲ ἐστὶ τόπος τοῦ κρυβθῆναι τοὺς ²² ποιούντας τὰ ἄνομα. ²³ ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θῆσῃ ἔπ. ὁ γὰρ κύριος πάντας ²³ ἐρορᾷ, ²³ ὁ καταλαμβάνων ἀνεξήγητα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξάλεια, ὧν οὐκ ἐστὶν ²⁴ ἀριθμὸς. ²⁵ ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθῇ- ²⁵ σονται. ²⁶ ἔσβησε δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. ²⁷ ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ ²⁶ νόμου θεοῦ, δικαιοῦματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, ²⁸ τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐ- ²⁸ τὸν κραυγὴν πενήτων, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. ²⁹ καὶ αὐτὸς ἔσει- ²⁹ χλαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάζεται; καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ζῖνους καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ ³⁰ βασιλεύων ἄνθρωπον ³⁰ ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. ³¹ ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Ἐλθῃ, οὐκ ³¹ ἐνεχυροῦμαι. ³² ἄνευ ἔμματος ὄψομαι· οὐ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν ἐργασάμην, ³² οὐ μὴ προσθῇ. ³³ μὴ ἀπὸ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, ὅτι σὺ ἀπίσθη; ὅτι σὺ ³³ ἐκλέγῃ καὶ οὐκ ἐγώ; καὶ τί ξηγὼς ἀλήθων. ³⁴ διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ³⁴ ταῦτα, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοέ μου τὸ ῥῆμα. ³⁵ Ἰωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλά- ³⁵ λησεν, τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. ³⁶ οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μᾶζε Ἰωβ, ³⁶ μὴ δὴς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥστε οἱ ἄφρονες. ³⁷ ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρ- ³⁷ τίας ἡμῶν, ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῶν λογισθήσεται, πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.

XXXV.

Ἰγχαλβὼν δὲ Ἐλιούς λέγει ² Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει; σὺ τίς εἰ ὅτι ² εἶπας Δίκαιός εἰμι ἐναντι κυρίου; ⁴ ἐγὼ σοι δώσω ἀποκρίσιν καὶ τοῖς τρισι ⁴ φίλοις σου. ⁵ ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ Ἴδε, κατὰμάζε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ⁵ ἀπὸ σοῦ. ⁶ εἰ ἡμαρτες, τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι ⁶ ποιῆσαι; ⁷ ἐπεὶ δὲ οὐκ δίκαιος εἰ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρὸς σου λήψε- ⁷ ται; ⁸ ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσεβεία σου, καὶ νιφὶ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη ⁸ σου. ⁹ ἀπὸ πλῆθους συκοφαντούμενοι κεκράζονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος ⁹

13. C καὶ τα ἐν αὐτῇ πάντα 14. C*· συσχεῖν pro συνεχ. 15. βροτος δε pro πας δε βρ., C πας γὰρ βρ. 16. AC εἰ δε pro ἴδε ... ταῦτα ἰωβ 17. εἰ δε σου οὐκ οἶει τὸν μισοῦντα τα ἀνομα ... εἶναι δίκαιον 18. ἀσεβέστατοι 19. ἐπαισχυνθῇ ... ἐντιμω, οὐκ ἐδωκεν δε τιμὴν θεοῦ. ἀνδρῶν του θ. τα ... C αὐτοῖς pro ἀνδρὸς 20. γὰρ ἀνομοῖς ἐκκλεινομένοις καὶ ἀδυνάτοις 22. C ἐστὶν 23. τα πάντα, C πάντα 25. om ὁ 26. C om δε ... καὶ ορατοὶ ἐγενοντο ἐναντίον των ἐκθρων 28. AC πενήτων (C om π) 29. C παρεξέταται 34. ἐνεχυροῦσα 32. συ διδάξον με ... ἡργασάμην ... προσθῶ 33. AC παρὰ σου ... C ἀποτίεις ... ὅτι ἀπὸ σου ... ἐκλέξω ... om οὐκ 34. C om καρδίας, A καρδία ... δε φρονιμος 35. om δε ... ἐλαλήσας ... AC τα δε ῥήματα ... σου pro αὐτου 36. ἀποκρισιν 37. C ἐφ ἡμῶν ... εἰς pro λογισθήσεται ... λαλῶσιν p. ἐναντι κυρίου XXXV. 3. AC η ερεῖς τι ποιήσω ἁμαρτων 4. C ἐγὼ δε ... σου φίλοις, C om σου 5. κα- ταμ. τα νέφη καὶ ἴδε ὡς 6. ἡνομ. πολλὰ 7. καὶ εἰ δίκαιος ... A (non C) λημψεται

10 πολλῶν. ¹⁰ καὶ οὐκ εἶπε Ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσσων φυ-
 11 λαχὰς νυκτερινὰς, ¹¹ ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν
 12 οὐρανοῦ; ¹² ἐκεῖ κεκραῖζονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
 13 ¹³ ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ἰδεῖν ὁ κύριος· αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατὴς
 14 ἔστι ¹⁴ τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώσει με. κριζήτι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
 15 εἰ δύνασαι αὐτὸν αἰνέσαι ὥς ἔστι. ¹⁵ καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος
 16 ὁργὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματί τι σφόδρα. ¹⁶ καὶ ἰὼβ ματαίως ἀνοί-
 γει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

XXXVI.

2 Προσθεῖς δὲ ἔτι Ἐλιούς λέγει. ² Μείνόν με μικρόν ἐτι ἵνα διδάξῃ σε·
 3 ἐτι γὰρ ἐν ἐμοὶ ἔστι λέξις. ³ ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακράν, ἔργοις δὲ
 4 μου δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας, ⁴ καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδικίᾳ συνιεῖς. ⁵ γί-
 5 νωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσῃται τὸν ἄκακον, δυνατὸς ἰσχύϊ καρ-
 6 7 διας ⁶ ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει. ⁷ οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ
 8 δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθεῖς αὐτοῦς
 9 εἰς νίκος, καὶ ὑψωθήσονται. ⁸ καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθή-
 9 σονται ἐν σχοινοῖς πενίας. ⁹ καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παρα-
 10 πτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύσουσιν. ¹⁰ ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται· καὶ εἰπεν
 11 ὅτι ἐπιστραφύσονται ἐξ ἀδικίας. ¹¹ ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέ-
 12 σουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις. ¹² ἀσε-
 13 βεῖς δὲ οὐ διασώζει, παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ
 14 διότι νοουθετοῦμενοι ἀνήκοοι ἦσαν. ¹³ καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμὸν·
 15 οὐ βοήθουσιν, ὅτι ἐδόρσαν αὐτούς. ¹⁴ ἀποψάνοι τόνον ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐ-
 16 τῶν, ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἐβλήσαν ἀσθενῆ
 17 καὶ ἀδύνατον· κρίμα δὲ πράξεων ἐκθήσει. ¹⁶ καὶ προσειπηπάτησέν σε ἐκ στό-
 18 ματος ἐχθροῦ, ἄβυσσος κατάχυσιν ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τράπεζά σου
 19 18 πλήρης πόλητος. ¹⁷ οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα, ¹⁸ θυμὸς δὲ ἐπ'
 19 ἀσεβείας ἔσται, δι' ἀσεβειαν θώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας. ¹⁹ μὴ σε ἐκ-
 20 κινάτω ἐκὼν ὁ νοὺς δεθήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, ²⁰ καὶ πάντας τοὺς
 21 κραταιοὺντας ἰσχύϊν μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα, τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐ-
 22 τῶν. ²¹ ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξης ἄτοπα· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξέλιω ἀπὸ πτω-
 23 χείας. ²² ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσεται ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ· τίς γὰρ ἐστι κατ' αὐτὸν
 24 24 δυνάστης; ²³ τίς δὲ ἔστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ εἰπὼν Ἐπραξεν
 25 25 ἄδικα; ²⁴ μνησθήτι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἤρξαν ἄνδρες. ²⁵ πᾶς
 26 26 ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ, ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοί. ²⁶ ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς
 27 27 πολὺς, καὶ οὐ γνωσόμεθα· ἀριζμηδὲς ἔτων αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος. ²⁷ ἀριζμηταὶ
 28 28 δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην. ²⁸ ῥυθίσονται
 παλαιώματα, ἐσκίασε δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθῇ τῷ βροτῷ. ὥραν ἔβητο κτήνησιν,
 οἷδασι δὲ κοίτης τάξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια, οὐδὲ

41. καὶ ἀπο πετεινῶν 42. κεκραξόν ... εἰσακούσῃ ἀπο 43. AC ἰδεῖν
 οὐ βούλεται 44. ἀνομα, ὅς σωσ. με ... C αἰνέσει αὐτ. (ed. rom. in f. non
 interpg.) XXXVI. 4. ἐλιούς ἐτι 2. μικρόν με μείνον ... γὰρ μοι ἐνεστὶν
 5. γινώσκω δε ἐγώ 6. ἀσεβῶν ... ζωοποιήσῃ 7. οφθαλμοὺς ... θρόνον
 καθεῖς α. καὶ εἰς νικ. ὑψωθήσεται 8. συσχεθήσονται 9. οταν ἰσχυώσιν
 42. ἰδεναί 44. ἀποψάνην ... τιτρ. εἰη ὑπο 46. ἐκχθροῦ ... καταχυσείς
 47. καὶ οὐχ ... οἱ δε 48. ἐπ ἀσεβ. ἡξεί, δια ἀσεβ. ... ἐπ ἀδικειας
 49. ἐκκλινῇ ο νοὺς ἐκὼν ... ἀδυνατ. ἐν αναγκ. οντ. 20. praemittit ἀλλὰ
 φύλαξαι μὴ πράξης ἀνομα (... ἀδοὺς pro λαοὺς) 24. om (cf. ad v. 20.)
 ἀλλὰ φ. μὴ πρ. ατ. ... ἐπὶ τούτων ... πτωχίας 22. κραταιώσεται σε 24.
 μνηστ. ουν ἰωβ ... αὐτοὺς ἐστὶν 25. ἰδεν 27. νετοὺ σταγόνες 28. ἐπὶ ἀμυ-
 θῇ τῶν βροτῶν ... καὶ οἰδασιν κοίτης ... ἐξίστατο

διαλλάσσεται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος. ²⁹ καὶ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις νεφέ- ²⁹
λης, ἰσότης σκητῆς αὐτοῦ ³⁰ ἰδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν ἡδὼν, καὶ ριζώματα ³⁰
τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν. ³¹ ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς, δώσει τροφὴν τῷ ³¹
ἰσχύοντι. ³² ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαν- ³²
τώντι. ³³ ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κύριος, κτήσις καὶ περὶ ἀδικίας. ³³

(XXXVII.)

²⁴ Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπερβύη ἐκ τοῦ τόπου ³¹
αὐτῆς. XXXVII. ¹ Ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος ¹
αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ² ὑποκάτω παντός τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς ²
αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς. ³ ὅπισω αὐτοῦ βοήσεται φωνή, βροντῇσει ἐν φωνῇ ³
ὑβρεως αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. ⁴ βρον- ⁴
τῇσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμασία· ἐποίησε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ἤδει-
μεν, ⁵ συντάσων χιῶν Γίνου ἐπὶ γῆς, καὶ χιμῶν ὑετός, καὶ χιμῶν ὑετὸν ⁵
δυναστείας αὐτοῦ. ⁶ ἐν χειρὶ παντός ἀνθρώπου κατασφραγίζει, ἵνα γνῷ πᾶς ⁶
ἄνθρωπος τὴν ἐαυτοῦ ἀσθένειαν. ⁷ εἰσῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ τὴν σκέπην, ἡσύ- ⁷
χασαν δὲ ἐπὶ κοίτης. ⁸ ἐκ ταμειῶν ἐπέρχονται ὄδου, ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ⁸
ψυχός. ⁹ καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος· οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν ⁹
βούληται, ¹⁰ καὶ ἐλεγκτὸν καταπλάσσει νεφέλῃ· διασκορπίζει νέφος φῶς αὐτοῦ, ¹⁰
¹¹ καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, ἐν δεεβουλαζῶν, εἰς ἔργα αὐτῶν· πάντα ¹¹
ὅσα ἂν ἐντελεθῇ αὐτοῖς, ταῦτα συντέακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ¹² ἐὰν ¹²
τε εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἔλεος εὐρήσῃ αὐτόν. ¹³ ἐνωτίζου ¹³
ταῦτα, Ἰώβ· στήῃ νουθετούμενος δύναμιν κυρίου. ¹⁴ οἶδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο ¹⁴
ἔργα αὐτοῦ, φῶς ποιήσας ἐκ σκότους. ¹⁵ ἐπίσταται δὲ διακρίσιν νεφῶν, ἐξαίσια ¹⁵
δὲ πτώματα πονηρῶν. ¹⁶ σοὺ δὲ ἡ στολὴ θερμῇ, ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁶
¹⁷ στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς ὅρασις ἐπιγύσεως. ¹⁷
¹⁸ διὰ τί διδάξῃς με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες. ¹⁹ μή ¹⁸
βίβλος ἡ γραμματεὺς μοι παρέστηκεν, ἵνα ἀνθρώπων ἐστηκὼς κατασκευάσω; ¹⁹
²⁰ πᾶσι δὲ οὐχ ὁράτῃ τὸ φῶς, τηλαυγὲς ἐστὶν ἐν τοῖς παλαιώμασιν, ὥσπερ ²⁰
τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. ²¹ ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσανγούοντα· ἐπὶ τοῖς με- ²¹
γάλῃ ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος, ²² καὶ οὐχ εὐρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ²²
ἰσχύϊ αὐτοῦ. ²³ ὅ τὰ δίκαια κρῖνων, οὐκ οἶε ἐπακούει αὐτόν; ²³ διδὼ φοβητῇ- ²³
σονται αὐτόν οἱ ἄνθρωποι, φοβητῇσονται δὲ αὐτόν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.

28. ἀπο τοῦ σώματος 29. συνῆς ἐπεκτασιν 30. ἐπ αὐτὴν τὸ τοξόν,
κ. ριζώμα 32. τῆς ἐν αὐτῆς in rasura 33. * φίλοις ... * κυρίου (** erasil)
... κτήσις XXXVII. 34. ὑπερ ταύτης 4. ἀκούε ἰωβ 2. om υποκατω
usque ἀρχῇ αὐτοῦ ... om τῆς 3. ἀκουσῇ 4. post θαυμασία add C (cf.
36, 28. ... anie 37, 4. deest folium cod. C) ὡραν ἔθετο κτηνεσιν οἰασιν δε
κοιτῆς ταῖς ἐπὶ τούτοις πασιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διανοία οὐδὲ δια-
λάσσεται σου ἡ καρδία ἀπο σώματος ... C ἐποίησ. δε ... C* (vdlr) ἡδεῖν
μεν 5. Ἐπὶ γῆς γεινοῦ ... C ἐπὶ τῆς γῆς ... C om καὶ χιμ. νετός ...
κ. χιμῶν ἵνα ἡ νετός ... C νετόν ... δυναστείας 7. εἰσῆλθον ... ὑπο
σκεπῆς, C ὑπο σκεπῆν ... καὶ ἡσυχασεν ἐπὶ 8. ταμειῶν, C ταμιῶν ...
ἐπέρχονται ... ἀκρωτηρίων 9. οἰκεία δε ὕδωρ 40. καταπλήσσει ... δια-
σκορπίζει ... C om νεφέλῃ διασκορπίζει 41. διαστρέψει, ἐν τοῖς κατωτάτω
θεῖς ἔργα ... ἐντελεθῇ 42. AC παιδείαν, εἰς τε ... εἰς εἰς ἔλεος αὐτοῦ
... om ευρησ. αὐτόν 43. ἰωβ ταῦτα ... AC νουθετοῦ 44. οἶδας ὡς ἔθετο
ὁ θεός ... C κυρίου pro ο θεός ... ποιήσας φῶς 45. ἐπιστάσαι 47. C
ἀπο νοτοῦ στερεώσεις ... στερεώσεις ... ὁρασεις 48. C παυσώμεθα 49. ἐσotis
20. πασιν γὰρ ... ὁρατόν φῶς ... in f. add ἐξελθεν (sic) 24. C χρυσανγούοντα
... τοῦ παντοκράτ., C παρὰ παντοκρ. 22. ὁμοῖον αὐτῷ καὶ τῇ 22. κρῖνων οἶε
οἱ οὐκ εἰσάκουει αὐτός ... C οἱ ... C εἰσακούει 23. αὐτόν ἀνθρώποι ...
τῇ καρδίᾳ

XXXVIII.

Μετὰ δὲ τὸ καύσασθαι Ἐλιοῦν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ Ἰωβ διὰ
 2 λαίλαπος καὶ νεφῶν ² Τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλὴν, συνέχων δὲ ῥήματα
 3 ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἵεται κρύπτειν; ³ ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπος τὴν ὀσφύν σου, ἐρω-
 4 τήσω δὲ σε, οὐ δέ μοι ἀποκριθήσῃ. ⁴ ποῦ ἦς ἐν τῷ θυμαλίῳ με τὴν γῆν;
 5 ἀπάγγειλον δέ μοι, εἰ ἐπίστη συνέσιν. ⁵ τίς ἔδειτο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
 6 ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; ⁶ ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπη-
 7 γασι; τίς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς; ⁷ ὅτε ἐγενήθησαν
 8 ἄστρα, ἤνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοι μου. ⁸ ἔφραξα δὲ θάλασσαν
 9 πύλαις, ὅτε ἐμαίμασεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη. ⁹ ἐδέμην δὲ
 10 αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, ὁμίχλη δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα. ¹⁰ ἐδέμην δὲ αὐτῇ ὄρια,
 11 περιθεὶς κλειθρα καὶ πύλας. ¹¹ εἶπα δὲ αὐτῇ Μέχρι τοῦτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ
 12 ὑπερβήσῃ, ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα. ¹² ἢ ἐπὶ σοῦ συν-
 13 τρέχον φέγγος πρῶτον; ἔως φόρος δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, ¹³ ἐπιλαβέσθαι
 14 πτερύγων γῆς, ἐκτινάξαι ἀσβεῖς ἐξ αὐτῆς; ¹⁴ ἢ σὺ λαβὼν γῆν πληρὸν ἔπλα-
 15 σας ζῶον, καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔβου ἐπὶ γῆς; ¹⁵ ἀφελὲς δὲ ἀπὸ ἀσβεδῶν τὸ
 16 φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερφηάων συνέτριψας; ¹⁶ ἢ ἄλκιος δὲ ἐπὶ πηγήν θαλάσσης,
 17 ἐν δὲ ἔχθειν ἀβύσσου περιεπάτησας; ¹⁷ ἀνοίγονται δὲ σοι φόβῳ πύλαι θα-
 18 λᾶτος, πυλῶροι δὲ ἄδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν; ¹⁸ νενοῦζέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς
 19 ὑπ' οὐρανόν; ἀναγγέλιον δὴ μοι πόση τίς ἐστι. ¹⁹ ποῖα δὲ γῆ αὐλίζεται τὸ
 20 φῶς; σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος; ²⁰ εἰ ἀγάγεις με εἰς ὄρια αὐτῶν; εἰ δὲ καὶ
 21 ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν; ²¹ οἶδα ἅρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀριζμὸς δὲ ἐτών
 22 σου πολὺς. ²² ἢ ἄλκιος δὲ ἐπὶ θησαυροῦς χύονος, θησαυροὺς δὲ χαλᾶζης ἐώρα-
 23 κας; ²³ ἀπόκειται δὲ σοι εἰς ὦραν ἐχθρῶν, εἰς ἡμέραν πολέμων καὶ μάχης;
 24 ²⁴ πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πᾶχνη, ἢ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;
 25 ²⁵ τίς δὲ ἠτοίμασεν ὑπερὶ λάβρω ῥύσιν, ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν, ²⁶ τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ
 27 γῆν οὐ οὐκ ἄνθρωπος οὐ οὐκ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ, ²⁷ τοῦ χορτάσαι
 28 ἄβατον καὶ ἀόλητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης; ²⁸ τίς ἐστὶν ὑετοῦ
 29 πατήρ; τίς δὲ ἐστὶν ὁ τετοκῶς βώλους ὁρόσου; ²⁹ ἐκ γαστροῦ δὲ τίνος ἐκ-
 30 πορεύεται ὁ κρύσταλλος; πᾶχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν; ³⁰ ἢ καταβαίνει
 31 ὥσπερ ὕδωρ ῥέον, πρόωπον ἀσβεδοὺς τίς ἔπτηξεν; ³¹ συνήκας δὲ δεσμὸν
 32 Πλειάδος, καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἠνοίξας; ³² ἢ διανοίξεις Μάκρουρῶν ἐν καιρῷ
 33 αὐτοῦ, καὶ Ἔσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά; ³³ ἐπίστασαι δὲ τροπὰς
 34 οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; ³⁴ καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
 35 καὶ τρώμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεται σου; ³⁵ ἀποστελεῖς δὲ κεραυνούς καὶ
 36 πορεύσονται; ἐροῦσι δὲ σοι Τί ἐστι; ³⁶ τίς δὲ ἔδωκε γυναῖξιν ὕψωματος σο-
 37 φίαν ἢ ποικιλικτὴν ἐπιστήμην; ³⁷ τίς δὲ ὁ ἀριζμὸν νέφη σοφίᾳ, οὐρανὸν δὲ

XXXVIII. 4. νεφους 3. C** praemitt. αλλα νυν ... 4 ησδα οτε εδε-
 μελιωσα ... αναγγειλον μοι ... C δη pro δε ... επιστασαι 5. C om τα
 ... C επαγων 6. επι τ. δε οι στυλοι αυτης ... C επι αυτην 7. εγενηθη
 ... εν φωνη ... in f. add και υμνησαν 8. C εμεμασεν ... οτε εμεουτο
 και εκ x. μ. α. εξεπορευετο 9. C αμφιεσιν 11. ειπον ... ουκ υπερβ.
 12. C φβεγγος ... επιεν 13. γης και εκτιναζει 14. C γης πληρον ... λα-
 λητον αυτο 15. αφιλω δε ... και βραχιονα υπερφη. 16. A C επι γη θα-
 λασσης 18. αναγγ. δε μ. π. ητις ε. 19. εν ποια ... αυλιζεται φως ...
 ποιος εστιν τοπος 20. ει αρα αγαγοις 21. οτι εις τουτο γεγενν. 22. εο-
 ρακας 23. αποκινται ... πολεμου 26. επι γης ... ουκ υπαρχει 28. συνο-
 χας και βωλ. δρ. 29. om ο (... παχνη) 30. 31. ως υδωρ ... προσωπ.
 δε ασ. τ. ετηξεν συνηκας· δεσμον δε πλειαδος εγνωσ· η φραγμον 32. αυ-
 του και αξεις α. 34. δρομω 36. τις εδωκεν γυναικι υψασματι σοφ. και
 π. σοφιας επιστ.

εις γῆν ἔκλινε; ³⁸ κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ ³⁸ λίθω κύβον. ³⁹ Σηρεύσεις δὲ λέουσι βοράν, ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις; ³⁹ ⁴⁰ δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν, κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες. ⁴¹ τίς ⁴⁰ 41 δὲ ἡτοίμασε κόρακι βοράν; νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασι πλάνωμενοι τὰ σῖτα ζητούντες.

XXXIX.

Εἰ ἔγνωσ καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας, ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων; ² ἤρλωσθας δὲ μῆνας αὐτῶν πλήρεις τοκετοῦ αὐτῶν, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ² ἔλυσας; ³ ἐξέτρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ³ ἐξαποστείλεις; ⁴ ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθύνωσιν αὐτῶν ἐν γεννηματί; ⁴ ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς. ⁵ τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἀφελὶς ὄνον ⁵ ἄγριον ἐλεύθερον, δεσμούς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; ⁶ ἐδέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐτοῦ ⁶ τοῦ ἔρμινος, καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἄλμυρίδα. ⁷ καταγελῶν πολυοχλίας ⁷ πόλειώς, μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων, ⁸ κατασκέψεται ὅρη νομὴν αὐτοῦ, ⁸ καὶ ὅπισω παντὶς χλωροῦ ζητεῖ. ⁹ βουλήσεται δὲ ὅσα μονοκερως δουλεύσαι, ⁹ ἢ κοιμάσθαι ἐπὶ φάτνης σου; ¹⁰ δῆσαι δὲ ἐν ἱμάσι ζυγὸν αὐτοῦ, ἢ ἔλκυσαι ¹⁰ σου αὐλάκας ἐν πεδίῳ; ¹¹ πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ¹¹ ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; ¹² πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπῶ- ¹² ῥον, εἰσίοσει δὲ σου τὸν ἄλωνα; ¹³ πτέρυξ τερπομένην νελέασσα, ἔξαν συλ- ¹³ λάβηθαι ἀσία καὶ νῆσσα; ¹⁴ ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ὠὰ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν ¹⁴ θάλλει, ¹⁵ καὶ ἐπελάβετο ὅτι πούς σκορπιεῖ καὶ θήρῃα ἀγροῦ καταπατήσει. ¹⁵ ¹⁶ ἀπεσκήληρνε τὰ τέκνα ἑαυτῆς ὥστε μὴ ἑαυτήν· εἰς κενὸν ἐκοπίασεν, ἀνευ ¹⁶ φόβου. ¹⁷ ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ ¹⁷ ἐν τῇ συνέσει. ¹⁸ κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγελᾶσθαι οὐκαὶ τοῦ ¹⁸ ἐπιβάτου αὐτοῦ. ¹⁹ ἢ σὺ περιέβηκας ἵππῳ δύνάμιν, ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐ- ¹⁹ τοῦ φόβου; ²⁰ περιέβηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν, δοξᾶν δὲ στηθεῶν αὐτοῦ τόλμην; ²⁰ ²¹ ἀνорύσσω ἐν πεδίῳ γαυριᾶ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδὶον ἐν ἰσχυί. ²² συναν- ²² τῶν βασιλεῖ καταγελᾷ, καὶ οὐ μὴν ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου. ²³ ἐπ' αὐτῷ ²³ γαυριᾶ τῶν καὶ μάχαιρα, ²⁴ καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν· καὶ οὐ μὴ πιστεύ- ²⁴ σαι ἕως ἂν σημάνη σάλπιγγι. ²⁵ σάλπιγγος δὲ σημαίνουσας λέγει Εὐγε· πόρ- ²⁵ ρῶθεν δὲ ὁσφραίνεται πολέμου σὺν ἄλματι καὶ κραυγῇ. ²⁶ ἐκ δὲ τῆς σῆς ²⁶ ἐπιστήμης ἔστηκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος, καθορῶν τὰ ²⁷ πρὸς νότον; ²⁷ ἐπὶ δὲ σὺ προστάγματι ὑψοῦται δεξιός, γύψ δὲ ἐπὶ νοσοῦσας ²⁷ αὐτοῦ καθέσθεις ἀνιίχεται, ²⁸ ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφω; ²⁹ ἐκείσε ὢν ²⁸ 29 ζῆτεῖ τὰ σῖτα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι· ³⁰ νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ ³⁰ φύρονται ἐν ἄλματι, οὐ δ' ἂν ὥς τεθνεώτες παραχρῆμα εὐρίσκονται. ³¹ καὶ ³¹ ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἰώβ καὶ εἶπε ³² Μὴ κρίναι μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλι- ³² νει; ἐλέγχων δὲ θεὸν ἀποκρίσθεται αὐτήν. ³³ ὑπολαβὼν δὲ Ἰώβ λέγει τῷ κυρίῳ ³³

38. κεχ. γαρ ... γῆς κονία ... κεκόλληκεν ... ὡσπ. κύβον λίθους 41. νεοσσ. δὲ πρ. κυρ. αὐτοῦ XXXIX. 4. οἱ ἐν ἐγν. usque πέτρας (cf. ad v. 3.) 2. αὐτῶν μῆνας ... οἱ αὐτῶν sec. 3. ανευ φόβου et add η εγnows καιρον τοκετου τραγελαφων πετρας 4. ανακ. εαυτοις 6. αὐτοῦ την διαιταν 8. ζήτησεις 9. απραπελος μονοκερως 10. αὐτοῦ ἐν εἰμασιν ζυγον ... σοι αυλακας 41. καὶ επαφησεις αὐτω 42. δε αυτω οτι ... καὶ εισοι- σει σου την αλ. 43. νελεασσα ... "ασσιδα ... νεσεσσα ελαλησαν 44. ωτα προ ωα 46. τεχν. αὐτῆς 47. εμερισεν αὐτῇ ο θεος ἐν 48. κ. καιρων 49. καὶ ἐνεδυσας τραχ. 20. καὶ δοξῇν στηθεων α. τολμην 22. συναντων βελεῖ καταγελᾶ, καὶ οὐ μὴ αποστραφῇ σιδηρον 23. καὶ οξυσθενει μαχαιρα 24. πιστευση ... σημανιει 25. ερει προ λεγει ... καὶ συν α. κ. κρ. εκπο- ρευεται 27. η επι τω σω 29. πορρωθεν. δε οι 30. ου δε εαν 32. ελεγ- χων θεον 33. ειπεν τω κυρ.

34 ³⁴ Τί ἐγὼ κρίνομαι, νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον, ἀκούων τοιαῦτα οὐδὲν ὦν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα; χεῖρα βῆσω ἐπὶ στοματί μου. ³⁵ ἄπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσβήσω.

XL.

2 Ἐπι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπε τῷ Ἰὼβ ἐκ τοῦ νέφους ² Μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἄνθρωπ τὴν ὁσφύν σου, ἐρωτήσω δὲ σε, σὺ δὲ μοι ἀποκρίναι· ³ μὴ ἀποποιῶ μου τὸ κρίμα. οἷε δὲ με ἄλλως σοι κεχορηματικῆναι ἢ ἵνα ⁴ ἀναφανῆς δίκαιος; ⁴ ἢ βραχίων σοὶ ἐστὶ κατὰ τοῦ κυρίου, ἢ φωνὴ κατ' αὐτοῦ ⁵ βροντᾶς; ⁵ ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίβασαι. ⁶ ⁶ ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὁργῇ, πάντα δὲ ὑβριστῶν ταπεινώσω, ⁷ ὑπερήφανον ⁸ δὲ σβέσον· σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα, ⁹ κρύψον δὲ εἰς γῆν ὁμοθυμαδόν, ⁹ τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἐμπλήσων· ⁹ ὁμολογήσω ὅτι δύναται ἡ δεξιὰ σου σῶσαι. ¹⁰ ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ βῆρια παρὰ σοί, χόρτον ἴσα βουσί· ἐσθίουσιν. ¹¹ ¹¹ ἰδοὺ δὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὁσφύς, ἢ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ' ὀφθαλμοῦ γὰρ ¹² στρός· ¹² ἐστῆσεν οὐρανὸν ὥς κυνάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέλεκται· ¹³ ¹³ αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χαλκαίαι, ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σιδηρὸς χυτός. ¹⁴ ¹⁴ τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου, πεποιημένον ἐγκαταπαλῆσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. ¹⁵ ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ἕρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετραπόσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ· ¹⁶ ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται, παρὰ πάπυρον ¹⁷ καὶ κάλαμον καὶ βούτομον· ¹⁷ σκιδρύνονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν ¹⁸ ῥαδάμινος καὶ κλώνες ἀγροῦ. ¹⁸ ἐὰν γέννηται πλήμμυρα, οὐ μὴ αἰσθῇ, πέ- ¹⁹ ποῖεν ὅτι προσκορῶσιν δὲ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁹ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ²⁰ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, ἐνσκολιεύμενος τρήσει ῥίνα. ²⁰ ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν ²¹ ἀγέστῳ, περιβήσεις δὲ φορβαίαν περὶ ῥίνα αὐτοῦ; ²¹ ἢ θήσεις κρίκον ἐν ²² τῷ μυκτήρι αὐτοῦ, ψελλίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; ²² λαλήσει δὲ σοι ²³ θεῆσαι, ἱκετηρίας μαλακῶς; ²³ θήσεται δὲ μετὰ σοῦ διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐ- ²⁴ τὸν δούλον αἰώνιον; ²⁴ παλῇ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὄρνέψ; ἢ θήσεις αὐτόν ὥσπερ ²⁵ στρουθίον παιδίῳ; ²⁵ ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἐζνη, μεριτεύονται δὲ αὐτόν ²⁶ Φοινίκων ἐζνη; ²⁶ πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθόν οὐ μὴ ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν ²⁷ οὐρὰς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἀλείων κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁷ ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα, μνηστῆρας πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω.

(XLI.)

28 ²⁸ Οὐχ ἑώρακας αὐτόν; οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας; ²⁹ ²⁹ οὐ δέδοικας ὅτι ἡτοίμασται μοι; τίς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐμὸς ἀντιστάς; ³⁰ ³⁰ τίς ἀντιστή- (Ro. 11, 35.)
3 σεται μοι καὶ ὑπομνεῖ; εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμὴ ἐστίν, ³¹ οὐ σιωπήσομαι

34. ελεγχόμενος υπο κυρίου ... μηδεν ὦν ἐγώ· ἀποκρισιν δε τινα 35. ελαλησα XL. 1. δια pro εκ 2. ἀποκριθῆτι 3. κρίμα. μηδε οἰουμαι α. σ. κεχρ. ἀλλ ἵνα δικ. αναφ. 4. ει βραχ. σ. ε. κατα κυριον, η φωνη βροντης κατ αυτον βροντα ισα 5. αν. δε εις υψος ... οπι δε 6. εν οργη σου 8. δε αυτους εις γ. εξω ομοθ. 3. ομολογ. αρα... σου η δεξια 40. αλλ ιδου παρα σοι βηρια ισα βουσιν χορτον εσθιει 41. επι οσφους et ad αυτου ... γαστρ. αυτου 42. ουραν αυτου ωσπερ ... ωσπερ σχοικα συμπεπλ. 43. αυτ. ως πετραι χαλκαι ... ως σιδηρος 44. τουτο εστιν ... εις τω εκαταπ. 46. καλαμ. x. παπυρ. 47. οπι εν ... δαραμνις ... αγνου 48. εσθιεται 19. ρινα αυτου 20. AC φορβεαν 24. και ειλησεις κλιον εν τω ... ψελιω 22. θεησεις και ικετηριας 23. λημψη 24. και εμπειξεις αυτω ... οπι η ... θησ. δε 25. δε αυτον εζνη, και μεριτ. α. φ. γενη ... C φενικων γενη 26. ενεγκη μιαν βυρσαν 27. επιθες ... επ αυτω ... πολεμου του γιγνομενου εν τω 28. AC εωρακας XLI. 4. αυτον οτι ητ. σοι ... ανδισταμενος 2. η τις εστιν ος αντιστ. ... η ουχι πασα

δι' αὐτόν, καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ. ⁴ τίς ἀποκαλύψει ⁴
 πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ, εἰς δὲ πύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι;
⁵ πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; κύκλῳ δδόντων αὐτοῦ φόβος. ⁶ τὰ ἔγκατα ⁵ 6
 αὐτοῦ ἀσπίδες χαλκαίαι, σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ συμπίτης λίθος. ⁷ εἰς τοῦ ⁷
 ἐνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διελθῇ αὐτόν. ⁸ ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ⁸
 προσκολληθήσεται, συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν. ⁹ ἐν πταρμῷ ⁹
 αὐτοῦ ἐπαφύσκειται φρέγγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἕως φόρου. ¹⁰ ἐκ ¹⁰
 στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται ὡς λαμπάδες καυόμεναι, καὶ διαβρίπτονται ὡς
 ἐσχάται πυρός. ¹¹ ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης ¹¹
 πυρὶ ἀνθρώπων. ¹² ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρωπος, φλόξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκ- ¹²
 πορεύεται. ¹³ ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ ἀνιέζεται δύναμις, ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ¹³
 ἀπάλεια. ¹⁴ σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκάλυπται· καταλείπει ἐπ' αὐτόν, οὐ ¹⁴
 σαλευθήσεται. ¹⁵ ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος, ἔσθρις δὲ ὥσπερ ἄκμων ¹⁵
 ἀνήλατος. ¹⁶ στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίους τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἀλλομέ- ¹⁶
 νος. ¹⁷ ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχοι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ καὶ θώρακα· ¹⁷
 νῆηται μὲν γὰρ σίδηρον ἀχυρά, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαζρόν. ¹⁸ οὐ μὴ τρώ- ¹⁸
 σῃ αὐτόν τόξον χαλκεόν· ἤγηται μὲν πετροβόλον χόρτον, ²⁰ ὡς καλὰ μὴ ἐλογίσθησαν ²⁰
 σφυρά, καταγελάδδ σεισμοῦ πυρφόρου. ²¹ ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ἐβέλλοιοι ὀρεῖς, πᾶς ²¹
 δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ' αὐτόν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος. ²² ἀναεῖ τὴν ἄβυσσον ²²
 ὥσπερ χαλκεόν· ἤγηται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτον, ²³ τὸν δὲ τάρταρον ²³
 τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμαλώτων· ἐλογίσαστο ἄβυσσον εἰς περίπατον. ²⁴ οὐκ ἔστιν ²⁴
 οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ, πεποικημένον ἐγκαταπαλίσσασθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
 μου· ²⁵ πᾶν ὑψηλὸν ὄρεα, αὐτὰς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. ²⁵

XLII.

Ἵπολαβὴν δὲ Ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ ² Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ ²
 δὲ σοι οὐδέν. ³ τίς γὰρ ἔστιν ὁ κρύπτων σε βουλῇ; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, ³
 καὶ σὲ οἰεταὶ κρύπτειν; τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν, μεγάλα καὶ θαυ-
 μαστά ἃ οὐκ ἐπιστάμην; ⁴ ἀκούσον δὲ μου, κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω· ἔρω-
 τήσω δὲ σε, σὺ δὲ με διδάξον. ⁵ ἀκοὴν μὲν ὥστε ἤκουόν σου τὸ πρότερον, ⁵
 νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέν σε. ⁶ διδὲ ἐφάυλισα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην· ⁶
 ἤγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. ⁷ ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλήσαι τὸν κύ-
 ριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ἰωβ, εἶπεν ὁ κύριος Ἐλιφάθ τῷ Θαιμο-
 νίτῃ Ἡμαρτες οὐ καὶ οἱ δύο φίλοι σου· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθῆς
 οὐδὲν ὥσπερ ὁ θερσάπων μου Ἰωβ. ⁸ νῦν δὲ λαβετε ἐπὶ τὰ μέσους καὶ ἐπὶ τὰ ⁸
 κριοὺς, καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν θερσάποντά μου Ἰωβ, καὶ ποιήσει κάρπωσιν
 ὑπὲρ ὑμῶν. Ἰωβ δὲ ὁ θερσάπων μου εὖζεται περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρόςωπον
 αὐτοῦ λήψομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

3. λογος ... ισ. αυτου 4. τις δε ανακαλυψει 5. πυλας δε 6. om τα
 ... ενκατα δε α. α. χαλκαι, και συνδεσμοι αυτου ω. σμιρτες 7. εις εκ του
 8. συνεχωνται 9. επιφωσκειται ... C om δε 10. AC om ως prius ... A
 (hiat C) διαριπτονται εσχαραι 11. φλογι προ πυρι 12. ενπροσθεν α. προ-
 τρεχει 13. AC ωςπερ λιθος 14. om δε ... αλλομ. επι γης 15. ουδεν του
 μη ποι 16. α. x. θωραξ ... C ουδε μη ποιησουσιν δ. επιτηρουν α. θ.
 17. ωςπερ αχυρα 18. om τοξ. χαλκεον ... ηγητ. γαρ ... C om μεν ...
 AC ως χορτον 20. C καλαμην ει σφυραν ... ελογισθη αυτω 22. χαλκιον
 ... AC εξάλειπτον 23. C ως περιπατον 24. επι γης ... C ουδεν των επι
 [ολην?] την γην (?) XLII. 2. AC δυνασαι παντα 3. om τις δε ... ανηγ-
 γελη δε μοι ... ηπισταμην 4. δη μου 5. εως μεν ωτος ακοης ηκουον
 ... εωρακεν (6. ηγη) 7. om ταυτα ... C ελιφας ... θεμανιτη 8. και νυν
 λαβετε ... παιδα ... ποιησει (*-σεις) καρπωμα ... AC καρπ. περι υμων
 ... A (non C) ληψομαι ... και ει μη δε ... C* απωλεσαν υμας

- 9 ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰωβ. ⁹ ἐπορεύθη δὲ Ἐλιφάξ ὁ Θαμιανίτης καὶ Βαλδάδ ὁ Σαυχίτης καὶ Σωφάρ ὁ Μιναῖος καὶ ἐποίησαν κατ'ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος· καὶ ἔλυσε τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ἰωβ. ¹⁰ ὁ δὲ ^{Jac. 42.} κύριος ἤψησε τὸν Ἰωβ· εὐχάμενον δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν· ἔδωκε δὲ ὁ κύριος διπλά ὅσα ἦν ἐμπροσθεν Ἰωβ ^{10.} εἰς διπλασιασμόν. ¹¹ ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ πάντες ὅσοι ἤδεισαν αὐτόν ἐκ πρώτου· φαγόντες δὲ καὶ πίνοντες παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπῆγαγεν ἐπ' αὐτῷ ὁ κύριος· ἔδωκε ¹² δὲ αὐτῷ ἕκατος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦ καὶ ἀσήμου. ¹² ὁ δὲ κύριος εὐλόγησε τὰ ἐσχάτα Ἰωβ ἢ τὰ ἐμπροσθεν· ἦν δὲ καὶ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἐξακισχίλιοι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι ¹³ τῆλειαι νομάδες χίλιοι. ¹³ γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς· ¹⁴ ¹⁴ καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν, τὴν δὲ τρίτην Ἀμαλθαίαν κέρας· ¹⁵ καὶ οὐκ εὐρέτησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰωβ βελτίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατήρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς. ¹⁶ ἔζησε δὲ Ἰωβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἐβδομήκοντα, τὰ δὲ πάντα ἔτη ἔζησε διακόσια τεσσαράκοντα· καὶ εἶδεν Ἰωβ τοὺς υἱούς ¹⁷ αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱούς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν. ¹⁷ καὶ ἐτελεύτησεν ¹⁸ Ἰωβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. ¹⁸ γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν. οὗτος ἐρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσιτιδὶ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀραβίας· προὔπηρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα Ἰωβᾶβ. λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν γεννᾷ υἱὸν ᾧ ὄνομα Ἐννών. ἦν δὲ αὐτὸς πατὴρ μὲν Ζαρὲ ἐκ τῶν Ἡσαὺ ^[5] υἱῶν υἱός, μητὴρ δὲ Βοσορβάς, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ. καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδῶμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἠρᾷ χώρας· πρῶτος Βαλὰκ ὁ τοῦ Βεώρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δεναβαδ· μετὰ δὲ Βαλὰκ Ἰωβᾶβ ὁ καλούμενος Ἰωβ· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀσώμ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν ἐκ τῆς Θαμιανίτιδος χώρας· μετὰ δὲ τοῦτον Ἀδὰδ υἱὸς Βαράδ ὁ ἐκκόψας ^[10] Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωᾶβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεζαίμ. οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι Ἐλιφάξ τῶν Ἡσαὺ υἱῶν, Θαμιανῶν βασιλεὺς, Βαλδάδ ὁ Σαυχαίων τύραννος, Σωφάρ ὁ Μιναίων βασιλεὺς.

8. om aliter et add in f. ουδεν αγαθον 9. επορευθησαν ... θεμανιτης ... εποιησαν εαυτοις ... ελευσεν ... AC την αμαρτ. αυτων 10. om και ... προσεδηκεν pro εδωκεν ... C* ο θεος ... ο κυριος τω ιωβ τα διπλα ων ειχεν εμπρ. εις 14. και παντες δε όσοι ... C* εκ προσωπου (?) Α προ τουτου ... πιοντες αυτω ... AC επηγαγεν αυτω ... και εδωκαν αυτω ... AC χρυσουν ασημον (C** add εν) 12. AC ηυλογησεν ... ηυλ. τον ιωβ τα εσχατα μαλλον η 14. κασιαν ... C αμαλθιας, Α αμαλθειας 15. C ουκ ευρ. ... ιωβ θυγατερας και τους υιους αυτου β. αυτ. υπο την υπ ... εδωκ. δε ιωβ ταις θυγατρασιν αυτου κληρ. ε. τ. α. αυτου 16. παντα ζη ετη διακ. τεσσερακονταοκτω ... C εζησεν ετη ... C τεσσερακονταοκτω ... AC ιδεν (17. πληρες) 18. γεγρ. παλιν αναστ. αυτον ... ανιστησιν ο κυριος [4] ζαρεθ ... AC των υιων ησαν υιος omisso εκ [5] C* βοσορρας, Α βοσορρας [7] ο του σεμφωρ [8] ασσομ [9] θεμανιτιδος ... C* βαρα [10] AC γεζαίμ [11] ελιφας υιος σωφαν των υιων ησαν [12] C* σαυχιων ... βαλδας υιος αμνων του χοβαρ του αυχειτου τυραννων ... post βασιλευς add haec: ζαίμαν υιος ελιφας ηγεμων της ιδουμαίας· ουτος ερμηνευεται εκ της συριακης βιβλου εν μεν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των οριων του ευφρατου προὔπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ· ην δε ο πατηρ αυτου ζαρεθ· εξ ανατολων ηλιου.

Subscriptio: AC ιωβ

Ψ Α Λ Μ Ο Ι.

I.

Μακάριος ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ κακῆδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν. ² ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός. ³ καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὕδα-
των, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορβύσεται· καὶ πάντα ὅσα αὖ ποιῇ κατενοδωθήσεται. ⁴ οὐχ οὕτως οἱ ἀσε-
βεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοὺς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ⁵ διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται οἱ ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ⁶ ἐν βουλῇ δικαίων· ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ⁶ ἀπολείπεται.

II.

Act. 4, ²⁵ ἵνα τί ἐφρούραζαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; ² παρέστησαν οἱ βασι-
λεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ
κατὰ οὐχὶ χριστοῦ αὐτοῦ ³ Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπορβύσω-
μεν αὐτοὺς ὡς ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. ⁴ ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐ-
τούς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. ⁵ τότε λαλήσει πρὸς αὐτούς ἐν ὀργῇ ⁶
αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς. ⁶ ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασι-
Act. 13, ³³ λεύς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιών ὁρος τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ⁷ διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα ⁷
κυρίου. κύριος εἶπε πρὸς μέν Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
He. 1,5. ⁸ αἰτῆσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν ⁸
ἁρ. 12, ⁹ κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. ⁹ ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ⁹
5. 19, 15. ¹⁰ καὶ ὡς σκευὸς κεραμῆος συντρίψεις αὐτούς. ¹⁰ καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύ-
θητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. ¹¹ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ¹¹
ἀγαλλιάσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. ¹² δρᾶξασθε παιδείας μή ποτε ὀργισθῇ κύριος, ¹²
καὶ ἀπολείψῃ ἐξ ὁδοῦ δικαίας. ¹³ ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, ¹³
μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

III.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὅποτε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ.

² Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ ἐλβοντές με; πολλοὶ ἐπανάστανται ἐπ' ἐμέ· ²
³ πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ³
διαψάλμα. ⁴ σὺ δέ, κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἰ, ὁδὸς μου καὶ ὑψών τὴν κεφαλὴν μου. ⁴
⁵ φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὅρου ἁγίου ⁵
αὐτοῦ. διαψάλμα. ⁶ ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνώσα· ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντι-
λήψεται μου. ⁷ οὐ φοβήθησμαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων ⁷
μοι. ⁸ ἀνάστα κύριε, σῶσόν με ὁ θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ⁸
ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας. ⁹ τοῦ κυρίου ἡ ⁹
σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Inscriptio: ψαλτηριον

I. 3. ποιησι 5. ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ... οὐδε οἱ ἁμαρτ. II. 2. in
f. add διαψάλμα 4. ἐνγέλασεται 7. διαγγέλων 8. τα περα της 9. κα
ως σκευη III. 4. om ψαλμος 2. επανστησαν 3. ματαιοτητας 4. om
κυριε ... αντιλημπτωρ 5. ειςηκουσεν 6. εγω δε ... αντιλημψετε 7. των
κυκλων συνεπιτιθεμενων μοι

IV.

- Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδῇ τῷ Δαυὶδ.
 2 Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι με εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου,
 3 ἐν ᾗ λήψαι ἐπαύνατά μοι· οἰκτερῆσόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
 4 υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ· ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζη-
 5 τεῖτε ψεῦδος; διαψαλμα. ⁵ καὶ γινώτε ὅτι θλαυμάτωσε κύριος τὸν ὅσον αὐτοῦ·
 6 ἁμαρτάνετε· ἂ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατα-
 7 νύγητε. διαψαλμα. ⁶ θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον.
 8 πολλοὶ λέγουσι· τίς δεῖξει ὑμῖν τὰ ἀγαθὰ; ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ
 9 προσώπου σου, κύριε· ⁸ ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου, ἀπὸ καρ-
 10 ποῦ οἴτου καὶ οἴνου καὶ λαλοῦ αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. ⁹ ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνέσω· ὅτι σὺ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με.

V.

- Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
 23 Ὡς τὰ ῥήματά μου ἐνώπιόν σου, κύριε, σῦνές τῆς κραυγῆς μου, ³ πρόσχες
 τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου· ὅτι πρὸς σέ
 4 προσεύχομαι, κύριε. ⁴ τὸ πρῶτον εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου· τὸ πρῶτον παραστή-
 5 σεμαί σοι, καὶ ἐκπόσομαι. ⁵ ὅτι οὐχὶ θεὸς θελῶν ἀνομίαν σὺ εἶ· οὐδὲ παροί-
 6 κῃσει σοι πονηρεῦόμενος, ⁶ οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλ-
 7 μῶν σου· ἐμίσησας, κύριε, πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ⁷ ἀπολεί-
 8 πεις πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος· ἄνδρα αἱμάτων καὶ ὀδόν βδελύσσεται
 9 κύριος. ⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πληθεῖ τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου,
 10 προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίων σου ἐν φόβῳ σου. ⁹ κύριε, ὀδηγήσόν με ἐν τῇ
 11 δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.
 12 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαία·
 13 τῶν ἀνθρώπων ὁ λόγος αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδόλουσαν. ¹¹ κρι-
 12 νον αὐτοὺς, ὁ θεός· ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ πλῆ-
 13 θος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν· ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπύκρυνάν σε, κύριε. ¹² καὶ
 εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται,
 14 καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. καὶ καυχήσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ἀγα-
 15 πῶντες τὸ ὄνομά σου, ¹³ ὅτι σὺ εὐλογήσεις δικαίον· κύριε, ὡς ὄπλω εὐδοκίας
 ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

VI.

- Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
 2 Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.
 3 ἐλέησον με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστέα
 4 μου. ⁴ καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σὺ, κύριε, ἕως πότε; ⁵ ἐπὶ-
 5 στρεψον κύριε, ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου, σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου. ⁶ ὅτι
 6 οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ᾄδῃ τίς ἐξομολογήσεται
 7 σοι; ⁷ ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω κατ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
 8 ἐν δάκρυσι μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω. ⁸ ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός
 9 μου, ἐπαλαιώθη ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. ⁹ ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ
 ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου·

IV. 1. ψαλμος pro εν ψ. ωδη 5. κατανογιγθε 7. ημιν V. 2. συν-
 ες τη κραυγη μου 4. και εποψη με 8. του ελαιου σου 10. ο λαρυξ
 12. καυχης. εν σοι 13. ευλογεις VI. 4. om εν υμνοις 7. εν τω
 στεναγμω

¹⁰ ἐλθῆκουσε κύριος τῆς δεξιᾶς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο. ¹⁰
¹¹ αἰσχυνθείσαν καὶ ταραχθείσαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἐπιστρα- ¹¹
 φείσαν καὶ αἰσχυνθείσαν σφόδρα διὰ τάχους.

VII.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ᾤσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ Ἰεμενελ.

² Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόν- ²
 των με καὶ ῥύσαι με, ³ μὴ ποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος ³
 λυτρουμένου μηδὲ σῶζοντος. ⁴ κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησά τοῦτο, εἰ ἔστιν ⁴
 ἀδίκημα ἐν χερσὶ μου, ⁵ εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσί μοι κακὰ, ἀποπέ- ⁵
 σοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός· ⁶ καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν ⁶
 μου καὶ καταλάβει, καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου, καὶ τὴν δόξαν ⁷
 μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι διάψαλμα. ⁷ ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώ- ⁷
 θητι ἐν τοῖς πέρασιν τῶν ἐχθρῶν μου· ⁸ ἐξεγέρθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προσ- ⁸
 τάγματι ᾧ ἐνετείλω, ⁹ καὶ συναγωγῇ λαῶν κυκλώσει σε· καὶ ὑπὲρ ταύτης ⁹
 εἰς ὕψος ἐπίστρεψον. ¹⁰ κύριος κρινεῖ λαούς· κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιο- ¹⁰
 σύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. ¹¹ συντελεσθήτω δὴ πονηρία ¹¹
 ἀμαρτωλῶν, καὶ κατευνυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός. ¹²
¹² δίκαια ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σῶζοντος τοὺς εὐσεβεῖς τῇ καρδίᾳ. ¹³
¹³ ὁ θεός κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόβυτος, μὴ ὀργὴν ἐπάγων κατὰ ¹⁴
 ἐκάστην ἡμέραν· ¹⁵ ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ ¹⁵
 τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἠτοίμασεν αὐτό· ¹⁶ καὶ ἐν αὐτῷ ἠτοίμασε σκευὴ ¹⁶
 θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξεργάσατο. ¹⁷ ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδι- ¹⁷
 κίαν, συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν· ¹⁸ λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐ- ¹⁸
 τόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν ἐργάσατο· ¹⁹ ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κε- ¹⁹
 φαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. ²⁰ ἐξομολογή- ²⁰
 σμαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

VIII.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληγῶν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ²
 Mt. 21, ὅτι ἐπὶ ῥῆσιν ἡ μεγαλοπρέπεια σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. ³ ἐκ στόματος νηπιῶν ³
¹⁶ καὶ θηλαζόντων κατηγοροῦσι αἶνον ἔνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλύσαι ἐχθρὸν ⁴
 καὶ ἐκδικητὴν. ⁵ ὅτι ὅψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην ⁵
 Hc. 2, καὶ ἀστέρας ᾧ σὺ ἐμελλίσσας· ⁶ τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκη αὐτοῦ, ἡ ⁶
^{6. 7.} υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν; ⁷ ἠλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέ- ⁷
 λους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, ⁸ καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα ⁸
 4Co. 15, τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ⁹ πρόβατα καὶ ⁹
^{27.} βόας πάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, ¹⁰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ¹⁰
 τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. ¹¹ κύριε ὁ ¹¹
 κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

IX.

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εξομολογήσομαι σοί, κύριε, ἐν ὄλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα ²
 τὰ θαυμάσιά σου· ³ εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνό- ³
 ματί σου, ὕψιστε, ⁴ ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴

40. ηκουσεν 44. αποστραφισαν εις τα οπισω κ. καταισχυνηθησαν
 VII. 4. ιεμενι 5. αποπεσιν (sic) αρα απο των 7. και εξεγερθητι 9. κρι-
 νον μοι (13. στιλβωσιν) 18. τω κυριω ... και ψαλω VIII. 3. *εχθρων
 μου 5. τις εστιν 6. *αγγελλους ... τιμην 8. απασας 40. το ονομα
 IX. 3. 4. ed. rom. υψιστε. ei oπισω,

5 ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολούνται ἀπὸ προσώπου σου. ⁵ ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν
 6 μου καὶ τὴν δικὴν μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην. ⁶ ἐπέτι-
 7 μηςας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν
 8 αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁷ τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλειπον αἱ ῥομφααὶ εἰς
 9 τέλος, καὶ πόλεις κατέβη· ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἡχου. ⁸ καὶ
 10 ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει· ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ, ⁹ καὶ
 11 αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐδύτῃ. ¹⁰ καὶ
 12 ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένῃτι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει. ¹¹ καὶ
 13 ἐλπιδάσθωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομα σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς
 14 ἐκλήτοὺς σε, κύριε. ¹² ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγ-
 15 γείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἐκχέτων τὰ αἵματα
 16 αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπέλαβετο τῆς δεήσεως τῶν πενήτων. ¹⁴ ἐλέησόν με
 17 κύριε, ἴδε τὴν ταπεινώσιν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὕψων με ἐκ τῶν πτωχῶν
 18 τοῦ θανάτου, ¹⁵ ὅπως ἀν' ἐξαγγελίᾳ πάσας τὰς αἰδέσεις σου ἐν ταῖς πυλῶν
 19 τῆς θυγατρὸς Σιών· ἀγαλλιᾶσθαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. ¹⁶ ἐνεπαύσατο ἔθνη
 20 ἐν διαφθορᾷ ἢ ἐποίησαν· ἐν παγίδι ταύτῃ ἢ ἐκρυψαν συνελήφθη ὁ ποὺς
 21 αὐτῶν. ¹⁷ γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
 22 συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός· ὥσθ' διαψάλματος. ¹⁸ ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
 23 εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπλανθάνοντα τοῦ θεοῦ. ¹⁹ ὅτι οὐκ εἰς
 24 τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείπεται εἰς
 25 τὸν αἰῶνα. ²⁰ ἀνάστηθι κύριε, μὴ κραταιούσῃς ἄνθρωπος, κριθῇτωσαν ἔθνη
 26 ἐν ὀνόματι σου. ²¹ κατάρστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, γνῶτωσαν ἔθνη
 27 ⁽¹⁾ ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν. διψάλμα. (X.). ²² Ἰνα τί, κύριε, ἀφρόσηκας μα-
 28 ⁽²⁾ κρόθην, ὑπεροχὰς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει; ²³ ἐν τῷ ὑπερφηανεύεσθαι τὸν
 29 ἀσεβῆ ἐμπυρρίζεται ὁ πτωχός· συλλαμβάνονται ἐν διαβουλοῖς οἷς διαλογίζονται.
 30 ⁽³⁾ ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλός ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ
 31 ⁽⁴⁾ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. ²⁵ παρώχυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλῆθος
 32 ⁽⁵⁾ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁶ βεβη-
 33 ⁽⁶⁾ λούονται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ· ἀνταναίρεται τὰ κρίματά σου ἀπὸ
 34 ⁽⁷⁾ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. ²⁷ εἶπε γὰρ ἐν
 35 ⁽⁸⁾ καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς ἐν γενεᾷ ἄνευ κακῶ. ²⁸ οὐ
 36 ⁽⁹⁾ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ
 37 ⁽¹⁰⁾ κόπος καὶ πόνος. ²⁹ ἐγκάθηται ἐνέδρα μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφους τοῦ
 38 ⁽¹¹⁾ ἀποκτεῖναι ἄδων· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένῃτα ἀποβλέπουσιν. ³⁰ ἐνε-
 39 ⁽¹²⁾ δρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ· ἐνεδρεύει τὸν ἀρπάσ-
 40 ⁽¹³⁾ αινῶσαι αὐτόν, κύνει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεύσαι τῶν πενήτων.
 41 ⁽¹⁴⁾ εἶπε γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλήθεται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρός-
 42 ⁽¹⁵⁾ ὦπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος. ³² ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός, ὕψωθήτω
 43 ⁽¹⁶⁾ ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπλάσῃ τῶν πενήτων. ³³ ἔνεκεν τίνος παρώχυνεν ὁ ἀσεβής
 44 ⁽¹⁷⁾ τὸν θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ ζητήσει. ³⁵ βλέπεις ὅτι σὺ πόνον
 45 καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παραδουναὶ αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου· σοὶ ἐγκαταλέ-
 46 ⁽¹⁸⁾λειπται ὁ πτωχός, ὀρφανὸς σὺ ἦσθα βοηθός. ³⁶ σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ
 47 ἀμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ· ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὕρεθῃ.

IX. 6. το ὄνομα σου 7. ἐξέλειπον ... μετ' ἡχους 44. ἐπὶ σοὶ πάντες
 οἱ 43. τῆς φωνῆς των 44. εἶδε 45. ἀγαλλ. ἐν τῷ 46. *ἐποίησεν (vdlr)
 ... συνελήμφθη 47. συνελήμφθη 49. οὐκ ἀπολ. εἰς τέλος 23. τὸν ἀσεβῆ
 ἐνπυρρίζεται 29. οἱ τοῦ 30. ab ἐνεδρεύει ad ἐνεδρεύει transiit 34. *ἐν
 τῷ αὐτῷ 32. ἐν καρδίᾳ 33. θεός μου ... ἐπὶ λαῶν 34. οὐκ ἐκζητήσει
 35. ἀποκτον προ πονον ... συ οὐν ἐγκαταλείπτε ... βοηθῶν 36. ἐνερθεῖ δι
 αὐτῇ

³⁷ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἀπο-⁽¹⁶⁾ 37
 λείσθῃ ἔσθῃ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ³⁸ τὴν ἐπαγγελίαν τῶν πενήτων ἐσθήκουσε ⁽¹⁷⁾ 38
 κύριος, τὴν ἐτοίμασάν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου, ³⁹ κρι-⁽¹⁸⁾ 39
 ναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσβῇ ἔτι μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ
 τῆς γῆς.

X. (XI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ
 ὄρη ὡς στρουθίων; ² ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἠτοίμασαν βέλη ²
 εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεύσαι ἐν σκοτομῇν τοὺς εὐσεῖς τῇ καρδίᾳ. ³ ὅτι ³
 ἃ κατηρίσσω καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; ⁴ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐ- ⁴
 τοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πᾶντα
 ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ⁵ κύριος ⁵
 ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ
 ψυχὴν. ⁶ ἐπαβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας, κύρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καται- ⁶
 γίδος ἢ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. ⁷ ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἡγά- ⁷
 τησεν, εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

XI. (XII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλείπειν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ²
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ³ μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον ³
 αὐτοῦ, χεῖλη ὁδία ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν. ⁴ ἐξολοθρεύσαι κύριος ⁴
 πάντα τὰ χεῖλη τὰ ὁδία καὶ γλώσσας μεγαλοβρόχημονα, ⁵ τοὺς εἰπόντας Τὴν ⁵
 γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστί, τίς ἡμῶν
 κύριός ἐστιν; ⁶ ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ ⁶
 τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παρρη-
 σιάσομαι ἐν αὐτῷ. ⁷ τὰ λόγια κυρίου λόγια ἁγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, ⁷
 δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρσμένον ἐπαπλάσας. ⁸ σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς, ⁸
 καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ κύκλω ⁹
 οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολύωρησας τοὺς υἱοὺς τῶν
 ἀνθρώπων.

XII. (XIII.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἔως πότε, κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος; ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ ²
 πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; ³ ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ³
 ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας; ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; ⁴ ἐπὶ- ⁴
 βλεψόν, εἰσάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
 μὴ ποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, ⁵ μὴ ποτε εἴποι ὁ ἐχθρός μου Ἰσχυρὰ πρὸς ⁵
 αὐτόν· οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. ⁶ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλπί ⁶
 σου ἤλπασα· ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐν τῷ σωτηρίῳ σου· ἥσω τῷ κυρίῳ
 τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὄνομτι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

37. ἀπολεισθαι 38. το οὖς αὐτοῦ 39. τοῦ μεγαλαυχεῖν ... *ἀνθρώ-
 πον X. 4. τὴν ψυχὴν 2. ἐν σκοτωμένῃ 3. ὅτι αὐτὸς καὶ.
 5. ἀσεβῶν ... τὴν ἀδικίαν 6. παγίδα XI. 4. ὑπερ τ. οὐδ.
 post δαυιδ pon 3. in f. add κακα 4. ἐξολοθρεύσει ... μεγαλοβρόχημονα
 7. κεκαθαρσμένον 8. διατηρήσης 9. πάντας τοὺς υἱοὺς XII. 2. ἀπο-
 στρέψεις 3. ἡμέρας καὶ νυκτός 5. εἰπη 6. ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ

XIII. (XIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός. διεφθάρσαν καὶ ἐβδελύχθη-
 2 σαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστοτητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. ² κύ- πο. 3.
 ριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι 10. 11.
 3 συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. ³ πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν, οὐκ ἔστι 12. 13.
 ποιῶν χρηστοτητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, 15. 16.
 ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐβόλουσαν· ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν, ὣν τὸ στόμα 16. 17.
 ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὄξετε οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ 48.
 4 φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ⁴ οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργα-
 ζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεστῆοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου; τὸν κύριον
 5 οὐκ ἐπεκαλέσαντο· ⁵ ἐκεῖ ἐβέβησαν φόβῳ οὐ οὐκ ἦν φόβος· ὅτι ὁ θεὸς ἐν
 6 γενεᾷ δικαία. ⁶ βουλὴν πτωχοῦ κατησχύνετε, ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἔστι.
 7 ⁷ τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν
 αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσῃ· Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ.

XIV. (XV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, τίς παροικῆσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν
 2 τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου; ² πορευόμενος ἁμώμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,
 3 λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· ³ ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, οὐδὲ
 ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν, καὶ δνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἐγγιστά
 4 αὐτοῦ· ⁴ ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, οὐδὲ φοβουμένου κύ-
 5 ριον δοξάζει· ὁ ὁμνῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀρετῶν· ⁵ τὸ ἀργύριον
 αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα ἐπ' ἀδούτοις οὐκ ἔλαβεν· ὁ ποιῶν ταῦτα
 οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

XV. (XVI.)

Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. ² εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἰ
 3 σὺ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις. ³ τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
 4 ἔθαυμάσωσε πάντα τὰ βελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. ⁴ ἐπληθύνθησαν αἱ ἀστέ-
 νειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν· οὐ μὴ συναγάγῃ τὰς συναγωγὰς αὐτῶν
 5 ἐξ αἰμάτων, οὐδὲ μὴ μνηστῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χελέων μου. ⁵ κύριος
 μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σὺ εἰ ὁ ἀποκασιτῶν τὴν
 6 κληρονομίαν μου ἐμοί. ⁶ σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις, καὶ γὰρ ἡ
 7 κληρονομία μου κρατίστη μοι ἔστιν. ⁷ εὐλόγησω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά
 8 με· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροὶ μου. ⁸ προωρώμην τὸν Αci. 2.
 κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ. 25. 26.
 9 ⁹ διὰ τοῦτο ἠψοράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσός μου, ἔτι δὲ 27.
 10 καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. ¹⁰ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν Αci. 13,
 11 μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. ¹¹ ἐγνώρισάς μοι 28.
 ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες
 ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

XIII. 4. διεφθάρσαν ... *post ποιων χρηστοτητα pergil oux e. π.
 χρηστοτητα v. 3. 2. ** ηχρεωθησαν 3. om ταφος ανεωγμενος usque των
 οφθαλμ. αυτων 4. οι κατεστῆοντες ... εν βρωσει 5. ου ουκ ην ... δικαιων
 7. αγαλλιασεται ... ευφρανθησεται XIV, 4. η τις κατασχ. εν ορει τω
 3. εγγιστας 4. πας πονηρευομενος XV. (3. τα βελημα) 4. ουδ ου μη
 5. η μερις 8. προορωμην 10. εις αδου 11. ευφροσυνην ... τερπνοτης

XVI. (XVII.)

Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ.

Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχεε τῇ δεήσει μου· ἐνώ-
τισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χειλεσι δολοῖς. ² ἔκ προσώπου σου τὸ κῆριμα ²
μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας. ³ ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν ³
μου, ἐπεσκέψω νυκτός· ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὐρέσθην ἐν ἐμοὶ ἀδικία. ⁴ ὅπως ⁴
ἀν μὴ λalήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν
χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς. ⁵ κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ⁵
ταῖς τρίβους σου, ἵνα μὴ σαλευθῇ τὰ διαβήματά μου. ⁶ ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ⁶
ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός· κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων
μου. ⁷ θανάτωσάν μου τὰ ἐλπί σου, ὁ σῶζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν ⁷
ἀνθεστηκώτων τῇ δεξιᾷ σου. ⁸ φύλαξόν με ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ· ἐν σκέπῃ τῶν ⁸
πετερυγῶν σου σκεπάσεις με ⁹ ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων ⁹
με. οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον, ¹⁰ τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, ¹⁰
τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν. ¹¹ ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλω- ¹¹
σάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔβητο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. ¹² ὑπέλαβόν με ὡσεὶ ¹²
λέων ἐτοιμος εἰς θῆραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οὐκῶν ἐν ἀποκρύφους. ¹³ ἀνάστηθι ¹³
κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκελίσον αὐτούς, ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ
ἀσεβούς, ῥομφαίαν σου. ¹⁴ ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου· κύριε ἀπολύων σου ἐπλή- ¹⁴
γῆς, διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν· καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλή-
σθῃ ἡ γαστήρ αὐτῶν, ἐχορτάσθησαν ὑέων καὶ ἀφήκαν τὰ καταλοιπα τοῖς
νηπίοις αὐτῶν. ¹⁵ ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτά- ¹⁵
σθῆσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

XVII. (XVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδί κυρίου τῷ Δαυίδ, ᾧ ἐλάλησε τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους
τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐβρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, ² καὶ εἶπεν ²
Ἀγαπήσω σε, κύριε ἰσχύς μου. ³ κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ ³
μου καὶ ῥύστης μου· ὁ θεός μου βοηθός μου, ἐλπῶ ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπι-
στής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου. ⁴ αἰνῶν ἐπακαλέσο- ⁴
μαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθῆσομαι. ⁵ περιέσχον με ὠδίνες θά- ⁵
νάτου, καὶ χεῖμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με· ⁶ ὠδίνες ᾄδου περιεκύκλωσάν ⁶
με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου. ⁷ καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαι με ἐπακαλέσα- ⁷
μην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου
αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα
αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἐντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ⁸
ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. ⁹ ἀνέβη καπνός ⁹
ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν, ἄνδρακες ἀνή-
φθησαν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς ¹⁰
πόδας αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτε- ¹¹
ρύγων ἀνέμων. ¹² καὶ ἔβητο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ, κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ ¹²
αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. ¹³ ἀπὸ τῆς τηλαυγείας ἐνώπιον ¹³
αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διεῖλυν, χάλαζα καὶ ἄνδρακες πυρός. ¹⁴ καὶ ἐβρόντησεν ἐξ ¹⁴
οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐξαπέστειλε βελίη ¹⁵

XVI. 4. om της 2. εἰδετωσαν 3. ουκ ευρεθη (x ευρε in rasura)
5. σαλευθωσιν 6. οτι ειηκουσεν 7. ed. rom. interpg: σε. εκ 9. ασεβους
10. υπερηφανιαν (ita etiam ed. rom.) 11. εκβαλλοντες 14. απο ολιγων
pro απολυων ... εχορτασθ. υιων 15. οφθησθαι μοι την XVII. 4. ερυ-
σατο 3. η ισχ. μου 3. και ελπω ... om και ultimum ... αντιλημπτωρ
11. χερουβειν 14. ο κυριος 15. om και primum

16 καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετέδραξεν αὐτούς. ¹⁶ καὶ ὥφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης
 17 ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου. ¹⁷ ἔξα-
 18 πέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. ¹⁸ ῥύσε-
 ται με ἐξ ἐχθρῶν μου θυνάτων καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν
 19 ὑπὲρ ἐμέ. ¹⁹ προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύριος
 20 ἀντιστήριγμά μου, ²⁰ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν· ῥύσεται με, ὅτι ἡσέ-
 21 λησέ με. ²¹ καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ
 22 τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. ²² ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς
 23 κυρίου, καὶ οὐκ ἡσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου· ²³ ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ
 24 ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ²⁴ καὶ
 25 ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. ²⁵ καὶ ἀν-
 ταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα
 26 τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁶ μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ
 27 μετὰ ἀνδρὸς ἀθώου ἀθῶος ἔσῃ, ²⁷ καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτός ἔσῃ, καὶ μετὰ
 28 στρεβλοῦ διαστρέψεις. ²⁸ ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερη-
 29 φάνων ταπεινώσεις· ²⁹ ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε, ὁ θεός μου φωτιεῖς
 30 τὸ σκότος μου· ³⁰ ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν τῷ θεῷ
 31 μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. ³¹ ὁ θεός μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου
 32 πετυρωμένα, ὑπερασπιστὴς ἐστὶ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτόν. ³² ὅτι
 33 τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου, καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; ³³ ὁ θεὸς ὁ
 34 περιεσπένων με θύναμην, καὶ ἔβητο ἄμωμον τὴν ὁδὸν μου· ³⁴ ὁ καταρτιζό-
 35 μενος τοὺς πόδας μου ὥσει ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἰστών με· ³⁵ διδά-
 σκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔβου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου·
 36 ³⁶ καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό
 μου· καὶ ἡ παιδεία σου ἀνάρθρωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτὴ με
 37 διδάξει. ³⁷ ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἡσβένησαν
 38 τὰ ἔγγρα μου. ³⁸ καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ
 39 οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν ἐκλείπωσιν· ³⁹ ἐκάλυψα αὐτούς καὶ οὐ μὴ δύ-
 40 ναίον στήναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. ⁴⁰ καὶ περιέσπενός με θύνα-
 μην εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ ὑποκάτω
 41 μου. ⁴¹ καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισούντάς με ἔξω-
 42 λόθρευσας. ⁴² ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σῶζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰς-
 43 ἥκουεν αὐτόν. ⁴³ καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὥς χροῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὥς
 44 πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς. ⁴⁴ ῥῦσαι με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ, καταστήσεις
 45 με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν· λαὸς ὃν οὐκ ἔγνω ἐδούλευσέ μοι, ⁴⁵ εἰς ἀκοήν ὀπίου
 46 ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, ⁴⁶ υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
 47 καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τριβῶν αὐτῶν. ⁴⁷ ᾗ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός
 48 μου, καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ⁴⁸ ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
 49 ἐμοί, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ⁴⁹ ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν ὀργίλων·
 ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με.
 50 ⁵⁰ διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν ἔθνεσι, κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ· Ro. 15,9.
 51 ⁵¹ μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλεῖως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ
 αὐτοῦ· πῶ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

16. ἀνεκαλυφθήσαν 18. ρυσαι τε με 24. ab initio repetit: ρυσεται
 με ἐξ ἐχθρῶν μου θυνάτων καὶ ἐκ τῶν μισούντων με 25. post χειρῶν μου
 add ἀνταποδώσει μοι 34. ο καταρτιζων ... ελαφους 38. καταληψομαι
 40. ἐπανιστανόμενους 41. ἐξωλεθρευσας 42. εισηκουσας 43. ὥσει χρονον
 44. ρυσαι τε με απο α. λαων ... ος ουκ 45. επηκουσας μου ... οι υιοι
 46. εχωλ. εκ των 49. ἐξ ἐχθρ. μου οργ. ... ρυσαι με

XVIII. (XIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Ro. 10, 18. ² Οἱ οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει 2 τὸ στερέωμα. ³ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρευνεῖται ῥήμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει 3 γῶσιν. ⁴ οὐκ εἰσὶ λαλῖαι οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν. ⁵ εἰς 4 5 τὰ ῥήματα αὐτῶν. ⁶ ἐν τῷ ἡλίῳ ἔειπε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμ- 6 φός ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ. ⁷ ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ 7 ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν δόξαν αὐτοῦ. ⁸ ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ 8 σοφίλousα νήπια. ⁹ τὰ δικαίωματα κυρίου εὐθὲς ἐφφραίνονται καρδίαν, ἡ ἐν- 9 τολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. ¹⁰ ὁ φόβος κυρίου ἀγνὸς δια- 10 μένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹¹ ἐπαυμητὰ ὑπὲρ χρυσοῦ καὶ λίθου τίμιον πολὺν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ 11 μέλι καὶ κηρὸν. ¹² καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσει 12 αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή. ¹³ παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου 13 καθάρισόν με, ¹⁴ καὶ ἀπὸ ἁλλοτρίων φείσαι τοῦ δούλου σου· ἐὰν μὴ μου 14 κατακυριεύσωσι, τότε ἁμώμως ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας με- 15 γάλῃς. ¹⁵ καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη 15 τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός, κύριε βοήθε μου καὶ λυτρωτὰ μου.

XIX. (XX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα 2 τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. ³ ἔξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ Σιών ἀντι- 3 λάβοιτό σου· ⁴ μνηστῆρ ἡ πάσης θυσίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαυτωμὰ σου πιανάτω. 4 δαΐφαμα. ⁵ δῶν σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πλη- 5 ρώσαι. ⁶ ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν δυνάμει Θεοῦ ἡμῶν μεγα- 6 λυνθήσόμεθα. πληρῶσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου. ⁷ νῦν ἔγνω ὅτι ἔσωσε 7 κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. ⁸ οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἱπ- 8 ποῖς, ἡμεῖς δὲ ἐν δυνάμει κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθήσόμεθα. ⁹ αὐτοὶ συνε- 9 ποδίστησαν καὶ ἔπασαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. ¹⁰ κύριε, 10 σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐπακούσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθα σε.

XX. (XXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου ἐφφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ τῷ σω- 2 τηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα. ³ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας 3 αὐτῷ, καὶ τὴν δέξιν τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. δαΐφαμα. ⁴ ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 4 αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου. ⁵ ζῶν ἡτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μα- 5 κρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ⁶ μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ 6 σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπέθηκες ἐπ' αὐτόν. ⁷ ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐ- 7 λογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ἐφφρανεῖς αὐτόν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

XVIII. 2. αναγγελεῖ 3. ἡ ἡμέρα ... αναγγελεῖ 4. *om αυτων (?) 8. ο νομος κυριου 9. ευθεια 14. κατακυριευσουσιν 15. σου εστιν δια XIX. 5. δωη σοι κυριος ... πληρωσει 6. αγαλλ. επι τω 8. οπι κυριου 9. ανωρθωθημεν

8 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπέλξει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἑλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σω-
 9 λευθῇ. ὁ εὐρεθείη ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιὰ σου εὗροι πάν-
 10 τας τοὺς μισοῦντάς σε. ¹⁰ θῆσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ
 11 προσώπου σου· κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταραξέαι αὐτούς, καὶ καταφάγεται
 12 αὐτούς πῦρ. ¹¹ τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολείς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
 13 υἱῶν ἀνθρώπων. ¹² ὅτι ἔκλειαν εἰς σὲ κακὰ, διελογίζαντο βουλὴν ἣν οὐ μὴ
 14 θύνωνται στήσαι. ¹³ ὅτι θῆσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοιπίσι σου ἐτοιμά-
 15 σεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ¹⁴ ὑψώσῃτι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄσμεν καὶ
 ψαλοῦμεν τὰς δυνάστεας σου.

XXI. (XXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἐωθινής, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2 Ὁ θεὸς ὁ θεὸς μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπες με· μακρὰν ἀπὸ Μι. 27,
 3 τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. ὁ θεὸς μου, κεκραξό-
 4 μαί ἡμέρας πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἔμοι.
 5 ⁴ σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατωικεῖς, ὁ ἔπανος τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέ-
 6 ρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐβρύσω αὐτούς· ⁶ πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐζώθησαν,
 7 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατασχύνθησαν. ⁷ ἐγὼ δὲ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄν-
 8 θρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουδένημα λαοῦ. ⁸ πάντες οἱ θεωροῦντές με
 9 ἐξεμυκτηρισάμην με, ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν· ⁹ ἤλπισεν ἐπὶ Μι. 27,
 10 κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν, σωσάτω αὐτὸν ὅτι θέλει αὐτόν. ¹⁰ ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκ-
 11 σπασάς με ἐκ γαστροῦ, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρὸς μου· ¹¹ ἐπὶ σὲ
 12 ἐπεβρίβην ἐκ μήτρας, ἐκ κοιλίας μητρὸς μου θεὸς μου εἶ σὺ· μὴ ἀποστῇς
 13 ¹² ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πλῆψις ἐγγύς, ¹³ ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν. ¹³ περιεκύκλωσάν με
 14 μόσχοι πολλοί, ταῦροι πίνοντες περιέσχον με· ¹⁴ ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐ-
 15 τῶν, ὡς λέων ὁ ἀρπάζων καὶ ὠρυόμενος. ¹⁵ ὥσει ὕδωρ ἐξεχύθη καὶ διεσκορ-
 16 πίσθη πάντα τὰ ὁστά μου, ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὥσει κηρὸς τρηκόμενος ἐν
 17 μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με. ¹⁷ ὅτι
 18 ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με· ὠρυξαν
 19 χεῖράς μου καὶ πόδας, ¹⁸ ἐξηρῶθησαν πάντα τὰ ὁστά μου· αὐτοὶ δὲ κατε-
 20 νόησαν καὶ ἐπειθόν με. ¹⁹ διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἐαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν Jo. 49,
 20 ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. ²⁰ σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν 21.
 21 μου, εἰς τὴν ἀντιλήψιν μου πρόσχες. ²¹ ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχὴν μου,
 22 καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενὴ μου· ²² σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ
 23 ἀπὸ κεράτων μονοκερῶτων τὴν ταπεινώσιν μου. ²³ διηγῆσομαι τὸ ὄνομά σου Ps. 2,
 24 τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. ²⁴ οἱ φοβούμενοι κύριον
 25 αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὰ σπέρμα Ἰακώβ δοξάσατε αὐτόν, φοβηθήτωσαν αὐ-
 26 τὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ. ²⁵ ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχτισε τῇ
 27 δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν
 28 αὐτῶν ἐκράγεται με πρὸς αὐτὸν εἰσέγκουσέ μου. ²⁶ παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν
 ἐκκλησίᾳ μεγάλη, τὰς εὐχὰς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
 27 ²⁷ φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες
 28 αὐτόν, ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ²⁸ μνησθήσονται καὶ

XX. 40. κυριε εν οργη σου συνταραξεις 42. (εκκλειαν ...) βουλας ας
 ου μη δ. στηναι 43. ed. rom. νωτον εν τ. π. σου conjg. XXI. 4. αντι-
 λημψεως ... om ψαλμ. τω δαυ. 2. εγκατελειπες 4. εν αγιοις ... ο παι-
 νος ισραηλ 5. ερυσω 7. και ουχι ανθρωπος ... ανθρωπου (40. εκπασας)
 44. περιεφην 45. εμμεσω 46. ως οστρακον 47. ποδας μου 18. επιθον
 20. αντιλημψιν 21. μονογενην 23. εμμεσω 26. επηκουσεν 26. ed. rom.
 εν εκκλ. μεγ. c. seqq. conjg. ... ενωπ. παντων των

ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἔθνων· ²⁹ ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία, ³⁰ καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἔθνων. ³⁰ ἔφαγον καὶ προσκύνησαν πάντες οἱ πόντες ³⁰ τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσούνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν. καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτῷ ζῇ, ³¹ καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ· ἀναγγε- ³¹ λήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, ³² καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐ- ³² τοῦ λαῷ τῷ τεχνησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

XXII. (XXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.

Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. ² εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με ² κατεσκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με· ³ τὴν ψυχὴν μου ἐπέ- ³ στρεψεν· ὠδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἔνεκεν τοῦ δνόματος αὐτοῦ. ⁴ ἔάν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι ⁴ σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βασκινία σου, αὐταὶ με παρεκάλεισαν. ⁵ ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανα ἐν ⁵ ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κρατίστον. ⁶ καὶ ⁶ τὸ ἑλὸς σου καταδιώκεται με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κα-
τοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

XXIII. (XXIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τῆς μιᾶς σαββάτου.

¹ Co. 10. Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ ³⁶ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ² αὐτὸς ἐπὶ θαλάσσιων ἐξεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ πο- ² ταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν. ³ τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, καὶ τίς ³ στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; ⁴ ἀθῶος χεροὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς ⁴ οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλη-
σίῳ αὐτοῦ. ⁵ οὗτος λήψεται εὐλόγιον παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ ⁵ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ. ⁶ αὐτῇ ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν, ἔχουσιν τὸ πρόσωπον ⁶ τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. διὰ ψαλμα. ⁷ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρξῃτε ⁷ πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ⁸ τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βα- ⁸ σιλεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταῖος καὶ δυνατός, κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ. ⁹ ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρξῃτε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύ- ⁹ σεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. ¹⁰ τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος ¹⁰ τῶν δυνάμεων, αὐτὸς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

XXIV. (XXV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.

Πρὸς σέ, κύριε, ἤρα τὴν ψυχὴν μου· ² ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ πέποιθα· ² μὴ καταισχυνθῇ, μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου. ³ καὶ γὰρ ³ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν· αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦ-
τες διὰ κενῆς. ⁴ τὰς ὁδοὺς σου, κύριε, γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δι- ⁴ δασθόν με· ⁵ ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ διδάξόν με, ὅτι σὺ εἶ ⁵ ὁ θεός ὁ σωτὴρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁶ μνησθήτι τῶν ⁶ οἰκτιρμῶν σου, κύριε, καὶ τὰ ἔλεῃ σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσιν. ⁷ ἁμαρτίας ⁷ νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς· κατὰ τὸ ἑλὸς σου μνησθήτι

(28. τα περα) 34. το σπερμα αυτου 33. εποισησεν κυριος XXII. 4. ποιμανει 4. εμμεσω ... αυτα pro αυται XXIII. 2. ητοιμασασεν αυτην (sic) 4. αλαβεν (sic) επι ματαιως (sic) τ. ψυχ. μου ... in f. om αυτου. 5. λημψεται 6. om διαψαλμα 8. *om τις ε. ο. ο. βασ. τ. δοξης 40. *om τις ε. ο. ο. βασ. τ. δοξης ... om ουτος sec. XXIV. 3. *om γαρ ... αισχ. παντες οι 5. εν τη αληθειαν σου (sic)

8 μου ἔνεκεν τῆς χρηστότητός σου, κύριε. ⁹ χρηστὸς καὶ εὐτὴς ὁ κύριος· διὰ
9 τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, ⁹ ὁδηγήσει πράξεις ἐν κρίσει, διδάξει
10 πράξεις ὁδοῦ αὐτοῦ. ¹⁰ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζη-
11 τοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. ¹¹ ἔνεκα τοῦ ὀνόματός
12 σου, κύριε, καὶ ἰάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου· πολλὴ γὰρ ἔστι. ¹² τίς ἐστὶν ἄνθρω-
13 πος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἢ ἡρετίσταιο· ¹³ ἡ
14 ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς ἀνυπόσταται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει
15 γῆν. ¹⁴ κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ
16 δηλώσει αὐτοῖς. ¹⁵ οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντός πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς
17 ἐκσπᾶσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. ¹⁶ ἐπέβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
18 ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχὸς εἰμι ἐγώ. ¹⁷ αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύν-
19 θησαν, ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με. ¹⁸ ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν
19 κόπον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. ¹⁹ ἴδε τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι
20 ἐπληθύνθησαν, καὶ μίσος ἄδικον ἐμίσησάν με. ²⁰ φύλαξον τὴν ψυχὴν μου
21 καὶ ῥῦσαι με· μὴ κατασχυνθεῖν, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. ²¹ ἄκακοι καὶ εὐσεῖς
22 ἐκολλώντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε. ²² λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

XXV. (XXVI.)

Τοῦ Δαυίδ.

Κρίνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ
2 ἐλπίκων οὐ μὴ σαλευθῶ. ² δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον
3 τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. ³ ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν
4 ὀφθαλμῶν μου ἔστι, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ⁴ οὐκ ἐκάθισα μετὰ
5 συνεδρίου ματαιότητος, καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσελθῶ. ⁵ ἐμίσησα
6 ἐκκλησίαν καταηρευνμένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. ⁶ νύψομαι ἐν
7 ἀβάτοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε, ⁷ τοῦ ἀκού-
8σαι φωνῆς αἰνέσεως, καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ⁸ κύριε, ἡγά-
9 γησα ἐμπρέπειαν οἰκῶν σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. ⁹ μὴ συναπο-
10 11 λήσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἰμάτων τὴν ζωὴν
12 ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσαι με καὶ ἐλέησόν με. ¹² ὁ πούς μου ἔστη ἐν
εὐθύτῃ· ἐν ἐκκλησίαις εὐλόγησά σε, κύριε.

XXVI. (XXVII.)

Τοῦ Δαυίδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; κύριος ὑπερα-
2 σπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος δειλιάσω; ² ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμὲ κα-
3 κοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ
4 ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν. ³ ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθή-
5 σεται ἡ καρδία μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίκω.
6 ⁴ ἡ μάχη ἡττησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω, τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα
5 κυρίου καὶ ἐπισκεπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. ⁵ ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, ἐν πέτρᾳ
6 ὕψωσέ με. ⁶ καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου.

7. ἐνεκα (9. *διδαξεις) 14. post φοβουμ. αυτον add και το ονομα κυριου των επικαλουμενων αυτον (15. εκπασει) XXV. 4. ασθενησω pro σαλευθω 3. οφθαλμ. σου εστ. 4. ματαιοτητας 7. φωνην 10. ε ανομιαι 14. λυτρ. με κυριε 13. ο γαρ πους XXVI. 4. Τω δαυ. προ του χρι- σθη (sic) 4. το κατοικειν ... τ. ναον τον αγιον αυτου 6. υψωσεν κυριος

ἐκύκλωσα καὶ ἔβυσσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ, ἥσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ. ⁷ εἰσάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα, ἐλήσόν με καὶ ⁷ εἰσάκουσόν μου. ⁸ σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, τὸ ⁸ πρόσωπόν σου κυρίε ζητήσω. ⁹ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, ⁹ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὁργῇ ἀπὸ τοῦ θούλου σου· βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με καὶ μὴ ὑπερίδῃς με, ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. ¹⁰ ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ¹⁰ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με. ¹¹ νομοθέτησόν ¹¹ με, κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με ἐν τριβῇ εὐθείᾳ ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν μου. ¹² μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν ¹² μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ. ¹³ πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ¹³ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων. ¹⁴ ὑπόμεινον τὸν κύριον· ἀνδρίζου, καὶ κρα- ¹⁴ ταίουσῃ ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

XXVII. (XXVIII.)

Τοῦ Δαυίδ.

Πρὸς σὲ κύριε ἐκέκραξα, ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί· μὴ ποτε παρασιωπήσῃς ἐπ' ἐμοί καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαλίνουσιν εἰς λάκκον. ² εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς θεήσεώς μου ἐν τῷ θέσῳαί με πρὸς σε. ³ ἐν τῷ αἵρειν με χεῖράς μου εἰς ναὸν ἁγίόν σου. ⁴ μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρ- ³ τωλῶν τὴν ψυχὴν μου, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικῶν μὴ συναπολέσῃς με, τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλῆσιον αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ⁴ ὁδὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπι- ⁴ τηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν ὁδὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς. ⁵ ὅτι οὐ συνήκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς ⁵ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, κατέλειψαν αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς. ⁶ εὐλογητὸς κύριος, ὅτι εἰσέηκουσε τῆς φωνῆς τῆς θεήσεώς μου. ⁷ κύριος ⁶ βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπιεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήσθη καὶ ἀνέβαλεν ἡ σὰρξ μου· καὶ ἐκ θλίμματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. ⁸ κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηριῶν ⁸ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστί. ⁹ σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονο- ⁹ μίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXVIII. (XXIX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐξοδίου σκηνῆς.

Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν· ἐνέγ- κατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν, ² ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ. ² προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ. ³ φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδά- ³ των, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. ⁴ φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχυί, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. ⁵ φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους· ⁵ συντρίβει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, ⁶ καὶ λεπτυνεῖ αὐτάς ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον, καὶ ὁ ἡγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων. ⁷ φωνὴ κυρίου διακόπτον- ⁷ τος φλόγα πυρός. ⁸ φωνὴ κυρίου συσσειόντος ἔρημον, συσσειεῖ κύριος τὴν ἔρημον ⁸ Κάδης. ⁹ φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει θρυμούς· καὶ ⁹ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν. ¹⁰ κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικεῖ· καὶ ¹⁰ κασιεῖται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹ κύριος ἰσχύϊ τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, ¹¹ κύριος εὐλογήσῃ τὸν λαόν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

7. ης εκεκρ. προς σε 9. εγκαταλειπης 10. εγκατελειπον 11. om εν prius 12. εαυτης 14. η καρδ. μου XXVII. 4. κεκραξομαι ... πα- ρασιωπ. απ εμου bis 2. ης εκεκραξα προς σε pro εν τω δ. με πρ. σε ... προς ναον 3. εργαζομεν. την (supple αδικιαν) 4. om αυτων ante δος 5. συνηκα ... χειρων αυτων 7. ανεβαλλεν XXVIII. 8. συσειοντος

SEPTUAGINTA II.

XXIX. (XXX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ψόδης τοῦ ἔγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ.

- 2 ² Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὐφρανάς τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ. ³ κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σὲ καὶ ἰάσω με· ⁴ κύριε, ἀνήγαγες ἐξ ᾧδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. ⁵ ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιωσύνης αὐτοῦ. ⁶ ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ· τὸ ἐσπέρας αὐλοσθήσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίσεις.
- 7 ⁷ ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ κύριε, ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κἀλῃ μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρὸςωπὸν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος. ⁹ πρὸς δὲ κύριε κεκραέξομαι, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. ¹⁰ τίς ὥφειλα ἐν τῷ αἵματί μου, ἐν τῷ καταβῆναι με εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσεται σοι χοῦς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου; ¹¹ ἤκουσε κύριος καὶ ἤλῃσέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός μου. ¹² ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέβρῃξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέλωσάς με εὐφροσύνην, ¹³ ὅπως ἀν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυθῶ. κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαι σοι.

XXX. (XXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐκστάσεως.

- 2 ² Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥύσαι με καὶ ἐξελοῦ με. ³ κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελεῖσθαι με· γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σώσασθαι με. ⁴ ὅτι κραταίωμα μου καὶ καταφυγὴ μου εἰ σύ, καὶ ἐνεκεν τῷ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διατρέψεις με. ⁵ ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἐκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, κύριε. ⁶ εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεός τῆς ἀληθείας. ⁷ ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητος διὰ κενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα. ⁸ ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, ὅτι ἐπέιδες τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου· ⁹ καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, ἔστησας ἐν εὐρυκώρῳ τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι βλάβομαι· ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχὴ μου καὶ ἡ γαστήρ μου. ¹¹ ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωὴ μου, καὶ τὰ ἔτι μου ἐν στεναγμοῖς· ἡσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ἐταράχθησαν. ¹² παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον. ¹³ ἀπ' ἐμοῦ· ¹⁴ ἐπελήσθη ὥσει νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθην ὥσει σκευὸς ἀπολωλός. ¹⁵ ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κευκλόθεν· ἐν τῷ συναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο. ¹⁶ ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, κύριε· εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου. ¹⁷ ἐν ταῖς χερσὶ σου οἱ κληροῖ μου· ῥύσαι με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων. ¹⁸ ἐπέφωνον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου. ¹⁹ κύριε, μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνθείσαν οἱ ἀσβεῖς καὶ καταχθελήσαν εἰς ᾧδον. ²⁰ ἀλάλα γεννηθήτω τὰ χεῖλη τὰ

XXIX. 1. om εις το τέλος ... τω δαυιδ 2. ηυφρανας ... επ εμοι 8. θελημ. μου παρασχου XXX. 2. εξελουμαι (id est? εξελου με) 4. κραταιωσις ... *μου pro σου 8. εφειδες 11. εξελειπεν 13. απωλωλος 14. επισυναχθηται 15. κυριε ηλπισα 18. om οι 19. υπερηφανια (ita eliam ed. rom.) 20. ελιπζ. επι σοι 24. και κατακρυψεις 23. απεριμμε ... *μου pro σου ... **εισηκουσεν (*εισηκουσας vdlr) της φωνης 24. εκζ. ο θεος (vdlr) 24. υπερηφανιαν (ita eliam ed. rom.)

δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερφηανίᾳ καὶ ἐξου-
 δυνώσει. ²⁰ ὥς πολὺ τὸ πλήθος τῆς χρηστότητός σου, κύριε, ἥς ἐκρυψας 20
 τοῖς φοβουμένοις σε· ἐξεργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν
 ἀνθρώπων. ²¹ κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ τα- 21
 ραχῆς ἀνθρώπων· σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
²² εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς. 22
²³ ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου Ἀπέρριμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλ- 23
 μῶν σου· διὰ τοῦτο εἰσήκουσας, κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ
 κεκραγένει με πρὸς σέ. ²⁴ ἀγαπήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσοι αὐτοῦ, ὅτι 24
 ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιούσιν ὑπερφη-
 νίαν. ²⁵ ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθε ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες 25
 ἐπὶ κύριον.

XXXI. (XXXII.)

Συνέσεως τῷ Δαυίδ.

Род. 4. Μακάριοι ὧν ἀφείδησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
 7. 8. ² μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογίσται κύριος ἁμαρτίαν, οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στό- 2
 ματι αὐτοῦ ὁδός. ³ ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλειώθη τὰ ὀστέα μου ἀπὸ τοῦ κρᾶζειν 3
 με ὅλην τὴν ἡμέραν. ⁴ ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβραβύνη ἐπ' ἐμέ ἡ χεὶρ σου, 4
 ἐστράφη ἐν ταλαιπωρίᾳ ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν. διάψαλμα. ⁵ τὴν ἁμαρ- 5
 τίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα· εἶπα Ἐξαγορεύσω
 κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφήκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρ-
 δίας μου. διάψαλμα. ⁶ ὑπὲρ ταύτης συνεύξεται πρὸς σέ πᾶς ὅσος ἐν καρπῷ 6
 εὐθέτω· πλην ἐν κατακλισμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι. ⁷ σὺ 7
 μου εἰ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλίαμα μου λύ-
 τρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. διάψαλμα. ⁸ συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε 8
 ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἣ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σέ τοὺς ὀφθαλμούς μου. ⁹ μὴ γίνεσθε 9
 ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἳ οὐκ ἔστι σύνεσις· ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας
 αὐτῶν ἄγξι τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ. ¹⁰ πολλοὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρ- 10
 τωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. ¹¹ εὐφράνῃται ἐπὶ κύριον 11
 καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

XXXII. (XXXIII.)

Τῷ Δαυίδ.

Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἵνεσις. ² ἔξομο- 2
 λογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ· ³ ἄσατε 3
 αὐτῷ ᾠσμα καινόν, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ. ⁴ ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ κυ- 4
 ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει· ⁵ ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, 5
 τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ. ⁶ τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώ- 6
 θησαν, καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πάσα ἡ δύναμις αὐτῶν. ⁷ συν- 7
 ἄγων ὥς ἐκινῶ ὑδάτα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θῆσασιν αὐτῶν ἀβύσσους. ⁸ φοβηθήτω 8
 τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες
 τὴν οἰκουμένην· ⁹ ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτί- 9
 σθησαν. ¹⁰ κύριος διασκεδάσει βουλάς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ 10
 ἀθετεῖ βουλάς ἀρχόντων· ¹¹ ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λο- 11
 γισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. ¹² μακάριον τὸ ἔθνος οὗ 12

XXXI. 1. ψαλμος pro συνεσεως 2. οὗ pro ὧ 4. εν τω παγηναι μοι
 ακανθαν ... οπι διαψαλμα 5. τ. ανομιαν μ. εγν. και τ. αμαρτιαν 7. οπι
 διαψαλμα 8. συνβιβω 9. εν κημω x. χαλινω ... αγξις XXXII. 4. ψαλ-
 μος τω δαυ. ... η αινεσις 5. χρισιν ο κυριος 6. τω λογω κυριου 11. αυ-
 του εις γενεαν και γεναιαν

13 ἔστι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς δὲ ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν αὐτῶν. ¹³ ἔξ οὖ-
14 ρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ ἔξ ἐτοίμου
15 κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, ¹⁵ ὁ
16 πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁶ οὐ
σάφεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθίσεται ἐν πληθύνει ἰσχυρῶν.
17 αὐτοῦ ¹⁷ ψευδὲς ἔππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πληθύνει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σω-
18 θίσεται. ¹⁸ ἰδοὺ ὁ ὀφθαλμὸς κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβούμενους αὐτόν, τοὺς ἐπι-
19 ζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹⁹ ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια-
20 σῶσαι αὐτοὺς ἐν λιμῇ. ²⁰ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ
21 ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστίν. ²¹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν
22 τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἡλιπίσμεν. ²² γένοιτο τὸ ἔλεος σου, κύριε, ἐφ' ἡμᾶς
καθάρπου ἡλιπίσμεν ἐπὶ σέ.

XXXIII. (XXXIV.)

Τῷ Δαυίδ, ὁπότε ἡλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέ-
λυσεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.

2 Ἐυλόγησά τον κύριον ἐν παντί καιρῷ, διὰ πάντος ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν
3 τῷ στόματί μου. ⁴ ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεῖσθεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκουσάτωσαν
4 πρᾶξεις καὶ ὑψοφρανθήτωσαν. ⁵ μεγαλύνετε τὸν κύριον σὺν ἑμοί, καὶ ὑψώσωμεν
5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁶ ἐξεβήχησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ
6 πασῶν τῶν παρουσιῶν μου ἐβήρησάτο με. ⁷ προσέβλεπε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτισθήτε,
7 καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταιοχυθῇ. ⁸ οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε, καὶ
8 ὁ κύριος ἐκήρυξεν αὐτόν καὶ ἐκ πασῶν τῶν βλήψων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
9 ⁹ παρεμβάλετ' ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν καὶ ῥύσεται αὐ-
9 τοὺς. ¹⁰ γέυσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος· μακρότις ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει * ¹ 1^ο α.
10 ἐπ' αὐτόν. ¹¹ φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέ- ^{2, 3}
11 ρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹² πλούσιος ἐπαύχουσιν καὶ ἐπειρασάν, οἱ δὲ
12 ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται πάντες ἀγαθοί. ¹³ διαψάλλαμ. ¹⁴ δεῦτε
13 τέκνα ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξτε ὑμᾶς. ¹⁵ τίς ἐστιν ἀνδρῶπος ὁ βέ- ¹ 1^ο α.
14 λων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς; ¹⁶ παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ ^{10, 11}
15 κακοῦ, καὶ χεὶρ σου τοῦ μὴ καλῆσαι ὀδόν. ¹⁷ ἔκλεινον ἀπὸ κακοῦ καὶ πόση ¹²
16 σου ἀγαθόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δικῶν αὐτήν. ¹⁸ ὁφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δι-
17 καλοῖς, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. ¹⁹ πρόσωπον αὐτὸ ἐκ κυρίου ἐπὶ πειοῦν-
18 τας κακὰ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ²⁰ ἐκέκραξαν οἱ
19 δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος ἐκήρυξεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν βλήψων αὐτῶν
20 ἐβήρησάτο αὐτούς. ²¹ ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς
21 ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει. ²² πολλὰ αἱ βλήψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πα-
22 σῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος. ²³ φυλάσσει πάντα τὰ ὁσᾶ αὐτῶν, ἐν ¹ 1^ο α.
23 τῷ δίκαιον πλημμελήσουσι. ²⁴ λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ ³⁶
οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

XXXIV. (XXXV.)

Τῷ Δαυίδ.

Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικούντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμούντάς με·
 2 3 ἔπλαβού ὄπλου καὶ θυρεού, καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μοι· ἔχχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἑξαναγίας τῶν καταδικαζόντων με· εἶπὸν τῇ ψυχῇ μου
 4 Σωτηρία σου ἐγὼ εἰμι. ἄλογυνθήσῃσαν καὶ ἐντραπήσῃσαν οἱ ζητοῦντες τὴν

22. γένοιτο κυρίε το ελ. σου εφ ... επί σοι XXXIII. 3. επαινεσθή-
 σεται 4. υψωσόμεν 5. θλιψόμεν προ παροικίων 8. ρυσάται αυτον 44. °οι
 διαψαλμα 13. ειδεν 24. φυλάσσει κυριος XXXIV. 4. ψαλμος τω δαυ.
 2. βοηθ. μου 3. ρομφ. σου ... εμει εγω 4. αιστανθητωσαν κ. εντραπητωσαν

ψυχὴν μου, ἀποστραφείσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείσαν οἱ λογιζόμενοι μοι κακὰ. ⁵ γεννηθήτωσαν ὥς ἐξ ἡμετέρων κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκλάβῃ αὐτούς. ⁶ γεννηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίγη ἡμέρα, καὶ ἄγγελος κυρίου καταδικῶν αὐτούς. ⁷ ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθοράν τὴν παγίαν αὐτῶν, μάτην ὠνειδίσαν τὴν ψυχὴν μου. ⁸ ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς ἡν οὐ γινώσκουσιν, καὶ ἡ θύρα ἣν ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. ⁹ ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. ¹⁰ πάντα τὰ ὁδοὶ μου ἐροῦσι Κύριε, τίς ὁμοίός σοι; ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ κέντην ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. ¹¹ ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνων σκὸν ἐπιρῶτων με. ¹² ἀνταποδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν, καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου. ¹³ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ παρενοχλεῖν μοι ἐνεδύομην σάκκον, καὶ ἐταπεινῶν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἡ προσευχὴ μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται. ¹⁴ ὥς πλησίον ὡς ἀδελφῶν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν, ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην. ¹⁵ καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν καὶ συνήχησαν, συνήχησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων, διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν. ¹⁶ ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμῶν, ἐβρῦξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. ¹⁷ κύριε, πότε ἐπόψῃ; ἀποκατάστησον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου. ¹⁸ ἐξομολογήσομαί σοι καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ ἀνέσω σε. ¹⁹ μὴ ἐπιχαρήσάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ματαίως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. ²⁰ ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργῇ ὁ λόγος διελογίζοντο. ²¹ καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπαν Εὐγε εὐγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ²² εἶδες κύριε, μὴ παρασινοπήσῃς; κύριε, μὴ ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ²³ ἐξεγέρσῃτι κύριε καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου. ²⁴ κρινόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρήσάν μοι. ²⁵ μὴ εἴποιεν ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὐγε εὐγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μὴδὲ εἴποιεν Κατεπλόμεν αὐτόν. ²⁶ ἀισχυνθείσαν καὶ ἐντραπέψαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου· ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπήν οἱ μεγαλοῤῥημονοῦντες ἐπ' ἐμὲ. ²⁷ ἀγαλλιάσονται καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ὕμνοντες τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ ἐπλάτυναν διὰ παντός Μεγαλυνθεῖ ὁ κύριος, οἱ ὕμνοντες τὴν ἐλεησύνην τοῦ δούλου αὐτοῦ. ²⁸ καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαινόν σου.

XXXV. (XXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυίδ.

Ro. 3, 18. ² Ψηλὸν ὁ παρὰ νόμος τοῦ ἁμαρτανεῖν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ³ ὅτι ἐδόλωσεν ἐν ὁρώπῳ αὐτοῦ τοῦ εὐρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μωσήσαι. ⁴ τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἄνομία καὶ ὁ λόγος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῆναι. ⁵ ἀνομίαν ἐλογίσαστο ἐπὶ τῆς κακίης αὐτοῦ, παρέστη πάση ἐδῶ οὐκ ἀγαθῇ, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχτισε.

4. ἀποστραφῆναι ... καταισχυνθῆναι 5. χνοὺς 8. ἐλάτω ... συναβῆτω αὐτόν ... πεσεῖται 10. Κύριε κύριε ... ρυόμενον (sic) πτ. ἐκ στερεωτέρων 11. ἡρώτων 12. ἀνταποδίδοσαν ... ἀντὶ ἀγαθῶν 13. ἀποστραφῆτω 15. ηὐφράνθησαν 17. (ἐποψῇ, ἀποκαταστ. sic interp. ed. rom.) ... μονογενῆ 18. om καὶ 19. ἀδικῶς pro ματαίως ... om με 20. ἐπ ὀργῇ 21. (ἐπλάτυνα) ... εἶπον 22. *om κύριε sec. (vdlr) 23. κρινόν μοι (... ἐπιχαρήσαν) 25. εἰποῖσαν pro εἴποιεν 26. μεγαλοῤῥημονοῦντες (ed. rom. μεγαλοῤῥημονοῦντες) 27. ἀγαλλιάσονται x. εὐφρ. ἐπὶ σοι ... μεγαλυνθῇ 28. *ο εἰπαινος XXXV. 1. Εἰς τὸ τέλος τῷ δαυ. ψαλμός. 4. ἐβουλήθη 5. διελογίσαστο ... ἀγαθῇ, κακία δὲ οὐ

6 κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεος σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
 7 ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ, τὰ κρίματά σου ὥς εἰς ἄβυσσος πολλή.
 8 ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε, ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός· οἱ
 9 δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπη τῶν πτερυγίων σου ἑλπίουσι. ⁹ μετυσθήσονται ἀπὸ πότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χεῖμαρβρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐ-
 10 11 τοὺς. ¹⁰ ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. ¹¹ παρ-
 12 τεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐβέ-
 13 σαλεύσαι με. ¹³ ἐκεῖ ἔπесον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώστησαν
 καὶ οὐ μὴ δύνανται στήναι.

XXXVI. (XXXVII.)

Τῷ Δαυίδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευμένοις, μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνο-
 2 μίαν· ² ὅτι ὥς εἰς χόρτος ταχύ ἀποξηρανθήσονται, καὶ ὥς εἰς λάχανα χλόης ταχύ
 3 ἀποπεσοῦνται. ³ ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποιεῖ χρηστότητα, καὶ κατασκήνου
 4 τὴν γῆν καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. ⁴ κατατρυφήσου τοῦ κυρίου,
 5 καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου. ⁵ ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν
 6 ὁδόν σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει· ⁶ καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς
 7 τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν. ⁷ ὑποτάγησι τῷ κυρίῳ
 8 ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας. ⁸ παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν,
 9 μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι. ⁹ ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται,
 10 οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἔτι δό-
 11 γον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
 11 εὕρης· ¹¹ οἱ δὲ πρὸς κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει· ¹¹ Mi. 5,5.
 12 εἰρήνης. ¹² παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτόν
 13 τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ· ¹³ ὁ δὲ κύριος ἐγχελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἦξει
 14 ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. ¹⁴ ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐνέτειναν τῶν αὐτῶν
 15 τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξει τοὺς εὐβέεις τῇ καρδίᾳ· ¹⁵ ἡ
 16 ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντρι-
 17 17 βεῖ. ¹⁶ κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλουτοῦν ἁμαρτωλῶν πολύν. ¹⁷ ὅτι
 18 βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίξει δὲ τοὺς δικαίους ὁ κύριος.
 19 18 γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν
 19 αἰῶνα ἔσται· ¹⁹ οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῶ, καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ
 20 χορτασθήσονται. ²⁰ ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα
 21 τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι ἐκλείποντες ὥς εἰς καπνὸς ἐξέλπουν. ²¹ θα-
 22 νείζεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος οὐκ ἐλπίσει καὶ διδοῖ.
 23 22 ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταράμενοι αὐτόν
 23 ἐξολοθρευθήσονται. ²³ παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται,
 24 καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ βελήσει· ²⁴ ὅταν πέσῃ οὐ καταραζήσεται, ὅτι κύριος
 25 ἀντιστηρίξει χεῖρα αὐτοῦ. ²⁵ νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα, καὶ οὐκ
 26 εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους. ²⁶ ὅλην
 τὴν ἡμέραν εἰσεὶ καὶ δανείζει, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

7. omi ὡς 8. οι δε οι υιοι 12. ελπατω ... υπερηφανιας (ila etiam
 ed. rom.) ... αμαρτωλου ... σαλευσει 13. επεσαν XXXVI. 4. εις το τε-
 λος ψαλμος τω δαυ. 3. ποιμανθησει 4. (καταφρυκτησιν) ... δωη 7. πα-
 ρανομιαν 8. εγκαταλειπε 9. εξολεθρευθησονται ... κληρονομησουσιν γην
 10. υπαρξει ο αμαρτ. 11. in f. add επ αυτης 18. εις αιωνα 20. εξελει-
 πον 21. διδωσιν 22. εξολεθρευθησονται 23. βελησει σφοδρα 26. δαν-
 ζει ο δικαιος

²⁷ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶ- 27
νος. ²⁸ ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς δόσιους αὐτοῦ, εἰς 28
τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται· ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξο-
λοθρευθήσεται. ²⁹ δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς 29
αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς. ³⁰ στόμα δικαίου μελετήσῃ σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα 30
αὐτοῦ καλήσῃ κρίσιν· ³¹ ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ 31
ὑποσχελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ. ³² κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, 32
καὶ ζητεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν· ³³ ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς 33
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτὸν ὅταν κληνηται αὐτῷ. ³⁴ ὑπό- 34
μεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακλη-
ρονοῦναι τὴν γῆν, ἐν τῷ ἐξολοθρευέσθαι ἁμαρτωλοὺς ὅψαι. ³⁵ εἶδον τὸν ἀσεβῆ 35
ὑπερψεύμενον καὶ ἐπαρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου· ³⁶ καὶ παρήλ- 36
θον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐκ εὗρήθην ὁ τόπος αὐτοῦ. ³⁷
φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπου εἰρη- 37
νικῶ. ³⁸ οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ, τὰ ἐγκαταλείμματα 38
τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται. ³⁹ σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου, καὶ 39
ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστὶν ἐν καιρῷ θλίψεως· ⁴⁰ καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος 40
καὶ ῥύσεται αὐτούς, καὶ ἐξελεύεται αὐτούς ἐξ ἁμαρτωλῶν καὶ σώσει αὐτούς,
ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

XXXVII. (XXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.

² Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύῃς με. 2
³ ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάργασάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου· 3
⁴ οὐκ ἔστιν ἴσασιν ἐν τῇ σαρκὶ μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν 4
εἰρήνῃ τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου. ⁵ ὅτι αἱ ἀνομίαι 5
μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὡς εἰ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.
⁶ προσώζεσάν καὶ ἐσάπτησάν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης 6
μου· ⁷ ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυ- 7
θροπάδων ἐπορευόμην· ⁸ ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν 8
ἴσασιν ἐν τῇ σαρκὶ μου. ⁹ ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυόμην 9
ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου. ¹⁰ καὶ ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, 10
καὶ ὁ στεναγμός μου οὐκ ἀπεκρύβη ἀπὸ σοῦ. ¹¹ ἡ καρδία μου ἐταράχθη, 11
ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου οὐκ ἔστι μετ'
ἐμοῦ. ¹² οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστη- 12
σαν, καὶ οἱ ἐγγιστά μου μακρόθεν ἔστησαν· ¹³ καὶ ἐξεβιδίζοντο οἱ ζητοῦντες 13
τὴν ψυχὴν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητος, καὶ
δολιότητος ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. ¹⁴ ἐγὼ δὲ ὡς εἰ κωφὸς οὐκ ἤκουον, 14
καὶ ὡς εἰ ἄλαλος οὐκ ἀνόγων τὸ στόμα αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐγενόμην ὡς εἰ ἄνθρω- 15
πος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. ¹⁶ ὅτι ἐπὶ σοί, 16
κύριε, ἤλπισα· σὺ εἰσακούσῃ, κύριε ὁ θεός μου. ¹⁷ ὅτι εἶπα Μὴ ποτε ἐπιχα- 17
ρῶσάι μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμέ ἐμεγα-
λοβήσονται. ¹⁸ ὅτι ἐγὼ εἰς μάλιστα ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀληθείᾶν μου ἐνώπιόν 18
μου διὰ παντός. ¹⁹ ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἀναγγεῖλω, καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς 19

28. φυλαχθήσονται· ανομοὶ δὲ ἐκδιωχθήσονται κ. σπ. ασ. ἐξολοθρευ-
θησ. 33. ἐγκαταλείπη ... οὐδ' οὐ μὴ καταδικασθῇ ... κρινεταὶ omissio
σαν 34. κληρονομήσῃ γῆν ... ἐξολοθρευέσθαι ... οψη 35. ἀσεβῆν 38.
ἐξολοθρευθ. bis XXXVII. 4. (ἀμνησιν) ... περὶ τοῦ σαββ. 2. ἐλεγξεῖς
3. ἐπεστηρίξας 4. ἐν τοῖς ὀστέοις 5. οὐκ βαρὺ 8. οἱ αἱ ψυαὶ μου ἐπλή-
σθησαν ἐν ἐμπαιγμάτω 10. κυριε (pro καὶ) ἐναντίον ... ἀπο σοῦ οὐκ ἐκρύβη
11. ἐγκατελείπειν ... οφθαλμ. μ. καὶ αὐτο οὐκ 12. ἀπο μακρόθεν 13. ἐξε-
βίςαντο 17. ἐμεγαλορρημονήσαν 18. ἐστὶν διὰ παντός 19. ἐγὼ ἀναγγεῖλω

20 ἁμαρτίας μου. ²⁰ οἱ δὲ ἐχθροὶ μου ζῶσι καὶ κεκραταίνονται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ
 21 ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδικῶς. ²¹ οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγα-
 22 θῶν ἐνδιέβαλλον με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην. ²² μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
 23 κύριε ὁ θεός μου, μὴ ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ. ²³ πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου,
 κύριε τῆς σωτηρίας μου.

XXXVIII. (XXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Ἰδοῦν, ὥδῃ τῷ Δαυὶδ.

2 ² Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου· ἐνέ-
 3 μῃ τῷ στόματί μου φυλακὴν ἐν τῷ συστήναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
 4 ⁴ Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄγχημά μου
 5 ⁵ ἐκκαυθίσεται πῦρ· ἐλεῖ μὲν τὴν καρδίαν μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου
 6 ⁶ ἰδοὺ παλαιὰς ἐξου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐδὲν ἐνώπιόν
 7 ⁷ σου· πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. διὰ ψαλμα. ⁷ μέντοι
 8 ⁸ γε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάρτην ταράσσειται· θησαυρίζει, καὶ
 9 ⁹ οὐ γινώσκει τίτιν συνάξει αὐτά. ⁹ καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
 10 ¹⁰ καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοὶ ἐστίν. διὰ ψαλμα. ¹⁰ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν
 11 ¹¹ μου ῥύσαι με, ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με. ¹¹ Ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ
 12 ¹² στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με. ¹² ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγας
 13 ¹³ σου· ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρὸς σου ἐγὼ ἐξέλειπον. ¹³ ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνο-
 14 ¹⁴ μίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· πλὴν
 15 ¹⁵ μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. διὰ ψαλμα. ¹⁵ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
 κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώπιον, τῶν θαυμάτων μου καὶ παρασιωπήσης·
 16 ¹⁶ ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ καὶ παρεπλήθηνος καθὼς πάντες οἱ πατέρες
 17 ¹⁷ μου. ¹⁷ ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

XXXIX. (XL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμός.

2 ² Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰζήκουσε τῆς
 3 ³ δεήσεώς μου· ³ καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἱλύος,
 4 ⁴ καὶ ἐστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου·
 5 ⁵ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ἄσμα καίνόν, ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν. ὅφονται
 6 ⁶ πολλοὶ καὶ φοβηθῆσονται, καὶ ἐλπιούσιν ἐπὶ κύριον. ⁶ μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶ
 7 ⁷ τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μαυρίας
 8 ⁸ ψευδεῖς. ⁸ πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου, καὶ τοῖς
 9 ⁹ διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθῆσεται σοι· ἀπήγγεila καὶ ἐλάλησα,
 10 ¹⁰ ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμῶν. ¹⁰ θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἤβηθης, σῶμα δὲ He. 10.
 11 ¹¹ κατηργίσω μοι· ὀλοκαυτῶμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας. ¹¹ τότε εἶπον· ἰδοὺ 5. 6. 7.
 12 ¹² ἦκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, ¹² τοῦ ποιῆσαι τὸ βέλημά σου
 13 ¹³ ὁ θεός μου ἠβουλήθη, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. ¹³ εὐ-
 14 ¹⁴ ηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χεῖρά μου οὐ μὴ

20. om με 24. μοι κακα 22. εγκαταλειπης XXXVIII. 4. ιδιζουμ
 2. ἁμαρτανειν ... με εν γλωσσ. μου 4. ed. rom. sic interp: γλωσση
 μου, 5. om μου 6. παλεστας ... και η υποστασις ... συνπαντα 7. ὁ συνα-
 γει 8. παρα σου ... om διαψαλμα 40. οτι συ εποιησας με 44. απο γαρ
 της ... εξελειπον 42. om ταρασσεται ... om διαψαλμα 43. ed. rom.
 conij. ενωτισαι των 4. μου, cod. alex. cij. ut edidimus ... παρα σοι pro
 εν τη γη 44. ουκετι ου μη XXXIX. 4. ψαλμ. τω δαυ. 3. υπο πηλου
 υλεως ... κατηνυθεν 5. ενεβλεψεν 6. om σοι 7. ολοκαυτωματα κ. π. α.
 ουκ εξητησας 9. εμμεσω της κοιλιας μου

καλώσω. κύριε, σὺ ἔγνωσ¹¹ τὴν δικαιοσύνην μου· οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου 11
τὴν ἀληθειάν σου, καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα· οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ
τὴν ἀληθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. ¹² σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τοὺς 12
οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀληθεία σου διὰ παντός ἀν-
τελαμβάντό μου. ¹³ ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀρῶμός, κατέλαβόν 13
με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη τὸ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς
τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατελίπε με. ¹⁴ εὐδόκησον κύριε 14
τοῦ ῥύσασθαι με, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαι μοι πρὸς χάριν. ¹⁵ καταισχυνθήσονται 15
καὶ ἐντραπείσονται ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξῆραϊ αὐτήν· ἀπο-
στραφείσονται εἰς τὰ ὅπισθεν καὶ ἐντραπείσονται οἱ βέλοντές μου κακὰ. ¹⁶ κοι- 16
μώσωνται παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μου· εὐγέ. ¹⁷ ἀγαλ- 17
λιάσονται καὶ εὐφρανθήσονται ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε κύριε, καὶ εἰπά-
τωσαν διὰ παντός Μεγαλυνήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
¹⁸ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πέννης εἰμί, κύριος φροντιεῖ μου· βοηθός μου καὶ ὑπερ- 18
ασπιστής μου εἰ σύ· ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

XL. (XLI.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Μακάριος ὁ συνιών ἐπὶ πτωχὸν καὶ πέννητα, ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται 2
αὐτὸν ὁ κύριος. ³ κύριος φυλάξει αὐτὸν καὶ ζήσει αὐτόν, καὶ μακαρίσει αὐτὸν 3
ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδοῖ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ. ⁴ κύριος βοηθήσει 4
αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀβύ-
σσῃ αὐτοῦ. ⁵ ἐγὼ εἶπα Κύριε ἐλέησόν με, ἴσασιν τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἤμαρ- 5
τόν σοι. ⁶ οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακὰ μοι· Πότε ἀποθάνειται καὶ ἀπολείται 6
τὸ ὄνομα αὐτοῦ; ⁷ καὶ εἰ εἰσπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐ- 7
τοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐξεπορεύετο βῆς καὶ ἐλάλει ⁸ ἐπὶ τὸ αὐτό. 8
κατ' ἐμοῦ ἐψεύδιζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακὰ μοι·
⁹ λόγον παρανομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ· Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ 9
ἀναστήναι; ¹⁰ καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων 10
ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερισμόν. ¹¹ σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ 11
ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. ¹² ἐν τούτῳ ἔγνω ὅτι τεθλιμένος με, 12
ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ. ¹³ ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντε- 13
λάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁴ εὐλογητὸς κύριος ὁ 14
θεός· Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· γένοιτο γένοιτο.

XLI. (XLII.)

Εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

² Ὁν τρόπον ἐπαποθεῖ ἡ λαφός ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπι- 2
ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ θεός. ³ ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν θεόν 3
τὸν ζῶντα· ὅτε ἤξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ; ⁴ ἐγενήθη τὰ 4
δάκρυά μου ἔμοι ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαι μοι κατ' ἐκ-
στην ἡμέραν Πού ἔστιν ὁ θεός σου; ⁵ ταῦτα ἐμνήσθη, καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ 5
τὴν ψυχὴν μου· ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θανυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἡχοῦ ἑορταζόντων. ⁶ ὅνα τί 6

11. τ. δικαιοσ. σου eaque c. seqq. conjg. 12. αντιλαμβάνονται 13. ηδυνάσθησαν ... εγκατελείπειν 14. σπευσον pro προσες 15. καταισχυνθήσονται pro εντραπήσονται sec. 17. αγγελλιασονται 18. εimi x. πέννης, ο κυριος (... σοι pro συ ut passim) XL. 3. διαφυλαξει ... παραδωγει ... εχθρων 4. βοηθήσει 7. om ει ... η καρδ. αυτ. conjg. c. seqq. ... ανομ. αυτω 8. επι το αυτο c. seqq. conjg. XLI. 4. post χορε add ψαλμος τω δαυιδ 3. θεον τον ισχυρον τον ζωντα 5. ηχους εορταζοντος

περίλυτος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; Ἐπισσον ἐπὶ τὸν
 7 θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.
 8 Ἰορδάνου καὶ Ἑρμυνιεῖς ἀπὸ ὄρους μικροῦ. Ἰβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται
 εἰς φωνὴν τῶν καταβράχτων σου· πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματα
 9 σου ἐπ' ἐμὲ διεΐδον. ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
 10 δηλώσει παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου, ¹⁰ ἔρω τῷ θεῷ Ἀντι-
 λήπτωρ μου εἶ, διὰ τί μου ἐπελάδου; ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ
 11 ἐκχλίβειν τὸν ἐχθρόν μου; ¹¹ ἐν τῷ καταβλάσθαι τὰ ὀστέα μου ὠνείδισάν με
 οἱ ὑβρίζοντές με, ἐν τῷ λέγειν αὐτοῖς μοι κατ' ἐκάστην ἡμέραν Ποῦ ἔστιν
 12 ὁ θεός σου; ¹² ἵνα τί περίλυτος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
 με; Ἐπισσον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Ἡ σωτήρ τοῦ προσ-
 ὴπου μου καὶ ὁ θεός μου.

XLII. (XLIII.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ.

Κρινόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου·
 2 ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥύσαι με. ² ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός κραταίωμα
 μου, ἵνα τί ἀπώσω με; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκχλίβειν
 3 τὸν ἐχθρόν μου; ³ ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, αὐτὰ με
 ὠδήγησαν καὶ ἡγαγόν με εἰς ὅρος ἁγίων σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
 4 καὶ ἐξελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεόν τὸν εὐφραίν-
 οντα τὴν νεότητά μου· ἐξομολογήσομαι σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεός ὁ θεός μου.
 5 ἵνα τί περίλυτος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με; Ἐπισσον ἐπὶ
 τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ Σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ θεός μου.

XLIII. (XLIV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν ψαλμός.

2 Ὁ θεός, ἐν τοῖς ὅσιν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν
 3 ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. ³ ἡ χεὶρ
 σου ἔβη ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέ-
 4 βαλες αὐτούς. ⁴ οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βρα-
 χίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλ' ἡ δεξιὰ σου καὶ ὁ βραχίον σου καὶ ὁ
 5 φωτισμός τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. ⁵ οὐ εἰ αὐτὸς ὁ βασι-
 6 λεύς μου καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. ⁶ ἐν σοὶ τοὺς
 ἐχθρούς ἡμῶν κερατιοῦμεν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουθενώσομεν τοὺς ἐπα-
 7 νισταμένους ἡμῖν. ⁷ οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἑλπίω, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ
 8 σώσει με· ⁸ ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν ὑβρίζοντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας
 9 ἡμᾶς κατήσχυνας. ⁹ ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεθήσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ
 10 ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. διὰ ψαλμα. ¹⁰ νυνὶ δὲ ἀπώσω
 11 καὶ κατήσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν. ¹¹ ἀπέστρε-
 ψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθρούς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντές ἡμᾶς
 12 διετήραζον ἑαυτοὺς· ¹² ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι
 13 διεσπείρας ἡμᾶς· ¹³ ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πληθὸς ἐν

6. μου καὶ ο 2. μου 7. σου κυριε εκ γης 9. νυκτος ωδη αυτου παρ
 εμοι· προσευχη 10. αντιληπτωρ μου δια ... και ινα τι 11. καταβλασαι
 ... ωνειδισον με οι εχθροι μου, εν 12. αυτω Σωτηριον XLII. 4. Εἰς
 το τέλος συνεσεως τοις υιοις κορε ψαλμ. τ. 8. Κρινον μοι 2. om ει 4.
 om ο θεος 5. και ο θεος μου XLIII. 4. om εις συνεσιν 3. εξωλεθ-
 ρευσεν 6. εξουθενωσωμεν (sed ω sec. in rasura) ... επανιστανομενους
 (*επανισταννομ.) 9. om διαψαλμα 10. post εξελευση add ο θεος

τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν· ¹⁴ ἔσου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρι- ¹⁵
 σμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· ¹⁶ ἔσου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ¹⁷
 ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. ¹⁸ ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή σου ¹⁹
 κατεναντίον μου ἔστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψε με, ²⁰ ἀπὸ ²¹
 φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλούντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκον-
 τος. ²² ταῦτα πάντα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθα σου, καὶ οὐκ ²³
 ἠδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου, ²⁴ καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν· ²⁵
 καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. ²⁶ ὅτι ἐταπεινώσας ἡμᾶς ²⁷
 ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκία θανάτου. ²⁸ εἰ ἐπελαθόμεθα ²⁹
 τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν
 ἀλλότριον, ³⁰ οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια ³¹
 τῆς καρδίας. ³² ὅτι ἐνεκα σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς ³³
 πρόβατα σφαγῆς. ³⁴ ἐξεγέρσῃ, ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε; ἀνάστητι καὶ μὴ ἀπόωσέ ³⁵
 εἰς τέλος. ³⁶ ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπλανήσῃ τῆς πτωχείας ³⁷
 ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν; ³⁸ ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ³⁹
 ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν. ⁴⁰ ἀνύστα, κύριε, βοήθησον ἡμῖν καὶ λύ- ⁴¹
 τρωσαι ἡμᾶς ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

XLIV. (XLV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ᾧδῃ
 ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

¹ Ἐξηρεύετο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ ²
 βασιλεῖ· ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ἐξυγράφου. ³ ὠραῖος κάλλιπα παρὰ ⁴
 τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖρεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ ⁵
 σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ⁶ περιζώσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, ⁷
 δυνατὴ τῇ ὥραϊότητι σου καὶ τῷ κάλλει σου, ⁸ καὶ ἐντεινον, καὶ κατευοδοῦ ⁹
 καὶ βασιλεύε ἐνεκεν ἀληθείας καὶ πραύτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει ¹⁰
 σε θαυμαστικῶς ἡ δεξιὰ σου. ¹¹ τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατὴ, λαοὶ ὑποκίτω ¹²
 σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως. ¹³ ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, ¹⁴
 εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ῥάβδος ἐνδύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ¹⁵ ἡγάπη- ¹⁶
 σας δικαιοσύνην καὶ ἐμίστησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ θεὸς ὁ θεός ¹⁷
 σου θλαῖον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. ¹⁸ σμύρνα καὶ στακτή καὶ ¹⁹
 κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ βάρων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ἠψφρανάν σε ²⁰
 ἡ συγγατὴρ σου βασιλεὺς ἐν τῇ τιμῇ σου. παρέστη ἡ βασιλίσσα ἐκ δεξιῶν σου, ²¹
 ἐν ἱματισμῷ διαχρύσω περιβεβλημένη πεποικιλμένη. ²² ἄκουσον, σύγατερ, καὶ ²³
 ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ²⁴
 πατρὸς σου· ²⁵ ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστιν ²⁶
 ὁ κύριός σου. ²⁷ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ συγγατὴρ Τύρου ἐν δώροις, τὸ ²⁸
 πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. ²⁹ πᾶσα ἡ δόξα ³⁰
 αὐτῆς συγγατὸς τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐν χρυσωτοῖς περιβεβλημένη ³¹
 πεποικιλμένη. ³² ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθέναι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλη- ³³
 σίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι· ³⁴ ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλ- ³⁵

13. αλαλαγμ. ημων 14. εις ονιδος ... χλευασμον pro καταγελωτα ...
 in f. add (sed και usque εμυκτη in litura) και οι εκχθροι ημων εμυκτηρισαν
 ημας 15. "κεφαλην 16. κατενωπιον 17. καταλαλουντος 21. om του
 ονοματος 23. ενεκεν 25. ινα τι προσωπον XLIV. 4. om Eius το usque
 ωδη ... του δαυιδ υπ. του αγ. 4. ed. rom. (item cod. alex. ut vdlr) δυ-
 νατε a seqq. separat 5. ed. rom. post βασιλευε plene interp. 7. εις τον
 αι. του αιωνος 8. εμιο. αδικια 9. verbis τυφραναν σε cod. alex. finit
 verum 10. βασιλεως 12. και (pro οτι) επιθυμησει 13. "om τυρου ...
 om της γης 14. δοξ. της συγατρος τ. βασ. εσωθεν, εν χρυσωτοις 15. οπισω
 αυτου, οι πλησιον

17 λιάσει, ἀχθῆσονται εἰς ναὸν βασιλέως. 17 ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν
18 σοι υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 18 μνησθήσονται
τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ· διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται
σοι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

XLV. (XLVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.
2 Ὁ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὐρού-
3 σαις ἡμᾶς σφόδρα. 3 διὰ τοῦτο οὐ φοβηθήσομεθα ἐν τῷ ταράσσειναι τὴν
4 γῆν καὶ μετακλίνειν ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν. 4 ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν
τὰ ὕδατα αὐτῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. διάψαλμα.
5 τοῦ ποταμοῦ τὰ ὄρμηγματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ· ἠγάσσε τὸ σπή-
6 νωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος. 6 ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει
7 αὐτῇ ὁ Θεὸς τῷ προσώπῳ. 7 ἐταράχθησαν ἔθνη, ἐκλιναν βασιλεῖαι· ἔδωκε φω-
8 νὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ. 8 κύριος τῶν δυνάμεων μετ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ
9 ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ. διάψαλμα. 9 δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, ἃ
10 ἔβητο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς, 10 ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς
γῆς, τῶρον συντρίψει καὶ συγκλᾷσει ὄπλον, καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ.
11 ὁχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός· ὑψώθησομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
12 ὑψώθησομαι ἐν τῇ γῇ. 12 κύριος τῶν δυνάμεων μετ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν
ὁ Θεὸς Ἰακώβ.

XLVI. (XLVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.
2 Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ ἐν φωνῇ ἀγα-
3 λιάσεως. 3 ὅτι κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
4 ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν, καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. 5 ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν
6 κληρονομίαν αὐτοῦ, τὴν καλλονὴν Ἰακώβ ἣν ἠγάπησεν. διάψαλμα. 6 ἀνέβη ὁ
7 Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. 7 ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψά-
8 λατε· ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε· 8 ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ Θεός,
9 ψάλατε συνετῶς. 9 ἐβασίλευσεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ Θεὸς καθίσταται ἐπὶ θρόνου
10 ἀγίου αὐτοῦ. 10 ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ
Θεοῦ οἱ κραταῖοι τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

XLVII. (XLVIII.)

Ψαλμός ὥδης τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.
2 Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὧρει ἁγίῳ
3 αὐτοῦ. 3 εὐρίζων ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς, ὅρη Σιών τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ,
4 ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου. 4 ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται,
5 ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. 5 ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν, ἠλθσαν ἐπὶ
6 τὸ αὐτό. 6 αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν· 7 τρό-
8 μος ἐπαλάβετο αὐτῶν, ἐκεῖ ὥδινες ὡς τυκτούσης. 8 ἐν πνεύματι βιαιῶ

47. ἐγεννήθησαν 48. καὶ μνηστῶ. ... *om λαοί XLV. 4. om Εἰς το
usque κρυφίων ... του δαυιδ ψαλμός 4. ἐταράχθη τα ὄρη 6. το προς
πρωι πρωι τω πρ. 7. ἐκκλιναν ... φωνην αὐτου ο υψιστος 8. αντι-
λημπτωρ ... *om διαψαλμα 9. ἰδατε τα ε. τ. Θεου 40. ἀντανελων (... om
γῆς) 42. *om κυριος ... ἀντιλημπτωρ XLVI. 1. -om υπερ τ. υ. κορε ...
ψαλμ. τω δαυιδ 5. αὐτου ... om διαψαλμα 9. ἐπι παντα τα XLVII. Ver-
sus 4. sic legitur: εἰς το τέλος ψαλμος τω δαυιδ· 3. πασα (sic) τη γη
4. ἀντιλαμβάνεται 5. βασιλ. της γης (verba της γης etiam ed. rom. habet,
sed calamo deleta et in notis improbata) ... ** διηλθσαν 6. ἰδοτες
7. υπελαβετο

συντρίψεις πλοῖα θαλάσσης. ⁹ καθάπερ ἤκούσαμεν, οὕτως καὶ εἶδομεν ἐν πόλει κυ- 9
 ρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὁ θεὸς ἐξημελλώσεν αὐτήν εἰς τὸν
 αἰῶνα. διὰ ψαλμα. ¹⁰ ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἐλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. ¹⁰
¹¹ κατὰ τὸ ὄνομά σου, ὁ θεός, οὕτως καὶ ἡ αἰνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς ¹¹
 γῆς· δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιὰ σου. ¹² εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλ- ¹²
 λιάσθησαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἐνεκα τῶν χρημάτων σου, κύριε. ¹³ κυ- ¹³
 κλώσατε Σιών καὶ περιλάβετε αὐτήν, διηγῆσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς·
¹⁴ θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς, καὶ καταδιέλυσθε τὰς βά- ¹⁴
 ρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγῆσθῃ εἰς γενεὰν ἑτέραν. ¹⁵ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεός ¹⁵
 ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, αὐτὸς ποιμαίνει ἡμᾶς εἰς
 τοὺς αἰῶνας.

XLVIII. (XLIX.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

² Ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες 2
 τὴν οἰκουμένην, ³ ὅς τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ 3
 πλοῦσι καὶ πένθη. ⁴ τὸ στόμα μου καλῆσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρ- 4
 δίας μου σύνεσις. ⁵ κινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ 5
 πρόβλημά μου. ⁶ ὥς τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης 6
 μου κυκλώσει με, ⁷ οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει 7
 τοῦ πλοῦτον αὐτῶν καυχώμενοι. ⁸ ἀδελφός οὐ λυτρώεται· λυτρώσεται ἄνθρω- 8
 πος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξέλασμα ἑαυτοῦ, ⁹ καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς 9
 ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοίτασεν εἰς τὸν αἰῶνα, ¹⁰ καὶ ζήσεται εἰς τέλος, ὅτι οὐκ 10
 ὀφεται καταφθοράν· ¹¹ ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων 11
 καὶ ἄνους ἀπολοῦνται, καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτρίους τὸν πλοῦτον αὐτῶν· ¹² καὶ 12
 οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν
 καὶ γενεάν, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν. ¹³ καὶ 13
 ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, παρὰ συνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις
 καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. ¹⁴ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα 14
 ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογήσουσιν. διὰ ψαλμα. ¹⁵ ὡς πρόβατα ἐν ἄθῃ ἔθεντο, 15
 ὁ ἄνατος ποιμαίνει αὐτούς· καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τὸ πρῶ-
 τόν, καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄθῃ ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν. ¹⁶ πλὴν 16
 ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἄδου ὅταν λαμβάνῃ με. διὰ ψαλμα.
¹⁷ μή φοβῶ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν πληθύνῃ ἡ δόξα τοῦ οἴκου 17
 αὐτοῦ· ¹⁸ ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ συγκα- 18
 ταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. ¹⁹ ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλο- 19
 γηθήσεται, ἐξομολογήσεται σοι ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ. ²⁰ εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς 20
 πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος οὐκ ὀφεται φθῶς. ²¹ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ 21
 συνῆκε, παρὰ συνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς.

XLIX. (L.)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἤλλου
 μέχρι δυσμῶν· ² ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ. ³ ὁ θεός 2 3

8. συντριψίει πλ. θάρσεις 9. οὕτως ἰδαμεν ... ἐν πολ. κυρίου usque
 αἰῶνα in litura ... om διαψαλμα 12. καὶ ἀγαλλ. ... ενεκεν 14. ἀν διη-
 γησεῖται ... XLVIII. 4. om Εἰς usque κορε ... ψαλμ. τῷ δαυιδ 8. ἀδ. οὐ
 λυτρωται ... ἐξελ. αὐτου 10. ed. rom. post τέλος plene interpg., tum habet
 καταφθοραν, 13. παρὰ συνεβλήθη 14. εὐδοκῶσουσιν 15. κατακυριεύσουσιν
 ... in f. add ἐξωσθησαν 16. om διαψαλμα 17. πλουτήσει ἀνθρ. ἢ οταν
 18. λημψεται 21. καὶ ἀνθρώπος ... παρὰ συνεβλήθη XLIX. 4. εἰς το
 τέλος ψ. τ. δαυιδ ... καὶ μέχρι

ἐμφανῶς ἦξει, ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυ-
 4 θήσεται, καὶ κύκλω αὐτοῦ καταιγὶς σφόδρα. ⁴ προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω
 5 καὶ τὴν γῆν διακρίναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ⁵ συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁστούς αὐτοῦ,
 6 τοὺς διατιθεμένους τὴν διασθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις. ⁶ καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρα-
 7 νοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι θεὸς κριτὴς ἐστίν. διαψαλμα. ⁷ ἀκουσον λαὸς
 μου, καὶ λαλήσω σοι· Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι· ὁ θεὸς ὁ θεός σου
 8 εἰμι ἐγώ. ⁸ οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὀλοκαυτώματά σου
 9 ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός· ⁹ οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ
 10 ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους. ¹⁰ ὅτι ἐμὲ ἐστὶ πάντα τὰ θηρία τοῦ θρυμοῦ,
 11 κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες· ¹¹ ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
 12 ὠραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστίν. ¹² ἐὰν πεινάσω, οὐ μὴ σοι εἴπω· ἐμὴ γὰρ
 13 ἐστὶν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ¹³ μὴ φάγομαι κρέα ταύρων· ἢ
 14 αἶμα τράγων πίωμαι· ¹⁴ θῶσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀπόδος τῷ ὑψί-
 15 στω τὰς εὐχάς σου· ¹⁵ καὶ ἐπικάλεσάι με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ ἐξελοῦμαι
 16 σε, καὶ δοξάσεις με. διαψαλμα. ¹⁶ τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός· Ἰνα τί σὺ
 17 διηγῇ τὰ δικαιώματά μου, καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διασθήκην μου διὰ στόμα-
 18 τός σου· ¹⁷ σὺ δὲ ἐμίσσησας παιδεῖαν, καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ
 19 σου ἐτίξεις· ¹⁹ τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέ-
 20 πλεκε δολιότητά· ²⁰ καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελέλεις, καὶ κατὰ
 21 τοῦ υἱοῦ τῆς μητρὸς σου ἐτίξεις σκάνδαλον. ²¹ ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησας,
 22 ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἴσομαι σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ
 23 πρόσωπόν σου. ²² σύνετε δὴ ταῦτα οἱ ἐπιλανθάνομενοι τοῦ θεοῦ, μὴ ποτε
 24 ἀπαύσῃ, καὶ μὴ ᾗ ὁ ῥυόμενος. ²³ θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδός·
 ἢ δέλω αὐτῷ τὸ σωτήριον θεοῦ.

L. (LI.)

2 Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν
 προφήτην, ἥνικα εἰσῆλθε πρὸς Βηρσαβέ.
 3 ³ Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος
 4 τῶν ὀσπεριμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· ⁴ ἐπὶ πλεόντων πλυνόν με ἀπὸ
 5 τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με· ⁵ ὅτι τὴν ἀνο-
 6 μίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.
 7 ⁶ σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· ὅπως ἂν δικαιω-
 8 μίαις συνελθῇσιν, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου. ⁸ Ἰδοὺ γὰρ
 9 ἄβαντιές με ὑσώπω καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιτῶνα λευ-
 10 κανθήσομαι. ¹⁰ ἀκουτιεῖς με ἀγαλλιάσιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται δὲ οἱ
 11 τεταπεινωμένοι. ¹¹ ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ
 12 πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. ¹² καρδίαν καθαράν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ
 13 θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. ¹³ μὴ ἀποβρίψῃς με
 ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.
 14 ¹⁴ ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίαν σου, καὶ πνεῦματι ἡγεμονικῷ
 15 στήθεϊν με. ¹⁵ διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέ-
 16 ψουσι. ¹⁶ ῥῦσάι με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεός ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλλιά-
 17 σεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. ¹⁷ κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις,

3. ενφανως 4. του διακριναι 6. * omi διαψαλμα, ** add post δι-
 καιοσ. αυτου 9. χειμαρρους 40. θηρια του αγρου 45. θλιψ. σου ... * omi
 διαψαλμα, ** add post θεος v. seq. 46. εκδηγηγ 47. παιδιαν x. εξεβαλας
 τας (sic) 19. Post vocem δολιότητα desunt plura folia codicis alex.

καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν ἀκυσίν σου. ¹⁸ ὅτι εἰ ἡβήλησας θυσίαν, ἔδωκα 18
 ἅν' ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. ¹⁹ θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, 19
 καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει. ²⁰ ἀγά- 20
 θυον, κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη
 Ἱερουσαλήμ. ²¹ τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώ- 21
 ματα, τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

LI. (LII.)

Εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ ἐλθεῖν Δαυὶδ τὸν Ἰδουμαῖον καὶ 2
 ἀναγγεῖλαι τῷ Σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἠλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.
³ τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ⁴ ἀδικίαν 3
 ἐλογίσαστο ἡ γλῶσσά σου· ὥς ἐξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας ὁδόν. ⁵ ἡγάπησας 5
 κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλήσαι δικαιοσύνην. διὰ ψαλμα.
⁶ ἡγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλώσσαν δολίαν. ⁷ διὰ τοῦτο 6
 ὁ θεὸς κατέλοι σε εἰς τέλος· ἐκτίλει σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώ-
 ματος, καὶ τὸ ῥέζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων. διὰ ψαλμα. ⁸ καὶ ὄψονται δίκαιοι 8
 καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν ⁹ Ἰδοὺ ἄνθρωπος 9
 ὃς οὐκ ἔγνω τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ
 πλουτοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ. ¹⁰ ἐγὼ δὲ ὡς εἰ 10
 ἐλαία κατὰ καρπὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ· ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς
 τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ¹¹ ἐξομολογήσομαι σοι εἰς τὸν αἰῶνα, 11
 ὅτι ἐποίησας· καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντὶον τῶν ὀσίων σου.

LII. (LIII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελέθ συνέσεως τῷ Δαυίδ.

² Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστι θεός· διεφθίρειν καὶ ἐβδελύ- 2
 χήσαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν. ³ ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυ- 3
 No. 3, ψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνίων ἡ ἐκλήτων τὸν
 10 sq. θεόν· ⁴ πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν 4
 ἕως ἐνός. ⁵ οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεστύλον- 5
 τες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου; τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁶ ἐκεῖ ἐφοβή- 6
 θησαν φόβον οὐ οὐκ ἦν φόβος· ὅτι ὁ θεὸς διεσχόρπισεν ὅστ' ἄνθρωπος παρὰ σκῶν,
 κατησχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς. ⁷ τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σω- 7
 τήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἀποστρέψαι κύριον τὴν ἀλημελωσίαν τοῦ λαοῦ
 αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραὴλ.

LIII. (LIV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ, ² ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζειφάιους 2
 καὶ εἰπεῖν τῷ Σαουλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

³ Ὁ θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινόν 3
 με. ⁴ ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στό- 4
 ματός μου. ⁵ ὅτι ἀλλότριοι ἐπανεστήσαν ἐπ' ἐμέ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν 5
 ψυχὴν μου· οὐ προέβλεπον τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. διὰ ψαλμα. ⁶ ἰδοὺ γὰρ ὁ 6
 θεός βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. ⁷ ἀποστρέψει τὰ 7
 κακὰ τοὺς ἐχθρούς μου· ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς. ⁸ ἐκουσίως 8
 ὑψώσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν. ⁹ ὅτι ἐκ πάσης 9
 κλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπέειδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

LIV. (LV.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαυίδ.

² Ἐνώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχὴν μου, καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέσιν 2
 μου, ³ πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ 3
 ἐταράχθην ⁴ ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ κλίψεως ἀμαρτωλοῦ· ὅτι ἐξέκλιναν 4
 ἐπ' ἐμέ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι. ⁵ ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν 5

6 ἐμοί, καὶ δεῖλτα θάνατον ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ· ⁶ φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ'
 7 ἐμέ, καὶ ἐκάλυψε με σκότος. ⁷ καὶ εἶπα· Τίς θώσει μοι πτέρυγας ὥς ἐστι περι-
 8 στέρας, καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω; ⁸ Ἰδοὺ ἐμάχρυνα φυγαδεύων, καὶ
 9 ἠὲ λίσσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ. διδάχαμα. ⁹ προσεδεσθόμεν τὸν σῶζοντά με ἀπὸ θλι-
 10 γοφυχίας καὶ καταγίγδοις. ¹⁰ καταπόντισον, κύριε, καὶ καταδιέλε τὰς γλώσσας
 11 αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει. ¹¹ ἡμέρας καὶ νυκτὸς
 12 κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς, ἀνομία καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς ¹² καὶ
 13 ἀδικία, καὶ οὐκ ἔξιπτεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τὸκος καὶ δόλος. ¹³ ὅτι εἰ
 14 ἐχθρὸς ὤνειδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισὼν ἐπ' ἐμέ ἐμεγαλορρήμωσύν-
 15 σεν, ἐκρύβην ἄν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁵ σὺ δὲ ἄνθρωπε ἰσοψύχε, ἡγεμῶν μου καὶ
 16 γυναστέ μου· ¹⁶ ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγγλύκανας ἐδόξματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ
 17 ἐπορεύσῃμεν ἐν ὁμονοίᾳ. ¹⁷ ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καταβήθῃσαν εἰς
 18 ἄβυσσον ζώντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁸ ἐγὼ
 19 πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου. ¹⁹ ἔσπερας καὶ πρῶτῃ
 20 καὶ μεσημβρίας διηγῆσμαι καὶ ἀπαγγεῖλδω, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου.
 21 ²¹ λυτρωσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῶν ἐγγυζόντων μοι, ὅτι ἐν πολ-
 22 ²² λοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί. ²² εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσονται αὐτοὺς ὁ ὑπάρχων
 23 ²³ πρὸ τῶν αἰώνων. διδάχαμα. οὐ γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφο-
 24 ²⁴ βήθησαν τὸν θεόν. ²⁴ ἔξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδοιδῶν· ἐβεβήλω-
 25 ²⁵ σαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ²⁵ διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ,
 26 ²⁶ καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ· ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἑλαίων, καὶ
 27 ²⁷ αὐτοὶ εἰσι βολίδες. ²⁷ ἐπὶ ῥύπον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμνά σου, καὶ αὐτὸς σε ^{Ps. 5.}
 28 ²⁸ διατρέψει· οὐ θώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ. ²⁸ σὺ δέ, ὁ θεός, κα-
 29 ²⁹ τὰξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς· ἄνδρες αἰμάτων καὶ δολιότητος οὐ μὴ
 30 ³⁰ ἡμεσεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ἔλατῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

LV. (LVI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυσμένου, τῷ Δαυὶδ εἰς
 στηλογραφίαν, ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γεζ.
 2 Ἐλῆσόν με, ὁ θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην τὴν ἡμέραν
 3 πολεμῶν ἔβλησέ με. ὁ κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ
 4 ὕψους ἡμέρας· ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμουμέναις. ὁ φοβηθήσονται, ἐγὼ δὲ ἐλπῶ
 5 ἐπὶ σοί. ὁ ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους σου, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ θεῷ
 6 ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μου ὁ σάρξ. ὁ ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λό-
 7 γους μου ἐβδελύσσοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.
 8 παροικήσουσιν καὶ κατακρύψουσιν αὐτοί, τὴν πτέραν μου φυλάξουσιν, κατὰ-
 9 περ ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ μου· ὁ ὑπὲρ τοῦ μηθεὶνός σῶσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ
 10 λαοὺς καταείεις. ὁ θεός, ὁ ἐν τῇ ζωῇ μου ἐξηγήεαι σοι, ἔστω τὸ δάκρυμά μου
 11 ἐν ὧσιν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου. ὁ ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς
 12 τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε· ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ.
 13 ἔπειτα τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον. ὁ ἐπὶ τῷ θεῷ ἡ-
 14 λῆσας, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μου ἄνθρωπος. ὁ ἐμοῦ, ὁ θεός, αἱ εὐχαὶ
 15 αἰς ἀποδόσω αἰνεσιῶς σου· ὁ τὸ ἐρρύθμισεν τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, καὶ τοὺς
 16 πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος, τοῦ εὐαρεστοῦμαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

LVI. (LVII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν
ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ σπῆλαιον.
2 Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ἐλέησόν με· ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου,
3 καὶ ἐν τῇ σκιά τῶν πτερυγίων σου ἐλπιδί᾽ ἔωσ' οὐ παρέλθῃ ἡ ἀνομία. ³ κεράξομαι

πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με. διάψαλμα. ⁴ ἔξα-
πέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦ-
τάς με· ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ,
⁵ καὶ ἐξήρυσσε τὴν ψυχὴν μου ἐκ μέσου σκύμων. ἐκοιμήθην τεταραγμένος· ⁶ 5
υἱοὶ ἀνθρώπων οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὄπλον καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μά-
χατρα ὀξεῖα. ⁶ ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ ⁶
δόξα σου. ⁷ παγίδας ἠτόίμασαν τοῖς ποσὶ μου, καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχὴν ⁷
μου· ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν. διάψαλμα.
⁸ ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ἄσσομαι καὶ ψαλῶ. ⁸
⁹ ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσονται ⁹
ὁρῶν. ¹⁰ ἔξομολογήσομαι σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ᾠδαῖς· ¹¹ ὅτι ¹⁰ 11
ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεος σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθεια
σου. ¹² ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ¹²

LVII. (LVIII.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν.

² Εἰ ἀληθῶς ἅρα δικαιοσύνην λαλεῖτε, εὐθεῖα κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀν- ²
θρώπων. ³ καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ³
ὑμῶν συμπλέκουσιν. ⁴ ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανή- ⁴
θησαν ἀπὸ γαστροῦ, ἐλάλησαν ψευδῆ. ⁵ θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμολοσίαν τοῦ ⁵
ὀφείους, ὥς ἐι ἀσπίδος κωφῆς καὶ βουούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, ⁶ ἥτις οὐκ εἰσακού- ⁶
σεται φωνὴν ἐπαθόντων φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ. ⁷ ὁ θεός ⁷
συνέτριψε τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόν-
των συνέλλασεν ὁ κύριος. ⁸ ἐξουθενώθησονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον, ἐντε- ⁸
νεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν. ⁹ ὥς ἐι κηρὸς ὁ ταχεὺς ἀνταναιετής· ⁹
σοῦνται· ἔπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον. ¹⁰ πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ¹⁰
ὑμῶν τὴν ῥάμνον, ὥς ἐι ζῶντας ὥς ἐι ἐν ὄργῃ καταπίεται ὑμᾶς. ¹¹ εὐφρανθή- ¹¹
σεται δικαίος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ ¹²
αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ. ¹² καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος· Εἰ ἅρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ¹²
ἅρα ἐστὶν ὁ θεός· κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

LVIII. (LIX.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρῃς, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε
Σαοὺλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατώσαι αὐτόν.

² Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ²
ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαι με. ³ ῥύσαι με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ ³
ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με. ⁴ ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέβησαν ⁴
ἐπ' ἐμὲ κραταιοί· οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε. ⁵ ἀνευ ἀνο- ⁵
μίας ἔδραμον καὶ κατεύθυνα· ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἴδε, ⁶ καὶ ⁶
σύ κύριε ὁ θεός τῶν δυνάμεων, ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ, πρόσχες τοῦ ἐπισκέψα-
σθαι πάντα τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτιρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
διάψαλμα. ⁷ ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώ- ⁷
σουσι πόλιν. ⁸ ἰδοὺ ἀποφθέγγονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ βομφαλὰ ἐν τοῖς ⁸
χειλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσε; ⁹ καὶ σὺ κύριε ἐκγέλασθ' αὐτούς, ἐξουθενώ- ⁹
σεις πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁰ τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω, ὅτι σὺ ὁ θεός ἀντι- ¹⁰
λήπτωρ μου εἶ. ¹¹ ὁ θεός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με, ὁ θεός μου ¹¹
δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. ¹² μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μὴ ποτε ἐπιλάβω- ¹²
ται τοῦ νόμου σου· διασκορπίσων αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ κατάγαγε
αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε. ¹³ ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, λόγον χει- ¹³
λέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν· καὶ ἐξ ἀρχαί καὶ

- 14 ψεύδους διαγγελήσονται ¹⁴ συντέλειαι, ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρ-
 ξουσι· καὶ γινώσκονται ὅτι ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ δεσπόζει τῶν περάτων τῆς γῆς.
 15 διάψαλμα. ¹⁵ ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώ-
 16 σουσι πόλιν. ¹⁶ αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι,
 17 καὶ γογγύσουσιν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ ἄσσομαι τῇ δυνάμει σου, καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ
 πρῶτὸν τὸ ἐλεός σου· ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ μου ἐν ἡμέρᾳ
 18 θλίψεώς μου. ¹⁸ βοηθός μου, σοὶ ψαλῶ, ὁ θεός μου· ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ
 θεός μου, τὸ ἐλεός μου.

LIX. (LX.)

- Εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἐπὶ εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυίδ εἰς δι-
 2 σαχὴν, ² ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σοβάιλ,
 καὶ ἐπύρεψεν Ἰωάβ καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας,
 3 ³ ὁ θεός, ἀπόσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίστης καὶ ὠκτείρησας
 4 ἡμᾶς. ⁴ συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν· ἴασαι τὰ συντρίμματα
 5 αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθῃ. ⁵ ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον
 6 κατανύξεως. ⁶ ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημεῖωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσ-
 7 ὅπου τόξου. διάψαλμα. ⁷ ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ
 8 σου καὶ ἐπάκουσόν μου. ⁸ ὁ θεός ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι
 9 καὶ διαμεριῶ Σίβμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἐμός ἐστι
 Γαλαὰδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσὴ, καὶ Ἐφραΐμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου·
 10 Ἰούδας βασιλεὺς μου, ¹⁰ Μωάβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν
 11 ἐκτενὼ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς
 12 πόλιν περιοχῆς; τίς ὀδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεός ὁ
 13 ἀποσώσας ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ ἴδός
 14 ἡμῖν βοηθεῖαι ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνδρώπου. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ
 ποιήσομεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

LX. (LXI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαυίδ.

- 2 3 ² Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς δεήσεώς μου, πρόσχεε τῇ προσευχῇ μου. ³ ἀπὸ
 τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδίσαι τὴν καρδίαν μου.
 4 ἐν πέτρᾳ ὑψώσας με· ὠδήγησάς με, ⁴ ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος.
 5 ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ. ⁵ παρικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
 6 σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. διάψαλμα. ⁶ ὅτι σὺ, ὁ θεός,
 εἰσέηκουσας τῶν προσευχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά
 7 σου. ⁷ ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλεύεις προσεχῆσεις· τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας
 8 γενεὰς καὶ γενεὰς. ⁸ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· ἔλεος καὶ ἀλή-
 9 θεια αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει αὐτῶν; ⁹ οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα
 τοῦ αἰῶνος, τοῦ ἀποδοῦναι με τὰς εὐχὰς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

LXI. (LXII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδουαῖν ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 ² Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγῆσεται ἡ ψυχὴ μου; παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτή-
 3 ρίόν μου. ³ καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου· οὐ μὴ
 4 σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον. ⁴ ἕως πότε ἐπείθεσθε ἐπ' ἀνδρώπων; φονεῦτε πάντες
 5 ὡς τοῖς κελύμενοι καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ. ⁵ πλην τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο
 ἀπόσασθαι, ἔδραμον ἐν δόψει· τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ
 6 αὐτῶν κατηρῶντο. διάψαλμα. ⁶ πλην τῷ θεῷ ὑποταγῆσι ἡ ψυχὴ μου, ὅτι
 7 παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή μου. ⁷ ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντι-

LXI. 12. ed. rom. post ἡμῶν punctum ponit. LX. 3. ed. rom. sic:
 μου, ἐν π. ὑψ. με.

λήπτω μου· οὐ μὴ μεταναστεύσω. ⁸ ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα 8
μου· ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ. ⁹ Ἀπὸσπαστέ ἐπ' 9
αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἀπαύετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι
ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. διὰ ψαλμῶν. ¹⁰ πλὴν μακάριοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευ- 10
δεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος
ἐπὶ τὸ αὐτό. ¹¹ μὴ ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν, καὶ ἐπὶ ἀρπάγματα μὴ ἐπαποθεῖτε· 11
πλοῦτος ἐάν ῥῆγῃ, μὴ προστίθῃτε καρδίαν. ¹² ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο 12
ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, ¹³ καὶ σου κύριε τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ 13
ἀποδώσεις ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

LXII. (LXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

¹ Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρὸς σέ ὁρῶν καὶ ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχὴ μου, πο- 2
σαπλῶς σοι ἡ σὰρξ μου, ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ, ³ οὕτως ἐν 3
τῷ ἁγίῳ ὥφην σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου. ⁴ ὅτι κρεί- 4
σσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωῆς· τὰ χεῖλη μου ἐπαινεσουσί σε. ⁵ οὕτως εὐλογήσω 5
σε ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου. ⁶ ὥσει στέατος 6
καὶ πατόητος ἐμπλησθεῖς ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ
ὄνομά σου. ⁷ εἰ ἐμνημόνευσεν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρεσι ἔμε- 7
λέτων εἰς σέ. ⁸ ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου 8
ἀγαλλιάσμαι. ⁹ ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ 9
σου. ¹⁰ αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ 10
κατώτατα τῆς γῆς, ¹¹ παραδοθήσονται εἰς χεῖρας βομφαίας, μερίδες ἀλω- 11
πέκων ἔσονται. ¹² ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ, ἐπαινεθήσεται 12
πᾶς ὁ ὁμνῶν ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἀδικα.

LXIII. (LXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

² Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ θέσθαι με πρὸς σέ, ἀπὸ 2
φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τῆς ψυχῆς μου. ³ ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονη- 3
ρευομένων, ἀπὸ πληθύνουσιν ἐργαζομένων ἀδικῶν. ⁴ ὅστινες ἠθέλησαν ὡς βομ- 4
φαῖαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πυκρὸν, ⁵ τοῦ κατατοξεύ- 5
σαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον· ἐξάπινα κατατοξεύουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθή-
σονται. ⁶ ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγῆσαντο τοῦ κρύψαι παγί- 6
δας· εἶπαν Τίς ὁψεται αὐτούς; ⁷ ἐξηρεύνθησαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες 7
ἐξερευνήσαι· προσελεύσεται ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα, ⁸ καὶ ὑψωθήσεται 8
ὁ θεός. βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ⁹ καὶ ἐξουδένησαν αὐτὸν 9
αἱ γλώσσαι αὐτῶν. ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς, ¹⁰ καὶ ἐφο- 10
βήθη πᾶς ἄνθρωπος· καὶ ἀνῆγγεῖλαν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ ποιήματα
αὐτοῦ συνέκταν. ¹¹ εὐφρανθήσεται δικαίος ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν· 11
καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐεῖς τῇ καρδίᾳ.

LXIV. (LXV.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ ὥδῃ.

² Σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεός ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ. ³ εἰς 2 3
ἀκουσον προσευχῆς μου, πρὸς σέ πᾶσα σὰρξ ἤκει. ⁴ λόγοι ἀνόμων ὑπερεδύ- 4
νωμωσαν ἡμᾶς, καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἴδω. ⁵ μακάριος ὃν ἐξέλεῷ καὶ 5
προσελάβου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, πληροσθήσόμεθα ἐν τοῖς ἀγα-
θοῖς τοῦ οἴκου σου· ἄγιος ὁ ναὸς σου, ⁶ θάυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπάκου- 6
σον ἡμῶν, ὁ θεός ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ
τῶν ἐν θαλάσσῃ μακρῶν. ⁷ ἐτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχυί σου, περιεβωσμένος ἐν 7
δυναστείᾳ. ⁸ ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κωμάτων αὐτῆς. 8
ταραχθήσονται τὰ ἔθνη καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέματα ἀπὸ 9

- 10 τῶν σημείων σου· ἐξόδους πρώτας καὶ ἐστέρας τέρψεις. ¹⁰ ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμεθύσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν· ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων· ἡτοίμασας τὴν τροφήν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία.
- 11 ¹¹ τοὺς ἀύλακας αὐτῆς μεθύσων, πληθύνον τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς στα-
- 12 γόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. ¹² εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυ-
- 13 τοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πλοῦτος. ¹³ πλου-
- 14 θήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιεῖδόνται. ¹⁴ ἐνε-
δύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλιάδες πληθύνουσι σῖτον· κεκρα-
ξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

LXV. (LXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.

- 2 Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ² ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε
- 3 δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ. ³ εἴπατε τῷ θεῷ Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πλή-
- 4 θει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροὶ σου. ⁴ πᾶσα ἡ γῆ προσκυνη-
σάτωσάν σοι καὶ ψαλᾶτωσάν σοι, ψαλᾶτωσαν τῷ ὀνόματί σου. διάψαλμα.
- 5 ⁵ δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ, φεβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν
- 6 ἀνθρώπων. ⁶ ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσων-
- 7 ται ποδὶ· ἐκεῖ εὐφρανθήσόμεθα ἐπ' αὐτῷ, ⁷ τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ
- αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπαβλέπουν, οἱ παραπι-
- 8 σκάνοντες μὴ ὑψοῦσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα. ⁸ εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν θεόν
- 9 ἡμῶν, καὶ ἀκούετε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ, ⁹ τοῦ θεμένου τὴν
- 10 ψυχὴν μου εἰς ζῶν, καὶ μὴ θόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου. ¹⁰ ὅτι ἔδο-
- 11 κίμασας ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον. ¹¹ ἐλεγήκατες
- 12 ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, ¹² ἐπεβίβασας ἀν-
- θρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· διηλθόμεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξή-
- 13 γαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν. ¹³ ἐξελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὀλοκαυτώμα-
- 14 σιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχὰς μου, ¹⁴ ὥς διέστειλε τὰ χεῖλη μου καὶ ἐλάλησε
- 15 τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου. ¹⁵ ὀλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἔκτισα σοι
- μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων. διάψαλμα.
- 16 ¹⁶ δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγῆσομαι, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα
- 17 ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. ¹⁷ πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα
- 18 ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. ¹⁸ ἀδικίαν εἰ ἐξέωρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ ἐλακουσάτω
- 19 κύνες. ¹⁹ διὰ τοῦτο ἐλεήκουσέ μου ὁ θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς προσευχῆς
- 20 μου. ²⁰ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὃς οὐκ ἀπέστρεψε τὴν προσευχήν μου καὶ τὸ ἔλεος
- αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

LXVI. (LXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

- 2 Ὁ θεός, οἰκτιρήσai ἡμᾶς καὶ εὐλογῆσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον
- 3 αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς. διάψαλμα. ³ τοῦ γινῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν.
- 4 ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. ⁴ ἔξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός, ἔξομολογη-
- 5 σάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁵ εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι
- 6 κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὀδηγήσεις. διάψαλμα. ⁶ ἔξομο-
- 7 λογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός, ἔξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες. ⁷ γῇ
- 8 ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς· εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ θεός ὁ θεὸς ἡμῶν, ⁸ εὐλογῆσαι
- ἡμᾶς ὁ θεός, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

LXVII. (LXVIII.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμὸς ᾠδῆς.

- 2 Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυ-
- 3 γέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ³ ὥς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλι-
πέτωσαν· ὥς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπόλονται οἱ ἁμαρ-

τωλοι ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. ⁴ καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν ἀγαλλιάσθωσαν ἐν ὧντων τοῦ θεοῦ, τερψάμενοι ἐν εὐφροσύνῃ. ⁵ ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ θυμῶν, κύριος ὄνομα αὐτῶ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁶ ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν ὀφθαλμῶν καὶ κριτοῦ τῶν χρητῶν· ὁ θεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. ⁷ ὁ θεὸς κατοικεῖ μονοτρόπους ἐν οὐκῷ, ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις. ⁸ ὁ θεὸς ἐν τῷ ὁμοιωσάσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. διδάσκαλμα. ⁹ γῆ ἐσεισθή, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁰ βροχὴν ἐκούσιον ἀφορεῖς ὁ θεὸς τῇ κληρονομίᾳ σου· καὶ ἡσθῆνσε, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν. ¹¹ τὰ ῥῶα σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητι σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός. ¹² κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ, ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ ὠραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκύλα. ¹³ ἐὰν κοιμηθῇτε ἀνὰ μέσον τῶν κληρῶν, πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμένοι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσοῦ. ¹⁴ ἐν τῷ διαστῆλαιν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσονται ἐν Σελμὼν. ¹⁵ ὅρος τοῦ θεοῦ ὅρος πῖον, ὅρος τετυρωμένων, ὅρος πῖον. ¹⁶ ἵνα τί ὑπολαμβάνετε ὄρη τετυρωμένα; τὸ ὅρος δ' εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος. ¹⁷ τὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθιγόντων· κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾶ ἐν τῷ ἁγίῳ. ¹⁸ ἀναβὰς εἰς ὕψος ἡμικαλύπτου αἰχμαλωσάν, λαβὼς δόματα ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ γὰρ ἀπειθῶντες τοῦ κατασκηνώσαι. ¹⁹ κύριος ὁ θεὸς εὐλογητὸς, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ κατενοώσκει ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν. διδάσκαλμα. ²⁰ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ θεὸς τοῦ σώζειν, καὶ τοῦ κυρίου αἱ διεξοδοὶ τοῦ θανάτου. ²¹ πλὴν ὁ θεὸς συνβλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφῇ τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμελείαις αὐτῶν. ²² εἶπε κύριος· Ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης. ²³ ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ. ²⁴ ἐξωρτήσαν αἱ πορεῖαι σου ὁ θεός, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ. ²⁵ προέφθασαν ἄρχοντες ἐχθροὶ μου, ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν. ²⁶ ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν, τὸν κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. ²⁷ ἐκεῖ Βενιαμὴν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλὼν, ἄρχοντες Νεφθαλὶ. ²⁸ ἔντειλαι ὁ θεὸς τῇ θυνάμει σου, δυνάμει σου ὁ θεὸς τοῦτο τοῦ κατηρτίσω ἐν ἡμῖν. ²⁹ ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ σοὶ εἰσούσι βασιλεῖς δῶρα. ³⁰ ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς θαμέσι τῶν λαῶν τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοικμασμένους τῷ ἀργυρίῳ· διασκορπίσον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα. ³¹ ἔξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ. ³² αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ. διδάσκαλμα. ³³ ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολὰς· ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως. ³⁴ ὅτε δόξαν τῷ θεῷ· ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις. ³⁵ θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ· ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ θεός.

LXVIII. (LXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ Δαυίδ.

¹ Σώσον με, ὁ θεός, ὅτι ἐκλήθουσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου. ² ἐνεπάγγη 2 3 εἰς ἡλὸν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἤλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης,

4 καὶ καταγίγς καταπόντισέ με. ⁴ ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίλασεν ὁ λάρυγξ μου,
 5 ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου. ⁵ ἐπληθύν-
 7ησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισούντές με δωρεάν· ἐκραταίω-
 7ησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκόντές με ἀδίκως· ἃ οὐχ ἤκρασα τότε ἀπέτιν-
 6 νουν. ⁶ ὁ θεός, σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμελειαὶ μου ἀπὸ
 7 σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν. ⁷ μὴ αἰσχυνθεῖσιν ἐπ' ἐμέ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε
 τῶν θυνάμεων· μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμέ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ.
 8 ⁸ ὅτι ἔνεκα σοῦ ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου·
 9 ⁹ ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μη-
 10 τρός μου· ¹⁰ ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν
 11 ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ¹¹ καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν
 12 μου, καὶ ἐγενήθην εἰς ὀνειδισμὸς ἐμὸς· ¹² καὶ ἔδωκον τὸ θυμὸν μου σάκκῳ,
 13 καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. ¹³ κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ κατήμενοι
 14 ἐν πύλῃ, καὶ εἰς ἐμέ ἐπαλλοῦν οἱ πίνοντες τὸν οἶνον. ¹⁴ ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ
 15 μου πρὸς σέ, κύριε· καιρὸς εὐδοκίας, ὁ θεός· ἐν τῷ πληθεῖ τοῦ ἐλέους σου
 16 ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. ¹⁵ σώσόν με ἀπὸ πηλοῦ ἵνα
 17 μὴ με καταποντισάτω καταγίγς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυθός, μηδὲ
 18 συστέτω ἐπ' ἐμέ φέρας τὸ στόμα αὐτοῦ. ¹⁷ εἰσάκουσόν μου, κύριε, ὅτι χρη-
 19 στὸν τὸ ἐλεός σου· κατὰ τὸ πληθὺς τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
 20 ¹⁸ καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι θλίβομαι,
 21 ταχὺ ἐπάκουσόν μου. ¹⁹ πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἔνεκα
 22 τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαι με. ²⁰ σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν
 αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπὴν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με.
 23 ²¹ ὀνειδισμὸν προσεδόκασεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ταλαιπωρίαν· καὶ ὑπέμεινα σὺλ-
 24 λυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξες, καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐχ εὖρον. ²² καὶ ἔδωκαν
 25 εἰς τὸ βρώμά μου χολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος. ²³ γενή-
 26 θητω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ
 27 εἰς σκάνδαλον· ²⁴ σκεπτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν
 28 νῶτον αὐτῶν διὰ παντός σύγκαψον· ²⁵ ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργὴν σου, καὶ
 29 ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβει αὐτούς· ²⁶ γενήθητω ἡ ἐπαυλὶς αὐτῶν
 30 ἡρημαμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν· ²⁷ ὅτι ὃν
 31 σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέ-
 32 θηκαν. ²⁸ πρόσχες ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ μὴ εἰσελθῆτωσαν ἐν
 33 δικαιοσύνῃ σου· ²⁹ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ
 34 γραφθήτωσαν. ³⁰ πτωχὸς καὶ ἀλγὼν ἐγὼ, καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου
 35 σου ἀντελάβρετό μου. ³¹ αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου μετ' ᾧδῆς, μεγαλυνῶ
 36 αὐτὸν ἐν αἰνέσει, ³² καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον κέρατα ἐκφέροντα
 37 καὶ ὀπλάς. ³³ ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζητήσατε τὸν θεὸν καὶ
 38 ζήσεσθε. ³⁴ ὅτι εἰσέηκουσε τῶν πενήτων ὁ κύριος, καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ
 39 οὐκ ἐξουδένωσεν. ³⁵ αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, ὕψιστος καὶ
 40 πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτοῖς. ³⁶ ὅτι ὁ θεός σώσει τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομη-
 41 θήσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσου-
 42 σιν αὐτήν· ³⁷ καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ κατεξέσουσιν αὐτήν, καὶ οἱ
 ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

LXIX. (LXX.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σώσαι με κύριον.

23 ²⁷ ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχε· ³ αἰσχυνθεῖσιν καὶ ἐντραπείη-
 34 σαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κατα-

LXVIII. ed. rom. sic: κυριε, καιρος ευδοκίας ο θεος εν τω ελε; post
 σωτηρίας σου non interp.

σχυνθείσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά· ⁴ ἀποστραφείσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι Εὐγε εὐγε. ⁵ ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνήτω ὁ θεός, οἱ ἀγαπῶντές τὸ σωτήριόν σου. ⁶ ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένθος, ὁ θεός βοηθή· σὸν μοι· βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἰ σύ, κύριε μὴ χρονίσῃς.

LXX. (LXXI.)

Τῷ Δαυίδ, υἱὸν Ἰωναδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.

¹ Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα, μὴ κατασχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με. ³ γενεοὶ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπαστήν καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με· ὅτι στερῶμά μου καὶ καταφυγή μου εἰ σύ. ⁴ ὁ θεός μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς παρανομούντος καὶ ἀδικούντος· ὅτι σὺ εἰ ἡ ὑπομονή μου κύριε, κύριε ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου. ⁵ ἐπὶ σὲ ἐπεστηρέχθην ἀπὸ γαστροῦ, ἐκ κοιλίας μητροῦ μου σύ μου εἰ σκεπαστής· ἐν σοὶ ἡ ὑμνήσις μου διὰ παντός. ⁶ ὠσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθός κραταίος. ⁷ πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου. ⁸ μὴ ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με. ⁹ ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἔμοι, καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹⁰ λέγοντες Ὁ θεός ἐγκατέλιπεν αὐτόν, καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος. ¹¹ ὁ θεός μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ, ὁ θεός μου εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχευ. ¹² αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιabάλλοντες τὴν ψυχὴν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνῃ καὶ ἐντροπῇ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μου. ¹³ ἐγὼ δὲ διὰ παντός ἐλπῶ, καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἰνέσιν σου. ¹⁴ τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, ὅτι οὐκ ἔγνων πραγματείας. ¹⁵ εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ κυρίου· κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου. ¹⁶ ἐδίδαξάς με ὁ θεός ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἕως γήρους καὶ πρεσβείου· ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχὺόν σου πᾶσιν τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ, τὴν δυναστείαν σου. ¹⁷ καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ θεός ἕως ὑψίστων, ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα. ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι; ¹⁸ ὅσας θύειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακὰς, καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. ¹⁹ ἐπελόναςας τὴν δικαιοσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. ²⁰ καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν σκευῇ ψαλμοῦ τὴν ἀληθείαν σου, ὁ θεός· ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ. ²¹ ἀγαλλιάσονται τὰ χεῖλη μου ὅταν ψάλω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἦν ἐλυτρώσω. ²² ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

LXXI. (LXXII.)

Εἰς Σαλωμών.

¹ Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱὸ τοῦ βασιλέως, ² κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει. ³ ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοί. ⁴ ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱούς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάντην. ⁵ καὶ συμπαραμνεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν. ⁶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγόνες σιδήρου ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷ ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πληθὺς εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη. ⁸ καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ Βαβυλῶνος ἕως Βαβυλῶνος, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως οἰκουμένης. ⁹ ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροί αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν. ¹⁰ βασιλεῖς θαρσεί 10

καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν, βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβὰ δῶρα προσέξουσιν·
 11 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύουσιν
 12 αὐτῷ. ¹² ὅτι ἐβόησατο πτωχὸν ἐκ θυνάδου, καὶ πένητα ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοή-
 13 14 θός· ¹³ φελλεται πτωχοῦ καὶ πένητος, καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει· ¹⁴ ἐκ τό-
 15 κου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ ἐντιμὸν τὸ ὄνομα αὐ-
 16 τῶν ἐνὸς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς
 17 Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός, ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλο-
 18 γήσουσιν αὐτόν. ¹⁶ ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἀκρων τῶν ὀρέων· ὑπερ-
 19 θῆσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ
 17 χόρτος τῆς γῆς. ¹⁷ ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, πρὸ
 18 τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ
 18 φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν. ¹⁸ εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
 19 τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος, ¹⁹ καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης
 αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης
 αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῇ. γένοιτο γένοιτο.

Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.

LXXII. (LXXIII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοὺς ἐυθέσι καρδίᾳ. ² ἐμοὶ δὲ παρὰ μι-
 3 κρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου. ³ ὅτι
 4 ἐζηλώσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις, εἰρήνην ἀμαρτωλῶν θεωρῶν· ⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνά-
 5 νευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μαστιγι αὐτῶν· ⁵ ἐν κό-
 6 ποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγώθησονται. ⁶ διὰ τοῦτο
 ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία, περιεβόλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν.
 7 Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν, διεκλῖνον εἰς διάβειν καρδίας·
 8 9 διενότηθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν· ⁹ ἔβη-
 εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διεκλῖνεν ἐπὶ τῆς γῆς.
 10 ¹⁰ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαὸς μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πληρεῖς εὐρεθήσονται
 11 ἐν αὐτοῖς, ¹¹ καὶ εἶπαν Πῶς ἔγνω ὁ θεός; καὶ εἰ ἔστι γινώσις ἐν τῇ ὑψίστῳ;
 12 ¹² Ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ εὐθνηοῦντες εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλοῦτον.
 13 ¹³ καὶ εἶπα Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀνώμοις
 14 τὰς χεῖράς μου, ¹⁴ καὶ ἐγένόμην μεμαστιγώμενος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ
 15 ἑλεγχὸς μου εἰς τὰς πρῶτας; ¹⁵ εἰ ἔλεγον Διηγῆσομαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ
 16 τῶν υἱῶν σου ἡσυνῴετχα. ¹⁶ καὶ ὑπέλαβον τοῦ γινῶναι· τοῦτο κόπος ἐστὶν
 17 ἐναντίον μου, ¹⁷ ἔως εἰςέλιθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ, συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα.
 18 ¹⁸ πλὴν διὰ τὰς δολιότητας τοῦ αὐτοῦ, κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρτήναι.
 19 ¹⁹ πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἔξάπαντα ἐξέλιπον, ἀπόλονται διὰ τὴν ἀνομίαν
 20 αὐτῶν. ²⁰ ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, κύριε, ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐ-
 21 τῶν ἐξουθενώσεις. ²¹ ὅτι ἠφρόνθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί μου ἡλλοιώ-
 22 θησαν· ²² κἀγὼ ἐξουθενώμενος καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης ἐγένόμην παρὰ σοί.
 23 24 ²³ κἀγὼ διὰ παντός μετὰ σοῦ· ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ²⁴ ἐν
 25 τῇ βουλή σου ὠδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με. ²⁵ τί γὰρ μου
 26 ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς; ²⁶ ἐξέλιπεν
 ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου· ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ μερίς μου
 27 ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁷ ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦν-
 28 ται· ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ. ²⁸ ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολληῖσθαι
 τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου, τοῦ ἐξαγγεῖλαι
 πᾶσας τὰς αἰνήσεις σου ἐν ταῖς πόλεις τῆς θυγατρὸς Σιών.

LXXIII. (LXXIV.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Ἦνα τί ἀπόσω, ὁ θεός, εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; ² μνησθήτι τῆς συναγωγῆς σου ἥς ἐκτίσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ² ῥάβδον κληρονομίας σου, ὅρος Σιών τοῦτο ὁ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. ³ Ἐπαρον ³ τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου. ⁴ καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ⁴ ἐορτῆς σου· ἔβητο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα, ⁵ καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὥς εἰς τὴν ⁵ εἰσοδὸν ὑπεράνω· ὥς ἐν ὄρυμῳ ξύλων ἀξίνας ἐξέκοψαν ⁶ τὰς θύρας αὐτῆς ⁶ ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν· ⁷ ἐνεπύρισαν ἐν ⁷ πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου. ⁸ εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό Δεῦτε κατα- ⁸ παύσωμεν τὰς ἐορτάς κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. ⁹ τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἶδομεν, ⁹ οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνωσεται ἔτι. ¹⁰ ὥς ποτε, ὁ θεός, ¹⁰ ὁνειδεῖ ὁ ἐχθρὸς; παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίας τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος; ¹¹ Ἦνα τί ¹¹ ἀποστρέψης· τὴν χεῖρά σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος; ¹² ὁ δὲ θεός βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, ἐργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ ¹² τῆς γῆς. ¹³ σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας ¹³ τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος. ¹⁴ σὺ συνέτριψας· τὰς κεφαλὰς ¹⁴ τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρώμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοσι. ¹⁵ σὺ διεβήξας πη- ¹⁵ γὰς καὶ χειμάρρους, σὺ ἐξήρνας ποταμούς· Ἡβράμ. ¹⁶ σὴ ἔστιν ἡ ἡμέρα, καὶ ¹⁶ σὴ ἔστιν ἡ νύξ· σὺ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σελήνην. ¹⁷ σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ¹⁷ ὅρια τῆς γῆς· θέρους καὶ ἔαρ σὺ ἐποίησας. ¹⁸ μνησθήτι ταύτης τῆς κτίσεώς ¹⁸ σου· ἐχθρὸς ὠνειδισε τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου. ¹⁹ μὴ παραδῶς τοῖς θνητοῖς ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενθ- ¹⁹ των σου μὴ ἐπιλάβῃ εἰς τέλος. ²⁰ ἐπβλεψον εἰς τὴν διασθήκην σου, ὅτι ἐπλη- ²⁰ ρώθησαν οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν. ²¹ μὴ ἀποστραφῇτω τετα- ²¹ πειωμένοι καὶ κατησχυμμένοι· πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. ²² ²² ἀνάστα, ὁ θεός, δίκασον τὴν δίκην σου· μνησθήτι τῶν ἐνειδικσάντων σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὄλην τὴν ἡμέραν. ²³ μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου, ²³ ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀναβαλεῖ διὰ παντός πρὸς σέ.

LXXIV. (LXXV.)

Εἰς τὸ τέλος, Μὴ διαφθείρης, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Ἀσάφ.

² Ἐξομολογησόμεθά σοι, ὁ θεός, ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ² ὄνομά σου· διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. ³ ὅταν λάβω καιρόν, ἐγὼ ³ ἐνδύτητας κρινῶ. ⁴ ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, ἐγὼ ἔσθε- ⁴ ρέωσα τοὺς στούλους αὐτῆς. διέψαλμα. ⁵ εἶπα τοῖς παρανομοῦσι μὴ παρανομεῖν, ⁵ καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι Μὴ ὑψοῦτε κέρας· ⁶ μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, ⁶ μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν· ⁷ ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξέδων οὔτε ἀπὸ θυσμῶν οὔτε ⁷ ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων. ⁸ ὅτι ὁ θεός κριτὴς ἐστί· τοῦτον ταπεινοὶ καὶ τοῦτον ὕψοι. ⁹ ὅτι ⁸ ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου, οἴνου ἀκρατοῦ πλήρης κερδσματος, καὶ ἐκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο· πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκένωθη, πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς. ¹⁰ ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ θεῷ Ἰακώβ· καὶ πάντα ¹⁰ τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

LXXV. (LXXVI.)

Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.

² Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεός, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ² ³ καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών· ³

4 ἔκει συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. διὰ
5 6 ψαλμα. 5 φωτίζεις σὺ θάυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων. 6 ἐταράχθησαν πάντες
οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ· ὑπνώσαν ὑπνον αὐτῶν, καὶ οὐκ εὗρον οὐδὲν πάντες
7 οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 7 ἀπὸ ἐπιτημέσεως σου, ὁ θεὸς
8 Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπαβεβηκότες τοὺς ἵππους. 8 σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀν-
9 τιστήσεται σοὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου; 9 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσας κρῖναι, γῇ
10 ἐφοβήθη καὶ ἠσύχασεν, 10 ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρῖναι τὸν θεὸν τοῦ σῶσαι
11 πάντας τοὺς πρᾶεῖς τῇ καρδίᾳ. διὰ ψαλμα. 11 ὅτι ἐνδυόμενος ἀνδρώπουν ἐξομολο-
12 γήσεται σοὶ, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνδυμίου ἐορτάσει σοὶ. 12 εὐφράσῃ καὶ ἀπόδοτε
13 κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ κύκλοι αὐτοῦ ὁλοοῦσι δῶρα. 12 τῷ φοβερῷ
καὶ ἀφανομένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

LXXVI. (LXXVII.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδωοὶν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 2 Φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκείραξα, καὶ ἡ φωνή μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ
3 προσέχε μοι. 3 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεθήτησα, ταῖς χερσὶ μου
καυτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην· ἀπηνέηκατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ
4 μου. 4 ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην· ἠδολέσχῃσα καὶ ὀλιγοψύχησε τὸ
5 πνεῦμά μου. διὰ ψαλμα. 5 προκατελάβοντο φυλακὰς πάντες οἱ ἐχθροὶ μου,
6 ἐταράχθη καὶ οὐκ ἐλάλησα. 6 διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια
7 ἐμνήσθην, καὶ ἐμελέτησα, καὶ μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν, καὶ
8 ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου. 8 μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ
9 προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἐτι; 9 ἡ εἰς τέλος ἀποκόψει τὸ ἔλεος ἀπὸ γενεᾶς
10 καὶ γενεᾶς; 10 ἡ ἐπιλήσεται τοῦ οὐκ ἐκτερεῖσαι ὁ θεός, ἡ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ
11 αὐτοῦ τοὺς οὐκ ἐκτερεῖσαι αὐτοῦ; διὰ ψαλμα. 11 καὶ εἶπα Νῦν ἠρξάμην, αὐτὴ ἡ
12 ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. 12 ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου, ὅτι μνησθή-
13 σομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου, 13 καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς
14 ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. 14 ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ
15 ἡ ὁδός σου· τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; 15 οὐ εἶ ὁ θεός ὁ ποιῶν θαυμά-
16 αῖα, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου. 16 αὐτῶς ὡς ἐν τῷ βραχίονι
17 σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ. διὰ ψαλμα. 17 εἶδον σε
ὑδατα, ὁ θεός, εἶδον σε ὑδατα καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσ-
18 σος· 18 πληθὺς ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη
19 σου διαπορεύονται. 19 φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφραναν αἱ ἀστρα-
20 παὶ σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. 20 ἐν τῇ θαλάσῃ
ἡ ὁδός σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὑδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἔχνη σου οὐ γνω-
21 σθήσονται. 21 ὠδηγήσας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ Ἀαρών.

LXXVII. (LXXVIII.)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Προσέχετε λαὸς μου τὸν νόμον μου, κλίνετε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα
2 τοῦ στόματός μου. 2 ἀνέβλεψεν ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγγομαι προ- Mt. 13, 35.
3 βλήματα ἀπ' ἀρχῆς, 3 ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἐγινώμεν αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
4 διηγήσαντο ἡμῖν· 4 οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγ-
γέλλοντες τὰς ἀνέσεις κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια αὐ-
5 τοῦ ᾧ ἐποίησε. 5 καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραὴλ,
6 ὃν ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν γνωρίσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, 6 ὅπως ἂν
γινῶ γενεὰ ἑτέρα, υἱοὶ οἱ τεχνησόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
7 αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· 7 ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ
8 ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν· 8 ἵνα

μὴ γίνωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ ὀκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα, γε-
 νεὰ ἥτις οὐ κατεύθυνεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστάθη μετὰ τοῦ
 Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. ⁹ υἱοὶ Ἐφραΐμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξον ἐστρά- 9
 φησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. ¹⁰ οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν 10
 τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ¹¹ καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν 11
 αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασιῶν αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς, ¹² ἐναντίον τῶν πατέρων 12
 αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμασία, ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως. ¹³ διεῖρξεν 13
 θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς, ἔστησεν ὕδατα ὥς ἐλ ἀσκόν. ¹⁴ καὶ ὠδήγησεν 14
 αὐτούς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός. ¹⁵ διεῖρξεν 15
 πέτραν ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἐπότισεν αὐτούς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ. ¹⁶ καὶ ἐξήγαγεν 16
 ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμούς ὕδατα. ¹⁷ καὶ προσέειπεν ἔτι 17
 τοῦ ἀμαρτάνειν αὐτῶν· παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, ¹⁸ καὶ ἐξεπέ- 18
 ρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτήσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς
 αὐτῶν. ¹⁹ καὶ κατεδάλυσαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπαν Μὴ θυνήσεται ὁ Θεὸς ἐτοι- 19
 μᾶσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ; ²⁰ ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρύψυσαν ὕδατα, καὶ 20
 χεῖμαρρόοι κατεκλύσθησαν· μὴ καὶ ἄρτον θυνήσεται δοῦναι; ἢ ἐτοιμάσαι τρά-
 πεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ; ²¹ διὰ τοῦτο ἤκουσε κύριος καὶ ἀνεβόλετο, καὶ πῦρ 21
 ἀνέφωσεν ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. ²² ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν 22
 ἐν τῷ Θεῷ, οὐδὲ ἠλπίσαν ἐπὶ σωτηρίῳ αὐτοῦ. ²³ καὶ ἐντελεσάτο νεφέλαις 23
 ὡς ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. ²⁴ ἄρτον ἀγγέλων ἔβρωμας ἀνθρώπος, ἐπι- 24
 σιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν. ²⁵ ἀπὸ τοῦ νότου ἐξ οὐρανοῦ, καὶ 25
 ἐπάταξεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβα, ²⁶ καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτούς ὡς ἐλ χεῖρ 26
 σφόδρας, καὶ ὥς ἐλ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά. ²⁷ καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσσην 27
 τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, κύμα καὶ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. ²⁸ καὶ ἐφάγοντες καὶ 28
 ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἡνεγκεν αὐτοῖς. ²⁹ οὐκ ἔστε- 29
 ρήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν· ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὕσης ἐν τῷ
 στόματι αὐτῶν, ³⁰ καὶ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτούς καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς 30
 πίοισιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν. ³¹ ἐν πᾶσι τοῖς 31
 ἡμέραις αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ. ³² καὶ ἐξέλιπον ἐν 32
 ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς. ³³ ὅταν ἀπέ- 33
 κτεινεν αὐτοὺς ἐξήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὠρρίζον πρὸς τὸν θεόν. ³⁴ καὶ 34
 ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστὶ, καὶ ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος λυ- 35
 τρωτὴς αὐτῶν ἐστὶ. ³⁵ καὶ ἠγάπησαν αὐτόν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τῇ 35
 γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ. ³⁶ ἢ δὲ καρδίᾳ αὐτῶν οὐκ εὐθέα μετ' αὐ- 36
 τοῦ, οὐδὲ ἐπιστάθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ. ³⁷ αὐτοὶ δὲ ἐστὶν οἰκτιρῶν 37
 καὶ ἰδοῦσεται ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ· καὶ πληθύνει τοῦ ἀπο- 38
 στρέφει τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. ³⁹ καὶ 39
 ἐμνήσθη ὅτι σὰρξ εἰσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. ⁴⁰ ποσάκις 40
 παρεπίκραναν αὐτόν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτόν ἐν γῇ ἀνύδρῳ; ⁴¹ καὶ 41
 ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν, καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν. ⁴² οὐκ 42
 ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς 43
 ὀλβίωντος. ⁴³ ὡς ἔζητο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ 43
 ἐν πεδίῳ Τάνεως. ⁴⁴ καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ τὰ 44
 ὄμβρηματα αὐτῶν ὅπως μὴ πῶσιν. ⁴⁵ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυϊαν καὶ 45
 κατέφαγεν αὐτούς, καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς. ⁴⁶ καὶ ἔδωκε τῇ 46
 ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀχρίδι. ⁴⁷ ἀπέκτεινεν 47
 ἐν χαλᾷ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχυνι. ⁴⁸ καὶ 48
 παρέδωκεν ἐν χαλᾷ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπαρεῖν αὐτῶν τῷ 49
 πυρί. ⁴⁹ ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ 49
 βλάβην ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν. ⁵⁰ ὠδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, 50
 οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θά-
 νατον συνέκλεισε. ⁵¹ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν 51

*Jo. 6,
 31.

52 πόων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ. ⁵² καὶ ἀπήρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν
 53 αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτοὺς ὡς ἐ ποιμικὸν ἐν ἐρήμῳ. ⁵³ καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν
 54 ἐλπίδι καὶ οὐκ ἐδεΐλυσαν, καὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα. ⁵⁴ καὶ
 55 ἐλγήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὅρος ἀγιάσματος αὐτοῦ, ὅρος τοῦτο ὃ ἐκτίσαστο ἡ δεξιὰ
 56 αὐτοῦ. ⁵⁵ καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
 57 ἐν σχοίνῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς
 58 φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. ⁵⁶ καὶ ἐπέρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὑψίστον,
 59 καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο. ⁵⁷ καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠσυνέτησαν
 60 κατὰς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν. ⁵⁸ καὶ παρώ-
 61 ρισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλω-
 62 σαν αὐτόν. ⁵⁹ ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε, καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ.
 63 ⁶⁰ καὶ ἀπόσαστο τὴν σκηνὴν Σηλὼμ, σκηνώμα αὐτοῦ οὐ κατεσκήνωσεν ἐν
 64 ἀνθρώποις. ⁶¹ καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ τὴν και-
 65 λοντὴν αὐτῶν εἰς χεῖρα ἐχθροῦ. ⁶² καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐ-
 66 τοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε. ⁶³ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε
 67 πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπένθησαν. ⁶⁴ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
 68 ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται. ⁶⁵ καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν
 69 κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραipaληκῶς ἐξ οἴνου. ⁶⁶ καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθρούς αὐ-
 70 τοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, θνείδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς. ⁶⁷ καὶ ἀπόσαστο τὸ σκῆ-
 71 νωμα Ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραΐμ οὐκ ἐξελέξατο. ⁶⁸ καὶ ἐξελέξατο τὴν
 72 φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὅρος τὸ Σιών ὃ ἠγάπησε. ⁶⁹ καὶ ἠκοδόμησεν ὡς μονοκε-
 73 ρῶτων τὸ ἅγίασμα αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐβεμελλώσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. ⁷⁰ καὶ
 74 ἐξελέξατο Δαυὶδ τὸν δούλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν
 75 προβάτων. ⁷¹ ἐξέβρισεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν, ποιμαίνει Ἰακώβ τὸν
 76 δούλον αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς
 77 ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὠδή-
 78 ησεν αὐτούς.

LXXVIII. (LXXIX.)**Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.**

Ὁ θεός, ἤλθωσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν
 2 ἅγιόν σου, ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς ὀπωροφυλάκιον. ² ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν
 3 δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὀσίων σου
 4 τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. ³ ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλήμ,
 5 καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων. ⁴ ἐγενήθημεν εἰς θνείδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτη-
 6 ρισμός καὶ χλευασμός τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. ⁵ ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃς εἰς τέλος,
 7 ἐκαυδῇσθαι ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου; ⁶ ἔχεον τὴν ὀργὴν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ
 8 ἐπεγνωκότα σε, καὶ ἐπὶ βασιλείας αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο. ⁷ ὅτι
 9 κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν. ⁸ μὴ μνηστῆς ἡμῶν
 10 ἀνομιῶν ἀρχαίων· ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, ὅτι ἐπίτω-
 11 ροὺς αὐτοὺς σφόδρα. ⁹ βοθήσῃς ἡμῖν, ὁ θεός ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἐνεκα τῆς δόξης
 12 τοῦ ὀνόματός σου· κύριε, ῥύσαι ἡμᾶς καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἐνεκα
 13 τοῦ ὀνόματός σου. ¹⁰ μὴ ποτε εἰπωσὶν ἐν τοῖς ἔθνεσι Ἰουδ εἶπεν ὁ θεός αὐ-
 14 τῶν; καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκη-
 15 σις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκχευμένου. ¹¹ εἰσελδέτω ἐνώπιόν σου
 16 ὁ στεναγμός τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου
 17 περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων. ¹² ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἐπτα-
 18 πλάσια εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν θνείδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνεῖδισάν σε, κύριε.
 19 ¹³ ἡμεῖς γὰρ λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου, ἀνδομολογησόμεθα σοι εἰς
 20 τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἰνέσιν σου.

LXXIX. (LXXX.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

2 Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες, ὁ ὀδηγῶν ὥς ἐπὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ· 3 ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνητι, 4 ὁ ἐναντίον Ἐφραΐμ καὶ Βενιαμὶν καὶ Μανασσῆ, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθε εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. 5 ὁ θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθῆσόμεθα. 6 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἕως ποῦτε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου; 7 ὦ ψωμῖες ἡμᾶς ἄρτον σακχάρων, καὶ ποτιεὶς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ· 8 ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογία τῶν γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. 9 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθῆσόμεθα. διάψαλμα. 10 ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετήρας, 11 ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν· 12 ὠδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ 13 κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ. 14 ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀναδεδραδὲς αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ· 15 ἐξέτεινε τὰ κλή- 16 ματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης, καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυῆδας αὐτῆς. 17 ἵνα τί καθεῖλες τὸν φράγμὸν αὐτῆς, καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν; 18 ἐλυμήνατο αὐτὴν ὡς ἐκ θρυμοῦ, καὶ μονὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν. 19 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον δὴ, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρα νοῦ καὶ ἴδε, καὶ ἐπισκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην· 20 καὶ κατάρτισαι αὐτήν ἥν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ. 21 ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ ἐπιτιμῆσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται. 22 γεννηθήτω ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ, 23 καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ· ζῶσεις 19 ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα. 20 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθῆσόμεθα.

LXXX. (LXXXI.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

2 Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ἰακώβ· 3 λαβετε ψαλμοὺν καὶ δοτε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας· 4 ᾄσατε ἐν νεομενίᾳ σάλταγι, ἐν εὐσήμεν ἡμέρα ἑορτῆς ὑμῶν, 5 ὅτι πρόσ- 6 ταγμα τῷ Ἰσραὴλ ἔστι, καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ἰακώβ· 7 μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔβητο αὐτόν, ἐν τῷ ἐξελεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλώσσαις ἦν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν, 8 ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ 9 κοφίνῳ ἐδούλευσαν. 10 ἐν βλάβει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐβρύσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ κατακλιθεὶς, ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀδιάψαλμα. 11 ἄκουσον, λαός μου, καὶ λαλήσω σοι· Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι. ἐάν 12 ἀκούῃς μου, 13 οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προκυνήσεις θεῷ ἄλλοτρίῳ. 14 ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτνουν τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό. 15 καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι· 16 καὶ ἐκαπέτευσεν αὐ- 17 τοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν. 18 εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἔπο- 19 ρεύθη, 20 ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ τοὺς 21 ἀλβιόντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου· 22 οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐφύευσαντο

LXXIX. 44. A verbis τας κεδρους του θεου rursus incipit cod. alex. 42. ποταμῶν 43. ὁμ αὐτῇ 44. υς pro συς 45. καὶ ἐπιβλεψον 48. δεξιαν σου 49. ἐπικαλεσώμεθα LXXX. 4. υπερ τ. ἀλλοιωθησομένων ψ. τω δανιδ 4. ημερας ε. ημων 7. νωτ. αυτων 8. ομ διαψαλμα 9. ομ καὶ λαλησω σοι ... ισραηλ pon. ante ean

17 αὐτῶ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα· ¹⁷ καὶ ἐψώμωσεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

LXXXI. (LXXXII.)

Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

9 ² Ὁ θεὸς ἔστι ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ διακρίνει. ² ἕως πότε
3 κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε; διάψαλμα. ³ κρίνате
4 ὀρφανὸν καὶ πτωχόν, τρεπιδὸν καὶ πένητα δικαιοῦσατε. ⁴ ἐξέλεσθε πένητα,
5 καὶ πτωχὸν ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε. ⁵ οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν
6 σωθεὶ διαπορεύονται· σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ⁶ ἐγὼ εἶπα
7 Θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες· ⁷ ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσχετε, καὶ Jn. 10,
8 ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων πίπτετε. ⁸ ἀνάστα ὁ θεός, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι οὐ κατα- 34.
κληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

LXXXII. (LXXXIII.)

Ὡδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

2 ² Ὁ θεός, τίς ὁμοιωθήσεται σοι; μὴ σιγήσης μηδὲ καταπραΰνης, ὁ θεός,
3 ³ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦσαν κεφαλὴν. ⁴ ἐπὶ
τὸν λαόν σου κατεπακουρεύσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων
5 σου. ⁵ εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνησθῇ
6 τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἔτι. ⁶ ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμοιοῖα ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ
7 διαθήκην διέθεντο, ⁷ τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμηλιταί,
8 Μωᾶβ καὶ οἱ Ἀγαρηνοί, ⁸ Γεβὰ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλῆκ, καὶ ἀλλόφυλοι
9 μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον. ⁹ καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοὺρ συμπαρεγένετο μετ'
10 αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς Δαύ. διάψαλμα. ¹⁰ πόνησον αὐτοῖς
ὡς τῇ Μαδιὰμ καὶ τῷ Σεισάρφ, ὡς τῷ Ἰαβεὶν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεισῶν.
11 ¹¹ ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν ὡς ἐκ πύργου τῇ γῇ. ¹² σοὺ τοὺς
ἀρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὀρθῆ καὶ Ζήβ καὶ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανά, πάντας
13 τοὺς ἀρχοντας αὐτῶν, ¹³ ὅστινες εἶπαν Κληρονομήσωμεν ἑαυτοὺς κατὰ τὴν ἡσυχίαν
14 τοῦ θεοῦ. ¹⁴ ὁ θεός μου, σοὺ αὐτοὺς ὡς τροχόν, ὡς καλὰμην κατὰ
15 πρόσωπον ἀνέμου. ¹⁵ ὥσει πῦρ ὃ διαφλέξει δρυμόν, ὥσει φλόξ κατακαύσαι
16 ὄρη, ¹⁶ οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὄργῃ σου
17 ταραξέεις αὐτούς. ¹⁷ πληρώσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίαν, καὶ ζητήσουσι τὸ
18 ὄνομά σου, κύριε. ¹⁸ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
19 αἰῶνος, καὶ ἐγτραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν. ¹⁹ καὶ γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι
κύριος, οὐ μόνος ὑψίστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

LXXXIII. (LXXXIV.)

Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

2 ² Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων. ³ ἐπιποθεῖ καὶ
ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου· ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ
4 μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεῶν ζώντων. ⁴ καὶ γὰρ στρουθίων εὗρεν ἑαυτῶν οἰκίαν,
καὶ τρυγᾶν νοσοῦν ἑαυτῇ οὐ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς· τὰ θυσιαστήριά σου,
5 κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου. ⁵ μακάριοι οἱ κατοικούντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνεσοῦσί σε. διάψαλμα.

LXXXI. 3. κρίνετε ὀρφανὸν καὶ πτωχόν 4. in f. add αὐτοὺς 8. κληρονομ. αὐτοὺς ἐν LXXXII. 2. μὴ σιγήσεις 4. λα. σου κύριε 5. ἐξολοθρεύσωμεν 7. αγγαρηνοί 9. συμπαρεγένετο ... ἀντίληψιν ... ὅτι διαψάλλμα 10. σισαρα, ὡς οἱ αἰβεῖν ... κισσῶν 11. ἐξέλεσθε 13. το ἀγισστηριον 14. ed. rom. ανεμου, 17. προσωπον pro ονομα LXXXIII. 5. μακ. παντες οι .. ὅτι διαψάλλμα

⁶ μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστὶν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε· ἀναβάσεις ἐν 6
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο, ⁷ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον 7.
ὃν ἔθετο. καὶ γὰρ· εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν· ⁸ πορεύσονται ἐκ δυνάμεως 8
εἰς δύναμιν, ὁφθήσεται ὁ θεὸς τῶν θεῶν ἐν Σιών. ⁹ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνά- 9
μεων εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι ὁ θεὸς Ἰακώβ. διὰ ψαλμα.
¹⁰ ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἔθε ὁ θεός, καὶ ἐπύβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ 10
σου. ¹¹ ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς ἀυλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας· ἐξελεξά- 11
μην παρариπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν με ἐπὶ σκηνώμα-
σιν ἁμαρτωλῶν. ¹² ὅτι ἔλεον καὶ ἀληθεῖαν ἀγαπᾷ κύριος, ὁ θεὸς χάριν καὶ 12
δόξαν δώσει· κύριος οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.
¹³ κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ. 13

LXXXIV. (LXXXV.)

Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς Κορέ ψαλμός.

² Εὐδόκησας κύριε τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ· 2
³ ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 3
διὰ ψαλμα. ⁴ κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργὴν σου, ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ 4
σου. ⁵ ἐπιστρέφον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπέστρεψον τὸν 5
θυμὸν σου ἀπὸ ἡμῶν. ⁶ μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθῇς ἡμῖν· ἡ διατενεῖς τὴν 6
ὀργὴν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν· ⁷ ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, 7
καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί. ⁸ δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου, καὶ 8
τὸ σωτήριόν σου δώσεις ἡμῖν. ⁹ ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἑμοί κύριος ὁ θεός, 9
ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς ὅσιους αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν· ¹⁰ πλήν ἔργυς τῶν φοβουμένων αὐτὸν 10
τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνώσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. ¹¹ ἔλεος καὶ 11
ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφύλησαν· ¹² ἀλήθεια ἐκ τῆς 12
γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διεκύψε. ¹³ καὶ γὰρ ὁ κύριος 13
δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῇ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. ¹⁴ δικαιοσύνη 14
ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ ᾄσει εἰς ὄδον τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

LXXXV. (LXXXVI.)

Προσευχὴ τῷ Δαυίδ.

Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ εἰσάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πένθιμος εἰμι
ἐγώ. ² φύλαξον τὴν ψυχὴν μου ὅτι ὁσὶός εἰμι, σῶσον τὸν δούλόν σου, ὁ θεός, 2
τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. ³ ἐλέησόν με κύριε, ὅτι πρὸς σέ κενυμένος ὢν τὴν 3
ἡμέραν. ⁴ εὐφράνον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σέ κύριε ἦρα τὴν 4
ψυχὴν μου. ⁵ ὅτι σὺ, κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικής καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς 5
ἐπικαλουμένοις σε. ⁶ ἐνώτισαι κύριε τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχε τῇ φωνῇ 6
τῆς δεήσεώς μου. ⁷ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι ἐσθήκουσάς 7
μου. ⁸ οὐκ ἐστὶν ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, κύριε, καὶ οὐκ ἐστὶ κατὰ τὰ ἔργα σου. 8
⁹ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε, 9
καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου· ¹⁰ ὅτι μέγας εἰ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἰ 10
ὁ θεός μόνος ὁ μέγας. ¹¹ ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι 11
ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
¹² ἐξομολογήσομαι σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω 12

6. ἐστὶν ἀντιληψίς 7. κλαυθμῶνος, εἰς τοπὸν 9. ὅτι διαψαλμα 11.
κρίσσειν ... παρариπτεῖσθαι ... θεοῦ μου μᾶλλ. ἢ οἴκ. ἐν σκην. 12. κυρίου
ὁ θεός conjg. ... τοὺς πορευομένους LXXXIV. 2. ἐπεστρεψας 3. * ὅτι
διαψαλμα 6. εἰς τοὺς αἰῶνας 8. κυριε δωῆς ἡμῖν 12. ὅτι καὶ 14. ἐνω-
πιον ... *προπορεύεται LXXXV. 4. ὅτι προσευχή ... ἐπακούσων 2. ὁ θεός
μου 7. ἐπηκούσας 10. ὅτι ὁ μέγας 11. ὅτι ἐν bis

13 τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹³ ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐρρύσω
 14 τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἄδου κατωτάτου. ¹⁴ ὁ θεός, παράνομοι ἐπανάστησαν ἐπ'
 ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταίων ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, καὶ οὐ προέβλετό σε
 15 ἐνώπιον αὐτῶν. ¹⁵ καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οὐκ ἐτίμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος
 16 καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός. ¹⁶ ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, ὅς το
 17 κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδείας σου. ¹⁷ ποιήσον
 μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθή-
 τωσαν, ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

LXXXVI. (LXXXVII.)

Τοῖς υἱοῖς Κορέ ψαλμὸς ᾠδῆς.

2 Οἱ Σεμελίοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. ² ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
 3 Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ. ³ δεδοξασμένα ἐθαλήθη περὶ σοῦ,
 4 ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. διαψάλμα. ⁴ μνησθήσομαι Ῥαββ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώ-
 5 σκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιοπῶν, οὗτοι ἐγενή-
 6 θησαν ἐκεῖ. ⁶ μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
 7 καὶ αὐτὸς ἐσεμελλωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. ⁷ κύριος διηγῆσεται ἐν γραφῇ λαῶν
 καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. διαψάλμα. ⁷ ὡς εὐφρανι-
 μένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

LXXXVII. (LXXXVIII.)

ᾠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορέ, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι,
 συνέσεως Αἰμὼν τῷ Ἰσραηλίτῃ.

2 ² Κύριε ὁ θεός τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναν-
 3 τιον σου. ³ εἰσελθῶ ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν
 4 δέησίν μου, κύριε. ⁴ ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ
 5 ἄθῳ ἤγγισε. ⁵ προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαίνοντων εἰς λάκκον, ἐγενήθην
 6 ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος, ⁶ ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος· ὥστε τραυματίαι ἐρρίμμενοι
 7 ἀπώσθησαν. ⁷ ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θά-
 8 νάτου. ⁸ ἐπ' ἐμέ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς
 9 σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διαψάλμα. ⁹ ἐμάχρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ,
 10 ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς· παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην. ¹⁰ οἱ ὀφθαλ-
 μοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας· καὶ ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε ὅλην τὴν ἡμέ-
 11 ραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου. ¹¹ μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θανάτω-
 12 σια· ἡ λατρίαι ἀναστήσουσι καὶ ἐξομολογήσονται σοι· ¹² μὴ διηγῆσεται τις ἐν
 13 τάφῳ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀληθείάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ· ¹³ μὴ γνωστή-
 14 σεται ἐν τῷ σκότει τὰ θανάσιμά σου, καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλει-
 15 σμένη· ¹⁴ καὶ γὰρ πρὸς σέ κύριε ἐπέκραξα, καὶ τὸ πρῶτ' ἡ προσευχή μου προ-
 16 σπάσει σε. ¹⁵ ἵνα τί κύριε ἀπωθεῖς τὴν προσευχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρός-
 17 μου σου ἀπ' ἐμοῦ; ¹⁶ πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὤψω-
 18 θεις δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηγορήθην. ¹⁷ ἐπ' ἐμέ διήλθον αἱ ὀργαί σου, καὶ
 19 οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με· ¹⁸ ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ, ὅλην τὴν ἡμέ-
 ραν περιέσχον με αἷμα. ¹⁹ ἐμάχρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ τοὺς γνωστούς μου
 ἀπὸ ταλαιπωρίας.

LXXXVI. 3. *om διαψάλμα 6. om διαψάλμα LXXXVII. 4. συνε-
 σεως αἰσθαι 2. κεκραξομαι 3. εἰσελθω 5. ὡς ἐν ἄνθρωπος 6. om ἐρ-
 ριμμενοι 8. *om διαψάλμα 10. om καὶ 14. καὶ ἐγὼ 15. απωθ. τ. ψυ-
 χην μ. 16. *om x. ἐξηγορ. 17. *om καὶ 18. ολ. τ. ημ. c. ante cdd.
 conjg. 19. post φίλον add καὶ πλησιον

LXXXVIII. (LXXXIX.)

Συνέσεως Αἰῶνι τῷ Ἰσραηλίτῃ.

² Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγ- 2
 γελῶ τὴν ἀληθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου. ³ ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος 3
 οἰκοδομηθήσεται, ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀληθεία σου. ⁴ διεψέμην 4
 Act. 13, 30. διαψέμην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὥμοσα Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου. ⁵ ὥς τοῦ αἰῶνος 5
 ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον 6
 σου. διαψάλλμα. ⁶ ἔξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμασία σου, κύριε, καὶ 6
 τὴν ἀληθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων. ⁷ ὅτι τίς ἐν νεφελαῖς ἰσώθησεται τῷ 7
 κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ; ⁸ ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος 8
 ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλω αὐτοῦ. ⁹ κύριε 9
 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὁμοίός σοι; δυνατὸς εἰ κύριε, καὶ ἡ ἀλήθεια σου 10
 κύκλω σου. ¹⁰ σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν 10
 κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις. ¹¹ σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφα- 11
 νον, καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου. 12
¹² σοὶ εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ. τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα 12
 αὐτῆς σὺ ἐξομελλώσας. ¹³ τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἔκτισας, θαβὼρ καὶ 13
 Ἑρμῶν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. ¹⁴ ὁδὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας. 14
 κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου. ¹⁵ δικαιοσύνη καὶ κρίμα 15
 ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου. ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται πρὸ προσώπου 16
 σου. ¹⁶ μακάριος ὁ λαὸς ὁ γυνώσκων ἀλαλαγμόν. κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προς- 16
 ὧπου σου πορεύσονται, ¹⁷ καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν 17
 ἡμέραν, καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται. ¹⁸ ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνά- 18
 μεως αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν. ¹⁹ ὅτι 19
 τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλείως ἡμῶν. ²⁰ τότε ἐλά- 20
 λησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας Ἐψέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατὸν, 21
 Act. 13, 22. ὑψώσας ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. ²¹ εὐρον Δαυὶδ τὸν δούλόν μου, ἐν ἐλέει 21
 ἁγίῳ ἔχρισα αὐτόν. ²² ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντήλημται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίον 22
 μου κατεσχύει αὐτόν. ²³ οὐκ ὤφελήσεται ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ 23
 προσθήσεται τοῦ κακῶσαι αὐτόν. ²⁴ καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς 24
 ἐχθρούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισούντας αὐτόν τροπώσομαι. ²⁵ καὶ ἡ ἀλήθεια μου 25
 καὶ τὸ ἐλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας 26
 αὐτοῦ. ²⁶ καὶ θήσομαι ἐν θαλάσῃ χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιάν αὐτοῦ. 26
²⁷ αὐτὸς ἐπικαλέσεται με Πατήρ μου εἰ σὺ, θεὸς μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς 27
 σωτηρίας μου. ²⁸ καὶ γὰρ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασι- 28
 λεῦσι τῆς γῆς. ²⁹ εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἐλεός μου, καὶ ἡ διαψέμην 29
 μου πιστὴ αὐτῷ. ³⁰ καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, 30
 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. ³¹ ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ 31
 υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου, καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν. ³² ἐὰν τὰ 32
 δικαιώματά μου βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν. ³³ ἐπισκέ- 33
 ψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, καὶ ἐν μάστιγι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 34
³⁴ τὸ δὲ ἐλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ 34
 ἀληθείᾳ μου, ³⁵ οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαψέμην μου, καὶ τὰ ἐκπορεύόμενα 35

LXXXVIII. 4. αἰῶν 5. om διαψάλλμα 6. καὶ γὰρ τὴν 7. om καὶ
 τις 8. φοβερός ἐστίν 10. καταπραΰνης 11. om καὶ 13. x. τὴν θαλασ-
 σάν ... ἐρμωνιέμ τω 17. ἀγαλλιάσονται usque ὑψωθῆσονται in rasura;
 ante pauciora 18. om καύχημα ... ἐν συ 19. ἀντιλήμψις 21. ἐν ἐλαίῳ
 ἁγίῳ μου 22. συναντήλημται 23. *κακώσει pro προς. τ. κακ. αυτ.
 (vdrf) 24. τοὺς εχθ. μ. απο πρ. αυτου ... *om τροπώσομαι (?) 27. ο θεος
 ... ἀντιλημπτωρ 28. καὶ ἐγώ 31. ἐγκαταλείπωσιν 32. βεβηλώσουσιν
 33. ἀδικίας pro αμαρτίας 34. διασχιδάσω ... ουδ ου μη

36 διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀζητήσω. ³⁶ ἅπαξ ὥμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, ἐν
 37 τῷ Δαυὶδ ψεύσομαι. ³⁷ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος
 38 αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου, ³⁸ καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν
 39 αἰῶνα· καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. ³⁹ οὐ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξου-
 40 δένωσας, ἀνεβάλω τὸν χριστόν σου. ⁴⁰ κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου
 41 σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ. ⁴¹ καθεῖλες πάντας τοὺς
 42 πραγμοὺς αὐτοῦ, ἔξου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ θεῖλαι. ⁴² διήρπασαν αὐτὸν πάν-
 43 τες οἱ διοδοῦντες ὁδόν, ἐγενήθη θνείδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. ⁴³ ὤψωσας τὴν
 44 δεξιὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, εὐφρανὰς πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. ⁴⁴ ἀπέστρε-
 45 ψας τὴν βοήθειαν τῆς βομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πο-
 46 λέμῳ. ⁴⁵ κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμού αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν
 47 κατέρβραξας. ⁴⁶ ἐσίμικρνας τὰς ἡμέρας τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ
 48 ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου; ⁴⁷ ἕως πότε κύριε ἀποστρέφῃ εἰς τέλος, ἔοικαυθήσεται
 49 ἕως πῦρ ἡ ὀργή σου; ⁴⁸ μνησθήτι τίς ἡ ὑπόστασις μου· μὴ γὰρ ματαιῶς
 50 ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων; ⁴⁹ τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται
 51 καὶ οὐκ ὀψεται θάνατον, ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου; ⁵⁰ διάψαλμα.
 52 ⁵⁰ ποῦ ἐστι τὰ ἐλθέ σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ Δαυὶδ ἐν τῇ ἀλη-
 53 θείᾳ σου; ⁵¹ μνησθήτι κύριε τοῦ θνείδισμου τῶν δούλων σου, οὐ ὑπέσχον ἐν
 54 τῷ κόλπῳ μου πολλῶν ἔθνων. ⁵² οὐ ἠνείδισαν οἱ ἐχθροὶ σου κύριε, οὐ ὠνεί-
 55 δισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου. ⁵³ εὐλόγητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα.
 γένοιτο γένοιτο.

LXXXIX. (XC.)

Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.

2 Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ. ² πρὸ τοῦ ὅρη γενη-
 3 θῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως
 4 τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. ³ μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπεινώσειν, καὶ εἰπας Ἐπι-
 5 στρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων; ⁴ ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ² Re.
 5 ἐχθὲς ἦτις διήλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί. ⁵ τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσον· ³ 8.
 6 ται, τὸ πρῶτ' ὥσελ' χλόη παρῶσι. ⁶ τὸ πρῶτ' ἀνθήσαι καὶ παρῶσι, τὸ ἐσπέ-
 7 ρας ἀποπέσει, σκληρυνθῇ καὶ ξηρανθῇ. ⁷ ὅτι ἐξελεῖσθαι ἐν τῇ ὀργῇ σου,
 8 καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθῃμεν. ⁸ ἔξου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου,
 9 ὁ αἶων ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου, ⁹ ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν
 10 ἐξέλειπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελεῖσθαι. ¹⁰ τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνη ἐμελέτων,
 11 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυνα-
 12 στεαῖς, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος· ὅτι ἐπὶ ἡλθε
 13 πρᾶυτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθισόμεθα. ¹¹ τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς
 14 σου, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ θυμοῦ σου ἐξαρῖσθήσασθαι; ¹² τὴν δεξιὰν σου
 15 οὕτως γνῶρισον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. ¹³ ἐπιστρέψου
 16 κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακληθήτι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου. ¹⁴ ἐνεπλήσθῃμεν τὸ
 17 πρῶτ' τοῦ ἐλθεῖν σου, καὶ ἡγαλλιάσασθαι καὶ εὐφρανθῃμεν· ἐν πάσαις ταῖς
 18 ἡμέραις ἡμῶν εὐφρανθήμεν, ¹⁵ ἀντ' ὧν ἡμερῶν ἐταπεινώσας ἡμᾶς, ἐτῶν
 19 ὧν εἶδομεν κακά. ¹⁶ καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ
 20 ὀδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
 ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

38. *om διαψαλμα 42. παντ. οι παραπορευομενοι την οδον ... αυτον
 pro αυτον (?) 43. δεξ. των βλιβοντων αυτον ... εκχθρους 46. χρονον pro
 θρονου 47. αποστρεφεις 48. μου η υποστ. 50. που εισιν LXXXIX. 1. τω
 μωση ανθρωπω 2. και εως 3. οι υιοι των ανθρ. 4. σου κυριε ως ...
 εκχθες 7. εξελεειπον 9. εξελεειπον ... ωκει 40. πραοτης
 41. γιγνωσκει ... φοβου σου τον θυμον σου 42. γνωρισον μοι ... πεπεδη-
 μενους 44. και ευφρανθημεν ... ημων ευφρανθημεν (sed εν πασαις usque
 ευφρ. rescripta) 47. in f. add και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον

XC. (XCI.)

·Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

·Ο κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλοῦσθῆσεται· ² ἐρεῖ τῷ κυρίῳ Ἀντιλήπτωρ μου εἰ καὶ καταφυγὴ μου, ὁ θεός μου, ἐπιπῶ ἐπ' αὐτόν. ³ ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ λόγου παραχάδους· ⁴ ἐν τοῖς μεταφρῆνοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπίεις· ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. ⁵ οὐ φοβήθησιν ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ⁶ ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκότει, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. ⁷ πεσείται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἔγγει· ⁸ πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπέδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψει. ⁹ ὅτι σὺ κύριε ἡ ἐλπίς μου, τὸν ὑψίστον ἔσω καταφυγὴν σου. ¹⁰ οὐ ⁹ 10 προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ, καὶ μάστιξ οὐκ ἔγγει τῷ σκηνώματί σου· ¹¹ ὅτι ¹¹ 11 τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου· ¹² ἐπὶ χειρῶν ἀρούσι σε, μὴ ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου· ¹³ ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπαβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. ¹⁴ ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ¹⁴ 14 ἔγωγ τὸ ὄνομά μου. ¹⁵ ἐπικαλέσεται πρὸς μέ, καὶ εἰσακουσώμαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν βλάβει, καὶ ἐξελεύμαι αὐτόν καὶ δοξάσω αὐτόν. ¹⁶ μακρότητι ¹⁶ 16 ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν; καὶ δεῖξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

Μι. 4, 6. τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου· 10. 10.

XCI. (XCII.)

Ψαλμός ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

² Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ἐν ὑψίστοις, ³ τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶτὸ τὸ ἐλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα, ⁴ ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ· ⁵ ὅτι εὐφρανὰς με κύριε ἐν τῷ ποιηματί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιᾶσθαι· ⁶ ὡς ἡμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε, σφόδρα ἐβαδύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου· ⁷ ἀνθ' ἃρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα. ⁸ ἐν τῷ ἀνατεῖλαι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὥσπερ χόρτον, καὶ διεκυσψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁹ σὺ δὲ ὑψίστος εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε. ¹⁰ ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπισθῇσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ¹¹ καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρως τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέφ πλόνι· ¹² καὶ ἐπειδὴν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκούσεται τὸ σὺς μου. ¹³ δίκαιος ὡς φοινὴ ἀνθήσει, ὡς ἡ κέδρος ἡ ἐν τῷ λιβάνῳ πληθυνθήσεται. ¹⁴ πεφυτευμένοι ἐν τῷ ὀλέφ κυροῦν ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν· ¹⁵ τότε πληθυνθήσονται ἐν γῇρε πλόνι, καὶ εὐπαύουντες ἔσονται ¹⁶ τοῦ ἀναγγέλλαι ὅτι εὐθὺς κύριος ὁ θεός μου, καὶ ¹⁶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

XCII. (XCIII.)

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκειται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

·Ο κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο, καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

XC. 2. αντιλήπτωρ 3. ρύσεται με 8. οψη 13. επι ασπιδα 14. και-κραζεται πρ. με ... επακουσονται 16. μακροτητα XCI. 5. *om οτι 8. ανα-τελαι αμαρτωλους ... εξολοθρευθωσιν 10. ** ante οτι add οτι ιδου οι εχθροι σου κυριε 14. εν ελαιω 12. και επιδεν (sed και επι εν rasura) ... *om εν τοις prius ... επανιστανομενοις 14. ετι πρo τοτε ... *γηρα (videtur) 16. ο θεος ημων XCII. του σαββατου ... εκατωκεισται

2 ³ ἔτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε· ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐ εἶ. ³ ἔπηραν οἱ ποταμοὶ
 4 κύριε, ἔπηραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν, ⁴ ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν. θά-
 5 μαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης· θαυμαστός ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος. ⁵ τὰ
 μακρῦνά σου ἐπιστάθηναν σφόδρα· τῷ ὄγκῳ σου πρέπει ἄγλασμα, κύριε, εἰς
 μακρότητα ἡμερῶν.

XCIII. (XCIV.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τετραδίᾳ σαββάτου.

2 Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρβήσασατο. ² ὑψώθητι
 3 ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερφηάνοις. ³ ἕως πότε ἁμαρ-
 4 τῶλοι, κύριε, ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχῆσονται; ⁴ φθίγγονται καὶ λαλήσουσιν
 5 ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; ⁵ τὸν λαόν σου κύριε
 6 ἐταπείνωσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν· ⁶ χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπ-
 7 ἔκειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν· ⁷ καὶ εἶπαν Οὐκ ὀφείτοις κύριος, οὐδὲ
 8 συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ. ⁸ σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτε
 9 φρονήσατε. ⁹ ὁ φυτεύσας τὸ οὐς οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ
 10 κατανοεῖ; ¹⁰ ὁ παιδεύων ἔσθην οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσκων ἀνθρώπων γινώσκει;
 11 ¹¹ κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσι μάταιοι. ¹² μα- ^{1 Co. 3, 20.}
 13 κάριος ὁ ἀνθρώπος· ὃν ἂν σὺ παιδεύῃς κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς
 14 αὐτόν, ¹³ τοῦ πρᾶναι αὐτῷ ἀφ' ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρ-
 15 τῶν βόθρῳ. ¹⁴ ὅτι οὐκ ἀπόσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονο-
 16 μίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει, ¹⁵ ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν, καὶ
 17 ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθελῆς τῇ καρδίᾳ. διὰ ψαλμα. ¹⁶ τίς ἀναστήσεται μοι
 ἐπὶ πονηρευομένους; ἢ τίς συμπαράστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν
 18 ἀνομίαν; ¹⁷ εἰ μὴ τὸ κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρέκλιθε τῷ ᾄδῃ
 19 ἡ ψυχὴ μου. ¹⁸ εἰ ἔλεγον Σοσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἐλεός σου κύριε ἐβοή-
 20 θη μοι· ¹⁹ κύριε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ
 21 παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν μου. ²⁰ μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος
 22 ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ προστάγματι; ²¹ θηρεύουσιν ἐπὶ ψυχῇ δικαίου,
 23 καὶ αἶμα δῶδον καταδικάζονται. ²² καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν,
 23 καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου· ²³ καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν
 αὐτῶν καὶ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

XCIV. (XCV.)

Δίνοσ ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.

Δεῦτε ἀγαλλιάσμεθα τῷ κυρίῳ, ἀλαλέωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν·
 2 ² προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογίῃ, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλέ-
 3 ξωμεν αὐτῷ, ³ ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς
 4 θεούς. ⁴ ὅτι οὐκ ἀπόσεται κύριος τὸν λαόν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ
 5 πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ ἐστίν· ⁵ ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ
 6 θαλάσσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπλάσαν.
 7 ⁶ δεῦτε προκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου
 8 τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, ⁷ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς
 8 αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ σήμερον ἐάν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσῃτε, ^{He. 3, 7. 8. 9.}

3. in f. add αρουσιν οι ποταμοι επιτριψεις αυτων XCIII. 4. ψαλμ.
 ωδης 2. om ὁ 4. ed. rom. ἀνομαν. interp. 12. μακαριος ανθρωπος
 ... om su 14. επιστρεφει ... *om διαψαλμα 16. επι πονηρευομενοις ...
 συναπαρστησεται 18. *om το ελεος σου 19. om κυριε ... ηυφραναν pro
 ηγαπησαν 20. συμπροσεστω ... επι προσταγμα ... ed. rom. in f. plene
 interp. 23. αυτοις κυριος κατα την α. α. x. κατα την XCIV. 3. επι
 πασαν την γην 4. om οτι ουκ usque λαον αυτου ... εισιν pro εστιν 6.
 κλαυσωμεν 7. της χειρ. αυτ.

μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὥς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ⁹ οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἔδο- 9
κίμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου. ¹⁰ τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ 10
ἐκείνῃ, καὶ εἶπα Ἄελ πλανώνται τῇ καρδίᾳ, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἐγνώσαν τὰς ὁδοὺς μου. ¹¹ ὥς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπανυσίν μου. 11

XCV. (XCVI.)

Ὅτε ὁ οἶκος ὠκοδόμηται μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ᾧδῃ τῷ Δαυὶδ.

¹ Ἀσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ· ² ἄσατε τῷ 2
κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζετε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σω-
τήριον αὐτοῦ. ³ ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς 3
λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ. ⁴ ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός 4
ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς· ⁵ ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἔθνων δαιμόνια, ὁ 5
δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. ⁶ ἐξομολόγησις καὶ ὠραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, 6
ἁγιοσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ. ⁷ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἶ 7
πατριαὶ τῶν ἔθνων, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν· ⁸ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ 8
δόξαν ἐν ὄνοματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.
⁹ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐτῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου 9
αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. ¹⁰ εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ 10
κατέρωσε τὴν οἰκουμένην, ἣτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
¹¹ εὐφρανεῖσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα 11
καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ¹² ἀρῇσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, τότε 12
ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ ὄρυμμου ¹³ πρὸ προσώπου τοῦ κυρίου ὅτι 13
ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

XCVI. (XCVII.)

Τῷ Δαυὶδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.

¹ Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
² νεφέλη καὶ γνόφος κύκλω αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατέρωσας τοῦ 2
θρόνου αὐτοῦ. ³ πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύεται, καὶ φλογεῖ κύκλω τοὺς 3
ἐχθρούς αὐτοῦ· ⁴ ἔφθαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη 4
ἡ γῆ. ⁵ τὰ ὄρη ὡς κηρὸς ἐτάκσαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου 5
κυρίου πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ 6
εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. ⁷ αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ πρὸς- 7
He. 1, 6. κυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· προσκυνή-
σατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ. ⁸ ἤκουσε καὶ εὐφράνθη Σιών, καὶ ἡγαλλιά- 8
σαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἐνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε· ⁹ ὅτι σὺ 9
εἰ κύριος ὁ ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας
τοὺς θεούς. ¹⁰ οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρόν· φυλάσσει κύριος τὰς 10
ψυχὰς τῶν δούλων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς. ¹¹ φῶς ἀνέ- 11
τελε τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη. ¹² εὐφράνθητε δίκαιοι 12
ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολογείσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ.

8. ed. rom. περ. calamo corr. ex πικρ. 9. om με ... με x. ιδον 10. τεσ-
σερακοντα ... ειπον ... καρδ., αυτοι δε 11. *om ει, **supplet η XCV. 4.
ωδη τω δαυ. οτε ο οικ. ωκοδομειτο μ. τ. αιχμ. 3. *om αναγγ. usque δοξ.
αυτου 10. *ειπα ... οτι κυριος 13. απο προσωπου κυριου XCVI. 5. ετα-
κησαν ωσει κηρος 6. *ιδον, **ιδωσαν 7. παντ. οι αγγ. 8. ηυφρανθη
9. οτι συ κυριος υψιστ. 10. πονηρα ... αμαρτωλου 11. ευφροσυνη

XCVII. (XCVIII.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστά ἐποίησεν ὁ κύριος· ἔσωσεν
 2 αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίον· ὁ ἅγιος αὐτοῦ. ² ἐγνώρισε κύριος τὸ
 3 σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἔθνων ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ⁴ ἐμνή-
 σθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ·
 4 εἰδὼσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ⁵ ἀλαλέξατε
 5 τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ, ἔσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε. ⁶ ψάλατε τῷ κυρίῳ
 6 ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, ⁷ ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ
 7 σάλπιγγος κερατίνης· ἀλαλέξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίῳ. ⁸ σαλευθήτω ἡ
 8 θάλασσα καὶ τὸ πλῆρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν·
 9 ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται, ⁹ ὅτι ἦκει
 κρίναι τὴν γῆν· κρίνει τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

XCVIII. (XCIX.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ.

Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργισέσθωσαν λαοί, ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερου-
 2 βίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. ² κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντα
 3 τοὺς λαοὺς. ³ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν
 4 καὶ ἅγιόν ἐστιν. ⁴ καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ· σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητα,
 5 κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ σὺ ἐποίησας. ⁶ ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
 6 καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι. ⁷ Μωυσῆς
 7 ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς ἐσέχκουεν, ⁸ ἐν στύλῳ νεφέ-
 8 λης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ἐφύλασσαν τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ προσταγήματα
 9 αὐτοῦ. ⁹ ἔδωκεν αὐτοῖς. ¹⁰ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν· ὁ θεός, εὐίλατος
 9 ἐγένου αὐτοῖς, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. ¹⁰ ὑψοῦτε κύριον
 τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν.

XCIX. (C.)

Ψαλμός εἰς ἐξομολόγησιν.

Ἀλαλέξατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, ² δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
 3 εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. ³ γινώτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός·
 αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς
 4 αὐτοῦ. ⁴ εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν
 5 ὕμνοις· ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, ἀνείητε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ⁶ ὅτι χρηστὸς κύριος,
 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

C. (CI.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ.

Ἐλεος καὶ κρίσιν ἄσμοι σοι, κύριε· ² ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὀδῷ ἀμώμῳ·
 πότε ἤξεις πρὸς μέ; διεπορευμένη ἐν ἀνακίᾳ καρδίας μου, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου

XCVII. 3. (του ιακωβ) ... ιδοσαν 4. τω κυριω 6. φωνης ... βασ.
 κυριου 7. x. παντες οι κατοικ. εν αυτη 8. in f. add απο προσωπου κυριου
 οτι ερχεται XCVIII. 4. χερουβειν 5. αγιον 6. x. αυτ. εισηκουσεν αυ-
 του 7. οτι εφυλασσαν ... προσταγμ. αυτου α 8. συ ευειλατος XCIX. 3. ο
 θεος ημων ... ημεις, ημεις δε λαος ... ομι της 4. post εξομολογησει nld
 εις ... εν υμνοις cum εξομ. α. conig. 5. οτι εις τον C. 4. ομι ψαλμος
 ... ελαιον 2. εμμεσω

μου. ³ οὐ προεβίμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιούντας παρα-
βάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή, ⁴ ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ ἔ
τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον. ⁵ τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὁ
τοῦτον ἐξεδίδωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῃ καρδίᾳ, τοῦτω οὐ συνή-
σθιον. ⁶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς, τοῦ συγκαθίστααι αὐτοὺς ὡς
μετ' ἐμοῦ· πορευόμενοι ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ οὗτός μοι ἐλειτούργει. ⁷ οὐ κατῴκει
ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν· λαλῶν ἀδικα οὐ κατεῦθυνεν
ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου. ⁸ εἰς τὰς πύλας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρ-
τωλοὺς τῆς γῆς, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀδικίαν.

CI. (CII.)

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀνηδικῇ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέξιν
αὐτοῦ.

² Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σέ ἐλ-
θέτω. ³ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα θλίβο-
μαι, κλῖνον πρὸς μετ' ἐμὲ τὸ οὖς σου· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ
εἰσάκουσόν μου· ⁴ ὅτι ἐξέλειπον ὥς ἐ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ δόξα μου ἔ
ὥς ἐ φρύγιον συνεφρύγησαν. ⁵ ἐπλήγην ὥς ἐ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία ὅ
μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. ⁶ ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ ὁ
μου ἐκολλήθη τὸ ὄστρον μου τῇ σαρκί μου. ⁷ ὡμοιώτην πελεκῆνι ἐρημικῷ, ⁸
ἐγενήτην ὥς ἐ νυκτικὸν ἐν οἰκοπέδῳ, ⁹ ἠγγρύπνησα καὶ ἐγενήτην ὥς ἐ στρου-
θίον μονάζον ἐπὶ δώματι. ¹⁰ ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνειδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ ὁ
οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὠμνουν, ¹¹ ὅτι σποδὸν ὥς ἐ ἄρτον ἔφαγον, καὶ ὁ
τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρων, ¹² ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ ὁ
τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με. ¹³ αἱ ἡμέραι μου ὥς ἐ σκιά ἐκλί-
θησαν, κἀγὼ ὥς ἐ χόρτος ἐξηράνθην. ¹⁴ σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, ¹⁵
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ¹⁶ σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν
Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρήσαι αὐτήν, ὅτι ἦκει καιρὸς. ¹⁷ ὅτι εὐδόκησας
τοῖς δοῦλοι σου τοὺς λήθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι. ¹⁸ καὶ ὁ
φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τὴν δόξαν
σου. ¹⁹ ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν Σιών, καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. ²⁰
ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέ-
ξιν αὐτῶν. ²¹ γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἐτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει
τὸν κυρίον, ²² ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν
γῆν ἐπέβλεψε ²³ τοῦ ἀκούσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λύσαι
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων, ²⁴ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιών τὸ ὄνομα κυρίου
καὶ τὴν αἰνεῖσαι αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ²⁵ ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ
αὐτὸ καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ. ²⁶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχυρὸς
αὐτοῦ τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγελόν μοι· ²⁷ μὴ ἀναγᾶγξ με
ἐν ἡμέσῃ ἡμερῶν μου· ἐν γενεᾷ γενεῶν τῇ ἔτῃ σου. ²⁸ κατ' ἀρχὰς τὴν γῆν
σὺ κύριε ἐξμελέλωςας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· ²⁹ αὐτοὶ
ἀπολούνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ
ὥς ἐ περιβόλαιον ἐλλείξει αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται· ³⁰ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. ³¹ οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ
τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατεῦθυνθήσεται.

He. 1, 10.
11. 12.

7. υπερηφανίαν, ut etiam ed. rom. ... κατηνύθεν ενωπιον 8. εξο-
λεθρευσαι ... την ανομιαν Cl. 1. εναντι 2. ελθω 3. επικαλεσμαι
4. εξελειπον 8. εγενομην ως ... μοναζων 12. και εγω 16. βασιλ. της
γης την 24. τον στεναγμον 23. επισυναχθηται 26. συ κυριε την γην
29. οτι ο:

CH. (CHL.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ
 2 ἅγιον αὐτοῦ. ² εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ μὴ ἐπὶ λαυθάνου πάσας
 3 τὰς ἀνέσεις αὐτοῦ. ³ τὸν εὐλατεῦνonta πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμε-
 4 νον πάσας τὰς νόσους σου. ⁴ τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν
 5 στεφανοῦντά σε ἐν ἐλπίε καὶ οὐκτιρμοῖς, ⁵ τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν
 6 ἐπιθυμίαν σου· ἀνακαινισθήσεται ὡς δετοῦ ἡ νεότης σου. ⁶ ποιῶν ἐλεημοσύνας
 7 ὁ κύριος, καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις. ⁷ ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ
 8 Μωσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ. ⁸ οὐκίτρων καὶ ἐλετήμων ὁ
 9 κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. ⁹ οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν
 10 αἰῶνα μνηεῖ. ¹⁰ οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς
 11 ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπεδῶκεν ἡμῖν, ¹¹ ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς
 12 γῆς ἐκραταίωσε κύριος τὸ θεῖος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. ¹² κατ'
 13 ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολὰ ἀπὸ θυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀπ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
 14 ¹³ κατ'ὡς οὐκίτριε πατὴρ υἱούς, ὥκτειρῃσε κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
 15 ¹⁴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ τὸ πλάσμα ἡμῶν· μνησθήτη ὅτι χροὺς ἐσμέν. ¹⁵ ἀνθρώπος
 16 ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἀνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει. ¹⁶ ὅτι
 17 πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον
 18 αὐτοῦ. ¹⁷ τὸ δὲ θεῖος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ
 19 τοὺς φοβουμένους αὐτόν· καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱούς υἰῶν, ¹⁸ τοῖς φυ-
 20 λάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆ-
 21 σαι αὐτάς. ¹⁹ κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασι-
 22 λεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει. ²⁰ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
 23 δυνατοὶ ἰσχυροὶ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἄκουσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων
 24 αὐτοῦ. ²¹ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
 25 ποιοῦντες τὰ θελήματα αὐτοῦ. ²² εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
 ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ· εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CH. (CIV.)

Τῷ Δαυίδ.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον· κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνῃς σφοδρᾶ.
 2 ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω, ² ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκ-
 3 τείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέβρην. ³ ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ
 4 τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. ⁴ ὁ
 5 ποιεὺν τὸς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέ-
 6 γον. ⁵ ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφαλειαν αὐτῆς, οὐ καλῶνται εἰς τὸν
 7 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁶ ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων
 8 στήσονται ὕδατα. ⁷ ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου φεύγονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
 9 δειλιάσονται. ⁸ ἀναβαίνουσιν ὄρη, καὶ καταβαίνουσι πεδία εἰς τόπον ὃν ἐθε-
 10 μέλισας αὐτοῖς. ⁹ ὄριον ἔθνου ὁ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι κα-
 11 λῦσαι τὴν γῆν. ¹⁰ ὁ ἐξαποστέλλων πηγάς ἐν φάραγγιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων
 12 διελεύσονται ὕδατα. ¹¹ ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδεδόνται
 13 ὄναγροι εἰς θλίψιν αὐτῶν. ¹² ἐπ' αὐτὰ τὰ κτενίνα τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
 14 σει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. ¹³ ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερφῶν
 14 αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. ¹⁴ ὁ ἐξαναστάων
 χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐξαγαγεῖν

CH. 2. πασ. τ. ανταποδοσεις αυτ. 8. ** in f. add και αληθινος 43. οικτειρησεν 44. εμνησθη οτι 49. * βασ. αυτων παντ. 20. παντ. οι αγγ. 21. το θελημα 22. της δεσποτιας αυτου CH. 4. του δαυιδ ... μεγαλοπρεπειαν 4. ** πυρος φλεγα 5. κεινηθησεται 44. δουλια

ἄρτον ἐκ τῆς γῆς· ¹⁵ καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῦναι ¹⁵ πρὸς ὡπλον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει· ¹⁶ χορτασθήσεται ¹⁶ τὰ φύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ λιβάδου ὡς ἐφύτουν· ¹⁷ ἐκεῖ στρουθία ¹⁷ ἐννοσεύουσιν, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν· ¹⁸ ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, ¹⁸ πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογυλλίοις· ¹⁹ ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος ¹⁹ ἔγνω τὴν θύσιν αὐτοῦ· ²⁰ ἔσου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται ²⁰ πάντα τὰ θηρία τοῦ θρυμοῦ, ²¹ σκύμνοι ὠρυόμενοι ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι ²¹ παρὰ τοῦ θεοῦ βρώσιν αὐτοῖς· ²² ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συναχθήσονται, καὶ ²² ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται· ²³ ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἐρ- ²³ γον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἐσπέρας· ²⁴ ὡς ἐμεγαλύνῃ τὰ ²⁴ ἔργα σου κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώσῃ ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου· ²⁵ αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ ἐυρύχωρος· ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθ- ²⁵ μός, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων· ²⁶ ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, θράκων οὗτος ²⁶ ὃν ἐπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ· ²⁷ πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τρο- ²⁷ φὴν αὐτοῖς εὐκαιρον· ²⁸ δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν, ἀνοίξαντος δὲ σου ²⁸ τὴν χεῖρα τὰ σύμματα πλησθήσονται χρηστότητος· ²⁹ ἀποστρέψαντος δὲ σου ²⁹ τὸ πρόσωπον παραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσιν, καὶ εἰς τὸν χεῖρον αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν· ³⁰ ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ ³⁰ κτιοθήσονται, καὶ ἀνακαινεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· ³¹ ἦτω ἡ δόξα κυρίου ³¹ εἰς τὸν αἰῶνα, εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ³² ὁ ἐπιβλέπων ³² ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμει, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται· ³³ ἄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω· ³³ ³⁴ ἡδυνάει αὐτῷ ἡ διαλογὴ μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ³⁴ ³⁵ ἐκλείποισαν ἀμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς· ³⁵ εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον.

CIV. (CV.)

Ἀλληλουῖα.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγέ-
λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ· ² ἄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ, διηγῇ- ²
σασθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ· ³ ἐπαινέσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ³
εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον· ⁴ ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κρα- ⁴
ταιώθητε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός· ⁵ μνησθήτε τῶν θαυ- ⁵
μασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος
αὐτοῦ· ⁶ σπέρμα Ἀβραάμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ· ⁷ αὐτὸς ⁷
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν· ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ· ⁸ ἐμνήσθη εἰς τὸν ⁸
αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγου οὗ ἐνετέλιτο εἰς χιλιὰς γενεάς, ⁹ ὃν διεθετο ⁹
τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ· ¹⁰ καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ἰα- ¹⁰
κώβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον, ¹¹ λέγων Σοὶ δώσω ¹¹
τὴν γῆν Χαναάν, σχοίσμα κληρονομίας ἡμῶν· ¹² ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριμῶ ¹²
βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ· ¹³ καὶ διηλθὼν ἐξ ἔθνος εἰς ἔθνος ¹³
καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον· ¹⁴ οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς, ¹⁴
καὶ ἡλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς· ¹⁵ μὴ ἄψῃσθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν ¹⁵
τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύσθε, ¹⁶ καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν ¹⁶
στῆριγμα ἄρτου συνέτριψεν· ¹⁷ ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς ¹⁷
δοῦλον ἐπράβη Ἰωσήφ· ¹⁸ ἐταπεινώσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρον ¹⁸

16. χορτασθήσονται ... εφυτευσας 17. αρωδιου 18. καταφ. τοις λα-
γωις 21. του αρπάσαι 22. και συνηχθησαν, και εις τας μανδρας 27. τ.
τροφ. αυτων εις καιρον 28. πλησθ. κτιοτητος 31. εις τους αιωνας 33. *οιη
ψαλω usque υπαρχω CIV. 5. *αυτων ων 9. τω ορκω κληρονομ. υμων
15. απτεσθαι ει πονηρενεσθαι 17. ** εξαπεστειλεν

19 διήλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· ¹⁹ μέχρι τοῦ θιβεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ
 20 κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν· ²⁰ ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαῶν
 21 καὶ ἀφῆκεν αὐτόν· ²¹ κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα
 22 πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ, ²² τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν,
 23 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι· ²³ καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον,
 24 καὶ Ἰακώβ παρώκησεν ἐν γῇ Χάμ· ²⁴ καὶ ἠύξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα,
 25 καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ· ²⁵ καὶ μετέστρεψε τὴν καρ-
 26 διαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δοιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐ-
 27 τοῦ· ²⁶ ἔξαπέστειλε Μωυσῆν τὸν δούλον αὐτοῦ, Ἀαρὼν δὲ ἐξελέξατο αὐτόν·
 28 Χάμ· ²⁸ ἔξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν, καὶ παρεπίκραναν τοὺς λόγους
 29 αὐτοῦ· ²⁹ μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἔχ-
 30 θύς αὐτῶν· ³⁰ ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους, ἐν τοῖς ταμίαις τῶν βασιλείων
 31 αὐτῶν· ³¹ εἶπε, καὶ ἦλθε κυνόμυια καὶ σκνίπτες ἐν πᾶσι τοῖς ὅροις αὐτῶν.
 32 33 ³² ἔπειτα τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ³³ καὶ
 34 ἐπάταξε τὰς ἀμπελοὺς αὐτῶν καὶ τὰς σικκὰς αὐτῶν, καὶ συνέτριψε πᾶν ἔν-
 35 θρον ὁρίου αὐτῶν· ³⁴ εἶπε, καὶ ἦλθεν ἀκρις καὶ βροῦχος οὐ οὐκ ἦν ἀρισμός,
 36 καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρ-
 37 πὸν τῆς γῆς αὐτῶν· ³⁶ καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν, ἀπαρ-
 38 χὴν παντός· ³⁷ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ
 39 αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς· ³⁸ εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ
 40 αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς· ³⁹ διεπέτασε νεφέλην εἰς
 41 ὀκλίτην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοὺς τὴν νύκτα· ⁴⁰ ἤτησαν καὶ ἦλθεν
 42 ὀρνυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς· ⁴¹ διέβρῃξε πέτραν καὶ
 43 ἐβρύθησαν ὕδατα, ἔπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί· ⁴² ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λό-
 44 γου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ, τοῦ πρὸς Ἀβραάμ τὸν δούλον αὐτοῦ· ⁴³ καὶ ἐξήγαγε
 45 τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ· ⁴⁴ καὶ
 45 ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐξῶν, καὶ πόνους λαῶν ἐκληρονομῆσαν, ⁴⁵ ὥπως ἂν
 φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

CV. (CVI.)

Ἀλληλουία.

Ἐξομολογήσῃ τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ· ¹ τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς
 3 αἰνέσεις αὐτοῦ; ² μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιούντες δικαιοσύνην
 4 ἐν παντὶ καιρῷ· ³ μνησθήτι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπί-
 5 σκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, ⁴ τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν
 6 σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
 7 τῆς κληρονομίας σου· ⁵ ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
 8 ἠδικήσαμεν· ⁶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἴγυπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ βανυμάσια σου,
 9 καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πληθους τοῦ ἔλεους σου, καὶ παρεπίκραναν ἀνα-
 10 βάλοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ· ⁷ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκεκεν τοῦ θνόμεματος
 11 αὐτοῦ, τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ· ⁸ καὶ ἐπέτιμῃσε τῇ ἐρυθρᾷ θα-
 12 λάσσῃ καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ· ⁹ καὶ
 13 ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
 14 12 ¹⁰ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς βλβόντας αὐτοὺς, εἰς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη· ¹¹ καὶ
 13 ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἤνεσαν τὴν αἴναιον αὐτοῦ· ¹² ἐτάχυναν

19. το λογιον κυριου 25. om και ... τ. καρδ. αυτου 26. εαυτω p10 αυτον 27. τερατων αυτου 28. οτι παρεπικρ. 31. * σκνιφες 35. παντα χροτον ... παντα τον καρπ. 36. εν τη γη αυτ. 37. om δ 41. ποταμοις 43. om αυτου sec. 44. κατεκληρονομησαν 45. εκζητησουσιν CV. 7. om και prius 9. * επιτιμησεν 10. μισουντος 12. επιστ. εν τοις

ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ· ¹⁴καὶ ἔπε- ¹⁵
 σύμψαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπέρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνδρῶ. ¹⁶καὶ ¹⁵
 ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶτημα αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλε πληρομηνὴν εἰς τὴν ψυχὴν
 αὐτῶν. ¹⁶καὶ παρώργισαν Μωυσὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ Ἀαρῶν τὸν ἅγιον ¹⁶
 κυρίου· ¹⁷ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπει Δαδάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγω- ¹⁷
 γὴν Ἀβειρών· ¹⁸καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, καὶ φλόξ κατέ- ¹⁸
 φλεξεν ἁμαρτωλοὺς. ¹⁹καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρήβ, καὶ προσεκύνησαν τῷ ¹⁹
 γλυπτῷ· ²⁰καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοίωματι μόσχου ἑσθόντος ²⁰
 χόρτον. ²¹ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σῶζοντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ²¹
 ἐν Αἰγύπτῳ, ²²θauμαστὰ ἐν γῇ Χάμ, καὶ φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς. ²²
²³καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔσται ²³
 ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ, τοῦ ἀποστρέψαι ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ, τοῦ
 μὴ ἐξολοθρεῖν αὐτοὺς. ²⁴καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν ²⁴
 τῷ λόγῳ αὐτοῦ· ²⁵καὶ ἐνόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰσῆκου- ²⁵
 σαν τῆς φωνῆς κυρίου. ²⁶καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, τοῦ κατα- ²⁶
 βαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ²⁷καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ²⁷
 ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις. ²⁸καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελ- ²⁸
 φεγῶρ, καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν· ²⁹καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτη- ²⁹
 δεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις. ³⁰καὶ ἔσται Φινεὺς καὶ ³⁰
 ἐξιδάσσο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραύσις· ³¹καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς ³¹
 γενεάν καὶ γενεάν ἕως τοῦ αἰῶνος. ³²καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντι- ³²
 λογίας, καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς, ³³ὅτι παρεπύκρναν τὸ πνεῦμα ³³
 αὐτοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ. ³⁴οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ ³⁴
 εἶπε κύριος αὐτοῖς, ³⁵καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐ- ³⁵
 τῶν· ³⁶καὶ ἐδοῦλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάν- ³⁶
 δαλον· ³⁷καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαι- ³⁷
 μονίοις, ³⁸καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἁθῶν, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων ὧν ³⁸
 ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν· καὶ ἐφοнокτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι, ³⁹καὶ ³⁹
 ἐμάκρθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
⁴⁰καὶ ὥργισθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρο- ⁴⁰
 νομίαν αὐτοῦ· ⁴¹καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν ⁴¹
 αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς· ⁴²καὶ ἔσλεψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἔτα- ⁴²
 πεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν. ⁴³πλεονάκεις ἐβόρυσαν αὐτούς, αὐτοὶ δὲ ⁴³
 παρεπύκρναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν, καὶ ἔταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνο- ⁴³
 μιαῖς αὐτῶν. ⁴⁴καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ βλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσα- ⁴⁴
 κοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν· ⁴⁵καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμε- ⁴⁵
 λήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἁέλου αὐτοῦ, ⁴⁶καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκιτρομοὺς ⁴⁶
 ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς. ⁴⁷σῶσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ⁴⁷
 ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 ματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκυχαῖσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. ⁴⁸εὐλογητὸς κύριος ⁴⁸
 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς
 Ἰννοίτο γένοιτο.

15. om και sec. ... εξαποστειλεν πλ. εις τας ψυχας α. 16. τον μω-
 σην ε. τ. παρ., τον ααρων 18. om και sec. 20. θες. αυτου 21. επελαθ-
 θεν του ... ** μεγαλεια 22. θauμασια ... om και 23. εξολοθρευσαι bis
 ... αποστρ. τον θυμον αυτου ... in f. add αυτους 24. την pro γην ... om
 και sec. 34. εξωλεθρευσαν 38. in f. add αυτων 39. om totum versum
 44. *χειρ. εθνων (vdtr) 44. ιδεν 45. *εμετεμεληθη 46. αιχμαλωτισαντων
 47. * om ημας prius

CVI. (CVII.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 2 τοῦ. ³ ἐλπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
 3 ⁴ καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ
 4 καὶ θαλάσσης. ⁵ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ, ὅδον πόλεως κατοί-
 5 κητηρίου οὐχ εὗρον, ⁶ πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέ-
 6 λιπεν. ⁷ καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ὀλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν
 7 ἀναγκῶν αὐτῶν ἐβρύσατο αὐτούς. ⁸ καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθείαν
 8 τοῦ παρευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου. ⁹ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 9 ἔλεῃ αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ¹⁰ ὅτι ἐχόρτασε
 10 ψυχὴν κενήν, καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. ¹¹ κατήμενους ἐν σκότει καὶ
 11 σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ. ¹² ὅτι παρεπύκρναν τὰ
 12 λόγια τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρεξήνουν. ¹³ καὶ ἐταπεινώθη
 13 ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἠσπένθησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. ¹⁴ καὶ ἐκέκρα-
 14 ξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ὀλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν
 15 αὐτούς, ¹⁶ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκοτόντος καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς
 15 θεσμούς αὐτῶν διεβόηξεν. ¹⁷ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἔλεῃ αὐτοῦ
 16 καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ¹⁸ ὅτι συνέτριψε πύλας
 17 χαλκᾶς, καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέβλασεν. ¹⁹ ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνο-
 18 μίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. ²⁰ πᾶν βρώμα ἐβδε-
 19 λύετο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου. ²¹ καὶ ἐκέ-
 20 κρᾶσαν πρὸς κύριον ἐν τῷ ὀλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
 21 ἔσωσεν αὐτούς, ²² ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰσάτο αὐτούς, καὶ ἐβρύ-
 22 σατο αὐτούς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. ²³ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ
 23 ἔλεῃ αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ²⁴ καὶ θυ-
 24 σάτωσαν αὐτῷ θυσίας αἰνέσεως, καὶ ἐξαγγελιάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγα-
 25 λείᾳ. ²⁵ οἱ καταβαλόντες εἰς θάλασσαν, ποιοῦντες ἔργασίαν ἐν
 26 ὕδασι πολλοῖς, ²⁷ αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ
 27 βυθῷ. ²⁸ εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς·
 28 ²⁹ ἀναβαλίνουσι ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαλίνουσι ἕως τῶν ἄβυσσων· ἡ
 29 ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο, ³⁰ ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὥς ὁ μεθύων,
 30 καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. ³¹ καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ
 31 ὀλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς, ³² καὶ ἐπέ-
 32 ταξε τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὐραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς·
 33 ³³ καὶ ἐφράνθησαν ὅτι ἠσύχασαν, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λίμῃνα θάλασσης·
 34 ³⁴ τὸς αὐτῶν. ³⁵ ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἔλεῃ αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμά-
 35 сия αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ³⁶ ὕψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
 36 καὶ ἐν καθεδρᾷ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. ³⁷ ἔθετο ποταμούς εἰς ἔρη-
 37 μον, καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς θίψαν, ³⁸ γῆν καρποφόρον εἰς ἄλμην ἀπὸ κακίας
 38 τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ. ³⁹ ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων, καὶ γῆν ἄν-
 39 υδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων. ⁴⁰ καὶ κατώκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστή-
 40 σαντο πόλεις κατοικεσίας, ⁴¹ καὶ ἐσπεῖραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας,
 41 καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννημάτων. ⁴² καὶ ἐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπληθύνθησαν
 42 σφοδρὰ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμήκυνε. ⁴³ καὶ ὠλόγηθησαν καὶ ἐκακώ-
 43 θησαν ἀπὸ πλεονεξίας κακῶν καὶ ὀδύνης. ⁴⁴ ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἀρχοντας

CVI. 3. om και prim. 5. εξελειπεν 6. ερυσαιο 6. και ψυχην πινω-
 σαν 12. και ησπενθησαν 23. εις την θαλασσαν ... ** οι ποιουντες 24. ιδον
 30. ηνφρανθησαν ... θελημ. αυτου 32. καθεδραις 36. *κατωκησεν 37. γε-
 ννηματος

αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῶ. ⁴¹ καὶ ἐβοήθησε πένητι ⁴¹ ἐκ πτωχείας, καὶ ἔζητο ὡς πρόβατα πατριάς. ⁴² ὁφονταὶ εὐθελῆ καὶ εὐφραν- ⁴² θήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς. ⁴³ τίς σοφὸς καὶ φυ- ⁴³ λάξει ταῦτα, καὶ συνήσει τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου;

CVII. (CVIII.)

Ὡδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

² Ἐτοίμη ἡ καρδιά μου, ὁ θεός, ἐτοίμη ἡ καρδιά μου, ἥσονται καὶ 2 ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ σου. ³ Ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσονται 3 ὄρθρου. ⁴ Ἐξομολογήσομαι σοι ἐν λαοῖς, κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν. ⁵ ὅτι μέγα 4 ὁ ἐπὶ πάντων τῶν οὐρανῶν τὸ εἶδος σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀληθεία σου. ⁶ Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου. ⁷ Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τὴν δεξιὰ σου καὶ ἐπάκουσόν 7 μου. ⁸ ὁ θεός ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὑψώθησονται καὶ διαμερῶ Σικιμα, 8 καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω. ⁹ ἑμός ἐστι Γαλαὰδ, καὶ ἑμός ἐστι 9 Μανασσῆς, καὶ Ἐφραΐμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου· Ἰούδας βασιλεὺς μου, ¹⁰ Μωάβ λέβηθ τῆς ἐλπίδος μου· ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλὼν τὸ ὑπόδημά 10 μου, ἑμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. ¹¹ τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς 11 ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας; ¹² οὐχὶ σὺ ὁ θεός ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; ¹² καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν; ¹³ δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ 13 θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου. ¹⁴ ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν, ¹⁴ καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

CVIII. (CIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμοῦ τῷ Δαυίδ.

Ὁ θεός, τὴν αἰνέσιν μου μὴ παρασιωπήσῃς. ² ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ 2 καὶ στόμα δοῦλου ἐπ' ἐμὲ ἠνοχθή, ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δούλου, ³ καὶ 3 λόγοις μίσους ἐνούκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με θωρεάν. ⁴ ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν 4 με ἐνδιεβάλλον με, ἐγὼ δὲ προστυχόμενος. ⁵ καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ 5 ἀγαθῶν, καὶ μίσος ἀντὶ τῆς ἀγαπῆσεώς μου. ⁶ κατὰστροφὴν ἐπ' αὐτὸν ἁμαρ- 6 τωλόν, καὶ διὰ βόλος στήνῃ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. ⁷ ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλ- 7 θῃ καταδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. ⁸ γεννη- 8 Act. 1. 20. ῃ τήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. ⁹ γεννηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὄφρανοι, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα. ¹⁰ σαλευόμε- 9 10 νοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. ¹¹ ἐξερευνησάτω θανεῖσθαι πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ 11 διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόρους αὐτοῦ. ¹² μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντι- 12 λήπτωρ, μηδὲ γεννηθήτω οὐκίρμων τοῖς ὀφθαλοῖς αὐτοῦ. ¹³ γεννηθήτω τὰ τέκνα 13 αὐτοῦ εἰς ἐξολοθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθεῖν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁴ ἀνα- 14 μνησθεῖν ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐναντὶ κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθεῖν. ¹⁵ γεννηθήτωσαν ἐναντίον κυρίου διὰ παντός, καὶ 15 ἐξολοθρευθεῖν ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁶ ἀντ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι 16 εἰλεος, καὶ κατεδίωξεν ἀνθρώπον πένθητα καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανάτωσαι. ¹⁷ καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἤξει αὐτῷ. καὶ οὐκ 17 ἠγάπησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ἐνεδύσατο κατάραν 18 ὡς ἱμάτιον, καὶ ἐσπλάσεν ὡς εἰ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ καὶ ὡς εἰ λαιὸν 18 ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. ¹⁹ γεννηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡς εἰ 19

42. om to 43. συνήσουσιν CVII. 4. om ὡδὴ ... ψαλμος τ. δαυ. 9. ἀντίληψις 14. ποιήσωμεν ... τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς (sed θλίβ. ημ. **) CVIII. 14. καὶ (sed καὶ add **) ἐξεραυνησάτω 12. ἀντίληπτωρ 13. ἐξο- λεθρευσιν ... ἐξαλειφθήτω 15. ἐξολοθρευθεῖν ε. γ. το μνημοσ. αὐτου 16. του ποιησαι

20 ζῶνῃ ἢν διὰ παντὸς περιζώννυται. ²⁰ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με
 21 παρὰ κυρίου καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. ²¹ καὶ σὺ,
 κύριε κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἐνεκεν τοῦ δυνάματος σου, ὅτι χρηστὸν τὸ
 22 ἔλεός σου· ῥῦσαί με, ²² ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου
 23 τετράρακται ἐντός μου. ²³ ὡσεὶ σκιά ἐν τῷ ἐκκλίνειν αὐτὴν ἀντανήρησεν, ἔξε-
 24 τινάξῃν ὡσεὶ ἀκρίδες. ²⁴ τὰ γόνάτά μου ἡσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ
 25 μου ἡλλοιώθη δι' ἑλαϊον. ²⁵ ἀγάψ ἐγενήθη ὄνειδος αὐτοῖς· εἶδον με, ἐσά-
 26 λουσιν κεφαλὰς αὐτῶν. ²⁶ βοήθησόν μοι, κύριε ὁ Θεός μου, καὶ σῶσόν με
 27 κατὰ τὸ ἔλεός σου· ²⁷ καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χεὶρ σου αὕτη, καὶ σὺ κύριε
 28 ἐποίησας αὐτήν. ²⁸ καταράσσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογῆσεις· οἱ ἐπανιστάμενοι
 29 μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. ²⁹ ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐν-
 διαβαλλόντές με ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοῖδα αἰσχύνῃ αὐτῶν.
 30 ³⁰ ἔξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν
 31 αἰνέσω αὐτόν· ³¹ ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν κατα-
 διωκόντων τὴν ψυχὴν μου.

CIX. (CX.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν ᾤω τοὺς ἐμ. 22. 41.
 2 ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ² ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστείλει σοι pp. Act. 2.
 3 κύριος ἐκ Σιών· κατακυριεύει ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. ³ μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ 34s. 4Co. 15.
 ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἀγίων σου· ἐκ γαστροῦ He. 10, 13.
 4 πρὸ ἐωςφόρου ἐγέννησά σε. ⁴ ὥμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμελήθησεται Σὺ ἱερεὺς He. 7. 21.
 5 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁵ κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέβλασεν 5. 6. 7. 17.
 6 ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεὺς· ⁶ κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα Jo. 12.
 7 συνβλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν. ⁷ ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο
 ὑψώσει κεφαλὴν.

CX. (CXI.)

Ἀλληλουία.

¹ Ἐξομολογήσομαι σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ
 2 συναγωγῇ. ² μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ βελήματα
 3 αὐτοῦ. ³ ἔξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη
 4 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ μνησθήσεται τῶν θαυμασίων
 5 αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οὐκ ἐκτρίμων ὁ κύριος· ⁵ τροφὴν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις
 6 αὐτόν, μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ. ⁶ ἰσχύιν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγ-
 7 γειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἑώνυαν. ⁷ ἔργα χειρῶν
 8 αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις· πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ, ⁸ ἐστηρικμέναι εἰς
 9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιτημένοι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. ⁹ λύτρωσιν ἀπ-
 10 ἐστείλε τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ· ἄγιον καὶ
 πᾶσι τοῖς ποιούσιν αὐτήν· ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, συνέσεις δὲ ἀγαθὴ
 αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXI. (CXII.)

Ἀλληλουία.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ βελή-
 2 σει σφόδρα· ² δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλο-
 3 γηθήσεται· ³ δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ

19. ζωννῃ 20. παρα κυριω 21. μετ εμου ελεος ενεκεν 23. ανταναι-
 ριζην 25. και εγω ... ιδουσω 28. επανιστανομενοι CIX. 1. τω δαυ.
 ψαλμ. 2. om σοι ... και κατακυρ. 7. πιεται υδωρ CX. 4. ευζειων
 CXI. 4. * om σφοδρα 2. ευζειων

μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁴ ἔξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέουσιν· ⁵ ἐλετήμων καὶ οὐκίτρωμων καὶ δικαίος. ⁶ χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οὐκίτρωμων καὶ κυχρῶν, ἡ οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει· ⁷ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται, εἰς μνημόσυνον αἰῶνων ἔσται δικαίος. ⁸ ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται· ⁹ ἐτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον, ¹⁰ ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσεται, ἕως οὗ ἐπὶ δὴ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ. ⁹ ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ. ¹⁰ ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς δόδον- 10 τας αὐτοῦ βρύξει καὶ ταχθήσεται· ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολείπεται.

CXII. (CXIII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε παῖδες κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου. ² εἴη τὸ ὄνομα κυρίου ἐν εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· ³ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι 3 δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα κυρίου. ⁴ ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ 4 τοὺς οὐρανούς ἡ δόξα αὐτοῦ. ⁵ τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς 5 κατοικῶν, ⁶ καὶ τὰ ταπεινά ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· ⁷ ὁ ἐγείρων 6 ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα, ⁸ τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ 8 ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ· ⁹ ὁ κατοικίῳ στεῖραν ἐν οἴκῳ, μη- 9 τέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραينوμένην.

CXIII. (CXIV.)

Ἀλληλούια.

Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου, ² ἔγε- 2 νήσθαι Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ. ³ ἡ θάλασσα εἶδε καὶ 3 ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω· ⁴ τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὥς ἐκ κρι, 4 καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων. ⁵ τί σοί ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες; καὶ 5 σὺ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω; ⁶ τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκίρτησαν ὥς ἐκ 6 κρι, καὶ οἱ βουνοὶ, ὡς ἀρνία προβάτων; ⁷ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη 7 ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, ⁸ τοῦ στρέφοντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας 8 ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων. (CXV.) ⁹ μὴ ἡμῖν, κύριε, ⁽¹⁾ 9 μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἡ τῷ ὀνόματί σου θεὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. ¹⁰ μὴ ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη Που ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; ¹¹ ὁ δὲ θεὸς ⁽²⁻³⁾ 10 ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἡθέλησεν ἐποίησεν. ¹² τὰ ⁽⁴⁾ 12 εἰδωλὰ τῶν ἔθνων ἀργύριον καὶ χρυσόν, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων· ¹³ στόμα ⁽⁵⁾ 13 ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται· ¹⁴ ὠτα ⁽⁶⁾ 14 ἔχουσι καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥίνας ἔχουσι καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται· ¹⁵ χεῖρας ⁽⁷⁾ 15 ἔχουσι καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν· οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυνγι αὐτῶν. ¹⁶ ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες ⁽⁸⁾ 16 οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁷ οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς καὶ ⁽⁹⁾ 17 ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁸ οἶκος Ἀαρῶν ἤλπισεν ἐπὶ κύριον· βοηθὸς ⁽¹⁰⁾ 18 καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ¹⁹ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ ⁽¹¹⁾ 19 κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν. ²⁰ κύριος μνηστὴς ἡμῶν ⁽¹²⁾ 20 εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρῶν· ²¹ εὐλόγησε τοὺς φοβούμενους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων. ⁽¹³⁾ 21 ²² προσεβίη κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν· ⁽¹⁴⁻¹⁵⁾ 22 23 λογημένοι ἡμεῖς τῷ κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ²³ ὁ οὐ- ⁽¹⁶⁾ 24 ρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

4. * τοις εν σκοτ. ... in f. add κυριος ὁ θεος 8. ου μη φοβηθη 40. επι.δ. αμαρτωλων CXII. 4. τον κυριον 3. και μεχρι CXIII. 2. * ισραηλ εις (?) 3. ιδεν 4. * om. οτι 5. σοι pro συ ... εστραφη 46. ομοιοι αυτων 49. om. τον 24. ο ουρ. τω ουρανω

25 (17) ²⁵ οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς
26 (18) ἄδου· ²⁶ ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
εἰς τὸ αἰῶνος.

CXIV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

2 Ἥγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, ² ὅτι
3 ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι· ³ περιέσχον
4 με ὠδίνες θανάτου, κίνδυνοι ἄδου εὗροσάν με, ἠλπίην καὶ ὀδύνην εὔρον· ⁴ καὶ
5 τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην· Ὁ κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου. ⁵ ἐλεήμων
6 ὁ κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν εἰσεῖ· ⁶ φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος·
7 ἐταπεινώσῃ καὶ ἰσώσει με. ⁷ ἐπίστρεψον ψυχὴν μου εἰς τὴν ἀνάπανσίν σου,
8 ὅτι κύριος ἐνηργητήσέ σε· ⁸ ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
9 ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. ⁹ εὐαρε-
στήσω ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων.

CXV. (CXVI.)

Ἀλληλούια.

1 ¹⁰⁻¹¹ Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· ἐγὼ δὲ ἐταπεινώσῃ σφόδρα. ² ἐγὼ δὲ εἶπα 2 Co. 4,
3 ἐν τῇ ἐκστάσει μου Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης. ³ τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ ¹³
4 περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι; ⁴ ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ^{Ro. 3, 2}
5 ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι· ⁵ τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον
6 παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ⁶ τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων
7 αὐτοῦ. ⁷ ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σός καὶ υἱὸς τῆς παιδεί-
8 σης σου· διέβρηξας τοὺς δεσμούς μου. ⁸ σοὶ ᾄσω θυσίαν αἰνέσεως, καὶ
9 ἐν ὀνόματι κυρίου ἐπικαλέσομαι· ⁹ τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
10 ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ¹⁰ ἐν ἀβλαῖς οἴκου κυρίου, ἐν μέσῳ σου
Ἱερουσαλήμ.

CXVI. (CXVII.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔσση, ἐπαινεσατέ αὐτὸν πάντες οἱ λαοί· Ro. 15,
2 ὅτι ἐκραταιώσῃ τὸ θέλος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει ¹¹
εἰς τὸν αἰῶνα.

CXVII. (CXVIII.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογήσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ θέλος αὐτοῦ.
2 εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ θέλος αὐτοῦ·
3 εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ θέλος αὐτοῦ·
4 εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
5 τὸ θέλος αὐτοῦ. ⁵ ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου
6 εἰς πλατυσμόν. ⁶ κύριος ἐμὸν βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι· He. 13, 6.
7 ἄνθρωπος· ⁷ κύριος ἐμὸν βοηθός, καὶ γὰρ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου. ⁸ ἀγαθὸν
9 πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον· ⁹ ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύ-
10 ριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι. ¹⁰ πάντα τὰ ἔσση ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι
11 κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς· ¹¹ κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

26. εὐλογήσωμεν CXIV. 4. * ἐπικαλεσαμένην, ** ἐπεκαλεσα 7. ψυχὴν μου ... ἐνηργητήσεν με 8. ἐξείλετο CXV. 2. om δε 4. ληψομαι 5. om versum 6. ὁσίων αὐτῶν 7. * om ἐγὼ 8. σοι alterum 8. * καὶ το ὄνομα (vdlr) 40. ἐμμεσῶ CXVI. 4. καὶ (sed καὶ add**) ἐπαινεσάτωσαν 2. εφ ημ. το ελ. αὐτου CXVII. 4. om οτι ἀγαθός 7. καὶ ἐγὼ 9. * ἐπ ἀρχοντας

ἡμυνάμην αὐτούς· ¹² ἐκύκλωσάν με ὥς ἐλ μέλισσαι κηρὸν, καὶ ἔξεκαύθησαν ¹²
ὡς πυρ ἐν ξαίνανταίς, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς. ¹³ ὥς τῶν ἀνε- ¹³
τράπητον τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβρετό μου. ¹⁴ ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς ¹⁴
μου ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. ¹⁵ φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτη- ¹⁵
ρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν, ¹⁶ δεξιὰ κυρίου ὕψωσε ¹⁶
με, δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν. ¹⁷ οὐκ ἀποθάνομαι ἀλλὰ ζήσομαι, καὶ ¹⁷
διηγῆσμαι τὰ ἔργα κυρίου. ¹⁸ καὶ δευῶν ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος, καὶ τῷ ¹⁸
νότῳ οὐ παρέδωκέ με. ¹⁹ ἀνολέξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ¹⁹
ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ. ²⁰ αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ²⁰
ἐν αὐτῇ. ²¹ ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σω- ²¹
τηρίαν. ²² ἄλβον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφα- ²²
λήν γωνίας· ²³ παρὰ κύριον ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστι θάυμαστον ἐν ὀφθαλμοῖς ²³
ἡμῶν. ²⁴ αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφραν- ²⁴
θώμεν ἐν αὐτῇ. ²⁵ ὦ κύριε σῶσον θή, ὦ κύριε εὐλόγησον θή. ²⁶ εὐλογημένος ²⁶
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου. ²⁷ θεός ²⁷
κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· συστήσας ἐξορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν ἔως τῶν
κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. ²⁸ θεός μου εἰ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαι σοι· ²⁸
μου εἰ σύ, καὶ ὑψώσω σε· ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγέν-
ου μοι εἰς σωτηρίαν. ²⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰ-
ῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXVIII. (CXIX.)

Ἀλληλουία.

Μακάριοι ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου. ² μακάριοι οἱ ²
ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν· ³ οὐ γὰρ ³
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν. ⁴ σὺ ἐνετείλω ⁴
τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα. ⁵ ὄφελον κατευθύνθησαν αἱ ὁδοὶ ⁵
μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου· ⁶ τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ἐν τῷ με ⁶
ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου. ⁷ ἐξομολογήσομαι σοι ἐν εὐθύτητι καρ- ⁷
δίας, ἐν τῷ μεμαρτημένῳ με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁸ τὰ δικαιώ- ⁸
ματά σου φυλάξω, μὴ με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα. ⁹ ἐν τίνι κατορθώσῃ ⁹
νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου. ¹⁰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ¹⁰
μου ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπόσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. ¹¹ ἐν τῇ καρδίᾳ μου ¹¹
ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὅπως ἂν μὴ ἀμάρτω σοι. ¹² εὐλογητὸς εἰ κύριε, δι- ¹²
δαξόν με τὰ δικαιώματά σου. ¹³ ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξηγγεῖλα πάντα τὰ κρί- ¹³
ματα τοῦ στόματός σου· ¹⁴ ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρωθην ὡς ἐπὶ ¹⁴
παντὶ πλούτῳ. ¹⁵ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω, καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς ¹⁵
σου· ¹⁶ ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου. ¹⁶
ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. ¹⁸ ἀποκα- ¹⁸
λύψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαύματά σου ἐκ τοῦ νόμου σου. ¹⁹
ἀπρόοικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου. ¹⁹
ἐπεπόνησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. ²⁰
ἐπετίμησας ὑπερηφάνους· ἐπακατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου. ²¹
περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξε- ²²
ζήτησα. ²³ καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦ- ²³
λός σου ἠθολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου· ²⁴ καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου με- ²⁴
λέτη μου ἐστὶ, καὶ αἱ συμβουλαὶ μου τὰ δικαιώματά σου. ²⁵ ἐκολλήθη τῷ ²⁵

12. ὡς ἐν πυρ 47. ἐκδιηγῆσμαι 24. αὕτη ἡμέρα 26. * ἡμας 28.
* om sun prius CXVIII. 1. οἱ ἀμωμοὶ 2. οἱ ἐξερευνῶντες 4. σου φυ-
λασσεσθαι (sic) 6. ἐπαισχυνθῶ 7. ἐξομ. σοι κυριε 8. ἐγκαταλείπῃς 9. φυ-
λασσεσθαι 18. τα θαύμασ. σου 24. ἡ συμβουλίαι

26 ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζήσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ²⁶ τὰς ὁδοὺς μου ἐξηγ-
 27 γειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου· διδάξόν με τὰ δικαιοῦματά σου, ²⁷ ὁδὸν δικαιο-
 28 μάτων σου συνέντισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θάυμασίν σου. ²⁸ ἐνύστα-
 29 ξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας, βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου. ²⁹ ὁδὸν
 30 ἀδικίας ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με. ³⁰ ὁδὸν ἀληθείας
 31 ἡρετίσάμην, καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. ³¹ ἐκολλήστην τοῖς μαρτυ-
 32 ρίοις σου, κύριε, μὴ με καταισχύνης. ³² ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλά-
 33 τυνας τὴν καρδίαν μου. ³³ νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιοματίων
 34 σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός. ³⁴ συνέντισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν
 35 νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. ³⁵ ὁδήγησόν με ἐν τῇ τριβῇ
 36 τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠγάπησα. ³⁶ κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρ-
 37 τύρια σου, καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. ³⁷ ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς σου τοῦ
 38 μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζήσόν με. ³⁸ στήσον τὴν δούλῳ μου τὸ
 39 λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου. ³⁹ περιελε τὸν θνεϊδισμόν μου ὃν ὑπώπτευσα,
 40 ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά. ⁴⁰ ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δι-
 41 καιοσύνῃ σου ζήσόν με. ⁴¹ καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, κύριε, τὸ σωτή-
 42 ριον σου κατὰ τὸν λόγον σου. ⁴² καὶ ἀποκριθήσονται τοῖς θνεϊδίμοις μου λό-
 43 γον, ὅτι ἠγάπησα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου. ⁴³ καὶ μὴ περιέλης ἐκ τοῦ στόματός μου
 44 λόγον ἀληθείας ὥς σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασι σου ἐπλήπισα. ⁴⁴ καὶ φυ-
 45 λάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
 46 νος. ⁴⁵ καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυριοῖς σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἤσχυνόμην. ⁴⁷ καὶ
 48 ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου αἷς ἡγάπησα σφόδρα. ⁴⁸ καὶ ἦρα τὰς χεῖράς
 49 μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ὡς ἡγάπησα, καὶ ἡβολέσχουν ἐν τοῖς δικαιομασί
 50 σου. ⁴⁹ μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου ὡς ἐπλήπισάς με. ⁵⁰ αὕτη
 51 με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἐζήσέ με. ⁵¹ ὑπερή-
 52 φανοι παρηγόμουν ὥς σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα. ⁵² ἐμνήσθη
 53 τῶν κρίματων σου ἀπ' αἰῶνος, κύριε, καὶ παρεκλήθη. ⁵³ ἀθυμία κατέσχε με
 54 ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. ⁵⁴ ψαλτὰ ἦσάν μου
 55 τὰ δικαιοματά σου ἐν τῷ πνεύματι μου. ⁵⁵ ἐμνήσθη ἐν νυκτὶ τοῦ θνός-
 56 ματός σου, κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου. ⁵⁶ αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ
 57 δικαιοματά σου ἐξεζήτησα. ⁵⁷ μερίς μου εἶ, κύριε· εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν
 58 νόμον σου. ⁵⁸ ἐβεβήτην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με
 59 κατὰ τὸ λόγιόν σου. ⁵⁹ διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πό-
 60 δας μου εἰς τὰ μαρτύρια σου. ⁶⁰ ἠτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχην τοῦ φυλά-
 61 ξασθαι τὰς ἐντολάς σου. ⁶¹ σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ
 62 νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. ⁶² μεσονύκτιον ἐξεγερóμην τοῦ ἐξομολογήσασθαι
 63 σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ⁶³ μέτοχος ἐγὼ εἰμι πάντων τῶν
 64 φοβουμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. ⁶⁴ τοῦ ἔλεους σου,
 65 κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιοματά σου διδάξόν με. ⁶⁵ χρηστότητα ἐποίησας
 66 μετὰ τοῦ δούλου σου, κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου. ⁶⁶ χρηστότητα καὶ παιδείαν
 67 καὶ γνῶσιν διδάξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. ⁶⁷ πρὸ τοῦ με τα-
 68 πεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμύθησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα. ⁶⁸ χρηστό-
 69 τῃς εἰ σὺ κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου διδάξόν με τὰ δικαιοματά σου.
 70 ἔπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξε-
 71 ρυνήσω τὰς ἐντολάς σου. ⁷¹ ἐτυρώθην ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν

25. * x. το λογιον σ. (?) 26. τ. οδ. σου 30. om και 34. εξεραυ-
 νησω 35. εν τριβῳ 44. κατα λογιον σου 42. ονειδιζ. με ... επι τους
 λογους 43. εφηπιασα 48. ηγαπησα σφοδρα 49. τον λογον ... ω εφηπι-
 σας 57. om του 58. om το 59. διελογ. κατα τας 62. εξομολογησασθαι
 64. τ. ελαιους κυριου 65. κατα το λογιον σου 67. εγω εφυλαξα 69. εξε-
 ραυνησω

νόμον σου ἐμελέτησα. ⁷¹ ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπεινώσας με, ὅπως ἂν μάθω τὰ 71
δικαιώματά σου. ⁷² ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας 72
χρυσίου καὶ ἀργυρίου. ⁷³ αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συν- 73
τίσόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. ⁷⁴ οἱ φοβούμενοί σε ὀφνοῦνται με 74
καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. ⁷⁵ ἔγνω κύριε ὅτι 75
δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθεῖα ἐταπεινώσας με. ⁷⁶ γεννηθήτω δὴ τὸ 76
ἐλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου. ⁷⁷ ἐλθέ- 77
τωσάν μοι οἱ οὐκ ἐπιτιμῶντές σου καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν.
⁷⁸ αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδικῶς ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδο- 78
λεσχῆσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. ⁷⁹ ἐπιστρέψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ 79
οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου. ⁸⁰ γεννηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς 80
δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ. ⁸¹ ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ 81
ψυχὴ μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. ⁸² ἐξέλπιον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς 82
τὸ λόγιόν σου, λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με; ⁸³ ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσχός ἐν 83
πάχῃ, τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. ⁸⁴ πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ 84
δούλου σου; πότε ποτήσεις μοι ἐκ τῶν καταδικαζόντων με κρίσι; ⁸⁵ διηγῇ- 85
σαντό μοι παρανομοὶ ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ ὥς ὁ νόμος σου κύριε. ⁸⁶ πᾶσαι 86
αἱ ἐντολαὶ σου ἀληθεῖαι· ἀδικῶς κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι. ⁸⁷ παρὰ βραχὺ 87
συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου. ⁸⁸ κατὰ 88
τὸ ἐλεός σου ζήσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου. ⁸⁹ εἰς 89
τὸν αἰῶνα, κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ, ⁹⁰ εἰς γενεὰν καὶ γε- 90
νεὰν ἡ ἀληθεῖα σου· ἐξμεμίσωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει, ⁹¹ τῇ διατάξει σου 91
διαμένει ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δούλα σά. ⁹² εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου με- 92
λέτη μου ἐστὶ, τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου. ⁹³ εἰς τὸν αἰῶνα 93
οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐζήσας με. ⁹⁴ σὸς 94
εἰμι ἐγὼ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. ⁹⁵ ἐμὲ ὑπέμειναν 95
ἀμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου συνῆκα. ⁹⁶ πάσης συντελείας 96
εἶδον πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα. ⁹⁷ ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου 97
κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστίν. ⁹⁸ ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφει- 98
σάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμὴ ἐστίν. ⁹⁹ ὑπὲρ πάντας τοὺς 99
διδάσκοντας με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστίν. ¹⁰⁰ ὑπὲρ 100
πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. ¹⁰¹ ἐκ πάσης ὁδοῦ πο- 101
νηρᾶς ἐκάλυσα τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου. ¹⁰² ἀπὸ 102
τῶν κρίματων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοζήτησάς με. ¹⁰³ ὡς γλυκέα τῷ 103
λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. ¹⁰⁴ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν 104
σου συνῆκα, διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας. ¹⁰⁵ λύχνος τοῖς ποσὶ 105
μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου. ¹⁰⁶ ὥμοσα καὶ ἔσπρησα τοῦ φυ- 106
λάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁰⁷ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα κύ- 107
ριε, ζήσόν με κατὰ τὸν λόγον σου. ¹⁰⁸ τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδό- 108
κησον δὴ, κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου διδάξόν με. ¹⁰⁹ ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς 109
χερσὶ σου διὰ παντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹¹⁰ ἔσεντο ἄμαρ- 110
τωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην. ¹¹¹ ἐκληρονόμησα 111
τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσιν.
¹¹² ἐκλινὰ τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶ- 112
να δι' ἀντίμειψιν. ¹¹³ παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. 113
¹¹⁴ βοήθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἰ σύ, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα. 114

72. αγαθον 74. εφηλπισα 77. ελθτωσαν ... και ζησονμαι 84. εις
τον λογον σ. εφηλπισα 82. εξελειπον ... οτι λεγ. Π. π. με 84. ωκει
ασχος 87. ενκατελειπον 91. η ημερα ... συνπαντα 96. ιδον 98. μοι
εστιν 103. γλυχια 104. in f. add οτι συ ενομοζητησας με 107. ed. rom.
σφοδρα κυριε, ζησον (cod. alex. ut edidimus) 109. χερσιν μου 112. αν-
ταμιμψιν 114. αντιληπτωρ ... εφηλπισα

115 ¹¹⁵ ἐκκλινάτε ἀπ' ἐμοῦ πονηρεύμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ μου.
 116 ¹¹⁶ ἀντισταθῶ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζήσῃν με, καὶ μὴ κατασχύνης με
 117 ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου. ¹¹⁷ βοήθησόν μοι καὶ σωθήσομαι, καὶ μελετήσω ἐν
 118 τοῖς δικαιομασί σου διὰ παντός. ¹¹⁸ ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας
 119 ἀπὸ τῶν δικαιομάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν. ¹¹⁹ παραβαίνον-
 120 τας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ
 121 μαρτύριά σου. ¹²⁰ κατήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου, ἀπὸ γὰρ
 121 τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην. ¹²¹ ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην, μὴ παρα-
 122 θῶς με τοῖς ἀδικοῦσί με. ¹²² ἐνδεξάι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ συκο-
 123 φαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι. ¹²³ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλειπον εἰς τὸ σωτήριόν
 124 σου καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου. ¹²⁴ ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου
 125 κατὰ τὸ ἐλεός σου, καὶ τὰ δικαιομάτα σου διδάξόν με. ¹²⁵ δοῦλός σου εἰμι
 126 ἐγώ, συνέτισόν με καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου. ¹²⁶ καιρὸς τοῦ ποιῆσαι
 127 τῷ κυρίῳ· διεσκέδασαν τὸν νόμον σου. ¹²⁷ διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς
 128 σου ὑπὲρ χρυσοῦ καὶ τοπάζιον. ¹²⁸ διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς
 129 σου κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα. ¹²⁹ θάυμαστὰ τὰ μαρτύριά
 130 σου, διὰ τοῦτο ἐξερεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου. ¹³⁰ ὁ θῆλωσις τῶν λόγων σου
 131 φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους. ¹³¹ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐιλκυσα πνεῦμα,
 132 ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν. ¹³² ἐπέβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με κατὰ
 133 τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. ¹³³ τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον
 134 κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία. ¹³⁴ λύτρωσαί
 135 με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. ¹³⁵ τὸ πρόσω-
 136 πόν σου ἐπείφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ διδάξόν με τὰ δικαιομάτα σου.
 137 ¹³⁶ διεξέδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν
 138 νόμον σου. ¹³⁷ δικαίος εἰ κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου. ¹³⁸ ἐνετείλω
 139 δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀλήθειαν σφόδρα. ¹³⁹ ἐξέτηξέ με ὁ ζήλος
 140 σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου. ¹⁴⁰ πεπυρωμένον τὸ λό-
 141 γιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό. ¹⁴¹ νεώτερος ἐγώ εἰμι
 142 καὶ ἐξουδενωμένος, τὰ δικαιομάτα σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹⁴² ἡ δικαιοσύνη σου
 143 δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. ¹⁴³ θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὐ-
 144 ροσάν με, ἐντολαί σου μελέτη μου. ¹⁴⁴ δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα·
 145 συνέτισόν με καὶ ζήσομαι. ¹⁴⁵ ἐκέκραξα ἐν ὀλῇ καρδίᾳ μου, ἐπάκουσόν μου
 146 κύριε, τὰ δικαιομάτα σου ἐκζητήσω. ¹⁴⁶ ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με, καὶ φυ-
 147 λάξω τὰ μαρτύριά σου. ¹⁴⁷ προέφθασα ἐν ἁωρᾷ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λό-
 148 γους σου ἐπήλπισα. ¹⁴⁸ προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ με-
 149 λετᾶν τὰ λόγια σου. ¹⁴⁹ τῆς φωνῆς μου ἀκουσον κύριε κατὰ τὸ ἐλεός σου,
 150 κατὰ τὸ κρίμα σου ζήσῃν με. ¹⁵⁰ προσήγγισαν οἱ καταδικώντές με ἀνομία,
 151 ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν. ¹⁵¹ ἐγγὺς εἰ κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί
 152 σου ἀλήθεια. ¹⁵² κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυριῶν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 153 ἐβεμελίωσας αὐτά. ¹⁵³ ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου
 154 σου οὐκ ἐπελαθόμην. ¹⁵⁴ κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με, διὰ τὸν
 155 λόγον σου ζήσῃν με. ¹⁵⁵ μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρίᾳ, ὅτι τὰ δικαιομάτα
 156 σου οὐκ ἐξεζητήσαν. ¹⁵⁶ οἱ ολκτιρμοί σου πολλοί, κύριε· κατὰ τὸ κρίμα σου
 157 ζήσῃν με. ¹⁵⁷ πολλοὶ οἱ ἐκδικώντές με καὶ θλίβοντές με, ἐκ τῶν μαρτυριῶν
 158 σου οὐκ ἐξέκλινα. ¹⁵⁸ εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγια σου
 159 οὐκ ἐφύλαξαντο. ¹⁵⁹ ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα, κύριε· ἐν τῷ ἐλέει

145. εξεραυνησω 122. εκδεξαι 123. εξελειπον 124. κυριε κατα το
 λογιον σου 127. υπερ το χρυσιον 129. εξηραυνησεν 134. ηνυξα και ηλ-
 κυσα 132. αγαπουντων 136. διεβησαν 139. ο ζηλος του οικου σου ...
 των εντολων σου 143. αι εντολαι 144. και ζησων με 146. εκεκραξα σε
 147. εφηλπισα 154. ει συ κυριε x. π. αι εντολαι σ. 153. και εξελουσαι
 157. εκθλιβοντες 158. ιδον 159. κυριε c. seqq. conig.

σου ζήσόν με. ¹⁶⁰ ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα ¹⁶⁰
τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶¹ ἄρχοντες κατεδίωξάν με θωραξάν, καὶ ¹⁶¹
ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδείλασεν ἡ καρδία μου. ¹⁶² ἀγαλλίσσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ ¹⁶²
λόγια σου, ὡς ὁ εὐρίσκων σκῦλα πολλὰ. ¹⁶³ ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξά- ¹⁶³
μην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα. ¹⁶⁴ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἦνέσά σε ἐπὶ τὰ ¹⁶⁴
κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. ¹⁶⁵ εἰρήνῃ πολλῇ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, ¹⁶⁵
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον. ¹⁶⁶ προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε, καὶ ¹⁶⁶
τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα. ¹⁶⁷ ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτυρία σου, καὶ ¹⁶⁷
ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα. ¹⁶⁸ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτυρία σου, ¹⁶⁸
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ μου ἐναντίον σου, κύριε. ¹⁶⁹ ἐγγυστάτω ἡ δέησίς μου ἐνώ- ¹⁶⁹
πὸν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με. ¹⁷⁰ εἰσελθοὶ τὸ ἀξίωμα μου ¹⁷⁰
ἐνώπιόν σου, κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαι με. ¹⁷¹ ἐξερευζάνοντο τὰ χεῖρά ¹⁷¹
μου ὕμνον, ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιοῦματά σου. ¹⁷² φθέγγεαιτο ἡ γλῶσσά μου ¹⁷²
τὰ λόγια σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ σου δικαιοσύνη. ¹⁷³ γενέσθω ἡ χεὶρ σου ¹⁷³
τοῦ σῶσαι με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἡρετισάμην. ¹⁷⁴ ἐπεπόνησα τὸ σωτήριόν σου, ¹⁷⁴
κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἔστι. ¹⁷⁵ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει ¹⁷⁵
σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι. ¹⁷⁶ ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός ¹⁷⁶
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

CXIX. (CXX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Πρὸς κύριον ἐν τῷ ἄλβεσθαι με ἐκέκραξα, καὶ εἰσέηκουσέ μου. ² κύριε, ²
ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χυλῶν ἀδικῶν καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. ³ τί δο- ³
ξείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν; ⁴ τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ⁴
ἠκονημένα σὺν τοῖς ἄνδρασι τοῖς ἐρημικοῖς. ⁵ οἶμοι ὅτι ἡ παρούσα μου ἔμα- ⁵
κρύνῃ, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηθάρ. ⁶ πολλὰ παρώκνησεν ἡ ⁶
ψυχὴ μου μετὰ τῶν μεσούντων τὴν εἰρήνην. ⁷ ἡμῃν εἰρηνικός· ὅταν ἐλάλουν ⁷
αὐτοῖς, ἐπολέμουν με θωραξάν.

CXX. (CXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἦξει ἡ βοήθειά μου. ² ἡ βοή- ²
θειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ³ μὴ δῶξς ³
εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε. ⁴ ἰδοὺ οὐ νυστάξει ⁴
οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραὴλ. ⁵ κύριος φυλάξει σε, κύριος σκέπη ⁵
σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου. ⁶ ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη ⁶
τὴν νύκτα. ⁷ κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ ⁷
κύριος. ⁸ κύριος φυλάξει τὴν ἐξόδόν σου καὶ τὴν ἐξόδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ⁸
ἔως τοῦ αἰῶνος.

CXXI. (CXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα. ² ἔστω- ²
τες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ. ³ Ἱερουσαλήμ ³
οἰκοδομουμένη ὡς πόλις ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁴ ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν ⁴

164. ἦνεσά σοι 165. αγαπ. το ονομα σου 166. προσεδουκουν 168. ενω-
πιον σου 169. εγγυστατω ... εναντιον σου (sed 168. et 169. usque εναντιον
σου in litura) 170. κατα το κριμα σου ζησον με 171. εξερευζανονται
172. φθεγγεταται ... το λογιον σου CXIX. 5. οιμμοι 6. om την ... ed.
rom. et cod. alex. ειρηνην cum ημ. ειρηνικ. conijg. CXX. 1. ποθεν ηξει
3. νυσταξει 5. ** δεξιας 7. κυρ. φυλαξει σε CXXI. (1. πορευσωμεθα)
3. οι μετοχοι

αἱ φυλαί, φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ἰσραὴλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνό-
 5 ματι κυρίου. ⁵ ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρῖνιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυὶδ.
 6 ⁶ ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐζηνία τοῖς ἀγαπῶσι
 7 σε. ⁷ γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐζηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσι
 8 σου. ⁸ ἕνεκα τῶν ἀδικούντων μου καὶ τῶν πλησόντων μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ
 9 σοῦ. ⁹ ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι.

CXXII. (CXXIII.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

² Πρὸς σέ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. ² Ἰδοὺ
 ὡς ὀφθαλμοὶ δουλῶν εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης
 εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεόν
 3 ἡμῶν, ἕως οὐ οὐκτειρήσῃ ἡμᾶς. ³ Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ
 4 πολλὴ ἐπλήσθημεν ἐξουθενώσεως. ⁴ ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, τὸ ὄνει-
 δος τοῖς εὐζηνοῦσι καὶ ἡ ἐξουθένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

CXXIII. (CXXIV.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

² Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ, ² εἰ μὴ ὅτι κύριος
 3 ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, ³ ἄρα ζῶντας ἂν κατ-
 4 ἐπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς. ⁴ ἄρα τὸ ὕδωρ
 5 ἂν κατεπόνησεν ἡμᾶς, χεῖμαρρὸν διετήληεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. ⁵ ἄρα διετήληεν ἡ
 6 ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. ⁶ εὐλογητὸς κύριος ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
 7 εἰς θῆραν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν. ⁷ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐβρύσθη ἐκ τῆς
 8 παγίδος τῶν θηρευόντων. ⁸ ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐβρύσθημεν. ⁹ ἡ βοή-
 ζεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXIV. (CXXV.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὅρος Σιών· οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
 2 ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ. ² ὄρη κύκλω αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος κύκλω τοῦ λαοῦ
 3 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. ³ ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
 τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων, ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δι-
 4 καιοὶ ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν. ⁴ ἀγαθύνον, κύριε, τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοῖς
 5 εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. ⁵ τοῖς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιάς ἀπάξει κύριος
 μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν· εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

CXXV. (CXXVI.)

¹ Ὡδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

¹ Ἐν τῷ ἐπιστρέφει κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὡσεὶ πα-
 2 ρακεκλημένοι. ² τότε ἐπλήσθη χαρὰς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
 ἀγαλλιάσεως· τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἑμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ'
 3 αὐτῶν. ³ ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραυνόμενοι.
 4 ⁴ ἐπιστρέψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμαρρὸς ἐν τῷ νότῳ. ⁵ οἱ
 6 σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θριοῦσι. ⁶ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ
 ἐκλαίον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
 αἰρόντες τὰ θράγματα αὐτῶν.

4. add αἱ ἀντὶ φυλ. κυρίου 5. ἐπ. οἶκον 7. γενέσθω δε 8. ἐνεκεν
 ... ἐλάλουν δε 9. ἐνεκεν ... ὁμ σοι CXXIII. 4. ὁμ αν 7. ἐρωσθῇ
 ... ἐρωσθῇμεν CXXIV. 2. καὶ κυριος 3. ὁμ κυριος ... ἐν ἀνομία
 CXXV. 4. ὡς pro ὡσεῖ 2. χαρὰ 3. ὡς ο χειμαρρ. 6. αἰροντες pro βαλ-
 λοντες

CXXVI. (CXXVII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἐάν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦν-
τες· ἔάν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγγρύνησεν ὁ φυλάσσων. ² εἰς 2
μάτην ὑμῶν ἐστὶ τὸ ὀρθρίζειν· ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθιόντες ἄρτον
ὀδύνης, ὅταν θῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον. ³ ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου 3
υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦς. ⁴ ὥσει βέλη ἐν χειρὶ θνατοῦ, οὕτως 4
οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετινωγμένων. ⁵ μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπαθυμίαν αὐτοῦ ἐξ 5
αὐτῶν· οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλώσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πυλαῖς.

CXXVII. (CXXVIII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. ² τοῖς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, μακάριος εἰ καὶ καλῶς σου 2
ἔσται. ³ ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος εὐθιγνοῦσα ἐν ταῖς κλίταις τῆς οἰκίας σου· 3
οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτοι ἐλαίων κύκλῳ τῆς τραπέζης σου. ⁴ ἰδοὺ οὕτως εὐλο- 4
γήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον. ⁵ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, 5
καὶ ἴδῃς τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ⁶ καὶ ἴδῃς 6
υἱούς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνῃ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

CXXVIII. (CXXIX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὲ Ἰσραὴλ· ² πλεο- 2
νάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. ³ ἐπὶ 3
τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί, ἐμάχρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν· ⁴ κύ- 4
ριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένους ἁμαρτωλῶν. ⁵ αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφή- 5
τωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών· ⁶ γεννηθήτωσαν ὥσει χόρτος 6
δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκπασθῆναι ἐξηράνθη· ⁷ οὐ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα 7
αὐτοῦ ὁ θερίζων, καὶ τὸν κλῆπον αὐτοῦ ὁ τὰ θράγματα συλλέγων· ⁸ καὶ οὐκ 8
εἶπαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογῆκαμεν ὑμᾶς ἐν ὄνο-
ματι κυρίου.

CXXIX. (CXXX.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, κύριε· ² κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου, 2
γεννηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. ³ ἔάν 3
ἀνομίαι παρατηρήσης κύριε, κύριε τίς ὑποστήσεται; ⁴ ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἔλα- 4
σμός ἐστιν· ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁ ὑπέμεινά σε κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ 5
μου εἰς τὸν λόγον σου. ⁶ ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς 6
πρωίας μέχρι νυκτός· ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον. ⁷ ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ 7
τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, ⁸ καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ 8
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

CXXVI. 4. ο κυριος bis ... οικοδομήσει ... οι οικοδομ. αυτον 2. του
ορθρίζειν ... εγειρεσθαι ... εσθιοντες 5. μακαρ. ανθρωπος ος ... κατα-
ισχυνθωσιν ... εν πυλη CXXVII. 2. τους καρπους των ποτων 3. εν τοις
κλιτ. 5. ευλογησει CXXVIII. 2. εδυνηθησαν 3. επι τω νωτου (sic)
6. δοματων CXXIX. 4. εκεκραξα σε 2. εισακ. της προσευχης μ. 3. πα-
ρατηρηση 6. ed. rom. post κυριον prius plene interpg. ... και μεχρι ... ante
ελπισατω add απο φυλακης πρωιας 7. το ελαιος εστιν 8. αυτων

CXXX. (CXXXI.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Κύριε, οὐχ ὑψώσῃ ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμτεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου·
 2 οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλῳ οὐδὲ ἐν θανάτοις ὑπὲρ ἐμέ. ² εἰ μὴ ἐταπει-
 νοφρόνουν ἀλλὰ ὑψώσω τὴν ψυχὴν μου, ὥς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν
 3 μητέρα αὐτοῦ, ὥς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. ³ ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ
 τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXXI. (CXXXII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

2 Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ. ² ὥς ὥμοσε
 3 τῷ κυρίῳ, ἠΐξαστο τῷ θεῷ Ἰακώβ. ³ Εἰ ἐξελεύσομαι εἰς σκῆνωμα οἴκου μου,
 4 εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου, ⁴ εἰ δώσω ὑπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς
 μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμῶν καὶ ἀνάπαισιν τοῖς χορταφοῖς μου,
 5 ⁵ ἕως οὐ εὐρώ τοπον τῷ κυρίῳ, σκῆνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. ⁶ Ἰδοὺ ἠκούσαμεν
 7 αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, εὐρόμεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ ὄρουμοῦ. ⁷ ἐξελευσώ-
 μεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον οὗ ἔστησαν οἱ
 8 πόδες αὐτοῦ. ⁸ ἀνάστητι κύριε εἰς τὴν ἀνάπαισίν σου, σὺ καὶ ἡ βασιτεία τοῦ
 9 ἀγαπαστάτος σου. ⁹ οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου
 10 ἀγαλλιάσονται. ¹⁰ ἔνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
 11 τοῦ χριστοῦ σου. ¹¹ ὥμοσε κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀψέτησιν
 12 αὐτὴν Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσονται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου. ¹² ἔαν φυλά-
 ξωνται οἱ υἱοὶ σου τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα ἃ διδάξω
 αὐτούς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθίσουνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
 13 ¹³ ὅτι ἐξέλεξαστο κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσαστο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ. ¹⁴ αὕτη
 ἡ κατάπαντός μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὡς κατοικήσω ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν.
 15 ¹⁵ τὴν θῆραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρων.
 16 ¹⁶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσονται ἀγαλ-
 17 λιάσονται. ¹⁷ ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυὶδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ
 18 μου. ¹⁸ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ
 ἀγίασμά μου.

CXXXII. (CXXXIII.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ
 2 αὐτό; ² ὥς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαίνειν ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν
 3 Ἰακώβ, τὸ καταβαίνειν ἐπὶ τὴν ὦαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. ³ ὥς δρόσος Ἀερ-
 μῶν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐντετέλατο κύριος τὴν εὐλο-
 γίαν, ζῶν ἕως τοῦ αἰῶνος.

CXXXIII. (CXXXIV.)

ᾠδὴ τῶν ἀναβαζμῶν.

Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δούλοι κυρίου, οἱ ἐσθῶτες ἐν
 2 οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ² ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας

CXXX. 1. ἀναβαζμων τω δαυιδ ... μου η καρδια 2. εταπεινοφορουν
 α. υ. τ. καρδιαν μου ... ανταποδοσεις CXXXI. 1. πραυτητος 3. Η pro
 Ει 6. εν ευφραζα ... ευραμεν α. εν ταις θασεσει 7. εξελευσομεθα ...
 * αυτων ... εις τοπον 9. αγαλλιασει αγαλλιασονται 11. αψετησει αυτον ...
 επι τον θρονον 12. φυλαξ. υιοι σου ... καθιουντ. εως τ. αιωνος ... * επι
 τον θρονον σ. (vdtr) 13. οτι εκει 14. την χηραν αυτης 17. ητοιμασας
 τω χριστω μου λυχνον CXXXII. 1. ἀναβαζμ. τω δαυιδ 2. επι κεφαλην
 3. τ. ευλογειαν αυτου και ζωνην

ἡμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον. ³ εὐλογῆσαι σε κύριος ἐκ Σιών, ³ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CXXXIV. (CXXXV.)

Ἀλληλούια.

Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου, αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον, ² οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ 2 κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν. ³ αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος. ³ ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν. ⁴ ὅτι τὸν Ἰακώβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ 4 κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτοῦ. ⁵ ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ κύ- 5 ριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς. ⁶ πάντα ὅσα ἤβηλεν ὁ 6 κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πά- 7 σαις ταῖς ἀβύσσοις. ⁷ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑέτον 7 ἐποίησεν, ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ⁸ ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα 8 Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. ⁹ ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν 9 μέσῳ σου Αἴγυπτε, ἐν Φαραῶ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ. ¹⁰ ὃς ἐπάταξεν 10 ἔθνη πολλά, καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταίους, ¹¹ τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν 11 Ἀμορραίων, καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χα- 12 ναάν, ¹² καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ 12 αὐτοῦ. ¹³ κύριε, τὸ ὄνομα σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς 13 γενεάν καὶ γενεάν. ¹⁴ ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις 14 αὐτοῦ παρακληθήσεται. ¹⁵ τὰ εἰδῶλα τῶν ἔθνων ἀργύριον καὶ χρυσόν, ἔργα 15 χειρῶν ἀνθρώπων. ¹⁶ στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλῆσουσι, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ 16 οὐκ ὁρῶνται, ¹⁷ ὥτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γὰρ ἐστὶ πνεῦμα 17 ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹⁸ ὅμοιοι αὐτοῖς γίνονται οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες 18 οἱ πεποῶντες ἐπ' αὐτοῖς. ¹⁹ οἶκος Ἰσραὴλ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἶκος Ἀα- 19 ρῶν εὐλογῆσατε τὸν κύριον. ²⁰ οἶκος Λευὶ εὐλογῆσατε τὸν κύριον, οἱ φοβοῦ- 20 μενοι τὸν κύριον εὐλογῆσατε τὸν κύριον. ²¹ εὐλογητὸς κύριος ἐν Σιών, ὁ κα- 21 τοικῶν Ἱερουσαλήμ.

CXXXV. (CXXXVI.)

Ἀλληλούια.

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ² ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 2 ³ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 3 ⁴ τῷ ποιήσαντι θάνατον μέγα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 4 ⁵ τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 5 ⁶ τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. 6 ⁷ τῷ ποιήσαντι φῶτα μέγα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁸ τὸν 7 ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ⁹ τὴν σε- 9 λήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁰ τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν 10 αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι 11 εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ¹² ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, 12 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹³ τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν 13 εἰς διαίρεσις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ 14

CXXXIV. 3. ** ηδν pro καλον 4. αυτου pro εαυτω 5. εγνω... με-
γας κυριος 6. om πασας 12. δουλω pro λαω 13. κυριε pro και priore
17. και ουκ ακουσονται ei add ρεινας εχουσιν και ουκ οσφρανθησονται χει-
ρας εχουσιν και ου ψηλαφησουσιν ποδας εχουσιν και ου περιπατησουσι
ου φωνησουσιν εν τω λαργγι αυτων 20. λευει 18. παντες οι ποι. α.
21. εκ σιων CXXXV. 1. οτι χρηστος, οτι 9. και τα αστρα

15 διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁵ καὶ ἐκπινάξαντι Φα-
 16 ραῶ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 17 ἑλεος αὐτοῦ· ¹⁷ τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 18 αὐτοῦ· ¹⁸ καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 19 αὐτοῦ, ¹⁹ τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ-
 20 τοῦ, ²⁰ καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
 21 ²¹ καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
 22 ²² κληρονομίαν Ἰσραὴλ δοῦλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ ὅτι
 24 ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
 25 αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ
 26 ἔλεος αὐτοῦ· ²⁵ ὁ διδούς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
 26 ²⁶ ἔξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXXXVI. (CXXXVII.)

Τῷ Δαυὶδ Ἱερεμίου.

Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσταμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ
 2 μνηστῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών· ² ἐπὶ ταῖς ἱτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν
 3 τὰ ὄργανα ἡμῶν, ³ ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ ἀχμαλωτευσαντες ἡμᾶς
 4 λόγους ψῶδων, καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ψῶδων
 5 Σιών· ⁴ πῶς ἔσωμεν τὴν ψῆθον κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; ⁵ ἂν ἐπιλάθωμαι
 6 σου Ἱερουσαλὴμ, ἐπιλησθήτῃ ἡ δεξιὰ μου· ⁶ κολληθήτῃ ἡ γλῶσσά μου τῷ
 7 λάρυγγί μου, ἂν μὴ σου μνηστῶ, ἂν μὴ προανατδῶμαι τὴν Ἱερουσαλὴμ
 8 ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου· ⁷ μνησθήτῃ κύριε τῶν υἱῶν Ἐδὼμ τὴν ἡμέ-
 9 ραν Ἱερουσαλὴμ, τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε βῶς τῶν θεμελίων αὐτῆς.
 8 ⁸ θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀντα-
 9 πόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν· ⁹ μακάριος ὃς κρατήσῃ καὶ ἐδαφίει τὰ
 νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

CXXXVII. (CXXXVIII.)

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, Ἀγγαλοῦ καὶ Ζαχαρίου.

Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων
 2 ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· ² προσκυνήσω
 3 καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου, ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου· ³ ἐν ἡ
 4 ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ
 5 μου δυνάμει σου· ⁴ ἐξομολογήσασθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
 6 ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου· ⁵ καὶ ἀσάτωσαν ἐν ταῖς
 7 πενὰ ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει· ⁷ ἂν πορευθῶ ἐν μέσῳ
 8 ὧν ἡμεῖς, ζήσεις με· ἐπὶ ὄργην ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ
 8 με ἡ δεξιὰ σου· ⁸ κύριε ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ· κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν
 αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς.

14. *μεσου αυτων 15. τω (om και) εκτιναξ. 26. τω κυριω του ουρ.
 CXXXVI. 4. om ιερειμου 2. εκει εκρεμασαμεν 3. οι εκχμαλωτευοντες
 5. *επιλαθωμεν 6. *προαναταξωμεν ... om ως 7. εως ου ο θεμελιος
 εν αυτη CXXXVII. Inscriptio sic: Τω δαυιδ ζαχαριου 4. om οτι ηκου-
 3. usque μου 2. επι παντας το ονομα σου το αγιον ei *add σου
 3. επικαλεσομαι ... εν δυναμει omisso σου 7. *εμμεσω ... ζωσεις με
 ... *om μου 8. κυριος ανταποδωσει

CXXXVIII. (CXXXIX.)

Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνων με· ² σὺ ἔγνων τὴν καρδίαν μου· καὶ 2
τὴν ἔφεσίν μου, σὺ συνήκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν· ³ τὴν 3
τρίβον μου καὶ τὴν σχολὴν μου ἐξηγίασας, καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προε-
δες, ⁴ ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου· ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνων πάντα ⁴
⁵ τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἐπλάσας με καὶ ἔζηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.
⁶ Ἐθαυμαστώθῃ ἡ γνώσις σου ἐξ ἐμοῦ· ἐκραταιώθῃ, σὺ μὴ δύνωμαι πρὸς 5
αὐτήν. ⁷ ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ⁷
ποῦ φύγω; ⁸ ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν 8
ἄδην, πάρει· ⁹ ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας μου κατ' ὄρθρον καὶ κατασκηνώσω 9
εἰς τὰ ἔσχατα τῆς βασιλείας, ¹⁰ καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ 10
καθέξει με ἡ δεξιὰ σου. ¹¹ καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νύξ 11
φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου· ¹² ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ 12
νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.
¹³ ὅτι σὺ ἐκτίσω τοὺς νεφροὺς μου κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρὸς 13
μου. ¹⁴ Ἐξομολογήσομαι σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης· θαυμασία τὰ ἔργα 14
σου, καὶ ἡ ψυχὴ μου γινώσκει σφόδρα. ¹⁵ οὐκ ἐκρύβη τὸ ὅσoutν μου ἀπὸ 15
σοῦ ὁ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτω τῆς γῆς·
¹⁶ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες 16
γραφῆσονται· ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐραὶ ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ ἐμοὶ δὲ λίαν 17
ἐτιμώθησαν οἱ φίλοι μου, ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀργαὶ αὐτῶν· ¹⁸ ἔξα- 18
ριζήσομαι αὐτοὺς καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται· ἐξηγέρθῃ, καὶ ἔτι εἰμι
μετὰ σοῦ. ¹⁹ ἐὰν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλοὺς, ὁ θεός· ἄνδρες αἱμάτων ἐκκλίνετε 19
ἀπ' ἐμοῦ· ²⁰ ὅτι ἔρεῖς εἰς διαλογισμὸν, λήθονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις 20
αὐτῶν. ²¹ οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἔξε- 21
τηκόμην; ²² τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτοὺς, εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι. ²³ δοκί- 22 23
μασόν με, ὁ θεός, καὶ γινώτῃ τὴν καρδίαν μου· ἔτασόν με καὶ γινώτῃ τὰς
τρίβους μου· ²⁴ καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ 24
αἰωνία.

CXXXIX. (CXL.)

Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυίδ ψαλμός.

² Ἐξελού με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσαι με, 2
³ ὅτι νινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέ- 3
Ro. 3, 13. μουσ· ⁴ ἠκόνησαν γλώσσαν αὐτῶν ὥσει ὄφεως, ἰδὲ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη 4
αὐτῶν. διάψαλμα. ⁵ φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων 5
ἀδίκων ἐξελού με, ὅτι νινες ἐλογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματα μου·
⁶ ἐκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσὶ 6
μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. διάψαλμα. ⁷ εἶπα τῷ κυρίῳ Θεός 7
μου εἰ σὺ, ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. ⁸ κύριε κύριε, δύνα- 8
μις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκέλας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
⁹ μὴ παραδῶς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπαθυμίας μου ἁμαρτωλῶ· διελογίσαντο κατ' 9
ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μὴ ποτε ὑψωθῶσιν. διάψαλμα. ¹⁰ ἡ κεφαλὴ τοῦ 10

CXXXVIII. om ε. το τέλος ... τω δ. ψαλμ. ζαχαριου ει ** add εν τη
διαπορα 3. συ εξιγνιασας 8. συ ει εκει 9. κατ ορθρον 12. οτι το σκο-
τος ... om και νυξ ως η. φωτ. 13. * om συ 15. εν τοις κατωτατοις
16. το ακατεργαστον σου ειδουσαν οι οφθαλμοι μου 20. λημψονται 21. επι
τοις εχθροις 23. κυριε pro ο θεος 24. x. ειδη η ειδησ οδον CXXXIX. 4.
ψαλμ. τω δαυ. 2. εξελουμαι 3. αδικιαν 5. απο ανθρωπου αδικου ρυσαι
με ... om του 6. om διαψαλμα 9. εγκαταλειπης ... om διαψαλμα

- 11 κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς. ¹¹ πεσοῦνται ἐπ' αὐτούς ἄνθρακες πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτούς ἐν ταλαι-
 12 πωρίαις, οὐ μὴ ὑποστῶσιν. ¹² ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς
 13 γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει· εἰς καταφθοράν. ¹³ ἔγνω ὅτι ποιήσει κύ-
 14 ριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. ¹⁴ πλὴν δίκαιοι ἐξο-
 μολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐδαίεις σὺν τῷ προσώπῳ σου.

CXL. (CXLI.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ.

- Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου, πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεή-
 2 σῶς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ. ² κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς
 3 θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαροις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή. ³ θοῦ κύριε
 4 φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλή μου. ⁴ μὴ ἐκ-
 κλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις
 5 ἐν ἀμαρτίαις, σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδοιάσω
 6 μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. ⁵ παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλπίε καὶ ἐλπίξει με,
 7 εὐχὴ μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν. ⁶ κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ
 8 ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀστέα ἡμῶν παρὰ τὸν ἄβυσσον. ⁷ ὅτι πρὸς σέ κύριε
 9 κῦριε οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλης τὴν ψυχὴν μου. ⁸ φύ-
 10 λαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργα-
 ζομένων τὴν ἀνομίαν. ¹⁰ πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ· κατὰ
 μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

CXLI. (CXLII.)

- Συνέσεως τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, προσευχή.
 2 ² Φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, φωνὴ μου πρὸς κύριον ἐδεήσθην. ³ ἐκ-
 3 χεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν ἑλπίμιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγ-
 4 γελῶ. ⁴ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ οὐ ἔγνωσ τὰς τρίβους
 5 μου· ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἧ ἔπορευόμην ἐκρυψάν παγίδα μοι. ⁵ κατενόουν εἰς τὰ
 6 δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπαγινώσκων με· ἀπόλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
 7 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου. ⁶ πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα, καὶ εἶπα
 8 Σὺ εἰ ἡ ἐλπίς μου, μερὲς μου ἐν γῇ ζώντων. ⁷ πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
 9 ὅτι ἐταπεινώσθην σφόδρα· ῥύσαι με ἐκ τῶν καταδικώντων με, ὅτι ἐκραταιώ-
 10 θησαν ὑπὲρ ἐμέ. ⁸ ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
 τῷ ὀνόματί σου, κύριε· ἐμέ ὑπομενοῦσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδοῖς μοι.

CXLII. (CXLIII.)

Ψαλμός τῷ Δαυίδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκει.

- Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώπιον σου τὴν δέησίν μου ἐν τῇ
 2 ἀληθείᾳ σου, ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου. ² καὶ μὴ εἰς ἐλπίς εἰς
 3 κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
 3 ³ ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐταπείνωσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ζωὴν

40. *om κοπ. τ. χειλ. αυτ. 44. ανθρακες εν πυρι καταβαλεις α. ei εν ταλ. conjg. cum seqq. 42. εις διαφθοραν 44. ** και κατοικησουσιν CXL. 4. ** συνδυσω (συνδοσσω) 7. ** τα οστα αυτων 8. *om κυριε alterum 9. σκανδαλου 10. οι αμαρτωλοι ... om αν CXLII. 2. εκεκρ., και η φωνη μου προς θεον και προσεσχεν μοι 3. εκχ. ενωπιον αυτου 5. απολετο 6. εκεκραξα προς σε κυριε, ειπα 7. εις pro προς CXLII. 4. κατεδιωξεν ... εισακουσον pro επακ. 3. εις γην

μου, ἐκάτισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροῦς αἰῶνος· ⁴καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμέ ⁴τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου. ⁵ἐμνήσθη ἡμερῶν ἀρχαίων, ⁵καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων. ⁶διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχὴ μου ὡς γῇ ἀνυδρὸς σοι. ⁶διάψαλμα. ⁷ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμωωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. ⁸ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρῶτον τὸ θέός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· ⁸γνώρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχὴν μου. ⁹ἐξέλου με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον. ¹⁰δίδαξόν με ⁹10 τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι θεός μου εἶ σύ· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν τῇ εὐθείᾳ. ¹¹ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου κύριε ζήσεις με, ἐν τῇ ¹¹δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου· ¹²καὶ ἐν τῷ ἐλπί σου ¹²ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἀπολείς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι δοῦλός σου εἰμι ἐγώ.

CXLIII. (CXLIV.)

Τῷ Δαυὶδ πρὸς τὸν Γολιάδ.

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου, ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παρτάξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον· ²θεός μου καὶ καταφυγὴ μου, ἀντι- ²λήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα, ὁ ὑποτάσσω τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ. ³κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐκνώσθη αὐτῷ, ³ἡ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν; ⁴ἄνθρωπος ματαιόητι ὁμωωθή, αἱ ἡμέ- ⁴ραι αὐτοῦ ὥς εἰ σκιά παράγουσι. ⁵κύριε, κλῖνον οὐρανοὺς σου καὶ κατάρθῃ, ⁵ἄψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται· ⁶ἀστραψὸν ἀστραπὴν καὶ σκορπίεις αὐ- ⁶τούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συντράξεις αὐτούς. ⁷ἐξαπόστειλον τὴν ⁷χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαι με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων, ⁸ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ⁸ἀδικίας. ⁹ὁ θεός, φθὴν καίνῃ ἄσσομαι σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ ⁹σοι, ¹⁰τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυὶδ τὸν ¹⁰δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. ¹¹ῥῦσαι με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ¹¹ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας· ¹²ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἰδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, αἱ θυγατέρες ¹²αὐτῶν κεκαλλωπισμένα, περικεκοσμημένα ὡς ὁμοίωμα ναοῦ· ¹³τὰ ταμεῖα ¹³αὐτῶν πληρῇ, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τούτο· τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύτοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν, ¹⁴οἱ βόες αὐτῶν παχείς· οὐκ ἐστὶ ¹⁴κατάπτωμα φραγμοῦ οὐδὲ διεξόδος οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι αὐτῶν. ¹⁵ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ὃ ταῦτά ἐστι, μακάριος ὁ λαὸς οὗ κύριος ὁ θεός αὐτοῦ. ¹⁵

CXLIV. (CXLV.)

Ἀνέσεις τοῦ Δαυὶδ.

Ἵψώσω σε, ὁ θεός μου ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ²καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλο- ²γήσω σε, καὶ ἀνέσεις τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ³μέγας ὁ κύριος καὶ ἀνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλοσύνης αὐτοῦ ³οὐκ ἐστὶ πέρας. ⁴γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν δυνάμιν ⁴

6. om διαψ. 7. ἐξελεῖπεν 9. ἐξελου μοι 10. om οτι 5. μ. εἰ συ ... το αγιον οδ. με εν γη ευδ. 12. ἐξολοθρεύσεις ... οτι εγω δουλ. σου ειμι CXLIII. 2. αντιληπτωρ ... τ. λαον αυτου 3. τις εστιν 4. *σκαια 6. *αστραπην σου 7. ἐξελου μοι 10. om την 14. ἐξελου μοι 12. ων (sed ων in rasura) οι υι. αυτων ως v. ηδρυμμενα 13. ταμια ... εξερευομενα CXLIV. 1. Αινεσεως τω δαυ. 3. μεγας κυριος 4. *αινεσεις

5 σου ἀπαγγελοῦσι· ⁶ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἀγιωσύνης σου
6 λαλήσουσι, καὶ τὰ θαυμασιά σου διηγῇσονται· ⁷ καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβε-
7 ρῶν σου ἐροῦσι, καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῇσονται. ⁸ μνήμην τοῦ πλη-
8 ρους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεῦξονται, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
9 ⁹ οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος· ¹⁰ χρηστὸς κύ-
10 ριος τοῖς ὑπομένουσι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹¹ ἐξο-
11 μολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσοι σου εὐλογησά-
12 τωσάν σε· ¹² δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι, καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλή-
12 σουσι, ¹³ τοῦ γνωρῆσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν
13 δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου. ¹⁴ ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάν-
14 των τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. ¹⁵ πιστὸς
κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὑποστηρί-
15 ζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας, καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατεββαλμέ-
16 νους. ¹⁶ οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν
16 ἐν εὐκαιρίᾳ· ¹⁷ ἀνοίξεις οὐ τὰς χεῖράς σου, καὶ ἐμπαίλας πᾶν ζῶον εὐδοκίας.
17 ¹⁷ δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
18 αὐτοῦ. ¹⁸ ἐγγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλου-
19 μένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ· ¹⁹ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν ποιήσει, καὶ τῆς
20 δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς. ²⁰ φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς
21 ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει. ²¹ αἶψιν κυρίου
λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογέτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

CXLV. (CXLVI.)

Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

2 Αἶνε ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον· ² αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ
3 θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. ³ μὴ πεποιῶτε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων,
4 οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία· ⁴ ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν
γῆν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
5 ⁵ μακάριοι οὗ ὁ θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν
6 θεὸν αὐτοῦ· ⁶ τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ
7 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀληθείαν εἰς τὸν αἰῶνα, ⁷ ποιοῦντα
χρῆμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. κύριος λύει πεπεδημέ-
8 νους· ⁸ κύριος σοφοὶ τυφλοὺς· κύριος ἀνορθοῖ κατεββαγμένους· κύριος ἀγαπᾷ
9 δικαίους· ⁹ κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους, ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται, ¹⁰ μέ-
10 καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ. ¹⁰ βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ θεὸς σου
Σιών εἰς γενεάν καὶ γενεάν.

CXLVI. (CXLVII.)

Ἀλληλουία. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός· τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνάει αἶνεις.
2 ² οἰκοδομῶν Ἰερουσαλὴμ ὁ κύριος, καὶ τὰς διασποράς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει·
3 ³ ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα
4 5 αὐτῶν· ⁴ ὁ ἀριζμῶν πλήθῃ ἄστρον, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς δνόματα καλῶν. ⁵ μέ-
γας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ

5. τ. δόξης σου ... *την αγιοσυνην 6. διηγῶν ει add και την δυ-
ναστιαν σου λαλησουσιν 7. ερευξονται κ. τ. δ. σ. υψωθησονται (sed -η σου
υψ. in rasura) 9. τ. υπομενουσιν αυτον 12. δυναμιν pro δυναστειαν
16. ανοιξεις 18. *πας. τ. επικ. α. ultimum om (vdtr) 20. εξολοθρευσει
CXLV. 4. αγγεου 3. επ υιους 5. om αυτου prim. 8. κυρ. ανορθ. κατερρ.
κυρ. σοφ. τυφλ. 9. αναλημψεται ... αφανισει 40. *αιωναν CXLVI. 4. αγ-
γεου

ἔστιν ἀριθμός. ⁶ ἀναλαμβάνων πράξεις ὁ κύριος, ταπεινῶν δὲ ἀμαρτωλοὺς ἕως 6
τῆς γῆς. ⁷ ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν ⁷
κιθάρα, ⁸ τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἐτοιμάζοντι τῇ γῇ ⁸
ὑετόν, τῷ ἔξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων, ⁹ καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφήν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορά- ⁹
κων τοῖς ἐπακαλουμένοις αὐτόν. ¹⁰ οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου βελήσει, 10
οὐδὲ ἐν ταῖς κινήμασι τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ. ¹¹ εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβου- 11
μένοις αὐτόν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

CXLVII.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ἐπαινέει Ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον, αἶνει τὸν θεόν σου Σιών. ² ὅτι ⁽¹²⁻¹³⁾ 1 2
ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, ἐλόγησε τοὺς υἱοὺς σου ἐν σοί. ³ ὁ ⁽¹⁴⁾ 3
πῆξες τὰ ὄριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε. ⁴ ὁ ἀποστέλλων ⁽¹⁵⁾ 4
τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ. ⁵ τοῦ διδόντος ⁽¹⁶⁾ 5
χιόνα ὥσει ἔριον, ὀμίχλην ὥσει σποδὸν πάσσοντος. ⁶ βάλλοντος κρύσταλλον ⁽¹⁷⁾ 6
αὐτοῦ ὥσει ψαμμοῦς, κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁷ ἀπο- ⁽¹⁸⁾ 7
στελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυή-
σεται ὕδατα. ⁸ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαιοῦματα καὶ ⁽¹⁹⁾ 8
κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραὴλ. ⁹ οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει, καὶ τὰ κρί- ⁽²⁰⁾ 9
ματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

CXLVIII.

Ἀλληλούια. Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. ² αἰ- 2
νεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστροα καὶ τὸ φῶς. 3
⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρα- 4
νῶν. ⁵ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου. ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς 5
ἐνετετέλατο καὶ ἐκτίσθησαν. ⁶ ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα 6
τοῦ αἰῶνος. πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται. ⁷ αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ 7
τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι. ⁸ πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος, 8
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁹ τὰ ὄρη καὶ πάντες βου- 9
νοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι. ¹⁰ τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, 10
ἐρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτὰ. ¹¹ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες 11
καὶ πάντες κριταὶ γῆς. ¹² νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων. 12
¹³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου, ἡ ἐξο- 13
μολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ¹⁴ καὶ ὑψώσεται κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ὕμνος 14
πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

CXLIX.

Ἀλληλούια.

Ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἡ αἴσεις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων. ² εὐ- 2
φρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιάσθωσαν
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. ³ αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ 3
καὶ ψαλτηρίῳ ψαλτάτωσαν αὐτῷ. ⁴ ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώ- 4
σει πρᾶξις ἐν σωτηρίᾳ. ⁵ καυχήσονται ὅσοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ 5
τῶν κοιτῶν αὐτῶν. ⁶ αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαίαι 6
δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, ⁷ τοῦ ποιῆσαι ἐκδικήσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλε- 7
γμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς, ⁸ τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς 8

8. om και χλ. τη δουλ. τ. ανθρ.
CXLVIII. 4. αγγευ 9. παντ. οι βουνοι

CXLVII. 4. αγγευ 8. απαγγελων

CXLIX. 6. εν τω λαρυγγι α.

9 ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς, ⁹ τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἐγγραπτον· δόξα αὕτη ἐστὶ πᾶσι τοῖς ὅσοις αὐτοῦ.

CL.

¹ Ἀλληλουῖα.

Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυναμέως αὐτοῦ· ² αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστεαῖς αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. ³ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ᾗῃ σάλπιγγος, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ· ⁴ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ· ⁵ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. ⁶ πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυὶδ καὶ ἐξῶθεν τοῦ ἀριζμοῦ, ὅτε ἐμονομάχησε τῷ Γολιάθ.

- [1] Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου· ἐποίμηνον τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς μου, αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμοσαν ψαλτήριον. καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μου; αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσακούει· αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἤρξε με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐχρῆσέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς κύριος. ἐξηλθὼν εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἤρα ὄνειδος ἐξ ὠτῶν Ἰσραὴλ.

ΒΙΒΛΙΟΣ ΨΑΛΜΩΝ ΡΝ΄.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΣΑΔΩΜΩΝΤΟΣ.

I.

- ² Παροιμαὶ Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυὶδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ, ² γνώ-
³ ναι σοφίαν καὶ παιδείαν, νοῆσαι τε λόγους φρονήσεως, ³ δέξασθαι τε στροφάς λόγων, νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ, καὶ κρίμα κατευθύνειν· ⁴ ἵνα δώ-
⁵ ἀνάκτοις πανουργίαν, παιδί δὲ νέῳ αἰσθησὶν τε καὶ ἔνοιαν. ⁵ τῶν δὲ γὰρ
⁶ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται· ⁶ νοῆσαι
⁷ τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον, ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. ⁷ ἀρχὴ
σοφίας φόβος κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιούσιν αὐτήν, εὐσέβεια
δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως· σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
⁸ ⁹ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατὴρ σου, καὶ μὴ ἀπόσῃ θεσμούς μητρὸς σου· ⁹ στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σὴ κορυφῇ καὶ κλοῖαν χρύσειον περὶ σῶ τραχήλῳ.

CL. 4. ὄργανοις *Cod. alex. praemittit numerum ρνα (i. e. 151) ... ἰδιογρ. του δαυιδ ... προς τον γολιαθ [3] ὄργανον, οἱ [4] εἰσακουσεται μου [6] ἐν τῷ ἐλαίῳ ... οἱ δε ἀδελφοι [7] ὁ κυριος. ἐξηλθεν [8] παρ ἐκεινου

Subscriptio: ψαλμοι ρν' και ἰδιογραφος

Inscriptio. παροιμαὶ

I. 4. σολωμωντος B. AC των τε ... Ε εστιν 7. ἀρετὴ αἰσθη. ... C ἐξουθενήσουσιν (in rasura) 8. AC νομούς pro παιδείαν 9. ἐξή

¹⁰ υἱέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουλητῆς, ¹¹ ἐὰν παρακα- 10 11
λέσωσί σε λέγοντες· Ἐλθὲ μετ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς
γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως, ¹² καταπίνωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἕλης ζῶντα, καὶ ¹²
ταλαβώμεθα, πλῆσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων· ¹⁴ τὸν δὲ σὸν κλήρον ¹⁴
βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησώμεθα πάντες καὶ μαρσέππειον ἐν γε-
νητῇτῳ ἡμῖν. ¹⁵ μὴ πορευθῆς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν, ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ¹⁵
ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν. ¹⁷ οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πετρωτοῖς· ¹⁸ αὐ- 17 18
τοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακὰ, ἡ δὲ καταστροφή
ἀνδρῶν παρανόμων κακῇ. ¹⁹ αὐταὶ αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων ¹⁹
τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται. ²⁰ σοφία ἐν ἐξό- ²⁰
δοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρῆρσάν ἄγει· ²¹ ἐπ' ἄκρων δὲ τευχέων ²¹
κρυπύσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρ-
ρόυσα λέγει. ²² ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰχρύν- ²²
θῆσονται· οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιδυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι
ἐμίσησαν αἰσθήσιν, ²³ καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους. Ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ²³
ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. ²⁴ ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ ²⁴
οὐχ ὑπήκουσατε, καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε, ²⁵ ἀλλὰ ἀκέρους ²⁵
ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλὰς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχους ἡπειθήσατε· ²⁶ τοιγαροῦν κἀγὼ ²⁶
τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἐρχεται ὑμῖν
ὁλεῖρος, ²⁷ καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφρων θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφή ὁμοίως ²⁷
καταιγίδι παρῇ, καὶ ὅταν ἐρχεται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία, ἡ ὅταν ἐρχη-
ται ὑμῖν ὁλεῖρος. ²⁸ ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθε με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακού- ²⁸
σομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν. ²⁹ ἐμίσησαν γὰρ σο- ²⁹
φίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ κυρίου οὐ προσέλαντο, ³⁰ οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν ³⁰
βουλὰς, ἐμυκτηρίζον δὲ ἐμοῦς ἐλέγχους. ³¹ τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἐαυτῶν ³¹
ὁδοῦ τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἐαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται· ³² ἀνδ' ὧν γὰρ ³²
ἡδίκουν νηπίους φονευθήσονται, καὶ ἐξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ. ³³ ὁ δὲ ἐμοῦ ³³
ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

II.

Υἱέ, ἐὰν δεξιόμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ, ² ὑπα- 2
κούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς συνέσεις, παρα-
βαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθήσιν τῷ νῷ σου. ³ ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ ³
καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνήν σου, ⁴ καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ⁴
ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν· ⁵ τότε συνήσεις φόβον κυρίου, καὶ ἐπίγνωσιν ⁵
θεοῦ εὐρήσεις. ⁶ ὅτι κύριος διδῶσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσις ⁶
καὶ συνέσεις· ⁷ καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθούσι σωτηρίαν, ὑπερασπίζει τὴν πο- ⁷
ρεῖαν αὐτῶν· ⁸ τοῦ φυλάξει ὁδοὺς δικαιοματίων, καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐ- ⁸
τὸν διαφυλάξει. ⁹ τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα, καὶ κατορθώσεις πάν- ⁹
τας ἀξίους ἀγαθούς. ¹⁰ ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἰσθήσις ¹⁰
τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ, ¹¹ βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὅσα ¹¹

40. C. πλανήσουσιν 43. κτισιν 44. AC βαλλαντιον 45. οδους pro εν
οδω ... τον σον ποδα 46. οι γαρ ποδες αυτων εις κακιαν τρεχουσιν και
ταχινοι του εκχειαι αιμα 20. C σοφια δε 21. C θαρουσα 22. AC εχων-
ται 24. υπηκουετε 25. ελεγχους ου προσειχετε 26. AC ηνικα αν 27. AC
η οταν pro και οταν ... C omi η οτ. ερχ. υμ. ολεθρ. 29. γαρ παιδιαν ... omi
του ... C τον δε φοβον κυριου 33. εν ελπιδι II. 4. C υε αν 2. C δε
αυτον επι νουθειαςαν 3. AC** in f. add την δε αισθησιν ζητησης μεγαλη
τη φωνη 4. εξεραυνησεις, C εξερευνησεις 7. C τ. κατορθωσιν ... AC πο-
ριαν 8. AC οδον 9. αυξοντας

12 τηρήσει σε, ¹² ἵνα ῥύσῃται σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος
 13 μηδὲν πιστόν. ¹³ ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς
 14 σκότους, ¹⁴ οἱ εὐφρανόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
 15 ¹⁵ ὧν αἱ τριβοὶ σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχαὶ αὐτῶν, ¹⁶ τοῦ μακράν σε
 ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. ¹⁶ οἶέ, μὴ σε
 17 καταλάβῃ κακὴ βουλὴ, ¹⁷ ἡ ἀπολειπούσα διδασκαλίαν νεότητος, καὶ διαστῆκιν
 18 βέλαν ἐπιλελησμένῃ. ¹⁸ ἔξετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ παρὰ
 19 τῷ ᾄδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἀξονας αὐτῆς. ¹⁹ πάντες οἱ πορεύμενοι ἐν
 αὐτῇ οὐκ ἀναστρέφουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ κα-
 20 ταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. ²⁰ εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθὰς,
 21 εὗροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας. ²¹ ὅτι εὐθεῖς κατασκοινώσουσι γῆν,
 22 καὶ ὅσοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. ²² ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ
 παράνομοι ἐξωστῆθαι ἀπ' αὐτῆς.

III.

Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρ-
 2 3 δια· ² μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς σου καὶ εἰρήνην προσήσουσί σοι. ³ ἐλεημο-
 σύναι καὶ πίστει μὴ ἐκλείπτωσάν σε· ἄφαιται δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ,
 4 5 καὶ εὐρήσεις χάριν. ⁴ καὶ προσοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. ⁵ ἔστι
 6 πεποιθὼς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαῖρου. ⁶ πά-
 7 σαις ὁδοῖς σου γνωρίζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου. ⁷ μὴ ἔσθι φρό-
 8 νιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεόν καὶ ἐκκλίνει ἀπὸ παντὸς κακοῦ. ⁸ τότε
 9 ἔσθαι τῷ σώματί σου, καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου. ⁹ τίμα τὸν κύ-
 ριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων, καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιο-
 10 σύνης. ¹⁰ ἵνα πλητῇ τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σίτου, ὅνῳ δὲ αἱ ληνοὶ
 11 σου ἐκβλύζωσιν. ¹¹ υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ He. 12,
 12 ἐλεγχόμενος. ¹² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν 5. 6.
 13 παραδέχεται. ¹³ μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὔρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρό-
 14 νησιν. ¹⁴ κρείσσον γὰρ αὐτήν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυ-
 15 ρούς, ¹⁵ τιμωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν
 πονηρόν. ¹⁶ εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον
 16 αὐτῆς ἐστὶ. ¹⁶ μήκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ
 17 ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δι-
 18 καί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ. ¹⁸ ἥσυχον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀν-
 τεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπηρειδομένοις ἐπ' αὐτήν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφα-
 19 λῆς. ¹⁹ ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐταμεῖωσεν τὴν γῆν, ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς φρονή-
 20 21 σει. ²⁰ ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐβράβησαν, νέφη δὲ ἐβρύθησαν δρόσους. ²¹ υἱέ μὴ
 22 παραβῆναι, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλήν καὶ ἐννοίαν. ²² ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχὴ σου,
 καὶ χάρις ἡ περὶ σῷ τραχήλῳ· ἔσθαι δὲ ἔσθαι ταῖς σαρκί σου, καὶ ἐπιμέ-
 23 λεια τοῖς σὺν ὀστέοις. ²³ ἵνα παρεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς
 24 σου, ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκώψῃ. ²⁴ ἐάν γὰρ κάτῃ ἀφοβός ἔσῃ, ἐάν δὲ
 25 καθεύδῃς ἡδὲ ὡς ὑπνώσκεις. ²⁵ καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόσην ἐπελθούσαν οὐδὲ
 26 ὀρμάς ἀσεβῶν ἐπερχομένης. ²⁶ ὁ γὰρ κύριος ἔσθαι ἐπὶ πασὶν ὁδῶν σου, καὶ
 27 ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς. ²⁷ μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῇ, ἥλικα ἂν

12. om σε 17. απολειπουσα 18. αυξονας 19. καταλαμβανωνται
 20. λειους 21. ab initio add χρηστοι εσονται οικητορες γης ακαχοι δε
 υπολειφθησονται εν αυτη 22. οδοι δε III. 3. πιστις ... in f. add γρα-
 φον δε αυτας επι το πλτος της καρδιας σου 5. om τη 6. εν πασαις
 7. εκκλιναι 10. ατου 12. παιδευει pro ελεγει 13. ιδεν 14. κρεττον
 15. αντιτασσεται 17. παντες οι τριβοι 19. εν φρονησει 21. παραρηνης
 22. τ. οστ. σου 24. om γαρ 25. και ου μη .

ἔξη ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν. ²⁸ μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὐριον δώσω, ²⁸ δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέτρεται ἡ ἐποῦσα. ²⁹ μὴ ²⁹ τεκτήνην ἐπὶ σὸν φίλον κακῶς, παροικούντα καὶ πεποικῶτα ἐπὶ σοί. ³⁰ μὴ φι- ³⁰ λεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μὴ τί σε ἐργάσῃται κακόν. ³¹ μὴ κτήσῃ κα- ³¹ κῶν ἀνδρῶν δόλῃ, μὴ δὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ³² ἀκαθάρτος γὰρ ἔσται ὁ κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. ³³ κατὰρα θεοῦ ἐν ³³ Jac. 4, 6. οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαυλεις δὲ δικαίων εὐλογούνται. ³⁴ κύριος ὑπερηφάνοις ἀντι- ³⁴ I Pe. 5, 5. τίσσεται, ταπεινοὺς δὲ δίδωσι χάριν. ³⁵ ὁδὸν σοφοῦ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ³⁵ ἀσεβεῖς ὑψώσονται ἀπὸ τῆς ἀπαιτίας.

IV.

¹ Ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρός, καὶ προσέχετε γνώμῃν ἑννοίαν. ² δῶ- ² ρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε. ³ οὐδὲ γὰρ ³ ἐγενόμην ἀγῶν πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός, ⁴ οἷ ⁴ ἔλεγον καὶ ἐδιδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς τὴν καρδίαν· φύ- ⁵ λασσε ἐντολὰς, μὴ ἐπιλάθῃ· ⁶ μὴ δὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος ⁶ μὴ δὲ ἐγ- ⁷ καταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθίσταται σου. ⁸ ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσῃ σε· ⁹ πε- ⁸ ριχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσῃ σε· ¹⁰ τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ· ⁹ ἵνα ⁹ δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῇς ὑπερασπίσῃ σου. ¹⁰ ἄκουε υἱὲ καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἡ ζωὴ σου, ἵνα ¹⁰ σοι γένωνται πολλὰ ὁδοὶ βίου. ¹¹ ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβεβάζω δὲ ¹¹ σε τροχαῖς ὁρθαῖς. ¹² ἔάν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεται σου τὰ διαβή- ¹² ματα· ¹³ ἔάν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιᾷσεις. ¹³ ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς, ¹⁴ ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου. ¹⁴ ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπείλῃς, ¹⁵ μὴ δὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων· ¹⁵ ἐν ᾧ ἂν τόπω στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπεί- ¹⁶ λῃς ἐκεῖ, ἐκθλίβον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον. ¹⁶ οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ¹⁶ ἔάν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφῆρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται· ¹⁷ οἷδε ¹⁷ γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἶνω δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται. ¹⁸ αἱ δὲ ὁδοὶ ¹⁸ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν, προπορεύονται καὶ φωτίζουν εἰς κατορ- ¹⁹ ρώσιν ἡ ἡμέρα. ¹⁹ αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτεῖναι, οὐκ οἶδαι πῶς προσ- ²⁰ κόπουσιν. ²⁰ υἱέ, ἐμῇ ῥῆσει πρόσχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παραβάλλε σὸν οὖς, ²¹ ὅπως μὴ ἐκλείπωσί σε αἱ πηγαὶ σου, φύλασσε αὐτὰς ἐν καρδίᾳ· ²² ζωὴ γὰρ ²¹ ἐστὶ τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτάς, καὶ πάσῃ σαρκὶ ἱσχύς. ²² πάσῃ φυλακῇ τῇρει ²³ τὴν καρδίαν· ²³ ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς. ²⁴ περιελε σεαυτοῦ σχολιὸν στόμα, ²⁵ καὶ ἀδικα χεῖλιν μακρὰν ἀπὸ σου ἄπῳσαι. ²⁵ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὁρᾷ βλέπέ- ²⁶ * Hc. 12. τωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νεύτω δίκαια. ²⁶ ὁρᾷς τροχιάς ποιεῖ σοὶ ποσὶ, ²⁷ καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε· ²⁷ μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μὴ δὲ εἰς τὰ ἀρι- ²⁸ στερά, ἀποστρέψον δὲ σὸν πῶδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς. ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν ²⁹ οἶδεν ὁ θεός, διεστραμμέναι δὲ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· αὐτοὺς δὲ ὁρᾷς ποιήσει ³⁰ τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

V.

Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσχε, ἐμοὺς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς, ² ἵνα φυ- ³ λάξῃς ἑννοίαν ἀγαθήν· ἀλίσθησι δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεται σοι. ³ μὴ πρόσχε ⁴ φαύλῃ γυναικὶ· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνῃς, ἢ πρὸς

27. η χ. σου ευ ποιεῖ (sic) 28. και αυριον 29. τεκτηνε 30. εις σε 34. ζηλωση IV. 2. εγκαταλειπητε 5. κτησαι σοφίαν κτησαι συνεσιν μη επιλαθῃ μηδε εκκλεινης απο ρηματων στοματος μου 6. μη εγκαταλειπης 10. πληθυνθησ. σοι 13. οπι αλλα 16. απ αυτων, ου 18. κατορρωσει 24. εκλειπωσιν ... εν ση καρδια 22. σαρκι αυτου ιασεις 24. απο σου μακραν απωσον 27. προαξει V. 2. αισθησιν ... εντελλομαι σοι

S*

4 καιρὸν λαπαίνει σὸν φάρυγγα· ⁴ ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὕρησεις
 5 καὶ ἡκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου. ⁵ τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες
 6 τῆς οὐκ ἐρείδεται· ⁶ ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραί δὲ αἱ τροχαί·
 7 αὐτῆς καὶ οὐκ εὖγνωστοι. ⁷ νῦν οὖν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσεις
 8 ἔμοις λόγους. ⁸ μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς τὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς ὁ-
 9 ραῖς οὐκων αὐτῆς· ⁹ ἵνα μὴ πρόη ἄλλοις ζωὴν σου, καὶ σὸν βίον ἀνελεήμο-
 10 σιν· ¹⁰ ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἄλλοτριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οὐκους
 11 ἄλλοτρίων ἐλθῶσι· ¹¹ καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἥνικα ἂν κατατριβῶσι
 12 σάρκες σώματός σου, ¹² καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδεῖαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέ-
 13 κλινεν ἡ καρδία μου· ¹³ οὐκ ἤκουον φωνῆν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός
 14 μέ, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου· ¹⁴ παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
 15 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. ¹⁵ πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγέλων καὶ ἀπὸ
 16 σῶν φρεάτων πηγῆς. ¹⁶ μὴ ὑπερεκχειλῶ σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς
 17 δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα· ¹⁷ ἔστω σοι μόνω ὑπάρχοντα,
 18 καὶ μηδεὶς ἄλλοτριος μεταστέτω σοι· ¹⁸ ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι.
 19 Ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. ¹⁹ ἑλαφὸς φίλιος
 20 καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλεῖτω σοι, ἡ δὲ ἰδία ἡγεῖσθω σου καὶ συνέστω
 21 σοι ἐν παντὶ καιρῷ· ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστέος
 22 ἔσῃ. ²⁰ μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἄλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκαλίας τῆς μὴ ἰδίας·
 21 ²¹ ἐνώπιον γὰρ εἰσι τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς
 22 τροχιάς αὐτοῦ σκοπεύει. ²² παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυ-
 23 τοῦ ἁμαρτιῶν ἑκαστος σφίγγεται. ²³ οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτῶν, ἐκ δὲ
 πληθύνους τῆς ἐκείνου βίότητος ἐξεβρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

VI.

2 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυῇσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις τὴν χεῖρα ἐχθρῷ. ² παγὶς γὰρ
 3 ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἰδία χεῖλη, καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος. ³ ποιεῖ
 4 υἱὲ ἃ ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου· ἥκει γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν
 5 φίλον· ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρδύνει δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγυῇσω.
 6 ⁴ μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὀμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξης σοῖς βλεφάροις, ⁵ ἵνα σώζῃ
 7 ὥσπερ θορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. ⁶ Ὡς πρὸς τὸν μύρ-
 8 μακα, ὡς ὀκνηρὴ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σο-
 9 φώτερος· ⁷ ἐκείνω γὰρ γεωργίῳ μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
 8 μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν, ⁸ ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν, πολλὴν τε ἐν τῷ
 9 ἀμνητῷ ποιεῖται τὴν παραΐεσιν· ἡ πορεύσῃτι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάτε
 10 ὡς ἐργάτης ἐστὶ τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται· ἥς τοὺς πόνους βα-
 11 σιλεῖς καὶ ἰδιώται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποσεινὴ δὲ ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπί-
 12 δοξος, καίπερ οὐσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμῆσασα προτήχῃ.
 13 ⁹ Ὡς τίνος ὀκνηρὴ κατὰκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; ¹⁰ ὀλίγον μὲν
 14 ὕπνοις, ὀλίγον δὲ καΐσῃσαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίξῃ χερσὶ
 15 στήθῃ· ¹¹ εἴτ' ἐμπαργίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία, καὶ ἡ ἐν-
 16 δεῖα ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμνητός
 17 σου, ἡ δὲ ἐνδεῖα ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαυτομολήσει. ¹² ἀνὴρ ἄφρων καὶ

4. ὕστερον δε πικρ. 6. ἐγνωστοί 7. ποιήσεις 8. ἐγγ. προθύραις
 10. οἱ μὴ ... εἰσελθῶσιν 11. καὶ μὴ μεταμεληθήσῃ 14. κακῷ μου, ἐμ-
 15. ἀγγίων 16. οἱ μὴ ... τὰ ὕδατα ἐκ 19. ἐν γὰρ ταυτῇ τῇ φι-
 20. λια συνεπιφέρει. 20. ταῖς μὴ ἰδίαις 21. εἰς δὲ σὰς τροχίας αὐτοῦ 23.
 24. ἐξερίφη ... δια VI. 4. ἐγγυῇ 2. τα ἰδ. χεῖλ. ἀνδρὶ 3. ἐνεγυῇσω
 7. ἐκείνου 8. πρ. ὑγίαν φερόνται 11. ἐμπαργίνεταί ... ἡξει σοι ... κακ.
 12. ἀνὴρ αὐτομολήσει

παράνομος πορεύεται ὁδούς οὐκ ἀγαθὰς· ¹⁵ ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῶ, ση- 13
μαίνει δὲ ποδὶ, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων· ¹⁴ διεστραμμένη καρδία 14
τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πῶλε. ¹⁵ διὰ 15
τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπάλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνάτοσ·
¹⁶ ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ Θεός, συντριβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς· ¹⁶
¹⁷ ὀφθαλμὸς ὕβριστοῦ, γλώσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσιν αἷμα δικαίου, ¹⁸ καὶ 17 18
καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοῦς, καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.
¹⁹ ἐκκαίει ψευδὴ μάρτυς ἄδικος, καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν. 19
²⁰ οὐκ οὐκ, φύλασσε νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμούς μητρὸς σου· ²¹ ἄφα- 20 21
ψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντός, καὶ ἐγκλοίσωσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.
²² ἡνίκα ἂν περιπατῇς ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω, ὥς δ' ἂν καθεύδῃς 22
φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι· ²³ ὅτι λύχνος ἐντολῇ νόμου καὶ 23
φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἐλεγχος καὶ παιδεία, ²⁴ τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυ- 24
ναικὸς ὑπάδωδον καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσας ἄλλοτρίας. ²⁵ μὴ σε νικήσῃ κάλ- 25
λους ἐπαθυμία, μὴδὲ ἀγρευθῇς σοὶς ὀφθαλμοῖς, μὴδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν
αὐτῆς βλεφάρων. ²⁶ τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν 26
τιμὰς ψυχὰς ἀγρεύει. ²⁷ ἀποδῇσιν τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κα- 27
τακαύσει; ²⁸ ἡ περιπατῇ τις ἐπ' ἀνδράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατα- 28
καύσει; ²⁹ οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπανδρὸν οὐκ ἀβωάζηται, οὐδὲ 29
πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς. ³⁰ οὐ θανασιτὸν ἐὰν ἁλῶ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ 30
ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν· ³¹ ἐὰν δὲ ἁλῶ, ἀποτίσει ἐπαπλάσαις, καὶ 31
πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν. ³² ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἐνδειαν 32
φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, ³³ ὁδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑπο- 33
φέρει· τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ³⁴ μεστὸς γὰρ 34
ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ³⁵ οὐκ ἀνταλλά- 35
ξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἐχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

VII.

Υἱέ, φύλασσε ἑμούς λόγους, τὰς δὲ ἐμάς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῶ·
οὐκ οὐκ, τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις, πλην δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον· ² φύλαξον 2
ἐμάς ἐντολὰς καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμούς λόγους ὥσπερ κόρας ὁμάρτων· ³ πε- 3
ρὶ τοῦ δὲ αὐτοὺς σοὶς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
⁴ ἐπὶ τὸν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίη- 4
σαι σεαυτῶ, ⁵ ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἄλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐὰν σε 5
λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλλῃται. ⁶ ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς 6
τὰς πλατείας παρακλύπτουσα, ⁷ ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίας ἐνδεὴ 7
φρενῶν, ⁸ παραπορευόμενον παρὰ γωνίας ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς καὶ λαλοῦντα 8
⁹ ἐκ σκότει ἐσπερινῶ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ καὶ γνωφώδης, ¹⁰ ἡ δὲ γυνὴ 9 10
συναντᾷ αὐτῶ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἣ ποιεῖ νέων ἐξέπτασθαι καρδίας.
¹¹ ἀνεπερωμένη δὲ ἐστὶ καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες 11
αὐτῆς· ¹² χρόνον γὰρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν 12
γωνίαν ἐνεδρεύει. ¹³ εἴτα ἐπὶ πλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ 13
προσεῖπεν αὐτῶ· ¹⁴ Θυσία εἰρηνικὴ μοι ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς 14
μου· ¹⁵ ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον, 15

14. διεστρ. δε καρδ. (ed. rom. διεστραμμένη καρδία pro -νη -δια)
15. δια δε τουτο 16. μισει ο κυριος ... δια 17: αιμα δικαιον 20. φυ-
λασσε υιε 22. ως αν ... συλλαλησω 23. και οδος ζωης ελεγχ. 25. συναρ-
πασης 27. αποδεσει 28. επ ανδρακα οχνευρος 29. αβωαζησεται 30. τις
αλω ... εμπλησει ψυχην πινωσαν 35. μη δια πολλων VII. 2. φυλαξω
3. περιβου αυτοις 5. εμβαληται 9. νυκτερινη και γνωφος 11. ουκ ησυ-
χαζουσιν 15. συναντησ. μου (σου?)

16 εὐρηκά σε. ¹⁶ κειράεις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοὺς
 17 ἀπ' Αἰγύπτου. ¹⁷ διέβραγκα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κιν-
 18 ναμώμῳ. ¹⁸ ἔλθε καὶ ἀπολαύσωμεν φιλάς ἕως ὁρῶν, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθώ-
 19 μεν ἔρωτε. ¹⁹ οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπορεύεται δὲ ὁδὸν μα-
 20 κρόν, ²⁰ ἐνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπαν-
 21 ἦξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²¹ ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλὴ ὁμίλια, βρόχοις τε
 22 τοῖς ἀπὸ χελείων ἐξέκλειεν αὐτόν. ²² ὁ δὲ ἐπηκολούνησεν αὐτὴ κεφωΰεις,
 23 ὥσπερ δὲ βούς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὥσπερ κύνων ἐπὶ δεσμούς, ²³ ἡ ὥς
 24 Ἰαφρος τοξεύματι πεπληγώς εἰς τὸ ἦπαρ. σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνειον εἰς παγίδα,
 25 οὐκ εἰδώς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. ²⁴ οὐν οὐν υἱὲ ἄκουέ μου, καὶ πρόεχε ῥή-
 26 μαι στόματός μου. ²⁵ μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου.
 26 ²⁶ πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναρτίσμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν.
 27 ²⁷ ὁδοὶ ᾄδου ὁ οἶκος αὐτῆς, κατάγουσαι εἰς τὰ ταμεία τοῦ θανάτου.

VIII.

2 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ. ² ἐπὶ γὰρ τῶν
 3 ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκε. ³ παρὰ γὰρ πύλαις
 4 δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδῳ ὑμνεῖται. ⁴ ὡμὰς ὡ ἄνθρωποι παρακαλῶ,
 5 καὶ προτεμαὶ ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁵ νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν, οἱ
 6 δὲ ἀπαίδευτοι ἐνδεσθε καρδίαν. ⁶ εἰσακούσατέ μου· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίσω
 7 ἀπὸ χελείων ὁρμά. ⁷ ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ
 8 ἐναντίον ἐμοῦ χελὴν ψευδῆ. ⁸ μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στό-
 9 ματός μου, οὐδὲν ἑαυτοῖς σχολιδὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. ⁹ πάντα ἐνώπια τοῖς
 10 συνιούσι, καὶ ὁρᾷ τοῖς εὐρίσκουσι γινώσιν. ¹⁰ λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύ-
 11 ριον, καὶ γινώσιν ὑπὲρ χρυσοῖον δεδοκιμασμένον. ¹¹ κρείσσω γὰρ σοφία λίσων
 12 πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. ¹² ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκή-
 13 νωσα βουλὴν καὶ γνῶσιν, καὶ ἔνοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ
 14 σέει ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσθηκα δὲ
 15 ἐγὼ διεστραμμένους ὁδοὺς κακῶν. ¹⁴ ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις,
 16 ἐμὴ δὲ ἰσχύς. ¹⁵ δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ οἱ δυνατόι γράφουσι
 17 δικαιοσύνην. ¹⁶ δι' ἐμοῦ μεγιστάνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ
 18 κρατοῦσι γῆς. ¹⁷ ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρή-
 19 σουσι. ¹⁸ πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει, καὶ κτήσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.
 20 ¹⁹ βέλτιον ἐμὲ καρτεῖσθαι ὑπὲρ χρυσοῖον καὶ λίσον τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννή-
 21 ματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ. ²⁰ ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, καὶ ἀνὰ
 22 μέσον τρίβων δικαιοῦματος ἀναστρέφομαι, ²¹ ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν
 23 ὑπαρξίν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ἐὰν ἀναγγέλω ὑμῖν
 24 τὰ κατ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριστήσας. ²² κύριος
 25 ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, ²³ πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐπιμελέωσέ
 26 με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι, ²⁴ καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆ-
 27 σαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ²⁵ πρὸ τοῦ ὄρη ἐδραστῆναι,
 28 πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με. ²⁶ κύριος ἐποίησε χώρας καὶ δουκίτους καὶ
 29 ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανῶν. ²⁷ ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρῆ-
 30 μην αὐτῶ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων. ²⁸ καὶ ὡς ἰσχυρά

16. κηριαίς 17. κροκω 22. κερφωΰεις 24. ρησιν 25. in f. add καὶ
 με πλανηθῆς εν ατραποις αυτης 27. εις ταμεια VIII. 6. ανοιγω 8. παντ.
 τα χρηματα ... ουδεν εν αυτοις ... στραγγαλιωδες 40. in f. add ανταναι-
 ρεισθαι εσθθσιν χρυσιου και αργυριου 42. κ. γνωσιν c. seqq. conjs. 43.
 υπερηφανιαν (ita eliam ed. rom.) 47. ευρησουσιν χαριν 49. λιζ. τιμ. πολυν
 ... γεννηματα χρυσσον 20. τριβων δικαιοσυνης 23. om εν αρχη 26. υπ
 ουρανον 27. συνπαρημην 28. ηνικα ισχυρα

έποiei τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανόν, ²⁹ καὶ 29
ὡς ἰσχυρὰ έποiei τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ³⁰ ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα· ἐγὼ 30
ἤμην ἢ προσέχαιρεν, καδ' ἡμέραν δὲ εὐφραίνομένη ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν
παντὶ καιρῷ, ³¹ ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφρα- 31
νετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ³² νῦν οὖν υἱὲ ἀκούε μου· ³³ μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰσα- 32 34
κούσεται μου, καὶ ἀνθρώπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει, ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς
θύραις καδ' ἡμέραν, τηρῶν σταθμούς ἐμῶν ἐξόδων. ³⁵ αἱ γὰρ ἐξοδοί μου 35
ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θάλασσα παρὰ κυρίου. ³⁶ οἱ δὲ ἁμαρτανόντες εἰς 36
ἐμεῖ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

IX.

Ἡ σοφία ῥηκοδόμησεν ἐαυτῇ οἶκον, καὶ ὑπῆρξε στύλους ἐπτά· ² ἔσφαξε 2
τὰ ἐαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἐαυτῆς οἶνον, καὶ ἡτοιμάσατο
τὴν ἐαυτῆς τράπεζαν· ³ ἀπέστειλε τοὺς ἐαυτῆς δούλους, συγκαλοῦσα μετὰ 3
ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα, λέγουσα ⁴ Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς 4
μέ· καὶ τοὺς ἐνδεεῖσι φρονῶν εἶπεν ⁵ Ἐλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων, καὶ 5
πίετε οἶνον ἐν ἐκέρασα ὑμῖν· ⁶ ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βα- 6
σιλεύσητε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει συνέσιν. ⁷ ὁ 7
παιδεύων κακοὺς λήψεται ἐαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται
ἐαυτόν. ⁸ μὴ ἐλεγε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἐλεγε σοφόν, καὶ ἀγα- 8
πήσει σε. ⁹ δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ, καὶ 9
προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. ¹⁰ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλή ἁγίων 10
σύνεσις· τὸ γὰρ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς. ¹¹ τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ 11
πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοι ἔτη ζωῆς σου. ¹² υἱὲ ἐὰν σοφὸς 12
γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσθι καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇ, μόνος ἂν
ἀντλήσεις κακὰ. ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὐ-
τὸς διώξεται ὄρεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἐαυτοῦ ἀμπελώνος, τοὺς
δὲ ἄζοντας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρή-
μου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψήδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπῖαν. ¹³ γυνὴ 13
ἄφρων καὶ θρασύεια ἐνδεῆς ψωμοῦ γίνεται, ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃ· ¹⁴ ἐκὰδ- 14
θισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἐαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις, ¹⁵ προς- 15
καλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· ¹⁶ ὃς ἐστὶν 16
ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς μέ, καὶ τοῖς ἐνδεεῖσι φρονήσεως παρα-
κελεύομαι λέγουσα ¹⁷ Ἀρτων κρυφίῳν ἡδέως ἄψασθε, καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυ- 17
κεροῦ. ¹⁸ ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὀλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον 18
ἄδου συναντᾷ. ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσης
τὸ σὸν ὄνομα πρὸς αὐτήν· οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον· ἀπὸ δὲ ὕδατος·
ἀλλοτρίῳ ἀπόσχω, καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίνῃς, ἵνα πολὺν ζήσης χρό-
νον, προστεθῇ δὲ σοι ἔτη ζωῆς.

X.

Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη-τῇ μητρὶ. ² οὐκ ὦφε- 2
λήσουσι θῆσαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου. ³ οὐ ληστικο- 3

29. praemittit haec: ἐν τῷ τιθεναί τῃ θαλασσῇ ακριβασμον αὐτοῦ καὶ
υδατα οὐ παρελευσονται στοματος αὐτοῦ ... om ὡς ... τα θεληματα 31.
στε ηυφραίνεται ... καὶ ἐνηυφραίνεται 32. in f. add καὶ μακαριοι οἱ οδοὺς
μου φυλασσόντες 33. ακουσατε σοφίαν καὶ σοφισθητε καὶ μὴ ἀποφραγῇτε
36. εἰς ἐμε ἁμαρταν. IX. 6. φρονῃσιν ἵνα βιωσῇτε 7. λημψεται 8. μι-
σωσιν σε ... in f. add ἀσοφον καὶ μισήσει σε 9. γνωρ. δε δικ. 40. το
δε γῶναι 44. ζῆση ... om σου 42. τῷ πλησίον ... ποιμαίνει ... ἀπε-
λειπεν 45. παριοντ. ὁδον 46. με, ἐνδεεσιν δε 48. πετευρον ... ἐνγρο-
νης ... ἐπιστῃς το σον ὀμμα ... post υδ. ἀλλοτριον add καὶ υπερβῆση
ποταμον ἀλλοτριον ... ζῆση

4 νήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει. ⁴ πένια ἄνδρα τα-
 5 πεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. ⁵ υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
 6 τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται· διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνε-
 7 μάφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παρὰ νόμος. ⁶ εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ
 7 δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον. ⁷ μνημὴ δικαίων μετ' ἐγκω-
 8 μίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται. ⁸ σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολὰς, ὁ δὲ ἄστε-
 9 γος χεῖλεσι σχολιάζων ὑποσκελισθήσεται. ⁹ ὅς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πε-
 10 ποισῶς· ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται. ¹⁰ ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς
 11 ποιεῖ. ¹¹ πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
 12 ¹² μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.
 13 ¹³ ὁ ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, βῆθω τύπτει ἄνδρα ἀκαρόδιον. ¹⁴ σοφοὶ
 15 κρύψουσιν αἰσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβήν. ¹⁵ κτήσις πλουσίων
 16 πόλις ὄχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πένια. ¹⁶ ἔργα δικαίων ζῶν ποιεῖ, καρποὶ
 17 δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας. ¹⁷ ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ
 18 ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται. ¹⁸ καλύπτουσιν ἔχθραν χελεὶ δικαία, οἱ δὲ ἐκφέροντες
 19 λοιδορίας ἀφρονέστατοι εἰσιν. ¹⁹ ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφύεῖ ἁμαρτίαν, φει-
 20 δόμενος δὲ χελέων νοήμων ἔση. ²⁰ ἄργυρος πεπρωμένος γλώσσα δικαίου,
 21 καρδίᾳ δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει. ²¹ χελεὶ δικαίων ἐπίσταται ὑψηλὰ, οἱ δὲ ἄφρονες
 22 ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν. ²² εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ δικαίου αὕτη πλουτίζει,
 23 καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ. ²³ ἐν γέλωτι ἄφρων πρᾶσσει κακὰ,
 24 ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. ²⁴ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπι-
 25 ψύμα δὲ δικαίου δεκτὴ. ²⁵ παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς,
 26 δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ ὥσπερ ὄμφραξ ὁδοῦσι βλαβερόν
 27 καὶ καπνὸς ὁμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ. ²⁷ φόβος κυρίου
 28 προστίθεται ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται. ²⁸ ἐγγονὴς δικαίου εὖ-
 29 φροσύνη, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁹ δγύρωμα ὅσων φόβος κυρίου, συντριβὴ
 30 δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακὰ. ³⁰ δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδύσσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ
 31 οἰκήσουσι γῆν. ³¹ στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
 32 ³² χελεὶ ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

XI.

Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, στάζμον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
 2 ² οὐ ἂν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
 4 ⁴ ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπε μετὰ μελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος
 5 ἀσεβῶν ἀπώλεια. ⁵ δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρδοτομεῖ ὁδοὺς, ἀσέβεια δὲ περι-
 6 πίπτει ἀδικίᾳ. ⁶ δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρῶν ῥύεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐ-
 7 τῶν ἄλσκογονται παρὰ νόμοι. ⁷ τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυται ἐλπίς,
 8 τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται. ⁸ δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ
 9 δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβῆς. ⁹ ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολιταίς, αἰσθησὶς δὲ
 10 ¹⁰ δικαίων εὐοδος. ¹⁰ ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατάρθωσε πόλις, ¹¹ στόμασι δὲ ἀσε-
 12 ¹² βῶν κατεσκάφη. ¹² μυκτηρίζει πρῶλτας ἐνδεῆς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυ-

X. 6. ἐπὶ κεφαλῇ 42. νικος ... καλύψει 47. οἱ δικαίους 49. εκ-
 φεύεται ἁμαρτία 22. πεπρωμένος 22. ἐπὶ κεφαλῇ ... οἱ αὐτὴ πλου-
 τίζει 23. ἀνδρὰ 24. post περιφέρεται add δουλεύσει δε ἀφρων φρονιμῶ
 ei in f. add καρδία δε ἀσεβους ἐκλείψει 25. ο ἀσεβης 26. βλαβερος
 28. ὀλλυται 30. οἱ εἰς XI. 3. τελειότης εὐδαιμον ὁδηγήσει αὐτοὺς καὶ
 ὑποσκελισμός αἰσθησιντων προνομευσει αὐτους 4. ab initio add οὐκ ὠφελη-
 σει ὑπαρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμου καὶ δικαιοσύνη ρυσεταὶ ἀπο θανάτου 4. ελεῖπεν
 5. ἀμώμου 6. ρυσεταὶ ... τῇ δε ἀβουλείᾳ αἰσχ. 8. δυνει 10. in f. add
 καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβων ἀγαλλισμα 44. ab initio add ἐν εὐλογίᾳ εὐδαι-
 μον ὑψωθήσεται πόλις (12. ἐνδεῆς)

χίαν ἄγει. ¹³ ἄνθρωπος δὲ γλῶσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ 13
 πνοῇ κρύπτει πράγματα. ¹⁴ οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥπερ φύλλα, 14
 σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ. ¹⁵ πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίξη δι- 15
 καίω, μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας. ¹⁶ γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἄνδρὶ δόξαν, ἡρό- 16
 νος δὲ ἀτίμως γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλούτου ὄκηρδοι ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ
 ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ. ¹⁷ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἄνθρωπος ἐλεήμων, 17
 ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελετήμων. ¹⁸ ἀσεβῆς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα 18
 δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας. ¹⁹ υἱὸς δικαίος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ 19
 ἀσεβοῦς εἰς θάνατον. ²⁰ βδελυγμα κυρίῳ διεστραμμένα ὁδοί, προσδεκτοὶ δὲ 20
 αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ²¹ χεῖρὶ χειρὰς ἐμβάλων ἀδικῶς 21
 οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν.
²² ὥπερ ἐνώτιον ἐν βὺν ὕδης, οὕτως γυναῖκα κακὸφρονι κάλλος. ²³ ἐπιθυμία 22 23
 δικαίων πᾶσα ἀγαθὴ, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολείπεται. ²⁴ εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπεί- 24
 ροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται. ²⁵ ψυχὴ εὐ- 25
 λογομένη πᾶσα ἀπλή, ἄνθρωπος δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων. ²⁶ ὁ συνέχων σίτον 26
 ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.
²⁷ τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθῆν, ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήψε- 27
 ται αὐτόν. ²⁸ ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβάνων 28
 δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ. ²⁹ ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονο- 29
 μήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ. ³⁰ ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται 30
 1 P.c. 3, δένδρον ζωῆς, ἀφαιρούνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. ³¹ εἰ ὁ μὲν δικαίος 31
 18. μολὶς σώζεται, ὁ ἀσεβῆς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανέται;

XII.

Ὁ ἀγαπῶν παιδεύει ἀγαπᾷ αἰσθησιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.
² κρείσσων ὁ εὐρών χάριν παρὰ κυρίῳ, ἄνθρωπος δὲ παράνομος παρασιωπηθήσε- 2
 ται. ³ οὐ κατορθώσεται ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξα- 3
 ρήσονται. ⁴ γυνὴ ἀνδρὶ ἀγαθῷ στέφανος τῷ ἄνδρὶ αὐτῆς· ὥς περ δὲ ἐν ἑσπέρῳ σκώληξ, 4
 οὕτως ἄνδρα ἀπολλύει γυνὴ κακοποιός. ⁵ λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερ- 5
 νῶσι δὲ ἀσεβεῖς θόλους. ⁶ λόγοι ἀσεβῶν θόλοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αἰ- 6
 νούς. ⁷ οὐ ἔαν στραφῇ ὁ ἀσεβῆς ἀφανίζεται, οἴκοι δὲ δικαίων παραμένουσι. 7
⁸ στόμα συνετοῦ ἐγκυμαίνεται ὑπὸ ἄνδρός, νωστροκαρδῖος δὲ μνηστῆρζεται. 8
⁹ κρείσσων ἄνθρωπος ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ, ἢ τιμὴν ἑαυτοῦ περιτιθεῖς καὶ 9
 προσδεόμενος ἄρτου. ¹⁰ δικαίος οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα 10
 τῶν ἀσεβῶν ἀνελετήμονα. ¹¹ ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπληροῦσθαι 11
 ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴκῳ δια-
 τριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν. ¹² ἐπιθυμία ἀσεβῶν 12
 κακὰ, αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι. ¹³ δι' ἁμαρτίαν χελέων ἐμ- 13
 πίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δικαίος. ὁ βλεπὼν λεῖα
 ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκλήψει ψυχὰς. ¹⁴ ἀπὸ καρπῶν στο- 14
 ματος ψυχὴ ἄνδρός πληροῦσθαι ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χελέων αὐτοῦ δο-
 ῖθήσεται αὐτῷ. ¹⁵ ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβου- 15
 λας σοφός. ¹⁶ ἄφρων αὐθυμερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν 16
 ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἄνθρωπος πανούργος. ¹⁷ ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δικαίος, 17
 ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδικῶν θόλιος. ¹⁸ εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μάχαιραι, 18
 γλώσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. ¹⁹ χελεὶ ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ 19
 ταχὺς γλώσσαν ἔχει ἄδικον. ²⁰ θόλιος ἐν καρδίᾳ τεκταινόμενος κακὰ, οἱ δὲ 20
 βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται. ²¹ οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, 21

24. λημψεται μισθ. πιστων 25. ηυλογημενη 27. καταλημψεται 29.
 συμπεριφερομενος XII. 9. αρτων 10. οικτειρει δικαιος 13. δι. αμαρτιας
 16. οπι ανηρ 18. μαχαιραν

22 οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν. ²² βδελύγμα κυρὴν χεῖλην ψευδῆ, ὁ δὲ
 23 ποιῶν πίστει δεκτὸς παρ' αὐτῷ. ²³ ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία
 24 δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. ²⁴ χεῖρ ἐκλεκτῶν κρατῆσει εὐχερῶς, δόλιος
 25 δὲ ἔσονται ἐν προνομῇ. ²⁵ φοβερὸς λόγος καρδίαν ταρασσεί ἀνδρὸς δικαίου,
 26 ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ δὲ ἀφραίνει αὐτόν. ²⁶ ἐπιγνώμων δικαίος αὐτοῦ φίλος ἔσται,
 27 οὐκ ἐπιτεύχεται δόλιος θήρας, κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρὸς. ²⁸ ἐν
 ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ, ὁδοὶ δὲ μνησικακῶν εἰς θάνατον.

XIII.

2 Υἱὸς πανούργου ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ. ² ἀπὸ καρ-
 3 πῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχὰς δὲ παρανομῶν δολοῦνται ἄωροι. ³ ὅς
 4 φυλάσσει τὸ αὐτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετιὴς χεῖλεσι
 5 πτοήσει ἑαυτόν. ⁵ ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπι-
 6 μελείᾳ. ⁶ λόγον ἄδικου μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρη-
 7 σίαν. ⁷ εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες αὐτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσιν οἱ ταπεινούντες
 8 αὐτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. ⁸ λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ῥίσιος πλοῦτος, πτωχὸς
 9 δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. ⁹ φῶς δικαίους διὰ παντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέν-
 10 νεται. ψυχὰς δόλιας πλανῶνται ἐν ἀμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οὐκ εἰσὶν καὶ ἐλεοῦσι.
 11 ¹⁰ κακὸς μετ' ὕβρεως πράσσει κακὰ, οἱ δὲ αὐτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. ¹¹ ὕπαρ-
 12 ξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ
 13 μετ' εὐσεβείας πληθύνθησεται. δίκαιος οὐκ εἰρεῖ καὶ χιρῶ. ¹² κρείσσων ἀναρ-
 14 χόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον
 15 γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθῇ. ¹³ ὅς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται
 16 ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν οὗτος ὑγιαίνει. υἱὸς δολίῳ οὐδὲν ἔσται
 17 ἀγαθόν, οὐκ ἐστὶν δὲ σοφὸς εὖδοι ἔσονται πρᾶξεις καὶ κατευνυθήσεται ὁ ὁδὸς
 18 αὐτοῦ. ¹⁴ νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνομος ὑπὸ παγίδος θανεῖται. ¹⁵ ὁ
 16 νεοὺς ἀγαθῇ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ
 17 δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ. ¹⁶ πᾶς πανούργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ
 18 δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν. ¹⁷ βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ,
 19 ἀγγελοὶ δὲ σοφοὶ βύσεται αὐτόν. ¹⁸ πένιαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
 20 ὁ δὲ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. ¹⁹ ἐπιθυμία εὐσεβῶν ἡδύνουσι ψυχὴν,
 21 ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. ²⁰ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται,
 22 ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται. ²¹ ἀμαρτάνοντας καταδιώκεται
 23 κακὰ, τοὺς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθὰ. ²² ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει
 24 υἱὸς υἱόν, θησαυρίζεται δὲ δικαίους πλοῦτος ἀσεβῶν. ²³ δίκαιος ποιήσουσιν
 25 ἐν πλούτῳ ἔτι πολλά, ἄδικοι δὲ ἀπολούνται συντόμως. ²⁴ ὅς φεῖδεται τῆς
 βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπαμειλῶς παιδεύει. ²⁵ δίκαιος
 ἔσται ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰς δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

XIV.

Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερ-
 2 σὶν αὐτῆς. ² ὁ πορευόμενος ὁρῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σχολιάζων ταῖς
 3 ὁδοῖς αὐτοῦ ἀπμαρτῆσται. ³ ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χεῖλη
 4 δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς. ⁴ οὐ μὴ εἰσι βόδες φάνται καθάραι· οὐ δὲ πολλὰ
 5 γεννήματα, φανερά βοδὸς ἰσχύς. ⁵ μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαλεῖ δὲ ψευδῆ

24. ἐχθρὸν pro ευφραυν ... εἰς προνομῇ 25. ευφρανεῖ 26. post εσται
 add ai δε γνωμαι των ασεβων ανεπεικεις ... om δε prius XIII. 2. καρ-
 που 5. και ουκ 6. δικαιοσυνη φυλασσει ακακους οδω τους δε ασεβεις
 φαυλους ποιει αμαρτια 7. οι πλουτιζουσιν 12. βοηθειν ... επιθυμ. κακη
 20. ο συμπορευομενος σ. σ. εσται, ο δε συνρεμβομενος 24. καταλημψεται
 22. ο αγαθος XIV. 4. κατεστρεψεν 3. φυλαξει 4. γεννηματα

μάρτυς ἄδικος. ⁶ ζητήσεις σοφίαν παρὰ κηκοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἰσθήσεις 6
δὲ παρὰ φρονίμων εὐχερής. ⁷ πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθή- 7
σεως χεῖλη σοφά. ⁸ σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια 8
δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ. ⁹ οἰκταὶ παρανόμων ὀφειλήσουσι κατὰρισμόν, οἰκταὶ 9
δὲ δικαίων δεκταί. ¹⁰ καρδίᾳ ἀνδρὸς αἰσθητικῆς, λυπητὰ ψυχὴ αἰστού· ὅταν 10
δὲ εὐφραίνεται, οὐκ ἐπιμύνηται ὕβρει. ¹¹ οἰκταὶ ἀσεβῶν ὀφρανοσθήσονται, σκη- 11
ναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται. ¹² ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὁρθὴ 12
εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἄδου. ¹³ ἐν εὐφροσύναις 13
οὐ προσμύνηται λύπη, τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται. ¹⁴ τῶν ἑαυτοῦ 14
ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκαρδίας, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγα- 15
θός. ¹⁵ ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. 15
¹⁶ σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθώς μύγνυ- 16
ται ἀνόμῳ. ¹⁷ δέστυμος πρᾶσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ 17
ὑποφέρει. ¹⁸ μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθή- 18
σεως. ¹⁹ ὀλισθήσουσι κακοὶ ἐναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θρασυπέσουσι θύρας 19
δικαίων. ²⁰ φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοῦς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί. ²¹ ὁ 20 21
ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοῦς μακαριστός. ²² πλανώμενοι 22
τεκταίνονται κακὰ, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί· οὐκ ἐπίστανται
ἔλεον καὶ πλῆνι τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστει παρὰ τέκτοσιν
ἀγαθοῖς. ²³ ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος 23
ἐν ἐνδεῇ ἔσται. ²⁴ στέφανος σοφῶν πανούργος, ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ. 24
²⁵ ὅστις ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαλεῖ δὲ ψευδῇ δόλιος. ²⁶ ἐν 25 26
φρόβῳ κυρίου ἐπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα. ²⁷ πρόσ- 27
ταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου. ²⁸ ἐν πολλῷ 28
ἔσται δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ θυνάστου. ²⁹ μακρόθυμος 29
ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων. ³⁰ πρᾶνθυμος ἀνὴρ 30
καρδίᾳ ἱατρός, σὴς δὲ ὁστέων καρδίᾳ αἰσθητικῆς. ³¹ ὁ σוקοφαντὴς πένητα 31
παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἔλπει πτωχόν. ³² ἐν κακίᾳ 32
αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποιθώς τῇ ἑαυτοῦ δαιότητι δίκαιος. ³³ ἐν 33
καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται. ³⁴ δι- 34
καιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἀμαρτία. ³⁵ δεκτὸς βασιλεὶς ὑπὲρ 35
ρέτης νοτίμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστοφίᾳ ἀμειβεῖται ἀτίμων.

XV.

¹ Ὅργη ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπύπτουσα ἀποστρέφει
θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς. ² γλώσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, 2
στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακὰ. ³ ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκο- 3
πεύουσι κακοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς. ⁴ ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συν- 4
τηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. ⁵ ἄφρων μυκτηρίζει παιδεῖαν πατρὸς, 5
ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος. ⁶ ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχύς 6
πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλοβόροι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται· οἴκους δικαίων ἰσχύς πολλή,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται. ⁷ χεῖλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ 7
ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. ⁸ θυσαὶ ἀσεβῶν βδελυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατε- 8
νυθόντων δεκταί παρ' αὐτῷ. ⁹ βδελυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβῶς, διώκοντας δὲ 9
δικαιοσύνην ἀγαπᾷ. ¹⁰ παιδεῖα ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ 10
μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχυρῶς. ¹¹ ἔθης καὶ ἀπάθεια φανερά παρὰ 11
τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; ¹² οὐκ ἀγαπήσει ἀπαί- 12
δευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. ¹³ καρδίᾳ εὐ- 13
φρανομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύταις οὐσῃς σκυθρῶπάξει. ¹⁴ καρδίᾳ 14

9. ἀφρονων pro παρανομων 10. υβριν 12. ὀρθη ειναι παρα ανδρ.,
τα δε τ. αυτου 13. χαρας 20. μισησωσιν 24. in f. add εσται 34. ελεα
XV. 6. ολοριζοι ... ολονονται (7. καρδιας) 13. ουσας

15 ὁρῶν ζητεῖ αἰσθῆσιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γινώσεται κακὰ. 15 πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακὰ, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι διὰ παντός. 16 κρείσσον μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ ἡθασαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας. 17 κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φίλαν καὶ χάριν ἢ παραξένους μάσχων μετὰ ἐχθρας. 18 ἀνὴρ θυμῶδης παρασκευάζει μάχας, μακροθύμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει· μακροθύμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μάλλον. 19 ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι. 20 υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων 21 μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ. 21 ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται. 22 ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνῆδρια, ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή. 23 οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ, οὐδὲ μὴ εἴπη καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. 24 ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ὁδοῦ σωθῇ. 25 οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾶ κύριος, 26 ἐστίρῃσε δὲ ὅριον χήρας. 26 βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί. 27 ἐξόλλουσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις σώζεται. (16, 6.) ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. 28 καρδίαι δίκαιων μελετῶσι πίστεις, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακὰ. (16, 7.) δεκτὰ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται. 29 μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐλαίς δὲ δικαίων ἐπακούει. (16, 8.) κρείσσων δὲ λήψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

XVI.

(9.) Καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ. (15, 30.) θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ παιδαίνει ὁσπᾶ. (15, 32.) ὅς ἀπωθεῖται παιδεῖαν μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ. (15, 33.) φόβος κυρίου παιδεῖα καὶ σοφία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθῆσεται αὐτῇ. 2 πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερά παρὰ τῷ θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ δλοῦνται. 3 ἀκαθάριστος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκαρδῖος, χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀβωωθήσεται. ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μάλλον ἢ ζῆναι θυσιᾶς. ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὐρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ ὁρῶνς ζητοῦντες αὐτὸν εὐρήσουσιν εἰρήνην. 4 πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῆν. 10 μαντεύον ἐπὶ χεῖ- 11 λεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ. 11 ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνης παρὰ κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια. 12 βδέλυγμα βασιλεὶ ὁ ποιῶν κακὰ, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς. 13 δεκτὰ βασιλεὶ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὁρθοῦς ἀγαπᾶ. 14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλᾶσται αὐτόν. 15 ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως, οἱ δὲ πρὸς δεκτὸν αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. 16 νοσοῦν σοφίας αἰρετώτεροι 17 χρυσίου, νοσοῦν δὲ φρονήσεως αἰρετώτεροι ὑπὲρ ἀργύριον. 17 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μήκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδεῖαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθῆσεται. ὅς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ. 18 πρὸ συντριβῆς ἡγείται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη. 19 19 κρείσσων πρᾶξις μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὅς διαιρεῖται σκύλα μετὰ ὑβριστῶν.

16. κρείσσων 17. ξενισμός λαχανών ... μετ ἐχθρας 23. υπακουσθῇ 27. δωροληπτης ... λημψις 46, 8. λημψις ... AC γεννηματα 45, 33. δοξης αυτού αποκρ. αυτω· προσπορευεται ταπεινος (corrigere - νος) δοξα 46, 8. παρα τω θεω ... AC αβωωθισεται ... C θυσιαν 4. εργα κυριου 11. παρα κυριου, C παρα θεω 13. C δε αγαθους 46. χρυσιω 47. C ζωνν εαυτου 19. προθυμος ... C μετα ταπεινοφροσυνης ... μετα υβρεως

²⁰ συνετὸς ἐν πράγμασιν εὐρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός. ²¹ τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ²² ἀκούσονται. ²³ πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακὴ. ²⁴ καρδία σοφοῦ νοήσῃ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ²⁵ ἐπιγνωμοσύνην. ²⁶ κηρία μέλιτος λόγοι καλοὶ, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴσας ψυχῆς. ²⁷ εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὁρθαὶ ἀνδρὶ, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν ²⁸ βλάπτει εἰς πυθμένα ἔξθου. ²⁹ ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν ³⁰ ἀπώλειαν ἑαυτοῦ· ὁ μέντοι σχολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν. ³¹ ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χελέων ³² σαυρίζῃ πυρ. ³³ ἀνὴρ σχολιὸς διαπέμπεται κακὰ, καὶ λαμπτήρα δόλου πυρσεύσει κακοῖς, καὶ διαχωρίζῃ φίλους. ³⁴ ἀνὴρ παράνομος ἀποπειράται φίλων, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς. ³⁵ στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διαλογίζεται διεστραμμένα, ὀρίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ, οὗτος καμίνος ἐστὶ κακίας. ³⁶ στέφανος καυχήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης ³⁷ εὐρίσκεται. ³⁸ κρείσσων ἀνὴρ μακροθύμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατὼν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλεν. ³⁹ εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις, ⁴⁰ παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

XVII.

Κρείσσων ψωμὸς μετ' ἡθονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης. ² οἰκέτης νοήμων κρατῇσει δεσποτῶν ἀφρόνων, ³ ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη. ⁴ ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ ⁵ χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ. ⁶ κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρὰ νόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδῶν. ⁷ ὁ καταγελῶν πτωχοῦ ⁸ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένων οὐκ ἀθωωθήσεται, ⁹ ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται. ¹⁰ στέφανος γερὸντων τέκνα τέκνων, ¹¹ καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν. τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. ¹² οὐχ ἄρμόσει ἄφρωνι χελεὶ πιστά, οὐδὲ ¹³ δίκαιῳ χελεὶ ψευδῇ. ¹⁴ μισθὸς χαρίτων παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὐ δ' ἂν ἐπι- ¹⁵ στρέψῃ εὐδοκῇσεται. ¹⁶ ὁς κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φίλον, ὁ δὲ μισεῖ ¹⁷ κρύπτειν δίστησι φίλους καὶ οἰκείους. ¹⁸ συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ¹⁹ ἄφρων δὲ μαστιγώθεις οὐκ αἰσθάνεται. ²⁰ ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ ²¹ κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. ²² ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοή- ²³ μονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιῶνται κακὰ. ²⁴ ὁς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, ²⁵ οὐ κινήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ²⁶ ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ ²⁷ δικαιοσύνης, προηγείται δὲ τῆς ἐνδίας στάσις καὶ μάχη. ²⁸ ὁς δίκαιον κρίνει ²⁹ τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκαθάartos καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. ³⁰ ἔνα ³¹ τί ὑπῆρξε χροῖματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκαρδίος οὐ δυνήσεται. ³² ὁς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβὴν, ὁ δὲ σχολιζὼν τοῦ μα- ³³ ζεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ. ³⁴ εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ ³⁵ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν, τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. ³⁶ ἀνὴρ ἄφρων ³⁷ ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὥς καὶ ὁ ἐγγινώμενος ἐγγὺ τῶν ἑαυτοῦ φίλων.

20. AC ἐπὶ κυρίῳ 21. AC πλεον... ἀκούονται 24. AC αὐτῶν 25. C
τα δε τελευτ. αὐτοῦ 26. ἐκβ. αὐτοῦ τὴν ἀπώλ., C ἐκβ. αὐτοῦ τὴν ἀπώλ.
... C φορεῖ 27. ὀρύσσει πυρ 28. πυρσεύει... C διαχωρί 30. AC οἱ δε
... AC λογιζεται... ὀργίζει... ἐστὶν κακῶν 32. AC** post ἰσχυροῦ
add καὶ ἀνηρ φρονήσιν ἔχων γεωργίῳ μεγαλοῦ... του καταλαμβανομένου
XVII. 4. AC πλήρης πολλῶν 3. παρα θεῷ 4. in f. add του πιστοῦ ὅλος
ο κόσμος των χρημάτων, του δε ἀπιστοῦ οὐδε ὀβολός (cf. v. 6.) 5. καταγ-
γελῶν... ἀθωωθήσεται... σπλαγχνιζόμενος 6. οἱ του πιστοῦ usque ὀβο-
λός (cf. ad v. 4.) 8. η παιδεία 13. εἰς τους οἶκους αὐτοῦ 16. κτήσασθ.
δε σοφίας 17. ἀναγκαις (?) 18. τον αὐτοῦ φίλον

19 20 ¹⁹ φιλαμαρτήμων χάλρει μάχαις, ²⁰ ὁ δὲ σκληροκάριδος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
 21 ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσση ἔμπεσεται εἰς κακὰ, ²¹ καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη
 τῷ κεκτημένῳ αὐτῇ. οὐκ εὐφραίνεται πατήρ ἐφ' ὑῖῳ ἀπαιδεύτῳ, υἱὸς δὲ
 22 φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ. ²² καρδία εὐφραινομένη εὐεκτηὶ ποιεῖ,
 23 ἀνδρὸς δὲ λυπητοῦ ζηραίνεται τὰ ὀστά. ²³ λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλ-
 24 πῳ οὐ κατενοοῦνται ὁδοί, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. ²⁴ πρόσω-
 25 πον συνेतὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς. ²⁵ ὁργὴ
 26 πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτόν. ²⁶ ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον
 27 οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιν ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις. ²⁷ ὅς φεῖδεται ῥῆμα
 28 προέσθαι σκληρὸν ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος. ²⁸ ἀνοήτῳ ἐπε-
 ρωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται, ἐνεδν δὲ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει
 φρόνιμος εἶναι.

XVIII.

Προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρῖζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ
 2 καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται. ² οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενών, μᾶλλον γὰρ
 3 ἀγεται ἄφροσύνη. ³ ὅταν ἔλθῃ ἀσεβῆς εἰς βᾶθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχε-
 4 ται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. ⁴ ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποτα-
 5 μὸς δὲ ἀναπηδῶν καὶ πηγὴ ζωῆς. ⁵ θανμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν,
 6 οὐδὲ ὅσιν ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει. ⁶ χεῖλη ἄφρονος ἄγρουσιν αὐτὸν εἰς
 7 κακὰ, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπακαλεῖται. ⁷ στόμα ἄφρονος
 8 συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. ⁸ ὀκνηροὺς κατα-
 9 βάλλει φόβος, ψυχὰ δὲ ἀνδρογύνων πεινᾷσουσιν. ⁹ ὁ μὴ ἰώμενος αὐτὸν ἐν
 10 τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστὶ τοῦ λυμαινομένου ἑαυτοῦ. ¹⁰ ἐκ μεγάλης οὐσίας
 11 ἰσχύος ὄνομα κυρίου, αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑποῦνται. ¹¹ ὑπαρξίς
 12 πλουτοῦ ἀνδρός πόλις ὄχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισημαίνει. ¹² πρὸ συν-
 13 τριβῆς ὑποῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. ¹³ ὅς ἀποκρίνεται
 14 λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστὶ καὶ ὄνειδος. ¹⁴ ὕμνον ἀνδρὸς πρᾶ-
 15 νει θεράπων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑπολείπει; ¹⁵ καρδία φρονίμου
 16 κτήσεται ἀλοθῆσιν, ὅσα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἐννοίαν. ¹⁶ δόμα ἀνθρώπου ἐμπλητύνει
 17 αὐτόν, καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν. ¹⁷ δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν
 18 πρωτολογίᾳ, ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται. ¹⁸ ἀντιλογίας παύει
 19 σιγηρὸς, ἐν δὲ δυναστείαις ὀρίζει. ¹⁹ ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς
 20 πόλις ὄχυρά καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθμελιωμένον βασιλεῖον. ²⁰ ἀπὸ
 καρπῶν στόματος ἀνὴρ πῖμπλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χελέων αὐ-
 21 τοῦ ἐμπλησθήσεται. ²¹ θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χερσὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατοῦντες
 22 αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ²² ὅς εὖρε γυναῖκα ἀγαθὴν εὖρε χάρι-
 τας, ἔλαβε δὲ παρὰ θεοῦ ἰλαρότητα· ὅς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν ἐκβάλλει
 τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ κατέχων μοιγαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβῆς. (19, 3.) ἀφροσύνη
 ἀνδρὸς λυμάνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιάται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

XIX.

4 ⁴ Πλοῦτος προστίθῃσι φίλους πολλοὺς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρ-
 5 χοντος φίλου λείπεται. ⁵ μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν
 6 ἀδίκως οὐ διαφεύσσεται. ⁶ πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ
 7 κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρὶ. ⁷ πᾶς ὅς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φίλας μακρὰν

19. κείρει μάχας 24. ευφραίνει μ. α. 23. εν κολπῳ αδικως 25. τη
 τεκ. αυτου 28. οπ σοφίαν XVIII. 2. αγαγεται 6. αγ. αυτα 9. εαυτον
 προ αυτον 14. υπαρξεις ... επισκειασει 16. ενπλητυνει 18. AC δυνασταις
 20. AC απο καρπου ... πμπλησει 21. θανατος ζωης 22. παρα κυριου ...
 C εκβαλλει αγαθα XIX. 5. C ο δ εγκαλων 6. πας δε κακος γ. αδικος α.

ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὐρήσει αὐ-
τὴν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεῖζιζει λόγους οὐ σω-
θήσεται. ⁸ ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὐ- 8.
ρήσει ἀγαθὰ. ⁹ μάρτυς ψευδὲς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ 9
κακίαν ἀπολείπεται ὑπ' αὐτῆς. ¹⁰ οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἔαν οἰκίτης 10
ἄρξηται μετ' ὕβρεως δυναστεύειν. ¹¹ ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καὶ 11
χρῆμα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις. ¹² βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος, 12
ὥσπερ δὲ θρόνος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως τὸ ἑλαρόν αὐτοῦ. ¹³ αἰσχύνῃ πατὴρ υἱὸς 13
ἄφρων, οὐχ ἄγναλ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας. ¹⁴ οἶκον καὶ ὑπάρξειν μερ- 14
ζοῦσι πατέρες παισὶ, παρὰ δὲ κυρίου ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρὶ. ¹⁵ θειλία κατέχει 15
ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάδει. ¹⁶ ὃς φυλάσσει ἐντολὴν τηρεῖ τὴν ἑαυ- 16
τοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολείπεται. ¹⁷ θανέει ζεῶ ὁ 17
ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόγμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. ¹⁸ παίδευε υἱόν 18
σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὐελπίς, εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου. ¹⁹ κα- 19
κῶφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημωθήσεται, ἔαν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
προσθήσει. ²⁰ ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων 20
σου. ²¹ πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν 21
αἰῶνα μένει. ²² καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλού- 22
σιος ψευδής. ²³ φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρὶ, ὁ δὲ ἄφοβος ἀυλίσθησεται ἐν 23
τόποις οὐ οὐκ ἐπισκοπεῖται γινώσις. ²⁴ ὁ ἐγκρυπτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χει- 24
ρας ἀδίκως οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προεनेλέκη αὐτάς. ²⁵ λοιμοὶ μαστιγουμέ- 25
νου ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἔαν δὲ ἐλεῇ γῆς ἄνδρα φρόνιμον, νοθήσει
αἰσθήσιν. ²⁶ ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπαυδούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυ- 26
θήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται. ²⁷ υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξει παιδείαν πα- 27
τρός μελετήσῃ ῥήσεις κακάς. ²⁸ ὁ ἐγγνώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίσει δι- 28
καίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσις. ²⁹ ἐτοιμάζονται ἀκόλαστοις 29
μάστιγες, καὶ τιμωραὶ ὁμοίως ἄφροσιν.

XX.

¹ Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὕβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέ-
κεται. ² οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν 2
ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. ³ δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς 3
δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται. ⁴ ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὡς- 4
αὐτὸς καὶ ὁ θανειζόμενος οἶτον ἐν ἀμνητῷ. ⁵ ὕδωρ βαρὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ 5
ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν. ⁶ μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ 6
ἐλεήμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν. ⁷ ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιο- 7
σύνῃ, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. ⁸ ὅταν βασιλεὺς δίκαιος κα- 8
θίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν. ⁹ τίς καυ- 9
χῆσεται ἀγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρῆρησάσεται κατὰρδος εἶναι ἀπὸ
ἁμαρτιῶν; ¹⁰ κακολογούντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ 20
κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ θύονται σκότος. ¹¹ μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν 21
πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται. ¹² μὴ εἴπῃς Τίσομαι τὸν 22
ἐχθρόν, ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοὶ βοηθήσῃ. ¹⁰ σταῆμιον μέγα καὶ 10
μικρόν καὶ μέτρα δισσά, ἀκαθάρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμώφερα, ¹¹ καὶ ὁ 11
ποιῶν αὐτά. ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ

7. C ο μεν κακοποιων ... C ου σωζεται 43. post αφρων add και
οδυνη τη τεκουση αυτου ... C και ουχ αγωνια 14. AC μεριοσιν 19. C κα-
κοφρωνων 22. ψευστης 24. C εκκρυπτων ... AC προςαγαγη 25. πανουργ.
εσται ... C ελεγετης 28. καθυβριζει ... κρισις (ut saepissime is et eis
confunduntur) XX. 1. post μεθη add πας δε ο συμμενομενος ουκ εσται
σοφος 2. παροξ. εαυτον 8. καθισ. βασ. δικ. 22. αλλα 44. και ο π. αυτα
conjug. cum εν τ. επιτ. α. συμπ.

12 ὅσιον, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. ¹² οὓς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ, κυρίου ἔργα
 13 καὶ ἀμφοτέρω. ¹³ μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἑξαρτῇ· διανοίξον τοὺς
 23 ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἐμπλήσῃτε ἄρτων. ²³ βδέλυγμα κυρίῳ θεοσὸν σπλάγχνον,
 24 καὶ ζυγὸς ὁδίου οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ δια-
 25 βήματα ἀνδρῶν, ὁ δὲ πῶς ἂν νοήσῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; ²⁵ παγίς ἀνδρῶν
 26 ταχύ τι τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὐξασθαι μετανοεῖν γίνεται. ²⁶ λιμνήτωρ
 27 ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. ²⁷ φῶς κυρίου πνοὴ ἀν-
 28 θρώπων, ὡς ἐρευνᾷ ταμεία κοιλάδας. ²⁸ ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βα-
 29 σίλει, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ²⁹ κόσμος νεανίας
 30 σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί. ³⁰ ὕψωμα καὶ συντρίμματα συναντᾷ
 κακοίς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμεία κοιλάδας.

XXI.

“Ὡςπερ ὁρμή ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὐ ἔαν θέλων
 2 νεύσαι, ἐκεῖ ἐκλινεν αὐτήν. ² πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ
 3 καρδίας κύριος. ³ ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ
 4 θυσίαι αἵμα. ⁴ μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασυκαρδίας, λαμπρὴ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρ-
 6 τία. ⁶ ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας
 7 θανάτου. ⁷ ὁλεθρὸς ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ
 8 δίκαια. ⁸ πρὸς τοὺς σχολίους σχολιάς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός, ἀγὰρ γὰρ καὶ
 9 ὁρᾷ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ⁹ κρείσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμέ-
 10 νοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ. ¹⁰ ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπὲρ
 11 οὐθενὸς τῶν ἀνθρώπων. ¹¹ ζήμιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ
 12 ἄκακος, συνίων δὲ σοφὸς διέξεται γινώσκων. ¹² συνιεῖ δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν
 13 καὶ φανύλλει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς. ¹³ ὃς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπα-
 14 κοῦσαι ἀσθενούς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων. ¹⁴ δόσις
 15 ἁλῶν ἀνατρέπει ὀργάς, δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
 16 ¹⁵ εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργους.
 17 ¹⁶ ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
 18 ¹⁷ ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φίλων οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον. ¹⁸ περι-
 19 κάθαμα δὲ δικαίων ἄνομος. ¹⁹ κρείσσον οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναῖκα
 20 μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου. ²⁰ θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται
 21 ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίνονται αὐτόν. ²¹ ὁδὸς δικαιο-
 22 σύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζῶν καὶ δόξαν. ²² πόλις δυχρὰς ἐπέβη σο-
 23 φὸς καὶ καθεῖλε τὸ δούλωμα ἐφ’ ᾧ ἐπεπολίσαιον οἱ ἀσεβεῖς. ²³ ὃς φυλάσσει
 τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
 24 ²⁴ θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζών λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ παρὰ-
 25 νομος. ²⁵ ἐπιθυμαὶ ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐ-
 26 τοῦ ποιεῖν τι. ²⁶ ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακὰς, ὁ δὲ
 27 δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτερεῖ ἀπειθῶς. ²⁷ θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, καὶ
 28 γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς. ²⁸ μάρτυς ψευδὴς ἀπολείται, ἀνὴρ δὲ
 29 ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει. ²⁹ ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώ-
 30 πῳ, ὁ δὲ εὐθύς αὐτὸς συνιεῖ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ³⁰ οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστι
 31 ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ. ³¹ ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν
 πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

XXII.

Αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς· ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον
 2 χάρις ἀγαθῆ. ² πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ

43. διανοίξ. δε 24. om τα 27. η λυχνος ος ερευνα XXI. 4. ου δ αν θε-
 λων νευσθι εκλινεν αυτην 4. εφ υβρει ... αμαρτια 6. διωκ. και εργεται επι
 8. αποστελει 43. υπακουσαι 25. απεκτενουσιν 29. ευθης XXII. (2. συνηγησαν)

κύριος ἐποίησε. ³ πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παι- 3
δεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν. ⁴ γενεὰ σοφίας φόβος κυ- 4
ρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωὴ. ⁵ τρέβοιοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σχολιαῖς, 5
ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφάρζεται αὐτῶν. ⁷ πλοῦστοι πτωχὼν ἀρ- 7
ξουσιν, καὶ οἰκέται ἰδιοῖς δεσπότηται δανειοῦσιν. ⁸ ὁ σπεῖρων φαῦλα θέρσει 8
κακά, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ 9
θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. ⁹ ὁ ἐλεῶν πτωχὼν αὐτὸς δια- 9
τραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἐθώκε τῷ πτωχῷ. νίκην καὶ τιμὴν 10
περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων. 10
¹⁰ ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ 10
καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει. ¹¹ ἀγαπᾷ κύριος δόλια καρδίας, δεκτοὶ 11
δὲ αὐτῷ πάντες ἁμώμοι· χεῖλεσι ποιμαίνει βασιλεὺς. ¹² οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυ- 12
ρίου διατηροῦσιν αἰσθήσιν, φαυλίζει δὲ λόγους παρανόμος. ¹³ προφασίζεται 13
καὶ λέγει ὁκνηρὸς λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευτά. ¹⁴ βρόχος 14
βαλὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν, 15
ἀποστρέφει δὲ δεξιὰ τοῦ ὁδοῦ σχολιαῖς καὶ κακῆς. ¹⁵ ἄνοια ἐξηπάτη καρδίας 15
νέου, βρόχος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁶ ὁ συκοφαντῶν πένθητα 16
πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ, δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι. ¹⁷ λόγοις σοφῶν 17
παραβάλλει ὁδὸν οὗς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον
ἵνα γνῷς ὅτι καλοὶ εἰσιν. ¹⁸ καὶ ἔάν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, 18
εὐφρανουσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν, ¹⁹ ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπίς, 19
καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν σου. ²⁰ καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρις- 20
σὼς εἰς βουλήν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. ²¹ διδάσκω οὖν 21
σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαι σε λόγοις
ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι. ²² μὴ ἀποβιάζου πένθητα, πτωχὸς γὰρ ἐστί, 22
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενὴ ἐν πύλαις. ²³ ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, 23
καὶ ῥύσῃ τὴν ἀσυλὸν ψυχὴν. ²⁴ μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμῷδε, φίλῳ δὲ 24
ὀργιλῷ μὴ συναυλίζου, ²⁵ μὴ ποτε μάτῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ καὶ λαβρῇ βρό- 25
χους τῇ σῇ ψυχῇ. ²⁶ μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυρόμενος πρόσωπον· 26
²⁷ ἐάν γὰρ μὴ ἐχῇ πόθεν ἀποτίσῃ, λήψονται τὸ στρώμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς 27
σου. ²⁸ μὴ μεταίρες ὅρια αἰῶνα ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. ²⁹ ὀρατικὸν ἄνδρα 28 29
καὶ ὄξυν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι, καὶ μὴ παρεστάναι
ἀνδράσι νωθροῖς.

XXIII.

¹ Ἐάν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρα-
τιθέμενά σοι, ² καὶ ἐπιβάλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρα- 2
σκεύασαι. εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, ³ μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ· ταῦτα 3
γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς. ⁴ μὴ παρεκτείνου πένης ὡς πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ 4
ἐννοίᾳ ἀπόσχου. ⁵ ἐάν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανε- 5
ται· κατεσκευάσται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς
τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. ⁶ μὴ συνδιδίπναι ἀνδρὶ βασιλῆα, μηδὲ 6
ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ· ⁷ ὃν τρόπον γὰρ εἰ τις καταπίῃ τρίχα, οὕτως 7
ἐσθίει καὶ πίνει. μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου

9. δεδωκεν ... διδους 11. ed. rom. βασιλεως, 12. διατηρησουσιν
14. ουχ αγαπα 15. καρδια 16. τα εαυτου κακα 17. παραβαλε 18. C
ευφραινουσιν 19. AC τ. οδον αυτου 20. C om δε 21. C διδασκων ...
γνωσιν αληθη ... αποκρινασθαι ... λογοις α. τ. π. ε 22. C om γαρ
23. αυτου την δικην 27. AC εχης π. αποτισης ... λημψονται 29. C his
παραστηναι ... και μη παρισταναι XXIII. 2. C τας χειρας 5. C προσ-
στηκ. αυτον 6. C των εδεσματος αυτου

8 μετ' αὐτοῦ. ⁹ ἔξεμείσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς κα-
 9 λούς. ⁹ εἰς ὧτα ἄφρονος μὴδὲν λέγε, μὴ ποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λό-
 10 γους σου. ¹⁰ μὴ μεταβῇς ὅρια αἰώνια, εἰς δὲ κτήμα ὄφρα μὴ εἰσελθῇς.
 11 ¹¹ ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταῖός ἐστι, καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐ-
 12 τῶν μετὰ σοῦ. ¹² ὁδὸς εἰς παιδεῖαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου ἐτοί-
 13 μασον λόγους αἰσθήσεως. ¹³ μὴ ἀπόσχη νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἔαν κατάξῃς
 14 αὐτὸν βᾶβδω, οὐ μὴ ἀποβάνῃ. ¹⁴ οὐ μὲν γὰρ πατέρας αὐτὸν βᾶβδω, τὴν δὲ
 15 ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ. ¹⁵ υἱέ, ἔαν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδία, εὐ-
 16 φρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, ¹⁶ καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χεῖλη πρὸς
 17 τὰ ἐμά χεῖλη, ἔαν ὀρθὰ ὦσι. ¹⁷ μὴ ζηλοῦτω ἡ καρδία σου ἁμαρτωλοὺς,
 18 ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἵσθι ὅλην τὴν ἡμέραν. ¹⁸ ἔαν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται
 19 σου ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται. ¹⁹ ἄκουε υἱέ καὶ σοφὸς γίνου,
 20 καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας. ²⁰ μὴ ἵσθι οἰνοπότης, μὴδὲ ἐκτείνου
 21 συμβολαίς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς. ²¹ πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτω-
 22 χεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεβρῆγμένα καὶ βρακώδη πᾶς ὑπνώδης. ²² ἄκουε υἱέ
 23 πατρός τοῦ γεννησαντός σε, καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακί σου ἡ μήτηρ.
 24 ²⁴ καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐ-
 25 τοῦ. ²⁵ εὐφραίνεται ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαίρει ἡ τεκοῦσά
 26 σε. ²⁶ ὁδὸς μοι υἱέ σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν.
 27 ²⁷ πῶτος γὰρ τετηρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέα στενὸν ἀλλότριον.
 28 ²⁸ οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολείπεται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. ²⁹ τίνοι
 29 οὐαί; τίνοι θόρυβος; τίνοι κρίσεις; τίνοι δὲ ἀηδία καὶ λίσχαι; τίνοι συντρίμματα
 30 διὰ κενῆς; τίνοι πελιθνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; ³⁰ οὐ τῶν ἐγγρογχόντων ἐν οἴκῳ;
 31 οὐ τῶν ἰχθυονῶντων ποῦ πότοι γίνονται; ³¹ μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἴκῳ, ἀλλὰ
 32 ὀμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, καὶ ὀμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἔαν γὰρ εἰς τὰς
 33 φιάλας καὶ τὰ ποτήρια θῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὑστερον περιπατήσεις γυμνός.
 34 ³⁴ τερπὸς ὑπέρου, ³² τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὀφθαλμοῦ ἐκτείνεται, καὶ
 35 ὥσπερ ὑπὸ κεράστων διαγίνεται αὐτῷ ὁ ἴος. ³³ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν
 34 ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιὰ, ³⁴ καὶ κατακλίσῃ ὥσπερ ἐν
 35 καρδίᾳ θαλάσσης, καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι. ³⁵ ἔρεῖς δὲ Τύ-
 36 ππουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν· πότε ὁρ-
 37 ρος ἔσται ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

XXIV.

Υἱέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἄνδρας, μὴδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν.
 2 ² ψευδὴ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνονος τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ.
 3 ³ μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος, καὶ μετὰ συνείσεως ἀνορθοῦται. ⁴ μετὰ
 4 αἰσθήσεως ἐμπιπλάνται ταμειᾶ ἐκ παντὸς πλοῦτου τιμίου καὶ καλοῦ. ⁵ κρείσ-
 5 σων σοφὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου. ⁶ μετὰ κυ-
 6 βερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. ⁷ σοφία
 7 καὶ ἐννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυ-
 8 ⁸ ρίου, ⁸ ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος, ⁹ ἀπο-
 9 νήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις. ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμὸν ἐμμολυνθήσεται
 10 ¹⁰ καὶ ἡμέρα κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκλίπῃ. ¹¹ ῥῦσαι ἀγομένους
 11 ¹¹ καὶ θάνατον καὶ ἐκπύου κτεινομένους, μὴ φείσῃ. ¹² ἔαν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα
 12 τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει· καὶ ὁ πλάσας πνοῇ

9. C μυκτηρίζει 10. αἰωνία α εδεντο οι πατερες σου 43. παιδεων
 15. C σοφος 16. ενδιατριψη 18. εγγονα 20. C μηδε εκλυου 28. ουτως
 29. τινι κρισει ... τινι αηδισι 31. μεθυσκ. οινω ... και
 εις τα 32. αυτου ο ιος 35. ed. rom. post ηδειν non interpg. ei post
 συνελευσομαι punctum habet XXIV. 4. εμπιπλονται 9. ομη δε sec.
 10. εκλειπη 11. εκπριω 12. οτι ο κυριος

πᾶσιν αὐτοὺς οἶδε πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹³ φάγε 13
 μέλι υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρὸν, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ. ¹⁴ οὕτως αἰσθήσῃ 14
 σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ· ἔάν γὰρ εὐρῆς, ἔσται καλὴ ἡ τελευτὴ σου καὶ ἐλπίς
 σε οὐκ ἐγκαταλείψει. ¹⁵ μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων, μηδὲ ἀπατηρῇς 15
 χορτάσῃς κοιλίας. ¹⁶ ἐπτάκις γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ 16
 ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς. ¹⁷ ἔάν πῆσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῇς 17
 αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκαλισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου· ¹⁸ ὅτι ὕψεται κύριος καὶ 18
 οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ μὴ χεῖρε 19
 ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ῥήκῃς ἀμαρτωλούς· ²⁰ οὐ γὰρ μὴ γέννηται ἔργονα πο- 20
 νηρῷ, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. ²¹ φοβοῦ τὸν θεὸν υἱέ καὶ βασιλεία, 21
 καὶ μηδετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς· ²² ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς 22
 δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; ²³ (29, 27.) λόγον φυλασσόμενος (29, 27.) 23
 υἱὸς ἀπώλειας ἐκτὸς ἔσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ
 γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ
 ἐξέλθῃ. μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη· ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συν-
 τριβήσεται. ἔάν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νευροῖς ἀνθρώπων ἀναλίσκει
 καὶ ὅσα ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὥσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶ-
 ναι νεοσοῖς ἀετῶν. ²⁴ (30, 1.) τοὺς ἐμούς λόγους υἱέ βοθήθητι, καὶ δεξιμέ- (30, 1.) 24
 νος αὐτοῦς μετανέει· τὰδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς παστεύουσι θεῷ, καὶ παύομαι.
² ἀφρονέστατος γὰρ εἰμι ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ² 25
 ἔστιν ἐν ἐμοί. ³ θεὸς δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ γνῶσιν ἀγίων ἔργωκα. ³ 26
⁴ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; ⁴ 27
 τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς,
 τί θνομα αὐτῷ; ἡ τί θνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ; ⁵ πάντες γὰρ λόγοι θεοῦ ⁵ 28
 πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν. ⁶ μὴ προσ- ⁶ 29
 ῃς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ. ⁷ δύο αἰτοῦμαι ⁷ 30
 παρὰ σοῦ, μὴ ἀφῆλξ μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με· ⁸ μάταιον λόγον ⁸ 31
 καὶ ψευδῇ μακράν μου πώλησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῷς, συν-
 ταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη· ⁹ ἵνα μὴ πλησθῇς ψευδὴς γέ- ⁹ 32
 νωμαι καὶ εἴπω· τίς με ὀρέ; ἡ πενηθῇς κλέψῃς καὶ θνομα τὸ θνομα τοῦ
 θεοῦ. ¹⁰ μὴ παραδῷς οἰκῆτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μὴ ποτε καταράσῃται σε ¹⁰ 33
 καὶ ἀφανισθῇς. ¹¹ ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ ¹¹ 34
 εὐλογεῖ. ¹² ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ¹² 35
 ἀπένυψεν. ¹³ ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάρους ¹³ 36
 αὐτοῦ ἐπαίρεται. ¹⁴ ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύ- ¹⁴ 37
 λας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ
 τοὺς πένιτας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων. ¹⁵ (24, 23.) ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς ¹⁵ 38
 σοφοῖς ἐπειγνώσκουν, αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν. ¹⁶ ὁ εἰπὼν ¹⁶ 39
 τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρτατος λαοῖς ἔσται καὶ μισήσῃς εἰς ἔθνη· ¹⁷ οἱ ¹⁷ 40
 δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανθύνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἦξει εὐλογία. ¹⁸ χελίη ¹⁸ 41
 δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς. ¹⁹ ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ¹⁹ 42
 ἔργα σου, καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ πορεύου κατόπισθ' ἐν μου ²⁰ 43
 καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου. ²¹ μὴ ἴσθῃς ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πο- ²¹ 44
 λίτην, μηδὲ πλατύνου σοὶ χεῖλεσι. ²² μὴ εἴπῃς· Ὅν τρόπον ἐχρήσατό μοι ²² 45

14. σοφίας 16. ο δίκαιος 20. εκγ. πονηρων 24. ed. rom. μηδ' ἕτερω
 23. βασιλεως προ βασιλει ... νευρ. ἀνθρώπων 24. τους δε 25. παντων, C
 παντ. των ... AC φρον. ἀνθρώπου 26. C ο θεος ... γνωσ. ἀνθρώπων 27. om
 τι θνομα sec. ... τω υιω προ τοις τεκνοις ... AC in f. add ινα γνωσ 28. AC
 υπα γαρ ... υπερασπισει, C υπερασπει 34. παιδιαν προ πενιαν ... παντα τα δε-
 οντα καὶ αυταρχη 33. C καταρασεται 35. AC την δε 37. C τῆς μαχαίρας
 (vditr) ... (στομιδας) ... om και κατεσθιειν ... C ασθενεις προ ταπεινους
 38. αιδεσθαι πρ. ου καλ. εν κρ. 40. AC ευλογια αγαθη 44. AC λογους σοφους

45 ⁽³⁰⁾ χρήσομαι αὐτῷ, τίσομαι δὲ αὐτὸν ᾧ με ἡδίκησεν. ³⁰ ὥσπερ γεώργιον
 46 ⁽³¹⁾ ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν. ³¹ ἔὰν ἀφῆς
 αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανθήσει ὅλος, καὶ γίνεται ἐκλείψιμος, οἱ δὲ
 47 ⁽³²⁾ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. ³² ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
 48 ⁽³³⁾ ἐπέβλεψα τοῦ ἐλλέξασθαι παιδείαν. ³³ ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καὶ
 49 ⁽³⁴⁾ πνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζομαι χερσὶ στήθῃ. ³⁴ ἔὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἦξει
 προπορευομένη ἡ πενία σου, καὶ ἡ ἐνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
 50 ^(30, 15.) τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ
 τρεῖς αὐταὶ οὐκ ἐνεπιπλάσαν αὐτήν. καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρξέσθῃ εἰπεῖν
 51 ⁽¹⁶⁾ Ἰκανόν. ¹⁶ ἄθῃς, καὶ ἔρως γυναικός, καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλεγμένη ὕδατος,
 52 ⁽¹⁷⁾ καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἀρχεῖ. ¹⁷ ὀφθαλμοὶ καταγελῶντα πατρός
 καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν παράγγων,
 53 ⁽¹⁸⁾ καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν. ¹⁸ τρία δὲ ἔστιν ἀδύνατον μοι
 54 ⁽¹⁹⁾ νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγνώσκω. ¹⁹ ἔχνη ἀετοῦ πετομένου, καὶ
 ὁδοὺς ὄψεως ἐπὶ πέτρας, καὶ τρίβους νῆος ποντοπορεύσης, καὶ ὁδοὺς ἀνδρός
 55 ⁽²⁰⁾ ἐν νεότητι. ²⁰ τοιαυτὴ ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἥ ὅταν πράξῃ ἀπονε-
 56 ⁽²¹⁾ ψαμένη, οὐδὲν ὄψῃ πεπραχέναι ἄτοπον. ²¹ διὰ τριῶν οἰεῖται ἡ γῆ, τὸ
 57 ⁽²²⁾ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν. ²² ἔὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων
 58 ⁽²³⁾ πλησθῇ σιτίων, ²³ καὶ οἰκέτης ἔὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ μισητὴ
 59 ⁽²⁴⁾ γυνὴ ἔὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. ²⁴ τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,
 60 ⁽²⁵⁾ ταῦτα δὲ ἔστι σοφώτερα τῶν σοφῶν. ²⁵ οἱ μύρμηκες οὐ μὴ ἔσιν ἰσχύς,
 61 ⁽²⁶⁾ καὶ ἐτοιμάζονται ἕρους τὴν τροφήν. ²⁶ καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ
 62 ⁽²⁷⁾ ἰσχυρόν, οὗ ἐποίησαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους. ²⁷ ἀβασίλευτόν
 63 ⁽²⁸⁾ ἔστιν ἡ ἀκρίς, καὶ στρατεύει ἀφ' ἐνὸς κελεύσματος εὐτάκτως. ²⁸ καὶ
 ἐλαβώτης χερσὶν ἐρεϊδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν, κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασι βα-
 64 ⁽²⁹⁾ σιλέων. ²⁹ τρία δὲ ἔστιν ἃ εὐδὼς πορεύεται, καὶ τέταρτον ὃ καλῶς δια-
 65 ⁽³⁰⁾ βαίνει. ³⁰ σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ
 66 ⁽³¹⁾ καταπήσσει κτήνος, ³¹ καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείας εὐψυχος, καὶ
 67 ⁽³²⁾ τράγος ἡγούμενος αἰκόλου, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει. ³² ἔὰν πρόη-
 σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτελέγῃ τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
 68 ⁽³³⁾ ἄμελε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἔὰν δὲ ἐκπύξῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται
 69 ^(31, 1.) αἶμα. ³¹ ἔὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι. ³¹ (31, 1.)
 οἱ ἔμοι λόγοι εἰρηνταὶ ὑπὸ θεοῦ βασιλείας, χρηματισμὸς δὲ ἐπαίδευσεν ἡ
 70 ⁽³⁾ μήτηρ αὐτοῦ. ³ τί τέκνον τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενὲς σοὶ λέγω
 71 ⁽³⁾ υἱέ· τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; ³ μὴ δὼς γυναίξει
 72 ⁽⁴⁾ σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βλὸν εἰς ὑπεροβουλίαν. ⁴ μετὰ βουλῆς
 πάντα ποιεῖ, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει. οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσὶν, οἶνον δὲ μὴ
 73 ⁽⁵⁾ πινέωσαν, ⁵ ἵνα μὴ πόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας, καὶ ὀρθὰ κρίναι οὐ
 74 ⁽⁶⁾ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς. ⁶ δίδετε μέθην τοῖς ἐν λύπαις, καὶ οἶνον πίνειν
 75 ⁽⁷⁾ τοῖς ἐν ὀδύναϊς, ⁷ ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας, καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶ-
 76 ^(8, 9) σιν ἔτι. ⁸ ἀνοίγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ, καὶ κρίνε πάντας ὑγίως. ⁹ ἀνοίγε
 σὸν στόμα καὶ κρίνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

49. AC om σου sec. 50. C τη βδέλλι ... ενεπιπλάσαν 54. *αρης pro
 αδης ... AC post γυναικος add και ταρταρος ... C εμπιπλεγμενη ... C x.
 πυρ x. υδωρ 52. εκκολψαισαν αυτην ... αυτην 54. C νεως 58. οικετις 59.
 τεσσαρα δε εστιν 62. εκστρατευει 63. βασιλεως 64. πορευονται, x. το tet.
 66. ενεπεριπατων 67. εις ευφροσυνην 71. σου πλουτον ... υπεροβουλειαν
 72. om δε 73. επιλανθωνται (sic) ... κρινειν 77. και κριναι

XXV.

Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμώντος αἱ ἀδιάκριτοι, αἷς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι.
 Ἐξεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. ² δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ ²
 βασιλείᾳς τιμὰ πράγματα. ³ οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βα- ³
 σιλέως ἀνεξελέγκτος. ⁴ τύπτει ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθῆσεται καθάρων ⁴
 ἅπαν. ⁵ κτείνει ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ⁵
 ὁ θρόνος αὐτοῦ. ⁶ μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν ⁶
 ὑφίστασο. ⁷ κρεῖσσον γὰρ σοι τὸ ρητῆναι Ἀνάβαινε πρὸς μέ, ἢ ταπεινώσαι ⁷
 σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἂ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε. ⁸ μὴ πρόσπιπτε ⁸
 εἰς μάτην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων. ἦνίκα ἂν σε ἐνεδίβῃ ⁹
 ὁ σὸς φίλος, ⁹ ἀναχωρεῖ εἰς τὰ ὀπίσω. μὴ καταφρόνει, ¹⁰ μὴ σε ἐνεδίβῃ μὲν ¹⁰
 ὁ φίλος· ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἐχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἰσθ- ¹¹
 νανᾶ. χάρις καὶ φίλος ἐλευθεροῖ, αἷς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπνευδίστος ¹¹
 γένῃ, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυναλλακτικῶς. ¹¹ μῆλον χρυσοῦν ἐν ὀρ- ¹¹
 μίσκῳ σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον. ¹² εἰς ἐνώπιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πο- ¹²
 λυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐτήκων οὐς. ¹³ ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμνητῷ ¹³
 κατὰ καὶμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστελλαντας αὐτόν· ψυχὰς ¹⁴
 γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ. ¹⁴ ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπι- ¹⁴
 φανεστάτα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ ὁδοῖς ψευδεῖ. ¹⁵ ἐν μακροθύμῳ εὐδοκία ¹⁵
 βασιλεῦσι, γλώσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὁσπᾶ. ¹⁶ μέλι εὐρών φάγε τὸ ἱκανόν, ¹⁶
 μὴ ποτε πλησθῇς ἐξεμέσης. ¹⁷ σπάνιον εἰσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, ¹⁷
 μὴ ποτε πλησθῇς σου μισθήσῃ σε. ¹⁸ ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξωμα ἀκι- ¹⁸
 δωτόν, οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῇ. ¹⁹
¹⁹ ὁδὸς κακοῦ καὶ πούς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. ²⁰ ὥσπερ ὄξος ¹⁹ ²⁰
 ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὼν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. ὥσπερ ²¹
 σὴς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώλῃς ἔστω, οὕτως λύπη ἀνδρός βιάσθαι καρδίαν. ²¹ ἔαν ²¹
²⁰ ²² ποιῶν ἄνδρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀν- ²²
 ταποδώσει σοι ἀγαθὰ. ²³ ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναι- ²³
 δὲς γλώσσαν ἐρεθίζει. ²⁴ κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυ- ²⁴
 ναῖκος λουδῶρον ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. ²⁵ ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψῶσιν προσηγνός, ²⁵
 οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν. ²⁶ ὥσπερ εἰ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ²⁶
 ὕδατος ἔξοδον λυμάλνοιτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσε- ²⁷
 βούς. ²⁷ ἐστίνε μελι πολλὴ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. ²⁸ ὥσπερ ²⁷ ²⁸
 πόλις τὰ τεῖχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βου- ²⁸
 λῆς τι πράσσει.

XXVI.

Ὡςπερ δρόσος ἐν ἀμνητῷ. καὶ ὥςπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν
 ἄφρονι τιμὴ. ² ὥςπερ ὄρεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαῖα οὐκ ²
 ἐπελευσεται οὐδενί. ³ ὥςπερ μᾶστιξ ἔπῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος ³
 ἔσται παρανόμῳ. ⁴ μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα ⁴
 μὴ ὁμοῖος γένῃ αὐτῷ. ⁵ ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ὅ

XXV. 1. αυτ. αι παροιμιαι σολομωντος 2. προσταγματα 4. κρυπτε
 7. το ρητῆναι σοι ... ιδον 8. ημκα δ αν ... οπι σος 9. μη καταφρ. c.
 antecedd. conjig. 10. αλλ εσται 11. χρυσειον 12. χρυσουν σαρδιον 14. επι-
 φανεστατοι ... οι καυχωμενοι 17. πρ. τον σεαυτου ... μισησει 18. ακη-
 λιδωτον ... ο ανηρ ο κ. κατα του φ. εαυτου 19. οδους κακου 20. παθος
 σωματι ... σης ιματιω 21. τρεφε προ ψωμιζε 22. οπι πυρος ... αντα-
 ποδειδωσει XXVI. 2. πετανται 4. κατα την 5. προς την

6 ἵνα μὴ φαίνεται σοφὸς παρ' ἑαυτοῦ. ⁶ ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται
7 ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἀφρονος λόγον. ⁷ ἀφελού πορείαν σκελῶν καὶ παρα-
8 νομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων. ⁸ ὃς ἀποδεδυμένος λίθον ἐν σφενδόνη, ὁμοῦς
9 ἔστι τῷ διδόντι ἀφρονι δόξαν. ⁹ ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία
10 δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων. ¹⁰ πολλὰ χειμάζεται. πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρί-
11 βεται γὰρ ἡ ἐκστασις αὐτῶν. ¹¹ ὥςπερ κύνες ὅταν ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ ἐμε-
12 τον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἀφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέφας ἐπὶ τὴν
13 ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα
14 καὶ χάρις. ¹² εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπὶδα μέντοι ἔσχε
15 μᾶλλον ἀφρων αὐτοῦ. ¹³ λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν Λέων ἐν
16 ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατεαῖς φονευταί. ¹⁴ ὥςπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ
17 στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. ¹⁵ κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα
18 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δύνησεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα. ¹⁶ σοφώτερος ἑαυτῷ
19 ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγέλλαν. ¹⁷ ὥςπερ ὁ κρατὺς
20 κέρκου κύνος, οὕτως ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως. ¹⁸ ὥςπερ ὁ ἰώμενος προ-
21 βάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκε-
22 20 λισθῆσεται. ¹⁹ οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοῖς ἑαυτῶν φίλοις, ὅταν δὲ
23 ὀραθῶσι, λέγουσιν ὅτι παλῶν ἐπράξα. ²⁰ ἐν πολλοῖς ἐξυλοῖς θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ
24 οὐκ ἔστι θάλαμος ἡσυχάζει μάχη. ²¹ ἐσχάρα ἀνθραξὶ καὶ ἔνθα πυρὶ, ἀνὴρ δὲ
25 λοιδορὸς εἰς ταραχὴν μάχης. ²² λόγοι κερκώπων μαλακοί, οὗτοι δὲ τύπτουσιν
26 εἰς ταμεία σπλάγχνων. ²³ ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥςπερ ὄστρακον
27 ἡγήτην· χεῖλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηρὰν. ²⁴ χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει.
28 25 ἀποκαλύφμενος ἐχθρὸς, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους. ²⁵ ἐάν σου δέη-
29 ται ὁ ἐχθρὸς μεγάλη τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς· ἐπὶ γὰρ εἰσι πονηραὶ ἐν τῇ
30 ψυχῇ αὐτοῦ. ²⁶ ὁ κρύπτων ἐχθρὰν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυ-
31 τοῦ ἁμαρτίας εὐγνωστός ἐν συνεδρίοις. ²⁷ ὁ ὀρύσσων βῆθρον τῷ πλησίον ἐμπε-
32 28 στείται εἰς αὐτόν· ὁ δὲ κύνων λίθον ἐφ' ἑαυτὸν κυλεῖ. ²⁸ γλῶσσα ψευδῆς μι-
33 σεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

XXVII.

2 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὐρίον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέχεται ἡ ἐπιούσα. ² ἐγκω-
3 3 μαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.
4 3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἀφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέ-
5 5 ρων. ⁴ ἀνελετήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος. ⁵ κρείσ-
6 6 σους ἐλεγχοὶ ἀποκαλυπτόμενοι κρυπτομένης φιλίας. ⁶ ἀξιοπιστότερόν ἐστι τραύ-
7 7 ματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ. ⁷ ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὐσα κηρίοις
8 8 ἐμπαίζει, ψυχὴ δὲ ἐνδεεὶ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεία φαίνεται. ⁸ ὥςπερ ὅταν ὄρνειον
9 9 νωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. ⁹ μύροις καὶ οἰνοῖς καὶ θυμιάμασι τέρεται καρδία,
10 10 καταρβήγνυνται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχὴ. ¹⁰ φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον
11 11 μὴ ἐγκαταλίπῃς, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσελθῇς ἀτυχῶν.
12 12 κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. ¹¹ σοφὸς γίνου νίε, ἵνα σου
13 13 εὐφρανῇται ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπενειδίστους λόγους. ¹² πα-

6. εαυτου οδων 9. του μεθυσου 11. τον εμετον αυτου 12. ιδον ...

*δοξαζοντα παρ εαυτω ... αφρων μαλλον 14. επι τω στροφιγγι 15. δυ-
*ναται ... εις το στομα 16. οκνηρος εαυτω 19. ουτω παντες ... οταν δε
φωραθωσιν 20. οξυθυμος 21. ο αποκλ. 25. AC πεισθης αυτω ... AC
εν τη καρδια α. 26. AC εν συνεδριω 27. C εφ εαυτου XXVII. 2. το
πελας 4. C υφιστατο 5. AC αποκαλυπτομενοι 6. AC οτι εστι 7. γλυ-
κια, C γλυκεια 8. AC ορνειον οταν ... C καταδουλουται 9. C καταρηγνυ-
ται ... C συμπτωματων 10. φιλ. σ. και φιλ. π. μη εγκαταλειπης (-λειπης
etiāmi C) ... κρισσον 11. ινα ευφρ. σου, C ινα ευφρ. μου

νοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπειθόντες ζημίαν τίσου-
σιν. ¹³ ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρήλθε γὰρ ὕβριστης ὅστις τὰ ἀλλότρια ¹³
λυμαίνεται. ¹⁴ ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρῶν μεγάλη τῇ φωνῇ, καταρωμένου ¹⁴
οὐδὲν διαφέρειν δόξει. ¹⁵ σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ¹⁵
ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡς αὐτῶς καὶ γυνὴ λοιδόρος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. ¹⁶ ὅ- ¹⁶
ρᾶς σκληρὸς ἄνεμος, δνόματι δὲ ἐπαδέξιος καλεῖται. ¹⁷ σίδηρος σίδηρον δένει, ¹⁷
ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου. ¹⁸ ὃς φυτεύει σπυρίδι φαίνεται τοὺς καρ- ¹⁸
ποὺς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον τιμηθήσεται. ¹⁹ ὥσπερ οὐχ ¹⁹
ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων. ²⁰ ἄδης ²⁰
καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπύμπλυνται, ὡς αὐτῶς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων
ἀπληστοί. βδελύγμα κυρὸν στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς
γλώσση. ²¹ δοκιμὸν ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ ²¹
στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακὰ, καρδία δὲ εὐ-
δύς ζητεῖ γνῶσιν. ²² ἔαν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ ²²
μὴ περιέλθῃ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. ²³ γνωστὸς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου, ²³
καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις· ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κρᾶ-
τος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. ²⁴ ἐπιμελοῦ τῶν ἐν ²⁴
τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν καὶ συναγε χόρτον ὀρεῖνον, ἵνα ἔχῃς πρό-
βατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὥς σοι ἄρνες. ²⁵ νῖφ, παρ' ἐμοῦ λαί- ²⁵
ρήσεις ἰσχυράς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

XXVIII.

Φεύγει ἀσεβῆς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιε. ² δι' 2
ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανούργος κατασβέσει αὐτάς.
³ ἀνδρείος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχοὺς. ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνώ- ³
φελής, ⁴ οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ 4
ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοὺς τεύχος. ⁵ ἄνδρες κακοὶ οὐ συνή- ⁵
σοισι κρίμα, οἱ δὲ ζητούντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί. ⁶ κρείσσων ⁶
πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουτοῦ ψευδοῦς. ⁷ φυλάσσει νόμον υἱὸς συνε- ⁷
τός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἁσώτιαν ἀτιμάζει πατέρα. ⁸ ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον ⁸
αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν. ⁹ ὁ ⁹
ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰσακούσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ
ἐβδελύκεται. ¹⁰ ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ εἰς διαφθοράν αὐτὸς ἐμπεσεῖται, ¹⁰
οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά. ¹¹ σοφὸς ¹¹
παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοθήμων καταγνώσεται αὐτοῦ. ¹² διὰ ¹²
βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἄλλοκονταί ἄν-
θρωποι. ¹³ ὁ ἐπακαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδομηθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγου- ¹³
μενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται. ¹⁴ μακάριος ἀνὴρ ὃς καταπιτῇ πάντα δι' ¹⁴
εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς. ¹⁵ λέων πεινῶν καὶ ¹⁵
λύκος διψῶν ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὧν ἔξινους πενιχροῦ. ¹⁶ βασιλεὺς ἐνδεὲς ¹⁶
προσόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
¹⁷ ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγνώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφα- ¹⁷
λείᾳ. παῖδευε υἱὸν καὶ ἀγαπήσεις σε; καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ, οὐ μὴ
ὑπακούσει ἔξναι παρανόμῳ. ¹⁸ ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σκο- ¹⁸

42. ελθόντες, C παρελθόντες 43. AC post γὰρ disting. ... AC λοιμαι-
νεται (οι i. e. u) 44. C δοξη 47. AC ετερου 49. C ουκ ... AC αι καρ-
δαι ... C in f. add ομοιαι 20. ενπιπλυνται 24. AC χρυσιω ... AC ευ-
της εκζητει 22. AC τον αφρονα εν μ. συνεδριω 23. C ποιμινιων ... επι-
στησης ... AC ου τον αιωνα ... εις γενεας και γενεας, C εις γενεας και
γενεαν 24. χλωρων ... ποιαν ... AC συναγαγε XXVIII. 2. AC δια αμαρ-
τιας 7. πατερα αυτου 8. ελεουντι 9. αυτου του μη (40. αγαθας) 47.
υπακουση

19 ¹⁹ λιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται. ²⁰ ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλη-
 20 σθῆσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθῆσεται πένιας. ²¹ ἀνὴρ ἀξιοπίστους
 21 πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. ²² ὃς οὐκ αἰσχύνε-
 22 ται πρόσωπα δικαίων οὐκ ἀγαθός, ὁ τοιοῦτος ψώμου ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
 23 ²³ σπεύδει πλουτεῖν ἄνθρωπος βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεῖμῳ κρατήσῃ αὐ-
 23 τοῦ. ²⁴ ὁ ἐλέγχων ἄνθρωπον ὁδοὺς χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλαυσοχαιρτοῦντος.
 24 ²⁵ ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὗτος κοινω-
 25 νός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. ²⁶ ἄπιστος ἄνθρωπος κρινεῖ εἰκῇ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ
 26 κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. ²⁷ ὃς πέποιθε θρασείᾳ καρδίᾳ ὁ τοιοῦτος ἄφρων,
 27 ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ σωθήσεται. ²⁸ ὃς δίδωσι πτωχοῖς οὐκ ἐνδεηθήσεται,
 28 ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται. ²⁹ ἐν τόποις
 ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

XXIX.

Κρείσσων ἄνθρωπος ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγο-
 2 μένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἱσσις. ³ ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
 3 ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες. ⁴ ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφρανέ-
 4 ται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνas ἀπολεῖ πλοῦτον. ⁵ βασιλεὺς δίκαιος
 5 ἀνίστησι χώρον, ἄνθρωπος δὲ παράνομος κατασκάπτει. ⁶ ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ
 6 πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
 7 ⁷ ἁμαρτάνοντι ἄνδρι μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ
 7 ἔσται. ⁸ ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχοῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ
 8 πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων. ⁹ ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκασαν πόλιν, σ-
 9 φοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὁργήν. ¹⁰ ἄνθρωπος σοφὸς κρίνει ἔσση, ἄνθρωπος δὲ φαῦλος ὁργι-
 10 ζόμενος καταγελάττει καὶ οὐ καταπτήσσει. ¹¹ ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦ-
 11 σιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεὶς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ. ¹² ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ
 12 ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. ¹³ βασιλεὺς ὑπακούοντος
 13 λόγον ἄδικων, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι. ¹⁴ θανειστοὶ καὶ χρεωφειλέτου
 14 ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος. ¹⁵ βασιλεὺς
 15 ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντας πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσε-
 15 ται. ¹⁶ πληγαὶ καὶ ἐλεγχὸς διδῶσι σοφίαν, καὶ εἰς πλανώμενος αἰσχύνει γο-
 16 νεὶς αὐτοῦ. ¹⁷ πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλὰί γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι
 17 ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται. ¹⁸ παῖδευσεν υἱὸν σου καὶ ἀναπαύσει σε,
 18 καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου. ¹⁹ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔσθαι παρανόμῳ,
 19 ὁ δὲ φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός. ²⁰ λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης
 20 σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται. ²¹ ἐὰν ἴδῃ ἄνδρα τα-
 21 χύν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ. ²² ὃς κατα-
 22 σπαταλᾷ ἐκ παιδὸς οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.
 23 ²³ ἄνθρωπος θυμώδης ἐγείρει νεῖκος, ἄνθρωπος δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίαν. ²⁴ ὕβρις
 24 ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονas ἐρείδει δόξῃ κύριος. ²⁵ ὃς μερίζεται
 25 ἀναγγέλωσι, ²⁶ φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκέλισθησαν, ὁ
 26 δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ²⁷ ἀσέβεια ἄνδρι δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ
 27 πέποιθεν ἐπὶ τῷ θεοπότῃ σωθήσεται. ²⁸ πολλοὶ θρασυταῖς πρόσωπα ἵπνου
 28 μένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἄνδρι. ²⁹ βδελύγμα δίκαιος ἄνθρω-
 29 πῶς ἀδίκῳ, βδελύγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

20. αξιοπιστοτερος 24. ος αποβιαζεται 25. απληστους ανηρ ... ed.
 rom. κρίνει . XXIX. 4. ουκ εσται 2. εγκωμιαζομενου δε δικαιου 3. ο
 πατηρ αυτου 6. και ευφροσυνη 7. ου συνησει γνωσιν 8. ανδρ. λοιμοι
 9. ed. rom. κρινει 10. ζητησουσιν οσιον 13. χρεοφειλετου αλληλων ...
 ποιειται αμφοτερων 18. υπαρξει 19. οη αλλ 22. ορυσσει νικος ... αμαρ-
 τιας 25. υποσκελισθησονται ... επι κυριον ... σφαλμα, ο δε πεποιθως

(XXX. 4 — 44. vide supra post 24, 22., item XXX. 15 — 33.
post 24, 34. Ibidem subsequitur XXXI. 4 — 9.)

²⁸(31, 10.) γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὐρήσει; τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων ²⁸ πολυτελών ἡ τοιαύτη. ¹¹ἄρασει ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ ¹¹ ²⁹ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει. ¹²ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀγαθὰ ¹² ³⁰ πάντα τὸν βίον. ¹³μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερ- ¹³ ³¹ σιν αὐτῆς. ¹⁴ἐγένετο ὥς τε ναὺς ἐμπορευομένη μακροῦεν, συνάγει δὲ ¹⁴ ³² αὐτὴ τὸν βίον. ¹⁵καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν, καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ ¹⁵ ³³ καὶ ἔργα ταῖς θεραπεύαις. ¹⁶θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρ- ¹⁶ ³⁴ πῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα. ¹⁷ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφύν ¹⁷ ³⁵ αὐτῆς ἤρρισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. ¹⁸καὶ ἐγεύσατο ὅτι καλόν ¹⁸ ³⁶ ἐστὶ τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα. ¹⁹τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ¹⁹ ³⁷ ἐρείδει εἰς ἀτρακτον. ²⁰χεῖρας δὲ αὐτῆς διηνοῖε πέννῃ, καρπὸν δὲ ²⁰ ³⁸ ἐξέτεινε πτωχῷ. ²¹οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν πού ²¹ ³⁹ χρονίῃ, πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσι. ²²δισσὰς χλαῖνας ²² ⁴⁰ ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα. ²³περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν ²³ ⁴¹ συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς. ²⁴σινδόνας ἐποίησε καὶ ²⁴ ⁴² ἀπέδοτο περιώματα τοῖς Χαναναίοις. ²⁶στόμα αὐτῆς διηνοῖε προσεχόν- ²⁶ ⁴³ τας καὶ ἐννόμους, καὶ τάζει ἐστέλλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. ²⁵ἰσχύιν καὶ ²⁵ ⁴⁴ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. ²⁷στεγναὶ δια- ²⁷ ⁴⁵ τριβαὶ οἴκων αὐτῆς, οἷα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε. τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς ²⁸ ⁴⁶ καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ²⁸ ⁴⁷ ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς ²⁹ ⁴⁸ καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν. ²⁹πολλὰ θυγατέρες ἐκτί- ²⁹ ⁴⁹ σαντο πλοῦτιον, πολλὰ ἐποίησαν δύναμιν· οὐ δὲ ὑπέρκεισαι, ὑπερήρας πά- ³⁰ ⁴⁸ σας. ³⁰ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικὸς· γυνὴ γὰρ συνετὴ ³⁰ ⁴⁹ εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὐτὴ αἰνέτω. ³¹δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν ³¹ ⁴⁹ χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνέσῃ ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ.

I.

Ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ.
²ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιότητων, τὰ ² πάντα ματαιότης. ³τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὧς μο- ³ ⁴ χθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ⁴γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἐρχεται, καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν ⁴ αἰῶνα ἔσται. ⁵καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον ⁵

29. (XXXI, 14.) ἐπ' αὐτὴν 30. τῷ ἀνδρὶ ἀγαθόν καὶ οὐ κακὸν πάντα τ. β. 31. εὐχρηστον 32. ἐγεν. δε ... ἐμπορευομένη ... δε αὐτῆς τὸν πλοῦτον 33. x. an. ex. nycht. c. untecedd. conjg. 36. ἐγεύσατο δε ... οὐ. τ. νύκτα οὐ λυχν. αὐτ. 37. τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐκτ. ε. τ. συμφ., τοὺς δε πῆχεις αὐτῆς 39. οὐ φροντίζει ... ἐνδιδυσκονται 41. ἐν πύλ. ο. an. αὐτῆς ... μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς 42. ἀπέδοτο, περιζ. δε 43. hunc versum post v. 44. pon. 44. ηὐφράνθη 45. om. το ... στομ. δε αὐτῆς 47. ἐποίησαν δύνατα ... καὶ ὑπερήρας 48. C om. γυναικός

Subscriptio: AC παροίμαι σολομωντος et C add. παρὰ ἐβδομηκοντα

Inscriptio: ἐκκλησιαστής

I. 5. C om. καὶ ab initio

6 αὐτοῦ ἔλκει· αὐτοὺς ἀνατέλλων ⁶ ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλου αὐτοῦ ἐπι-
7 στρέφει τὸ πνεῦμα. ⁷ πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπλησμένη· εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χεῖμαρροι πορεύον-
8 ται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι. ⁸ πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι, οὐ
9 δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ λαλεῖν, καὶ οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμοὺς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ
10 πληρωθήσεται οὐς ἀπὸ ἀκροάσεως. ⁹ τί τὸ γεγονός; αὐτὸ τὸ γεννησόμενον·
11 καὶ τί τὸ πεποιημένον; αὐτὸ τὸ ποιηθισόμενον· καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον
12 ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ ὅς λαλήσει καὶ ἔρει· Ἴδε τοῦτο καινὸν ἐστίν, ἤδη γέγονεν ἐν
13 τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἐμπροσθέν ἡμῶν. ¹¹ οὐκ ἔστι μνήμη τοῖς πρώ-
14 τοις, καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις. οὐκ ἔστι αὐτῶν μνήμη μετὰ τῶν γε-
15 νησόμενων εἰς τὴν ἐσχάτην. ¹² ἐγὼ ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ
16 ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατα-
17 σκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅτι
18 περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶ-
19 σθαι ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
20 καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁵ διεσπάρμενον οὐ
21 δυνήσεται ἐπισκομηθῆναι, καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριζμηθῆναι. ¹⁶ ἐλάλησα
22 ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμεγαλύνθη, καὶ προσέτιχα σο-
23 φίαν ἐπὶ πᾶσιν ὃς ἐγένοντο ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκα καρ-
24 διαν μου τοῦ γινῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν. ¹⁷ καὶ καρδία μου εἶδε πολλά, σοφίαν
25 καὶ γνῶσιν, παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην· ἔγνων ἐγὼ ὅτι καὶ γε τοῦτο ἐστὶ
26 προαίρεσις πνεύματος, ¹⁸ ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλήθος γνώσεως, καὶ ὁ προς-
27 τιθεὶς γνῶσιν προσθήσει ἄλγισμα.

II.

Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ
2 ἴδε ἐν ἀγαθῷ· καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ² τῷ γέλῳτι εἶπα Ἱεροφο-
3 ράν, καὶ τῇ εὐφροσύνῃ· Τί τοῦτο ποιεῖς; ³ καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδία
4 μου ἐκλύσει ὥς οἶνον τὴν σάρκα μου, καὶ καρδία μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ
5 καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνῃ, ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς
6 τῶν ἀνθρώπων ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριζμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν.
7 ⁴ ἐμεγάλυνα ποτήριά μου, ὥκοδόμησά μοι οἴκους, ἐφύτευσά μοι ἀμπελώνας,
8 ⁵ ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους, καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν
9 καρποῦ· ⁶ ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὕδατων τοῦ ποτῆσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν
10 βλαστῶντα ξύλα· ⁷ ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας, καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό
11 μοι, καὶ γε κτήσης βουκόλου καὶ ποιμνίου πολλῇ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας
12 τοὺς γενομένους ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ· ⁸ συνήγαγόν μοι καὶ γε ἀρ-
13 γύριον καὶ γε χρυσόν, καὶ περιουσιᾶς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν· ἐποίησά
14 μοι ἄδοντας καὶ ἄδούσας, καὶ ἐντροφήματα υἱῶν ἀνθρώπων, οἰνοχόον καὶ
15 οἰνοχόας· ⁹ καὶ ἐμεγαλύνθη καὶ προσέτιχα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους
16 ἀπὸ ἐμπροσθέν μου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι· ¹⁰ καὶ

5. AC ἀνατέλλων αὐτος 6. προς βορρα 7. AC οὐκ ἐστὶ ἐμπλησμένη
... εἰς τόπον 8. AC οὐκ ἐμπλησθήσεται 40. γέγονεν τοῖς αἰῶσιν 41. ἐστὶν
αὐτῶν, C ἐστὶν αὐτοῖς ... μετὰ τῶν γεννηθισομένων 42. C βασιλεὺς Ἰσραὴλ
43. AC γενομένων ... AC τ. υι. του ἀνθρώπου 44. ἰδον 45. του κοσμηθῆναι
... του ἀριζμηθῆ. 46. ἐν τη καρδίᾳ ... ἐγὼ ἰδον ... καὶ ἔδωκα usque γνῶσιν
post σοφ. x. γνῶσ. v. 17. ρον. 47. ἰδεν ... om ἐγὼ 48. ο προτηθεῖς
(-τιθεῖς?) γνῶσει II. 3. ἐπ εὐφροσύνη ... τ. υι. του ἀνθρώπου 8. υἱων
του ἀνθρώπου, οἰνοχοοῦς 9. οἱ ἀπο

πάν ὃ ἤγησαν οἱ ὀφθαλμοὶ μου οὐκ ἀφείλον ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἀπεκάλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης μου, ὅτι καρδία μου εὐφρανθήν ἐν παντὶ μόχθῳ μου· καὶ τοῦτο ἐγένετο μερὶς μου ἀπὸ παντός μόχθου μου. ¹¹ καὶ ¹¹ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσι ποιήμασι μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου, καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περίσσεια ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹² καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ¹² τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ παραφορὰν καὶ ἀφροσύνην, ὅτι τίς ἀνθρώπος ὃς ἐπελεύσεται ὁπίσω τῆς βουλῆς, τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν; ¹³ καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ¹³ ἔστι περίσσεια τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην ὡς περίσσεια τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος· ¹⁴ τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄφρων ¹⁴ εἰς τὸ σκότος πορεύεται· καὶ ἔγνω καὶ γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοὺς πᾶσι αὐτοῖς. ¹⁵ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρο- ¹⁵ νος καὶ γε ἐμοὶ συναντήσεται μοι, καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγώ; περισσὸν ἐλάβησα ἐν καρδίᾳ μου ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης, διότι ὁ ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ· ¹⁶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος ¹⁶ εἰς τὸν αἰῶνα, καθότι ἦδη αἱ ἡμέραι ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἀτελήσθη· καὶ πῶς ἀποθνήσκει ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος; ¹⁷ καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν, ¹⁷ ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμέ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. ¹⁸ καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σύμπαντα μόχθον ¹⁸ μου ὃν ἐγὼ κοπιῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινόμενῳ μετ' ἐμέ· ¹⁹ καὶ τίς εἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἡ ἄφρων; καὶ εἰ ἐξουσιάζεται ἐν ¹⁹ παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον; καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ²⁰ καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τὴν καρδίαν μου ²⁰ ἐν παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον, ²¹ ὅτι ἐστὶν ἀνθρώπος ὅτι ²¹ μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνῶσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ, καὶ ἀνθρώπος ᾧ οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη, ²² ὅτι γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ²² καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχλεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ²³ ὅτι πᾶσαι ²³ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀληγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμός αὐτοῦ, καὶ γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν. ²⁴ οὐκ ἔστιν ²⁴ ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δειλεῖ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν. ²⁵ ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς πίεται πάρεξ αὐτοῦ; ²⁶ ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ²⁵ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκε σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκε περισπασμὸν τοῦ προσδεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν, τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

III.

Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος, καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
² καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθάνειν, καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ ²

40. ουχ υφειλον ... ευφροσυνης, οτι 44. εν πασιν τοις ... μοχθῳ μου ω 42. περιφοραν ... οτι ος ... εποιησαν 43. ιδον 45. εγω τοτε περισσων (εγω c. seqq. conig.) ... διοτι αφρ. εκ περ. λαλει απθε οτι και γε ροη. 46. εστιν μνημη ... εις αιωνα ... ταις ημεραις ταις επερχομεναις 47. οτι τα παντα 48. συνπαντα ... ον εγω μοχθῳ ... AC τω γενησομενω ... C μετ εμου 49. AC οιδεν ... η σοφος ... C εξουσιασεται 20. τη καρδια μου επι (ef.C) π. τω μοχθῳ ... AC om μου sec. 21. C ef ed. rom. ανδρια ... om φ ... C εμοχθησα ... AC δωσει αυτον 22. AC γινεται τω ανθρωπω 24. C τω ανθρωπω ... ος φαγεται, C ει μη ο φαγεται ... και πιεται ... ιδον ... C om εγω 26. C του θεου pro αυτου

III. 4. C om και

3 καιρὸς τοῦ ἐκτελεῖν τὸ πεφυτευμένον, ³ καιρὸς τοῦ ἀποκτείνειν καὶ καιρὸς τοῦ
⁴ ἰσάσασθαι, καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν, ⁴ καιρὸς τοῦ κλαύ-
 σαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι, καιρὸς τοῦ κῶφασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
⁵ ⁵ καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους, καιρὸς τοῦ περι-
⁶ λαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνῆσθαι ἀπὸ περιλήψεως, ⁶ καιρὸς τοῦ ζητῆσαι
⁷ καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι, καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν, ⁷ καιρὸς
 τοῦ βῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι, καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
⁸ ⁸ καιρὸς τοῦ φιλεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι, καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς
⁹ ⁹ εἰρήνης. ⁹ τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχλεῖ; ¹⁰ εἶδον σὺν πάντα
 τὸν περισπαζόν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τοῦ περισπᾶσθαι
¹¹ ¹¹ ἐν αὐτῷ. ¹¹ τὰ σύμπαντα ὃ ἐποίησε καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ γε σύμπαντα
 τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ὅπως μὴ εὐρῇ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποιῆμα
¹² ¹² ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους. ¹² ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγα-
 θὸν ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦ εὐφρανῆσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ.
¹³ ¹³ καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίνει καὶ ἔθῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ
¹⁴ ¹⁴ μόχθῳ αὐτοῦ, δόμα θεοῦ ἐστίν. ¹⁴ ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ
 ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστι προσθεῖναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
¹⁵ ¹⁵ ἀφελεῖν· καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹⁵ τὸ
 γινόμενον ἤδη ἐστὶ, καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονε, καὶ ὁ θεὸς ζητήσῃ
¹⁶ ¹⁶ τὸν διεκδικόμενον. ¹⁶ καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως, ἐκεῖ ὁ
¹⁷ ¹⁷ ἀσεβής, καὶ τόπον τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὁ εὐσεβής. ¹⁷ καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ
 μου Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῇ κρινεῖ ὁ θεός, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ
¹⁸ ¹⁸ πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι ἐκεῖ. ¹⁸ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ
 λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι
¹⁹ ¹⁹ αὐτοὶ κτήνη εἰσὶ. ¹⁹ καὶ γε αὐτοῖς συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συν-
 ἀντημα τοῦ κτήνους, συνάντημα ἔν αὐτοῖς· ὥς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως
²⁰ ²⁰ καὶ ὁ θάνατος τούτου, καὶ πνεῦμα ἔν τοῖς πᾶσι· καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄν-
²¹ ²¹ ῥωπος παρά τὸ κτήνος; οὐδέν, ὅτι πάντα ματαιότης. ²⁰ τὰ πάντα εἰς τόπον
 ἕνα, τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοῦς, καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν.
²² ²² καὶ τίς εἶδε πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ ἄνω; καὶ τὸ
²³ ²³ πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν; ²² καὶ εἶδον ὅτι οὐκ
 ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὃ εὐφρανθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι
 αὐτὸ μέρει αὐτοῦ· ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἔάν γέννηται μετ' αὐτόν;

IV.

Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γενο-
 μένας ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντούμενων, καὶ οὐκ ἔστιν
 αὐτοῖς παρακαλῶν, καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοῖς ἰσχύς, καὶ οὐκ
 2 ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν. ² καὶ ἐπῆνεσα ἐγὼ σύμπαντας τοὺς τεζηηκότας

2. AC εκτειλαι 3. AC οικοδομησαι 5. AC απο περιλημματος 40. AC
 ιδον συν τον ει Α pergit πειρασμον ... AC τ. υι. του ανθρωπου 44. AC
 om τα ... C συνπαντα his ... και γε συν τον αιωνα εδ. εν χ. αυτου 43.
 AC πας ανθρωπος ... τουτο δομα ... C δομα του κυριου 44. C και εγνων
 ... AC επ αυτων ... AC απ αυτων 45. το γεννωμενον 46. AC ιδον ...
 των δικαιων 47. AC εκει (omisso και) ειπον εγω εν ... παντι ποιηματι 48.
 ed. rom. εκει. ειπα, AC εκει ειπα ut edidimus ... και τουτο δειξει 49. AC
 om και post ουτως ... C επερисσευσεν ανθρωπος ... AC οτι τα παντα
 20. AC τα π. πορευεται εις ... C χοος, και παντα ... AC εκιστρεφει 24. οι-
 δειν το πνευμα (C hiat ut in sqq. saepe) ... AC εις ανω; και πνευμα ...
 εις την γην 22. ιδον ... ευφρανθησεται ανθρωπος ... εν ω αν IV. 4. επι-
 στρεψα ... AC ιδον ... συνπασας ... C om και απο χειρος usque παρακα-
 λων ... συκοφαντ. αυτους ... in f. ο παρακαλων 2. εγω συν τους

τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας, ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν. ἕως τοῦ νῦν.
 3 καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τοὺτους ὅστις οὐκ ἔγινετο, ὃς οὐκ εἶδε σὺν 3
 πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον. 4 καὶ εἶδον ἐγὼ 4
 σύμπαντα τὸν μόχθον καὶ σύμπασαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος, ὅτι αὐτὸ ζή-
 λος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ· καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις
 πνεύματος. 5 ὁ ἄφρων περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγε τὰς σάρκας 5
 αὐτοῦ. 6 ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν 6
 μόχθου καὶ προαίρεσεως πνεύματος. 7 καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιό- 7
 τητα ὑπὸ τὸν ἥλιον. 8 ἔστιν εἰς καὶ οὐκ ἔστι δεῦτερος, καὶ γε υἱὸς καὶ γε 8
 ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
 καὶ γε ὀρθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπιπλάται πλουτοῦ· καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ καὶ
 στερίσκω τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀγαθῶσιν; καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ
 περισπασμὸς πονηρὸς ἔστιν. 9 ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἔστιν αὐτοῖς 9
 μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν. 10 ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἰς ἐγερεῖ τὸν μέτο- 10
 χον αὐτοῦ· καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ἦ δεῦτερος ἐγείρει
 αὐτόν. 11 καὶ γε ἐὰν κοιμηθῶσι δύο, καὶ θέρμῃ αὐτοῖς· καὶ ὁ εἰς πῶς θερ- 11
 μανθῇ; 12 καὶ ἐὰν ἐπικραταιθῇ ὁ εἰς, οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ, 12
 καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἐντρίτειον οὐ ταχέως ἀπορβῆθήσεται. 13 ἀγαθὸς καὶς πένης 13
 καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλεῖα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα, ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν
 ἐπὶ. 14 ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελευσεται τοῦ βασιλεύσαι, ὅτι καὶ γε ἐν 14
 βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης. 15 εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπα- 15
 τοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ'
 αὐτοῦ. 16 οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ, τοῖς πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἐμπρο- 16
 σθεν αὐτῶν, καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐπ' αὐτῷ· ὅτι καὶ γε
 τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος. 17 φυλάξον τὸν πόδα σου ἐν ᾧ 17
 ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν· ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρό-
 νων θυσία σου, ὅτι οὐκ εἰσὶν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.

V.

Μὴ σπεύδῃς ἐπὶ στόματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξε-
 νέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
 σὺ ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι. 2 ὅτι παραγίνεται 2
 ἐνύπνιον ἐν πληθείᾳ πειρασμοῦ, καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πληθείᾳ λόγων. 3 καθὼς 3
 εὐξήνῃς τῷ θεῷ, μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι οὐκ ἔστι βέλημα
 ἐν ἄφροσι· οὐ σὺν ὅσα ἐὰν εὗξῃ ἀπόδος. 4 ἀγαθὸν τὸ μὴ εὐξασθαι σε ἢ τὸ 4
 εὐξασθαι σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι. 5 μὴ δῶς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν 5
 σάρκα σου, καὶ μὴ ἐλπίῃς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἄγνοιά ἐστιν, ἵνα μὴ
 ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου. 6 ὅτι 6
 ἐν πληθείᾳ ἐνυπνίων καὶ ματαιότητων καὶ λόγων πολλῶν, ὅτι σὺ τὸν θεὸν φο-
 βου. 7 ἐὰν συκοφαντίαν πένιτος καὶ ἀρπαγὴν κλέματος καὶ δικαιοσύνης ἰδῇς 7
 ἐν χώρᾳ, μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι· ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλά-
 ξαι, καὶ ὑψηλὸς ἐπ' αὐτοῖς. 8 καὶ περισσεῖα γῆς ἐπὶ παντὶ ἔστι, βασιλεὺς 8
 τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου. 9 ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου· καὶ 9

3. εἶδεν σὺν τῷ 4. ἶδον ... συνπασαν ἀνδριαν (ita etiam ed. rom.)
 ... ἑτερον 5. om ὁ ... περιελαβεν 7. ἶδον 8. πειρασμος ... ἐμπιπλάται
 ... πειρασμος 10. ἐγειρεῖ ... AC τὸν ἐγειρεῖ 14. οἱ δυο ... C θερμανη
 αυτοῖς 14. των δεσμων ἐξελευσεται βασιλευσαι 15. ἶδον ... AC ος ανα-
 στησεται 16. πασιν οσοι ... εν αυτω 17. εν ω αν πορ. ε. τον οικ.
 V. 1. ταχυνετω ... om ανω ... AC ἐπὶ τούτω εστωσαν 3. AC καθως αν
 ... C χρονισεις αποδουσαι ... οσα αν 5. *αιμα pro στομα ... AC εξαμαρ-
 τειν 6. AC συν pro συ 7. ειδης ... AC φυλασσει ... AC επ αυτης 8. C
 εστιν και βασιλευς

- 10 τίς ἡγάπησεν ἐν πληθείᾳ αὐτῶν γέννημα· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹⁰ ἐν πληθείᾳ ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἐσθοντες αὐτήν· καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐ-
 11 τῆς· ὅτι ἄρχῃ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ¹¹ γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ δά-
 12 γον καὶ εἰ πολλὴ φάγεται, καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι οὐκ ἔστιν ἀφίων
 13 αὐτὸν τοῦ ὑπνώσαι. ¹² ἔστιν ἀβρωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, πλουτοῦν φν-
 14 λασομένον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτῷ, ¹³ καὶ ἀπαλείπεται ὁ πλοῦτος ἐκεί-
 15 ος ἐν περιστοασμῷ πονηρῷ, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ
 16 οὐδέν. ¹⁴ καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός, ἐπιστρέψει τοῦ
 17 πορευθῆναι ὡς ἦκει, καὶ οὐδὲν οὐ λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν
 18 χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀβρωστία· ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὐ-
 19 τως καὶ ἀπελεύσεται· καὶ τίς ἡ περισσεια αὐτοῦ ἥ μοχθεῖ εἰς ἀνεμον· ¹⁶ καὶ
 20 γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ ἐν πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ
 21 ἀβρωστίᾳ καὶ χόλῳ. ¹⁷ ἰδοὺ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν ὃ ἔστι καλόν, τοῦ φαγεῖν καὶ
 22 τοῦ πλεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ὃ ἔαν μοχθῇ ὑπὸ
 23 τὸν ἥλιον ἀρῶντων ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὧν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, ὅτι αὐτὸ
 24 μερὶς αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ γε πᾶς ἄνθρωπος ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλουτοῦν καὶ
 25 ὑπάρχοντα, καὶ ἐξουσίασεν αὐτῷ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐ-
 26 τοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ, τοῦτο δόγμα θεοῦ ἐστίν· ¹⁹ ὅτι οὐ
 27 πολλά μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν
 28 ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.

VI.

- 29 Ἔστι πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολλή ἐστιν ὑπὸ τὸν ἄν-
 30 θρωπον· ² ἀνὴρ ὃ δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς πλουτοῦν καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν,
 31 καὶ οὐκ ἔστιν ὑπερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμῆσει, καὶ οὐκ
 32 ἐξουσιάζει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἔξνος φάγεται αὐτόν·
 33 τοῦτο ματαιότης καὶ ἀβρωστία πονηρὰ ἐστίν· ³ ἔαν γενήσῃ ἀνὴρ ἑκατόν, καὶ
 34 ζητῇ πολλὰ ζῆσεται, καὶ πληθὺς ὃ τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, καὶ ψυχὴ
 35 αὐτοῦ οὐ πληρωθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ,
 36 εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκρωμα· ⁴ ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθε, καὶ ἐν σκότει
 37 πορεύεται, καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται, ⁵ καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδε,
 38 καὶ οὐκ ἔγνω ἀναπαύσεις τούτῳ ὑπὲρ τούτων· ⁶ καὶ ἔζησε χιλίων ἐτῶν κα-
 39 θόδους, καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδε, μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα πορεύεται τὰ πάντα·
 40 ⁷ πᾶς μόχθος ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ, καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.
 41 ⁸ ὅτι περισσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα, διότι ὁ πένης οἶδε πορευθῆναι
 42 κατέναντι τῆς ζωῆς· ⁹ ἀγαθὸν ὄραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ· καὶ
 43 ¹⁰ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος· ¹⁰ εἰ τι ἐγένετο, ἦδη κέκλην-
 44 ται ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐγνώσθη ὃ ἔστιν ἄνθρωπος, καὶ οὐ δυνήσεται κριθῆ-
 45 ναι μετὰ τοῦ ἰσχυρατέρου ὑπὲρ αὐτόν· ¹¹ ὅτι εἰσὶ λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες
 46 ματαιότητα.

9. AC ἐν πληθείᾳ αὐτοῦ γέννημα 40. AC οἱ ἐσθοντες ... AC ἀνδρία
 42. AC ἰδον ... AC εἰς κακ. αὐτοῦ 43. αὐτοῦ pro πονηρῷ 44. AC οὐδὲν
 45. AC ληψεται 47. AC ἰδου ὁ ἰδον (C εἶδον) ... ἀγαθὸν ἐστίν καλόν ... AC
 46. AC μοχθήσῃ 48. ἐξουσίασεν αὐτόν ... AC τὸν φαγεῖν 49. AC οὐ πολλὰς
 50. AC VI. 1. ἰδον ... AC ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον 2. AC ἀπὸ παντός οὐ ... ἐπιθυμῇ
 51. ... ὁ θεὸς φαγεῖν ... φαγεται αὐτὰ ... AC καὶ γε τοῦτο 3. C τῶν ἐτῶν
 52. ... AC ἡ ψυχὴ α. οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ (C οἷον ἀπὸ) ἀγαθωσύνης 6.
 53. AC καὶ ἐζησεν ... AC τὰ πάντα πορεύεται 7. AC τὸν ἄνθρωπον ... AC
 54. καὶ γε ψυχὴ 8. AC ὅτι τις περισσεια ... C ποῦ πορευθῆναι 40. AC ἡ τι
 55. ἐγένετο ... κεκλήκεν ... τοῦ κριθῆναι ... AC ἰσχυροῦ ... C ὅτι pro ὃ

VII.

(6, 12.) Τί περσόν τῷ ἀνθρώπῳ; ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ, ἀρτιζὸν ζωῆς ἡμερῶν ματαιότητος αὐτοῦ; καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ἐν σκιά· ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον; ¹ ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἑλισσὸν ἀγαθόν, καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ² ἡμέραν γεννήσεως. ³ ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου, καθότι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ. ⁴ ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα, ὅτι ἐν κακίᾳ ⁵ προσώπου ἀγαθυνῆσεται καρδία. ⁶ καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, καὶ ⁷ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης. ⁸ ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμης σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ῥήμα ἀφρόνων. ⁹ ὥς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητά, οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. ¹⁰ ὅτι ἡ σὺφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπολλύει τὴν καρδίαν εὐγενεῖας αὐτοῦ. ¹¹ ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων· ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀγαθὸν μακροθύμιος ὑπὲρ ὕψους πνεύματι. ¹² μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι, ὅτι θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται. ¹³ μὴ εἴπῃς Τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τοῦτο. ¹⁴ ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληρονομίας· καὶ περισσεῖα τοῖς θεωροῦσι τὸν ἥλιον. ¹⁵ ὅτι ἐν σκιά αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιά ἀργυρίου, καὶ περισσεῖα γνώσεως τῆς σοφίας ζωοποιεῖ αὐτήν. ¹⁶ ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμησαί ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν; ¹⁷ ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῇ ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας· ἴδε καὶ γε σὺν τούτῳ συμφωνῶς τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλίας, ἵνα μὴ εὖρῃ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ οὐδέν. ¹⁸ συμπαντα εἶδον ἐν ἡμέρᾳ ματαιότητός μου· ἔστι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ, καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ. ¹⁹ μὴ γίνου δίκαιος πολὺ μὴδὲ σοφίζου περισσά, μὴ ποτε ἐκπλαγῇς. ²⁰ μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρὸς, ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ κακῷ σου. ²¹ ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαι σε ἐν τούτῳ, καὶ γε ἀπὸ τοῦτοῦ τοῦ μὴ μάνῃς τὴν χεῖρά σου, ὅτι φοβουμένοις τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα. ²² ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς δυνατοὺς ἐν τῇ πόλει. ²³ ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται. ²⁴ καὶ γε εἰς πάντας λόγους οὐς καλῆσουσιν ἀσεβεῖς μὴ θῇς καρδίαν σου, ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε. ²⁵ ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεται σε καὶ καθόδους πολλὰς καὶ κώσει καρδίαν σου, ὅτι ὡς καὶ γε σὺ κατηράσω ἑτέρους. ²⁶ πάντα ταῦτα ἐπέλασα ἐν σοφίᾳ. εἶπα Σοφισθήσομαι· ²⁷ καὶ αὕτη ἔμακρυνῆθαι ἀπ' ἐμοῦ μακρὰν ὑπὲρ ὅ ἦν, καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὖρῃσει αὐτό; ²⁸ ἐκύκλωσα ἐγὼ καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γινῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι σοφίαν καὶ ψῆφον, καὶ τοῦ γινῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ δόληρίαν καὶ περιφοράν· ²⁹ καὶ εὐρίσκω ἐγὼ αὐτήν καὶ ἐρῶ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν

VII. 4. τι αγαθον ... ζωη αυτου ... ημερων ζωης ... εποιησεν αυτας ... C om εν τη ζωη usque υπο τον ηλιον ... in f. add και καθως εστε τις απαγγελει αυτω 2. AC γενεσεως αυτου 3. τουτο το τελος ... C παντος του ανθρωπου ... εν καρδια αυτου 5. C αφρονος 7. AC οτι ως φωνη των ακανθων ... AC ο γελωσ ο των αφρ. 8. AC απολλυει ... ευτονιας αυτου 11. AC αι προτερον ... C επερωτησας 12. AC κληροδοσιας 13. AC του αργυριου 14. AC του κοσμησαι ... C ο αν 15. AC και γε τουτο συμφωνων τουτο (C συμφωνει τουτω) ... AC μηδεν 16. συν παντα, C συν τα παντα ... ιδων ... απολλυομενος 17. AC και μη σοφίζου ... C ινα μη εκπλαγ. 19. C φοβουμενος, A ο φοβουμενος 21. C ποιησεται ... C ουκ αμαρτ. 22. AC om ασεβεις 24. AC εν τη σοφια 25. C μακραν απεμου 26. παραφοραν 27. AC om και ερω ... C πικροτεραν VII, 2. C om του

τὴν γυναῖκα ἣτις ἐστὶ θῆρευμα, καὶ σαγῆναι καρδία αὐτῆς, δεσμός εἰς χεῖρας αὐτῆς· ἀγαθὸς πρὸς προσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαίρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 28 (27) ἀμαρτάνων συλληφθήσεται ἐν αὐτῇ. 27 ἴδε τοῦτο εὖρον, εἶπεν ὁ ἐκκλησια-
 29 (28) στής· μία τῇ μιᾷ τοῦ εὐρεῖν λογισμὸν 28 ὃν ἐπέζητησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ
 οὐχ εὖρον· καὶ ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλιῶν εὖρον, καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις
 30 (29) οὐχ εὖρον. 29 πλὴν ἴδε τοῦτο εὖρον ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον
 εὐζῇ· καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλοὺς.

VIII.

Τίς οἶδε σοφούς; καὶ τίς οἶδε λύσιν ῥήματος; σοφία ἀνθρώπου φω-
 2 τισὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀναιδὲς πρόσωπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται. 2 στόμα
 3 βασιλεὺς φύλαξον, καὶ περὶ λόγου ὄρκου θεοῦ μὴ σπουδάσῃς. 3 ἀπὸ προσώ-
 4 5 πον αὐτοῦ πορεύσῃ, μὴ στής ἐν λόγῳ πονηρῷ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν βελήσῃ ποιή-
 6 σει, 4 καθὼς βασιλεὺς ἐξουσιάζων, καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ποιεῖς; 5 ὁ φυλάσσων
 ἐντολὴν οὐ γινώσκει ῥήμα πονηρὸν, καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία
 6 σοφοῦ. 6 ὅτι παντὶ πράγματι ἐστὶ καιρὸς καὶ κρίσις, ὅτι γινώσκει τοῦ ἀν-
 7 7 θρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν. 7 ὅτι οὐκ ἐστὶ γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον, οὐ κα-
 8 θὼς ἐσταί τις ἀναγγελεῖ αὐτῷ; 8 οὐκ ἐστὶν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύ-
 ματι τοῦ κωλύσαι σὺν τῷ πνεύμα· καὶ οὐκ ἐστὶν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ θανάτου,
 καὶ οὐκ ἐστὶν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν
 9 παρ' αὐτῆς. 9 καὶ σὺμπαν τοῦτο εἶδον, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν
 τὸ ποίημα ὃ πεποιήται ὑπὸ τὸν ἥλιον, τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν
 10 ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν. 10 καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰς-
 11 11 αῖχνας, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπὶνῆσαν ἐν τῇ πόλει,
 ὅτι οὕτως ἐποίησαν· καὶ γε τοῦτο ματαιότης. 11 ὅτι οὐκ ἐστὶ γενομένη ἀντί-
 12 12 ῥσις ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ, διὰ τοῦτο ἐπληροφόρητῃ καρδίᾳ
 13 13 υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν. 12 ὃς ἡμαρτεν, ἐποίησε
 τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν· ὅτι καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι
 ἐστὶν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεὸν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐ-
 14 14 14 τοῦ. 13 καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἐσταί τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ
 15 15 ὃς οὐκ ἐστὶ φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. 14 ἐστὶ ματαιότης ἡ πεποιή-
 ται ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
 καὶ εἰσιν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων· εἶπα
 16 16 16 ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης. 15 καὶ ἐπὶνῆσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνῃ, ὅτι
 οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι εἰ μὴ φαγεῖν καὶ τοῦ
 17 17 17 πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι· καὶ αὐτὸ συμπροσέεται αὐτῷ ἐν μόθῳ αὐτοῦ
 16 ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον. 16 ἐν οἷς ἔδωκα
 τὴν καρδίαν μου τοῦ γινῶναι τὴν σοφίαν καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν
 17 αὐτοῦ οὐκ ἐστὶ βλέπων. 17 καὶ εἶδον σὺμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι

27. θῆρευματα ... συλλημφθήσεται 28. AC εἶδε τοῦτο ... (C εἰπεν)
 28. ἐζήτησεν ... C καὶ οὐχ εὖρον 30. ἐποίησ. ο κύριος ... (εὐρεῖν pro
 εὐζῇ) VIII. 4. om αὐτοῦ prius 2. om θεοῦ 3. παν ο αν ... AC
 βελήσει 4. AC ἐξουσιάζων λαλεῖ ... AC τι ποιήσεις 5. C σοφον 7.
 αναγγελ. αυτοῖς 8. AC ἐξουσιάζων pro ἐξουσία et A pergit ἡμέρας 9. AC
 σὺμπαν ... ἰδον ... AC παν ποιήματα ... ἐξουσιάζεται 40. ἰδον ... C ἀχρην-
 τας ... C ἐπηνεσθῆσαν 44. ποιούντων πονηρον 42. AC οτι καὶ γε
 γινώσκω ε. οτι ἐσταί 44. AC φθάνει bis ... AC προς αὐτους pro επ
 αυτ. 45. AC του φαγειν ... AC σὺνπροσέεται ... ας ἐδωκεν, C αν ἐδω-
 κεν 46. τον πικρασμον ... AC εν σφθάλμοις ... βλέπειν 47. AC ἰδον ...
 σὺνπαντα

οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὐρεῖν σὺν τῷ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον· ὅσα ἂν μοχθήσῃ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι, καὶ οὐχ εὕρησιν· καὶ γε ὅσα ἂν ἐλπίσῃ σοφὸς τοῦ γνῶναι, οὐ δυνήσεται τοῦ εὐρεῖν· ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο.

IX.

Ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μίσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος· τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν, ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσι. ² συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ³ τῷ ἀσεβεῖ, τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ, καὶ τῷ καθάρῳ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ τῷ ὕψιστῳ καὶ τῷ μὴ ὕψιστῳ· ὡς ὁ ἀγαθὸς ὡς ὁ ἀμαρτάνων, ὡς ὁ ὀμνύων καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος. ³ τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πε- ³ ποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσι· καὶ γε καρδία οὐκ αὐτῶν, καὶ ἐπίστω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. ⁴ ὅτι τίς θς κοινοῦναι πρὸς πάν- ⁴ τας τοὺς ζῶντας; ἔστιν ἄλλος, ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν. ⁵ ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθάνουσιν, καὶ οἱ νεκροὶ ⁵ οὐκ εἰσὶ γινώσκοντες οὐδέν· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός, ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν. ⁶ καὶ γε ἀγάπην αὐτῶν καὶ γε μίσος αὐτῶν καὶ γε ζήλος ⁶ αὐτῶν ἥδη ἀπώλετο, καὶ γε μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον. ⁷ δεῦρο φάγε ἐν εὐφοροσύνῃ τὸν ἄρτον ⁷ σου, καὶ πλε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἥδη εὐδόκησεν ὁ Θεὸς τὰ ποιή- ⁸ ματά σου· ⁸ ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱματῖά σου λευκά, καὶ ἔλαιον ἐπὶ κε- ⁸ φαλῇ σου μὴ ὑστερησάτω· ⁹ καὶ ἔδε ζῶν μετὰ γυναῖκα ἧς ἠγάπησας πάσας ⁹ τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητος σου τὰς δοξείας σου ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὅτι αὐτὸ μερὶς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ὃ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον. ¹⁰ πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι, ὡς ἡ δύναμις σου ποιήσῃ, ¹⁰ ὅτι οὐκ ἔστι ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις καὶ σοφία ἐν ᾧ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ. ¹¹ ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρῶ- ¹¹ μος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος, καὶ γε οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσι χάρις, ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάν- ¹² τημα συναντήσεται σύμπασιν αὐτοῖς. ¹² ὅτι καὶ γε καὶ οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος ¹² τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ὡς οἱ ἐχθροὶ οἱ θηρεύμενοι ἐν ἀμφιβληστροῦ κακῷ, καὶ ὡς ὄρνεια τὰ θηρεύμενα ἐν παγίδι, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀν- ¹³ θρώπου εἰς καιρὸν πονηρὸν, ὅταν ἐπαπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω. ¹³ καὶ γε τοῦτο ¹³ εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ μεγάλη ἐστὶ πρὸς μέ· ¹⁴ πόλις μικρὰ καὶ ¹⁴ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι, καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτήν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτήν χάρακας μεγάλους, ¹⁵ καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ¹⁵ ἄνδρα πένητα σοφόν, καὶ διασώσῃ αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου. ¹⁶ καὶ εἶπα ¹⁶ ἐγὼ Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν, καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουθενωμένη, καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσακούμενοι. ¹⁷ λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ¹⁷

47. AC οσα εαν et A pergit ποιηση pro μοχθηση ... AC ο σοφος ... συνπαν ... εις την καρδιαν ... συνπαν ιδεν IX. 4. AC Oti pro Ως 2. AC om και ante τω καθάρω ... C om και ante τω ὕψιστῳ 3. τουτο το πονηρον 5. οτι επλησθη 6. AC και μερις ... AC εις αιωνα 7. AC om ηδη 8. C τα ιματια ... AC επι κεφαλην 9. C πασας ημερας ... C post ηλιον repetit πασας ημερας ματαιοτητος σου ... C εν ζωη σου ... om πα 14. AC ιδον ... AC τοις σοφοις ο αρτος ... AC ο πλουτος ... AC τοις παντι αυτοις 42. AC om οτι ... AC και γε ουκ εγνω ... C om ο 43. AC ιδον 45. πεν. και σοφον ... AC διασωσει 46. AC και λογοι α. ουκ ειπιν ακουομενοι

18 ὑπὲρ κραυγῆν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις. ¹⁸ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευὴ πολλέμου, καὶ ἁμαρτάνων εἰς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.

X.

Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. τίμιον ὀλίγον
2 σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης. ² καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ, καὶ
3 καρδία ἀφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ. ³ καὶ γε ἐν δόξῃ ὅταν ἀφρων πορευῇται,
4 καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἃ λογίζεται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν. ⁴ ἔαν πνεῦμα
τοῦ ἐξουσιαζόντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ, τόπον σου μὴ ἀφῆς, ὅτι ἰαμα καταπαύσει
5 ἁμαρτίας μεγάλας. ⁵ ἐστὶ πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς ἀκούσιον ἐξηλ-
6 θεν ἀπὸ προσώπου ἐξουσιαζόντος. ⁶ ἐδόξῃ ὁ ἀφρων ἐν ὕψει μεγάλοις, καὶ
7 πλούσιος ἐν ταπεινῷ καθίσσεται. ⁷ εἶδον δούλους ἐφ' ἱππους καὶ ἄρχοντας
8 πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς. ⁸ ὁ ὀρύσσω βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπε-
9 σεῖται, καὶ καθαιροῦντα φραγμὸν δέχεται αὐτὸν ὄφρις. ⁹ ἐξαίρων λίθους δια-
10 πονηθήσεται ἐν αὐτοῖς, σκίλων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς. ¹⁰ ἔαν ἐκπέσῃ τὸ
σιδηρίον, καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξε. ¹¹ καὶ δυνάμεις δυναμώσεται, καὶ περισ-
11 σσεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία. ¹¹ ἔαν δάκῃ ὄφρις ἐν οὐ ψιτυρισμῷ, καὶ οὐκ ἐστὶ
12 περισσεια τῷ ἐπάδοντι. ¹² λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις, καὶ χεὶρ ἀφρονος
13 καταποντιοῦσιν αὐτόν. ¹³ ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη, καὶ ἐσχάτη
14 στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά, ¹⁴ καὶ ὁ ἀφρων πληθύνει λόγους. οὐκ
ἐγνω ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον καὶ τί τὸ ἐσόμενον. ¹⁵ ὅτι ὀπίσω αὐτοῦ τίς
15 ἀναγγελεῖ αὐτῷ; ¹⁵ μόχθος τῶν ἀφρόνων κακώσεται αὐτούς, ὃς οὐκ ἐγνω τοῦ
16 πορευθῆναι εἰς πόλιν. ¹⁶ οὐαί σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος, καὶ οἱ
17 ἄρχοντές σου πρῶτῳ ἐστίουνσι. ¹⁷ μακαρία σύ γῆ ἧς ὁ βασιλεὺς σου υἱὸς ἐλευ-
18 θέρων, καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰ-
19 σχυνθήσονται. ¹⁸ ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χει-
20 ρῶν στάξει ἡ οἰκία. ¹⁹ εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον, καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τοῦ
εὐφρανθῆναι ζώντας, καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσει ἐπακουσῆσαι τὰ πάντα.
20 ²⁰ καὶ γε ἐν συνειδήσει σου βασιλεῖα μὴ καταράση, καὶ ἐν ταμείοις κοιτώ-
νων σου μὴ καταράση πλούσιον. ²¹ ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει τὴν φω-
νὴν σου, καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον σου.

XI.

Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει
2 ἡμερῶν εὐρήσεις αὐτόν. ² δὸς μερίδα τοῖς ἐπτά καὶ γε τοῖς ὀκτώ, ὅτι οὐ
3 γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν. ³ ἔαν πλησθῶσι τὰ νεφὴ ὑετοῦ, ἐπὶ
τὴν γῆν ἐκχέουσιν. καὶ ἔαν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἔαν ἐν τῷ βορρᾷ,
4 τόπω οὐ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται. ⁴ τηρῶν ἄνεμον οὐ σπείρει, καὶ βλέπων
5 ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θέρσει. ⁵ ἐν οἷς οὐκ ἐστὶ γινώσκων τίς ἡ δόδος τοῦ πνεύ-
ματος, ὡς ὅσα ἐν γαστρὶ κυφορούσης, οὕτως οὐ γνῶσῃ τὰ ποιήματα τοῦ
6 Θεοῦ ὅσα ποιήσει τὰ σύμπαντα. ⁶ ἐν τῷ πρῶτῳ σπείρον τὸ σπέρμα σου, καὶ

X. 4. C μεγάλης 5. AC ἰδον ... ο ἐξηλθεν ... AC του εξουσιαζοντος
7. ἰδον ... ὡς δουλ. πορευομ. 8. AC εν αυτω εμπεσειται ει A add και ο
κυλιων λιζον εφ εαυτον κυλινει 10. δυναμεις, C δυναμιν ... AC του ανδριου
σοφια 11. C ο οφρις 12. καταποντιουσιν 14. AC ο ανθρωπος ... απαγ-
γελει 15. του αφρονος ... A σκοτωσει αυτον, C κοπωσει αυτους 16. AC
εν πρωια 17. AC ελευθερου 18. AC αργεια ... στεναξει, C σταζει 19.
AC και οινος ευφρανει ζοντας ... C αργυρου ... AC ομ ταπεινωσει ...
AC συν τα παντα 20. C και γε συ εν ... C αποιησει ... AC ομ τας
XI. 4. AC των ημερων 3. AC πληρωσωσιν 4. C σπερει 5. AC της κυο-
φορουσης ... AC τα συνπαντα 6. AC εν πρωια

ἐν ἑσπερά μὴ ἀφέτω ἡ χεὶρ σου, ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο, καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀγαθὰ. ⁷ καὶ γλυκὺ τὸ φῶς, καὶ ἀγα- 7
θὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον. ⁸ ὅτι καὶ ἔβην ἔτη πολλὰ ζή- 8
σεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς
ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλὰ ἔσονται· πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιώτης. ⁹ εὐ- 9
φραῖνον νεανίσκῃ ἐν νεότητί σου, καὶ ἀγαθυναίτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις
νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἁμωμος καὶ μὴ ἐν ὁράσει
ὀφθαλμῶν σου· καὶ γνώθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ Θεὸς ἐν κρίσει. ¹⁰ καὶ 10
ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου, καὶ πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, ὅτι
ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιώτης.

XII.

Καὶ μνησθήτη τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου, ἕως ὅτου μὴ
ἐλθῶσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας, καὶ φθάσουσιν ἔτη ἐν οἷς ἔρεις. Οὐκ ἔστι
μοι ἐν αὐτοῖς βέλημα. ² ἕως οὐ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ ²
σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἐπιστρέψουσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑέτου. ³ ἐν ³
ἡμέρᾳ ἢ ἐὰν σαλευθῶσι φύλακες τῆς οἰκίας, καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς
δυναμείας, καὶ ἤρτησαν αἱ ἀλήθεισαι ὅτι ὀλιγώθησαν, καὶ σκοτάσουσιν αἱ
βλέπουσαι ἐν ταῖς ὁπαῖς. ⁴ καὶ κλείσουσι θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀστυνείᾳ φω- 4
νῆς τῆς ἀληθείας, καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου, καὶ ταπει-
νωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ἄσματος. ⁵ καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄφονται, καὶ ⁵
θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνστήθῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ
διασκεδασθῇ ἡ κάκπαρις, ὅτι ἐπορεύθῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοιτόμενοι. ⁶ ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον ⁶
τοῦ ἀργυρίου, καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθήμιον τοῦ χρυσίου, καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ
τῇ πηγῇ, καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον. ⁷ καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ⁷
ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὃς ἔδωκεν αὐτό.
⁸ ματαιώτης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, τὰ πάντα ματαιώτης. ⁹ καὶ ⁸ ⁹
περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστής σοφός, ὅτι ἐδίδαξε γινώσκον σὺν τὸν ἄν-
θρωπον, καὶ οὐς ἐξηγιάσεται κόσμον παραβολῶν. ¹⁰ πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλη- 10
σιαστής τοῦ εὗρεῖν λόγους βελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους
ἀληθείας. ¹¹ λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα καὶ ὡς ἥλιος πεφυτευμένοι, οἱ παρὰ ¹¹
τῶν συνθεμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένων ἐνός. ¹² καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν υἱὲ ¹²
μοῦ φύλαξαι· τοῦ ποιῆσαι βιβλία πολλὰ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλή
κόπως σαρκός. ¹³ τέλος λόγου τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐν- 13
τολάς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος. ¹⁴ ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα ¹⁴
ὁ Θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρὸν.

6. αγαθον 8. C και μνησθηση 9. AC και εν ορασει 40. AC παρα-
γαγε XII. 4. AC εως ου μη ελθ. ημεραι ... κακίας σου ... AC φθασω-
σιν 2. AC επιστρεψωσιν ... οπισω υετου 3. AC εν ημερα η (C ην) αν
4. θυραν ... φωνη της 5. AC και γε απο υψους ... C θαμβος ... AC ανα-
ανθησει ... C διασκεδασθη κακπαρις ... επορευθη ανθρωπος 6. AC ανα-
τραπη σχοινιον ... συνλβη το ανθημιον ... AC η υδρια επι την πηγην
... C συντροχασει 7. AC επιστρεψει bis 9. ο εκκλησιαστης ... AC σοφος,
και οτι ... C εδιδασκεν ... C κοσμον 40. βεληματος, γεγραμμενον 41.
AC ηλοι πεπυρωμενοι ... συναγματων 42. AC φυλασσου 13. C πας αν-
θρωπος 14. συνπαν ... AC αξει ο θεος

Subscriptio: AC εκκλησιαστης

A Σ M A.

I.

2 Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ Σαλωμών. 3 φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στο-
 3 ματος αὐτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἶνον, 4 καὶ ὁσμή μύρων σου ὑπὲρ
 4 πάντα τὰ ἄρώματα· μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου. διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγά-
 4 πησάν σε, 5 ἔλκυσάν σε. ὀπίσω σου εἰς ὁσμήν μύρων σου δραμοῦμεν· εἰς-
 5 νεγκέ με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν
 5 ἐν σοί· ἀγαπήσομεν मासτούς σου ὑπὲρ οἶνον· εὐθύτης ἠγάπησέ σε. 6 μέλεινά
 6 εἰμι ἐγὼ καὶ καλὴ, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ὡς σκηνώματα Κηθάρ, ὡς δέ-
 6 ρεις Σαλωμών. 7 μὴ βλέψητέ με ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελανωμένη, ὅτι παρέβλεψέ
 7 με ὁ ἥλιος· υἱὸς μητρὸς μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί, ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν
 7 ἀμπελώσιν· ἀμπελώνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα. 8 ἀπάγγειλόν μοι, ὃν ἠγάπησεν ἡ
 8 ψυχὴ μου, ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ, μὴ ποτε γένωμαι
 8 ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἐταίρων σου. 9 ἂν μὴ γνῶς σεαυτὴν, ἡ καλὴ
 9 ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων. 10 τῇ ἵππῳ μου ἐν ἄρμασι Παράω ὁμοιωσά σε,
 10 ἡ πλησίον μου. 11 τί ὠραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνος, τράχηλός σου
 11 ὡς ὀρμίσκοι. 12 ὁμοιώματα χρυσοῦ ποιησόμεν σοι μετὰ σιγμάτων τοῦ ἀρ-
 12 γυρίου. 13 ἔως οὐ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, νάρδος μου ἔδωκεν ὁσμήν
 13 αὐτοῦ. 14 ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἀνὰ μέσον τῶν μα-
 14 στῶν μου αὐλισθήσεται. 15 βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπε-
 15 λώσιν Ἐγγαδδὲ. 16 ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλὴ· ὀφθαλμοί
 16 σου περιστέρα. 17 ἰδοὺ εἰ καλός, ἀδελφιδός μου, καὶ γε ὠραίος· πρὸς κλίνην
 17 ἡμῶν σύσκιος, 18 δοκοὶ οἰκῶν ἡμῶν κέδροι, φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

II.

2 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου, κρίνον τῶν κοιλάδων. 3 ὡς κρίνον ἐν μέσῳ
 3 ἀκανθῶν, οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων. 4 ὡς μῆλον ἐν
 4 τοῖς ἔξοις τοῦ θρυμοῦ, οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν· ἐν τῇ
 4 σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα, καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκύς ἐν λάρυγγί
 4 5 μου. 6 εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου, τάξατέ ἐπ' ἐμέ ἀγάπην. 7 στήρι-
 7 σάτέ με ἐν μύροις, στοιβασάτέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγὼ.
 8 εὐδύνωμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με.
 9 ὠρξισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, ἐν δυνάμει καὶ ἐν ἰσχύσει τοῦ ἀγροῦ,
 8 ἂν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως οὐ βέλτῃ. 10 φωνὴ ἀδελφιδοῦ
 8 μου· ἰδοὺ οὗτος ἦκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
 9 ὁμοίος ἐστὶν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἡ νεβρῶν ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαι-
 9 10 θήλῃ ἰδοὺ οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν, παρακλίπτων διὰ τῶν θυρίδων, ἐκ-

Inscriptio: A ασματα ασματων, C ασμα ασματων

I. 1. τὸ σαλωμών 2. praemittit ἡ νυμφὴ 3. C παντα αρωματα ...
 ονομα σοι ... ante δια τουτο add ο νυμφιος 4. ταμειον, C ταμιον ... C
 αγαπησωμεν 5. praemitt. ἡ νυμφὴ ... AC om εγω ... AC δεροις 6. εφυ-
 λαξαν 7. ποιμανεις ... C ετερων 8. in f. add σου 9. επ αρμασιν 40.
 τρυγονες ... ορμισκος 41. 42. ed. rom. αργυριου, ci εν ανακλ. αυτου.
 42. C ανακλησει ... ante ναρδος add ο νυμφιος 44. AC εγγαδδὲ 45. C
 ιδου ἡ καλὴ bis ... οφθαλμος 46. praemitt. ἡ νυμφὴ ... ο ἀδελφ. μ.
 ... ed. rom. ωραιος c. seqq. conjg., non item AC ... C om προς II. 5. om
 με sec. 6. περιλημψεται 7. AC (C videtur) εν ταις 8. x. εν ταις 9.
 (νεφρω ...) AC ιδου ουτ. εστηκεν

κύπτων διὰ τῶν δικτύων. ¹⁰ ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι Ἀνάστα, ¹⁰ ἔλθε ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστέρα μου. ¹¹ ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρήλθεν, ¹¹ ὁ ὑετός ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ. ¹² τὰ ἄνθη ὥσπερ ἐν τῇ γῇ, καιρὸς τῆς ¹² τομῆς ἔφθασκεν, φωνὴ τῆς τρυγόνος ἤκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. ¹³ ἡ συκὴ ¹³ ἐξήνεγκεν ἐλύνουσα αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὄσμη. ἀνάστα, ἔλθε ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστέρα μου. καὶ ἔλθε, ¹⁴ σὺ περιστέρα ¹⁴ μου, ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας, ἐχόμενα τοῦ προτειγίσματος. δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου, καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου, ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὥραία. ¹⁵ πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἄμπελῶνας, καὶ ¹⁵ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσιν. ¹⁶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ ἀγάψαυτῶ. ὁ ποι- ¹⁶ μαίνων ἐν τοῖς κρίνοις, ¹⁷ ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί. ¹⁷ ἀπόστρεψον, ὁμοιωθήτη σὺ ἀδελφιδέ μου τῷ ὁρκῶνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.

III.

Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυκτὶ ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου. ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐκ εὔρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐκ ὑπήκουσέ μου. ² ἀνα- ² στήσομαι διὰ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει, ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλα- τεαῖς, καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου. ἐζήτησα αὐτόν καὶ οὐκ εὔρον αὐτόν. ³ εὔροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλῶντες ἐν τῇ πόλει. μή ὃν ἠγάπησεν ³ ἡ ψυχὴ μου ἴδετε; ⁴ ὡς μικρὸν ὅτε παρήλθον ἀπ' αὐτῶν, ἕως οὗ εὔρον ὃν ⁴ ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου. ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὗ εἰσ- γαγον αὐτόν εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με. ⁵ ὦρ- ⁵ κισα ὑμᾶς, συγατέρες Ἰερουσαλήμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐξεγείρῃτε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν βελήσῃ. ⁶ τίς ⁶ αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου, ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμαμένην συμύροναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ; ⁷ ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σα- ⁷ λωμών, ἐξήκοντα θύνατοι κύκλω αὐτῆς ἀπὸ θυνάτων Ἰσραὴλ. ⁸ πάντες κατέ- ⁸ χοντες ῥομφαίας, δεδιδαγμένοι πόλεμον. ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ θάμβους ἐν νυκτὶ. ⁹ φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἀπὸ ⁹ ἐλύων τοῦ Διβάνου. ¹⁰ στίλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον, καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ ¹⁰ χρύσειον. ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρεῖ, ἐντὸς αὐτοῦ λιθίστρωτον, ἀγάπην ἀπὸ συγατέρων Ἰερουσαλήμ. ¹¹ συγατέρες Σιών, ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ ¹¹ Σαλωμών, ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτόν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφευσῆως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

IV.

Ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλὴ. ὀφθαλμοὶ σου περιστέραί ἐκτός τῆς σιωπῆσεώς σου. τρήχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀπεκα- λυφθῆσαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ. ² ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἱ ² ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσιν, καὶ ἀτενεύουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ³ ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλή σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὥραία ³ ὡς λέπυρον ῥοᾶς μήλων σου ἐκτός τῆς σιωπῆσεώς σου. ⁴ ὡς πύργος Δαυὶδ ⁴ τῷ τρήχῳ σου, ὁ ὠκοδομημένος εἰς θαλπνῶς. χίλιοι θυρεοὶ κρέμονται ἐπ'

40. ante Αναστα praemitt. ο νυμφίος 42. του τρυγονος 45. AC κυ-
πρίζουσιν 47. διαπνευση ημερα ... ante αποστρεψον add η νυμφη ... C
επι τα ορη III. 2. C (videtur) om δη ... A om και prim. ... AC in f. add
εκαλεσα αυτον και ουχ υπηκουσεν μου 4. αφησω ... C της μητρος ...
ταμειον 6. praemitt. ο νυμφίος 8. C ρομφαιαν pro ρομφαία ... C τον
μυρον 9. φοριον 40. επιβασεις 41. συγατ. σιων post ιδετε pon. IV. 2.
εν αυτοις 3. om το ... της ροας 4. θαλπωρῃ

5 αὐτόν, πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν. ⁵ δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ διδύμοι
6 δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις. ⁶ ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡμέρα καὶ κινηθῶ-
7 σιν αἱ σκιαί, πορεύσομαι ἐμαντῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν
8 βουνὸν τοῦ Λιβάνου. ⁷ ὅλη καλὴ εἰ, πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.
⁸ ⁸ δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου· ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ
ἀρχῆς πίστεως, ἀπὸ κεφαλῆς Σανὶρ καὶ Ἑρμών, ἀπὸ μανδρῶν λεόντων,
9 ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων. ⁹ ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφὴ μου νύμφη· ἐκαρδίωσας
10 ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου. ¹⁰ τί ἐκαλλιῶ-
11 θησαν μαστοὶ σου, ἀδελφὴ μου νύμφη· τί ἐκαλλιῶθησαν μαστοὶ σου ἀπὸ
12 οἴνου, καὶ ὁσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα. ¹¹ κηρίον ἀποστᾶζουσι
13 χεῖλιν σου, νύμφη· μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου, καὶ ὁσμὴ ἱμα-
14 τίων σου ὡς ὁσμὴ Λιβάνου. ¹² κήπος κεκλεισμένος ἀδελφῇ μου νύμφη, κη-
15 ρὸς κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη· ¹³ ἀποστολαὶ σου παραδέσους ῥοῶν
16 μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων, κύπροι μετὰ νάρδων· ¹⁴ νάρδος καὶ κρίκος, κά-
17 λαιμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου, σμύρνα ἄλλῃ μετὰ
18 πάντων πρώτων μύρων· ¹⁵ πηγὴ κήπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζώντος καὶ ῥοι-
19 ζόντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. ¹⁶ ἐξεγέρθητι βορβᾶ, καὶ ἔρχου νύτε, καὶ διδ-
πνευσον κηπὸν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου.

V.

Καταβήτω ἀδελφιδὸς μου εἰς κήπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκρο-
δρύων αὐτοῦ. εἰσῆλθον εἰς κηπὸν μου, ἀδελφὴ μου νύμφη· ἐτρύγησα σμύρ-
ναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου, ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μελιτός μου, ἔπιον
οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου. φάγετε πλησίοι καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε,
2 ἀδελφοί. ² ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδίᾳ μου ἀγρυπνεῖ. φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου,
κρούει ἐπὶ τὴν θύραν. ἀνοίξόν μοι, ἡ πλησίον μου, ἀδελφὴ μου, περιστερά
3 μου, τελεία μου, ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί
4 μου ψεκάζων νυκτός. ³ ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσομαι αὐτόν;
5 ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς; ⁴ ἀδελφιδὸς μου ἀπέστειλε
χειρά αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς, καὶ ἡ κοιλία μου ἐβροτήθη ἐπ' αὐτόν. ⁵ ἀνέ-
στην ἐγὼ ἀνοίξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου, χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν, δάκτυλοί
6 μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλειθροῦ. ⁶ ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ
μου· ἀδελφιδὸς μου παρῆλθε. ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ· ἐξήτησα
7 αὐτὸν καὶ οὐκ εὗρον αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐκ ὑπήκουσέ μου. ⁷ εὐρο-
σάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει, ἐπάταξάν με, ἐτραυματίσάν
8 με· ἦσαν τὸ ὑέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειγῶν. ⁸ ὥρκισα ὑμᾶς,
συγατέρες Ἱερουσαλὴμ, ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ,
9 εἰ ἐν εὐρίῃ τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγεῖλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγά-
10 πης ἐγὼ εἰμι. ⁹ τί ἀδελφιδὸς σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξί; τί
11 ἀδελφιδὸς σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς; ¹⁰ ἀδελφιδὸς
12 μου λευκὸς καὶ πυρρὸς, ἐκλελογισμένος ἀπὸ μυριάδων. ¹¹ κεφαλὴ αὐτοῦ
χρυσίον κεφᾶξ, βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ. ¹² ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ ὡς περιστέραὶ ἐπὶ πληρώματα ὕδατων λελοῦσμέναι ἐν γάλακτι,

5. 6. ed. rom. κρίνοις, εἰ σκιαί. 6. om ου ... η ημέρα 7. ei η
πλησ. 8. απ αρχης ... σανεir κ. aerμων 9. ημας εν απο ... τραχηλου
10. παντα τα αρ. 13. rowen erasum est 15. κηπων, φρεαρ 16. praemitt.
η νυμφη ... om και sec. V. 4. κηπον μου ... ante εισηλθον add ο
νυμφιος ... φαγετε οι πλησιον 2. η πλησ. μου post αδελφ. μου rom.
3. praemitt. η νυμφη ... πως ενδυσωμαι 5. αι χειρες 6. η ψυχη μου
... ουκ επηκουσεν 7. ετραυματισαν 8. ειμι εγω 11. καιφαξ 12. λε-
λουμεναι

καζήμεναι ἐπὶ πληρώματα. ¹³σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύου- 13
σαι μυρεφικά, χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πληρη. ¹⁴χεῖρες αὐτοῦ ¹⁵1
τορευταὶ χρυσαὶ πεπληρωμέναι θαρσῖς. κοιλία αὐτοῦ πυθλὸν ἐλεφάντινον ἐπὶ
λίθου σαπφείρου. ¹⁵κνήμια αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι τεξμελιωμένοι ἐπὶ βά- 15
σεις χρυσαῖς. εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς ὡς κέδροι. ¹⁶φάρυγξ αὐτοῦ ¹⁶1
γαυκαμοὶ καὶ ὅλος ἐπαψύμα. οὗτος ἀδελφιδὸς μου καὶ οὗτος πηλσὸν μου,
συγατέρες Ἱερουσαλήμ. ¹⁷ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδὸς σου, ἡ καλὴ ἐν γυναι- 17
ξίν; ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδὸς σου; καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

VI.

¹Ἀδελφιδὸς μου κατέβη εἰς κήπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος, ποι-
μαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα. ²ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφι- 2
δὸς μου ἔμοι, ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. ³καλὴ εἰ ἡ πηλσὸν μου, ὡς 3
εὐδοκία, ὥραία ὡς Ἱερουσαλήμ, θάμβος ὡς τεταγμένοι. ⁴ἀπόστρεψον ὀφθαλ- 4
μούς σου ἀπεναντίον μου, ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με. τρίχωμά σου ὡς ἀγέ-
λαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ. ⁵δδόντες σου ὡς ἀγέλαι 5
τῶν κεκαρμένων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ
ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς. ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου, καὶ ἡ
λαλία σου ὥραία. ⁶ὡς λέπυρον τῆς ῥοᾶς μῆλόν σου ἐκτός τῆς σιωπῆσεώς 6
σου. ⁷ἐξήκοντά εἰσι βασιλίσσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί, καὶ νεανίδες ἐν 7
οὐκ ἔστιν ἀριζμός. ⁸μία ἐστὶ περιστέρα μου, τελεία μου, μία ἐστὶ τῇ μητρὶ 8
αὐτῆς, ἐκλεκτὴ ἐστὶ τῇ τεκνοῦσῃ αὐτήν. εἶδον αὐτήν συγατέρες καὶ μα-
καριοῦσιν αὐτήν, βασιλίσσαι καὶ γε παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν. ⁹τίς 9
αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὥσει ὄρθρος, καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος, θάμ-
βος ὡς τεταγμένοι; ¹⁰εἰς κήπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χει- 10
μάβρου, ἰδεῖν εἰ ἦνθησεν ἡ ἄμπελος, ἐξήνθησαν αἱ ῥοαί. ἐκεῖ δώσω τοὺς
μαστοὺς μου σοί. ¹¹οὐκ ἔγνω ἡ ψυχὴ μου. ἔπειτό με ἄρματα Ἀμιναδάβ. 11
¹²ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουναμίτις· ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀφόμεθα ἐν σοί. 12

VII.

Τί ὤψεσθε ἐν τῇ Σουναμίτιδι; ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
¹ὠραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασί σου, συγατέρ Ναθαβ. ῥυθμοὶ 1
μηρῶν ὅμοιοι ὀρμίσκοις, ἔργον τεχνίτου. ²ὀμφαλὸς σου κβατήρ τορευτός, μὴ 2
ὑστερούμενος κρᾶμα. κοιλία σου θημωνία σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις. ³δυό 3
μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ διδυμοὶ δορκάδος. ⁴ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος 4
ἐλεφάντινος. οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὡς λίμναι ἐν Ἑσβεῶν, ἐν πύλαις συγατρὸς
πολλῶν. μυκτήρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου σκοπεῖων πρός οὐρανὸν Δαμασκού.
⁵κεφαλὴ σου ἐπὶ σέ ὡς Κάρμηλος, καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα, 5
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς. ⁶τί ὠραιώσης, καὶ τί ἡδύνῃς ἀγάπῃ 6
ἐν τρυφαίς σου. ⁷τοῦτο μέγεθός σου· ὠμοιώσης τῷ φοίνικι, καὶ οἱ μαστοὶ 7
σου τοῖς βότρυσιν. ⁸εἶπα Ἀναβήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι, κρατήσω τῶν ὕψων 8
αὐτοῦ· καὶ ἔσονται δὴ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἄμπελου, καὶ ὁσμὴ ῥινός
σου ὡς μῆλα, ⁹καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθός. πορευόμενος τῷ ἀδελ- 9

12. in f. add υδατων 13. φιαλες 14. θαρσεις... σαπφειρου 16. φα-
ρυξ VI. 4. κηπον μου 2. και ο αδελφ. 3. praemitt. ο νυμφιος 4. 4.
απεναντ. εμου 5. εστ. εν αυτοις ... om το 8. τη τεκνουσ. αυτης ... βα-
σιλ. και παλλ. 9. praemitt. η νυμφη ... **η εκκυπτουσα, *η αναβαινουσα
10. εν γεννηματι ... ει ηνθησαν αι ροαι 12. η σουλαμιτις VII. σουλαμι-
τιδι 4. τι ωραιωθησαν ... om σου sec. ... συγ. αμιναδαβ ... μηρων σου
... εργω χειρων τεχνιτου 3. κραματος ... θιμωνια 4. om οι 6. 6. 7. ed. rom. αγαπη; εν τρ. σου τ. μεγ. σου. ωμοιωσης 7. ωμοιωση
8. εν τω φειν. 9. *om οι bis

10 φιδῶ μου εἰς εὐθύτητα, ἱκανούμενος χεῖλεσί μου καὶ ὀδοῦσιν. ¹⁰ ἐγὼ τῷ
 11 ἀδελφιδῶ μου, καὶ ἐπ' ἐμέ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ. ¹¹ ἔλθ' ἀδελφιδέ μου, ἐξέλ-
 12 θωμεν εἰς ἀγρόν, αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις. ¹² ὀρβρίσωμεν εἰς ἀμπελώνας,
 13 θῶσω τοὺς μαστοὺς μου σοί. ¹³ οἱ μανδραγόραι ἔδωκαν ὀσμὴν, καὶ ἐπὶ θύ-
 ραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

VIII.

Τίς δώῃ σε, ἀδελφιδέ μου, ζητᾶζοντα μαστοὺς μητρός μου; εὐροῦσά
 2 σε ἔξω φιλήσω σε, καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσουσί μοι. ² παραλήψομαι σε, εἰςάξω
 σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με· ποτιῶ σε
 3 ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου. ³ εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
 4 κεφαλὴν μου, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήψεται με. ⁴ ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες
 Ἰερουσαλὴμ, ἐν ταῖς λογύσεσι τοῦ ἀγροῦ, ἐὰν ἐγείρῃτε καὶ ἐὰν ἐξεγείρῃτε
 5 τὴν ἀγάπην ἕως ἂν βελήσῃ. ⁵ τίς αὕτῃ ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανδισμένη, ἐπι-
 στηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς; ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε· ἐκεῖ ὠδί-
 6 νησέ σε ἡ μήτηρ σου, ἐκεῖ ὠδίνησέ σε ἡ τεκοῦσά σε. ⁶ θές με ὡς σφραγιδα
 ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγιδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· ὅτι κραταῖα ὡς
 7 φλόγες αὐτῆς. ⁷ ὕδωρ πολὺ οὐ θυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ
 οὐ συγκαλύσουσιν αὐτήν. ἐὰν θῶ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
 8 ἐξουδενώσῃ ἐξουδενώσουσιν αὐτόν. ⁸ ἀδελφὴ ἡμῶν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ
 9 ἔχει. τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ; ⁹ εἰ
 τεῖχος ἐστίν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς· καὶ εἰ θύρα ἐστί,
 10 διαγρᾶψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην. ¹⁰ ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοὶ μου ὡς
 11 πύργοι· ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς εὐρίσκουσα εἰρήνην. ¹¹ ἀμπελὼν
 ἐγενήθη τῷ Σαλωμών ἐν Βεελαμών· ἔδωκε τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τη-
 12 ροῦσιν, ἀνὴρ οἶσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλοὺς ἀργυρίου. ¹² ἀμπελῶν μου ἐμὲς
 ἐνώπιόν μου· οἱ χιλοὶ Σαλωμών, καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν
 13 αὐτοῦ. ¹³ ὁ καζήμενος ἐν κήποις, ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκού-
 14 τισὶν με. ¹⁴ φύγε ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοώδητι τῇ δορκάδι ἧ τῷ νεβρῷ τῶν
 ἐλάφων ἐπὶ ὄρει τῶν ἀρωμάτων.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝ.

I.

Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονήσατε περὶ τοῦ κυ-
 2 ρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἀπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν. ² ὅτι εὐρίσκει-
 ται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.

9. ἐν χεῖλεσιν 43. οἱ μανδραγορες ... ὑμῶν VIII. 4. ἐξουδενήσουσιν με
 2. παραλήψομαι ... ταμειον 3. οἱ μου ... καὶ δεξιά ... περιλήψεται
 4. ἐν ταῖς δυναμεισιν καὶ ἐν ταῖς ... τι γεγερ. δ. ἀπὸ τοῦ μῆλον
 add ο νυμφιος 6. σκληρον 7. συγκαλύσουσιν ... τον παντα βιον ... ἐξου-
 δηνήσουσιν 8. ἡ αν 10. οφθαλμ. αὐτου ευρισκουσα 11. ἐγενήθη ... οἱ
 ανηρ usque αργυριου 14. φευγε ... η νεβρω ελαφων ἐπὶ τα ὄρη κολυμάτων
 Subscriptio: ασμα ασματων

Inscriptio: σοφια σολομωντος

I. 2. μὴ πιστευουσιν αὐτῷ

³ σχολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει 3
 τοὺς ἄφρονας. ⁴ ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ ⁵
 κατοικήσει ἐν σώματι κατάρχειν ἁμαρτίας. ⁶ ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεῖ-
 ξεται δόλον, καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων, καὶ ἐλεγχθήσεται
 ἐπελθούσης ἀδικίας. ⁷ φιλόανθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία, καὶ οὐκ ἀβώσσει
 βλάβημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ, ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεός, καὶ
 τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθείας καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής. ⁸ ὅτι
 πνεῦμα κυρίου πεπληρώκε τὴν οἰκουμένην, καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γινώσκει
 ἐκείνους. ⁹ διὰ τοῦτο φθιγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάβῃ, οὐδὲ μὴν πα-
 ροδυσθῇ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. ¹⁰ ἐν γὰρ διαβουλοῖς ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται,
 λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἔχει εἰς ἐλεγχον ἀνομιμάτων αὐτοῦ, ¹¹ ὅτι
 οὐκ ἐλεγχέσθαι ἀποκρίνεται τὰ πάντα, καὶ βροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται.
¹² φυλάττει τὸν νοῦν γογγυσμὸν ἀναφελῇ, καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθαι
 γλώσσης. ¹³ ὅτι φθιγγόμενος λατράριον κενὸν οὐ πορεύσεται, στόμα δὲ καταψευδόμε-
 νον ἀναρεῖ ψυχὴν. ¹⁴ μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν, μηδὲ
 ἐπισπᾶσθαι ὀλέθρον ἔργοις χειρῶν ὑμῶν. ¹⁵ ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν,
 οὐδὲ τέρεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώων. ¹⁶ ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ
 σωτήριον αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον
 ὀλέθρου οὔτε ᾄδου βασιλείον ἐπὶ γῆς. ¹⁷ δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν.
¹⁸ ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, φίλον ἡγή-
 σαμενοι αὐτὸν ἐτάκτησαν καὶ συνᾶτην ἐβλεπτο πρὸς αὐτόν, ὅτι ἄξιός ἐστι τῆς
 ἐκείνου μερίδος εἶναι.

II.

Εἶπον γὰρ ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς Ὁ λόγος ἐστὶ καὶ λυπηρὸς ὁ
 βίος ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἴσως ἐν τελευταίᾳ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ
 ἀναλύσας ἐξ ἄδου. ² ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγεννήθημεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα
 ὡς οὐκ ὑπάρχαντες. ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν βίῳ ἡμῶν, καὶ ὁ λόγος σπινθήρ
 ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν, οὐ σβεσθέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα, καὶ
 τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαυνὸς ἀήρ. ³ καὶ τὸ δνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσε-
 ται ἐν χρόνῳ, καὶ οὐδεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν. καὶ παρελεύσεται
 ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἔχνη νεφέλης, καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασθήσεται διωχθεῖσα
 ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα. ⁴ οὐκ αἶς γὰρ
 ὁ βίος ἡμῶν, καὶ οὐδὲν ἀναποδισμὸς τῆς τελευταίας ἡμῶν, ὅτι κατε-
 σφραγίσθη, καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει. ⁵ δεῦτε σὺν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων
 ἀγαθῶν, καὶ χρυσώμεθα τῇ κτίσει ὡς νεότητι σπουδαίως. ⁶ οἶνον πολυτε-
 λούς καὶ μύρων πλησθῶμεν, καὶ μὴ παροδυσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἀέρος. ⁷ ὅτε
 φώμεθα ῥόδων κάλυξι πρὶν ἢ μαραινθῆναι. ⁸ μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω
 τῆς ἡμετέρας ἀγερωχίας, πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης, ὅτι
 αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ κληρὸς οὗτος. ⁹ καταδυναστεύσωμεν πένθητα δι-
 καίων, μὴ φεισώμεθα χήρας, μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολὺς πολυχρο-
 νίους. ¹⁰ ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης, τὸ γὰρ ἀσυνέ-
 χηστον ἐλέγχεται. ¹¹ ἐνεδρεύσωμεν δὲ τὸν δίκαιον, ὅτι δύσκριτος ἡμῖν ἐστὶ
 καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ δνειδίξει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου,
 καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν. ¹² ἐπαγγέλλεται γινώσκειν
 ἔχειν θεοῦ, καὶ παῖδα κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει. ¹³ ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἐλεγχον

5. πνευμα σοφίας 6. πνευμα σοφίας ... ἀβώσσει ... γλώσσ. αὐτοῦ
 7. ἐπληρώσεν 8. οὐδὲ μὴ 12. ἐν ἐργοῖς 13. ἐπ' ἀγγελίᾳ ζῶν. 14. οὐδὲ
 ... ἐπὶ τῆς γῆς II. 4. ἐν ἑαυτοῖς 3. σβεσθέντος ... διαχυθήσεται
 5. * ο καίρος ἡμῶν 6. om και prius ... νεότητος 7. ἀνθος ἐπὶ 8. κα-
 ταλειπόμεν ... ἡμῶν pro οὗτος 10. πρεσβύτερον 12. om δε ... παιδείας

15 ἐνοίων ἡμῶν· βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ¹⁵ ὅτι ἀνόμιος τοῖς ἄλλοις
 16 ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ· ¹⁶ εἰς κλέβηλον ἐλογίσθημεν
 αὐτῷ, καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν· μακαρίζει ἔσχατα
 17 δικαίων, καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν. ¹⁷ Ἰδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
 18 καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ. ¹⁸ εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ,
 19 ἀντιλήψεται αὐτοῦ καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων· ¹⁹ ὕβρι καὶ
 βασάνῳ ἐτάσσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ καὶ δοκιμάσωμεν
 20 τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ· ²⁰ θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν, ἔσται
 21 γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ. ²¹ ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθη-
 22 σαν· ἀπετύφλωσε γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν, ²² καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια
 θεοῦ, οὐδὲ μυσθὸν ἡλπίσαν δοσότητος, οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
 23 ²³ ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιό-
 24 τητος ἐποίησεν αὐτόν· ²⁴ φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος ἐλπίσεν εἰς τὸν κόσμον,
 25 ²⁵ πειράζουσι δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.

III.

Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος.
 2 ² ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἐξοδος
 3 ³ αὐτῶν, ³ καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία συντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. ⁴ καὶ
 γὰρ ἐν ὅσῃ ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης,
 5 ⁵ καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ θεὸς ἐπέλασεν αὐ-
 6 τοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· ⁶ ὡς χρυσὸν ἐν ὠνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν
 7 αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. ⁷ καὶ ἐν καιρῷ ἐπι-
 σκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν, καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλᾷ διαδραμοῦνται·
 8 ⁸ κρινούσιν ἔσθην καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς
 9 αἰῶνας. ⁹ οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ
 10 προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. ¹⁰ οἱ δὲ ἀσεβεῖς
 κατ' ἃ ἐλογίσαντο ἔξουσιν ἐπιτίμην, οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κυ-
 11 ρίου ἀποστάντες. ¹¹ σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος, καὶ
 κενὴ ἡ ἐλπίς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν.
 12 ¹² αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες, καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐπικατάρατος ἡ
 13 γένεσις αὐτῶν. ¹³ ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος, ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν
 14 παραπτώματι, ἔξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν· ¹⁴ καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργα-
 σάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρὰ, δο-
 15 σθήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτὴ καὶ κλήρος ἐν ναὶ κυρίου
 16 θυμηρέστερος. ¹⁵ ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλετής, καὶ ἀδιδάπτωτος ἡ ῥίζα
 17 τῆς φρονήσεως. ¹⁶ τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται, καὶ ἐκ παρανόμου κοί-
 18 της σπέρμα ἀφανισθήσεται. ¹⁷ ἐάν τε γὰρ μακροβίοι γένωνται, εἰς οὕτῃ λο-
 19 γισθήσονται, καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν· ¹⁸ ἐάν τε δέξω-
 20 τελευτήσωσιν, οὐκ ἔξουσιν ἐλπίδα οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύσιον·
 19 ¹⁹ γενεὰς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

IV.

Κρείσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς· ἀθανασία γὰρ ἐστὶν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
 2 ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις· ² παρούσῃ τε μιμῶνται
 αὐτήν, καὶ ποθοῦσιν ἀπελθεῖν· καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεῖ
 3 τὸν τῶν ἀμείνων ἄσλιν ἀγῶνα νυκτῆσας. ³ πολὺγονον δὲ ἀσεβῶν πλήθος
 οὐ χρησιμεύσει, καὶ ἐκ νότων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βᾶτος, οὐδὲ

15. οτι usque bios autou in rasura 18. αντιληψεται III. 3. πορια
 9. εν τοις εκλ. α. ei add καὶ επισκοπη εν τοις οιοις αυτου 10. ed. rom.
 κατὰ 11. παιδιαν 13. ψυχων αυτων 18. εαν τε γαρ IV. 2. παρ. τε
 τιμωσιν αυτην ... ποπεμπει (αποπ.?)

ἀσφαλῆ βάσιν ἐδράσει· ⁴ καὶ γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναστῆλη, ἐπισφα-
 λῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται, καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκρίζωθή-
 σεται· ⁵ περικλασθήσονται κλώνες ἀτέλεστοι, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄχρηστος, ⁶
 ἄωρος εἰς βρώσιν καὶ εἰς οὐδὲν ἐπιτήδειος· ⁷ ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπων τέκνα ⁸
 γεννώμενα μάρτυρες εἰσι πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν· ⁹ δι-
 καίος δὲ ἐὰν φράσῃ τελευτήσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται· ¹⁰ γῆρας γὰρ τίμιον οὐ
 τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριζμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· ¹¹ πολλὰ δὲ ἔστι φρόνησις ἀν-
 θρώποις, καὶ ἡλικία γῆρας βλὸς ἀκηλίδωτος· ¹² εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος
 ἡγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέθη· ¹³ ἡρπάζη μὴ κακία ἀλ-
 λ' ἀξὴ σύνεσιν αὐτοῦ, ἣ ὁδὸς ἀπατήση ψυχὴν αὐτοῦ· ¹⁴ βασκανία γὰρ φου-
 λόγητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμός ἐπιθυμίας μεταλλεῖ νοῦν ἀκακον·
¹⁵ τελειώσεις ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ¹⁶ ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ
 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας· οἱ δὲ λαοὶ ἰδόν-
 τες καὶ μὴ νοήσαντες, μὴδὲ θέντες ἐπὶ διαβολὰ τοιοῦτο, ¹⁷ ὅτι χάρις
 καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ·
¹⁸ κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμῶν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς, καὶ νεότης τελεσθεῖσα
 ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου· ¹⁹ ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ, καὶ οὐ
 νοήσουσι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ, καὶ εἰς τί ἡσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύ-
 ριος· ²⁰ ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν, αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκγελᾷ· ²¹ καὶ
 ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτώμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος,
 ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων, καὶ
 ἔως ἐσχάτου χειρωθήσονται, καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν
 ἀπολείπεται· ²² ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἀμαρτημάτων αὐτῶν θεολοί, καὶ
 ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξεναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.

V.

Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν βλι-
 ψάντων αὐτὸν καὶ τῶν ἀθετούντων τοὺς πόνους αὐτοῦ· ² ἰδόντες ταραχθήσον-
 ται φόβῳ θειῷ, καὶ ἐκοθήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας· ³ ἐροῦσιν
 ἐαυτοὺς μετανοούντες καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στεναχόντες Οὗτος ἦν
 ὃν ἔσχον ποτε εἰς γέλωτα καὶ εἰς παραβολὴν διειδυσοῦ· ⁴ οἱ ἄφρονες τὸν
 βλὸν αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον· ⁵ πῶς κατε-
 λογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ, καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κληρὸς αὐτοῦ ἐστίν; ⁶ ἄρα ἐπλανή-
 θημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἔλαμψεν ἡμῖν,
 καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν· ⁷ ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τριβόις καὶ ἀπω-
 λείας, καὶ διωδεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους, τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἔγνωμεν·
⁸ τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία; καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμ-
 βέβληται ἡμῖν; ⁹ παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκία καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέ-
 χουσα· ¹⁰ ὡς ναὺς διερχομένη κυμαίνόμενον ὕδωρ, ἥς διαβάσεις οὐκ ἔστιν
 ἔχνος εὐρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπος αὐτῆς ἐκ κύμασιν· ¹¹ ἡ ὡς ὄρνειον διπτάν-
 τος ἀέρα οὐδὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας, πληγὴ δὲ ταρσῶν μαστιζόμενον
 πνεῦμα κοῦφον καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥόζου, κινουμένων πτερύγων διωδύστη,
 καὶ μετὰ τοῦτο οὐκ εὐρέσθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ· ¹² ἡ ὡς βέλους βλη-
 θέντος ἐπὶ σκοπὸν τμηθεὶς ὁ ἀπὸ εὐθείας εἰς ἐαυτὸν ἀνελύθη, ὡς ἀγνοῆσαι
 τὴν διόδον αὐτοῦ· ¹³ οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελεῖσθαι, καὶ ἀρετῆς
 μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχονμεν δεῖξαι, ¹⁴ ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν· ¹⁵

5. ατελεστατοι 40. ευαρεστος θεω 44. *οι δε αλλοι 45. οσοις προ
 εκλεκτοις, εκλεκτοις προ οσοις 46. θανων ... νεοτητας 49. νεκροις αιω-
 νος ... εσχατων V. 4. βλιψοντων 3. και ερουσιν εν εαυτοις ... στενα-
 χονται και ερουσιν 4. οι αφρον. c. antecedd. conjg. 6. ελαμψεν εν ημιν
 7. ωδευσαμεν 8. η υπερηφανια (ita eliam ed. rom.) ... η τι πλουτος ...
 αλαζονιας 40. τροπεως 44. διαπταντος 43. εξελειομεν

15 ¹⁵ ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χροὺς ὑπὸ ἀνέμου, καὶ ὡς πάχηνη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτή, καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχρῖσθη, καὶ ὡς μνῆα 16 καταλύτου μονοήμερου παρώδευσε. ¹⁶ δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν 17 κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ. ¹⁷ διὰ τοῦτο λήφονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάζει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπίζει αὐτῶν. 18 ¹⁸ λήφεται πανοπίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν 19 ἐχθρῶν. ¹⁹ ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιβήσεται κόρυθα κρίσιν 20 21 ἀνυπόκριτον. ²⁰ λήφεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, ²¹ ὅξυνει δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παρά- 22 φρονας. ²² πορεύσονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύνου τόξου 23 τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλoύνται, ²³ καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιπήσονται χεῖλας αἰγῶν. ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγ- 24 κλύουσιν ἀποτόμως. ²⁴ ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλιμῇσει αὐτούς· καὶ ἐρμῶσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρεφεί θρόνους δυναστῶν.

VI.

2 ² Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς· ² ἐνω- 3 τίσασθε οἱ κρατοῦντες πληθύνους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλους ἐθνῶν. ³ ὅτι ἐδόθη 4 κρίσις ἀπότομος ἐν τῇ κράτεις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου, ⁴ ὅς ἐξε- 5 τάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει· ⁵ ὅτι ὑπηρεταὶ ὄντες τῆς αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς, οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον, οὐδὲ κατὰ τὴν 6 βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύθητε. ⁶ φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν, ὅτι 7 κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσιν γίνεται. ⁷ ὁ γὰρ ἐλάχιτος συγγνωστός 8 ἐστὶν ἐλέους, δυνατοὶ δὲ δυνατὸς ἐτασθήσονται· ⁸ οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσω- 9 πον ὁ πάντων δεσπότης, οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος· ὅτι μικρὸν καὶ μέγα 10 αὐτὸς ἐποίησεν, ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων· ⁹ τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ 11 ἐφίσταται ἔρευνα. ¹⁰ πρὸς ὑμᾶς οὖν ὡς τύραννοι οἱ λόγοι μου, ἵνα μάθητε 12 σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε. ¹¹ οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσὼς τὰ ὅσα ὀσιωθήσον- 13 ται, καὶ οἱ διδασκόμενοι αὐτὰ εὐρήσουσιν ἀπολογίαν. ¹² ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν 14 λόγων μου, ποιήσατε καὶ παιδευθήσεσθε, ¹³ λαμπρὰ καὶ ἀμάραντος ἐστὶν ἡ 15 σοφία, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ 16 17 τῶν ζητούντων αὐτήν, ¹⁴ φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι. ¹⁵ ὁ ὀρ- 18 θρῖσας ἐπ' αὐτήν οὐ κοπιάσει, πάρεδρον γὰρ εὐρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ. ¹⁶ τὸ 19 γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' 20 αὐτήν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται· ¹⁷ ὅτι τοὺς ἀέλους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται 21 ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τριβείοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς, καὶ ἐν πόσῃ ἐται- 22 νοῖα ὑπανάσσει αὐτοῖς. ¹⁸ ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία, 23 19 φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη, ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς, προσοχὴ δὲ 20 21 νόμων βεβαίως ἀφθαρσία, ²⁰ ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ· ²¹ ἐπι- 22 θυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν. ²² εἰ οὖν ᾗδεσθε ἐπὶ ἥρῳις καὶ 23 σκήπτροις τύραννοι λαῶν, ²³ τιμῆσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε. 24 24 τί δὲ ἐστὶ σοφία καὶ πῶς ἐγένετο ἀπαγγελῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυσ- 25 τήρια, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξηκιδάσω καὶ βῆσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν 26 γνώσιν αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν· ²⁵ οὔτε μὴ φθόνῳ τε- 27 τηρῶ κόσμου, καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δῆμου· ²⁷ ὥστε παιδευέσθε τοῖς ῥήμασί μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε.

15. χροὺς 17. λημψονται 18. 20. λημψεται 21. συνεκπολεμησει αυτω 23. συνκλυουσιν ... εκλιμμησει VI. 3. παρα κυριου 7. συγνωστ. ε. ελεου 15. προς αυτην 17. απαντα (21. επιθυμια γαρ ασοφιας) 25. κοινωνει

VII.

Εἰμι μὲν καὶ γὰρ θνητὸς ἄνθρωπος, ἴσος ἅπασιν, καὶ γηγενεὺς ἀπόγονος
 πρωτοπλάστου· καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ· ²δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ, 2
 παγελς ἐν αἵματι ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνω συνελθούσης· ³καὶ 3
 ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα, καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπε-
 σον γῆν, πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων· ⁴ἐν σπαργάνοις ἀνε- 4
 τράφην καὶ ἐν φροντίσιν. ⁵οὐδεὶς γὰρ βασιλεὺς ἐτέραν ἔσχε γενέσεως ἀρχήν· ⁵
⁶μία δὲ πάντων εἰσοδος εἰς τὸν βλόν ἐξοδὸς τε ἴση. ⁷διὰ τοῦτο ἡγείαμην, 6 7
 καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι· ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἦλθε μοι πνεῦμα σοφίας. ⁸προέ- 8
 κρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων, καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει
 αὐτῆς· ⁹οὐδὲ ὁμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον, ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐ- 9
 τῆς ψάμμος ὀλίγη, καὶ ὥς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
¹⁰ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἡγάπησα αὐτήν, καὶ προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ 10
 φωτὸς ἔχειν, ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος. ¹¹ἦλθε δὲ μοι τὰ ἀγαθὰ 11
 ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς, καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς· ¹²εὐ- 12
 φρανθὴν δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτὴν ἡγεῖται σοφία, ἡγνόνουν δὲ αὐτὴν κατέτιν
 εἶναι τούτων. ¹³ἀδόλως τε ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον 13
 αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτωμαι· ¹⁴ἀνεκλιπῆς γὰρ θησαυρὸς ἐστὶν ἀνθρώποις, ὃν οἱ 14
 χρησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστελλαντο φιλίαν, διὰ τὰς ἐκ παιδείας θωρεὰς συστα-
 ζέντες. ¹⁵ἔμοι δὲ δῶν ὁ θεὸς εἰπέην κατὰ γνώμην καὶ ἐνθυμησῆμαι ἀξίως 15
 τῶν δεδομένων, ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστι καὶ τῶν σοφῶν διορ-
 θωτής. ¹⁶ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσά τε φρο- 16
 νησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη. ¹⁷αὐτὸς γὰρ μοι ἔδωκε τῶν ὄντων γνώσιν 17
 αἰψευδῆ, εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ¹⁸ἀρχὴν καὶ τέ- 18
 λος καὶ μεσότητά χρόνων, τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν, ¹⁹ἐνιαυ- 19
 τῶν κύκλους καὶ ἀστέρων θέσεις, ²⁰φύσεις ζώων καὶ θυμὸς θηρίων, πνευ- 20
 μάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων, διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ριζῶν.
²¹ὅσα τέ ἐστι κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔργων· ἡ γὰρ πάντων τεχνίτις ἐδίδαξέ 21
 με σοφία. ²²ἐστὶ γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερὸν, ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, 22
 λεπτόν, εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον, σαφές, ἀτήμαντον, φιλόγαθον, δέξυ-
 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, ²³φιλόανθρωπον, βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμον, παντοδύ- 23
 ναμον, πανεπίσκοπον, καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν καθαρῶν
 λεπτοτάτων. ²⁴πᾶσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία, διτίκει δὲ καὶ χω- 24
 ρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα. ²⁵ἄτμις γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ θεοῦ δυνά- 25
 μως, καὶ ἀπόβροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής· διὰ τοῦτο οὐδὲν
 μεμαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπέπτει. ²⁶ἀπαύγασμα γὰρ ἐστὶ φωτὸς διδίου, 26
 καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας, καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος
 αὐτοῦ. ²⁷μία δὲ οὕσα πάντα δύναται, καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα καὶ- 27
 νίζει, καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα φίλους θεοῦ καὶ προ-
 φήτας κατασκευάζει· ²⁸οὐδὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφῶ συνοι- 28
 κοῦντα. ²⁹ἐστὶ γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρον θέσιν 29
 φωτὶ συγκρινομένη εὐρίσκειται προτέρα· ³⁰τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ, 30
 σοφίας δὲ οὐκ ἀντισχέει κακία.

VII. 4. ανεστραφην και φροντισιν 5. βασιλεων 9. ωμοίωσα αυτην
 10. προειλαμην 12. ηυφρανθην δε επι πασιν 14. ον οι κτησαμενοι 15.
 των λεγομενων 19. ενιαυτου 22. εστι γαρ αυτη 23. παντεπισκοπον 25. λι-
 κρινειας 27. εν αυτη παντα 28. ουδεν γαρ ο θεος αγαπα 29. αστερων
 30. σοφιαν δε ου κατισχυει κακια

VIII.

Διατείνει δὲ ἀπὸ πέρας εἰς πέρας εὐρώσῳ, καὶ διοικεῖ τὰ πάντα
 2 χρηστῶς. ² ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νόμ-
 3 φην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ, καὶ ἐραστής ἐγενόμην τοῦ καλλοῦς αὐτῆς. ³ εὐγένειαν
 δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχουσα, καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἡγάγησεν αὐτήν·
 4 ⁴ μύστις γάρ ἐστι τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 5 ⁵ εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιβυμητὸν κτήμα ἐν βίῳ, τί σοφίας πολυσιώτερον
 6 τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης; ⁶ εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται, τίς αὐτῆς τῶν ὄντων
 7 μᾶλλον ἐστι τεχνίτης; ⁷ καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις, οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν
 8 ὡς χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. ⁸ εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν πο-
 9 ρεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται· στροφὰς λόγων
 καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει καὶ ἐκβάσεις καιρῶν
 9 καὶ χρόνων. ⁹ ἔκρινα τοίνυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν, εἰδὼς ὅτι ἔσται
 10 μοι σύμβουλος ἀγαθῶν, καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης. ¹⁰ ἔξω δι' αὐ-
 11 τὴν δόξαν ἐν ὄχλοις, καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος· ¹¹ ὅξυς εὐρεθήσο-
 12 μαι ἐν κρίσει, καὶ ἐν δυνάμει δυναστῶν θαυμαστήσομαι· ¹² σιγῶντά με περι-
 13 μενοῦσιν, καὶ φθιγγομένῳ προσέξουσιν, καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλείον χεῖρα ἐπιτί-
 14 σουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν. ¹³ ἔξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν, καὶ μνήμην αἰώνιον
 15 τοῖς μετ' ἐμὲ ἀπολείψω. ¹⁴ διοικήσω λαούς, καὶ ἔθνη ὑποταγήσεται μοι·
 16 ¹⁵ φοβηθήσονται με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί, ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθός
 καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρείος· ¹⁶ ἔξελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ·
 οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφή αὐτῆς, οὐδὲ δόνην ἡ συμβίωσις αὐτῆς,
 17 ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαρὰν. ¹⁷ ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ καὶ φροντίσας
 18 ἐν καρδίᾳ μου, ὅτι ἐστὶν ἀθανασία ἐν συγγενείᾳ σοφίας, ¹⁸ καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς
 τέρψις ἀγαθῇ, καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπής, καὶ ἐν συγ-
 19 γυμνασίᾳ ὁμίλει αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς, πε-
 20 ρὴν ρήτων ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἑμαυτόν. ¹⁹ παῖς δὲ ἤμην εὐφυής, ψυχῆς
 20 ²¹ τῇ ἐλαχον ἀγαθῆς, ²⁰ μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὧν ἤλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον. ²¹ γνοὺς
 δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατὴς ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῶ, καὶ τοῦτο δ' ἦν φρο-
 νήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις, ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήτην αὐτοῦ, καὶ
 εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου

IX.

Θεὸς πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους σου, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ
 2 σου, ² καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατεσκεύασας ἄνθρωπον ἕνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ
 3 γενομένων κτισμάτων, ³ καὶ διέτη τὸν κόσμον ἐν διοότητι καὶ δικαιοσύνῃ,
 4 καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνη, ⁴ δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον·
 5 σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσης ἐκ παίδων σου· ⁵ ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ
 6 υἱὸς τῆς παιδείας σου, ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος καὶ ἐλάσων ἐν
 7 ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης εἰς οὐδὲν λογισθήσεται. ⁷ σὺ με προεῖλω βασιλεῖα

VIII. 1. **ἐπι πέρας ... διοικεῖται 7. AC atque etiam ed. rom. αν-
 δριαν 8. πολυπειραν ... εἰκαζει 9. αγαγεσθαι ταυτην ... C om αγαγεσθαι
 10. C εν οχλω 12. C χειρα δε επιθ. 13. C post αθανασ. add και τιμην
 παρα — (reliqua non liquent) ... C καταλιψω 15. C φανησμαι 17. AC
 αθανασια εστιν 18. C τρεψις ... C εν γυμνασια ... AC ευκλης 21. AC
 οτι ου καλως ... C και το δη φρονησεως εστιν ... τινος χαρις, C τιν. εστιν
 η χαρις IX. 4. C om σου prius 2. C omi σου ... κατασκευασας ... C
 ινα δεσποζει 6. C η τις ... εις ουδεν, C ουδεν 7. C προειλω

λαοῦ σου καὶ δικαστὴν υἱὸν σου καὶ συγατέρων· ⁸ εἶπας οἰκοδομησαὶ ναὸν 8
ἐν ὄρει ἁγίῳ σου, καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον, μίμημα
σκηνῆς ἁγίας ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς· ⁹ καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα 9
τὰ ἔργα σου, καὶ παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον, καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστοὶν
ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ τί εὐζὲς ἐν ἐντολαῖς σου· ¹⁰ ἐξαπόστειλον αὐτήν ἐξ 10
ἁγίων οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν, ἵνα συμπαροῦσά
μοι κοιτάσῃ, καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστὶ παρὰ σοί. ¹¹ οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα 11
καὶ συνεῖ, καὶ ὀδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρονῶς, καὶ φυλάξει με
ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς· ¹² καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου, καὶ διακρινὸν τὸν 12
λαόν σου δικαίως, καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρὸς μου. ¹³ τίς γὰρ ἄνθρωπος 13
γινώσκει βουλὴν θεοῦ; ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ κύριος; ¹⁴ λογισμοὶ 14
γὰρ θνητῶν δειλοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπινόαι ἡμῶν· ¹⁵ φθαρτὸν γὰρ σῶμα 15
βαρύνει ψυχὴν, καὶ βρῖθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφροντίδα. ¹⁶ καὶ μόλις 16
εὐκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὐρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν
οὐρανοῖς τίς ἐξηγίλασεν; ¹⁷ βουλὴν δὲ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἐδωκας σοφίαν 17
καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων; ¹⁸ καὶ οὕτως διωρθώθησαν 18
αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι, ¹⁹ καὶ τῇ 19
σοφίᾳ ἐσώθησαν.

X.

Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν, καὶ
ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου, ² ἔδωκε τε αὐτῷ ἰσχύιν κρατῆσαι 2
ἀπάντων. ³ ἀποστάς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ ἀδελφοκτόνοις συνα- 3
πάλετο θυμοῖς· ⁴ δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν διέσωσε σοφία, δι' εὐ- 4
τελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα. ⁵ αὕτη καὶ ἐν ὁμοιοῖς πονηρίας ἐθῶν 5
συγγυζέντων εὗρε τὸν δίκαιον, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἀμειψτοῖς θεῶν, καὶ ἐπὶ
τέκνου σπλάγγνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν. ⁶ αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν 6
ἐρρύσατο φυγόντα πῦρ καταβάσιον Πενταπόλεως· ⁷ οἱ ἐπὶ μαρτύριον τῆς πο- 7
νηρίας καπνίζομένη κατέστθηκε χέρσος, καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα
φυτὰ, ἀπαστοῦσης ψυχῆς μνημεῖον ἐστήκεια στήλῃ ἄλλῃ. ⁸ σοφίαν γὰρ παρο- 8
δεύσαντες οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γινῶναι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφρο-
σύνης ἀπέλειπον τῷ βίῳ μνημόσυνον, ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μὴδὲ λαθεῖν δυ-
νηθῶσι. ⁹ σοφία δὲ τοὺς θεραπεύσαντας αὐτήν ἐκ πόνων ἐρρύσατο. ¹⁰ αὕτη 9 10
φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον ὠδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις, ἔδειξε αὐτῷ
βασιλείαν θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γινῶσιν ἁγίων, εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μάχῃ
καὶ ἐπλήθυνε τοὺς πόνους αὐτοῦ· ¹¹ ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη 11
καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν, ¹² διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν, καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων 12
ἡσφαλίσατο, καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσε αὐτῷ, ἵνα γνῶ ὅτι παντὸς δυνα-
τωτάτος ἐστὶν εὐσέβεια. ¹³ αὕτη πραξέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἐξ 13
ἁμαρτίας ἐρρύσατο αὐτόν· ¹⁴ συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον, καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ 14
ἀφήκεν αὐτόν, ἕως ἡγήγεεν αὐτῷ σκήπτρα βασιλείας καὶ ἐξουσίαν τυραν-
νούντων αὐτοῦ, ψευδεῖς τε ἔδειξε τοὺς μωμησμένους αὐτόν, καὶ ἔδωκεν

8. C οἰκοδομησω ... κατασκηνεσεως 9. C εποιει 40. C συνπαρουσαν
μ. κοιτασει 41. C με ταις πραξ. 42. C σωφρονως pro δικαίως 46. μο-
γίς 47. C ει μη συνεδωκας ... C αφ υψους 48. C διορθωθησαν αι τρ.
των εθων επι της γης ... C αριστα X. 2. C εδωκ. δε ... AC παντων
4. C διο pro δι ον ... AC εσωσεν ... C om δι 8. AC εγω τον δικαιον
... C τω θεω σ. ... C ερυσατο ... AC καταβασ. πυρ 7. ης επι μαρτυρ., C η
εστι μαρτ. 8. απελειπον 9. AC θεραπευοντας ... C ερυσατο 10. C αυτη
και φυγαδα ... C γινωσιν ανθρωπων ... τ. κοπους αυτ. 11. C in f. add εν
μοχθοις 12. η ευσεβεια 13. εγκατελειπεν ... C ερυσατο 44. C τυραν-
νουντ. αυτον

15 αὐτῷ δόξαν αἰώνιον. ¹⁵ αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον ἐρρύσατο ἐξ
 16 ἔθνους θλιβόντων. ¹⁶ ἐξήλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου, καὶ ἀντέστη βα-
 17 σιλεῦσι φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις. ¹⁷ ἀπέδωκεν ὅσοις μισθὸν κόπων
 αὐτῶν, ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θανμαστῇ, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην
 18 ἡμέρας καὶ εἰς φλόγα ἄστρον τὴν νύκτα. ¹⁸ διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυ-
 19 θρᾶν, καὶ διεγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ. ¹⁹ τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν
 20 κατέκλυσε, καὶ ἐκ βάρους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς. ²⁰ διὰ τοῦτο δίκαιοι
 ἐσκέλευσαν ἀσβεβεῖς, καὶ ὑμνησαν κύριε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, τὴν τε ὑπέρ-
 21 μαχόν σου χεῖρα ἦνσαν ὁμοθυμαδόν. ²¹ ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξε στόμα κωφῶν,
 καὶ γλώσσας νηπίων ἐξηγε τρανός.

XI.

2 Εὐλόησε τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου. ² διῶδυσαν ἔρημον
 3 ἀόικητον, καὶ ἐν ἀβάτοις ἐπηξαν σκηνάς. ³ ἀντέστησαν πολεμίοις, καὶ ἡμύ-
 4 ναντο ἐχθροῦς. ⁴ ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλῆσαντό σε, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας
 5 ἀκροτόμου ὕδωρ, καὶ ἱαμα δόψης ἐκ λίθου σκληροῦ. ⁵ δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθη-
 6 σαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, ⁶ διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν. ἄντι
 8 μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ αἵματι λυθρῶδει ταραχζέντες ⁸ εἰς ἐλεγγον νη-
 9 πιοκτόνου διατάγματος, ἔδωκας αὐτοῖς θαψιλῆς ὕδωρ ἀνεπίλπτως. ⁹ δεῖξας
 10 διὰ τοῦ τότε δόψως πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας. ¹⁰ ὅτε γὰρ ἐπειράσθη-
 σαν, καίπερ ἐν ἐλείει παιδευόμενοι, ἔγνωσαν πῶς ἐν ὁργῇ κρινόμενοι ἀσβεβεῖς
 11 ἐβασανίζοντο. ¹¹ τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νοουετῶν ἐδοκίμασας, ἐκείνους
 12 δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας. ¹² καὶ ἀπόντες δὲ καὶ πα-
 13 ρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο. ¹³ διπλῇ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβε λύπη καὶ στεναγμός
 14 μνημῶν τῶν παρελθουσῶν. ¹⁴ ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων εὐ-
 15 εργετουμένους αὐτούς, ἦσαντο τοῦ κυρίου. ¹⁵ τὸν γὰρ ἐν ἐκτίσει παλαί ρι-
 φέντα ἀπειπόν χλευάζοντες, ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων ἐθαύμασαν, οὐχ ὁμοία
 16 δίκαιοις διψήσαντες. ¹⁶ ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν, ἐν οἷς
 17 πλανηθέντες ἐπὶ ῥήσκουσιν ἄλογα ἐρπετὰ καὶ κνώδαλα εὐτελεῖ, ἐπαπέστειλας
 18 αὐτοῖς πληθὺς ἀλόγων ζώων εἰς ἐκδίκησιν, ¹⁷ ἵνα γνῶσιν ὅτι δι' ὧν τις ἀμαρ-
 18 τάνει, διὰ τούτων κολάζεται. ¹⁸ οὐ γὰρ ἡπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ καὶ
 19 κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης ἐπιπέμψαι αὐτοῖς πληθὺς ἄρκων ἢ
 20 θρασεῖς λέοντας, ¹⁹ ἢ νεοκτίστους θυμοῦ πλήρεις θῆρας ἀγνώστους, ἥτοι πυρ-
 21 πνόν φουσώτας ἄσθμα, ἢ βρόμους λιχμωμένους καπνοῦ, ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμ-
 22 μάτων στανθῆρας ἀστράπτοντας, ²⁰ ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη θήδυνάτο συνεκτρέψαι
 21 αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι, ²¹ καὶ χωρὶς δὲ τούτων ἐν
 πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο ὑπὸ τῆς δίκης διωχζέντες, καὶ λιχμηζέντες ὑπὸ
 πνεύματος δυνάμεώς σου. ἀλλὰ πάντα μέτρω καὶ ἀριζμῶ καὶ σταθμῶ διέ-
 22 ταξας. ²² τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστί σοι πάντοτε, καὶ κράτει βραχινόος
 23 σου τίς ἀντιστήσεται; ²³ ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὁλος ὁ κόσμος ἐναντίον
 24 σου, καὶ ὡς ῥανὶς ὁρόσου ὁρμητὴν κατελθοῦσα ἐπὶ γῇ. ²⁴ ἐλεεῖς δὲ πάντας,

15. AC ερυσάτο 17. μισθον οσοις ... C κοπ. αυτου ... AC αστερων
 19. C εχθρ. αυτου ... κατεκλυσαν ... C διεβίβασεν 20. C την δε ει χειραν
 XI. 4. AC ευδωσεν ... εργ. αυτου ... προφητων αγιων 3. AC εχθρους
 ημυναντο 7. αεναου (ita videtur etiam C) ... ταραχζεντος 9. C εκαλε-
 σας 40. C πως μετ οργης 43. των παρελθοντων (C ut ed. rom.) 44. AC
 ευεργετημενους 45. ον γαρ ... εν εχθρει, C εν εχθει ... C ριφεντα παλαι
 ανθρωπον απειποντες εχλευαζον ... εθανμαζον 46. κνωδαλα (θαλα in ra-
 sura) 48. η πληθος 49. AC* νεοκτιστον ... AC βρομον ... λιχμωμενους
 20. εδυνατο ... AC εκτριψαι 21. C εν ενι πνευματι ... C ομι σου ...
 C ομι και σταθμω 22. AC σοι παρεστιν ... C βραχιονος ουζει αντιστη-
 σεται 23 C κατεναντιον σου (... C ορμητην) ... C επι γης X. 18. C εις θαλ.

ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν. ²⁵ ἀγα- 25
πᾶς γὰρ τὰ ὄντα πάντα, καὶ οὐδὲν βδελύσσει ὡς ἐποίησας, οὐδὲ γὰρ ἀν-
μισῶν τι κατεσκέυασας. ²⁶ πῶς δὲ ἔμεινεν ἂν τι εἰ μὴ σὺ ἡβέλησας; ἢ τὸ 26
μὴ κληθῆν ὑπὸ σοῦ διετηρηθῇ; ²⁷ φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σὺ εἶ, δεσποτα 27
φιλόψυχε.

XII.

Τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσι· ² διὸ τοὺς παραπίπτοντας 2
κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νοουδετεῖς, ἵνα
ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε. ³ καὶ γὰρ τοὺς παλαιούς 3
οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς μισήσας, ⁴ ἐπὶ τῷ ἐχθίστῳ πρόσσειν ἔργα φαρ- 4
μακεῖων καὶ τελετὰς ἀνοσίων, ⁵ τέκνων τε φονέας ἀνελετήμονας, καὶ σπταγ- 5
χοφάγων ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοῖαν καὶ αἵματος ἐκ μέσου μυσταθείας σου,
⁶ καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων ἐβουλήθητι ἀπολέσαι διὰ χειρῶν 6
πατέρων ἡμῶν, ⁷ ἵνα ἄξιαν ἀποκταὶν δέξηται θεοῦ παίδων ἢ παρὰ σοὶ πασῶν 7
τιμωτάτη γῇ. ⁸ ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω, ἀπέστειλὰς τε προ- 8
δρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας, ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολοθρεύσω-
σιν· ⁹ οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίους ὑποχειρόλους δοῦναι, ἢ 9
θηρίοις δεινοῖς, ἢ λόγῳ ἀποτόμῃ ὅφ' ἐν ἐκτρίβῃ· ¹⁰ κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ 10
ἐδίδους τόπον μετανοίας, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν καὶ ἐμ-
φυτος ἡ κακία αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα·
¹¹ σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς· οὐδὲ εὐλαβοῦμένους τινα ἐφ' οἷς 11
ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους. ¹² τίς γὰρ ἐρεῖ Ἴδι ἐποίησας; ἢ τίς ἀντιστήσεται 12
τῷ κρίματί σου; τίς δὲ ἐγκαλέσει σοὶ κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων, ἃ σὺ ἐποίη-
σας; ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἐκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων;
¹³ οὐτε γὰρ θεὸς ἐστὶ πλήν σοῦ, ὃ μέλει περὶ πάντων, ἵνα δέλῃς ὅτι οὐκ 13
ἀδίκως ἔκρινας· ¹⁴ οὐτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμησαὶ θυνήσεται σοὶ 14
περὶ ὧν ἀπώλεσας. ¹⁵ δικαίος δὲ ὧν δικαίως τὰ πάντα διέπεις, αὐτὸν τὸν 15
μὴ ὀφειλόντα κολασθῆναι καταδικάσαι ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς θυνά-
μειως. ¹⁶ ἢ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή, καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν 16
πάντων φειδεσθῆναι ποιεῖ· ¹⁷ ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστοῦμένους ἐπὶ θυνάμειως 17
τελειότητι, καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις· ¹⁸ σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος 18
ἐν ἐπαικειᾷ κρίνεις, καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς. πάρεστι γὰρ σοὶ
ὅταν βέλῃς τὸ θύνασθαι, ¹⁹ ἐδίδαξας δὲ σοὺ τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἐρ- 19
γῶν, ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλόανθρωπον· καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς
υἱούς σου, ὅτι δίδως ἐπὶ ἁμαρτήμασι μετάνοιαν. ²⁰ εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων 20
σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμώρησας προσοχῆς καὶ θεή-
σεως, δούς χρόνους καὶ τόπον δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας, ²¹ μετὰ πόσης 21
ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου, ὧν τοῖς πατράσιν ὄρκους καὶ συνθήκας
ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων; ²² ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν 22
μυριστῇ μαστιγοῖς, ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες, κρινό-
μενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος. ²³ ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας 23
ἀδίκους διὰ τῶν ἰθίων ἐβρασάνισας βδελυγμάτων. ²⁴ καὶ γὰρ τῶν πλάνῃς 24
ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν, θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζωῇς τῶν

25. ουδενα 26. C πως γαρ διεμεινεν αν τις ... C (vdlr) κληθῆναι
27. A (item C vdlr) σα εστιν παντα XII. 2. πιστευσωμεν 3. AC μιση-
σας c. seqq. conjg. 4. C φαρμακίαις ... C ανοσιων 5. (C φρονεας) ...
C σαρκος ... C εμμεσω ... μυστας θειαςσου 6. C και λυθεντας (7. C
αξια) 8. AC εξολοθρευσωσιν 14. εκολασας 16. φειδεσθ. σε ποιει 17. οτι
απιστουμενος ... εν τοις ουκ ειδοσι 19. οτι διδοις 20. ετιμωρησων ...
οτι και δεσσεως ... χρονον 23. αδικως

25 ἐχθρῶν ἄτιμα, νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευσθέντες. ²⁵ διὰ τοῦτο ὡς παισὶν
26 ἀλογίστοις τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας· ²⁶ οἱ δὲ παιγνίους ἐπιτιμήσεως
27 μὴ νοουητέοντες ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πευράσουσιν. ²⁷ ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πά-
σχοντες ἡγανάκτου, ἐπὶ τούτοις οὐς ἰδοῦναι θεοὺς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι,
ἰδόντες δὲ πάλαι ἤρουντο εἰδέναι θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ· διὸ καὶ τὸ τέρμα
τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

XIII.

Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῆν θεοῦ ἀγνωσία, καὶ
ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἔσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὔτε τοῖς ἔργοις
2 προσχόντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην· ² ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχυνὸν ἀέρα
3 τοῦ κύκλον ἀστρῶν ἢ βλαῖον ὕδωρ ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ πρυτάνεις κόσμου
3 θεοὺς ἐνόμισαν. ³ ὧν εἰ μὲν τῇ καλλοῇ τερπόμενοι θεοὺς ὑπελάμβανον, γνώ-
τωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων· ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρ-
4 χης ἔκτισεν αὐτά· ⁴ εἰ δὲ δύναιμι καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγύντες, νοησάτωσαν
5 ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατότερός ἐστιν· ⁵ ἐκ γὰρ μεγέθους
6 καλλοῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται. ⁶ ἀλλ' ὅμως
ἐπὶ τούτοις ἐστὶ μέμψις ὀλίγη, καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται θεὸν ζητοῦν-
7 τες καὶ θάλλοντες εὐρεῖν· ⁷ ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστροφόμενοι διερεу-
8 νῶσιν, καὶ πείθονται τῇ ὁφει ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα. ⁸ πάλιν δὲ οὐδ' αὐτοὶ
9 συγγνωστοί· ⁹ εἰ γὰρ τοσοῦτον ἔσχυσαν εἰδέναι ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι
10 τὸν αἰῶνα, τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιοι οὐχ εὖρον; ¹⁰ ταλαίπωροι δὲ καὶ
ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν, οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα καὶ ἀπεικάσματα ζῶων, ἢ λίθον
11 ἀχρηστον χειρὸς ἔργου ἀρχαίας. ¹¹ εἰ δὲ καὶ τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον
φιδὸν ἐκπρίσας περικέλευσεν εὐμαζῶς πάντα τὸν φλοῖον αὐτοῦ, καὶ τεχνισά-
12 μενος εὐπρεπῶς κατεσκεύασε χρήσιμον σκευὸς εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς, ¹² τὰ δὲ
13 ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας εἰς ἐτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη· ¹³ τὸ
δὲ ἐξ αὐτῶν ἀποβλήμα εἰς οὐδὲν εὐχρηστον, ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζους συμ-
πεφυκὸς, λαβὼν ἐγλυψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως
14 ἐτύπωσε αὐτό, ἀπείκασεν αὐτό εἰκόνι ἀνθρώπου, ¹⁴ ἢ ζῶω τι εὐτελεῖ ὁμοίω-
σεν αὐτό, καταχρίσας μίλτω καὶ φύκει ἐρυθίνῃς χρῶαν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν
15 κηλίδαν τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας, ¹⁵ καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἶκημα,
16 ἐν τολίῳ ἔθηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ. ¹⁶ ἴνα μὲν οὖν μὴ καταπίσῃ
προενόησεν αὐτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι, καὶ γὰρ ἐστὶν εἰκὼν
17 καὶ χρεῖαν ἔχει βοηθείας. ¹⁷ περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων
προευχόμενος οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν, καὶ περὶ μὲν ὑγείας
18 τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει, ¹⁸ περὶ δὲ ζωῆς τὸν νεκρὸν ἀξιοῖ, περὶ δὲ ἐπικουρίας
τὸν ἀπειρότατον ἱκετεύει, περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μὴδὲ βᾶσαι χρῆσθαι θανά-
19 μενον, ¹⁹ περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας τὸ ἀδρανέ-
στατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.

XIV.

Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα τοῦ
2 φέροντος αὐτὸν πλοίου σαφρότερον ξύλον ἐπαβοᾶται. ² ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὁρεῖς
3 πορισμῶν ἐπενόησεν, τεχνίτης δὲ σοφία κατεσκεύασεν· ³ ἢ δὲ σὴ πάτερ δια-
κυβερνᾷ πρόνοια, ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν κύμασι τρίβον

XIII. 4. προσεχόντες 3. ταυτα θεους 6. ἐπὶ τούτοις μεμψ. ἐστὶν 8. οὐδε αὐτοὶ ... συγγνωστοὶ 12. τα δε υπολιμματα ... εἰς υπηρεσίαν 13. εἰς οὐδεν ... ἐγλυψεν ἐπιμελεῖα ἐργασίας αὐτοῦ, καὶ ἐμπ. ἀνεσεως ... ἀπει-
κασεν τε 14. ἐρυθίνος 18. το νεκρον ... το ἀπειροτατον XIV. 4. ξυ-
λου pro πλοίου 2. τεχνιτις

ἀσφαλῆ, ⁴ δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σῶζειν, ἵνα καὶ ἀνευ τέχνης τις ⁴ ἐπιβῇ. ⁵ θέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα, διὰ τοῦτο καὶ ⁵ ἐλαχίστῳ ἔξῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχάς, καὶ διελθόντες κλυδωνὰ σπεῖδα διεσώθησαν. ⁶ καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερῆφάνων γιγνάντων, ἡ ἐλπίς ⁶ τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγούσα ἀπέλειπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρὶ. ⁷ εὐλόγηται γὰρ ἔξῳ δὲ οὗ γίνεται δικαιοσύνη ⁸ τὸ ⁷ 8 χειροποίητον δὲ ἐπικατάρατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό, ὅτι ὁ μὲν ἐργάζεται, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὠνομάσθη. ⁹ ἐν ἴσῳ γὰρ μιστὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ⁹ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθήσεται. ¹⁰ ¹¹ διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἔκτων ἐπισκοπῇ ἔσται, ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς ¹¹ βδελυγμὰ ἐγενήθησαν καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων. ¹² ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων, εὗρες δὲ αὐτῶν ¹² φθορὰ ζωῆς. ¹³ οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ¹⁴ κενο- ¹³ 14 δοξία γὰρ ἀνθρώπων εἰσῆλθεν εἰς κόσμον, καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τέλος ἐπενοήθη. ¹⁵ ἄθρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατήρ τοῦ ταχέως ἀφαιρε- ¹⁵ θέντος τέκνου, εἰκόνα ποιήσας τὸν τότε νεκρὸν ἀνθρώπων νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησε, καὶ παρέδωκε τοῖς ὑποχειροῖς μυστήρια καὶ τελετάς. ¹⁶ εἶτα ἐν χρόνῳ κρα- ¹⁶ τυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔτος ὡς νόμος ἐφυλάχθη, καὶ τυραννὸν ἐπιταγαῖς ἐξη- σκευέτο τὰ γλυπτὰ, ¹⁷ οὓς ἐν ὀψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν ¹⁷ οἰκεῖν, τὴν πόρρωθεν ὕψιν ἀνατυπώσαντες, ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν, ἵνα τὸν ἀπόντα ὡς παρόντα κολακεύσῃ διὰ τῆς σπου- ¹⁸ δης. ¹⁸ εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προε- ¹⁸ τρέψατο φιλοτιμία. ¹⁹ ὁ μὲν γὰρ τάχα τῷ κρατοῦντι βουλόμενος ἀρεῖσαι ἐξε- ¹⁹ βιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον. ²⁰ τὸ δὲ πλήθος ἐφελκόμενον ²⁰ διὰ τὸ εὐχαρῖ τῆς ἐργασίας τὸν πρὸ ὀλίγου τιμωθέντα ἀνθρώπων νῦν ἀέβασμα ἐλογίσαντο. ²¹ καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἐνεδρον, ὅτι ἡ συμφορὰ ἡ τυ- ²¹ ραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι τὸ ἀκρινεῖν τὸν νομὸν αἰῶνι καὶ ἔξῳ περιέ- ²² ζεσαν. ²² εἰτ' οὐκ ἤρκεσε τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν, ἀλλὰ καὶ ²² μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσι. ²³ ἡ γὰρ τεκνοφόνους τελετάς ἡ κρύφια μυστήρια ἡ ἐμμανεῖς ἐξάλλων θεσμῶν ²³ κώμους ἄγοντες, ²⁴ οὔτε βίους οὔτε γάμους καθάρους ἐτι φυλάσσουσιν, ²⁴ ὁ ²⁴ ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναίρει, ἡ νοθεύων ὀδυνᾷ. ²⁵ πάντας δ' ἐπιμιξέ ἔχει αἷμα ²⁵ καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος, φθορὰ, ἀπιστία, παραχῇ, ἐπαορκία, θόρυβος ἀγα- ²⁶ θῶν, ²⁶ χάριτος ἀμνηστία, ψυχῶν μισμός, γενέσεως ἐναλλαγὴ, γάμων ἀταξία, ²⁶ μοιχεία καὶ ἀσελγεία. ²⁷ ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία παντὸς ²⁷ ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτίας καὶ πέρας ἐστίν. ²⁸ ἡ γὰρ εὐφραυνόμενοι μεμήνησαν, ²⁸ ἡ προφητεύουσι ψευδοῦν, ἡ ζῶσιν ἀδίκως, ἡ ἐπαορκοῦσι ταχέως. ²⁹ ἀψύχοις ²⁹ γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις κακῶς ὁμόσαντες ἀδικοῦσιν οὐ προσδεχόμενοι. ³⁰ ἀμ- ³⁰ φότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια, ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ προστρέγοντες εἰδώλοις, καὶ ἀδίκως ὥμοσαν ἐν δόλῳ καταφρονησάντες ὁσιότη- ³¹ τος. ³¹ οὐ γὰρ ἡ τῶν ὁμνυομένων δύναμις, ἀλλ' ἡ τῶν ἀμαρτανόντων δίκη ³¹ ἐπεξέρχεται διὰ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.

4. εκ παντων ... ινα και ανευ 6. απελειπεν 8. ηργαζετο 14. ιδω-
λοις (sed 42. 27. ειδωλων) 14. θανατος εισηλθεν εις τον κοσμον ... το
τελος 15. τον ποτε νεκρον 16. ειτ εν 17. κολακευουσιν δια σπουδης
18. θρησκιας 19. AC om τω 20. AC ευχαρες 21. C περιεζηχαν 22.
* ηρκεσαν αυτοις το ... AC και εν μεγαλω 23. ed. rom. εξ άλλων 24.
AC δε ετερον 25. AC παντα ... δε επιμιξ ... C απιστειας ... AC ταραχος
... C εφορκια 26. AC αμνηστια 27. θρησκια 28. εφορκουσιν 30. C
αμφ. δε αυτου ... *τα αδικα ... AC προσεχοντες 34. ομνυμενων

XV.

Σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής, μακρόθυμος καὶ ἐν ἐλεει δια-
 2 κῶν τὰ πάντα. ² καὶ γὰρ ἐὰν ἀμαρτωμεν, σοὶ ἔσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος·
 3 οὐχ ἀμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα. ³ τὸ γὰρ ἐπίστασθαι σε·
 4 δολόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι τὸ κράτος σου ῥίζα ἀθανασίας. ⁴ οὐτε γὰρ
 ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότηχος ἐπίνοια, οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἀκαρ-
 5 πος, εἶδος σπυλῶδεν χρώμασι διηλλαγμένοις· ⁵ ὦν δὲ ψικς ἄφροσιν εἰς ὄνειδος
 6 ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνας εἶδος ἄπνουν. ⁶ κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοι τε
 7 τοιούτων ἐλπίδων καὶ οἱ δρῶντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι ⁷ καὶ
 γὰρ κεραμεὺς ἀπαλὴν γῆν ὑλίων ἐπιμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν
 8 ἕκαστον, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσαστο τὰ τε τῶν κατάρων ἔργων
 9 δοῦλα σκευὴ τὰ τε ἐναντία πάντ' ὁμοίως· τούτων δὲ ἑκατέρου τίς ἑκάστου
 10 ἐστὶν ἡ χρήσις, κριτὴς ὁ πηλουργός· ⁸ καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ, ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς μετ' ὀλίγον πορεύεται
 9 ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος. ⁹ ἀλλ' ἐστὶν αὐτῷ φροντίς
 οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν, οὐδ' ὅτι βραχυτελεῖ βίον ἔχει, ἀλλ' ἀντερίδεται μὲν
 10 ὅτι κίβδηλα πλάσσει. ¹⁰ σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπίς
 11 αὐτοῦ, πηλοῦ τε ἀτιμώτερος ὁ βίος αὐτοῦ, ¹¹ ὅτι ἠγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτὸν
 καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν καὶ ἐμψυσήσαντα πνεῦμα ζω-
 12 τικόν· ¹² ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὸν βίον πανη-
 13 γυρισμὸν ἐπικερδῆ, δεῖν γὰρ φησιν ὅθεν δὴ καὶ ἐκ κακοῦ πορίζειν. ¹³ οὗτος
 γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἀμαρτάνει, ὕλης γεώδους εὐθραυστα σκευὴ καὶ
 14 γλυπτὰ δημιουργῶν. ¹⁴ πάντες δ' ἀφρονέσονται καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νη-
 15 πλόν, οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν, ¹⁵ ὅτι καὶ πάντα
 εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς, οἱ οὐτε ὁμμάτων χρήσις εἰς ὄρασιν,
 οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος, οὔτε ὦτα ἀκούειν, οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς
 16 ψηλάφωσιν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν. ¹⁶ ἄνθρωπος γὰρ ἐποίη-
 σεν αὐτούς, καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ
 17 ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν· ¹⁷ ἡνιτὸς δὲ ὦν νεκρὸν ἐργάζεται χειρὶν
 ἀνόμοις· κρείττων γὰρ ἐστὶ τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν,
 18 ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. ¹⁸ καὶ τὰ ζῶα δὲ τὰ ἐχθίστα σέβονται· ἀνοίᾳ γὰρ συγκρι-
 19 νόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα. ¹⁹ οὐδ' ὅσον ἐπιποτῆσαι ὥς ἐν ζῶων ὀψει
 καλὰ τυγχάνει, ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

XVI.

Διὰ τοῦτο δε' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως, καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων
 2 ἐβασανίσθησαν. ² ἀνδ' ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν
 3 ὁρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρυγομήτραν· ³ ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπι-
 θυμοῦντες τροφὴν διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων καὶ τὴν ἀναγ-
 καίαν ὁρεξίν ἀποστρέφονται, αὐτοὶ δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι καὶ ξένης

XV. 4. AC και ελεει 3. AC σου το κρατος 5. *αφρονι (vdtr) ... AC
 εις ορεξιν ... C ποθειται v. εικονας ... αγινουν 7. AC ημων εν εκαστον
 ... C om τα τε εν. π. ομοιως ... παντα ... C εκατερον 8. πλασει. εκ
 του αυτου ... C γενηθεις ... AC ελημφθη 9. C κιβδ. πρασσει 14. AC
 τον ποιησαντα αυτον ... C αυτω εις ψυχην ... C* αυτω πνευμα (vdtr)
 12. αλλα ελογ. ... AC φασιν ... δη και εκ, C δη εκ 13. AC ευθραστα
 14. AC παντων δε ... C αφρονεστεροι ... AC υπερ ψυχας νηπιων 15. AC
 οτι παντα τα ειδωλα ... C om εις ante ορασιν 16. AC δεδανισμενος ...
 * γαρ ανθρωπων ομοιον ισχυει 17. AC χριστων ... σεβημάτων 18. ed. rom.
 ἄνοια XVI. 2. οις εις επιθυμιαν 3. δια την δειχθεισαν ... C επαποστρε-
 φονται ... AC ουτοι δε

μετάσχωσι γέυσεως. ⁴ ὁ δὲ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἐνδεῖαν ἐπέλθειν ἡ
 τυραννοῦσι, τοῖσι δὲ μόνον δευχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
⁵ καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεῖνός ἐπῆλθε θηρίων θυμός, δῆγμασί τε σχολῶν διε-
 φθείροντο ὄφρων, οὐ μέχρι τέλους ἐμεινεν ἡ ὀργή σου. ⁶ εἰς νοῦθεσίαν δὲ
 πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν, σύμβουλον ἔχοντες σωτηρίας, εἰς ἀνάμνησιν ἐντο-
 λῆς νόμου σου. ⁷ ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεαροῦμενον ἐσώζετο, ἀλλὰ
 διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα. ⁸ καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἐπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν,
 ὅτι σὺ εἰ ὁ θύομενος ἐκ παντὸς κακοῦ. ⁹ οὓς μὲν γὰρ ἀκριδῶν καὶ μυιῶν
 ἀπέκτεινε δῆγματα, καὶ οὐχ εὐρέσθη λαμὰ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὅτι ἄξιοι ἦσαν
 ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι. ¹⁰ τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ ῥοδόλων δρακόντων ἐνέ-
 κησαν ὀδόντες, τὸ ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρήλθε καὶ ἴσαστο αὐτούς. ¹¹ εἰς γὰρ
 ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο, καὶ ὀξέως διεσώζοντο, ἵνα μὴ εἰς
 βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθῃν ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας. ¹² καὶ
 γὰρ οὔτε βοτάνῃ οὔτε μάλαγμα ἐσπερᾶπυσεν αὐτούς, ἀλλὰ ὁ σὸς κύριε λόγος
 ὁ πάντα ἰώμενος. ¹³ σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις, καὶ καταγείς
 εἰς πύλας ᾄδου καὶ ἀνάγεις. ¹⁴ ἄνθρωπος δὲ ἀποκτείνει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ,
 ἐξελθὼν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει, οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραληφθεῖσαν.
¹⁵ τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν. ¹⁶ ἀρνούμενοι γὰρ σε εἰδέναι ἀσε-
 βεῖς ἐν ἰσχυρί βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν, ἔξινος ὑετοῖς καὶ χαλδάζαις καὶ
 ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραίτητοι καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι. ¹⁷ τὸ γὰρ πα-
 ραδοξότατον ἐν τῷ πάντα σβεννύντι ὕδατι πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ, ὑπέρμαχος
 γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶ δικαίων. ¹⁸ ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ, ἵνα μὴ κατα-
 φλέξῃ τὰ ἐπ' ἀσεβείας ἀπεσταλμένα ζῶα, ἀλλ' αὐτοὶ βλέποντες ἴδωσιν ὅτι
 θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται. ¹⁹ ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύνα-
 μιν φλέγει, ἵνα ἀδικῶν γῆς γεννήματα διαφθείρῃ. ²⁰ ἀντ' ὧν ἀγγέλων τροφὴν
 ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἔτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ ἐπεμψας ἀκο-
 πᾶτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἀρμόνιον γεύσιν. ²¹ ἡ μὲν
 γὰρ ὑπόστασις σου τὴν σὴν γλυκύτητα πρὸς τέκνα ἐνεφάνισεν, τῇ δὲ τοῦ
 προσφερομένου ἐπιθυμία ὑπηρετῶν πρὸς ὃ τις ἐβούλετο μετεκτενᾶτο. ²² χιών
 δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο, ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν
 ἐχθρῶν καρποὺς κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλδίᾳ καὶ ἐν τοῖς ὑε-
 τοῖς διαστρέψον. ²³ τοῦτο πάλιν δ' ἵνα τραφῶσι δίκαιοι, καὶ τῆς ἰδίας ἐπι-
 λελησθῇ δυνάμει. ²⁴ ἡ γὰρ κτίσις σοι τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα ἐπιτείνει-
 ται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδικῶν, καὶ ἀνίσταται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν εἰς
 σὲ πεποιθότων. ²⁵ διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη τῇ παντοτόρῳ
 σου δωρεὰ ὑπηρετεῖ, πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν, ²⁶ ἵνα μαθῶσιν οἱ υἱοὶ
 σου, οὓς ἠγάπησας κύριε, ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄν-
 θρωπον, ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ. ²⁷ τὸ γὰρ ὑπὸ
 πυρὸς μὴ φθειρόμενον ἀπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτίνος ἡλίου θερμαίνόμενον ἐτή-
 κετο, ²⁸ ὅπως γνωστὸν ᾗ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαρίστησιν σου καὶ
 πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι. ²⁹ ἀχαρίστου γὰρ ἐλπίς ὡς χειμῆρος
 πάχνη ταχῆσεται, καὶ ῥήσεται ὡς ὕδωρ ἀχρηστον.

6. νομον σου 14. A (item C vdlr) ενκεντριζοντο 12. C αλλ ο σος ...
 παντας 14. AC παραλημφθεισαν 16. απαρειτητως 17. δικαιοις 18. AC
 αλλα αυτοι ... C κρισει θεου ... ελαυνωνται 19. C γεννηματα ... κατα-
 φθειρη, C καταφθαρει 20. A (item C vdlr) αρτον απ ουρανου παρεσχες
 αυτοις ακοπ. (A ακοπιαστως) 21. C om σου ... τ. σην πρ. τεκν. ενεφα-
 νιζεν γλυκυτητα 22. υπεμενε ... τους των εθνων 23. AC τουτο δε παλιν
 ινα ... AC επιλελησται 24. (κτισεις) ... C τω ποιησαντι αυτον επιτινεται
 ... AC των επι σοι 26. C μαθουσιν ... αι γεν. τ. ανθρωπων 28. AC
 φθανειν ... C om και 29. ως χειμερινη

XVII.

Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι· διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι
 2 ψυχαὶ ἐπλανήθησαν. ² ἐπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἄγιον ἄνομοι,
 δέσμοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς κατακλεισθέντες ὀρόφοι, φυγάδες
 3 τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο. ³ λανθάνει γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαῖους ἀμαρ-
 τήμασιν, ἀφεγγεὶ λήθης παρακαλύμματι ἐσκορπίσθησαν, θάμβουμένοι δεινῶς
 4 καὶ ἰνδαλμασιν ἔκταρασσόμενοι· ⁴ οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυθὸς ἀφόβως
 διεφύλασεν, ἥχοι δὲ καταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν, καὶ φάσματα ἀμει-
 5 δῆτοις κατηγῆ προσώποις ἐνεφανίζετο. ⁵ καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμίᾳ βίᾳ κατίσχυε
 φωτίζειν, οὔτε ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν
 6 ἐκείνην νύκτα. ⁶ διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον αὐτομάτῃ πυρὰ φόβου πλήρης,
 ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὅπως ἤγουντο χεῖρω τὰ
 7 βλεπόμενα. ⁷ μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης, καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει
 8 ἀλαζονείας ἑλεγχος ἐφύβριστος· ⁸ οἱ γὰρ ὑπισχνόμενοι δειμᾶτα καὶ ταραχὰς
 9 ἀπελάνειν ψυχῆς νοσοῦσας, οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν. ⁹ καὶ γὰρ
 εἰ μὴδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει, κνωδάλων παρόδοις καὶ ἐρπετῶν συρι-
 γμοῖς ἐσεσοβήμενοι, διώλλυντο ἔντρομοι καὶ τὸν μηθαμόντων φονικτὸν δέρα
 10 προσεῖδεν ἀρνούμενοι. ¹⁰ δεῖλδν γὰρ ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ καταδικαζομένη,
 11 αἰεὶ δὲ προσελήφε τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνεδίσει. ¹¹ οὐδὲν γὰρ ἐστὶ
 12 φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων· ¹² ἐνδοῖεν δὲ οὐσα
 ἦττων ἢ προσδοκία πλείονα λογίζεται τὴν ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βί-
 13 σανον αἰτίας. ¹³ οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα καὶ ἐξ ἀδυνάτου ἄδου μυ-
 14 χῶν ἐπελθοῦσαν τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι, ¹⁴ τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο
 φαντασμαμάτων, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσία· ἀλφινίδιος γὰρ αὐτοῖς
 15 καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπῆλθεν. ¹⁵ εἰς' οὕτως, ὅς θη' ποτ' οὐκ ἦν ἐκεῖ
 16 καταπίπτων, ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν αἰσθητὴν εἰρκτὴν κατακλεισθείς· ¹⁶ εἰ τε γὰρ
 γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων, προληφθεὶς
 17 τὴν δυσάλκυντον ἔμενεν ἀνάγκην. ¹⁷ μᾶ γὰρ ἀλύσει σκότους πάντες ἐδέστησαν.
 εἰ τε πνεῦμα συρρίζον, ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἤχος ἐμειλής, ἢ
 18 ῥυμῶδες ὕδατος πορευομένου βίᾳ, ἢ κτύπος ἀπηνῆς κατακλίπτομένων πετρῶν,
 19 18 ¹⁸ ἢ σκιερῶντων ζώων δρόμος ἀθεώρητος, ἢ ὠρυομένων ἀπηνεσάτων θηρίων
 φωνή, ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλοτάτων ὀρέων ἡχώ, παρέλυσεν αὐτοὺς ἐκ-
 19 φοβοῦντα. ¹⁹ ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτὶ, καὶ ἀνεμπο-
 20 20 ²⁰ δίστοις συνελέχτο ἔργοις· ²⁰ μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νύξ, εἰκλόν
 τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους, ἑαυτοὺς δὲ ἥσαν βαρύτεροι σκότους.

XVIII.

Τοῖς δὲ δόλοισι σου μέγιστον ἦν φῶς, ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορ-
 2 φὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες, ὅτι μὲν οὐκ ἀκείνοι ἐπεπλύνθησαν, ἐμακάριον, ² ὅτι
 δὲ οὐ βλάπτουσι προσηυχημένοι, εὐχαριστοῦσιν, καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν
 3 ἔδοντο. ³ ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στυλόν, ὁδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοπορίας, ἤμιον
 4 δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες. ⁴ ἄξιοι μὲν γὰρ ἀκείνοι στερηθῆναι
 φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει, οἱ κατακλείστοις φυλάξαντες τοὺς υἱούς

XVII. 2. C ἐπειληφότες 3. C ληθῆ ... AC ἐσκορπίσθησαν 4. μυθός
 ... AC ἀφοβὸς διεφύλαττεν 5. (C φωτεινὸν) ... C ἐπεμενον 6. ἐκδ. τε,
 C ἐκδειμαντοῦμενοι μὲν ... τῆς θεωρουμένης 7. κατεκιντο ... AC ἀλαζο-
 νίας 8. C διγμάτα 9. AC συρισμοίς ... C ἐκπεφοβήμενοι ... C ἐν τρομῇ
 10. C οἱ γὰρ ... μαρτυρί, C μαρτυρία 11. A* (A** οὐδε) C οὐδὲν γὰρ
 16. AC προλημφθεῖς ... δυσάλκυντον 17. ἢ ὀρνέων ... κατακλίπτομενων
 18. ἀπηνεσάτος ... ἐκ κοιλοτήτος ... παρελυν 20. ἐπετάτο XVIII. 4. οἱ
 μὲν οὐ κακ. 2. ἡχαριστουν 3. ξενιτίας 4. ἐκείνου ... οἱ ἐν

σου, δι' ὧν ἡμελλε τὸ ἄφωρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι διδοῖσθαι. ⁵ βουλευ- 5
 σαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτείνει νήπια, καὶ ἐνὸς ἐκτεθέντος
 τέκνου καὶ σωθέντος, εἰς ἑλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πληθὺς τέκνων, καὶ ὁμο-
 θυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῶ. ⁶ ἐκείνη ἡ νύξ προεγνώστῃ πατράσιν 6
 ἡμῶν, ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἱς ἐπίστευσαν ὅρκους ἐπευθυμήσωσι. ⁷ προσεδέχθη 7
 δὲ ὑπὸ λαοῦ σου σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια. ⁸ ὧ γὰρ ἐτιμω- 8
 ρήσω τοὺς ὑπεναντίους, τοῦτω ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας. ⁹ κρυφῇ γὰρ 9
 ἐβυσσίζον ὅσοι παῖδες ἀγαθῶν, καὶ τὸν τῆς θείας νόμον ἐν ὁμοιοῖα διέ-
 ζεντο, τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν καὶ κινδύνων μεταλήψεσθαι τοὺς ἀγίους,
 πατέρων ἥδη προαναμελπόντων αἰνους. ¹⁰ ἀντήκει δ' ἀσύμφωνος ἐχθρῶν βοή, 10
 καὶ οἰκτρά διεφέρετο θρηνουμένων παιδων. ¹¹ ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἤμα 11
 δεσπότη κολασθεὶς, καὶ θεμῆτης βασιλεὶ τὰ αὐτὰ πάσχων. ¹² ὁμοθυμαδὸν 12
 δὲ πάντες ἐν ἐνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους· οὐδὲ γὰρ πρὸς
 τὸ ᾄψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί, ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπήν ἡ ἐντιμότερα γένεσις
 αὐτῶν διεφθάρη. ¹³ πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακίας, ἐπὶ τῷ τῶν 13
 πρωτοτόκων ὁλέθρῳ ὠμολόγησαν θεοῦ ἰδὼν λαθὲν εἶναι. ¹⁴ ἡσύχου γὰρ σιγῆς 14
 περιεχοῦσης τὰ πάντα καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης, ¹⁵ ὁ παντοδύ- 15
 ναμὸς σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλευδὼν ἀπόστοις πολέμοις ἐξ
 μέσον τῆς ὁλεθρίας ἦλατο γῆς. ¹⁶ ἕξφοις ὅξυ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπαταγὴν σου 16
 φέρων, καὶ στάς ἐπλήρωσε τὰ πάντα θανάτου· καὶ οὐρανοῦ μὲν ἤπτετο,
 βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς. ¹⁷ τότε παραχρήμα φαντασίαι μὲν ὀνειρώδεις ἐξε- 17
 τάραξαν αὐτοὺς, φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι, ¹⁸ καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ θίφει 18
 ἡμιζήτητος δι' ἣν ἐβνησκον αἰτίαν ἐνεφάνιζεν. ¹⁹ οἱ γὰρ θύειροι θορυβήσαντες 19
 αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν, ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπό-
 λωνται. ²⁰ ἦψατο δὲ καὶ δικαίων πείρα θανάτου, καὶ θρασυὶς ἐν ἐρήμῳ ἐγέ- 20
 νετο πλήθους· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολλὸν ἔμεινεν ἡ ὀργή. ²¹ σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμμε- 21
 πτος προεμήχησε, τὸ τῆς ἰθίας λειτουργίας ὅπλον προσεσχὴν καὶ θυμιάματος
 ἐξελασμὸν κομίσας, ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέβηκε τῇ συμφορᾷ, δει-
 κνύς ὅτι σὸς ἐστί θεράπων. ²² ἐνίκησε δὲ τὸν ὄχλον οὐκ ἰσχυρὸ τοῦ σώματος, 22
 οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν, ὅρκους πατέρων
 καὶ διαθήκας ὑπομνήσας. ²³ σωρηθὸν γὰρ ἥδη τεπεινωκότων ἐπ' ἀλλήλων 23
 νεκρῶν, μεταξὺ στάς ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν καὶ διέσχιζε τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας
 ὁδόν. ²⁴ ἐπὶ γὰρ ποθήρους ἐνδύματος ἦν ὁλος ὁ κόσμος, καὶ πατέρων δόξαι 24
 ἐπὶ τετραστίχῳ λίθῳ γλυφῆς, καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαθήματος κεφαλῆς
 αὐτοῦ. ²⁵ τοῦτοις εἶξεν ὁ ὀλοθρεύων, ταῦτα δὲ ἐφοβήθησαν· ἦν γὰρ μόνῃ ἡ 25
 πείρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.

XIX.

Τοῖς δὲ ἀσεβέσι μέχρι τῶν ἀνελετήμων θυμὸς ἐπέσθη· προήδρι γὰρ
 αὐτῶν καὶ τὰ μέλονται, ² ὅτι αὐτοὶ ἐπιστρέφοντες τοῦ ἀπεινὰ καὶ μετὰ 2
 σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς, διώξουσι μεταμεληθέντες· ³ ἔτι γὰρ ἐν χερ- 3
 σὶν ἔχοντες τὰ πένθη καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν, ἕτερον ἐπεσπάσαντο
 λογισμὸν ἀνοίας, καὶ οὐς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τοὺτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
⁴ εἶλε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνδράκει, καὶ τῶν συμβεβη- 4
 κότων ἀμνηστία ἐνέβαλεν, ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προαναπληρώ-
 σωσι κολασιν, ⁵ καὶ ὁ μὲν λαὸς σου παρὰδοξον ὁδοιπορίαν περὰσθαι, ἐκείνοι δ

5. τον αυτων αφιλου 7. προσδεχθη 8. ως γαρ 9. οτι οσοι ... με-
 ταλημψεσθαι ... προαναμελποντες 10. δε ασυμφωνος ... κ. οικτη διε-
 φνετο φωνη θρηνη. παιδ. 12. διεφθαρτο 16. υποταγην ... δε επι 17.
 δεινων 18. ριφθις ... εβνησκον αιτ. ενεφανιζον 19. προσεμνηυσαν 24. AC
 λιθων 25. AC ολεθρευων ... εφοβηθη XIX. 2. επιτρεψαντες 4. C εβα-
 λεν ... AC προαναπληρωσας

6 δὲ ξένον εὖρωσι θάνατον. ⁶ ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωγεν διευτυποῦτο, ὑπηρετοῦσα ταῖς ἰδίαις ἐπιταγαῖς, ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς. ⁷ ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιαζοῦσα νεφέλη, ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδατος ἑρπᾶς ἀνάδυσσις γῆς ἐξωρήθη, ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιτος, καὶ ⁸ χλοοφόρον πεδῖον ἐκ κλύδωνος βιαίου. ⁸ δι' οὗ πανεστὶν διηλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ, θεωρήσαντες θαυμαστά τέρατα. ⁹ ὥς γὰρ ἔπιοι ἐνεμήθησαν καὶ ὥς ἄνθρωποι διεσκέπησαν, αἰνούντες σε κύριε τὸν ῥυόμενον αὐτούς. ¹⁰ ἐμμένητον γὰρ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν, πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζῶων ἐξηγάγον ἡ γῆ σκνίπα, ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύετο ὁ ποταμὸς πληθὺς βατράχων. ¹¹ ἐφ' ὅστερῳ δὲ εἶδον καὶ νέαν γένεσιν ὀρνέων, ὅτι ἐπιθυμία προαχθέντες ἡγήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς. ¹² εἰς γὰρ παραμυθίαν ἀνέβη αὐτοῖς ἀπὸ θαλάσσης ὀρυγομήτρα, καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἀμαρτωλοῖς ἐπέλθον, οὐκ ἄνευ τῶν γενομένων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν. ¹³ δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις. ¹³ καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοῦσιν ἐπετήδευσαν. οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας, οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους ἐδουλοῦντο. ¹⁴ καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἤτις ἐπασκοπῇ ἔσται αὐτῶν, ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσεδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους, ¹⁵ οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων εἰςδεξάμενοι τοὺς ἡδὴ τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις. ¹⁶ ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ, ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις, ὅτε ἀγανεῖ περιβλήζοντες σκότει ἐκαστος τῶν αὐτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον ἐζητεῖ. ¹⁷ δι' ἐαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμολόμενα, ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγου τοῦ ῥύμμου τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μένοντα ἤχῳ, ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγονότων ὁμῆως ἀκριβῶς. ¹⁸ χερσαῖα γὰρ εἰς ἐνυδρὰ μετεβάλλετο, καὶ ¹⁹ νηκτὰ μετέβαινεν ἐπὶ γῆς. ¹⁹ πῦρ ἴσχυεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως, καὶ ²⁰ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς δυνάμεως ἐπελανθάνετο. ²⁰ φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων ζῶων οὐκ ἐμάρανεν σάρκας ἐμπεριπατούντων, οὐδὲ τηκτὸν εὐτηκτον χρυσταλλοειδὲς γένος ἀμβροσίας τροφῆς. ²¹ κατὰ πάντα γὰρ κύριε ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασας, καὶ οὐχ ὑπερείδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τότε παριστάμενος.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ.

- [1] Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἰσραὴλ παιδείας καὶ σοφίας, καὶ ὥς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγιγνώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι
[5] τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας, ὁ πᾶππος

6. ταῖς σαις ἐπιταγαῖς 7. τῇ τὴν παρεμβ. σκιαζοῦση ... ἐξωρητο 8. AC παν εἶδος 9. AC ρυσαμενον 10. C οτι μεν ... C ἐξηγαγεν γη ... σκνίφας ... ανυδρων 11. AC ιδον ... γενεσιν νεαν ... AC οτε 12. AC προγεγονοτων 13. C αυτοι δε 14. C αλλα 15. AC των εαυτου θυρ. 17. C δι εαυτ. δε 18. C μεταβαλλετο 19. AC ισχυεν ... AC δυναμεις επιληησμενον, και υδ. τ. σβ. φυσεως επελ. 20. AC χρυσταλλ. ευτηκτ. 24. C οτι και sec. ... C υπερειδες ... C περισταμενος

Subscriptio: A σοφία σολομωνος, C σοφία σολομωντος

Inscriptio: A προλογος, C προλογος σιραχ

[3] AC παιδιας [4] C γινεσθαι

μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλείον ἑαυτὸν δοῦς εἰς τε τὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων πατρῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἔειν περιποιησάμενος, προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδεῖαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι πολλῶ μᾶλλον ἐπιπροσθῶσι διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως. παρακέλευσθε οὖν μετ' εὐνοίας καὶ [10] προσοχῆς τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι, καὶ συγγνῶμην ἔχειν ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν τῶν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶ τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν· οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἑβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς [15] λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου βασιλείως παραγεννηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ συγχρονίσας, εὗρον οὐ μικρὰς παιδείας ἀφ' οἰσιν ἀναγκαιότατον ἔδειξεν αὐτὸς προσενέγκασθαι τινα σπουδὴν καὶ φιλοπόνησιν τοῦ μελετηθῆναι τήνδε τὴν βίβλον· πολλὴν γὰρ ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας [20] ἄγοντα τὸ βιβλίον ἐκδίδασθαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευαζομένοις τὰ ἥδη ἐν νόμῳ βιωτεῖν.

Σ Ο Φ Ι Α Σ Ε Ι Ρ Α Χ.

1.

Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστὶν εἰς τὸν αἰῶνα. ² ἄμμον ² θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὕδατος καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει; ³ ὕψος ³ οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς καὶ ἄβυσσον αὐτῶν τίς ἐξιχνιάσει; ⁴ προτέρα ⁴ πάντων ἔκπιστα σοφία, καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος. ⁵ ῥίζα σοφίας τίς ⁵ ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργήματα αὐτῆς τίς ἔγνω; ⁶ εἰς ἐστὶ σοφὸς φο- ⁶ βερὸς σφόδρα, κατῆμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, κύριος. ⁷ αὐτὸς ἔκτισεν αὐ- ⁷ τήν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμην αὐτήν, καὶ ἐξέχεεν αὐτήν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ⁸ μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν ⁸ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ⁹ φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ εὐφροσύνη καὶ ⁹ στέφανος ἀγαλλιάματος. ¹⁰ φόβος κυρίου τέρπει καρδίαν, καὶ δώσει εὐφρο- ¹⁰ σύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροήμερευσιν. ¹¹ τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ¹¹ ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐρήσει χάριν. ¹² ἀρχὴ σοφίας ¹² φοβεῖσθαι τὸν θεόν, καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθαι αὐτοῖς. ¹³ καὶ ¹³ μετὰ ἀνθρώπων θεμιτὸν αἰῶνος ἐνδόσσευσε, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται. ¹⁴ πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει ¹⁴ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς. ¹⁵ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπισυ- ¹⁵ μνάτων, καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. ¹⁶ στέφανος σοφίας ¹⁶

[6] τὴν νομον [8] AC παιδιαν [9] ἐνηχοι [14] αἱ προφητεῖαι, C οἱ προφηταὶ [17] AC παιδίας (A sic: παιδίας· Ἀφομοιον) [18] ἀναγκ. ἐδεμ. καὶ αὐτος τινα προσεν. σπουδην, C ἀναγκ. οὐν ἐδεμ. καὶ αὐτ. τινα πρ. σπουδ. [19] οἱ τήνδε ... οἱ γὰρ ... C ἀγρυπνίαν ἐπιστήμην [24] AC ἀγαγοντα [22] AC· προκατασκευαζομενους τα ἡδη ἐννομως ... C βιωτευνει
Inscriptio: AC σοφία ἰησου υἱου σιραχ

1. 6. AC τὰ πανουργήματα 8. ed. rom. (item AC) κύριος c. seqq. conjg. 9. ἰδεν ... ed. rom. in fine plene interp. 11. C καὶ δώσει εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροήμερευσιν (ut v. 12.) pro x. ευφρ. x. στεφ. ἀγαλλ. 13. AC εὐλογηθήσεται pro ευρ. χαρ. 14. φοβ. τ. κυριον, C φοβος κυριου 15. οἱ καὶ prius 17. AC ἀποδοχεῖα ... AC γεννημάτων

19 φόβος κυρίου, ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίαν ἰσέως. ¹⁹ καὶ εἶδε καὶ ἐξη-
 20 ρύσθησεν αὐτήν, ἐπιστήμην καὶ γνώσιν συνέσεως ἐξώμβρησε, καὶ δόξαν κρα-
 21 τούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν. ²⁰ ὅλξα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλά-
 22 δοι αὐτῆς μακρομέρουσι. ²¹ οὐ δυνήσεται θυμὸς δικαιοῦνται· ἡ
 23 γὰρ ῥόπη τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτώσις αὐτῷ. ²² ὥς καιροῦ ἀνδέξεται μακρό-
 24 θυμος, καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδῶσει εὐφροσύνη. ²³ ὥς καιροῦ κρύψει τοὺς
 25 λόγους αὐτοῦ, καὶ χεῖλη πιστῶν ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν αὐτοῦ. ²⁴ ἐν θησαυροῖς
 26 σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης, βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια. ²⁵ ἐπεθύ-
 27 ησας σοφίαν, διατήρησον ἐντολάς, καὶ κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν. ²⁶ σοφία
 γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου, καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης.
 28 ²⁷ μὴ ἀπειθήσης φόβῳ κυρίου, καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισση.
 29 ²⁸ μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσί σου πρόσχε.
 30 ²⁹ μὴ ἐξύψου σεαυτὸν, ἵνα μὴ πέσης καὶ ἐπαγῆγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
 καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτά σου, καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ
 σε, ὅτι οὐ προσήλθες φόβῳ κυρίου, καὶ ἡ καρδίᾳ σου πλήρης δόλου.

II.

Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου
 2 εἰς πειρασμόν. ¹ εὐθύνοιον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον, καὶ μὴ σπεύσης
 3 ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς. ² κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστής, ἵνα αὐξηθῇς ἐπ’
 4 ἐσχάτων σου. ³ πᾶν δ’ ἐάν ἐπαχθῇ σοι δέξαι, καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεως
 5 σου μακροθύμησον. ⁴ ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἀνδρωποὶ δεκτοὶ
 6 ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. ⁵ πιστευσον αὐτῷ καὶ ἀντιλήψεται σου, εὐθύνοιον τὰς
 7 ὁδοὺς σου καὶ ἔλπισον ἐπ’ αὐτόν. ⁶ οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναμείναι τὸ
 8 ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνετε ἵνα μὴ πέσητε. ⁷ οἱ φοβούμενοι κύριον πι-
 9 στεύσατε αὐτόν, καὶ οὐ μὴ πταίῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν. ⁸ οἱ φοβούμενοι κύριον
 10 ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους. ⁹ ἐμβλέψατε εἰς
 ἀρχαίας γενεάς καὶ ἴδετε· τίς ἐνεπίστευσε κυρίῳ καὶ κατησχύνθη; ἢ τίς
 11 ἐνέμεινε τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ
 12 τλάς καὶ σῶζει ἐν καιρῷ θλίψεως. ¹⁰ οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶ παρει-
 13 μέναις, καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπαβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους. ¹¹ οὐαὶ καρδίᾳ παρεμνήν,
 14 ὅτι οὐ πιστεύει· διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται. ¹² οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλε-
 15 κόσι τὴν ὑπομονήν· καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος; ¹³ οἱ φο-
 16 βούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσι ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν
 17 συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ¹⁴ οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν
 18 αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου. ¹⁵ οἱ φοβούμενοι
 κύριον ἐτοιμάσουσι καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσι τὰς
 19 ψυχὰς αὐτῶν. ¹⁶ ἐμπεσοῦμεθα εἰς χεῖρας κυρίου καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀν-
 20θρώπων· ὥς γὰρ ἡ μεγαλὸς αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

III.

Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα, καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῇτε·
 2 ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασε πατέρα ἐπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστέρησεν
 3 ὁ γὰρ υἱοῖς. ¹ ὁ τιμὴν πατέρα ἐξιδάσεται ἁμαρτίας· ² καὶ ὡς ὁ ἀποθησαυ-

48. C υγιαν 49. ιδεν ... C κρατουντ. αυτην 23. αυτ. αναδ. ευφρο-
 συνην. C αναδ. αυτ. ευφροσυνην 24. πολλων pro πιστων 25. αμαρτωλωου
 26. AC επιθυμητας 27. AC παιδια ... AC πραυτης 29. C εν χειλεσιν
 II. 4. omi θεω 5. C om καμινω 6. AC αντιλημψεται ... και ευθυνοιον
 7. C om τον 9. C τον κυριον 10. C υπεριδεν 14. C om την 15. C τον
 κυριον ... οι φοβ. κυρ. ζητησουσιν ευδοκιαν αυτου 16. C τον κυριον ...
 C om του 18. C μεγαλωσηνη III. 3. AC εξιλασκειται 4. AC ως αποθ.

ρίζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. ⁵ ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέ- 6
κνων, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται. ⁶ ὁ δοξάζων πατέρα 6
μακροημερεύσει, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ, ⁷ καὶ ὡς 7
δεσπότηαι δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. ⁸ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα 8
τὸν πατέρα σου, ἵνα ἐπιλάβῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ. ⁹ εὐλογία γὰρ πα- 9
τὸς στήριζει οἴκους τέκνων, κατάρτα δὲ μητρὸς ἐκρίζοι θεμέλια. ¹⁰ μὴ δο- 10
ξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι δόξα πατρός ἀτιμία. ¹¹ ἡ 11
γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θνείδος τέκνοις μήτηρ ἐν
ἀδοξίᾳ. ¹² τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γῆρᾳ πατρός σου, καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτόν ἐν 12
τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἀπολείπῃ σύνεσιν, συγγνώμην ἔχει, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς 13
αὐτόν ἐν πᾶσιν ἰσχυρί σου. ¹⁴ ἐλεημοσύνη γὰρ πατρός οὐκ ἐπαληθύνεται, καὶ 14
ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεται σοι. ¹⁵ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνη- 15
σθήσεται σου. ¹⁶ ὡς εὐδία ἐπὶ παγέτῳ, οὕτως ἀναλυθίσονται σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι. ¹⁷ ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κακατηραμένος ὑπὸ κυρίου 16
ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ. ¹⁸ τέκνον, ἐν πραύτητι τὰ ἔργα σου διεξαγε, 17
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. ¹⁹ ὅσω μέγας εἶ, τοσούτω ταπεινοῦ 18
σεαυτόν, καὶ ἐναντι κυρίου εὐρήσεις χάριν. ²⁰ ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία τοῦ 20
κυρίου καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. ²¹ χαλεπώτερά σου μὴ ζῆται, καὶ 21
ἰσχυρότερα σου μὴ ἐξέταζε. ²² ἂ προσετάγῃ σοι, ταῦτα διανοῦ. οὐ γὰρ 22
ἐστὶ σοι χρεῖα τῶν κρυπτῶν. ²³ ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιε- 23
γάζου. πλεονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι. ²⁴ πολλοὺς γὰρ ἐπλά- 24
νῃσεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὥλισθησε διανοίας αὐτῶν.
²⁵ καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται 25
ἐπ' ἐσχάτων. ²⁶ καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προς- 26
θήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίας. ²⁷ ἐπαγωγὴ ὑπερηφάνου οὐκ ἐστὶν ἱσσις, 27
φυτὸν γὰρ πονηρὴς ἐβρίζωνκεν ἐν αὐτῷ. ²⁸ καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται 28
καταβολήν, καὶ οὗς ἀκροατοῦ ἐπαύμινα σοφοῦ. ²⁹ πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέ- 29
σει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιδάσεται ἁμαρτίας. ³⁰ ἂνταποδοῦς χάριτας 30
μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως εὐρήσει στήριγμα.

IV.

Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς, καὶ μὴ παρελκύσῃς
ὀφθαλμοὺς ἐπιδεῖξ. ² ψυχὴν πεινώσαν μὴ λυπήσῃς, καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα 2
ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ. ³ καρδίαν παροργισμένην μὴ προσταδέξῃς, καὶ μὴ παρελ- 3
κύσῃς ὅσον προσδεομένου. ⁴ ἰκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου, καὶ μὴ ἀπο- 4
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ. ⁵ ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς 5
ὀφθαλμόν, καὶ μὴ δῶς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαι σε. ⁶ καταρωμένου 6
γὰρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ, τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακουσεται ὁ ποιήσας
αὐτόν. ⁷ προσφιλὴ συναγωγὴν σεαυτὸν ποιεῖ, καὶ μεγιστάνι ταπεινὸν τὴν κε- 7
φαλὴν σου. ⁸ κλίνον πτωχῷ τὸ οὖς σου, καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ ἐιρηνικὰ ἐν 8
πραύτητι. ⁹ ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος, καὶ μὴ ὀλιγοψυχῆς ἐν 9

ἔ, ἐπὶ τεκνῶν 6. C μακροημερεύσει 10. C om σοι ... AC προσ
(πρὸς ἐστ πατρός) ατιμία πρὸ πατρός ατιμία 12. C ἐν γῆρᾳ 13. AC καὶ
εαν ... C ἀπολείπῃς ... συγγνώμην 16. C μητέρα πρὸ πατέρα ... C κατη-
ραμένος ... παρα κυρίου 17. τα ἔργα σου ἐν πραύτητι 20. AC ἡ δυνα-
στία κυρίου 23. C υπερδοθῇ σοι 24. C υπολήμψις ... * διανοίαν 26. AC
ἐν αὐτῷ ἀπολείπειται 27. C post βαρυνθήσεται rasuram habet usque ante
φυτον γὰρ (cf. codicis editionem) 28. C * * υπερηφάνων ... C * post ια-
σις add οδοιπορία αὐτοῦ ἐκρίζωνται (?) ... C ἐρριζώσεν αὐτῷ 30. C
ἐξίλασκειται 31. AC πτώσεως αὐτοῦ IV. 3. παροργισμένην 6. C εἰσα-
κουσεται 7. C ἐν συναγωγῇ

10 τῷ κρίνειν σε. ¹⁰ γίνου ὀφθαλμοῖς ὡς πατήρ, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐ-
 11 τῶν· καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου. ¹¹ ἢ
 12 σοφία υἱοῦς ἑαυτῇ ἀνύψωσε, καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν. ¹² ὁ
 13 ἀγαπῶν αὐτήν ἀγαπᾷ ζωὴν, καὶ οἱ ὀρῶντες πρὸς αὐτήν ἐμπληροῦνται
 14 ἐυφροσύνης. ¹³ ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν, καὶ οὐ εἰσπορεύεται εὐ-
 14 λογία κύριος. ¹⁴ οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ, καὶ τοὺς ἀγα-
 15 πῶντας αὐτήν ἀγαπᾷ ὁ κύριος. ¹⁵ ὁ ὑπακούων αὐτῇ κρινεῖ ἔσθνη, καὶ ὁ
 16 προσελθὼν αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς. ¹⁶ ἔάν ἐμπιστεύσῃς κατακληρονο-
 17 μήσεις αὐτήν, καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ. ¹⁷ ὅτι διεστραμ-
 18 μένως πορεύεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις, φόβον δὲ καὶ δειλὴν ἐπάξει ἐπ'
 18 αὐτόν, καὶ βασανίσει αὐτόν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς, ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ
 18 αὐτοῦ καὶ περάσῃ αὐτόν ἐν τοῖς δικαίωμασιν αὐτῆς. ¹⁸ καὶ πάλιν ἐπανήξει
 19 κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτόν καὶ εὐφρανεῖ αὐτόν, καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ
 19 κρυπτὰ αὐτῆς. ¹⁹ ἔάν ἀποπλανήσῃ, ἐγκαταλείψει αὐτόν, καὶ παραδώσει
 20 αὐτόν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ. ²⁰ συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ
 21 πονηροῦ, καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνῇς. ²¹ ἔστι γὰρ αἰσχύνη
 22 ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. ²² μὴ λάβῃς πρόσω-
 23 πον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπήσῃ εἰς πτώσιν σου. ²³ μὴ καλύσῃς
 24 λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας. ²⁴ ἐν γὰρ λόγῳ γνωστῇσεται σοφία, καὶ παιδεία
 25 ἐν ῥήματι γλώσσης. ²⁵ μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας
 26 σου ἐντραπήσῃ. ²⁶ μὴ αἰσχυνῇς ὁμολογήσαι ἐφ' ἁμαρτίαν σου, καὶ μὴ βιά-
 27 ρου ῥοὺν ποταμοῦ. ²⁷ καὶ μὴ ὑποστρώσῃς σεαυτὸν ἀνθρώπων μωρῷ, καὶ μὴ
 28 λάβῃς πρόσωπον θανάτου. ²⁸ ἕως τοῦ θανάτου ἀγωνίασιν περὶ τῆς ἀληθείας,
 29 καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ. ²⁹ μὴ γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου,
 30 καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου. ³⁰ μὴ ἔσθι ὡς λέων ἐν τῷ
 31 ὄκῳ σου, καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκίταις σου. ³¹ μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου
 ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

V.

2 Μὴ ἔπτεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασί σου, καὶ μὴ εἴπης Δυτάρχη μοί ἐστι. ² μὴ
 3 ἐξακολούῃς τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχυί σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις
 3 καρδίας σου, ³ καὶ μὴ εἴπης Τίς με δυναστεύει; ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδι-
 4 κήσει σε. ⁴ μὴ εἴπης Ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο; ὁ γὰρ κύριος ἐστι μα-
 5 κροῦμος. ⁵ περὶ ἐξίλασμοῦ μὴ ἄφοβος γίνου, προσκύνει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρ-
 6 τίας, ⁶ καὶ μὴ εἴπης Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολὺς, τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν
 7 μου ἐξιλᾶσται. ⁷ ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοῦς κατα-
 8 παύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ⁸ μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ μὴ ὑπερ-
 9 βαλλοῦν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας· ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ἐν
 9 καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολή. ⁹ μὴ ἔπτεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκους· οὐδὲν γὰρ ὠφε-
 10 λήσει ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς. ¹⁰ μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν
 10 πάσῃ ἀτραπῷ· οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δὲ γλῶσσος. ¹⁰ ἔσθι ἐσθιγμένος ἐν συνέ-
 11 σει σου, καὶ εἰς ἔστω σου ὁ λόγος. ¹¹ γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου, καὶ ἐν
 12 μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν. ¹² εἰ ἔστι σοι σύνεσις, ἀποκρίσθι τῷ

40. ed. rom. ἡ pro ἡ 41. AC υἱος αὐτῆς 43. AC εὐλογεῖ 44. C om ὁ
 45. AC x. o. προσερχῶν 46. AC ἐμπιστευσεῖ (C ἐνπ.) κατακληρονομησεῖ
 47. C διεστραμμένης ... AC πορευεσθαι (C πορευεσται) ... AC om δε ...
 AC παῖδα, ed. rom. - διὰ ... C ἐνπιστευσεῖ ... AC περαιοῖ 24. C om x.
 παῖδ. ἐν ρημ. γλ. 25. AC ἐντραπήσῃ 27. AC ἀνθρ. μωρ. σεαυτὸν 28. AC
 εὖς θανάτου 29. ταχὺς ... C νωθρὸς παρειμένος V. 2. AC om τοῦ πορ.
 ἐν ἐπ. x. σου 3. C om μὴ ... om σε 4. C om καὶ ... C om ο γὰρ x.
 ἐστ. μακρ. 6. AC παρ αὐτῷ 7. C καὶ ἐξελοῦσα pro x. ἐν καιρῷ 8. ὠφε-
 λήσει σε 9. C λεγμα ... C om καὶ 40. C om (vdtr) σου prius 42. C om σοι

πλησίον· εἰ δὲ μή, ἡ χεὶρ σου ἔστω ἐπὶ στόματί σου. ¹³ δόξα καὶ ἀτιμία ἐν 13
λαλίᾳ, καὶ γλώσσα ἀνθρώπου πτώσις αὐτῷ. ¹⁴ μὴ κληθῆς ψέυρος, καὶ τῇ 14
γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε· ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνη, καὶ κατάρνωσις
πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου. ¹⁵ ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνοεῖ. 15

VI.

Καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρὸς· ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνῃ καὶ
ὄνειδος κληρονομήσει, οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ διγλωσσός. ² μὴ ἐπάρης σεαυ- 2
τὸν ἐν βουλή ψυχῆς σου, ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχὴ σου· ³ τὰ 3
φύλλα σου καταφάγεται καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις, καὶ ἀφῆσεις σε-
αυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν. ⁴ ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν, καὶ 4
ἐπιχάρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν. ⁵ λάρυγξ γλυκὺς πληθύνει φίλους αὐτοῦ, καὶ 5
γλώσσα εὐλόλος πληθύνει εὐπροσήγορα. ⁶ οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί, 6
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἰς ἀπὸ χιλίων. ⁷ εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτήσαι 7
αὐτόν, καὶ μὴ ταχὺ ἐμπροσθήσῃς αὐτῷ. ⁸ ἔστι γὰρ καλλὸν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, 8
καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· ⁹ καὶ ἔστι φίλος μετατιθέμε- 9
νος εἰς ἐχθρὸν, καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει· ¹⁰ καὶ ἔστι φίλος κοι- 10
νωνὸς τραπέζων, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου· ¹¹ καὶ ἐν τοῖς 11
ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σύ, καὶ ἐπὶ τοῖς οὐκείας σου παθήσεισθαι. ¹² ἔαν 12
ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται. ¹³ ἀπὸ 13
τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρήσῃται, καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσχε. ¹⁴ φίλος 14
πιστὸς σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν εὔρε θησαυρόν. ¹⁵ φίλου πιστοῦ 15
οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ. ¹⁶ φίλος 16
πιστὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσιν αὐτόν. ¹⁷ ὁ φο- 17
βούμενος κύριον εὐθύνει φίλαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτόν οὕτως καὶ ὁ πλησίον
αὐτοῦ. ¹⁸ τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπλέξαι παιδεῖαν, καὶ ἕως πολίων εὐρήσεις 18
σοφίαν· ¹⁹ ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσκειται αὐτῇ, καὶ ἀνάμεινε τοὺς 19
ἀγαθοὺς καρπούς αὐτῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιᾷσεις, καὶ ταχὺ
φάγεται γεννημάτων αὐτῆς. ²⁰ ὡς τραχεὶὰ ἔστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις, καὶ 20
οὐκ ἔμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος· ²¹ ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' 21
αὐτῷ, καὶ οὐ χρονεῖ ἀπορρῖψαι αὐτήν. ²² σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς, 22
ἐστὶ καὶ οὐ πολλοὺς ἐστὶ φανερά. ²³ ἀκουσον τέκνον καὶ δέξαι γνώμην μου, 23
καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου· ²⁴ καὶ εἰςενέγκον τοὺς πόδας σου εἰς 24
τὰς πέδας αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου· ²⁵ ὑπόδεις τὸν 25
ὥμόν σου καὶ βάσταξον αὐτήν, καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς·
²⁶ ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσκειται αὐτῇ, καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς 26
ὁδοὺς αὐτῆς. ²⁷ ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεται σοι, καὶ ἐγκρατὴς 27
γενόμενος μὴ ἀφῆς αὐτήν· ²⁸ ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὐρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐ- 28
τῆς, καὶ στραφήσεται σοι εἰς εὐφροσύνην· ²⁹ καὶ ἔσονται σοι αἱ πέδαι εἰς 29
σκέπην ἰσχύος, καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης. ³⁰ κόσμος γὰρ χρυσεὸς 30
ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλωσμά ὑακίνθινον· ³¹ στολὴν δόξης 31
ἐνδύσῃ αὐτήν, καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ. ³² ἔαν θέλῃς 32
τέκνον, παιδευσθήσῃ, καὶ ἔαν θῷς τὴν ψυχὴν σου, πανούργος ἔσῃ· ³³ ἔαν ἀγα- 33
πήσης ἀκούειν, ἐκδέξῃ, καὶ ἔαν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ. ³⁴ ἐν πληθύνει 34
πρεσβυτέρων στήθι, καὶ τίς σοφός, αὐτῷ προσκολληθήσῃ· ³⁵ πᾶσαν διήγησιν 35

12. C εσται εν τω στομ. σου 13. C και η γλωσσα αυτου VI. 3. AC
ως φυλλον ξηρον 5. C λαρυξ ... C ευπροσηγοριαν 9. AC εις εχθρον ...
C και μαχη 15. C om αυτου 16. C τον κυριον 19. AC και ως ο σπει-
ρων ... AC των γεννηματων 23. εκδεξαι ... AC την γνωμην μου ... συμ-
βουλειαν (non C) 24. ειςενεγκαι 26. C παση προ ολη ... τηρησον 28.
C τ. αναπαυσ. σου 32. AC επιδωας 33. και εαν αγαπησης

36 θέλαν θέλει ἀκούειν, καὶ παροίμαι συνέσεως μὴ ἐκφυγέτωσάν σε. ³⁶ ἐάν ἴδῃς συνετόν, ὁρῶριζε πρὸς αὐτόν, καὶ βαζμούς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ πούς σου. ³⁷ διανοῦς ἐν τοῖς προστάγμασι κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ μελέτα διὰ παντός· αὐτὸς στηριεὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας σου δοθήσεται σοι.

VII.

2 Μὴ ποιεὶ κακὰ, καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν· ² ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου, 3 καὶ ἐκκλινεὶ ἀπὸ σοῦ. ³ οὐδέ, μὴ σπείρε ἐπ' αὐλακας ἀδικίας, καὶ οὐ μὴ θε- 4 ρίσης αὐτὰς ἐπταπλασίως. ⁴ μὴ ζῆτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ 5 βασιλεῶς καθέδραν δόξης. ⁵ μὴ δικαιοῦ ἐναντι κυρίου, καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ 6 σοφίῳ. ⁶ μὴ ζῆτει γενέσθαι κριτῆς, μὴ οὐκ ἐξισχύσεις ἐξῆραι ἀδικίας· καὶ 7 ποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου. ⁷ δυνάστου, καὶ θῆσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτητι 8 σου. ⁸ μὴ ἀμάρτανε εἰς πληθὺς πόλεως, καὶ μὴ καταβάλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ. 9 ⁹ μὴ καταδεσμεύσης δις ἀμαρτίαν, ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἀζῶος ἔσῃ. ⁹ μὴ εἰ- 10 πηρὶς τῷ πληθὲι τῶν δώρων μου ἐπόψεται, καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ 11 ὑψίστῳ προσδέξεται. ¹⁰ μὴ ὀλιγοψυχῆσης ἐν τῇ προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημο- 12 σύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς. ¹¹ μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν κυρίᾳ ψυχῆς 13 αὐτοῦ· ἔστι γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν. ¹² μὴ ἀποτρίβα ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ 14 σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποιεῖ. ¹³ μὴ θέλῃς ψεῦδεσθαι πᾶν ψεῦδος· ὁ γὰρ 15 ἐνδεδεγμένος αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν. ¹⁴ μὴ ἀδολέσχει ἐν πληθὲι πρεσβυτέρων, 16 καὶ μὴ δευτερώσης λόγον ἐν προσευχῇ σου. ¹⁵ μὴ μισήσης ἐπίπονον ἔργα- 17 σίαν καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην. ¹⁶ μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν 18 πληθὲι ἀμαρτωλῶν. ¹⁷ ταπεινώσων σφόδρα τὴν ψυχὴν σου, ⁽¹⁶⁾ μνήσθητι ὅτι 19 ὀργὴ οὐ χρονιεῖ, ⁽¹⁷⁾ ὅτι ἐκδικήσεις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ. ¹⁸ μὴ ἀλλάγῃς 20 φίλον ἐνεκεν ἀδιαφόρου, μηδ' ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσῷ Σουφεῖρ. ¹⁹ μὴ 21 ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς, καὶ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσόν. 22 ²⁰ μὴ κακώσης οὐκέτι ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσδιον διδόντα ψυχὴν 23 αὐτοῦ. ²¹ οὐκέτι ἐν συνετῷ ἀγαπάτω σου ἡ ψυχὴ, μὴ στερήσης αὐτὸν ἐλευθε- 24 ρίας. ²² κτήνην σοὶ ἔστιν, ἐπισκέπτου αὐτά, καὶ εἴ ἔστι σοι χρήσιμα, ἐμμε- 25 νέτω σοι. ²³ τέκνα σοὶ ἔστι, παιδεύσον αὐτά, καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν 26 τράχηλον αὐτῶν. ²⁴ θυγατέρες σοὶ εἰσι, πρόσχεε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ 27 ἱλαρώσης πρὸς αὐτάς τὸ πρόσωπόν σου. ²⁵ ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελε- 28 κῶς ἔργον μέγα, καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν. ²⁶ γυνὴ σοὶ ἔστι κατὰ 29 ψυχὴν, μὴ ἐκβάλῃς αὐτήν. ²⁷ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ δόξασον τὸν πατέρα σου, καὶ 30 μητρόδ ὠδύνας μὴ ἐπιλάβῃ. ²⁸ μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγενήθης, καὶ τί ἀν- 31 ταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί; ²⁹ ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου ἐλαβοῦ τὸν κύ- 32 ριον, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θάύμαζε. ³⁰ ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιῆ- 33 σάντά σε, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. ³¹ φοβοῦ τὸν κύριον 34 καὶ δόξασον ἱερεῖα, καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ καθὼς ἐντέλλεται σοι, ἀπαρχὴν 35 καὶ περὶ πλεγμαμελείας καὶ θόσιν βραχιόνων καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἁπαρ- 36 χὴν ἁγίων. ³² καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία 37 σου. ³³ χάρις δόματος ἐναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκαλύσῃς 38 χάριν. ³⁴ μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαίωντων, καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον. ³⁵ μὴ

35. AC θέλε ἀκροασθαι ... ἐκφυγέτωσαν. 37. AC om σου sec. VII. 2. C ἀπο κακου 3. C μὴ σπειρης ... AC θερσο. αὐτα ... ἐπταπλασια 6. AC ισχυσεις (C εισχ.) 8. C μὴ καταδεσμευσεις ... ἐν γὰρ μιᾷ 9. ε-πο-φομαι 10. AC παρειδης 46. ἐμπληθῃ 47. μνηστ. usque χρονιε anie τα-πεινωσον ρον. ... ἐκδικησεις 48. om ἐνεκεν ... μηδε ἀδελφον 49. η γὰρ χάρις 20. την ψυχ. 24. προς αὐτα 27. ἐν ὁλῃ δυναμει σου 28. ἐγεννη-θης 30. ἐγκαταλειπης

ὁκνεῖ ἐπισκέπτεσθαι ἄρβωσων· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ. ³⁶ ἐν πᾶσι 36 τοῖς λόγοις σου μνησκού τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.

VIII.

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυναστού, μὴ ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ² μὴ ἔριξε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου, μὴ ποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν 2 ὀλεθρὴν· πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον, καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν. ³ μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ 3 πῦρ αὐτοῦ ξύλα. ⁴ μὴ πρόσκαιζε ἀπαιδεύτω, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί 4 σου. ⁵ μὴ δνειδίξῃς ἀνθρώπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας, μνησθήτι ὅτι πάν- 5 τες ἔσμεν ἐν ἐπιτιμίοις. ⁶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀνθρώπον ἐν γῆρῃ αὐτοῦ, καὶ γὰρ 6 ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν. ⁷ μὴ ἐπάχαιρε ἐπὶ νεκρῷ, μνησθήτι ὅτι πάντες τελευ- 7 τῶμεν. ⁸ μὴ παρήδῃς διήγημα σοφῶν καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέ- 8 φου, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν καὶ λειτουργήσῃς. ⁹ μὴ 9 ἀστόχῃς διηγήματος γερόντων, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐ- τῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν. ¹⁰ μὴ 10 ἔκκαιε ἀνδρακας ἁμαρτωλοῦ, μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ¹¹ μὴ 11 ἐξαναστῇς ἀπὸ προσωποῦ ὑβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαλίσῃς ὡς ἐνεδρον τῷ 11 στόματί σου. ¹² μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου, καὶ ἔαν δανείσῃς, 12 ὡς ἀπολωλεκὸς γίνου. ¹³ μὴ ἐγγυήσῃς ὑπὲρ δύναμιν σου, καὶ ἔαν ἐγγυήσῃς, 13 ὡς ἀποτίσων φρόντιζε. ¹⁴ μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ· κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐ- 14 τοῦ κρινούσιν αὐτῷ. ¹⁵ μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνῃται 15 κατὰ σοῦ· αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ ποιήσῃ, καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐ- τοῦ συναπολῇ. ¹⁶ μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ διαπορεύου μετ' 16 αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἶμα, καὶ ὅπου οὐκ ἔστι βοήθεια καταβαλεῖ σε. ¹⁷ μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλευέου, οὐ γὰρ δινησε- 17 ται λόγον στέβει. ¹⁸ ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν, οὐ γὰρ γινώσκει· 18 τέξεται. ¹⁹ παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν, καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν. 19

IX.

Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου, μὴδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδεύαν πονηράν. ² μὴ δῶς γυναῖκα τὴν ψυχὴν σου, ἐπαθῇνα αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν 2 σου. ³ μὴ ὑπᾶντα γυναῖκα ἐταιριζομένη, μὴ ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς παγίδας 3 αὐτῆς. ⁴ μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελείξῃς, μὴ ποτε ἄλφς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμα- 4 σιν αὐτῆς. ⁵ παρθένον μὴ καταμάνθανε, μὴ ποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπι- 5 τιμίοις αὐτῆς. ⁶ μὴ δῶς πόρναις τὴν ψυχὴν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κλη- 6 ρονομίαν σου. ⁷ μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς 7 μὴ πλανῶ. ⁸ ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ κατα- 8 μάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπιλανθήσαν, καὶ ἐκ τούτου φίλα ὡς πῦρ ἀνακαίεται. ⁹ μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ 9 σύνολον, καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μὴ ποτε ἐκκλίνῃ ἡ ψυχὴ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλισθήσῃς εἰς ἀπώλειαν. ¹⁰ μὴ 10 ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον, ὃ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔριςος αὐτῷ· οἶνος νέος φίλος νέος, ἔαν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πέσει αὐτόν. ¹¹ μὴ ζηνῶ- 11 σης δόξαν ἁμαρτωλοῦ· οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφή αὐτοῦ. ¹² μὴ 12 εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν, μνησθήτι ὅτι ἕως ἥξου οὐ μὴ δικαιωθῶσιν.

VIII. 2. ἀντιστῇ 5. ἐν ἐπιτιμίοις 6. ἀνδρα ἐν γῆρᾳ αὐτοῦ 8. παρει-
δης 40. ἐμπυρισθῇς 46. C μὴ ποιήσῃς 49. ἐκφ. καρδιαν σου IX. 4.
AC παιδιαν 8. C ὀφθαλμον σου ... C om και prius ... C και η εκ του-
του 9. C εἰς pro επ ... ὀλισθήσῃς, C ὀλισθῇς 10. ἐγκαταλειπῃς ... ἐπι-
σος ... C εαν δε παλαιωθῇ ... μετ ευφροσυνῇ 44. τις εσται 42. ευδο-
κησῃς ευδοκίᾳ, C ευδοκ. ευδοκίαις

13 ¹³ μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεῦν, καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσης φόβον θανάτου· καὶ προσέλθης, μὴ πλημμελήσης, ἵνα μὴ ἀφελῇται τὴν ζωὴν σου· ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ ἐπὶ 14 ἐπαλξεων πόλεων περιπατεῖς. ¹⁴ κατὰ τὴν ἰσχύν σου στοχάσαι τοὺς πλησίον, 15 καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλεύου, ¹⁵ καὶ μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμὸς σου, 16 καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου. ¹⁶ ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδει- 17 νοὶ σου, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου. ¹⁷ ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔρ- 18 γον ἐπαινέζησεται, καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ. ¹⁸ φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης, καὶ ὁ προπετής ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισθίζεται.

X.

Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη 2 ἔσται. ² κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ, 3 καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. ³ βασι- 4 λεὺς ἀπαιδευτὸς ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει 5 δυναστῶν. ⁴ ἐν χειρὶ κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγείρει εἰς 6 καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. ⁵ ἐν χειρὶ κυρίου εὐδοκία ἀνδρός, καὶ προσώπῳ γραμματέως 6 ἐπιτάσσει δόξαν αὐτοῦ. ⁶ ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μνησθῆς τῷ πλησίον, καὶ 7 μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως. ⁷ μισσητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων 8 ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἄδικα. ⁸ βασιλεία ἀπὸ ἔθνους 9 εἰς ἔθνος μετάγεται διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα. ⁹ τί ὑπερηφανεύεται 10 γῆ καὶ σποδός; ὅτι ἐν ζωῇ ἐβρίψα τὰ ἐνδόξια αὐτοῦ. ¹⁰ μακρὸν ἀβρόστημα 11 σκαῖπτε ἱατρός· καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὔριον τελευτήσει. ¹¹ ἐν γὰρ τῷ 12 ἀποθανεῖν ἄνθρωπον κληρονομήσει ἐρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας. ¹² ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφισταμένου ἀπὸ κυρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος 13 αὐτὸν ἀπεστη ἡ καρδία αὐτοῦ. ¹³ ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία, καὶ ὁ 14 κρατῶν αὐτῆς ἐξομνήσει βδελύγμα. διὰ τοῦτο παρεδόξαε κύριος τὰς ἐπαγω- 15 γὰς, καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς. ¹⁴ θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύ- 16 ριος, καὶ ἐκάθισε πρὸς αὐτῶν. ¹⁵ ῥίζας ἔθνων ἐξέτιλεν ὁ κύριος, καὶ 17 ἐφύτευσε ταπεινοὺς ἀντ' αὐτῶν. ¹⁶ χῶρας ἔθνων κατέστρεψεν ὁ κύριος, καὶ 18 ἀπώλεσεν αὐτάς ἕως θεμελίων γῆς. ¹⁷ ἐξήρανεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐ- 19 τοὺς, καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. ¹⁸ οὐκ ἔκτισται ἀνθρώ- 20 ποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασι γυναικῶν. ¹⁹ σπέρμα ἐντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα ἐντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον. 20 σπέρμα αἷτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου· σπέρμα αἷτιμον ποῖον; οἱ παρα- 21 βαλόντες ἐντολάς. ²⁰ ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἐντιμος, καὶ οἱ 22 φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. ²¹ πλούσιος καὶ ἐνδοξὸς καὶ πτωχός, 23 τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. ²² οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν, καὶ 24 οὐ κατῆκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν. ²³ μεγίστῳ καὶ κριτῇ καὶ δυνάστῃ

43. (C υποπνεύσης) ... ἵνα μὴ ἀφελῇ ... AC ἐμμεσῶ ... παγίδος ... C διαβένοντες ... C πολέως 44. τῷ πλησίον, C του πλησίον ... βουλευόν 45. AC om καὶ prius ... AC πασα ἡ διηγήσεις 46. C om σου sec. 47. ἐπαινέσθησεται 48. C φοβερ. ἐν λόγῳ αὐτοῦ X. 2. AC οὕτως οἱ ... C οἱ κατοικ. αὐτῆς 4. ἡ ἐξουσία ... C ἐγείρει 5. C pro ἐν χ. κ. ἐν. ἀνδρ. tres stichos rasura deletos habet 6. μνησθῆς, C** μνησθῆς 7. ἀδικία, C ἀδικίαν 9. C τι ἡ ὑπερηφανεύεται 10. C σκοπτεῖ ... C τελευτα 41. C αὐτον pro ἀνθρώπον 42. C ἀφεστη 46. C ἐκ θεμελίων 47. ἐξήρην αὐ- τους, C ἐξήρην αὐτας ... C ἀπώλεσ. αὐτας 49. in C erasa sunt σπ. ἐντιμ. ποι. σπ. ἀνθρώπου 20. C ἐμμεσῶ 22. C πτωχὸς καὶ πενής pro καὶ πτωχός 23. AC κατῆκεν 24. C μεγίστας

δοξασθήσεται, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μέλινον τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον. ²⁵ οἰκείῃ σοφῷ ἐλευθέροι λειτουργήσουσι, καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει. ²⁶ μὴ σοφίῃ σου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου, καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου. ²⁷ χρεῖσάντων ἐργαζόμενος ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν ἢ δοξαζόμενος καὶ ἀπο- ²⁷ ρῶν ἄρτων. ²⁸ τέκνον, ἐν πραύτητι δόξασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν δέξαν αὐτῆς. ²⁹ τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς 28 δικαιοῦσαι; καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ; ³⁰ πτωχὸς δο- 30 ξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ, καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ. ³¹ ὁ δὲ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς; καὶ ὁ ἄδοξος ἐν 31 πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;

XI.

Σοφία ταπεινοῦ ἀνύψωσε κεφαλὴν, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει αὐτόν. ² μὴ αἰνέσεις ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν 2 ὁράσει αὐτοῦ. ³ μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρ- 3 πὸς αὐτῆς. ⁴ ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῆσθαι, καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ 4 ἐπαίρου· ὅτι θάυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀν- θρώποις. ⁵ πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους, ὁ δὲ ἀνυπολόγητος ἐφόρεσε ἢ διαδόχημα. ⁶ πολλοὶ θυνάσται ἡτιμάσθησαν σφόδρα, καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν 6 εἰς χεῖρας ἐτέρων. ⁷ πρὶν ἐξετάσῃς μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπι- 7 τίμα. ⁸ πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου, καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου. ⁹ περὶ πράγματος οὐ οὐκ ἔστι σοι χρεῖα μὴ ἔρις, καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν 9 μὴ συνδρεύει. ¹⁰ τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου· ἐὰν πλη- 10 θυνῇς, οὐκ ἀνωμαλῶσθαι, καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς, καὶ οὐ μὴ ἐκ- φύγῃς· διαδράς. ¹¹ ἔστι κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων, καὶ τόσῳ μᾶλλον 11 ὑστερεῖται. ¹² ἔστι νωθρὸς καὶ προςθεόμενος ἀντιλήψεως, ὑστερῶν ἰσχυρῶν καὶ 12 πτωχεῖα περισσεύει· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ, καὶ ἀνῶρθωσεν αὐτόν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ, ¹³ καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, 13 καὶ ἀπεσταύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί. ¹⁴ ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ζωὴ καὶ θάνατος, 14 πτωχεῖα καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστὶ. ¹⁵ θόσος κυρίου παραμένει εὐσεβεῖς, 15 καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐδοκῶσθαι. ¹⁶ ἔστι πλουτῶν ἀπὸ 16 προσοχῆς καὶ σφριγγας αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ¹⁷ ἐν 17 τῷ εἰπεῖν αὐτόν· Ἐὐρὸν ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγωμαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου, καὶ οὐκ οἶδε τίς καρπὸς παρελεύσεται; καὶ καταλείψει αὐτὰ ἐτέροις καὶ ἀποδανείηται. ¹⁸ στήθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ 20 σου παλαιώθητι. ¹⁹ μὴ θάυμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ, πιστεὺς τῷ κυρίῳ 21 καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου· ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου διὰ τάχους ἐξάπινα πλουτῆσαι πέννητα. ²² εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς, καὶ ἐν 22 ὥρᾳ ταχυνῇ ἀναβάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. ²³ μὴ εἴπῃς· Τίς ἐστὶ μου χρεῖα, 23 καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθὰ; ²⁴ μὴ εἴπῃς· Αὐτάρχη μοι 24 ἐστὶ; καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι; ²⁵ ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησῶ κα-

24. AC των φοβουμενων 27. εργαζ. και περισσευων εν πασιν ... AC** om η sec. ... υστερων αρτων 28. C τη ψυχη 29. εις ψυχην 31. AC ο δεδοξασμενος ... C και ο αδ. εν πτωχεια και εν πλουτ. π. XI. 4. ανυψωσει, C ανυψωσαι ... AC κεφαλην αυτου ... C εμμεσω ... καθησει, C καθιση 2. AC αινεσης ... C βδελυξη ανδρα 3. C η μελισσα 4. ανθρωποις sine εν 7. πριν η 8. AC πριν ακουσαι ... C εμμεσω 9. AC om χρεια 10. AC ανωμαλωσηση 14. και ποσω μαλλον 12. om και primum ... C δεομενος ... AC αντιλημψεως ... C ανωρθωσαν 13. C** εθαυμασαν 19. σφριγγας ... φαγομε 21. πιστευε δε κυριω ... πλουτησαν 22. εμμεσω pro εν μισθω 25. εν ημερα αγαθη

26 κῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν. ²⁶ ὅτι κοῦφον ἐναντι κυ-
 27 ρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ²⁷ ἀκάως
 ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς, καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκαλύψει ἔργων
 28 αὐτοῦ. ²⁸ πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδὲνα, καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωστῇ-
 29 σεται ἀνὴρ. ²⁹ μὴ πάντα ἀνθρώπων εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλὰ γὰρ τὰ
 30 ἐνεδρα τοῦ θολλοῦ. ³⁰ πέρδιε θηρευτῆς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδίᾳ ὑπερηφά-
 31 νου, καὶ ὡς ὁ κατὰσκοπος ἐπιβλέπει πτωσίν. ³¹ τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μετα-
 32 στρέφω ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἰρετοῖς ἐπιτήσκει μῶμον. ³² ἀπὸ σπανιτῆρος
 πυρός πληθύνεται ἀνθρακίᾳ, καὶ ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.
 33 ³³ πρόσχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει, μὴ ποτε μῶμον εἰς τὸν
 34 αἰῶνα δῶ σοι. ³⁴ ἐνοίκισον ἄλλοτριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς καὶ
 ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.

XII.

2 Ἐάν εὖ ποιῆς, γνώσῃ τίμη ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. ² εὖ
 ποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὐρήσεις ἀνταπόδομα, καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ
 3 ὑψίστου. ³ οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ καὶ τῷ ἐλεημοσύνην
 4 5 μὴ χαρίζομένῳ. ⁴ δὸς τῷ εὐσεβεῖ, καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. ⁵ εὖ ποίησον
 τῷ ταπεινῷ καὶ μὴ δῶς ἀσεβεῖ· ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῶς
 αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ· διπλάσια γὰρ κακὰ εὐρήσεις ἐν
 6 πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ. ⁶ ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμίσησεν ἁμαρτω-
 7 λούς, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν. ⁷ δὸς τῷ ἀγαθῷ, καὶ μὴ ἀντι-
 8 λάβῃ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. ⁸ οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος, καὶ οὐ κρυ-
 9 βήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρὸς. ⁹ ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύτῃ,
 10 καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται. ¹⁰ μὴ πιστεύσῃς τῷ
 ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα· ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰούται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ.
 11 ¹¹ καὶ ἐάν ταπεινωθῇ καὶ πορευῇται συγκεκυφώς, ἐπίστησιν τὴν ψυχὴν σου
 καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσθι αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον, καὶ γνώσῃ
 12 ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσε. ¹² μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτὸν, μὴ ἀνατρέψας
 σε στή ἐπὶ τὸν τόπον σου· μὴ κατίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου, μὴ ποτε ζη-
 13 τήσῃ τὴν κατίσθραν σου, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου, καὶ ἐπὶ
 14 τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ. ¹³ τίς ἐλείψει ἐπαιδοὺς ὀφειδῆκτον καὶ πάν-
 15 τας τοὺς προσάγοντας θηροῖς; ¹⁴ οὕτως τὸν προσκορευόμενον ἄνδρὶ ἀμαρτωλῷ
 16 καὶ συμφορῶμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ. ¹⁵ ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ, καὶ
 17 ἐάν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ. ¹⁶ καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ γλυκάνει ὁ
 ἐχθρὸς, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύεται ἀνατρέψαι ὥς εἰς βόθρον· ἐν
 18 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ θαυμάσει ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐάν εὐρῇ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται
 17 ἀφ' αἵματος. ¹⁷ κακὰ ἂν ὑπανθήσῃ σοι, εὐρήσεις αὐτὸν ἐκεῖ πρότερόν σου,
 18 καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου. ¹⁸ κινήσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
 ἐπικροτήσῃ ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ διαψιθύρισει καὶ ἀλλοιώσει τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ.

26. κοφ. εν οφθαλμοις κυριου 28. om ανηρ 34. εν τοις ετεροις
 XII. 2. ed. rom. ἐπιποίησον ... ανταποδωμα ... παρα του υψ. 3. ουκ εσται
 4. αντιλαμβανου 5. ευποιησον ταπεινω ... κακα ευρησουσιν ... οις εαν 6.
 αποδω εις εκδικησιν 7. αντιλαβου αμαρτωλου 8. ουκ ενβληθησεται 11. τη
 ψυχη σ. ... ed. rom. φυλαξε ... κατιωται 12. παρα σεαυτω ... αναστρεψας
 ... επ εσχατων 14. συμφορομενον 16. C om ουκ 17. κακα εαν υπαντη-
 ση, C κ. αν υπαντησει ... προτερ. εκει σου, C προτ. σου εκει 18. AC την
 κεφ. αυτ. κινήσει ... διαψιθυριζει, C ψιθυρισει

XIII.

Ὁ ἀπτόμενος πίστεως μολυνθήσεται, καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερφηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. ² βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρῃς, καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιω- ²τέρῳ μὴ κοινῶναι. τί κοινωνήσῃς χύτρα πρὸς λέβητα· αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται. ³ πλούσιος ἠδίκησε, καὶ αὐτὸς προσεβριμήσατο· πτω- ³χὸς ἠδικήσεται, καὶ αὐτὸς προσδετηθήσεται. ⁴ ἐὰν χρησιμεύσῃς, ἐργάται ἐν σοί· ⁴ καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, καταλείψει σε· ⁵ ἐὰν ἐλθῇς, συμβιώσεται σοι καὶ ἀποκί- ⁵νώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει· ⁶ χρεῖαν ἰσχυρῆ σου, καὶ ἀποπλανήσῃ σε, ⁶ καὶ προσγελάσεται σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα, λαλήσῃς σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ τίς ἡ χρεῖά σου; ⁷ καὶ αἰσυνεῖ σε ἐν τοῖς βράβυσιν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποκενώσῃ ⁷ σε δις ἢ τρίς, καὶ ἐπ' ἑσχάτῳ καταμωκῆσεται σου· μετὰ ταῦτα ὄψεται σε καὶ καταλείψει σε, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί. ⁸ πρόσχε μὴ ⁸ ἀποπλανηθῇς, καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν εὐφροσύνῃ σου. ⁹ προσκαλεσαμένου σε ⁹ δυνάστου ὑποχωρῶν γίνου, καὶ τόσῳ μᾶλλον προσκαλέσεται σε· ¹⁰ μὴ ἐμπῇτε ¹⁰ ἵνα μὴ ἀπωσθῇς, καὶ μὴ μακρὰν ἀφιστῶ ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς. ¹¹ μὴ ἔπεχε ¹¹ εἰςγορεύσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πείσῃς τοὺς πλείους λόγους αὐτοῦ· ἐκ πολλῆς γὰρ καλιᾶς πειράσει σε, καὶ ὥς προσγελῶν ἐξετάσει· ¹² ἀνελετήμων ὁ μὴ ¹² συντηρῶν λόγους, καὶ οὐ μὴ φείσῃται περὶ κακώσεως καὶ δεσμών. ¹³ συντη- ¹³ρησον καὶ πρόσχε σφοδρῶς, ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς. ¹⁵ πᾶν ¹⁵ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ· ¹⁶ πᾶσα ¹⁶σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται, καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνὴρ. ¹⁷ τί κοινωνήσῃς λύκος ἄμυνῳ; οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ. ¹⁸ τίς εἰρήνη ¹⁸ἡ αἰνὴν πρὸς κύναι; καὶ τίς εἰρήνη πλουσίῳ πρὸς πένητα; ¹⁹ κινήματα ¹⁹λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ, οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί. ²⁰ βδελύγμα ²⁰ὑπερφηφάνῳ ταπεινότης, οὕτως βδελύγμα πλουσίῳ πτωχός. ²¹ πλούσιος ²¹σαλευνόμενος στη- ²¹ρίζεται ὑπὸ φίλων, ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσκυνᾷται ὑπὸ φίλων. ²² πλουσίον ²²σφαλόντος πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν· ²³ ταπεινὸς ²³ἐσφαλε καὶ προσεπειτήμασαν αὐτῷ, ἐφθίγγετο σύνεσιν καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος. ²⁴ πλούσιος ²⁴ἐλάλησε καὶ πάντες εἰσῆγσαν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ²⁴ἐκνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν· πτωχὸς ἐλάλησε καὶ εἶπεν τίς οὗτος; καὶ ²⁵προσκύνη, προσανατρέψουσιν αὐτόν. ²⁶ ἀγαθὸς ²⁶ὁ πλοῦτος ὃς μὴ ἔστιν ἁμαρτία, καὶ ²⁶καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόμασιν ἀσεβοῦς. ²⁷ καρδία ²⁷ἀνθρώπου ἄλλοις τὸ ²⁷πρόσωπον αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἀγαθὰ ἐὰν τε εἰς κακὰ. ²⁸ ἔχνος ²⁸καρδίας ἐν ἀγα- ²⁸θοῖς πρόσωπον ἡλαρόν, καὶ εὐρεῖς παραβολῶν θαυλογισμοὶ μετὰ κόπου.

XIV.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ὠλόγησεν ἐν στόματι αὐτοῦ, καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτίας· ² μακάριος οὐ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ὃς οὐκ ²ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. ³ ἀνδρὶ ³μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος, καὶ ³ἀνθρώπῳ βασκανῶ ἵνα τί χρήματα; ⁴ ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ⁴συνάγει ἄλλοις, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι. ⁵ ὁ ⁵πονηρὸς ἐαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται; καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ. ⁶ τοῦ ⁶βασκαίνοντος ἐαυτὸν οὐκ ἔστι πονηρότερος, καὶ τοῦτο ἀναπόδομα τῆς ⁶κακίας αὐτοῦ· ⁷ καὶ ἐν εὐ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ, καὶ ἐπ' ἑσχάτων ἐκφαίνει τὴν ⁷

XIII. 2. πλουσιότερῳ σου ... C αὕτη prius in rasura habet ... C προσκρούση (corrige προσκ.) 6. ἐλπίδαν ... καὶ εἰς τίς 7. ἀποκενώσει 9. σε προσκαλεσθῇ 10. AC om ἵνα prius 11. AC ἐξετάσει σε 18. νενή 20. ταπεινωσις 22. AC ἀντιληπτορες ... ταπεινὸς ἐσφαλή 23. προσανα-τρεπουσιν 24. ἀγαθὸς ἐστίν ο ... ἐν στόματι 25. εἰς ἀγαθὰ 26. μετὰ κόπων XIV. 1. ἐν τῷ στόματι ... ἁμαρτιῶν 2. μακαριὸς ἀνὴρ 6. τοῦ βασκανόντος 7. ed. rom. εὐποιῇ, ilem vv. 11. et 13. εὐπολεῖ

8 κακίαν αὐτοῦ. ⁸ πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῷ, ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ
 9 ὑπερορῶν ψυχάς. ⁹ πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπύπταται μερίδι, καὶ ἀδικία
 10 πονηρὰ ἀναζητᾷ ψυχὴν. ¹⁰ ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτω, καὶ ἐλ-
 11 λειπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ. ¹¹ τέκνον, καθὼς ἐὰν ἔχῃς εὖ ποιεῖ σεαυτὸν,
 12 καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσγαγε. ¹² μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονεῖ,
 13 καὶ διαθήκη ἔδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι. ¹³ πρὶν σε τελευτῆσαι εὖ ποιεῖ φίλῳ,
 14 καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ. ¹⁴ μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγα-
 15 θῆς ἡμέρας, καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μὴ σε παρελθάτω. ¹⁵ οὐχὶ ἐτέρῳ
 καταλείψεις τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κληρῶν;
 16 ¹⁶ δὸς καὶ λάβε, καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχὴν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄδου ζητή-
 17 σαι τρυφήν. ¹⁷ πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται· ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶ-
 18 νος θανάτῳ ἀποθάνῃ. ¹⁸ ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέας τὰ μὲν
 καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει, οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος ἡ μὲν τελευτᾷ,
 19 ἑτέρα δὲ γεννᾷται. ¹⁹ πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει, καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ
 20 μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται. ²⁰ μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐν σοφίᾳ τελευτήσῃ, καὶ ὃς ἐν
 21 συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται, ²¹ ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ
 22 αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς νοηθήσεται. ²² ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς
 23 ἰχθυήτης, καὶ ἐν ταῖς εἰσόδοις αὐτῆς ἐνέδρευε. ²³ ὁ παρακλύτων διὰ τῶν θυ-
 24 ρίδων αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται. ²⁴ ὁ καταλύων
 25 σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, καὶ πῆξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς. ²⁵ στήσῃ
 τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς, καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν.
 26 ²⁶ θῇσει τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς
 27 αὐλισθήσεται. ²⁷ σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ
 αὐτῆς καταλύσει.

XV.

Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει αὐτὸν, καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου κατα-
 2 λήφεται αὐτήν. ² καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς γυνὴ παρθένας
 3 προσδέξεται αὐτόν. ³ ψωμίει αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει
 4 αὐτόν. ⁴ στηριχθήσεται ἐπ' αὐτήν καὶ οὐ μὴ κλειθῇ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει
 5 καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ⁵ καὶ ὑψώσει αὐτὸν πλεόντων αὐτοῦ, καὶ
 6 ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ. ⁶ εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλ-
 7 λιδματος καὶ ὄνομα αἰώνιον κατακληρονομήσει. ⁷ οὐ μὴ καταλήψονται αὐτήν
 8 ἄνθρωποι ἀσύνετοι, καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν. ⁸ μακράν
 9 ἔστιν ὑπερφάνειας, καὶ ἄνδρες ψεύσται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς. ⁹ οὐχ
 10 ὥραϊος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ, ὅτι οὐ παρά κυρίου ἀπεστάλη. ¹⁰ ἐν
 11 γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος, καὶ ὁ κύριος εὐδοώσει αὐτόν. ¹¹ μὴ εἴπῃς ὅτι
 12 διὰ κύριον ἀπέστην· ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσεις. ¹² μὴ εἴπῃς ὅτι αὐτός
 13 με ἐπλάνησεν· οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ. ¹³ πᾶν βδέλυγμα ἐμί-
 14 σῃσε κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ¹⁴ αὐτὸς ἐξ

8. οφθαλμον εαυτου, C οφθαλμοις 9. πλεονεκτου δε ... μεριδα 10.
 C επ αρτων 11. AC εχης ... σαυτον, C σεαυτω 14. om απο αγαθης ...
 παρελθετω 15. ετεροις ... εις διαιρεσις κληρων 16. αποτησων ... εν αδη
 ζ. τρυφης 18. δασεως ... AC ουτως και γενεα 20. διαδεχθησεται 21. om
 ο ... εννοηθησεται 22. εν τοις (sic) οδοις αυτης 24. πησσει 25. στηση
 ... C κατα τας χειρας 26. AC και στησει τα τεκνα ... εν σκεπη 27. σκεπ.
 απ αυτης XV. 1. C τον κυριον ... AC καταλημψεται ... αυτον 2. υπαν-
 τησει 3. AC ποτιει 4. AC στηρισθησεται 5. C εμμεσω ... AC το στομα
 6. αγγαλλιαματος ευρησει ... AC ονομα αιωνος 7. AC καταλημψονται ...
 ανθρωποι pro ανδρες 8. C υπερφανεας 11. C απεσταλην 13. AC εμι-
 σησεν ο κυριος ... C quid pro αγαπητον τοις habeat lalet

ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβούλου αὐτοῦ.
 15 ἔὰν βῆλης, συντηρήσεις ἐντολάς, καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας. 16 παρέσθῃ 15 16
 σοι πῦρ καὶ ὕδωρ, οὐ ἔὰν βῆλης ἐκτενεῖς τὴν χειρὰ σου. 17 ἔναντι ἀνθρώπων 17
 ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἔὰν εὐδοκήσῃ δοθήσεται αὐτῷ. 18 ὅτι πολλὴ 18
 σοφία τοῦ κυρίου, ἰσχυρὸς ἐν δυνάστεϊ καὶ βλέπων τὰ πάντα. 19 καὶ οἱ 19
 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιγνώσεται πᾶν
 ἔργον ἀνθρώπου. 20 καὶ οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν, καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀνε- 20
 σιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

XVI.

Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πληθὺς ἀχρήστων, μὴ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέ-
 σιν. 2 ἔὰν πληθύνωσι μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ ἔστι φόβος κυρίου 2
 μετ' αὐτῶν. 3 μὴ ἐμπαστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπεχε ἐπὶ τὸν τόπον 3
 αὐτῶν· κρείσσων γὰρ εἰς ἡ χίλιοι, καὶ ἀποθανεῖν ἀτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα
 ἀσεβῆ. 4 ἀπὸ γὰρ ἐνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρη- 4
 τῶν ἀκήκοε τὸ οὖς μου. 5 ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ, καὶ 5
 ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύσῃ ὀργή. 6 οὐκ ἐξιλάσαιο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων, 7
 οἱ ἀπέστησαν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. 8 οὐκ ἐφείσαιο περὶ τῆς παροικίας Λώτ, οὗς 8
 ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν. 9 οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας, τοὺς 9
 ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν. 10 καὶ οὕτως ἐξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς 10
 ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. 11 καὶ ἡ εἰς σκληροτράχηλος, θου- 11
 μαστὸν τοῦτο εἰ ἀβωώθησεται· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, δυνάστης
 ἐξίλασμων καὶ ἐχέων ὀργήν. 12 κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολλὴς 12
 ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ· ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρίνει. 13 οὐκ ἐκφεύζεται ἐν 13
 ἀρπάγμασιν ἁμαρτωλός, καὶ οὐ μὴ κατιστερῇσιν ὑπομονὴν εὐσεβοῦς. 14 πάσῃ 14
 ἐλεημοσίᾳ ποιήσει τόπον, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὐρήσει. 15 μὴ εἴπῃς 15
 ὅτι ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι, μὴ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται; ἐν λαῷ
 πλείονι οὐ μὴ μνησθῶ, τίς γὰρ ἡ ψυχὴ μου ἐν ἀμετρήτῳ ὀπίσσει; 16 ἰδοὺ ὁ 16
 οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ θεοῦ, ἄβυσσος καὶ γῆ σαλευθήσων-
 ται ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ. 17 ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐν τῷ 17
 ἐπιβλεψαί εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσεινται, 18 καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται 18
 καρδίαι· καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται; 19 καὶ καταγίγῃ, ἣν οὐκ 19
 ὁψεται ἄνθρωπος, τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις. 20 ἔργα 20
 δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ, ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαστήκη. 21 ἐλατ- 21
 τούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖ-
 ται μωρά. 22 ἀκουσόν μου τέκνον καὶ μάθῃς ἐπιστήμην, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων 22
 μου πρόσχε τῇ καρδίᾳ σου. 23 ἐκφαίνω ἐν σταθμῷ παιδεύων, καὶ ἐν ἀκρι- 23
 βείᾳ ἀπαγγέλλω ἐπιστήμην. 24 ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς, 24
 καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλε μερίδας αὐτῶν. 25 ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα 25
 τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεάς αὐτῶν· οὔτε ἐπείνασαν οὔτε
 ἐκοπίασαν, καὶ οὐκ ἐξέλειπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν. 26 ἕκαστος τὸν πλησίον 26

14. C εν τη χειρι 17. ευδοκησει 18. η σοφια ... δυναστια 19. ερ-
 γον αυτου 20. AC om και prius ... εδωσεν ... C ανεισιν ... C αμαρτην
 XVI. 1. AC αχρηστον ... μηδε ευφραινου 3. επεχε επι το πληθος αυτων
 5. το ους σου 7. εξηλατο 11. αβωωθησεται ... παρ αυτω, δυναστων
 12. ουτω ... κτινι (i. e. κτεινει) pro κρινει 13. εν αρπαγματι ... υπο-
 μονη 17. παρα κυριου ... και εξ υψους ... ου μη γνωσθω 18. om του
 θεου ... εν τη επισχ. αυτ. σαλευθ. 19. συνισονται 21. των εργ. αυτων
 23. ελαττονουμενος 25. εκφρων ... παιδιον ... ακριβια ... απαγγελω
 27. εις τον αιωνα ... εξελειπον

αὐτοῦ οὐκ ἔβλιψεν, καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσι τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
 29 ²⁹ καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψε καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν
 30 ἀγαθῶν αὐτοῦ. ³⁰ ψυχὴν παντὸς ζώου ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς
 αὐτὴν ἡ ἀποστροφή αὐτῶν.

XVII.

Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐ-
 3 τὴν. ² ἡμέρας ἀριζμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
 3 τῶν ἐπ' αὐτῆς. ³ καὶ ἑαυτοὺς ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχύν, καὶ κατ' εἰκόνα αὐ-
 4 τοῦ ἐποίησεν αὐτούς. ⁴ καὶ ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκός, καὶ
 6 κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν. ⁶ διαβούλιον καὶ γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμούς,
 7 ὥτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανοεῖσθαι αὐτοῖς. ⁷ ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν
 8 αὐτούς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς. ⁸ ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ
 10 ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ
 9 ὄνομα ἁγιασμοῦ ἀνέσουσιν, ⁹ ὅνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 11 ¹¹ προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην, καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς.
 12 ¹² διαθήκην αἰῶνος ἔστισε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐ-
 13 τοῖς. ¹³ ¹⁵ μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, καὶ δόξαν φωνῆς αὐτῶν
 14 ἤκουσε τὸ οὖς αὐτῶν. ¹⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου,
 15 καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἐκάστω περὶ τοῦ πλησίον. ¹⁵ αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον
 17 αὐτοῦ διὰ παντός, οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ¹⁷ ἐκάστω ἔπει
 19 κατέστησεν ἡγούμενον, καὶ μερὶς κυρίου Ἰσραὴλ ἐστίν. ¹⁹ ἅπαντα τὰ ἔργα
 αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεγεῖς ἐπὶ τὰς
 20 ὁδοὺς αὐτῶν. ²⁰ οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ
 22 ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐναντὶ κυρίου. ²² ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ,
 23 καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει. ²³ μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ
 ἀνταποδώσει αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώ-
 24 σεται. ²⁴ πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπο-
 25 μονήν. ²⁵ ἐπιστράφη ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας, δεήσθη κατὰ πρόσωπον
 26 καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα. ²⁶ ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεψε ἀπὸ ἀδι-
 27 κίας, καὶ σφόδρα μίσησεν βδελύγμα. ²⁷ ὑψίστω τίς αἰνέσει ἐν ἄβδου ἀντὶ ζών-
 28 των καὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνδομολόγησιν; ²⁸ ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος
 29 ἀπόλλυται ἐξομολόγησις. ζῶν καὶ ὑγιὲς αἰνέσει τὸν κύριον. ²⁹ ὡς μεγάλη ἡ
 30 ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου, καὶ ἐξίλασμός τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ' αὐτόν. ³⁰ οὐ
 γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
 31 ³¹ τί φωτεινότερον ἥλιου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει, καὶ πονηρὸς ἐνδυμηθήσεται
 32 σάρκα καὶ αἷμα. ³² δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται, καὶ οἱ ἄν-
 θρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

XVIII.

2 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισε τὰ πάντα κοινῇ. ² κύριος μόνος δικαιο-
 4 βήσεται. ³ οὐδὲν ἐξεποίησεν ἐξαγγεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ τίς ἐξιχνιάσει τὰ

28. ἐξεβλίψεν 29. ἐπὶ τὴν γῆν XVII. 3. εἰκόνα εαυτοῦ 4. οὐ καὶ
 primum 8. καὶ ἔθηκεν 9. ἵνα διηγῶνται 11. ἐκληροδ. αὐτοὺς 12. δια-
 13. C μεγαλίων ... AC ἰδον ... C φωνῆς αὐτοῦ 15. αἱ οδ.
 αὐτοῦ ... C ἐνωπίον αὐτοῦ ... οφθαλμ. αὐτῶν 19. AC πάντα ... ἔργα
 αὐτοῦ ... οἱ οφθ. αὐτῶν 23. κεφαλ. αὐτοῦ ... C ἀνταποδώσει in line
 24. C τοῖς μετανοοῦσιν ... C ἐκλείποντας 25. C ἐπιστρέψον 26. C ἐπα-
 27. AC οὐ καὶ ζωντων ... ed. rom. αδου; εἰ ἀνδομολογησιν. 30. ο
 υἱος 31. πονηρον ... AC σαρξ 32. καὶ ἀνθρώποι XVIII. 4. AC οὐδεν
 ... AC ἐξιχνεύσει

μεγαλεία αὐτοῦ· ⁵ κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμῆσεται· καὶ τίς ⁶ προσθήσει ἐκδιηγῆσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ· ⁷ οὐκ ἔστιν ἐλαττώσαι οὐδέ πρὸς- ⁸ θεῖναι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐχιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου· ⁹ ὅταν συντελέσῃ ¹⁰ ἄνθρωπος τότε ἄρχεται, καὶ ὅταν παύσῃται τότε ἀπορηθήσεται· ¹¹ τί ἄνθρω- ¹² πος καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ· τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ· ¹³ ἀρχιμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου πολλὰ ἔτι ἑκατόν· ¹⁴ ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ ¹⁵ 9 10 θαλάσσης καὶ ψήφος ἄμμου, οὕτως ὀλίγα ἔτι ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος· ¹⁶ διὰ τοῦτο ¹⁷ 11 ἐμακροθύμησε κύριος ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ¹⁸ εἶδε καὶ ἐπέγνων τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρὰ, διὰ τοῦτο ἐπλήθυνε ¹⁹ 12 τὸν ἐξίλασμόν αὐτοῦ· ²⁰ ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἔλεος δὲ κυ- ²¹ 13 ρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ· ²² τοὺς ἐκδεχομένους παιδεῖαν ἔλεει, καὶ τοὺς ²³ 14 κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ· ²⁴ τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον, ²⁵ 15 καὶ ἐν πάσῃ δόσει λυπὴν λόγων· ²⁶ οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος· οὕτως ²⁷ 16 κρείσσων λόγος ἢ δόσις· ²⁸ οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν, καὶ ἀμφοτέρω ²⁹ 17 παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ· ³⁰ μωρὸς ἀχαρίστως ὀνειδιεῖ, καὶ δόσις βασκάνου ³¹ 18 ἐκτρίχει ὀφθαλμούς· ³² πρὶν ἢ λαλῆσαι μάνθανε, καὶ πρὸ ἀφρόστιας θρα- ³³ 19 πεύου· ³⁴ πρὸ κρείσεως ἐξέταξε σεαυτὸν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὐρήσεις ἐξί- ³⁵ 20 λασμόν· ³⁶ πρὶν ἀφρόσθησαι σε ταπεινώσῃ, καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων ³⁷ 21 δεῖξον ἐπιστροφὴν· ³⁸ μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαιρῶς, καὶ μὴ ³⁹ 22 μέλινῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι· ⁴⁰ πρὶν εὐξασθαι ἐτοίμασον σεαυτὸν, καὶ ⁴¹ 23 μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον· ⁴² μνησθῇτι θυμοῦ ἐν ἡμέραις ⁴³ 24 τελευτῆς, καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου· ⁴⁴ μνησθῇτι και- ⁴⁵ 25 ρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησιονῆς, πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλούτου· ⁴⁶ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρὸς, καὶ πάντα ἐστὶ ταχινὰ ἔναντι ⁴⁷ 26 κυρίου· ⁴⁸ ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται, καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρ- ⁴⁹ 27 τῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας· ⁵⁰ πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν, καὶ τῷ εὐρόντι ⁵¹ 28 αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν· ⁵² συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο, καὶ ⁵³ 29 ἀνωμύβρησαν παροιμίας ἀκριβεῖς· **ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ.** ⁵⁴ ὅπισω τῶν ἐπι- ⁵⁵ 30 θυμῶν σου μὴ πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κωλύου· ⁵⁶ ἐὰν χορηγῇ- ⁵⁷ 31 σῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας, ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου· ⁵⁸ μὴ ⁵⁹ 32 εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μὴδὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς· ⁶⁰ μὴ ⁶¹ 32 33 γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ, καὶ οὐδὲν σοὶ ἐστὶν ἐν μαρσυντεῖῳ.

XIX.

¹ Ἐργάτης μέζουσος οὐ πλουτισθήσεται, ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μι- ² χρόν πεσεῖται· ³ οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσι συνετούς, καὶ ὁ κολλῶμενος ⁴ πόρναις τολμηρότερος ἔσται· ⁵ σῆτες καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν, ⁶ 3 καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται· ⁷ ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ, καὶ ὁ ⁸ 4 ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει· ⁹ ὁ εὐφραινόμενος καρδίᾳ κατα- ¹⁰ 5 γνωστήσεται, ¹¹ καὶ ὁ μισῶν καλίαν ἐλαττονοῦται κακίᾳ· ¹² μὴδέποτε δευτερώ- ¹³ 6 7

4. C τα μεγαλια του κυριου 5. C εργα pro ελεη 6. C* ελαττουσθαι 7. συντελεσει α. τ. ερχεται ... AC απορρηθησεται 40. C εν ημεραις 42. ιδεν ... *τ. καταστρ. αυτου 43. C om και ante επιστρεφων ... C το π. αυτων 44. AC παιδιαν ελεα 45. C λογω 47. ουχ ιδου 20. λασμον 23. C ευξασθαι σε ... C γεινου 24. C** εν ημερα ... C εν επιστροφη 25. μνησθ. κατα καιρον λ. εν ημεραις πλ. 27. om και 29. C ανωμβρω- σαν ... *εν παροιμιας ... C** om (vdttr) εγκρατ. ψυχης 30. μη κωλυου 31. εαν ευδοκησεις τη ... ποιησεις επιχαρμα 32. μη προσδενης συμβο- λης, C μηδε προσδενης συ συμβολη 33. AC δανισμου ... AC μαρσιππω XIX. 1. C ο εξουθενων 2. C τολμηρος 3. AC σπητη και σκωλ. 4. C ενπιστευων 6. ελαττον. καρδια

8 σης λόγον, καὶ οὐδὲν σοι οὐ μὴ ἐλαττωνῶν, ⁹ ἐν φίλῳ καὶ ἐν ἐχθρῷ μὴ
 9 διηγοῦ, καὶ εἰ μὴ ἐστὶ σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε. ¹⁰ ἀκήκοας γὰρ σου καὶ
 10 ἐφυλάξατό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε. ¹¹ ἀκήκοας λόγον, συναποθάνει
 11 σοι. θάρσει, οὐ μὴ σε ῥήξει. ¹² ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρός, ὡς
 12 ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα. ¹³ βέλος πεπηγὸς ἐν μὲρσιν σαρκός, οὕτως
 13 λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ. ¹⁴ ἐλεγξον φίλον, μὴ ποτε οὐκ ἐποίησεν, καὶ εἴ τι
 14 ἐποίησε, μὴ ποτε προσῶν. ¹⁵ ἐλεγξον τὸν φίλον, μὴ ποτε οὐκ εἶπε, καὶ εἴ
 15 εἶρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ. ¹⁶ ἐλεγξον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
 16 καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πείσσει. ¹⁷ ἔστιν ὀλισθαίνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς, καὶ τίς
 17 οὐχ ἡμάρτησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ; ¹⁸ ἐλεγξον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλῆ-
 18 σαι, καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου. ¹⁹ πᾶσα σοφία φόβος κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ
 19 σοφίᾳ ποιήσεις νόμον. ²⁰ καὶ οὐκ ἔστι σοφία πονηρίας ἐπιστήμη, καὶ οὐκ ἔστιν
 20 ὅπου βουλή ἁμαρτωλῶν φρόνησις. ²¹ ἔστι πονηρία καὶ αὕτη βδελύγμα, καὶ
 21 ἔστι ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ. ²² χρειττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφορος
 22 ἢ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον. ²³ ἔστι πανουργία ἀκριβὴς
 23 καὶ αὕτη ἄδικος, καὶ ἔστι διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφῶναι κρίμα. ²⁴ ἔστι πο-
 24 νηρευόμενος συγκεχυρῶς μελανία, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλου. ²⁵ συγ-
 25 κρύ-
 26 φων πρόσπων καὶ ἑτεροκωφῶν, ὅπου οὐκ ἐπεγνωσθή προφθάσει σε. ²⁷ καὶ
 27 ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν, ἐὰν εὖρην κακοποιήσῃ.
 28 ²⁸ ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνὴρ, καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπι-
 29 γνωσθήσεται νοτήμων. ³⁰ στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων καὶ βήματα
 30 ἀνδρώπου ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ. (20, 1.) ἔστιν ἐλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν
 ὠρατός, καὶ ἔστι σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.

XX.

2 ² Ὡς καλὸν ἐλέγξει ἡ ψυχοῦσθαι, καὶ ὁ ἀνθρωπολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως
 3 κωλυθήσεται. ⁴ ἐπιθυμία εὐνοῦχος ἀποπαρθενῶσα νεάνιδα, οὕτως ὁ ποιὼν ἐν
 4 βίᾳ κρίματα. ⁵ ἔστι σιωπῶν εὐρισκόμενος σοφός, καὶ ἔστι μισητὸς ἀπὸ πολ-
 5 λῆς λαλιᾶς. ⁶ ἔστι σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν, καὶ ἔστι σιωπῶν εἰδώς
 6 καιρὸν. ⁷ ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ, ὁ δὲ λαλιστής καὶ ἄφρων
 7 ὑπερβήσεται καιρὸν. ⁸ ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζό-
 8 μενος μισηθήσεται. ⁹ ἔστιν εὐδοκία ἐν καχοῖς ἀνδρὶ, καὶ ἔστιν εὐρέμα εἰς
 9 ἐλάττωσιν. ¹⁰ ἔστι δόσις ἢ οὐ λυσitelήσει σοι, καὶ ἔστι δόσις ἣς τὸ ἀνταπό-
 10 δομα διπλοῦν. ¹¹ ἔστιν ἐλάττωσις ἐνεκεν δόξης, καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως
 11 ἦρε κεφαλὴν. ¹² ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου καὶ ἀποτινύνων αὐτὰ ἐπτα-
 12 πλάσιον. ¹³ ὁ σοφὸς ἐν λόγῳ ἑαυτὸν προσφιλεῖ ποιήσει, χάριτες δὲ μωρῶν ἐκ-
 13 χυθήσονται. ¹⁴ δόσις ἄφρονος οὐ λυσitelήσει σοι, οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
 14 ἀνδρὶ ἐνὸς πολλοί. ¹⁵ ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσαι, καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα
 αὐτοῦ ὡς κήρυξ. σήμερον θανεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσῃ, μισητὸς ἀνθρώπος

7. C ουδεν ... ελαττωνηθη 8. AC και εχθρω 9. C σου γαρ ... (μα-
 σησει) 10. C συναποθανειτω ... θαρση 12. C πεπηγως 13. C ελεγχον ...
 C και η τι ... οτι και ει τι usque προσω 14. οτι ελεγε usque ειπε ... C*
 ελεγχον ει C τον πλησιον ... AC και η ειρηκεν ... δευτερωσει 15. C* ελεγχον
 16. ολισθανων ... AC ημαρτεν (17. C νομον) 20. C παρα κυριον pro φοβ.
 κυρ. ... AC** ποιησεις 22. AC οτι οπου 24. C χριστων ... εν συνεσει
 pro εν φρονησει 26. C πληρεις 27. C εγνωσθη 28. κακοποι. σε 29. C*
 και απο ορασεως 30. C βημα ... AC αναγγελει ει C add σοι ... τα περι
 εμου (20, 4.) C σιωπων in rasura habet XX. 2. C κωλυθησεται 4. C
 αποπαρθενωσεν 7. αφρων pro αφρων 8. λογον ... ο εξουσιαζομενος 9.
 ευωδια 11. εστιν ελαττων 12. ο αγοραζων ... αποτηνυνων 13. εν λο-
 γοις ... *προσφιλην 15. θανει x. κυρ. αποτισει

ὁ τοιοῦτος. ¹⁶ μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος, καὶ οὐκ ἔστι χάρις τοῖς 16
ἀγαθοῖς μου· οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι γλώσση. ¹⁷ ποσάκις καὶ ὅσοι 17
καταγελάσσονται αὐτοῦ; ¹⁸ ὀλίσιμα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης, 18
οὕτως πτώσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἦξει. ¹⁹ ἄνθρωπος ἄχαρις, μύθος ἄκαιρος· 19
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδεδειχθήσεται. ²⁰ ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκι- 20
μασθήσεται παραβολή, οὐ γὰρ μὴ εἴπη αὐτὴν ἐν·καιρῷ αὐτῆς. ²¹ ἔστι κω- 21
λυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγί-
σεται. ²² ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην, καὶ ἀπὸ ἄφρονος 22
προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν. ²³ ἔστι χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ, καὶ 23
ἐκτίσαστο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. ²⁴ μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψευδός, ἐν 24
στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδεδειχθήσεται. ²⁵ αἰρετὸν κλέπτῃς ἢ ὁ ἐνδεδειχζών 25
ψευδεῖ, ἀμφοτέροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν. ²⁶ ἡδὺς ἀνθρώπου ψευδοῦς 26
ἀτιμία, καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδεδειχῶς. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ.
²⁷ ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προσέξει ἑαυτὸν, καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγί- 27
σταῖσιν. ²⁸ ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρέσκων 28
μεγιστᾶσιν ἐξέλδεται ἐδικίαν. ²⁹ ξέναν καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σο- 29
φῶν, καὶ ὡς φιδὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς. ³⁰ σοφία κεκρυμμένη 30
καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ³¹ κρείσσων ἄνθρωπος 31
ἀποκρυπτῶν τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρυπτῶν τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

XXI.

Τέκνον ἡμαρτες, μὴ προσεῖς μηκέτι, καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεή-
σητι. ² ὡς ἀπὸ προσώπου θφους φεύγει ἀπὸ ἁμαρτίας· ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, 2
δήξεται σε· ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς, ἀνακρούντες ψυχὰς ἀνθρώ-
πων. ³ ὡς ῥομφαία δίτομος πᾶσα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴσσις. 3
⁴ καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι πλοῦτον, οὕτως οἶκος ὑπερφηφάνου ἐρη- 4
μωθήσεται. ⁵ δέσθις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὧτίων αὐτοῦ, καὶ τὸ κρίμα 5
αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται. ⁶ μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἔχνει ἁμαρτωλοῦ, καὶ ὁ 6
φοβούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ. ⁷ γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν 7
γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτόν. ⁸ ὁ οἰκοδομῶν τὴν 8
οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις· ὡς ὁ συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους· εἰς
χειμῶνα. ⁹ στυπνέειον συνηγμένον συναγωγῇ ἀνομίαν, καὶ ἡ συντέλεια αὐτοῦ 9
φλῶξ πυρός. ¹⁰ ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὠμαλισμένη ἐκ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ αὐ- 10
τῆς βόδρος ἄδου. ¹¹ ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐνομήματος αὐτοῦ, 11
καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία. ¹² οὐ παιδευσθήσεται ὃς οὐκ ἔστι πανοῦρ- 12
γος· ἔστι πανουργία πληθύνουσα πακράν. ¹³ γνῶσις σοφῶν ὡς κατακλυσμός 13
πληθυνθήσεται, καὶ ἡ βουλή αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς. ¹⁴ ἔγκρατα μωροῦ ὡς ἀγ- 14
γείον συντετριμμένον, καὶ πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσῃ. ¹⁵ λόγον σοφῶν ἐὰν 15
ἀκούσῃ ἐπιστήμων, αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει· ἤκουσεν ὁ σπα-
ταλῶν καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὅπως τοῦ νώτου αὐτοῦ.
¹⁶ ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὀδῷ φορτίον, ἐπὶ δὲ χεῖλους συνετεοῦ εὐρεθήσεται 16
χάρις. ¹⁷ στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ 17
διανοηθήσεται ἐν καρδίᾳ. ¹⁸ ὡς οἶκος ἡφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία, καὶ 18
γνῶσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι. ¹⁹ πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ 19

16. om μοι 22. απολλυει pro απολει 25. om η̄ ὁ 26. ψευδος
27. προσαξει 28. θειμωνιαν ... αδικιας 29. αποτρεμει 31. κριττων
XXI. 3. καὶ τῇ πληγῇ 4. υπερφηφανων 6. ελεγμων ... τον θρον 7. ολι-
σθαιεν 8. ως συναγων τους λιθους αυτου 9. στυπνιον ... εισαγωγή
10. επ εσχατων 12. AC εστιν δε ... ** παιδιαν 13. C η βουλη αυτων
14. A ως αγγιον, C αγγιον omisso ως 15. οπισω των ωτων αυτου 16. C
φ** ρητιον ... om χαρις 17. AC διανοηθησονται 19. C εν πασιν ...
ανωμα του παιδιου pro ανση. παιδεια (C παιδια)

20 ὡς χειροπέδα ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς. ²⁰ μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ,
 21 ἀνὴρ δὲ πανθυργὸς μόλις ἡσυχῇ μειδιᾷ. ²¹ ὡς κόσμος χρυσοῦ φρονίμῳ
 22 παιδεῖα, καὶ ὥς χλιδῶν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ. ²² πούς μωροῦ ταχύς εἰς οὐσίαν,
 23 ἀνδρῶπος δὲ πολυτερεὶς αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου. ²³ ἄφρων ἀπὸ θύρας
 24 παρακύπτει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται. ²⁴ ἀπαιδευσία
 25 ἀνδρώπου ἀποδοῦναι παρὰ θύραν, ὃ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμία. ²⁵ χεῖλη
 26 ἁλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται, λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται.
 27 ²⁷ ἐν τῷ καταρῶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
 28 ²⁸ μελύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψευδίζων, καὶ ἐν παροουσίᾳ μισθιθήσεται.

XXII.

Αἰθῶ ἡρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὁκνηρός, καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ
 2 αὐτοῦ. ² βολβίτῳ κοπρίων συνεβλήθη ὁκνηρός, πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκ-
 3 τινάξει χεῖρα. ³ αἰσχύνῃ πατὴρ ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου, θυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλατ-
 4 τώσει γίνεται. ⁴ θυγάτηρ φρονίμη κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἡ καται-
 5 σχύνουσσα εἰς λύπην γεννήσαντος. ⁵ πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεία,
 6 καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτίμασθήσεται. ⁶ μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις,
 7 μάστιγες καὶ παιδεῖα ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας. ⁷ συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδά-
 8 σκων μωρόν, ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βαθείας ὕπνου. ⁸ διηγούμενος νυστά-
 9 ζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ Τί ἐστιν; ⁹ ἐπὶ νεκρῷ
 10 κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ φῶς, καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπε γὰρ σύνεσις. ¹⁰ ἥδιον
 11 κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ ὅτι ἀνεπαύσατο, τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωὴ πο-
 12 νηρά. ¹² πένθος νεκροῦ ἐπὶ τὰς ἡμέρας, μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι
 13 τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ¹³ μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον, καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ
 14 πορεύου· φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ
 15 ἐντιναγμῷ αὐτοῦ. ¹⁵ ἐκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐυρήσεις ἀπάκαυσιν, καὶ οὐ μὴ
 16 ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ. ¹⁶ ὑπὲρ μόλυβδον τί βαρυνθήσεται, καὶ τί
 17 αὐτῷ ὄνομα ἀλλ' ἢ μωρός; ¹⁷ ἄμμον καὶ ἄλα καὶ βῶλον σιδήρου εὐκοπον
 18 ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνθρωπον ἀσύνετον. ¹⁸ ἱμάντωσις ξυλινὴ ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδό-
 19 μῃν· ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται, οὕτως καρδία ἐστηρικμένη ἐπὶ διανοῇ.
 20 δάκρυα, καὶ ὁ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει ἀσθήτην. ²⁰ βάλλων λίθον ἐπὶ πέτεινάν
 21 ἀποσοβεῖ αὐτά, καὶ ὁ θνείδίζων φίλον διαλύσει φίλιον. ²¹ ἐπὶ φίλον ἐάν σπά-
 22 σθῃς ῥομφαίαν μὴ ἀπειλῆσθῃς, ἔστι γὰρ ἐπάνοδος. ²² ἐπὶ φίλον ἐάν ἀνολεῖς
 στόμα, μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστι γὰρ διαλλαγὴ· πλὴν θνείδισμου καὶ ὑπέρηφανίας

20. AC την φωνην αυτου ... AC μηδιασει 24. AC χρυσους ... AC
 παιδια ... χλιδων, C* χελιδων 24. C παρα θυρας ... AC ατιμιαν 25. C
 βαρυνθησονται 26. καρδ. δε φρονιμων 27. καταρασασθαι ... ασεβην, C
 τον ασεβη ... την ψυχ. αυτου 28. C και ου εαν παροικησει XXII. 2. κο-
 πριω ... C εκτιναξει 5. η θρησκια 6. AC μαστιγ. δε και παιδια 7. βα-
 θεου, C βαθεος 11. AC εξελειπεν bis (ed. rom. om εξελικτε γαρ αντε φως)
 ... AC ανσεστιν ... AC ιδιον ... του γαρ μωρου, C του μωρου ... A (item
 C* vdr) om η 12. αντιναγματι ... κηδιασθης ... C υπονοια
 14. AC μολιβον (A viliose βολιβον?) 15. σιδηρον 16. ** ενδεδε-
 μενη post οικοδ. pon. (*om) ... συσεισμω, C συσισμω 17. επι διανοια
 18. AC γαλικες ... ου μη υπομενουσιν, C ουκ υπομινουσιν 19. οφθαλ-
 μους

καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς· δόλλας, ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς φίλος. ²³ πῶστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς 23 αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇ· ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ, ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς. ²⁴ πρὸ πυρὸς ἀτιμῆς καίμενον καὶ καπνός, οὕτως 24 πρὸ αἱμάτων λοιδορίας. ²⁵ φίλον σκεπάζσαι οὐκ αἰσχυνθήσῃαι, καὶ ἀπὸ προσώ- 25 πον αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ, ²⁶ καὶ εἰ κακὰ μοι συμβῇ δι' αὐτόν, πᾶς ὁ ἀκούων 26 φυλάσσεται ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷ τίς δώσει μοι ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν καὶ ἐπὶ τῶν 27 χειλῶν μου σφραγιδα πανούργου, ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;

XXIII.

Κύριε, πάτερ καὶ θέοποτα ζωῆς μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐ-
τῶν, μὴ ἀφῆς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. ¹ τίς ἐπιστήσῃ ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου 2
μάστιγας, καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδεῖαν σοφίας, ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμα-
σί μου μὴ φέισονται, καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, ³ ὅπως μὴ 3
πληθύνωσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσι, καὶ πεσοῦμαι
ἐναντι τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἐπιχαρεῖται μοι ὁ ἐχθρὸς μου. ⁴ κύριε, πάτερ καὶ 4
θεέ ζωῆς μου, μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῶς μοι, ⁵ καὶ ἐπιβύμιαν ἀπόστρε- 5
ψον ἀπ' ἐμοῦ. ⁶ κοιλίας ὀρεῖς καὶ συνουσιασμός καὶ καταλαβέτωσάν με, 6
καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῶς με. ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ. ⁷ παιδεῖαν 7
στόματος ἀκούσατε τέκνα, καὶ ὁ φυλάσσων εὐ μὴ ἄλλῳ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐ-
τοῦ. ⁸ καταλειφθήσεται ἁμαρτωλός, καὶ λοιδορὸς καὶ ὑπερήφανος σκανδα- 8
λισθήσονται ἐν αὐτοῖς. ⁹ ὀρκῷ μὴ εἰσίσῃς τὸ στόμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ 9
ἁγίου μὴ συνεδισθῇς. ¹⁰ ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς ἀπὸ μώ- 10
λωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται, οὕτως καὶ ὁ ὁμνῶν καὶ ὀνομαζῶν διὰ παντός
ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ. ¹¹ ἀνὴρ πολυόρκος πλησθήσεται ἀνομίας, 11
καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ· ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία
αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ὑπεριδῇ, ἥμαρτε δις ὡς· καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν,
οὐ δικαιωθήσεται, πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ. ¹² ἔστι λέξις 12
ἀντιπεριβεβλημένη θανάτῳ, μὴ εὐρεθῇτω ἐν κληρονομίᾳ Ἰακώβ· ἀπὸ γὰρ
ἐυσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται.
¹³ ἀπαιδευσίαν ἀσυρῇ μὴ συνεβίβῃς τὸ στόμα σου· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος 13
ἁμαρτίας. ¹⁴ μνησθήτη πατὴρ καὶ μητὴρ σου, ἀνὰ μέσον γὰρ μεγιστάνων 14
συνεδρεύεις· μὴ ποτ' ἐπαλάτῃ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τῷ ἐπιστῶν σου μωραν-
θῇς, καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου κατα-
ράσῃ. ¹⁵ ἄνθρωπος συνεπιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις 15
αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευσθῇ. ¹⁶ δύο εἰδὼ πληθύνουσιν ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον 16
ἐπάξει ὀργήν· ψυχὴ θερμὴ ὥς πῦρ καιόμενον, οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν κατα-
ποθῇ· ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ μὴ καύσῃται ἕως ἂν
ἐκκαύσῃ πῦρ. ¹⁷ ἄνθρωπῳ πόρνω πᾶς ἄρτος ἡδύς, οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν 17
τελευτήσῃ. ¹⁸ ἄνθρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, λέγων ἐν τῇ ψυχῇ 18
αὐτοῦ Τίς με ὀρᾷ; σκότος κύκλω μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσι, καὶ οὐ-
δεὶς με ὀρᾷ, τί εὐλαβούμαι; τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψι-

22. πας ο φίλ. 23. ἵνα ἐπὶ τοῖς αγ. αὐτ. ευφρανθῇς συ 26. συμβε-
βηκεν ... πας ακουων 27. δώσει ἐπὶ στοματι μου ... πανουργων XXIII.
1. πατηρ x. θεος ζωης ... εγκαταλειπης ... και μη αφης 2. επιστηση
... παιδιας ... φισωνται 3. πληθυνωσιν 6. αναιδη ... οτι παιδεια στο-
ματος 7. παιδιαν ... εν τ. χειλ. αὐτ. cum καταλειφθ. conig. 8. αμαρτω-
λος c. seqq. conig. 9. ονομασ. του υψιστου 10. και ο ονομαζων δ. παντ.
το ονομα κυριου απο αμαρτ. 11. υπεριδη 14. πατρος σου ... μη ποτε
... οτι καταραση 16. πληθυνωσιν ... ed. rom. καταποθη c. seqq. conig.
18. ανθρωπ. πορως παραβ. α. τ. κοιτης αυτου ... λεγων τη ... τινα ευλαβουμαι

19 στος· ¹⁹καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
 20 καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη. ²⁰πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται
 21 αὐτῷ, οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι. ²¹οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκ-
 22 δικηθήσεται, καὶ οὐ οὐχ ὑπενόησε πιασθήσεται. ²²οὕτως καὶ γυνὴ κατα-
 23 λιπούσα τὸν ἄνδρα καὶ παριστώσα κληρονόμον ἐξ ἄλλοτρίου· ²³πρῶτον μὲν
 γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπειρίσθη, καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα ἑαυτῆς ἐπιλημμένης,
 καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη, ἐξ ἄλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν·
 24 αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπασκοπῇ ἔσται·
 25 οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐ δώσουσι
 26 καρπόν· ²⁶καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδος αὐ-
 27 τῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται· ²⁷καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες ὅτι οὐδὲν
 κρεῖττον φόβου κυρίου, καὶ οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.

XXIV.

ΑΙΝΕΣΙΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχῆσεται.
 2 ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ ἔσται δυνάμει αὐτοῦ καυ-
 3 χήσεται· ³Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς ὁμίχλη κατεκάλυψα
 4 γῆν· ⁴Ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα, καὶ ὁ θρόνος μου ἐν σὺλῳ νεφέλης·
 5 ὕψος οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα· ⁶ἐν
 κύμασι θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνεϊ ἐκτίσθαι
 7 μὲν· ⁷μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα, καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐ-
 8 λισθήσομαι· ⁸τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἀπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέ-
 παυσε τὴν σκηνήν μου καὶ εἶπεν· Ἐν Ἰακώβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ
 9 κατακληρονομήθητι· ⁹πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς ἔκτισέ με, καὶ ἕως αἰῶνος
 10 οὐ μὴ ἐκλίπω· ¹⁰ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα, καὶ οὕτως ἐν
 11 Σιών ἐστηρίχθην· ¹¹ἐν πόλει ἡγαπημένη ὁμοίως με κατέπαυσε, καὶ ἐν Ἰε-
 12 ρουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου· ¹²καὶ ἐβρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξαμένῳ, ἐν μερίδι·
 13 κυρίου κληρονομίας αὐτοῦ· ¹³ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ὡς
 14 φυτὰ ῥόδου ἐν ὄρεσιν Ἀερμών· ¹⁴ὡς φοινὴ ἀνυψώθην ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ ὡς
 κυτὰ ῥόδου ἐν Ἱερριῶ· ¹⁵ὡς εἰλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ, καὶ ἀνυψώθην ὡς
 15 πλάτανος· ¹⁵ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλθος ἀρωμάτων δέδωκα ὁσμὴν, καὶ
 ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ διέδωκα εὐωδίαν, ὡς χαλβάνη καὶ ὄνη καὶ στακτή, καὶ
 16 ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ· ¹⁶Ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου, καὶ
 17 οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος· ¹⁷Ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλαστήσασα
 19 χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου· ¹⁹προσελθετε πρὸς με
 20 οἱ ἐπαυμοῦντές μου, καὶ ἀπὸ τῶν γεννημάτων μου ἐμπλήσθητε· ²⁰τὸ γὰρ
 μνημόσυνόν μου ὑπὲρ μελὶ γλυκύ, καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μελίτος κηροῦ·
 21 ἐσθλόντες με ἔτι πεινάσουσι, καὶ οἱ πίνοντες με ἔτι διψήσουσιν· ²²ὁ
 ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτή-
 23 σουσιν· ²³ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου, νόμον ὃν ἐνετείλατο

49. κατανοοῦντες ἀποκρυφα 20. τελεσθῆναι 24. καὶ ὅς οὐχ ὑπεν.
 κολασθῆσεται 22. καταλείπουσα 23. ὑψίστω ... ἀνδρα αὐτῆς ... καὶ ἐξ
 ἄλλοτρ. 25. οὐκ οἰσουσιν καρπὸν 26. καταλείψις XXIV. σοφίας αἰνε-
 σις 4. ἐμμεσῶ ... καυχῶνται 3. ὁμίχλην 7. ἐζητήσα ἀναπαύσιν ...
 ed. rom. τινός 8. om Ἐν ... κληρονομήθητι 9. ἀπαρχὴν ... ἐως αἰῶνων
 ... ἐκλείπει 10. ἐλειτούργουν 11. ἐξουσίαν μου 13. ἐν ὄρει 14. καὶ ὡς
 εἰλαία 15. δέδωκα pro διέδωκα ... καὶ ὡς χαλβανη 16. ἐγὼ δε ὡς τερε-
 μινθος 17. ἐβλαστήσα 19. προσελθετε ... γεννημάτων 20. ὑπερ το μελι
 το γλυκυ ... μελίτος καὶ κηριου 21. ἐσθλόντες 23. ἐνετείλατο ἡμιν

Μωυσης, κληρονομίαν συναγωγαις Ἰακώβ· ²⁵ ὁ πιπλῶν ὡς Φεισῶν σοφίαν, καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων· ²⁶ ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν, καὶ ²⁶ ὡς Ἰορδάνης ἐν ἡμέραις θέρσεως· ²⁷ ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδείαν, ὡς Γηὼν ²⁷ ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ. ²⁸ οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν, καὶ οὕτως ὁ ²⁸ ἔσχατος οὐκ ἐξίχνιασεν αὐτήν· ²⁹ ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπιληθύνθη διανόημα ²⁹ αὐτῆς, καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης. ³⁰ κἀγὼ ὡς διωρυξ ἀπὸ ³⁰ ποταμοῦ, καὶ ὡς ὑγραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον· ³¹ εἶπα Ποτιῶ μου τὸν ³¹ κῆπον, καὶ μεθίσσω μου τὴν πρασίαν· καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διωρυξ εἰς ποταμόν, καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν. ³² ἔτι παιδείαν ὡς ὄρσρον ³² φωτιῶ, καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν· ³³ ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ³³ ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω αὐτήν εἰς γενεὰς αἰώνων. ³⁴ ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ³⁴ ἐκοίτασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.

XXV.

Ἐν τρισὶν ὥρασις τὴν καὶ ἀνέστην ὥραία ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων· ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλία τῶν πλησίων, καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι. ² τρία δὲ εἶδεν ἐλπίσθη ἡ ψυχὴ μου καὶ προσώχρισσα σφόδρα ² τῇ ζωῇ αὐτῶν· πτωχὸν ἐπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην, γέροντα μοιχρὸν ἐλαττούμενον συνέσει. ³ ἐν νεότητι οὐ συναγέοχας, καὶ πῶς ἂν εὐρίοις ἐν τῷ ³ γήρα σου; ⁴ ὡς ὥραϊον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγινώσκει βουλήν· ⁴ ⁵ ὡς ὥραϊα γέροντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις διανόημα καὶ βουλὴ· ⁶ στέ- ⁵ 6 φανος γέροντων πολυπειρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου. ⁷ ἐννέα ⁷ ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης· ἄνθρωπος εὐφραίνόμενος ἐπὶ τέκνοις, ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν· ⁸ μακάριος ὁ συνοικῶν γυναῖκα συνετὴν, καὶ ὅς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὥλισθησεν, καὶ ⁸ ὅς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ αὐτοῦ· ⁹ μακάριος ὅς εὖρε φρόνησιν, καὶ ὁ διηγοῦ- ⁹ μενος εἰς ὧτα ἀκούοντων· ¹⁰ ὡς μέγας ὁ εὐρὺν σοφίαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ¹⁰ τὸν φοβούμενον τὸν κύριον· ¹¹ φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν, ὁ κρατῶν ¹¹ αὐτοῦ τίς ὁμοιωθήσεται; ¹² πᾶσαν πληγὴν, καὶ μὴ πληγὴν καρδίας· καὶ πᾶσαν ¹² πονηρίαν, καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός· ¹³ πᾶσαν ἐπαγωγὴν, καὶ μὴ ἐπαγωγὴν ¹³ μισούντων· καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν, καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. ¹⁴ οὐκ ἔστι κε- ¹⁴ 15 φαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄφως, καὶ οὐκ ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ. ¹⁵ συνοι- ¹⁵ 16 κῆσαι λένοντι καὶ δράκοντι εὐδοκήσω ἢ ἐνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς. ¹⁶ πονηρία ¹⁶ γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὄρασιν αὐτῆς, καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ¹⁷ ὡς σάκκον· ¹⁷ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσείται, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ¹⁸ ἀκούσας ἀνεστέναιε πικρά. ¹⁸ μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικὸς, κληῖρος ¹⁸ 19 ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσει αὐτῇ. ¹⁹ ἀνάβασις ἀμμώδης ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως ¹⁹ 20 γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ. ²⁰ μὴ προσπέσης ἐπὶ κάλλος γυναικὸς, καὶ ²⁰ 21 γυναικα μὴ ἐπιποθήσης. ²¹ ὀργὴ καὶ ἀναιδέεια καὶ αἰσχύνῃ μεγάλη γυνὴ ἐὰν ²¹ 22 ἐπιχόρηγῃ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ²² καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκετρωπὸν καὶ ²² 23 πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρὰ· χεῖρες παρεμῆναι καὶ γόνατα παραλελυμένα, ἥτις οὐ ²³ 24 μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. ²⁴ ἀπὸ γυναικὸς ἔρχη ἁμαρτία, καὶ δι' ²⁴ 25 αὐτὴν ἀποζήνησκομεν πάντες. ²⁵ μὴ δῶς ὕδατι διέξοδον, μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ ²⁵ 26 ἐξουσίαν· ²⁶ εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖρά σου, ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπό- ²⁶ 27

25. ο πιπλων ως φισων 27. παιδιαν 29. διανοηματα ... η βουλ. αυτου 34. ποτισω ... εγενετο μου η 32. παιδιαν ... εμφανιω 33. προφητιαν ... γενεαν XXV. 3. α εν νεοτητι ου συναγειοχας 7. εν τη καρδια μου ... απο γλωσσης 8. αναξιω εαυτου 14. και πασ. επαγωγ. 16. ευδοκησε η συνοικησαι 17. ως αρκος 21. και γυναικα εν καλλει 25. παρρησιαν pro εξουσιαν

XXVI.

Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ δι-
 2 πλάσιος. ² γυνὴ ἀνδρὶ εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρῶσει
 3 ἐν εἰρήνῃ. ³ γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθῆς, ἐν μερίδι φοβουμένων κύριον δοτῇ-
 4 σται. ⁴ πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρδίᾳ ἀγαθῇ, ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον
 5 ἵλαρόν. ⁵ ἀπὸ τριῶν εὐλαβήθη ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ
 6 ἐδεήθην· διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου, καὶ καταψευσμὸν, ὑπὲρ θά-
 7 νατον πάντα μοχθήρᾳ. ⁶ ἄλλος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίζηλος ἐπὶ γυ-
 8 ναικί, καὶ μάστιξ γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα. ⁷ βοοῦντιον σαλευόμενον γυνὴ
 9 πονηρὰ, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς ὁ δρασσομένος σκορπίου. ⁸ ὀργὴ μεγάλη γυνὴ
 10 μέθυσος, καὶ ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει. ⁹ πορνεία γυναικὸς ἐν με-
 11 τωραιοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσθήσεται. ¹⁰ ἐπὶ θυ-
 12 γατρὶ ἀδιατρέπτω στερεώσων φυλακὴν, ἵνα μὴ εὐροῦσα ἄνεσις ἑαυτῇ χρῆσται·
 13 ἀνοίξει μετὰ φέρτρην. ¹¹ ὁπλίσας ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι, καὶ μὴ θανατώσῃς ἂν εἰς σὲ πλημ-
 14 μελήσῃ. ¹² ὡς διεψὼν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίγει, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος
 15 ἀνοίξει φάρετραν. ¹³ χάρις γυναικὸς τέρπει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὅσα
 16 αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς. ¹⁴ ὅσος κυρίου γυνὴ σιγηρὰ, καὶ οὐκ ἔστιν
 17 ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς. ¹⁵ χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυντηρὰ, καὶ
 18 οὐκ ἔστι σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς. ¹⁶ ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις
 19 κυρίου, καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτοῦ. ¹⁷ λύχνος ἐκλάμ-
 20 πων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας, καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ. ¹⁸ στῦλοι
 21 χρυσοὶ ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς, καὶ πόδες ὠραῖοι ἐπὶ στέροισι εὐσταθοῦς. ²² ἐπὶ
 22 δυσὶ λελύπηται ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμὸς μοι ἐπῆλθεν· ἀνὴρ
 23 πολεμιστὴς ὑστερὼν δι' ἐνδεῖαν, καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν,
 24 ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν· ὁ κύριος ἐτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν
 25 αὐτόν. ²⁹ μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δικαιωθήσεται
 26 κἀπληγος ἀπὸ ἁμαρτίας.

XXVII.

Χάριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον, καὶ ὁ ζητῶν πληθύνει ἀποστρέψει
 2 ὀφθαλμόν. ² ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίθων παγίησεται πᾶσσαλος, καὶ ἀνὰ μέσον
 3 πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία. ³ ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου
 4 κρατήσῃ κατὰ σπουδὴν, ἐν τάχει καταστροφῆσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος. ⁴ ἐν οἰ-
 5 σματι κοσκίνου διαμένει κοπρία, οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
 6 αὐτοῦ. ⁶ γεωργίον ξύλου ἐκφάνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως λόγος ἐνθυμημάτων
 7 καρδίας ἀνθρώπου. ⁷ πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινήσῃς ἄνδρα, οὗτος γὰρ πειρασμὸς
 8 ἀνθρώπων. ⁸ ἐὰν δίκῃς τὸ δίκαιον, καταλήψῃ, καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη
 9 δόξης. ⁹ πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς
 10 ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπανήξει. ¹⁰ λέων θῆραν ἐνεδρεύει, οὕτως ἁμαρταὶ ἐρ-
 11 γαζομένους ἄδικα. ¹¹ διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία, ὁ δὲ ἄφρων ὡς
 12 σελήνην ἀλλοιοῦται. ¹² εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν, εἰς μέσον δὲ
 13 διανοουμένων ἐνδελέχιζε. ¹³ διήγησις μωρῶν προσέχισμα, καὶ ὁ γέλως αὐτῶν

XXVI. 4. καὶ ο αριθμος ... διπλασιον 2. ανδρια 3. τον κυριον 5. ηυλαβηθη καρδια μου ... προσωπ. εφοβηθην ... ed. rom. υπ. θαν. c. καταψ. conig. 7. ως δρασσομενος 8. ου μη συγκαλυψει 11. πλημμελησει 12. ανοιξει 13. τερπει ανδρα 16. οικιας αυτης 18. χρυσεως XXVII. (4. ανθρωπων) 5. δοκειμασι ... εν λογισμω 6. καρδια 7. μη επαινει 8. καταληψη 9. ομοια αυτων 10. αμαρτια 11. διτηγησ. σοφου δια 13. προσωχτισμα

ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας. ¹⁴ λαλιὰ πολυλόγου ὁρίσῃσι τρίχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ¹⁴
ἐμφοραγμὸς ὧτιών. ¹⁵ ἔκχυσις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ διαλοδορη- ¹⁵
σις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά. ¹⁶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν, καὶ ¹⁶
οὐ μὴ εὖρη φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ¹⁷ στέρεον φίλον καὶ πιστώθητι ¹⁷
μετ' αὐτοῦ· ἔάν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, οὐ μὴ καταδικάζῃς ¹⁸
ὁπίσω αὐτοῦ. ¹⁸ καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, οὕτως ¹⁸
ἀπώλεσας τὴν φίλαν τοῦ πλησίου· ¹⁹ καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπέλυ- ¹⁹
σας, οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον, καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν· ²⁰ μὴ αὐτὸν διώ- ²⁰
ξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ ἐξέφυγεν ὡς θοράκας ἐκ παγίδος. ²¹ ὅτι θραυμὰ ²¹
ἐστὶ καταδύσσει, καὶ λοιδορίας ἐστί διαλλαγῇ· ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ²²
ἀπῆλπασεν. ²² διανοήων ὀφθαλμῶ τέκναιεν κακὰ, καὶ οὐδέποτε αὐτὸν ἀποστήσει ²²
ἀπ' αὐτοῦ· ²³ ἀπέαντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεὶ στόμα σου καὶ ἐπὶ τῶν ²³
λόγων σου ἐκθαυμάσει, ὑστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ²⁴
λόγοις σου δώσει σκάνδαλον· ²⁵ πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὁμοίωσα αὐτῷ, καὶ ²⁴
ὁ κύριος μισήσῃ αὐτόν. ²⁶ ὁ βῆλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλῇ αὐτοῦ βάλλει, ²⁵
καὶ πληγὴ διόλα διελεί τραυματία. ²⁶ ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται, ²⁶
καὶ ὁ ἰσθὼν παγίδα ἐν αὐτῇ ἁλώσεται· ²⁷ ὁ ποιὼν πονηρὰ εἰς αὐτόν κυλι- ²⁷
σθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῶ πόθεν ἦκει αὐτῷ. ²⁸ ἐμπαίγμους καὶ ὀνειδισμὸς ²⁸
ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδικησις ὡς λέων ἐνεθρεύσει αὐτόν. ²⁹ παγίδι ἁλώσονται ²⁹
οἱ εὐφραίνόμενοι· πᾶσι εὐσεβῶν, καὶ ὀδυνή καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ ³⁰
θανάτου αὐτῶν. ³⁰ μῆνις καὶ ὀργὴ καὶ ταῦτά ἐστι βεβούλγματα, καὶ ἀνὴρ ³⁰
ἁμαρτωλὸς ἐγκρατής ἐσται αὐτῶν.

XXVIII.

Ἡ δὲ ἐκδικεῖται ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἐκδίκης, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
¹² κρίψει. ¹ Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐνθήσει ἐκδίκην, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
² κρίσει. ³ Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐνθήσει ἐκδίκην, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
⁴ κρίσει. ⁵ Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐνθήσει ἐκδίκην, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
⁶ κρίσει. ⁷ Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐνθήσει ἐκδίκην, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
⁸ κρίσει. ⁹ Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐνθήσει ἐκδίκην, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
¹⁰ κρίσει. ¹¹ Ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου ἐνθήσει ἐκδίκην, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δια-
¹² κρίσει.

44. ed: rom. πολιορκου ... ανωρθώσει (sic) ... ενφραγμος 17. om ου
18. του πλησιον 19. C ουτως απελυσας τον πλ. x. ουχ ευρησις α. 21. AC
τραυμα ... C μυστηριον ... AC αφηλπισεν 22. και εννευον, C ο διανευον ...
AC αυτα αποστησει et A pergit ap αυτων 23. AC γλυκanei το στομα αυτου
24. ωμοιωσα αυτοις ... εμισε αυτον, C μισε αυτ. 25. om δ ... *ελει τραυμ.
27. εις αυτα ... C om usque κυλ. 29. C 2αν. αυτου 30. C εγκρατησεται
αυτων XXVIII. 4. AC διαστηριων διαστηρισει (C -ρησει) 3. 4. ed. rom.
his in fine punctum pon. 7. AC παρειδε 9. C *om x. αν. αμαρτ. τα-
ραξ. (C**κακοι pro ταραξ.) φιλους ... εμβαλει, C εκβαλλει 10. AC και
κατα τ. στερεωσ. τ. μ. εκκ. post ουτως εκκαυθησ. pon. ... C** (κατα τ.
ισχ. usque εκκαει πυρ v. seq. rescripta) om εσται 12. AC εις σπινθηρα
... C εαν πυσσι ... AC εις αυτον ... εξελευσεται, C εξελευσονται

13 τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται. ¹³ ψῆφρον καὶ δὶγλωσσον καταρᾶσθαι, πολ-
 14 λούς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσαν. ¹⁴ γλώσσα τρίτη πολλούς ἐσάλευσε καὶ
 διέστρεψεν αὐτούς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ πόλεις ὀχυράς κατέειλε, καὶ οἱ-
 15 κίας μεγιστάνων κατέστρεψε. ¹⁵ γλώσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλε,
 16 καὶ ἐστέρησεν αὐτάς τῶν πόνων αὐτῶν. ¹⁶ ὁ προσέχων αὐτὴ οὐ μὴ εὐρῇ
 17 ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κατασκηνώσει μετ' ἡσυχίας. ¹⁷ πληγὴ μάλιστα ποιεῖ μώ-
 18 λωπας, πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ἔσθῃ. ¹⁸ πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μα-
 19 χαίρας, καὶ οὐχ ὥς οἱ πεπτωκότες διὰ γλώσσαν. ¹⁹ μακάριος ὁ σκεπασθεὶς
 ἀπ' αὐτῆς, ὅς οὐ διήλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς, ὅς οὐχ εἴλκυσε τὸν ζυγὸν
 20 αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέσθη. ²⁰ ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς
 21 σιδηροῦς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χαλκοί. ²¹ θάνατος πονηρὸς ὁ θάνα-
 22 τος αὐτῆς, καὶ λυσitelῆς μᾶλλον ὁ ἥθης αὐτῆς. ²² οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
 23 καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ κατήσονται. ²³ οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦν-
 ται εἰς αὐτήν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαθήσεται καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ. ²⁴ ἐξαποσταλῆσεται
 24 ἐπ' αὐτοῖς ὡς λέων, καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς. ²⁴ ἴδε περίφραξον
 25 τὸ κτήμα σου ἀκάνθαις, τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατὰδεσον. ²⁵ καὶ
 τοῖς λόγοις σου ποίησόν ζυγὸν καὶ σταθμόν, καὶ τῷ στόματί σου ποιήσον.
 26 Σύβαν καὶ μοχλόν. ²⁶ πρόσεχε μὴ πως ὀλισθήσῃς ἐν αὐτῇ, μὴ πέσης κατέναντι
 ἐνεδρεύοντος.

XXIX.

Ὁ ποιῶν ἔλεος δανειεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ ἐπισχύνων τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ
 2 ἐντολὰς. ² δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ
 3 πλησίον εἰς τὸν καιρόν. ³ στερέωσον λόγον καὶ πιστώσῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν
 4 παντὶ καιρῷ εὐρήσεις τὴν χρεῖαν σου. ⁴ πολλοὶ ὧς εὖρεμα ἐνόμισαν δάνος,
 5 καὶ κατέσχον πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς. ⁵ ἔως οὐ λάβῃ καταφιλήσει
 χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν. ⁶ καὶ ἐν
 καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας καὶ τὸν
 6 καιρὸν αἰτιάσεται. ⁶ ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίζεται τὸ ἥμισυ καὶ λογίζεται αὐτὸ
 ὡς εὖρεμα. ⁷ εἰ δὲ μὴ, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκτήσατο
 αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. ⁸ κατάρως καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ, καὶ ἀντὶ δόξης
 7 ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν. ⁹ πολλοὶ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν, ἀποστερηθῆναι
 8 δωρεάν εὐλαβήθησαν. ¹⁰ πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον, καὶ ἐπ' ἐλεημοσύνην
 9 μὴ παρελκύσῃς αὐτόν. ¹¹ χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πέντητος, καὶ κατὰ τὴν ἐν-
 10 δεῖαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν. ¹² ἀπόλεσον ἀργύριον δι' ἀδελφόν
 11 καὶ φίλον, καὶ μὴ ἰωδῆτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν. ¹³ ζῆς τὸν θησαυρόν
 12 σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου, καὶ λυσitelῆσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον. ¹⁴ σύγ-
 κλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμίαις σου, καὶ αὕτη ἐξελεῖται σε ἐκ πάσης
 13 κακώσεως. ¹⁵ ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δόρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ
 14 πολέμησει ὑπὲρ σοῦ. ¹⁶ ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυῆσεται τὸν πλησίον, καὶ ὁ ἀπολω-
 15 λεκῶς αἰσχύνην καταλείψει αὐτόν. ¹⁷ χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ, ἔδωκε
 16 γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ. ¹⁸ ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέπει ἁμαρτωλός, ¹⁹ καὶ
 18 ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ρυσάμενον. ²⁰ ἐγγύη πολλούς ἀπώλεσε
 κατευθύνοντας, καὶ ἐσάλευσεν αὐτούς ὡς κύμα θαλάσσης. ²¹ ἄνδρας δυνατοῦς

43. AC καταρᾶσαςθε (C -σθαι) ... απωλεσεν (15. εστερεσαν) 17. AC μωλωπα 18. C ρομφαίαις ... ο πεπτωκως 19. C ουκ ειλω. ... AC και τω δεσμοις 20. C χαλκοι 22. AC ου μη κατησονται 23. C οι καταλ. θεον εμπεσειται (sic) ... AC επαποσταλησεται αυτοις 24. C χρυσιον σου 26. ολισθης XXIX. 1. δανει ... ποιει εντολας 2. δανισον ... εις καιρον 4. παρεσχ. κοπον 5. χειρας 6. κομιεται 7. πολλοι ουν 8. επι ελεημοσυνη 10. δια αδελφον 11. η χρυσιον 12. ταμειοις 13. ολκης 14. εγκαταλειψει

ἀπώκιστε, καὶ ἐπληρήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἄλλοιτροίς. ¹⁹ ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς 19
ἐγγύνην καὶ διώκων ἐργολαβείας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις. ²⁰ ἀντιλαβοῦ τοῦ πλη- 20
σίον κατὰ δυνάμιν σου, καὶ πρόσχεε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς. ²¹ ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ 21
καὶ ἄρτος καὶ ἰμάτιον καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην. ²² κρίσεων βίος 22
πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν ἢ ἐδόσματα λαμπρὰ ἐν ἄλλοιτροῖς. ²³ ἐπὶ μικρῷ 23
καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε. ²⁴ ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καὶ οὐ παροι- 24
κῆσει οὐκ ἀνοίξει στόμα. ²⁵ ξενίεις καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ἐπὶ 25
τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ. ²⁶ Πάρελθε πάροικε κόσμησον τράπεζαν, καὶ εἴ τι ἐν 26
τῇ χειρὶ σου ψώμισόν με. ²⁷ Ἐξέλθε πάροικε ἀπὸ προσώπου δόξης, ἔπεξε- 27
νῶται μοι ὁ ἀδελφός, χρεῖα τῆς οἰκίας. ²⁸ βαρεῖα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι 28
φρόνησιν, ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.

XXX.

ΠΕΡΙ ΤΕΚΝΩΝ.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχῆσει μάστιγας αὐτῷ, ἵνα εὐφρανθῇ
ἐπ' ἐσχάτῳ αὐτοῦ. ² ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀνὰ 2
μέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχῆσεται. ³ ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρα- 3
ζηλώσει τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἐναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται. ⁴ ἐτελεύτησεν 4
αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ' αὐτόν.
⁵ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδε καὶ εὐφρανθῆναι, καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἔλυ- 5
πῆθη. ⁶ ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἐδικόν, καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα 6
ἔχριν. ⁷ περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πόσῃ βοῇ 7
ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ. ⁸ ἵππος ἀδάμαστος ἀποβαίνει σκληρός, καὶ 8
υἱὸς ἀνεμμένος ἐκβαίνει προαλῆς. ⁹ τιθήνησεν τέκνον καὶ ἐκταμβήσκει σε, 9
σὺμπαιξον αὐτῷ καὶ λυπήσει σε. ¹⁰ μὴ συγγέλσῃς αὐτῷ ἵνα μὴ συνοδυ- 10
νηθῇς, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου. ¹¹ μὴ δῶς αὐτῷ ἔξου- 11
σίαν ἐν νεότητι. ¹² βλάσων τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ὡς ἔστι νήπιος, μὴ ποτε 12
σκληρυνθῇς ἀπειθήσῃ σοι. ¹³ παιδεύσον τὸν υἱὸν σου ἐργασαί ἐν αὐτῷ, 13
ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ σου προσκόψῃ. ¹⁴ καὶ μὴ παρίδῃς τὰς ἀγνοίας 14
αὐτοῦ, ¹⁵ κάμψων τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι. ΠΕΡΙ ΥΓΙΕΙΑΣ. ¹⁶ κρίσις- 15
των πτωχῶν ὕγιης καὶ ἰσχύων τῇ ἔξει ἢ πλούσιος μεμαστιγμένος εἰς σῶμα
αὐτοῦ. ¹⁷ ὕγεια καὶ εὐξεία βέλτιον παντὸς χρυσοῦ, καὶ σῶμα εὐρωστον ἢ 17
δύλος ἀμέτρητος. ¹⁸ οὐκ ἔστι πλούσιος βελτίων ὑγείας σώματος, καὶ οὐκ 18
ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. ¹⁹ κρίσεων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν 19
ἢ ἀρβύστημα ἔμμονον. ²⁰ ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ, θά- 20
ματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ. ²¹ τί συμφέρει κάρπωσις εἰδῶλω; 21
οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ. οὕτως ὁ ἐκδικωκόμενος ὑπὸ κυρίου, 22
²² βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρ- 22
θένον καὶ στενάζων. ²³ μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ θλίψῃς 23
σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. ²⁴ εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου, καὶ ἀγαλλίαμα 24

19. ἐμπεσεῖται pro ἐμπεσων 21. **ζωῆς ἀνθρώπου ἄρτος κ. ὕδωρ (*om vdr̄t ἀνθρώπ.) 24. παροικησεις οὐκ ἀνοίξεις 25. om̄ εις (26. παρελ-
θεν) 28. δανιστον XXX. 4. καὶ οὐκ ὡς ἀπεθάνεν ... κατελείπειν μετ̄
αὐτον 5. ιδεν κ. θυφρανθῇ 6. κατελείπειν 8. AC ἐκβαίνει pro ἀποβαί-
νει 9. ed. rom. συμπαιξον, item C συμπεζον 10. AC ἐπεσχάτων ... *om
σου 12. εως ... AC ἀπειθήσει 13. C ὡς ἐστιν νήπιος pro καὶ ἐργασαί ἐν
αὐτῷ ... AC ἀσχημ. αὐτον προσκόψῃς 14. 12. AC hos versus om ...
AC om̄ etiam περὶ υγείας, sed A ante Οὐκ ἐστιν v. 16. in ora adscriptum
habet **περὶ υγίας, in C vero quae ante Οὐκ ἐστιν minio scripta erant
(περὶ κρημάτων? περὶ βρωμάτων? περὶ υγείας?) evanuerunt. 15. ed. rom.
υγεία, item v. 16. υγείας ... C ευξεία ... AC βελτιων 16. χαριν καρδ.
17. AC ἐμμονον

23 ἀνδρὸς μακροημέρευσις. ²³ ἀγάπα τὴν ψυχὴν σου καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου, καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ²⁴ ἡ λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ὥφελεια ἐν αὐτῇ. ²⁴ ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ²⁵ ἡμέρας, καὶ πρὸ καροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. ²⁵ (33, 47.) ὡς κατασφόμενος ὁπίσω τρυγητῶν ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἐφθασα, καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα λη- ²⁶ ⁽¹⁸⁾ νόν. ²⁶ κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ζη- ²⁷ ⁽¹⁹⁾ τοῦσι παιδεύαν. ²⁷ ἀκούσατέ μου μεγιστάνες λαοῦ, καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκ- ²⁸ ⁽²⁰⁾ κλησίαν ἐνωπιάσαζε. ²⁸ υἱῶ καὶ γυναικί, ἀδελφῶ καὶ φίλῳ μὴ δῶς ²⁹ ⁽²¹⁾ ἐξουσίαν ἐπὶ σέ ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὰ χρῆματά σου; ἵνα μὴ ³⁰ ⁽²²⁾ μεταμεληθεῖς δὲ περὶ αὐτῶν. ³⁰ ὥς ἐτι ζῆς καὶ πνοὴ ἐν σοί, μὴ ἀλ- ³¹ ⁽²³⁾ λῆξ; σεαυτὸν πάσῃ σαρκί. ³¹ χρειῶσιν γὰρ ἔστι τὰ τέκνα δεηθῆναι σου ³² ⁽²⁴⁾ ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου. ³² ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ³³ ⁽²⁵⁾ ὑπεράγων, μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου. ³³ ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμε- ³⁴ ⁽²⁶⁾ ρῶν ζωῆς σου καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν. ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΩΝ. ³⁵ ⁽²⁷⁾ ⁽²⁸⁾ ⁽²⁹⁾ ⁽³⁰⁾ ⁽³¹⁾ ⁽³²⁾ ⁽³³⁾ ⁽³⁴⁾ ⁽³⁵⁾ ⁽³⁶⁾ ⁽³⁷⁾ ⁽³⁸⁾ ⁽³⁹⁾ ⁽⁴⁰⁾ ⁽⁴¹⁾ ⁽⁴²⁾ ⁽⁴³⁾ ⁽⁴⁴⁾ ⁽⁴⁵⁾ ⁽⁴⁶⁾ ⁽⁴⁷⁾ ⁽⁴⁸⁾ ⁽⁴⁹⁾ ⁽⁵⁰⁾ ⁽⁵¹⁾ ⁽⁵²⁾ ⁽⁵³⁾ ⁽⁵⁴⁾ ⁽⁵⁵⁾ ⁽⁵⁶⁾ ⁽⁵⁷⁾ ⁽⁵⁸⁾ ⁽⁵⁹⁾ ⁽⁶⁰⁾ ⁽⁶¹⁾ ⁽⁶²⁾ ⁽⁶³⁾ ⁽⁶⁴⁾ ⁽⁶⁵⁾ ⁽⁶⁶⁾ ⁽⁶⁷⁾ ⁽⁶⁸⁾ ⁽⁶⁹⁾ ⁽⁷⁰⁾ ⁽⁷¹⁾ ⁽⁷²⁾ ⁽⁷³⁾ ⁽⁷⁴⁾ ⁽⁷⁵⁾ ⁽⁷⁶⁾ ⁽⁷⁷⁾ ⁽⁷⁸⁾ ⁽⁷⁹⁾ ⁽⁸⁰⁾ ⁽⁸¹⁾ ⁽⁸²⁾ ⁽⁸³⁾ ⁽⁸⁴⁾ ⁽⁸⁵⁾ ⁽⁸⁶⁾ ⁽⁸⁷⁾ ⁽⁸⁸⁾ ⁽⁸⁹⁾ ⁽⁹⁰⁾ ⁽⁹¹⁾ ⁽⁹²⁾ ⁽⁹³⁾ ⁽⁹⁴⁾ ⁽⁹⁵⁾ ⁽⁹⁶⁾ ⁽⁹⁷⁾ ⁽⁹⁸⁾ ⁽⁹⁹⁾ ⁽¹⁰⁰⁾ ⁽¹⁰¹⁾ ⁽¹⁰²⁾ ⁽¹⁰³⁾ ⁽¹⁰⁴⁾ ⁽¹⁰⁵⁾ ⁽¹⁰⁶⁾ ⁽¹⁰⁷⁾ ⁽¹⁰⁸⁾ ⁽¹⁰⁹⁾ ⁽¹¹⁰⁾ ⁽¹¹¹⁾ ⁽¹¹²⁾ ⁽¹¹³⁾ ⁽¹¹⁴⁾ ⁽¹¹⁵⁾ ⁽¹¹⁶⁾ ⁽¹¹⁷⁾ ⁽¹¹⁸⁾ ⁽¹¹⁹⁾ ⁽¹²⁰⁾ ⁽¹²¹⁾ ⁽¹²²⁾ ⁽¹²³⁾ ⁽¹²⁴⁾ ⁽¹²⁵⁾ ⁽¹²⁶⁾ ⁽¹²⁷⁾ ⁽¹²⁸⁾ ⁽¹²⁹⁾ ⁽¹³⁰⁾ ⁽¹³¹⁾ ⁽¹³²⁾ ⁽¹³³⁾ ⁽¹³⁴⁾ ⁽¹³⁵⁾ ⁽¹³⁶⁾ ⁽¹³⁷⁾ ⁽¹³⁸⁾ ⁽¹³⁹⁾ ⁽¹⁴⁰⁾ ⁽¹⁴¹⁾ ⁽¹⁴²⁾ ⁽¹⁴³⁾ ⁽¹⁴⁴⁾ ⁽¹⁴⁵⁾ ⁽¹⁴⁶⁾ ⁽¹⁴⁷⁾ ⁽¹⁴⁸⁾ ⁽¹⁴⁹⁾ ⁽¹⁵⁰⁾ ⁽¹⁵¹⁾ ⁽¹⁵²⁾ ⁽¹⁵³⁾ ⁽¹⁵⁴⁾ ⁽¹⁵⁵⁾ ⁽¹⁵⁶⁾ ⁽¹⁵⁷⁾ ⁽¹⁵⁸⁾ ⁽¹⁵⁹⁾ ⁽¹⁶⁰⁾ ⁽¹⁶¹⁾ ⁽¹⁶²⁾ ⁽¹⁶³⁾ ⁽¹⁶⁴⁾ ⁽¹⁶⁵⁾ ⁽¹⁶⁶⁾ ⁽¹⁶⁷⁾ ⁽¹⁶⁸⁾ ⁽¹⁶⁹⁾ ⁽¹⁷⁰⁾ ⁽¹⁷¹⁾ ⁽¹⁷²⁾ ⁽¹⁷³⁾ ⁽¹⁷⁴⁾ ⁽¹⁷⁵⁾ ⁽¹⁷⁶⁾ ⁽¹⁷⁷⁾ ⁽¹⁷⁸⁾ ⁽¹⁷⁹⁾ ⁽¹⁸⁰⁾ ⁽¹⁸¹⁾ ⁽¹⁸²⁾ ⁽¹⁸³⁾ ⁽¹⁸⁴⁾ ⁽¹⁸⁵⁾ ⁽¹⁸⁶⁾ ⁽¹⁸⁷⁾ ⁽¹⁸⁸⁾ ⁽¹⁸⁹⁾ ⁽¹⁹⁰⁾ ⁽¹⁹¹⁾ ⁽¹⁹²⁾ ⁽¹⁹³⁾ ⁽¹⁹⁴⁾ ⁽¹⁹⁵⁾ ⁽¹⁹⁶⁾ ⁽¹⁹⁷⁾ ⁽¹⁹⁸⁾ ⁽¹⁹⁹⁾ ⁽²⁰⁰⁾ ⁽²⁰¹⁾ ⁽²⁰²⁾ ⁽²⁰³⁾ ⁽²⁰⁴⁾ ⁽²⁰⁵⁾ ⁽²⁰⁶⁾ ⁽²⁰⁷⁾ ⁽²⁰⁸⁾ ⁽²⁰⁹⁾ ⁽²¹⁰⁾ ⁽²¹¹⁾ ⁽²¹²⁾ ⁽²¹³⁾ ⁽²¹⁴⁾ ⁽²¹⁵⁾ ⁽²¹⁶⁾ ⁽²¹⁷⁾ ⁽²¹⁸⁾ ⁽²¹⁹⁾ ⁽²²⁰⁾ ⁽²²¹⁾ ⁽²²²⁾ ⁽²²³⁾ ⁽²²⁴⁾ ⁽²²⁵⁾ ⁽²²⁶⁾ ⁽²²⁷⁾ ⁽²²⁸⁾ ⁽²²⁹⁾ ⁽²³⁰⁾ ⁽²³¹⁾ ⁽²³²⁾ ⁽²³³⁾ ⁽²³⁴⁾ ⁽²³⁵⁾ ⁽²³⁶⁾ ⁽²³⁷⁾ ⁽²³⁸⁾ ⁽²³⁹⁾ ⁽²⁴⁰⁾ ⁽²⁴¹⁾ ⁽²⁴²⁾ ⁽²⁴³⁾ ⁽²⁴⁴⁾ ⁽²⁴⁵⁾ ⁽²⁴⁶⁾ ⁽²⁴⁷⁾ ⁽²⁴⁸⁾ ⁽²⁴⁹⁾ ⁽²⁵⁰⁾ ⁽²⁵¹⁾ ⁽²⁵²⁾ ⁽²⁵³⁾ ⁽²⁵⁴⁾ ⁽²⁵⁵⁾ ⁽²⁵⁶⁾ ⁽²⁵⁷⁾ ⁽²⁵⁸⁾ ⁽²⁵⁹⁾ ⁽²⁶⁰⁾ ⁽²⁶¹⁾ ⁽²⁶²⁾ ⁽²⁶³⁾ ⁽²⁶⁴⁾ ⁽²⁶⁵⁾ ⁽²⁶⁶⁾ ⁽²⁶⁷⁾ ⁽²⁶⁸⁾ ⁽²⁶⁹⁾ ⁽²⁷⁰⁾ ⁽²⁷¹⁾ ⁽²⁷²⁾ ⁽²⁷³⁾ ⁽²⁷⁴⁾ ⁽²⁷⁵⁾ ⁽²⁷⁶⁾ ⁽²⁷⁷⁾ ⁽²⁷⁸⁾ ⁽²⁷⁹⁾ ⁽²⁸⁰⁾ ⁽²⁸¹⁾ ⁽²⁸²⁾ ⁽²⁸³⁾ ⁽²⁸⁴⁾ ⁽²⁸⁵⁾ ⁽²⁸⁶⁾ ⁽²⁸⁷⁾ ⁽²⁸⁸⁾ ⁽²⁸⁹⁾ ⁽²⁹⁰⁾ ⁽²⁹¹⁾ ⁽²⁹²⁾ ⁽²⁹³⁾ ⁽²⁹⁴⁾ ⁽²⁹⁵⁾ ⁽²⁹⁶⁾ ⁽²⁹⁷⁾ ⁽²⁹⁸⁾ ⁽²⁹⁹⁾ ⁽³⁰⁰⁾ ⁽³⁰¹⁾ ⁽³⁰²⁾ ⁽³⁰³⁾ ⁽³⁰⁴⁾ ⁽³⁰⁵⁾ ⁽³⁰⁶⁾ ⁽³⁰⁷⁾ ⁽³⁰⁸⁾ ⁽³⁰⁹⁾ ⁽³¹⁰⁾ ⁽³¹¹⁾ ⁽³¹²⁾ ⁽³¹³⁾ ⁽³¹⁴⁾ ⁽³¹⁵⁾ ⁽³¹⁶⁾ ⁽³¹⁷⁾ ⁽³¹⁸⁾ ⁽³¹⁹⁾ ⁽³²⁰⁾ ⁽³²¹⁾ ⁽³²²⁾ ⁽³²³⁾ ⁽³²⁴⁾ ⁽³²⁵⁾ ⁽³²⁶⁾ ⁽³²⁷⁾ ⁽³²⁸⁾ ⁽³²⁹⁾ ⁽³³⁰⁾ ⁽³³¹⁾ ⁽³³²⁾ ⁽³³³⁾ ⁽³³⁴⁾ ⁽³³⁵⁾ ⁽³³⁶⁾ ⁽³³⁷⁾ ⁽³³⁸⁾ ⁽³³⁹⁾ ⁽³⁴⁰⁾ ⁽³⁴¹⁾ ⁽³⁴²⁾ ⁽³⁴³⁾ ⁽³⁴⁴⁾ ⁽³⁴⁵⁾ ⁽³⁴⁶⁾ ⁽³⁴⁷⁾ ⁽³⁴⁸⁾ ⁽³⁴⁹⁾ ⁽³⁵⁰⁾ ⁽³⁵¹⁾ ⁽³⁵²⁾ ⁽³⁵³⁾ ⁽³⁵⁴⁾ ⁽³⁵⁵⁾ ⁽³⁵⁶⁾ ⁽³⁵⁷⁾ ⁽³⁵⁸⁾ ⁽³⁵⁹⁾ ⁽³⁶⁰⁾ ⁽³⁶¹⁾ ⁽³⁶²⁾ ⁽³⁶³⁾ ⁽³⁶⁴⁾ ⁽³⁶⁵⁾ ⁽³⁶⁶⁾ ⁽³⁶⁷⁾ ⁽³⁶⁸⁾ ⁽³⁶⁹⁾ ⁽³⁷⁰⁾ ⁽³⁷¹⁾ ⁽³⁷²⁾ ⁽³⁷³⁾ ⁽³⁷⁴⁾ ⁽³⁷⁵⁾ ⁽³⁷⁶⁾ ⁽³⁷⁷⁾ ⁽³⁷⁸⁾ ⁽³⁷⁹⁾ ⁽³⁸⁰⁾ ⁽³⁸¹⁾ ⁽³⁸²⁾ ⁽³⁸³⁾ ⁽³⁸⁴⁾ ⁽³⁸⁵⁾ ⁽³⁸⁶⁾ ⁽³⁸⁷⁾ ⁽³⁸⁸⁾ ⁽³⁸⁹⁾ ⁽³⁹⁰⁾ ⁽³⁹¹⁾ ⁽³⁹²⁾ ⁽³⁹³⁾ ⁽³⁹⁴⁾ ⁽³⁹⁵⁾ ⁽³⁹⁶⁾ ⁽³⁹⁷⁾ ⁽³⁹⁸⁾ ⁽³⁹⁹⁾ ⁽⁴⁰⁰⁾ ⁽⁴⁰¹⁾ ⁽⁴⁰²⁾ ⁽⁴⁰³⁾ ⁽⁴⁰⁴⁾ ⁽⁴⁰⁵⁾ ⁽⁴⁰⁶⁾ ⁽⁴⁰⁷⁾ ⁽⁴⁰⁸⁾ ⁽⁴⁰⁹⁾ ⁽⁴¹⁰⁾ ⁽⁴¹¹⁾ ⁽⁴¹²⁾ ⁽⁴¹³⁾ ⁽⁴¹⁴⁾ ⁽⁴¹⁵⁾ ⁽⁴¹⁶⁾ ⁽⁴¹⁷⁾ ⁽⁴¹⁸⁾ ⁽⁴¹⁹⁾ ⁽⁴²⁰⁾ ⁽⁴²¹⁾ ⁽⁴²²⁾ ⁽⁴²³⁾ ⁽⁴²⁴⁾ ⁽⁴²⁵⁾ ⁽⁴²⁶⁾ ⁽⁴²⁷⁾ ⁽⁴²⁸⁾ ⁽⁴²⁹⁾ ⁽⁴³⁰⁾ ⁽⁴³¹⁾ ⁽⁴³²⁾ ⁽⁴³³⁾ ⁽⁴³⁴⁾ ⁽⁴³⁵⁾ ⁽⁴³⁶⁾ ⁽⁴³⁷⁾ ⁽⁴³⁸⁾ ⁽⁴³⁹⁾ ⁽⁴⁴⁰⁾ ⁽⁴⁴¹⁾ ⁽⁴⁴²⁾ ⁽⁴⁴³⁾ ⁽⁴⁴⁴⁾ ⁽⁴⁴⁵⁾ ⁽⁴⁴⁶⁾ ⁽⁴⁴⁷⁾ ⁽⁴⁴⁸⁾ ⁽⁴⁴⁹⁾ ⁽⁴⁵⁰⁾ ⁽⁴⁵¹⁾ ⁽⁴⁵²⁾ ⁽⁴⁵³⁾ ⁽⁴⁵⁴⁾ ⁽⁴⁵⁵⁾ ⁽⁴⁵⁶⁾ ⁽⁴⁵⁷⁾ ⁽⁴⁵⁸⁾ ⁽⁴⁵⁹⁾ ⁽⁴⁶⁰⁾ ⁽⁴⁶¹⁾ ⁽⁴⁶²⁾ ⁽⁴⁶³⁾ ⁽⁴⁶⁴⁾ ⁽⁴⁶⁵⁾ ⁽⁴⁶⁶⁾ ⁽⁴⁶⁷⁾ ⁽⁴⁶⁸⁾ ⁽⁴⁶⁹⁾ ⁽⁴⁷⁰⁾ ⁽⁴⁷¹⁾ ⁽⁴⁷²⁾ ⁽⁴⁷³⁾ ⁽⁴⁷⁴⁾ ⁽⁴⁷⁵⁾ ⁽⁴⁷⁶⁾ ⁽⁴⁷⁷⁾ ⁽⁴⁷⁸⁾ ⁽⁴⁷⁹⁾ ⁽⁴⁸⁰⁾ ⁽⁴⁸¹⁾ ⁽⁴⁸²⁾ ⁽⁴⁸³⁾ ⁽⁴⁸⁴⁾ ⁽⁴⁸⁵⁾ ⁽⁴⁸⁶⁾ ⁽⁴⁸⁷⁾ ⁽⁴⁸⁸⁾ ⁽⁴⁸⁹⁾ ⁽⁴⁹⁰⁾ ⁽⁴⁹¹⁾ ⁽⁴⁹²⁾ ⁽⁴⁹³⁾ ⁽⁴⁹⁴⁾ ⁽⁴⁹⁵⁾ ⁽⁴⁹⁶⁾ ⁽⁴⁹⁷⁾ ⁽⁴⁹⁸⁾ ⁽⁴⁹⁹⁾ ⁽⁵⁰⁰⁾ ⁽⁵⁰¹⁾ ⁽⁵⁰²⁾ ⁽⁵⁰³⁾ ⁽⁵⁰⁴⁾ ⁽⁵⁰⁵⁾ ⁽⁵⁰⁶⁾ ⁽⁵⁰⁷⁾ ⁽⁵⁰⁸⁾ ⁽⁵⁰⁹⁾ ⁽⁵¹⁰⁾ ⁽⁵¹¹⁾ ⁽⁵¹²⁾ ⁽⁵¹³⁾ ⁽⁵¹⁴⁾ ⁽⁵¹⁵⁾ ⁽⁵¹⁶⁾ ⁽⁵¹⁷⁾ ⁽⁵¹⁸⁾ ⁽⁵¹⁹⁾ ⁽⁵²⁰⁾ ⁽⁵²¹⁾ ⁽⁵²²⁾ ⁽⁵²³⁾ ⁽⁵²⁴⁾ ⁽⁵²⁵⁾ ⁽⁵²⁶⁾ ⁽⁵²⁷⁾ ⁽⁵²⁸⁾ ⁽⁵²⁹⁾ ⁽⁵³⁰⁾ ⁽⁵³¹⁾ ⁽⁵³²⁾ ⁽⁵³³⁾ ⁽⁵³⁴⁾ ⁽⁵³⁵⁾ ⁽⁵³⁶⁾ ⁽⁵³⁷⁾ ⁽⁵³⁸⁾ ⁽⁵³⁹⁾ ⁽⁵⁴⁰⁾ ⁽⁵⁴¹⁾ ⁽⁵⁴²⁾ ⁽⁵⁴³⁾ ⁽⁵⁴⁴⁾ ⁽⁵⁴⁵⁾ ⁽⁵⁴⁶⁾ ⁽⁵⁴⁷⁾ ⁽⁵⁴⁸⁾ ⁽⁵⁴⁹⁾ ⁽⁵⁵⁰⁾ ⁽⁵⁵¹⁾ ⁽⁵⁵²⁾ ⁽⁵⁵³⁾ ⁽⁵⁵⁴⁾ ⁽⁵⁵⁵⁾ ⁽⁵⁵⁶⁾ ⁽⁵⁵⁷⁾ ⁽⁵⁵⁸⁾ ⁽⁵⁵⁹⁾ ⁽⁵⁶⁰⁾ ⁽⁵⁶¹⁾ ⁽⁵⁶²⁾ ⁽⁵⁶³⁾ ⁽⁵⁶⁴⁾ ⁽⁵⁶⁵⁾ ⁽⁵⁶⁶⁾ ⁽⁵⁶⁷⁾ ⁽⁵⁶⁸⁾ ⁽⁵⁶⁹⁾ ⁽⁵⁷⁰⁾ ⁽⁵⁷¹⁾ ⁽⁵⁷²⁾ ⁽⁵⁷³⁾ ⁽⁵⁷⁴⁾ ⁽⁵⁷⁵⁾ ⁽⁵⁷⁶⁾ ⁽⁵⁷⁷⁾ ⁽⁵⁷⁸⁾ ⁽⁵⁷⁹⁾ ⁽⁵⁸⁰⁾ ⁽⁵⁸¹⁾ ⁽⁵⁸²⁾ ⁽⁵⁸³⁾ ⁽⁵⁸⁴⁾ ⁽⁵⁸⁵⁾ ⁽⁵⁸⁶⁾ ⁽⁵⁸⁷⁾ ⁽⁵⁸⁸⁾ ⁽⁵⁸⁹⁾ ⁽⁵⁹⁰⁾ ⁽⁵⁹¹⁾ ⁽⁵⁹²⁾ ⁽⁵⁹³⁾ ⁽⁵⁹⁴⁾ ⁽⁵⁹⁵⁾ ⁽⁵⁹⁶⁾ ⁽⁵⁹⁷⁾ ⁽⁵⁹⁸⁾ ⁽⁵⁹⁹⁾ ⁽⁶⁰⁰⁾ ⁽⁶⁰¹⁾ ⁽⁶⁰²⁾ ⁽⁶⁰³⁾ ⁽⁶⁰⁴⁾ ⁽⁶⁰⁵⁾ ⁽⁶⁰⁶⁾ ⁽⁶⁰⁷⁾ ⁽⁶⁰⁸⁾ ⁽⁶⁰⁹⁾ ⁽⁶¹⁰⁾ ⁽⁶¹¹⁾ ⁽⁶¹²⁾ ⁽⁶¹³⁾ ⁽⁶¹⁴⁾ ⁽⁶¹⁵⁾ ⁽⁶¹⁶⁾ ⁽⁶¹⁷⁾ ⁽⁶¹⁸⁾ ⁽⁶¹⁹⁾ ⁽⁶²⁰⁾ ⁽⁶²¹⁾ ⁽⁶²²⁾ ⁽⁶²³⁾ ⁽⁶²⁴⁾ ⁽⁶²⁵⁾ ⁽⁶²⁶⁾ ⁽⁶²⁷⁾ ⁽⁶²⁸⁾ ⁽⁶²⁹⁾ ⁽⁶³⁰⁾ ⁽⁶³¹⁾ ⁽⁶³²⁾ ⁽⁶³³⁾ ⁽⁶³⁴⁾ ⁽⁶³⁵⁾ ⁽⁶³⁶⁾ ⁽⁶³⁷⁾ ⁽⁶³⁸⁾ ⁽⁶³⁹⁾ ⁽⁶⁴⁰⁾ ⁽⁶⁴¹⁾ ⁽⁶⁴²⁾ ⁽⁶⁴³⁾ ⁽⁶⁴⁴⁾ ⁽⁶⁴⁵⁾ ⁽⁶⁴⁶⁾ ⁽⁶⁴⁷⁾ ⁽⁶⁴⁸⁾ ⁽⁶⁴⁹⁾ ⁽⁶⁵⁰⁾ ⁽⁶⁵¹⁾ ⁽⁶⁵²⁾ ⁽⁶⁵³⁾ ⁽⁶⁵⁴⁾ ⁽⁶⁵⁵⁾ ⁽⁶⁵⁶⁾ ⁽⁶⁵⁷⁾ ⁽⁶⁵⁸⁾ ⁽⁶⁵⁹⁾ ⁽⁶⁶⁰⁾ ⁽⁶⁶¹⁾ ⁽⁶⁶²⁾ ⁽⁶⁶³⁾ ⁽⁶⁶⁴⁾ ⁽⁶⁶⁵⁾ ⁽⁶⁶⁶⁾ ⁽⁶⁶⁷⁾ ⁽⁶⁶⁸⁾ ⁽⁶⁶⁹⁾ ⁽⁶⁷⁰⁾ ⁽⁶⁷¹⁾ ⁽⁶⁷²⁾ ⁽⁶⁷³⁾ ⁽⁶⁷⁴⁾ ⁽⁶⁷⁵⁾ ⁽⁶⁷⁶⁾ ⁽⁶⁷⁷⁾ ⁽⁶⁷⁸⁾ ⁽⁶⁷⁹⁾ ⁽⁶⁸⁰⁾ ⁽⁶⁸¹⁾ ⁽⁶⁸²⁾ ⁽⁶⁸³⁾ ⁽⁶⁸⁴⁾ ⁽⁶⁸⁵⁾ ⁽⁶⁸⁶⁾ ⁽⁶⁸⁷⁾ ⁽⁶⁸⁸⁾ ⁽⁶⁸⁹⁾ ⁽⁶⁹⁰⁾ ⁽⁶⁹¹⁾ ⁽⁶⁹²⁾ ⁽⁶⁹³⁾ ⁽⁶⁹⁴⁾ ⁽⁶⁹⁵⁾ ⁽⁶⁹⁶⁾ ⁽⁶⁹⁷⁾ ⁽⁶⁹⁸⁾ ⁽⁶⁹⁹⁾ ⁽⁷⁰⁰⁾ ⁽⁷⁰¹⁾ ⁽⁷⁰²⁾ ⁽⁷⁰³⁾ ⁽⁷⁰⁴⁾ ⁽⁷⁰⁵⁾ ⁽⁷⁰⁶⁾ ⁽⁷⁰⁷⁾ ⁽⁷⁰⁸⁾ ⁽⁷⁰⁹⁾ ⁽⁷¹⁰⁾ ⁽⁷¹¹⁾ ⁽⁷¹²⁾ ⁽⁷¹³⁾ ⁽⁷¹⁴⁾ ⁽⁷¹⁵⁾ ⁽⁷¹⁶⁾ ⁽⁷¹⁷⁾ ⁽⁷¹⁸⁾ ⁽⁷¹⁹⁾ ⁽⁷²⁰⁾ ⁽⁷²¹⁾ ⁽⁷²²⁾ ⁽⁷²³⁾ ⁽⁷²⁴⁾ ⁽⁷²⁵⁾ ⁽⁷²⁶⁾ ⁽⁷²⁷⁾ ⁽⁷²⁸⁾ ⁽⁷²⁹⁾ ⁽⁷³⁰⁾ ⁽⁷³¹⁾ ⁽⁷³²⁾ ⁽⁷³³⁾ ⁽⁷³⁴⁾ ⁽⁷³⁵⁾ ⁽⁷³⁶⁾ ⁽⁷³⁷⁾ ⁽⁷³⁸⁾ ⁽⁷³⁹⁾ ⁽⁷⁴⁰⁾ ⁽⁷⁴¹⁾ ⁽⁷⁴²⁾ ⁽⁷⁴³⁾ ⁽⁷⁴⁴⁾ ⁽⁷⁴⁵⁾ ⁽⁷⁴⁶⁾ ⁽⁷⁴⁷⁾ ⁽⁷⁴⁸⁾ ⁽⁷⁴⁹⁾ ⁽⁷⁵⁰⁾ ⁽⁷⁵¹⁾ ⁽⁷⁵²⁾ ⁽⁷⁵³⁾ ⁽⁷⁵⁴⁾ ⁽⁷⁵⁵⁾ ⁽⁷⁵⁶⁾ ⁽⁷⁵⁷⁾ ⁽⁷⁵⁸⁾ ⁽⁷⁵⁹⁾ ⁽⁷⁶⁰⁾ ⁽⁷⁶¹⁾ ⁽⁷⁶²⁾ ⁽⁷⁶³⁾ ⁽⁷⁶⁴⁾ ⁽⁷⁶⁵⁾ ⁽⁷⁶⁶⁾ ⁽⁷⁶⁷⁾ ⁽⁷⁶⁸⁾ ⁽⁷⁶⁹⁾ ⁽⁷⁷⁰⁾ ⁽⁷⁷¹⁾ ⁽⁷⁷²⁾ ⁽⁷⁷³⁾ ⁽⁷⁷⁴⁾ ⁽⁷⁷⁵⁾ ⁽⁷⁷⁶⁾ ⁽⁷⁷⁷⁾ ⁽⁷⁷⁸⁾ ⁽⁷⁷⁹⁾ ⁽⁷⁸⁰⁾ ⁽⁷⁸¹⁾ ⁽⁷⁸²⁾ ⁽⁷⁸³⁾ ⁽⁷⁸⁴⁾ ⁽⁷⁸⁵⁾ ⁽⁷⁸⁶⁾ ⁽⁷⁸⁷⁾ ⁽⁷⁸⁸⁾ ⁽⁷⁸⁹⁾ ⁽⁷⁹⁰⁾ ⁽⁷⁹¹⁾ ⁽⁷⁹²⁾ ⁽⁷⁹³⁾ ⁽⁷⁹⁴⁾ ⁽⁷⁹⁵⁾ ⁽⁷⁹⁶⁾ ⁽⁷⁹⁷⁾ ⁽⁷⁹⁸⁾ ⁽⁷⁹⁹⁾ ⁽⁸⁰⁰⁾ ⁽⁸⁰¹⁾ ⁽⁸⁰²⁾ ⁽⁸⁰³⁾ ⁽⁸⁰⁴⁾ ⁽⁸⁰⁵⁾ ⁽⁸⁰⁶⁾ ⁽⁸⁰⁷⁾ ⁽⁸⁰⁸⁾ ⁽⁸⁰⁹⁾ ⁽⁸¹⁰⁾ ⁽⁸¹¹⁾ ⁽⁸¹²⁾ ⁽⁸¹³⁾ ⁽⁸¹⁴⁾ ⁽⁸¹⁵⁾ ⁽⁸¹⁶⁾ ⁽⁸¹⁷⁾ ⁽⁸¹⁸⁾ ⁽⁸¹⁹⁾ ⁽⁸²⁰⁾ ⁽⁸²¹⁾ ⁽⁸²²⁾ ⁽⁸²³⁾ ⁽⁸²⁴⁾ ⁽⁸²⁵⁾ ⁽⁸²⁶⁾ ⁽⁸²⁷⁾ ⁽⁸²⁸⁾ ⁽⁸²⁹⁾ ⁽⁸³⁰⁾ ⁽⁸³¹⁾ ⁽⁸³²⁾ ⁽⁸³³⁾ ⁽⁸³⁴⁾ ⁽⁸³⁵⁾ ⁽⁸³⁶⁾ ⁽⁸³⁷⁾ ⁽⁸³⁸⁾ ⁽⁸³⁹⁾ ⁽⁸⁴⁰⁾ ⁽⁸⁴¹⁾ ⁽⁸⁴²⁾ ⁽⁸⁴³⁾ ⁽⁸⁴⁴⁾ ⁽⁸⁴⁵⁾ ⁽⁸⁴⁶⁾ ⁽⁸⁴⁷⁾ ⁽⁸⁴⁸⁾ ⁽⁸⁴⁹⁾ ⁽⁸⁵⁰⁾ ⁽⁸⁵¹⁾ ⁽⁸⁵²⁾ ⁽⁸⁵³⁾ ⁽⁸⁵⁴⁾ ⁽⁸⁵⁵⁾ ⁽⁸⁵⁶⁾ ⁽⁸⁵⁷⁾ ⁽⁸⁵⁸⁾ ⁽⁸⁵⁹⁾ ⁽⁸⁶⁰⁾ ⁽⁸⁶¹⁾ ⁽⁸⁶²⁾ ⁽⁸⁶³⁾ ⁽⁸⁶⁴⁾ ⁽⁸⁶⁵⁾ ⁽⁸⁶⁶⁾ ⁽⁸⁶⁷⁾ ⁽⁸⁶⁸⁾ ⁽⁸⁶⁹⁾ ⁽⁸⁷⁰⁾ ⁽⁸⁷¹⁾ ⁽⁸⁷²⁾ ⁽⁸⁷³⁾ ⁽⁸⁷⁴⁾ ⁽⁸⁷⁵⁾ ⁽⁸⁷⁶⁾ ⁽⁸⁷⁷⁾ ⁽⁸⁷⁸⁾ ⁽⁸⁷⁹⁾ ⁽⁸⁸⁰⁾ ⁽⁸⁸¹⁾ ⁽⁸⁸²⁾ ⁽⁸⁸³⁾ ⁽⁸⁸⁴⁾ ⁽⁸⁸⁵⁾ ⁽⁸⁸⁶⁾ ⁽⁸⁸⁷⁾ ⁽⁸⁸⁸⁾ ⁽⁸⁸⁹⁾ ⁽⁸⁹⁰⁾ ⁽⁸⁹¹⁾ ⁽⁸⁹²⁾ ⁽⁸⁹³⁾ ⁽⁸⁹⁴⁾ ⁽⁸⁹⁵⁾ ⁽⁸⁹⁶⁾ ⁽⁸⁹⁷⁾ ⁽⁸⁹⁸⁾ ⁽⁸⁹⁹⁾ ⁽⁹⁰⁰⁾ ⁽⁹⁰¹⁾ ⁽⁹⁰²⁾ ⁽⁹⁰³⁾ ⁽⁹⁰⁴⁾ ⁽⁹⁰⁵⁾ ⁽⁹⁰⁶⁾ ⁽⁹⁰⁷⁾ ⁽⁹⁰⁸⁾ ⁽⁹⁰⁹⁾ ⁽⁹¹⁰⁾ ⁽⁹¹¹⁾ ⁽⁹¹²⁾ ⁽⁹¹³⁾ ⁽⁹¹⁴⁾ ⁽⁹¹⁵⁾ ⁽⁹¹⁶⁾ ⁽⁹¹⁷⁾ ⁽⁹¹⁸⁾ ⁽⁹¹⁹⁾ ⁽⁹²⁰⁾ ⁽⁹²¹⁾ ⁽⁹²²⁾ ⁽⁹²³⁾ ⁽⁹²⁴⁾ ⁽⁹²⁵⁾ ⁽⁹²⁶⁾ ⁽⁹²⁷⁾ ⁽⁹²⁸⁾ ⁽⁹²⁹⁾ ⁽⁹³⁰⁾ ⁽⁹³¹⁾ ⁽⁹³²⁾ ⁽⁹³³⁾ ⁽⁹³⁴⁾ ⁽⁹³⁵⁾ ⁽⁹³⁶⁾ ⁽⁹³⁷⁾ ⁽⁹³⁸⁾ ⁽⁹³⁹⁾ ⁽⁹⁴⁰⁾ ⁽⁹⁴¹⁾ ⁽⁹⁴²⁾ ⁽⁹⁴³⁾ ⁽⁹⁴⁴⁾ ⁽⁹⁴⁵⁾ ⁽⁹⁴⁶⁾ ⁽⁹⁴⁷⁾ ⁽⁹⁴⁸⁾ ⁽⁹⁴⁹⁾ ⁽⁹⁵⁰⁾ ⁽⁹⁵¹⁾ ⁽⁹⁵²⁾ ⁽⁹⁵³⁾ ⁽⁹⁵⁴⁾ ⁽⁹⁵⁵⁾ ⁽⁹⁵⁶⁾ ⁽⁹⁵⁷⁾ ⁽⁹⁵⁸⁾ ⁽⁹⁵⁹⁾ ⁽⁹⁶⁰⁾ ⁽⁹⁶¹⁾ ⁽⁹⁶²⁾ ⁽⁹⁶³⁾ ⁽⁹⁶⁴⁾ ⁽⁹⁶⁵⁾ ⁽⁹⁶⁶⁾ ⁽⁹⁶⁷⁾ ⁽⁹⁶⁸⁾ ⁽⁹⁶⁹⁾ ⁽⁹⁷⁰⁾ ⁽⁹⁷¹⁾ ⁽⁹⁷²⁾ ⁽⁹⁷³⁾ ⁽⁹⁷⁴⁾ ⁽⁹⁷⁵⁾ ⁽⁹⁷⁶⁾ ⁽⁹⁷⁷⁾ ⁽⁹⁷⁸⁾ ⁽⁹⁷⁹⁾ ⁽⁹⁸⁰⁾ ⁽⁹⁸¹⁾ ⁽⁹⁸²⁾ ⁽⁹⁸³⁾ ⁽⁹⁸⁴⁾ ⁽⁹⁸⁵⁾ ⁽⁹⁸⁶⁾ ⁽⁹⁸⁷⁾ ⁽⁹⁸⁸⁾ ⁽⁹⁸⁹⁾ ⁽⁹⁹⁰⁾ ⁽⁹⁹¹⁾ ⁽⁹⁹²⁾ ⁽⁹⁹³⁾ ⁽⁹⁹⁴⁾ ⁽⁹⁹⁵⁾ ⁽⁹⁹⁶⁾ ⁽⁹⁹⁷⁾ ⁽⁹⁹⁸⁾ ⁽⁹⁹⁹⁾ ⁽¹⁰⁰⁰⁾ ⁽¹⁰⁰¹⁾ ⁽¹⁰⁰²⁾ ⁽¹⁰⁰³⁾ ⁽¹⁰⁰⁴⁾ ⁽¹⁰⁰⁵⁾ ⁽¹⁰⁰⁶⁾ ⁽¹⁰⁰⁷⁾ ⁽¹⁰⁰⁸⁾ ⁽¹⁰⁰⁹⁾ ⁽¹⁰¹⁰⁾ ⁽¹⁰¹¹⁾ ⁽¹⁰¹²⁾ ⁽¹⁰¹³⁾ ⁽¹⁰¹⁴⁾ ⁽¹⁰¹⁵⁾ ⁽¹⁰¹⁶⁾ ⁽¹⁰¹⁷⁾ ⁽¹⁰¹⁸⁾ ⁽¹⁰¹⁹⁾ ⁽¹⁰²⁰⁾ ⁽¹⁰²¹⁾ ⁽¹⁰²²⁾ ⁽¹⁰²³⁾ ⁽¹⁰²⁴⁾ ⁽¹⁰²⁵⁾ ⁽¹⁰²⁶⁾ ⁽¹⁰²⁷⁾ ⁽¹⁰²⁸⁾ ⁽¹⁰²⁹⁾ ⁽¹⁰³⁰⁾ ⁽¹⁰³¹⁾ ⁽¹⁰³²⁾ ⁽¹⁰³³⁾ ⁽¹⁰³⁴⁾ ⁽¹⁰³⁵⁾ ⁽¹⁰³⁶⁾ ⁽¹⁰³⁷⁾ ⁽¹⁰³⁸⁾ ⁽¹⁰³⁹⁾ ⁽¹⁰⁴⁰⁾ ⁽¹⁰⁴¹⁾ ⁽¹⁰⁴²⁾ ⁽¹⁰⁴³⁾ ⁽¹⁰⁴⁴⁾ ⁽¹⁰⁴⁵⁾ ⁽¹⁰⁴⁶⁾ ⁽¹⁰⁴⁷⁾ ⁽¹⁰⁴⁸⁾ ⁽¹⁰⁴⁹⁾ ⁽¹⁰⁵⁰⁾ ⁽¹⁰⁵¹⁾ ⁽¹⁰⁵²⁾ ⁽¹⁰⁵³⁾ ⁽¹⁰⁵⁴⁾ ⁽¹⁰⁵⁵⁾ ⁽¹⁰⁵⁶⁾ ⁽¹⁰⁵⁷⁾ ⁽¹⁰⁵⁸⁾ ⁽¹⁰⁵⁹⁾ ⁽¹⁰⁶⁰⁾ ⁽¹⁰⁶¹⁾ ⁽¹⁰⁶²⁾ ⁽¹⁰⁶³⁾ ⁽¹⁰⁶⁴⁾ ⁽¹⁰⁶⁵⁾ ⁽¹⁰⁶⁶⁾ ⁽¹⁰⁶⁷⁾ ⁽¹⁰⁶⁸⁾ ⁽¹⁰⁶⁹⁾ ⁽¹⁰⁷⁰⁾ ⁽¹⁰⁷¹⁾ ⁽¹⁰⁷²⁾ ⁽¹⁰⁷³⁾ ⁽¹⁰⁷⁴⁾ ⁽¹⁰⁷⁵⁾ ⁽¹⁰⁷⁶⁾ ⁽¹⁰⁷⁷⁾ ⁽¹⁰⁷⁸⁾ ⁽¹⁰⁷⁹⁾ ⁽¹⁰⁸⁰⁾ ⁽¹⁰⁸¹⁾ ⁽¹⁰⁸²⁾ ⁽¹⁰⁸³⁾ ⁽¹⁰⁸⁴⁾ ⁽¹⁰⁸⁵⁾ ⁽¹⁰⁸⁶⁾ ⁽¹⁰⁸⁷⁾ ⁽¹⁰⁸⁸⁾ ⁽¹⁰⁸⁹⁾ ⁽¹⁰⁹⁰⁾ ⁽¹⁰⁹¹⁾ ⁽¹⁰⁹²⁾ ⁽¹⁰⁹³⁾ ⁽¹⁰⁹⁴⁾ ⁽¹⁰⁹⁵⁾ ⁽¹⁰⁹⁶⁾ ⁽¹⁰⁹⁷⁾ ⁽¹⁰⁹⁸⁾ ⁽¹⁰⁹⁹⁾ ⁽¹¹⁰⁰⁾ ⁽¹¹⁰¹⁾ ⁽¹¹⁰²⁾ ⁽¹¹⁰³⁾ ⁽¹¹⁰⁴⁾ ⁽¹¹⁰⁵⁾ ⁽¹¹⁰⁶⁾ ⁽¹¹⁰⁷⁾ ⁽¹¹⁰⁸⁾ ⁽¹¹⁰⁹⁾ ⁽¹¹¹⁰⁾ ⁽¹¹¹¹⁾ ⁽¹¹¹²⁾ ⁽¹¹¹³⁾ ⁽¹¹¹⁴⁾ ⁽¹¹¹⁵⁾ ⁽¹¹¹⁶⁾ ⁽¹¹¹⁷⁾ ⁽¹¹¹⁸⁾ ⁽¹¹¹⁹⁾ ⁽¹¹²⁰⁾ ⁽¹¹²¹⁾ ⁽¹¹²²⁾ ⁽¹¹²³⁾ ⁽¹¹²⁴⁾ ⁽¹¹²⁵⁾ ⁽¹¹²⁶⁾ ⁽¹¹²⁷⁾ ⁽¹¹²⁸⁾ ⁽¹¹²⁹⁾ ⁽¹¹³⁰⁾ ⁽¹¹³¹⁾ ⁽¹¹³²⁾ ⁽¹¹³³⁾ ⁽¹¹³⁴⁾ ⁽¹¹³⁵⁾ ⁽¹¹³⁶⁾ ⁽¹¹³⁷⁾ ⁽¹¹³⁸⁾ ⁽¹¹³⁹⁾ ⁽¹¹⁴⁰⁾ ⁽¹¹⁴¹⁾ ⁽¹¹⁴²⁾ ⁽¹¹⁴³⁾ ⁽¹¹⁴⁴⁾ ⁽¹¹⁴⁵⁾ ⁽¹¹⁴⁶⁾ ⁽¹¹⁴⁷⁾ ⁽¹¹⁴⁸⁾ ⁽¹¹⁴⁹⁾ ⁽¹¹⁵⁰⁾ ⁽¹¹⁵¹⁾ ⁽¹¹⁵²⁾ ⁽¹¹⁵³⁾ ⁽¹¹⁵⁴⁾ ⁽¹¹⁵⁵⁾ ⁽¹¹⁵⁶⁾ ⁽¹¹⁵⁷⁾ ⁽¹¹⁵⁸⁾ ⁽¹¹⁵⁹⁾ ⁽¹¹⁶⁰⁾ ⁽¹¹⁶¹⁾ ⁽¹¹⁶²⁾ ⁽¹¹⁶³⁾ ⁽¹¹⁶⁴⁾ ⁽¹¹⁶⁵⁾ ⁽¹¹⁶⁶⁾ ⁽¹¹⁶⁷⁾ ⁽¹¹⁶⁸⁾ ⁽¹¹⁶⁹⁾ ⁽¹¹⁷⁰⁾ ⁽¹¹⁷¹⁾ ⁽¹¹⁷²⁾ ⁽¹¹⁷³⁾ ⁽¹¹⁷⁴⁾ ⁽¹¹⁷⁵⁾ ⁽¹¹⁷⁶⁾ ⁽¹¹⁷⁷⁾ ⁽¹¹⁷⁸⁾ ⁽¹¹⁷⁹⁾ ⁽¹¹⁸⁰⁾ ⁽¹¹⁸¹⁾ ⁽¹¹⁸²⁾ ⁽¹¹⁸³⁾ ⁽¹¹⁸⁴⁾ ⁽¹¹⁸⁵⁾ ⁽¹¹⁸⁶⁾ ⁽¹¹⁸⁷⁾ ⁽¹¹⁸⁸⁾ ⁽¹¹⁸⁹⁾ ⁽¹¹⁹⁰⁾ ⁽¹¹⁹¹⁾ ⁽¹¹⁹²⁾ ⁽¹¹⁹³⁾ ⁽¹¹⁹⁴⁾ ⁽¹¹⁹⁵⁾ ⁽¹¹⁹⁶⁾ ⁽¹¹⁹⁷⁾ ⁽¹¹⁹⁸⁾ ⁽¹¹⁹⁹⁾ ⁽¹²⁰⁰⁾ ⁽¹²⁰¹⁾ ⁽¹²⁰²⁾ ⁽¹²⁰³⁾ ⁽¹²⁰⁴⁾ ⁽¹²⁰⁵⁾ ⁽¹²⁰⁶⁾ ⁽¹²⁰⁷⁾ ⁽¹²⁰⁸⁾ ⁽¹²⁰⁹⁾ ⁽¹²¹⁰⁾ ⁽¹²¹¹⁾ ⁽¹²¹²⁾ ⁽¹²¹³⁾ ⁽¹²¹⁴⁾ ⁽¹²¹⁵⁾ ⁽¹²¹⁶⁾ ⁽¹²¹⁷⁾ ⁽¹²¹⁸⁾ ⁽¹²¹⁹⁾ ⁽¹²²⁰⁾ ⁽¹²²¹⁾ ⁽¹²²²⁾ ⁽¹²²³⁾ ⁽¹²²⁴⁾ ⁽¹²²⁵⁾ ⁽¹²²⁶⁾ ⁽¹²²⁷⁾ ⁽¹²²⁸⁾ ⁽¹²²⁹⁾ ⁽¹²³⁰⁾ ⁽¹²³¹⁾ ⁽¹²³²⁾ ⁽¹²³³⁾ ⁽¹²³⁴⁾ ⁽¹²³⁵⁾ ⁽¹²³⁶⁾ ⁽¹²³⁷⁾ ⁽¹²³⁸⁾ ⁽¹²³⁹⁾ ⁽¹²⁴⁰⁾ ⁽¹²⁴¹⁾ ⁽¹²⁴²⁾ ⁽¹²⁴³⁾ ⁽¹²⁴⁴⁾ ⁽¹²⁴⁵⁾ ⁽¹²⁴⁶⁾ ⁽¹²⁴⁷⁾ ⁽¹²⁴⁸⁾ ⁽¹²⁴⁹⁾ ⁽¹²⁵⁰⁾ ⁽¹²⁵¹⁾ ⁽¹²⁵²⁾ ⁽¹²⁵³⁾ ⁽¹²⁵⁴⁾ ⁽¹²⁵⁵⁾ ⁽¹²⁵⁶⁾ ⁽¹²⁵⁷⁾ ⁽¹²⁵⁸⁾ ⁽¹²⁵⁹⁾ ⁽¹²⁶⁰⁾ ⁽¹²⁶¹⁾ ⁽¹²⁶²⁾ ⁽¹²⁶³⁾ ⁽¹²⁶⁴⁾ ⁽¹²⁶⁵⁾ ⁽¹²⁶⁶⁾ ⁽¹²⁶⁷⁾

καὶ βοηθῆσα ἀπὸ πτώματος, ²⁰ ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς, ἵσταν 20
 διδούς ζωὴν καὶ εὐλογίαν. ²¹ θυσιαζὼν ἐξ ἀδίκου, προσφορά μεμωκημένη, 21
²² καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν μωκήματα ἀνέμων· ²³ οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προς- 22 23
 φοραῖς ἀσεβῶν, οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσεται ἀμαρτίας. ²⁴ θύων υἱὸν 24
 ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων. ²⁵ ἄρτος 25
 ἐπιδεομένων ζωῇ πτωχῶν, ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων· ²⁶ φονεύων 26
 τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος συμβίωσιν, ²⁷ καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μ- 27
 σὸν μισθίου. ²⁸ εἰς οἴκοδομὴν καὶ εἰς καθαιρῶν, τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κα- 28
 πους; ²⁹ εἰς εὐχόμενος καὶ εἰς καταρῶμενος, τίνος φωνῆς εἰσακούσεται ὁ 29
 δεσπότης; ³⁰ βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἀπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέ- 30
 λησε τῷ λουτρῷ αὐτοῦ; ³¹ οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ 31
 καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσα-
 κούσεται; καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;

XXXII. (XXXV.)

¹ Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς, ² θυσιαζὼν σωτηρίου ὁ προσέχων 2
 ἐντολαῖς· ³ ἀνταποδίδους χάριν προσφέρων σεμίδαλιν, ⁴ καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημο- 3 4
 σύνην θυσιαζὼν αἰνέσεως. ⁵ εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας, καὶ ἐξ- 5
 λασμός ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας. ⁶ μὴ ὀφθῇ ἐν προσώπῳ κυρίου κενός, ⁷ πάντα 6 7
 γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς. ⁸ προσφορά δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον, καὶ ἡ 8
 εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου· ⁹ θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτὴ, καὶ τὸ μνημό- 9
 συνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται. ¹⁰ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, 10
 καὶ μὴ συμκρούνης ἀπαρχὴν χειρῶν σου· ¹¹ ἐν πάσῃ δόσει ὑδάρωσον τὸ πρόσω- 11
 πόν σου, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγίασον δεκάτην. ¹² δὲς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν 12
 αὐτοῦ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καὶ εὐρεμα χειρός· ¹³ ὅτι κύριος ἀνταποδίδους 13
 ἐστὶ, καὶ ἐκταπλάσσει ἀνταποδώσει σοι. ¹⁴ μὴ δωροδοκῇ, οὐ γὰρ προσδέξεται· ¹⁵ 14
¹⁵ καὶ μὴ ἐπεχε θυσίαν ἀδικίᾳ, ὅτι κύριος κρίτης ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐστὶ παρ' αὐτῷ 15
 δόξα προσώπου. ¹⁶ οὐ λήψεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ, καὶ δέσιν ἡδικημένου 16
 εἰσακούσεται· ¹⁷ οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετεῖαν ὀφρανοῦ, καὶ χήραν ἔαν ἐκχέῃ λα- 17
 οῦ. ¹⁸ οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει, ¹⁹ καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ 18 19
 τῷ καταγαγόντι αὐτά; ²⁰ θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέσις 20
 αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει· ²¹ προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διτλήσει, καὶ ἕως 21
 συνεγγισθῇ οὐ μὴ παρακληθῇ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ ἕως ἐπισκέψῃται ὁ ὕψιστος· ²² 22
²² καὶ κρινεῖ δικαίως καὶ ποιήσει κρίσιν. καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ οὐδὲ 22
 μὴ μακροθυμήσει ἐπ' αὐτοῖς, ἕως ἂν συντρίψῃ ὁσφύν ἀνελεσημένων, ²³ καὶ 23
 τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν· ἕως ἐξάρῃ πληθὺς ὑβριστῶν καὶ σκηπτρα ²⁴
 ἀδικῶν συντρίψῃ· ²⁵ ἕως ἀνταποδῇ ἀνθρώπων κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ 24
 τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν· ²⁶ ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν 25
 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλεῖν αὐτοῦ. ²⁷ ὥραϊον ἔλεος ἐν 26
 καιρῷ βλάβει αὐτοῦ, ὥς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἄβροχίας.

XXXIII. (XXXVI.)

¹ Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, ² καὶ ἐπίβλεψον, καὶ ἐπίβαλε 2
 τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ³ ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια, 3

49. βοηθ. ἀπὸ πτωσεως 24. μεμωκημένη 22. μωμηματα 25. επεν-
 δεομενων 26. ενβιωσιν 27. και αποστερων 28. ωφελησεν 30. ωφελ. εν
 τω XXXII. 2. **θυσια 40. μικρυνης 42. δοσιν σου ... ed. rom.
 καθεύρεμα 43. αποδωσει 46. λημψεται 47. παριδη 48. επι σιαγονει
 24. επισκεψηται κυριος ... ed. rom. post υψιστος plene interp. 22. κρινει
 δικαιοις ... ed. rom. κρισιν, ... μακροθυμηση ... C εως συντριψη 23. C
 ανταποδιδωσει ... σκηπτρα δικαιων 24. και τα pro κατα τα 25. C εως
 κρινει ... C om και ευφρανει usque αυτου XXXIII. 4. om δεσποτα

4 καὶ ἰδῶσαν τὴν θυναστείαν σου. ⁴ ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν
 5 ἡμῖν, οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς. ⁵ καὶ ἐπιγνώτωσάν σε
 6 καὶ ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν, ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου κύριε. ⁶ ἔγκαι-
 7 σον σημεῖα καὶ ἀλλοίωσον θάυμασια, ⁷ δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν.
 8 ⁸ ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν, ⁹ ἔξαρον ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν.
 10 ¹⁰ σπεύσον καιρὸν καὶ μνησθήτη ὀρκισμοῦ, καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ μεγαλεία
 11 σου. ¹¹ ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σωζόμενος, καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν
 12 σου εὐροισαν ἀπώλειαν. ¹² σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν, λεγόντων Οὐκ
 13 ἔστι πλὴν ἡμῶν. ¹³ σύναγε πάσας φυλάς Ἰακώβ. (30, 25.) λαμπρὰ καρδία καὶ
 ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμοις τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.

XXXIV. (XXXI.)

Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτίκει σάρκας, καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.
 2 ² μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσῃ νυσταγμόν, καὶ ἀβρόσθημα βαρὺ ἐκνήθει ὕπνος.
 3 ³ ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπέπλυνται
 4 τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ. ⁴ ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου, καὶ ἐν τῇ
 5 ἀναπαύσει ἐπιδεῆς γίνεται. ⁵ ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιοῦνται, καὶ ὁ διώκων
 6 διαφθορὰν αὐτὸς πλησθήσεται. ⁶ πολλοὶ ἐδόκησαν εἰς πτώμα χάριν χρυσοῦ,
 7 καὶ ἐγενήθη ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ⁷ ἔξυλον προσκόμματος
 8 ἔστι τοῖς ἐνθυσιαζομένοις αὐτῷ, καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται ἐν αὐτῷ. ⁸ μακάριος
 9 πλούσιος ὃς εὐρέθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω χρυσοῦ οὐκ ἐπορεύθη. ⁹ τίς ἐστι
 10 καὶ μακαριούμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θάυμασια ἐν λαῷ αὐτοῦ. ¹⁰ τίς ἐδοκι-
 11 μασθῇ ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη; καὶ ἔστω εἰς καύχησιν. τίς ἐδύνατο παρα-
 12 βῆναι καὶ οὐ παρέβη, καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν; ¹¹ στερεωθήσεται
 13 τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηθήσεται ἐκκλησία. ¹² ἐπὶ
 14 τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας, μὴ ἀνολῆς ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου, καὶ μὴ
 15 εἴπῃς Πολλὰ γε τὰ ἐπ' αὐτῆς. ¹³ μνησθήτη ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρὸς
 16 πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἐκτίσται; διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου θαυμάσει.
 17 ¹⁴ οὐκ ἔστι ἐπιβλέψῃ, καὶ μὴ ἐκτελῆς χεῖρα, καὶ μὴ συνθλίβῃ αὐτὸν ἐν τρυβλίῳ.
 18 ¹⁵ νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ. ¹⁶ φάγε
 19 ὥς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διαμασῶ μὴ μισήσῃς. ¹⁷ παῦσαι
 20 πρῶτος χάριν παιδείας, καὶ μὴ ἀπληστεύου μὴ ποτε προσκόψῃς. ¹⁸ καὶ εἰ
 21 ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας, πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτελῆς τὴν χεῖρά σου.
 22 ¹⁹ ὥς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον, καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ
 23 οὐκ ἀσθμαίνει. ²⁰ ὕπνος ὑγείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ· ἀνέστη πρωὶ, καὶ ἡ ψυχὴ
 24 αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρός
 25 ἀπλήστου. ²¹ καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπυρῶν καὶ ἀναπαύσῃ.
 26 ²² ἄκουσόν μου τέκνον καὶ μὴ ἐξουδενώσῃς με, καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ εὐρήσεις
 27 τοὺς λόγους μου. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχῆς, καὶ πᾶν ἀβρόσθημα
 28 οὐ μὴ σοι ἀπαντήσῃ. ²³ λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογήσῃ χεῖλη, καὶ μαρτυρία
 29 τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή. ²⁴ πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόδις, καὶ ἡ
 30 μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής. ²⁵ ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου, πολλοὺς γὰρ
 31 ἀπώλεσεν ὁ οἶνος. ²⁶ κάμιος δοκιμάζει στόμῳμα ἐν βαφῇ, οὕτως οἶνος καρ-
 32 δίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων. ²⁷ ἔπαισον ζωῆς οἶνος ἀνθρώπῳ, ἐάν πίνῃς αὐτόν
 μέτρῳ αὐτοῦ· τίς ζωῇ ἐλασσομένην οἶνον; καὶ αὐτὸς ἐκτίσται εἰς εὐφροσύνην

4. C μεγαλυνθης 5. επεγνωμεν σε 40. C ορκων 41. A* (? οι αδικ. ?
 οι κατεχοντ.?) C οι κατοικουντες 43. συναγαγε, C συναγαγεται (C** vdlr
 συναγαγε τας) XXXIV. 4. αφιστατο υπνον 2. C υπνον 9. C om γαρ
 41. σοφια προ εκκλησια 42. AC και ειπης 45. C εν τω τρυβλιω 47. AC
 παιδιας 49. C ουκ ασθενει 20. C υγιας 22. AC επ εσχατου ... λογοις
 προ εργοις 23. και η μαρτυρια 27. ed. rom. επισον ... οινος ανθρωποις
 ... ελασσουμ. οινου

ἀνθρώποις. ²⁸ ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς οἶνος πινόμενος ἐν ²⁸ καιρῷ αὐτάρκῃ· ²⁹ πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολλὸς ἐν ἐρεσιμῷ καὶ ²⁹ ἀντιπτώματι. ³⁰ πληθύνει μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα, ἐλαττῶν ἰσχύιν ³⁰ καὶ προσποιῶν τραύματα. ³¹ ἐν συμποσίῳ οἶνου μὴ ἐλιγῆς τὸν πλησίον, καὶ ³¹ μὴ ἐξουθενώσης αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ· λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ ἐλπίης αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν βλάβῃς ἐν ἀπαιτήσῃ.

XXXV. (XXXII.)

ΠΕΡΙ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

Ἡγούμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἰς ἐξ αὐ-
τῶν, φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτως κάθισον· ² καὶ πᾶσαν τὴν χρεῖαν σου ποιήσας ² ἀνάπεσε, ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτούς, καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.
³ λάλησον πρεσβύτερε, πρέπει γὰρ σοι, ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ, καὶ μὴ ἐμποδ-
σης μουσικά. ⁴ ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλίαν, καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου. ⁴
⁵ σφραγὶς ἀνδρακός ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ, σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οὐ-
νου· ⁶ ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου, μέλος μουσικῶν ἐφ' ⁶
ἡδεῖ οὖν. ⁷ λάλησον νεανίσκε εἰ χρεῖα σου, μόλις δις ἐὰν ἐπερωτηθῇς· ⁸ κε- ⁷ 8
φαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλὰ, γίνου ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
⁹ ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισχύου, καὶ ἐτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει. ⁹
¹⁰ πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή, καὶ πρὸ αἰσχυνητοῦ προελεύσεται χά- ¹⁰
ρις. ¹¹ ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει, ἀπότηρε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥαθύμει· ¹¹
¹² ἔκει παῖζε καὶ ποιεῖ τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἀμαρτηρὸς λόγῳ ὑπερη- ¹²
φάνῳ. ¹³ καὶ ἐπὶ τούτοις ἐυλόγησον τὸν ποιήσαντά σε καὶ μεθύσκοντά σε ¹³
ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδίδεται παιδείαν, καὶ οἱ ¹⁴
ὀρθρίζοντες εὐρήσουσιν εὐδοκίαν· ¹⁵ ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ¹⁵
ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ· ¹⁶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὐρήσουσι ¹⁶
κρίμα, καὶ δικαίωματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν. ¹⁷ ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς ἐκκλίνει ¹⁷
ἐλεγμὸν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ εὐρήσει σύγκριμα. ¹⁸ ἀνὴρ βουλῆς οὐ ¹⁸
μὴ παρὶθι διανόημα, ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον, καὶ
μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' αὐτοῦ ἄνευ βουλῆς. ¹⁹ ἄνευ βουλῆς μηδὲν ποιήσης, ¹⁹
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι σε μὴ μεταμελοῦ. ²⁰ ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ παρεῖν, ²⁰
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσι· ²¹ μὴ πιστεύῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ, ²² καὶ ²¹ 22
ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι. ²³ ἐν παντὶ ἔργῳ πλάσσει τῇ ψυχῇ σου, καὶ ²³
γὰρ τοῦτο ἐστὶ τήρησις ἐντολῶν. ²⁴ ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαίς, καὶ ²⁴
ὁ πεποιθὼς κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.

XXXVI. (XXXIII.)

Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσῃ κακόν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πά-
λιν ἐξελεῖται. ² ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσῃ νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ ²
ὡς ἐν κατωγίδι πλοῖον. ³ ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύει νόμῳ, καὶ ὁ νόμος ³
αὐτῷ πιστὸς ὡς ἔρωτημα δικαίων. ⁴ ἐτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ, ⁴
σύνδησον παιδείαν καὶ ἀποκρίσῃ. ⁵ τροχὸς ἀμάξης σπλάγχνα μωροῦ, καὶ ὡς ⁵
ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ. ⁶ ἥπτος εἰς ὀχείαν ὡς φίλος μῶκος, ⁶
ὑποκάτω παντὸς ἐπικατήμενου χρεμετίζει. ⁷ διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει, ⁷
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐναιαυτῷ ἀφ' ἡλίου; ⁸ ἐν γνώσει κυρίου διεκωρίσθησαν, ⁸
καὶ ἡλλοίωσε καιροὺς καὶ ἑορτάς· ⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἡγήσατο, καὶ ἐξ ⁹
αὐτῶν ᾤκησεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν. ¹⁰ καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, ¹⁰

29. γινόμενος 34. ἐξουθενώσης XXXV. titulus περι τη. deest 4. ου-
τως 2. αναπασον ... τον στεφανον 5. εν συμποσια 8. ομ ως 11. ανυ-
μει 12. αμαρτησης 18. παρειδη 19. μηθεν 24. και μη πιστευσης
23. εντολης XXXVI. 3. ερωτημα δηλων 4. παιδιαν (35, 44. παιδειαν)
6. οχιον ... χρεμετισει

11 καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ· ¹¹ ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτούς,
 12 καὶ ἡλλόλωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· ¹² ἐξ αὐτῶν εὐλόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ
 13 ἐξ αὐτῶν ἡγάσσε καὶ πρὸς αὐτὸν ἡγγισεν, ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐτα-
 14 πείνωσε, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτούς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν· ¹³ ὡς πληθὺς κεραμέως
 15 ἐν χειρὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· οὕτως ἄν-
 16 θρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτούς, ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν
 17 αὐτοῦ· ¹⁴ ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή·
 18 οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἀμαρτωλός· ¹⁵ καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ
 19 ἔργα τοῦ ὑψίστου, δύο δύο, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός· ¹⁶ κἀγὼ ἔσχατος ἡγρούπησα,
 20 (33, 47 sqq. vide post 30, 24.) καὶ κατεκληρονόμησα αὐτοὺς καὶ ζωὴς ἀπ'
 21 ἀρχῆς. (haec: καὶ κατ. αυτ. etc. cum 33, 43. i. e. 36, 43. conjg.)
 22 ¹⁷ ἔλεθσον λαὸν κύριε κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν πρῶ-
 23 ¹⁸ τογόνῳ ὠμοίωσας· ¹⁸ οἰκτείρησον πόλιν ἀγιάσματός σου Ἱερουσαλὴμ, πόλιν
 24 ¹⁹ καταπαύματός σου· ¹⁹ πληθύνον Σιών ἀρεταλογίας σου, καὶ ἀπὸ τῆς δό-
 25 ²⁰ξης σου τὸν λαόν σου· ²⁰ δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασί σου, καὶ
 26 ²¹ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου· ²¹ δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσιν
 27 ²² σε, καὶ οἱ προφηταὶ σου ἐμπιστευθήτωσαν· ²² εἰσάκουσον κύριε δεήσεως
 28 ²³ τῶν ἱκετῶν σου κατὰ τὴν εὐλογίαν Ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γνώσονται
 29 ²⁴ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος εἰ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων· ²³ πᾶν βρῶμα
 30 ²⁵ φάγεται κοιλία, ἔστι δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον· ²⁴ φάρυγξ γέυεται
 31 ²⁶ βρώματα θήρας, οὕτως καρδίᾳ συνετὴ λόγους ψευδεῖς· ²⁵ καρδίᾳ στρεβλῇ
 32 ²⁷ δώσει λύπην, καὶ ἀνθρώπος πολυπείρος ἀνταποδώσει αὐτῷ· ²⁶ πάντα ἀβ-
 33 ²⁸ ρενα ἐπιδέξεται γυνή, ἔστι δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσω· ²⁷ κάλλος γυ-
 34 ²⁹ ναϊκὸς ἱλαρύνει πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει·
 35 ³⁰ ²⁸ εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραΰτης, οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐ-
 36 ³¹ τῆς καδ' υἱοῦς ἀνθρώπων· ²⁹ ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
 37 ³² βοήθει κατ' αὐτὸν καὶ στυλὸν ἀναπαύσεων· ³⁰ οὐ οὐκ ἔστι φραγμός, διαρ-
 38 ³³ ³² παγήσεται κτήμα· καὶ οὐ οὐκ ἔστι γυνή, στενάξει πλανώμενος· ³¹ τίς γὰρ
 39 πιστεύσει εὐζώνῳ ληστῇ σφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν; οὕτως ἀνθρώπῳ
 40 μὴ ἔχοντι νοσητὴν καὶ καταλύοντι οὐ ἐὰν ὀψιση.

XXXVII.

Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφίλασα αὐτῷ κἀγὼ· ἀλλ' ἔστι φίλος ὀνόματι μόνον
 2 φίλος· ² οὐχὶ λύπη ἐνὶ ἔως θανάτου ἑταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἐχθρὸν;
 3 ὦ πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθης καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι;
 4 ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἡθεται, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι·
 5 ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός, ἐναντι πολέμου λήψεται ἀσπίδα·
 6 μὴ ἐπιλάβῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου, καὶ μὴ ἀμνημονήσης αὐτοῦ ἐν χρῇ-
 7 μασί σου· ⁷ πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν, ἀλλ' ἔστι σύμβουλος ἐν εἰσόδῳ·
 8 ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχὴν σου, καὶ γνώσι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεῖα·
 9 καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλευσεται, μὴ ποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ κλῆρον, ⁹ καὶ εἴπη
 10 σοὶ Καλὴ ἡ ὁδός σου, καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι·
 11 ¹⁰ μὴ βουλευοῦ μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύ-
 12 ¹¹ ψον βουλήν· ¹¹ μετὰ γυναικὸς περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ
 13 πολέμου, μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,

42. ηυλογησεν ... προς αυτον ηγγισεν pro εταπεινωσεν ... απο απο-
 στασεως 49. αρεταλογιας σου: ita Val. el (για σου) Alex.; ed. R. ἀραι τα
 λόγια σου 48. ιερους. cum seqq. conjg. ... τοπον καταπαυμ. σ. 20. προ-
 φητιας 24. εμπιστευθησονται 22. των οικετων σου ... om συ 29. κατα
 ταυτον ... αναπαυσεως 34. απαλλομενω XXXVII. 4. om αυτω 2. εις
 εχθρον 6. συνπονει ... απεναντι πολ. λημψεται 6. επιλαβου ... ed. rom.
 αμνημοσυνης (sic) ... αμν. αυτω 44. AC περι της αντιζ. ... C μετα ευπορον

μετὰ βασιάνου περὶ εὐχαριστίας καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοτηθείας, μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου καὶ μετὰ μυστικοῦ ἐφροσίου περὶ συντελείας, οὐκ ἐστὶν ἔργον περὶ πολλῆς ἐργασίας, μὴ ἔπρεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας.¹² ἄλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε, ὃν ἂν ἐπιγνώως συντη-
 12 ροῦντα ἐντολάς, ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἐὰν πταίσεις συναλγήσει σοι.¹³ καὶ βουλήν καρδίας στήσον, οὐ γὰρ ἐστὶ σοι πιστότερος¹³ αὐτῆς.¹⁴ ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἰώθειν ἢ ἐπὶ σκοποὶ ἐπὶ¹⁴ μετεώρου κατῆμενοι ἐπὶ σκοπῆς.¹⁵ καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεηθήτη ὑψίστου¹⁵ ἵνα εὐδύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου.¹⁶ ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος, καὶ πρὸ¹⁶ πάσης πράξεως βουλή.¹⁷ ἔχνος ἀλλοιώσεως καρδίας.¹⁸ τέσσαρα μέρη ἀνα-
 17 τέλλει, ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος, καὶ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλῶσσά ἐστιν.¹⁹ ἔστιν ἀνὴρ πανουργός καὶ πολλῶν παιδευτής, καὶ τῇ ἰδίᾳ¹⁹ ψυχῇ ἀχρηστός ἐστιν.²⁰ ἔστι σοφιστὴς ἐν λόγοις μισθός, οὗτος πάσης τροφῆς καλῶστερῆσαι·²¹ οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις, ὅτι πάσης²¹ σοφίας ἐστερήθη.²² ἔστι σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως²² αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί.²³ ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει, καὶ²³ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί.²⁴ ἀνὴρ σοφὸς πληροσθήσεται εὐλογίας,²⁴ καὶ καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὀρώντες.²⁵ ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀρῶμῳ ἡμερῶν,²⁵ καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητοι.²⁶ ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρο-
 26 νομήσει πίστιν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.²⁷ τέκνον, ἐν τῇ²⁷ ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῇ, καὶ μὴ δῶς αὐτῇ²⁸ οὐ γὰρ πάντα πᾶσι συμφέρει, καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ.²⁸ μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ, καὶ μὴ ἐκχυστῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων.³⁰ ἐν³⁰ πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος, καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγίει ἕως χολέρας.³¹ δι'³¹ ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν, ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωὴν.³¹

XXXVIII.

Τίμα ἱατρὸν πρὸς τὰς χρείας τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύ-
 2 ριος·² παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἱαίς, καὶ παρὰ βασιλέως λήφεται δόμα.³ ἐπιστήμη ἱατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐναντὶ μεγιστάνων θάυμα-
 3 σθήσεται.⁴ κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα, καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθεῖ ἐν αὐτοῖς.⁵ οὐκ ἀπὸ ὕδρου ἐγκυκάνθη ὕδωρ εἰς τὸ γνωστῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ;⁶ καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θάυμασις⁶ αὐτοῦ.⁷ ἐν αὐτοῖς ἐξεδάπευσε καὶ ἦρε τὸν πόνον αὐτοῦ,⁸ μυστέριον ἐν τούτοις⁸ ποιήσει μίγμα· καὶ οὐ μὴ συντελέσῃ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνη παρ' αὐτοῦ
 9 ἐστὶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.⁹ τέκνον, ἐν ἀβρωστήματί σου μὴ παραβλέπε, ἄλλ' εὖξαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεται σε.¹⁰ ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὐ-
 10 θυνον χεῖρας, καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν.¹¹ ὃς εὐώδιαν¹¹ καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως, καὶ λίπανον προσφορὰν ὡς μὴ ὑπάρχων.¹² καὶ¹² ἱατρῷ ὃς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε κύριος, καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία.¹³ ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐωδία.¹⁴ καὶ γὰρ¹³ αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται ἵνα εὐδοῶσιν αὐτοῖς ἀνάψουσιν καὶ ἱαίς χάριν

14. C μετα ελεημονος ... C επεστιου, A επαιτιου ... περι συμβουλίας, C επι παση συμβουλια 17. C in fine add προσωπον 18. AC τεσσαρα ... AC και η κυριενουσα ... ενδελ. αυτω, C αυτων ενδελ. 19. AC πανουργος πολλων ... AC εστιν αχρηστος 20. C και αυτος προ ουτος 24. εμπλησθη- σεται ... om και 26. ζησει ... C μη δως αυτω 28. C om εν παντι 29. C εν παση ψυχη 30. εσται νοσος 34. AC δια απλη- στιαν XXXVIII. 4. χρειας αυτου ... C εκτισεν ο κυριος 2. AC λημφε- ται 6. ανθρωπω 7. ηρεν παν (sic) πονον, C ηρεν παν --- (reliqua non liquent) 8. AC συντελεσθη 9. εν αρρωστημασιν σου 13. ευωδια 14. C ινα ευδοωσει

15 ἐμβίβωσας. 15 ὁ ἁμαρτάνων ἐναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἐμπέσει εἰς χεῖρας
 16 ἱατροῦ. 16 τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἐναρξαι
 17 τὴν ταφὴν αὐτοῦ. 17 πίκρανον κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετῶν, καὶ ποίησον
 τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν διαβολῆς, καὶ
 18 παρακληθῆτι λύπης ἕνεκα. 18 ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύπη καρ-
 19 δίας κάμψει ἰσχύϊν. 19 ἐν ἀπαγωγῇ παραβαίνει καὶ λύπη, καὶ βίος πτωχοῦ
 20 κατὰ καρδίας. 20 μὴ θῶς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου, ἀπόστησον αὐτὴν μνη-
 21 σθεῖς τὰ ἔσχατα. 21 μὴ ἐπιλάβῃ, οὐ γὰρ ἔστιν ἐπάνοδος, καὶ τοῦτον οὐκ
 22 ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις. 22 μνησθῆτι τὸ κρίμα αὐτοῦ, ὅτι οὕτω ὡς
 23 καὶ τὸ σὸν. ἔμοι χθές καὶ σοὶ σήμερον. 23 ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον
 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ παρακληθῆτι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
 24 24 σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς, καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ
 25 σοφισθήσεται. 25 τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι
 κέντρου, βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἡ διήγησις
 26 αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων; 26 καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδούαν αὐλακάς, καὶ ἡ
 27 ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χαρτάσματα δαμάλειον. 27 οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχι-
 τέκτων, ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρα διάγει· αἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
 καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν· καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς τὸ
 28 ὁμοιωῶσαι ζωγραφίαν, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον. 28 οὕτως χαλκίεις
 κατῴκιστοι ἐγγὺς ἄκμονος καὶ καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ· ἀτμὲς πυρὸς πλῆεις
 σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχησεται· φωνὴ σφύρης κατνειῖ
 τὸ οὖς αὐτοῦ, καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ· καρ-
 29 δίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντελείαν ἔργων, καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμήσῃ ἐπὶ
 30 τὴν συντελείαν. 29 οὕτω κεραμεὺς κατῴκιστος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ καὶ συστρέφων ἐν
 ποσὶν αὐτοῦ τροχόν, ὅς ἐν μερίμνῃ κεῖται διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
 30 καὶ ἐναρξάμενος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ. 30 ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλόν,
 καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχύϊν αὐτοῦ· καρδίαν ἐπιδώσει συντελεῖσαι τὸ χρῆμα,
 31 καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθάρσιν κάμινον. 31 πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν
 32 ἐνεπείστευσαν, καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σφίγγεται. 32 ἄνευ αὐτῶν οὐκ
 33 οἰκισθήσεται πάλιν, καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ παριπατήσουσιν. 33 καὶ ἐν
 ἐκκλησίᾳ οὐκ ὑπεραλοῦνται, ἐπὶ δίφρον δικαστοῦ οὐ καθίσουσιν, καὶ διαστήκη
 κρῖματος οὐ διανοηθήσονται οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσι δικαισύνην καὶ κρίμα, καὶ
 34 ἐν παραβολαῖς οὐκ εὐρεθήσονται, 34 ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσι, καὶ ἡ
 35 δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης· (39, 4.) πλὴν τοῦ ἐπιδόντος τὴν ψυχὴν αὐ-
 τοῦ καὶ διανοομένου ἐν νόμῳ ὑψίστου.

XXXIX.

Σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει, καὶ ἐν προφηταῖς ἀσχοληθήσεται·

3 2 διηγήσεις ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει, καὶ ἐν στοφαῖς παραβολῶν συνεξε-
 3 λεύσεται. 3 ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀνα-
 4 στραφήσεται. 4 ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσῃ, καὶ ἐναντι ἡγουμένου ὀφθαλ-
 5 μῶν ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἔθνων διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις
 5 ἐπέειρασε. 5 τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρῆσαι πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα

45. εἰς χεῖρας αὐτοῦ 46. ed. rom. ἐναρξαι 49. ἐν ἐπαγωγῇ παρα-
 μένει 22. τὸ κρίμα μου ὅτι οὕτως καὶ τὸ σὸν ... ἐχθές 25. τισοφισθε-
 ται pro τι σοφισθ... ἀρότρου, καυχώμενος 27. ὡς ἡμέρας ... ἡ ἐπιμονή
 ... εἰς ὁμοιωῶσαι 28. καταμανθ... ἐργὸν σιδήρου ... τηξεί ... κενεῖ 29. συ-
 τως 31. εἰς χεῖρ. εαυτῶν 32. οὐκ οἰκησεται 33. δυναστοῦ ... καθίσονται
 ... ἐκφάνωσιν παιδίαν καὶ κρίμα (39, 4.) ἐπιδιδόντος ... διανοομένου
 XXXIX. 2. διηγησιν 4. κακὰ ἀνθρώποις

αὐτόν, καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται· καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν προσ-
ευχῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται. ⁶ ἔὰν κύριος ὁ μέγας θε- 6
λήσῃ, πνεύματι συνείσεως ἐμπλησθήσεται· αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας
αὐτοῦ, καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται κυρίῳ. ⁷ αὐτὸς κατευθύνει βουλὴν 7
αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται. ⁸ αὐτὸς 8
ἐκφανεῖ παιδεῖαν διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ διαβήτηκος κυρίου καυχή-
σεται. ⁹ αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί, ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλει- 9
φθήσεται· οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται
εἰς γενεὰς γενεῶν. ¹⁰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγῶνται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον 10
αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. ¹¹ ἔὰν ἐμμελῇ, ὄνομα καταλείψει ἡ χλις, καὶ 11
ἔὰν ἀναπαύσῃται, ἐμποιεῖ αὐτῷ. ¹² ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγῆσομαι, καὶ ὡς δι- 12
χομνήα ἐπληρώθην. ¹³ εἰσακούσατέ μου υἱοὶ ὅσοι, καὶ βλαστήσατε ὡς ῥόδον 13
φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ἁγροῦ, ¹⁴ καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὁσμὴν, καὶ ἀν- 14
θήσατε ἄνθος ὡς κρίνον, διάδοτε ὁσμὴν καὶ αἰνέσατε ὄσμα. εὐλογῆσατε κύ-
ριον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις, ¹⁵ ὅτε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσώμενη, καὶ ἐξο- 15
μολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ, ἐν ᾧδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις, καὶ οὕτως
ἔρεῖτε ἐν ἐξομολογήσει. ¹⁶ Ἦ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα, καὶ πᾶν 16
πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται. ¹⁷ πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσε- 17
ται. ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔστι ὡς θημωνία ὕδωρ, καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ
ἀποδοχεῖα ὑδάτων. ¹⁸ ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία, καὶ οὐκ ἔστιν 18
ὅς ἐλαττώσῃ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. ¹⁹ ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ 19
οὐκ ἔστι κρυβήθει ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ²⁰ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν 20
αἰῶνα ἐπέβλεψε, καὶ οὐδὲν ἔστι θάυμαστον ἐναντίον αὐτοῦ. ²¹ οὐκ ἔστιν ἐν 21
πείν τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο; πάντα γὰρ εἰς χρεῖας αὐτῶν ἔκτισται. ²² ἡ 22
εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκαλύψε, καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν·
²³ οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει, ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἄλμην. 23
²⁴ αἱ δόδοι αὐτοῦ τοῖς ὅσοις εὐδαία, οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμετα. ²⁵ ἀγαθὰ 24 25
τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακά. ²⁶ ἀρχὴ 26
πάσης χρεῖας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ, πῦρ καὶ σίδηρος καὶ ἄλα καὶ σε-
μίδαλις πυροῦ καὶ μέλι καὶ γάλα, αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον·
²⁷ ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθὰ, οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται 27
εἰς κακά. ²⁸ ἔστι πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται, καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν 28
ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν· καὶ ἐν καιρῷ συντελέας ἰσχύιν ἐκφέρουσιν, καὶ
τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν. ²⁹ πῦρ καὶ χεῖλα καὶ λιμὸς 29
καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται. ³⁰ θηρίων ὀδόντες καὶ 30
σκορπίοι καὶ ἔχιδες καὶ ῥομφαία ἐκδικούσα εἰς ὀλεθρον ἀσεβεῖς, ³¹ ἐν τῇ 31
ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρεῖας ἐτοιμασθήσον-
ται, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον. ³² διὰ τοῦτο ἐξ 32
ἀρχῆς ἐστηρέχθη καὶ διενεθῆν καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα. ³³ τὰ ἔργα κυρίου 33

5. ἀνοίξει στομα 6. ο κυριος ο μεγας ... ἐμπλησει αὐτον 7. ed. rom.: κατευθύνει 8. C καὶ αὐτος ... ἐκφανει ... AC παιδιαν ... κυριου διαβη-
κης 9. AC καὶ εως ... AC καὶ το ὄνομα αὐτου ... ζητησεται 10. AC διη-
γησεται ... C καὶ ἐπαινον α. ἐξαγγελῆσεται ἐκκλ. 11. AC παυσσεται 12.
ἐκδιηγῆσεται 13. C* εἰσακουσατε (etiam ed. rom. εἰσακουσατε) μοι ...
C βλαστήσεται ... AC ρευμ. υγρου 14. εργους αὐτου 17. AC ab initio
add οὐκ ἐστιν εἰπειν τι τοῦτο· εἰς τι τοῦτο 17. θημωνια ... C αποδοχεια
20. AC οὐδεν ἐστιν (C ἐστι) θάυμαστον 21. (C εἰς sine ti) ... AC εἰς
χραν 22. C ἀπεκαλύψε 23. 24. AC ὡς μετεστρ. υδ. εἰς ἀλμ. post προσ-
κομματα ρον. 26. C εἰς ψυχην ... AC ὕδωρ καὶ πυρ ... αλας ... C σε-
μιδαλιν ... πυρος καὶ μελι, C πυρ καὶ μελι 27. C εὐσεβεσι εἰς (sic) 28.
αὐτων· ἐν καιρῳ 31. εἰς χειρας ... AC ἐν καιροις ... C αὐτου 32. C καὶ
ἐν γραφῃ ἀφ. x. διενεθῆν.

31 πάντα ἀγαθὰ, καὶ πᾶσαν χρεῖαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει· ³¹ καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τοῦτο τοῦτου πονηρότερον, πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
35 ³⁵ καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ὁστόματι ὑμνήσατε, καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

XI.

Ἀσχολία μεγάλη ἐκτίσται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς Ἀδάμ, ἀπ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν ἕως ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ ² εἰς μητέρα πάντων· ² τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας, ἐπίνοια ³ προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς· ³ ἀπὸ κατῆμένου ἐπὶ θρόνου ἐν δόξῃ καὶ ἕως ⁴ τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ, ⁴ ἀπὸ φοροῦντος ὑάκινθον καὶ στέφανον καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις. καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ ⁵ κοίτης ὕπνος νυκτὸς ἄλλοιοι γινώσκιν αὐτοῦ· ⁵ ὀλίγον ὥς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὥς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς· τεθορυβημένος ἐν ὁράσει ⁷ καρδίας αὐτοῦ, ὥς ἐπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου· ⁷ ἐν καιρῷ σωτηρίας ⁸ αὐτοῦ ἐξηγέρθη, καὶ ἀποδαμῶν εἰς οὐδένα φόβον. ⁸ μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἐπαπλάσσει πρὸς ταῦτα· ⁹ ⁹ θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία, ἐπαγωγὰ, λιμὸς καὶ σύγγραμμα ¹⁰ καὶ μάστιξ, ¹⁰ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐκτίσσει ταῦτα πάντα, καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ¹¹ ὁ κατακλυσμός· ¹¹ πάντα ὅσα ἀπὸ γῆς εἰς γῆν ἀναστρέφει, καὶ ἀπὸ ὑδάτων ¹² εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει· ¹² πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται, καὶ πᾶς ¹³ σις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται· ¹³ χρήματα ἀδίκων ὥς ποταμὸς ἐξηραίνθησεται, ¹⁴ καὶ ὥς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχῆσει· ¹⁴ ἐν τῷ ἀνοίξει αὐτὸν χεῖρας εὐφρανθήσεται, οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν· ¹⁵ ἐκγονα ¹⁶ ἀσεβῶν οὐ πληθύνει κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκαθάρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτραι· ¹⁶ ¹⁶ ἄχει ἐπὶ παντὸς ὑδάτος καὶ χεῖλους ποταμοῦ πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτίλθεται· ¹⁷ χάρις ὥς παράδεισος ἐν εὐλογίαις, καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα ¹⁸ διαμένει· ¹⁸ ζωὴ αὐτάρχους ἐργάτου γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ὁ ¹⁹ εὐρίσκων θησαυρὸν· ¹⁹ τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα, καὶ ²⁰ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ ἄμμος λογίζεται· ²⁰ οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσι ²¹ καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἀγάπης σοφίας· ²¹ αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύνουσι μέλι, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γλώσσα ἡδεῖα· ²² χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμῆσει ²³ ὁ δόξαλμός σου, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα χλόην σπόρου· ²³ φίλος καὶ ἑταῖρος ²⁴ εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυνὴ μετὰ ἀνδρός· ²⁴ ἀδελφοὶ καὶ ²⁵ βοήθεια εἰς καιρὸν ἑλπίεως, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἐλεημοσύνη ρύσεται· ²⁵ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσι πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα βουλή εὐδοκιμεῖται· ²⁶ ²⁶ χρήματα καὶ ἰσχύς ἀνυψώσουσι καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα φόβος κυρίου· οὐκ ἔστι φόβος κυρίου ἐλάττωσις, καὶ οὐκ ἔστι ἐπιζητήσια ἐν αὐτῷ ²⁷ βοήθειαν· ²⁷ φόβος κυρίου ὥς παράδεισος εὐλογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ²⁸ ἐκάλυψαν αὐτόν· ²⁸ τέκνον, ζωὴν ἐπαίτησεως μὴ βιώσης· κρεῖσσον ἀποθανεῖν

33. C πάντα τα αγαθα ... C εν καιρω αυτης χορηγησεν 34. ευδοκιμησεται XI. 1. C μητρος αυτου ... AC ημερ. επιταφης 2. φοβον καρδιαν (sic) 3. AC θρονου ενδοξου ... ως (pro και ως) τε ταπεινωμενου 4. νακινθινον ... C και ως 5. C om και sec. ... μηνιαι ... C ερεις 6. C ως απο πρ. πολεμ. εκπεφ. 8. C om και επι αμαρτ. επτ. πρ. τ. 10. παντα ταυτα 11. αναστρεφει 14. εκθλιψουσιν 15. ed. rom. πληθυνει 16. αχι (C non liquet) ... και χιλος ... εκτειλησεται 17. C μενει (18. αμφοτερας pro αμφοτερα ο) 20. C ευρησις σοφιας 21. AC ηδυνουσιν μελη 22. AC om ο ... om σου ... C χλος 23. C ετερος ... μετ ανδρος 24. AC ρυεται 26. ανυψουσιν ... AC εν φοβω κυριου ... C εν αυτω ζητησαι 27. C υπερ αμφοτερα δοξαν (sic) ... εκάλυψεν

ἡ ἐπαίτειν. ²⁹ ἄνθρωπος βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ²⁹ ἐν λογισμῷ ζωῆς, ἀλλοτρίῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν δόξασιν ἀλλοτρίοις· ἄνθρωπος δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάσσεται. ³⁰ ἐν στόματι ἀναίδεους γλυκαν- ³⁰ νήσεται ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.

XLI.

¹ ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν ἀνθρώπων εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοκίμῳ ἐν πᾶσι καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν. ² ὦ θάνατε, καλὸν σου τὸ κρίμα ἐστὶν ἀνθρώπων ² ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσομένῳ ἰσχυρῷ, ἐσχατογῆρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων, καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότῳ ὑπομονῇ. ³ μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου, ³ μνηστῆρι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων· ⁴ τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ ⁴ σαρκί, καὶ τί ἀπαναίη ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου; εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χίλια ἔτη, οὐκ ἔστιν ἐν ἄβδου ἐλεγκτὸς ζωῆς. ⁵ τέκνα βδελυκτὰ γίνονται τέκνα ⁵ ἀμαρτωλῶν, καὶ συναλαστρεφόμενα παρκοιλίαις ἀσεβῶν· ⁶ τέκνων ἀμαρτωλῶν ⁶ ἀπολείπεται κληρονομία, καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδεδεχεῖται ὄνειδος. ⁷ πα- ⁷ ρὲρ ἀσεβεῖ μέμφεται τέκνα, ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται· ⁸ οὐαὶ ὑμῖν ἄνδρες ⁸ ἀσεβεῖς, ὅτινες ἐγκατελείπετε νόμον θεοῦ ὑψίστου· ⁹ καὶ ἔαν γεννηθῇτε, εἰς ⁹ κατάραν γεννηθήσεσθε, καὶ ἔαν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε. ¹⁰ πάντα ¹⁰ ὅσα ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν. ¹¹ πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν, ὄνομα δὲ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθόν ¹¹ ἐξάλειψθήσεται. ¹² φρόντισον περὶ δόξατος, αὐτὸ γὰρ σοι διαμένει ἡ χλίς ¹² μεγάλοι θησαυροὶ χρυσοῦ· ¹³ ἀγαθῆς ζωῆς ἀρχὴς ἡμερῶν, καὶ ἀγαθὸν ¹³ ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμένει. ¹⁴ παιδεῖαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσεται, τέκνα· σοφία ¹⁴ δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής, τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ¹⁵ κρείσ- ¹⁵ σων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ. ¹⁶ τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου· οὐ γὰρ ἐστὶ πᾶ- ¹⁶ ντα ἀλογύνῃ διαφυλάττει καλόν, καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται. ¹⁷ ἀλογύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας, καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ ¹⁷ δυνάστου περὶ ψεύδους, ¹⁸ ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἀρχοντος περὶ πλημμελείας, ἀπὸ ¹⁸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας, ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τόπου οὐ παρκοιλίης περὶ κλοπῆς, καὶ ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ δια- ¹⁹ νήτης, καὶ ἀπὸ πῆξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις, ἀπὸ σκωρακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως, ²⁰ καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς, ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἐταί- ²⁰ ρας, ²¹ καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς, ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος ²¹ καὶ δόσεως, καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου, ²² ἀπὸ περιεργείας παι- ²² δίσκου αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιστῆς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς· ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ, καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ἀνέιδιζε·

XLI.

(²³) Ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς, καὶ ἀπὸ ἀποκαλύψεων λόγων κρυφίων· (²¹) καὶ ἔση ἀλογυντὴρὸς ἀληθινῶς, καὶ εὐρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου. (42, 4.) μὴ περὶ τούτων ἀλογυνθῆς, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἀμαρτάνειν· ² περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διανῆξης, καὶ περὶ κρίματος σοφ- 2

29. om την XLI. 2. επιδεομένῳ ... εν ισχυι 4. AC τουτο κριμα B. AC βδελυρα 6. ενδελεχει 7. C μεμφεται 8. εγκατελειπετε, C εγκατελειπατε 40. C απελευσονται 44. AC παιδιαν 47. AC αισχυνεσθαι 48. C και απο κοινωνου, A om απο κοιν. x. φ. π. αδικιας 49. om και απτε απο πηξεως ... AC και απο σκωρακ. λημψεως 20. AC και απο ορασεως ... AC γυν. ετερας 21. AC om και ultim. 22. AC λογου ... C ονιδισμων (23.) C om απο sec. ... AC αποκαλυψεως

3 καὶ ὠσαὶ τὸν ἀσεβῆ, ³ περὶ λόγου κοινῶν καὶ ὁδοιπρῶν, καὶ περὶ δόσεως
 4 κληρονομίας ἐταίρων, ⁴ περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμῶν, περὶ κτήσεως
 5 πολλῶν καὶ ὀλίγων, ⁵ περὶ ἀδιαφόρου πράσεως καὶ ἐμπορίου, καὶ περὶ παι-
 6 δείας τέκνων πολλῆς, καὶ οἰκίῃ πονηρῇ πλευρὰν αἰμάζει· ⁶ ἐπὶ γυναικὶ
 7 πονηρᾷ καλὸν σφραγίς, καὶ ὅπου χεῖρες πολλὰ κλείουσιν· ⁷ ὁ ἐν παραδιδῶς,
 8 ἐν ἀριζμῷ καὶ σταθμῷ, καὶ δόσις καὶ λήψις παντὶ ἐν γραφῇ· ⁸ περὶ παι-
 9 δείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ καὶ ἐσχατογῆρου κρινομένου πρὸς νέους, καὶ ἔση
 9 πεπαιδευμένος ἀληθινῶς καὶ δεδοκιμασμένος ἐναντὶ παντὸς ζῶντος· ⁹ θυγάτηρ
 10 πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον· ἐν ἐνότητι
 11 αὐτῆς μὴ ποτε παρακμάσῃ, καὶ συνῶκηκυῖα μὴ ποτε μισηθῇ· ¹⁰ ἐν παρδε-
 11 νίᾳ μὴ ποτε βεβηλωθῇ καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται· μετὰ
 12 ἀνδρὸς οὐσα μὴ ποτε παραβῇ, καὶ συνῶκηκυῖα μὴ ποτε στειωθῇ· ¹¹ ἐπὶ
 12 θυγατρὶ ἀδιατρίπτῃ στερέωσον φυλακὴν, μὴ ποτε ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς,
 13 λαλιὰν ἐν πόλει καὶ ἐκκλητον λαοῦ, καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πληθύνει πολλῶν.
 12 ¹² παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἐμβλεπε ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέ-
 13 δρευε· ¹³ ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐμπορεύεται σῆς, καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυ-
 14 ναϊκός· ¹⁴ κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνῆ, καὶ γυνὴ καταισχύν-
 15 νουσα εἰς ὀνειδισμόν· ¹⁵ μνηστῆσθαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου, καὶ ἃ ἐώρακα
 16 ἐκδιηγῆσθαι· ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ· ¹⁶ ἥλιος φωτίζει κατὰ πᾶν
 17 ἐπέβλεψε, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ πληρὴς τὸ ἔργον αὐτοῦ· ¹⁷ οὐκ ἐνεποίησε τοῖς
 18 ἁγίοις κύριος ἐκδιηγῆσθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἑστερέωσε κύριος
 18 ὁ παντοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν· ¹⁸ ἄβυσσον καὶ καρδίαν
 19 εἰδῆσιν καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος, ¹⁹ ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα
 20 καὶ ἐπεσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἔργα ἀποκρύφων· ²⁰ οὐ παρήλθεν αὐτὸν πᾶν
 21 διανόημα, οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἰς λόγος· ²¹ τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας
 22 αὐτοῦ ἐκόσμησεν, καὶ ἔως ἐστὶ πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, οὕτε
 22 προσετέθη οὕτε ἡλαττώθη, καὶ οὐδὲ προσεδεήθη οὐδενὸς συμβούλου· ²² ὥς
 23 πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιτυμητά, καὶ ὥς σπανιτῆρός ἐστι θεωρῆσαι· ²³ πάντα
 24 ταῦτα ᾗ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρεαῖαι, καὶ πάντα ὑπακούουσιν·
 24 ²⁴ πάντα δις ἂν κατέναντι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐλλείπον· ²⁵ ἐν
 25 τοῦ ἐνός ἑστερέωσε τὰ ἀγαθὰ, καὶ τίς πληστῆσεται ὁρᾶν δόξαν αὐτοῦ;

XLIII.

Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαρῶς, εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι
 2 δόξης· ² ἥλιος ἐν ὁπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ, σκευὸς θαυμαστόν, ἔργον
 3 ὑψίστου· ³ ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναζητεῖν χώραν, καὶ ἐναντίον καύματος
 4 αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ⁴ κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος, τριπλασίως
 5 ἥλιος ἐκαίων ὄρη· ἀτμίδας πυρῶδεις ἐμφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυ-
 6 ροῖ ὀφθαλμοῦς· ⁵ μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέ-

XLIII. 2. C ασεβην 3. C κοινωνων ... om και sec. ... AC ετερων
 4. AC και περι κτησεως 5. AC περι διαφορου πρασεως εμπορων (C εμ-
 πορου) ... AC παιδιας ... εμαξας 7. ed. rom. παραδιδως ... AC λημ-
 φης παντα 8. AC παιδιας ... AC εσχατογρηου κρινομενω 9. η μεριμνα
 αυτου 10. AC στειωθη 11. ποιησει ... AC καταισχυνει 12. C εμμετω
 13. C εξελευσεται σης 14. AC εωρακα 15. AC τ. δοξ. κυριου 17. C om
 α 18. πανουργημασιν ... γαρ ο υψιστος πασ. ιδησιν, C γαρ ο υψιστος
 (C* vltg ο υψ., **fortasse ο κυρ.) πασ. συνειδησιν 19. C και απαγγελ-
 λων ... AC και τα εσομενα 20. AC om ουδε 21. AC εκοσμησεν, ος
 εστιν ... ηλασσωθη ... AC και ου προσεδεηθη 22. C και εως pro x. ως
 24. ελλικον XLIII. 2. διαγγελων 4. C καμ. φυλασσων ... τριπλασιων
 ... AC εκφυσων 5. μεγ. ο κυριος

σπευσε πορεϊαν. ⁶ καὶ ἡ σελήνη ἐν πάσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνὰ δαξιὴν χρόνων ⁶ καὶ σημείον αἰῶνος· ⁷ ἀπὸ σελήνης σημείον ἑορτῆς, φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ ⁷ συντελείας· ⁸ μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστίν, αὐξανομένη θάυμαστῶς ἐν ⁸ ἀλλοιώσει. σχευὸς παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων· ⁹ κάλλος οὐρανοῦ, δόξα ἄστρων, κόσμος φωτίζων, ἐν ὑψίστοις κύριος· ¹⁰ ἐν ⁹ 10 λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα, καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν. ¹¹ ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτό, σφόδρα ὥραιον ἐν τῷ ¹¹ αὐγάσματι αὐτοῦ· ¹² ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες ὑψίστου ¹² ἐτάνυσαν αὐτό. ¹³ προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσε χιόνα, καὶ ταχύνει ἄστρα· ¹³ πᾶς κρίματος αὐτοῦ· ¹⁴ διὰ τοῦτο ἠνεώχθησαν θησαυροί, καὶ ἐξέπηγαν νε- ¹⁴ φέλαι ὡς πετεινά· ¹⁵ ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἰσχυσε νεφέλας, καὶ διεθρύβησαν ¹⁵ λίθοι χαλάζης. ¹⁶ καὶ ἐν ὀπτασίαις αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη, ἐν βελήματι ¹⁶ πνεύσεται νότος. ¹⁷ φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γῆν, καὶ καταιγὶς βορέου ¹⁷ καὶ συστροφὴ πνεύματος. ὡς πετεινά καθιπτάμενα πάσσει χιόνα, καὶ ὡς ἀκρίδες καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς· ¹⁸ κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει ¹⁸ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπὶ τοῦ ὕετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία. ¹⁹ καὶ πάγνην ὡς ἅλα ¹⁹ ἐπὶ γῆς χέει, καὶ παγεῖσα γίνεται σχολόπων ἄκρα. ²⁰ ψυχρὸς ἀνεμὸς βορέης ²⁰ πνεύσει, καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἀπ' ὕδατος· ἐπὶ πάσαν συναγωγὴν ὕδα- ²⁰ τος καταλύσει, καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ. ²¹ καταφάγεται ὄρη καὶ ²¹ ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ. ²² ἱασις πάντων κατὰ σπου- ²² δὴν ὁμίλην, δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱαρώσει. ²³ λογισμῷ αὐτοῦ ²³ ἐκόπασεν ἄβυσσον, καὶ ἐφύτευσεν αὐτὴν Ἰησοῦς. ²⁴ οἱ πλείοντες τὴν θάλασσαν ²⁴ διηγούνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὧτιων ἡμῶν θαυμάζομεν· ²⁵ καὶ ²⁵ ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποικιλία παντὸς ζώου, κτίσις κτηνῶν. ²⁶ δι' αὐτὸν εὐδοκία τέλος αὐτοῦ, καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται πάντα. ²⁷ πολλὰ ²⁶ 27 ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἐφικώμεθα, καὶ συντελεία λόγων· τὸ πᾶν ἐστὶν αὐτός. ²⁸ δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσωμεν· αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐ- ²⁸ τοῦ. ²⁹ φοβερὸς κύριος καὶ σφόδρα μέγας, καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. ²⁹ ³⁰ δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε καθύψουν αὐτὸν δύνησθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι, ³⁰ καὶ ὑψούντες αὐτὸν πληθύνετε ἐν ἰσχύϊ· μὴ κοιτιάτε, οὐ γὰρ μὴ ἐφίκησθε. ³¹ τίς ἐώρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγῆσεται; καὶ τίς μεγαλύνει αὐτὸν καθὼς ἐστι; ³¹ ³² πολλὰ ἀπόκρυφα ἐστὶ μελίζονα τούτων, ὀλίγα γὰρ ἐώρακαμεν τῶν ἔργων ³² αὐτοῦ. ³³ πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. ³³

XLIV.

ΠΑΤΕΡΩΝ ΥΜΝΟΣ.

Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει. ² πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος, τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. ³ κυρι- ² 3 ⁴ εύνοντας ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει· βουλευ- ⁴ σονται ἐν συνέσει αὐτῶν, καὶ ἀπηγγελκότες ἐν προφητείᾳ· ἡγούμενοι λαοῦ ἐν ⁴ διαβουλίᾳ καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ, σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·

7. ἐπὶ συντελείᾳ 8. AC αὐξανόμενος 9. AC ἐν ὑψίστ. κυρίου 41. AC αὐτον pro αυτο 12. AC ἐταύσαν ἐτ C pergit αὐτον 15. νεφέλαις 16. AC ἐν ὀπτασία ... σαλευθήσονται, C σαλευονται ... AC καὶ ἐν βελήματι αὐτου 47. C ὠνειδίσειν pro ὠδίνησε (vñtr) ... γῆ 20. AC βορέας ... ἐφ (C φ omisso ε s. α) ὕδατος ... C καὶ ἐπὶ 23. αὐτηγινισούς ἐτ A ἐτ C confir- mart (corrige ἐν αὐτῇ νησούς) 24. AC οἱ πλεοντ. usque αὐτῆς post θαυ- μαζόμεν pon. ... AC διηγούνται κινδυνον 25. AC τα θαυμαστ. καὶ παρα- δοξα ... AC κτησις κτηνων 26. εὐδοκία ... AC τα πάντα 27. ἀφικώμεθα ... ed. rom. λογων το παν 28. ἰσχυσομεν 30. ἀφίκησθε 31. ἐώρακεν 33. δέδωκεν XLIV. 3. βασιλ. αὐτου ... βουλευεται 4. σοφοι ἐν λόγοις παιδία

5 6 ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν, διηγοῦμενοι ἐπιτ ἐν γραφῇ· 6 ἄνδρες πλουτοῖσι
7 κίχρηθημένοι ἰσχυί, εἰρηνεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν· 7 πάντες οὗτοι ἐν γε-
8 νεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα· 8 εἰσὶν αὐτῶν οἱ
9 κατέλειπον ὄνομα τοῦ ἐκδιηγῆσασθαι ἐπαίνους, 9 καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστι μνη-
10 μόνον καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐκ ὑπάρξαντες, καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες,
11 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτοῦ· 10 ἀλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
11 δικαιοσύναι οὐκ ἐπέλησθήσαν· 11 μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμνεῖ ἀγαθὴ
12 κληρονομία, ἔκγονα αὐτῶν ἐν ταῖς διαθήκαις· 12 ἔστι σπέρμα αὐτῶν καὶ
13 τέκνα αὐτῶν δι' αὐτοῦς, 13 ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα
14 αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται· 14 τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ τὸ
15 ὄνομα αὐτῶν ζῇ· εἰς γενεάς· 15 σοφίαν αὐτῶν διηγῆσονται λαοί, καὶ τὸν
16 ἔπαινον ἐξαγγέλλει ἐκκλησία· 16 Ἐνῶχ εὐηρέστησε κυρίῳ καὶ μετετέθη, ὑπὸ *He.11,
17 δεικναι μετανοίας ταῖς γενεαῖς· 17 Νῶε εὐρέθη τέλειος δίκαιος, ἐν κυρίῳ 5.
18 ὁργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα· διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ, διὰ τοῦτο
19 ἐγένετο κατακλυσμὸς· 18 διαθήκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτὸν· ἵνα μὴ ἐξα-
20 λειφθῇ κατακλυσμῶ πάσα σάρξ· 19 Ἀβραὰμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν,
21 καὶ οὐχ εὐρέθη ὅμοιος ἐν τῇ δόξῃ, 20 ὃς συνετήρησε νόμον ὑψίστου, καὶ
22 ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησε διαθήκην, καὶ
23 ἐν πειρασμῷ εὐρέθη πιστός· 21 διὰ τοῦτο ἐν ὄρκῳ ἔστησεν αὐτῷ ἐνευλογη-
24 τῆσαι ἐθνη ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, πληθύναι αὐτὸν ὡς χεῖρ τῆς γῆς, καὶ
25 ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσαι αὐτοὺς ἀπὸ
26 βασιλείας ἕως βασιλείας καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου γῆς· 22 καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ
27 ἔστησεν οὕτως διὰ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων
28 καὶ διαθήκην, 23 καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλῇ Ἰακώβ· ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐ-
29 λογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ· καὶ διετέλει μερίδις αὐτοῦ,
30 ἐν φυλαῖς ἐμέρισε δεκαδύο· καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, εὐρίσκοντα
31 χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

XLV.

1 Ἠγαπημένος ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Μωυσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν
2 εὐλογίαις· 2 ὁμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις
3 ἐθνῶν· 3 ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν, ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσω-
4 πον βασιλέων· ἐνετέλειτο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐδείξεν αὐτῷ τῆς δό-
5 ξης αὐτοῦ· 4 ἐν πίστει καὶ πραύτητι αὐτοῦ ἡγίασεν, ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης
6 σαρκός· 5 ἤκουτίσεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν
7 γνόφον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολὰς, νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστή-
8 μης, διδάξαι τὸν Ἰακώβ διαθήκην καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ· Ἀαρὼν
9 ὑψώσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευί· ἔστησεν αὐτῷ
10 διαθήκην αἰῶνος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατεῖαν λαοῦ· ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐ-
11 κοσμίᾳ, καὶ περιέβλεπεν αὐτὸν στολὴν δόξης· 8 ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν
12 καυχῆματος, καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος, περισκελῇ καὶ ποδήρῃ
13 καὶ ἐπωμίδι· 9 καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ῥοίσχοις χρυσοῖς, κώδιον πλείστοις κυ-
14 κλόδεν, ἤχησαι φωνῇ ἐν βήμασιν αὐτοῦ, ἀκούστων ποιῆσαι ἦχον ἐν ναῷ

5. καὶ διηγουμένοι 6. ἐν ἰσχυί ... ἐν κατοικίαις 8. κατελείπον 12. το
σπέρμα ... τὰ τέκνα 13. οὐκ ἐγκαταλειφθήσεται 14. τὰ σώματα 15.
ἐπαινον αὐτῶν ἐξαγγέλλει 17. καταλειμμα τῇ γῇ ὅτε ἐγένετο 18. ὁμ κατα-
κλυσμῷ 19. ἀβραμ ... ὁμοιος αὐτῷ 20. ὁμ καὶ sec. 21. ἐν σπέρματι
... ἕως ἀκροῦ τῆς γῆς 23. διεστῆσεν pro διεστειλε XLV. 4. μωσῆν
2. ἐν δόξῃ 4. πραοῦτητι αὐτον ἡγιασεν 6. *αρων 7. περιστολῇ δόξης
9. ed. rom. ροίσκ. χρ. κωδ. sine interpunctione, cod. alex. χρυσ. cum
κωδ. conjg.

εἰς μνημόσυνον υἱός λαοῦ αὐτοῦ· ¹⁰ στολῇ ἁγίᾳ, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ καὶ 10
πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλοῦ, λογιῷ κρίσεως, δῆλοις ἀληθείας, ¹¹ κεκλωσμένη ¹¹
κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου, λίθῳις πολυτελεῖσι γλύμματος σφραγίδος, ἐν δέσει χρυ-
σίου, ἔργῳ ἀλτρουγῶ, εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολλημένη κατ' ἀριθμὸν
φυλῶν Ἰσραὴλ· ¹² στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιθάρας, ἐκτύπωμα σφραγίδος ¹²
ἀγιάσματος, καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμού-
μενα ὥραια. ¹³ πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονε τοιαῦτα ἕως αἰῶνος, οὐκ ἐνεδύσαστο ¹³
ἀλλογενῆς πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός.
¹⁴ ὅσοι αὐτοῦ ὀλοκαρπώζησονται κατ' ἡμέραν ἐν δειλεγῶς διὰ ¹⁴ ¹⁵ ἐπλήρωσε ¹⁴ ¹⁵
Μωυσῆς τὰς χεῖρας καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἑλαίῳ ἁγίῳ· ἐγενήθη αὐτῷ εἰς
διαθήκην αἰῶνιον, καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ, λειτουρ-
γεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεῦειν, καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. ¹⁶ ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος, προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ, ¹⁶
θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον, ἐξωλόκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
¹⁷ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ, ἔξουσιν ἐν διαθήκαις κριμάτων, διδάξει ¹⁷
τὸν Ἰακώβ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ἰσραὴλ. ¹⁸ ἐπισυνέστη- ¹⁸
σαν αὐτῷ ἀλλότριοι καὶ ἐξήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἄνδρες οὐ περὶ Δαδὰν
καὶ Ἀβειρῶν καὶ ἡ συναγωγὴ Κορε ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ· ¹⁹ εἶδε κύριος καὶ ¹⁹
οὐκ εὐδόκησε, καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς· ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα,
καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ. ²⁰ καὶ προσέζηκεν Ἀαρὼν δόξαν, καὶ ²⁰
ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν· ἀπαρχὰς πρωτογεννημάτων ἐμέρους αὐτοῖς, ἄρτον
ἐν πρώτοις ἡτοίμασε πλησιονήν· ²¹ καὶ γὰρ ὅσας κυρίου φάγονται, ἅς ἔδω- ²¹
κεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. ²² πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει, ²²
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ, αὐτὸς γὰρ μερὶς σου κληρονομία. ²³ καὶ ²³
Φινεὺς υἱὸς Ἐλεάζαρ τρίτος εἰς δόξαν, ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν ἐν φόβῳ κυ-
ρίου καὶ στήσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ,
καὶ ἐξήλασσε περὶ τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁴ διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης, ²⁴
προσάτην ἁγίων καὶ λαῷ αὐτοῦ, ἵνα αὐτῷ ἡ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἱερω-
σύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁵ καὶ διαθήκη τῷ Δαυὶδ υἱῷ ἐκ φυλῆς ²⁵
Ἰούδα, κληρονομία βασιλείας υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου, κληρονομία Ἀαρὼν καὶ
σπέρματι αὐτοῦ. ²⁶ δώῃ ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνουν τὸν λαὸν αὐτοῦ ²⁶
ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς
γενεὰς αὐτῶν.

XLVI.

Κραταῖος ἐν πολέμοις Ἰησοῦς Ναυή, καὶ διάδοχος Μωυσῆ ἐν προφη-
ταῖς, ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ,
ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς, ὅπως κληρονομήσῃ τὸν Ἰσραὴλ. ² ὡς ἔδο- ²
ξάσθῃ ἐν τῷ ἐπάραι χεῖρας αὐτοῦ καὶ τῷ ἐκκλίνειν ῥομφαίαν ἐπὶ πόλει.
³ τίς πρότερον αὐτοῦ οὕτως ἔσθῃ; τοὺς γὰρ πολεμίους κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν. ³
⁴ οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεπότισεν ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο; ⁴
⁵ ἔπεκαλέσατο τὸν ὑψιστον δυνάστην ἐν τῷ βλάψαι αὐτὸν ἐχθρούς κυκλῶν· ⁵
καὶ ἐπήκουσεν αὐτὸν μέγας κύριος ἐν λίθῳις χαλᾶζης δυνάμειος κραταιᾶς·

40. λογίω 42. 43. ὥραια cum seqq. conjg., item εως αιω. cum seqq.
45. μωσῆς ... καὶ τὸ σπέρματι ... om αυτω in fine (16. ευωδία) 47.
εδωκ. αυτω εν ταις εντ. α. ... τον ιακωβ μαρτυριαν .. τον ισραηλ 49.
ιδεν κυριος ... ηυδοκησεν ... φλογος αυτου 20. πρωτογεννηματων εμερ.
αυτω, αρτον πρωτοις ητοιμ. εν πλησμονη 22. σου και κληρονομια 23. στη-
ναι 24. C μεγαλιον 25. υιω ιεσαι ... αυτω pro ααρων 26. δοιη ...
γενεαν XLVI. 4. AC εν πολεμω ... ιη. υιος ναυη ... μωσῆ ... κατα-
κληρονομηση 2. και εν τω εκτειναι ρομφαιαν 3. προτερος ... πολεμους
κυριου αυτος απηγαγεν 4. ενεποδισθη 5. επηκουσ. αυτου μεγ. κυρ. λιθοις

6 ⁶ κατέρραξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον, καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας, ἵνα γινώσκῃ ἔθνη πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ· καὶ
7 γὰρ ἐπηρεολούσθησεν ὀπίσω δυνάστου. ⁷ καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν
8 ἔλεος, αὐτοὺς καὶ Χάδεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, ἀντιστήναντι ἐναντὶ ἐχθροῦ, κωλύσαι
9 λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας. ⁸ καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες
10 διεσώθησαν ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων πεζῶν, εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονο-
11 μίαν· εἰς γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι. ⁹ καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χάδεβ ἰσχύϊν,
καὶ ἕως γῆρους διέμεινεν αὐτῷ, ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ ὕψος τῆς γῆς, καὶ τὸ
12 σπέρμα αὐτοῦ κατέσχε· κληρονομίαν. ¹⁰ ὅπως ἔδωκε πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
13 ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου. ¹¹ καὶ οἱ κριταὶ ἕκαστος τῷ αὐτοῦ
14 δνόματι, ὅσων οὐκ ἐξεπρόνευσεν ἡ καρδία καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ
15 κυρίου, εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις. ¹² τὰ ὁσαῦτα αὐτῶν ἀναθάλα
16 ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασσόμενον ἐφ' υἱαῖς
17 διδοξασμένων αὐτῶν. ¹³ ἡγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουὴλ προφήτης
18 κυρίου κατέστησε βασιλείαν, καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁴ ἐν
19 νόμῳ κυρίου ἔκρινε συναγωγὴν, καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ἰακώβ. ¹⁵ ἐν πί-
20 στει αὐτοῦ ἡκριβάσθη προφήτης, καὶ ἐγνώσθη ἐν πίστει αὐτοῦ πιστὸς ὁρά-
21 σεις. ¹⁶ καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην, ἐν τῷ θλίψει ἐχθροῦ αὐτοῦ
22 κυκλῶσιν, ἐν προσφορᾷ ἀρνὸς γαλαθηνοῦ. ¹⁷ καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ κύ-
23 ριος, καὶ ἐν ἡγῶ μεγάλῳ ἀκουστήν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ ἐξέ-
24 τριψεν ἡγουμένους Τυρίων καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιέμ. ¹⁹ καὶ πρὸ καιροῦ
25 κοιμήσεως αἰῶνος ἐπεμαρτύρατο ἐναντὶ κυρίου καὶ χριστοῦ Χρήματα καὶ
26 ἕως υποδημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα· καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ
27 ἄνθρωπος. ²⁰ καὶ μετὰ τὸ ὑπνώσαι αὐτὸν προεφῆτευσεν καὶ ὑπέδειξε βασιλεῖ
τὴν τελευταίην αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν προφητείᾳ
ἐξαλείψαι ἀνομίαν λαοῦ.

XLVII.

2 Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέστη Νάθαν προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ. ² ὥσπερ
3 στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου, οὕτως Δαυὶδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ³ ἐν
4 λείουσιν ἔπαισεν ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρκιοις ὡς ἐν ἄρνασι προβάτων. ⁴ ἐν
5 νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινε γίγαντας, καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ ἐν τῷ
6 ἑπάραι χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης καὶ καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Γολιάθ;
7 ⁵ ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κρά-
8 τος ἐξῆραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ. ⁶ οὕτως
9 ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτόν, καὶ ἤνεσεν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου ἐν τῷ
10 φέρεσθαι αὐτῷ διαδήμα δόξης. ⁷ ἐξέτριψε γὰρ ἐχθροὺς κυκλῶσιν, καὶ ἐξου-
11 δένωσε Φυλιστιέμ τοὺς ὑπεναντίους· ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας.
12 ⁸ ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἁγίῳ ὕψιστῳ· ῥήματι δόξης ἐν
13 πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησε καὶ ἡγάπησε τὸν ποιήσαντα αὐτόν. ⁹ καὶ ἔστησε
14 φαλαγγίδους κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξ ἡίου αὐτῶν γλυκαίνει μέλι.
15 ¹⁰ ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς ἐμπρέπειαν, καὶ ἐκόσμησε καιροὺς μέχρι συντελείας, ἐν
16 τῷ ἀνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ πρῶτῃ ἡγῆν τὸ ἅγιον ὄνομα.
17 ¹¹ κύριος ἀφείλε τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐ-
18 τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διατήκην βασιλείων καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

6. πανοπλία αὐτοῦ 7. μωσῆς 8. εἰσαγεῖν 9. AC ἐπὶ τὸ ὕψος ...
καὶ τὴν προ κατέσχε #6. AC ἐν ρημασιν προ ἐν πιστει 19. C Χρηματα
εως 20. AC ἐπροφητευσεν ... C ἐπεδειξεν ... ἐκ γῆς φωνῆν αὐτοῦ
XLVII. 4. μετὰ τούτων 2. AC ἀπο υἱων 3. ἐπέξεν 4. χειρας ... C κατε-
βαλεν γ. τ. γολιάθ 5. C om γαρ 7. C αὐτῷ κέρας 8. ed. rom. αγ. υψ.
cuius ρημ. conjg. ... C ρηματα δόξης 9. AC κατεναντι θυσιαστηρίου ...
AC ἐξ ἡχους ... AC γλυκαίνειν 10. C τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου ... AC ἀπο πρώιας

¹² μετὰ τούτου ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ· ¹³ Σαλωμών ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης, ὃ δ' ἑὸς κατέπαυσε κυκλόθεν, ¹⁴ ἐν αὐτῇ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐτοιμάσθη ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁵ ὡς ἐσοφίσθη ἐν νεότητι σου, καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως. ¹⁶ γῆν ¹⁷ ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγματῶν· ¹⁸ ἐν νήσοις πόρθω ἀφίκετο τὸ ὄνομα σου, καὶ ἡγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου· ¹⁹ ὡδαὶς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς καὶ ἐν ἐρμηνείαις ἀπεδυσάμασάν σε χῶραι· ²⁰ ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ἰσραὴλ συν- ²¹ ἡγάγες ὡς κασίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς μόλιβδον ἐπλήθυνας ἀργύριον. ²² παρενέκλινας τὰς λαγόνas σου γυναιξί, καὶ ἐνεξουσιάζθης ἐν τῷ σώματί σου· ²³ ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου, καὶ κατενύγην ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου, ²⁴ ἐπαγαγεῖν δέχα τυραννίδα καὶ ἐξ Ἐφραῖμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπειλῇ, ²⁵ δὲ ²⁶ κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ διαφραγῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐλεγκτοῦ ἔκγονα, καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ· καὶ τῷ Ἰακώβ ἔδωκε καταλειμμα, καὶ τῷ Δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ ὄρξαν. ²⁷ καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμών μετὰ τῶν πατέρων, καὶ κατέλιπε μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ λαοὺ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσούμενον συνέσει· ²⁸ Ῥοβοάμ, ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοάμ υἱὸν Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκε τῷ Ἐφραῖμ ὁδὸν ἁμαρτίας. ²⁹ καὶ ³⁰ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα, ἀποστήσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν· ³¹ καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν, ἕως ἐκδόσεως Ὡση ἐπ' αὐτοῦς. ³²

XLVIII.

Καὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο· ² ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμὸν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτοὺς· ³ ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανόν, κατήγαγεν οὕτως τρεῖς πῦρ· ⁴ ὡς ⁵ ἐδοξάσθης Ἠλίας ἐν τοῖς θαυμασίοις σου· καὶ τίς ὁμοίός σοι καυῶσθαι; ⁶ ὡς ⁷ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου καὶ ἐξ ᾧδου ἐν λόγῳ ὑψίστου· ⁸ ὁ καταγαγὼν βα- ⁹ σιλεῖς εἰς ἀπώλειαν καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλήνης αὐτῶν· ¹⁰ ὁ ἀκούων ἐν ¹¹ Σινᾷ ἐλεγμὸν καὶ ἐν Χωρὴβ κρίματα ἐκδικήσεως· ¹² ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ¹³ ἀνταπόδομα, καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν· ¹⁴ ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαί- ¹⁵ λατι πυρὸς ἐν ἄρματι ἵππων πυρίων· ¹⁶ ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς και- ¹⁷ ρους, κοπᾶσαι ὀργὴν πρὸ θυμοῦ καὶ ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καταστήσαι φυλὰς Ἰακώβ. ¹⁸ μακάριοι οἱ ἰδόντες σε καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει ¹⁹ κεκοσμημένοι, καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζήσόμεθα. ²⁰ Ἠλίας ὃς ἐν λαλιᾷ ἔσκε- ²¹ πᾶσθι· καὶ Ἐλισαῖ ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἔσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος, καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδεὶς. ²² πᾶς λόγος ²³ οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν, καὶ ἐν κοιμῇσει ἐπροφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐν ²⁵ ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, καὶ ἐν τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²⁶ ἐν ²⁷ πᾶσι τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαός, καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐσκορπίστησαν ἐν πάσῃ τῇ

42. C και μετα ... AC μετα τουτον ... C om και δι αυτ. x. εν πλατ.
43. σολομων 44. C εσοφισθης (*-σθη) pro ενεπλησθης 45. C ενεπλησαν
47. AC και εν ωδαις ... εν ερημιας επεθαυμασαν 48. C om θεου sec.
(vditr) ... C κασιτερον ... μολιβδον 49. AC παρανεκλινας 22. εγκαταλειπη
... διαφθειρη ... C εξαλψει ... και το σπερμα ... καταλειμμα 23. πα-
τερων αυτου ... κατελειπεν μεθ αυτον ... τον λαον 25. ως εκδικησις
XLVIII. 2. ολιγοποιησεν 4. εν θαυμασίοις σου ... καυχησεται 7. om ο
9. ο αναλημφθεις εν λαμπαδι πυρος 10. ο καταγρ. ελεγμοι ... om και
prius 14. C ειδοτες ... ζωης 12. επλησθη πνευμ. αγιου 13. C ουκ (ita
etiam ed. rom.) 14. C εν τη ζωη 15. απο γης ... διεσκορπισθησαν

16 γῆ, καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός, καὶ ἄρχων τῷ οἴκῳ Δαυίδ. 16 τινὲς
 17 μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἄρεστόν, τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας. 17 Ἐξέκλειας
 18 ἠκούσας τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆγαγεν εἰς μέσον αὐτῶν τὸν Γαγῶ· ὥρυξε
 19 σιδήρεω ἀκρότομον, καὶ ὠκοδόμησε κρήνας εἰς ὕδατα. 18 ἐν ἡμέραις αὐτοῦ
 19 ἀνέβη Σενναχηριμ καὶ ἀπέστειλε Ῥαψάκην, καὶ ἀπήρην· καὶ ἀπήρην ἡ χεὶρ
 20 αὐτοῦ ἐπὶ Σιών, καὶ ἐμεγαλύνησεν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. 19 τότε ἐσαλεύθησαν
 20 καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουσαι· 20 καὶ ἐπεκαλέ-
 21 σαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
 καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν
 21 χεὶρὶ Ἑσαίου· 21 ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ἐξέτριψεν αὐ-
 22 τοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. 22 ἐποίησε γὰρ Ἐζεκίας τὸ ἄρεστόν κυρίῳ, καὶ ἐνί-
 23 σχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐνετείλατο Ἑσαίᾳ ὁ προφήτης
 23 ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ. 23 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπὸδισεν ὁ
 24 ἥλιος, καὶ προσέζηκε ζωὴν βασιλεῖ· 24 πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχατα.
 25 καὶ παρεκάλεσε τοὺς πενθούντας ἐν Σιών· 25 ὥς τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξε τὰ
 ἔσσημενα καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.

XLIX.

Μνημόσυνον Ἰωσίου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος, ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρε-
 ψοῦ· ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμπο-
 2 σίῳ οἴνου. 2 αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ, καὶ ἐξῆρε βελύγματα
 3 ἀνομίας· 3 κατευθύνει πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἐν ἡμέραις ἀνόμων
 4 κατίσχυσε τὴν εὐσέβειαν. 4 παρέβη Δαυὶδ καὶ Ἐζεκιὺ καὶ Ἰωσίουν πάντες
 5 πλημμελείαν ἐπλημμέλησαν· κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου, οἱ βασι-
 6 λεῖς Ἰουδα ἐξέλιπον. 5 ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἑτέροις καὶ τὴν δόξαν
 6 αὐτῶν ἔβηκεν ἀλλοτρίῳ· 6 ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος, καὶ ἠτή-
 7 ρησαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χεὶρὶ Ἱερემίου. 7 ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν, καὶ αὐτὸς
 8 ἐν μήτῃ ἠγάσθη προφήτης ἐκρίθων καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν, ὡς αὐτὸς
 9 οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. 8 Ἰεζεκιὴλ ὃς εἶδεν ὄρασιν δόξης ἣν ὑπέδειξεν
 9 αὐτῷ ἐπὶ ἄρματος Χερουβίμ· 9 καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν θυμῷ, καὶ
 10 ἀναβῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδοὺς. 10 καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὅσα
 11 ἀναβῶσαι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο
 11 αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος. 11 πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβάβελ; καὶ αὐτὸς ὡς
 12 σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾷ χειρὸς. 12 οὕτως Ἰησοὺς υἱὸς Ἰωσεδὲκ· οἱ ἐν ἡμέραις
 13 αὐτῶν ὠκοδόμησαν οἶκον καὶ ἀνύψωσαν λαὸν ἅγιον κυρίῳ ἡτοιμασμένον εἰς
 14 δόξαν αἰῶνος. 13 καὶ Νεεμίου ἐπὶ πολλὴ τὸ μνημόσυνον, τοῦ ἐγειραντος ἡμῖν
 15 τελεχὴ πεπτωκότα, καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγείραντος τὰ
 16 οἰκόπεδα ἡμῶν. 14 οὐδὲ εἰς ἐκτίσθη οἶος Ἐνώχ τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γὰρ
 15 αὐτὸς ἀνέληφθη ἀπὸ τῆς γῆς· 15 οὐδὲ ὡς Ἰωσήφ ἐγεννήθη ἀνὴρ, ἡγούμενος
 16 ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ, καὶ τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν. 16 Σῆμ καὶ Σῆθ
 ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πάντων ζῶων ἐν τῇ κτίσει Ἀδάμ.

L.

Σίμων Ὀνίου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέβραβεν οἶκον,
 2 καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε τὸν ναόν· 2 καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐδεμελιώθη ὕψος

45. C κατεληφθη ... εν τω οικω 47. εις μεσον αυτης υδωρ· ωρυ-
 ξεν 48. σενναχηρειμ ... επηρην χειρα αυτου 49. υπερηφανεια 49. κα.
 αι χειρες 25. C παραγεινισθαι XLIX. 4. εργον μυρεμου (sic) 2. κατην-
 νυνθη 3. την οδον αυτου 4. πλημμελεια ... κατελειπον (C hiat) ... AC
 εξελεειπον 6. ιερემιου 7. εμμητρα ... απολυνει 8. ιδεν ... χερουβειν
 10. παρεκαλεσαν γαρ ... ελυτρωσαντο 12. ωκοδομ. πυργον, ανυψωσαν ναον
 αγ. 14. ουδ· εις (sic) εκτ. επι της γης τοιουτ. οιοσ ενωχ, και αυτος
 μετετεθη απο 45. εγεννηθη 16. ed. rom. non habet signum commatis
 L. 1. ο ιερεις ... υπεραψεν ... εστερεωσεν ναον

διπλῆς, ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ· ³ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἡλαττώθη 3 ἀποδοχεῖον ὑδάτων, χαλκὸς ὡς εἰ θαλάσσης τὸ περίμετρον· ⁴ ὁ φροντίζων τοῦ 4 λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως, καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐμπολιορκῆσαι· ⁵ ὡς ἐδοξάσθη 5 ἐν περιστροφῇ λαοῦ, ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος· ⁶ ὡς ἀστήρ ἐωσινὸς 6 ἐν μέσῳ νεφελῆς, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις· ⁷ ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ 7 ναὸν ὑψίστου, καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης· ⁸ ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν 8 ἡμέραις νέων, ὡς κρίνα ἐπ' ἐξόδων ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιβάνου ἐν ἡμέραις ἑτέρους· ⁹ ὡς πύρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυλῶν· ὡς σκευὸς χρυσοῦ ὁλοσφύρητον 9 κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ· ¹⁰ ὡς εἰλαία ἀναθάλλουσα καρπούς, καὶ 10 ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις· ¹¹ ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν 11 δόξης, καὶ ἐνδιδοῦσκαίαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος, ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἀγίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος· ¹² ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μίλην ἐκ 12 χειρῶν ἱερῶν, καὶ αὐτὸς ἐστώς παρ' ἐσχάρα βωμοῦ, κυκλόσθαι αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς στελέχη φοινίκων· ¹³ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ προσ- 13 φορὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ· ¹⁴ καὶ συν- 14 τέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν, κοσμησάμενοι προσφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος, ¹⁵ ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς, 15 ἐξέχεεν εἰς θημέλια θυσιαστηρίου ὁσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ· ¹⁶ τότε 16 ἀνέκραγον υἱοὶ Ἀαρὼν, ἐν σάλπαγι ἐλαταῖς ἤχησαν, ἀκουστὴν ἐποίησαν φωνὴν μεγάλην εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου· ¹⁷ τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέ- 17 σπενσε, καὶ ἔπεισαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν παντοκράτορι θεῷ τῷ ὑψίστῳ· ¹⁸ καὶ ἤνεσαν οἱ ψαλμῶδοι ἐν φωναῖς αὐτῶν, 18 ἐν πλειστῷ οἴκῳ ἐγλυκάνθη μελὸς· ¹⁹ καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου ἐν 19 προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος, ἕως συντελεσθῆ ὁ κόσμος κυρίῳ καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν· ²⁰ τότε καταβάς ἐπήρε χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν 20 ἐκκλησίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, δοῦναι εὐλογίαν κυρίῳ ἐκ χειλέων αὐτοῦ καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καυχᾶσθαι· ²¹ καὶ ἐδευτέρωσεν ἐν προσκυνήσει ἐπιδείξασθαι 21 τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου· ²² καὶ νῦν εὐλογήσατε τῷ θεῷ πάντες τῷ με- 22 γαλοποιούντι πάντῃ, τὸν ὑψόυντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεζ' ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ²³ δώῃ ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας, καὶ γενέσθαι 23 εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν ἐν Ἰσραὴλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος, ²⁴ ἐμπι- 24 στεῦσαι μεζ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ λυτρωσάσθω ἡμᾶς· ²⁵ ἐν δυσὶν ἔθνεσι προσώχθισεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν 25 ἔθνος· ²⁶ οἱ κατ' ἡμέρας ἐν οὐρί Σαμαρείας, Φυλιστιέλμ, καὶ ὁ λαὸς μωρῶς ὁ 26 κατοικῶν ἐν Σικίμοις· ²⁷ παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐχάραξα ἐν τῷ 27 βιβλίῳ τούτῳ, Ἰησοῦς υἱὸς Σειραχ Ἱεροσολυμίτης, ὃς ἀνώμυρσε σοφίαν ἀπὸ 28 καρδίας αὐτοῦ· ²⁸ μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφῆσεται, καὶ ὁ θεὸς αὐτὰ 29 ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται· ²⁹ ἔὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύσει, ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἔχνος αὐτοῦ.

LI.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΙΗΣΟΥ ΥΙΟΥ ΣΕΙΡΑΧ.

Ἐξομολογήσομαι σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά μου, ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου· ² ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι, 2

3. αποδοχία υδ., λακκος 5. ος εδοξασθη 6. εμμεσω 7. υψιστου, ως 8. ωσει κρίνα επ εξοδω 11. συντελειαν καυματος 12. εσπηκως ... κεδρων 14. επι βωμω (vdfr) 15. σπονδιου 16. οι υιοι 17. κατεσπενσαν ... προσκυνησαι κυριω παντοκρ. θεω υψιστ. 18. οι ψαλτωδοι ... εμεγαλυνθη μελος 20. om καταβας ... χειρα ... om πασαν ... καυχησασθαι 21. επι προσκυνησει 22. παντων τω μεγαλα ποι. π. 23. δωη υμιν 26. σαμαριας και φυλιστ. κ. ο λ. ο μωρως 27. παιδιαν ... υι. σιραχ ελεαζρ ο ιεροσολ. 28. και θεις 29. ταυτα ποιηση LI. σιραχ 1. Εξομολογουμαι ... om σε

καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης, ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεύδος, καὶ ἔναντι τῶν παρεστηκότων ἐγένου μοι
 3 βοηθός, ³ καὶ ἐλυτρώσω με κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου ἐκ βρῦ-
 γμῶν ἐτοίμων εἰς βρώμα, ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχὴν μου, ἐκ πλειόνων
 4 ὀκλήσεων ὧν ἔσχον, ⁴ ἀπὸ πνιγμοῦ πυρὸς κυκλῶθεν καὶ ἐκ μέσου πυρὸς οὐ οὐκ
 5 ἐξέκαυσά, ⁵ ἐκ βάθους κοιλίας ἁδου, καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου καὶ λόγου
 6 ψευδοῦς. ⁶ βασιλεῖ διαβολῇ γλώσσης ἀδίκου· ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχὴ
 7 μου, καὶ ἡ ζωὴ μου ἦν σύνεγγυς ἁδου κάτω· ⁷ περιέσχον με πάντοθεν καὶ
 8 οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, ἐμβλέπων εἰς ἀντίληψιν ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἦν. ⁸ καὶ ἐμνή-
 σθην τοῦ ἐλέους σου, κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος, ὅτι ἐξελεῖ
 9 τοὺς ὑπομένοντάς σε καὶ σῶξεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ⁹ καὶ ἀνύψωσα ἐπὶ
 10 γῆς ἱκεταὶν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήθην· ¹⁰ ἐπεκαλεσάμην κύριον
 πατέρα κυρίου μου, μὴ με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις ὀκλήσεως, ἐν καιρῷ ὑπερ-
 11 ἠφάνων ἀβοηθησίας. ¹¹ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδολεχώς, καὶ ὑμνήσω ἐν ἔξο-
 12 μολογήσει· καὶ εἰληκουσθή ἡ δέησίς μου. ¹² ἔσωσας γὰρ με ἐξ ἀπωλείας,
 13 καὶ ἐξέλιου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω
 14 σου, καὶ εὐλογήσω τῷ ὀνόματι κυρίου. ¹⁴ ἔτι ὧν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηθῆναι
 15 με, ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου· ¹⁵ ἔναντι ναοῦ ἤξιον περὶ
 16 αὐτῆς, καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν. ¹⁶ ἐξ ἁνδρῶν ὡς περκαζούσης στα-
 17 φυλῆς εὐφρανθή ἡ καρδίᾳ μου ἐν αὐτῇ, ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι, ἐκ
 18 νεότητός μου ἔγνευσα αὐτήν. ¹⁸ ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην, καὶ
 19 πολλὴν εὐρον ἐμαυτῷ παιδεῖαν, ¹⁹ προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ· τῷ διδόντι
 20 μοι σοφίαν δώσω δόξαν. ²⁰ διενουθήσῃ γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ἐζήλωσα
 21 τὸ ἀγαθόν, καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. ²¹ διαμεμάχεται ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῇ, καὶ
 22 ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος, καὶ
 23 τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα· ²³ τὴν ψυχὴν μου κατεύθυνα εἰς αὐτήν, καρ-
 24 δίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν καθαρισμῷ εὐρον αὐτήν· διὰ
 25 τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφθῶ. ²⁵ καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη ἐκζητήσας αὐτήν·
 26 διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτήμα. ²⁶ ἔδωκε κύριος γλώσσάν μοι μισθόν
 27 μου, καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. ²⁷ ἐγγίσατε πρὸς με ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλί-
 28 σθητε ἐν οἴκῳ παιδείας, ²⁸ διότι ὑστερεῖτε ἐν τούτοις, καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν
 29 διψῶσι σφόδρα. ²⁹ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, κτήσασθε ἑαυτοῖς ἀνευ
 30 ἀργυρίου· ³⁰ τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόβετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθε τὴν ψυχὴν
 31 ὑμῶν παιδεῖαν, ἐγγύς ἐστιν εὐρεῖν αὐτήν. ³¹ ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι
 32 ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὐρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν. ³² μετὰσχετε παιδείας
 33 ἐν πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου, καὶ πολὺν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ· ³³ εὐφρανθεῖη
 34 ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ, καὶ μὴ αἰσχυνθῆτε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ· ³⁴ ἐρ-
 35 γάσσετε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ, καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

2. εγ. βοηθός 3. στοιμον 4. πυρας κυκλ. 5. 6. ed. rom. post ψευδους comma, post αδικου punctum habet. 6. διαβολης 7. εβλεπον εις αντιλημψιν 8. οτι εξαιρεη τους ... εκ χειρ. εχθρων 9. απο γης ... και απο αθανατου (?) 10. εγκαταλειπειν 42. και εξελουμαι εκ χειρος πονηρου και εξελουμαι ... εξομολογησ. σοι 44. 15. ed. rom. αυτην, ei σταφυλης 45. *εωστερικα- ζουσης, **erasit e ... ηυφρανθη ... ιχνευον 46. παιδιαν 47. om μοι sec. 48. ποι. με αυτην 49. διαμεμαχισται ... εν ποι. μου διηκριβησαμην 20. καρδ. εκτ. μετ αυτης (sic) ... απ αρχ. rom. post και εν καιρω περισμου (sic) ευρ. αυτ. ... ed. rom. εγκαταλειφω, 24. του εκζητησαι 22. γλωσσαν μου 23. και αυλισθησεσθαι ... παιδιας (vv. 26. 28. -ει-) 24. τι οτι υστερ. λεγετε εν

Subscriptio: σοφια ιησου υιου σειραχ

Ω Σ Η Ε.

I.

Λόγος κυρίου δε ἐγενήθη πρὸς Ὁσηε τὸν τοῦ Βεθρεὶ ἐν ἡμέραις Ὁζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραὴλ. ² ἀρχὴ λόγου κυρίου ἐν Ὁσηε. καὶ εἶπε ὁ κύριος πρὸς Ὁσηε Βάδιζε λάβε σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὀπισθεν τοῦ κυρίου. ³ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν Γόμερ θυγατέρα Δεβηλαιμ, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεζραὴλ, διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ἰεζραὴλ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ἰσραὴλ. ⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συντρίψω τὸ τῶνον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν κοιλάδι τοῦ Ἰεζραὴλ. ⁶ καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκε θυγατέρα. καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ ἡλεημένη, διότι οὐ μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἡ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. ⁷ τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰούδα ἐλεῆσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόφῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πολέμῳ οὐδὲ ἐν ἱπποῖς οὐδὲ ἐν ἱππεῦσι. ⁸ καὶ ἀπεγαλάκτισε τὴν Οὐκ ἡλεημένην, καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. ⁹ καὶ εἶπε Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμι ὑμῶν. ¹⁰ (2, 4.) καὶ 10 ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἡ οὐκ ἐκμετρηθήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται. καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐβρέθη αὐτοῖς Οὐ λαός μου ὑμεῖς, κληθήσονται καὶ αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ¹¹ καὶ συναχθήσονται υἱοὶ Ἰούδα καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν, καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεζραὴλ.

II.

Εἶπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν Λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἥλεν ⁽³⁾ 1 μένη. ² κρῖντε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν, κρῖντε, ὅτι αὕτη οὐ γυνὴ μου ⁽⁴⁾ 2 καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς. καὶ ἐξαρώ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, ⁵ ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐ- ⁽⁵⁾ 3 τὴν γυνήν, καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν ἡμέρα γενέσεως αὐτῆς. καὶ θήσω αὐτὴν ἑρμηον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἀνυδρον, καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν διψῇ. ⁴ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεῆσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν. ⁽⁶⁾ 4 ⁵ ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν, κατήσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά, ὅτι εἶπε ⁽⁷⁾ 5 Πορεύσομαι ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ δυνάμιά μου, τὸ εἰαῖόν μου καὶ πάντα ὅσα μοι κατῆκει. ⁶ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκό- ⁽⁸⁾ 6 λοφι, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὖρη, ⁷ καὶ ⁽⁹⁾ 7 καταδιώξεταί τούς ἐραστάς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς, καὶ ζητήσιν αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὖρη αὐτούς, καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. ⁸ καὶ αὕτη ⁽¹⁰⁾ 8 οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ ἔδωκα αὐτῇ τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ εἰαῖον, καὶ

Inscriptio: ωσηε

I. 1. του υιου ιωας 2. προς pro εν ... οim βαδιζε 3. δεβηλαιμ 5. εν τη κοιλαδι 6. του ισραηλ 7. ουτε quater ... post πολεμω add ουτε εν αρμασιν 40. εκει κληθησονται υιοι 5. ζ. 41. οι υιοι ιουδα ... θησονται αυτοις II. 3. x. θησομαι αυτην ως ερημον 5. ειπεν γαρ Ακολουθησω οπισω ... και το ελαιον μου 6. τας οδ. αυτης 8. δεδωκα

- ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησε τῇ Βάαλ.
 9 ⁽¹¹⁾ διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κοιμῶμαι τὸν στήν μου κατ' ὄραν αὐτοῦ
 καὶ τὸν οἶνον μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἀφελοῦμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ
 10 ⁽¹²⁾ ὀσόνια μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς· ¹⁰ καὶ νῦν ἀπο-
 καλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς οὐ
 11 ⁽¹³⁾ μὴ ἐξέλθεται αὐτὴν ἐκ χειρὸς μου· ¹¹ καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφορο-
 σῖνας αὐτῆς, ἐορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς
 12 ⁽¹⁴⁾ καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς· ¹² καὶ ἀφανιῶ ἅμπελον αὐτῆς καὶ τὰς
 συκᾶς αὐτῆς, ὅσα εἶπε Μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκά μοι οἱ ἐρα-
 σταί μου, καὶ θήσονται αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία
 13 ⁽¹⁵⁾ τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἔρπετά τῆς γῆς· ¹³ καὶ
 ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλεῖμ ἐν αἷς ἐπίθουν αὐτοῖς, καὶ
 περιετίθεται τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καζόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὅπισω
 14 ⁽¹⁶⁾ τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέγει κύριος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ
 ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν ὡς ἐρημον, καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν
 15 ⁽¹⁷⁾ αὐτῆς, ¹⁵ καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα
 Ἀχὼρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς· καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας
 νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
 16 ⁽¹⁸⁾ ¹⁶ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνὴρ μου,
 17 ⁽¹⁹⁾ καὶ οὐ καλέσει με ἔτι Βααλεῖμ· ¹⁷ καὶ ἔξαρώ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλεῖμ
 ἐκ στόματός αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ μνηστῶσιν οὐκ ἔτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
 18 ⁽²⁰⁾ ¹⁸ καὶ διαθήσονται αὐτοῖς διαθήκην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μετὰ τῶν θη-
 ρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἔρπετῶν τῆς
 γῆς· καὶ τόσον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοί-
 19 ⁽²¹⁾ κῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. ¹⁹ καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
 μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλπί καὶ ἐν
 20 ⁽²²⁾ οἰκτιρμοῖς, ²⁰ καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαυτῷ ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν
 21 ⁽²³⁾ κύριον. ²¹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ
 22 ⁽²⁴⁾ οὐρανῷ, καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται τῇ γῇ, ²² καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σί-
 23 ⁽²⁵⁾ τον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ἰσραὴλ. ²³ καὶ Ὁ 9. 25
 σπερῶ αὐτὴν ἑμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἡγαπημένην, καὶ ¹ 10.
 ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου Δαός μου εἰ σύ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἰ σύ.

III.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἐπὶ πορεύῃτι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγα-
 πῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλὴν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεός τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ, καὶ
 αὐτοὶ ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ θεοῦ ἀλλοτρίους καὶ φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφί-
 2 ²δος. ² καὶ ἐμισθώσάμην ἑμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομῶν κριθῶν
 3 καὶ νέβελ οἶνον, ³ καὶ εἶπα πρὸς αὐτὴν Ἡμέρας πολλὰς κατήσῃ ἐπ' ἐμοί,
 4 καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρὶ ἑτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. ⁴ διότι
 ἡμέρας πολλὰς κατήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ὄντος βασιλεῖος οὐδὲ ὄντος
 ἀρχόντος οὐδὲ οὐσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
 5 ⁵ δέλων. ⁵ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπιστηθήσονται
 κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ
 τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

40. ἐναντίον των ... ουδεὶς 41. τας εορτας αὐτῆς 46. ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ καλεσεῖ με Ὁ ἀνὴρ μου, λέγει κύριος, καὶ οὐ καὶ 47. μνη-
 στῶσιν ἐπὶ 48. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην ... καὶ μετὰ των ἐρπετων
 21. οὐρανος πρὸ αὐτοῦ 23. καὶ ἐλεήσω τὴν οὐκ ἡλεημένην III: 4. ἀπο-
 βλέπουσιν ... μετὰ σταφιδων 3. καγὰ 4. οὐκ οὐσης 5. τὸν κυρίον θεόν
 αὐτων

IV.

Ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ² ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέ- ² χυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασι μίσγονται. ³ διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ ³ γῆ, καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἐρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, ⁴ ὅπως μηδεὶς μήτε δικάζηται ⁴ μήτε ἐλέγῃ μηδεὶς ὁ δὲ λαὸς μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς, ⁵ καὶ ἀσθενή- ⁵ σει ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει ὁ προφήτης μετὰ σοῦ· νυκτὶ ὠμοίωσα τὴν μητέρα σου, ⁶ ὠμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν ⁶ ἀπώσω, καὶ γὰρ ἀπόσωμαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεῦν μοι· καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ σου, καὶ γὰρ ἐπιλήσομαι τέκνων σου. ⁷ κατὰ τὸ πληθὺς αὐτῶν οὕτως ἡμαρτόν ⁷ μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι, ⁸ ἀμαρτίας λαοῦ μου φάγονται, ⁸ καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ⁹ καὶ ἔσται κακῶς ⁹ ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ. ¹⁰ καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλη- ¹⁰ σῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατενύνουνσι, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλειπον τοῦ φυλάξαι. ¹¹ πορνεῖαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδίᾳ λαοῦ μου. ¹² ἐν ¹¹ 12 συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. ¹³ ἐπὶ τὰς κορυ- ¹³ φὰς τῶν ὀρέων ἐβυστάζον, καὶ ἐπὶ τοῖς βουνοῖς ἔβουν ὑποκάτω θρυοῦ καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσκιάζοντος, ὅτι καλὸν σκέπη. διὰ τοῦτο ἐκπορνεύουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύουσιν· ¹⁴ καὶ οὐ μὴ ἐπασκέ- ¹⁴ ψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πόρνεύσωσι, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν ὅταν μοιχεύωσιν· ὅτι αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεπύρροντο, καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔβουν, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνὼν συνεπλέκετο μετὰ πόρνης. ¹⁵ σὺ δὲ ¹⁵ 15 Ἰσραὴλ μὴ ἀγνοεῖς, καὶ Ἰούδα μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς Γάλαα, καὶ μὴ ἀναβαίνετε εἰς τὸν οἶκον Ὠν, καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον. ¹⁶ διότι ὡς δάμα- ¹⁶ 16 λις παροιστρώσα παροιστρήσεν Ἰσραὴλ· νῦν νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυγῶνι. ¹⁷ μέτοχος ἐιδώλων Ἐφραΐμ ἔθηκεν ἐαυτῷ σκάνδαλα, ¹⁸ ἠρέτισε ¹⁸ 18 Χαναναίους· πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἡγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φουδύματος αὐτῆς. ¹⁹ συστροφὴ πνεύματος σὺ εἰ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταιοχυνθή- σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

V.

Ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ βασιλεῖος ἐνωτίξεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστὶ τὸ κρίμα· ὅτι παγὴς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον, ² ὃ οἱ ἀγρόνουντες ² τὴν θῆραν κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν· ³ ἐγὼ ἐγνων τὸν Ἐφραΐμ, ³ καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Ἐφραΐμ, ἐμιάνθη Ἰσραὴλ. ⁴ οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐ- ⁴

IV. 4. διότι κρίσις 4. ὅπως μηδεὶς ... ed. rom. μηδεὶς, ο δε et iereus. (post iereus etiam cod. alex. plene dist.) 5. και ασθ. και προφητης ... ed. rom. in fine punctum habet 6. νυκτι ωμοιωθη ... και εγω αποσωμαι ... νομου 7. θησω 8. λημψονται 9. διαβουλεια (item 5, 4; non 7, 2.) ... κατενυνουνσιν ... εγκατελειπον 14. πορνευσωσιν ... μοιχευσωσιν ... διότι και αυτοι 15. της αδικιας pro Ων 16. οτι ως 18. εκ φρ. αυτων 19. πτερυξ. αυτων V. 1. και οικος του ... σκοπεια 3. ουκ απεστιν

5 τῶν, ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστὶ, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν. ⁵ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕbris τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἐφραΐμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ ἀσθενήσει καὶ Ἰούδας
6 μετ' αὐτῶν. ⁶ μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν
7 κύριον, καὶ οὐ μὴ εὐρωσιν αὐτόν, ὅτι ἐκκέκλιεν ἀπ' αὐτῶν. ⁷ ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλειπον, ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται
8 αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν. ⁸ σαλπίζατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ὡν, ἐξέστη Βενια-
9 μὴν, ⁹ Ἐφραΐμ εἰς ἀφανισμόν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ
10 Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστά. ¹⁰ ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ἰούδας ὡς μεταπλύντες ὄρια,
11 ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὄρημά μου. ¹¹ κατεδυνάστευσεν Ἐφραΐμ τὸν ἀντιδικὸν αὐτοῦ, κατεπάτησε τὸ κρίμα, ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν
12 ματαίων. ¹² καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ἰούδα.
13 ¹³ καὶ εἶδεν Ἐφραΐμ τὴν νόσον αὐτοῦ, καὶ Ἰούδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη Ἐφραΐμ πρὸς Ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βασιλεῖα Ἰα-
14 ρεὶμ· καὶ οὗτος οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν
15 ὀδύνῃ. ¹⁴ διότι ἐγὼ εἰμι ὡς πανθῆρ τῷ Ἐφραΐμ, καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ Ἰούδα· καὶ ἐγὼ ἄρπάζομαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήψομαι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμε-
15 νος. ¹⁵ πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι καὶ ζητήσουσι τὸ πρόσωπόν μου.

VI.

¹ Ἐν ὧν αὐτῶν ὁρῶντο πρὸς με λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἤρπακε καὶ ἰάσεται ἡμᾶς,
2 πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς, ² ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ
3 τῇ τρίτῃ ἐξαναστήσομεθα, καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, ³ καὶ γνωσόμεθα·
4 διῶξεν αὐτὸν γινῶναι τὸν κύριον, ὡς ὄρῳρον ἐτοιμον ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς, καὶ
5 ἦξει ὡς ὑετός ἡμῖν πρῶμος καὶ ὄψιμος γῆ. ⁴ τί σοι ποιήσω Ἐφραΐμ; τί σοι ποιήσω Ἰούδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινή καὶ ὡς δρόσος ὁρῶριν
6 πορευομένη. ⁵ διὰ τοῦτο ἀπέθριψα τοὺς προφήτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν
7 ῥήματι στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται. ⁶ διότι ἔλεος
8 ὄρωπος παραβαλῶν διατήρη· ἐκεῖ κατεφρόνησέ μου ⁸ Γαλαὰδ, πόλις ἐργα-
9 ζομένη μάταια, ταρασσούσα ὕδωρ, ⁹ καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς πευρατοῦ· ἐκρυ-
10 ψαν ἱερεῖς ὁδὸν, ἐφόνευσαν Σίχιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν ¹⁰ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ·
11 εἶδον φρικώδη ἐκεῖ, πορνείαν τοῦ Ἐφραΐμ· ἐμάνθη Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου.

VII.

¹ Ἐν τῷ ἰάσασθαι με τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία Ἐφραΐμ καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι εἰργάσαντο ψευδῆ· καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν
2 ἐξελεύσεται, ἐκδιδύσκων ληστῆς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ² ὅπως συνάδωσιν ὡς ἄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήστην· νῦν ἐκυκλώ-
3 σαν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. ³ ἐν

5. καὶ γε ιουδας 6. οτι εξεκλεινεν 7. εγκατελειπον, και τεκνα ... ερισυβη 8. βενιαμειν 11. κατεπατησεν κριμα 13. ιδεν ... και αυτοι ουκ 14. λημψομαι 15. επιζητησουσιν VI. 2. αναστησομεθα 3. διω-
ξομεν ... προῖμος κ. ο. τη γη 5. εν ρημασιν 6. θελω και ου θυσαν 9. οδον κυριου 10. οικω ισραηλ ... ed. rom. post. exei non interpg. ... ιουδας VII. 2. οπως συναδουσιν ως συναδοντες ... εκυκλωσεν

ταῖς κακίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιλεῖς, καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας·
⁴ πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλῖβανος καϊόμενος εἰς πέφιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς
 φλογός, ἀπὸ πυράσεως στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό. ⁵ ἡμέραι τῶν βα-
 σιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες συμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα
 αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν. ⁶ διότι ἀνεκαυθίσαν ὡς κλῖβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐν
 τῷ καταράσσειν αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Ἐφραῖμ ἐνεπλήσθη· πρῶλ ἐνε-
 γενήθη, ἀνεκαυθίσθη, ὡς πυρὸς φέγγος. ⁷ πάντες ἐπερμάνθησαν ὡς κλῖβανος, καὶ
 κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπεσαν, οὐκ ἦν ἐν
 αὐτοῖς ὁ ἐπικαλούμενος πρὸς μέ. ⁸ Ἐφραῖμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνεμίγνυτο,
 Ἐφραῖμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος· ⁹ κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν
 ἰσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔγνω, καὶ πολίαι ἐξήνησαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς οὐκ
 ἔγνω. ¹⁰ καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ
 ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξετήθησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι
 τοῖς τοῦτοις. ¹¹ καὶ ἦν Ἐφραῖμ ὡς περιστέρα ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Ἀλγυπτον
 ἐπεκαλεῖτο, καὶ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν. ¹² καθὼς ἂν πορεύωνται ἐπιβαλὼν
 ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατὰξω αὐτούς,
 παιθεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. ¹³ οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπε-
 πήδησαν ἀπ' ἐμοῦ· δειλαιοὶ εἰσιν, ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀπερω-
 σάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψευδῆ. ¹⁴ καὶ οὐκ ἐβόησαν
 πρὸς μέ αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὠλόλυξον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ σίτῳ
 καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο. ¹⁵ ἐπαίδευσήσαν ἐν ἐμοί, κατὰ τὸν νόμον τοὺς βρα-
 χίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμέ ἐλογίσαντο πονηρά. ¹⁶ ἀπεστράφησαν εἰς οὐδέν, ἐν
 ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι'
 ἀπαιδευσίαν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

VIII.

Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνθ' ὧν παρέ-
 βησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν. ² ἐμὲ κεκρά-
 ζονται Ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε. ³ ὅτι Ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθὰ, ἐχθρὸν
 κατεδίωξαν· ⁴ ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ, ἤρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρι-
 σάν μοι, τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰδωλα,
 ὅπως ἐξολοθρεῦθωσιν. ⁵ ἀπότρεψαι τὸν μόσχον σου Σαμάρεια, παρωξύνῃ ὁ
 θυμὸς μου ἐπ' αὐτούς· ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαρισθῆναι ἐν τῷ
 Ἰσραὴλ; καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεὸς ἐστὶ· διότι πλανῶν ἦν ὁ
 μόσχος σου Σαμάρεια. ⁷ ὅτι ἀνεμόφθορα ἐσπειραν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν
 ἐκδέχεται αὐτά· ὀράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον, ἐὰν δὲ καὶ
 ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό. ⁸ κατεπόθῃ Ἰσραὴλ, νῦν ἐγένετο ἐν
 τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκευὸς ἄχρηστον, ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέ-
 θαλε καὶ ἑαυτὸν Ἐφραῖμ, δῶρα ἠγάπησαν, ¹⁰ διὰ τοῦτο παραδοθήσονται
 ἐν τοῖς ἔθνεσι. νῦν ἐλθέτωμαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρεῖν βα-
 σιλέα καὶ ἄρχοντας. ¹¹ ὅτι ἐπλήθυνεν Ἐφραῖμ συσιαστήρια, εἰς ἀμαρτίας
 ἐγένοντο αὐτῷ συσιαστήρια ἡγαπημένα. ¹² καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ 13

4. παντας et *etiam μοιχευοντας (ω sic) 5. αι ημεραι (αι ημ. τ. β. u. cum antecdd conj.) 6. πρῶλ ἐγενήθη ... πυρ φέγγος 7. ως κλῖβ. πυρὸς καιομενου αι καρδιαι αυτων, και καταφαγεν πυρ τους ... επεσον ... ο επικαλουμενος εν αυτοις προς εμε 8. συνανεμιγνυτο 9. επεγνω, και πολίαι 15. αι εις γω ... ομι και 16. εις ουθεν ... δια απαιδευσιας VIII. 4. ed. rom. sic interp. εαυτ. εβασ., και ου δι εμου ηρξ., κ. ο. εγν. μοι το α. αυτ., και (cod. alex. ε. εβασ. δι εμου ηρξαν· κ. ο. εγν. μοι· το α. αυτων· και) ... ιδωλα ... εξολεθρευθωσιν 6. ed. rom. σαμαρεια, 7. ανεμοφθορα 9. ηγαπησαν 10. κοπασουσι μικρον του χρειν βασιλεα και αρχοντας 11. οτι επληθυνεν Ἐφραῖμ συσιαστήρια, εις αμαρτίας 11 ἐγένοντο αὐτῷ συσιαστήρια ἡγαπημένα. 12. καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, και τα 13

- 12 νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν, βυσιαστήρια τὰ ἡγαπημένα. ¹³ διότι ἐάν βύσωσι βυσάν καὶ φάγωσι χρῆα, κύριος οὐ προσδέξεται αὐτά· νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσῃ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς
- 14 Αἰγύπτου ἀπέστρεψαν, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. ¹⁵ καὶ ἐπειλά-
 ζετο Ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτόν, καὶ ὠκοδόμησαν τεμένη· καὶ Ἰούδας ἐπλήθυνε πόλεις τετειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

IX.

- Μὴ χαῖρε Ἰσραὴλ, μὴδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί, διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ
 2 τοῦ θεοῦ σου· ἡγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἄλωνα σίτου. ³ ἄλων καὶ ληνὸς
 3 οὐκ ἔργω αὐτοῦς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς. ⁴ οὐ κατώκησαν ἐν τῇ γῇ
 τοῦ κυρίου· κατώκησεν Ἐφραῖμ Αἰγύπτου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς τοῦ κυρίου· ⁵ διὰ
 4 γονταί. ⁶ οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον, καὶ οὐκ ἤθυσαν αὐτῷ· αἱ βυσταὶ αὐ-
 τῶν ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἐσθιόντες αὐτὰ μιανθήσονται, διότι
 οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
 5 ⁶ τί ποιήσετε ἐν ἡμέραις πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς τοῦ κυρίου; ⁷ διὰ
 τοῦτο ἰδοὺ πορεύονται ἐκ τάλαιπωρίας Αἰγύπτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμ-
 7 φις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμάς· τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὀλεθρὸς κληρονομήσει
 αὐτό, ἀκάνθαι ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν. ⁸ ἦχασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως,
 ἦχασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ἰσραὴλ ὥσπερ
 ὁ προφήτης ὁ παρεξοστήκως, ἀνδρωπὸς ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ πληθύνους
 8 τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. ⁹ σκοπὸς Ἐφραῖμ μετὰ θεοῦ, προ-
 9 φήτης παγὶς σχολιά ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· μανίαν ἐν οἴκῳ θεοῦ κατέ-
 10 πηξαν. ¹¹ ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ· μνησθήσεται ἀδικίας αὐ-
 τῶν, ἐκδικήσῃ ἀμαρτίας αὐτῶν. ¹² ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ἰσραὴλ,
 καὶ ὡς σκοπὸν ἐν συκῇ πρῶμιον πατέρας αὐτῶν εἶδον· αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς
 τὸν Βεελφεγὼρ, καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ ἐβδελυ-
 11 γμένοι ὡς οἱ ἡγαπημένοι. ¹² Ἐφραῖμ ὡς ὄρνειον ἐξεπετάσθη, αἱ δόξαι αὐτῶν
 12 ἐκ τῶνων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων· ¹³ διότι καὶ ἐάν ἐκθρέψωσι τὰ τέκνα
 αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστὶ, σάρξ μου
 13 ἐξ αὐτῶν. ¹⁴ Ἐφραῖμ, ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θῆραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐ-
 14 τῶν, καὶ Ἐφραῖμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. ¹⁵ δὲς
 αὐτοῖς, κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηροὺς.
 15 ¹⁶ πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν ἐν Γαλαὰ, ὅτι ἐκεῖ ἐμίσησα αὐτοὺς διὰ τὰς κα-
 κίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ
 προσζησῶ τοῦ ἀγαπήσαι αὐτούς· πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες.
 16 ¹⁷ ἐπόνεσεν Ἐφραῖμ· τὰς ῥίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκ ἔτι μὴ ἐνέγκη·
 17 διότι καὶ ἐάν γεννήσωσιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. ¹⁸ ἀπώσε-
 ται αὐτοὺς ὁ θεός, ὅτι οὐκ εἰσέχουσιν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανήται ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν.

13. αυτοι δε εις 14. τα θεμελ. αυτου IX. 2. *οιι δ 3. εις αι-
 γυπτου 4. κα ουκ ηδυναντο αυτω ... εσθοντες ... εις οικου 5. τι ποιη-
 σεται εν ημερα π. κ. εν ημεραις 6. πορευονται ... οιι αυτο 7. τ. εκδικι-
 σου ... ανταποδωσεις ... επληθ. μνεια σου 8. εν οικω κυριου 9. αδ.
 αυτου και εκδ. αμ. αυτου 10. ειδον πατερας αυτων ... εγεν. οι ηγαπημε-
 νοι ως εβδελυγμ. 11. συλληψεων 13. ed. rom. ephraim prius cum antedec-
 conig. 14. ante μητραν add δος αυτοις 15. εις γαλαα ... αυτους εμει-
 σησα 17. ως πλανηται

X.

Ἄμπελος εὐκληματοῦσα Ἰσραὴλ, ὁ καρπὸς εὐσηνῶν αὐτῆς· κατὰ τὸ πλη-
θος τῶν καρπῶν αὐτῆς ἐπλήθυνε τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς
αὐτοῦ ὥκοδόμησε στήλας. ² ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· ²
αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν, ταλαιπωρήσουσιν αἱ στήλαι αὐτῶν.
³ διότι νῦν ἐροῦσιν Οὐκ ἔστι βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον. ³
ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν, ⁴ λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς· διαστή-
σεται διαστήκη, ἀνατελεῖ ὡς ἄγρωστις κρῖμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ⁵ τῷ μόσχῳ
τοῦ οἴκου ὧν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπένθησε λαὸς
αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καθὼς παρεπύκταναν αὐτόν, ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δό-
ξαν αὐτοῦ, ὅτι μετωκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δῆσαντες,
ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ἰαρείμ· ἐν δόματι Ἐφραΐμ δέξεται, καὶ αἰσχυν-
θήσεται Ἰσραὴλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ. ⁷ ἀπέρριψε Σαμάρεια βασίλειά αὐτῆς ὡς ⁷
φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος· ⁸ καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ ὧν ἁμαρτήματα ⁸
τοῦ Ἰσραὴλ, ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν·
Lc. 23, ⁹ καὶ ἐροῦσι τοῖς ὄρεσι Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Ἥέσατε ἐφ' ἡμᾶς.
30. ⁹ ἀφ' οὗ οἱ βουνοὶ, ἤμαρτεν Ἰσραὴλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ⁹
* Apoc. 6, ¹⁶ ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας ¹⁰ παιδεύσαι αὐτούς· καὶ συνα-
10 χτήσονται ἐπ' αὐτούς λαοί, ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτούς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις
αὐτῶν. ¹¹ Ἐφραΐμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾷ νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ¹¹
ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Ἐφραΐμ, παρασωπήσομαι
Ἰούδα, ἐνισχύσει αὐτῷ Ἰακώβ. ¹² σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγή-
12 σατε εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν κύ-
ριον ἕως τοῦ ἔλθειν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. ¹³ ἵνα τί παρεσιωπήσατε ¹³
ἀσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρύγησατε, ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ· ὅτι ἡλ-
πίσα ἐν τοῖς ἁμαρτημασί σου, ἐν πληθύνει δυνάμεώς σου, ¹⁴ καὶ ἐξαναστήσεται ¹⁴
ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ περιτετεχισμένα σου οἰχθήσεται ὡς
ἄρχων Σαλαμάν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἱεροβοάμ, ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ
τέκνοις ἠδάρπισαν, ¹⁵ οὕτως ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ προσώπου ¹⁵
ἀδικίας κακιῶν ὑμῶν.

XI.

Ὁρῶν ἀπεβόλῃσαν· ἀπεβόλῃ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ
Mi. 2, 15. καὶ ἐγὼ ἡγάπησα αὐτόν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. ² κα-
2 λὼς μετεκάλεσα αὐτούς, οὕτως ἀπώχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βαα-
λεῖμ ἔθυσον καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἔθυμῶν. ³ καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Ἐφραΐμ, ³
ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτούς.
⁴ ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτούς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου, καὶ ⁴
ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πατέρων ἀνθρώπος ἐπὶ τὰς σιαγῶνας αὐτοῦ· καὶ ἐπιβλέψο-
μαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. ⁵ κατέκνησεν Ἐφραΐμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὁ
Ἀσσοὺρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέφειν· ⁶ καὶ ἠσθένησεν ⁶
ἐν ῥομφαίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

X. 4. αὐτῆς εὐσηνῶν ... ** των καρπων αυτου ... και κατα τα 5. δια
τουτου επενθ. ο λαος 7. τον βασιλεα ... επι προσωπον 8. τοις ορεσιν πε-
σετε εφ η. x. τοις β. καλυψ. ημας 9. post βουνω plene interp. ... επι
τεκνα αδ. ηλθεν 41. και παρασωπησομαι 42. τρυγησ. εαυτοις εις ... γενη-
ματα 43. ed. rom. ετρυγησατε; εφαγετε καρπ. ψ., οτι ... ηλπ. εν αρ-
μασιν σου, εν ... ed. rom. in fine plene interp. 44. οικησεται ... οικου
ιεροβααλ 45. om αδικιας XI. 1. του ισραηλ, διوتي ... ηγαπητηκα 2. με-
τεκαλεσατο 4. και εγω εσομαι 6. ηρθεντην ρομφαια

7 καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων αὐτῶν, ⁷ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος
ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ
8 οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν. ⁸ τί σε διαβῶμαι Ἐφραΐμ; ὑπερασπιῶ σου Ἰσραὴλ; τί
σε διαβῶ; ὡς Ἀδάμα θήσομαι σε καὶ ὡς Σεβείμ. μετεστράφη ἡ καρδία
9 μου ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου. ⁹ οὐ μὴ ποιήσω κατὰ
τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν Ἐφραΐμ.
διότι θεὸς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι
10 εἰς πόλιν. ¹⁰ ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσσεται,
11 καὶ ἐκοθήσονται τέκνα ὑδάτων. ¹¹ ἐκοθήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου, καὶ
ὡς περιστέρα ἐκ γῆς Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους
12 αὐτῶν, λέγει κύριος. ¹² ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ, καὶ ἐν ἀσεβείαις
οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ ὁ λαὸς ἅγιος κεκλή-
σεται θεοῦ.

XII.

¹ Ὁ δὲ Ἐφραΐμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίδωκε καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν·
κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυεν, καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων διέβητο, καὶ ἔλαιον
2 εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. ² καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς Ἰούδαν τοῦ ἐκδικῆσαι
τὸν Ἰακώβ· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀπο-
3 δώσει αὐτῷ. ³ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπέτρυνε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν κόποις αὐ-
4 τοῦ ἐνίσχυσε πρὸς θεόν, ⁴ καὶ ἐνίσχυσε μετὰ ἀγγέλου καὶ ἡδυνάσθη· ἔκλαυσαν
καὶ ἐδέθησαν μου, ἐν τῷ οἴκῳ Ὡν εὐρυσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
5 αὐτούς. ⁵ ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ. ⁶ καὶ
σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις, ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσοις, καὶ ἔγριζε πρὸς τὸν
7 θεόν σου διὰ παντός. ⁷ Χαναάν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυνα-
8 στεύειν ἠγάπησε. ⁸ καὶ εἶπεν Ἐφραΐμ Ἰλλὴν πεπλοῦτηκα, εὐρηκα ἀναψυχὴν
ἐμαυτῷ. πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὐρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ἃς ἤμαρ-
9 τεν. ⁹ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀντήγαγον σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἔτι κατοί-
10 κιώ σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέραι ἐορτῆς. ¹⁰ καὶ καλήσω πρὸς προφήτας, καὶ
11 ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα, καὶ ἐν χερσὶ προφητῶν ὤμοισά μιν. ¹¹ εἰ μὴ Γαλαὰδ
ἔστιν, ἅρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλαὰδ ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια
12 αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. ¹² καὶ ἀνεχώρησεν Ἰακώβ εἰς πεδίον
13 Συρίας, καὶ ἐδούλευσεν Ἰσραὴλ ἐν γυναικί, καὶ γυναικὶ ἐφυλάξατο. ¹³ καὶ ἐν
προφῆτῃ ἀνῆγαγε κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφῆτῃ διε-
14 φυλάχθη. ¹⁴ ἐθύμωσεν Ἐφραΐμ καὶ παρώργισε· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
τὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμόν αὐτοῦ ἀνταποδώσει κύριος αὐτῷ.

XIII.

Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ δικαίωματα ἔλαβεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ
2 ἔβητο αὐτὰ τῇ Βάαλ καὶ ἀπέθανε. ² καὶ νῦν προσέβητο τοῦ ἁμαρτάνειν, καὶ
ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα
τεκτόνων συντετελεσμένα αυτοῖς· αὐτοὶ λέγουσι θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι
3 γὰρ ἐκλελοίπασι. ³ διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινή καὶ ὡς ὁρόσος ὀρ-
θρινῇ πορευομένη, ὡς χνοὺς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἁλῶνος καὶ ὡς ἀτμὺς ἀπὸ

6. διαβουλειων 7. ο δε θεος 8. διαβω pro διαβωμαι ... σεβωειμ
9. εγκαταλειπω ... εν σοι videtur c. antecedd. conjg. 14. και εκπηθονται
12. και εν ασεβειας (sic) οικου ... και λαος αγ. κληθησεται XII. 4. ed.
rom. εδιωξε cum seqq. conjg. 2. κρισεις ... προς τον ιουδαν ... ανταπο-
δωσει 3. προς τον θεον 4. μου pro Ων ... προς αυτον 8. δια αδικιας
9. ημερα 12. και εν γυναικι φυλ. 13. εξ αιγυπτου 14. αυτος κυριος
XIII. 4. αυτος ελαβεν 2. και προσεβητο του αμ. ετι ... αργυρ. εαυτων
3. ωσπερ χους ... ατμυς εκ καπνοδοχης

δακρύων. ⁴ ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ὁ στερεῶν τὸν οὐρανὸν καὶ κτίζων γῆν, ⁴ οὐ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδιδεσσιν αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ θέον πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ σῶζων οὐκ ἔστι παρέξ ἐμοῦ. ⁵ ⁵ ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀουκίτῳ ⁶ κατὰ τὰς νομάς αὐ- ⁶ τῶν· καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονήν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου. ⁷ καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθήρ καὶ ὡς πάρ- ⁷ δαλις· κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀσσυρίων ⁸ ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἢ ἀπορου- ⁸ μένη, καὶ διαρρήξω συγκλεισμένον καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμνοι θρυμοῦ, θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. ⁹ τῇ διαφθορᾷ σου ⁹ Ἰσραὴλ τίς βοηθήσει; ¹⁰ ποῦ ὁ βασιλεὺς σου οὗτος; καὶ διασωσάτω σε ἐν ¹⁰ πάσαις ταῖς πόλεσιν σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. ¹¹ καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου, καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου. ¹² συ- ¹² 13 στροφὴν ἀδικίας Ἐφραΐμ, ἐγκεκρυμμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ· ¹³ ὠδίνες ὡς τι- ¹³ κτούσης ἤθουσιν αὐτῷ. οὗτος ὁ υἱός σου ὁ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνου. ¹⁴ ἐκ χειρὸς ἧθου ῥύσσομαι καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐ- ¹⁴ 15 16 τούς· ποῦ ἡ δική σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ᾄδῃ; παράκλησις κέκυρται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου, ¹⁵ διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει καὶ- ¹⁵ 16 σωνα ἄνεμον κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξηερμώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκευὴ τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ.

XIV.

¹⁶ Ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀνέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομ- ¹⁶ 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

4. ο στερεων ουρανον ... στρατειαν 6. om και prius 8. ως ἄρκος απορουμενη ... και φαγονται 12. συστρ. adix. cum antecdd. conjg. ... ενεκερουμενη αδικεια αυτου 13. ωδ. ηξουσ. αυτω ως τιχουσ. 14. ρυσom. αυτους, εκ ... εξ οφθ. 15. ed. rom. ante διοτι plene interpg., non item post διαστελει ... διαστελλει ... ανεμον καυσωνα εκ τ. ep. κυριος ... αυτου· ουτος καταξ. 16. εγγαστρι XIV. 4. επιστραφητι ... ησθνησας 2. (οπ. μη λασητε αδ.) ... x. λαβετε αγ. 3. σωσει ... ep ικπων 4. διοτι αποστρεψω ... απ αυτων 5. και εσομαι ... ως λιβανος 7. το μνημοσυ- νον αυτου 8. τω epφ. c. antecdd. conjg. ... τι ετι αυτω ... και εγω κα- τισχ. 9. διοτι ευζειαι

Subscriptio: ωσηε α

Α Μ Ω Σ.

I.

Ἀγόι· Ἀμώς οἱ ἐγένοντο ἐν Ἀκκαρεὶμ ἐκ Θεκουέ, οὗς εἶδεν ὑπὲρ Ἱερου-
 σαλήμ ἐν ἡμέραις Ὁζίου βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ τοῦ Ἰωᾶς
 2 βασιλέως Ἰσραήλ, πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ. ² καὶ εἶπε Κύριος ἐκ Σιών
 ἐφθέγγατο, καὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ
 3 τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμὴλου. ³ καὶ εἶπε κύριος Ἐπὶ
 ταῖς τριῖν ἀσεβείαις Δαμασκού καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι
 αὐτόν, ἀνὲν ὧν ἐπρίξον πρόσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Ἰα-
 4 λαὰδ· ⁴ καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Ἀζαήλ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια
 5 υἱοῦ Ἀδερ· ⁵ καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δαμασκού, καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας
 ἐκ πεδίου Ὠν, καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαρβάν, καὶ αἰχμαλωτεύσθη-
 6 ται λαὸς Συρίας ἐπίκλητος, λέγει κύριος. ⁶ τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρι-
 σιν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς,
 ἔνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεύσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών, τοῦ συγκλει-
 7 σαι εἰς τὴν Ἰδουμαίαν· ⁷ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τεῖχη Γάζης, καὶ κατα-
 8 φάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς· ⁸ καὶ ἐξολοθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξα-
 ρθήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκαλῶνος, καὶ ἐπάξω τὴν χειρὰ μου ἐπὶ Ἀκκάρων,
 9 καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων, λέγει κύριος. ⁹ τάδε λέγει κύ-
 ριος Ἐπὶ ταῖς τρισιν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστρα-
 10 φήσομαι αὐτήν, ἀνὲν ὧν συνέλκυσαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών εἰς τὴν
 11 Ἰδουμαίαν, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν διαθήκης ἀδελφῶν· ¹⁰ καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ
 ἐπὶ τὰ τεῖχη Τύρου, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῆς. ¹¹ τάδε λέγει κύ-
 ριος Ἐπὶ ταῖς τρισιν ἀσεβείαις τῆς Ἰδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ
 ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἔνεκα τοῦ διώξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ, καὶ ἐλυμήνατο μητέρα ἐπὶ γῆς, καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρέκην
 12 αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄρημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νύκτος· ¹² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς
 13 Θαμάν, καὶ καταφάγεται θεμέλια τευχῶν αὐτῆς. ¹³ τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ
 ταῖς τρισιν ἀσεβείαις υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφή-
 14 σομαι αὐτόν, ἀνὲν ὧν ἀνέσχίζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν,
 15 ὅπως ἐμπλατύνωσι τὰ ὄρια ἑαυτῶν· ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τεῖχη Ῥαββὰδ,
 καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σει-
 15 σθήσεται ἐν ἡμέραις συντελείας αὐτῆς· ¹⁵ καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς
 ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

II.

Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισιν ἀσεβείαις Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέ-
 σσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνὲν ὧν κατέκταναν τὰ ὀσπᾶ βασιλέως
 2 τῆς Ἰδουμαίας εἰς κονίαν· ² καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Μωάβ, καὶ καταφάγεται
 τὰ θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀποθάνει ἐν ἀδυναμίᾳ Μωάβ μετὰ

Inscrip̄tio: ἀμώς β

I. 3. τας εγγαστρι εχ. των γαλααδ 4. εξαποστελω ... καταφαγετε
 θεμελια ... εξολοθρευσω ... αιχμαλωτισθησεται 7. καταφάγεται θεμέλια
 8. εξολοθρευσω 9. εις την ιουδαιαν 10. καταφάγεται θεμέλια 11. της
 ιουδαϊας ... (τερασιν, Item "v. 9. 2, 4.) ... ενεκεν ... εκαστος τον αδ. α.
 ... μητρον επι 12. θαιμαν 13. αποστραφ. αυτους ... εγγαστρι ... οπ.
 εμπλατυνουσιν τα ορ. αυτων 14. επει τα τειχη ραββα ... εν ημερα 11. 2.
 επι μωαβ ... ομι τα ... πολ. αυτων ... αδυναμεια

κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος· ³καὶ ἐξολοθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ 3
πάντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος. ⁴τάδε λέγει κύριος· Ἐπὶ 4
ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ἰούδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσο-
μαι αὐτόν, ἕνεκα τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον τοῦ κυρίου, καὶ τὰ προ-
τάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφύλαξαντο, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ
ἐποίησαν, οἳ ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὅπισω αὐτῶν. ⁵καὶ ἐξαποστελῶ 5
πῦρ ἐπὶ Ἰούδα, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ἱερουσαλήμ. ⁶τάδε λέγει κύριος 6
Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφή-
σομαι αὐτόν, ἀνδ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον, καὶ πένητα ἔνεκεν ὑποθη-
μάτων, ⁷τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χεῖρ τῆς γῆς, καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς 7
πτωχῶν, καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἷος καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰς πορεύοντο
πρὸς τὴν αὐτὴν παιδισκίην, ὅπως βεβηλώσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν. ⁸καὶ 8
τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινοῖς παραπετάσματα ἐποιοῦν ἐχόμενα τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν.
⁹ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν Ἀμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν, οὗ ἦν κατὰ τὸν ὕψος κέδρου 9
τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς θρύς, καὶ ἐξήρανα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπα-
νώθην καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθην. ¹⁰καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς 10
Αἰγύπτου, καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατα-
κληρονομήσαι τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων. ¹¹καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς 11
προφήτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· μὴ οὐκ ἔσται ταῦτα,
υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος. ¹²καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον, καὶ τοὺς 12
προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προφητεύσητε. ¹³διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ 13
κυλῶ ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλίστα ἡ ἄμμος ἡ γέμουσα καλάμης.
¹⁴καὶ ἀπολείπεται φυγὴ ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταῖδς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος 14
αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁵καὶ ὁ τοξότης οὐ 15
μὴ ὑποστῇ, καὶ ὁ ὄξυς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, καὶ ὁ ἱππεὺς οὐ
μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ¹⁶καὶ ὁ κραταῖδς οὐ μὴ εὐρήσῃ τὴν καρδίαν 16
αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος.

III.

¹Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησε κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ πάση φυλῇ τῇ ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων ²Πλὴν ὑμᾶς 2
ἔγνων ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας
τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ³εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἔαν μὴ γινώ- 3
ρίσωσιν ἑαυτούς; ⁴εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ θρυμοῦ αὐτοῦ θῆραν οὐκ ἔχων; 4
εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου ἔαν μὴ ἀρ-
πάσῃ τί; ⁵εἰ πεσεῖται ὄρνειον ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ ἔξουστος; εἰ σχαθῇσεται 5
παγὴς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τί; ⁶εἰ φωνήεις σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ 6
λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἢ κύριος οὐκ ἐποίησεν;
⁷διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἔαν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδεῖαν 7
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. ⁸λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβη- 8
θήσεται; κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησε, καὶ τίς οὐ προφητεύσει; ⁹ἀναγγεῖλατε χῶ- 9
ραις ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἰπατε Συνάχθητε
ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας, καὶ ἴδετε θυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ κατα-

3. ἐξολοθρεύσω ... παντ. τους αρχοντας αυτης 4. αποστρ. αυτους ενε-
κεν ... τ. νομον κυριου ... τα αιματα αυτων α ... 7. **βεβηλωσωσιν
9. εξηγεира ... ed. rom. αυτων ου ην, κατῳς ... απανωθεν 10. τεσσαρε-
κοντα (13. κυλῳ) 14. 15. inde ab ου μη κρατησῃ usque ο ιππευς
omnia rescripta ... om ου μη σωσῃ τ. ψ. αυτου ... ουδε ο ιπκ. 16. om
ο κρατ. ου μη ... δυναστείαις III. 5. *χασθησεται 7. παιδειαν αυτου
9. απαγγεiliate ... χωρας αιγυπτου ... εμμεσω αυτ. κ. την καταδ.

10 δυναστεῖαν τὴν ἐν αὐτῇ· ¹⁰ καὶ οὐκ ἔργω ἂ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύ-
 11 ριος, οἱ θησανυρίζοντες ἀδικίαν καὶ τალიπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. ¹¹ διὰ
 τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ὁ θεός· Τῦρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται, καὶ
 12 κατὰξαι ἐκ σοῦ ἰούνην σου, καὶ διαρπαγῇσονται αἱ χώραι σου. ¹² τὰδε λέγει
 κύριος· Ὅν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη
 τῆ λοβδὸν ὀπίου, οὕτως ἐκαπασθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ κατοικούντες ἐν
 13 Σαμαρείᾳ κατέναντι τῆς φυλῆς καὶ ἐν Δαμασκῷ ἱερεῖς, ¹³ ἀκούσατε καὶ ἐπι-
 14 μαρτύρασθε τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ¹⁴ διότι ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ
 τὰ ὑψισταστήρια Βασιλῆ, καὶ κατασκαφῇσεται τὰ κέρατα τοῦ ὑψισταστηρίου
 15 καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· ¹⁵ συγγεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον
 ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερρινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθή-
 σονται ἕτεροι οἶκοι πολλοί, λέγει κύριος.

IV.

Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει
 τῆς Σαμαρείας, αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ καταπατοῦσαι πένητας,
 2 αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν Ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πλώμεν. ² ὁμνύει κύριος
 κατὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήψονται
 ὑμᾶς ἐν ὄπλοις, καὶ τοὺς μετ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβάλουσιν
 3 ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου, ³ καὶ ἐξεγενήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων, καὶ ἀπορί-
 4 σθησθε εἰς τὸ ὅρος τὸ Ῥομμάν, λέγει κύριος. ⁴ εἰσέλθατε εἰς Βασιλῆ καὶ
 ἡσθεύσατε, καὶ εἰς Γάλαγα ἐπληθύνετε τοῦ ἀσεβῆσαι, καὶ ἡνέγκατε εἰς τὸ
 5 πρῶν ὑψιστίας ὑμῶν, εἰς τὴν τριήμερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· ⁵ καὶ ἀνέγνωσαν
 ἔξω νόμον, καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀναγγεῖλατε ὅτι ταῦτα ἡγάπησαν
 6 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμοὺς ὀδόντων ἐν
 πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἐνδεῖαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν, καὶ
 7 οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ⁷ καὶ ἐγὼ ἀνέσχω ἐξ ὑμῶν τὸν ὑ-
 τὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγητοῦ, καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν
 μίαν οὐ βρέξω· μερὶς μία βραχθήσεται, καὶ μερὶς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ξηρανθή-
 8 σεται· ⁸ καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πειν-
 ῶναι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
 9 ⁹ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρὶ καὶ ἐν ἰκτέρῳ· ἐπληθύνετε κήπους ὑμῶν, ἀμ-
 πελώνας ὑμῶν καὶ συκεῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιώνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη,
 10 καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁰ ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς
 θάνατον ἐν ὀφῷ Αἰνυπτοῦ, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τὸν νεανίσκον ὑμῶν
 μετὰ αἰχμαλωσίας ἔπαιον σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ
 11 ὀργῇ ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹¹ κατέστρεψα
 ὑμᾶς κατὰ τὴν ἐκδομὴν καὶ τὸν ὁδομάρτυρα, καὶ ἐγένεσθε ὥς δα-
 λὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός, καὶ οὐδ' ὥς ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος.
 12 ¹² διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ἰσραὴλ· πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι, ἔτοι-
 13 μάξου τοῦ ἐπακαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ἰσραὴλ. ¹³ διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν
 βροντὴν καὶ κτιζῶν πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν

40. εσται εν αυτη 42. κατεναντι φυλης ... eliam cod. alex. ιερεῖς cum seq. conjg. (cf. Prolegg.) 44. οταν εκδικησω ασεβειαν 45. οἱς. ετερ. πολλ. IV. 4. καταδυν. πενητας κ. καταπ. πτωχους 2. οτι ιδου ... λημψονται ... οἱ υποκαιομενους εμβαλουσιν 3. το ρεμμαν ... κυριος ο θεος 4. ηνομησατε προ ηθεβησ. 5. απαγγεiliate ... κυριος ο θεος 6. πασαις ταῖς πολεσιν προ πασι τοις τοποις 7. εφ ην ου βρ. επ αυτην 8. συναθρ. δυο πολεις (*seq. πολεις om videtur) ... και ουδ ως επεστρεψατε 9. συκεωνας 10. παρεμβολ. υμων εν τ. ο. μου 42. ed. rom. ισραηλ, πλην ο. ο. π. σοι . ετοιμαζου

αὐτοῦ, ποιῶν ἔρῃον καὶ ὁμίλην, καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

V.

Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς ἡρῃον Οἶκος Ἰσραὴλ ² ἔπρεσεν, οὐκέτι μὴ προσθήσει τοῦ ἀναστήναι· παρβένος τοῦ 2 Ἰσραὴλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν. ³ διὰ 3 τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ Ἐκζητήσατέ 4 με, καὶ ζήσεσθε· ⁵ καὶ μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθλ καὶ εἰς Γάλαγα μὴ εἰσπο- 5 ρεύσεσθε, καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γάλαγα αἰχμαλω- τευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα. ⁶ ἐκζη- 6 τήσατε τὸν κύριον, καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάβωμαι ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ἰωσήφ· καὶ καταφάγη αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. ⁷ ὁ ποιῶν 7 εἰς ὕψος κρῖμα, καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔζηκεν· ⁸ ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετα- 8 σκευάζων, καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρῶτ' σκιάδ, καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτά- ζων· ὁ προσκαλοῦμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρὸς- 9 τῆς γῆς, κύριος ὄνομα αὐτῷ· ⁹ ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπὶ ἰσχύν, καὶ ταλαι- 9 πωρίαν ἐπὶ οὐρύρωμα ἐπάγων. ¹⁰ ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον 10 ὅσιον ἐβδελύξαντο. ¹¹ διὰ τοῦτο ἀνθ' ὧν κατεκονδύλιζον πτωχοὺς, καὶ δῶρα 11 ἐκλειπὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἴκους ἔεστοις ᾠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατο- κήσητε ἐν αὐτοῖς, ἀμπελώνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίνετε τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹² ὅτι ἔγνω πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι 12 ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένθητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. ¹³ διὰ τοῦτο ὁ συνίων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπῇσεται, ὅτι και- 13 ρὸς πονηρῶν ἐστίν. ¹⁴ ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ πονηρόν, ὅπως ζήσητε, 14 καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὃν τρόπον εἶπατε ¹⁵ Μεμεσήκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἠγαπήσαμεν τὰ κακά, καὶ ἀποκαταστήσατε 15 ἐν πύλαις κρῖμα, ὅπως ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοι- πους τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν 16 πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ οὐαὶ· κληθήσεται γέωργός εἰς πένθος καὶ κοπετόν, καὶ εἰς εἰδότας ἡρῃον, ¹⁷ καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι ἐλεύσομαι διὰ μέσου σου, εἶπε κύριος. 17 ¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ἡμῖν ἢ ἡμέρα τοῦ 18 κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος καὶ οὐ φῶς. ¹⁹ ὃν τρόπον ἔαν φύγῃ ἄνθρωπος 19 ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσῃται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῦχόν, καὶ δάξῃ αὐ- τὸν ὀφίς. ²⁰ οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνώθος οὐκ 20 ἔχων φέγγος αὐτή; ²¹ μεμίσσηκα, ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὁσφρανθῶ 21 θυσίας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· ²² διότι ἔαν ἐνέγκητέ μοι ὀλοκαυτώματα 22 καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι, καὶ σωτηρίους ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπι-

43. ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ V. 4. *om κυρίου (videtur) 2. προσθήη ... om αυτου 3. διότι ... ἐπορευοντο bis 5. μὴ αναβαινετε 6. καὶ ζησητε ... καταφαγεται 7. κυριος ο θεος ο ποιων 8. om ο prius ... ἐπὶ προσωπου ... κυρ. ο θεος ο παντοκρατωρ ονομ. α. 9. om ο 41. κατεκονδ. εἰς κε- φαλας πτωχων ... οικ. ξυστους οικοδομησετε ... καὶ ἀμπελωνας ἐπιθ. φυ- τευετε 13. *σιωπηθησεται (vdlg) ... πονηρος 14. το πονηρον 15. το πονηρον κ. ἠγαπηκαμεν το καλον ... ἐλεησει 16. om ταις bis ... ιδοντας 17. ἐπελευσομαι 19. σταν εκφυγη ... *καὶ ἐμεσει omisiss αυτω η αρχ. κ. εἰσπηθ. ... *εἰσπηδησει ... ἀπεριση ... προς τον (20. *φεγγος) 22. διότι καὶ εαν ... τα ολοκαυτ. ... προσδεξ. αυτα, κ. σωτηριου

23 βλέψομαι. ²³ μεταστήσων ἀπ' ἐμοῦ ἤχον ὧδων σου, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου
 24 οὐκ ἀκούσομαι. ²⁴ καὶ κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρῖμα, καὶ δικαιοσύνη ὡς χει-
 25 μάρβρους ἄβατος. ²⁵ μὴ σφάγια καὶ θυσιάς προσηγήκατέ μοι, οἶκος Ἰσραὴλ, ^{Ac1. 7.}
 26 τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ; ²⁶ καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὼχ ^{Ac1. 7, 42.}
 καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥαϊφάν, τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε ^{43.}
 27 ἑαυτοῖς. ²⁷ καὶ μετοικιδῷ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει κύριος, ὁ θεὸς ὁ
 παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

VI.

Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενουσί Σιών καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας·
 2 ἀπετρύγησαν ἀρχαίς ἐθνῶν, καὶ ἐξηλθον αὐτοί. οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ² διάβητε
 πάντας καὶ ἴδετε, καὶ διδύχατε ἐκείθεν εἰς Ἑματραββά, καὶ κατάρητε ἐκεί-
 3 θεν εἰς Γ'Ἰθ Ἀλλοφύλων, τὰς κρατίστας ἐκ πασῶν τῶν βασιλείων τούτων, εἰ
 4 πλεονα τὰ ὄρια αὐτῶν ἐστὶ τῶν ὑμετέρων ὀρίων. ³ οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν
 5 κακὴν, οἱ ἐγγιζόντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, ⁴ οἱ καθεύδοντες
 ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωματαῖς αὐτῶν, καὶ
 6 ἐσθόντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά,
 7 οἱ ἐπικρατοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων, ὡς ἐστηκότα ἐλογίσαντο καὶ
 8 οὐχ ὡς φεύγοντα. ⁶ οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον, καὶ τὰ πρῶτα μύρα
 7 χρίόμενοι, καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντροφῇ Ἰωσήφ. ⁷ διὰ τοῦτο νῦν
 8 πῶν ἐξ Ἑφραῖμ. ⁸ ὅτι ὥρσε κύριος κατ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ
 9 πᾶσαν τὴν ὕβριν Ἰακώβ, καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσθηκα, καὶ ἐξαρῶ πόλιν
 10 ἐν οἰκῇ μᾶ, καὶ ἀποθάνουσι καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ καταλοιποί, ¹⁰ καὶ
 λήψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιώνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐκ
 τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ τοῖς προσεστηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἐπὶ ὑπάρχει παρὰ σοί;
 καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἐπὶ· καὶ ἐρεῖ Σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
 11 ¹¹ διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται, καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν βλάσφαι-
 12 καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν βλάσφαισιν. ¹² εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἔπτοι; εἰ
 13 παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις; ὅτι ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρῖμα, καὶ καρπὸν
 14 δικαιοσύνης εἰς περικράν, ¹³ οἱ εὐφραίνόμενοι ἐπ' οὐδὲν λόγῳ, οἱ λέγοντες
 15 Οὐκ ἐν τῇ ἰσχυρί ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα; ¹⁴ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγερῶ ἐφ' ὑμᾶς
 ὄκνην ἐν πυρὶ κύριος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλέψουσιν ὑμᾶς τοῦ
 μὴ εἰσελθεῖν εἰς Αἰμάζ καὶ ὡς τοῦ χεμαβρόου τῶν δυσμῶν.

VII.

Οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος ὁ θεός, καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκριδῶν ἐρχομένη
 2 ἐωθινή, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἰς Γ'Ἰθ ὁ βασιλεὺς. ² καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ
 καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε, ὡς γενοῦ· τίς ἀναστή-
 3 σει τὸν Ἰακώβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστι. ³ μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο
 4 οὐκ ἔσται, λέγει κύριος. ⁴ οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψε τὴν
 5 τῆν ἐν πυρὶ κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἀβυσσον τὴν πολλήν, καὶ κατέφαγε
 6 τὴν μερίδα κυρίου. ⁵ καὶ εἶπα Κύριε, κόπασον δὴ· τίς ἀναστήσει τὸν Ἰακώβ;

25. προσην. μοι εν τη ερ. οικ. ισρ. τεσσαρακοντ. ετη, λεγει κυριος
 26. om αυτων VI. 2. αιμαθραββα ... πλιονα 3. οι ευχομενοι 4. om
 μεσον 5. οι επικροτουντες ... εστωτα ... ουκ ως 8. οτι βδελυσσ. ... χωρ.
 αυτων 9. om και ανθε αποθαν. 10. λημψονται οι οικ. α. και οι παραβιω-
 ται του 41. ρηγμασιν 12. οτι υμεις εξεστρ. 13. ed. rom. κερата. 14.
 επεγειρω ... οικ. του ισραηλ ... om λεγει κυρ. τ. δυναμεων ... om εισελ-
 θειν ... εμαζ ... και εως του VII. 4. om ο θεος 4. κυριος ο θεος
 ... om κυριου 5. Κυριε κυριε

ὅτι· διλιγοστός ἐστι· ⁶μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ. καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται, ⁶λέγει κύριος. ⁷οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐστηκώς ἐπὶ τείχους ἀδα-
μαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. ⁸καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Τί σὺ ⁸ὄρᾳς, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν-
τάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, οὐκ ἔτι μὴ προσῶ τοῦ παρελ-
θεῖν αὐτόν. ⁹καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ ⁹
Ἰσραὴλ ἐρημωθήσονται, καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰεροβοάμ· ἐν ῥομ-
φαίᾳ. ¹⁰καὶ ἐξαπέστειλεν Ἀμασίας ὁ ἱερεὺς Βαιθὴλ πρὸς Ἰεροβοάμ βασιλέα ¹⁰
Ἰσραὴλ λέγων· Συστροφάς ποιεῖται κατὰ σοῦ Ἀμώς ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ,
οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. ¹¹διότι τάδε λέ-
γει Ἀμώς· Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει Ἰεροβοάμ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθή-
σεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. ¹²καὶ εἶπεν Ἀμασίας πρὸς Ἀμώς· Ὁ ὄρων βάδιζε, ¹²
ἐκχώρησον σὺ εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ καταβίβου, καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις·
¹³εἰς δὲ Βαιθὴλ οὐκ ἔτι προσθήσεις τοῦ προφητεύσαι, ὅτι ἀγίασμα βασιλείως ¹³
ἐστὶ, καὶ οἶκος βασιλείας ἐστὶ. ¹⁴καὶ ἀπεκρίθη Ἀμώς καὶ εἶπε πρὸς Ἀμασίαν ¹⁴
Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ' ἡ αἰσπλός ἤμην καὶ
κνίζων συκαμῖνα. ¹⁵καὶ ἀνέλαβέ με κύριος ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπε πρὸς ¹⁵
ἰεροὺς πρὸς μέ· Βάδιζε καὶ προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. ¹⁶καὶ νῦν ¹⁶
ἀκούε λόγον κυρίου· Σὺ λέγεις· Μὴ προφήτευσον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ
ὀχλαγωγῆσῃς ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ. ¹⁷διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἡ γυνὴ ¹⁷
σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομ-
φαίᾳ πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν γῇ
ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ἰσραὴλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐ-
τοῦ. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος κύριος.

VIII.

Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἔξευτο· καὶ εἶπε· Τί σὺ βλέπεις, Ἀμώς; καὶ εἶπα Ἄγγελος
ἔξευτο. ²καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· Ἦκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, ²
οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ παρελθεῖν αὐτόν. ³καὶ δολύξει τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ ³
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος· πολλὸς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ,
ἐπαρβύσω σωπῆν. ⁴ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρὸν πέννητα, ⁴
καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, ⁵λέγοντες· Πότε διελεύσεται ⁵
ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν, καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυρὸν τοῦ ποιῆ-
σαι μέτρον μικρόν, καὶ τοῦ μεγαλύναι σταθμὸν καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον,
⁶τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ καὶ πτωχοὺς καὶ πέννητα ἀντὶ ὑποδημάτων, καὶ ⁶
ἀπὸ παντὸς γεννηματος ἐμπορευσόμεθα; ⁷ὁ μὲν κύριος κατὰ τῆς ὑπερηφας-
ίας Ἰακώβ· Εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νίκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν, ⁸καὶ ἐπὶ τού-
τοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενήτησι πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνα-
βήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Ἀλύπυτος. ⁹καὶ ⁹
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος κύριος, δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας,
καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς. ¹⁰καὶ μεταστρέψω τὰς ἐορτάς ¹⁰
ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πάσας τὰς ὥδας ὑμῶν εἰς ἑρήνην, καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ
πᾶσαν ὄσφυν σάκκων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα, καὶ ζήσομαι αὐ-
τὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. ¹¹ἰδοὺ ¹¹

7. ανηρ εσθικως 8. εις μεσον λαου ... προσζησω 9. εξερημωθησονται 10. εμμεσω ... ου μη γενηται ... απαντας 12. om ου 13. om δε ... ουκ ετι μη προσζης 14. ημην κνιζων 15. βαδιζε προφητευσον ... τον ισραηλ 17. om κυριος alterum VIII. 1. Τι συ ορας 2. ουκετι μη προσ- ζω του 3. om κυριος alterum ... επιριψω 4. om και 5. οι λεγοντες ... ενπολησομεν ... θησαυρους ... μικρον μετρον και μεγαλυναι σταθμια 6. εν αργυριω πτωχους και ταπινον αντι ... γεννηματος 7. κατ υπερηφα- νειας ... επιλησεται 9. εν εκεινη τη ημερα, λ. κυριος ο θεος, και δυσεται

ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὗ λιμὸν 12 ἄρτων οὐδὲ δίσκων ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον κυρίου. ¹² καὶ σαλευθήσονται ὕδατα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμουῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ οὐ μὴ εὕρω- 13 σιν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθέναι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι 14 ἐν δίσκῃ, ¹⁴ οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἰσασμοῦ Σαμαρείας, καὶ οἱ λέγοντες Ζῆ ὁ θεός σου Δάν, καὶ ζῆ ὁ θεός σου Βηρσαβεὲ. καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν ἔτι.

IX.

Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπε Πάταξον ἐπὶ τὸ ἱερόν καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα, καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ 2 ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος. ² ἐὰν κατα- 3 κρυβῶσιν εἰς ἄδου, ἐκείθεν ἡ χεὶρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκείθεν καταξῶ αὐτούς. ³ ἐὰν ἐγκατακρυβῶσιν εἰς τὴν κο- 4 ρυφὴν τοῦ Καρμὴλου, ἐκείθεν ἐξερευνησῶ καὶ λήψομαι αὐτούς· καὶ ἐὰν κατα- 5 δύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βᾶθρα τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ 6 δράκοντι καὶ θήξεται αὐτούς. ⁶ καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ 7 προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς· καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτούς εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς 8 ἀγαθὰ. ⁸ καὶ κύριος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς καὶ σαλεύων αὐτήν, καὶ πενθήσους πάντας οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀνα- 9 βήσεται ὡς ποταμὸς συντελεία αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου· 10 ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ 11 ἐπὶ τῆς γῆς θμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ¹¹ οὐχ ὡς υἱοὶ 12 Αἰθιοπῶν ὑμεῖς ἔστέ ἐμοί, υἱοὶ Ἰσραὴλ; λέγει κύριος· οὐ τὸν Ἰσραὴλ ἀνήγα- 13 γον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς ἄλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας, καὶ τοὺς Σύρους 14 ἐκ βόθρου; ¹⁴ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἀμαρ- 15 τωλῶν, καὶ ἐξαρθῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν οὐκ εἰς τέλος 16 ἐξαρθῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, λέγει κύριος. ¹⁶ διότι ἐγὼ ἐντέλλομαι, καὶ λικμήσω ἐν 17 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ὃν τρόπον λικμάται ἐν τῷ λικμῷ, καὶ 18 οὐ μὴ πλέθω σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁸ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἀμαρ- 19 τωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίση οὐδὲ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ 20 κακὰ. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, Act. 15, 21. καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνα- 22 στήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, ²² ὥπως ἐκ- Act. 15, 23. ζήτησωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπισκέ- 23 κληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ²³ ἰδοὺ 24 ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήψεται ὁ ἀμνητὸς τὸν τρυγητόν, καὶ 25 περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ 26 πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται. ²⁶ καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ

44. αρτου ... om τον 42. σαλευθησεται ... om απο τ. θαλασσ. 14. Ζη κυριος ο θεος σου δαν IX. 4. επι το θυσιαστηριον ... ου μη διαφευξη ε. α. φ. ουδε μη 2. κατορυγωσιν 3. εγκρυβωσιν ... λημψομαι 4. στρη. το προσωπον μου επ 6. επαγγελειαν ... επι γης ... επι προσω- που ... κυριος ο θεος ο παντ. 8. τον οικον ισραηλ 9. διοτι ιδου εγω ... λιγμω ... τ. οικ. του ισραηλ ... λιγμαται εν τω λιγμω 40. ουδ ου μη 44. και τα κατεστραμμενα 42. οπως αν ... των ανθρωπ. τον κυριον ... κυριος ο θεος ο ποι. ταυτα 13. καταληψεται ο αλοητος

λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ οἰκοδομήσουσι πόλεις τὰς ἡφανισμένας καὶ κατοική-
σουσι, καὶ φυτεύουσιν ἀμπελώνας καὶ πίνονται τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ποιή-
σουσι κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν· ¹⁵ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ¹⁵
ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα
αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς παντοκράτωρ.

Μ Ι Χ Α Ι Α Σ .

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαῖαν τὸν τοῦ Μωρασθαί ἐν ἡμέραις
Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου βασιλέων Ἰούδα, ὑπὲρ ὧν εἶδε περὶ Σαμα-
ρείας καὶ περὶ Ἰερουσαλήμ. ² ἀκούσατε λαοὶ λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ ²
πάντες οἱ ἐν αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ
οἴκου ἀγίου αὐτοῦ. ³ διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ ³
καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, ⁴ καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη ⁴
ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυ-
ρός, καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει. ⁵ δι' ἀσέβειαν Ἰακώβ πάντα ⁵
ταῦτα, καὶ δι' ἁμαρτίαν οἴκου Ἰσραὴλ. τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰακώβ, οὐχ ἡ
Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου Ἰούδα, οὐχὶ Ἰερουσαλήμ; ⁶ καὶ θήσομαι ⁶
Σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτεῖαν ἀμπελώνος, καὶ κατα-
σπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω. ⁷ καὶ ⁷
πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσι, καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμ-
πήσουσιν ἐν πυρί, καὶ πάντα τὰ εἰδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν
διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγε, καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέ-
στρεψεν. ⁸ ἔνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνηθήσεται, πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ ⁸
γυμνή, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων·
⁹ ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἤλθεν ἕως Ἰούδα καὶ ἦφατο ἕως ⁹
πύλης λαοῦ μου, ἕως Ἰερουσαλήμ. ¹⁰ οἱ ἐν Γέζ μὴ μεγαλύνεσθε, καὶ οἱ Ἐνα- ¹⁰
κεῖμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέ-
λωτα ὑμῶν. ¹¹ κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς, οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα ¹¹
Σενναάρ, κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὁδύνης.
¹² τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικοῦση ὁδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου ¹²
ἐπὶ πύλας Ἰερουσαλήμ, ¹³ ψόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοικοῦσα Λα- ¹³
χεὶς ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὕτη ἐστὶ τῇ θυγατρὶ Σιών, ὅτι ἐν σοὶ εὐρέθησαν
ἀσέβειαι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁴ διὰ τοῦτο δώσει ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας ¹⁴
Γέζ, οἴκους ματαίους, εἰς κενὸν ἐγένοντο τοῖς βασιλεῦσι τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἕως ¹⁵

14. καὶ καταφυτεύουσιν ... καὶ καταφυτεύουσιν κήπους 15. ἀπο τ.
γ. αὐτὸν τῆς ... ο παντοκράτωρ
Subscriptio: ἀμὼς β

Inscriptio: μιχαίας γ

I. 1. μωραθει ... βασιλεως ... ιδε 2. om κυριος alterum 3. om και
καταβησεται 5. δια ασεβειαν ... δια αμαρτιαν ... η ασεβ. οικου ιακωβ,
ουχι σαμαρεια 6. σαμαρ. ως οπωροφ. 8. και ποιησαιτε 10. μεγαλυνεσθε·
οι ε- (versu exeunte) ακειμ ... κατα γελωτα υμων' (υμων in rasura) κατα-
πασασθαι κ. γ. υμ. ... ed. rom. καταπασασθε. et κ. γελ. υμ. cum seqq.
conjug. 14. κοψασθε ... λημψεται 13. αμαρτιας αυτης εστιν ... αι ασε-
βειαι 14. δωσεις ... εις κενα εγενετο τ. βασ. ισραηλ

τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχεῖς· κληρονομία ἕως Ὀδολλὰμ
 16 ἤξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς Ἰσραὴλ. ¹⁶ ἑξῆσαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ
 τρυφερά σου, ἐμπλάτυνον τὴν χηρείαν σου ὡς ἀέτος, ὅτι ἥχμαλωτεύθησαν
 ἀπὸ σοῦ.

II.

Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐ-
 τῶν, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦσαν πρὸς τὸν θεὸν
 2 χεῖρας αὐτῶν. ² καὶ ἐπεθύμουν ἀγροὺς, καὶ διηρπαζον ὄρφανους, καὶ οἴκους
 κατεδυνάστευον, καὶ διηρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα καὶ
 3 τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογιζομαι
 ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ, ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρῃτε τοὺς τραχήλους ὑμῶν,
 4 καὶ οὐ μὴ πορευθῇτε ὁρτοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρᾶς ἐστίν. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ ληφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ θρηνηθήσεται θρήνος ἐν μέλει
 λέγων Ταλαιπώρια ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοι-
 5 νίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ ἀγροὶ ὑμῶν διεμερί-
 6 κυρτοῦ. ⁶ μὴ κλάετε δάκρυσι, μηδὲ θαυμάζετε ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώ-
 7 σεται ὀνείδη ⁷ ὁ λέγων Οἶκος Ἰακώβ παρώργισε πνεῦμα κυρίου. οὐ ταῦτα
 τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστίν· οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσὶ καλοὶ μετ' αὐτοῦ,
 8 καὶ ὁρτοὶ πορεύονται; ⁸ καὶ ἐμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔγξραν ἀντέστη·
 κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν, τοῦ ἀφελέσθαι ἐλ-
 9 πίδας συντριμμῶν πολέμου. ⁹ ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀπορρίφθησονται ἐκ τῶν οἰ-
 κίων τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν. ἐγγίσατε
 10 ὅρεσιν αἰώνιοις. ¹⁰ ἀνάστηθι καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι αὕτη ἀνάπαυσις
 11 ἔνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθάρητε φθορᾷ, ¹¹ κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος·
 πνεῦμα ἔσθησε ψεῦδος, ἐστάλαξέ σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ ἔσται ἐκ
 12 τῆς σταγόνης τοῦ λαοῦ τούτου ¹² συναγόμενος συναχθήσεται Ἰακώβ σὺν πᾶ-
 σιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ βῆ-
 13 σσιν· τὴν ἀποστροφήν αὐτοῦ· ὡς πρόβατα ἐν βλίμῃ, ὡς ποιμνιον ἐν μέσῳ
 13 κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων. ¹³ διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου
 αὐτῶν διεκοψαν, καὶ διηλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ
 βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

III.

Καὶ εἰρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ κατάλοιποι
 2 οἴκου Ἰσραὴλ. οὐχ ὑμῖν ἐστὶ τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα; ² μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ
 ζητοῦντες τὰ πονηρὰ, ἀρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς
 3 σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν. ³ ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας
 τοῦ λαοῦ μου, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξέδειραν, καὶ τὰ ὀστέα
 αὐτῶν συνέβλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς

15. ed. rom. αγαγωσι κατοικουσα λαχεις κληρονομία. εως ο. ηξει η
 16. χιριαν II. 4. τας χειρ. α. 2. om και ante ανδρα 3. ορτροι: 4.
 λημψθησεται ... ο κωλυων ... διεμετρηθησαν 5. ed. rom. εν εκκλ. κυρ.
 cum seqq. conjg., item cod. alex. 6. επι τουτω· ου γαρ 7. εν ταυτα τα
 ... ed. rom. μετ αυτου; κ. ο. πεπορευνται, 8. αντικατεστη ... ελπιδα
 9. δια τουτο ηγουμενοι 10. αυτη η αναπαυσεις 11. ουθενος 12. του λαου
 τουτου pro ισραηλ ... τ. αποστρ. αυτων ... εμμεσω ... ed. rom. εξ ανθρ.
 cum seqq. conjg. 13. ed. rom. προ πρ. αυτων. διεκοψαν ... διεκοψαν·
 διηλθον III. 2. οι μισουντες 3. τα δερμ. αυτ. απο των οστεων αυτων
 εξεδειραν κ. τα οστα α. συνεκλεισαν

χύτραν, ⁴ οὕτως κεκράζονται πρὸς τὸν κύριον καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν· καὶ ⁵ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνδ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. ⁶ τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς δόξουσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας εἰρήνην ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδόξῃ εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον. ⁷ διὰ τοῦτο νῦν ὑμῖν ἔσται ἔξ ὁράσεως, καὶ σκοτία ἔσται ὑμῖν ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφῆτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα. ⁸ καὶ κατασχυνθήσονται οἱ ὄρωντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντιες, καὶ καταλαλήσουσι κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων αὐτῶν. ⁹ ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχύϊ ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἰακώβ ἀσβεβίας αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ ἀμαρτίας αὐτοῦ. ¹⁰ ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἡγούμενοι οἴκου Ἰακώβ καὶ οἱ καταδόλοποι οἴκου Ἰσραὴλ, οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, ¹¹ οἱ οἰκοδομοῦντες Σιών ἐν αἵμασι καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ἀδικίαις. ¹² οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο, καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἔμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ ὁ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστίν; οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ. ¹³ διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιών ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ.

IV.

Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου, ἔτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρων, καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ σπεύσουσι πρὸς αὐτὸ λαοί, ² καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ· καὶ δεῖξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ. ὅτι ἐκ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ³ καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον λαῶν πολλῶν, καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς μακράν· καὶ κατακόψουσιν τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσι πολεμεῖν. ⁴ καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτωρ ἐλάλησε ταῦτα. ⁵ ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰενα. ⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω τὴν συντετριμμένην, καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰς δόξομαι, καὶ οὐς ἀπώσάμην. ⁷ καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἀπώσάμην εἰς ἔθνος δυνατὸν, καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σιών ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸ καὶ σὺ πύργος ποιμνίου αὐχμώδης, θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σὲ ἥξει, καὶ εἰσελεύσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ἱερουσαλὴμ. ⁹ καὶ νῦν ἔνα τί ἔργον κακὰ; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἢ ἡ βουλὴ σου ἀπώ- ¹⁰ λετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδίνες ὡς τικτούσης; ¹¹ ὠδινε καὶ ἀνδρίζου

* Αποκ.
12, 2.

4. προς κυριον ... αυτου in gasura 5. επ αυτον ειρηνην 6. σκοτ. υμιν εσται 7. επακουσων 8. εμπλησω εγω 9. οικου ισραηλ κ. οι κατ. οικ. ιακωβ 40. οπι σιων 44. Ουχι κυριος ... τα κακα 42. εις οπωροφυλακιον ... ως αλσος IV. 1. του κυριου 2. πορευσ. προς αυτο εθνη ... του κυριου 3. ελεγξει ... εις γην μακραν ... τας ζιβunas pro τα δορατα ... ουκετι ου μη αρη ... και ου μη μαθ. εις πολ. 5. οπι κυριου 6. λεγει κυριος post συντετριμμ. ποη. ... την απωσμενην 7. υπολειμμα ... εθνος ισχυρον ... και εως εις 9. κατεκρατησαν σε ωδινες

καὶ ἐγγίξει συγάτηρ Σιών ὡς τίκτουσα· διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως, καὶ κατασκοπῶσεις ἐν πεδίῳ, καὶ ἤξεις ἕως Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεται σε, καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεται σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. ¹¹ καὶ νῦν ἐπισυνήχθησαν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ λέγοντες· Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόψονται ¹² ἐπὶ Σιών οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹² αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου, καὶ οὐ συνήκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἄλματος. ¹³ ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς, συγάτηρ Σιών, ὅτι τὰ κέρατά σου ζήσομαι σιδηρᾶ, καὶ τὰς ὀπλάς σου ζήσομαι χαλκᾶς· καὶ κατατῆξεις λαοὺς πολλούς, καὶ ἀναστήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

(4, 14.) Νῦν ἐμφραχθήσεται συγάτηρ ἐμφραγμῶ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ' ² (1) ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σιαγόνα τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ² καὶ σὺ ^{Μι. 2.6} Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθᾶ, ὀλιγοτός εἰ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰουδα· ἐκ σοῦ ^{42.} μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξοδοὶ αὐτοῦ ἀπ' ³ ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. ³ διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἑὸς καιροῦ τικτούσης τέξεται, καὶ οἱ ἐπύλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ⁴ (3) Ἰσραὴλ ⁴ καὶ στήσεται καὶ ὀψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ κύριος, καὶ ἐν τῇ δόξῃ ὀνόματος κυρίου θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν· διότι ⁵ (1) νῦν μεγαλυνθήσονται ἕως ἄκρων τῆς γῆς. ⁵ καὶ ἔσται αὐτῇ εἰρήνη, Ἀσσοῦρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ὅταν ἐπαβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγεοθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἐπτά ποιμένες καὶ ὀκτὼ θήγματα ἀνθρώ- ⁶ (2) πων, ⁶ καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοῦρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρώδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς· καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ἀσσοῦρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ⁷ (4) ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπαβῇ ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν. ⁷ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου πίπτουσα καὶ ὡς ἄνρες ἐπὶ ἀγρωστί, ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς μηδὲ ὑποστῇ ⁸ (7) ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. ⁸ καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίῳ προβάτων, ὃν τρόπον ὅταν διελθῇ καὶ διαστείλας ἀρπάξῃ, καὶ ⁹ (8) μὴ ἦ ὁ ἐξαιρούμενος. ⁹ ὑψωθήσεται ἡ χεὶρ σου ἐπὶ τοὺς ὑλίζοντάς σε, ¹⁰ (9) καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου ἐξολοθρευθήσονται. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολοθρεύσω τοὺς ἱπποὺς ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ ¹¹ (10) ἄρματα σου, ¹¹ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα ¹² (11) τὰ ὀχυρώματά σου, ¹² καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χει- ¹³ (12) ρῶν σου, καὶ ἀποφθγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί. ¹³ καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ σου καὶ τὰς στηλάς σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσ- ¹⁴ (13) κινήσεις τοὺς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, ¹⁴ καὶ ἐκκόψῃς τὰ ἄλσιν ἐκ μέσου ¹⁵ (14) σου, καὶ ἀφανίσῃς τὰς πόλεις σου, ¹⁵ καὶ ποιήσῃς ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδικῆσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀντ' ὧν οὐκ εἰσῆκουσαν.

40. om και ἐγγίξει ... συγάτερ 44. επισυνήχθη ... οι λεγοντες 42. και αυτοι ουκ 43. αναστα ... συγάτερ ... και λεπτυνεις λαους V. 4. συ-
γατηρ εφραιμ ενφραγμω ... εφ υμας ... επι σιαγονας 2. του εφραθα ...
εξελευσ. ηγουμενος του ... εν τω ισραηλ, και αι εξοδοι 3. ed. rom. τι-
κτουσης, τεξεται, 4. του ονοματος κ. του θεου B. η ειρηνη οταν ασσυ-
ριος επελθη 7. εμμεσω ... επ αγρωστιν 8. το υπολειμμα (non v. 7.) του
ιακωβ ... εμμεσω 9. εξολοθρευθησονται 10. εξολοθρευσω τ. ιππ. σου εκ
μ. σ. 14. εξολοθρευσω 42. και εξαρω παντα τα 43. εξολοθρευσω 44.
τα αλση σου εκ μ. σ. 15. εν θυμω κ. εν οργη ... εισηκ. μου

VI.

Ἀκούσατε δὴ λόγον. κύριος κύριος εἶπεν Ἀνάστηθι κρῖντι πρὸς τὰ ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν βουνοὶ φωνήν σου. ² ἀκούσατε ὅρη τὴν κρῖνιν τοῦ 2 κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρῖσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται. ³ λαὸς μου, τί ἐποίησά σοι, ἥ 3 τί ἐλύπησά σε, ἥ τί παρηνώχλησά σοι; ἀποκρῖντί μοι. ⁴ διότι ἀνήγαγόν σε 4 ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρώσάμην σε, καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν Μωυσήν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαρίας. ⁵ λαὸς μου, μνήσθητι 5 δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλὰκ βασιλεὺς Μωάβ, καὶ τί ἀπεκρῖθη αὐτῷ Βαλαάμ υἱὸς τοῦ Βεὼρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ Γαλαλά, ὅπως γνωστῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου. ⁶ ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον; ἀντιλήψομαι θεοῦ μου 6 ὑψίστου; εἰ καταλήψομαι αὐτὸν ἐν ὀλοκαυτώμασιν ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις; ⁷ εἰ προσδέξεται κύριος ἐν χιλιάσι κρῖων ἢ ἐν μυριάσι χιμάρων πιδόνων; εἰ 7 δὴ πρωτότοκά μου ὑπὲρ ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς μου; ⁸ ἢ ἀνηγγέλι σοι ἄνθρωπε τί καλόν; ἥ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ 8 σοῦ ἄλλ'; ἡ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορρεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου; ⁹ φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ 9 σώσει φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε φυλὴ, καὶ τίς κοσμήσει πόλιν; ¹⁰ μὴ πῦρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως 10 ἀδικίας; ¹¹ εἰ δικαιοθήσεται ἐν ζυγῷ ἄνομος, καὶ ἐν μαροπίπῳ στάθμη 11 δόλου, ¹² ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἐπλησαν, καὶ οἱ κατοικοῦντες 12 αὐτὴν ἐλάλουν ψεύδη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν; ¹³ καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανιῶ σε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου. ¹⁴ σὺ 13 14 φάγῃς καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς, καὶ συσκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς, καὶ ὅσοι ἂν διασωθῶσιν εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται. ¹⁵ σὺ 15 σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμήσης, σὺ πύσεις ἐλαῖαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃς ἔλαιον, καὶ οἶνον καὶ οὐ μὴ πῆγες, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου. ¹⁶ καὶ ἐφύλα- 16 ξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρὶ καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Ἀχάβ, καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμόν καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν, καὶ δνειδῇ λαὸν λήψουσιν.

VII.

Οἴμοι ὅτι ἐγενήθη ὡς συνάγων καλᾶμην ἐν ἀμνητῷ καὶ ὡς ἐπφυλλίδα ἐν τρυγητῷ, οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ πρωτόγονα. οἴμοι ψυχῇ, ² ὅτι ἀπόλωλεν εὐσεβὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρ- 2 χει· πάντες εἰς αἵματα δικάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλιβουσιν ἐκθλιβῆ, ³ ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐτοιμάζουσιν· ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ 3 ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησε, καταδύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστίν. καὶ ἐξε- λούμαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ⁴ ὡς σῆς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν 4 ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. οὐαὶ αἱ ἐκδικήσεις σου ἤκασιν, νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν. ⁵ μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις, καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγ- 5 ⁶ Μι. 10, 35. 36. κούτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναδέσσαι τι αὐτῇ. ⁶ διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, ὁ

VI. 1. λόγον κυρίου α ο κυριος ειπεν Αν. και χρ. ... οι βουνοι 2. ακουσ. βουνοι την 4. μωσην (ita etiam ed. rom.) 6. αντιληψ. ει καταληψ. 7. ο κυριος ... αρων pro χιμαρων ... πρωτοτοχα μου ασεβειας 8. ελεος ... κυρ. του 2. σ. 9. τους φοβουμενους ... και τι κοσμ. 10. ανομων ... θησαυρους ανομιας μετα υβρ. αδικια 11. και ει δικ. 12. ενεπλησαν ... ed. rom. επλησαν; ei in fine αυτων. 13. και αφανιω σε επι ταις 14. και σκοτασει 16. εν ταις βουλαις αυτων ... παραδωσω ... λημψεσθε VII. 1. Οἴμοι οτι εγενομην ... οἴμοι ψυχη 2. ευλαβης 4. ουαι· ουαι αι 5. αυτη τι

7 συγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθε-
 8 ράν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάντες ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ⁷ ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν
 κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου, εἰσακούσεται
 9 μου ὁ θεός μου. ⁸ μὴ ἐπὶ χαιρὲ μοι ἡ ἐχθρὰ μου ὅτι πέπτωκα, καὶ ἀναστή-
 10 σομαι· διότι ἐὰν καλῶσω ἐν τῷ σκότει, κύριος φωτίζει μοι. ⁹ ὄργην κυρίου
 ὑπόσω ὅτι ἥμαρτον αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ
 11 ποιήσει τὸ κρῖμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὅψομαι τὴν δικαιοσύνην
 αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρὰ μου καὶ περιβαλεῖται ἀσχύνην, ἡ λέγουσα
 12 Πού κύριος ὁ θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπρόψονται αὐτήν, νῦν ἔσται εἰς
 13 καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς. ¹¹ ἡμέρα ἀλοιφῆς πλύνου, ἐξάλειψίς
 14 σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρέφεται νόμιμά σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. ¹² καὶ
 αἱ πόλεις σου ἡέουσιν εἰς ὁμαλισμὸν· καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων, καὶ
 15 αἱ πόλεις σου αἱ ὄχυρα εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ, καὶ
 16 ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ὄρους ἕως τοῦ ὄρους. ¹³ καὶ ἔσται ἡ
 17 γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, ἀπὸ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων
 18 αὐτῶν. ¹⁴ ποίμαινε λαόν σου ἐν βόβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου, κατα-
 σκηνοῦντας κατ' ἐαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμὴλου, νεμήσονται τὴν
 19 Βασανίτιν καὶ τὴν Γαλααδίτιν καὶ τὰς αἰ ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. ¹⁵ καὶ κατὰ τὰς
 20 ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὅψεσθε θάυμαστα. ¹⁶ ὄψονται ἔθνη καὶ
 καταισχυνθήσονται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιτήσουσι χεῖρας ἐπὶ
 17 τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσεται, ¹⁷ λείψουσιν χεῖρας ὡς ὄφεις
 σύροντες γῆν, συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν
 18 ἐκστήσονται, καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. ¹⁸ τίς θεὸς ὥσπερ σύ; ἐξαίρων ἀνο-
 μίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοίοις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ
 19 οὐ συνέσχεεν εἰς μαρτύριον ὄργην αὐτοῦ, ὅτι θελητής ἐλέους ἐστίν. ¹⁹ ἐπι-
 στρέψει καὶ οὐκτειρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορρίψή-
 20 σονται εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, πάσας τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. ²⁰ δώσει εἰς
 ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον τῷ Ἀβραάμ, καὶ ὅτι ὥμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν
 κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐμπροσθεν.

I Q H Λ.

I.

2 Λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ἰωήλ τὸν τοῦ Βαβυλῆ. ² ἀκούσατε ταῦτα
 οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· εἰ γέγονε
 τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν;

6. καὶ συγάτηρ ... καὶ νύμφη ... εχθρ. παντ. οι ανδρες οι 8. ο κυ-
 ριος 9. εως ου ... καὶ αποισει το ... ed. rom. φως. οψομαι τ. 8. αυτου,
 10. η λεγουσα προς με 11. ημερας αλοιφης ... καὶ απωσεται νομιμα η
 ημ. ε. 12. ποταμου συριας ... καὶ απο του ορους ε. τ. ορ. ημερα υδατος
 καὶ θορυβου 13. μετα των κατοικουντων αυτων· εκ καρπων 14. εν ραβδῳ,
 φυλην σου προβατα ... εμμεσω 16. οπι καὶ sec. ... χειρα επι στομα
 αυτ., καὶ τα ... αποκωφωθησονται (ed. rom. -σεται, calamo correctum
 -σεται) 17. οφει, item ed. rom. 18. αδικιας pro ανομιας 19. αυτος
 επιστρεφει ... καὶ καταδυσει ... απορριψει ... ed. rom. ante πασας non
 interp. 20. ελεος

Subscriptio: μιχαιας γ

Inscriptio: ιωηλ δ

I. 2. ακουσ. δη ταυτα

³ ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις 3 αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν. ⁴ τὰ κατὰλοιπα τῆς κάμπης ⁴ κατέφαγεν ἡ ἀχρίς, καὶ τὰ κατὰλοιπα τῆς ἀχρίδος κατέφαγεν ὁ βρούχος, καὶ τὰ κατὰλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη. ⁵ ἐκνήψατε οἱ μεθύον- ⁵ τες ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε· θρήνησατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι ἐξήρθη ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρὰ. ⁶ ὅτι ἔσθνος ἀνέβη ⁶ ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρτίμῃτον, οἱ δδόντες αὐτοῦ δδόντες λείον- ⁷ τος, καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκύμνου· ⁷ ἔζετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν, ⁸ καὶ τὰς συκάς μου εἰς συκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἐξέριψεν, ⁸ ἐλεύκανε τὰ κλήματα αὐτῆς. ⁹ θρήνησον πρὸς με ὑπὲρ νύμφην περιεζώσμέ- ⁹ νην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. ⁹ ἐξήρται θυσία καὶ σπονδὴ ⁹ ἐξ οἴκου κυρίου· πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ κυρίου. ¹⁰ ὅτι τεταλαιπώρηκε τὰ πεδία, πενθεῖτω ἡ γῆ· ὅτι τεταλαιπώρηκε σῖτος, ¹⁰ ἐξηράνθη οἶνος, ὠλεώθη θλαῖον, ¹¹ ἐξηράνθησαν γεωργοί· θρήνεῖτε κτήματα ¹¹ ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς, ὅτι ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ. ¹² ἡ ἄμπελος ἐξη- ¹² ράνθη, καὶ αἱ συκαὶ ὠλεώθησαν· βοᾶ καὶ φοῖνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι ἥσυχναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ¹³ περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς, θρήνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστη- ¹³ ρίῳ· εἰσελθετε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδὴ. ¹⁴ ἀγιάσατε νηστεῖαν, κηρύξατε θερα- ¹⁴ πείαν, συναγάγετε πρεσβυτέρους, πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν, καὶ κεκραῖετε πρὸς κύριον ἐκτενωῶς. ¹⁵ Οἴμοι οἴμοι οἴμοι εἰς ἡμέραν, ¹⁵ ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἦξει. ¹⁶ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλοθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν ¹⁶ εὐφροσύνη καὶ χαρὰ. ¹⁷ ἐσκέρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν, ἦφα- ¹⁷ νίστησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι ἐξηράνθη σῖτος. ¹⁸ τί ἀποθήσο- ¹⁸ μεν ἑαυτοίς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν, ὅτι οὐχ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ πόλμνια τῶν προβάτων ἠφανίστησαν. ¹⁹ πρὸς σὲ κύριε βοήσομαι, ὅτι πῦρ ¹⁹ ἀνήλωσε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου, καὶ φλόξ ἀνήψε πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ. ²⁰ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σὲ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφ᾽ ἑσῆς ²⁰ ὑδάτων, καὶ πῦρ κατέφαγε τὰ ὠραῖα τῆς ἐρήμου.

II.

Σαλπίζετε σάλπιγγι ἐν Σιών, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ συγγυ- ¹ νήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου, ὅτι ² ἐγγὺς ἡ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης. ὡς ὄρθρος ² χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρός, ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν. ³ τὰ ἐμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ· ³ ὡς παραδδειςος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀπισθεν αὐτοῦ πεδῖον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασσωζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. ⁴ ὡς ὄρασις ἱππων ἡ ⁴ ὄρασις αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως καταδιώξονται. ⁵ ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἐπὶ ⁵ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται, καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθίου- ⁶ σης καλᾶμην, καὶ ὡς λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς παρτασσόμενος εἰς πόλεμον.

4. εἰρυσίβη 5. ὅτι ἐξήρται ἐκ τοῦ στ. ... ed. rom. χαρὰ, 7. om αυ- ⁷ την ... ελευκάνει κλημα. αυτ. 9. om in fine κυριου ... ed. rom. κυριου, ¹¹ 11. οι γεωργοι 13. εἰσελθατε 14. κυριου θεου υμων 15. οιμμοι ter ... ¹⁶ ed. rom. ηξει 16. κατ. τ. ο. υ. βρωματα. 16. ἐξωλεθρεύθη 18. θφανισθη ²⁰ 20. ανεβλεψεν ... om ουτι II. 1. συναχθητωσαν ... η ημερα του κυριου, ² ουτι εγγυς η ημερα του κυριου 2. ομοιος αυτου 3. οπισθεν pro οπισω ... ⁴ ουκ εστιν omissio αυτω 4. ως ορ. ιππ. η οψεις αυτων, και οι ιππ.

6 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόκυμα
7 χύτρας. ⁷ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται, καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ
τὰ τεῖχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσι
8 τὰς τρίβους αὐτῶν, ⁸καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται·
καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύονται, καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐ-
9 τῶν πεσοῦνται, καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσι. ⁹τῆς πόλεως ἐπιλήψονται, καὶ ἐπὶ
τῶν τευχῶν δραμοῦνται, καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἀναβήσονται, καὶ διὰ θυρίδων
10 εἰσελεύσονται ὡς κλέπται. ¹⁰πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ
σεισθήσεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσονται, καὶ ἄστρα θύ-
11 σονται τὸ φέγγος αὐτῶν. ¹¹καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου
δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλὴ ἐστὶ σφοδρὰ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ
12 ἔργα λόγων αὐτοῦ· διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα κυρίου, ἐπιφανὴς σφοδρὰ, καὶ τίς
13 ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ; ¹²καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· Ἐπιστράφητε πρὸς
μὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κο-
13 πετῷ, ¹³καὶ διαρρήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ ἐπι-
στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων καὶ οὐκ ἐκτρίμων ἐστὶ, μα-
14 κροθύμιος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. ¹⁴τίς οἶδεν εἰ ἐπι-
στρέψει καὶ μετανοήσει, καὶ ὑπολείψεται ὅπισω αὐτοῦ εὐλογίαν καὶ ὑσσίαν
15 καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν; ¹⁵σαλπύσατε σάλπιγγι ἐν Σιών, ἀγιάσατε
16 νηστείαν, κηρύξατε θραπείαν, ¹⁶συναγάγετε λαόν, ἀγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέ-
ξασθε πρεσβυτέρους, συναγάγετε νῆπια θηλάζοντα μαστούς, ἐξελεῖσθε νυμ-
17 φίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. ¹⁷ἀνὰ μέσον
τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ κυ-
ρίῳ καὶ ἑροῦσι Φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου
18 εἰς ὀνειδισμὸν τοῦ κατάρχεις αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἰπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Ποῦ
18 ἔστιν ὁ θεὸς αὐτῶν; ¹⁸καὶ ἐξήλωσε κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐφέλεσται τοῦ
19 λαοῦ αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπε τῷ λαῷ αὐτοῦ· Ἴδου ἐγὼ ἐξα-
ποστέλλω ὑμῖν τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε
20 αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκ ἔτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι· ²⁰καὶ τὸν
ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀπ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτοὺς εἰς γῆν ἄνυδρον, καὶ ἀφα-
νίσω τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκ τῆς θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὰ ὅπισω αὐτοῦ
21 εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην· καὶ ἀναβήσεται ἡ σαρπρία αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
21 βήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ. ²¹θάροει γῆ, χαίρει
22 καὶ εὐφραίνεται, ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι. ²²θάροεῖτε κτήνη τοῦ
πεδίου, ὅτι βεβλάσθηκα τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ὕλον ἤνεγκε τὸν καρπὸν
23 αὐτοῦ, συκῇ καὶ ἄμπελος ἔδωκεν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. ²³καὶ τὰ τέκνα Σιών
χαίrete καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ
βρώματα εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρῶμιον καὶ ὄψιμον καθῶς
24 ἐμπροσθεν, ²⁴καὶ πλησθήσονται αἱ ἄλωνες σίτου, καὶ ὑπερχυθήσονται αἱ
25 ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. ²⁵καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέ-
φαγεν ἡ ἀχρὶς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμψη, ἡ δυνάμις μου
26 ἡ μεγάλη ἣν ἐξάπέστειλα εἰς ὑμᾶς· ²⁶καὶ φάγεσθε ἐσθλόντες καὶ ἐμπλη-
σθήσεσθε, καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὃ ἐποίησε μεθ' ὑ-
μῶν εἰς θάυμαρά, καὶ οὐ μὴ κατασχυνῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα·

7. εκκληνιουσιν τους τριβ. αυτ. 8. συντελεσουσιν 9. επιλημψονται ...
επι τας οικιας 10. προ προσ. αυτων ... τα αστρα ... φεγγος 11. μεγα-
λη ημερα του κυριου, μεγαλη και επιφ. σφ., και τις ικαν. εστιν αυτη 12.
υμων, εν νηστεια 13. ευλογιαν θυσιαν ... ημων 14. τον λαον ... εξελθα-
τω 15. οι λειτουργουντες κυριω ... κυριος ο θεος αυτων 20. εμεγαλυνη
(σεδ και τα οπισω usque erga αυτου in rursura) 22. αμπελος και συκη
23. προιμον 24. εμπλησθησονται ... υπερχυθησονται 25. ερισυβη ...
εφ υμας 26. κυριου θεου ημων

27 και ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγὼ εἰμι, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ 27
 θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ κατασχυνῶσιν ἔτι ὁ
 λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα. (3, 4.) 28 καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ 28
 πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
 2, 17. θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ
 2, 18. οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται· 29 καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ (2) 29
 2, 19. τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου·
 2, 20. 30 καὶ δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ (3) 30
 2, 21. ἀτμίδα καπνοῦ· 31 ὁ ἥλιος μεταστραφῆσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη (4) 31
 Ro. 41. εἰς αἷμα πρὶν εἰσεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπαφανῇ. 32 καὶ (5) 32
 13. ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσθαι τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται· ὅτι ἐν τῷ ὄρει
 Σιών καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος, καθότι εἶπε κύριος, καὶ εὐαγ-
 γelizόμενοι οὗς κύριος προσκέκληται.

III. (IV.)

(3, 6.) "Οτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (6)
 ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ, 2 καὶ συνάξω (7) 2
 πάντα τὰ ἔθνη καὶ κατάξω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ, καὶ διακρι-
 θήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς κληρονομίας μου
 Ἰσραὴλ, οἱ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν γῆν μου κατεδιέλιαντο,
 3 καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔδωκαν τὰ παιδιάρια πόρ- (8) 3
 ναις, καὶ τὰ κοράσια ἐπόλουν ἀντὶ τοῦ οἴνου καὶ ἔπινον. 4 καὶ τί ὑμεῖς (9) 4
 ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδῶν, καὶ πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα
 ὑμεῖς ἀνταποδίδοτε μοι; ἡ μνησικαχεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοὶ ὀξέως; καὶ ταχέως
 ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, 5 ἀντ' ὧν τὸ ἀρ- (10) 5
 γυρίον μου καὶ τὸ χρυσὸν μου ἐλάβετε, καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου τὰ καλὰ εἰση-
 νέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν· 6 καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα καὶ τοὺς υἱοὺς (11) 6
 Ἱερουσαλὴμ ἀπέδουθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξώσπητε αὐτοὺς ἐκ τῶν
 ὁρίων αὐτῶν. 7 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἀπέδουθε (12) 7
 αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν,
 8 καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας (13) 8
 τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀποδώσονται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὸν
 ἀπέχον, ὅτι κύριος ἐλάλησε. 9 κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἁγιάσατε (14) 9
 πόλεμον, ἐξεγείρατε τοὺς μαχητάς, παραγάγετε καὶ ἀναβαίνετε πάντες (15) 10
 ἄνδρες πολεμισταί, 10 συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέ-
 πανα ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω ὅτι ἰσχύω ἐγώ. 11 συναθροί- (16) 11
 ζεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν καὶ συνάχθητε ἐκεῖ ὁ πρᾶνς ἔστω
 μαχητής. 12 ἐξεγείρεσθωσαν, ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα (17) 12
 Ἰωσαφάτ, διότι ἐκεῖ καθίσω τοῦ διακρίναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. 13 ἔξα- (18) 13
 * Apoc. 16, 15. ποστεῖλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν ὁ τρυγητὴς· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι
 14 πληρὴς ἡ ληνός· ὑπερεκχεῖτε τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπληθύνονται τὰ κακὰ αὐτῶν.
 15 ἤτοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐν τῇ (19) 14
 κοιλάδι τῆς δίκης. 15 ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτῶσονται, καὶ οἱ ἀστέρες (20) 15
 δύσουσι φέγγος αὐτῶν. 16 ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιών ἀνακεκράξεται, καὶ ἐξ (21) 16

27. ἐμμεσθ ... κατασχυνῶσιν ουκετι πας ο λαος μ. 28. om και ante εκχεω ... ἐνυπνιοις 29. και γε επι τους ... δούλας μου 30. ed. rom. δω-σωσι ... εν τω ουρανῳ 32. και ιερουσαλημ III. 4. διοτι 3. αντι οι-νου 4. και τι και υμεις 5. μου και τα καλα μου εισην. εις τ. θησαυρους υ. 7. om και ab initio 8. χειρας υιων 12. εγειρεσθωσαν και αναβ. 13. υπερ-χειτε 14. διοτι εγγ. η ημ. 15. το φεγγ. α. 16. ανακραξεται

Ἱερουσαλήμ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ
 17 ⁽²²⁾ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνοῦν ἐν Σιών ὄρει
 ἀγίῳ· καὶ ἔσται Ἱερουσαλήμ ἁγία, καὶ ἄλλογενεῖς οὐ διελούσονται δι' αὐ-
 18 ⁽²³⁾ τὴς οὐκεί. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυ-
 κασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυθίσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφῆσεις Ἰουδα ῥυθί-
 19 ⁽²⁴⁾ σονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου ἐξελεύσεται καὶ ποτιεῖ τὸν χειμάρ-
 20 ⁽²⁵⁾ ρον τῶν σχοίνων. ¹⁹ Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἡ Ἰδουμαία εἰς
 21 ⁽²⁶⁾ πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν νιῶν Ἰουδα, ἀντ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δι-
 20 ⁽²⁵⁾ καιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ²⁰ ἡ δὲ Ἰουδαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται,
 21 ⁽²⁶⁾ καὶ Ἱερουσαλήμ εἰς γενεὰς γενεῶν. ²¹ καὶ ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ
 οὐ μὴ ἀξιώσω, καὶ κύριος κατασκηνώσει ἐν Σιών.

Ο Β Δ Ι Ο Υ.

Ὅρασις Ὀβδίου. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ἰδουμαίᾳ Ἀκοὴν ἤκουσα
 παρὰ κυρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἔξανα-
 2 στῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον. ² ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
 3 ἡτιμωμένος εἰ σὺ σφοδρὰ. ³ ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπήρῃ σε κατα-
 σκηνοῦντα ἐν ταῖς ὁπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ, λέγων ἐν καρ-
 4 διᾷ αὐτοῦ Τίς καταξεί με ἐπὶ τὴν γῆν; ἔάν μετεωρισθῇς ὡς ἀετός, καὶ
 5 ἐάν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρον θῆς νοσσιάν σου, ἐκείθεν κατάξω σε, λέγει κύ-
 6 ριος. ⁵ εἰ κλέπτει εἰς ἡλῶν πρὸς σὲ ἢ λησται νυκτός, ποῦ ἂν ἀπεβρίφη; οὐκ
 ἂν ἐκλείψαν τὰ ἱκανὰ αὐτοῖς; καὶ εἰ τρυγῆται εἰς ἡλῶν πρὸς σέ, οὐκ ἂν ἐπε-
 6 λείποντο ἐπιφυλίδες; ⁶ πῶς ἐξηρευνήσῃ Ἡσαὺ καὶ κατελήφῃ τὰ κεκρυμ-
 7 μένα αὐτοῦ. ⁷ ὥς τῶν ὀρίων ἐξαπέστειλάν σε· πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διαθή-
 8 κης σου ἀντέστησάν σοι, ἡδυνάστησαν πρὸς σὲ ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου, ἔστηκαν
 9 ἐνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστι σύνεσις αὐτοῖς. ⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει
 9 κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ἡσαὺ. ⁹ καὶ
 10 πτοηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ Θαιμάν, ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους
 10 Ἡσαὺ, ¹⁰ διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσεβειαν ἀδελφοῦ σου Ἰακώβ· καλύψει
 11 σε αἰσχύνῃ, καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. ¹¹ ἄφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξε-
 12 ναντίας ἐν ἡμέραις αἰχμαλωτευόντων ἄλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἄλλότριοι
 12 εἰς ἡλῶν εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς
 13 ὡς εἰς ἐξ αὐτῶν. ¹² καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἁλλοτρίων,
 καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοῖς υἱοῖς Ἰουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν, καὶ μὴ
 13 μεγαλοῦρησῃ ἐν ἡμέρᾳ ὧν κλύεις. ¹³ μηδὲ εἰσελθῇς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ

17. ορει αγιω μου 21. εκδικησω pro εκζητησω ... αξιωσω

Subscriptio: ιωηλ δ

Inscriptio: αβδιου ε

4. αβδιου 2. συ ει 3. εν τη καρδια α. Τις με κατ. 4. οτι εαν
 sec. 5. ει pro η ... υπελειποντο 6. εξηραυνηθη ... κατελημφθη αυτοου
 τα κεκρυ. 7. οριων σου ... ουκ εστιν σοι συνεσεις εν αυτοις 8. εν εκεινη
 τη ημερα 9. * σοι pro σου 10. τ. ασεβ. την εις τον αδελφον σου ιακωβ·
 και καλυψει 11. εν ημερα ... εις τας πυλας 12. επιδοις ... μεγαλορη-
 μονησης 13. λαου σου εν ημ.

πόνων αὐτῶν, μηδὲ ἐπίδης καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ δλεῖρου αὐτῶν, καὶ μὴ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν.
¹⁴μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ ἐξολοθρεῦσαι τοὺς ἀνασωζομένους ¹⁵ αὐτῶν, μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. ¹⁶διότι ¹⁵ ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταποδομὰ σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου.
¹⁶διότι ὃν τρόπον ἔπαις ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίνονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον, πίνονται καὶ καταβήσονται, καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες. ¹⁷ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιών ¹⁷ ἔσται σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ἰακώβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς.
¹⁸καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ἰακώβ πῦρ, ὁ δὲ ¹⁸ οἶκος Ἰωσήφ φλόξ, ὁ δὲ οἶκος Ἡσαὺ εἰς καλὰ μὲν, καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτούς καὶ καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος τῷ οἴκῳ Ἡσαὺ, διότι κύριος ἐλάλησε. ¹⁹καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγέβ τὸ ὄρος τὸ ¹⁹ Ἡσαὺ, καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφελά τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ κατακληρονομήσουσι τὸ ὄρος Ἐφραΐμ καὶ τὸ πεδὶον Σαμαρείας καὶ Βενιαμὴν καὶ τὴν Γαλααδίτιν.
²⁰καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, γῇ τῶν Χαναναίων ²⁰ ὡς Σαρπετῶν, καὶ ἡ μετοικεσία Ἱερουσαλὴμ ὡς Ἐφραΐμ· κληρονομήσουσι τὰς πόλεις τοῦ Ναγέβ. ²¹καὶ ἀναβήσονται ἀνασωζόμενοι ἐξ ὄρους Σιών τοῦ ²¹ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ἡσαὺ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

I O N A Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαζὶ λέγον· ²Ἀνάστηθι ² καὶ πορεύθητι εἰς Νινευθ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξεν ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς μέ. ³καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν ³ εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην· καὶ εὔρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσίς, καὶ ἔδωκε τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσίς ἐκ προσώπου κυρίου. ⁴καὶ κύριος ἐξήγειρε ⁴ πνεῦμα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θάλασσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε τοῦ συντριβῆναι. ⁵καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνε- ⁵ βόησαν ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκβολὴν ἐποίησαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν. ⁶Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε καὶ ἔρεγγε. ⁶καὶ προσήλθε ⁶ πρὸς αὐτὸν ὁ πρῶρεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί οὐ ῥέγγεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου, ὅπως διασωθῇ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ⁷καὶ εἰ- ⁷ πεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπαγῶμεν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ

13. πονου αυτων ... αυτων, μηδε συνεπιθη 14. μηδε στης ... διεκβ. αυτων του εξολοθρευσαι ... τους φυγυ. εξ αυτων εν ... ed. rom. θλιψεως, 15. η ημερα του κυριου ... εστω σοι ... ανταποδομα ... ανταποδωθησεται 16. δια τουτα ον 17. η σωτηρια 18. εκκαυθησεται ... πυρφορος εν τω 19. βενιαμειν 20. και κληρονομησουσιν 21. ανδρες σεσωσμενοι εξ

Subscriptio: αβδιου ε

Inscriptio: ιωνας ε

I. 2. πορευου εις την νινευη 2. θαρσεις his ... απο προσωπου ... ενεβη ... εις θαρσεις μετ αυτων 4. πνευμα εις την ... του διαλυθηναι 5. εβωον ... θεον αυτων 6. ειπ. προς αυτον ... ει πως pro οπως

8 κλήρος ἐπὶ Ἰωνᾶν. ⁸ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπαγγείλον ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστὶ, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἰ σὺ;
9 ⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δούλος κυρίου εἰμὶ ἐγώ, καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ
10 οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. ¹⁰ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἐγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν
11 αὐτοῖς. ¹¹ καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Τί ποιήσομέν σοι καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα
12 ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μᾶλλον κλύδωνα. ¹² καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς Ἀρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἐγνώκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμέ ὁ κλύδων ὁ
13 μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶ. ¹³ καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο
14 μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. ¹⁴ καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηθαμῶς κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἐνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῶς ἐφ'
15 ἡμᾶς αἷμα δίκαιον, διότι σὺ κύριε ὃν τρόπον ἐβούλου πεποιθήκας. ¹⁵ καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα
16 ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. ¹⁶ καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον, καὶ ἔβυσαν βύσιναν τῷ κυρίῳ καὶ ᾠᾶντο τὰς εὐχάς.

II.

Καὶ προσέταξε κύριος κῆτει μεγάλῳ καταπαεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰω- ^{MI. 12,}
2 νᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ² καὶ προσή- ^{40.}
3 ξατο Ἰωνᾶς πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους, ^{* I.C. 11,} ^{29 sq.} καὶ
εἶπεν Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσέηκουσέ μου·
4 ἐκ κοιλίας ᾧδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου· ⁴ ἀπέβριψάς με εἰς βάθῃ καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, πάντες οἱ μετεωρισμοί σου
5 καὶ τὰ κύματα σου ἐπ' ἐμέ διεψλῶν. ⁵ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπῶμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ὅρα προσήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου;
6 ⁶ περιεχύθη μοι ὕδωρ ὥς ψυχῆς, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχάτῃ, ἔδω ἡ κε-
7 φαλή μου εἰς σχισμὰς ὁρέων, ⁷ κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτω-
8 χοι αἰώνιοι· καὶ ἀναβήτην φθορὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου. ⁸ ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην, καὶ ἔλθοι πρὸς σέ
9 ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. ⁹ φυλασσόμενοι μάτια καὶ ψευδῇ
10 ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλειπον. ¹⁰ ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογή-
11 σεως βύσω σοι, ὅσα ἠψάμην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ. ¹¹ καὶ προσετάγη ἀπὸ κυρίου τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν.

III.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου λέγων ² Ἀνάστητι πορεύητι εἰς Νινευή τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κηρύξον ἐν αὐτῇ κατὰ
3 τὸ κήρυγμα τὸ ἐμπροσθεν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. ³ καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευή, καθὰ ἐλάλησε κύριος· ἡ δὲ Νινευή ἦν πόλις μεγάλη
4 τῷ θεῷ, ὥς πε πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. ⁴ καὶ ᾗρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσελθεῖν

8. εἶπαν ... Απαγγ. ημ. τινος ἐνεκεν ἡ κακία αὐτῆ ἐστὶν ἐν ἡμῖν· τίς σου 9. ἐγὼ εἰμι 11. Τί σοι ποιησόμεν ... ἐπωρετο (M) 12. om με sec. 13. ἐδύναντο ... ἐπωρετο (?) 14. ὅτι συ 15. ἐνεβάλον ... σαλούς αὐτῆς (? σαλοῦ εαυτῆς?) 16. om τας II. 3. ante Εβόησα add ὠδῃ ... cd. rom. εἰς τη. μου cum ex x. αδ. χρ. μου conig., non item cod. alex. 4. με ἐκύκλωσαν 5. κατὰ ... om με 7. ἐκ φθορᾶς τῆ ζωῆς μου 8. τὴν ψυχ. μ. ἀπ ἐμου ... om τον 9. ἐγκατέλειπον 10. ἀποδώσω εἰς σωτηρίον μου τῷ κυρίῳ 11. om ἀπο κυρίου III. 2. Ἀν. καὶ πορ. 3. καθὼς ... πορ. αὐ. ἡμερ. τρ. 4. του εἰσπορευεσθαι

εἰς τὴν πόλιν ὥς ἐλ πορεύαν ἡμέρας μῆας, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἶπεν Ἔτι τρεῖς
 *Mt. 12, ἡμέραι καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται. ⁵ καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ 5
 *Lc. 11, ⁴¹ θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστεῖαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν
 32, ἕως μικροῦ αὐτῶν. ⁶ καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευὴ· καὶ 6
 ἐξάνεστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιέλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυ-
 τουῦ καὶ περιεβόλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. ⁷ καὶ ἐκηρύχθη καὶ 7
 ἐβρέθη ἐν τῇ Νινευὴ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ
 λέγων Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσά-
 σθωσαν μηδὲ νεμέσθωσαν μηδὲ ὕδωρ πίνωσαν. ⁸ καὶ περιεβόλοντο σάκκους 8
 οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέ-
 στρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς
 ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες ⁹ Τίς οἶδεν εἰ μετανοήσῃ ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψῃ 9
 ἐξ ὁργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. ¹⁰ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα 10
 αὐτῶν, ὅτι ἀπεστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν
 ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἔλαλθε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

IV.

Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύθη· ² καὶ προσεύξατο 2
 πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου, ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ
 γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσίς, διότι ἔγνων ὅτι σὺ
 ἐλεημῶν καὶ οἰκτίρμων, μακροθύμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς
 κακίαις. ³ καὶ νῦν θέσποτα κύριε λάβε τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν 3
 τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με. ⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύ- 4
 πησαι σὺ; ⁵ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς 5
 πόλεως· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθιστο ὑποκάτω αὐτῆς, ἕως
 οὐ ἀπιδῇ τί ἔσται τῇ πόλει. ⁶ καὶ προσέταξε κύριος ὁ θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ 6
 ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ εἶναι σκιάν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
 τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολο-
 κύνθῃ χαρὰν μεγάλην. ⁷ καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἐωθινήν τῇ ἐπαύ- 7
 ριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη. ⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ 8
 ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαλοντι,
 καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ὀλιγοψύχησε καὶ
 ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπε Καλὸν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν. ⁹ καὶ 9
 εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; καὶ
 εἶπε Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. ¹⁰ καὶ εἶπε κύριος Σὺ ἐφείσω 10
 ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἔκακοπάθησας ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲ ἐξέ-
 θρεψας αὐτήν, ἢ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπόλετο. ¹¹ ἐγὼ δὲ 11
 οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὴ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ἣ κατοικοῦσι πλείους
 ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀρι-
 στεράν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

4. ὡς ἐλ πορεύαν ἡμέρας μ. μ. 5. ἀπο μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν 7.
 μὴ γευσάσθωσαν μηδὲ νεμέσθωσαν 8. περιεβόλοντο ... ἀπεστρεψεν ... ὁδου αυ-
 του 10. εἰ τι κακά 11. 2. προσηύξατο ... Ω κυριε ... μου ους
 ἐλαλήσα, εἰ ... θαρσίς 5. ἐκεῖ σκηνὴν ἐαυτω ... ὑπ. αὐτῆς ἐν σκία ἕως
 οὐ ἀφειδῇ 6. κολοκύνθη bis ... ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς ἰωνᾶ 7. κυριος ο
 θεος ... κολοκύνταν 8. κυριος ο θεος πν. καύσωνος ... κεφαλῇ ἰωνᾶ ...
 το ἀποθάνειν ... ed. rom. ζειν (sed corr. calumio ζην) 9. κυριος ο θεος
 ... κολοκύνθη 10. κολοκύντης ... ἐπ αὐτῆς, καὶ οὐκ ... ἡ ὑπο ν. ἐγεν.
 11. ὁμ τῆς μεγάλης ... οὐδε ἀριστεράν

Subscriptio: ἰωνας προφητῆς 5

N A O Y M.

I.

2 Ἀῆμμα Νινευή, βιβλὸν ὁράσεως Ναοὺμ τοῦ Ἑλκεσαίου. 3 Ἔδς ζηλώ-
της καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ, ἐκδικῶν κύριος τοὺς
4 ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 5 κύριος μακροθύ-
μος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ ᾄδων οὐκ ᾄδῶσει κύριος· ἐν
6 συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κοινορτὸς ποδῶν
7 αὐτοῦ· 8 ἀπειλὴν θαλάσσης καὶ ξηραίνων αὐτήν, καὶ πάντας τοὺς ποταμούς
9 ἐξηερμῶν. ὠλιγώγη ἡ Βασανίτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθούντα τοῦ
10 Λιβάνου ἐξέλιπε· 11 τὰ ὄρη ἐσειώθησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύ-
θησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα, καὶ πάντες
12 οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 13 ἀπὸ προσώπου ὁργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
14 καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὁργῇ θυμοῦ αὐτοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῆκε ἀρχάς,
15 καὶ αἱ πέτραι διεθρύβησαν ἀπ' αὐτοῦ. 16 χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν
17 αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν. 18 καὶ ἐν
19 κατακλυσμῷ πορείας συντελείαν ποιήσεται, καὶ ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς
20 ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξειται σκότος. 21 τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συντελείαν
22 αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει· 23 ὅτι ἕως θμε-
24 λίου αὐτοῦ χερσωθήσεται, καὶ ὡς σμίλαξ περιπλεκομένη βρωθήσεται, καὶ
25 ὡς καλὰμμη ξηρασίας μεστή. 26 ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμός κατὰ τοῦ κυρίου
27 πονηρὰ, βουλεύομενος ἐναντία. 28 τάδε λέγει κύριος κατὰρχων ὑδάτων πολ-
29 λῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται, καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι.
30 31 καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ τοὺς δεσμούς διαρρήξω·
32 33 καὶ ἐντελεῖται περὶ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι·
34 35 ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολοθρεύσω τὰ γλυπτὰ, καὶ χωνευτὰ θήσομαι ταφὴν σου,
36 37 ὅτι ταχεῖς (2, 1.) ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγελ-
38 39 λοντος εἰρήνῃ· ἐόρταξεν Ἰούδα τὰς ἐορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου, διότι
39 40 οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιάσιν.

II.

2 Συντελεσται, ἐξήρται· 3 ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, ἐξαιρούμε-
4 νος ἐκ θλίψεως. σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὁσφύς, ἄνδρισαι τῇ ἰσχυί σφόδρα·
5 6 διότι ἀπέστρεψε κύριος τὴν ὕβριν Ἰακώβ καθὼς ὕβριν τοῦ Ἰσραὴλ, διότι
7 8 ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διεφθέραν. 9 ὅπλα
10 11 δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρὶ· αἱ
12 13 ἡμίαι τῶν ἄρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἵπποις θορυ-
14 15 βηθήσονται· 16 ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἄρματα καὶ συμπλακθή-
16 17 σονται ἐν ταῖς πλατείαις· ἡ ὁρὰς αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ
18 19 διατρέχουσαι. 20 καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, καὶ φεύξονται ἡμέρας

Inscriptio: ναουμ ζ

1. 2. om ἐκδικων κυριος ante μετα θυμου 3. αἰδων (sic) ουκ αἰδω-
σει· κυριος εν (sic distincta) ... συντισμω 4. ἐξελεῖπεν 5. συνπασα 10.
θμελίου αυτων χερσωθησονται· και ως μιλαξ 11. πονηρα λογιζομενος
ποιησει (*ποιησεται) εναντια 13. δεσμούς σου 14. υπερ σου ... και εξ
οικου 3. σ. εξολοθρευσω τα γλ. σου ... ed. rom. χωνευτα, θησομαι ...
οτι ταχεις cum ιδου επι conjg. 2, 4. ου μη προσθησιν επι ... om δια σου
11. 2. εξερομμενος σε ... ισχυι σου 5. *συγχυνθησονται

καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν, καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς καὶ ἐτοιμάσουσι τὰς προφυλακὰς αὐτῶν. πύλαι τῶν πόλεων διηνοήθησαν, καὶ τὰ βασίλεια διέπεσε, ⁷ καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη· καὶ αὕτη ἀνέβαινε, ⁷ καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο καθὼς περισσότεραι φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν. ⁸ καὶ Νινευὶ ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. ⁹ διήρπαζον τὸ ἀργύριον, διήρπαζον τὸ χρυσόν, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς· βεβάρουνται ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. ¹⁰ ἐκτιναγμός καὶ ἀνατιναγμός, καὶ ἐκβρασμός ¹⁰ καὶ καρδίας θρασυμός, καὶ ὑπόλυσις γονάτων καὶ ὠδίνες ἐπὶ πᾶσαν ὁσφύν, καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας. ¹¹ ποῦ ἔστι τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων, καὶ ἡ νομὴ ἡ οὐσα τοῖς σκύμοις; ποῦ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμνον λέοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; ¹² λέων ἤρπασε ¹² τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξε τοῖς λέουσιν αὐτοῦ, καὶ ἐπληρεσθῆρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἀρπαγῆς. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ ¹³ σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκαύσω ἐν καπνῷ πληθῶς σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θῆραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσῇ οὐκ ἔτι τὰ ἔργα σου.

III.

¹ Ὡ πόλις αἰμάτων, ὅλη ψευδής, ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται θῆρα. ² φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν, καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἀρ- ²ματος ἀναβράσσοντος, ³ καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ σπιλοῦσης ῥομφαίας ³ καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων, καὶ πληθῶς τραυματιῶν καὶ βαρέως πτώσεως, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς· καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἀπὸ πληθῶς πορνείας. ⁴ πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρίς, ἡγουμένη φαρμά- ⁴κων, ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐ- ⁵τῆς. ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκαλύψω ⁵τὰ ὅπλα σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ δείξω ἔθνεσιν τὴν ἀλαχυννὴν σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου· ⁶ καὶ ἐπιβρίψω ἐπὶ σέ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκα- ⁶θαρσίας σου, καὶ θήσομαι σε εἰς παράδειγμα· ⁷ καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὄρων σε ⁷καταβήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ Δειλαία Νινευή· τίς στενάξει αὐτήν; πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτή; ⁸ ἐτοιμάσαι μερίδα, ἀρμόσαι χορδὴν, ἐτοιμάσαι ⁸μερίδα Ἀμμων, ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς· ὕδωρ κύκλω αὐτῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ ὡάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς· ⁹ καὶ Αἰθιοπία ἰσχύς αὐτῆς καὶ Αἰγυπτὸς, ⁹καὶ οὐκ ἔσται πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Αἰβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς· ¹⁰ καὶ ¹⁰αὕτη ἐς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἑδαφιούσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη αὐτῆς βαλοῦσι κλήρους, καὶ πάντες οἱ μεγιστάνες αὐτῆς δεσθῆσονται χειροπέδαις. ¹¹ καὶ ¹¹οὐ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερωραμένη, καὶ οὐ ζητήσεις σεαυτῇ στέδαι ἐξ ἐχθρῶν. ¹² πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαὶ σκοποὺς ἔχουσαι· ἐὰν σαλευθῶσι, ¹²πέσονται εἰς στόμα ἐσθόντος. ¹³ ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοὶ· τοὺς ¹³ἐχθροὺς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου, καταφάγεται πῦρ

6. ἐν ταῖς πορείαις αὐτῶν ... οὐ αὐτῆς ... διεπέσαν 7. ἀναβέναν
... ἐν ταῖς καρδ. αὐτ. 8. τὴν κολυμβ. ὕδατος, τεῖχη ὕδατος αὐτῆς ... ο
βλεπῶν 9. ὑπερ πάντα 10. ἐκβρασμός 11. ἐν τοῖς σκυμοῖς· οὐ ἐπο-
ρεύθη ... σκύμνος λέοντος 13. κύριος ὁ παντοκράτωρ ... ἐξολοθρεύσω ...
καὶ οὐκεῖ οὐ μὴ ἀκουσῇ III. 4. πληρ. ἀδικίας 4. ἐπιχαρὶς ... φυ-
λας πρὸ λαοῦ 5. ἐπὶ πρόσωπον σου ... ἐθνεσιν τ. ἀσχημονισμῶν 6. ἐπι-
ριψω 7. στενάξει ἀπο σοῦ· πόθ. ζητ. παρακλήσεις αὐτῇ 8. ἡς ἡ ἀρχὴ
αὐτῆς 9. ἡ ἰσχύς αὐτῆς ... οὐκ ἔσται περ. τ. φυγ. σου 11. καὶ γε οὐ
12. καὶ πέσονται 13. καὶ καταφάγεται

14 τοὺς μοχλοὺς σου. ¹⁴ ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ, καὶ κατακράτησον
 15 τῶν ὀχυρωμάτων σου· ἐμβῆθι εἰς πηλὸν καὶ συμπατήθητι ἐν ἀχύροις, κατα-
 16 κράτησον ὑπὲρ πλίνθιν· ¹⁵ ἐκεῖ καταφάγεται σε πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ὀρυ-
 16 φαία, καταφάγεται σε ὡς ἀκρίδες, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. ¹⁶ ἐπλήθυνας
 17 τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησε, καὶ ἐξεπε-
 17 τάσθη. ¹⁷ ἐξήλατο ὡς ἀπτελεβός ὁ συμμικτός σου, ὡς ἀκρίδες ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ
 18 φραγμὸν ἐν ἡμέρᾳ πάγου· ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ ἀφῆλατο, καὶ οὐκ ἔγνω
 18 τὸν τόπον αὐτῆς. οὐαὶ αὐτοῖς. ¹⁸ ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεῖς Ἀσσύ-
 19 ρως ἐκοίμισεν τοὺς δυνάστας σου· ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ
 19 ἦν ὁ ἐκδεχόμενος. ¹⁹ οὐκ ἔστιν ἔσσις τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγὴ
 σου· πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι
 ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

A M B A K O Y M.

I.

2 Τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης. ² ὥς τίνος κύριε κεκράξομαι,
 3 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσεις; βοήσομαι πρὸς σέ ἀδικούμενος, καὶ οὐ σώσεις; ³ ἵνα
 4 τί εἰδείξαι μοι κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν, ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξε-
 5 ναντίας μου γέγονε κρῖς, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει· ⁴ διὰ τοῦτο διεσκέδασται
 νόμος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρῖμα, ὅτι ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν
 5 δίκαιον, ἐνεκεν τούτου ἐξελεῖσεται τὸ κρῖμα διεστραμμένον. ⁵ ἴδετε οἱ κατα-
 6 φρονῆται καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θαυμάσατε θαυμάσια καὶ ἀφανίσθητε· διότι ^{AcL 13, 41.}
 7 ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις
 8 ἐκδιηγῆται. ⁶ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς Χαλδαίους, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν
 9 καὶ τὸ ταχυνόν, τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομήσαι
 10 σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ· ⁷ φοβερός καὶ ἐπιφανὴς ἔστιν, ἐξ αὐτοῦ τὸ κρῖμα
 11 αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεῖσεται· ⁸ καὶ ἐξαλοῦνται
 12 ὑπὲρ παρθαλῖες οἱ ἵπποι αὐτοῦ, καὶ δεῦτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας·
 13 καὶ ἐξιππάζονται οἱ ἵππεις αὐτοῦ καὶ ὀρμήσουσι μακροῦς, καὶ πετασθή-
 9 σονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος εἰς τὸ φαγεῖν. ⁹ συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἦξει, ἀντε-
 10 στηκότας προσώποις αὐτῶν ἐξεναντίας, καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν.
 11 ¹⁰ καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντροφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
 12 εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίζεται, καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσῃ αὐτοῦ. ¹¹ τότε
 13 μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα, καὶ διελεύσεται καὶ ἐξέλääσεται· αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ
 12 μου. ¹² οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω-
 μεν. κύριε εἰς κρῖμα τέταχας αὐτό, καὶ ἔπλασέ με τοῦ ἐλέγχειν παιδεῖαν αὐτοῦ.

14. σεαυτη, κατακράτησον ... συνπατει ἐν ἀχύροις 15. ἐξολοθρεύσει
 ... καὶ καταφάγεται 17. ἀπτελεβός ... ἐν ἡμεραῖς πάγου ... οὐαὶ οὐαὶ
 αὐτοῖς 19. ἀκούσαντες ... χεῖρα

Subscriptio: ναουμ ζ

Inscriptio: ἀμβακούμ η

I. 2. εἰσακουσῆς 3. μοι εἰδείξας ... ἐπὶ ταλαιπωρίαν 4. ὁ ἀσεβὴς
 5. ἐκδιηγ. ὑμῖν 6. ὅτι ἰδοὺ ε. ἐξεγ. ἐφ' ὑμᾶς 7. χαλδ. τοὺς μαχητάς, τὸ
 ἔθν. τὸ ταχυνόν καὶ τὸ πικρὸν ... ἐπὶ τὸ πλάτος 9. ἐπ' ἀσεβεῖς 12. ὁ
 θεὸς μου ὁ αγ. μου ... ἐπλάσ. αὐτόν

¹³ καθάρως ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρὰ καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους 13
 ὁδύνης· ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονούντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
 πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; ¹⁴ καὶ πρήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας 14
 τῆς θαλάσσης, καὶ ὡς τὰ ἔρπετά τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον; ¹⁵ συντείλειαν ἐν 15
 ἀγκίστρῳ ἀνάσπασε, καὶ ἐβόησεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ, καὶ συνήγαγεν αὐ-
 τὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ. ¹⁶ ἔνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται 16
 ἡ καρδία αὐτοῦ· ἔνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμ-
 φιβλήστρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανε μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐ-
 τοῦ ἐκλεκτά· ¹⁷ διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφιβλήστρον αὐτοῦ, καὶ διὰ παντὸς 17
 ἀποκτέννειν ἔσθῃ οὐ φείσεται.

II.

¹ Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπαθήσομαι ἐπὶ πέτρῳ, καὶ ἀπο-
 σκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἑμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἐλεγχόν μου.
² καὶ ἀπεκρίθη πρὸς με κύριος καὶ εἶπε Γράψον ὅρασις καὶ σαφὲς εἰς πυξίον, 2
 ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά. ³ διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρὸν, καὶ ἀνατε- 3
 λεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς κενόν· ἔάν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐργό-
 μενος ἦεν καὶ οὐ μὴ χρονίῃ. ⁴ ἔάν ὑποστείλῃται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου 4
 ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. ⁵ ὁ δὲ κατοιδόμενος καὶ κατα- 5
 φρονητής, ἀνὴρ ἀλαζών, οὐδὲν μὴ περάνῃ· ὃς ἐπλάτνει κατὰ ἄστρον τὴν
 ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος, καὶ ἐπισυνάξει ἐπ’
 αὐτὸν πάντα τὰ ἔσθῃ, καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαοὺς. ⁶ οὐχὶ 6
 ταῦτα πάντα κατ’ αὐτοῦ παραβολὴν λήψονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν
 αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος,
 καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς. ⁷ ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δά- 7
 κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοι σου, καὶ ἔσθῃ εἰς διαρπαγὴν αὐ-
 τοῖς. ⁸ διότι ἐσκύλευσας ἔσθῃ πολλὰ, σκυλεύσουσι πάντες οἱ ὑπολειμμένοι 8
 λαοί, δι’ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν
 κατοικούντων αὐτήν. ⁹ ὃ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ ὀκτῷ αὐτοῦ, τοῦ 9
 τάξαι εἰς ὕψος νοσοῦσιν αὐτοῦ, τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν. ¹⁰ ἔβρου- 10
 λεύσω ἀλογίην τῷ ὀκτῷ σου, συνεπέρανας πολλοὺς λαοὺς, καὶ ἐξήμαρτεν ἡ
 ψυχὴ σου. ¹¹ διότι λίθος ἐκ τοίχου βοθήσεται, καὶ κύνταρος ἐκ ξύλου φθί- 11
 γεται αὐτά. ¹² οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵματι, καὶ ἐτοιμάζων πόλιν ἐν 12
 ἀδικίαις. ¹³ οὐ ταῦτά ἐστι παρὰ κυρίου παντοκράτορος; καὶ ἐξέλιπον λαοὶ 13
 ἱκανοὶ ἐν πυρὶ, καὶ ἔσθῃ πολλὰ ὀλιγοψύχησαν. ¹⁴ ὅτι ἐμπλησθήσεται ἡ γῆ 14
 τοῦ γινῶναι τὴν δόξαν κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. ¹⁵ ὃ ὁ ποτίζων 15
 τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴ θολερᾶ, καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέτῃ ἐπὶ τὰ
 σπῆλαια αὐτῶν. ¹⁶ πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πλε καὶ οὐ· καρδία σαλεύ- 16
 σῇ καὶ σείσῃ· ἐκκύλῳσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου, καὶ συνήχητ’
 ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. ¹⁷ διότι ἀσεβεία τοῦ Λιθάνου καλύψει σε, καὶ 17
 ταλαιπωρία θηρίων ποτήσῃ σε, δι’ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς
 καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. ¹⁸ τί ὠφελεῖ γλυπτόν, τί 18
 ἔγλυψαν αὐτό; ἔπλασεν αὐτὸ χώνευμα, φαντασίαν ψευδοῦ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλά-

Ησ. 10,
37. 38.
Ro. 1.17.
Ga. 3.11.

13. ο οφθ. μου ... επι πονους ου δυνηση· εις τι 14. ερπετα ουκ
 16. θυσει τω αμφιβληστρω αυτ. κ. θυμ. τη σαγηνη α. II. 2. κυριος
 προς με ... επι πυξιον 3. οτι ετι ... ες περας ... υστερησει 4. μου εκ
 πιστεως ζησ. 5. ο αδης ... επισυν. προς αυτον 6. παραβολην κατ αυ-
 του λημψονται ... αυτω προ εαυτω ... αυτου· εως τινος· (sic dist.) 7.
 δαγνοντες 8. διοτι συ ... σκυλ. σε παντες οι υπολειμμενοι ... ασεβειαν
 (9. εκπασθ.) 10. λαους πολλους 13. ουκ ελεειπον 14. και ενεπλησθη η συμ-
 πασα γη ... υδωρ πολυ 16. και συ cum seqq. conjg. 17. δια αιματα
 ... ασεβειαν ... αυτων προ αυτην 18. γλυπτον οτι εγλ. αυτο

19 σας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἰδῶλα κωφά. ¹⁹ οὐαὶ ὁ λέγων τῷ
 ξύλῳ Ἐκνηφον ἐξεγέρσῃ, καὶ τῷ λίθῳ Ὑψώσῃ· καὶ αὐτὸ ἐστί φαντασία,
 τοῦτο δὲ ἐστὶν ἔλασμα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ, καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν
 20 αὐτῷ. ²⁰ ὁ δὲ κύριος ἐν ναφῇ ἁγίῳ αὐτοῦ· ἐυλαβεῖσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
 πᾶσα ἡ γῆ.

III.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΕΤΑ ΩΔΗΣ.

1 2 ¹ Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήθην· ² κατενόησα τὰ ἔργα
 σου, καὶ ἐξέστην. ἐν μέσῳ δύο ζώων γνώσῃσῃ, ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπι-
 γνώσῃσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθῆσῃ· ἐν τῷ παραχθῆναι τὴν
 3 ψυχὴν μου ἐν ὄρῃ ἐλεύσεως μνησθῆσῃ. ³ ὁ θεὸς ἐκ Θαιμᾶν ᾗξει, καὶ ὁ ἅγιος
 ἐξ ὅρου Φαράν κατασκέου δασέος. διάψαλμα. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ
 4 αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. ⁴ καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται·
 5 κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔστω ἀγάπησιν κραταῖαν ἰσχύος αὐτοῦ. ⁵ πρὸ
 προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδία· κατὰ πόδας
 6 αὐτοῦ ὁ ἔστω, καὶ ἐσαλεύσῃ ἡ γῆ· ἐπέβλεψε, καὶ διετάκῃ ἔστω, διεῖρυσθαι τὰ
 7 ὄρη βίβ, ἐτάκῃσαν βουνοὶ αἰώνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ. ⁷ ἀντὶ κόπων εἰδόν
 8 σκηνώματα Αἰθίοπων, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. ⁸ μὴ ἐν πε-
 ταμοῖς ὀργισθῇ, κύριε; ἢ ἐν πεταμοῖς ὁ θυμὸς σου; ἢ ἐν θάλασσῃ τὸ ὄρ-
 9 γον ἐντείνων ἐνέτεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. διάψαλμα. πετα-
 10 μῶν ῥαγῇσεται γῆ, ¹⁰ ὄψονται σε καὶ ὠδινήσουσι λαοί. σκροπῆζων ὕδατα πο-
 11 ρείας· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. ἐπήρῃ ¹¹ ὁ
 ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστω ἐν τῇ τάξει αὐτῆς· εἰς φῶς βολίδες σου πορεύ-
 12 σονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὀπλων σου. ¹² ἐν ἀπειλῇ διλιγώσεως γῆν, καὶ ἐν
 13 θυμῷ καταΐξει ἔστω. ¹³ ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, τοῦ σῶσαι τὸν χρι-
 στὸν σου· βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόντων θάνατον, ἐξηγεῖρας δεσμούς· ἕως τρα-
 14 χήλῃ. διάψαλμα. ¹⁴ διεκόψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται
 15 ἐν αὐτῇ· διανοίξουσι χαλινούς αὐτῶν ὡς ἔστων πτωχὸς λάθρα. ¹⁵ καὶ ἐπιβί-
 16 βας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου ταράσσοντας ὕδωρ πολὺ. ¹⁶ ἐφύλαξάμην,
 καὶ ἐπτοήθην ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰςτῆλθε
 τρόμος εἰς τὰ ὀστέα μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἔξις μου. ἀνα-
 17 παύσομαι ἐν ἡμέρᾳ ἁλίψεως τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. ¹⁷ διότι
 συνκτὴ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπελοῖς· ψεύσεται
 ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρώσιν· ἐξέλιπεν ἀπὸ βρώσεως πρό-
 18 βατα, καὶ οὐκ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάτναις. ¹⁸ ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλ-
 19 λίσσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι μου. ¹⁹ κύριος ὁ θεὸς δύναμις
 μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
 τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾧθῃ αὐτοῦ.

III. μετ ὠδης 2. εμμεσω 3. δασεως 5. εξελευσ. εν πεδιλοις (sic)
 οι ποδες αυτου 6. ** και διειρυσθαι ... πορειας αιωνιους 8. οργισθης 9.
 εντεινων εντεινεις το τοξ. σ. επι τα σκ. 40. πορειας αυτου 44. etiam cod.
 alex. ο ηλιος cum επηρθη κονηγ. 42. εν απειλη σου ωλιγωσεις ... θυμω
 σου 43. τους χριστους σου· εβαλας 45. επεβιβασας 47. γεννηματα ...
 εξελειπον ... φατναις εξελασεως αυτων 48. επι τω κυρω 49. του νι-
 κησαι με

Subscriptio: αμβακουμ η

Σ Ο Φ Ο Ν Ι Α Σ.

I.

Λόγος κυρίου δς ἐγενήθη πρὸς Σοφονίαν τὸν τοῦ Χουσι υἱὸν Γοδολλου τοῦ Ἀμορίου τοῦ Ἑζεκίου ἐν ἡμέραις Ἰωσίου υἱοῦ Ἀμών βασιλέως Ἰούδα. ² ἐκλείψει ἐκλιπέτω ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. ³ ἐκλιπέτω ἄν- 2 3 θρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης· καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσβεῖς, καὶ ἐξαρθῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. ⁴ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ 4 πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐξαρθῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βάαλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, ⁵ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας 5 ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν, ⁶ καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ τοὺς μὴ ζητοῦντας τὸν κύριον, 6 καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου. ⁷ εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου 7 τοῦ Θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακε κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ ἡγήσακε τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου 8 καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια· ⁹ καὶ ἐκδικήσω ἐμφανῶς ἐπὶ 9 τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου Θεοῦ αὐτῶν ἀσβεῖας καὶ δόλου. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, 10 φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκνετούντων, καὶ δολοθυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας, καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. ¹¹ ὀρηνήσατε οἱ κατοικοῦντες τὴν 11 κατακεκομμένην, ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χαναάν, καὶ ἐξωλεθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπιτηρμένοι ἀργυρίῳ. ¹² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξερευνησῶ 12 τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ λύχνου, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς κατα- φρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν· οἱ δὲ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐ- τῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδὲ μὴ κακώσῃ, ¹³ καὶ ἔσται ἡ δύναμις 13 αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν, καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν· καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ- νας καὶ οὐ μὴ πῖωσι τὸν οἶνον αὐτῶν. ¹⁴ ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, 14 ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται. ¹⁵ δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα 15 ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνόφου καὶ σκότους, ἡμέρα νεφελῆς καὶ δι- χλῆς, ¹⁶ ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς καὶ ἐπὶ 16 τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς. ¹⁷ καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πορευέσονται ὡς 17 τυφλοὶ, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἔχκει τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα· ¹⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐ- 18 τῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. καὶ ἐν πυρὶ

Inscriptio: σοφονιας 2

I. 1. χουσει ... αμοριου ... αμως 2. εκλειπετω 3. εκλειπετω ... εκλειπετωσαν τα 5. στρατεια ... οτι και τους προσκ. κ. τ. ομν. κατα του κυριου 6. ζητησαντας 7. η ημερα ... ητοιμασεν ... αυτου, ηγιασεν 9. επι παντας εμφανως επι ... κυριου του Θεου αυτ. ανομιαις κ. δ. 10. εν εκεινη τη ημερα 11. χανααν, εξωλεθρευθησαν 12. εν εκεινη τη ημερα ... οι λεγοντες οmissis εν τ. καρδ. αυτων ... ουδ ου μη κακωση 13. καταφυτευουσιν 14. οτι εγγ. η ημερα κυριου 15. δυνατη ημερα οργης η ημ. εκεινη· sic dist. ... οτι ημερα θλιψ. κ. αναγκης ... σκοτους και γνοφου 16. τας ισχυρας, επι τας

ζήλου αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

II.

- 2 Συνάχῃτε καὶ συνδέσῃτε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, ² πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνδρος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, 3 πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου. ³ ζητήσατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς, κρίμα ἐργάζεσθε καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε, καὶ ἀποκρίνα- 4 σθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῇτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. ⁴ διότι Ἰάβα διηρπα- σμένη ἔσται, καὶ Ἀσκάλων εἰς ἀφανισμόν, καὶ Ἀζωτος μεσημβρίας ἐκριφθήσεται, 5 καὶ Ἀκκαρὼν ἐκτριφθήσεται. ⁵ οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θα- λάσσης, πάροικοι Κρήτων· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς Χαναάν, γῆ ἄλλοφύλων, 6 καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· ⁶ καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα 7 προβάτων, ⁷ καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοιποῖς οἴκου Ἰούδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμῆσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκάλωνος, δειλὴς καταλύσου- σιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰούδα, ὅτι ἐπέσκειπται αὐτοὺς κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν, 8 καὶ ἀποστρέψει τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν. ⁸ ἤκουσα ὀνειδισμοὺς Μωᾶβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν Ἀμμών, ἐν οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο 9 ἐπὶ τὰ ὅρια μου. ⁹ διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, διότι Μωᾶβ ὡς Σόδομα ἔσται, καὶ υἱοὶ Ἀμμών ὡς Γόμορρα, καὶ 10 Δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς Σιμωνία ἄλωνος καὶ ἠφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ καταλοιποὶ λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς, καὶ οἱ καταλοιποὶ ἔθνους 11 μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. ¹⁰ αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι 12 ὠνείδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. ¹¹ ἐπιφανή- σεται κύριος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἔθνων τῆς 13 γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι 14 τῶν ἔθνων. ¹² καὶ ὑμεῖς Αἰθίοπες τραυματῖαι βομφαίλας μου ἔστε· ¹³ καὶ ἐκ- τενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον, καὶ θήσει τὴν 15 Νινευὴ εἰς ἀφανισμόν ἄνυδρον ὡς ἔρημον. ¹⁴ καὶ νεμῆσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχνοὶ ἐν τοῖς 16 φαπνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται, καὶ θηρία φωνήσῃ ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς καὶ κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς.

III.

- (2, 45.) Αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια, ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμ, καὶ οὐκ ἔστι μετ' ἐμέ τι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφα- νισμόν, νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συρεῖ καὶ κινήσει τὰς 1 2 χεῖρας αὐτοῦ. ¹ ὡς ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη πόλις, ἡ περιστερὰ· ² οὐκ εἰσῆλκυσε φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποιθεῖ, καὶ 3 πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. ³ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι· οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς Ἀραβίας, οὐχ ὑπελείποντο εἰς τὸ 4 πρωί· ⁴ οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονῆται· ἱερεῖς αὐτῆς 5 βεβήλοισι τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσι νόμον. ⁵ ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἀδικον· πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, καὶ οὐκ ἀπεκρύβῃ καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει, καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδικίαν.

II. 3. αποκρινεσθαι 4. εσται εἰς ἀφανισμόν ... ἐκτριφθήσεται, x. ακ-
καρ. ἐκτριφθήσεται 8. πρὸς ὑμᾶς χανααν 7. ἐπ' αὐτοῦ νεμῆσονται ... ἀπε-
στρεψεν 9. καὶ οἱ υἱοὶ αμμων ... ἐκλελειμμένη ... καὶ οἱ καταλοιποὶ (sic)
τοῦ λαοῦ μου 11. ἐπιφανὴς εσται ... ἐξολοθρεύσει ... τοποῦ αὐτῶν 13. παρα-
πορευόμενος τ. χ. μου 14. ἐν μέσῳ ... αὐτῆς, κόρακες ... ἀναστήμα 15. παρα-
πορευόμενος III. 4. ed. rom. ἡ περιστέρα cum seq. conjg., non item
cod. alex. 2. παιδίαν ... ἐπεποιθήσεν 3. ἀραβείας ... ὑπελείποντο 4. οἱ
ἱερεῖς 5. ἐν μέσῳ... το κρίμα αὐτοῦ καὶ οὐκ εἰς νίκος ἀδικίαν

ἔν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν· ἐξερη- 6
 μώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις
 αὐτῶν παρὰ τὸ μηδὲνα ὑπάρχειν μηδὲ κατοικεῖν. ⁷ εἶπα, πλὴν φοβεῖσθε με ⁷
 καὶ δέξασθε παιδεῖαν, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα
 ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν· ἐτοιμάζου ὁρῶρισον, ἑφθάραι πάσα ἡ ἐπιφυλλίς
 αὐτῶν. ⁸ διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου ⁸
 εἰς μαρτύριον· διὰ τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἔθνων τοῦ εἰσδέξασθαι βα-
 σιλεῖς, τοῦ ἐκχεῖν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλου
 μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁹ ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλώσσαν ⁹
 εἰς γενεὰν αὐτῆς, τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου, τοῦ δουλεῦν
 αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα. ¹⁰ ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι ἐν διε- ¹⁰
 σπαρμένοις μου, ὁσσοὺς θυσίας μοι. ¹¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ κατα- ¹¹
 σχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε
 περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκ ἔτι μὴ προσθῇς
 τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. ¹² καὶ ὑπολήψομαι ἐν σοὶ λαὸν ¹²
 πρᾶυν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου ¹³ οἱ κα- ¹³
 τάλιοι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλήσουσι μάταια,
 καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλώσσα δόλια· διότι αὐτοὶ νεμή-
 σονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹⁴ χαῖρε θυ- ¹⁴
 γατερ Σιών, κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ· εὐφραίνου καὶ κατατέρεπου ἐξ
 ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλήμ. ¹⁵ περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά ¹⁵
 σου, λελύτρωται σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ
 σου, οὐκ ὄψη κακὰ οὐκέντι. ¹⁶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρεῖ κύριος τῇ Ἱερουσαλήμ ¹⁶
 θάρσει Σιών, μὴ παρελθῶσαν αἱ χεῖρές σου. ¹⁷ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ, ¹⁷
 ὁ δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ καινίει σε ἐν τῇ ἀγα-
 πῇ σου, αὐτοῦ, καὶ ἐφφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἑορτῆς. ¹⁸ καὶ ¹⁸
 συνάξω τοὺς συντετριμμένους σου· οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτήν ὀνειδισμόν;
¹⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἔνεκεν σου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ ¹⁹
 σώσω τὴν ἐκπεπαισμένην, καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι, καὶ θήσομαι αὐ-
 τοὺς εἰς καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰ καὶ κατασχυνθήσονται ²⁰
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰς-
 δέξομαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσι τοῖς
 λαοῖς τῆς γῆς, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν,
 λέγει κύριος.

Α Γ Γ Α Ι Ο Σ.

Ι.

Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
 μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων
 Εἰπὼν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν

6. ἐξέλειπον ... δια το μηδενα 7. ἐξολοθρευθητε ... οσα εκδικησα
 (sic) ... διεφθαρται 8. διοτι το κριμα ... οτι εν πυρι του ζηλου 9. εἰς
 γενεας αυτων 10. ομη προσδεξ. εν διεσπ. μου 12. υπολειψομαι ... λαον
 πολυν και ταπεινον ... του κυριου 13. αδικιαν· ουδε μη λαλησουσι ... εν
 στοματι 15. βασιλευσει ο κυριος εμμεσω σου, και ουκ 17. δυνατος sine ὁ ...
 κενει ... επι σοι εν 18. ονειδισμον επ αυτην 19. ενεκα 20. οταν εισδεχωμαι
 Subscriptio: σοφονιας Δ

Inscriptio: αγγαιος ι

I. 1. δαριου ... Εἰπον δη ... σελ. τον εκ φυλης

2 τὸν τοῦ Ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων ² Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν Οὐχ ἦκεν ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον κυρίου. ³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ⁴ Εἰ καιρὸς μὲν ὑμῖν ἐστὶ τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοσάδῃμοις, ὁ δὲ οἶκος ἡμῶν ἐξηρημύηται; ⁵ καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Τάξτε δὴ καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. ⁶ ἐσπεύρατε πολλὰ καὶ εἰσνεύγκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐπερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθούς συνάγων συνήγαγεν ⁷ εἰς δεσμὸν τετυπημένον. ⁷ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. ⁸ ἀνάβητε εἰς τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα, οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσομαι, εἶπε κύριος. ⁹ ἐπεβλέψατε εἰς πολλὰ καὶ ἐγένετο ὀλίγα, καὶ εἰσνεύχθη εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐξεφύσση αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀν' ὧν ὁ οἶκός μου ἐστὶν ἔρημος, ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ¹⁰ διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ θρόνου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφύσια αὐτῆς. ¹¹ καὶ ἐπάξω βομφαῖαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐπὶ τὸν σῆτον καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἐλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹² καὶ ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ κατὰλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφορήθη ¹³ ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου. ¹³ καὶ εἶπεν Ἀγγαῖος ἄγγελος κυρίου ἐν ἀγγέλοις κυρίου τῷ λαῷ λέγων Ἐγὼ εἰμι μετ' ὑμῶν, λέγει κύριος. ¹⁴ καὶ ἐξήγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Ζοροβάβελ τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν.

II.

Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἔκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἑβδόμου ² κύριος ἐν χειρὶ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων ² Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων ³ Τίς ἐξ ὑμῶν οὐκ εἶδε τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἐμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν; ⁴ καὶ νῦν κατίσχυε Ζοροβάβελ, λέγει κύριος, καὶ κατίσχυε Ἰησοῦ ὁ τοῦ Ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχύετω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιείτε· διότι μετ' ὑμῶν ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος ὁ παντοκράτωρ, ⁵ καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκε ἐν μέσῳ ὑμῶν. ⁶ ὁ δὲ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἀπᾶς ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ⁷ καὶ συσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἔξωκα πάντων τῶν ἔθνων· καὶ πληρῶσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁸ ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ

11c. 12.
26.

2. Οὐκ ἔχει 4. υμιν μεν εστιν ... om υμων ... ο δε οικ. ουτος εξεξημωται 5. τας καρδιας υμων 6. ab initio add διوتي ταδε λεγει κυριος παντοκратωρ ... ed. rom. εισνευγκατε ... *ες μεθην 8. επι το ορος ... και οικοδομησατε 9. εγενοντο 12. ο εκ φυλης ... των λογων αγγαιου 13. οικ εν αγγελιοις κυριου 14. τα εργα II. 4. θαρουν ... τω εβδομω μηνι 2. τον του ιωσηδεκ 3. ος οιδεν 4. ιησους του ιωσηδεκ (?) ... εγω μετ υμων ... κυριος παντοκρ. 5. εμμεσω 7. συνσεισω ... πληρωσω

ἐμὸν τὸ χρυσόν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9
τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ·
καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ θώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰ-
ρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστήσαι τὸν ναὸν
τούτου. ¹⁰ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἑτοὺς δευτέρου ἐπὶ Δαρείου 10
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην λέγων ¹¹ Τάδε λέγει κύ- 11
ριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον δὴ τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων ¹² Ἐὰν λάβῃ 12
ἄνθρωπος κρέας ἁγίων ἐν τῷ ἅκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἄψῃται τὸ
ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ψέματος ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς
βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὐ. ¹³ καὶ 13
εἶπεν Ἀγγαῖος Ἐὰν ἄψῃται μεμασμένος ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἐπὶ παντὸς
τούτων, εἰ μανθῆσεται; καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσε-
ται. ¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγαῖος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος, καὶ οὕτως 14
τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ὅς ἐάν ἐγγίῃ ἐκεῖ, μανθῆσεται ἐνεκεν τῶν λημμάτων
αὐτῶν τῶν ὀρῶντων, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν, καὶ ἐμι-
σεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντα. ¹⁵ καὶ νῦν θέσθε· δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ 15
τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω, πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ
ναῷ κυρίου, ¹⁶ τίνες ἦτε, ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριτῆς εἰκοσι σάτα, 16
καὶ ἐγένετο κριτῆς· δέκα σάτα, καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήμιον ἐξαντή-
σαι πεντήκοντα μετρητάς, καὶ ἐγένοντο εἰκοσι. ¹⁷ ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ 17
καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλᾷ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ
οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος. ¹⁸ ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν 18
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα, ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ
ἐνάτου μηνός, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς τεθεμελιώται ὁ ναὸς κυρίου· θέσθε
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ¹⁹ εἰ ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἁλῶ, καὶ εἰ ἐπὶ τῇ 19
ἄμπελῳ, καὶ ἡ συκῇ καὶ ἡ ροᾷ καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα
καρπὸν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω. ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ 20
δευτέρου πρὸς Ἀγγαῖον τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός λέγων
²¹ Εἰπόν πρὸς Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα λέγων Ἐγὼ 21
σεῖω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, ²² καὶ 22
καταστρέψω θρόνους βασιλέων, καὶ ὀλοθρεύσω δυνάμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν,
καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβά-
ται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ²³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 23
ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήψομαι σε Ζοροβάβελ τὸν τοῦ Σαλατιήλ
τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος, καὶ θήσομαι σε ὡς σφραγίδα, διότι σὲ ἡρέτισα,
λέγει κύριος παντοκράτωρ.

10. μνην τω ενατω pro του ενατου μηνος ... δαριου 11. om δη 13.
μεμασμενος η ακαθαρτος ψυχη επι ψυχη απο παντος 14. ελεγχοντας
15. επι τας καρδιας ... και επανω του θειναι (17. εν αφθορια) 18. τα-
ξατε ... εθεμελιωθη 19. ει επι επιγν. ... om ει επι ... ταυτης και επανω
ευλογησω αυτα 22. εξολεθρευσω ... post αναβας add και καταστρεψω
πασαν την δυναμιν αυτων και καταβαλω τα ορια αυτων· και ενισχυσω τους
εκλεκτους μου· ... αναβησονται 23. ληψομαι ... σε εις σφραγιδα
οτι σε

Subscriptio: αγγαίος ι

Z A X A P I A Σ.

I.

Ἐν τῷ ὀγδῶ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου
 2 πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Βαραχίου υἱὸν Ἀδδῶ τὸν προφήτην λέγων Ὁργίσθη
 3 κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην· ³ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Τάδε
 λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων,
 4 καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. ⁴ καὶ μὴ γίνεσθε
 καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται ἐμπροσθεν λέ-
 γοντες Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν
 5 πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐκ εἰσῆκου-
 6 σαν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου, λέγει κύριος. ⁵ οἱ πατέρες ὑμῶν
 6 ποῦ εἰσὶ καὶ οἱ προφῆται; μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; ⁶ πλὴν τοὺς λόγους μου
 καὶ τὰ νόμμά μου δέξεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δού-
 7 λοις μου τοῖς προφήταις, οἱ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρί-
 8 θησαν καὶ εἶπαν Καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν
 9 κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἡμῶν, οὕτως ἐποίησεν
 10 ἡμῖν. ⁷ τῇ τετραδί καὶ ἐκαδί τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί, οὗτος ἐστὶν ὁ μὴν Σαβὰτ,
 ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν τὸν τοῦ
 8 Βαραχίου υἱὸν Ἀδδῶ τὸν προφήτην λέγων Ἐώρακα τὴν νύκτα, καὶ ἰδοὺ
 9 ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ οὗτος εἰσῆκει ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων
 10 τῶν κατασείων, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ
 11 λευκοί. ⁹ καὶ εἶπα ἼΙ οὗτοι, κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
 12 ἔμοι Ἐγὼ δεῖξω σοι τί ἐστὶ ταῦτα. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς
 ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέστειλε κύριος
 11 περιδεῦσαι τὴν γῆν. ¹¹ καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ
 μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον Περιωδεύσαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα
 12 ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει. ¹² καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπε
 Κύριε παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πό-
 13 λεις Ἰουδα, ἃς ὑπερείδες τοῦτο ἐβδωμηκοστὸν ἔτος; ¹³ καὶ ἀπεκρίθη κύριος
 παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἔμοι ῥήματα καλὰ καὶ λόγους πα-
 14 ρακλητικούς. ¹⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι Ἀνάκραγε λέ-
 γων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιών
 15 ζῆλον μέγαν, ¹⁵ καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτι-
 θέμενα, ἀντ' ὧν μὲν ἐγὼ ὀργίστην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά.
 16 ¹⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν οἰκτιρμῇ, καὶ
 ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μέ-
 17 τρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἔτι. ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ ἄγγελος ὁ λα-
 λῶν ἐν ἔμοι Ἐτι ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι δια-
 18 χυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιών καὶ αἰρετιεῖ
 τὴν Ἱερουσαλὴμ. ¹⁸ καὶ ἡρᾶ τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἰδὼν, καὶ ἰδοὺ τέσσαρα

Inscriptio: Ζαχαρίας ια

1. 1. δαριου (non v. 7.) 2. πατερας ημων 3. in fine παντοκρατωρ
 pro των δυναμεων 4. οι εμπροσθεν ... om και ουκ εισηκουσαν 6. του
 ποιησαι κατα τ. οδ. υμων x. x. τα επ. υμων ... υμιν 8. εφ ιππον ...
 ιστηκει ... των δυο ορων 10. εξαπεσταλκεν κυρ. του περ. 11. ειπαν
 Περιωδευκαμεν 12. ελεησεις ... υπερειδες 15. εγω μεν 16. κυριος παν-
 τοκρατωρ Επιστρ. ... εκτεθησεται 17. om Ετι primum ... αιρετιει κυριος
 τ. ιερ. ετι 18. τεσσαρα

κέρατα. ¹⁹ καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἔμοι Τί ἐστὶ ταῦτα, ¹⁹ κύριε; καὶ εἶπε πρὸς μέ Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τέσσαρας τέκονας. ²⁰ ²¹ καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἐργονται ποιῆσαι; καὶ εἶπε Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ δια- ²¹ σκορπίσαντα τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Ἰσραὴλ κατέαξαν, καὶ οὐδεις αὐτῶν ἦρε κεφαλὴν· καὶ ἐξήλθοσαν οὗτοι τοῦ δέξιναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα, τὰ ἔστη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.

II.

Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. ² καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Ποῦ σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπε ² πρὸς μέ Διαμετρήσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστὶ καὶ πηλίκον τὸ μῆκος. ³ καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι εἰστέκει, ³ καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ, ⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ⁴ λέγων Δράμε καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκείνον λέγων Κατακάρτως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πλῆθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁵ καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν, καὶ ⁵ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ, λέγει κύ- ⁶ ριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συναῶ ὑμᾶς, λέγει κύριος. ⁷ εἰς Σιών ἀνασώζεσθε οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα Βαβυλῶνος. ⁸ διότι τάδε ^{7 8} λέγει κύριος παντοκράτωρ Ὅπισω δόξης ἀπέσταλκέ με ἐπὶ τὰ ἔστη τὰ σκυ- λεύσαντα ὑμᾶς, διότι ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ. ⁹ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ⁹ ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι κύριος παντοκρά- ¹⁰ τωρ ἀπέσταλκέ με. ¹⁰ τέρπου καὶ εὐφραίνου, θυγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ ἐγὼ ¹⁰ ἔρχομαι καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ καταφεύξονται ¹¹ ἔστη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ κατασκευάσουσιν ἐν μέσῳ σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ ¹² ἐξαπέσταλκέ με πρὸς σέ. ¹² καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ἰούδαν, τὴν ¹² μερίδα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀρίαν, καὶ αἵρετιεῖ ἔτι τὴν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ εὐλαβεῖσθω ¹³ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξεγήγερται ἐκ νεφελῶν ἀγίων αὐτοῦ.

III.

Καὶ ἔδειξέ μοι κύριος τὸν Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἰστέκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀν- ^{Jud. 9.} τικεῖσθαι αὐτῷ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμῆσαι κύριος ἐν ² σοὶ διάβολε, καὶ ἐπιτιμῆσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν Ἱερουσαλὴμ· οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλδὲς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρὸς; ³ καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυ- ³ μένος ἱμάτια ῥυπαρά, καὶ εἰστέκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου. ⁴ καὶ ἀπε- ⁴ κρίθη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἱστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρά ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφῆρηκα τὰς ἀνο- ⁵ μίας σου, καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη, ⁵ καὶ ἐπίθετε κίθαριν καθαρὰν ἐπὶ ⁵ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἐπέθηκαν κίθαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια. καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἰστέκει. ⁶ καὶ διεμαρ- ⁶

19. om καὶ ἱερουσαλὴμ 21. κ. εἶπεν πρὸς με ... τὸν ἰουδαν ... καὶ εἰσῆλθον ... τέσσαρα ... om τα ἔστη II. 3. ἱστέκει ... εἰς ἀπαντησιν αὐτοῦ 4. τῶν ἐμμεσῶ αὐτῆς β. φησιν κυριος ... ἐμμεσῶ αυτων 9. δου- λευσασιν ... διοτι κυριος 10. om εγω ... ἐμμεσῶ 11. ἐμμεσῶ ... ἀπε- σταλκεν 12. καὶ τὴν μερ. α ἐπὶ τὴν γῆν τὴν αγ. 13. διοτι III. 4. κυ- ριος ἰησουν ... ἱστέκει ... om του 2. ουχ ἰδου 3. ἱστέκει 5. καὶ περιεβ. αυτ. ιματ. καὶ ἐπέστηκ. κίθαρ. καθ. ε. τ. κ. αὐτου ... ἱστέκει

7 τῦρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων ἑτάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐὰν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐν τοῖς προσταγμασί μου φυλάξῃ, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου· καὶ ἐὰν διαφυλάσῃς τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω 8 σοι ἀνατρεφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἑσθηκῶτων τούτων. ἄκουε δὴ Ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσώπου, ὅτι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἀγῶ τὸν δοῦλόν υἱόν ἀνατολήν· 9 διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἐπτά ὀφθαλμοὶ εἰσὶν· ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, 10 καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ἔν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσατε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.

IV.

Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί, καὶ ἐξηγγεί με ὃν τρόπον 2 ὅταν ἐξεγερῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ. καὶ εἶπε πρὸς με Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα Ἐώρακα, καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσοῦ ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἐπτά λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἐπτά ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνους Ἄρ. 3 τοῖς ἐπάνω αὐτῆς, καὶ δύο ἐλαίαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμ- 4 παδίου αὐτῆς καὶ μία ἐξ εὐωνύμων. καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν 5 ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί λέγων Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί καὶ εἶπε πρὸς με λέγων Οὐ γινώσκεις τί ἐστὶ 6 ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς με λέγων Οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβάβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ 7 ἀλλὰ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. τίς εἶ σὺ τὸ ὅρος τὸ μέγα τὸ πρὸ προσώπου Ζοροβάβελ τοῦ κατορθώσαι; καὶ ἐξόσω τὸν λίθον τῆς κλη- 8 ρονομίας ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με 9 λέγων Ἀἱ χεῖρες Ζοροβάβελ ἐπεμελίωσαν τὸν οἶκον τούτων, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέ- 10 σταλέ με πρὸς σέ. διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; καὶ χαροῦν- 11 ται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασιτέρεινον ἐν χειρὶ Ζοροβάβελ· ἐπτά οὗτοι 12 ὀφθαλμοὶ εἰσὶν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο ἐλαίαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐω- 13 νύμων; καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλά- 14 δοι τῶν ἐλαίων οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυρωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπι- 15 χεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς; καὶ εἶπε πρὸς με Οὐκ οἶδας τί ἐστὶ ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχὶ κύριε. καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιστότητος παρεστήκασι κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.

V.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ δρέπα- 2 νον πετόμενον. καὶ εἶπε πρὸς με Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα ἐγὼ Ὅρῳ δρέ- 3 πανον πετόμενον μήκους πήχεων εἰκοσι καὶ πλάτους πήχεων δέκα. καὶ εἶπε πρὸς με Αὕτη ἡ ἀρά ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς διότι πᾶς ὁ κλέπτῃς ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος 4 ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται. καὶ ἐξόσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ

6. λεγων πρ. ιησ. 7. φυλασση ... και εαν φυλαξης και γε την ... εμ-
μεσω (8. και οι καθήμενοι προ πρ. σου 9. προσωπου ιησου IV. 2. και
ειπεν (sic) Εωρακα ... επαρυστιδες 4. οπ λεγων 5. ειπεν omissis πρ. με
λεγων 6. αλλ η εν 9. επιτελουσιν ... εξαπεστειλεν 10. χρησονται ...
εισιν κυριου οι 14. τω κυριω V. 2. ειπα Ορω εγω ... μηκος ... πλα-
τος 3. επι προσωπου ... απε εκδικηθησεται sec. add εως θανατου 4.
εξοισω αυτα

εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐξῆλθεν ὁ 5 ἄγγελος ὁ καλῶν ἐν ἔμοι καὶ εἶπε πρὸς μέ' Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο. ⁶ καὶ εἶπα Τί ἐστὶ; καὶ εἶπε Τοῦτο τὸ μέτρον 6 τὸ ἐκπορευόμενον. καὶ εἶπεν Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁷ καὶ 7 ἰδοὺ τάλαντον μολίβδου ἔξαιρόμενον· καὶ ἰδοὺ γυνὴ μία ἐκάθιστο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου. ⁸ καὶ εἶπεν Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔρριψεν αὐτὴν εἰς μέσον 8 τοῦ μέτρου, καὶ ἔρριψε τὸν λίθον τοῦ μολίβδου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς. ⁹ καὶ ἦρα 9 τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὐταὶ εἶχον πτέρυγας ἐποπος, καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁰ καὶ εἶπα 10 πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν καλοῦντα ἐν ἔμοι Ποῦ αὐταὶ ἀποφέρουσι τὸ μέτρον; ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Οἰκοδομήσαι αὐτῶ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλώνης καὶ ἐτοι- 11 μάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ.

VI.

Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τέσ-
^{* Apoc.} ² ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρροί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπ- 2
³ ποι μέλανες, ³ καὶ ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἄρματι 3
⁴ τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί. ⁴ καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγε- 4
⁵ λον τὸν καλοῦντα ἐν ἔμοι Τί ἐστὶ ταῦτα, κύριε; ⁵ καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος 5
⁶ ὁ καλῶν ἐν ἔμοι καὶ εἶπε Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκ-
⁷ πορεύονται παραστήναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. ⁶ ἐν ᾧ ἦσαν ἵπποι οἱ μέ- 6
⁷ λανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν 7
⁸ αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότον, ⁷ καὶ οἱ ψαροὶ ἐξε- 7
⁸ πορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεύσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπε 8
⁹ Προεῖσε καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν· καὶ περιώδυσαν τὴν γῆν. ⁸ καὶ ἀνε- 8
⁹ βόησε καὶ ἐλάλησε πρὸς μέ λέγων Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ, 9
¹⁰ καὶ ἀνεπαύσαν τὸν θυμόν μου ἐν γῇ βορρᾶ. ⁹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 9
¹¹ μέ λέγων ¹⁰ Δάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ 10
¹² τῶν χρησίων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν, καὶ εἰσελεύσῃ σὺ 11
¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰωσίου τοῦ Σοφονίου τοῦ ἥκοντος ἐκ 12
¹⁴ Βαβυλώνης, ¹¹ καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ ποιήσεις στεφάνους, 11
¹⁵ καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγά- 12
¹⁶ λου, ¹² καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἀνὴρ, 12
¹⁷ Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει τὸν 13
¹⁸ οἶκον κυρίου. ¹³ καὶ αὐτὸς λήψεται ἀρετὴν, καὶ καθιεῖται καὶ καταρξεί ἐπὶ 13
¹⁹ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ 14
²⁰ ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. ¹⁴ ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι καὶ 14
²¹ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτήν, καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σο- 15
²² φονίου, καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁵ καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ᾗξουσιν 15
²³ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διὸτι κύριος παντο- 16
²⁴ κράτωρ ἀπέσταλκε με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε 17
²⁵ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

4. εἰσελευσμαι ... ἐμμεσω 7. μολιβου ... ἐμμεσω του ταλαντου
 8. ἐμμεσω του μετρου 9. πτερυγας ως πτερυγας ἐποπος VI. 4. τεσσερα
 2. πυροι 5. εἶπεν Ουτοι εἰσιν οι 6. οι ιπποι οι 7. του πορευεσθαι και
 περιοδευσαι 8. βορρα, ανεπαυσαν 10. αυτων pro αυτην 11. λημψη 13.
 λημψεται ... ο ιερεως 14. τοις υπαμεν. αυτον ... χαρ. τοις υιοις σοφο-
 νιου 15. και ἐπιγνωσεσθ.

VII.

Και ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν, τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὃς ἔστι Χασελεύς·
 2 καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθὴλ Σαρασάρ καὶ Ἀρβεσέρ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
 3 ἄνδρες αὐτοῦ ἐξήλασασθαι τὸν κύριον, λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ
 οἰκῷ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγων Εἰς ἐληλυθέν
 ὦδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἅγιοσμα, καθότι ἐποίησεν ἡθὴ ἱκανὰ ἔτη.
 4 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐμὲ λέγων Ἐλὶπὸν πρὸς
 ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νηστεύσητε ἡ
 κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἐβδομήκοντα ἔτη
 6 μὴ νηστεύετε νηστεύκατέ μοι· καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίνητε, οὐχ ὑμεῖς ἐσθίετε
 7 καὶ πίνετε· οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι οὗς ἐλάλησε κύριος ἐν χερσὶ τῶν προφητῶν
 τῶν ἐμπροσθεν, ὅτε ἦν Ἱερουσαλὴμ κατοικουμένη καὶ εὐθνηοῦσα, καὶ αἱ
 8 πόλεις κυκλόθεν αὐτῆς, καὶ ἡ ὄρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατωκείτο· καὶ ἐγένετο
 9 λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαρίαν λέγων Ἐὰν λέγει κύριος παντοκράτωρ
 Κρίμα δίκαιον κρίνετε, καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν
 10 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πέννητα μὴ
 καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακεῖτω
 11 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. καὶ ἠπείσθυσαν τοῦ προσέχειν, καὶ ἔδωκαν νῶτον
 12 παραφρονούντα, καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακοῦσιν, καὶ τὴν
 καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακοῦσιν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς
 λόγους οὗς ἐξαπέστειλε κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶ τῶν
 13 προφητῶν τῶν ἐμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκρά-
 14 τορος. καὶ ἔστιαι ὁν τρόπον εἶπε καὶ οὐκ εἰσῆκουσαν, οὕτως κειραίνονται
 καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ ἐβαλὼν αὐτοὺς εἰς
 πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν
 ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφα-
 νισμόν.

VIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων Ἐὰν λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Ἐξήλωκα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Σιών ζῆλον μέγαν, καὶ
 3 θυμῷ μεγάλῳ ἐξήλωκα αὐτήν. ἔτι λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιών,
 καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ κληθήσεται ἡ Ἱερουσαλὴμ πό-
 4 λις ἀληθινή, καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἅγιον. ἔτι λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ Ἐτι καθίσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς
 πλατείαις Ἱερουσαλὴμ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 5 ἀπὸ πλήθους ἡμερῶν· καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδα-
 6 ρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. ἔτι λέγει κύριος
 παντοκράτωρ Εἰ ἀδυνατήσῃ ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν
 7 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον μου ἀδυνατήσῃ· λέγει κύριος παν-
 8 τοκράτωρ. ἔτι λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ σώζω τὸν λαόν μου
 ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατα-

VII. 4. δαριον ... τη τετραδι και εικαδι του μηνος του ενατου 2. αρβεσεσερ ... του εξηλασασθαι 3. Ει εισεληλυθεν ωδε το αγιασμα εν τω μηνι τω πεμπτω ... εποησαν 4. προς με 5. Ειπε πρ. παντα 6. φαγητε και πινετε ουχ υμ. εσθιετε και υμεις πινετε 7. λογοι εισιν ... αι πολ. αυτων κυκλοθεν, και 9. κρινετε 12. εισακουσαι ... ορμη μεγαλη 13. εισηκουσαν αυτου ... εισακουσω αυτων VIII. 2. εξηλωσα bis 3. Και επιστρεψω ... εμμεσω ... οπι η 4. οπι τη 6. Διοτι ει: αδυνατησει ... ενωπι. εμου 7. ανασωξω

σκηνώσω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔσονται ἔμοι εἰς λαὸν ἀγῶν ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. ⁹ τὰδε λέγει κύριος παντο- 9 κράτωρ Καπισοχέυσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκούοντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας τε-
 θεμελιώται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ἐκκοδόμηται. ¹⁰ διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς 10
 ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐκ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς βλάβειας· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. ¹¹ καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέ- 11
 ρας τὰς ἐμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου, λέγει κύ-
 ριος παντοκράτωρ, ¹² ἀλλ' ἢ δεῖξω εἰρήνην· ἡ ἀμπελος δώσει τὸν καρπὸν 12
 αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρό-
 σον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου τούτου ταῦτα πάντα. ¹³ καὶ ἔσται ὁν τρόπον ἥτε ἐν κατάρχῃ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ οἶκος 13
 Ἰουδα καὶ οἶκος Ἰσραὴλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσονται ἐν εὐλογίᾳ· θαρ-
 σεῖτε καὶ κατιοῦντε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. ¹⁴ διότι τὰδε λέγει κύριος παντο- 14
 κράτωρ Ὅν τρόπον διανοήσῃν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσει με τοὺς
 πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μετενόησα, ¹⁵ οὕτως παρα- 15
 τέταγμα καὶ διανένομημαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν
 Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν οἶκον Ἰουδα· θαρσεῖτε. ¹⁶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε· 16
 λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἀλήθειαν καὶ κρέμα εἰρη-
 νικὴν κρινάτε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν, ¹⁷ καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον 17
 αὐτοῦ μὴ λογιέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ὅρκον ψευδοῦ μὴ ἀγαπᾶτε·
 διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος 18
 κυρίου παντοκράτορος πρὸς με λέγων ¹⁹ Τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἡ- 19
 στεία ἡ τετράς καὶ νηστεία ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη καὶ νηστεία ἡ
 δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰουδα εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς
 ἀγαθὰς, καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.
²⁰ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐτι ἤξουσι λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες 20
 πόλεις πολλὰς, ²¹ καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πό- 21
 λιν, λέγοντες Πορεύσμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ
 πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος, πορεύσομαι ἀγῶν· ²² καὶ ἤξουσι λαοὶ πολ- 22
 λοὶ καὶ ἔσονται πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ἱερου-
 σαλήμ καὶ ἐξήλασάσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. ²³ τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ 23
 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσ-
 σῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες
 Ἱορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μετ' ὑμῶν ἐστίν.

IX.

Λήμμα λόγου κυρίου ἐν γῇ Σεδράχ καὶ Δαμασκού θυσία αὐτοῦ, διότι
 κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ. ² καὶ ἐν Ἡμαθ ἐν 2
 τοῖς ὄρεσι αὐτῆς Τύρος καὶ Σιδῶν, διότι ἐφρόνησαν σφόδρα· ³ καὶ ὠκοδό- 3
 μησε Τύρος ὀχυρώματα αὐτῇ, καὶ ἐψησάρισεν ἀργύριον ὥς χυτὸν, καὶ συνή-
 γαγε χρυσὸν ὥς πηλὸν ὀδῶν. ⁴ καὶ διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτούς, 4
 καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δυνάμιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται.

8. εμμεσω ... μοι ε. λ. καὶ ἐγώ 40. υπαρχει 42. γεννηματα ... του
 λαου μου παντα ταυτα 43. εθνεσιν οικος ιουδ. x. ο οικ. 46. οπι αληθειαν
 sec. ... κριμα δικαιον κρινετε 47. παντα ταυτα 49. καὶ εἰς ευφροσυνην
 21. εἰς πολιν μιαν ... ed. rom. παντοκρατορος. πορ. καγω. 22. καὶ του
 εξηλασεσθε 23. οτι θεος μετα σου εστιν IX. 4. σεδρακ 2. καὶ ημαθ
 3. **εαυτη 4. οπι καὶ prim. ... κληρονομήσει αυτην x. καταξει ε. 2. την
 δυν. αυτ.

- 5 ὅψεται Ἀσκαλὼν καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκάρων, ὅτι ἤσχυνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείται βασιλεὺς ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκαλὼν οὐ μὴ κατοικήσῃ. 6 καὶ κατοικήσουσιν ἄλλογενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἄλλοφύλων, 7 καὶ ἐξαρῶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν· καὶ ὑπολειφθήσονται καὶ οὗτοι τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ ἔσονται ὡς χιλιάρχους ἐν Ἰούδᾳ, καὶ Ἀκκάρων ὡς ὁ Ἰεβουσαῖος· 8 καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων, διότι νῦν ἑώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. 9 χαίρει σφόδρα θυγάτηρ Σιών, κήρυσσε θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐρ- Μι. 21, 5.
χεται σοι δίκαιος καὶ σῶζων, αὐτὸς πρῶτος καὶ ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ Jo. 12, 15.
πῶλον νέον. 10 καὶ ἐξολοθρεύσει ἄρματα ἐξ Ἐφραΐμ καὶ ἵππον ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξολοθρεύσεται τὸξον πολεμικόν, καὶ πληθὸς καὶ εἰρήνη ἐξ ἐνῶν. 11 καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης σου ἐξαπέστειλας δεσμούς σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος ὕδωρ. 12 καθήσονται ἐν θυρωμασί δεσμοὶ τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι. 13 διότι ἐνέτεινά σε Ἰούδα ἐμμανὲς τόξον, ἐπλησα τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιών ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ. 14 καὶ κύριος ἔσται ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι σαλπαιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. 15 κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπίζει αὐτούς· καὶ καταναλῶσουσιν αὐτούς, καὶ καταχώσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθους σφενδόνης, καὶ ἐκπύονται αὐτοὺς ὡς οἶνον, καὶ πλήθουσιν τὰς φιάλας ὡς θυσιαστήριον. 16 καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἅγιοι κυλινδοῦνται ἐπὶ γῆς αὐτοῦ. 17 ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι καλὸν αὐτοῦ, οἷτος νεανίσκος, καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους.

X.

Αἰτεῖσθε παρὰ κυρίου υἱὸν κατ' ὦραν, πρῶτον καὶ ὄψιμον· κύριος ἐποίησε φαντασίας, καὶ υἱὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς, ἐκαστὸν βοτάνην ἐν ἀγρῷ. 2 διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους, καὶ οἱ μάντιες ὀράσεις ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῇ ἐλάλουν, μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξηγ- 3 ράνθησαν ὡς πρόβατα, καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἱσως. 4 ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνει ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνούς ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπισκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον Ἰούδα, 5 καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. 6 καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπέβλεψε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔταξε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἀπ' αὐτοῦ 7 ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. 8 καὶ ἔσονται ὡς μαχητὰ πατοῦν- 9 τες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ, καὶ παρατάσσονται, διότι κύριος μετ' αὐτῶν· καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων. 10 καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ τὸν οἶκον Ἰωσήφ σώσω, καὶ κατοικίω αὐτούς, ὅτι ἠγάπησα αὐτούς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς· διότι ἐγὼ κύριος ὁ

5. ησχυνθ. απο της ελπίδος αυτής· x. απ. βασιλεια απο γαζης 7. τα βδελ. αυτου 8. αναστεμα ... εωρακα τοις 9. ο βασι. σου 10. εξολοθρευσει ... εξολοθρευθησεται 11. om σου prius ... τους δεσμ. σου 12. και θησονται εν οχυρωματι 13. εις τοξον ... επεγερω 14. και εσται κυριος ... πορευονται 15. υπερασπ. αυτων ... καταναλωσωσιν ... εκπιοντ. το αιμα αυτων ως οι. και πλ. ως φιαλας θυσιαστηριον 16. om ο θεος αυτων ... επι της γ. α. 17. καλον παρ αυτου X. 4. υετον παρα κυριου 2. οτι ουκ ην 3. και επισκεπτεται κυριος 4. x. εξ αυτ. επεβλ. x. εξ α. ετ. x. εξ α. το τοξ. ε. θυμω· εξ ... ελαυνων 5. κυριος παντοκρατωρ 6. ηγαπηκα ... και εσται ον τρ.

ἑδὲς αὐτῶν, καὶ ἐπακούσονται αὐτοῖς. ⁷ καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Ἑφραΐμ, ⁷ καὶ καρῆσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν ὀνῶν· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὀφνούνται καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. ⁸ σημανῶ αὐ- ⁸ τοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί. ⁹ καὶ σπερῶ αὐτούς ἐν λαοῖς, καὶ οἱ μακρὰν μνηστῆ- ⁹ ρονται μοι, ἐκθρέψουσι τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσιν. ¹⁰ καὶ ἐπιστρέψω ¹⁰ αὐτούς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξ Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτούς, καὶ εἰς τὴν Γαλααδίτιν καὶ εἰς τὸν Λίβανον εἰσέλθω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. ¹¹ καὶ διελεύσονται ἐν Θαλάσῃ στενῇ, καὶ πατάξουσιν ἐν ¹¹ Θαλάσῃ κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθῃ ποταμῶν, καὶ ἀφαιρε- ¹² θήσεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται. ¹² καὶ ¹³ κατισχύσω αὐτούς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυ- ¹⁴ λήσονται, λέγει κύριος.

XI.

Διάνοιξον ὁ Λίβανος τὰς θύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου. ² ὀλουξάτω πίτυς, διότι πέπτωκε κέδρος, ὅτι μεγάλως μεριστᾶνες ἔτα- ² λαιπώρησαν. ὀλούξατε δρυεὺς τῆς Βασανίτιδος, ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὶς ὁ σύμφυτος. ³ φωνῇ θρηνηούτων ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλοσύνη ³ αὐτῶν· φωνῇ ὀρνομένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκε τὸ φρύαγμα τοῦ Ἰορ- ⁴ δάνου. ⁴ τότε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς, ⁵ ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ⁵ ἔλεγον Εὐλογητὸς κύριος, καὶ πεπλουτήκαμεν· καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ⁶ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. ⁶ διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοί- ⁷ κούντας τὴν γῆν, λέγει κύριος· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους, ⁸ ἕκαστον εἰς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατα- ⁹ κόψουσι τὴν γῆν, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ⁷ καὶ ποιμανῶ τὰ ⁷ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν Χαναναίτιν· καὶ λήψομαι ἑμαυτῷ δύο βάρδους, ⁸ τὴν μὲν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχολίσμα, καὶ ποι- ⁹ मानῶ τὰ πρόβατα. ⁸ καὶ ἔξαρώ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἐνί, καὶ βαρυ- ⁹ θήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπαρύνοντο ἐπ' ¹⁰ ἐμέ. ⁹ καὶ εἶπα Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς· τὸ ἀποδνησκον ἀποδνησκέτω, καὶ τὸ ἐκ- ¹⁰ λέειον ἐκλίπεται, καὶ τὰ κατάλοιπα κατεσδιέτωσαν ἕκαστος τὰς σόρκας τοῦ ¹¹ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ λήψομαι τὴν βάρδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀπορρίψω ¹¹ αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου ἣν διεβέβηκεν πρὸς πάντας τοὺς ¹² λαούς. ¹¹ καὶ διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γνώσονται οἱ Χα- ¹² ναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενά μοι διότι λόγος κυρίου ἐστὶ. ¹² καὶ ἐρῶ ¹³ πρὸς αὐτούς Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστὶ, δοτε τὸν μισθόν μου ἢ ἀπέιπασθε· ¹³ καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. ¹³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ¹⁴ 15. ¹⁴ Κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ¹⁵ Μι. 27. ἐδοκιμάσθη ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον ¹⁶ 9. 10. αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. ¹⁴ καὶ ἀπέβριψα τὴν βάρδον ¹⁵ τὴν δευτέραν, τὸ σχολίσμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχεσιν ἀνὰ μέσον ¹⁶ Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐτι λάβε σεαυτῷ ¹⁷ 15 σκευὴ ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου. ¹⁶ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ ¹⁸ 16

7. οφεται κ. ευφρανθησεται ... αυτων η καρδια 8. * οτι διوتي λυτρ. αυτους, ** add ante και ειςδεξ. α. 9. αυτ. εν αλληλοις ... και εκθρεψ. 14. ξηρανθησονται XI. 6. κυριος παντοκρατωρ ... εξελουμαι 7. χανανι- τιν ... ληψομαι ... την μιαν 9. εκλειπετω 10. ληψομαι 11. διασκε- δασθησονται ... οτι μοι 12. δοτε στησαντες τον 13. και σκεψαι αυτο ει ... εις οικον 14. διασχ. την διαθηκην μου ανα ... του ισραηλ 15. σκευος ποιμαινος απειρου ποιμαινικα

τὴν γῆν, τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται, καὶ τὸ ἐσκορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ, καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰόσῃται, καὶ τὸ ὀλόκληρον οὐ μὴ κατευ-
 17 ἔστρέψει. ¹⁷ Ὡς οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια, καταλειποῦτες τὰ πρόβατα·
 μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ·
 ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραίνεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ
 ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται.

XII.

Ἀἴψα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἔκτεινών οὐρανόν,
 2 καὶ θεμελιῶν γῆν, καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ. ² Ἴδού ἐγὼ τί-
 ζημι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς πρόβυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύλωτα, καὶ
 3 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ. ³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἁλθον καταπατούμενον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι·
 4 πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίξων ἐμπαίζεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ’
 αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντο-
 κράτωρ, πατάξω πάντα ἔθνη ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παρα-
 5 φρονήσει, ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον Ἰούδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πάντας
 6 τοὺς ἔθνη τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. ⁶ καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλιάρχοι
 Ἰούδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὐρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
 7 σαλὴμ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. ⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι
 τοὺς χιλιάρχους Ἰούδα ὡς θαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν
 8 καλᾷ, καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς
 κυκλόθεν, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ ἔτι καὶ ⁸ ἑαυτὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁹ καὶ
 σὺ κύριος ἐν κυρίῳ σκηνώματα Ἰούδα καθὼς ἀπ’ ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνῃται
 9 καύχημα οἴκου Δαυὶδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικοῦντων Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῷ
 10 Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπεί κύριος ὑπὲρ τῶν κατοι-
 κούντων Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 ὡς Δαυὶδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐ-
 11 τῶν. ¹¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆραί πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐρχό-
 12 μενα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ¹² καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοι-
 κούντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ· καὶ ἐπιβλήσονται πρὸς ¹² Jo. 19,
 13 με ἀνδ’ ὧν κατωρχήσαντο, καὶ κόψονται ἐπ’ αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ’ ἀγα- ³⁷ ap. i, 7.
 14 πητῷ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνῃ ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ. ¹⁴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς κοπετὸς ῥοῶνος ἐν
 15 πεδίῳ ἐκκοπτομένου, ¹⁵ καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλὰς· φυλὴ οἴκου
 Δαυὶδ καὶ ¹⁵ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αἰσῶν καὶ ¹⁵ ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Νάθαν
 16 καὶ ¹⁶ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ¹⁶ ἑαυτάς· ¹⁶ φυλὴ οἴκου Λευὶ καὶ
 17 ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ¹⁷ ἑαυτάς· ¹⁷ πασαι αἱ ὑπολειμμέναι φυλαί,
 18 φυλὴ καὶ ¹⁸ ἑαυτὴν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ¹⁸ ἑαυτάς.

16. το διεσκορπισμενον ... εκτριψει 17. και οι καταλειποτες ... ο
 οφθ. αυτ. ο δεξ. XII. 1. πνευμα αυτου εν 2. και εσται περ. 6. om
 in fine εν ιερουσαλημ 7. και δωσει κυριος ... επαρξεις ... ιουδαν 8. ως
 οικος δαυιδ omissis ο δε οικ. δαυιδ 9. του εξαραι ... επερχομενα 10.
 επ αυτους κοπετον ως επ αγαπητον ... om τω 12. post φυλας φυλας add
 φυλη φυλη καδ εαυτην· και αι γυναικες αυτων καδ εαυτας ... pro δαυιδ
 habuisse vdlr ναθαν 13. λευι 14. πασαι αι υπολειμμεναι φυλαι
 αι υπολελ.

XIII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος τῷ οἴκῳ Δαυὶδ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν καὶ εἰς τὸν χωρισμόν ² καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος Σαβαώθ, ἐξολοθρεύσω τὰ δνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔτι αὐτῶν ἔσται μελέα· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρώ ἀπὸ τῆς γῆς. ³ καὶ ἔσται ἐάν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ ἔρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῇ ἐλάλησας ἐπ' δνόματι κυρίου· καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οἱ γεννήσαντες αὐτόν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. ⁴ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατασχυνθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέβριν τριχίνην ἀντ' ὧν ἐψεύσαντο. ⁵ καὶ ἔρεῖ Οὐκ εἰμι προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέ με ἐκ νεότητός μου. ⁶ καὶ ἔρω πρὸς αὐτόν Τί αἰ 6 πληγαὶ αὐταὶ ἀνά μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἔρεῖ Ἄς ἐπλήγῃ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου. ⁷ ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπὶ ἄνδρα 7 πολίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς μικροὺς. ⁸ καὶ ἔσται ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη αὐτῆς ἐξολοθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ. ⁹ καὶ διδάξω τὸ τρίτον διὰ πυρός, καὶ πυρώσω αὐτοὺς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσόν· αὐτοὺς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, κἀγὼ ἐπακούσομαι αὐτῶν, καὶ ἔρω Λαός μου οὗτός ἐστι, καὶ αὐτοὶ ἔρεῖ Κύριος ὁ Θεός μου.

XIV.

Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται κυρίου, καὶ διαμερισθήσονται τὰ σκυλά σου ἐν σοί. ² καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἀλώσεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγῇσονται αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολοθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. ³ καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ παρατάξεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις, καὶ ὡς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. ⁴ καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἑλαιῶν τὸ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἑλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν, χάος μέγα σφόδρα· καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν βορρᾶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς νότον. ⁵ καὶ φραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἐγκολλήσεται φάραγξ ὀρέων ἕως Ἰασόδ, καὶ ἐμφραχθήσεται καὶ ὡς ἐνεφράγη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ, ἐν ἡμέραις Ὄζιον βασιλέως Ἰουδᾶ· καὶ ἦξει κύριος ὁ Θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψύχη καὶ πάγος ⁷ ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα 7

XIII. 1. ἐν τῷ οἴκῳ ... ραντισμον pro χωρισμον 2. om σαβαώθ ... ἐξολοθρεύσω ... ἐσται αὐτῶν 3. ante ou ζήση add ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν ... ἐν ὀνόματι 5. ab ἄνθρωπος ad ἀνθρώπος transilit 6. τον ἀγαπητόν μου 7. ἐπὶ τον ποιμένα μου x. ἐπ ἀνδρα πολ. αὐτου ... πατάξον τον ποιμένα· καὶ διασκορπισθήσονται τα πρ. τῆς ποιμνῆς 8. ποιμένας pro μικροὺς 8. καὶ ἐσται· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος ... ἐξολοθρευθήσεται 9. καὶ ἐγὼ ἐπακ. XIV. 1. του κυρίου 2. ἐξολοθρευθῶσιν 3. καὶ ὡς ἡμέραι 4. ab ἑλαιῶν ad ἐλαιῶν transilit ... ἀνατολάς, καὶ το ἥμισυ αὐτου πρὸς θάλασσαν ... πρὸς βορραν 5. καὶ ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρειῶν μου ... ὀρειῶν ἕως ἀσσηλ ... oim καὶ ἐμφραχθήσεται ... του σεισμοῦ 6. oim καὶ ἐσται ab initio ... ψυχῆς 7. ἐσται μία ἡμέρα

ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἐσπέραν ἔσται
 8 φῶς. ⁸ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ἱερουσαλήμ, τὸ ἥμισυ
 αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν
 9 τὴν ἐσχάτην, καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. ⁹ καὶ ἔσται κύριος εἰς
 βασιλεῖα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἰς, καὶ τὸ
 10 ὄνομα αὐτοῦ ἐν, ¹⁰ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ Γαβὲ ἕως
 Βενιαμὴν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν
 11 καὶ ἕως τοῦ πύργου Ἀναμεθλ, ἕως τῶν ἀποληνίων τοῦ βασιλέως ¹¹ κατοική-
 σουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀνάστημα οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ κατοικήσει Ἱερουσαλὴμ πε-
 12 ποιῶτως. ¹² καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις ἣν κάψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς
 ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· τακθήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἐστηκόντων
 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν θύησονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐ-
 13 τῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακθήσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. ¹³ καὶ ἔσται ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου μεγάλη ἐπ' αὐτοῦ· καὶ ἐπιλήψονται ἔκ-
 14 στος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακθήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς
 τὴν χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ Ἰούδας παρατάσσεται ἐν Ἱερουσαλήμ,
 καὶ συνάξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλῶν, χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ
 15 ἱματισμὸν εἰς πληθὺς σφόδρα. ¹⁵ καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις τῶν ἱππῶν καὶ
 τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν
 16 ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις, κατὰ τὴν πτώσιν ταύτην. ¹⁶ καὶ ἔσται
 ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἔθνων τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ἱερουσα-
 17 λήμ, καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παν-
 18 τοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ¹⁸ καὶ ἔσται ὅσοι
 ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ προσ-
 19 κυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ οὗτοι ἐκείνους προστεῖνθαι.
 20 ¹⁹ ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ μηδὲ ἑλθῇ, καὶ ἐπὶ τούτους ἔσται ἡ
 πτώσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι
 21 τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. ²⁰ αὕτη ἔσται ἡ ἀμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἀμαρ-
 τία πάντων τῶν ἔθνων, ὅς ἂν μὴ ἀναβῇ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπη-
 22 γίας. ²¹ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ
 κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἔσονται οἱ λέβητες ἐν τῷ ὄλκῳ κυρίου ὡς φιάλαι
 23 πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου· ²² καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ
 ἐν τῷ Ἰούδᾳ ἅγιος τῷ κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἤξουσιν πάντες οἱ θυσιάζον-
 24 τες καὶ λήψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπιθήσουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται Χανα-
 ναῖος ἔτι ἐν τῷ ὄλκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

7. νύξ, πρὸς 8. αερεῖ 40. κυκλῶν ... γαββὲ ... βενιαμὴν ἕως τῆς
 πύλης τῆς ... καὶ ἕως τῶν υποληνίων 44. κατοικοῦσιν ε. α. καὶ οὐκ ἔσται
 α. ἐτι 42. post ἐστηκόντων add αὐτῶν ... ἀπο τῶν ὀπῶν 43. ἐπ αὐτοὺς
 μεγάλη ... ἐπιλήμψεται ... συμπλακθήσεται ... πρὸς χεῖρα 44. καὶ ο ἰου-
 δας 45. om καὶ ab initio 46. όσοι αν καταλημφθῶσιν ... ἐορτάζειν
 47. ἀναβῶσιν ἐκεῖ 48. ἐλθῇ ἐκεῖ, ἐπὶ τούτοις ἔσται ... ἡν κυριος πατάξει
 κυριος (sic) ... ὅσα εαν 49. αὕτη ἐστὶν ... ὅσα εαν μὴ α. του εορτ. 20.
 οἱ λεβ. οἱ εν 24. ἅγιον ... λημψονται ... χαναν. ουκετι

Subscriptio: ζαχαρίας ια

Μ Α Λ Α Χ Ι Α Σ.

I.

Αἴψα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν. ² ἡγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος· καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι ἡγάπησας ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφός ἦν Ἡσαὺ τοῦ Ἰακώβ, λέγει κύριος, καὶ ἡγάπησα τὸν Ἰακώβ, ³ τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα, καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ εἰς ἀφανισμόν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δώματα ἐρήμου; ⁴ διότι ἐρεῖ Ἡ Ἰδοιμαία κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐρήμους. τότε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ οἰκοδομήσουσι, καὶ ἐγὼ καταστρέψω· καὶ ἐπακληθήσεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας, καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέτακται κύριος ὥς αἰῶνος. ⁵ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄφονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε· Ἐμεγαλύνθη κύριος ὑπεράνω τῶν ὀρίων τοῦ Ἰσραὴλ. ⁶ οὐδὲ δοξάζει πατέρα, καὶ δοῦλος τὸν κύριον ἑαυτοῦ. καὶ εἰ πατήρ ἐμὶ ἐγώ, ποῦ ἔστιν ἡ δόξα μου; καὶ εἰ κύριός ἐμὶ ἐγώ, ποῦ ἔστιν ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ. ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φανύμενοι τὸ ὄνομά μου, καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι ἐφανύλασμεν τὸ ὄνομά σου; ⁷ προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἡλισγημένους, καὶ εἶπατε· Ἐν τίνι ἡλισγήσαμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεζα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδενώσατε. ⁸ διότι ἂν προσεγάγητε τυφλὸν εἰς θυσίαν, οὐ κακόν; καὶ ἂν προσεγάγητε χωλὸν ἢ ἄρρωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεται σε, εἰ λήφεται πρόσωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ καὶ νῦν ἐξελάσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήσῃτε αὐτοῦ· ἐν χειρὶ ὑμῶν γέγονε ταῦτα· εἰ λήψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁰ διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ ἀναψεται τὸ θυσιαστήριόν μου ὡρεάν· οὐκ ἔστι μου θάλημα ἐν ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. ¹¹ διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ ὥς δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμῆμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθάρᾳ· διότι μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹² ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεζα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶ, καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδενῶνται βρώματα αὐτοῦ. ¹³ καὶ εἶπατε Ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστί, καὶ ἐξεφύσησα αὐτά, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἰσφέρετε ἁρπάγματα καὶ τὰ χυλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα· καὶ ἂν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁴ καὶ ἐπακτάρατος ὢς ἦν δυνατός, καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν, καὶ εὐχῇ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγὼ ἐμὶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσι.

II.

Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς. ² ἂν μὴ ἀκούσητε, καὶ ἂν μὴ θῇσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου,

Inscriptio: μαλαχίας β

I. 3. εἰς δοματια 4. τας ηρημωμενας 6. τον κυρ. αυτου 7. τα επιτιθ. βρωματα εξουδενωμενα 8. εἰς θυσιας 8. εἰς θυσιας ... δη αυτο τω ... προσδεξ. αυτο, εἰ λημψεται 9. λημψομαι 10. θελ. επ υμιν 11. ηλιου εως ... θυμ. προσαγαγετε επι τω 12. εξουδενωνται 13. *εισφερετε ... τα αρπαγματα ... om την 14. υπηρχεν αυτω εν τω ποιμνιω αρσεν ... μεγας βασιλευς II. 2. υπακουσητε

λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν, καὶ ἐπι-
καταράσσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ καταράσσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω
τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν
3 καρδίαν ὑμῶν. ³ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὥμον, καὶ σκορπίω ἐνυστρον ἐπὶ
τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἐνυστρον εορτῶν ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύ-
την, τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Δευίτας, λέγει κύριος παντοκρά-
5 τωρ. ⁵ ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης, καὶ ἔδωκα
αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαι με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι
6 αὐτόν. ⁶ νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὗρεται
ἐν χεῖρεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ κατεσύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ, καὶ πολ-
7 λούς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας. ⁷ ὅτι χεῖλη ἱερῶς φυλάσσεται γνώσιν, καὶ νό-
μος ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορος
8 ἐστίν. ⁸ ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνετε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἡσθένησάτε πολλοὺς ἐν νόμῳ,
9 διεφθέρατε τὴν διαθήκην τοῦ Δευί, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁹ ἀγὰρ δέ-
δωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους καὶ ἀπερρώμμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀνθ'
ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδοὺς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν
10 νόμῳ. ¹⁰ οὐχὶ πατήρ εἰς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ θεὸς εἰς ἐκτίσιν ὑμᾶς; τί ὅτι
ἐγκατελείπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλώσαι τὴν διαθήκην τῶν
11 πατέρων ὑμῶν; ¹¹ ἐγκατελείψθη Ἰούδας, καὶ βδελύγμα ἐγένετο ἐν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, διότι ἐβεβήλωσεν Ἰούδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν
12 οἷς ἡγάπησε, καὶ ἐπειθίδευσεν εἰς θεοὺς ἄλλοτρίους. ¹² ἐξολοθρεύσει κύριος
τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων
13 Ἰακώβ καὶ ἐκ παραγοντῶν θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. ¹³ καὶ ταῦτα
ἃ ἐμίσουν ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἣ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ
14 τῶν χειρῶν ὑμῶν; ¹⁴ καὶ εἶπατε Ἐνεκεν τίνος; ὅτι κύριος διεμαρτύρατο
ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου, ἣν ἐγκατέλειπες, καὶ
15 αὐτὴ κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου. ¹⁵ καὶ οὐ καλὸν ἐποίησες; καὶ
ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ. καὶ εἶπατε Τί ἄλλο ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός;
καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκατα-
16 λήψης. ¹⁶ ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ,
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνδυμήματά σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ
17 φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλήψῃτε, ¹⁷ οἱ παροξύναν-
τες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἶπατε Ἐν τίνι παροξύνουμεν αὐτόν;
ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Πᾶς ποιῶν πονηρόν, καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς
αὐτοὺς εὐδόκησε· καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης;

III.

¹ Ἰδοὺ ἐξαποστελλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου Μι. 11, μου, καὶ ἐξαίφνης ἦξει εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ¹⁰ ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἐρχεται, λέγει κύριος παντοκρά· ¹¹ i.c. 7, 27.

3. ενυστρον. εορτης υμ., κ. ληψομαι υμ. επι το 4. διοτι εγω κυριος 5. του ονοματος 8. πολλους ησθενησατε ... και διεφθερα ... λειπει 9. και εγω ... αλλ 10. ουχι θεος εις εκτ. υμ. ουχι πατ. εις π. υμων ... εγκατελειπετε 12. εξολοθρευσει ... παραγοντων ... ομι τω 14. ενεκα ... ο κυριος sime οτι ... εγκατελειπες 15. ουκαλλος pro ου καλον ... υπολειμμα ... εγκαταλειψης 16. αλλ εαν ... κυρ. ο 3. ο παντοκρατωρ θεος ισραηλ ... εγκαταλειπεται 17. οι παροξυνοντες ... παροξυνουμεν (item eu. rom. sed calamo corr. ω) ... ομι αυτον III. 1. Ἰδοὺ ἐγὼ ... ναὸν αὐτοῦ

τωρ. ² και τις ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τις ὑποστήσεται ἐν τῇ ²
 δπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου καὶ ὡς ποτα
 πλυνόντων. ³ καθιεῖται χωνεύων καὶ καθαρῶν ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ ³
 χρυσόν, καὶ καθαρῶν τοὺς υἱοὺς Λευὶ καὶ χειεῖ αὐτοὺς ὥσπερ τὸ χρυσόν
 καὶ τὸ ἀργύριον· καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες ὕψισαν ἐν δικαιοσύνῃ,
⁴ καὶ ἀρέσει τῷ κυρίῳ ὕψισα Ἰουδα καὶ Ἱερουσαλὴμ καθῶς αἱ ἡμέραι τοῦ ⁴
 αἰῶνος καὶ καθῶς τὰ ἔτη τὰ ἐμπροσθεν. ⁵ καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει, ⁵
 καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχύς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ
 ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας
 μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλλίζοντας
 ὀρφανούς καὶ τοὺς ἐκκαλίνοντας κρίσειν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους
 με, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁶ διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἤλ- ⁶
 λώσῃμαι. ⁷ καὶ ὑμεῖς οἱ υἱοὶ Ἰακώβ οὐκ ἀπέχεσθε ἀπὸ τῶν ἀδυνατῶν τῶν πα- ⁷
 τέρων ὑμῶν, ἐξεκλίνετε νόμμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρὸς ⁸
 μέ, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ εἴπατε
 Ἐν τίνι ἐπιστρέψομεν; ⁸ μή τι πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς πτερνί- ⁸
 ζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπερνίσασμέν σε; ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρ- ⁹
 χαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσίν· ⁹ καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς ⁹
 πτερνίζετε. τὸ τέλος συνετελέσθη, ¹⁰ καὶ εἰσγενέκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς ¹⁰
 τοὺς θησαυρούς, καὶ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἐπιστρέψατε
 δὴ ἐν τούτῳ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταβ- ¹¹
 ράκτας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκχεῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἕως τοῦ ἰκανωθῆναι· ¹¹
¹² καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν, καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρπὸν ¹²
 τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγει κύριος ¹³
 παντοκράτωρ. ¹³ καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, διότι ἔσεσθε ὑμεῖς ¹³
 γῇ βελητῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ¹⁴ ἐβαρύνετε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, ¹⁴
 λέγει κύριος, καὶ εἴπατε Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; ¹⁵ εἴπατε Μάρταιος ¹⁵
 ὁ δουλεύων σεῶ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ ¹⁶
 διότι ἐπορεύθημεν ἐκείτοι πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος; ¹⁵ καὶ νῦν ¹⁵
 ἡμεῖς μακαρίζομεν ἄλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα, ¹⁶
 καὶ ἀντέστησαν τῷ σεῶ καὶ ἐσώθησαν. ¹⁶ ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι ¹⁶
 τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ προσέσχε κύριος καὶ εἰς- ¹⁷
 κούσε, καὶ ἔγραψε βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν ¹⁷
 κύριον καὶ εὐλαβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἔσονται μοι, λέγει κύριος ¹⁷
 παντοκράτωρ, εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἰρετιῶ αὐτοὺς ¹⁸
 ὃν τρόπον αἰρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτοῦ. ¹⁸ καὶ ¹⁸
 ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος σεῶ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος.

IV.

Διότι ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος, καὶ φλέξει (3, 19) ¹
 αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα κα-
 λάμη, καὶ ἀνάνει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ,

2. καὶ τις προ ἢ τις 3. καὶ καθιεῖται ... καὶ χει αὐτ. ὡς το ἀργυρ.
 x. ὡσπερ το χρυσ. 5. προσάξω υμᾶς 6. οἱ καὶ 7. οἱ οἱ ... ἀπασχέσθε
 ... ἐπιστραφήτε ... ἐπιστρεψώμεν 8. εἰ προ μὴ τι ... καὶ εἴπατε Ἐν τ.
 ἐπερνίσασμεν σε 10. ἐκφορεῖα ... καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐσται ἡ διαρκ.
 αὐτοῦ ... καταρακτας ... υμῖν τ. εὐλ. μου 11. υμῖν τὴν βρῶσιν ... δια-
 φθέρω ... ἀσθενήσει ἡ ἀμπ. υμῶν ἡ ἐν ἀγρῷ 12. *οἱ καὶ 13. αὐτοῦ,
 διότι 14. οἱ πάντες ... ἀνομα, ἀντέστησαν σεῶ 16. ἐλαλήσαν 18. ἀδι-
 κού προ ἀνομού ... τῷ σεῶ IV. 1. ἡμέρα κυρίου

- 2 ⁽²⁰⁾ καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. ³ καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν
τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἑσθίει ἐν ταῖς πτέρυ-
ξιν αὐτοῦ· καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς βοσκήματα ἐκ δεσμῶν ἀνεί-
3 ⁽²¹⁾ μένα. ⁴ καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν
4 ⁽²²⁾ ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἔγω ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ⁵ καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεοβίτην πρὶν ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου
5 ⁽²³⁾ τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ⁶ ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν· ¹⁷ I.c. 1.
καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἐλθῶ καὶ πατάξω τὴν· ¹¹ Mt. 11.
6 ⁽²⁴⁾ γῆν ἄρδην. ⁶ μνησθήτη νόμου Μωσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετείλάμην· ¹² 17, 11.
αὐτῷ ἐν Χωρὴθ πρὸς πάντα τὸν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ δικαιώματα.

2. πτερυξιν αυτων ... σκιρσατε (σκιρτησατε?) 3. καταπατησατε 4.
αποστελλω ... ελθειν ημεραν 6. μωυση

Subscriptio: προφητης· αγγελος· μαλαχιας ιβ

I.

24 προσέχοντες. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ δεσπότης Σαβαώθ Οὐαὶ οἱ ἰσχυόντες Ἰσραὴλ· οὐ παύσεται γὰρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, καὶ
 25 κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. ²⁵ καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ
 πυρώσω εἰς καθαρὸν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω, καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνό-
 26 μους ἀπὸ σοῦ. ²⁶ καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτὰς σου ὡς τὸ πρότερον, καὶ τοὺς
 συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιο-
 27 σύνης, μητρόπολις πιστῇ Σιών. ²⁷ μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλω-
 28 σία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης. ²⁸ καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ
 29 ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται. ²⁹ διότι
 ἀισχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδῶλων αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἡσχύνθησαν
 30 ἐπὶ τοῖς κήποις ἃ ἐπιδύμησαν. ³⁰ ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα
 31 φύλλα, καὶ ὡς παρὰδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων. ³¹ καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς
 καλὰμη σπιπνύου, καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπανιτῆρες, καὶ κατακαυνθήσονται
 οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

II.

Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς περὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ
 2 περὶ Ἱερουσαλήμ. ² ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὅρος κυ-
 ρίου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἀκρου τῶν ὀρέων, καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω
 3 τῶν βουνῶν, καὶ ἤξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη. ³ καὶ πορεύσονται ἔθνη
 πολλὰ καὶ ἐροῦσι Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον
 4 τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν
 αὐτῇ. ⁴ ἐκ γὰρ Σιών ἐξελεύσεται νόμος, καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ. ⁵ καὶ
 κρίνει ἀνὰ μέσον τῶν ἔθνων, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πολλόν· καὶ συγκόψουσι τὰς
 5 μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἀροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ λή-
 6 ψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν. ⁶ καὶ νῦν,
 ὁ οἶκος Ἰακώβ, δεῦτε πορευθώμεν τῷ φωτὶ κυρίου. ⁷ ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν
 αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐ-
 7 τῶν κληρονομιῶν, ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη
 8 αὐτοῖς. ⁸ ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, καὶ οὐκ ἦν
 ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἱππῶν, καὶ οὐκ ἦν ἀρι-
 9 θμὸς τῶν ἀρμάτων αὐτῶν. ⁹ καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων
 10 τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἱ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν. ¹⁰ καὶ
 ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ ἀνῆσώ αὐτούς. ¹¹ καὶ
 νῦν εἰσελθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἁγίου.
 11 τὴν γῆν. ¹¹ οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ
 12 ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
 13 νῦν, καὶ ἐπὶ πάντα τὴν γῆν καὶ μετεώρον, καὶ ταπεινωθήσονται, ¹⁴ καὶ ἐπὶ
 14 πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
 15 16 ¹⁵ καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλόν, ¹⁶ καὶ ἐπὶ πᾶν
 17 πλοῖον θαλάσσης, καὶ ἐπὶ πᾶσαν θῆαν πλοίων κάλλους. ¹⁷ καὶ ταπεινωθή-
 σεται πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πεσεῖται ὕβρις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται

24. ο δεσποτ. κυριος ... ισχ. ιερουσαλημ 25. πυρωσω σε ... in f. add
 και παντας υπερηφανους ταπεινωσω 26. δικαιωσιν 28. εγκαταλειπον-
 τες 29. καταισχυνησονται επι τοις ιδωλοις ... και επαισχυνησονται επι
 τ. κ. αυτων α 31. σπινθηρες πυρος 11. 4. ο γενομο. παρα κυριου 2. το
 ορ. του κυριου ... επ ακρων 3. Δευτε αναβωμεν ε. τ. ο. του κυριου 4.
 ελεγξει ... λημψεται ετι 5. του ιακωβ 8. η γη αυτων 10. εισελθατε
 14. ομι υψηλον prius 17. πεσειτε υφος ανθρωπων

κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹⁸ καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν, ¹⁹ εἰσενέγκαντες εἰς τὰ στήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμάς τῶν πετρῶν καὶ ¹⁹ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. ²⁰ τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ²⁰ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίαι, ²¹ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς ²¹ τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμάς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

III.

Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαώθ ἀφελεῖ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν, ἰσχύον ἄρτου καὶ ἰσχύον ὕδατος, ² γίγαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον ³ καὶ πεντηκόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατὴν. ⁴ καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἀρχόντας αὐτῶν, καὶ ἐμπαῖξται κυριεύουσιν αὐτῶν. ⁵ καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· προκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτερον, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἐντιμον. ⁶ ὅτι ἐπιληψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λέγων ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς γενοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω. ⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐρεῖ Οὐκ ἔσομαι σου ἀρχηγός· ⁷ οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγός τοῦ λαοῦ τούτου. ⁸ ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλὴμ καὶ ἡ Ἰουδαία συμπεπτώκει, καὶ αἱ ⁸ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες· διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, ⁹ καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντίστη αὐτοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδόμων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβουλεύονται βουλὴν πονηρὰν κατὰ ἑαυτῶν, ¹⁰ εἰπόντες Διήσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχευτος ἡμῖν ἐστὶ· τολύμν τὰ γεννήματα τῶν ἔργων αὐτῶν φάγονται. ¹¹ οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβῆσεται αὐτῷ. ¹² λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς, καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν. λαός μου, οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλυνῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν. ¹³ ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος, καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁴ αὐτὸς κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ ἡ ἀρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; ¹⁵ τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου, καὶ τὸ πρόσωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε; ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος Ἄνθ' ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιών, καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῶ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσαι, ¹⁷ καὶ τακεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιών. ¹⁸ καὶ κύριος ἀνακαλύψει τὸ στήμα αὐτῶν ¹⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσμοὺς καὶ τοὺς μνηλόκους, ¹⁹ καὶ τὸ κάσμημα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν, ²⁰ καὶ ¹⁹ τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης, καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὰ ἐμπλόκιον καὶ τοὺς δακτυλοὺς καὶ τὰ περιδέξια καὶ τὰ ἐνώτια, ²¹ καὶ τὰ ²¹

20. om γὰρ ... ἐποίησεν III. 4. ἀπο τῆς ἰουδ. καὶ ἀπο ἱερ. 5. προσ-
κοῦφι 6. ἐπιληψεται ... ἡμῶν γενου 7. ερεῖ ἐν τῇ ἡμ. εκ. 9. οτι βε-
βουλεύονται ... ed. rom. πονηραν, κατ' 10. εἰπαντες ... γεννηματα 12. τὴν
τρίβον 16. καὶ νεύμασιν ... πορῖα 17. ἀποκαλύψει 18. τοῦ ματ. αὐτ.
καὶ τοὺς κοσμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἐμπλ. 20. τ. δοξ. αὐτῶν ... καὶ τὰ πε-
ριδεξ. x. τοὺς δακτυλ.

22 περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα, ²² καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν
 23 καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικά, ²³ καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ κόκκινα,
 καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυσφασμένα, καὶ θέριστρα κα-
 24 τάκλιτα. ²⁴ καὶ ἔσται ἀντὶ ὁσμῆς ἡδέας κοινορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ
 ζώσῃ, καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσοῦ φαλάκρωμα ἔξεις διὰ
 τὰ ἔργα σου, καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώσῃ σάκκον.
 25 ²⁵ καὶ ὁ υἱός σου ὁ ἀλλήστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρα πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχύοντες
 26 ὑμῶν μαχαίρα πεσοῦνται καὶ ταπεινωθήσονται. ²⁶ καὶ πενήθουσιν αἱ ὕψηαι
 τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ καταλειφθήσῃ μόνῃ καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.

IV.

Καὶ ἐπιλήφονται ἐπὶ τὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον
 ἡμῶν φαγόμεθα, καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν
 2 κεκλησώ ἐφ' ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὄνειδισμὸν ἡμῶν. ² τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπι-
 λάμψῃ ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψώσαι καὶ δοῦναι
 3 τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιών καὶ τὸ κα-
 ταλειφθὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν
 4 ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁴ ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων
 Σιών, καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαρίει ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ
 5 πνεύματι καύσεως. ⁵ καὶ ἦξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους Σιών καὶ πάντα
 τὰ περικύκλω αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας, καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτὸς πυ-
 6 ρὸς καιομένου νυκτός, καὶ πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται. ⁶ καὶ ἔσται εἰς
 σκίαν ἀπὸ καύματος, καὶ ἐν σκέπῃ καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὕετος.

V.

¹ Ἄσω δὴ τῷ ἡγαπημένῳ ἄσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελώνι μου.
 2 ἀμπελὼν ἐγενήσῃ τῷ ἡγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πλίνι. ² καὶ φραγμὸν ² Mc.
 περιέστηκα καὶ ἐχαράκωσα, καὶ ἐφύτευσα ἀμπελὸν Σωρήκ, καὶ ὠκοδόμησα ^{12, 1.}
 πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὠρυξα ἐν αὐτῷ, καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆ-
 3σαι σταφυλήν, καὶ ἐποίησεν ἀκάνθιας. ³ καὶ νῦν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα, κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός
 4 μου. ⁴ τί ποιήσω ἐτι τοῦ ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτό; διότι ἔμεινα
 5 τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησε δὲ ἀκάνθιας. ⁵ νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐγὼ
 ποιήσω τῷ ἀμπελώνι μου. ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρπα-
 6 γήν, καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα. ⁶ καὶ ἀνήσω
 τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, καὶ ἀναβήσονται εἰς
 αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθαι. καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι
 7 εἰς αὐτὸν ὑετόν. ⁷ ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυρίου Σαβαώθ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
 ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτον ἡγαπημένον. ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσις, ἐποίησε
 8 πρὸς ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγὴν. ⁸ οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν
 πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησθὸν ἀφελῶνται
 9 τί μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹ ἡκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σα-
 βαώθ ταῦτα. ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκαὶ πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι
 10 καὶ καλαί, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. ¹⁰ οὐ γὰρ ἐργῶνται
 δέκα ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἐν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἕξ ποιήσει

23. καὶ τὰ κοκκίνα ... σὺν χρυσίῳ 24. ὁσμῆς ἰδίας IV. 4. ἐπι-
 ληφονται 2. λαμψέει 4. οἱ καὶ πνευμ. καύσεως 5. κ. ὡς φωτός ...
 νυκτός παση τ. δ. κυρίῳ πασθήσεται (sic) 6. οἱ ἀπο sec. V. 4. οἱ
 μου prius 3. σωρήκ ... σταφυλήν, ἐποίησεν δε 3. ἄνθρωπος τοῦ ἰουδα
 καὶ οἱ ἐνοικ. ἐν ἱερ. 5. οἱ ἐγὼ ... διαρπαγὴν pro καταπάτημα 6. κ. οὐ
 μὴ τμηθῇ ... ἀναβήσεται ... ἀκανθὰ 7. τοῦ ἱερ. ἐστίν 9. οἱ ἐν αὐταῖς

μέτρα τρία. ¹¹ οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρῶν καὶ τὸ σίκερα διώκοντες, οἱ μέ- 11
νοντες τὸ ὄψε· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. ¹² μετὰ γὰρ κιβάρας καὶ ψαλ- 12
τηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσι, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ
ἐμβλέπουσι, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσι. ¹³ τοῖνυν αἰχμά- 13
λωτος ὁ λαὸς μου ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἶδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πληθὺς
ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψος ὕδατος. ¹⁴ καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ἄξιός τὴν 14
ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν, καὶ καταβή-
σονται οἱ ἐνδοξοὶ καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς. ¹⁵ καὶ 15
ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἄνθρωπος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ με-
τέωροι ταπεινωθήσονται. ¹⁶ καὶ ὑψωθήσεται κύριος Σαβαώθ ἐν κρίματι, καὶ 16
ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁷ καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρ- 17
πασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημένων ἄρνες φάγονται.
¹⁸ οὐαὶ οἱ ἐπισπόμενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι 18
δαμάλως τὰς ἀνομίας, ¹⁹ οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἐνὰ ἰδω- 19
μεν, καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ ἐνὰ γνώμεν. ²⁰ οὐαὶ οἱ λέγοντες 20
τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ
φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν. ²¹ οὐαὶ οἱ 21
συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες. ²² οὐαὶ οἱ ἰσχυόντες ὕμῶν 22
οἱ πίνοντες τὸν οἶνον, καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σίκερα, ²³ οἱ δι- 23
καιούντες τὸν ἀσεβῆ ἔνεκεν θῶρος καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες.
²⁴ διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλὰμῃ ὑπὸ ἄνθρωπος πυρός, καὶ συγ- 24
καυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοὺς ἔσται, καὶ τὸ ἄν-
θος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται· οὐ γὰρ ἤξελθον τὸν νόμον κυρίου Σα-
βαώθ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ παρώξυναν. ²⁵ καὶ ἐβρυμώθη ὁργῇ 25
κύριος Σαβαώθ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτοὺς καὶ
ἐπάταξεν αὐτούς· καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιματὰ αὐτῶν
ὡς κόπρια ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. ²⁶ τοιγαροῦν ἀρεῖ σύστημα ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς 26
μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κοῦφως ἔρ-
χονται. ²⁷ οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπάσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθή- 27
σονται, οὐδὲ λύσουσι τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ
ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν. ²⁸ ὦν τὰ βέλη ὀξεῖα ἐστὶ καὶ 28
τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα. οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλο-
γίσθησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς. ²⁹ ὀργισθῶσιν ὡς λέοντες, 29
καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμοι λέοντος· καὶ ἐπιλήψεται, καὶ βοηθήσει ὡς θηρίον,
καὶ ἐκβαλεῖ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς, ³⁰ καὶ βοηθήσει δι' αὐτοὺς τῇ 30
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ· θαλάσσης κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν,
καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

VI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐναντιοῦ οὗ ἀπέθανεν Ὁὺζας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν κύ-
ριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς
* Ἀποκ. 4, 8. δόξης αὐτοῦ. ² καὶ Σεραφὶμ εἰσθήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί, 2
καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καὶ ταῖς μὲν δυοὶ κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ταῖς
δὲ δυοὶ κατεκάλυπτον τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυοὶν ἐπέταντο. ³ καὶ ἐκέκραγεν 3

43. λιμ. καὶ δειψαν υδ. 44. διαλειπειν 49. καὶ ἐλθου η ... οπ
ισραηλ 21. ενωπιον αυτων 22. ο τον οιν. πινοντες ... κεραννυντες 24.
οπ αγιου 25. Σαβαωθ εις τον ... τ. χειρα αυτου ... εμμεσω οδου· εν
πασιν ... ο θυμος αλλ ετι 26. συριει αυτοις 27. οπ πεινασουσιν ουδε
... ουδ ου μη λυσουσι 28. οξια 29. ορμωσιν ως λεοντες· κ. παρεστηκα-
σιν ως σκυμοις λεοντος· κ. επιλημψεται κ. βοηθησει ... οπ αυτους 30.
κ. βοηθησει δι αυτ. εν τη ... απορεια VI. 4. ιδον 2. σεραφειν ιστη-
κεισαν ... και ταῖς δυσιν προ ταις δε δυσι 3. εκεκραγον

- ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης ἁρ-
 4 πάσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. ¹ καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρβυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς
 5 ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη καπνοῦ. ² καὶ εἶπον Ὡ τάλας ἐγὼ, ὅτι κα-
 τανένυγμαί, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκά-
 6 θάρτα χεῖλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ, καὶ τὸν βασιλέα κύριον Σαβαώθ εἶδον τοῖς
 7 ὀφθαλμοῖς μου. ³ καὶ ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
 8 ἔγενετο ἄνδρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ⁴ καὶ ἤψατο τοῦ
 9 στόματός μου καὶ εἶπεν Ἴδοὺ ἤψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς
 10 ἁνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ. ⁵ καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς
 11 κυρίου λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τούτων;
 12 καὶ εἶπα Ἴδοὺ ἐγὼ εἰμὶ ἀπόστολόν με. ⁶ καὶ εἶπε Ἰσπεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ
 13 λαῶ τούτῳ Ἄκοῃ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. ⁷
 14 οὐ μὴ ἴδῃτε. ⁸ Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσίν αὐ-
 15 τῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμυσαν, μή ποτε ἴδωσι τοῖς
 16 ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσίν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, ⁹
 17 καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. ¹⁰ καὶ εἶπα Ἔως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἔως ἂν ἐρη-
 18 μωθῶσι πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι, καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν-
 19 θρώπων, καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. ¹¹ καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ
 20 θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πληθυνθήσονται οἱ ἐγκαταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς,
 21 καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἐστί τὸ ἐπιδέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομίην, ὡς
 22 τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς θήκης αὐτῆς.

VII.

- Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ τοῦ Ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ Ὁζίου βασι-
 λέως Ἰουδα ἀνέβη Ῥασὶν βασιλεὺς Ἀράμ καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς
 2 Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολεμῆσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι
 3 αὐτήν. ¹ καὶ ἀνηγγέλει εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ λέγων Συνεφώνησεν Ἀράμ πρὸς
 4 τὸν Ἐφραΐμ, καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν
 5 τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς
 6 Ἡσαΐαν Ἐξελθε εἰς συνάντησιν Ἀχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοῦβ ὁ υἱὸς
 7 σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἁνῶ ὁδοῦ ἀγροῦ τοῦ κναφῶς. ³ καὶ ἔρεις
 8 αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάζαι καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ἡ ψυχὴ σου ἀσθενεῖται
 9 ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν κάπνιζομένων τούτων ὅταν γὰρ ὀργή
 10 τοῦ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσωμαι. ⁴ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀράμ καὶ ὁ υἱὸς
 11 τοῦ Ῥομελίου, ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηράν. ⁵ Ἀναβησόμεθα εἰς τὴν Ἰου-
 12 δαίαν, καὶ συλλαλήσαντες αὐτοὺς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, καὶ βα-
 13 σιλεύσομεν αὐτῆς τὸν νιδὸν Ταβεήλ. ⁶ τὰδε λέγει κύριος Σαβαώθ Οὐ μὴ μείνῃ
 14 ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται, ⁷ ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Ἀράμ Δαμασκός, καὶ ἡ κεφαλὴ
 15 Δαμασκοῦ Ῥασίμ. ἀλλ' ἔτι ἐξήκοντα καὶ πέντε ἔτων ἐκλείψει ἡ βασιλεία
 16 Ἐφραΐμ ἀπὸ λαοῦ, ⁸ καὶ ἡ κεφαλὴ Ἐφραΐμ Σομώρων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σο-
 17 μώρων υἱὸς τοῦ Ῥομελίου. καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσῃτε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. ⁹ καὶ
 18 προσέβητο κύριος λαλήσαι τῷ Ἀχαζ λέγων ¹⁰ Αἰτήσαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ
 19 κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. ¹¹ καὶ εἶπεν Ἀχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω,
 20 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον. ¹² καὶ εἶπεν Ἀκούσατε δὴ, οἶκος Δαυὶδ. μὴ μικρὸν

4. ἐπλησθη 5. εἶπα ... ἐμμεσω 6. σεραφεϊμ ... ἀνδρακα πυρος
 8. εἰμι ἐγώ 9. ἀκουσῃτε 10. ὀφθαλμ. αὐτῶν 12. καὶ οἱ καταλειφθέντες
 πληθυνθ. ἐπὶ 13. οἱ ἐκπασιζόμενοι ἀπὸ τῆς VII. 4. ἀνεβη ρασιων 2.
 λεγοντες ... οἱ ἐκπασιζόμενοι οὐκ ἀδελφός σου ... τοῦ ἀγροῦ τοῦ
 γναφῶς 5. in fine add περὶ σου λεγοντες 6. εἰς τὴν ἰδουμαϊαν ... ἀπο-
 στρέψομεν ... βασιλευσομεν αὐτοὺς τον 7. ἐμμενη 8. ρασειν 10. ἀχαζ
 12. οὐδ' οὐ μὴ περ.

Μι.1,21. ¹ ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; ¹⁴ διὰ ¹⁵ τοῦτο δώσει κύριος αὐτοῖς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ. ¹⁵ βούτυρον καὶ ¹⁶ μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προσελθῶσαι πονηρά, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. ¹⁶ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἀπειθεῖ πονηρὰ ἐκ- ¹⁷ λέξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν οὐ φοβῆθ' ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων. ¹⁷ ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ¹⁸ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἡμέρας αἰὶ οὐπω ἤκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεί- ¹⁹ λεν Ἐφραΐμ ἀπὸ Ἰούδα τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. ¹⁸ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ¹⁹ ἐκείνῃ συριεὶ κύριος μυῖαις, ὁ κυριεύσει μέρος ποταμοῦ Αἰγύπτου, καὶ τῇ ²⁰ μερίσῃ ἧς ἔστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων. ¹⁹ καὶ ἐλεύσονται πάντες ἐν ταῖς φά- ²¹ ραξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ ²² εἰς πᾶσαν ῥαγάδα. ²⁰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος ἐν τῷ ξυρῷ τῷ ²³ μεμειωμένῳ πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς ²⁴ τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώγωνα ἀφελεῖ. ²¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ²² ὁρᾷς ἀνθρώπος δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα. ²² καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλε- ²³ στον πεινὴ γάλα, βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς. ²³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος οὗ ἔβην ὡς χίμαι ἀμπελοὶ χι- ²⁴ λιών σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἀκάνθαν. ²⁴ μετὰ βέλους καὶ τοξέ- ²⁵ ματος ἐξελεύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ ἀκάνθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. ²⁵ καὶ ²⁶ πᾶν ὄρος ῥοτρωμένον ἀροτριωθήσεται· οὐ μὴ ἐπιδῶθ' ἐκεῖ φόβος, ἔσται γὰρ ²⁷ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ καταπάτημα βοός.

VIII.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἀδβε σεαντῷ τόμον καινοῦ μεγάλου, καὶ γρά- ¹ ψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ ὀξέως προνομήν ποιῆσαι σκύλων· πά- ² ρεστι γάρ· ² καὶ μάρτυράς μοι ποιήσων πιστοὺς ἀνθρώπους, τὸν Οὐρίαν καὶ ³ Ζαχαρίαν υἱὸν Βαραχίου. ³ καὶ προσήλθον πρὸς τὴν προφήτην, καὶ ἐν γαστρὶ ⁴ ἔλαβε καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ εἶπε κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχεὺς ⁵ σκύλευσον, ὀξέως προνόμευσον· ⁴ διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πα- ⁶ τέρα ἢ μητέρα, λήψεται δύναμιν Δαμασκού καὶ τὰ σκύλα Σαμαρείας ἐναντι ⁷ βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁵ καὶ προσέειπε κύριος λαλῆσαι μοι ἔτι· ⁶ διὰ τὸ μὴ ⁸ βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ τὸ πορευόμενον ἐν συγχῇ, ἀλλὰ ⁹ βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ῥασαὶν καὶ τὸν υἱὸν Ῥομελλίου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν, ⁷ διὰ ¹⁰ τοῦτο ἰδοὺ κύριος ἀνάγει ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ ¹¹ πολὺν, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ ¹² πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν, καὶ περιπατήσῃ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν, ⁸ καὶ ἀφελεῖ ¹³ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἀνθρώπων ὅς δυνήσεται κεφαλὴν ἀραι ἡ δυνατὸν συντε- ¹⁴ λέσασθαι τι· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς ¹⁵ χώρας σου. μετ' ἡμῶν ὁ θεός· ⁹ γινώτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως ¹⁶ ἔσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττη- ¹⁷ σήσεσθε. ¹⁰ καὶ ἣν ἂν βουλευσῇτε βουλὴν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ¹⁸ οὐ

14. κυρ. αυτοῖς ὑμῖν (sed δια usque σημειον rescripta sunt, antea plura fuerant)... εἶπε pro ληψεται 15. om ἡ sec. ... εκλεξεται 16. του εκλεξασθαι ... αυτων pro των δυο βασιλ. 18. ο κυριευει μερους 19. x. ελευσ. παντ. και αναπαυσονται ... επι πασαν ραγ. και εν παντι ξυλω 20. κυριος τω ξυρω τω μεγαλω και μεμεδυσμενω ο εστιν περαν 22. ποιειν γαλα 23. και ακανθαν 25. αροτριωμενον αροτριωθησεται· και ου μη ... και εις καταπατημα VIII. 1. τομον χαρτου καινου μεγαλου 2. και τον ζαχαριαν 3. προσηλθεν ... εγγαστρι 4. λημψεται 6. ρασσων 7. αναγει κυριος 8. ει δυνατον συντελεσαι τι ... om ωστε πληρωσαι ... τα πλατη 9. επακουσετε 10. και τον λογον

- 11 ἐὰν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνη ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. ¹¹ οὕτως λέγει κύριος Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθούσι τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου, λέ-
 12 γοντες ¹² Μὴ ποτε εἰπωσι σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκλη-
 13 ρόν ἐστι· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῇτε οὐδὲ μὴ ταραχθῇτε. ¹³ κύριον | Pe. 3.
 14 αὐτὸν ἀγιάσατε, καὶ αὐτοὺς ἔσται σου φόβος. ¹⁴ καὶ ἐπ' αὐτῷ πεποιθῶς ἦς, ¹⁴ 15.
 15 ἔσται σοι εἰς ἀγίασμα, καὶ οὐχ ὥς λίθου προσκόμματα συναντήσεσθε οὐδὲ * Mi. 21.
 16 ὡς πέτρας πτώματι. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακώβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλίσματι ἔρχα- ¹⁶ 20, 18.
 17 17 καὶ ἐρεῖ Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ¹⁷ 13.
 18 οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποθῶς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. ¹⁸ ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παῖδια αὐ- ¹⁸ 13.
 19 μοι ἔδωκεν ὁ θεός. καὶ ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ παρὰ
 20 κυρίου Σαβαώθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιών. ¹⁹ καὶ ἐὰν εἰπωσι πρὸς ὑμᾶς
 21 Ζητήσατε τοὺς ἑγγαστριμύθους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας, τοὺς κενο-
 22 λογούντας οἱ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐκ ἔγνω πρὸς θεὸν αὐτοῦ ἐκζητή-
 23 σουσι· τί ἐκζητοῦσι περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς; ²⁰ νόμον γὰρ εἰς βοή-
 24 θειαν ἔδωκεν, ἵνα εἰπωσιν οὐχ ὥς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ ἐστι δῶρα
 25 δοῦναι περὶ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, καὶ ἔσται ὥς ἀν-
 26 πεινάσητε, λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ πάτρια, καὶ
 27 ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, ²² καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται·
 28 καὶ ἰδοὺ ἀπορία στενὴ καὶ σκότος, θλίψις καὶ στενωγῶρία καὶ σκότος ὥστε
 29 μὴ βλέπειν, καὶ οὐκ ἀπορηθήσεται ὃ ἐν στενωγῶρίᾳ ὧν ἔως καιροῦ.

IX.

- 1 (8, 23.) Τοῦτο πρῶτον πτε, ταχὺ ποιεῖ χώρα Ζαβουλών, ἡ γῆ Νεφθα- Mi. 4,
 2 λήμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλλαν καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ¹⁵ 16.
 3 (1 sqq.) ἐξῶν. ² ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες
 4 ἐν χώρᾳ σκιάς θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. ³ τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὃ
 5 κατήγαγεν ἐν εὐφροσύνῃ σου· καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐ-
 6 φραίνόμενοι ἐν ἀμύτῃ, καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκύλα. ⁴ διότι ἀφῆρη-
 7 ται ὁ ζυγὸς ὃ ἐπ' αὐτῶν κείμενος, καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν·
 8 τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιάμ.
 9 ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην ὀδῶ καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀπο-
 10 τίσουσιν, καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι. ⁵ ὅτι παῖδιον ἐγεννήθη ἡμῖν,
 11 υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, εὖ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται
 12 τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλῃς βουλῆς ἄγγελος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρ-
 13 χοντας καὶ ὑγίαν αὐτῷ. ⁶ μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ
 14 οὐκ ἐστιν ὄριον, ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατορθώσαι

40. εμμενιεν υμιν ... ed. rom. μεθ υμων 41. ουτως λ. κυρ. ο θεος 42. Μη ποτε ειπητε ... ουδ ου μη ταραχθ. 44. και εαν ... συναντησ. αυτω ... ο δε οικος 45. εν ασφαλ. αντες 46. του μαζειν 48. εις σημεια ... εν τω ισραηλ 49. τους απο τ. γ. φωνουντ. κ. τους εγγαστριμυθους τους κε- νολ. οι απο ... ομ εκζητησουσι ... τι εκζητησων 22. κ. ιδου θλιψ. κ. στενωχ. κ. σκοτος* απορια στενη και σκοτος ωστε ... ομ ων IX. 4. νε- φθαλειμ οδον θαλασσης και οι λ. οι την παραλλιν κατοικουντες και ... in fine add τα μερη της ιουδαιας 2. ο λα. ο καζημενος ... χωρα και σκια 3. ευφραινονται οι διαιρουμενοι 4. αφαιρεθησεται ... διεσκεδασεν κυριος 5. ει εγεννηθησαν 6. παιδιον εγεννηθη ... (εδοθη υμιν) ... και καλεσει ... αγγελος· θαυμαστος συμβουλος ισχυρος εξουσιαστης αρχων ειρηνης πατηρ του μελλοντος αιωνος· εγω γαρ αξω ειρηνην ε. τ. αρχοντας· ειρηνην κ. υγιαν α. 7. ed. rom. post orion plene interpog., item cod. alex.

αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι ἐν κρίματι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ ζῆλος κυρίου Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ⁸ θάνατον ἀπέστειλε κύριος ἐπὶ Ἰακώβ, καὶ ἤλθεν ἐπὶ Ἰσραὴλ· ⁹ καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ ⁹ Ἐφραΐμ καὶ οἱ κατήμενοι ἐν Σαμαρείᾳ, ἐφ' ὅβρι καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες ¹⁰ Πλῖνθοι πεπτῶκασιν, ἀλλὰ δεῦτε λαβεύσωμεν λίθους, καὶ κόψωμεν ¹⁰ σικαμίνους καὶ κέδρους, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. ¹¹ καὶ ῥάξει ὁ ¹¹ θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιών ἐπὶ αὐτόν, καὶ τοὺς ἐχθρούς διασκεδάσει, ¹² Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἑλλήνας ἀφ' ἡλίου δυ- ¹² σμῶν, τοὺς κατεστρίοντας τὸν Ἰσραὴλ ὅλω τῷ στόματι. καὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ¹³ καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐπιστράφη ¹³ ἕως ἐπλήθη, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν. ¹⁴ καὶ ἀφῆκε κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ ¹⁴ κεφαλὴν καὶ οὐρανὸν, μέγα καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θναυμάζοντας, αὕτη ἡ ἀρχή, ¹⁵ καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνεμα, ¹⁵ οὗτος ἡ οὐρά. ¹⁶ καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες, ¹⁶ καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίνωσιν αὐτούς. ¹⁷ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐ- ¹⁷ τῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ κύριος, καὶ τοὺς ὀρφανούς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει· ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ¹⁸ καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία, καὶ ὡς ἄγρωστις ἔρηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ ¹⁸ πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλω τῶν βουλῶν πάντα. ¹⁹ διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκεκέναιται ἡ γῆ ὅλη, ¹⁹ καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς κατακεκαυμένος ὑπὸ πυρός. ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει, ²⁰ ἀλλὰ ἐκκλίνει εἰς τὰ διεξία ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ²⁰ ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ. ²¹ φάγεται γὰρ Μανασσῆς τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραΐμ τοῦ ²¹ Μανασσῆ, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι τὸν Ἰούδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ.

X.

Οὐαὶ τοῖς γράφουσι πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν· ² ἐκ- ² κλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, ἀρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς διαρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομίην. ³ καὶ τί ποιή- ³ σουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ Σὺ ψῆψις ὑμῖν πόρρωθεν ἦξε· καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν ⁴ τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγὴν; ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ἡ ⁴ ὀργή, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῇ. ⁵ οὐαὶ Ἀσσυρίοις, ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ⁵ ὀργή ἐστίν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ⁶ τὴν ὀργὴν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστείλας, ⁶ καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκῆλα καὶ προνομίαν, καὶ καταπατεῖν τὰς πόλεις καὶ θῆναι αὐτάς εἰς κονιορτόν. ⁷ αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήθη, καὶ ⁷ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολοθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα. ⁸ καὶ ἔαν εἰπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, ⁹ καὶ ⁸ 9 ἐρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλάνης, οὐ ὁ πύρ-

7. αντιλαβ. αὐτῆς ἐν δικαιοσ. κ. ἐν κρίματι ... αἰῶνα χρόνον 9. οἱ ἐγκαθήμενοι 10. ἐκκοψόμεν 11. τ. ἐπανιστανομένοις ἐπ' ὀρους σίων ἐπ' αὐτούς ... ἐκχθρὸν αὐτῶν 12. τούτοις πασιν 13. ἀπεστράφη ... ἐξεζητήσαν 14. καταπιῶσιν 15. οἱ αὐτῶν primum ... εὐφρανθ. ὁ θεός 16. συγκαυθήσεται ... ὑπὸ πυρ. κατακεκ. 20. τ. βραχ. τοῦ ἀδελφου αὐτοῦ 21. γὰρ μανασσῆ ... τοῦ μαννασῆ X. 2. καὶ ἀρπαζόντες ... εἰς ἀρπαγὴν 3. ἡμέρα ἐπισκοπῆς 4. εἰς ἀπαγωγὴν· καὶ υποκατὰ ἀνηρημένων πεσοῦνται· ἐπεὶ τούτοις πασιν ο. ἀπ. ὁ θυμός 5. ὀργῆς ἐν ταῖς 6. ἀποστελλῶ ... τοῦ ποιῆσαι 7. καὶ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη οὐχ ὀλίγα 9. χαλάνην

- 10 γος ὠκοδομήθη, καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμάρειαν. ¹⁰ ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήψομαι. ὁλολύετε τὰ γλυπτὰ
 11 ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ. ¹¹ ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείαν καὶ τοῖς χειροποίητοις αὐτῆς, οὕτω ποιήσω καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς ἐιδώλοις
 12 αὐτῆς. ¹² καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιών καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τῶν
 13 Ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ¹³ εἶπε γὰρ Ὁ Ἐν τῇ ἰσχυί ποιήσω, καὶ ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελεῖ ὅρια ἔθνων, καὶ τὴν
 14 ἰσχύιν αὐτῶν προνομεύσω. ¹⁴ καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιάν, καὶ ὡς καταλελειμμένα ὠὰ
 15 ἀέω· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεται· με ἢ ἀντίστη μοι. ¹⁵ μὴ δοξασθῇσεται ἀξίην ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἡ ὑψωθῇσεται πρῶτον ἄνευ τοῦ ἔλκοντος
 16 αὐτόν; ὡς ἂν τις ἀρῇ ῥάβδον ἢ ξύλον, καὶ οὐχ οὕτως; ¹⁶ ἀλλὰ ἀποστειλεῖ κύριος Σαβαώθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καὶ
 17 μενον καυθῇσεται. ¹⁷ καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πῦρ, καὶ ἀγιάσει αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ, καὶ φάγεται ὥσελ χόρτον τὴν ὕλην. ¹⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσβεσθῇσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ ὄρυμοι, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ὥς σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης.
 19 νης. ¹⁹ καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γράψει αὐτούς. ²⁰ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ καταλειφθὲν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ἰακώβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες ὥσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ἅγιον
 21 τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀληθείᾳ. ²¹ καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰακώβ ἐπὶ θεὸν ἰσχυόντα. ²² καὶ ἐάν γέννηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ καταλειμμα αὐτῶν σωθήσεται. λόγον συντελών καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, Ro. 9. 27. 28.
 23 ²³ ὅτι λόγον συντετμημένον κύριος ποιήσει ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλη. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαὸς μου, οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιών ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ
 25 ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. ²⁵ ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμὸς
 26 μου ἐπὶ τὴν βουλήν αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτούς κατὰ τὴν πληγὴν Μαδιὰμ ἐν τόπῳ Βίλφωας, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ Βάλασσαν,
 27 εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον. ²⁷ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ
 28 καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν. ²⁸ ἤξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν
 29 Ἀγγαί, ²⁹ καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγγεδώ, καὶ ἐν Μαχμάς θήσει τὰ σκεῦή αὐτοῦ· καὶ παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἤξει εἰς Ἀγγαί, φόβος λήψεται Ἰαμὰ
 30 πόλιν Σαοὺλ. φεύξεται ³⁰ ἡ θυγάτηρ Γαλλεὶμ, ἐπακούσεται Λαῖσά, ἐπακούσεται ἐν Ἀναθώδ. ³¹ καὶ ἔξῃσθι Μαδεβηνά καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιβζέρ.
 32 ³² παρακαλεῖτε σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μείναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος τὴν θυγατέρα Σιών καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³³ ἰδοὺ ὁ δεσπότης κύριος Σαβαώθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕψει

9. αραβειαν 10. ελαβον εν τη χειρι μου, κ. π. τ. χωρας λημψομαι
 11. χειροποιητοις αυτοις, ουτως 12. και εν ιερουσαλημ, επαξει επι... τον
 13. μεγαν τον αρχοντα 13. om εν ... και τη συνεσεως της σοφιας 14. κα-
 15. ταλημψομαι τη χειρι μου ... καταλελειμμενα ... διαφευξ. μοι 15. ως αυ-
 16. τως εαν τις ... ed. rom. ξυλον. και ουχ ουτως, 17. ως πυρ, κ. αγ. αυτο
 18. κ. οι δρυμ. κ. οι βουνοι 19. εσονται αριμμος 20. om εσονται 22.
 23. om αυτων ... λογον αυτ. 23. συντεπ. ποιησει ο θεος 26. επεγερει ... την
 27. πληγ. την μαδιαμ 27. αφαιρεθ. ο φοβος αυτου απο σου και ο ζυγ. αυτ.
 28. απο του ωμ. σου 29. μαγεδω ... λημψεται ... ed. rom. ραμα, πολιν
 30. σαουλ φευξεται. 30. εν σα pro λαϊσα 31. om και prius ... γιβζειρ
 32. εν τη οδω ... ed. rom. του μειναι τη χειρι. 33. ιδου γαρ

συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται, ³¹ καὶ πεσοῦνται ὑψηλοὶ μα- 34
χαίρα, ὁ δὲ Δίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται.

XI.

Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης
ἀναβήσεται. ² καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας ²
καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλήs καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας. ³
³ ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ ⁴
τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, ⁴ ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ κρίσιν, καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς ⁴
τῆς γῆς, καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν πνεύματι διὰ
χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβή. ⁵ καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐξωμμένος τὴν ὁσφὺν αὐτοῦ, ⁵
καὶ ἀληθεία ἐλημένος τὰς πλευράς. ⁶ καὶ συμποσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρ- ⁶
νόs, καὶ πάρδαλις συναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς. ⁷ καὶ βόες καὶ ἄρκος ⁷
ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδιά αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων ὡs βοῦς
φάγεται ἄχυρα. ⁸ καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρωγλῶν ἀσπίδων, καὶ ἐπὶ κλίτῃν ⁸
ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπαβαλεῖ. ⁹ καὶ οὐ μὴ κακοποιήσουσιν οὐδὲ μὴ ⁹
δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμ-
πασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον, ὡs ὕδωρ πολλὸν κατακαλύψει θάλασσας. ¹⁰ καὶ ¹⁰
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐν τῶν, ¹¹
ἐπ' αὐτῷ ἔσται ἔλπιος, καὶ ἔσται ἡ ἀνάπανσις αὐτοῦ τιμή. ¹¹ καὶ ἔσται ¹¹
Ro. 15, 12. ἡμέρα ἐκείνῃ προσθήσει ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλωσαι
τὸ καταλαφρῶν ὑπολοιπὸν τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ
ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ Βαβυλωνίας καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Ἑλαμιτῶν
καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας. ¹² καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὴν ἔσθην, ¹²
καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς διεσπαρμένους Ἰούδα συνάξει
ἐκ τῶν τεσσάρων πτερυγῶν τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος Ἐφραΐμ, ¹³
καὶ οἱ ἐχθροὶ Ἰούδα ἀπολούνται. Ἐφραΐμ οὐ ζηλώσει Ἰούδαν, καὶ Ἰούδας
οὐ θλίψει Ἐφραΐμ. ¹⁴ καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφυλῶν θάλασσαν ¹⁴
ἅμα προνομεύσουσι καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπὶ
Μωάβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπαβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτον ὑπακού-
* Apoc. 16, 12. σονται. ¹⁵ καὶ ἐρρωμάσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου, καὶ ἐπαβαλεῖ τὴν ¹⁵
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βίῳ, καὶ πατάξει ἐπτα φάραγγας
ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασι. ¹⁶ καὶ ἔσται ὁδὸς τῷ καταλε- ¹⁶
φθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ἰσραὴλ ὡs ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλ-
θεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

XII.

Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογῶ σε κύριε, διότι ὠργίστης μοι
καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου καὶ ἠλέησάς με. ² ἰδοὺ ὁ θεός μου σωτήρ ²
μου, πεποισώς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐ φοβηθήσομαι διότι τῇ δόξᾳ μου
καὶ ἡ αἰνομία μου κύριος, καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτήριαν. ³ καὶ ἀντήλσατε ὕδωρ ³
μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. ⁴ καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ⁴
Ἑμμεῖς κύριον, βοάτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐν-
δοξα αὐτοῦ· μνημόνεοσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ⁵ ὑμνήσατε τὸ ὄνομα ⁵

33. καὶ ταπεινωθ. οἱ υψηλ. 34. om x. πεσ. υψηλοὶ XI. 3. λαλεῖαν
5. ἐλημμενος 6. συμποσκηθήσεται 7. βοσκηθήσονται pro εσονται ...
ἅμα φαγονται 8. ἐπὶ τρωγλῇν 9. κακοποιήσωσιν ουδ ου μὴ 11. εστ. ἐν
τῇ ... προσθήσει κυριος ... ἀπο τῶν ἀσσυρίων ... καὶ βαβυλωνίας καὶ αι-
θιοπ. x. ἀπο αἰλαμιτῶν ... ἀραβείας 13. ἀφαιρ. ὁ ζυγος 16. εστ. ὁδός
XII. 4. Εὐλογησῶ 2. *om μου primum ... εστ. ἐν αὐτῷ 3. ἀντήλσεται

6 κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ⁶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφρανέσθε οἱ κατοικοῦντες Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς.

XIII.

ΟΡΑΣΙΣ ΗΝ ΕΙΔΕΝ ΗΣΑΙΑΣ ΥΙΟΣ ΑΜΩΣ ΚΑΤΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ.

2 ² Ἐπ' ὄρους πεδινῷ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς, παρα-
3 καλεῖτε τῇ χειρὶ, ἀνέλξατε οἱ ἄρχοντες. ³ ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς·
4 γίγνεται ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμὸν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. ⁴ φωνὴ
ἔστων πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁμοία ἔστων πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἔστων
5 συνηγμένων. κύριος Σαβαώθ ἐντέταλται ἔσται ὀπλομαχῶ, ⁵ ἔρχεσθαι ἐκ γῆς
πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὀπλομαχοὶ αὐτοῦ,
6 καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ⁶ ὀλούζετε· ἐγγὺς γὰρ ἡμέρα κυρίου, αὐτοῦ,
7 συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἦξε. ⁷ διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα
8 ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· ⁸ παραχθήσονται οἱ πρόσβεις, καὶ ὠδίνες αὐτοὺς
ἔξουσιν ὡς γυναῖκες τυκτούσῃ· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
9 καὶ ἐκστήσονται, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλῆξ μεταβαλοῦσιν. ⁹ Ἰδοὺ γὰρ
ἡμέρα κυρίου ἔρχεται ἀνάτος θυμοῦ καὶ ὀργῆς, θείναι τὴν οἰκουμένην ἔρημον
10 καὶ τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς. ¹⁰ οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ²⁹ M. 24,
ὁ Ὡρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσι, καὶ σκοτισθή- ²⁹ M. 1,
11 σεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλωντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει αὐτῆς. ^{13, 24sq.} ¹¹ καὶ
ἐντελούμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλη κακὰ, καὶ τοῖς ἀστέρεσι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν·
12 καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνθρώπων, καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω. ¹² καὶ ἔσονται
οἱ καταλειμμένοι ἐντιμοὶ μᾶλλον ἢ τὸ χρυσὸν τὸ ἄπυρον, καὶ ἄνθρωπος
13 μᾶλλον ἐντιμὸς ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐν Σουφίρ. ¹³ ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσε-
ται, καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς, διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου
14 Σαβαώθ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἐπλώθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ ἔσονται οἱ κατα-
λειμμένοι ὡς δορκάδιον φεύγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ συνάψας, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος
15 εἰς τὴν χώραν ἐαυτοῦ διώξεται. ¹⁵ ὅς γὰρ ἂν ἁλῶ ἡττηθήσεται, καὶ οἴκτινες
16 συνηγμένοι εἰσὶ πεσοῦνται μαχαίρᾳ· ¹⁶ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ῥάξουσιν ἐνώπιον
αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσι, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἔξου-
17 σιν. ¹⁷ Ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς Μήδους, οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται οὐδὲ χρυ-
18 σίου χρεῖαν ἔχουσι. ¹⁸ τοξεύματα νεανίσκων συντρίβουσι, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
οὐ μὴ διεθώσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις σου φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.
19 ¹⁹ καὶ ἔσται Βαβυλών, ἣ καλεῖται ἐνδοξὸς ἀπὸ βασιλέως Χαλδαίων, ὃν τρό-
20 πον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σάδομα καὶ Γόμορρα· ²⁰ οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσέλθουσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ
21 διελθῶσιν αὐτὴν Ἀραβες, οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ. ²¹ καὶ
ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἥχου· καὶ ἀναπαύ-
22 σονται ἐκεῖ σειρῆνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, ²² καὶ ὀνοκένταυρος ἐκεῖ
κατοικήσους, καὶ νοσσοποιησοῦσιν ἐχθροὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

6. εν σιων ... εμμεσω σου XIII. 2. φωνην εαυτοις, μη φοβεισθε· παρακαλεите τη ψυχη 3. post αυτους add ηγιασμενοι εισιν· και εγω αγω αυτους 5. om θεμελιον ... του καταφθειρ. την οικ. ολην 6. η ημερα 7. πασαι χειρες (sed εκλυθησεται) 8. και ταραχθ. 9. η ημερα ... ανιατ. ερχ. 12. καταλειμμ. (et v. 14.) ... χρυσειον ... και ο ανθρωπος ... ο εκ σουφειρ 13. om εν 14. και ανθρωπον εις τ. χ. αυτου διωξει 15. γαρ εαν ... και οσοι συνηγμ. ε. μαχ. πεσ. 16. ενωπι. αυτ. ραξ. 17. ο ου λογιζ. αργυρ. ... χρυσιον 18. ελεθουσιν 19. υπο βασιλευς 20. αναπαυ- σωνται 21. και πλησθησονται οικιαι ... ορχηθησονται

XIV.

Ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ. ¹ καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκ-
 λέξεται ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γειώ-
 ρας προστεθήσεται πρὸς αὐτούς, καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ἰακώβ,
² καὶ λήψονται αὐτοὺς ἔθνη καὶ ἐκείνουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατα-
 κληρονομήσουσι, καὶ πληθύνθησονται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς δούλους καὶ δούλας
 καὶ ἔσονται αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς, καὶ κυριεύθησονται οἱ
 κυριεύσαντες αὐτῶν. ³ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε κύριος
⁴ ἀπὸ τῆς ὁδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς ἧς ἐδού-
 λευσας αὐτοῖς. ⁵ καὶ λήψῃ τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Βαβυλῶνος
⁶ πῶς ἀναπέπνυται ὁ ἀπαιτῶν, καὶ ἀναπέπνυται ὁ ἐπισπουδαστής· ⁷ συνέτριψε
 κύριος τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων· ⁸ πατάξας ἔθνος
 θυμῷ πληγῇ ἀνιδύω, καίων ἔθνος πληγῇ θυμοῦ ἧ οὐκ ἐφείσατο, ἀνεπαύ-
 σατο πεποιθώς. ⁹ πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύνης, ¹⁰ καὶ τὰ ἔθλα τοῦ Λιβάν-
 του εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος τοῦ Λιβάνου Ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι,
 οὐκ ἀνέβη ὁ κύπτιον ἡμᾶς. ¹¹ ὁ ἄδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι·
¹² οἱ ἄγγελοι σου πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς, οἱ ἐγείραντες ἐκ
 τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἔθνων. ¹³ πάντες ἀποκριθήσονται καὶ
 ἐροῦσὶ σοὶ Καὶ σὺ ἐάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθη. ¹⁴ κατέβη
 εἰς ἄδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλὰ εὐφροσύνη σου ὑποκάτω σου στρώσουσι σή-
 ψιν, καὶ τὸ κατακάλυμμα σου σκώληξ. ¹⁵ πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ
 ἑωςφόρος ὁ πρῶτ' ἀνατέλλων; συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πρὸς
 πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁶ σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνα-
 βήσομαι, ἐπάνω τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθίω ἐν
 ὄρει ὑψηλῇ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν, ¹⁷ ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν
 νεφῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. ¹⁸ νῦν δὲ εἰς ἄδην καταβήσῃ καὶ εἰς τὰ
 θεμέλια τῆς γῆς. ¹⁹ οἱ ἰδόντες σε θαυμάσονται ἐπὶ σοὶ καὶ ἐροῦσιν Οὗτος ὁ
 ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, ὁ σείων βασιλεῖς, ²⁰ ὁ θεὸς τὴν οἰκουμένην
 ὄλην ἔρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καθεῖλε, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσε.
²¹ πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἔθνων ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ
 αὐτοῦ. ²² σὺ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος, μετὰ πολλῶν
 τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων μαχαίραις καταβαίνοντων εἰς ἄδου. ἐν τρόπον
 ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρόν, ²³ οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσθι κα-
 θαρὸς, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ
 μείνης εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πονηρόν. ²⁴ ἐτοίμασον τὰ τέκνα σου
 σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀναστῶσι καὶ κληρο-
 νομήσωσι τὴν γῆν καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων. ²⁵ καὶ ἐπαναστήσομαι
 αὐτοῖς, λέγει κύριος Σαβαώθ, καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ
 σπέρμα· τάδε λέγει κύριος. ²⁶ καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοί-
 κειν ἐχίνους, καὶ ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βράθρον εἰς ἀπό-
 λειαν. ²⁷ τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ Ὁν τρόπον εἴρηκα οὕτως ἔσται, καὶ ἐν

XIV. ταχ. ερχ. x. ου χρονιει arctius cum antecdd. conjg. 1. επι pro προς 2. λημψονται ... γης του θεου εις 3. σε ο θεος εκ της οδυνης ... σου και τής δουλειας της σκλ. 4. λημψη ... post βαβυλωνιος add και ερεις εν τη ημερα εκεινη 5. συνετριψεν ο θεος 8. ηυφρανθησαν 41. κατεβη δε εις 13. των αστρων 44. των νεφελων 45. εις αδου 46. θαυμασονται ... σημιν sine ο 47. om και τ. πολ. αυτ. καθειλε (... ελευσεν) 48. εκαστος pro ανθρ. 49. εν αιματι ιματιον 20. σπερμ. πονηρ. cum seqq. conjg. 24. σφαγ. τα τ. σου ... πατρος σου ... την γην κληρονομησωσιν 23. πηλου βραθρον

25 τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ, ²⁵ τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων μου· καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρέσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν, καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρέσθεται. ²⁶ αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν ὀλὴν οἰκουμένην, 27 καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ²⁷ ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει; ²⁸ τοῦ ἔτους οὐ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο. 29 ²⁹ μὴ εὐφρανθεῖτε οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ καίοντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφτως ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα 30 αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφως πετάμενοι, ³⁰ καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ· πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐπὶ εἰρήνῃς ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ ἐν ἡμῶν τὸ σπέρμα 31 σου, καὶ τὸ καταλειμμά σου ἀνελεῖ ³¹ ὁλολύετε πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι ἀπὸ βορρᾶ καπνὸς ἔρχεται, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι. ³² καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἔθνων; ὅτι κύριος ἐθεμελίωσε Σιών, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ.

XV.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΩΑΒΙΤΙΔΟΣ.

Νυκτὸς ἀπολείται ἡ Μωαβίτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολείται τὸ τεῖχος τῆς Μωαβίτιδος. ¹ λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοὺς, ἀπολείται γὰρ καὶ Διηβὼν, οὐ ὁ βωμὸς ὑμῶν· ἐκεῖ ἀναβήσθε κλαίειν, ἐπὶ Ναβαὺ τῆς Μωαβίτιδος. ὁλολύετε, ² ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχιόνες κατατετμημένοι, ³ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς, πάντες ὁλολύετε ⁴ μετὰ κλαυθμοῦ. ⁴ ὅτι κέκραγεν Ἑσεβὼν καὶ Ἐλεαλί, ἕως Ἰασσά ἡκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται. ⁵ ἡ καρδία τῆς Μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγῶρ· δάμαλις γὰρ ἔστι τριετής, ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως Λουεῖθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται ⁶ τῇ ὁδῷ Ἀρωνιέμ· βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός, ⁷ τὸ ὕδωρ τῆς Νεμηρέμ ἔρη- ⁷ μον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται, ⁸ μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα Ἀραβας καὶ ἀψφονταὶ αὐτήν. ⁹ συνήψε γὰρ ἡ βοὴ τὸ ὄριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Ἀγαλείμ, ⁹ καὶ ὁλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ Αἰλείμ. ⁹ τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Δειμῶν πληροῦσθεται αἵματος· ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Δειμῶν Ἀραβας, καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωαβ καὶ Ἀριήλ καὶ τὸ καταλοιπὸν Ἀδαμα.

XVI.

Ἀποστελῶ ὥς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημὸς ἔστι τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιών; ² ἔση γὰρ ὥς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσοῦς ἀφηρημένος, ἔση ³ θυγάτηρ Μωαβ, ἔπειτα δὲ Ἀρνὼν πλείονα ³ βουλευού, ποιεῖ τε σκέπην πένθους· αὕτη διὰ παντὸς ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν, ἔξεστῃσαν. μὴ

25. ἀπο τῆς γῆς ... ἀπο τῶν 26. οἰκουμένην ὀλὴν ... ἐθνη τῆς οἰκουμένης 27. ὁμ. αὐτοῦ 28. ἀχαζ ὁ βασιλ. 29. παντ. οἱ ἀλλόφυλοι ... ὀφείων ... ἐγγὺς ἀσπίδων ... πετομένοι 30. δε ἀνδρες ἐπ. εἰρήνης ... δε ἡμῶν ... καταλιπμα (non v. 22.) 34. ὁλολύετε ... καπν. ἀπο βορρα XV. 4. Το ὄραμα 2. ἐφ. αὐτοῖς ... γὰρ δαιβηδων ... ὁλολύετε (ed. rom. post ὁλολύετε non interp.) ... κατατετμημένοι 3. ἐν τ. πλ. αὐτῆς cum antecedd. conjg. 4. ἐσεβων καὶ ἐλαλησεν ἕως ἡκούσθη ἡ φ. αὐτῆς 5. ἐν αὐτῇ ... τῆς πρὸς σε pro λουεῖθ πρ. σε ... ἀδωνειμ 6. τῆς νεμερέμ 7. λημψονται 8. το ὄρος τῆς ... ἀγαλλειμ 9. ρεμμῶν bis pro δειμῶν XVI. 4. ὁμ. θυγάτηρ 2. νεοσσός ... ὁμ. ἔση sec.

ἀχθῆς, ⁴παροικησούσι σοι οἱ φυγάδες Μωάβ· ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προῶ-
που διώκοντος, ὅτι ἦρθη ἡ συμμαχία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπόλετο ὁ καταπα-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁵καὶ διορθώσεται μετ' ἐλέους ἥρως, καὶ κασιεῖται ἐπ' ⁵
αὐτοῦ, μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ Δαυὶδ, κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύ-
δων δικαιοσύνην. ⁶ἤκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωάβ, ὕβριστης σφόδρα, τὴν ὑπερ-
φάνειαν ἐξῆρα. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως. ⁷ὀλολύξει Μωάβ, ἐν ⁷
γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσιν· τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σὺ μελετήσεις,
καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ ⁸τὰ πεδία Ἑσεβὼν. πενήσῃσι ἄμπελοι Σεβαμά· κατα-
πίνοντες τὰ ἔθνη, καταπατήσατε τὰς ἀμπελούς αὐτῆς ἕως Ἱαζήρ· οὐ μὴ
συνάψῃτε, πλανήσῃτε τὴν ἐρημον, οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείψουσιν, διέβη-
σαν γὰρ πρὸς τὴν Βάλασσαν. ⁹διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ἰαζήρ ⁹
ἄμπελον Σεβαμά· τὰ δένδρα σου κατέβαλεν Ἑσεβὼν καὶ Ἐλεαλή, ὅτι ἐπὶ
τῷ ἑρισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τραγητῷ σου καταπατήσας, καὶ πάντα πεσοῦνται.
¹⁰καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἐν τοῖς ¹⁰
ἀμπελώσι σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται, καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ
ὑπολθῖνα, πέπταυται γάρ. ¹¹διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωάβ ὡς κισῶρα ¹¹
ἡγήσεται, καὶ τὰ ἐντός μου ὡς τεῖχος ἐνεκείνας. ¹²καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντρα- ¹²
πῆναί σε, ὅτι ἐκοπάσας Μωάβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, καὶ εἰς ἐλευσεται εἰς τὰ χει-
ροποίητα αὐτῆς ὥστε προσεῦξασθαι, καὶ οὐ μὴ θύνῃται ἐξελεῖσθαι αὐτὴν.
¹³τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος ἐπὶ Μωάβ, ὅποτε ἐλάλησε. ¹⁴καὶ νῦν ^{13 14}
λέγω Ἐν τριῶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ παντὶ
τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστὸς καὶ οὐκ ἐντιμος.

XVII.

ΤΟ ΡΗΜΑ ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΑΜΑΣΚΟΥ.

¹Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων, καὶ ἔσται εἰς πῶσιν ²κατα-
λειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπασιν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ διώκων· ³καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν Ἑρραβὶ· καὶ οὐκέτι ³
βασιλεία ἐν Δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων· οὐ γὰρ οὐ βελτίων εἰ τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος Σαβαώθ. ⁴ἔσται ἐν τῇ ⁴
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψις δόξης Ἰακώβ, καὶ τὰ πλῆνη τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθή-
σεται. ⁵καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμνητὸν ἐσθνητότα καὶ σπέρμα ⁵
σταχύων ἀμῆσῃ, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι
στερεᾷ, ⁶καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη, ἥ ὡς ῥώγες ἐλαίας δύο ἡ τρεῖς ⁶
ἐπ' ἄκρου μετεώρου, ἡ τέσσαρες ἡ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν κατα-
λειφθῇ. τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. ⁷τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθῶς ἔσται ⁷
ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον
τοῦ Ἰσραὴλ ἐμβλέψονται, ⁸καὶ οὐ μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ ⁸
ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ
θυνοῦνται τὰ δένδρα οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. ⁹τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται ⁹
αἱ πόλεις σου ἐγκαταλειμμέναι ὃν τρόπον κατέλιπον οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ

3. απ αρχης pro αχθης 4. om σοι ... εσont. γαρ ... post σου add συνε-
τελεσθη ταλαιπωρια ... απολετο ... επι της 5. μετα ελεους 6. ed. rom. post
σφοδρα non interp. ... εξηρας 8. *καταπατησουσιν (?) ... την ερημον pro
pros τ. Βαλασσ. 9. εσεβων· και ελαλησεν επι 10. αμπελωνων σου 11. ωκει
τειχος ο ενεκενισας 12. εστ. ως το ... om οτι 13. οποτε και ελαλ. 14. εν
παντι XVII. 2. καταλειμμενη ... αναπασιν βουκολιων 3. εσται βασιλεια
... των συρων (* * * ασσυρων .. -ριων?) απολειται ... ισραηλ και της 4. της
δοξης ιακωβ ... * * * πλωνα 5. σταχυων εν τω βραχιονι αυτου αμηση 6.
κλαδων αυτου 7. εσται ανθρωπος 8. οφοντ. τα αλση αυτων ουδε 9. εγ-
κατλειμμεναι ... εγκατελειπον

- 10 Εὐαίοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ἔρημοι, ¹⁰ διότι κατέ-
 λipes τὸν θεὸν τὸν σωτήρᾶ σου, καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήστης.
 11 διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον· ¹¹ τῇ ἡμέρᾳ ἢ
 ἂν φυτεύσης, πλανηθήσῃ· τὸ δὲ πρῶτ' ἐὰν σπείρῃς, ἀνθήσει· εἰς ἀμητὸν ἢ
 12 ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου. ¹² οὐαὶ
 πληθὺς ἔσων πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, οὕτω ταραχθήσεσθε, καὶ
 13 νῶτος ἔσων πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχῆσει· ¹³ ὡς ὕδωρ πολὺ ἔσων πολλά, ὡς
 ὕδατος πολλοῦ βλάφερομένου. καὶ ἀποσκορακίει αὐτόν, καὶ πόρρω αὐτὸν
 διώξεται ὡς χυτὸν ἀχύρου λιμνῶντων ἀπέναντι ἀνέμου, καὶ ὡς κοινορτὸν
 14 τροχοῦ καταγίγς φέρουσα· ¹⁴ πρὸς ἐσπέραν καὶ ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρῶτ'
 καὶ οὐκ ἔσται αὕτη ἡ μερὶς τῶν προνομευσάντων ὑμᾶς, καὶ κληρονομία
 τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

XVIII.

- 2 Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας, ² ὁ ἀποστέ-
 λων ἐν θαλάσῃ ὄμηρα καὶ ἐπιστολάς βιβλίας ἐπάνω τοῦ ὕδατος. πορεύ-
 σονται γὰρ ἄγγελοι κούφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον, καὶ ἔξενον λαὸν καὶ χαλεπὸν·
 τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ
 3 τῆς γῆς ³ πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται· ἡ χώρα αὐτῶν
 4 ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὅρων ἀρᾶς, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται· ⁴ διότι
 οὕτως εἶπε κύριός μοι Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἔμῃ πόλει ὡς φῶς καύματος
 5 μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμητοῦ ἔσται· ⁵ πρὸ τοῦ θέρους, ὅταν
 συντελεσθῇ ἄνθος, καὶ ὄμαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα· καὶ ἀφε-
 λεί τὰ βοτρυδία τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις, καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεί καὶ
 6 ἀποκόψει, ⁶ καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις
 τῆς γῆς· καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα
 7 τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἔξει. ⁷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα
 κυρίῳ Σαβαώθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιμμένου, καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου
 ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον,
 ὃ ἔστιν ἐν μέρῃ ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυ-
 ρίου Σαβαώθ, ὅρος Σιών.

XIX.

ΟΡΑΣΙΣ ΑἰΓΥΠΤΟΥ.

- Ἴδου κύριος κἀθήται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἔξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ
 σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία
 2 αὐτῶν ἠττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. ² καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους,
 καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀνθρώπος τὸν πλησίον αὐ-
 3 τοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν. ³ καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν
 Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσι
 τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἁγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
 4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύδους. ⁴ καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων
 κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτὴν. τότε λέγει κύριος
 5 Σαβαώθ. ⁵ καὶ πίνονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν, ὃ δὲ ποταμὸς

10. εγκατελειπες 14. τη δε ημερα ... εαν φυτεύσης ... ωςπερ πατήρ
 ... οπ σου 12. ουτως 13. καταφερομενον ... ως χουν 14. οπ και primum
 ... υιας προνομευσ. x. κληρ. των υμ. κληρονομησαντων XVIII. 2. τι αυ-
 του επεκεινα ... καταπατημενον (sic) νυν· νυν 4. οτι ουτως ειπ. μοι κυριος
 5. post θερουςμου plene interpg. ... ανθηση ... ανακοφει 7. ed. rom.
 μεγαλου, απο ... του ποταμου XIX. 4. αι καρδιαι α. ηττηθησονται 2.
 επεγερθησεται πολις 3. ενγαστριμυδ. και τους γνωστας 4. οπ την

ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· ⁶ καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυχες 6
τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἔλει
καλῶμου καὶ παπύρου, ⁷ καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλω τοῦ ποταμοῦ 7
καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. ⁸ καὶ 8
στενάζουσιν οἱ ἄλλοις, καὶ στενάζουσιν πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν
ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας· καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενήθουσιν. ⁹ καὶ αἰ- 9
σχύνη λήφεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους
τὴν βύσσον, ¹⁰ καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὁδῷ, καὶ πάντες οἱ 10
ποιοῦντες τὸν ζῦδον λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσι. ¹¹ καὶ μωροὶ 11
ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως, οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐ-
τῶν μωρανθήσεται. πῶς ἔρεϊτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων
τῶν ἐξ ἀρχῆς; ¹² ποῦ εἰσὶ νῦν οἱ σοφοὶ σου, καὶ ἀναγγεῖλάτωσαν σοι καὶ 12
εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος Σαβαώθ ἐπ' Αἰγύπτου; ¹³ ἐξέλιπον οἱ ἄρ- 13
χοντες Τάνεως, καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴ-
γυπτον κατὰ φυλάς. ¹⁴ κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ 14
ἐπλάνησαν Αἰγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὥς πλανᾶται ὁ μεθύων καὶ
ὁ ἐμῶν ἄμα. ¹⁵ καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον ὁ ποιήσει κεφαλὴν καὶ 15
οὐρανὸν καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος. ¹⁶ τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὥς 16
γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου Σαβαώθ
ἣν αὐτοὶ ἐπαλαεῖ αὐτοῖς. ¹⁷ καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ἰουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις 17
εἰς φόβητρον· πᾶς ὃς ἐάν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται διὰ τὴν
βουλὴν ἣν βεβούλευται κύριος Σαβαώθ ἐπ' αὐτήν. ¹⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσον- 18
σαι πέντε πόλεις ἐν τῇ Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ Χαναανίτιδι καὶ
ὁμνῦντες τῷ ὀνόματι κυρίου Σαβαώθ· πόλις ἀσεδὲκ κληθήσεται ἡ μία πό-
λις. ¹⁹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίου, 19
καὶ στήλῃ πρὸς τὸ ὄριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ, ²⁰ καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν 20
αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου· ὅτι κεκραῖζονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλί-
βοντας αὐτούς, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς, κρῖνων σώ-
σει αὐτούς. ²¹ καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ γινώσκονται οἱ 21
Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ποιήσουσι θυσίας, καὶ εὐχόν-
ται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσι. ²² καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους 22
πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ
εἰσακουσεται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει. ²³ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ἡ 23
ὁδὸς ἀπὸ Αἰγύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἰγυπτον·
καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν Αἰγύπτιοι τοῖς
Ἀσσυρίοις. ²⁴ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ 24
ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ, ²⁵ ἣν εὐλόγησε κύριος Σαβαώθ 25
λέγων Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις, καὶ ἡ
κληρονομία μου Ἰσραὴλ.

XX.

Τοῦ ἔτους ὅτε εἰσῆλθε Τανάδαν εἰς Ἄζωτον, ἦν ἔκα ἀπεστάλῃ ὑπὸ
Ἀρνὰ βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησε τὴν Ἄζωτον καὶ ἔλαβεν αὐτήν,

6. διωρυγες 8. αλειεις 9. λημψεται 40. οι διαλογιζομενοι αυτα ...
παντ. οι τον ζυδ. ποιουντες 44. ed. rom. τω βασιλει υιοι συνετων, ημεις
υιοι 42. ed. rom. αναγγελιατ. σοι; 43. εξελειπον 45. ουραν, αρχην 17.
πας ος αν ... βουλην κυριου σαβαωθ ην βεβ. κυρ. επ 48. εν αιγυπτω ...
χανανιτιδι ... ομνουσαι ... om σαβαωθ 49. το θυσιαστηριον 20. αυ-
τοις κυριος ανθρωπ. 22. πληγη μεγαλη ... επακουσεται ... om ιασει sec.
23. εσται οδος αιγυπτου ... οι αιγυπτιοι 24. τριτος εν τ. ασσυριοις· και
εν τ. αιγυπτιοις 25. η pro ην XX. 4. ου εισηλθεν ναθαν ... x. κατε-
λαβετο αυτ.

- 2 ² τότε ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἑσαΐαν υἱὸν Ἀμώς λέγων Πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου, καὶ τὰ σανδάλια σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ ποίησον οὕτως, πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. ³ καὶ εἶπε τρία ἔτη, τρία ἔτη ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοφιν· ⁴ ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίαν, νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους, ἀνακεκα- ⁵ λυμένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. ⁶ καὶ αἰσχυρῶς ὄντες ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοφιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύπτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. ⁶ καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἤμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, οἳ οὐκ ἠδύναντο σω- ⁷ ζῆναι ἀπὸ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ πῶς ἡμεῖς σωθήσομεθα;

XXI.

TO OPAMA THS EPHMOY.

- ᾿Ως καταιγὶς δι' ἐρήμου διέλθοι, ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς, φοβερόν ² ² τὸ δράμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀζετῶν ἀζετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἑλαμίται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται. νῦν ³ στενάξω καὶ παρακαλέσω ἑμαυτόν. ³ διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκ- ⁴ λύσεως, καὶ ὠδίνες ἐλάβόν με ὡς τὴν τίκτουςαν· ἠδίκησα τοῦ μὴ ἀκοῦσαι, ⁴ ἐσπεύδασα τοῦ μὴ βλέπειν. ⁴ ἡ καρδία μου πλανᾷται καὶ ἡ ἀνομία με βα- ⁵ πτίζει, ἡ ψυχὴ μου ἐφύσησεν εἰς φόβον. ⁵ ἐτοίμασον τὴν τράπεζαν, φάγετε, ⁶ πῖετε· ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἐτοιμάσατε θυρεούς, ⁶ ὅτι οὕτως εἶπε πρὸς με ⁷ κύριος Βασιλεὺς σεαυτῷ στήσων σκοπὸν, καὶ ὁ ἄν ἰδοὺ ἀνάγγελον. ⁷ καὶ εἰ- ⁸ δον ἀναβάτας ἱππεὺς δύο, καὶ ἀναβάτην ὄνον καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόα- ⁸ σαι ἀκρόασιν πολλήν, ⁹ καὶ κάλεσον Οὐρίαν εἰς τὴν σκοπιάν. κύριος εἶπεν Ἐσθὴν ⁹ διὰ παντὸς ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἐγὼ ἔσθην ὅλην τὴν νύκτα, ⁹ καὶ ¹⁰ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης ξυνορίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε Ἰέπτωκε πέπτωκε ¹⁰ Βαβυλῶν, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνε- ¹¹ τρήθησαν εἰς τὴν γῆν. ¹⁰ ἀκούσατε οἱ καταλειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι, ¹¹ ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

11 TO OPAMA THS IDOYMAIAΣ.

- ¹² Πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηεὺρ Φυλάσσετε ἐπάλξις. ¹² φυλάσσω τὸ πρῶ- ¹³ τόν καὶ τὴν νύκτα· ἐὰν ζητῆς ζήτει, καὶ παρ' ἐμοὶ οἴκει, ¹³ ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας ¹⁴ κοιμηθῆς ἢ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδάν. ¹⁴ εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ ¹⁵ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμάν, ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσι ¹⁵ διὰ τὸ πλῆθος ¹⁶ τῶν πεφονευμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος ¹⁶ τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ ¹⁷ τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. ¹⁶ διότι οὕτως εἶπέ μοι κύριος ¹⁷ Ἐπὶ ἐνικαντὸς ὡς ἐνικαντὸς μωσῶτος, ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηθάρ, ¹⁷ καὶ ¹⁸ τὸ καταλοιπὸν τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηθάρ ἔσται ὀλίγον, ὅτι ¹⁸ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησεν.

2. om υιον αμωσ ... ανυποδητος (non vv. seq.) 3. ησαιας ο παις μου ... om τρια ετη prius ... εσται σημεια 5. ηττηθεντες οι αιγυπτιοι: επι 6. om εν τη ημ. εκεινη XXI. 2. ελαμειται 3. το μη ακουσαι ... το μη βλεπ. 5. πιετε φαγετε 6. κυριος πρ. με ... ο εαν ιδης 7. ιδον ... δυο, αναβατην ... ed. rom. καμηλου, ακροασαι 8. σκοπιαν κυριου· και ειπεν ... om εγω 9. συνοριδος ... om πεπτωκε alterum 10. οι καταλε- λιμμενοι και οδυνωμενοι ... ed. rom. κ. οι οδ. ακουσατε, 11. καλειτε ... φυλαζεται 13. κοιμηθηση· εν τη 14. υδωρ διψωντι ... φευγοντων pro πεφονευμενων 15. παιδιω pro πολεμω (sed διατεταμενων usque παιδιω rescripta sunt) 16. οτι ουτως 17. διοτι κυριος ελαλ. ο θεος ισρ.

XXII.

ΤΟ ΠΡΗΜΑ ΤΗΣ ΦΑΡΑΓΓΟΣ ΣΙΩΝ.

Τί ἐγένετό σοι ὅτι νῦν ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα μάταια; ² ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοῶντων, οἱ τραυματῖαι σου οὐ τραυματῖαι ἐν μαχαίραις, οὐδὲ οἱ νεκροὶ σου νεκροὶ πολέμων. ³ πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασι, καὶ οἱ ἄλόν-
 3 τες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρῳ πεφεύγασι. ⁴ διὰ τοῦτο εἶπα Ἄφετέ με, πακρῶς κλαύσομαι· μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου, ⁵ ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ 5 ἀπωλείας καὶ καταπατῆματος, καὶ πλάνησι παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐν φάραγγι Σιών πλανῶνται, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη. ⁶ οἱ 6 δὲ Ἐλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, καὶ ἀναβῆται ἄνθρωποι ἐφ' ἵππους, καὶ συναγωγὴ παρατάξεως. ⁷ καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου, πληροῦνται 7 ἄρμάτων, οἱ δὲ ἵπποις ἐμφράξουσιν τὰς πύλας σου, ⁸ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς 8 πύλας Ἰούδα· καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως, ⁹ καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρυπτὰ τῶν οἰκῶν τῆς ἄκρας Δαυὶδ. καὶ 9 εἶδον ὅτι πλείους εἰσὶ, καὶ ὅτι ἀπέστρεψε τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς τὴν πόλιν, ¹⁰ καὶ ὅτι κατέλυσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ εἰς ὄχυν-
 10 ρώματα τεύχους τῇ πόλει. ¹¹ καὶ ἐποίησατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν 11 δύο τειχῶν ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας, καὶ οὐκ ἐνεβλίψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτήν, καὶ τὸν κτίσαντα αὐτήν οὐκ εἶδετε. ¹² καὶ 12 ἐκάλεσε κύριος κύριος Σαβαώθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλυθμὸν καὶ κοπετὸν καὶ ξύρησιν καὶ ζώσιν σάκκων, ¹³ αὐτοὶ δὲ ἐποίησαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ-
 13 λαμα, σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα, ὥστε φαγεῖν κρέατα καὶ 14 πιεῖν οἶνον, λέγοντες Φάγωμεν καὶ πῖωμεν, αὐριοὶ γὰρ ἀποθνήσκουμεν. ¹⁴ καὶ 14 ἀνακαλυμμένα ταῦτα ἔστιν ἐν τοῖς ὤσι κυρίου Σαβαώθ, ὅτι οὐκ ἀφελήσεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε. ¹⁵ τὰδε λέγει κύριος Σαβαώθ 15 Ἱορδὺς εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς Σομνὰν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ ¹⁶ Τί 16 σὺ ὥδε, καὶ τί σοὶ ἔστιν ὥδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὥδε, μνημεῖον καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον, καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκη-
 νήν; ¹⁷ ἰδοὺ δι' οὐρὸς Σαβαώθ ἐμβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνθρωπον, καὶ ἀφελὲς τὴν 17 στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἐνδοξόν, ¹⁸ καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν 18 μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνῃ· καὶ θήσεται τὸ ἄρμα σου τὸ καλὸν εἰς ἀτιμίαν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα, ¹⁹ καὶ 19 ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου. ²⁰ καὶ ἔσται 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ καλέσω τὸν παῖδά μου Ἐλιακεὶμ τὸν τοῦ Χελκιού, ²¹ καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου, καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ κατὰ 21 κράτος, καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς πατήρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἰούδᾳ. ²² καὶ 22 δώσω τὴν δόξαν Δαυὶδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων· καὶ
 * Ἀποκ. 3, 7. δώσω αὐτῷ τὴν κλειδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὀμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλείσει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. ²³ καὶ στήσω αὐ-
 23 τὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἐνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ 24 πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπακρεμάμενοι αὐτῷ.

XXII. 1. Το ὄραμα ... σοι νυν· ὅτι ανεβ. 2. ου τραυμ. μαχαίρας ... πολεμου 3. δεδεγμενοι 6. ελαμειται ... om και prius ... εφ ἱππους 9. απεστρεψαν 40. εις οχυρωμα του τειχους 44. τειχεων 12. om κυριος alterum 13. κρεα 15. γραμματαια προ ταμιαν 17. ed. rom. ἐμβαλλει 20. εκεινη καλεσω 24. και το κρατος προ κατα κρατος ... *om και τ. ενοικ. εν ιουδα 22. om αυτω sec. ... επι του ωμου ... ο αποκλεισων 24. επικρεμ. εν αυτω ... ed. rom. et cod. alex. αυτω cum τη ημ. εκ. conig.

25 ²⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τότε λέγει κύριος Σαβαώθ, κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐσθλημένος ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἀφαιρεθήσεται καὶ πεσεῖται, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ δοξα ἢ ἐπ' αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

XXIII.

TO PHMA TYPOY.

¹ Ὁλολύξατε πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς 2 Κιταίων, ἦκται αἰχμάλωτος. ² τίνοι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ 3 νήσῳ, μεταβόλοι Φοινίκης, διαπερῶντες τὴν θάλασσαν ³ ἐν ὕδατι πολλῷ, 4 σπέρμα μεταβόλων; ὡς ἀμνητοῦ εἰσφερομένου, οἱ μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν. ⁴ αἰσχύνθητι Σιδῶν, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ ἰσχύς τῆς θαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὦδινον 5 οὐδὲ ἔτεκον, οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους. ⁵ ὅταν δὲ 6 ἀκουστοὶν γένηται Αἰγύπτῳ, λήψεται αὐτοὺς ὁδὸν περὶ Τύρου. ⁶ ἀπέλυσате 7 εἰς Καρχηδόνα, ὁλολύξατε οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. ⁷ οὐχ αὕτη ἦν 8 ὡμὸν ἢ ὕβρις ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοθῆναι αὐτήν; ⁸ τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἦσσαν ἐστὶν ἡ οὐκ ἰσχύει; οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἐνδοεῖοι, ⁹ ἀρρο. 18, 23. 9 τῶν ἐνδοξῶν καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἐνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁰ ἐργάζου τὴν γῆν σου, 10 καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνας. ¹¹ ἡ δὲ χεὶρ σου οὐκέτι ἰσχύει 11 κατὰ θάλασσαν, ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς· κύριος Σαβαώθ ἐνετείλατο περὶ 12 Χαναάν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύ. ¹² καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι οὐ μὴ προστεθήτε 12 τοῖς ὕβριζιν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν ἀπώλῃς εἰς Κι- 13 τιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ ἀνάπαισις ἔσται σοι· ¹³ καὶ εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ αὕτη 13 ἡρήμωται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ὅτι ὁ ταῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. ¹⁴ ὁλολύξατε 14 πλοῖα Καρχηδόνας, ὅτι ἀπώλετο τὸ οὐρύωμα ὡμῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται ἐν τῇ 15 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἐβδομήκοντα, ὡς χρόνος βασι- 16 λέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἔσται Τύ- 16 ρος ὡς ἄσμος πόρνης. ¹⁶ λάβε κισθάραν, βέμβευσον, πάλιν πόρνη ἐπιλελη- 17 μένη, καλῶς κισθάρison, πολλὰ ἔξον, ἵνα σου μνεῖα γένηται. καὶ ἔσται 17 μετὰ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀπο- 18 καταστήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον, ¹⁷ καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις 18 τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπόρια καὶ ὁ 19 μισθὸς ἄγιον κυρίου, οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἐναντι 20 κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπόρια αὐτῆς, φαγεῖν καὶ πνεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι, καὶ εἰς 21 συμβολὴν μνημόσυνον ἐναντι κυρίου.

XXIV.

¹ Ἰδοὺ κύριος καταφθαίρει τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐρημώσει αὐτὴν καὶ ἀνα- 2 καλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεί τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ² καὶ 2 ἔσται ὁ λαὸς ὡς ἱερεὺς, καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος, καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ 3 κυρία· ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλὼν, ὁ θανέζων ὡς ὁ θανειζόμενος, καὶ 3 ὁ ὀφείλων ὡς ὁ ὀφείλει. ³ φθορᾷ φθαρθήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομὴ προνομυ-

25. εν τη ... πιστω, και πεσειται και αφαιρεθησεται η δοξα XXIII.

4. Το οραμα ... ολολυζετε ... κηταιων 5. εν αιγυπτω, λημψεται 6. ολο-
λυζετε οι ενοικουντες 7. ωμων ην η υβρ. η απ 8. ed. rom. post ενδοεῖοι
non interp. 9. om πασαν 40. ερχονται 42. ουκετι μη προσεθητε ... θυ-
γατερα σιων ... εις κητειμ ... σοι αναπ. εσται 43. ante οτι add ουδε
εκει σοι αναπαυσεις εσται 44. ολολυζετε ... οτι απωλετο 46. η μνεια ...
μετα εβδομηκοντα 47. om επι προσωπ. τ. γ. 48. τω κυριω ... om και
ultimum ... *om εναντι κυρ. (videtur) XXIV. 2. ως ο ιερεὺς ... και
ο θανίζων ως ο θανίζ.

θήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. ⁴ ἐπένησεν ἡ γῆ, καὶ ⁴ ἐφάρρη ἡ οἰκουμένη, ἐπένησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. ⁵ ἡ δὲ ἠνόμεσε διὰ ⁵ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρήλθουσιν τὸν νόμον καὶ ἠλλαξαν τὰ προστάγματα διαθήκην αἰώνιον. ⁶ διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν ⁶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῆ καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι. ⁷ πενήτησι οἶνος, πενήτησι ἄμπελοι, ⁷ στενάζουσι πάντες οἱ εὐφραίνεσθαι τὴν ψυχὴν. ⁸ πέπνυται εὐφροσύνη τυμ- ⁸ 18, 22. πάνων, πέπνυται φωνὴ κλάρας. ⁹ ἡσχύνθησαν, οὐκ ἔπινον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο ⁹ τὸ σίκερα τοῖς πίνουσιν. ¹⁰ ἡρημώθη πᾶσα πόλις, κλείσει οὐκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν. ¹¹ ὀλοῦνται περὶ τοῦ οἶνου πανταχῇ, πέπνυται πᾶσα εὐφροσύνη ¹¹ τῆς γῆς, ἀπῆλθε πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. ¹² καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ¹² ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλειμμένοι ἀπολοῦνται. ¹³ ταῦτα πάντα ἔσονται ἐν ¹³ τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἔθνων· ὃν τρόπον ἔάν τις καλαμῆσθαι ἐλαάν, οὕτως καλαμῆσθαι αὐτούς· καὶ ἔάν παύσῃται ὁ τρυγητής, ¹⁴ οὗτοι βοῇ φωνήσου- ¹⁴ σιν, οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου, ¹⁵ ταραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. ¹⁵ διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νή- ¹⁵ σοις ἔσται τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἐνδοξὸν ἔσται. ¹⁶ κύριε ὁ θεὸς ¹⁶ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν περὶ τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν, ἐλπίς τῷ εὐσεβεῖ καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν. οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον, ¹⁷ φόβος καὶ βό- ¹⁷ θυνος καὶ παγὶς ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἔσται ὁ φόβος ¹⁸ γυναικὸς τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον· καὶ ὁ ἐμβαλὼν ἐκ τοῦ βοθύνου ἀλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος· ὅτι θυροὶδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεψύχθησαν, καὶ ¹⁹ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς. ¹⁹ ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορία ¹⁹ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ. ²⁰ ἐκλινεν ὡς ὁ μεθύων καὶ κραυπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ²⁰ ὡς ὁπωροφυλάκιον ἡ γῆ, κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται καὶ οὐ μὴ θύνηται ἀναστῆναι. ²¹ καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐ- ²¹ ρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. ²² καὶ συναῶνται συναγωγὴν ²² αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπασκοπὴ ἔσται αὐτῶν. ²³ καὶ ταχθήσεται ἡ πλύνσις, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος· ²³ ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐκ Σιών καὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται.

XXV.

Κύριε ὁ θεός, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομα σου, ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πρᾶγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν. γένοιτο. ² ὅτι ἔζηκας πόλεις εἰς χῶμα, ² πόλεις ὀχυράς τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια, τῶν ἀσεβῶν πόλεις τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ. ³ διὰ τοῦτο ἐυλογῇ σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ³ ἀνθρώπων ἀδικουμένων ἐυλογήσουσί σε. ⁴ ἐγένου γὰρ πάση πόλει ταπεινῇ ⁴ βοηθός, καὶ τοῖς ἀτυμήσασιν δι' ἐνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς· σκέπη διψώντων, καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων, ⁵ ὡς ἄνθρωποι ⁵ ὀλιγόπλοχοι διψῶντες ἐν Σιών ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἳς ἡμᾶς παρέδωκας. ⁶ καὶ ποιήσῃ κύριος Σαβαώθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ἐπὶ τὸ ὅρος τοῦτο πίνοντα ⁶ εὐφροσύνην, πίνοντα οἶνον· ⁷ χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. παράδος ταῦτα 7

4. καὶ ἐπενῆσαν οἱ 8. ἡ δὲ γῆ ... διότι παρεβήσαν ... τα προστάγμα-
κυρίου 8. post τυμπαίων add πέπνυται αὐθαδία καὶ πλουτος ἀσεβῶν·
11. ολολύετε ... om απηλθ. π. ευφρ. τ. γ. 12. εγκαταλειμμένοι 13.
εσται ... εμμεσω 14. βοησονται 18. βοθυνον· ο δε ... ηνεωχθησαν 20.
εκλινεν καὶ σεισθησεται ως οπωροφυλακιον η γῆ· ως ο μεθυων· καὶ κρε-
παλων· καὶ πεσειται κ. ου μη 8. αναστηναι· κατισχυσεν γαρ επ αυτης η
ανomia· 22. καὶ συναξ. καὶ αποκλεισ. εἰς οχ. καὶ εἰς δεσμωτηριον δια
23. εν σιων καὶ εν ιερ. XXV. 4. praemittit ωδη ... ο θεος μου ... γε-
νοιτο κυριε 2. του πεσειν 4. in fine add ευλογησουσιν σε

- 8 πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. ⁸ κατέπειν ὁ θεός· 1Co. 15, 54. 1Co. 15, 54. 7, 17.
 9 νατος ἰσχύσας, καὶ· πάλιν ἀφείλε κύριος ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ δνειδος τοῦ λαοῦ ἀφείλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα
 9 κυρίου ἐλάλησε. ⁹ καὶ ἐροῦσι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐφ' ᾧ ἠλ-
 10 πίζομεν, καὶ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ, καὶ ἠγαλλώμεθα
 10 καὶ εὐφρανθήσόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. ¹⁰ ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ
 τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ καταπατηθήσεται ἡ Μωαβίτις ὃν τρόπον πατοῦσιν ὁλοῦνα
 11 ἐν ἀμάξαις· ¹¹ καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπεινώσει
 τοῦ ἀπολέσαι, καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ' ᾧ τὰς χεῖρας ἐπέβαλε·
 12 ¹² καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει, καὶ καταβήσεται· ἕως
 τοῦ ἐδάφους.

XXVI.

- Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται τὸ ἄσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς τῆς Ἰουδαίας Ἰδοὺ
 2 πόλις ἰσχυρά, καὶ σωτήριον θήσει τὸ τεῖχος καὶ περίτειχος. ² ἀνοίξατε πύλας,
 3 εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, ³ ἀντιλαμβάνε-
 4 νόμενος ἀληθείας καὶ φυλάσσων εἰρήνην. ὅτι ἐπὶ σοὶ ἐλπιδί· ⁴ ἠλπισαν, κύριε,
 5 ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος, ⁵ ὃς ταπεινώσας κατήγαγε τοὺς
 ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς· πόλεις οὐκ ἔχουσιν καὶ καταβαλεῖς ἕως ἐδάφους,
 6 ⁶ ὃ καὶ πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραῖων καὶ ταπεινῶν. ⁷ ὁδὸς εὐσεβῶν εὐθεία
 8 ἐγένετο, ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν καὶ παρεσκευασμένη. ⁸ ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρί-
 9 σις· ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ μείᾳ· ⁹ ἡ ἐπιθυμία ἡ ψυχὴ
 ἡμῶν. ἐκ νυκτὸς ὁρᾷς τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ θεός, διότι φῶς τὰ προς-
 10 τάγματα σου ἐπὶ τῆς γῆς. δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
 10 ¹⁰ πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής· πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς,
 ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσει· ἀρνήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν ὁδὸν κυρίου.
 11 ¹¹ κύριε, ὑψηλὸς σου ὁ βραχίων καὶ οὐκ ἥδισαν, γινόντες δὲ ἀλογυνῶσιν-
 12 ¹² ται· ζῆλος λήψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.
 12 ¹³ ¹³ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην ὁδὸς ἡμῶν, πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν. ¹⁴ κύριε
 ὁ θεὸς ἡμῶν, κτήσαι ἡμᾶς· κύριε, ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, τὸ ὄνομα
 13 ¹⁵ σου ὀνομάζομεν. ¹⁵ οἱ δὲ νεκροὶ ζῶν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ λατοὶ οὐ μὴ ἀνα-
 στήσουσι· διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας καὶ ἤρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.
 15 ¹⁶ ¹⁶ πρὸς τὸς αὐτοὺς κακὰ, κύριε, πρὸς τοὺς κακὰ τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς. ¹⁷ κύριε,
 17 ἐν βλίψει ἐμνήσθην σου, ἐν βλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν. ¹⁸ καὶ ὡς ἡ
 ὠδίνουσα ἐγγίζει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδίνῃ αὐτῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ
 18 ἀγαπητῷ σου. ¹⁹ διὰ τὸν φόβον σου, κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινή-
 19 σαμεν καὶ ἐτέκομεν· πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποίησαμεν ἐπὶ τῆς γῆς· οὐ πέ-
 20 σόμεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται πάντες οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. ²¹ ἀναστήσονται
 οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν
 20 ²² τῇ γῇ· ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἔσται αὐτοῖς ἐστίν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν
 21 σου, ἀποκρύβητι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρῇ τῇ ὀργῇ κυρίου. ²³ Ἰδοὺ· ²⁴ ἡ. 10, 37.

8. ἀφείλεν ο θεός 9. ερουσιν εν τη ... οτι και σωσει ημ. ουτ. κυρ. υπεμ. αυτω ... **εὐφρανθήμεν 40. οτι αναπαυσει (**-σειν) δώσει ... πατωσιν 42. του τοιχου σου XXVI. 4. praemillitil ωδη ... επι γης ιουδα λεγοντες ... πολεις οχυραι κ. σ. ημεν θησει 2. εισελθτω 3. ομι ελπιδι 4. **ηλπισα 5. καταξ. αυτας εως του εδ. 6. **αυτας 7. και παρεσκευασμενη η οδος των ευσεβ. 8. κρισεις ... **οι σου 9. ante εκ νυκτος add ωδη 40. ομι πας ος ... ποιηση 11. ληψεται 15. πασιν τοις 16. παιδια 17. του τεκειν· και επι τη 18. εγγαστρι ... οτι ου πεσομεθα ... οτι παντες 19. αναστησ. γαρ 20. ο λαος μου ... ταμεια

γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς, καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνηρημένους.

XXVII.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυράν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὅσιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὅσιν σκολιόν, ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. ²τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀμπελὼν καλὸς ἐπιθύμημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς. ³ἐγὼ πόλις ὄχυρά, πόλις πολιορκουμένη, μάτην ποτιῶ αὐτήν· ἀλώσεται γὰρ νυκτός, ἡμέρας δὲ πεσεῖται τείχος. ⁴οὐκ ἔστιν ἡ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· τίς με θήσει φυλάσσειν καλὰμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἠδέτηκα αὐτήν. τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος πάντα ὅσα συνέταξε. κατακέκαυμαι, ⁵βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην, ⁶οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ. βλαστήσει καὶ ⁷ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. ⁸μη ὥς αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; καὶ ὥς αὐτὸς ἀνείλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται; ⁹μαχόμενος καὶ θνείδων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; ¹⁰διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἀνομία Ἰακώβ, καὶ τοῦτο ἔστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντα τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὡς κονίαν λεπτὴν· καὶ οὐ μὴ μέλῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ εἰδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν. ¹¹τὸ κατοικοῦμενον πόλινον ἀνιέμενον ἔσται, ὡς πόλινον καταλειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνα. ¹²καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν κλῶρον διὰ τὸ ξηρανθῆναι γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θάλασσης δεῦτε· οὐ γὰρ λαὸς ἔστιν ἔχων σῦναι, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οὐκτερήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. ¹³καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συμφορᾷ οὐ θεὸς ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκοροῦρων· ὑμεῖς δὲ συναγάγετε κατὰ ἓνα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ¹⁴καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σάλπισσι τῇ σάλπαγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἤξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ἱερουσαλὴμ.

XXVIII.

Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶντες Ἐφραΐμ, τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέως, οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου. ²ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου, ὡς χάλαζα καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην, βία καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολλὴ πληθὺς σῦρον χώραν, τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπνυμα· ταῖς χερσὶ ³καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσεται ὁ στεφάνος τῆς ὕβρεως, οἱ μισῶντες τοῦ Ἐφραΐμ. ⁴καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρον τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὡς πρὸς ὄρος σόκου, ὁ ἰδὼν αὐτό, πρὶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτό, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. ⁵τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος Σαβαώθ ὁ στεφάνος τῆς ἐλπίδος ὁ πλεκεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ· ⁶καταλειφθήσονται ἐπὶ 6

24. στομα pro αιμα ... κατακαλ. η γη τους XXVII. 4. om En ... και ανελε 3. ισχυρα ... *αυτους (vdtr) ... το τειχος 4. και ουκ εστιν ... κυριος ο θεος 8. ο μελετων 9. η ανομια ... αυτου την αμαρτιαν, οταν θω 10. καταλειμμενον ... κακει ... om ποιμνα 11. om και ... ελεησιν 12. συμφοραξει κυριος απο ... τους υι. ισρ. κατ ενα ενα 13. σαλππιουσιν εν τη ... ηξουσιν οι απο ανατολων εν ... προσκυνησωσιν XXVIII. 2. ποιησει αναπναισιν 4. πριν η εις ... om αυτο prius 5. ο πλακεις ... μιν λαω pro του λαου 6. και καταλειφθησονται

7 πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχύϊ κωλυόντων ἀνελεῖν. ⁷ οὗτοι γὰρ οἶνω
 πεπλημμελημένοι εἰσὶν· ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκερα, ἱερεὺς καὶ προφήτης
 ἐξέστησαν διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσεῖσθησαν ἀπὸ τῆς
 8 μέθης, ἐπλανήθησαν· τοῦτ' ἔστι φάσμα. ⁸ ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλὴν·
 9 αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἐνεκα πλεονεξίας. ⁹ τίτι ἀνηγγέλαμεν κακὰ, καὶ τίτι ἀνηγγέ-
 10 λαμεν ἀγγέλλαν; οἱ ἀπογελακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
 11 ἀπὸ μαστοῦ. ¹⁰ ἅλψιν ἐπὶ ἅλψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν
 12 ἔτι μικρόν, ¹¹ διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἐτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ ¹ Co.
 13 λαῷ τούτῳ ¹² λέγοντες αὐτοῖς Τοῦτο τὸ ἀνάπανμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο ^{16, 21.}
 14 τὸ συντριμμα, καὶ οὐκ ἤβλησαν ἀκούειν. ¹³ καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ
 15 θεοῦ ἅλψιν ἐπὶ ἅλψιν, ἐλπίς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορεύ-
 16 σωσι καὶ πέσωσιν ὀπίσω, καὶ συντριβήσονται καὶ κινδυνεύσουσι καὶ ἀλώ-
 17 σονται. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ οἱ ἄρ-
 18 χοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, ¹⁵ ὅτι εἶπατε Ἐποιήσαμεν
 19 διαθήκην μετὰ τοῦ ᾄδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερο-
 20 μένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα
 21 ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθώμεθα. ¹⁶ διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύ-
 22 ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ ἐκλεκτὸν ἄκρο- ^{Ro. 9, 33.}
 23 γωνιατὸν ἐντιστοιχίαν, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταίσχυνη. ¹⁷ Co. 2, 2, ^{11.}
 24 καὶ θήσω κρίσω εἰς ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ
 25 πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς, ¹⁸ μὴ καὶ
 26 ἀφελὴ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπίς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
 27 ᾄδον οὐ μὴ ἐμμελῇ· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσσεσθε αὕτῃ εἰς
 28 καταπατήσιν. ¹⁹ ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρῶτ' ἂν παρέλευσεται ἡμέ-
 29 ρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπίς πονηρά. μάжете ἀκούειν ²⁰ στενοχωρούμενοι·
 30 οὐ δύναμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενούμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. ²¹ ὥστε
 31 ὁρὸς ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ
 32 θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτριῶς
 33 χρήσεται, καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. ²² καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθεῖτε,
 34 μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα
 35 πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαώθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ²³ ἐνω-
 36 τίξεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου.
 37 ²⁴ μὴ ὄλιν τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν
 38 ἐργάσασθαι τὴν γῆν; ²⁵ οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπείρει
 39 μικρὸν μελάνθιον ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ κέγγρον
 40 καὶ ἕλαν ἐν τοῖς ὄροις σου; ²⁶ καὶ παιδευθήσῃ κρήματα θεοῦ σου, καὶ εὐ-
 41 φρανθήσῃ. ²⁷ οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθάρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς
 42 ἀμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ
 43 κύμινον ²⁸ μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ εἰμι ὑμῖν ὄρ-
 44 γισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσῃ ὑμᾶς. ²⁹ καὶ ταῦτα
 45 παρὰ κυρίου Σαβαώθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλευσάσθε, ὑψώσατε ματαίαν
 46 παράκλησιν.

6. κωλυών 7. πεπλημμελῆσιν ... om δια τὸ σίκερα, κατεπόθησαν ...
 μέθης του σικερα ... τουτο εστιν φαντασμα 8. ενεκεν 9. ed. rom. μα-
 στον, 12. λεγοντες αυτω 13. κυριου του θεου ... ινα πορευθωσιν και πε-
 σωσιν εις τα οπισω, x. κινδυν. x. συντριβ. x. αλ. 14. και αρχοντες ...
 τουτου εν ιερ. 15. (λαου pro αδου ...) ου μη ελθῃ ἡμιν 16. ουντως ...
 om κυριος aliterum ... εμβαλω ... ο πιστευων επ αυτω 19. λημψεται
 20. του ημας συναχθ. 24. om κυριος ... και η πικρια αυτου 19. συντετελ-
 ημενα 23. ενωτ. x. ακουσατε 24. μελλει ο αροτριων αροτριαν 25. και
 pro ουχ ... αυτης το προσωπον πρωτον σπειρει μ. μελ. και κυμ. x. παλ.
 πυρον ... om και κεγγρον 27. εκτινασσεται 28. om εμει

XXIX.

- Οὐαὶ Ἀριηλ πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ. συναγάγετε γεννήματα ἐνιαυτὸν ἐπὶ ἐνιαυτὸν· φάγεσθε, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωάβ. ² ἐκθλίψω γὰρ Ἀριηλ, καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ λοχὺς καὶ ὁ πλοῦτος ἐμοί. ³ καὶ κυκλώσω ὡς Δαυὶδ ἐπὶ σέ, ⁴ καὶ βαλῶ περὶ σέ χεῖρας, καὶ θήσω περὶ σέ πύργους, ⁵ καὶ ταπεινωθήσονται εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσπενήσει. ⁶ καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν, καὶ ὡς χνοὺς φερόμενος τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε, καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα ἑκ παρὰ κυρίου Σαβαώθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βρον- ⁷ τῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταγίγς φερομένη, καὶ φλὺξ πυρὸς κατεσθίουσα. ⁸ καὶ ἔσται ὡς ἐνυπνιαζόμενος κατ' ὕπνου νυχτὸς ὁ πλοῦτος ἀπάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ἀριηλ, καὶ πάντες οἱ στρατευόμενοι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτήν καὶ οἱ ἑλθόντες αὐτήν. ⁹ καὶ ὡς οἱ ἐν τῷ ὑπνῷ πίνοντες καὶ ἔσονται, καὶ ἐξαναστάντων μὲ- ¹⁰ ταισιν τὸ ἐνύπνιον· καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς ὁ πίνων, καὶ ἐξαναστὰς ἐτι διψᾷ, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών. ¹¹ ἐκλύθητε καὶ ¹² ἔκστητε, καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σκερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου, ¹³ ὅτι πεπότικεν ¹⁴ ὁ κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, οἱ ὀρώντες τὰ κρυπτά. ¹⁵ καὶ ἔσται ὅτι τὰ ῥήματα πάντα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου, ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες Ἀνάγνωθι ταῦτα, καὶ ἔρει Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γὰρ. ¹⁶ καὶ δοθήσεται τὸ βιβλίον τούτου εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα, καὶ ἔρει αὐτῷ Ἀνάγνωθι τούτο· καὶ ἔρει Οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα. ¹⁷ καὶ εἶπε κύριος Ἐγγίξαι μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χε- ¹⁸ ῖλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην ¹⁹ δὲ σέβονται καὶ διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας. ²⁰ διὰ τούτο ἰδοὺ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τούτον· καὶ μεταθήσω αὐτούς, καὶ ἀπολώ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω. ²¹ οὐαὶ οἱ βασιεῖς βουλήν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλήν ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν σκότει ἡ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐρούσι Τίς ἐώρα- ²² κεν ἡμᾶς; καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἡμεῖς ποιοῦμεν; ²³ οὐχ ὡς πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἔρει τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτό Οὐ σύ με ἐπλάσας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετῶς με ἐποίησας; ²⁴ οὐκέτι μὲν κρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Αἰβανός ὡς τὸ ὄρος τὸ Χέρμελ, καὶ τὸ Χέρμελ ²⁵ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ²⁶ καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λό- ²⁷ γους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὀμίχλῃ, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ὀφθάνονται, ²⁸ καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλ- ²⁹ πισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. ³⁰ ἐξέλειπεν ἄνθρωπος, καὶ 20

XXIX. 1. πολεις αριηλ, ην δαυ. επολεμησεν ... γεννηματα εν. επ ενιαυ-
τον ... οπι φαγεσθε alterum 2. το πλουτος 3. επι σε πυργους 4. τα
πεινωθησ. οι λογοι σου εις τ. γην ... εσται προ εσονται 5. οπι το πληθ.
τ. καταδ. σε 6. κραυγης προ βροντης 7. x. εστ. ως ο ενυπνιαζομ. ενυ-
πνιον ο πλ. των εθν. παντων ... ισραηλ προ αριηλ ... στρατευασμενοι ...
και ελθ. α. 8. και εσονται ως οι εν υπνω ... ματ. αυτων το ενυπνιον ...
παντων των εθνων ... επεστρ. επι ιερουσαλημ και επι το ορ. σιων 9. ουδ
απο οινου 11. x. εσονται υμ. παντα τα ρηματα 13. οπι εν τω στοματι
αυτου και εν 14. ιδου εγω 15. ημας εωρακεν 16. ως ο πηλος ... οπι
αυτο 17. και το ορος το χερμελ εις 18. τυφλων βλεφονται 20. εξελειπεν

21 ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομῶντες ἐπὶ κακίᾳ, ²¹ καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις
 22 πρὸς κομμα Ζήσουσιν, ὅτι ἐπλαγίασαν ἐπ' ἀδίκους δίκαιον. ²² διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ. Οὐ νῦν αἰσγυ-
 23 νήσεται Ἰακώβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρὸς ὡπον μεταβαλεῖ. ²³ ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἀγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἀγιάσουσι τὸν
 24 ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβήθησονται. ²⁴ καὶ γνώσονται οἱ πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνῃ.

XXX.

Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει κύριος. ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ, καὶ
 2 συνθήκασι οὐ διὰ τοῦ πνευμάτός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας, ² οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθῆ-
 3 θῆναι ὑπὸ Φαραῶ καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ Αἰγυπτίων. ³ ἔσται γὰρ ὑμῖν σκέπη
 4 Φαραῶ εἰς αἰσχύνῃν, καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. ⁴ ὅτι εἰσὶν ἐν τῷ
 5 ἄρχηγῳ ἄγγελοι πονηροί. ⁵ μάτην κοπιάσουσι πρὸς λαὸν ὃς οὐκ
 6 ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνῃν καὶ ὄνειδος.

Ἡ ΟΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.

Ἐν τῇ Ἀλφειᾷ καὶ τῇ στενοχωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντας, ἐκείθεν καὶ ἀσπίδες
 7 αὐτῶν καὶ ἀσπίδες πετομένων, οἱ ἔφερον ἐπὶ ὄναι καὶ καμύλων τὸν πλοῦτον
 8 αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς. ⁷ Αἰγυπτίῳ μάταια καὶ κενὰ ὠφελή-
 9 σουσιν ὑμᾶς· ἀπαγγέλουσιν αὐτοῖς ὅτι ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη. ⁸ νῦν οὖν
 10 κατὰ τὰς γράφας ἐπὶ πυλῶν ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας ταῦτα
 9 καιρῷ καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ὅτι ὁ λαὸς ἀπειθήτης ἐστιν, υἱοὶ ψευδεῖς οἱ οὐκ
 10 ἠβούλουντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, ¹⁰ οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις Μὴ ἀναγ-
 11 γέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὀράματα ὁρῶσι Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε
 11 καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν, ¹¹ καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
 12 ταύτης· ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ
 13 λόγιον τοῦ Ἰσραὴλ. ¹² διὰ τοῦτο τὰδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ὅτι ἡπει-
 14 θήσατε τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει, καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ
 13 πεποιθὼς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, ¹³ διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη
 14 ὡς τεῖχος πίπτον παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἐαλωκυίας, ἥς παραχρῆμα πά-
 14 ρεσι τὸ πτώμα. ¹⁴ καὶ τὸ πτώμα αὕτης ἔσται ὡς σύντριμμα ἄγγελου ὁστρα-
 15 κίνου, ἐκ κεραμίου λεπτά ὥστε μὴ εὐρεῖν ἐν αὐτοῖς ὁστρακὸν ἐν ᾧ πῦρ ἀρείς,
 15 καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὑδωρ μικρόν. ¹⁵ οὕτω λέγει κύριος κύριος ὁ ἅγιος τοῦ
 16 Ἰσραὴλ Ὅταν ἀποστραφῇς στενάξης, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα·
 16 ὅτε ἐπεποθεῖς ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη. καὶ οὐκ
 17 ἐβούλεσθε ἀκούειν, ¹⁶ ἀλλ' εἶπατε Ἐφ' ἔπικων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φευξέ-
 17 σθε· καὶ ἐπὶ κούφοις ἀναβάταις ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κούφοι ἔσονται οἱ διώ-
 17 κοντες ὑμᾶς. ¹⁷ χιλοὶ διὰ φωνῇν ἐνδὸς φεύγονται, καὶ διὰ φωνῇν πέντε φεύ-
 17 γονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῇτε ὡς ἱστός ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημάζην

20. ἐξωλοθρεύθησαν 21. Ζήσουσιν, καὶ ἐπλεγ. ἐν αδ. δ. 22. μετα-
 βαλεῖ ἰσραὴλ 23. ἀλλὰ ὅταν 24. οἱ τῶ πν. πλν. XXX. 1. ταδε λέγει
 ... βουλὴν καὶ οὐ δι' ... ἁμαρτίας (sic) ἐφ' ἁμαρτίας 3. ἡ σκέπη 5. οὐτε
 εἰς βοήθειαν οὐτε εἰς ὠφελειαν ἀλλὰ 6. καὶ ἐν τῇ στενοχ. ... ἐπ' ὀνῳ...
 in fine add εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνῃν καὶ ὄνειδος 8. καιρῶν ταῦτα
 ... ὅτι ἕως 9. ὅτι λαός 12. οὕτως λέγει κυριος ο αγ. 13. ὅτι οχυράς
 14. ἀγγίου ... λεπτον 15. οὕτως λέγει κυριος ο αγιος ἰσραὴλ ... στενάξη
 16. ἀλλὰ ... Ἐφ' ἐπικος ... καὶ εἶπατε Ἐπὶ κευφοις ἀναβάται εσ. 17. καὶ
 δια φ. ε. φευξ. χιλοῖ

φέρων ἐπὶ βουνοῦ. ¹⁸ καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οὐβετεῖσθαι ὑμᾶς, καὶ διὰ 18
 τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς, διότι κυρίου κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· μα-
 κάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ. ¹⁹ διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιών οἰκήσῃ· καὶ 19
 Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἔκλαυσεν Ἐλεήσει με· ἐλεήσει σε, τὴν φωνὴν τῆς
 κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσά σου. ²⁰ καὶ δώσει· κύριος ὑμῖν ἄρτον ψλ- 20
 ψεως καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἐγγίωσά σοι οἱ πλανῶντές σε· ὅτι
 οἱ θρῆναμοὶ σου θύονται τοὺς πλανῶντάς σε, ²¹ καὶ τὰ ὠτά σου ἀκούσονται 21
 τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων, οἱ λέγοντες Αὕτη ἡ ὁδός, πορευθῶ-
 μεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά. ²² καὶ μισαίνεις τὰ εἰδῶλα τὰ περιτρ- 22
 γυρωμένα καὶ περικεχυρωμένα, λεπτὰ ποιήσης καὶ λιχμησῇς ὡς ὕδωρ ἀπο-
 καζημένῃς, καὶ ὡς κόπρον ὥσεις αὐτά. ²³ τότε ἔσται ὁ ὑετός τῷ σπέρματι 23
 τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γεννήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ
 λιπαρός· ²⁴ καὶ βοσκηθήσεται σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πλοῦα καὶ
 εὐρύχωρον, ²⁵ οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται 25
 ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ λελιχημένη. ²⁶ καὶ ἔσται ἐπὶ παντός ὄρους 26
 ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντός βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσι πύργοι. ²⁷ καὶ ἔσται τὸ φῶς 27
 τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἐπιπλά-
 σιον, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰδῇται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ
 τὴν ὁδὴν τῆς πληγῆς σου ἰδῇται. ²⁸ ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου ἐρχεται διὰ 28
 χρόνου, καὶ ὁ κύριος μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, λόγιον
 ὁργῆς πλήρες, καὶ ἡ ὁργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται. ²⁹ καὶ τὸ πνεῦμα αὐ- 29
 τοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου, καὶ διαιρεθήσεται
 τοῦ ταράξει ἐννὴ ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διώξεται αὐτοὺς πλάνησις καὶ
 λήψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ³⁰ μὴ διὰ παντός δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνει- 30
 σθαι, καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἁγία μου διὰ παντός ὡς ἐορτάζοντες, καὶ
 ὡσεὶ εὐφραينوμένους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος κυρίου πρὸς τὸν θεόν
 τοῦ Ἰσραὴλ; ³¹ καὶ ἀκουστὴν ποιήσει κύριος τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ 31
 τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δεῖξαι μετὰ θυμοῦ καὶ ὁργῆς καὶ φλογὸς
 κατεσθύνουσης, κεραυνῶσει βιαίως, καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη
 βίᾳ. ³² διὰ γὰρ τῆς φωνῆς κυρίου ἡττηθήσονται Ἀσσύριοι, τῇ πληγῇ ἣ ἂν 32
 πατάξῃ αὐτούς. ³³ καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλῶν, ὅθεν ἦν αὐτῶν ἡ ἐλπίς τῆς 33
 βοηθείας, ἐφ' ἣ αὐτοὺς ἐπεποίθει· αὐτοὶ μετὰ τυμπάνων καὶ κιθάρας πολε-
 μήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. ³⁴ οὐ γὰρ πρὸς ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ· μὴ καὶ 34
 σοὶ ἡτοιμασθή βασιλεύειν, φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα
 πολλὰ; ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ χειρὸς αὐτοῦ.

XXXI.

Οὐαὶ οἱ καταβαλόντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν, οἱ ἐφ' ἑπτοὺς πε-
 ποιζότες καὶ ἐφ' ἄρμασιν· ἔστι γὰρ πολλὰ, καὶ ἐφ' ἑπτοὺς πληθὺς σφόδρα·
 καὶ οὐκ ἦσαν πεποιζότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὸν κύριον οὐκ
 ἐζήτησαν. ² καὶ αὐτὸς σοφῶς ἤγεν ἐπ' αὐτοὺς κακὰ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ
 οὐ μὴ ἀντεστή, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἰκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ

48. κυρ. ο θ. ἡμῶν ἐστίν· καὶ που καταλειψετε τὴν δοξάν ὑμῶν· Μα-
 κάριοι πάντες οἱ ἐμμ. ἐν αὐτῷ 49. καὶ ἐλεήσει τὴν 20. οὐκετι οὐ μὴ
 22. ἐξαρῖς προ μισανεῖς ... καὶ τὰ περικεχυρωμένα ... ποιήσεις κ. λιχη-
 σεις 23. γεννηματος 24. λελιχημενα 27. δια χρόνου ἐρχεται πολλοῦ·
 καιομ. ο θυμός ... το λογιον ὁργῆς 28. του ἐννη ταραξαι ... πλανησ. μα-
 ταια κ. λημψεται 29. εἰς τον οικον του κυριου 30. ποιησει ο θεος την
 31. δια γαρ την φωνην κ. η. οι ασσ. ... παταξει 32. οθεν ην αυτω ...
 μετα αυλων 33. ου γαρ συ προ (... συ προ σοι) ... ed. rom. πολλὰ,
 XXXI. 4. κ. τ. θεον ουκ ἐξεζητησαν 2. σοφος

*Αποκ.
19, 20.

3 τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν, ³ Αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν, ἔπων
 σάρκας καὶ οὐκ ἔστι βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐ-
 4 τούς, καὶ κοπιᾶσονται οἱ βοηθῶντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. ⁴ ὅτι οὕτως
 εἶπέ μοι κύριος "Ὁν τρόπον βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ ζῆντῃ ἢ λαβεῖ,
 καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτὴ ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ
 ἡττηθήσων καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήσων, οὕτως καταβήσεται κύ-
 5 ριος Σαβαώθ ἐπιστρατεύσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σιών, ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. ⁵ ὡς
 ὄρεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπεί κύριος Σαβαώθ, ὑπὲρ Ἱερουσαλὴμ ὑπερα-
 6 σπεί καὶ ἐξελείνται, καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει. ⁶ ἐπιστράφητε οἱ τὴν βα-
 7 ρείαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ ἄνομον υἱοὶ Ἰσραὴλ. ⁷ ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χει-
 8 ροποίητα τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν. ⁸ καὶ πεσεῖται Ἀσσούρ·
 οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξε-
 9 ται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἡττημα, ⁹ πέτρα
 γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάραι καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἀλώσεται.
 τὰδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιών σπέρμα καὶ οἰκέλους ἐν Ἱε-
 ρουσαλὴμ.

XXXII.

¹ Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρ-
 2 ξουσι. ² καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται
 ὡς ἀφ' ὕδατος φερομένου· καὶ φανήσεται ἐν Σιών ὡς ποταμὸς φερόμενος
 3 ἐνδοξος ἐν γῇ διψῶσῃ. ³ καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιδότες ἐπ' ἀνθρώποις, ἀλλὰ
 4 τὰ ὕδα ἀκούειν δώσουσι. ⁴ καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τῷ
 ἀκούειν, καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην·
 5 ⁵ καὶ οὐκέτι μὴ εἰπωσὶ τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ εἰπωσιν οἱ ὑπερήτα-
 6 σου Σίγα. ⁶ ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει,
 τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν, τοῦ διασπείραι ψυχὰς
 7 πεινώσας, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψῶσας κενὰς ποιήσει. ⁷ ἡ γὰρ βουλὴ τῶν
 πονηρῶν ἄνομα βουλευέσεται, καταφθεῖραι ταπεινὸν ἐν λόγῳ· ἀδίκους καὶ
 8 διασκηδᾶσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. ⁸ οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο,
 9 καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ. ⁹ γυναῖκες πλούσιαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς
 10 φωνῆς μου· θυγατέρες ἐν ἐλπίδι, εἰσακούσατε λόγους μου. ¹⁰ ἡμέρας ἐνιαυ-
 11 ται, οὐκέτι μὴ ἐλθῇ. ¹¹ ἔκστητε, λυπηθῆτε αἱ πεποιδῦναι, ἐκδύσασθε, γυμναί-
 12 τέ γένεσθε, περιζώσασθε τὰς ὀσφύας ¹² καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε, ἀπὸ
 13 ἀγροῦ ἐπισυμῆματος καὶ ἀμπέλου γεννήματος. ¹³ ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, ἄκανθα
 καὶ χόρτος ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθῆσεται· πόλεις
 14 πλουσίαι, ¹⁴ οἴκοι ἐγκαταλειμμένοι πλοῦτον πόλεως ἀφήσουσιν, οἴκους ἐπι-
 συμῆματος· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων
 15 ἀγρίων, βοσκῆματα ποιμένων, ¹⁵ ἕως ἂν ἐλθῇ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὕψους.
 16 καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ, καὶ ὁ Χέρμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. ¹⁶ καὶ

3. *χειρα αυτων (?) 4. ον τροπον εαν βοηση λεων ... και επι τα
 5. οπι σαβαωθ ... οπι υπερασπει sec. 6. βουλευσαμενοι ... οπι υιοι
 7. απαρνηθησονται ... οπι τα χειροποιητα ... δικωνομεν pro μαχαι-
 8. ρας 9. περιλημφθ. XXXII. 2. τους λογους τουτους 3. δωσουσιν ακουειν
 4. των ασθενων πρ. του ακουειν ... *ομι ταχυ 5. ουκετι ου μη bis 6. η
 καρδια αυτων ... του διαφθειραι ... ποιησαι 7. βουλευεται ... λογιμοιους
 ταπεινων 9. ακουσατε τους λογ. μου 10 μετα ελπιδος ... **πεπαυται ο
 σπορος ... και ουκετι 11. περιζ. σακκους τας 12. μαστων ... περι αγρου
 ... γεννηματος 14. εγκαταλειμμενοι ... πλουτ. πολ. και οικους επισυμη-
 τους αφησουσιν ... ομι αι 15. επελθη

ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρέμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμῆλῳ κατοικήσει· ¹⁷ καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσῃ ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες ὡς τοῦ αἰῶνος· ¹⁸ καὶ κατοικήσῃ ὁ λαὸς 18 αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσῃ πεποιθώς, καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλούτου. ¹⁹ ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς ἔξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ¹⁹ ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὡς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. ²⁰ μακάριοι οἱ σπεύροντες 20 ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὐ βούς καὶ ὄνος πατεῖ.

XXXIII.

Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ· ἀλώσονται οἱ ἀθετοῦντες καὶ παραδοθήσονται, καὶ ὡς σῆς ἐφ' ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται. ² κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ ² γὰρ πεποιθήμεν· ἐγενήσῃ τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ ὤλψεως. ³ διὰ φωνῇν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοὶ ³ ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη. ⁴ νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ ⁴ σκῦλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκροῖδας, οὕτως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. ⁵ ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλῷ, ἐνεπλήρῃσθι Σιών ⁵ κρείσεως καὶ δικαιοσύνης· ⁶ ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ⁶ ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσι θησαυροὶ δικαιοσύνης. ⁷ ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηθήσονται· οὗς ⁷ ἐφοβεῖσθε, βοηθῶνται ἀφ' ὑμῶν· ἄγγελοι ἀποσταλήσονται πικρῶς κλαίοντες, παρακαλοῦντες εἰρήνην. ⁸ ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπνυται ὁ ⁸ φόβος τῶν ἔθνων, καὶ ἡ πρὸς τούτους διατήρησις αἰρεται, καὶ οὐ μὴ λογισθῶσι αὐτοὺς ἀνθρώπους. ⁹ ἐπέβησεν ἡ γῆ, ἡσχύνθη ὁ Λίβανος, ἐλη ἐγένετο ὁ ⁹ Σάδρων· φανερὰ ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Χερμελ. ¹⁰ νῦν ἀναστήσεται, λέγει ¹⁰ κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι· ¹¹ νῦν ὤψεσθε, νῦν αἰσθηθήσεσθε ¹¹ ματαῖα ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ κατέδεεται ὑμᾶς, ¹² καὶ ἔσονται ¹² ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη. ¹³ ¹³ ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα, γινώσκονται οἱ ἐγγιζόντες τὴν ἰσχύν μου. ¹⁴ ¹⁴ ἀπέστησαν οἱ ἐν Σιών ἄνομοι, λήψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγελεῖ ¹⁴ ὑμῖν ὅτι πῦρ καίεται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; ¹⁵ πο- ¹⁵ ρεύόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμνύνων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν, ¹⁶ οὗτος οἱ- ¹⁶ κήσῃ ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν. ¹⁷ βασιλεῖα μετὰ δόξης ὤψεσθε, οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψον- ¹⁷ ται γῆν πόρρωθεν, ¹⁸ ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσῃ φόβον· ποῦ εἰσὶν οἱ γραμμα- ¹⁸ τικοί; ποῦ εἰσὶν οἱ συμβουλευόντες; ποῦ ἔστιν ὁ ἀριζμῶν τοὺς τρεφομένους ¹⁹ μικρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ συνεβουλευσατο οὐδὲ ἦδει βασιῦφωνον, ὥστε ¹⁹ μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφανισμένους, καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις. ²⁰ ἰδοὺ ²⁰ Σιών ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν, οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται Ἱερουσαλὴμ, πό- λεις πλοῦσία, σκηναὶ αἱ οὐ μὴ σεισθῶσιν, οὐδὲ μὴ κινήθωσιν οἱ πᾶσσοι αὐτῆς ἐκ τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρρα-

17. δικαιοσύνης ... πεποιθ. ἐσονται εως XXXIII. 4. ο ἀθετῶν υμιν ... ἐπι ηματιου 3. δια φων. τ. φοβ. σου 4. απο μικρον ... ἐμπεζονται 5. ἐν ὑψηλοῖς 7. αυτοι προ ουτοι ... φοβηθησονται προ βοηθου ... ἀγγελ. γαρ αποστ. αξιουντες εἰρηνην· πικρ. 8. πεπανται γαρ 9. καὶ ο καρμῆλος 11. αἰσχυνησεσθε προ αἰσθηθ. ... υμας κατεδεεται 14. λημψεται 16. πετρας οχυρας 17. καὶ οὐ οφθαλμοὶ 18. φοβον κυριου ... τους συστροφωμενους 19. συνεβουλευσαν 20. *σαλευσῶσιν προ σεισθ. (?) ... ουδ ου μη

21 γώσιν, ²¹ ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν. τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυχες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ πορεύσεται πλοῖον ἐλαύνον. ²² ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν· οὐ παρελεύσεται με κύριος κριτῆς ἡμῶν, κύριος ἄρχων ἡμῶν, κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, κύριος οὗτος ἡμᾶς σώσει. ²³ ἐξῆραγῃσαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν· ὁ ἰσθός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία, οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὐ παραδοῖῃ εἰς προνομήν. τοῖς 24 νυν πολλοὶ χωλοὶ προνομήν ποιήσουσι, ²⁴ καὶ οὐ μὴ εἴπωσι Κοπιῶ, ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεῖθι γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

XXXIV.

Προσαγάγετε ἔθνη, καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. ² διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριζμὸν αὐτῶν, τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγὴν. ³ οἱ δὲ τραυματῖαι αὐτῶν ῥιφῇσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὁσμὴ, καὶ βραχῇσεται τὰ ὅρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν. ⁴ καὶ τακῇσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐλιγῇσεται ὁ οὐρανός * Ἀποκ. 6, 13 sq. ὡς βιβλόν, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς ⁵ πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. ⁵ ἐμεθύσῃ ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. ⁶ ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἐνεπλήσῃ αἱματος, ἐπαχύνῃ ἀπὸ στέατος, ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ ἀμνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν. ὅτι θυσία τῷ ⁷ κυρίῳ ἐν Βοσόρ, καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, ⁷ καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἄδροι μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθύσῃσεται ἡ γῆ ἀπὸ ⁸ τοῦ αἵματος, καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. ⁸ ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου, καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιδῶν. ⁹ καὶ στραφήσονται αἱ φάραγγες αὐτῆς εἰς πῖσσαν, καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον· καὶ ἔσται ἡ γῆ ¹⁰ αὐτῆς ὡς πῖσσα καιομένη ¹⁰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν * Ἀποκ. 14, 11. αἰῶνα ἄδων, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἕως αἰσῶν, εἰς γενεὰς αὐτῆς ἐρημωθήσεται, καὶ εἰς χρόνον πολὺν ¹¹ ὄρηα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ¹² ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. ¹² οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βασιλεῖς καὶ οἱ μεγιστάνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. ¹³ καὶ ἀναφυῇσι εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς, καὶ ἔσται ἐπαυλὴς σειρήνων καὶ ὕλη στρουθῶν. ¹⁴ καὶ συναντήσουσι δαιμόνια ὀνοκενταύροις καὶ βοθήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ἐκεῖ ἀναπαύονται ὀνοκένταυροι εὐρόντες αὐτοὺς ἀνάπαισιν. ¹⁵ ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχθρὸς, καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ συνήντησαν εἰλαφοὶ ¹⁶ καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων. ¹⁶ ἀριζμῷ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐξήτησαν, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῖς ἐνετείλατο, ¹⁷ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτά. ¹⁷ καὶ αὐτὸς ἐπαβαλεῖ αὐτοῖς κλῆρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διμερίσει βόσκεισθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε, γενεὰς γενεῶν ἀναπαύονται ἐπ' αὐτῆς.

24. μέγα ἐστίν· τοπος ... διωρυγες 22. **κυριος πατηρ κυριος κριτης ημων 23. ενισχυσεν ... ποιησωσιν 24. ειπη ... ο ενοικων XXXIV. 1. η γη και οι ενοικουντες εν αυτη· η οικ. 4. om και ταx. π. αι δ. τ. ουρ. 6. η μαχαιρα κυριου ... αρων pro απο αιμ. τραγ. x. αμνων ... θυσια κυριω εν τη βοσορ 8. ανταποδωσεως 9. αυτης αι φαραγγες ... αυτης η γη καιom. ως πισσα 10. om αυτης sec. ... om και εις χρ. πολ. 11. και κατοικησουσιν εν αυτη ορν. x. εχ. x. ιβ. x. κορακες· 12. post βασιλεις add αυτης και οι αρχοντες αυτης 13. αναφουσι ... ακανθα pro ακανθ. ξυλα 14. ευρον γαρ αυτοις 15. ελαφοι συνηντησαν x. ιδον 16. εξεζητησαν, οτι κυριος ενετ. αυτοις ... συνηγ. αυτας 17. κληρονομησατε, εις γενεας

XXXV.

Εὐφράνῃσθε ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιᾶσθω ἔρημος καὶ ἀνδείτω ὡς κρί-
νον, ² καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δόξα τοῦ
Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμύλου, καὶ ὁ λαὸς μου ὄψεται τὴν
δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ Θεοῦ. ³ Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνεμεινάι καὶ γόνατα ³
* He. 12, παραλελυμένα, ⁴ παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ, ἰσχύσατε, μὴ φο- ⁴
12 sq. βεῖσθε· ἰδοὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσι καὶ ἀνταποδῶσει, αὐτὸς ἤξει
* Mi. 11, 5, καὶ σώσει ἡμᾶς. ⁵ τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὡτα καφῶν ⁵
ἀκούσονται. ⁶ τότε ἀλείπαι ὡς ἑλαφος ὁ χολός, τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα μο- ⁶
γιλᾶλων, ὅτι ἐβρόχη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ, ⁷ καὶ ⁷
ἔσται ἡ ἀνυδρος εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ
εὐφροσύνη ὀρνέων, ἐπαύλεις καλᾶμου καὶ ἑλη. ⁸ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς καφῶν, ⁸
καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ μὴ παρελθῇ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται
ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ
πλανηθῶσι. ⁹ καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων οὐ μὴ ἀναρῇ ⁹
εἰς αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὐρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι ¹⁰ καὶ ¹⁰
συνηγμένοι διὰ κύριον, καὶ ἀποστραφήσονται καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐ-
φροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφα-
* Apoc. 21, 4, λῆς αὐτῶν αἰνέσεις καὶ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτοὺς, ἀπέδρα
δδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός.

XXXVI.

Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαίδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Ἐζεκίου ἀνέβη
Σενναخرειμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας τὰς ὀχυράς καὶ
ἔλαβεν αὐτάς. ² καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ῥαβσάκην ἐκ Λάχης ²
εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκιάν μετὰ θυνάμειως πολλῆς, καὶ ἔστη
ἐν τῷ ὕδραγωγῷ τῆς κολυμβήσρας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κνα-
φῆως. ³ καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ ³
Σομνάς ὁ γραμματεὺς καὶ Ἰωᾶχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπομνηματογράφος. ⁴ καὶ εἶπεν ⁴
αὐτοῖς Ῥαβσάκης Εἰπατε Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς
Ἀσσυρίων Τί πεποιθὼς εἶ; ⁵ μὴ ἐν βουλῇ καὶ λόγοις χειλέων παράταξις γί- ⁵
νεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνα πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; ⁶ ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ ⁶
τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἰγύπτου· ὡς ἂν
ἐπιστηρισθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, εἰςελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει
αὐτήν, οὕτως ἐστὶ Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιοῦντες ἐπ'
αὐτῷ. ⁷ εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν πεποιθᾶμεν, ⁸ νῦν μίχθητε ⁷ ⁸
τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω ὑμῖν διςχιλίαν ἵππον, εἰ δυ-
νήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς. ⁹ καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέφαι εἰς ⁹
πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν; οἰκέται εἰσὶν, οἱ πεποιοῦντες ἐπ' Αἰγυπτίους, εἰς
ἵππον καὶ ἀναβάτην. ¹⁰ καὶ νῦν μὴ ἔνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ- ¹⁰
την πολεμήσαι αὐτήν; κύριος εἶπε πρὸς μέ' Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ

XXXV. 1. ** η διψωσα 2. και η δοξη (?) 4. ανταποδωσει και ανταπο-
δωσει 6. και τρανη εσται 7. και η ανυδρ. εσται ... ** om εσται sec.
8. εκει εσται ... ουδε εκει εσται 9. των θηρ. των πονηρων ... αναβη επ
αυτην 10. om και sec. ... επι γαρ κεφαλῆς ... καταληψεται XXXVI.
1. συνελαβεν 2. ασσυριων ραψακην εκ λαχεις ... γναφῆως 4. ραψακῆς
5. η εν λογοις ... γεινεται ... επι τινη 6. ος αν επιστηρηθη επ αυτην
... om και τρησ. αυτην ... επ αυτω (sic) 8. μου βασιλει 9. αποστρε-
ψαι το προσωπον τοπαρχου ενος 10. om (exeuente columna) κυριος ειπε
usque διαφθ. αυτην

11 διάφθειρον αὐτήν. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἑλιακεὶμ καὶ Σομνάς καὶ Ἰωᾶχ Λάλησον πρὸς τοὺς παιδᾶς σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς, καὶ μὴ λά-
 12 λει πρὸς ἡμᾶς Ἰουδαῖστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων
 12 ἐπὶ τῷ τείχει; ¹² καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαβσάκης Μὴ πρὸς τὸν κύριον
 13 ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέ με ὁ κύριός μου λαλήσαι τοὺς λόγους τού-
 13 τους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατημένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φά-
 14 γωσι κόπον καὶ πῶσιν οὖρον μετ' ὑμῶν ἅμα; ¹³ καὶ ἔσθη Ῥαβσάκης
 14 καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλη Ἰουδαῖστί καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ
 14 βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων ¹⁴ Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Μὴ ἀπα-
 15 τᾶτω ὑμᾶς Ἐξεκίας λόγοις, οὐ δύνῃται ῥύσασθαι ὑμᾶς. ¹⁵ καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν
 15 Ἐξεκίας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν
 16 χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. ¹⁶ μὴ ἀκούετε Ἐξεκίου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσ-
 16 συρίων Εἰ βούλεσθε εὐλογοῖσθαι, ἐκπορεύεσθε πρὸς μέ, καὶ φάγεσθε ἑκαστος
 17 τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκάς, καὶ πλέσθε ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκου ὑμῶν,
 17 ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὥς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου
 18 καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. ¹⁸ μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐξεκίας λέγων Ὁ θεὸς ῥύ-
 18 σεται ὑμᾶς. μὴ ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἑκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ
 19 χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; ¹⁹ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς Ἐμὰδ καὶ Ἀρφαδ; καὶ ποῦ
 20 ὁ θεὸς τῆς πόλεως Ἐπφραταῖμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χει-
 20 ρός μου; ²⁰ τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ὅστις ἐρρύσατο τὴν γῆν
 21 αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς μου;
 21 ²¹ καὶ ἐσώπησαν, καὶ οὐδείς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, διὰ τὸ προστάξει τὸν βα-
 22 σιλέα μηδένα ἀποκριθῆναι. ²² καὶ εἰσῆλθεν Ἑλιακεὶμ ὁ τοῦ Χελκίου οἰκονό-
 22 μος καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ἰωᾶχ ὁ τοῦ Ἀσάφ ὁ ὑπο-
 22 μνηματογράφος πρὸς Ἐξεκίαν ἐρχισμένοι τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ
 τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα Ἐξεκίαν, ἔσχισε τὰ ἱμάτια καὶ
 2 περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ² καὶ ἀπέστειλεν Ἑλια-
 2 κεὶμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομνά τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
 3 ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμώς τὸν προφῆτην, ³ καὶ
 3 εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει Ἐξεκίας Ἡμέρα θλίψεως καὶ θνητῶτος καὶ ἐλεγμοῦ
 4 καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἤκει ἡ ὥδιν τῇ τικτοσύνῃ, ἰσχὺν δὲ οὐκ ἔχει
 4 τοῦ τεκεῖν. ⁴ εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους Ῥαβσάκου, οὓς ἀπέ-
 4 στειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων θνειδίλζειν θεὸν ζῶντα καὶ θνειδίλζειν λόγους οὓς
 5 ἤκουσε κύριος ὁ θεός σου, καὶ δεηθῇ πρὸς κύριόν σου περὶ τῶν καταλε-
 5 λειμμένων τούτων. ⁵ καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐξεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,
 6 ⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει
 7 κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, οὓς θνειδίθισάν με οἱ πρέσβεις
 7 βασιλέως Ἀσσυρίων. ⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς αὐτὸν πνεῦμα, καὶ ἀκούσας ἀγ-
 8 γελᾶν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ
 8 γῇ αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἀπέστρεψε Ῥαβσάκης, καὶ κατέλαβε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων

11. σομνας ο γραμματευσ ... συριστεί ... των ανδρων των κατημε-
 νων επι 42. ραψακης ... τους ανδρας τους 43. ραψακης ... εβοησεν
 44. υμας απατατω ... οι ου μη δυνησονται 46. om ex 48. υμας απατα-
 τω ... Ο θεος υμων 49. ο θεος αιμαρ ... om που sec. ... σεπφαρειμ
 20 om οστις ... αυτου εκ της χειρος 22. ο οικονομος ... απηγγειλαν ...
 ραψακου XXXVII. 4. και σακκον περιεβ. 2. προς τους πρεσβυτερους
 ... αμμιως 4. om σου ... ραψακου ους απεστ. αυτον ... om και δεησ.
 πρ. τ. κ. σου ... καταλελειμμενων 5. om εξεκίου 7. εμβαλω 8. ραψακης

πολιορκούντα Λοβνάν, καὶ ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχίς. ⁹ καὶ ἐξῆλθε Θα- 9
ρακά βασιλεὺς Αἰθιοπῶν πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε καὶ ἀπέ-
στείλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν λέγων ¹⁰ Οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκία βασιλεὶ τῆς 10
Ἰουδαίας Μὴ σε ἀπατάτω ὁ θεὸς σου, ἐφ' ᾧ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων Οὐ
μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων. ¹¹ σὺ οὐκ ἤκουσας 11
ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων, πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπόλεσαν, καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;
¹² μὴ ἐβρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς ἀπόλεσαν οἱ πατέρες μου, 12
τὴν τε Γωζάν καὶ Χαρρᾶν καὶ Ῥαφέθ, αἱ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεεμάθ; ¹³ ποῦ εἰσὶ 13
βασιλεῖς Ἐμάθ καὶ ποῦ Ἀρφαθ; καὶ ποῦ πόλεως Ἐσφαρουαίμ, Ἀναγουγάν; ¹⁴
καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ 14
ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. ¹⁵ καὶ προσήυξατο 15
Ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων ¹⁶ Κύριος Σαβαώθ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ 16
τῶν Χερουβίμ, σὺ εἰ ὁ θεὸς πάντος πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας
τεν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ¹⁷ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου, ἐλίσκουσον κύριε, ἀνοι- 17
ξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἐλβλεψὼν κύριε καὶ ἴδε τοὺς λόγους Σεννα-
χηρείμ οὓς ἀπέστειλεν ἀναιδίζεῖν θεὸν ζῶντα. ¹⁸ ἐπ' ἀληθείας γὰρ κύριε ἡρή- 18
μωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, ¹⁹ καὶ 19
ἀνέβαλον τὰ εἰδῶλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπόσαντο αὐτούς. ²⁰ νῦν δὲ κύριε ὁ θεὸς 20
ἡμῶν σώσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ἵνα γινῶ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ
εἰ ὁ θεὸς μόνος. ²¹ καὶ ἀπεστάλη Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς πρὸς Ἐζεκίαν καὶ εἶ- 21
πεν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἡκουσα ἃ προσήυξας πρὸς με-
περὶ Σενναχηρείμ βασιλέως Ἀσσυρίων. ²² οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε περὶ αὐ- 22
τοῦ ὁ θεὸς Ἐφραΐμ σέ καὶ ἔμυκτηρίσέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ
σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ. ²³ τίνα ἀνελθίσας καὶ παρωδύνας; 23
ἢ πρὸς τίνα ὕψιστας τὴν φωνὴν σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλ-
μούς σου πρὸς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ; ²⁴ ὅτι δι' ἀγγέλων ἀνελθίσας κύριον· 24
σὺ γὰρ εἶπας Τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς
τὰ ἔσχατα τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλ-
λος τῆς κυπαρίσσου, καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ, ²⁵ καὶ ἔσκηκα 25
γέφυραν, καὶ ἠδημῶσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος. ²⁶ σὺ ταῦτα 26
ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέ-
δειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὄχυροις καὶ οἰκοῦντας ἐν πόλεσιν ὄχυραῖς· ²⁷ ἀνῆκα 27
τὰς χεῖρας, καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωματίων
καὶ ὡς ἄγρωστις. ²⁸ νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν 28
ἐξοδὸν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· ²⁹ ὁ δὲ θυμὸς σου ὃν ἐθυμώσης καὶ ἡ πικρία 29
σου ἀνέβη πρὸς μέ, καὶ ἐμβαλῶ φιδὸν εἰς τὴν ῥινά σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ
χείλην σου, καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ. ³⁰ τοῦτο δέ σοι τὸ 30
σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρχας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ
τὸ κατὰλειμμα, τῷ δὲ τρίτῳ στείραντες ἀμήσατε καὶ φυνεύσατε ἀμπελώνας

8. πολιορκουonta τον βασιλεα λοβνα, κ. ηκ. βασιλεις ασσυριων οτι ...
ομι απηρην απο λαχis 9. ομι και ... θαραθα ... απεστρεψεν, και απε-
στρεψεν αγγελ. 10. εφ ω συ πεποιθας ει επ ... εις χειρας 11. η ουκ
ηκουσας ... ομι και συ ρυσθ. 12. οι πατ. μου απωλεσαν ... ραφεις ...
ζαιμαθ 13. που εισιν οι β. αμαρ και αρφαθ και πολεως σεσφαρειμ (ed. rom.
-ρουαίμ, eliam 36, 19.) ανα εγγουγανα 14. ομι και ανεγνω usq. οικ. κυρ.
16. κυριε ... χερουβειμ, συ θεος μονος ει 17. ομι κλιν. κ. το ο. σου ...
ομι ανοιξον κ. τ. ο. σου ... λογους ους απεστειλεν σενναχ. ον. 18. ομι
κυριε 19. ενεβαλον ... και απωλεσαν αυτ. 20. συ δε κυριος ο θ. ημων ...
χειρος αυτων ... εις θεος 23. εις τον αγιον 26. εξ αρχ. ημερων ... νοι-
κουντας 27. ως χορτ. χλωρος 30. και τω προ τω δε ... αμησητε

31 καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ³¹ καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ Ἰου-
 32 δαιᾷ, φηήσουσι ῥίξαν κάτω καὶ ποιήσουσι σπέρμα ἄνω. ³² ὅτι ἐξ Ἱερουσαλήμ
 ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὅρου Σιών· ὁ ζήλος κυρίου
 33 Σαβαώθ ποιήσει ταῦτα. ³³ διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλείᾳ Ἀσσυ-
 ρίων Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος,
 οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεόν, οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα·
 34 ³⁴ ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφίσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην
 35 οὐ μὴ εἰσέλθῃ. τότε λέγει κύριος ³⁵ Ὑπερασπιά ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ
 36 σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παιδᾶ μου. ³⁶ καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος
 κυρίου καὶ ἀνείλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκοντα-
 πέντε χιλιάδας· καὶ ἀναστάντες τὸ πρῶτ' εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά.
 37 καὶ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκνησεν ἐν
 38 Νινευῇ. ³⁸ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαράχ τὸν πάτραρχον
 αὐτοῦ, Ἀδραμελεχ καὶ Σαρασάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις·
 αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ.

XXXVIII.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ὥς θανάτου·
 καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς ὁ προφήτης καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·
 Τάδε λέγει κύριος Τάξιαι περὶ τοῦ οἴκου σου, ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ
 2 ζήσῃ. ² καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ
 3 προσετύχετο πρὸς κύριον ³ λέγων Μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου
 μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ, καὶ τὰ ἄρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ
 4 ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν
 5 λέγων ⁵ Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Ἐζεκίᾳ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ τοῦ
 πατρός σου Ἦκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προσ-
 6 τίθωμι πρὸς τὸν χρόνον σου δεκαπέντε ἔτη, ⁶ καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυ-
 ρίων ῥύσομαι σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιᾶ ὑπὲρ τῆς πόλεως
 7 ταύτης. ⁷ τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα
 8 τοῦτο· ⁸ ἰδοὺ ἐγὼ στρέψω τὴν σκιάν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη τοὺς δέκα
 ἀναβαθμούς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου ὁ ἥλιος, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς
 9 δέκα ἀναβαθμούς, καὶ ἀνέβῃ ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς οὓς κατέβη ἡ
 9 σκιά. ⁹ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΖΕΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΗΝΙΚΑ
 10 ΕΜΑΛΑΚΙΣΘΗ ΚΑΙ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΙΑΣ ΑΥΤΟΥ. ¹⁰ ἐγὼ εἶ-
 11 πα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου Ἐν πύλαις ἄβου, καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
¹¹ εἶπα Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ γῆς ζώντων, οὐκέτι μὴ ἴδω
 12 τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον. ¹² ἐξέλιπεν ἐκ
 τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλ-
 13 θεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πῆξας· ὡς ἰσότης τὸ πνεῦμά μου
 13 παρ' ἐμοῖ ἐγένετο ἐρῶσα ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρε-

32. εξελευσονται pro εσονται ... επ ουρους σιων 33. βαλη pro επιβα-
 λη ... ουδ ου μη κυκλωσει 34. om και εις τ. π. τ. ου μη εισελθῃ 36.
 εκατον και ογδοηκ. ... εξανασταντες 37. κ. αποστρ. απηλθεν ... om σεν-
 ναχηρειμ 38. εν οικω ασαραχ ... σαρασα υιοι ... αρμενειαν XXXVIII.
 1. οτι αποθνησκεις συ 2. ed. rom. τειχον 5. πορευου κ. ειπ. προς εζεκιαν ...
 της φωνης της προσευχ. σ. κ. ιδον ... ετη δεκαπεντε 6. ασσυρ. σωσω σε, και
 υπερ της πολ. ταυτ. υπερασπιω 7. ο θεος ποιησει 8. ιδου στρεψε ...
 ους κατεβη ηλιος τους (omisso ο ηλιος post πατρος σου) 9. praemittit
 ωδη 11. επι της γης ... om ζωντων, ουκετι μη ιδω το σωτ. τ. ισρ. ε.
 γης ... ουκετι ου μη 12. om εξελιπεν ... κατελειπον το λοιπον ... ο κα-
 ταλυων σκηνην ... το πν. μου παρ εμ. εγ. ως ιστος εριζου

δύστην ἕως πρωῆ ὡς λέοντι, οὕτως συνέτριψε πάντα τὰ ὀστέα μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως νυκτὸς παρεδόσθην. ¹⁴ ὡς χελιδὼν οὕτω φωνήσω, καὶ ὡς ¹⁵ περιστέρα οὕτω μελετῶ· ἐξέλιπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὄψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν δύστην τῆς ψυχῆς. ¹⁶ κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξηγεῖράς μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. ¹⁷ ἔλιον γάρ μου τὴν ψυχὴν ἵνα ¹⁸ μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέβριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας. ¹⁹ οὐ γὰρ οἱ ²⁰ ἐν ᾧ δου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾧ δου τὴν ἐλεημοσύνην σου. ²¹ οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε ὃν τρόπον ²² κἀγώ· ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδίᾳ ποιήσω, ᾧ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην σου, ²³ ὅτε τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλ- ²⁴ τήριον πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. ²⁵ καὶ ²⁶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐzekiάν Ἀββε καλὰς ἐκ σύκων καὶ τρίψων καὶ κατὰπλασαι, καὶ ὑγῆς ἔσθ. ²⁷ καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐzekiάν ²⁸ ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

XXXIX.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδάχ Βαλαδὰν ὁ υἱὸς τοῦ Βαλαδὰν ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολάς καὶ πρόσβεις καὶ δῶρα Ἐzekiᾶ· ἤκουσε γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου. καὶ ἀνέστη, ² καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐzekiᾶς, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεχωῶ καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου, καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάξης, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν οὐδὲν ὃ οὐκ ἔδειξεν Ἐzekiᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἤλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς ⁴ τὸν βασιλέα Ἐzekiάν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἤκασι πρὸς με ἐκ Βαβυλώως. ⁵ καὶ εἶπεν Ἡσαΐας Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; ⁶ καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. ⁷ καὶ ⁸ εἶπεν Ἡσαΐας αὐτῷ Ἀκούσον τὸν λόγον κυρίου Σαβαῶθ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ λήψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλείπωσιν· εἶπε δὲ ὁ Θεός ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὡν γεννήσεις ⁹ λήψονται καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ¹⁰ καὶ εἶπεν Ἐzekiᾶς Ἡσαΐα Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε, γενέ- ¹¹ σθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

XL.

Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός· ² ἱερεῖς καλήσατε ³ εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλὴμ, παρακαλέσατε αὐτήν, ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπεινώσις αὐτῆς· λείπεται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία, ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ

13. οὕτως τα ὀστα μου συνέτριψεν ... εως της νυκτος 14. οὕτως bis ... μελετησω ... εξελειπον 17. απεριψας ... αμαρτίας μου 20. κυριε pro 22. τουτο το σημειον ... om pr. ezeikian ... κυριου του θεου ... ed. rom. θεου; XXXIX. 4. μαρωδαχ υιος του αλαδαν 2. ezeikias χαρην μεγαλην ... x. του αργ. x. τ. χρυσ. rom. post μυρου ... εδειξ. αυτοις ezeik. ... om και εν π. τ. εξ. αυτ. 4. Τι ιδον ... ιδοσαν sec. loco (tert. loco ειδοσαν) 5. αυτω ησιας 6. ερχονται λεγει κυριος και λημψονται ... και ου μη καταλ. ουδεν 7. εγεννησας λημψονται 8. προς ησιααν XL. 1. λεγει κυριος·

3 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς, φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Mt. 3, 3.
 4 κυρίου, εὐθείας ποιήτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ⁴ πᾶσα φάραγξ πληρω- Mt. 3, 3.
 θήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα τὰ σχολία Jn. 1, 21.
 5 εἰς εὐθείαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία, ⁵ καὶ ὁφθῇσεται ἡ δόξα κυρίου, καὶ 4 — 6.
 6 ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ⁶ φωνὴ λέγον-
 7 8 τος Βήθσον. καὶ εἶπα Τί βοηθήσω; πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀν-
 9 9 δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ⁹ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ 1 Pe. 1, 24 sq.
 εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος
 Ἱερουσαλήμ· ὕψωσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπὼν ταῖς πόλεσιν Ἰουδα Ἰδοὺ ὁ θεὸς
 10 ὑμῶν, ¹⁰ ἰδοὺ κύριος κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται, καὶ ὁ βραχίον μετὰ κυ-
 11 11 ρίας· ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ. ¹¹ ὡς
 ποιμὴν ποιμαίνει τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄγνας,
 12 καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει. ¹² τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ, καὶ
 τὸν οὐρανὸν σπιχαμῇ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν θραύσῃ; τίς ἔστωσε τὰ ὄρη σταθμῶ
 13 καὶ τὰς νάπας κυγῶ; ¹³ τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος Ro. 11, 34 sq.
 14 ἐγένετο, ὃς συμβίβῃ αὐτόν; ¹⁴ τίς πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 1 Co. 2, 16.
 15 αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρύβαντα; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ; ¹⁵ εἰ
 πάντα τὰ ἔζη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ κυγοῦ ἐλογίσθησαν, ὡς
 16 σέλιος λογισθήσονται; ¹⁶ ὁ δὲ Αἰβανὸς οὐχ ἰκανὸς εἰς καὶσιν, καὶ πάντα τὰ
 17 τετράποδα οὐχ ἰκανὰ εἰς ἀλοκαρπίων, ¹⁷ καὶ πάντα τὰ ἔζη ὡς οὐδὲν εἰσι
 18 καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν. ¹⁸ τίς ὁμοιώσατε κύριον, καὶ τίς ὁμοιώματι
 19 ὁμοιώσατε αὐτόν; ¹⁹ μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυσοχὸς χωνεύσας χρυ-
 20 20 σίον περιεχύρυσσεν αὐτόν; ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; ²⁰ ξύλον γὰρ ἀση-
 πτον ἐκλέγεται τέκτων, καὶ σοφῶς ζητῇσι πῶς στήσῃ εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἵνα
 21 μὴ σαλεύηται. ²¹ οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῶν;
 22 οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; ²² ὁ κατέχων τὸν γυῖον τῆς γῆς, καὶ οἱ
 ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ
 23 διατέρας ὡς σπηγὴν κατοικεῖν, ²³ ὁ διδοὺς ἄρχοντας ὡς οὐδὲν ἄρχιν, τὴν
 24 24 δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν. ²⁴ οὐ γὰρ μὴ φυτεύσωσιν οὐδὲ μὴ σπείρωσιν,
 οὐδὲ μὴ ῥιζώσῃ εἰς τὴν γῆν ἢ ῥιζὰ αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξη-
 25 25 ράνθησαν, καὶ καταίγῃς ὡς φρύγανα λήψεται αὐτούς. ²⁵ νῦν οὖν τίς με ὁμοιώ-
 26 26 σατε, καὶ ὕψωθήσομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. ²⁶ ἀναβλέψατε εἰς ὑψος τοὺς ὄρησιν
 τοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; ὁ ἐκφέρων κατ' ἀριζμὸν
 τὸν κόσμον αὐτοῦ, πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης, καὶ ἐν
 27 27 κράτει ἰσχύος αὐτοῦ οὐδὲν σε ἔλαττε. ²⁷ μὴ γὰρ εἶπες Ἰακώβ, καὶ τί ἐλάλη-
 28 28 ἄρεϊλε καὶ ἀπέστη; ²⁸ καὶ νῦν οὐκ ἔγνω; εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος, ὁ
 θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινᾷσει οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ ἔστιν
 29 29 ἐξέουσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, ²⁹ διδοὺς τοῖς πεινώσιν ἰσχύϊν καὶ τοῖς μὴ
 30 30 ὀδυνωμένοις λύπην. ³⁰ πεινάσουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ κοπιᾶσουσι νεανίσκοι,
 31 31 καὶ ἐλεεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται· ³¹ οἱ δὲ ὑπομεινοντες τὸν θεὸν ἀλλὰζουσιν
 ἰσχύϊν, πεπορημένοι ὡς ἀετοί, δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιᾶσουσι, βαδιοῦνται
 καὶ οὐ πεινάσουσιν.

3. ευθείας ποιεῖτε 4. om πάντα ... η τραχεῖα εἰς οδοὺς λείας 40. ἰδου κυριος μετα (omisso κυριος altero) ... ο βραχ. αυτου 44. εργαστρι 43. τις συμβ. αυτ. εγ. ος συμβιβασει. α. 44. in fine add η τις προεδωκεν αυτω και αναποδωδωθεται (sic) αυτω 45. *και ως σιελον, **και ωσει-λαιον (i. e. ως ειλαιον?) 48. (non v. 49.) ωμοιωματα, item cd. rom. 20. ζητει ... αυτου εικονα 23. εις ουδεν αρχιν 24. σπειρουσιν ουδε μη φυτευουσιν ... αναλημψεται 26. εις το υψος ... παντα ταυτα ... κατα αριζμον ... παντα επ ... απο της πολλης ... om αυτου 28. om ο prius

XLI.

Ἐγκαινίζετε πρὸς μὲ νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύν· ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγειλάτωσαν. ² τίς ἐξήγει-
 ρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ
 πορεύσεται; δώσει ἐναντίον ἔθνων, καὶ βασιλεῖς ἐκοιτησεῖ· καὶ δώσει εἰς
 γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ ὡς φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν. ³ καὶ ³
 διώξεται αὐτούς, διελευσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ⁴ τίς ἐνήρ-
 γησε καὶ ἐποίησε ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρ-
 χῆς· ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγὼ εἰμι. ⁵ εἶδονσαν ἔθνη καὶ ⁵
 ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθον ἅμα, ⁶ κρίνων ἕκαστος ⁶
 τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι, καὶ ἐρεῖ ⁷ Ἰσχυρὸν ἀνὴρ τέκτων, καὶ ⁷
 χαλκεὺς τύπτων σφύρη, ἅμα ἐλαύνων· ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλὸν ἐστίν,
 ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἡλοῖς, θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήσονται. ⁸ οὐ δὲ Ἰσραὴλ, ⁸
^{* Jac. 2.} παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα Ἀβραάμ ὃν ἠγάπησα, ⁹ οὐ ⁹
^{23.} ἀντελαβόμεν ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσε σε
 καὶ ἐπέα σοι Παῖς μου εἰ, ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε. ¹⁰ μὴ ¹⁰
 φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, μὴ πλανῶ· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας
 σε, καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἡσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. ¹¹ ἰδοὺ αἱ- ¹¹
 σχυρῶνται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι, ἔσονται γὰρ ὡς
 σκῆ ὄντες, καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. ¹² ζητήσεις αὐτούς, καὶ ¹²
 οὐ μὴ εὔρης τοὺς ἀνθρώπους οἱ παροινήσουσιν εἰς σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ
 ὄντες, καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμούντές σε. ¹³ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρα- ¹³
 τῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων σοι Μὴ φοβοῦ ¹⁴ Ἰακώβ, ὀλιγοστὸς Ἰσραὴλ· ¹⁴
 ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, λέγει ὁ θεός σου, ὁ λυτρούμενός σε Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἰδοὺ ἐποίησα ¹⁵
 σε ὡς τροχοὺς ἀμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη καὶ
 λεπτυνεῖς βουνούς, καὶ ὡς χνοὺν θήσεις ¹⁶ καὶ λιχμησεις· καὶ ἄνεμος λήψε- ¹⁶
 ται αὐτούς, καὶ καταγίγῃ διασπερὲς αὐτούς. οὐ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις
 Ἰσραὴλ, ¹⁷ καὶ ἀγαλλιάσονται οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς. ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ ¹⁷
 καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη· ἐγὼ κύριος ὁ ¹⁸
 θεός, ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεός Ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, ¹⁸ ἀλλὰ ¹⁸
 ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὁρέων ποταμούς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς, ποιήσω τὴν
 ἔρημον εἰς λίαν ὑδάτων καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγείᾳ, ¹⁹ θήσω εἰς ¹⁹
 τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην, ²⁰
²⁰ ἵνα ἴδωσι καὶ γνῶσι, καὶ ἐννοηθῶσι καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ²⁰
 ἐποίησε ταῦτα, καὶ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ κατέβειξεν. ²¹ ἐγγίξει ἡ κρίσις ὑμῶν, ²¹
 λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ἰακώβ. ²² ἔργη- ²²
 σάτωσαν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἡ τὰ πρότερον τίνα ἦν
 εἶπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν, καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἐσχάτα καὶ τὰ
 ἐπερχόμενα· εἶπατε ἡμῖν, ²³ ἀναγγεῖλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου, ²³
 καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοὶ ἐστέ. εὐ ποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θάναυσόμεθα,
 καὶ θνήσκει ἅμα ²⁴ ὅτι πόθεν ἐστέ ὑμεῖς καὶ ποθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν· ἐκ ²⁴
 γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀπ' ²⁵
 ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς
 πηλὸς κεραμέως, καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτω καταπατη-

XLI. 1. κρίσεις 2. om και ante πορεύσεται 3. και διελευσεται 5. ἡλθσαν 7. *om ἅμα ... τοτε μεν 8. om και 9. εγκατελειπον 13. om σου prius 14. om σου 15. πριστοιειδεις ... ως χουν 16. λημψεται 18. εμμεσω ... om υδατων 19. και μυρσινην 20. ταυτα παντα 22. τα προτερα 23. om ημιν ... ed. rom. επερχομενα ... om και οφom. αμα 25. om δε ... απ ηλιου ... κλησονται

26 ἤθεσθε. ²⁶ τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν καὶ τὰ ἐμπροσθεν, καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθὴ ἐστίν; οὐκ ἐστὶν ὁ προλέγων, οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν 27 τοὺς λόγους. ²⁷ ἀρχὴν Σιών δώσω, καὶ Ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδόν. 28 ²⁸ ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδεὶς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς πόθεν ἐστὲ, οὐ μὴ ἀποκριθῶσί μοι. 29 ²⁹ εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.

XLII.

Ἰακώβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσε- MI. 12.
δέξατο αὐτὸν ἡ ψυχὴ μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, κρίσιν τοῖς ¹⁸⁻²¹
2 ἐθνεσιν ἐξοίσει· ² οὐ κεκράξεται οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ
3 αὐτοῦ. ³ κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον καμπυζόμενον οὐ σβέ-
4 σει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν· ⁴ ἀναλάμψει καὶ οὐ θρασυθήσεται, ἕως
5 ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐπιούσιν. ⁵ οὕτω
λέγει κύριος ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν, ὁ στερεώσας
τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα
6 τοῖς πατοῦσιν αὐτήν. ⁶ ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ κρα-
τήσω τῆς χειρὸς σου καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους,
7 εἰς φῶς ἐθνῶν, ⁷ ἀνοίξει ἀφ' αὐτοῦ τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμέ-
8 νους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καὶ κατημένους ἐν σκότει. ⁸ ἐγὼ κύριος ὁ Θεός,
τουτοῦ μοῦ ἐστὶ τὸ ὄνομα, τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω, οὐδὲ τὰς ἀρετὰς
9 μου τοῖς γλυπτοῖς. ⁹ τὰ ἐπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἤκασιν, καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω,
10 καὶ πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν. ¹⁰ ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν·
ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαί-
νοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλείοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες
11 αὐτάς. ¹¹ εὐφρανθήτη ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοί-
κοντες Κηδάρ. εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτρων, ἀπ' ἄκρου τῶν
12 ὀρέων βοήσουσι, ¹² δώσουσι τῷ Θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις·
13 ἀναγγελοῦσι. ¹³ κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πό-
λεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοηθήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος.
14 ¹⁴ εἰσώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ὥς ἡ τίκτουσα ἐκαρτέ-
15 ρησα, ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα, ¹⁵ ἐρημώσω ὅρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα
16 χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ, καὶ θήσω ποταμούς εἰς νήσους, καὶ θῶ ξηρανῶ. ¹⁶ καὶ
ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἧ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους ἃς οὐκ ᾔδεισαν πατήσαι
ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς, καὶ τὰ σχολία εἰς εὐ-
17 θείαν. ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς· ¹⁷ αὐτοὶ δὲ
ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω. αἰσχύνθητε αἰσχύνῃ οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς
18 γλυπτοῖς, οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστὲ θεοὶ ἡμῶν. ¹⁸ οἱ κωφοὶ
19 ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. ¹⁹ καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖ-
δές μου, καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦ-
20 λοι τοῦ Θεοῦ. ²⁰ εἰδότες πλεονάκεις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα,
21 καὶ οὐκ ἤκούσατε. ²¹ κύριος ὁ Θεὸς ἐβουλεύσατο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ
22 αἶνεσιν. ²² καὶ εἶδον, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονουμένος καὶ διηραπαμένος·
ἡ γὰρ παγὴς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἐκρυψαν
αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομὴν· καὶ οὐκ ἦν ἐξαίρουμένος ἄρπαγμα, καὶ οὐκ

26. ουδ ακουων τ. λογ. υμων 27. παρακαλ. εν οδω 28. ουδεις ...
ιδωλων XLII. 4. αντιλημφομαι 2. ου κραζεται 3. συντεθλασμενον
5. ουτως ... pro πηξας αυτον habuit *την γην και τα εν αυτη (vdlr) ...
δους 7. om και sec. 9. και κενα εγω αναγγελω ... ανατειλαι 40. επ
ακρου 41. απ ακρων ... om βοησουσιν 44. εκαρτερησα ως η τικτουσα
45. om ερημωσω usque ξηρανω 46. ους pro ας ... ρημ. α ποιησω 20.
ιδετε 22. ιδον ... ταμειοις ... ο εξερουμενος

ἦν ὁ λέγων Ἀπόδος. ²³ τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωτιεῖται ταῦτα; εἰσακούσατε εἰς τὰ ²⁴ ἐπεργόμενα. ²⁴ τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομευο- ²⁵ σιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεὸς ὃς ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορευέσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; ²⁵ καὶ ἐπίγαγεν ἐπ' αὐ- ²⁶ τοὺς ὁργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσαν αὐτοὺς πόλεμος, καὶ οἱ συμφολεῖντες αὐτοὺς κύκλω, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔθεντο ἐπὶ ψυχῇ.

XLIII.

Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός, ὁ ποιήσας σε Ἰακώβ, καὶ ὁ πλά- ¹ σας σε Ἰσραὴλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρώσάμην σε· ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομα σου, ² ἐμὸς εἰ σύ. ² καὶ ἐὰν διαβαίνης δι' ὕδατος, μετὰ σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ ³ συγκλύσουσι σε· καὶ ἐὰν διελθῇς διὰ πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλόξ οὐ ⁴ κατακαύσει σε. ³ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ σῶζων σε· ³ ἐποίησα ἀλλαγμὰ σου Ἀγυπτῶν καὶ Αἰθιοπίας, καὶ Σοθίνην ὑπὲρ σοῦ. ⁴ ἀφ' ⁴ οὗ ἐντιμος ἐγένου ἐναντίον ἐμοῦ, ἐδοξάσθης καὶ ἐγὼ σε ἡγάπησα, καὶ δώσω ⁵ ἀνθρώπους ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου. ⁵ μὴ φοβοῦ, ὅτι ⁵ μετὰ σοῦ εἰμι· ἀπὸ ἀνατολῶν ἔξω τὸ σπέρμα σου, καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω ⁶ σε. ⁶ ἐρῶ τῷ βορρᾷ Ἄγε, καὶ τῷ λιβὶ Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ ⁶ τῆς πόρῳθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς, ⁷ πάντας ὅσους ⁷ ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν καὶ ⁸ ἔπλασα αὐτόν καὶ ἐποίησα αὐτόν, καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλ- ⁸ μοὶ εἶσιν ὥσαυτὸς τυφλός, καὶ κωφοὶ τὰ ὠτα ἔχοντες. ⁹ πάντα τὰ ἔθνη ⁹ συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ¹⁰ ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ ¹¹ δικαιωθήτωσαν, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. ¹⁰ γένεσθί μοι ¹⁰ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελε- ¹¹ ξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι· ἐμπροσθέν μου ¹² οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. ¹¹ ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ¹¹ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ σῶζων. ¹² ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὤνειδισα καὶ οὐκ ¹² ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός ¹³ ἔτι ¹³ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ὁ ἐξαιρούμενος· ποιήσω, ¹⁴ καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; ¹⁴ οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ¹⁵ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ Ἐνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ ¹⁶ φεύγοντας πάντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεσθήσονται. ¹⁵ ἐγὼ κύριος ὁ ¹⁵ θεός ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλεῖα ὑμῶν. ¹⁶ οὕτως λέγει κύ- ¹⁶ ριος ὁ διδοὺς ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον, ¹⁷ ὁ ἐξαγαγὼν ¹⁷ ἄρματα καὶ ἔπικον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν· ἀλλ' ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστή- ¹⁸ σονται, ἐσβέσθησαν ὥς λίθον ἐσβεσμένον. ¹⁸ μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ ¹⁹ ¹⁹ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε· ¹⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ ²⁰ ²⁰ γινώσκεσθε αὐτά. καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτα- ²¹ μούς· ²⁰ εὐλογήσουσί με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρήνες καὶ θυγατέρες στρου- ²¹ θῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ, ποτίσαι ²² ²² τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν, ²¹ λαὸν μου ὃν περιποιησάμην τὰς ἀρετὰς μου ²¹ ²² διηγείσασθαι. ²² οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ἰακώβ, οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα Ἰσραὴλ· ²²

23. εἰσακουσεται 24. ed. rom. οἱς pro τις ... εβουλοντο 25. επ αυ-
τους πολεμος XLIII. 4. ιακωβ ο πλασας 3. σου αλλαγμα 4. εναντιον
μου ... καγω ... ανθρ. πολλους υπερ 6. απο γης 7. om αυτον sec. 8.
κωφοι ωτα 9. x. ειπατ. αληθ. x. ακουσατ. 40. καγω ... ο παις εν ...
και πιστευσηται μοι 42. om εγω prius ... μαρτυρες, καγω μαρτυς λεγει
κυριος ο θεος 43. μου εξαιρουμενος 44. ο αγιος ισραηλ ... παντας φευ-
γοντας ... εν κλοις 46. οδον εν θαλ. 47. ο εξαγων ... αλλα 48. om
μη 49. om εγω 20. ευλογησει ... ποτιω 22. ου κοπιησαι

23 ²³ οὐκ ἤνεγκάς μοι πρόβατά σου τῆς ὀλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς θυ-
 24 σαῖς σου ἐδόξασάς με, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν θυσαῖς, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά
 25 σε ἐν λιβάσῃ, ²⁴ οὐδὲ ἐκτίσω μοι ἀργυρίου θυσασμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν
 26 θυσιῶν σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου προσότρησεν μοι καὶ ἐν
 27 ταῖς ἀδικαίαις σου. ²⁵ ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἕνεκεν
 28 ἐμοῦ, καὶ τὰς ἀμαρτίας σου καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι. ²⁶ σὺ δὲ μνησθήσῃ καὶ
 29 κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. ²⁷ οἱ πατέρες
 30 ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ²⁸ καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρ-
 31 χοντες τὰ ἄγιά μου· καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ εἰς ὀνειδισμόν.

XLIV.

2 Νῦν δὲ ἄκουσον Ἰακώβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην. ² οὗτω
 λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας, ἔτι βοηθή-
 3 σῃ, Μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ἡγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην.
 4 ³ ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιτίθω τὸ
 5 πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας σου ἐπὶ τὰ τέκνα σου,
 6 καὶ ἀνατελοῦσιν ὡς ἀνά μέσον ὕδατος χορτός, καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραβρέον
 7 ὕδωρ. ⁴ οὗτος ἐρεῖ Τοῦ Θεοῦ ἐγὼ εἰμὶ, καὶ οὗτος βοηθήσει ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰακώβ,
 8 καὶ ἕτερος ἐπιγράψει χειρὶ αὐτοῦ Τοῦ Θεοῦ ἐγὼ εἰμὶ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
 9 βοηθήσει. ⁵ οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ῥυσάμενος αὐτόν, θεὸς
 10 Σαβαώθ· Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλήν ἐμοῦ οὐκ ἔστι θεός. ⁶ τίς ὁ
 11 ὥσπερ ἐγὼ, στήτω καὶ καλεσάτω καὶ ἀναγγελάτω, καὶ ἐτοιμασάτω μοι ἀφ'
 12 οὐ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ εἰσεῖν ἀναγ-
 13 γελάτωσαν ὑμῖν. ⁷ μὴ παρακαλύπτεσθε μὴδὲ πλανᾶσθε· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἦνα-
 14 σασθε, καὶ ἀπήγγεिला ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστέ εἰ ἔστι θεὸς πλην ἐμοῦ.
 15 καὶ οὐκ ἤκουσαν τότε ⁸ οἱ πλάσσοντες καὶ οἱ γλύφοντες, πάντες μάταιοι,
 16 ποιοῦντες τὰ καταβύμια αὐτῶν ὅτι οὐκ ὠφελήσεται αὐτούς· ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται
 17 ⁹ οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελεῖ, ¹⁰ καὶ πάντες ὅσων
 18 ἐγένοντο ἐξηρανώθησαν· καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ
 19 ¹¹ στησάτωσαν ἅμα, καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα. ¹² ὅτι ὥσυνε
 20 τέκνων σίδηρον, σκεπάσῃ εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτό, καὶ
 21 ¹³ εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πενᾷσει καὶ ἀσθενή-
 22 σει καὶ οὐ μὴ πῆν ὕδωρ. ¹⁴ ἐκλεξάμενος τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ,
 23 ¹⁵ καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτό, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς καὶ ὡς
 24 ¹⁶ ὠραιότητα ἀνθρώπου, στήσαι αὐτὸ ἐν οἰκῷ. ¹⁷ ἔκοψε ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ
 25 ¹⁸ ὁ ἐφύτευσε κύριος, πῖπτην, καὶ ὑπερὸς ἐμήκυνεν, ¹⁹ ἵνα ἡ ἀνθρώποις εἰς καυ-
 26 ²⁰ σιν· καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἐξηρανώθη, καὶ καύσαντες ἔπεισαν ἄρτους ἐπ'
 27 αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο θεοὺς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ²¹ οὐ τὸ

23. ουκ εμοι (sine ηνεγκας) προβ. της ... ουδε εδουλευσας εν ταις θυσιαις σου 24. θυμιαμα, ουδε στεαρ ... αμ. σου και εν τ. αδ. σ. προσεστην σου 25. οτι ενεκ. εμ. και τας αμ. σου ... in fine add τας αδικιας σου 27. πατ. ημων ... αρχων. αυτων 28. ed. rom. απωλεσαι ... ιερουσαλημ pro ισραηλ XLIV. 1. ακουσ. παις μου ιακωβ 2. ουτως ... και ο ηγαπημενος 4. ωσει χορτ. ανα μεσον υδατος ... ειτεα ... παραρεον 5. ερει pro βοηθησεται ... επιγραφει ... οτι χειρι αυτου ... οτι και ultimum ... οτι βοηθησεται 6. του ισραηλ ο ρυσαμενος 7. στητω καλεσατω ... οτι και αναγγειλ. 8. οτι μηδε πλανασθε ... και ουκ ησαν τοτε 9. και γλυφοντες ... οι ποιουντες 10. παντες οι πλασσ. 2. x. γλ. ανωφ. 11. post ανθρωπων plene disting. ... και στησονται αμα, εντραπητωσαν 12. εστησεν αυτο, ειργασατο 13. ερυθμισεν αυτο, εποιησεν 14. ο εκοψε ... οτι πιπτην 15. αρτ. επ αυτου ... ειργασατο εις θεους x. προσκ. αυτους

ἤμισιν αὐτοῦ κατέκασεν ἐν πυρὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ ἔπεφεν ἐν τοῖς ἀνδράσιν ἄρτους, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ θερμανθεὶς εἶπεν Ἡδὺ μοι ὅτι ἐθερμάνωθην καὶ εἶδον πῦρ. ¹⁷ τὸ δὲ λοιπὸν ¹⁷ ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν, καὶ προσκυνεῖ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξέλω με, ὅτι θεός μου εἰ σύ. ¹⁸ οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν ¹⁸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τὴν καρδίαν αὐτῶν. ¹⁹ καὶ οὐκ ἐδέξατο ¹⁹ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἤμισιν αὐτοῦ κατέκασεν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπεφεν ἐπὶ τῶν ἀνδράκων αὐτοῦ ἄρτους, καὶ ὀπτήσας κρέα ἔφαγε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησε καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ. ²⁰ γινώσκει ²⁰ ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελῆσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου. ²¹ μνησθήτη ²¹ ταῦτα Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ, ὅτι παῖς μου εἰ σύ· ἐπλάσθ σε παῖδά μου, καὶ σὺ Ἰσραὴλ μὴ ἐπικλανθάνου μου. ²² ἰδοὺ γὰρ ἀπῆλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνο- ²² μίας σου, καὶ ὡς γνόφον τὴν ἁμαρτίαν σου· ἐπιστράφητι πρὸς μέ, καὶ λυ- τρώσομαι σε. ²³ εὐφρανθήτε οὐρανοί, ὅτι ἡλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ· σαρ- ²³ πῖσατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε ὅρη εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ἐξ ἡαυτῶν, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ δο- ξασθήσεται. ²⁴ οὕτω λέγει κύριος ὁ λυτροῦνός σου καὶ πλάσων σε ἐκ κοιλίας ²⁴ Ἐγὼ κύριος ὁ συντελὼν πάντα, ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μένος, καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν. ²⁵ τίς ἕτερος διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων καὶ μαντείας ἀπὸ ²⁵ καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλήν αὐτῶν μω- ραίνων, ²⁶ καὶ ἰσθῶν ῥῆμα παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τὴν βουλήν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ²⁶ ἀλγύνων; ὁ λέγων τῇ Ἱερουσαλὴμ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Ἰδου- μαιας Οἰκοδομηθήσονται, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ. ²⁷ ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ ²⁷ Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ. ²⁸ ὁ λέγων Κύρω φρονεῖν, καὶ ²⁸ πάντα τὰ θελήματα μου ποιήσει· ὁ λέγων Ἱερουσαλὴμ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

XLV.

Οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα τῆς δε- ξιάς ἐπακούσαι ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἔσθῃ, καὶ ἰσθὺν βασιλείαν διαρρήξῃ, ἀνοξῶ ἐμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλείσθησονται, ² Ἐγὼ ἐμπροσθέν ² σου πορεύσομαι καὶ ὅρη ὁμαλιῶ, θύρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδη- ροὺς συγκλάσω, ³ καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινοὺς ἀποκρύφους, ἀοράτους ³ ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῶς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου ὁ θεός Ἰσραὴλ. ⁴ ἐνεκεν τοῦ παιδός μου Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐλεεκτοῦ μου ⁴ ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαι σε· σὺ δὲ οὐκ ἔγνως με. ⁵ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτι πλὴν ἐμοῦ θεός· ἐνίσχυσά σε, καὶ ⁵ οὐκ ἤδεις με, ⁶ ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι ⁶ οὐκ ἔστι θεός πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτι, ⁷ ἐγὼ ὁ ⁷

16. καὶ καυσαντες επεψαν αρτους επ αυτων προ και επι του ημισους usque αρτους ... ιδον 17. ποιησεν θεον ... προσκυνει αυτω ... Εξελου-μαι οτι 19. ουκ ελογισ. τη καρδια αυτου· ουδε αν ελογισατο εν τη ψυχη αυτου· ουδε εγνω ... κρεας 20. γνωτε 22. γωφο. τας αμαρτίας σου· επιστραφητι 23. σαρπισατε θεμελια ... ηλεησεν προ ελυτρωσατο 24. ου-τως ... ο λυτρωμενος ... ταυτα προ παντα 25. διασκεδασεν ... μωρευνων 26. ρηματα παιδων ... οπ τη ... της ιουδαιας XLV. 1. ουτως ... εκρατησας 2. εμπροσθ. αυτου 3. *οι αορατους ... ινα γνωση ... ο θεος ο καλ. το ον. σου θ. ισρ. 4. ενεκεν ιακωβ του π. μου ... τω ονοματι μου ... ed. rom. εγνως με, 5. οπ ενισχυσα σε ... ηδειςαν 6. απο ανατολων ... οπ θεος prius ... και οτι εγω κυρ.

κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακὰ·
 8 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν πάντα ταῦτα. ⁹ εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωξεν,
 καὶ αἱ νεφέλαι ῥανθῶσιν δικαιοσύνην· ἀνατειλᾶτω ἡ γῆ καὶ βασιτευσάτω,
 9 ἔλεος, καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλᾶτω ἅμα· ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε. ¹⁰ ποῖον
 βέλτιον κατεσκευάσα ὡς πηλὸν κεραμῆως; μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷσιν τὴν γῆν
 ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἔρει ὁ πηλὸς τῷ κεραμῇ τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ. ^{Rn. 9.}
 10 οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; ¹¹ μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό; ^{20.}
 11 ὁ λέγων τῷ πατρὶ τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρὶ τί ὠδίνεις; ¹² ὅτι οὕτω λέγει
 κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα· Ἐρωτήσατέ με περὶ
 12 τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντεिलाστέ μοι. ¹³ ἐγὼ
 ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐσπερέωσα τὸν οὐ-
 13 ρανόν, ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐντεिलाμήν. ¹⁴ ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιο-
 σύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθείαι· οὗτος οὐκοδομήσει τὴν πό-
 λιν μου, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει, οὐ μετὰ λύτρων
 14 οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπε κύριος Σαβαώθ. ¹⁵ οὕτω λέγει κύριος Σαβαώθ Ἐκο-
 πίαςεν Ἀφρυπτος, καὶ ἐμπορία Αἰθιοπῶν, καὶ οἱ Σαβαεῖμ ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ
 σὲ διαβήσονται, καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὅπως σου ἀκολουθήσουσι δε-
 15 δεμένοι χειροπέδαις, καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ καὶ προσκυνήσουσί σοι, καὶ ἐν * Ἀρος.
 15 σοὶ προσεύχονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν σου. ^{3, 9.}
 16 γὰρ εἰ θεός, καὶ οὐκ ἤδειμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρ. ¹⁷ αἰσχυνθήσονται
 καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ.
 17 ἔγκαινέσθαι πρὸς με νῆσοι. ¹⁸ Ἰσραὴλ σῶζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώ-
 18 νιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπήσιν ἕως τοῦ αἰῶνος ἔτι. ¹⁹ οὕτως
 λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ
 ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρισεν αὐτήν, οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ
 19 καταικισθῆναι ἔπλασεν αὐτήν, Ἐγὼ εἰμι κύριος, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι. ²⁰ οὐκ ἐν
 κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ἰακώβ
 20 μάταιον ζητήσατε· ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγ-
 20 γέλλων ἀλήθειαν. ²¹ συνάχθητε καὶ ἤκατε, βουλευσάσθε ἅμα οἱ σωζόμενοι
 ἀπὸ τῶν ἔθνων. οὐκ ἔργωσαν οἱ ἄφρονες τὸ εὖλον γλύμμα αὐτῶν, καὶ οἱ
 21 πρὸς ἐπυρόμενοι πρὸς θεοὺς οἱ οὐ σῶζουσιν. ²² εἰ ἀναγγελοῦσιν, ἐγγισάτωσαν,
 ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησε ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς· τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν
 22 Ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ, δίκαιος καὶ σωτήρ, οὐκ ἔστι
 22 παρὲς ἐμοῦ. ²³ ἐπιστράφητε ἐπ' ἐμὲ καὶ σῶθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς
 23 γῆς· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. ²⁴ κατ' ἐμᾶντοῦ ὀμνύω, εἰ μὴ
 ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφή-
 24 σονται, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὁμείτται πᾶσα γλῶσσα τὸν θεόν, ^{Rn. 16.}
 Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἦξει, καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ διορί- ^{11.}
 25 ζοντες αὐτούς· ²⁶ ἀπὸ κυρίου δικαιοσύνησονται, καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξασθήσεται
 πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

7. ταυτα παντα 8. ραινετωσαν ... x. δικαιοσυνη ανατ. αμα 9. om
 ολην την ημεραν 40. om μη αποκριθ. usque auto ... ωδινησεις 41. ου-
 τως ... post υιων μου add και περι των θυγατερων μου 43. om βασιλεα
 ... αυτος pro ουτος 44. ουτως ... οι σεβωειμ ... και διαβησ. πρ. σε ...
 και ερουσιν ουκ εστιν ο θεος πλ. σου 47. om ειτι 48. om επλασεν αυ-
 την ... om κυριος 49. om κυριος ο 20. και προσευχομενοι ως προς ...
 σωζωσιν 21. αναγγελλουσιν ... ινα γνωμεν ... inde ab - γελη υμιν Εγω
 usque ομνυω v. 23. rescscripta sunt ... ουκ εστιν αλλος παρες εμ. 22. **προς
 με ... **αλλος πλην εμου δικαιος και σωτηρ ουκ εστιν παρες εμου 23. ει
 μην ... και εξομολογησεται πασα γλ. τω θεω 24. ηξουσιν ... αφοριζοντες
 αυτ. 25. απο κυριου cum antecedd. conijg. ... ενδοξασθησονται και παν

XLVI.

Ἔπεςε Βήλ, συντερίβη Ναβώ, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θῆρία καὶ τὰ κτήνη· αἵρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι ² ἐκλελυμένοι καὶ 2 πεινῶντι, οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἦχθησαν. ³ ἀκούετέ μου οἶκος τοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶν τὸ κατὰ-3 λοιπον τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου ⁴ ἕως γήρως· ἐγὼ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγῆράσχητε ἐγὼ εἰμι, ἐγὼ ἀνέχομαι ⁵ ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήψομαι καὶ σώσω ὑμᾶς. ⁶ τίνοι με ὁμοιώσατε; ἴδετε, τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι, ⁷ οἱ συμβαλλόμενοι χρυσοῖον ⁸ ἐκ μαρσупπίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ, στήσουσιν ἐν σταθμῷ, καὶ μισθώσασ-
μενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύφαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ⁹ αἵρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ πορεύονται· ἔάν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ 7 τόπου αὐτοῦ μένει, οὐ μὴ κινήσῃ· καὶ ὅς ἔάν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ εἰσακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. ⁸ μνηστῆτε ταῦτα καὶ στενάξατε, ⁹ μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ, ⁹ καὶ μνηστῆτε τὰ 9 πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἑτι πλην ἐμοῦ, ¹⁰ ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη· καὶ 10 εἶπα, πᾶσα ἡ βουλὴ μου στήσεται, καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω· ¹¹ καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευ-
μαι, ἐλάλησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐώδωσα τὴν δόδον αὐτοῦ. ¹² ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν, οἱ μακρὰν 12 ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. ¹³ ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν 13 παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιών σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα.

XLVII.

Κατάρβητι κἀτίσον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος, κἀτίσον εἰς τὴν γῆν θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθήναι ἀπαλὴ καὶ τρυφερὰ. ² λάβε μύλον, ἄλεισον ἄλευρον, ἀποκάλυψαι τὸ κατακλύμμά σου, ² ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς, ἀνάσῃ τὰς κνήμας, διαβῇσι ποταμούς, ³ ἀνακαλυ-
ψῇσεται ἡ αἰσχύνῃ σου, φανήσονται οἱ ὀνειδισμοὶ σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. ⁴ ὁ ῥυσάμενός σε κύριος Σαβαώθ, ὁ ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ἰσραὴλ. ⁵ κἀτίσον κατανευγμένη, εἰσελθε εἰς τὸ σκοτὸς ⁵ θυγάτηρ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθήσῃ ἰσχύς βασιλείας. ⁶ παρωξύνῃ ἐπὶ 6 τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ ἔδωκα αὐτοὺς εἰς τὴν χεῖρά σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα, ⁷ καὶ εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα. οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν 7 τῇ καρδίᾳ σου, οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα. ⁸ νῦν δὲ ἄκουε ταῦτα, τρυφερά, ⁸ ἡ κατημένη, ἡ πεποιδυῖα, ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ⁹ ἄρος. ἔστιν ἑτέρα, οὐ κατὰ τὴν ἡμέραν οὐδὲ γινώσκονται ὄφρα νῦν δὲ ἦξει ἐπὶ σὺ 9
18, 79a. τὰ δύο ταῦτα ἐξαίφνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἀτεκνία καὶ χηρεῖα ἦξει ἐξαίφνης ἐπὶ

XLVI. 1. συντερ. δαγων ... και κτηνη εδεται αυτα 2. και πινωντι και εκλελυμενω ... οι ου μη δυνωνται 3. ακουσατε ... απο παιδιου 4. γη-
ρους ... αναληψομαι 6. προσκυν. αυτο 7. επι των ωμων ... ed. rom.
επι τ. τοπ. α. cum αυτο conjg., non item cod. alex. ... και ος αν ...
ακουσθ ... σωσει 10. πριν αυτα γεν. ... μου η βουλη 14. απ ανατολων
... ευοδωσα XLVII. 1. βαβυλωνος, εισελθε εις το σκοτος θυγατηρ 2. αλ-
λειςον αλευρον ... ανασυραι 3. ληψομαι 4. ειπεν ο ρυσαμ. 5. θυγατηρ
6. οπ αυτους 7. ed. rom. τα εσχατα; 8. ακουσον ταυτα η τρυφ. ... εν
τη καρδια 9. νυν δε ηξε. εξεφνης (etiam postea εξεφνης) τα δυο ταυτα εν
μια ημερα· χηρια και ατεκνια

- 10 σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου, ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα, ¹⁰ τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. οὐ γὰρ εἶπας Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· γινώσι, ἢ σύνεσις τούτων ἔσται, καὶ ἡ πορνεία σου σοὶ αἰσχύνῃ· καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. ¹¹ καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῶς, βόθρυος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία, καὶ οὐ μὴ θυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἤξει ἐπὶ σὲ ἑξαπίνης ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῶσῃ. ¹² στήθῃ νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου καὶ ἐν τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ θυνήσῃ ὠφελήσῃ. ¹³ κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήθωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἐργεσθαι. ¹⁴ ¹⁴ ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός, ὅτι ἔχεις ἀνδρακας πυρός, κάθισαι ἐπ' αὐτούς, ¹⁵ οὗτοι ἔσονται σοὶ βοήθεια· ἐκοπιάσας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἀνδρωπος καὶ ἐαυτὸν ἐπλανήσῃ, σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

XLVIII.

- Ἀκούσατε ταῦτα οἶκος Ἰακώβ, οἱ κεκλημένοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ καὶ ἐξ Ἰουδα ἐξελθόντες, οἱ ὁμνῶντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ, μνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης, ² καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ Ἰσραὴλ ἀντιστηρίζομενοι, κύριος Σαβαώθ ὄνομα αὐτῷ. ³ τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθε καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο· ἐξάπαντα ἐποίησα, καὶ ἐπλήλυν. ⁴ ⁴ γινώσκω ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκόν. ⁵ καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι ἃ πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· ἀκουστὸν σοι ἐποίησα, μὴ ποτε εἴπῃς ὅτι τὰ ἐδωκά μοι ἐποίησε, καὶ εἴπῃς ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. ⁶ ἤκουσατε πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι· καὶ οὐκ εἶπας Ἦν γίνεται καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέρας ἡμέραις ἤκουσας αὐτά· μὴ εἴπῃς Ναὶ γινώσκω αὐτά. ⁸ οὔτε ἔγνως οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνων γὰρ ὅτι ἀσετῶν ἀσετήσεις, καὶ ἀνομος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. ⁹ ἔνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δεῖξω σοὶ τὸν θυμόν μου, καὶ τὰ ἐνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σέ, ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσω σε. ¹⁰ ἰδοὺ πέπρακτά σε οὐχ ἔνεκεν ἀργυρίου· ἐξελάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας· ¹¹ ἔνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω. ¹² ¹² ἀκούε μου Ἰακώβ, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγὼ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, ¹³ καὶ ἡ χεὶρ μου ἐνμεμείωσε τὴν γῆν, καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐστερέωσε τὸν οὐρανόν· καλέσω αὐτούς, καὶ στήσονται ἅμα, ¹⁴ καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα, ¹⁵ τὸ θελήμα σου ἐπὶ Βαβυλῶνα τοῦ ἄραι σπέρμα Χαλδαίων· ¹⁶ ἐγὼ ἐλάλησα, ἐγὼ ἐκάλεσα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐώδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹⁶ προσεγάγετε πρὸς με καὶ ἀκούσατε ταῦτα, οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ λελάληκα· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος κύριος ἀπέστείλε με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ.

40. γινώσι οτι ... τουτων και η πορν. σ. εσται σοι 41. εξεφνης, απωλεια ... γνως 43. om δη 44. κατακαησονται 45. μεταβολη σου XLVIII. 4. om επι ... και οι εξ ιουδα 2. του ισραηλ ... ed. rom. αντιστηριζομενοι. κυριος 3. ακουστα εγενετο 4. γινωσκω εγω 5. τα παλαι πριν ... μη ειπης ... μοι εποιησαν, και (sed ** add μη ειπης οτι) τα γλ. 6. αλλα και ακουστα 7. γινεσται ... οτι ναι 8. τα ωτα σου 9. επαξω επι σοι ... εξολοθρευσω 10. ουκ ενεκεν 14. σε εποιησα ταυτα επι βαβυλ. το θελημα σου 15. ευωδωσα 16. cod. alex. post ταυτα plene dist. ... ελαλησα ουδε εν τοπω γης σκοτινω ηνικα ... νυν κυριος απεσταλκεν

¹⁷ οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ἅγιος Ἰσραὴλ Ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου, ¹⁸ 17 δέδειχα σοι τοῦ εὐρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. ¹⁹ 18 καὶ εἰ ἤκου- 18 σας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὥσει ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου, καὶ ἡ δικαιο- σύνη σου ὡς κύμα θαλάσσης. ²⁰ 19 καὶ ἐγένετο ἂν ὥς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου, ²¹ 20 καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολο- θρευθῆς, οὐδὲ ἀπολείπεται τὸ ὄνομα σου ἐνώπιον ἐμοῦ. ²² 21 Ἐξέλθε ἐκ Βαβυλῶνος ²³ 20 φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγεῖλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, ἀναγγεῖλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐβρύσατο κύριος τὸν δούλον αὐτοῦ Ἰακώβ. ²⁴ 21 καὶ ἂν διψήσῃσι, δι' ἐρήμῃ αὐτοῦ, ὕδωρ ²⁵ 21 ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς, σχισθήσεται πέτρα καὶ ῥήσεται ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός μου. ²⁶ 22 οὐκ ἔστι χαίρειν, λέγει κύριος, τοῖς ἀσεβέσιν. 22

XLIX.

Ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε Ἐθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ στήσε-
ται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομα μου, ² καὶ ἔθηκε ³ 2 τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ
ἐκρυψέ με· ἔθηκε με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐκρυψέ
με, ⁴ καὶ εἶπέ μοι Δουλοῦ μοι εἰ σὺ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι. ⁵ 3
καὶ ἐγὼ εἶπα Κενῶς ἐκοπίασα, εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν ⁶ 4
μου· διὰ τοῦτο ἡ κρισις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ
θεοῦ μου. ⁷ καὶ νῦν οὕτω λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δούλου ἐαυτοῦ ⁸ 5
τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰακώβ πρὸς αὐτὸν καὶ Ἰσραὴλ· συναχθήσομαι καὶ δο- ⁹ 6
ξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ θεός μου ἔσται μοι ἰσχύς. ¹⁰ καὶ εἶπέ ¹¹ 6
μοι Μέγα σοὶ ἔστι τοῦ κληθῆναι σε παιδὰ μου, τοῦ στήσαι τὰς φυλάς
Accl. 13. 47. Ἰακώβ καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ δέδωκά σε εἰς
διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἔθνων, τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου
τῆς γῆς. ¹² οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεός Ἰσραὴλ Ἀγιάσατε ¹³ 7
τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἔθνων τῶν
δούλων τῶν ἀργόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτόν, καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες
καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἐνεκεν κυρίου· ὅτι πιστὸς ἔστιν ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ,
2 Cor. 6, 2. καὶ ἐξελεξάμην σε. ¹⁴ οὕτως λέγει κύριος Καίρῳ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ¹⁵ 8
ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι, καὶ ἐπλάσα σε καὶ ἔδωκά σε εἰς δια-
θήκην ἔθνων τοῦ καταστήσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομήσαι κληρονομίας ἐρή-
μου, ¹⁶ λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακα- ¹⁷ 9
λυφθῆναι. ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβις
ἡ νομὴ αὐτῶν. ¹⁸ οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάσονται αὐτοὺς ὁ ¹⁹ 10
καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν
ὑδάτων ἄξει αὐτοὺς. ²⁰ καὶ θήσῃ πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον ²¹ 11
εἰς βόσκημα αὐτοῖς. ²² ἰδοὺ οὕτοι πόρρωθεν ἤξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βόρρᾳ καὶ ²³ 12
θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν. ²⁴ εὐφραίνεσθε οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιά- ²⁵ 13
σθω ἡ γῆ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεός τὸν λαὸν
αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν. ²⁶ εἶπε δὲ Σιών ²⁷ 14

17. οὕτως ... ο ἅγιος (sed inde ab οὕτως usque του εν- scripsit **)
... *om Εγω εἰμι ο ὁ σου 19. ὥσει ἄμμος ... ἐξολοθρευθῆς ... ἐνω-
πιον μου 20. ἀπαγγεῖλατε ἕως ... ἐρυσάτο κυρ. τ. λαον α. 21. διψήσου-
σιν 22. λέγει κυριος post ἀσεβεσιν 23. XLIX. 2. ὥσει μαχαιραν ...
φαρ. αυτ. ἐσκεπασεν με 3. δοξασθήσομαι 4. καὶ εἰς μάταιον ... οὐθεν
... παρα κυριου 5. οὕτως ... τον ιακ. καὶ ισρ. πρ. αυτον ... εσται μου
ισχους 6. ιδου τεθεικα ... om εἰς διαθήκην γενοῦς 8. om καὶ ἐπλάσα σε
... κληρονομίαν ἐρημου 9. καὶ ἐν πάσαις τ. οδ. αυτων 10. οὐδε μη πατα-
ξει αυτους καυσων ... ἀλλα 12. ἐρχονται: ... καὶ οὗτοι: απο θαλάσσης
(... ἐκ γῆς)

15 Ἐγκατέλιπέ με κύριος, καὶ ὅτι κύριος ἐπελάβετό μου. ¹⁵ μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπαλάβοιτο γυνή, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαι σοῦ, εἶπε κύριος.
 16 ¹⁶ Ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐξωγράφηκα σου τὰ τελεῖα, καὶ ἐνώπιόν μου
 17 εἰ διὰ πάντας, ¹⁷ καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν κατήρδωξες, καὶ οἱ ἔρη-
 18 μώσαντές σε ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ. ¹⁸ ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ
 ἴδε πάντας, ἰδοὺ συνήχησαν καὶ ἤλυσαν πρὸς σέ· ἔω ἐγὼ, λέγει κύριος,
 ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, καὶ περιθήσεις αὐτούς ὡς κόσμον
 19 νύμφη. ¹⁹ ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ κατεφθαρμένα καὶ πεπτωκότα, ὅτι νῦν
 στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ κα-
 20 ταπίνοντές σε. ²⁰ ἔρουσι γὰρ εἰς τὰ ὠτά σου οἱ υἱοὶ σου οὓς ἀπολώλεκας
 21 Στενός μοι ὁ τόπος,ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω. ²¹ καὶ ἔρεις ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου Ἰὲς ἐγέννησέ μοι τούτους; ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους
 δὲ τίς ἐξέθρεψέ μοι; ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη, οὗτοι δὲ μοι ποῦ ἦσαν;
 22 ²² οὕτως λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ αἶρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου, καὶ εἰς
 τὰς νῆσους ἀρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ, τὰς
 23 δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀρούσει, ²³ καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθιναὶ σου,
 αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοὶ σου· ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνησουσὶ
 σε, καὶ τὴν γοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσιν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ
 24 οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με. ²⁴ μὴ λήψεται τις παρὰ γίγαντος
 25 σκῦλα; καὶ ἐάν ἀχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται; ²⁵ ὅτι οὕτω λέγει
 ὁ κύριος Ἐάν τις ἀχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ
 ἰσχυόντος σωθήσεται· ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου
 26 ῥύσσομαι, ²⁶ καὶ φάγονται οἱ ὀλιψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ πίνονται
 ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθύσθησονται, καὶ αἰσθάνθησεται πᾶσα
 σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος Ἰακώβ.

L.

Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν,
 ὃ ἐξαπέστειλα αὐτῇ; ἢ τίνι ὑπόχρεω πέπρακα ὑμᾶς; ἰδοὺ ταῖς ἀμαρτίαις
 2 ὑμῶν ἐπράξητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν. ² τί
 ὅτι ἤλυσον, καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; ἐκάλεσα, καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ
 ἰσχύει ἡ χεὶρ μου τοῦ ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελεῖσθαι; ἰδοὺ τῷ ἐλεγκτῷ
 μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θήσω ποταμούς ἐρήμους, καὶ ξηρανθή-
 σονται οἱ ἱγυῖες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ, καὶ ἀποθάνουσι ἐν δίψει.
 3 ³ ἐνδύσω οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβάλλον αὐτοῦ. * Ἀποσ.
 4 ⁴ κύριος κύριος διδωσί μοι γλώσσαν παιδείας τοῦ γινῶναι ἡνίκά δεῖ εἰπεῖν
 5 λόγον· ἔσθῃ μοι πρῶτῃ, προσέσθῃ μοι ὧτιόν ἀκούειν, ⁵ καὶ ἡ παιδεία κυρίου
 6 κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὠτα, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπεισῶ οὐδὲ ἀντιλέγω. ⁶ τὸν νῶτόν
 7 πόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχυνῆς ἐμπτυσμάτων, ⁷ καὶ κύριος κύριος βοή-
 θός μοι ἐγενήθη· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔσθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς

44. εγκατελειπεν με κ., και ο θεος επελ. μ. 45. μητηρ pro γυνή ...
 om η ... επιλαβοιτο ταυτα γυνή 46. εξωγραφησα 47. εξου (pro ex σου)
 εξελευσ. 48. om ως κοσμον prius ... περιστηση ... νυμφης 49. τα διε-
 φθαρμενα κ. τα πεπτωκοτα· νυν ... νοικουντων (20. απωλεκας) 22. om
 κυριος alterum ... συνησημον 23. om αυτων ... προσκυν. σοι ... αισχυν-
 ηση sine οι υπομεν. με 24. λημψεται 25. om οτι ... ουτως ... λημ-
 ψεται 26. οι θλιβοντες ... om κυριος L. 2. και ουχ υπηκουσεν ... ιδου
 τη απειλη μου 3. και ενδυσω ... και θησω ως σακκον 4. om κυριος
 alterum ... γλωσσ. σοφιας του γν. εν καιρω ηνικα ... το πρωι 5. παιδια
 ... om κυριον alterum ... τα ωτα μου 6. δεδωκα 7. και κυριος βοηθ. μου

στερεάν πέτραν, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνῶ, ⁸ ὅτι ἐγγίξει ὁ δικαίωσας 8
 με. τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήσω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγί-
 σάτω μοι. ⁹ Ἰδοὺ κύριος κύριος βοηθήσει μοι· τίς κακώσει με; Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ⁹
 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ σῆς καταφάγεται ὑμᾶς. ¹⁰ τίς ἐν ὑμῖν ὁ φο- ¹⁰
 βούμενος τὸν κύριον; ὑπακουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευό-
 μενοι ἐν σκοτίᾳ, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποῦνται ἐπὶ τῷ δυνάμει κυρίου
 καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ θεῷ. ¹¹ Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατι- ¹¹
 σχύετε φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογὶ ἣ ἐξεκαύ-
 σατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

LI.

¹ Ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον, ἐμ-
 βλέψατε εἰς τὴν στερεάν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν βόθρυν τοῦ
 λάκκου ὃν ὠρύξατε. ² ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ εἰς Σάρραν ²
 τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἰς ἣν καὶ ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ εὐλόγησα αὐτόν καὶ
 ἡγάγησα αὐτόν καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν. ³ καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω Σιών, καὶ ³
 παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ τῆσθε τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παρὰ-
 δεισον, καὶ τὰ πρὸς δυσμὰς αὐτῆς ὡς παραδείσον κυρίου· εὐφροσύνην καὶ
 ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνεσεως. ⁴ ἀκούσατέ ⁴
 μου, ἀκούσατέ μου λαός μου, καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς μὲ ἐνωτίσασθε, ὅτι νόμος
 παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἔσται. ⁵ ἐγγίξει ταχύ ἡ ⁵
 δικαιοσύνη μου, καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βρα-
 χιόνά μου ἔσται ἡ ἐλπίουσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσι, καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου
 ἐλπίουσιν. ⁶ ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐμβλέψατε εἰς ⁶
 τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη, ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον
 παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες ὥσπερ καὶ ταῦτα ἀποθάνουσι, τὸ δὲ σωτή-
 ρίόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ⁷ ἀκού- ⁷
 σατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν, λαὸς οὐ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ
 φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττάσθε. ⁸ ὡς ⁸
 γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἑρία βρωθήσεται ὑπὸ σιτῆς, ἡ
 δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γε-
 νεῶν. ⁹ ἐξεγείρου ἐξεγείρου Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐνθυσαι τὴν ἰσχύν τοῦ βραχίονός ⁹
 σου, ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος. οὐ οὐ εἰ ¹⁰ ἡ ἐρημοῦσα ¹⁰
 θάλασσα, ὕδωρ ἀβύσσου πλήθους· ἡ θείσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν δια-
 βάσεως ῥυομένοις· ¹¹ καὶ λελυτρωμένοις· ὑπὸ γὰρ κυρίῳ ἀποστραφήσονται, ¹¹
 καὶ ἤξουσιν εἰς Σιών μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ κε-
 φαλῇ γὰρ αὐτῶν αἰνεῖσι καὶ εὐφροσύνη καταλήψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὁδὴν
 καὶ λύπη καὶ στεναγμός. ἐγὼ εἰμι ¹² ἐγὼ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε· γινώτι τίς ¹²
 οὕσα ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὡσεὶ χόρτος
 ἐξηράνθησαν. ¹³ καὶ ἐπέλθου θὲν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐ- ¹³
 ρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν· καὶ ἐφόβου ἀεὶ πᾶσας τὰς ἡμέρας τὸ
 πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε, ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀρᾶ
 σε· καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε; ¹⁴ ἐν γὰρ τῷ σώζεσθαι σε οὐ ¹⁴
 στήσεται οὐδὲ χρονεῖ, ¹⁵ ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ ταρασσών τὴν θάλασσαν καὶ ¹⁵

9. ἰδου κυριος βοηθει μοι ... και ως σης 40. ακουσατω ... εν σκο-
 τει, ευκ LI. 2. ηυλογησα 3. om και τῆσθε usque δυσμας ατης 4. om
 μου sec. 5. *η δικ. σου (vdtr) ... om ως φως 6. και η γη ως ... κα-
 τοικουντες την γην 7. λαος μου ... φοβεισθαι ει ηττασθαι 8. ωςπερ bis
 40. **θαλασσα 11. επι γαρ της κεφαλῆς αυτ. αγαλλιαμα και αν. x. ευφρ.
 καταλημψεται 12. γινωσι τινα ευλαβηθειςα εφοβηθη 13. ed. rom. σε.
 ον τροπον ει αραι σε, και νυν ... του αρεσαι σε

16 ἡχῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος Σαβαῶθ ὀνομά μοι. ¹⁶ ᾤσῃ τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς χειρὸς μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν, καὶ ἐρεῖ Σιών λαός μου εἰ σύ.
 17 ¹⁷ ἐξεγείρου ἐξεγείρου, ἀνάστηθι Ἰερουσαλήμ, ἡ ποῦσα ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κύνδου τοῦ θυ- ¹⁸ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ <

τὸ εἶδος σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ οὐδὲν ἀνθρώπων. ¹⁵ οὕτως θαυμάζονται ¹⁵ ἔτι πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσιν βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἱ οὐκ
Ro. 15, 21. ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκάσει συνήσουσι.

LIII.

Jo. 12, 38. Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίμη ἀπε-
Ro. 10, 16. καλύφθη; ² ἀνηγγέλαμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διεψώθη· ²
οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα. καὶ ἔδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ
καλλος, ³ ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλείπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀν- ³
θρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται
Mt. 18, 17. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἡτιμώσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. ⁴ οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ⁴
1 Pe. 2, 22. 23. φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾷται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ
25. καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει. ⁵ αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ⁵
ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ'
αὐτόν, τῷ μύλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰδῶμεν. ⁶ πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ⁶
ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρ-
τίαις ἡμῶν, ⁷ καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κακακώσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ⁷
Ac. 1, 8. 32. 33. ὡς πρόβατος ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος ἀφω-
νος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα. ⁸ ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· ⁸
τὴν γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι αἱρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ,
ἀπὸ τῶν ἀνομῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. ⁹ καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ⁹
ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνο-
μιαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ¹⁰ καὶ κύριος βούλεται ¹⁰
καθαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν δώτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὀψε-
ται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυ-
χῆς αὐτοῦ, ¹¹ δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τὴν συνέσει, δικαιοσύνη δίκαιον εὐ· ¹¹
δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει· ¹² διὰ τοῦτο αὐ- ¹²
Mc. 15, 29. 30. 31. 32. 33. τὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνδ' ὃν παρεδόθη
εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη, καὶ αὐτὸς ἁμαρ-
Ro. 4, 25. τίας πολλῶν ἀνῆγγκε, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.

LIV.

Gal. 3, 27. Εὐφρανθήσεται στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόθσον ἡ οὐκ ὠδίνουσα,
ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἴπε γὰρ
κύριος. ² πλάτynον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαῶν σου, πῆξον, ²
μὴ φείσῃ, μάκρυνον τὰ σχοινίσματά σου, καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυ-
σον, ³ ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον· καὶ τὸ σπέρμα σου ἔτι ³
κληρονομήσει, καὶ πόλεις ἡρωμημέναις κατοικεῖς. ⁴ μὴ φοβοῦ ὅτι κατησχύν- ⁴
ῃς, μὴ δὲ ἐντραπήθῃς διὰ ὠνειδίσεως, ὅτι αἰσχύνῃ αἰῶνον ἐπιλήσῃ, καὶ ὀνει-
δος τῆς χρηρίας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ ἐτι. ⁵ ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, κύριος ⁵
Σαβαώθ θνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε, αὐτὸς θεὸς Ἰσραὴλ, πάσῃ τῇ γῇ
κληθήσεται. ⁶ οὐχ ὡς γυναῖκα καταλειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε ὁ ⁶
κύριος, οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμνημένην· εἶπεν ὁ θεός σου.

14. των pro των 15. οὕτως ... συναξουσιν LIII. 2. εναντ. αυτ.
ως παιδιον ... ιδομεν 3. ατιμον εκλειπον παρα παντας ανθρωπους 5. δια
τ. ανομιαις ημ. και εμαλακισθη δια τ. αμαρτιας ημων ... παιδια 7. οπι
αυτου ... του κειραντος αυτου ... in fine add αυτου 9. ουδε ευρεθη δο-
λος εν 10. απο της πληγης (cod. alex. confirmat) δωτε, non δωται) ...
ed. rom. περι αμαρτιας η ψυχη ημων, οψεται 12. αμαρτιας pro ανομιαις
LIV. 3. και εις τα αριστερα ... κατοικησις 4. χηριας ... οπι επι 5. θεος
αυτος ισραηλ 6. *οπι και ολιγοψυχον ... σε κυριος

7 8 ἡ χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε, καὶ μετ' ἐλέους μεγάλου ἐλετήσω σε. ⁸ ἐν θυμῷ
 μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σου, καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλετήσω
 9 σε· εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος. ⁹ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτο μοί
 ἐστί, καθότι ὥμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ μὴ θυμωθῆσεσθαι ἐπὶ
 10 σὺν ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου ¹⁰ τὰ ὅρη μεταστήσεσθαι, οὐδ' οἱ βουνοὶ σου
 μετακινήσονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι θεὸς ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ δια-
 11 στήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστή· εἶπε γὰρ θεὸς σοι κύριε. ¹¹ ταπεινὴ
 καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθη· ἰδοὺ ἐγὼ ἐτοιμάζω σοι ἀνδραγατὸν τὸν λίθον * Ἀποκ.
 12 σου, καὶ τὰ θεμέλιά σου σάφειρον, ¹² καὶ θῆσω τὰς ἐπάλξεις σου ἱασπιν, ^{21, 1934}
 καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου, καὶ τὸν περιβόλόν σου λίθους ἐκλε-
 13 κτούς, ¹³ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς σου διδασκούς θεοῦ, καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ Jo. 6, 45.
 14 τὰ τέκνα σου. ¹⁴ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου, καὶ
 15 οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγίει σοι. ¹⁵ ἰδοὺ προσήλυτοι προσελύσονται
 16 σοι δι' ἐμοῦ, καὶ παροικήσουσί σοι καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ
 ἐκτίσά σε, οὐχ ὥς χαλκεὺς φουσῶν ἀνδραγατῆς καὶ ἐκφέρων σκευὸς εἰς ἔργον·
 17 ἐγὼ δὲ ἐκτίσά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθίρειν. ¹⁷ πᾶν σκευὸς σκευαστὸν ἐπὶ
 σὲ οὐκ εὐοδῶσω· καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν, πάντας
 αὐτοὺς ἡττήσεις, οἱ δὲ ἐνοχοὶ σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστι κληρονομία τοῖς
 θεραπεύουσι κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

LV.

Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδί- * Ἀποκ.
 2 σαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἀνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἴνου καὶ στέαρ. ^{22, 17.} ² ἔνα
 τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν· ἀκούσατέ
 3 μου, καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ, καὶ ἐντρύφῃτε ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. ³ προσ-
 ἔχετε τοῖς ὣσιν ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· εἰσακούσατέ μου,
 καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ διαστήσονται ὑμῖν διαστήκη αἰώνιον, ^{Ac. 13,}
 4 τὰ ὅσα Δαυὶδ τὰ πιστά. ⁴ ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν ἔδωκα· αὐτόν, ἀρχοντα ^{34.}
 5 καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν. ⁵ ἔθνη δ' οὐκ οἶδασί σε ἐπικαλέσονται σε, καὶ
 λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανται σε ἐπὶ σὲ καταφεύξονται, ἔλκεν κυρίου τοῦ θεοῦ
 6 σου τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, ὅτι ἐδόξασέ σε. ⁶ ζήτησατε τὸν κύριον, καὶ ἐν τῷ
 7 εὐρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίξῃ ὑμῖν, ⁷ ἀπολειπῶ ὁ ἀσε-
 βῆς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλάς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω
 8 ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφῆσε τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν. ⁸ οὐ
 γὰρ εἰσιν αἱ βουλαὶ μοῦ ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν, οὐδ' ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν
 9 αἱ ὁδοὶ μοῦ, λέγει κύριος. ⁹ ἀλλ' ὥς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως
 ἀπέχει ἡ ὁδὸς μοῦ ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
 10 διανοίας μου. ¹⁰ ὥς γὰρ ἂν καταβῇ ὁ ὑετὸς ἡ ζωὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
 οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέκῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ,
 11 καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν, ¹¹ οὕτως ἔσται τὸ ῥῆ- * 2 Co. ^{9, 10.}
 μά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν

7. κατελείπον ... μετα 8. ἡλεῆσα σε 9. ed. rom. εκεινω τη γη, μη
 10. μετασθησθαι ουδε οι ... ειπεν γαρ κυριος Ιωας σοι (ante ταπεινη
 non interp.) 12. ιασπειν 14. και εν δ. οικ. cum antecedd. conjg. vide-
 tur ac post οικοδομ. plenissime interp. 15. om και παροι. σοι 16.
 ιδου εγω κτιζω 17. παν σκευος φθαρτον (cum antecedd. conjg. videtur)
 επι δε σε ουκ ευδοκωσω ... φωνη η αναστ. ... θεραπε. κυριω I.V. 4.
 πιετε pro φαγετε ... οινου 3. τοις ωτοις υμων ... επακουσατε ... η
 ψυχ. ημων 4. δεδωκα 5. ηδεισαν ... επικαλεσωνται ... om κυριου 6.
 ζητ. τον θεον ... ηνικα αν εγγιζει 7. απολειπειτω 8. ουδε ωσπερ 10. ως
 γαρ εαν καταβη υετος ... απο του ουρανου ... x. βλαστησει x. δωσει

τελεσθή ὅσα ἂν ἤθελῃσα, καὶ εὐδῶσω τὰς ὁδοὺς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου.
¹² ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδασθήσεσθε· τὰ γὰρ ὅρη καὶ ¹²
οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται πρὸςδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ
ἐπακροτήσονται τοῖς κλάδοις, ¹³ καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ¹³
ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ
εἰς σημεῖον αἰώνιον, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

LVI.

Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην· ἥγγικε
γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι, καὶ τὸ θιᾶός μου ἀποκαλυφθῆναι. ² μα- ²
κάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα, καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν, καὶ φυ-
λάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν, καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν
ἄδικα. ³ μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον Ἀφοριεῖ με ἄρα ³
κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνούχος ὅτι ἔυλον ἐγὼ εἰμι
ξηρόν. ⁴ τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις Ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά ⁴
μου καὶ ἐκλέξωμαι αὐτοὺς ἐγὼ θῆλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου, ⁵ δώσω ⁵
αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον ὀνομαστόν, κρείττω ὡδὶν
καὶ θυγατέρας, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει ⁶ καὶ τοῖς ἀλ- ⁶
λογητοῖς ἀπὸ τῆς προσκειμένων κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ, καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου
τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας, καὶ πάντας τοὺς φυλάσσομένους τὰ
σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου, ⁷ εἰσάξω ⁷
αὐτοὺς εἰς τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς πρὸς-
ευχῆς μου· τὰ δολοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσαὶ αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ
⁸ ἐπὶ τῷ θυσιαστηρίῳ μου. ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι
⁹ τοῖς ἔθνεσιν, ⁹ εἶπε κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους Ἰσραὴλ, ὅτι συνάξω ⁹
¹⁰ ἐπ' αὐτὸν συναγωγὴν. ¹⁰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ ¹⁰
¹¹ θηρία τοῦ δρυμοῦ. ¹¹ ἴδετε ὅτι ἐκτετυφλῶνται πάντες, οὐκ ἔγνωσαν, κύνες ¹¹
¹² ἐνεοὶ οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάζειν.
¹³ καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ εἰδότες πλησμονήν· καὶ εἰσι πονηροὶ ¹³
οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ
τὸ ἑαυτοῦ.

LVII.

Ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄν-
δρες δίκαιοι αἰρῶνται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἦρται
ὁ δίκαιος· ² ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφή αὐτοῦ, ἦρται ἐκ τοῦ μέσου. ³ ὑμεῖς δὲ ³
προσαγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης· ⁴ ἐν τίνι ἐνετρυ- ⁴
φῆσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνολίξατε τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχάλασατε
τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ τέκνα ἀπωλείας; σπέρμα ἄνομον; ⁵ οἱ ⁵
παρκαλοῦντες εἰδῶλα ὑπὸ δένδρα θασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς
φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν; ⁶ ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός σου ὁ κλήρος, ⁶
κακείοις ἐξέχεας σπονδὰς καὶ τούτοις ἀνήνεγκας θυσίας· ἐπὶ τούτοις οὖν
οὐκ ὀργισθήσομαι; ⁷ ἐπ' ὅρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, καὶ ⁷
ἐκεῖ ἀνέβιβασας θυσίας σου, ⁸ καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔστη- ⁸
κας μνημόσυνά σου· ὦσον ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖδόν τι ἔξεις; ἡγά-

41. συντελεσθῇ ὅσα ἠθέλησα LVI. 4. om και prius ... ηγγισεν ...
παραγινεσθαι 2. ἀδικημα 3. οτι εγω ειμι ξυλ. ξηρ. 5. κρεισων (sic) ...
δωσω α. x. o. εκλ. in gasura 6. προσκειμ. προς κυριον 7. επι του θυσια-
στηριου 10. παντ. εκτετυφλ., ουκ εγν. φρονησαι, παντες κυνες 11. εν ταις
οδοις ... κατα το αυτο LVII. 5. τα ειδωλα 6. κακεινοις pro και τούτοις
7. om σου in fine

9 πησαῖ τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ, ⁹ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις
 10 ὑπὲρ τὰ ὄρια σου, καὶ ἐταπεινώσῃς ἕως ἁδου. ¹⁰ ταῖς πολυδοαῖς σου ἐκοπίαςας, καὶ οὐκ εἶπας Ἰαύσομαι, ἐνισχύουσα ὅτι ἔπραξας ταῦτα, διὰ τοῦτο
 11 οὐ κατεδείχθη μου σύ. ¹¹ τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης, καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης, οὐδὲ ἑλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου;
 12 καὶ ἐγὼ σε ἰδὼν παρορώ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. ¹² καὶ ἐγὼ ἀπαγγεῶ τὴν
 13 δικαιοσύνην σου καὶ τὰ κακὰ σου, ἃ οὐκ ὠφελήσῃ σε. ¹³ ὅταν ἀναβοήσῃς, ἐξελεσώσάν σε ἐν τῇ ὀλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήβεται καὶ ἁποίσει καταγίγς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι
 14 τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, ¹⁴ καὶ ἐροῦσι Καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδοὺς,
 15 καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου. ¹⁵ τὰδε λέγει ὁ ὕψιστος ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαύομενος, καὶ ὀλογοφύχοις διδοὺς μακροθυμίαν, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
 16 συντετριμμένοις τὴν καρδίαν ¹⁶ Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ διὰ παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεῖσεται, καὶ πνοὴν
 17 πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. ¹⁷ δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη, καὶ ἐπο-
 18 ρεύσθη στυγρὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. ¹⁸ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐώρακα, καὶ ἰασά-
 19 μην αὐτόν καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν, ¹⁹ ἐλρήνῃ ἐπ' ἐλρήνῃ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς οὖσι. καὶ εἶπε κύριος Ἰα-
 20 σομαι αὐτούς. ²⁰ οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυ-
 21 νήσονται. ²¹ οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ ὁ Θεός.

LVIII.

¹ Ἀναβόησον ἐν ἰσχυί καὶ μὴ φέισῃ, ὥς σάλπιγγι ὕψωσον τὴν φωνήν σου, καὶ ἀνῆγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ
 2 τὰς ἀνομίας αὐτῶν. ² ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν, καὶ γινώσκει μου τὰς ὁδοὺς ἐπαυμοῦσιν, ὥς λαὸς δικαιοσύνης πεποικηκὼς καὶ κρίσιν Θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλείποις· αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν, καὶ ἐγγίξιν Θεῷ ἐπι-
 3 θυμοῦσι, ³ λέγοντες Τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἐγνώσας; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ἡμῶν εὐρίσχετε τὰ θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.
 4 ⁴ εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνα τί
 5 μοι νηστεύετε ὥς σήμερον ἀκουσθήναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνήν ὑμῶν; ⁵ οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὐδ' ἂν κάμψῃς ὥς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, καὶ σάκκον καὶ σπο-
 6 δὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτὴν. ⁶ οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διαλύε στραγγαλίας βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόσπελλε τετρασμένους ἐν ἀφέσει, καὶ
 7 πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα. ⁷ διαῤρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοῦς ἀστέγους εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περιβάλε, καὶ
 8 ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόφει. ⁸ τότε ῥαγθήσεται πρῶτον

9. ante καὶ ἐταπειν. add καὶ ἀπεστρεψας 40. ed. rom. ταῖς πολ. σου cum antecedd. conjg., item ἐνισχύουσα cum πανσομαι ... συ cum τινι conjg.
 41. ἐμνηστ. μου ... καγω σε εἰδων 42. καγω ἀπαγγεῶ τ. δικ. μου ... ὠφελήσουσιν 43. λημψεται 45. κυριος ο υψιστ. ο εν ... ονομα αυτω κυριος 46. καὶ οὐκ εἰς 47. δια ἁμαρτιαν 49. εἰρ. επ εἰρηνην 20. οἱ δε αδ. ουτως 21. εἰπ. κυριος ο θεος LVIII. 1. ως σάλπιγγα 2. ζητησουσιν ... δικαιοσυν. θεου 3. προσεσχες pro εγnows 4. omi ei ac videtur eis κρ. x. μαχ. cum antecedd. conjg. 5. ουδ ουτως 6. εγω ἐξελεξαμην 7. υπεροψη 8. προῖμον

τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰμάτιά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπρο-
σθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε· ⁹ τότε ὁ
βοήθη, καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεται σου, ἔτι λαλοῦντός σου ἔρει Ἰδοὺ πάρειμι.
ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ, ¹⁰ καὶ 10
διῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου, καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς,
τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία,
¹¹ καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ κατὰ περ ¹¹
ἐπιθυμίῃ ἡ ψυχὴ σου, καὶ τὰ ὀσᾶ σου πιανθήσεται, καὶ ἔσται ὡς κήπος
μεθύων καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλειπεν ὕδωρ· ¹² καὶ οἰκοδομηθήσονται σου αἱ ¹²
ἐρημοὶ αἰώνιοι, καὶ ἔσται τὰ θεμέλιά σου αἰώνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κλη-
θήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τὰς τρίβους σου ἀνὰ μέσον παύσεις. ¹³ ἐὰν ¹³
ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά
σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἀγίᾳ, καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερὰ, ἅγια τῷ θεῷ,
οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργω, οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στό-
ματός σου, ¹⁴ καὶ ἔσῃ πεποικῶς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγκυὰ ¹⁴
τῆς γῆς, καὶ ψωμίει σε τὴν κληρονομίαν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· τὸ γὰρ
στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

LIX.

Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ σὺς αὐτοῦ τοῦ
μὴ εἰσακούσαι; ² ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διουσιῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ 2
ἀνὰ μέσον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον
ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. ³ αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι ἀγίᾳτι, καὶ 3
οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χεῖλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ
γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ. ⁴ οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστι κρίσις ἀλη- 4
θινή· πεποικῶσιν ἐπὶ ματαίους καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύσιον πόνον καὶ τί-
κτουσιν ἀνομίαν. ⁵ ὡς ἀσπίδων ἐβόηξαν, καὶ ἰσθὶν ἀράχνης ὑφαίνουσιν, καὶ 5
ὁ μέλλων τῶν ὧν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὐρίον εὖρε καὶ ἐν αὐτῷ βασι-
λίσκον. ⁶ ὁ ἰσθὺς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν 6
ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. ⁷ οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ 7
πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχεαί αἷμα, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ
ἀπὸ φόνων· σύντριμμα καὶ τάλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ⁸ καὶ ὁδὸν εἰ- 8
ρήνης οὐκ οἶδασιν, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι
αὐτῶν διεστραμμέναι ἄς διοδεύουσιν, καὶ οὐκ οἶδασιν εἰρήνην. ⁹ διὰ τοῦτο 9
ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπο-
μεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μέλναντες αὐγὴν ἐν ἁωρᾷ περιε-
πάτησαν. ¹⁰ ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον, καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων δψαλ- 10
μῶν ψηλαφήσουσι, καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς
ἀποπνέγοντες στενάζουσιν, ¹¹ ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστέρα ἅμα πορεύονται· 11
ἀνεμείναμεν κρίσιν καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία, μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ' ἡμῶν.
¹² πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντίστη- 12
σαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ δδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν·
¹³ ἡσθεθήσαμεν καὶ ἐφενυσάμεθα, καὶ ἀπέστημεν ὅπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἐλα- 13
λήσαμεν ἄδικα καὶ ἡπειθήσαμεν, ἐκλύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας
ἡμῶν λόγους ἀδικούς, ¹⁴ καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιο- 14

Ro. 3,
15—18.

10. τον αρτον σου 11. οπι μετα σου ... εξελειπεν ... in f. add και
τα οστα σου ως βοτανη ανατελει· και πιανθησεται και κληρονομησουσι γε-
νεας γενεων 12. σου τα θεμελια ... και τους τριβ. τους ανα 13. *ομι
και ... τω θεω σου LIX. 2. διαττωσιν ... ομι και ανα μ. τ. θεου ...
το προσωπ. αυτου 3. μεμολυμμεναι 4. ουδεις (δ. βασιλισκος) 7. αφορ-
ων pro απο φωνων 8. ουκ εγνωσαν 9. *ομι αυτων (vdr) 13. απο οπισθεν

σύνη μακρὰν ἀφρέστηκεν· ὅτι κατηναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια,
 15 καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἐδύναντο διελθεῖν. ¹⁵ καὶ ἡ ἀλήθεια ἦρται, καὶ μετέστη-
 σαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι· καὶ εἶδε κύριος, καὶ οὐκ ἤρρεσεν αὐτῷ, ὅτι
 16 οὐκ ἦν κρίσις. ¹⁶ καὶ εἶδε καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ, καὶ κατενόησε καὶ οὐκ ἦν ὁ
 ἀντιληφόμενος, καὶ ἡμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσίῳ
 17 ἐστηρίσατο. ¹⁷ καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέβλετο περικε-
 φαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως, καὶ
 18 τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ¹⁸ ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν δνειδος τοῖς ὑπεναν-
 19 τίοις. ¹⁹ καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ θυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνα-
 τολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἐνδοξόν· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ ὀργὴ παρὰ
 20 κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. ²⁰ καὶ ἥξει ἐνεκεν Σιών ὁ ρυόμενος καὶ ἀποστρέ-
 21 ψει ἀσβεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. ²¹ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπε
 κύριος· τὸ πνεῦμά ἐστιν ἐπὶ σοί, καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ
 στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
 σπέρματός σου· εἶπε γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

LX.

Φωτίζον φωτίζον Ἱερουσαλήμ, ἥκει γὰρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυ-
 2 ρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. ² Ἰδοὺ σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ' ἐνν·
 3 ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται· ³ καὶ
 4 πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτὶ σου, καὶ ἐνν τῇ λαμπρότητί σου. ⁴ ἄρον κύκλω * Ἀποκ.
 τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε συντηγμένα τὰ τέκνα σου· ἦκασι πάντες οἱ υἱοὶ ^{21, 25}
 5 σου μακρόθεν, καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρτήσονται. ⁵ τότε ὄψῃ, καὶ
 φοβηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης
 6 καὶ ἐνν καὶ λαῶν. καὶ ἤξουσὶ σοὶ ⁶ ἀγέλαι καμήλων, καὶ καλύψουσὶ σε
 κάμηλοι Μαδιάμ καὶ Γαιφά· πάντες ἐκ Σαβὰ ἤξουσιν φέροντες χρυσίον, καὶ
 7 λίσβανον οἴσουσι, καὶ τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελιωῦνται· ⁷ καὶ πάντα τὰ πρό-
 βατα Κηδάρ συναχθήσονται, καὶ κριοὶ Ναβαιῶν ἤξουσιν, καὶ ἀνενεχθήσεται
 δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθή-
 8 σεται. ⁸ τίνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέτνται, καὶ ὡς ἐπεριστεραὶ σὺν νοσοῖς
 9 ἐπ' ἐμέ; ⁹ ἐμεῖ αἱ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα θαρσὺς ἐν πρώτοις, ἀγαγείν
 τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῶν μετ' αὐτῶν,
 καὶ διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἐνδο-
 10 ξον εἶναι. ¹⁰ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τεῖχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς
 αὐτῶν παραστήσονται σοι· ¹¹ διὰ γὰρ ὀργὴν μου ἐπάταξά σε, καὶ διὰ ἐλπον
 11 ἡγάπησά σε. ¹¹ καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ
 νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, εἰσαγαγείν πρὸς σὲ δύναμιν ἐνν καὶ βασιλεῖς αὐ-
 12 τῶν ἀγομένων. ¹² τὰ γὰρ ἐνν καὶ οἱ βασιλεῖς οἰσίνες οὐ δουλεύουσιν σοὶ
 13 ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἐνν ἐρημιά ἐρημωθήσεται. ¹³ καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου
 πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον
 14 τὸν ἁγίόν μου. ¹⁴ καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε
 15 καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κληθήσῃ πόλις Σιών ἁγίου Ἰσραὴλ· ¹⁵ διὰ τὸ γε-
 γενήσθαι σε ἐγκαταλειμμένην καὶ μεμισμένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοήθων· καὶ

14. ἀφστήκ. ἀφ. ἡμῶν· ὅτι καταναλώθη ... ἡδυναντο 15. **τ. δια-
 νοιαν αὐτῶν ... συνίειν 16. ἴδεν ... *om δ ... ἀντιληψόμενος 17. om
 αὐτοῦ 19. ἀπο ἀνατολῶν 24. ἐκλείπη ... om γὰρ LX. 2. ἴδου σου. καὶ
 γνοφ. καλυπτει γῆν ἐπ' ἐνν· ἐπὶ σε 4. ἴδου ἡκασιν 6. γαιφάρ ... post
 οἰσουσιν add καὶ λιβῶν τιμιον 7. καὶ οἱ κριοὶ ν. ἡξ. σοὶ 8. ὡς περιστ.
 σὺν νεοσσοῖς ... om ἐπ' ἐμε 9. ἐμε νῆσοι ... θαρσεῖς ... τ. χρυσὸν μετ
 αὐτῶν δια 10. ἐλεος 11. om αὐτῶν 12. om βασιλ. αὐτῶν ... ἀποδανου-
 νται ... ἐρημωθήσονται 14. πόλις κυρίου σιών 15. ἐγκαταλειμμένην

θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. ¹⁶ καὶ θηλάσεις ¹⁶ γάλα ἔθνων, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σώζων σε, καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἶσω σοι ¹⁷ χρυσόν, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἶσω σοι ἀργύριον, ἀντὶ δὲ ἑλύνων οἶσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω τοὺς ἀρχοντας σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ. ¹⁸ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ ¹⁸ σου, οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ ταιλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται
 * Ἀποκ. 21, 23. σωτήριον τὰ τεύχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα. ¹⁹ καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι ¹⁹ ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θεὸς δόξα σου. ²⁰ οὐ γὰρ δύσεται ὁ ²⁰ ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει· ἔσται γὰρ σοι κύριος φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου. ²¹ καὶ ὁ λαός σου ²¹ πᾶς δίκαιος, δι' αἰῶνος κληρονομήσουσι τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρὸν αὐτοῦ εἰς δόξαν. ²² ὁ ὀλιγοστός ἔσται εἰς χυλιάδας, καὶ ὁ ἐλάχιςτος ²² εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

LXI.

Lc. 4, 18. 19. Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ ἐνεκεν ἑξορσε με εὐαγγελισσάσαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμάλωτοις ἄφρονι καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ² καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ 2 ἡμέραν ἀναποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας, ³ δοῖναι τοῖς 3 πενθοῦσι Σιών αὐτοῖς δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἁγίου· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν. ⁴ καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξη- 4 ρημωμένας πρότερον ἐξεναστήσουσι, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἐρήμους, ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς. ⁵ καὶ ἤξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ 5 ἀλλοφυλοὶ ἀροτῆρες καὶ ἀμπελοργοί· ⁶ ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, 6 λειτουργοὶ θεοῦ, ἰσχύιν ἔθνων κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλοῦτι αὐτῶν θάυμα- σθήσεσθε. ⁷ οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσι τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνην αἰώ- 7 νιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. ⁸ ἐγὼ γὰρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ 8 μισῶν ἄρπαγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίους, καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. ⁹ καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸ 9 σπέρμα αὐτῶν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν λαῶν· πᾶς ὁ ὄρων αὐτοὺς ἐπαγνώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσι σπέρμα ὑψόλογημένον ὑπὸ θεοῦ, ¹⁰ καὶ ἐν- 10 φροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ κυρίῳ. ἀγαλλιάσῃ ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσσε γὰρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, ὡς νυμφίῳ περιέ- στηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφῃ κατεκόσμησέ με κόσμῳ. ¹¹ καὶ ὡς γῆν ¹¹ αὖξουσιν τὸ ἄνθος αὐτῆς, καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατε- λεῖ κύριος κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἔθνων.

LXII.

Διὰ Σιών οὐ σιωπήσομαι, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται. ² καὶ ὕψονταί ἐσθιν τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ 2 καλέσει σε τὸ ὄνομα τὸ καινὸν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. ³ καὶ ἔσθι στέ- 3 φανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου, καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου.

16. ο θεος ισρ. 17. φυλου 19. om eti ... φωτιει σου την ... αλλαι-
 σται (sic) 20. ο ηλιος σου ... κυριος σοι 24. και δια αιωνος LXI. 4. τη
 καρδια 3. om αυτοις 4. εξερημωμενας προτερας ... εξερημωμενας 6. και
 λειτουργοι ... (ισχυς ...) και επι τω 9. om εν μεσω τ. λαων 10. και
 εν ευφροσυνη 11. κηπον ... om κυριος alterum LXII. 4. η δικαιοσ.
 μου 2. το ον. σου το

- 4 καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἐρη-
 5 μος· σοὶ γὰρ κληθήσεται θέλημα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη, ὅτι εὐδ-
 6 κησε κύριος ἐν σοί, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. ⁵ καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος
 7 παρθένῳ, οὕτω κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου· καὶ ἔσται ὁν τρόπον εὐφρανθή-
 8 σεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. ⁶ καὶ ἐπὶ
 9 τῶν τειχῶν σου, Ἱερουσαλήμ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην
 10 τὴν νύκτα, οἱ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μνημονεύοντες κυρίου. ⁷ οὐκ ἔστι
 11 γὰρ ὑμῖν ὅμοιος· ἔάν διορθώσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλήμ γαυρίαμα ἐπὶ τῇ
 12 γῇ. ⁸ ὥμοσε κύριος κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βρα-
 9 χίονος αὐτοῦ· Εἰ ἔτι δώσω τὸν οἶτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς
 10 σου, καὶ εἰ ἔτι πίνονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐμολύθησας, ⁹ ἀλλ'
 11 οἱ συναγαγόντες φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσι κύριον, καὶ οἱ συναγαγόντες
 12 πίνονται αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι ταῖς ἀγίαις μου. ¹⁰ πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν
 13 μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους ἐκ τῆς ὁδοῦ διαβρίψατε,
 14 ἐξάρτατε σύστημα ἐν ταῖς ἑσθῆσι. ¹¹ ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἔως
 15 ἐσχάτου τῆς γῆς· εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἰδοὺ ὁ σωτήρ σοι παραγγέλλει· Ἀποκ.
 16 ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθόν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. ¹² καὶ κα- 22, 12.
 17 λήσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον λευτρωμένον ὑπὸ κυρίου, οὗ δὲ κληθήσῃ ἐπίσητου-
 18 μένη πόλις καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

LXIII.

- Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἑδὼμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βασόρ; οὐ-
 2 τως ὥραϊος ἐν στολῇ, βίβα μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρί-
 3 νειν σωτηρίου. ² διὰ τί σου ἐρυθρά τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ ἐνδυματὰ σου ὡς ἀπὸ ^{11, 19.}
 4 πατητοῦ ληνοῦ; ³ πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἐνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ^{19, 13.}
 5 μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου, καὶ κατέβλασα αὐτοὺς ὡς
 6 γῆν, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁴ ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως
 7 ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ ἐνιαυτὸς λυτρώσεως παρέστι. ⁵ καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐκ ἦν
 8 βοηθός· καὶ προσενόησα, καὶ οὐδεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐρύψατο αὐτοὺς ὁ
 9 βραχίον μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. ⁶ καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ
 10 μου, καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν. ⁷ τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθη, ⁸
 11 τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι. κύριος κριτὴς ἀγαθὸς
 12 τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς
 13 δικαιοσύνης αὐτοῦ. ⁸ καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα οὐ μὴ ἀρετήσωσι·
 14 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν ⁹ ἐκ πάσης θλίψεως αὐτῶν. οὐ πρέσβυς οὐδὲ
 15 ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φειδεῖσθαι
 16 αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτούς, καὶ ὤψωσεν αὐτοὺς
 17 πᾶσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. ¹⁰ αὐτοὶ δὲ ἠπελίσθησαν καὶ παρώξυναν τὸ
 18 πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἐχθραν, αὐτὸς ἐπολέμησεν
 19 αὐτούς. ¹¹ καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰώνων· ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς βαλάν-
 20 σης τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ

4. καταλελειμμένη ... om etc ... om οτι ευδοκησε usque συνοικισθη-
 5. σεται 6. οὕτως ... οι υι. σου μετα σου 7. τειχων 8. αγουριαμα 9. om ει sec. 9. αλλ η ... συναγοντες bis ... αγιαις σου 10. τους λιθ. 11. τους 12. σοι ο σωτ. παραγινεται ... om αυτου prius 12. εγκαταλελιμ-
 13. μενη LXII. 1. παραγινομενος εξ εδεμ ... ερυθηματα 2. 3. ed. rom. ληνου 3. πληρης καταπεπατημενης; ει μετ εμου; 3. om μου 4. ανταποδω-
 5. σεως 6. και ουδεις βοηθος 7. ος ο κυριος ημιν 8. ο λα μου τεκνα· και ου μη 9. om αυτων prius ... πρεσβεις ... αλλ αυτος κυριος ... κα και αυτος ελυτρ. 10. om αυτου ... και αυτος επολ. 10. 11. ed. rom. αυτους, ει αιωνων. 11. om που prius ... εκ της γης

ἄγον; ¹² ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; κατίσχυ- 12
 σεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον. ¹³ ἤγαγεν 13
 αὐτοὺς δι' ἄβυσσου ὡς ἔππον δι' ἐρήμου, καὶ οὐκ ἐκαπλάσαν, ¹⁴ καὶ ὡς 14
 κτήνη διὰ πεδίου· κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου καὶ ὠδήγησεν αὐτούς· οὕτως
 ἤγαγες τὸν λαόν σου ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης. ¹⁵ ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐ- 15
 ρανοῦ καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης σου· ποῦ ἔστιν ὁ ζή-
 λος σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ ἔστι τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ οἰκτιρισμῶν
 σου, ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν; ¹⁶ σὺ γὰρ εἶ πατήρ ἡμῶν, ὅτι Ἀβραάμ οὐκ ἔγνω 16
 ἡμᾶς, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς· ἀλλὰ σὺ κύριε πατήρ ἡμῶν ῥύσαι
 ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστὶ. ¹⁷ τί ἐπιδάνησας ἡμᾶς κύριε 17
 ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου; ἐσακλήρυνας τὰς καρδίας ἡμῶν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι σε;
 ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλάς τῆς κληρονομίας σου, ¹⁸ ἵνα 18
 μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὅρου τοῦ ἁγίου σου. ¹⁹ ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' 19
 ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἤρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐκάληζα τὸ ὄνομα σου ἐφ' ἡμᾶς.

LXIV.

Ἐὰν ἀνοίξης τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσον-
 ται ² ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπε- 2
 ναντίους, καὶ φανερόν ἐσται τὸ ὄνομά σου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου
 σου ἔσση παραχρῆσται, ³ ὅταν ποιῇς τὰ ἐνδοξα· τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ 3
 1Co.2,9. ὄρη. ⁴ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἤκούσαμεν οὐδέ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεόν 4
 πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ κοιήσεις τοῖς ὑπομένοισιν ἔλεον. ⁵ συναντήσε- 5
 ται γὰρ τοῖς ποιοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται. Ἰδοὺ σὺ
 ὠργίσθη, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν, ⁶ καὶ ἐγενήθημεν 6
 ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς βράκος ἀποκαθιμένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη
 ἡμῶν· καὶ ἐξερῶμεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· οὕτως ἄνεμος οἶσει
 ἡμᾶς. ⁷ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπακαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνηστὴς ἀντι- 7
 λαβεῖσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, καὶ παρέδωκας
 ἡμᾶς διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. ⁸ καὶ νῦν κύριε πατήρ ἡμῶν σὺ, ἡμεῖς δὲ 8
 πηλός, ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντες. ⁹ μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα, καὶ μὴ ἐν 9
 καιρῷ μνηστῆς ἀμαρτιῶν ἡμῶν· καὶ νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες
 ἡμεῖς. ¹⁰ πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος, Σιών ὡς ἔρημος ἐγενήθη, 10
 Ἱερουσαλὴμ εἰς κατάραν· ¹¹ ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡ ἐνδόξη 11
 σαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα ἐνδοξα ἡμῶν συνέ-
 πεισε. ¹² καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσώπησας, καὶ ἐταπεινώσας 12
 ἡμᾶς σφόδρα.

LXV.

Ro. 10, 20. 21. Ἐμφανὴς ἐγενήθη τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτώσιν, εὐρεθὴν τοῖς ἐμὲ μὴ ζη-
 τοῦσιν· εἶπα Ἰδοὺ εἰμι τῷ ἔθνει οἱ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα. ² ἐξεπέτασα 2
 τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, τοῖς
 πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ ἀλλ' ὀπίσω τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν. ³ ὁ λαὸς οὗτος 3

42. μωσῆν, item ed. rom. ... ποιῆσαι αὐτῷ 43. καὶ ἠγαγεν α. δια
 τῆς ἀβυσσου 44. καὶ κατέβη 45. δόξης· που ... των οἰκτιρισμῶν 46. ἡμῶν
 εἰ πατήρ ... σου ἐστὶν ἐν ἡμῖν 47. ἡμῶν τὰς καρδίας 48. in fine add
 οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπατήσαν τὸ ἀγίασμα μου 49. ἐπεκλήζθη LXIV.
 4. λημψεται 2. τὸ ὄνομα κυρίου 3. λημψεται 4. ἰδὼν ... om θεὸν πλ.
 σου 6. ἐξερῶμεν 8. ἔργον 10. πόλις τ. α. σου cum ἡμεῖς anteced.
 conjg. videtur, item εἰς κατάραν cum ο οἶκ. το α. ἡμῶν 44. ἡκολούθησαν
 ... πάντα τα ἐνδοξα συνεπέσαν LXV. 4. ἐγενομην τοῖς ε. μ. ζητοῦσιν·
 ε. τ. ε. μὴ ἐπερωτώσιν ... οἰτινες οὐκ ἐκ. το ὀν. μου 2. ἀντιλέγοντα, οἱ
 οὐκ ἐπορευθήσαν ὁδῷ ἀληθινῇ ἀλλ' ... ed. rom. αὐτῶν,

ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διὰ παντός· αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις
 4 καὶ θυμιῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν, ⁵ ἐν τοῖς μνή-
 5 μασι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται διὰ ἐνύπνια, οἱ ἐσθόντες κρέας υἱέου
 6 καὶ ζωμὸν θυσιῶν, μεμολυμένα πάντα τὰ σκευῆ αὐτῶν, ⁷ οἱ λέγοντες Πόρρω
 7 ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσης μοι, ὅτι καθαρὸς εἰμι· οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου,
 8 πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁹ Ἴδου γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ
 9 σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώσω εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν ¹⁰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ
 10 τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος· οἱ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τῶν
 11 βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν. ¹² οὕτως
 12 λέγει κύριος Ὁν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥῶξ ἐν τῷ βότρυϊ, καὶ ἐροῦσι Μὴ
 13 λυμήνη αὐτὸν ὅτι εὐλογία ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δου-
 14 λεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντα. ¹⁵ καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ἰα-
 15 κῶβ σπέρμα καὶ ἐξ Ἰουδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ
 16 κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ.
 17 ¹⁷ καὶ ἔσονται ἐν τῷ ὄρει ἐπαύλεις ποιμνίων, καὶ φάραγξ Ἀγῶρ εἰς ἀνά-
 18 παυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἱ ἐξήγησάν με. ¹⁹ ὅτι ἐγκαταλιπόντες
 19 με καὶ ἐπιλανθάνόμενοι τὸ ὅρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ ἐτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ
 20 τράπεζαν καὶ πληροῦντες τὴν τύχην κέραςμα, ²¹ ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μά-
 21 χαιραν, πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε· ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπακούσατε,
 22 ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε, καὶ ἐποίησατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ
 23 ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ οἱ δου-
 24 λεύοντές μοι φάγονται, ὑμεῖς δὲ πεινᾶσθε· Ἴδου οἱ δουλεύοντές μοι πίνοντες,
 25 ὑμεῖς δὲ διψήσετε· Ἴδου οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ ἀλοχυν-
 26 θήσεσθε. ²⁷ Ἴδου οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ
 27 κεκραδέσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος
 28 ὑμῶν ὀλοῦξτε. ²⁹ καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκ-
 29 λεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσιν μοι κληθήσονται ὄνομα
 30 καινόν, ³¹ ὅ ἐξ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν ἀληθινόν,
 31 καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν. ἐπικλῇσονται
 32 γὰρ τὴν θλιψὴν τὴν πρώτην, καὶ οὐκ ἀναθήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.
 33 ³³ ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσι τῶν ³⁴ 3 Pe. 3,
 34 προτέρων οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, ³⁵ ἄλλ' εὐφροσύνην ³⁶ 13.
 35 καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσα- ³⁷ 1.
 36 λὴμ καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. ³⁸ καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
 37 εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου· καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ
 38 κλαυθμοῦ καὶ φωνῆ κραυγῆς, ³⁹ οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἐτι ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρε-
 39 σβύτης ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ· ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν,
 40 ὁ δὲ ἀποθνήσκων ἁμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρτατος ἔσται. ⁴¹ καὶ
 41 οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσι, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶ-
 42 νας καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γεννήματα αὐτῶν. ⁴² οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι καὶ
 43 ἄλλοι ἐνοικήσουσι, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσι καὶ ἄλλοι φάγονται. κατὰ γὰρ τὰς
 44 ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου· τὰ γὰρ ἔργα
 45 τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. ⁴⁶ οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιήσουσιν εἰς κενόν,
 46 οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν, ὅτι σπέρμα εὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστί,

3. αυτοὶ θυμιᾶουσιν ... α. οὐκ ἐσται 4. add καὶ ab initio ... δι. ἐνυπνια
 ἐσθόντες κρεα υἱά 5. ἐγγισ. μου 6. σιωπήσομαι ... αποδω 8. εὐλογία
 κυρίου 9. καὶ το ἐξ ἰουδα ... om καὶ exlr. 14. ἐγκαταλείποντες 43. δι-
 ψήσεσθαι 44. om υμων sec. 45. ed. rom. κυριος, ... δουλεύουσιν αὐτω
 46. θλιψ. αὐτων 48. om οτι ... ιερους. αγαλλ. 49. ουδε φωνη κραυγης
 20. και ου μη ... om ετι ... επικατ. εστιν 24. γεννηματα 22. και ου μη
 οικοδ. ... τα εργα 23. οι δε εκλ. ... τεκνα ποιησουσιν ... ηυλογημενον
 υπο του θεου

καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν. ²⁴ καὶ ἔσται πρὶν ἢ κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ ²⁵ ὑπακούσομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ τί ἔστι; ²⁶ τότε λύκοι καὶ ²⁷ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοὺς φάγεται ἄχυρα, ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.

LXVI.

Act. 7,
49 sq.

Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μου θρόνος, καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; καὶ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ² πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χεὶρ μου, καὶ ἔστιν ἐμά πάντα ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπαβλέψω ἄλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου; ³ ὁ δὲ ἄνομος ὁ ὕψων μοι μόσχον ὡς ⁴ ὁ ἀποκτείνων κύνά, ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἶμα υἱέιον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος. καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε, ⁵ καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ ⁶ ἐμπαίγματα αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξαντο. ⁷ ἀκούσατε ῥήματα κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· Εἰπάτε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὁφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, καὶ ἐκείνοι αἰσχυνθήσονται. ⁸ φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ⁹ ἐκ ναοῦ, φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν αἰμα ὑπαικείνους· πρὶν ¹⁰ τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ¹¹ τίς ἤκουσε τοιοῦτο, καὶ τίς ἑώρακεν οὕτως; εἰ ὠδινε γῆ ἐν ἡμέρᾳ ¹² μιᾷ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ, ὅτι ὠδινε καὶ ἔτεκε Σιών τὰ παῖδιά αὐτῆς; ¹³ ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπε ¹⁴ κύριος. οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννώσας καὶ στείραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός σου. ¹⁵ εὐφρανθήτη Ἱερουσαλὴμ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτήν, ¹⁶ χάριτε ἅμα αὐτῇ χαρὰ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῇ, ¹⁷ ἵνα ¹⁸ λάσπη καὶ ἐμπλησθῇτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκζηλάσαντες τραυφήσῃτε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. ¹⁹ ὅτι τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ²⁰ κλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης, καὶ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων δόξαν ²¹ ἐν ᾧ· τὰ παῖδιά αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρτήσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται. ²² ὡς εἰ τίνα μήτηρ παρακαλέσει, οὕτω καὶ γὰρ παρακαλέσω ὑμᾶς, ²³ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ παρακληθήσεσθε. ²⁴ καὶ ὤψεσθε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία ²⁵ ὑμῶν, καὶ τὰ ὀστέα ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν. ²⁶ ἰδοὺ γὰρ κύριος ²⁷ ὡς πῦρ ἦξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ²⁸ ἐκδικήσιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός. ²⁹ ἐν γὰρ τῷ ³⁰ πυρὶ κυρίου κρηθίσεται πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματίζονται ὑπὸ κυρίου. ³¹ οἱ ἀγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι ³² εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἑστόντες κρέας υἱέιον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν μῦν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος. ³³ καὶ γὰρ τὰ ἔργα ³⁴

23. in fine add εσονται 24. επακουσομαι 25. ουδε μη λυμαν. LXVI. 1. Ο ουρ. μοι θρον., η δε γη ... η ποιος 3. υιον ... και ουτοι εξελ. ... α η ψυχη 4. καγω ... αμαρτιας αυτων ... εναντιον μου 5. το ρημα κυριου ... ed. rom. αδελφον υμων ... ημας ... κακεινοι 7. πριν η bis 8. ed. rom. ουτως, ει ... εν μια ημερα, ει ετεχθη 9. om σου 10. πανηγυρισατε (sic) παντες οι ενοικουντες εν αυτη, χαρητε χαραν παντες οι π. επ αυτης 13. οτι ουτως και εγω 14. οφεται ... υμων η καρδια ... τοις σεβομενοις αυτον 15. om αυτου sec. cl terf. 16. καταναλωθησεται pro κρηθησεται 17. κρεα υιον ... καταναλωθησονται

αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν· ἐρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς
 19 γλώσσας, καὶ ἤξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου. ¹⁹ καὶ καταλείψω ἐπ' αὐ-
 τῶν σημεῖον, καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσωσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσίς
 καὶ Φουδ καὶ Λοῦδ καὶ Μοσόχ, καὶ εἰς Θοβέλ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς
 τὰς νήσους τὰς πόρρω, οἳ οὐκ ἀκηκόασί μου τὸ ὄνομα οὐτε ἐωράκασι μου
 20 τὴν δόξαν, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δόξαν μου ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁰ καὶ ἄξουσιν τοὺς
 ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἔθνων δῶρον κυρίῳ, μετ' ἑπὶ πᾶσι καὶ ἀρμά-
 των ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκασθίων, εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ,
 εἶπε κύριος, ὥς ἀνεγέγκαισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐμοὶ μετὰ
 21 ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου. ²¹ καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἱερεῖς καὶ Λευίτας,
 22 εἶπε κύριος. ²² ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἂ ἐγὼ ποιῶ ²² 2 p. 3,
 μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, οὕτω στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ¹³
 23 ὄνομα ὑμῶν. ²³ καὶ ἔσται μὴν ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἥξει ¹³
 24 πᾶσα σαρξ τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἶπε κύριος. ²⁴ καὶ ¹³
 ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ^{21, 1.}
 ἐμοί· ὁ γὰρ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθή· ^{Mc. 9,}
 σεται, καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάσης σαρκί. ^{48.}

I E P E M I A Σ.

I.

Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερემιᾶν τὸν τοῦ Χελκίου ἐκ τῶν ἱε-
 2 ρέων, ὃς κατῴκει ἐν Ἀναθὼθ ἐν γῇ Βενιαμὴν, ² ὥς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ
 πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσία υἱοῦ Ἀμώς βασιλέως Ἰουδα, ἔτους τρις-
 3 καιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³ καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωακείμ
 υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως Ἰουδα ἕως ἐνδεκάτου ἔτους τοῦ Σεδεκία υἱοῦ Ἰωσία
 βασιλέως Ἰουδα, ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί,
 5 ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς αὐτόν· ⁵ Πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ
 ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε, προφήτην εἰς
 6 ἔθνη τέθεικά σε. ⁶ καὶ εἶπα Ὁ ὦν δέσποτα κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λα-
 7 λεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι. ⁷ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Μη λέγε ὅτι νεώτε-
 8 ρος ἐγὼ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ, καὶ κατὰ
 9 πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις. ⁸ μή φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐ-
 10 τῶν, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξέτεινε
 κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς μέ καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπε
 10 κύριος πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου. ¹⁰ ἰδοὺ

18. ed. rom. ante erch. non dist. (nec cod. alex.) 19. σημεια ...
 θαρσεις ... καὶ θοβελ ... οὐδε ἐωρακασιν τ. δοξ. μου ... μου τὴν δοξ. ἐν
 20. ἐμοὶ post ισραηλ ρον. 21. λημψομαι ἐμαυτῷ ἱερεῖς 22. ἐνωπιον μου
 ... οὕτως 23. μηνᾱ ἐκ μηνος ... σαρξ ἐνωπιον μου προσκυνῆσαι (... οὐκ
 κυριος) 24. οὐ τελευτα

Subscriptio: ἡσαιας προφητης

Inscriptio: ἱερემιας

I. 4. ἐπ ἱερειαν 2. ος pro ως ... λογος θεου 3. ετους σεδεκιου
 υι. ιωσειου 4. προς με λεγων 5. σε ἐκ κοιλιας ... του ἐξελθ. σε 7. παντα
 οσα ἐν 8. μη φοβης 10. οτι ἰδου

καθεστακά σε σήμερον ἐπὶ Ἐννη καὶ ἐπὶ βασιλείας, ἐκρίουῶν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολύνειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος ἱ κυρίου πρὸς με λέγων Τί σὺ ὄρᾳς; καὶ εἶπα Βακτηρίαν καρυῖνην. ¹² καὶ 12 εἶπε κύριος πρὸς με Καλῶς ἐώρακας, διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. ¹³ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς με 13 λέγων Τί σὺ ὄρᾳς; καὶ εἶπα Δέβητα ὑποκαίόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορᾶ. ¹⁴ καὶ εἶπε κύριος πρὸς με Ἀπὸ προσώπου βορᾶ ἐκ 14 καυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. ¹⁵ διότι ἰδοὺ ἐγὼ 15 συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ βορᾶ, λέγει κύριος, καὶ ἤξουσιν καὶ τήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόδύρα τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ. ¹⁶ καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας 16 αὐτῶν, ὥς ἐγκατελίπον με καὶ ἔβυσαν θεοὺς ἄλλοτρίους καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ σὺ περιζῶσαι τὴν δσφύν σου καὶ ἀνά 17 στήῃ καὶ εἰδὼν πάντα ὅσα ἂν ἐντελιωμαὶ σοι· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἔναντίον αὐτῶν, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. ¹⁸ ἰδοὺ τέθεικα σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὥς πόλιν ὀχυρὰν καὶ 18 ὥς τεῖχος χαλκοῦν, ὀχυρὸν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν Ἰουδα καὶ τοῖς ἀρχουσιν αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. ¹⁹ καὶ πολεμήσουσί σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται 19 πρὸς σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπε κύριος.

II.

² Καὶ εἶπε Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγά 2 πης τελεωσέως σου, τοῦ ἐξακολουθήσαι σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ, λέγει κύριος. ³ ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γεννημάτων αὐτοῦ, πάντες οἱ ἔσθοντες 3 αὐτὸν πλημμελήσουσι, κακὰ ἤξει ἐπ' αὐτούς, φησὶ κύριος. ⁴ ἀκούσατε λόγον ἱ κυρίου, οἶκος Ἰακώβ καὶ πᾶσα πατρία οἴκου Ἰσραὴλ. ⁵ τάδε λέγει κύριος Τί 5 εὔρισαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν ὁπίσω αὐτῶν ματαίῳ καὶ ἐματαιώθησαν; ⁶ καὶ οὐκ 6 εἶπαν Ποῦ ἔστι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνδρῶ καὶ ἀκάρτῳ, ἐν γῇ ἣ οὐ διώδυσεν ἐν αὐτῇ ἀνὴρ οὐδὲν καὶ οὐ κατώκησεν ἄνθρωπος ἐκεῖ; ⁷ καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ 7 καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθετε καὶ ἐμείνατε τὴν γῆν μου, καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδελύγμα. ⁸ οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἔστι κύ 8 ριος; καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἡσέβουν εἰς ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευσον τῇ Βάβυλ καὶ ὁπίσω ἀνωφελοὺς ἐπορεύθησαν. ⁹ διὰ τοῦτο ἔτι κριθῆσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς 9 τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθῆσομαι. ¹⁰ διότι ἔλθετε εἰς νήσους Χεττιεὶμ καὶ ἴδετε, 10 καὶ εἰς Κηθάρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονε τοιαῦτα, ¹¹ εἰ ἀλλάξονται ἔννη θεοὺς αὐτῶν, καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶ θεοί· ὁ δὲ 11 λαός μου ἠλλάξετο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφελήθησονται. ¹² ἐξέστη 12

40. κατεστακα ... επι βασιλεις ... απολλυνει ... om x. ανοικοδ. x. καταφυτ. 41. ορας ιερσμια ... καρυνην 43. προς με εκ δευτερου 45. βασιλεια απο προσωπου βορρα της γης 46. μετα χρισ. post κακ. αυτων 47. ειπον προς αυτους ... εγω ειμι ... *εξαιρεσθαι 48. απασιν ... αρχουσιν αυτων (*αυτω) 49. εγω μετα σου ... λεγει κυριος II. 3. αγιος pro ο αγιος ... γεννηματων 5. ευρισαν ... (ημων) 6. (ο αναγ. υμας ...) αβατω και απειρω ... εν γη εν η ... om ανηρ 7. εισηλθατε ... κληρονομια και εθεσθαι (sed και εθεσθαι in rasura) εις 8. του νομου μου ... επισταντο ... επροφητευοντο 9. προς υμας λεγει κυριος 10. (ηλθετε) ... ειδετε ει γεγ. 11. αλλαξονται τα εννη

13 ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφοιξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, λέγει κύριος. ¹³ ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς μου· ἐμὲ ἐγκατέλειπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ ἔσφυσαν αὐτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἱ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν.
 14 ¹⁴ μὴ δοῦλός ἐστιν Ἰσραὴλ, ἡ οἰκογενὴς ἐστὶ; διὰ τί εἰς προνομὴν ἐγένετο;
 15 ¹⁵ ἐπ' αὐτὸν ὠροῦντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, οἱ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κα-
 16 τοκεῖσθαι. ¹⁶ καὶ υἱοὶ Μάμφως καὶ Τάφνας ἔργωσάν σε καὶ κατέπαϊζόν
 17 σου· οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέ σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; ¹⁷ λέγει κύριος ὁ θεός
 18 σου. ¹⁸ καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πλεῖν ὕδωρ Γηῶν; καὶ τί
 19 σοι καὶ τῇ ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πλεῖν ὕδωρ ποταμῶν; ¹⁹ παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
 στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γινῶσι καὶ ἴδε ὅτι πικρόν σοι
 20 λέγει κύριος ὁ θεός σου. ²⁰ ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, καὶ
 21 διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας Οὐ δουλεύσω σοι, ἀλλὰ πορεύσομαι
 ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκέου, ἐκεῖ δια-
 22 χυθῆσμαι ἐν τῇ πορείᾳ μου. ²¹ ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον
 23 πᾶσαν ἀληθινήν· πῶς ἐστράφης ἐν πικρίᾳ ἡ ἀλλοτρία; ²² ἐν
 ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃ σεαυτῇ ποίαν, κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς ἀδι-
 24 κίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. ²³ πῶς ἔρεις Οὐκ ἐμείνῃ καὶ ὀπίσω
 25 τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθῃ; ἴδε τὰς ὁδοὺς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ, καὶ γινῶσι
 26 ἐπὶ ἐποίησας. ὅψε φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξε, ²⁴ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν ἐφ'
 ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη· τίς
 27 ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτήν οὐ κοπιᾶσουσιν, ἐν τῇ ταπει-
 28 νώσει αὐτῆς εὐρήσουσιν αὐτήν. ²⁵ ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τρα-
 χεῖας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριουμαί, ὅτι ἡγαπήκει
 29 ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο. ²⁶ ὡς αἰσχυνὴν κλέπτου ὅταν ἀλῶ,
 οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ
 30 ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν. ²⁷ τῷ ξύλῳ
 εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ ἐγέννησάς με· καὶ ἔστρεψαν
 31 ἐπ' ἐμὲ ὧτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
 32 ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς. ²⁸ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ σου οὓς ἐποίησας
 σεαυτῷ; εἰ ἀναστήσονται καὶ σῶσουσιν ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι
 33 κατ' ἀριζμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ σου Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριζμὸν
 34 διόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔθνον τῇ Βάαλ. ²⁹ ἵνα τί λαλεῖτε πρὸς μέ; πάντες
 35 ὑμεῖς ἡσεθήσατε, καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει κύριος. ³⁰ μάτην
 ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδεῖαν οὐκ ἐδέξασθε· μάχαιρα κατέφαγε τοὺς
 31 προφῆτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε. ³¹ ἀκούσατε λόγον
 κυρίου Γὰρ λέγει κύριος Μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ ἢ γῆ κεχερσω-
 μένῃ; διὰ τί εἶπεν ὁ λαός μου Οὐ κυριευθήσόμεθα, καὶ οὐκ ἤξομεν πρὸς σέ
 32 ἔτι; ³² μὴ ἐπληθήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς, καὶ παρθένος τὴν στήθο-
 δεομένη αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάβετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριζμός.
 33 ³³ τί ἔτι καλὸν ἐπατηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητήσαι ἀγάπην; οὐχ
 34 οὕτως· ἀλλὰ καὶ οὐ πονηρεύσω τοῦ μῖσθαι τὰς ὁδοὺς σου, ³⁴ καὶ ἐν ταῖς
 χερσὶ σου εὐρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀνθρώπων· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐ-
 35 τοὺς ἄλλ' ἐπὶ πάσῃ ὁρῷ. ³⁵ καὶ εἶπας Ἀθῶός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω

13. εγκατελειπον ... υδατος ζωντος 16. καταπαξαν 18. τι σοι και γη
 αιγυπτου ... τη γη ασσυριων 19. ηυδοκησα εν σοι 20. οπι σοι 21. αλη-
 θεινην πασαν ... εστραφη 22. αποκρυνη ... ποαν ... εναντ. εμου εν τ.
 αδικ. σου, λεγ. κυρ. ο θεος σου 26. οπι αυτων post αρχοντες 28. σωσου-
 σιν σε ... κατα αριζμον his 29. οπι παντες υμ. ησεβ. και 30. ωλεσθρευων
 31. τον λογον κυριου ... εγεναμην ... Ου δουλευθησόμεθα και ουκ ηξομεν
 34. ευρεθη ... αλλ εν παση

ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ ἡμαρτον, ³⁶ ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς ὁδοὺς σου· καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου καταισχυνήσῃ καθὼς κατησχύνῃς ἀπὸ Ἀσσοῦρ, ὅτι καὶ ἐν-
τεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου· ὅτι ἀπώσατο κύριος
τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.

III.

Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ
γένῃται ἀνδρὶ ἐτέρῳ, μὴ ἀνακάμπουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι; οὐ μαι-
νομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνῃ; καὶ σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς
καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς μέ, λέγει κύριος. ² ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς εὐ-
δείαν καὶ ἴδε ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρῃς· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡσεὶ κο-
ρώβῃ ἐρημουμένη, καὶ ἔμλανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς
κακίαις σου, ³ καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὅψις πόρνης
ἐγένετό σου, ἀπειναίσχυνήσας πρὸς πάντας. ⁴ οὐχ ὥς οὐκὸν με ἐκάλεσας καὶ
πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; ⁵ μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ φυ-
λαχθήσεται εἰς νῆκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ
ἡδυνάσθης. ⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωσίου τοῦ βασιλέως
Εἶδες ἃ ἐποίησέ μοι ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ; ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὅρος
ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλωδούς καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ. ⁷ καὶ εἶπα
μετὰ τὸ πορευθῆαι αὐτὴν ταῦτα πάντα Πρὸς μέ ἀνάστρεψον· καὶ οὐκ ἀνέ-
στρεψε. καὶ εἶδε τὴν ἀσυνέσιάν αὐτῆς ἡ ἀσύνητος Ἰούδα. ⁸ καὶ εἶδον ὅτι
περὶ πάντων ὧν κατέληφθῃ ἐν οἷς ἐμοιχάτο ἡ κατοικία Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέ-
στείλα αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βίβλον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ
οὐκ ἐφοβήθῃ τὴν ἀσύνετον Ἰούδα, καὶ ἐπορεύθῃ καὶ ἐπόρνευσεν καὶ αὐτῇ,
⁹ καὶ ἐγένετο εἰς οὐδὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσε τὸ ξύλον καὶ τὸν
λίθον. ¹⁰ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπιστράφη πρὸς μέ ἡ ἀσύνητος Ἰούδα ἐξ
ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἐδε-
καίωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνήτετο Ἰούδα. ¹² πορεύου καὶ
ἀνάγνων τὰς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν, καὶ εἰρεῖ Ἐπιστράφητι πρὸς μέ
ἡ κατοικία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, καὶ μὴ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ'
ὑμᾶς· ὅτι ἐλετήμην ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα.
¹³ πλὴν γινώθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας, καὶ
διέχεας τὰς ὁδοὺς σου εἰς ἄλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλωδούς, τῆς
δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει κύριος. ¹⁴ ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκό-
τες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν, καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ
πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιών, ¹⁵ καὶ δώσω ὑμῖν
ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ'
ἐπιστῆμης. ¹⁶ καὶ ἔσται ἔαν πληθύνῃτε καὶ αὐξηθῇτε ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει
κύριος, ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου
Ἰσραὴλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται

III. 2. αρ. εις ευδ. τους οφθ. σου λεγει κυριος και ιδε ... οδοις
αις εκαθ. ... ηρημωμενη ... πορνιαις (non v. 9.) ... οπι και εν τ. κακ.
σου 3. εγεν. σοι ... παρθενειας 5. διαφυλαχθησεται 6. ιωσια ... οπι
του βασιλεως ... ιδες ... κατοικεια (etiam v. 8. ei 42.) ... επορνευσεν
(videtur) 7. παντα ταυτα ... και ουκ αναστρεψεν (ε sec. in rasura) ... ιδεν
8. ιδον διοτι ... κατελημφθῃ ... του ισραηλ 40. απεστραφη 42. πορευ-
θητι και αναγνωσον ... προς βορρα ... Επιστραφητι ... και ου στηριω
... ελεων 43. ουκ ηκουσας 44. διοτι ιδου εγω ... ληψομαι 45. ποι-
μανες pro ποιμανοντες 46. λεγει κυριος post εκειναις pon. ... και ουκ
ονομαστῃ.

17 καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι. ¹⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ θρόνον κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐ-
 18 τῶν τῆς πονηρίας. ¹⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις συνελεύσονται ὁ οἶκος Ἰουδᾶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἤξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν.
 19 ¹⁹ καὶ ἐγὼ εἶπα, γένοιτο κύριε, ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα, καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἔθνων· καὶ εἶπα Πατέρα καλέσεις
 20 με, καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. ²⁰ πλὴν ὥς ἀστεί γυνὴ εἰς τὸν
 21 συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμέ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος. ²¹ φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν
 22 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἀγίου αὐτῶν. ²² ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπι-
 23 στρέφοντες, καὶ ἴσασμαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν. Ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθα
 24 σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ. ²³ ὅντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ.
 25 ²⁴ ἡ δὲ αἰσχύνη κατηνύλωσε τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
 26 καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. ²⁵ ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκά-
 λυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἐναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ οὐχ ὑπηρεοῦσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

IV.

Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, πρὸς μέ, ἐπιστραφήσεται· καὶ ἐὰν περιελθῇ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ προσ-
 2 ὤπου μου εὐλαβηθῇ, ² καὶ ὁμῶς Ζῇ κύριος μετὰ ἀληθείας ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσι τῷ θεῷ
 3 ἐν Ἱερουσαλὴμ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰουδᾶ καὶ τοῖς κατοι-
 4 κοῦσιν Ἱερουσαλὴμ. ⁴ Νεώσατε ἑαυτοὺς νεώματα, καὶ μὴ σπειρήτε ἐπ' ἀνά-
 5 νδρες Ἰουδᾶ καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμὸς μου καὶ ἐκαυσθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας
 6 ἐπιτηδεύματων ὑμῶν. ⁵ ἀναγγεῖλατε ἐν τῷ Ἰουδᾶ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν Ἱερου-
 7 σαλὴμ· εἰπατε, σημάνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι, κεκραῖξτε μέγα· εἰπατε
 8 Συναχθῆτε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχίρεις, ⁶ ἀναλαβόντες φέ-
 7 γετε εἰς Σιών· σπεύσατε, μὴ στήτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ
 8 συντριβὴν μεγάλην. ⁷ ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάδρας αὐτοῦ, ἐξολοθρεύων ἔθνη ἐξῆρε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θείναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ
 8 αἱ πόλεις καὶ αἰρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς. ⁸ ἐπὶ τούτοις περι-
 8 ἔλθωμεν εἰς πόλεις καὶ κότεσθε καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ

47. Θρονος ... εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη ... ἐπιθυμημάτων 48. καὶ ἐν ταῖς ... συνελεύσεται οἶκος Ἰσραὴλ ἐπὶ τ. οἶκον Ἰουδᾶ ... βορρᾶ· ἀπο πα-
 19. καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐ-
 20. λέγει κυρ. ο οἶκ. ισρ. 22. καὶ ἰασομαί αὐτους· ἰδοὺ ... οἱ συ ... εἰ μὴ seq.
 23. τῶ Ἰσραὴλ 24. καταναλώσεν ... νεότητ. αὐτῶν ... μο-
 25. τοῦ θεοῦ ἡμάρτομεν καὶ οἱ ... οὐκ ἡκουσάμεν
 19. 4. πρὸς με λέγει κυριος ἐπιστραφήσεται· εἰαν ... οἱ ἐκ στομ. αὐτοῦ
 2. καὶ ἐν κρίσει 3. οἱ οτι ταδε usque Ἱερουσα-
 4. περιτμήθησονται τῷ θεῷ ἡμῶν καὶ περιελεσθῇ τὴν ... ἐν Ἱερου-
 6. σάλπιγγι cum κεκραξ. conig. ... καὶ εἰπατε Συναχθ. κ. εἰσελ-
 8. τας οχυρας 6. ἐγὼ κακὰ 7. ἐξολοθρεύων ... καὶ πόλεις 8. ἀλ-
 8. λαξατε

θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν. ⁹ καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπο- 9
 λείτται ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς
 ἐκοσθήσονται καὶ οἱ προφῆται θανατώσονται. ¹⁰ καὶ εἶπα Ὡ δέσποτα κύριε, 10
 ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ, λέγων Εἰ-
 ρήνῃ ἔσται, καὶ ἰδοὺ ἤφωτο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν; ¹¹ ἐν τῷ 11
 καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσι τῷ λαῷ τοῦτ' αὐτῶν καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ Πνεῦμα πλανήσεως
 ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν οὐδ' εἰς
 ἄγιον. ¹² πνεῦμα πληρώσεως ἤξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματά μου πρὸς 12
 αὐτοὺς. ¹³ ἰδοὺ ὡς νεφέλῃ ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἄρματα αὐτοῦ, 13
 κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἥπιοι αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. ¹⁴ ἀπόπλυνε 14
 ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ἱερουσαλὴμ, ἵνα σωθῇς· ἕως πότε ὑπάρχουσιν ἐν
 σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; ¹⁵ διότι φωνὴ ἀγγέλλοντος ἐκ Δάβ ἤξει, καὶ 15
 ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὅρου Ἐφραΐμ. ¹⁶ ἀναμνήσασθε ἔθνη, ἰδοὺ ἤκασιν· ἀναγ- 16
 γείλατε ἐν Ἱερουσαλὴμ, συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακροῦ ἐν καὶ ἔδωκαν
 ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα φωνὴν αὐτῶν. ¹⁷ ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' 17
 αὐτὴν κύκλῳ, ὅτι ἐμοὶ ἡμέλησας, λέγει κύριος. ¹⁸ αἱ ὁδοὶ σου καὶ τὰ ἐπι- 18
 τηδεύματά σου ἐπόησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά, ὅτι ἤψατο
 ἕως τῆς καρδίας σου. ¹⁹ τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰ- 19
 σθητήρια τῆς καρδίας μου μαίμασσει ἡ ψυχὴ μου, σπαράσσεται ἡ καρδία
 μου· οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχὴ μου, κραυγὴν
 πολέμου. ²⁰ καὶ ταλαιπωρίας συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκε πᾶσα 20
 ἡ γῆ, ἄφωτα τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνὴ, διεσπάρθησαν αἱ δέβρεις μου. ²¹ ἕως 21
 πότε ὀφνομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπγγων; ²² διότι οἱ ἠγούμενοι τοῦ 22
 λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν· υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί, σοφοὶ εἰσι
 τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν. ²³ ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν 23
 γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐδέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ. ²⁴ εἶδον 24
 τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάντας τοὺς βουνούς ταρασσομένους. ²⁵ ἐπέ- 25
 βλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο.
²⁶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπετυρσιμέναι 26
 πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφάνι-
 σθησαν. ²⁷ τὰδε λέγει κύριος Ἐρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συντρίβειαν δὲ οὐκ ἂν 27
 ποιήσω. ²⁸ ἐπὶ τούτοις πενθεῖτω ἡ γῆ, καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν· 28
 διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανόησα, ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς.
²⁹ ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησε πᾶσα ἡ χώρα· εἰς ἐδύ- 29
 σαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέ-
 βησαν· πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατῴκει ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. ³⁰ καὶ σὺ 30
 τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλλῃ κόσμον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ, ἐὰν ἐγγρίσῃ
 στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς μάταιον ὠραϊσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρα-
 σταί σου, τὴν ψυχὴν σου ζητοῦσιν. ³¹ ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ 31
 στεναγμοῦ σου, ὡς πρωτοκούσης· φωνὴ θυγατρὸς Σιών ἐκλυθήσεται, καὶ
 παρῆσει τὰς χεῖρας αὐτῆς Ὁμοί ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς
 ἀνηρημένοις.

9. om και οι προφ. θανατωσ. 40. και ειπαν ... εσται υμιν' και ηψατο
 44. εν τω καιρ. τουτω 42. om μου 43. τα αρμ. αυτων ... οι ιηπ.
 αυτων ... ουαι υμιν 44. αποπλυναι ... υπαρξουσιν 45. αναγγελοντος
 20. x. ταλαιπωριαν και συντρ. ... αφωα τεταλαιπωρηκεν' σκηνην 22. το
 δε καλον ποιουντες ουκ εγνωσαν 24. ιδον 26. ιδον 29. πασα χωρα ...
 εις τας πετρας ... ου κατοικησει 30. και εαν ενχρησει σιμη ... εις μα-
 την ο ωρ. σου ... ζητησουσιν 31. οιμμοι

V.

Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς· ἂν εὕρητε, εἰ ἔστι ποιὼν κρίμα καὶ ζητῶν
 2 πρίστιν, καὶ ὧς ἔσονται αὐτοῖς, λέγει κύριος. ² Ζῇ κύριος, λέγουσι, διὰ τοῦτο
 3 οὐκ ἐν ψεύδεσιν ὁμνῶνσι· ³ κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πρίστιν· ἐμαστίγῳσας
 αὐτούς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν, συνετέλεσας αὐτούς καὶ οὐκ ἤβλησαν δέξασθαι
 παιδείαν, ἐσπερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἤβλησαν
 4 ἐπιστραφῆναι. ⁴ καὶ ἐγὼ εἶπα Ἰσως πτωχοὶ εἰσι, διότι οὐκ ἐδυνάστησαν, ὅτι
 5 οὐκ ἔργωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· ⁵ πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἄδρους
 καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ
 6 ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν, διεβήξαν δεσμούς· ⁶ διὰ τοῦτο ἔπαισεν
 αὐτούς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἔως τῶν οἰκῶν ὠλόθρευσεν αὐτούς,
 καὶ πάρδαλις ἐργηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι
 ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν, ἔσχυσαν ἐν ταῖς
 7 ἀποστροφαῖς αὐτῶν. ⁷ πόλα τούτων ὧς γένομαι σοι; οἱ υἱοὶ σου ἐγκατέ-
 λπον με καὶ ὠμνουν ἐν τοῖς οὐκοῖς θεοῖς· καὶ ἐχόρτασεν αὐτούς, καὶ ἔτοι-
 8 χῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλυον. ⁸ ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἔκα-
 9 στος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ
 ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος; ἢ ἐν ἔθνῳ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου;
 10 ¹⁰ ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ μὴ
 11 ποιήσητε· ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν. ¹¹ ὅτι
 ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ οἶκος Ἰουδα
 12 ¹² ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ ἦξει ἐφ' ἡμᾶς
 13 κακὰ, καὶ μάχαραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀφόμεθα· ¹³ οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς
 14 ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει
 κύριος παντοκράτωρ Ἄνδ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα
 τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ, καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα, καὶ κα-
 15 ταφάγεται αὐτούς. ¹⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν, οἶκος
 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος, ἔθνος οὐ οὐκ ἀκούσει τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
 16 ¹⁶ 17 ¹⁷ πάντες ἰσχυροί, καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν ὑμῶν ¹⁷ καὶ τοὺς ἄρτους
 ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ κατέ-
 δονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, καὶ κατέδονται τοὺς ἀμ-
 πελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ελαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοφ-
 18 σουσι τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποιθᾶτε ἐπ' αὐταῖς, ἐν
 19 ¹⁹ ῥομφαίᾳ. ¹⁹ καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεὸς σου, οὐ
 20 μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. ²⁰ καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε Τίνος ἔνεκεν ἐποίησε
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν πάντα ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἄνδ' ὧν ἐδουλεύ-
 21 ²¹ σατε θεοὶ ἄλλοτρίοι ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύετε ἄλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ
 οὐχ ὑμῶν. ²² ἀναγγεῖλτε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον Ἰακώβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν
 22 ²² τῷ οἴκῳ Ἰουδα. ²² ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μαρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ
 αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, ὣτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσι. ²³ μὴ ἐμὲ οὐ φο-
 βηθήσεσθε, λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ ἐλαβήθησεσθε; τὸν

V. 4. εἰδετε ... πλατῖαις 2. ἐπὶ ψευδεσιν 3. καὶ pro κυριε ... ουχ
 ἐπνεσαν ... παιδιαν ... ἐσπερωθησαν 4. εἰσιν, δια τουτου ουκ ἠδυννηθη-
 σαν 5. λαλησω προς αυτους 6. ἐκ δρυμου ... ὠλοθρευσεν ... θηρευσονται
 ... καὶ ἔσχυσαν 7. ἐγκατελειπον ... ἐμοιχοντο ... κατελευοντο 9. ἐπισκε-
 ψωμαι 10. ου μὴ ποιησετε ... υπολειπεσθε 11. ομι λεγει κυριος 12. ουχ
 ὀφόμεθα 13. ἀκουση ... ομι της γλωσσης 14. τον θερισμ. αυτων 15. πορ-
 ρωχους, καὶ 16. ἀπαντα ... θεοις ετεροις ἐν γῇ ουχ υμων ομνις οὕτως
 δουλ. usque ουχ υμων 20. ἐν τῷ ιουδα 22. μὴ pro η

τάξαντα ἄμμιον ὄριον τῇ θαλάσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό, καὶ παραχθήσεται καὶ οὐ δύνησεται, καὶ ἤχησουσιν τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. ²³ τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος ²³ καὶ ἀπειθή, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπηλύσαν. ²⁴ καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ ²⁴ αὐτῶν Φοβηθώμεν δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρῶμιον καὶ ὄψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ, καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν. ²⁵ αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν ²⁵ τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑμῶν. ²⁶ ὅτι εὗρεῖσαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς, καὶ παγίδας ²⁶ ἔστησαν τοῦ διαφθεῖραι ἄνδρας, καὶ συνελαμβάνουσιν. ²⁷ ὡς παγὶς ἐφείστα- ²⁷ μένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἴκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν, ²⁸ καὶ παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὁ- ²⁸ φανοῦ, καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνουν. ²⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, ²⁹ λέγει κύριος· ἢ ἐν ἔθνει τοιοῦτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου; ³⁰ ἔκστασις ³⁰ καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. ³¹ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ ³¹ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

VI.

Ἐνισχύσατε υἱοὶ Βενιαμὴν ἐκ μέσου τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν Θεοῦ σημάνετε σάλπιγγι, καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαρμὰ ἄρατε σημεῖον· ὅτι κακὰ ἐκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, ² καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος ² Ἡζακὴρ Σιών. ³ εἰς αὐτὴν ἤξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ πῆξου- ³ σιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ, καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ⁴ παρασκευάσασθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνδστήτε καὶ ἀναβώμεν ἐπ' αὐ- ⁴ τὴν μεσημβρίαν· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαί τῆς ἡμέρας. ⁵ ἀνδστήτε καὶ ἀναβώμεν ἐπ' αὐτὴν νυκτὶ, καὶ διαφθερώμεν ⁵ τὰ θεμέλια αὐτῆς. ⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἐκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔσχεον ⁶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ δύναμιν· ὁ πόλις ψευδής, ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. ⁷ ὡς ⁷ φύγει λάκκος ὕδωρ, οὕτω φύγει κακία αὐτῆς· ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός. πόνῳ καὶ μάστιγι ⁸ παί- ⁸ δευθήσῃ Ἱερουσαλήμ· μὴ ἀποστή ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἣτις οὐ κατοικισθῇ. ⁹ ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὡς ⁹ ἀμπελον τὰ κατὰλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. ¹⁰ πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι, καὶ εἰσακουσεται; ¹⁰ ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀκροατοῦν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὄνειδισμόν, οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτό. ¹¹ καὶ τὸν θυ- ¹¹ μόν μου ἐπλήρωσα καὶ ἐπέσχον, καὶ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξω- ¹² θεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλληφθήσονται, ¹² πρεσβύτερος μετὰ πλῆθους ἡμερῶν. ¹³ καὶ μεταστραφῇσονται αἱ οἰκίαι αὐ- ¹³ τῶν εἰς ἑτέρους, ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, λέγει κύριος. ¹⁴ ὅτι ἀπὸ ¹⁴ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετελέσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐπόλησαν ψευδί. ¹⁵ καὶ ἰδὼντο σύντριμμα τοῦ

22. εριον τη θαλασση ... ed. rom. ουκ υπερβ. ... δυνηθησεται 24. ειπαν ε. τ. κ. αυτης (sic) ... διδ. υμιν 25. εξαπεστησαν 26. ασεβεια, παγιδας ... om του 27. επεσταμενη 29. η εθνει τοιουτω 34. ο λαος ηγαπησαν VI. 1. βενιαμειν ... εκ θεκου ... βηθχαχαρ 2. το υψ. σου 3. τη χειρι αυτων 4. της εσπερας 5. διαβρωμεν εν τη νυκτι 7. ουτως 8. κατοικηθησεται 10. διαμαρτυρομαι ... ακουσεται ... τα ωτα υμων κ. ου δυνασθαι ... και ου μη βουλ. αυτο ακουσαι 11. και ου συνετελεσα ... συλλημφθησονται, πρεσβ. και μετα 12. εις εταιρους 13. και μεγαλου ... συνετελεσαν 14. το συντριμμα

λαοῦ μου, ἐξουθενούντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη. καὶ ποῦ ἔστιν εἰρήνη;
 15 ¹⁵ κατησχύνθησαν ὅτι ἐξελίποσαν· καὶ οὐδ' ὥς καταισχυνόμενοι κατησχύνθη-
 16 σαν, καὶ τὴν ἡμίλειαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει
 αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολοῦνται, εἶπε κύριος. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος
 Σιτήτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τριβους κυρίου αἰωνίους, καὶ
 ἴδετε ποῖα ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ, καὶ βαδίετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὐρήσατε ἀγνι-
 17 σμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευοσόμεθα. ¹⁷ καθέστακα ἐφ' ὑμᾶς
 18 ¹⁸ διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν. ¹⁹ ἄκουε
 γῆ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐ-
 20 τῶν, ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. ²⁰ ἔνα
 τί μοι λείβανον ἐκ Σαβᾶ φέρετε καὶ κινάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; τὰ ὅλο-
 21 καυώματα ὑμῶν οὐκ εἰσὶ δεκτά, καὶ αἱ θυαγαῖς ὑμῶν οὐκ ἤθουνά μοι. ²¹ διὰ
 τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθενείαν,
 καὶ ἀσθενήσουσι πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γέτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦν-
 22 ται. ²² τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθή-
 23 σονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ²³ τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν· ἱταμός ἐστί,
 καὶ οὐκ ἐλεήσει· φωνὴ αὐτοῦ ὥς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ' ἵπποις καὶ ἄρ-
 24 μασι παρατάσσεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιών. ²⁴ ἤκουσάμεν
 τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, θλίψις κατέσχευεν ἡμᾶς, ὠδί-
 25 νες ὡς τικτούσης. ²⁵ μὴ ἐκπορεύσθε εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδί-
 26 ζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλοῦν. ²⁶ θύγατερ λαοῦ μου, περί-
 ζῶσαι σάκκον, κατάπασσε ἐν σποδῷ, πένθος ἀγαπητοῦ ποιῆσαι σεαυτῇ κοπετὸν
 27 οἰκτρὸν, ὅτι ἐξαφνης ἦξει τάλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς. ²⁷ δοκιμασθὴν δέδωκά σε
 ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσει με τὴν ὁδὸν αὐ-
 28 τῶν. ²⁸ πάντες ἀνήκοις, πορευόμενοι σχολιῶς· χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες
 29 διεφθαρμένοι εἰσιν. ²⁹ ἐξέλιπε φυσητήρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπε μόλιβος· εἰς κενὸν
 30 ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη, ³⁰ ἀργύριον ἀποδοδα-
 μασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος.

VII.

2 3 ² Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα Ἰουδαία. ³ τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
 Ἰσραὴλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ κατοί-
 4 κω ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ μὴ πεποῖσθε ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέ-
 5 σιν, ὅτι τὰ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς λέγοντες Ναὸς κυρίου, ναὸς κυρίου
 6 ἐστίν. ⁵ ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
 7 ματα ὑμῶν, καὶ ποιούντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον
 8 τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ⁶ καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανον καὶ χήραν μὴ καταδυνα-
 9 στεύσητε, καὶ αἷμα ἀθῶον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ὅπως θεῶν
 10 ἄλλοτρῶν μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, ⁷ καὶ κατοικίω ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ
 8 τούτῳ ἐν γῇ ἣ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐκ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. ⁸ εἰ δὲ
 9 ὑμεῖς πεποῖσθε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅθεν οὐκ ὠφελήθησθε, ⁹ καὶ φονεύετε
 καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ θυμιάτε τῇ Βαβυλῇ καὶ
 10 ἐμπυρεύσθε ὅπως θεῶν ἄλλοτρῶν ὧν οὐκ οἴδατε ¹⁰ τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν,

45. ἐξελεποσαν ... καταισχ. ησχυνθησαν ... επισκοπης αυτων 46.
 οδοις και ειδετε ... βαδισατε ... αγιασμον 47. κατεστακα 49. ακουε γη
 ιουδα· εγω ... τοις λογοις 20. κινναμωμον 24. ασθενησουσιν εν αυτη
 22. και εθνος μεγα εξεγερθησεται 26. και καταπασσαι σποδον 28. σιδη-
 ρος, και παντες 29. εξελειπεν φ. απο της γης, εξελειπεν VII. 2. πασα
 η ιουδαία 3. και ου κατοικιω 5. ομη και τα επιτηδ. υμων ... κριμα
 6. πορευσησθε 9. και ο.· θε. αλλ. πορευεσθε

40. ἤλθατε ... ἐν τῷ οἴκῳ ἐνώπιον μου (... πάντα πρὸ ταῦτα) 42.
ὅτι ... ἐν σῴωμ 44. ποιήσω τῷ τοπῷ τούτῳ ὡς ἐπέκειλκ. ... τοπῶν ὡς
ἐλάλησα ὑμῖν 45. ἀπορίψω 46. ὑπερ πρὸς περὶ ... ὅτι καὶ μὴ εὐνοῦ
υσκεῖ περὶ αὐτῶν ... οὐχ 47. ὅτι ἐν ταῖς πολ. ἰουδα καὶ 48. χαυνῶν
τῇ στρατείᾳ τ. οὐρ. καὶ σπῖσαι 49. οὐχ αὐτοῦς 20. ἐκχέεται ... καὶ ἐπὶ
πάντα τὰ γενήματα αὐτῆς ... in fine add καὶ οὐκ ἔσται ὁ ὄβσων 22. καὶ
πρὸς τὸ ... ὕστατον 23. ὑμῶν εἰς θεόν 24. ἐισήκουσαν ... πρὸς ἐσχόν ...
ἐπιθυμημάτων 25. ὀρθρῶν, ἀπεστείλα 28. τὸν λόγον τούτων ... ἐξέλπειν
29. κείρας ... ἀπεδοκ. κ. ἀπόσωτο κυρίως 30. τὰ πονηρά ἐνώπιον ἐμοῦ

αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, ὃ οὐκ ἐνετελέσθη αὐτοῖς καὶ οὐ
 32 διενεώθη ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ-
 ριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι βωμὸς τοῦ Ταφὲθ καὶ φάραγξ υἱοῦ Ἐννὸμ, ἀλλ’
 ἡ φάραγξ τῶν ἀνηρημένων· καὶ ῥάψουσιν ἐν τῷ Ταφὲθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρ-
 33 χεῖν τόπον, ³³ καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βῶσιν τοῖς πετει-
 νοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσθῶν.
 34 ³⁴ καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ἰούδα καὶ ἐκ διόδων Ἰερουσαλὴμ φωνὴν εὐ-
 φραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι
 εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. * Ἀποκ.
18, 21.

VIII.

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσιν τὰ ὀσᾶ τῶν βασιλείων
 Ἰούδα καὶ τὰ ὀσᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀσᾶ τῶν ἱερέων καὶ τὰ
 ὀσᾶ προφητῶν καὶ τὰ ὀσᾶ τῶν κατοικούντων ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐκ τῶν τά-
 2 φων αὐτῶν, ² καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς
 πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπη-
 σαν καὶ οἱς ἐδόουλεσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ὧν ἀντείχοντο
 καὶ οἱς προσεκύνησαν αὐτοῖς· οὐ κοιπήσονται καὶ οὐ ταφῆσονται, καὶ ἔσονται·
 3 εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ³ ὅτι εἴλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν,
 καὶ πᾶσι τοῖς καταλοιποῖς τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκεῖνης, ἐν
 4 παντὶ τόπῳ οὗ ἔαν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ. ⁴ ὅτι τὰδε λέγει κύριος Μὴ ὁ τίπτων
 5 οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἀναστρέφει; ⁵ διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός
 μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ, καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
 6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; ⁶ ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε· οὐχ οὕτω
 λαλήσουσιν, οὐκ ἔστι ἀνθρώπος ὁ μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, λέγων
 7 τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος καὶ ἵδρος
 7 ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἡ ἀσίδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς·
 τρυγῶν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἑαυτῶν· ὁ
 8 δὲ λαός μου οὗτος οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. ⁸ πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοὶ ἐσμεν
 ἡμεῖς, καὶ νόμος κυρίου μετ’ ἡμῶν ἐστίν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχολὸς ψευδῆς
 9 γραμματευσῖν. ⁹ ἠσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐποθήθησαν καὶ ἐάλωσαν, ὅτι τὸν νό-
 10 μον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστίν ἐν αὐτοῖς; ¹⁰ διὰ τοῦτο δώσω
 13 τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις, καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, ¹³ καὶ
 συνάξουσιν τὰ γεννήματα αὐτῶν, λέγει κύριος· οὐκ ἔστι σταφυλὴ ἐν ταῖς
 ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστι σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατεβρύκην.
 14 ¹⁴ ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα; συνάχθητε καὶ εἰσελθόμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς
 15 ὄχυράς καὶ ἀπορριφώμεν ἐκεῖ, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
 15 ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁵ συνήχθημεν εἰς ἐρήνην, καὶ
 16 οὐκ ἦν ἀγαθὰ, εἰς καιρὸν ἰσάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή. ¹⁶ ἐκ Δὴν ἀκουσόμεθα
 φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἵππασίας ἵππων αὐ-
 17 τοῦ ἐσελθῆ πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἤξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλῆ-
 17 ρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ¹⁷ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἔξαπο-
 στέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας, οἱς οὐκ ἔστιν ἐπαῶσαι, καὶ δήξονται ὑμᾶς
 18 19 ἀνίατα μετ’ ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. ¹⁹ ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς

31. αυτοὶς οὐδε διεν. 32. ἐν τῷ ταφῷ ταφῶν 33. εἰς καταβρωμα-
 πασιν τοῖς 34. ἐκ πολεως VIII. 4. τῶν προφητῶν αὐτῶν ... κατοικούν-
 των ιερουσαλημ 3. εἰλαντο τ. θαν. μαλλον η ... εαν 4.
 οὐκ επιστρεψει 5. * διοτι pro δια τι ... οπι μου ... κατεκρατηθησαν τη ...
 οπι του 6. οὕτως λαλουσιν . . ανθρωπος μετανοων ... διεειπεν ... εκ-
 pro απο 7. ειςδου αυτων ... οπι ουτος 9. τον λογον κυριου 40. εται-
 ροις 43. γεννηματα 44. οπι εκει 46. ακουσομαι ... απ αυτου πασα η
 47. εφ υμας ... * επιλησαι, ** επιλαλησαι pro επασαι

Συγατρός λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν· μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν Σιών; ἢ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διότι παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις. ²⁰ διῆλθε θέρους, παρήλθεν ἀμητός, καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν. ²¹ ἐπὶ συντρίμματι Συγατρός λαοῦ μου ἐσκοτώθην· ἐν ἀπορίᾳ κα- ²¹ τίσχυσάν με ὠδίνες ὡς τικτούσης. ²² καὶ μὴ ῥητὴν οὐκ ἔστιν ἐν Γαλαὰδ, ²² ἢ ἱατρός οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί οὐκ ἀνέβη τῆσιν Συγατρός λαοῦ μου;

IX.

Τίς δώσει κεφαλῇ μου ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους Συγατρός λαοῦ μου; ² τίς δώῃ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον, καὶ κατα- ² λείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; ὅτι πάντες μοιχῶνται, σύνδοος ἀΐετούντων, ³ καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον· ψευδὸς ³ καὶ οὐκ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθουσιν, καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν, φησὶ κύριος. ⁴ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάττασθε, ⁴ καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποῖσθε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνεί, καὶ πᾶς φίλος θολλίως πορεύσεται. ⁵ ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαί- ⁵ ξεται, ἀλήθειαν οὐ μὴ καλήσωσι· μεμάρτηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, ἠδίκησαν καὶ οὐ διελίπον τοῦ ἐπιστρέψαι. ⁶ τόκος ἐπὶ τόκῳ, καὶ δόλος ἐπὶ ⁶ δόλῳ· οὐκ ᾔδειον εἰδέναι με, φησὶ κύριος. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας Συγατρός λαοῦ μου. ⁸ βολὴς πτρώσκουσα ἡ γλῶσσα αὐτῶν, δόλια ⁸ τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν. ⁹ μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἢ ⁹ ἐν λαῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσῃ ἡ ψυχὴ μου; ¹⁰ ἐπὶ τὰ ὅρη λάβετε κοπετόν, ¹⁰ καὶ ἐπὶ τὰς τριβύνας τῆς ἐρήμου θρῆνον, ὅτι ἐξέλειπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀν- ¹⁰ θρώπους· οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπαρέχου ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔως κτηνῶν, ἐξέστησαν, ὤχοντο. ¹¹ καὶ δώσω τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς μετοικίαν καὶ ¹¹ εἰς κατοικητήριον δρακόντων, καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. ¹² τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός καὶ συνέτος τούτου; ¹² καὶ ὃ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγγεῖλάτω ὑμῖν ἐνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήφθη ὡς ἐρημος παρὰ τὸ μὴ διδοῦνέσθαι αὐτήν. ¹³ καὶ ¹³ εἶπε κύριος πρὸς μέ Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, ¹⁴ ἀλλ' ἐπορεύθησαν ¹⁴ ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδῶλων ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ Θεὸς ¹⁵ Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμῶ αὐτοὺς ἀνάγκας, καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς, ¹⁶ καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ ¹⁶ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξανα- ¹⁶ λῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ. ¹⁷ τάδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς θρηνούσας καὶ ¹⁷ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθιγέσθωσαν ¹⁸ καὶ λαβέ- ¹⁸ τωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥέτω ὕδωρ, ¹⁹ ὅτι φωνὴ οἰκτροῦ ἤκουσθη ἐν Σιών ¹⁹ Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν, κατησχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν

21. ἐσκοτώθην· ἀπορία 22. οἱ καὶ ... ῥίτινη IX. 4. καὶ τετραυματισμένους 3. οἱ φησι κύριος 4. ἐξήλθουσιν φυλάττασθε ... ἀδελφ. εαυ-
των 5. φίλ. εαυτου ... διελήσουσιν ... διελείπον 6. οἱ φησι κύριος 8.
τὴ καρδία αὐτῶν 10. ἐξέλειπον ... τῶν κτηνῶν 11. κατοικητήρια 12. τὴς
ἀνθρώπου συνετός (*συνετός) καὶ συνέειτε τούτου· καὶ ὁ λόγος ... ἀναγγ.
τῆς τίνος ἐνεκεν ... ** οἱ αὐτήν 14. ὀπίσω τῶν ἐραστῶν ... ἰδῶλων
15. ψωμίζω ὑμᾶς αὐτοὺς 17. ἐλθάτωσαν 19. ἐγκατελίπομεν

20 καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. ²⁰ ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον θεοῦ, καὶ δεδάσθω τὰ ὕψη ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἴκων, καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς ἄρῃον. ²¹ ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυριδῶν ὑμῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρεῖψαι νήπια ²² ἔξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. ²² καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν, ὡς χορτός ²³ ὁπίσω θερζόντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων. ²³ τάδε λέγει κύριος Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, ²⁴ ἀλλ' ἡ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνεινὶ καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημα μου, ²⁵ λέγει κύριος. ²⁵ ἰδοὺ ἡμέρας ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, ²⁶ ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ Ἰδουμαίαν καὶ ἐπὶ Ἐδὼμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα περιχειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.

X.

2 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ² τάδε λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἔθνων μὴ μανθάνετε, καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. ³ ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἔθνων μάταια· ἕξλον ἐστὶν ἐκ τοῦ θρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἐργον τέκτονος καὶ χώνευμα, ⁴ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐν σφύρισι, ⁵ καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν αὐτά· ⁶ ᾤθησονται αὐτὰ καὶ οὐ κινήσονται· ⁷ ἀργύριον τορευτὸν ἐστίν, οὐ πορεύσονται, ἀργύριον προσβλητὸν ἐστίν ἀπὸ θαλάσσης, ἤξει χρυσὸν Μωαβ, καὶ χειρὶ χρυσοχῶν, ἔργα τεχνιτῶν πάντα, ὑψάνυσον καὶ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά· ⁸ αἰρόμενα ἀρῃσονται, ὅτι οὐκ ἐπαίθονται. μὴ φρονηθῇτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσων, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. ⁹ οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς θεοὶ οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀποκτείναντες τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανὸν ¹⁰ καὶ πληθὺς ὕδατος ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε, καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹¹ ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνθη πᾶς χρυσοχὸς ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ἐχώνευσεν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹² μάταια ἐστὶν ἔργα ἐμπεπαιγμένα, ¹³ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται. ¹⁴ οὐκ ἔστι τοιαύτη μερὶς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ¹⁵ συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσαν ἐν ἐκλεκτοῖς. ¹⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελετὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν βλάβει ὅπως εὐρεθῇ ἡ πληγὴ σου. ¹⁷ οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματι σου, ἀλλήρα ἡ πληγὴ σου. ¹⁸ ἀγῶ εἶπα Ὅντως τοῦτο τὸ τραῦμα σου, καὶ κατέλαβέ σε. ¹⁹ ἡ σκηνὴ σου

20. λογον κυριου ... οικτρον ... εαυτης 21. οτι ανεβη θαν. εις τ. γ. υμ. και ηλθεν δια των θυριδων υμων του 22. και ως χορτος 23. συνειν usquo ελεος και κρι in rasura; unlea pauciora erant. 25. περιτετεμημενους 26. επι την ιδουμαϊαν ... επι παντας τους υιους αμμων κ. ε. τους υιους μ. κ. ε. παν περικ. ... απεριτεμητα ... ισρ. απεριτμητος X. 1. ακουσατε λογον 2. πορευεσθαι pro μανθανετε 4. κεκαλλωπ. εστιν 5. om ζητουνται αυτα 9. προσβλητον απο θαλασσης ηξει ... ed. rom. εστι. απο ... χειρες 8. οτι ου κακοποιησουσιν 11. απο της γης 16. κυριος ον. αυτου 17. η κατοικουσα 19. και εγω ... τραυμα ουκ εκατελαβε με

ἐταλαιπώρησεν, ὥλετο, καὶ πᾶσαι αἱ δέβρεις σου διεσπάρσθησαν· οἱ υἱοὶ μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσὶν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκητῆς μου, τόπος τῶν δέβρεων μου. ²¹ ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζή- ²¹τησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησε πᾶσα ἡ νομή, καὶ διεσκορπίσθησαν. ²² φωνῇ ²²ἀκοῆς ἰδοὺ ἐρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξει τὰς πόλεις· Ἰούδα εἰς ἀφανισμόν καὶ κολίτην στρουθῶν. ²³ ἰδοὺ κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀν- ²³θρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει παραίαν αὐτοῦ. ²⁴ παίδευσον ἡμᾶς κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους γέ- ²⁴νημαὶ ποιήσῃς. ²⁵ ἔσχεον τὸν θυμὸν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδόντα σε καὶ ἐπὶ ²⁵γενεὰς αἱ τὸ ὄνομα σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτόν, καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

XI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
ΛΕΓΩΝ

² Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ καλήσεις πρὸς ἄνδρας ²Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, ³ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς Τάδε ³λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἐπικατάρτος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, ⁴ ἧς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ⁴ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς, λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντείλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, ⁵ ὅπως στήσω τὸν ὄρκον μου ὃν ⁵ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα Γένατο, κύριε. ⁶ καὶ εἶπε κύ- ⁶ριος πρὸς μετ' Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ λέγων Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς. ⁷ καὶ οὐκ ἐποίησαν. ⁸ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μετ' Εὐρέστη σύνδεσμος ἐν ⁸89 ἀνδράσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹⁰ ἐπεστράφησαν ἐπὶ ¹⁰τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον, οἳ οὐκ ἠθέλησαν εἰσ ακουσαι τῶν λόγων μου, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πορεύονται ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δου- ¹¹λεύοντος αὐτοῖς, καὶ διεσκέδασεν οἶκος Ἰσραὴλ καὶ οἶκος Ἰούδα τὴν διαθήκην μου ἣν διετίμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. ¹¹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ¹¹Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ ἐξ ὧν οὐ δύνησονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκράζονται πρὸς μετ' αὐτοὺς καὶ οὐκ εἰσ ακουσομαι αὐτῶν. ¹² καὶ ¹²πορεύσονται πόλεις Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ καὶ κεκράζονται πρὸς τοὺς θεοὺς οἳ αὐτοὶ θυμιῶσιν αὐτοῖς, οἳ μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν. ¹³ ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοί ¹³σου, Ἰούδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐτάξατε βωμοὺς θυ- ¹⁴μιᾶν τῇ Βαβυλ. ¹⁴ καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίω ¹⁴περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσ ακουσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ

24. οι ποιμ. μου ηφρονευσαντο ... εξεζητησαν 23. ποριαν 24. ποιησεις 25. εκχ. την οργην σου ... ιδοντα σε ... ab επι γενεας rursus incipit cod. FA ... FA* κατεφαγεσαν ... εξανηλ. τον ισραηλ ... FA* τον νομον XI. 2. και τους κατοικουντας ιερουσαλημ 3. FA επικαταρτος ανθρωπ. ος ουκ ακουσει της φωνης της διαθ. τ. 4. ην ενετειλαμην ... FA*, εκ της καμινου ... om εαν 5. ως pro καθως 9. εν πολεσιν ιουδα ... Ax FA κατοικουσιν ιερουσαλημ 10. FA των προτερων ... Ax FA ηθε- λον ... ακουσαι, FA υπακουσαι ... Ax FA αυτοι βαδιζουσιν οπισω ... FA διεσκεδασαν 11. FA εξ αυτων εξελθειν 12. θεους αυτων ... FA εθυμιω- σαν ... FA* om οι μη σ. αυτ., * supplet ου μη σωσουσ. αυτους atque his :: praemittit και ... om οι ... εν καιρω 13. κατα αριθμον his ... FA αριθμον πολεων ησαν ... Ax FA εταξαν ... του θυ- μιαν 14. υπερ του ... FA* εις ακουσω ... καιρω ω

15 ἐπακαλοῦνται με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. ¹⁵ τί ἡ ἡγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησε βδέλυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἄγια ἀφελούσιν ἀπὸ σοῦ
 16 τὰς κακίας σου, ἡ τοῦτοῖς διαφεύξῃ; ¹⁶ ἑλαῖαν ὠραίαν εὖσκιον τῷ εἶδει ἐκά-
 17 λησε κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ’ αὐ-
 17 τήν, καὶ μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σέ, ἡχρειώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς, ¹⁷ καὶ κύριος ὁ
 καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ἰσραὴλ καὶ
 οἴκου Ἰούδα, ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσει με ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦς
 18 τῇ Βάβλ. ¹⁸ κύριε γνώρισόν μοι, καὶ γνῶσομαι· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα
 19 αὐτῶν, ¹⁹ ἐγὼ δὲ ὡς ἄρνιον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων· ἐπ’
 ἐμέ ἐλογίσαντο λογεσμὸν πονηρὸν, λέγοντες Δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς
 τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐ-
 20 τοῦ οὐ μὴ μνηστῇ οὐκέτι. ²⁰ κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ
 καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρά σου ἐκδίεσθιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σέ ἀπεκάλυψα τὸ
 21 δικαίωμά μου. ²¹ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθῶμ τοὺς
 ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου, τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεύσεις ἐπὶ τῷ ὄν-
 22 ματι κυρίου, εἰ δὲ μή, ἀποθάνῃ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. ²² Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέ-
 23 ψομαι ἐπ’ αὐτοὺς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθάνονται, καὶ οἱ υἱοὶ
 αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, ²³ καὶ ἐγκαταλείμμε-
 οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθῶμ ἐν
 ἐναντιῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XII.

Δίκαιος εἰ κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω
 πρὸς σέ. τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐζήνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες
 2 ἀρετήματα; ² ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρρίξῳθησαν, ἐτεκνοποίησαντο καὶ ἐποίη-
 σαν καρπὸν· ἔγγυς εἰ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν
 3 αὐτῶν. ³ καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον
 4 σου· ἄγισσον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. ⁴ ὥς πότε πενήτησιν ἡ γῇ
 καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικοῦντων ἐν
 αὐτῇ; ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοῦς
 5 ἡμῶν. ⁵ σοὶ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσιν σε· πῶς παρασκευάσῃ ἐφ’ ἡ-
 ποίς, καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σου πέποιδας; πῶς ποιήσεις ἐν φρονέματι τοῦ
 6 Ἰορδάνου; ⁶ ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου, καὶ οὕτε
 ἠδέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ τι-
 7 στεύσης ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσι πρὸς σέ καλὰ. ⁷ ἐγκαταλείοιπα τὸν οἶκόν
 μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου, ἔδωκα τὴν ἡγαπημένην ψυχὴν μου εἰς
 8 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. ⁸ ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ,
 9 ἔδωκεν ἐπ’ ἐμέ τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. ⁹ μὴ σπῆλαιον

15. FA* om ἡ 16. FA ἐκαλεσεν σε κύριος ... πυρ εν αυτη ... FA* om ἡ ... Ax FA ηχρεωθησαν ... ed. rom. σου, εις φω. περ. αυτης. ανηφθη 17. (FA κακίας σου· οίκου ...) ἐποίησαν αυτοις 18. ιδον 19. Ax FA εγω ως ... FA* αγομενος ... κατα σου λεγοντες ... ἐμβάλωμεν ... αρτον τραχηλον αυτου ... και ονομα ... μνηστῇ ετι 20. FA και δοκιμα- ζων ... FA ειδοιμι (*ειδυμι) 21. κυριος ο θεος ... προφητευσης 22. εν μαχ. πεσονται 23. FA ἐγκαταλιμμα, (Ax ἐγκαταλειμμα) ... FA και pro οτι XII. 1. FA ἀρετήματα, Ax ἀρετησει 2. ἐρριξώσαν, FA ἐρριξώσαν ... Ax FA ἐτεκνοποίησαν ... FA om και ἐποίησαν 3. ἐδοκίμασας (... FA* μου pro σου) 4. πας χορτος ξηρανθησεται ... των κατοικ. αυτων ηφανισας κτ. κ. π. και ειπαν 5. ἐκλυσουσιν ... FA παρασκευαζη ... FA* ου (corrige su?) pro σου ... FA* ποιησω εν φονεματι (sic) 6. οτι οι ... om και ουτοι ... FA μη πιστευσεις ... λαλησουσιν επι σε 7. Ax FA ἐγκαταλ. 8. FA* ἔδωκαν

υαίνης ἡ κληρονομία μου ἐμοί, ἣ σπῆλαιον κύκλω αὐτῆς; βαδίζατε συναγάγετε πάντα τὴ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν. ¹⁰ ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν τὴν μερίδα τὴν ἐπισυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, ¹¹ ἐτέθη εἰς ἀφανισμόν ¹¹ ἀπωλείας· δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιζέμενος ἐν καρδίᾳ. ¹² ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦν· ¹² τες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάση σαρκί. ¹³ στείρατε πυρούς καὶ ἀκάνθας θε- ¹³ ρίσετε· οἱ κληροὶ αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνσθη ἀπὸ καυχῆσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου. ¹⁴ ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων ¹⁴ τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἀπτομένων τῆς κληρονομίας μου τῆς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου· Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτούς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτούς ¹⁵ ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικίῳ αὐτοὺς ἑκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἑκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἔσται ἕαν μαζόντες ¹⁶ μάζωσι τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνύειν τῷ ὀνόματί μου Ζῆ κύριος, κατῴως ἐδίδεξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν τῇ Βαβυλῶνι, καὶ οἰκοδομηθήσεται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου· ¹⁷ ἕαν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ¹⁷ ἐξάρσει καὶ ἀπωλεία.

XIII.

Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περιζῶμα λινούν καὶ περίζου περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. ² καὶ ἐκτεσάμην ² τὸ περιζῶμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέσθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου. ³ καὶ ³ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων· ⁴ Δάβε τὸ περιζῶμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν ⁴ σου, καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ κατακρύψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυφαλίᾳ τῆς πέτρας. ⁵ καὶ ἐπορεύσῃ καὶ ἐκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐ- ⁵ φράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος. ⁶ καὶ ἐγένετο μετ' ἡμέρας πολλὰς καὶ ⁶ εἶπε κύριος πρὸς με· Ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ λάβε ἐκεῖθεν τὸ περιζῶμα ⁷ ὃ ἐνετείλαμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ. ⁷ καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ ⁷ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὤρυξα, καὶ ἔλαβον τὸ περιζῶμα ἐκ τοῦ τόπου οὗ κατέρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένος ἦν, ⁸ ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐδέν. ⁸ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων· Τάδε λέγει κύριος ⁹ Οὕτω φθερῶ ⁹ τὴν ὕβριν Ἰούδα καὶ τὴν ὕβριν Ἱερουσαλὴμ, ¹⁰ τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, ¹⁰ τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων μου, καὶ πορευθέντας ὅπως θε- ¹¹ ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ περιζῶμα τοῦτο, ¹¹ ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐδέν. ¹¹ ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ ¹¹ περιζῶμα περὶ τὴν ὀσφύν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἑμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάντα οἶκον Ἰούδα, τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὄνο-

9. FA υενης, Ax ληστων ... om η σπηλ. κυκλ. αυτης ... βαδισ. και συναγ. ... Ax FA ελθτωσαν ... καταφαγειν 40. FA om εμολυν. τ. μερ. μου ... εδωκαν μεριδα μου επισυμητην εις, FA εδωκαν μεριδαν (ν deletion) επισυμητην μου εις ... FA αβατον ερημον 44. εγενηθη εις ... FA ηφανισθη αφανισμω 42. ηλθσαν ... FA εις οτι ... κατεφαγεν ... και εως ακρου 43. εσπειρατε ... θεριασατε, FA θεριασεται ... εαυτους ... αισχυνθ. αισχυνην ... FA απο ονιδισμων 44. των σκληρων ... FA εμερικα ... FA* τον ιουδα 45. om με ... FA* om και εκαστ. ε. τ. γην αυτ. 46. μαζα- νοντες ... om του λαου ... FA* τω ομνυειν ... ωκοδομηθησονται (sic) εμ- μεσω 47. Ax FA om και prius ... εξαρξει XIII. 3. εγενετο 8. FA* om και επορευθην 6. Ax FA Αναστ. και βαδ. 7. FA* κατωρυξαν 9. Ax FA ουτως 40. του προ τους ... FA* πορευομενους ... Ax ο ου μη χρ., FA ο ου μη χρησθη 41. παντα τον οικον, FA* παν οικον ... FA του ιουδα

- 12 μαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ οὐκ ἐλθουσάν μου. ¹² καὶ ἔρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἄσχος πληρωθήσεται οἶνου· καὶ ἔσται ἔαν εἴπωσι
 13 πρὸς σέ Μὴ γνόντες οὐ γινώσκοντες ὅτι πᾶς ἄσχος πληρωθήσεται οἶνου; ¹³ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς Ἰδὲ λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς κατήμενους υἱοὺς τοῦ Δαυιδ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφῆτας καὶ τὸν Ἰούδαν
 14 καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ μεθύσματι, ¹⁴ καὶ διασκορπίω αὐτούς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ οἰκτειρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν. ¹⁵ ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε, καὶ μὴ ἐπαί-
 16 ρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλησε. ¹⁶ ὅτε τῷ κυρίῳ θῆω ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συ-
 17 σκοτάσαι καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὅρη σκοτεινά· καὶ ἀνα-
 17 μενεῖτε εἰς φῶς, καὶ ἐκεῖ σκιά θανάτου, καὶ τετήσονται εἰς σκότος. ¹⁷ ἔαν δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατὰξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου.
 18 ¹⁸ ἔλπετε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσιν Ταπεινώσθητε καὶ καλίσατε, ὅτι
 19 συναθροίσθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν. ¹⁹ πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀποκίσθη Ἰούδας, συνετέλεσαν ἀποι-
 20 κίαν τελείαν. ²⁰ ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἴδε τοὺς ἐρχομέ-
 21 νους ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἔστι τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι, ἡρόβατα δόξης σου;
 21 ²¹ τί ἔρεῖς ὅταν ἐπισκέπτονται σε; καὶ οὐ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα
 22 εἰς ἀρχήν· οὐκ ὠδίνεις κατὰξουσί σε κατῶς γυναῖκα τίκτουςαν; ²² καὶ ἔαν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου διὰ τί ἀπήντησέ μοι ταῦτα; διὰ τὸ πληθὺς τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθια σου, παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας
 23 σου. ²³ εἰ ἀλλάζεται Διόψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρβαλις τὰ ποικίλματα
 24 αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς θυνήσεσθε εὐ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά. ²⁴ καὶ διέσπειρα
 25 αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. ²⁵ οὕτως ὁ κληρὸς σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος· ὡς ἐπείλξου μου καὶ ἠλπασας
 26 ἐπὶ ψεύδεσι, ²⁶ κἀγὼ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθή-
 27 σεται ἡ ἀτιμία σου ²⁷ καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτριώ-
 σις τῆς πορνείας σου· ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐώρακα τὰ βδελύγματα
 σου. οὐαὶ σοι Ἱερουσαλὴμ, ὅτι οὐκ ἐκαθάρσθης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἔτι.

XIV.

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΒΡΟΧΙΑΣ.

- 2 ² Ἐπένθησεν ἡ Ἰουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν, καὶ ἐσκοτώ-
 3 θησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέβη, ³ καὶ οἱ μεγιστὰ-

41. Ax FA* ηκουσαν 43. FA* αυτων κατημενους υιου δαυειδ ... Ax FA om του prius ... επι θρονους α., FA επι θρονου αυτου (** αυτων) ... FA* τον ιουδα ... κατημενους εν ιερουσ. 44. FA* απο διασπορας αυτων 45. FA* ακουσασθε 46. θεω ημων 47. Ax FA om δε ... FA* κεκρυ-
 48. om και κατισατε ... της κεφαλης ... om υμων secund. 49. απωκεισθη (sed FA confirmat αποικισθη) ... Ax FA συνετελεσεν 50. τους οφθαλμους ... ** ισραηλ pro ιερουσαλημ ... FA ειδε ... FA* απο βορραν 51. μαθητας εις αρχην ... Ax FA ουχ ωδινες ... ουχ ως γυναικα 52. om Δια ... της κακιας σου ... FA και ανεκαλυφθη ... Ax FA παραδειγματι-
 53. om αυτου ... δυνησεται 54. FA* om και ... διεφθιρα ... ερημον τοπον 55. Ax FA ουτος ... FA ο κληρονομος σου μερις ... επελ. νο-
 56. μου μου ... η ηλπασας (videtur) 56. τα οπισθια σου κατα προσωπον σου 57. αι μοιχαι σου ... Ax FA ο χρεμετισμος ... FA της πονηριας σου ... εκαθερισθης XIV. 4. ο λογος ο γεναμενος πρ. ιερ. παρα κυριου περι τ. αβρ. 2. FA* κραυη

νες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ· ἤλθουσιν ἐπὶ τὰ
φρέατα, καὶ οὐχ εὗροσαν ὕδωρ, καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά. ⁴ καὶ
τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλειπον, ὅτι οὐκ ἦν ὑετός· ἥσχύνθησαν οἱ γεωργοί, ἐπεκά-
λυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁵ καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλειπον, ὅ-
τι οὐκ ἦν βοτάνη. ⁶ οἱ ἀγριοὶ ἔστησαν ἐπὶ νάπας καὶ ἐλυκυσαν ἀνεμον, ὅ-
τι ἐξέλειπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος. ⁷ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέ-
στησαν ἡμῖν· κύριε, πώλησον ἡμῖν ἐνεκεν σοῦ, ὅτι πολλὰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν
ἐναντίον σοῦ, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν. ⁸ ὑπομονὴ Ἰσραὴλ, κύριε, καὶ σώξεις ἐν
καίρῳ κακῶν· ἵνα τί ἐγενήθης ὥς ἐπὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὥς αὐτόχθων
ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; ⁹ μὴ ἔσῃ ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὥς ἀνὴρ οὐ θυ-
νόμενος σώξεις; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἰ, κύριε, καὶ τὸ ὄνομα σου ἐπικέκληται ἐφ'
ἡμᾶς, μὴ ἐπιλάβῃ ἡμῶν. ¹⁰ οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ· Ἠγάπησαν
κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐλόδωσεν ἐν αὐτοῖς,
νῦν μνησθήσεται τῆς ἀδικίας αὐτῶν. ¹¹ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέμῃ προσεύ-
χου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθόν, ¹² ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσο-
μαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν δλοκατώματα καὶ θυσιάς,
οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ
συντελέσω αὐτούς. ¹³ καὶ εἶπα Ὁ ὦν κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφη-
τεῦσιν καὶ λέγουσιν Οὐκ ὤψεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ἡμῖν, ὅτι
ἀλήθειαν καὶ ἐλπίσιν δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ¹⁴ καὶ εἶπε
κύριος πρὸς μέμῃ Προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ
ἀπέστειλα αὐτούς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς·
ὅτι ὀράσεις ψευδεῖς καὶ μαντίας καὶ ὁμιλίσματα καὶ προαιρέσεις καρδίας
αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. ¹⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν
προφητῶν τῶν προφητεύοντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέ-
στειλα αὐτούς, οἳ λέγουσι Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης,
Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθάνονται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφη-
ται. ¹⁶ καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐβριμμένοι
ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ
θυγατέρες αὐτῶν, καὶ ἐχθρὸς ἐπ' αὐτούς τὰ κακὰ αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτούς τὸν λόγον τοῦτον Καταγάγετε ἐπ' ὀφθαλμούς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας
καὶ νυκτὸς καὶ μὴ διαλείψετε, ὅτι συντρίμματι συντερίβῃ θυγάτηρ λαοῦ
μου, καὶ πληγὴ ὀδυνερὰ σφόδρα. ¹⁸ ἐὰν ἐξέλθῃ εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ τραυ-
ματίαι μαχαίρας, καὶ ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ, ὅτι
ἱερεῖς καὶ προφῆται ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ἤδεισαν. ¹⁹ μὴ ἀποδοκι-
μάζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ἰούδαν, καὶ ἀπὸ Σιών ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου; ἵνα
τί ἔπαισας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰασις; ὑπεμείναμεν εἰς ἐρήνην, καὶ οὐκ
ἦν ἀγαθόν, εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ ταραχὴ. ²⁰ Ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτήματα

3. FA* απεστῆσαν ... νεωτερ. αυτης ... ουχ ευρον. FA ουκ ευροσαν
... υδωρ, απεστρεψαν ... αγγια 4. εξελειπεν ... οτι οι ... FA* επεκαλυ-
ψεν ... Ax FA την κεφαλην 5. ετεκοσαν κ. εγκατελειπον 6. FA οναγροι
pro ον. αγρ. ... FA ναπας, ειλκυσαν ... εξελειπον ... in fine add απο λαου
αδικιας 8. FA σωσεις ... FA ωσει αυτοχθων ... Ax FA εκκλινων 9. FA
η pro μη 10. FA ουτως ειπεν ... ουκ ηυδοκῃσεν, FA ουκ ευδοκησεν ...
Ax FA των αδικιων 12. εαν νηστεουσιν ... FA ευδοκω ... εν μαχαρη
... FA συντελω 13. O ων δεσποτα κυριε ... FA ουχ οψεσθαι (*οψομεθα)
μ. ουδε λιμ. ουκ ... εν ημιν ... FA* γης εν τω 14. FA* προφητεουσιν
επι ... Ax FA μαντιας 15. οτι επι ... Ax FA καγω ουκ ... οι λεγοντες
16. διοδοις ... μαχαιρης ... FA και λιμου, κ. ο. εστιν ... FA οτι και αι
θυγ. αυτων 17. FA εφ οφθαλμους ... διαλειπετωσαν ... η θυγατηρ 18.
τραυμ. ρομφαιας ... επορευθ. οδον την 19. ed. rom. non interp. post
αγαθα

21 ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. ²¹ κόπασον διὰ τὸ ὄνομα σου, μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου· μνησθήτι, μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου τὴν μετ' ἡμῶν. ²² μὴ ἔστιν ἐν εἰδωλοῖς τῶν ἐθνῶν ὑετί- ζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, οὐχὶ σὺ εἰ αὐτός; καὶ ὑπο- μενουμένον σε, κύριε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

XV.

Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲν Ἐάν στῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουὴλ πρὸ προσώ-
που μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον,
2 καὶ ἐξελεῖσθωσαν. ² καὶ ἔσται ἔάν ἐπωσι πρὸς σὲ Πιὺ ἐξελευσόμεθα; καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ
οἱ εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ οἱ εἰς λιμὸν, εἰς λιμὸν· καὶ οἱ εἰς
3 αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν. ³ καὶ ἐδικησάτω ἐπ' αὐτούς τέσσαρα εἶδη,
λέγει κύριος· τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν, καὶ τοὺς νεανίας εἰς διασπαράξιν, καὶ
τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρώσιν καὶ διαφθοράν.
4 ⁴ καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνέγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ
Μανασσὴ υἱὸν Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερου-
5 σαλήμ. ⁵ τίς φέσεται ἐπὶ σοί, Ἱερουσαλήμ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἡ τίς
6 ἀνακμήσει εἰς εἰρήνην σοι; ⁶ σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὅπως πορεύσῃ,
7 καὶ ἔκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνίσω αὐτούς. ⁷ καὶ
διασπερῶ αὐτούς ἐν διασπορᾷ, ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν, ἀπώλεσαν
8 τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν, ⁸ ἐπληθύνθησαν αἱ χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ
9 μεσημβρίαν, ἐπέβριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδὴν. ⁹ ἐκένωσεν ἡ
τίετουσα ἐπὶ τὰς ἀπεκδήσας ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυν ὁ ἥλιος αὐτὴν ἐν μεσοῦσιν
τῆς ἡμέρας, κατησχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοιπούς αὐτῶν εἰς μάχαι-
10 ραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. ¹⁰ οἱμοὶ ἐγώ, ἡγέρ, ὡς τινὰ με ἐτε-
κες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε
11 ὠφέλησέν με οὐδεὶς· ἡ ἰσχὺς μου ἐξέλειπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. ¹¹ γέ-
νοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν· εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν
12 αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν. ¹² εἰ γινώ-
13 σθησεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν ἡ ἰσχὺς σου. ¹³ καὶ τοὺς θησαυ-
ροὺς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ
14 ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου. ¹⁴ καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν
τῇ γῇ ἣ οὐκ ᾔδεις· ὅτι πῦρ ἐκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυ-
15 θήσεται. ¹⁵ κύριε, μνησθήτι μου καὶ ἐπίσχεψαί με, καὶ ἀθώωσόν με ἐπὶ τῶν
καταδικώντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γινώθι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν

24. FA κοπασον δη δια ... σου μετ' ημων 22, FA εν ιδωλοις ... AX
FA om κυριε ... FA ταυτα παντα XV. 1. cod. alex. item ed. rom. μω-
σης ... ααρων pro σαμουηλ ... AX FA ἐξελεσθωσαν 2. κυριος ο θεος ...
FA* χαραν bis pro μαχαιραν 3. AX FA τεσσερα ... AX FA και εις διαφθ.
4. μανασση υι. εξεκια ... AX FA βασιλεια 5. FA η τις pro και τις ... FA
επ ιρηνην (in AX εποιησεν usque απεστραφης rescripta; antea pauciora)
6. οπισω μου ... την χειρ. μου επι σε 7. FA* om και διασπερω αυτους
... και διαφθερω εν διαφθορα ... FA* om μου ... FA* ητεκνωσθησαν ... FA
om απωλεσα. τ. λα. μου 8. AX FA om αι ... FA υπερ αμμου ... FA νεα-
νισκου ... FA επεριψα ... AX FA* εξεφνης 9. FA* εγεννηθη pro εκενωσθη
... FA αυτη επιμεσουσσης ... FA εναντι 10. AX FA οιμμοι ... FA μητηρ
... FA* ω τινα pro ως τινα ... FA διαφρ. εν παση τη γη, AX διαφρ. τη
γη ... FA ουδε ωφελησεν με ουδε εις (correctum ουδεις) ... εξελειπεν
41. ed. rom. κατευθυνοντων (κατευθ. AX FA) 12. FA* γνωσεται 43. FA
δως ως ανταλλαγμα ... κακιας pro αμαρτιας 44. καταδουλωσουσιν 45.
AX FA αθωωσον ... FA με ex των

¹⁶ ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου, συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος 16
σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
σου ἐπ' ἐμοί, κύριε παντοκράτωρ. ¹⁷ οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παι- 17
ζόντων, ἀλλὰ εὐλαβοῦμην ἀπὸ προσώπου χειρὸς σου· καταμόνας ἐκαθήμην,
ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. ¹⁸ ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσί μου; ἡ πληγὴ 18
μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδές, οὐκ
ἔχον πλῆθυν. ¹⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκατα- 19
στήσῃ σε καὶ πρὸς προσώπου μου στήσῃ· καὶ ἔὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀνα-
ξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσθ'· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ
ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς. ²⁰ καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τείχος ὀχυρὸν 20
χαλκοῦν· καὶ πολεμήσουσι πρὸς σέ, καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ, διότι μετὰ
σοῦ εἰμι τοῦ σώζειν σε ²¹ καὶ τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν, καὶ 21
λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

XVI.

Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ² καὶ οὐ γεν- 2
νηθήσεται σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ³ ὅτι τάδε λέγει κύριος 3
περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυῖων αὐτούς, καὶ περὶ τῶν πατέρων
αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ⁴ Ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀπο- 4
θάνουνται, οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς ἔσονται, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ
οὐρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσούνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. ⁵ τάδε λέγει 5
κύριος Μὴ εἰσελθῇς εἰς ἡλᾶσον αὐτῶν, καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόψασθαι, καὶ
μὴ πενήθῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου.
⁶ οὐ μὴ κόψονται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι καὶ οὐ ξυρηθῇ- 6
σονται, ⁷ καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παρακλήσιν ἐπὶ τε- 7
θηνηκότι· οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παρακλήσιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ
αὐτοῦ. ⁸ εἰς οἰκτὴν πότῳ οὐκ εἰσελεύσῃ οὐκ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φθ- 8
γεῖν καὶ πιεῖν. ⁹ διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω 9
ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν
φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης.
¹⁰ καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγεῖλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ 10
εἴπωσι πρὸς σέ Διὰ τί ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς
ἡ ἀδικία ἡμῶν; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἐναντι κυρίου τοῦ
θεοῦ ἡμῶν; ¹¹ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἄνδ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες 11
ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς
καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐμὲ ἐγκατέλειπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυ-

148. ιασομαι ... FA* γεινομενη ... μοι εγεννηθη ... Ax FA ψευδος
... ουκ εχων. FA* ουκ εσχον 49. Ax FA* απο αξιου ... Ax FA ως
στομα 20. FA σε εν τω ... FA πολεμησωσι ... om προς 24. Ax FA
om του ... FA om λυτρωσομαι σε XVI. 2. FA* εκινω pro τούτω
3. Ax FA και των θυγατερων ... FA των γεγεννημενων εν ... FA* μη-
τερων τούτων 4. FA και ου κοπησονται ... ουδε ταφησονται ... Ax FA*
παραδειγμα ... Ax FA om εσονται secundum ... εν μαχαίρη 5. FA αὐτοῦων
... και πένθησης, FA και μη πένθησεις ... Ax FA* αφεστηκα 6. ου κο-
ψονται, FA ου μη κοψονται ... FA ουδ (* ουδε) εντομιδας ποιησουσιν
... ουδε μη ξυρησονται, FA και ου μη ξυρηθησονται 7. FA* εις παρακλη-
σεις επι τεθν. ... επι πατρι αυτου η επι μητρι αυτου 8. FA om συ ...
συ του καθεισαι 9. Ax FA υμων εν ταῖς ... *om και post χαρας 10. Ax
FA απαγγελεις ... om τούτω ... FA* om κυριος ... Ax FA απαντα ...
εναντιον 11. FA ερεις αυτοις ... εγκατελειπον ... οι πατερ. αυτων ... om
και προσεκυν. αυτοι ... εγκατελειπον

- 12 λάξαντο, ¹² καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν· καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὁπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ
 13 μὴ ὑπακούειν μου. ¹³ καὶ ἀποβρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ἤδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύετε ἐκεῖ θεοὶς ἑτέροις
 14 οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος. ¹⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰ-
 15 γύπτου, ¹⁵ ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ
 16 ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὐ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς
 16 τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ¹⁶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς
 17 ἄγγελοις τοὺς πολλοὺς, λέγει κύριος, καὶ ἀλειψουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα
 17 ἀποστέλλω τοὺς πολλοὺς θηρευτάς, καὶ θηρεύουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς
 18 ὄρους καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. ¹⁷ ὅτι οἱ
 18 ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα
 19 αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. ¹⁸ καὶ ἀνταποδώσω διπλάς τὰς κακίας
 19 αὐτῶν καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς ἡνι-
 20 σιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημ-
 20 μέλησαν τὴν κληρονομίαν μου. ¹⁹ κύριε, σὺ ἰσχύς μου καὶ βοηθία μου καὶ
 21 καταφυγὴ μου ἐν ἡμέραις κακῶν· πρὸς σὲ ἔβην ἡξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς
 21 γῆς καὶ ἐροῦσιν Ὡς ψευδὴ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἰδωλα, καὶ οὐκ
 22 ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα. ²⁰ εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεούς, καὶ οὗτοι
 22 οὐκ εἰσὶ θεοί· ²¹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ θηλώσω αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν
 χεῖρά μου, καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώσονται ὅτι ὄνομα
 μοι κύριος.

XVII.

- 5 ⁵ Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, καὶ στη-
 6 ρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποστή ἡ καρδία
 6 αὐτοῦ· ⁶ καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρική ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐκ ὀφεται ὅταν ἔλθῃ
 7 τὰ ἀγαθὰ, καὶ κατασκοπῶσαι ἐν ἀλίοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἄλμυρᾳ ἥτις
 7 οὐ κατοικεῖται. ⁷ καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ
 8 ἔσται κύριος ἐλπίς αὐτοῦ· ⁸ καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνούν παρ' ὕδατα, καὶ
 9 ἐπὶ ἰκμάδα βαλεῖ ῥίζαν αὐτοῦ· οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καύμα, καὶ ἔσται
 9 ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλώδης, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται, καὶ οὐ
 10 διαλείψει ποῖον καρπόν. ⁹ βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι,
 10 καὶ τίς γνώσεται αὐτόν; ¹⁰ ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νε-
 11 φρούς, τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρπούς
 11 τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. ¹¹ ἐφώνησε πέρδιξ, συνήγαγεν αὐτὴ οὐκ ἔτεκε· ποῖων
 12 πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν
 12 αὐτόν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων. ¹² θρόνος δόξης ὑψωμένος,

42. FA* καὶ υμεις ουκ επορευεσθαι υπερ ... εραστων 43. *om απο της γης ταυτης ... FA εις γην ... FA* ην ουκ ιδητε ... om εκει 45. FA απο γης βορραν (v erasum) τον οικ. ισραηλ ... FA* ουκ pro ου ... FA* γην ταυτην ην 46. FA αποστέλλω αλλεις (correction αλλεις) πολλους ... αλλεις ... Ax FA*, αποστελω ... τους σοφους θηρευτας ... FA* καὶ επα-
 νω ... βουνου υψηλου 47. FA αυτων ουκ εκρυβησαν απο προσωπου μου και ου εκρυβη ... FA* οφθαλμ. αυτων 48. Ax FA αδικιας pro κακιας 49. om συ ... FA εν ημερα 24. FA οτι εγω κυριος ονομα μοι κυριος (*om on. μ. κυρ.) XVII. 5. FA om ο ... FA* σαρκαν, * σαρκας ... FA om επ αυτων ... FA* απεστη 6. FA* om η bis ... *αγρομυρικη ... Ax FA η ουκ οφεται ... εν τη ερημω, FA* εν ερημοις ... FA* κατοικηθεται 8. Ax FA ριζας ... Ax FA*, και ου φοβηθ. ... εν αυτω ... FA*, ποιουν 10. FA καρδιας, δοκιμαζων 11. ed. rom. ετεκε, ποιων 12. υψουμενος

ἀγίασμα ἡμῶν, ¹³ ὑπομονή Ἰσραὴλ, κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε κατα- 13
σχυνθήτωσαν, ἀφεισθηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν
ζωῆς τὸν κύριον. ¹⁴ Ἰασαί με κύριε, καὶ ἱαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσο- 14
μαι, ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ. ¹⁵ Ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσα πρὸς μέ ἰηοὺ ἔστιν ὁ λό-
γος κυρίου· ἐλάτω. ¹⁶ ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπλάσα κατακολουθῶν ὀπίω σου, καὶ ¹⁶
ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα, σὺ ἐπέστη· τὰ ἐκπορεύόμενα διὰ τῶν
χειλέων μου πρὸ προσώπου σου ἔστι. ¹⁷ μὴ γενήσῃς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν, φει- 17
δόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ. ¹⁸ καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκόντές με, καὶ μὴ ¹⁸
καταισχυνθείην ἐγὼ· πτοηθείησαν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηθείην ἐγὼ· ἐπάγαγε ἐπ’
αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν, δισπὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς. ¹⁹ τὰδε λέγει ¹⁹
κύριος Βαδίσον καὶ στῆθι ἐν ταῖς πύλαις υἱῶν λαοῦ σου, ἐν αἷς εἰσπορεύον-
ται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ἰουδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν ²⁰
πάσαις ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ ²⁰ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυ-
ρίου, βασιλεῖς Ἰουδα καὶ πᾶσα Ἰουδαία καὶ πᾶσα Ἱερουσαλὴμ, οἱ εἰσπο-
ρεύόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις ²¹ τὰδε λέγει κύριος Φυλάσσετε τὰς ²¹
φυλάκας ὑμῶν καὶ μὴ αἰρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ
ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἱερουσαλὴμ, ²² καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ ²²
οἰκῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· ἀγιά-
σατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καθὼς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν. καὶ ²³
οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν, ²³ καὶ ἐσκληρύναν τὸν τράχηλον ²³
αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι μου καὶ τοῦ μὴ δεῖξασθαι
παιδείαν. ²⁴ καὶ ἔσται ἔάν εἰσακούσῃτε μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν ²⁴
βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
καὶ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον, ²⁵ καὶ εἰσε- ²⁵
λεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμε-
νοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ’ ἄρμασι καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ ²⁶
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, ἄνδρες Ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ· ²⁶
καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁶ καὶ ἤξουσιν ἐκ τῶν πό-
λεων Ἰουδα, καὶ κυκλόθεν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκ γῆς Βενιαμὴν καὶ ἐκ γῆς
πεδινης καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὀλοκαυτώματα ²⁷
καὶ θυσίας καὶ θυμιάματα καὶ μάννα καὶ λίβανον, φέροντες ἀνεσιν εἰς οἶκον ²⁷
κυρίου. ²⁷ καὶ ἔσται ἔάν μὴ ἀκούσῃτε μου τοῦ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαβ-
βάτων, τοῦ μὴ αἰρεῖν βαστάγματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις Ἱερου-
σαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς
καὶ καταφάγεται ἀμφοδὰ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

43. FA* υπομονης ... καταλειποντες ... FA* ante εσχυνθησαν (*.* κα-
ταισχυνθ.) add πτοηθεισαν ουτοι και μη πτοηθην εγω (cōtigue ego) ...
FA*.* απο της γης εγγραφητωσαν ... εγκατελειπον 44. *om σωσ. με και
σωθησομαι ... FA*.* οτι το καυχημα ... om οτι ... om συ 45. Ax
FA ελθτω 46. επιστασαι ... προσωπου μου 17. FA* om εν ημερα πο-
νηρα 18. πτοηθειην pro καταισχυνθειην ... om πτοηθειην ... λιμον πο-
νηραν ... FA συντριμμα 19. εν πυλαις υιων ... FA* εισπορευονται (*.* add
βασιλεις ιουδα και εν αις εκπορευονται εν αυταις, sed εν αυταις fur-
sus erasum est) εν αυταις και εν πασαις 20. ep. προς αντους ... Ax
FA om τον ... om και πασα ιουδ. ... FA πασα η ιουδ. 21. (*μη
φυλασσ.) ... τας φυλακας υμων 21. 22. FA* om και μη εκπορ. τ.
π. ιερ. ²² και μη εκφερ. (FA*.* φερεται, sed correctum est εκφερ.)
usq. ημερα τ. σαββ. 22. οικων (... ημων) 23. εισακουσαι ... om και
του μη δεξ. παιδ. 24. ακουσητε ... FA* om και αγιαζ. τ. ημ. τ. σαββα-
... 25. FA ιπποις, αυτοι ... FA αυτων και οι ανδρες ... om εν ... κα-
τοικηθησεται 26. βενιαμειν ... Ax FA εκ της πεδινης ... FA θυσιαν (*.*
add και) θυμιαματα, Ax θυσιαν και θυμιαμα 27. Ax FA εισακουσητε ...
Ax FA*.* om μη tertium

XVIII.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

- 2 ΔΕΙΓΩΝ ² Ἀνέστηθι καὶ κατέβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ
 3 τοὺς λόγους μου. ³ καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ αὐτοὺς ἐποίει
 4 ἔργον ἐπὶ τῶν λῶων, ⁴ καὶ ἔπασσε τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτοὺς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν
 αὐτοῦ· καὶ πάλιν αὐτοὺς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον καὶ ὡς ἤρεσεν ἐνώπιον
 5 αὐτοῦ ποιῆσαι. ⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁶ Εἰ καὶ ὡς ὁ κε-
 ραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πη-
 7 λὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστὲ ἐν χερσὶ μου. ⁷ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ
 8 βασιλείαν τοῦ ἐξῆρα αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, ⁸ καὶ ἐπιστραφή τὸ ἔθνος
 ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν
 9 ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. ⁹ καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλείαν
 10 τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεῦσθαι, ¹⁰ καὶ ποιήσωσι τὰ πονηρὰ
 ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγα-
 11 θῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. ¹¹ καὶ νῦν εἰπὼν πρὸς ἄνδρας Ἰουδα
 καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακὰ,
 καὶ λογίζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐ-
 12 τοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. ¹² καὶ εἶπαν
 Ἀνδριούμεθα, ὅτι ὁπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα, καὶ ἕκαστος
 13 τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσονται. ¹³ διὰ τοῦτο τάδε λέ-
 γει κύριος Ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσι, τίς ἤκουσε τοιαῦτα φρικτὰ ἃ ἐποίησε
 14 σφόδρα παρθένος Ἰσραὴλ; ¹⁴ μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοί, ἢ χιῶν ἀπὸ
 15 τοῦ λιβάνου; μὴ ἐκκλινῇ ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον; ¹⁵ ὅτι ἐπελάθοντό
 μου λαός μου, εἰς κενὸν ἐβύμασαν, καὶ ἀσθένησάν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
 16 σχοίνους αἰώνιους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν, ¹⁶ τοῦ
 τάξει τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπο-
 17 ρεύμενοι δι' αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. ¹⁷ ὡς
 ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν, διέλω αὐ-
 18 τοὺς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν. ¹⁸ καὶ εἶπαν δεῦτε καὶ λογισώμεθα ἐπὶ Ἱερε-
 μίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολείται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλή ἀπὸ συνετοῦ
 καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσει, καὶ ἀκου-
 19 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. ¹⁹ εἰσάκουσόν μου κύριε, καὶ εἰσάκουσον
 20 τῆς φωνῆς τοῦ δικαίου μου. ²⁰ εἰ ἀνταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ;
 ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου, καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυ-
 21 ψάν μοι· μνήσθητι ἐσθιγκτός μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλήσαι ὑπὲρ αὐ-
 τῶν ἀγαθῶν, τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν σου ἀπ' αὐτῶν. ²¹ διὰ τοῦτο δὸς

XVIII. 3. FA εἰς οἶκον 4. FA διεπέσεν ... ἀγγιον ... FA το ἀγγιον
 αὐτοῦ (* add o) ἐποίει ... πάλιν αὐτο ἐποίησεν ἀγγιον ... FA ἀγγιον ...
 Ax FA τοῦ ποιῆσαι 6. ἐν ταῖς χερσ. μ. 7. FA* ἐπὶ ἔθνη ... FA καὶ ἐπὶ
 πρὸ τοῦ ἐπὶ ... ἐπὶ βασιλείας 8. ἐπιστρέψω ... οἱ αὐτῶν ... Ax FA περὶ
 πάντων τῶν ... ὧν ἐλάλησα 9. ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας 40. Ax FA
 ποιήσουσι (-σιν Ax) ... τὴν φωνήν 44. FA* ἐνέπον πρ. ἀνδρα ... FA ἐν
 Ἱερουσαλὴμ ... FA* λογιζόμενοι ... ἀπὸ τῆς οδοῦ ... FA ποιησέται (* add τα)
 ἐπιτηδεύματα 42. FA* πορευσόμεθα 43. ἐποι. μοι σφόδρα ... Ax FA
 παρθ. Ἱερουσαλὴμ 44. FA* οἱ μὴ πρ. 45. Ax FA ἐπελάθοντο ... Ax FA
 ο λαός μου ... FA* ἐβύμασεν ... FA ὁδὸν εἰς πορίαν, Ax ὁδὸν πορίας
 46. συρρηγμένα ... παραπορευόμενοι ... τὰς κεφαλὰς ... FA οἱ τὴν 47.
 τῶν ἐχθρῶν 48. Ax FA δευτε λογισώμεθα ... FA* ἱερεων ἐπὶ συνετων ...
 αὐτον γλώσσει ... FA λόγους αὐτῶν 49. καὶ ἐπακούσον τῆς 20. Ax FA
 ἀνταποδίδοτε ... Ax FA οἱ μοι ... FA* τὴν θυραν σου

τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμόν, καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γε-
νέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χήραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέ-
σθωσαν ἀνηρημένοι θανάτῳ, καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν
πολέμῳ. ²² γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οὐαῖς αὐτῶν, ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς λη- ²²
στάς ἄφνω, ὅτι ἐνεγείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ παγίδας ἐκρυψάν
ἐπ' ἐμέ. ²³ καὶ σὺ κύριε ἔγνωσ ἅπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ εἰς θά- ²³
νατον· μὴ ἀθωώσης τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώ-
που σου μὴ ἐξαλείψης· γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ
θυμοῦ σου ποιήσον ἐν αὐτοῖς.

XIX.

Τότε εἶπε κύριος πρὸς μέ Βάδισον καὶ κτῆσαι βικὸν πεπλασμένον ὁστρά-
κινον, καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, ² καὶ ²
ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἴων τῶν τέκνων αὐτῶν, ³ ὅστιν ἐπὶ τῶν προ-
θύρων πύλης τῆς χαρσεῖθ, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους
οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ, ⁴ καὶ ἔρεις αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βα- ³
σιλεῖς Ἰουδα καὶ ἄνδρες Ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ
εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε πάντες ἀκούοντος αὐτὰ
ἡχῆσαι τὰ ὦτα αὐτοῦ, ⁵ ὃν ἐγκατέλειπον με καὶ ἀπηλλοτριώσαν τὸν τό- ⁴
πον τοῦτον, καὶ ἐθυμίωσαν ἐν αὐτῷ θεοὶς ἀλλοτρίοις οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ
καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν· καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰουδα ἐπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἰ-
μάτων ἀθώων, ⁶ καὶ ὥκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βαβλ τοῦ κατακαλεῖν τοὺς υἱοὺς ⁵
αὐτῶν ἐν πυρὶ, ⁷ οὐκ ἐνετετεύχθη οὐδὲ διενεμήθη ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ⁸ διὰ ⁶
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τότῳ τούτῳ
ἔτι Διὰπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ Ἐννόμ, ἀλλ' ἡ Πολυάνδριον τῆς σφα-
γῆς. ⁹ καὶ σφάξῃ τὴν βουλὴν Ἰουδα καὶ τὴν βουλὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ τότῳ ⁷
τούτῳ, καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ
ἐν χερσὶ τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν
εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ⁸ καὶ κα- ⁸
τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν· πᾶς ὁ παραπορευό-
μενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς. ⁹ καὶ ⁹
ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἴων αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν,
καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ
πολιορκίᾳ ἢ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ¹⁰ καὶ συντρίψεις ¹⁰
βικὸν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ, ¹¹ καὶ ἔρεις ¹¹

21. μαχαίρης, FA* om μαχαίρας ... ατεκνοι χηραι ... αυτων εστω-
τες ανηρημενοι εν θανατω ... εν μαχαίρη 22. επαγαγε επ ... FA* αφων
... FA* ενεγερωσαν ... συλλημψιν, FA συλλημψιν 23. κυριε κυριε ... FA
πασαν ... βουλ. αυτ. ην εβουλευσαντο επ ... FA* επ εμοι ... Ax FA αθωω-
σης ... Ax FA αμαρτ. των πατερων αυτων ... FA* om σου ανη μη ...
και μη εξαλ. ... FA θυμου ... ποιησον αυτοις XIX. 1. FA* om οστρα-
κινον ... λαου σου κ. α. των πρεσβυτερων των ιερ. 2. της πυλης, FA πυ-
λων ... FA* χαρσεθ (*πρδαρσίν i. e. θαρσις) ... λογους ους εαν, FA
λογους ους αν 3. ακ. λογους, FA ακ. τους λογους ... om και ανδρ. ιουδα
... om εν prius ... FA om και οι εισπορ. ε. τ. π. ταυταις ... om αυτα
... FA* αμφοτερα τα ωτα 4. εγκατελειπον ... FA αθωων 5. post
εντελει. add ουδε ελαλησα 6. κληθ. επι (corrige ετι?) τω ... om ετι
7. εν μαχαίρη ... FA εναντι ... FA χερσιν (* add των) ζητ. 8. και ταξω
... FA* και εις συριγμον, Ax και συριγμον ... FA* παρευομενος ... FA*
ταυτης προ πασης 9. FA om αυτων secundum ... Ax FA εν πολιορκια
(vd. rom. πολιορκια) 10. τ. βικ. τουτον

Τάδε λέγει κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην
 12 καὶ ὡς συντρίβεται ἄγχος δοτράκιον, ὃ οὐ δυνήσεται λαθῆναι ἔτι. ¹² οὕτως
 ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ, τοῦ
 13 δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπύπτουσαν. ¹³ καὶ οἰκοὶ Ἱερουσαλὴμ
 καὶ οἰκοὶ βασιλέων Ἰουδα ἔσονται καὶ ὁ τόπος ὃ διαπύπτων, ἀπὸ τῶν
 ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς θυνάμεισαν ἐπὶ τῶν θυμῶ-
 14 των αὐτῶν πᾶσιν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδάς θεοῖς ἄλλο-
 15 τροις. ¹⁴ καὶ ἦλθεν Ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπύπτουσας, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν
 κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔστι ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
 πρὸς πάντα τὸν λαόν. ¹⁵ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν
 ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα
 τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν, ὅτι ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ
 μὴ εἰσακοῦνεν τῶν ἐντολῶν μου.

XX.

Καὶ ἤκουσε Πασχῶρ ὁ υἱὸς Ἐμμήρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οὗτος ἦν κατεστα-
 μένος ἡγουμένος οἴκου κυρίου, τοῦ Ἱερεμίου προφητεύοντος τοῦ λόγου τοῦ-
 2 τους. ² καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν καταράκτην ὃς ἦν ἐν
 3 πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερώου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. ³ καὶ ἐξήγαγε
 Πασχῶρ τὸν Ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταράκτη, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὐχὶ
 4 Πασχῶρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα σου ἀλλ' ἢ Μέτοικον. ⁴ διότι τάδε λέγει κύριος
 Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου· καὶ πεσοῦνται
 ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται· καὶ σὺ καὶ πάντα
 5 Ἰουδα δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνας, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ
 6 κατακόψουσιν ἐν μαχαίραις. ⁵ καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύ-
 6 τῆς καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως
 7 Ἰουδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ⁶ καὶ σὺ
 καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ
 ἐν Βαβυλῶνι ἀποθάνῃ, καὶ ἐκεῖ ταφῇσιν σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἵς
 8 ἐπροφῆτευσαν αὐτοὺς ψευδῆ. ⁷ ἠπάτησάς με κύριε καὶ ἠπατήθην, ἐκράτησάς
 καὶ ἠδυνάσθης· ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διέτελεσα μυκτηριζόμε-
 9 νος. ⁸ ὅτι πικρῶ λόγῳ μου γελάσσομαι, ἀψίστιαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσο-
 10 μαι, ὅτι ἐγενήθην λόγος κυρίου εἰς θνείδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν
 9 ἡμέραν μου. ⁹ καὶ εἶπα Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ λα-
 λήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καίόμενον φλέγον ἐν
 10 τοῖς ὀστοῖς μου, καὶ παρεῖμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν, ¹⁰ ὅτι ἤκουσα
 ψόγον πολλῶν συναθροισμένων κυκλῶντες Ἐπισύστητε, καὶ ἐπισυστῶμεν ἐπ'
 αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατη-

44. FA om ετι 42. FA om οὕτως ... FA* om ποιήσω ... FA ειπεν
 κυριος ... τω τοπ. τουτ., λεγει κυριος, τοις ... FA* πολ. αυτην ... οπι
 ταυτην ... FA* in fine add γην 43. FA οι οικ. ιερ. και (* add οι) οι-
 κοι ... FA om απο ... Ax FA om αυτων prius ... εθυμωσαν ... om αυ-
 των secundum ... στρατεια 44. ιηρεμιας ... διαπτ. του τοπου ταφεσ ...
 FA ης pro ου ... om εκει ... Ax FA* εν αυλη 45. ταυτην κακα και επι
 τας πολ. πασας και ... FA επι τας πολεις και τας ... Ax FA επ αυτην
 και επι τας πολεις αυτης ... FA τον αυχνα αυτων ... των. λογων μου
 XX. 1. Ax FA πασχωρ υιος ... FA και αυτος ην ... κατεσταμενος 2. FA
 αποτεταγμενου 3. Ax FA εκαλεσεν κυριος το ... * μετοικον 4. δια τουτο
 ταδε ... εν μαχαيره ... Ax FA* ιουδαν ... καταχ. αυτους εν μαχαира
 5. πασαν την ... εχθρων αυτων 6. FA* πορευεσθε 7. FA εκρατησας με
 κ. ηδυνασθην και εγενομην 8. FA χλευασμα 9. om ετι ... τουτω pro
 αυτου ... Ax FA οστεοις 10. FA* επι pro οτι ... FA* επιστηται ... επ αυτον

θήσεται, και δυνησόμεθα αὐτῷ και ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
¹¹ ὁ δὲ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίδωξαν και νοή- 11
 σαι οὐκ ἠδύναντο· ἤσυχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν, αἱ
 δι' αἰῶνος οὐκ ἐπληρώθησονται. ¹² κύριε δοκιμάζων δίκαια, συνὶνεν νεφροῦς 12
 και καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρά σου ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκά-
 λυψα τὰ ἀπολογήματά μου. ¹³ ἄσατε τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο 13
 τὴν ψυχὴν πέντητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων. ¹⁴ ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα ἐν ἣ 14
 ἐτέχθη ἐν αὐτῇ, ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἔτεκε με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπεικτική·
¹⁵ ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρὶ μου λέγων· Ἐτέχθη 15
 σοι ἄρσεν· εὐφραίνόμενος ¹⁶ ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις αἱ κατέ- 16
 στρεφε κύριος ἐν θυμῷ και οὐ μετεμελήθη. ἀκουσάτω κραυγῆς τῷ πρωὶ και ἀλα-
 λαγμοῦ μεσημβρίας, ¹⁷ ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέ με ἐν μήτρᾳ και ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ 17
 μου τάφος μου και ἡ μήτηρ συλλήψεως αἰωνίας. ¹⁸ ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μή- 18
 τρας τοῦ βλέπειν κόπους και πόνους, και διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου;

XXI.

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ
 ΟΤΕ ΑΠΗΣΤΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΔΕΚΙΑΣ ΤΟΝ
 ΠΑΣΧΩΡ ΥΙΟΝ ΜΕΛΧΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΟΝΙΑΝ ΥΙΟΝ ΒΑΣΑΪΟΥ ΤΟΝ
 ΙΕΡΕΑ ΛΕΓΩΝ

² Ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφύστηκεν 2
 ἐφ' ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θουμάσια αὐτοῦ, και ἀπελεύσε-
 ται ἀφ' ἡμῶν. ³ και εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰερემίας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς Σεδεκίαν 3
 βασιλέα Ἰούδα· ⁴ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὄπλα τὰ πο- 4
 λεμικά ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκε-
 κλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τεύχους· και συναῶ αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως
 ταύτης, ⁵ και πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένη και ἐν βραχίονι κρα- 5
 ταιῷ μετὰ θυμοῦ και ὀργῆς μεγάλης· ⁶ και πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦν- 6
 τας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους και τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
 και ἀποθάνουσι. ⁷ και μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος Δώσω τὸν Σεδεκίαν 7
 βασιλέα Ἰούδα και τοὺς παῖδας αὐτοῦ και τὸν λαὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ
 πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου και ἀπὸ τοῦ λιμοῦ και ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς
 χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, και κατακόψουσιν
 αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς; και οὐ μὴ οἰκτιρήσω
 αὐτούς. ⁸ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα 8
 πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς και τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου· ⁹ ὁ κα- 9
 τήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνειται ἐν μαχαίρᾳ και ἐν λιμῷ, και ὁ ἐκ-
 πορευόμενος προσχωρήσει πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς

40. Αx FA ληψόμεθα 41. και pro ο δε ... (μαθητης ...) ισχυρος
 42. FA ειδοιμι ... FA* om τη 43. Αx FA om τη ... χειρ. στερεωτερων
 αυτου, FA χειρ. στερεωτερων (*-οτερων και) πονηρευομενων 44. η εγε-
 νηθην pro εν η ετεχθη ... FA η ετεκεν pro εν η ετ. 45. FA αρσεν
 46. εσται ... FA* ακουσατε κραυγης ... Αx FA το πρωι 47. εν μητρᾳ
 μητρος ... Αx FA συλλημψεως 48. FA* εκ μητρος ... FA* μοχθους pro
 πονους ... FA om και ante διετελεσαν XXI. 4. ιηρεμιαν οτι ... FA*
 om προς αυτον ... υι. μασσαου, FA υι. μασεου ... FA* τον ιερεαν 2. Αx
 FA τον κυριον ... οτι ο βασ. ... FA* om αφ ημων (supplet**) 4. συγ-
 κλειοντας ημας, FA συγκεκλιωτ. ημ. ... Αx FA om και συναξω αυτους
 5. FA υμας εγω ... εντεταμενη ... FA βραχ. υψηλω (* add και) κρατω
 ... οργης και παροργισμού μεγαλου 6. FA* om εν sec. 7. FA* ουτω ...
 FA* βασιλεαν ... FA* παιδ. αυτων ... Αx FA τ. λ. τον καταλ. ... φεισ.
 επ αυτους 8. FA ειδου δεδωκα 9. συγκεκλιωτας, FA συγκεκλιωτας

- 10 ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκύλα καὶ ζήσεται. ¹⁰ διότι ἐσθίει καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρὶ.
- 11 ¹² ¹¹ ὁ οἶκος βασιλέως Ἰούδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου· ¹² οἶκος Δαυὶδ, τάδε λέγει κύριος Κρίνατε πρῶτ' κρίμα καὶ κατευθύνετε, καὶ ἐξέλθετε διηρησμένον ἐκ χειρὸς ἀδικούντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργὴ μου καὶ καυσθῇ·
- 13 ¹³ σεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλίαν Σδρ τὴν πεδινὴν, τοὺς λέγοντας Τίς πτοήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσέλυσ- ¹⁴ ¹⁴ σεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν; ¹⁴ καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

XXII.

- Τάδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ κατάρβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ² ² Ἰούδα, καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον, ² καὶ ἐρεῖς Ἄκουε λόγον κυρίου, βασιλεῦ Ἰούδα ὁ κατῆμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ ³ ³ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις, ³ Τάδε λέγει κύριος Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρησμένον ἐκ χειρὸς ἀδι- ⁴ ⁴ κούντος αὐτόν, καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε, ⁴ καὶ μὴ ἀσεβεῖτε, καὶ αἷμα δῶον μὴ ἐκχέτε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁴ διότι ἐὰν ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσέλουσιν αὐτοὶ ἐν ταῖς πύλαις ⁵ ⁵ τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς κατῆμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ⁵ ⁵ ἀρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν. ⁵ ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους, κατ' ἑμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ⁶ ⁶ ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος. ⁶ ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασι- ⁷ ⁷ λέως Ἰούδα Γαλαὰδ σὺ μοι ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου, ἐὰν μὴ θῷ σε εἰς ἔρημον, ⁷ πόλεις μὴ κατοικηθισμένας, ⁷ καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ὀλοθρεύοντα ἄνθρωποι καὶ τὸν ⁸ ⁸ πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτάς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ⁸ ⁸ τὸ πῦρ. ⁸ καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐρεῖ ἕκαστος ⁹ ⁹ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησε κύριος οὕτως τῇ πόλει ταύτῃ τῇ με- ⁹ ⁹ γάλῃ; ⁹ καὶ ἐροῦσιν Ἄνθ' ὧν ἐγκατέλειπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν, ¹⁰ ¹⁰ καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἄλλοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. ¹⁰ μὴ κλαίετε τὸν ¹¹ ¹¹ τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι ¹¹ ¹¹ οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι οὐδὲ ὄψεται τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. ¹¹ διότι τάδε λέγει ¹² ¹² κύριος ἐπὶ Σελλήμ υἱὸν Ἰωσὰ τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐ- ¹² ¹² τοῦ, ¹² ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου, Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ ἔτι, ¹² ἀλλ' ἡ ¹³ ¹³ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οὐ μετῴμισα αὐτὸν ἐκεῖ ἀποθάνειται, καὶ τὴν γῆν ταύτην ¹³ ¹³ οὐκ ὄψεται ἔτι. ¹³ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ¹⁴ ¹⁴ ὑπερφῶ αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργάται διωρεάν, καὶ ¹⁴ ¹⁴ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. ¹⁴ ὀικοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμ- ¹⁴ ¹⁴ μετρον, ὑπερφῶ ῥηπιστὰ διεσταλμένα θυρίσι καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ

40. FA* ὅτι ... ἐσθίει, FA*.* ἐσθίει· 42. FA το πρῶ ... FA κατευθύνεται (* om θυ) 43. Ax FA πεδινῇ (Ax παιδ.) 44. (θυμω ...) καὶ κατεδεται XXII. 1. FA* ἐπ οἶκον, *.* εἰς οἶκον 2. FA* βασιλέως ... FA*.* post σου add καὶ οἱ παῖδες, erasit : : ... ἐν ταῖς π. τ., FA τὰς πύλας ταύτας 3. FA καταδυναστεύετε 4. FA εἰσέλυσεται ... FA*.* βασιλέως, Ax βασιλεῖς καὶ ἀρχοντες 6. FA τοῦ βασιλέως 7. εἰσάξω ... FA ἐπὶ σοι ... Ax FA ἀνδρὰ ὀλοθρ. (Ax ολεθρ.) 8. FA* εἰσέλουσιν ... Ax FA ἐρουσιν ... Ax FA τῇ μεγάλῃ ταύτῃ 9. Ax FA*.* ἐγκατέλειπον (FA ἐνκ.) ... τοῦ θεοῦ 10. ἀναστρέψει (ὅτι usque ἀναστρεῖ in rasura) ... FA ἐτι καὶ σου μὴ ἰδῇ τὴν 11. FA ὅτι ... Ax FA υἱὸν Ἰωσὰ (Ax Ἰωσίου) τῷ βασιλεύοντι ἀντὶ Ἰωσὰ ... FA ἀνακαμψεί ... Ax FA ἐκεῖ οὐκετι 12. Ax FA om τούτῳ 13. ω ο οἰκοδ. τὴν οἰκ. α. οὐκ ἐν δικαιοσύνῃ 14. FA συν-μετρον (7. FA ἐμβαλοῦσιν)

κεχρισμένα ἐν μιλτώ. ¹⁵ μὴ βασιλεύσης, ὅτι σὺ παροξυνῇ ἐν Ἀχαζ τῷ πατρὶ 15 σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίνονται· βέλτιόν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην. ¹⁶ οὐκ ἔγνωσαν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῶ οὐδὲ κρίσιν πένυτος· οὐ τοῦτό 16 ἔστι τὸ μὴ γνῶναι σε ἐμέ, λέγει κύριος; ¹⁷ ἰδοὺ οὐκ εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοί σου 17 οὐδὲ ἡ καρδία σου καλὴ, ἀλλὰ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἵμα τὸ ἀῶον τοῦ ἐκχεῖν αὐτό, καὶ εἰς ἀδικήματα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν αὐτά. ¹⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ἰωακεμ υἱὸν Ἰωσία βασιλέα Ἰούδα Καὶ 18 ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον, οὐ κόψονται αὐτόν· Ὁ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν Οἱμοὶ κύριε. ¹⁹ ταφὴν ὄνου ταφῆσονται, συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα 19 τῆς πύλης Ἱερουσαλὴμ. ²⁰ ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κράξον, καὶ εἰς τὴν 20 Βασάν δὲς τὴν φωνήν σου, καὶ βόησον εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης, ὅτι συνε- τριβίσαν πάντες οἱ ἐρασταὶ σου. ²¹ ἐλάλησα πρὸς σέ ἐν τῇ παραπτώσει σου, 21 καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. ²² πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμαίνει ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρα- 22 σταὶ σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται, ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλοῦντων σε. ²³ κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐνοσοῦσέουσα 23 ἐν ταῖς κέδροις, καταστενάζεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὁδύνας ὡς τικτούσης. ²⁴ ζῶ 24 ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται Ἰεχονίας υἱὸς Ἰωακεμ βασιλεὺς Ἰούδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκείθεν ἐκπαύσω σε, ²⁵ καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν σου, ὣν σὺ εὐλαβῇ 25 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ²⁶ καὶ ἀπορρίψω σέ καὶ 26 τὴν μητέρα σου τὴν τεκούσάν σε εἰς γῆν οὐ οὐκ ἐτέλῃς ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀπο- θανείσῃ. ²⁷ εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὐχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀπο- 27 στρέψωσιν. ²⁸ ἠτιμώσῃ Ἰεχονίας ὡς σκευὸς οὐ οὐκ ἔστι χρεὶα αὐτοῦ, ὅτι ἐξεβ- 28 ῥίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδει. ²⁹ γῆ γῆ, ἄκουε λόγον κυρίου, ³⁰ γράψον 29 30 τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον, ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, ἄρχων ἔτι ἐν τῷ Ἰούδα.

XXIII.

Ω ΠΟΙΜΕΝΕΣ οἱ ἀπολλύνοντες καὶ διασκορπίζοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτῶν. ² διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν 2 μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπε- σκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. ³ καὶ ἐγὼ εἰσδέχομαι τοὺς καταλοιποὺς τοῦ λαοῦ μου ἐπὶ πάσης τῆς 3 γῆς οὐ ἐξώσα αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ

¹⁵. Αx FA μη βασιλευσεις ... εν αχααβ ... Αx FA βελτιον ην ... δι- καιοσυνην καλην ¹⁶. ταπεινω ... τουτο σοι ¹⁷. Αx FA εκχειν ... ποιειν ταυτα, FA om αυτα ¹⁸. FA ab επι ad επι seq. transilit ... ουαι pro και ... Αx FA ου μη κοψονται (FA -ψωνται) ... Αx FA*, ουαι αδελφε ... ου ουδε usque κυριε ... FA οιμμοι ¹⁹. FA ταφην ου ταφησεται ... ταφησεται ... Αx FA συνψησεις ²⁰. Αx FA και κεκραξον ... Αx FA πε- ραν ²¹. Αx FA ελαλησαν ... om και ειπας usque νεοτητος σου ... FA ου μη ακουσομαι ... FA* της φωνην ²². om οι ερασται σου ... FA* αι- σχυνθησει ... ατιμασθηση ²³. ωδινας ²⁴. ιωακειμ υιος ιεχονια ²⁵. FA om και παραδ. σε ²⁶. παραδωσω pro απορριψω ... FA* και την τεκουσαν ... FA*, ην pro ου ²⁷. επιστρεψουσιν ²⁸. Αx FA εξεβριφη ³⁰. FA εκ σπερματος ... ανηρ καθημενος ... ετι εν τω οικω ιουδα, FA ετι του ιουδα XXIII. 1. ω οι ποιμ. οι διασκ. x. απολλ., FA ω οι ποιμενεοντες (ποιμαι- νοντες?) και οι διασκορπ. και απολλυντες ... νομης μου ². απωσατε ... επεσκεψατε ... εκδικησω ³. καγω εισδ. το καταλοιπον ... FA post λαου μου add ου διεσπειρα αυτους ... Αx FA απο πασης ... FA* ουκ pro ου

4 αὐξήθησονται καὶ πληθυνθήσονται. 4 καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἱ ποιμα-
νοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει κύριος.
5 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυὶδ ἀνατολὴν δι-
καίαν, καὶ βασιλεὺς βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιο-
6 σύνην ἐπὶ τῆς γῆς. 6 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ καὶ σωθήσεται Ἰούδας, καὶ
Ἰσραὴλ κατασκευάσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν
9 κύριος, Ἰωσεδέκ. (vv. 7. 8. vide post v. 40.) ἐν τοῖς προφήταις. 9 συνετρίβη
ἡ καρδία μου ἐν ἐμοί, ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀσᾶ μου, ἐγενήθη ὡς ἀνὴρ
συντετριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυ-
10 ρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. 10 ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων
ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου· καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος
11 αὐτῶν πονηρός, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὕτως. 11 ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμο-
12 λύνθησαν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν. 12 διὰ τοῦτο γενέσθω
ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλισθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται. καὶ
πεσοῦνται ἐν αὐτῇ· διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτούς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως
13 αὐτῶν. 13 καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπροφήτευσαν
14 διὰ τῆς Βάβυλ, καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. 14 καὶ ἐν τοῖς προφή-
ταις Ἰερουσαλὴμ ἐώρακα φρικτά, μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδει
καὶ ἀντιλαμβάνομένους χειρῶν πολλῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ
τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σόδομα, καὶ οἱ
15 κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ Γόμορρα. 15 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
ψαμιῶ αὐτούς ὁδόνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρὸν, δέξαι ἀπὸ τῶν προφη-
16 τῶν Ἰερουσαλὴμ ἐξῆλθε μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. 16 οὕτως λέγει κύριος παντο-
κράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὁρασίαν,
17 ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσι καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου· 17 λέγουσι τοῖς
ἀπωθουμένοις τὸν λόγον κυρίου Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς πορευομέ-
νοις τοῖς βελήμασιν αὐτῶν καὶ παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ
18 εἶπαν Οὐχ ἤξει ἐπὶ σὲ κακὰ. 18 ὅτι τίς ἔσται ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδε
19 τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἠνωτίσαστο καὶ ἤκουσεν; 19 Ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου
καὶ ὁργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἤξει·
20 20 καὶ οὐκ ἔτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, ἕως ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἀν-
στήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγγειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοτή-
21 σουσιν αὐτό. 21 οὐκ ἀπέστειλλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐδὲ ἐλά-
22 λησα πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευσαν. 22 καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει

4. καὶ pro οἱ ... Ax FA καὶ οὐ πτοηθῇσ. ἐτ Ax add ἐτι 6. ἐκεῖναις
pro αὐτοῦ ... FA ἱερουσαλὴμ pro ἱσραὴλ ... om αὐτοῦ secundum ... FA*
ιωσεικειμ ... ed. rom. ante ἐν τοῖς non interpg. (nec videntur Ax FA)
9. συν ἐμοί ... * (item ?) ἄνθρωπος pro ἀνὴρ ... FA εὐπρεπείας 40. αὐ-
τῶν ουχ οὕτως 44. ἰδον 42. FA ἐπισκ. αὐτῶν ... in f. add φθιν κυ-
ριος 43. FA σαμαρίας ... ἰδον ... FA α ἐπροφῇ, Ax ἐπροφ. ἐπ ὀνοματι
μου 44. FA τα φρικτα μοιχωμενους ... χειρῶν πονηρῶν του ... FA γενε-
σῶσαν ... ὡς γομορρα, FA καὶ ὥσπερ λαὸς γομορρα 45. ψαμιῶ αὐτοὺς
οδυνας ... FA ἐν πασῇ 46. FA om οὕτως λ. x. παντοκρ. ... FA τῶν λο-
γῶν ... ματαιοῦσιν αὐτοῖς ὁρασίς ... Ax FA καὶ ἀπο καρδ. αὐτ. (Ax εαυ-
τῶν) 47. FA αὐτῶν παντι ... FA καρδ. αὐτῶν ... Ax FA om εἶπαν ...
FA ουκ ἤξει 48. om τις ... ἰδεν ... FA ἡ τις ἐνωτίσαστο (eliām Ax ἐνω-
τίσαστο) 49. * ἐκπορευεται, FA* εἰσπορευεται ... Ax FA συσσεισμον ...
FA συστρεφομενη ... ἡξ. ἐπὶ τ. ἀσεβ. 20. ἕως ἀν ποιήσῃ, FA ἕως ἀν
ποιήσῃ ... FA* om καὶ ἕως usque αὐτο, * supplet καὶ ἕως ἀν ἀναστήσῃ
αὐτο ... ἐσχάτων ... αὐτα 24. Ax FA ουκ ἐλάλησα et FA pergit αὐτοῖς
... FA ἐπροφήτευσαν

μου καὶ εἰ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ²³ Ψεῦδος ἐγγίξων ἐγὼ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐχὶ ψεῦδος πόρρωθεν. ²⁴ εἰ κρυβήσεται τις ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ εἶδωμαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ, λέγει κύριος; ²⁵ ἤκουσα ἂν λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ²⁶ ψευδοῦντες Ἐνυπνιασάμενην ἐνυπνιον. ²⁶ ὥς ποτε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδοῦν, ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ βέληματα τῆς καρδίας αὐτῶν, ²⁷ τῶν λογισμένων τοῦ ἐπιλαβεῖσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγούντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Ββάλ; ²⁸ ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνυπνιον ἐστὶ διηγησάμενος τὸ ἐνυπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν διηγησάμενος τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῆτον; ²⁹ οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος, οὐκ ἰδοὺ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ, ²⁹ λέγει κύριος, καὶ ὡς πελυξ κόπτων πέτρων; ³⁰ ἰδοὺ ἐγὼ διὰ τοῦτο πρὸς τοὺς προφῆτας, λέγει κύριος ὁ θεός, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστον παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. ³² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφῆτας τοὺς προφητεύοντας ἐνυπνια ψευδοῦν, καὶ οὐ διηγούντο αὐτά, καὶ ἐπλάγχθησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς, καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσι τὸν λαόν τοῦτον. ³³ καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ προφήτης τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁴ ὁ προφήτης καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς οἱ ἂν εἴπωσι Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. ³⁵ οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ τί ἐλάλησε κύριος; ³⁶ καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ διὰ τί ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; ³⁸ διὰ τοῦτο τῷ λαῷ λέγει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Ἄνδρες, ὡς εἶπατε τὸν λόγον τοῦτον Λῆμμα κυρίου, καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου, ³⁹ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάξω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν, ⁴⁰ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, ἣτις οὐκ ἐπιλησθήσεται. ⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ Ζῆ κύριος ὃς συνήγαγε πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὐ ἐξώσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

23. FA καὶ εἰσηκουσαν των ... FA om αυτους ... μου αποστρεφειν αυτους απο των επιτ. αυτ. των πον. 23. FA om εἰμι ... ου pro ουχι 24. ανθρωπος pro τις 25. FA ηκουσα α οι προφ. προφητευουσιν επι ... ενυπνιασμενη 26. Ax FA ψευδη και εν ... FA βεληματα καρδιας 27. διηγουνται ... FA επελαθοντο 29. Ax ουχι et FA ουχι pro ουχ ιδου ... φλεγον πυρ ... πελεκυς 30. Ax FA δια τουτο ιδου εγω ... Ax FA εκαστος 31. προφητειαν γλωσση ... Ax FA νυσταγμ. αυτων 32. Ax FA om δια τουτο ... ψευδη ενυπνια ... Ax FA και διηγουντο ... FA καγω ... ωφελια, FA ωφελια 33. Ax ερωτησωσιν σε, FA επρωτησωσιν σε ... FA η ιερεις (corrector add η) ο προφητης (* add λεγων) ... FA* εστε το ρημα 34. Ax FA ο (FA* οι) ιερεις 35. οτι ουντως ... om και τι ελαλ. κυριος 36. Ax FA om ετι ... οτι λημμα κυριου εσται τω ανθρ. ο λ. αυτου ... FA* om αυτου, * supplet κυριου 37. FA και τι οτι 38. Ax FA om ημων 40. FA η pro ητις (Ax ει τις) 7. FA* ος συνηγαγεν ... FA τον λαον ισρ. 8. Ax FA απαν ... FA* βορραν ... FA* om απο π. τ. χωρων ... FA* ουκ pro ου

XXIV.

"Εδειξέ μοι κύριος δύο καλάζους σύκων, κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου, μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακείμ βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυ-
 2 λῶνα. ² ὁ καλάζος ὁ εἰς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σύκα τὰ πρῶιμα, καὶ ὁ καλάζος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πο-
 3 νηρίας αὐτῶν. ³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Τί σὺ ὀρᾷς, Ἱερεμία; καὶ εἶπα Σῦκα·
 4 σύκα τὰ χρηστά, χρηστὰ λίαν, καὶ τὰ πονηρά, πονηρά λίαν, ἃ οὐ βρωθήσεται
 5 ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ⁵ Τάδε λέγει
 6 κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὡς τὰ σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσσομαι
 7 τοὺς ἀποικισθέντας Ἰουδαίους, οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν
 8 Χαλδαίων εἰς ἀγαθὰ. ⁶ καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ,
 9 καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθὰ· καὶ ἀνοικοδομήσω
 10 αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καὶ δώσω αὐτοὺς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμέ, ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος,
 11 καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσυν-
 12 ται ἐπ' ἐμέ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁸ καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρά ἃ
 13 οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω
 14 τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα καὶ τοὺς μεριστᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον
 15 Ἱερουσαλήμ τοὺς ὑπολειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν
 16 Αἰγύπτῳ. ⁹ καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς
 17 γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κα-
 18 τάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ. ¹⁰ καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν
 19 λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλείπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς
 20 τῆς ἔδωκα αὐτοῖς.

XXV.

(Graece 25, 14 - 18. = Hebraice 49, 34 - 39.)
 — 32, 1 sqq. = — 25, 15 sqq.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΙΠΗ ΠΑΝΤΑ

τὸν λαὸν Ἰούδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ἰωακείμ υἱοῦ Ἰωσία βασιλέως
 2 Ἰούδα, ² ὃν ἐλάλησε πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας
 3 Ἱερουσαλήμ λέγων ³ Ἐν τρικαίδεκάτῳ ἔτει Ἰωσία υἱοῦ Ἀμώς βασιλέως Ἰούδα
 4 καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
 5 ὀρθίζων καὶ λέγων ⁴ Καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προ-
 6 φήτας ὀρθροῦ ἀποστελλων, καὶ οὐκ εἰσκηνοῦσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὡσι-
 7 ῦμῶν, ⁵ λέγων Ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρίας καὶ
 8 ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς τῆς
 9 ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. ⁶ μὴ πο-
 10 ρεύσεσθε ὅπως θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς,
 11 ὅπως μὴ παροργίσῃτε με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς,

XXIV. 1. Ax FA*· καὶ (gursus delevit :·) εδ... ἀρχοντας βασιλεως
 ιουδα ... FA* om καὶ τοὺς δεσμώτας 2. FA προίμα 3. εἶπα συκα· καὶ
 τα συκα τα χρ., FA εἶπα (*· add τα) συκα τα χρ. 5. ἀποικ. ιουδα οὓς
 ἐξαπεσταλκας εκ 6. FA om αὐτοὺς post καὶ δώσω 7. FA ἰδεναι 8. Ax
 FA βρωθήσεται ... FA τῆς ιερουσαλημ ... υπολειμμενους εν τη πολει ταυτη
 9. FA om εσονται 10. τῆν λιμον ... FA εκλιπωσιν ... FA* ως pro της
 XXV. 1. γεναμενος ... FA* om εν τω ετει usque τον λαον ιουδα vs. 2. ...
 FA*· ιωακιμ 3. του βασιλεως ιωσια ... FA* ορθιζων 4. FA ορθρου
 (*ορθου) απεστελλον καὶ ... FA προσεσχετε 5. FA* om καὶ ante απο ...
 εως του αιωνος 6. FA*· (non :·) καὶ μη πορ. ... παροργισητε

⁷ καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου. ⁸ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύ- 8
σατε τοῖς λόγοις μου, ⁹ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ, ⁹
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἐξηρημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐ-
* Ἀρσ. τοὺς εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συριγμόν καὶ εἰς ὀνειδισμόν αἰώνιον. ¹⁰ καὶ ἀπολω 10
^{18, 22} αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν
νύμφης, ὁσμὴν μύρου καὶ φῶς λύχνου. ¹¹ καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανι- 11
σμόν, καὶ δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐβδομήκοντα ἔτη, ¹² καὶ ἐν τῷ πλη- 12
ρωθῆναι τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο καὶ θῆσομαι αὐτοὺς
εἰς ἀφανισμόν αἰώνιον, ¹³ καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους 13
μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς, πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
Α ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕ ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΕΠΙ ΤΑ ΕΘΝΗ (49, 34.) ΤΑ ΑΙΛΑΜ. (49, 34.)
¹⁴ τάδε λέγει κύριος Συνετρίβη τὸ τόξον Αἰλάμ, ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν. ¹⁵ 14
¹⁵ καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αἰλάμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ ¹⁶ 15
οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται
ἔθνος ὃ οὐχ ἦξει ἐκεῖ, οἱ ἐξωσμένοι Αἰλάμ. ¹⁶ καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον ¹⁷ 16
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς
κατὰ τὴν ὁργὴν τοῦ θυμοῦ μου, καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν
μου ἕως τοῦ ἐξαναλωθῶσαι αὐτούς. ¹⁷ καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν Αἰλάμ, ¹⁸ 17
καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνα, ¹⁸ καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχά- ¹⁹ 18
του τῶν ἡμερῶν καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰλάμ, λέγει κύριος.

XXVI.

(Graece 26. = Hebraice 46.)
— 33. = — 26.)

Ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκίου βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ
Αἰλάμ. ² Τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δυνάμιν φάραξ Νεχαῶ βασιλεὺς ³ 2
Αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ· Εὐφράτῃ ἐν Χαρμεῖ, ὃν ἐπάταξε Να-
βουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ Ἰωακεὶμ βασιλέως
Ἰούδα. ⁴ ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας, καὶ προσάγετε εἰς πόλεμον, ⁵ καὶ 3 4
ἐπιστάτε τοὺς ἵππους, ἐπίβητε οἱ ἵππεῖς καὶ κατάρσῃτε ἐν ταῖς περικεφα-
λαῖαις ὑμῶν, προσβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν. ⁶ τί 5
ὅτι αὐτοὶ προοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν εἰς τὸ ὀπίσω; διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν
κοπήσονται, φυγὴ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει
κύριος. ⁶ μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος, καὶ μὴ ἀνασωζέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βορρᾶν· ⁷ 6
τὰ παρὰ τὸν Εὐφράτην ἡσθένησε καὶ πεπτῶκασιν. ⁷ τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ⁸ 7
ἀναβήσεται, καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; ⁸ ὕδατα Αἰγύπτου ὡς ποταμὸς 8

7. εἰσηκουσαν, FA εἰσηκουσατε 9. Αx FA λημφομαι ... τας την πα-
τριαν, FA την πατριαν ... FA εκ του βορρα (*βορραν) ... αυτης εξερημωσω
... FA συρισμον 10. φων. ευφροσ. x. φων. χαρας ... FA και φωνην νυμ-
φιου 12. συμπληρωθηναι ... εκεινο φησιν κυριος ... FA θησομαι αυτο
13. παταξω ... απαντας ... ιηρεμιας ... FA* εθνη αιλαμ 14. Αx FA
συντριβητω ... FA om το ... FA δυναστιας 15. FA ανεμ. απο των ...
FA* διασπειρω ... FA ουκ ηξει 16. FA κακα κατα την ... εξαποστελω,
FA* επαποστελω 17. FA εκειθεν και βασιλεα 18. εσχατων ... om και
sec. XXVI. 1. om βασιλεως ... FA του βασιλεως ... επι αιλαμ. 2. βα-
σιλεα ... επι του ποταμου ευφρατου 3. Αx FA om και sec. 4. Αx FA
om και primum ... προβαλετε, FA προβαλεται ... τα δορατα υμων ... FA
ενδυσεσθαι 5. Αx FA πτωωνται ... Αx FA om εις το ... FA* κυκλοζε
6. ανασωζετω ... ησθενησαν πεπτωκασιν, FA ησθενηκεν και (corrector
delet) πεπτωκασιν 7. κυμανουσιν 8. FA και (corrector delet) ωσει ποταμος

ἀναβήσεται, καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω τὴν γῆν καὶ ἀπολώ
 9 τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. ⁹ ἐπύθητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρασκευάσατε τὰ
 ἄρματα, ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ Αἰθιοπῶν καὶ Αἰθῦες καθωπλισμένοι ὅπλοις,
 10 καὶ Αὐδοὶ ἀνάβητε, ἐντείνατε τόξον, ¹⁰ καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ ᾧ ἐγὼ
 ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ· καὶ καταφάγε-
 11 ται ἡ μάχαιρα κυρίου, καὶ ἐμπλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος
 αὐτῶν, ὅτι θυσία τῷ κυρίῳ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. ¹¹ ἀνά-
 βῆθι Γαλαὰδ καὶ λάβε ρητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς τὸ κενὸν
 12 ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν ἐν σοί· ¹² ἤκουσαν ἔσση φωνὴν
 σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἡσέ-
 13 νησαν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι. ¹³ Α ΕΛΛΑΗΣΕ ΚΥΡΙΟΣ ΕΝ ΧΕΙΡΙ
 ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΟΨΑΙ
 14 ΓΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ¹⁴ ἀναγγεῖλατε εἰς Μάγδωλον, καὶ παραγγεῖλατε εἰς
 Μέμφιν· ἐπάτε· Ἐπίσταται καὶ ἐτοίμασον, ὅτι κατέφαγε μάχαιρα τὴν σμί-
 15 λακὰ σου. ¹⁵ διὰ τί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ ἄπας; ὁ μόσχος ὁ ἐλεγκτὸς σου οὐκ
 16 ἔμεινεν, ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ τὸ πλῆθος σου ἡσθένησε καὶ
 ἔπεσε, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν καὶ ἀνα-
 στρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου
 17 μαχαίρας Ἑλληνικῆς. ¹⁷ καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραὼ Νεχαὼ βασιλέως Αἰ-
 18 γύπτου Σαὼν Ἐσβεῖε Μωῆδ. ¹⁸ ἔγω ἐγώ, λέγει κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ
 19 Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ὡς ὁ Κάρμηλος ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ ἦξει. ¹⁹ σκευὴ
 ἀποικισμοῦ ποιήσον σεαυτῇ, κατοικοῦσα θυγάτηρ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς
 ἀφανισμόν ἔσται, καὶ κληθήσεται οὐαί, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν
 20 αὐτῇ. ²⁰ δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἰγύπτου, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν
 21 ἐπ' αὐτήν, ²¹ καὶ οἱ μισθῶτοί αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μύσχοι σιτευτοὶ τρεφό-
 μενοι ἐν αὐτῇ· διότι καὶ αὐτοὶ ἐπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν, οὐκ
 ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτούς καὶ καίρὸς ἐκδικήσεως αὐ-
 22 τῶν. ²² φωνὴ αὐτῶν ὡς ὄφεως συρίζοντος, ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύονται, ἐν ἀξί-
 23 ναις ἤξουσιν ἐπ' αὐτήν· ²³ ὡς κόπτοντες ξύλα ἐκκόβουσι τὸν δρυμὸν αὐτῆς,
 λέγει κύριος, ὅτι οὐ μὴ εὐκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκριδα καὶ οὐκ ἔστιν
 24 αὐτοῖς ἀριθμός. ²⁴ κατησχύνθη ἡ θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ
 25 ἀπὸ βορρᾶ. ²⁵ ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Ἀμμὼν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραὼ καὶ
 27 ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτῷ. ²⁷ σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς δουλὸς μου Ἰακώβ,
 μὴδὲ πτοηθῇς Ἰσραὴλ, διότι ἐγὼ ἰδοὺ σῶζω σε μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα
 σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν· καὶ ἀναστρέψει Ἰακώβ καὶ ἡσυχάσει καὶ
 28 ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτόν. ²⁸ μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακώβ,
 λέγει κύριος, ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι· ἡ ἀπτόνητος καὶ τρυφερά παρεδόθη,

8. FA ειπας ... FA om την ... Ax FA om τους 9. και κατασκευα-
 σατε 10. FA* om η ... FA κυριω θεω ... FA καταφαγεται μαχερα ...
 FA πλησθησεται ... τω κυρ. σαβαωδ 11. εις κενον ... Ax FA εστιν σοι
 12. FA* κραυγης ... Ax FA ησθενησεν ... FA επεσον 13. ναβουχοδονσορ
 τον βασ. β. και εκκοψαι την γην αυτου 14. FA σμιλακαν 15. Ax FA om
 απο σου ... οτι ο κυριος 16. επεσον ... ελαλουν ... αποστρεψωμεν εις
 τον λ. ημ. απο προσωπου ... FA ημων (*.* add και) εις την 17. Ax εσβι-
 εμωδδ, item FA videtur εσβιε εμωδδ habere 18. Ax FA ο καρμηλος εν
 19. FA* αποικιασμου π. σεαυτω κατοικοιουσα ... FA θυγατηρ 20. **διوتي
 και ουτοι ... Ax FA απεστραφησαν ... επ αυτους 22. Ax FA om αυτων
 ... Ax πορευονται 23. λεγει κυρ. ο θεος, FA λεγει ο θεος ... επιη-
 θυνεν υπερ ακριδας ... FA αυτω αριθμος 24. FA κατεσχυνθη (*.* καταισχ.)
 θυγατηρ 27. FA* δουλους ... Ax FA διوتي (FA*.* add ιδου) εγω (Ax*
 omiserat διοτ. εγω) σωζω ... FA* om και υπνωσει ... FA παρενοχλ. αυτω
 28. και συ μη φοβου

ὅτι ποιήσω ἔθνη συντέλειαν ἐν παντὶ ἔθνει εἰς οὓς ἐξῆσθ' σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίμα, καὶ ἄθων οὐκ ἄθώσω σε.

XXVII.

(Graece 27. = Hebraice 50.)
(— 34. = — 27.)

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΟΝ ΕΛΛΑΨΕΝ ΕΠΙ ΒΑΒΥΛΩΝΑ. 2^a Αναγγεῖ- 2

* Apoc. 18, 2 sq. λατε ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἀκουσά ποιήσατε καὶ μὴ κρύψητε· εἶπατε Ἐδῶκε Βαβυλὼν, καθρσχύνθη Βῆλος ἡ ἀπότητος, ἡ τρυφερά παρεδόθη Μαιρωδάχ, 3 ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ, οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφ- 3 νισμόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους. 4 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, 4 αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰουδᾶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύονται, τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. 5 ἕως Σιών ἐρωτήσουσι τὴν δόδον, ὥδε γὰρ 5 τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσι, καὶ ἤξουσι καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν· διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται. 6 πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη 6 ὁ λαός μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξώσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐ- 7 τοὺς, ἐξ ὁρῶν ἐπὶ βουνὸν ὥχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν. 7 πάντες οἱ εὐ- 7 ρίσκοντες αὐτοὺς ἀνῆλθον αὐτούς· οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς, ἀνδ' ὧν ἡμαρτον τῷ κυρίῳ· νομὴ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν. 8 ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ 8 ἐξέλθατε, καὶ γένεσθε ὥσπερ θρόσκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων. 9 ὅτι ἰδοὺ 9 ἐγὼ ἐγέρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἔθνων ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρατάξονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἀλώσεται, ὡς βολὴς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενή. 10 καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομὴν, πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμ- 10 πλησθήσονται. 11 ὅτι ἡψφραίνεσθε καὶ κατακαυθᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κλη- 11 ρονομίαν μου, διότι ἐσκιωτάτε ὡς βοῦδια ἐν βοτάνῃ, καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι. 12 ἡσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα, ἐνετράπη ἡ τεκοῦσα ὑμᾶς μήτηρ ἐπ' 12 ἀγαθὰ, ἐσχάτη ἔθνων, ἔρημος, 13 ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηθήσεται· καὶ 13 ἔσται εἰς ἀφανισμόν πᾶσα, καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυρῶπασει, καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. 14 παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα 14 κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον, τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν 15 καὶ κατακρατήσατε αὐτήν· παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς, 15 ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς· ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστίν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν, καθὼς ἐποίησε ποιήσατε αὐτῇ. 16 ἔξο- 16 λοθρεύσασθε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ, ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσι, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται. 17 πρόβατον πλανώμενον 17

28. Ax FA om εἶναι prius ... FA εἶναι ου εξωσα ... Ax FA*· εκ-
λειπειν ... εως κρινει ... αθωσω ... FA αθων ουκ αθωσω XXVII. 4. Ax
FA ο λογος ... om κυριον ... ελαλησεν κυριος 2. Ax FA βηλ ... Ax FA
μεωδαχ 3. *επ αυτη ... ανθρωπου εως 4. FA και εν ταις ... ιακωβ pro
ισραηλ ... om αυτοι ... FA πορευονται κυριον τον θεον 5. Ax FA εως
εις σιων ... Ax FA κυριον θεον 6. Ax FA επελαθεντο 7. καταναλισκον,
FA*· (*om ανηλθισκ. αυτ.) κατανηλθισκον ... FA ειπον 8. απηλλοτριωθητε
9. FA* βορραν ... αλωσονται 10. προνομευσαντες 11. FA κατακαυθασθαι
12. ημων et ημας ... FA om ενετραπη η τεκ. υμας 13. ου κατοικι. εις
τον αιωνα ... πασα η γη και πας ... FA* κυκλωπασει και ριουσιν 14. FA
και μη φεισ. 15. κατακρατ. επ αυτην ... FA επεσον ... αυτης, κατεσκαφη
... FA του θεου ... FA εκδικηται (corr. est εκδικησεται, sed σα rursus
erasum) 46. εξολοθρευσατε, FA εξωλεθρευσατε ... τοπον pro λαον ...
τον οικον pro τ. γην

τῶν καὶ ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ διασκορπισθήσονται, ³⁸ ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐ- 38 τῆς, καὶ κατασχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυπτῶν ἐστί, καὶ ἐν ταῖς νήσοις οὐ κατεκαυχῶντο. ³⁹ διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ἰνδαλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ 39 κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ θυγατέρες σειρήνων, οὐ μὴ κατοικήσῃ οὐκέτι ἐς τὸν αἰῶνα. ⁴⁰ καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ τὰς ὁμορού- 40 σας αὐταῖς, εἶπε κύριος, οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ παροικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴¹ Ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνος μέγα 41 καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ⁴² τόξον καὶ ἐγχει- 42 ρίδιον ἔχοντες· ἰταμός ἐστί, καὶ οὐ μὴ ἐλεήσῃ· ἡ φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα ἤχησιν, ἐφ' ἵπποις ἵππασονται παρεσκευασμένοι ὥστερ πῦρ εἰς πόλεμον, πρὸς σὲ θυγάτηρ Βαβυλῶνος. ⁴³ ἤκουσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ 43 παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· ὀλίψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὥδιδες ὡς τικτούσης. ⁴⁴ Ἰδοὺ ὥστερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου εἰς Γαϊζάν, ὅτι τα- 44 χέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς, καὶ πάντα νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω. ὅτι τίς ὥστερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στή- 45 σεται κατὰ πρόσωπόν μου; ⁴⁵ διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου ἡν βε- 45 βουλευται ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατα- κούντας Χαλδαίους· ἔαν μὴ διαφθάρῃ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων αὐτῶν, ἔαν μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁶ ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἀλώσεως Βαβυλῶνος σει- 46 σθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκουσθήσεται.

XXVIII.

(Graece 28. — Hebraice 51.)
— 35. — 28.)

Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κα- τοικούντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείρωνα. ² καὶ ἐξαποστελῶ εἰς 2 Βαβυλῶνα ὕβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐ- τῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς. ³ τινέντω ὁ 3 τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ, καὶ περιβέστω ὡς ἐστὶν ὄπλα αὐτοῦ, καὶ μὴ φεισθήσῃ ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίσαστε πᾶσαν τὴν δυνάμιν αὐτῆς. ⁴ καὶ 4 πεσοῦνται τραυματαῖαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκνητὴν μένοι ἔξωθεν αὐτῆς. ⁵ διότι οὐκ ἐχέτησεν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυρίου παν- 5 τοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἰσραὴλ. ⁶ φεύγετε 6 ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασώζετε ἑαυτοὺς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀποβ- ρίφητε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς, ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστὶ παρὰ κυρίου, ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. ⁷ ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλῶν ἐν χειρὶ 7 κυρίου, μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπόσαν ἔθνη, διὰ

*Απορ.
17, 4.
18, 3.
15, 8.

37. καὶ τον συμμ. (FA συνμ.) ... FA* om τον sec. ... εμμεσω ... ὡς γυναῖκες ... Ax FA θησαυρ. αὐτῆς 38. FA εν τω ὕδατι ... ἐπεποιθεῖ καὶ καταισχ. ... om οὐ, FA habet σου 39. FA καὶ διὰ τοῦτο κατοικήσουσιν ... FA σιρηνων ... FA* αιωναν 40. ὁμορρουσας, FA ὁμορρουσας ... κα- τοικήσῃ pro παροικήσῃ 41. FA* βορραν ... ἀπο γῆς βορρα 42. FA ἐλε- σσει ... Ax FA om ἡ ... αὐτου ... FA* εφ ἵππον ... FA παρεσχ. ἵππα- σονται ... Ax FA θυγάτηρ 43. FA* αι χειρ. αὐτων ... Ax FA* κατεκρ. αὐτους 44. εἰς τοπον ἰθαμ ... FA* θαιθαμ (corr. est γαιθαμ et χαιθαμ) 45. διαλογισμους οὓς διελογισατο ... *εαν μὴ διαφθῇ ... FA* om απ 46. FA* κραυη XXVIII. 2. καθυβριουσιν ... FA* γ. εκνηνη pro γ. αυ- τῆς 3. FA*.* επ αὐτην τινετω ... FA ὡς ἐστιν ... FA*.* om και sec. ... Ax FA om τους 5. δια τι οὐκ ... ιουδ. απο κυρ. θεου αὐτων κυριου 6. Ax FA ἀπορίφητε ... FA οτι ο καιρος 7. FA εν χειρι θεου

8 τοῦτο ἐσαλεύθησαν, ⁸ καὶ ἄφρων ἔπεσε Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη. ῥηνηεῖτε αὐ-
 9 τήν, λάβετε ῥητήνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἰ πως ἰαθήσεται. ⁹ ἰατρεύσαμεν τὴν
 Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν αὐτήν καὶ ἀπέλωμεν ἑκαστος εἰς
 10 τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγικεν εἰς οὐρανὸν τὸ κριμα αὐτῆς, ἐξῆρθεν ὥς τῶν
 11 ἀστρον. ¹⁰ ἐξήνεγκε κύριος τὸ κριμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγελλώμεν ἐν Σιών
 τὰ ἔργα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹¹ παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε
 τὰς φαρέτρας· ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς Βαβυλῶνα
 12 ἡ ὁργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησης κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησης
 13 λαοῦ αὐτοῦ ἐστίν. ¹² ἐπὶ τευχέων Βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φα-
 ρέτρας, ἐγείρατε φυλακὰς, ἐτοιμάσατε ὅπλα ὅτι ἐνεχείρισε, καὶ ποιήσει κύ-
 14 ριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοῖς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα, ¹³ κατασκηνοῦντας ἐφ'
 ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πληθὺι θησαυρῶν αὐτῆς. ἦκει τὸ πέρασ σου ἀληθῶς
 15 εἰς τὰ σπλάγχνα σου. ¹⁴ ὅτι ὡμοσε κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι * Ἀποσ.
 πληρώσω σε ἀνθρώπων ὥς ἐκ ἀκρίδων, καὶ φθέγγονται ἐπὶ σὲ οἱ καταβαί- 17, 1.
 16 νοντες. ¹⁵ κύριος ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχυί αὐτοῦ, ἐτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ
 17 σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινε τὸν οὐρανόν, ¹⁶ εἰς φωνὴν ᾗετο
 ἡχος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἄστρα
 18 πᾶς εἰς ὑετὸν ἐποίησε καὶ ἐξήγαγε φῶς ἐκ τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ. ¹⁷ ἐμα-
 ταιώσῃ πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατησχύνῃ πᾶς χρυσοκόδος ἀπὸ τῶν
 19 γλυπτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδὴ ἐχώνευσαν, οὐκ ἐστί πνεῦμα ἐν αὐτοῖς. ¹⁸ μάταιά
 20 ἐστὶν ἔργα μεμνημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπολούνται. ¹⁹ οὐ τοι-
 αὐτὴ μερίς τῷ Ἰακώβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ἐστι κληρονομία αὐτοῦ,
 21 κύριος ὄνομα αὐτοῦ. ²⁰ διασκορπίσεις σύ μοι σκευὴ πολέμου, καὶ διασκορπιῶ
 22 ἐν σοὶ ἔθνη καὶ ἑξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς. ²¹ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ
 23 ἐπιβάτην αὐτοῦ, ²² καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν· καὶ
 διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ
 24 γυναῖκα. ²³ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ δια-
 σκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώργιον αὐτοῦ, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγε-
 25 τὴν μόναν καὶ στρατηγὸς σου. ²⁴ καὶ ἀναποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς
 κατοικοῦσι Χαλδαίοις πᾶσας τὰς κακίας αὐτῶν ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιών κατ'
 26 ὀφθαλμοῦς ὑμῶν, λέγει κύριος. ²⁵ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸ ὄρος τὸ διεφθαρμένον
 τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ κατα-
 27 κυλῶ σε ἐπὶ τῶν πετρῶν, καὶ δώσω σε ὡς ὄρος ἐμπεπυρισμένον, ²⁶ καὶ οὐ
 μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν καὶ λίθον εἰς θεμελίον, ὅτι εἰς ἀφα-
 28 νισμὸν ἔσθι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος. ²⁷ ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλ-
 πτάσατε ἐν ἔθνεσι σάλπιγγι, ἀγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγελάτε ἐπ' αὐτήν,
 βασιλεῖς ἄρατε παρ' ἐμοῦ, καὶ τοὺς Ἀχαναζέους· ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βε-
 28 λουστᾶσεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πληθός. ²⁸ ἀναβιβάσατε

8. FA* αφων ... FA* om ρηνη. αὐτήν ... ριτινήν 9. FA* βαβυλω-
 ναν ... Ax FA*· εγκαταλειπόμεν (FA ενκ.) ... Ax FA ηγγεισεν 40. εἰς
 σιών ... Ax FA κυρίου θεου 41. παρασκευασατε ... FA* βασιλεων ... ἐξο-
 λεθρ., FA εξωλεθρ. 42. FA* φαρετραν ... εγειρετε ... ενεχειρησεν, FA
 ενεχειρησεν ... FA* om και ποι. κυρ. α ελ. 43. FA* υδατι (sed πολλοις)
 ... Ax FA εις pro εις 44. καταβεννοντες (FA -βενοντες) 45. Ax FA om
 κυριος ... FA ο ποιων 46. Ax FA εν τω ουρανω ... FA om των 47. εμω-
 ρανθη ... FA* γλυπτων αυτου ... εχωνευσεν 48. απολουντ. ουτοι· ¹⁹ αυτη
 μερις 20. καγω διασκορπιω 24. αναβατην 22. x. διασχ. εν σοι ανδρα
 x. γυν. και διασχ. εν ο. νεανισχ. x. παρθ. 23. ηγεμονα ... FA om σου
 24. βαβυλωνια ... αδικιας ... FA om αυτων 25. κατακυλισω σε ... Ax
 FA απο των πετρων ... FA εις τ. αι. εση 27. FA γης (*· add σαλπιστατε εν
 εθνεσιν) λεγει κυριος (*· delet λ. x.) σαλπιγγει ...· αγιασ. επ αυτη ...
 παραγγ. ε. α. βασιλειαις αραρεθ παρ εμου ... Ax FA ασχαναζειος (Ax
 -ζαιοις) ... FA* ab αναβ. επ αυτ. ad αναβ. επ αυτ. seq. transilit.

ἐπ' αὐτὴν ἔβη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς ἡγουμέ-
 νους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγούς αὐτοῦ. ²⁹ ἐσείστη ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσε, ²⁹
 διότι, ἐξανέστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου τοῦ θείνου τὴν γῆν Βαβυλῶνος
 εἰς ἀφανισμόν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτήν. ³⁰ ἐξέλιπε μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ ³⁰
 πολεμεῖν, καθίστανται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐβραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενή-
 θησαν ὡς γυναικες· ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μο-
 χλοὶ αὐτῆς. ³¹ διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώζεται, καὶ ἀναγγέλλων εἰς ³¹
 ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος ὅτι ἐδάκων
 ἡ πόλις αὐτοῦ, ³² ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβάσεων αὐτοῦ ἐλήφθησαν, καὶ τὰ ³²
 συστήματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρ-
 χονται. ³³ διότι τάδε λέγει κύριος Οἶκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἄλων ὥρι- ³³
 μος ἀλοηθήσονται· ἐτι μικρὸν καὶ ἤξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς. ³⁴ κατέφαγέ με, ³⁴
 ἐμερίσατό με, κατέλαβέ με σκότος λεπτόν, Ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς Βαβυ-
 λῶνος κατέπιε με, ὡς δράκων ἐπλήσσε τὴν κοίλαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρυφῆς
 μου. ³⁵ ἐξῴσάν με οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαιπωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, εἶρε ³⁵
 κατοικοῦσα Σιών, καὶ τὸ εἶμά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, εἶρε
 Ἰερουσαλήμ. ³⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντιδικόν ³⁶
 σου καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδικήσιν σου, καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ
 ξηρανῶ τὴν πηγὴν αὐτῆς. ³⁷ καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐ κατοι- ³⁷
 κηθήσεται. ³⁸ ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμνοι λεόντων. ³⁸
³⁹ ἐν τῇ Σερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότημα αὐτοῖς, καὶ μεθύσω αὐτοὺς ὅπως ³⁹
 καρῶσιν καὶ ὑπνώσωσιν ὑπνὸν αἰώνιον καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῶσι, λέγει κύ-
 ριος. ⁴⁰ καὶ καταβίβασον αὐτοὺς ὡς ἄρνας εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ' ⁴⁰
 ἐρίφων. ⁴¹ πῶς ἐάλω καὶ ἔζηρεῦσθαι τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο ⁴¹
 Βαβυλῶν εἰς ἀφανισμόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν; ⁴² ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ⁴²
 ἐν ἥῃ κυμάτων αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. ⁴³ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς ὡς ⁴³
 γῆ ἀνυδρὸς καὶ ἄβατος, οὐ κατοικησεί ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἰς, οὐδὲ μὴ καταλῃ-
 σεί ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. ⁴⁴ καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐξοίσω ἃ κατέ- ⁴⁴
 πειν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συναχθῶσι πρὸς αὐτήν ἐτι τὰ ἔθνη, ⁴⁵
⁴⁹ καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυματαῖα πάσης τῆς γῆς. ⁵⁰ ἀνασωζόμενοι ἐκ ⁴⁹
 γῆς πορεύσασθε καὶ μὴ ἴστασθε· οἱ μακροὶ ἐν μνήσθητι τοῦ κυρίου, καὶ Ἰερου-
 σαλήμ ἀναβήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν. ⁵¹ ἠσχύνησθαι ὅτι ἠκούσαμεν ὁνειδι- ⁵¹
 σμὸν ἡμῶν, κατεκάλυπεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον ἄλλογενεῖς εἰς ⁵²
 τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. ⁵² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύ-
 ριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦν-
 ται τραυματαῖα. ⁵³ ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυλὼν ὡς ὁ οὐρανός, καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ ⁵³
 τὰ τεῖχη τοῦ αὐτοῦ, παρ' ἐμοῦ ἤξουσιν ἐξολοθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύριος.

28. FA om bis αυτούς ... ηγεμονας ... in fine add και πασης της
 γης εξουσιας αυτου 29. FA* ανεστη 30. Ax FA*,* εξελειπεν ... και κα-
 θησονται ... Ax FA δυναστια ... FA και εγενηθησαν 31. διωκ. εις απαν-
 την ... FA* απαγγελων 32. FA* της διαβασεων ... Ax FA ελημφθησαν
 ... Ax FA συστηματα ... αυτου ενεπυρσθησαν ... FA* ανδρ. αυτοι 33.
 FA* βασιλεων ... Ax FA αλοηθησεται 34. ως δρακ. cum antecedd. conjg.
 35. FA εχθροι προ μοχθοι ... FA* ερει και κατοικ. ... *επι ιερους. προ
 ερει ιερ. 36. om και εκδ. τ. εκδ. σου ... FA εξαρω προ ξηρανω ... Ax
 FA. γην προ πηγην 38. Ax FA om οτι ... ως λε. εξηγ. αμα 39. FA οπως
 καρῶσιν ... υπνωσωσιν ... FA* om και υπνωσωσιν usque εξεγερῶσιν
 40. om και prim. ... FA* καταβιβασω (44. FA* πως εαληνηεν) 43. Ax
 FA om ως ... FA εν αυτη ουδεις ... FA καταλυση 44. FA εκοισω ... ετι
 προς αυτην 49. FA και παντα τα εθνη προ τραυμ. π. τ. γης 50. om και prius
 ... FA* ιστασθ. εις γην μακροθεν ... FA αναβατω ... καρδ. ημων 51. FA*
 ονιδισμ. ημων 52. FA δια τουτο ταδε λεγει κυρ. ιδου ημ. ερχ. και εκδ. τα 53.
 Ax FA*,* οχυρ. υψος ισχυος (FA* υψη ισχυει) αυτης ... Ax FA εξολοθρευοντες

54 55⁵⁴ φωνὴν κραυγῆς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων, ⁵⁵ ὅτι ἐξω-
 56 λώρευσεν κύριος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην ἤχου-
 57 σαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς. ⁵⁶ ὅτι ἤλθεν ἐπὶ Βαβυ-
 58 λῶνα ταλαιπωρία, ἐάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, ἐπτόχται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι ὁ
 59 κύριος ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς. ⁵⁷ κύριος ἀνταποδίδωσι καὶ μεθύσει μέθῃ τοὺς ἡγε-
 60 μόνας αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγούς αὐτῆς, λέγει ὁ βασιλεὺς,
 61 κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. ⁵⁸ τάδε λέγει κύριος Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλα-
 62 τύνθη, κατασκαπτόμενον κατασκαφῆσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμπυ-
 63 ρισθήσονται, καὶ οὐ κοπιάσουσι λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔσθη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
 64 Ὁ ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΝΕΤΕΙΛΑΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑ ΤΩ ΠΡΟΦΗΤΗ
 εἰπεῖν τῷ Σαραίᾳ υἱῷ Νηρηίου υἱοῦ Μασαίου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδε-
 65 κίου βασιλεὺς Ἰούδα εἰς Βαβυλῶνα, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας
 66 αὐτοῦ, καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. ⁶⁰ καὶ ἔγραψεν Ἰερεμίας πάντα τὰ κακὰ
 67 ἃ ἦξει ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐν βιβλίῳ, πάντας τοὺς λόγους τούτους τοὺς γεγραμ-
 68 μένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. ⁶¹ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς Σαραίαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς
 69 Βαβυλῶνα, καὶ ἔψῃ καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους, ⁶² καὶ εἰρεῖς
 70 Κύριε κυρίε, σὺ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τούτον τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν καὶ
 71 τοῦ μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἀφανι-
 72 σμὲς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. ⁶³ καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βι-
 73 βλίον τοῦτο, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ ὕδατος.
 74 Εὐφράτου, ⁶⁴ καὶ εἰρεῖς Οὕτως καταδύσεται Βαβυλὼν, καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ τῆς
 75 προσώπου τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτήν.

XXIX.

(Graece 29, 4 — 7. = Hebraice 47, 4 — 7.)
 — 29, 7 — 22 = — 49, 7 — 22.)
 — 36. = 29.)

2 ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΦΥΛΟΥΣ. ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΚΥΡΙΟΣ Ἰδοὺ ὕδατα
 ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα, καὶ κατακλύσει
 γῆν καὶ τὴν πληρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ καὶ κε-
 3 κραιφύονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
 4 ἀπὸ φωνῆς ὀρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὀπλῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σει-
 σμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, ἤχου τροχῶν αὐτοῦ. οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ'
 5 υἱούς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπερχομένῃ τοῦ
 ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους. καὶ ἀφανιῶ τὴν Τύρον καὶ τὴν Σειδῶνα
 καὶ πάντας τοὺς καταλοιπούς τῆς βοηθείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολοθρεύσει κύριος
 6 τοὺς καταλοιπούς τῶν νήσων. ἦκει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερρίφη Ἀσκά-

54. FA* κραυγῆς ... εκ γῆς 55. Ax FA εξωλεθρευσεν 56. FA* εαλω-
 καν ... FA* οτι θεος ... FA*. ανταποδιδων αυτοις (sed* om αυτοις
 57 κυρ. ανταποδ.) 57. ανταποδ. αυτη την ανταποδοσιν ... om και τ. στρα-
 τηγ. αυτ. 59. FA* ο κυριος ... FA* om υιω νηριου ... Ax FA*. νηριου
 ... μασσαίου, FA* μαχαιου ... *οτι επορ. ... εν τω τεταρτ. ετει ... FA
 σαραεις 60. ιηρεμιας ... Ax FA εν βιβλ. ενι ... λογους τους ενεγεγραμμ.
 61. FA* om κ. ειπ. ιερ. (* ιηρεμιας) πρ. σ. usque βαβυλωνια 62. FA om
 κυριε alterum ... FA* om του prius ... Ax FA εξολοθρευσει (FA εξωλ.)
 ... FA* εν αυτοις 63. Ax FA παυση αναγινωσκων ... επιθησεις (* -σει)
 αυτω ... FA επιρηψεις ... FA εις το μεσον 64. om και secundum
 XXIX. 1. ed. rom. επι τ. αλλοφ. cum seq. conig., non item Ax FA
 2. Ax FA* αναβεννει ... FA* βορραν ... χιμαρρουν, FA* χιμαρρον ... FA*
 πολις ... τους ενοικουντας ... FA* κραιφονται ... αλαλαξονται παντες 3.
 FA* οπλων και των ... FA τροχου ... και ηχου των τροχων ... FA* εστρε-
 ψαν ... επι υιους 4. Ax FA ερχομενη ... Ax FA σιδωνα ... Ax FA εξο-
 λεθρ. (FA εξωλ.) ... τας καταλοιπους τ. ν. 5. Ax FA απεριφη

λων καὶ οἱ καταλοιποὶ Ἐνακίμ. ⁶ ἕως τίνος κόψεις ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου; ⁶ ἕως τίνος οὐχ ἡσυχάσεις; ἀποκατάσθητι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ ἐπαρῇ. ⁷ πῶς ἡσυχάσεις; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ ⁷ ἐπὶ τὰς παραθαλάσσιους, ἐπὶ τὰς καταλοιποὺς ἐπεγερέσθαι. ⁸ (49, 7) ΤΗ (49, 7) 8
 ΙΔΟΥΜΑΙΑ. τὰδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἐν σοφίᾳ ἐν Θαιμάν, ἀπώλετο βουλὴ ἐκ συνετῶν, ὥγετο σοφία αὐτῶν, ⁹ ἡπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν. βαβὺ- (8) ⁹
 νατε εἰς κἀβισιν οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδάμ, ὅτι δύσκολα ἐποίησεν. ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτόν, ¹⁰ ὅτι τρυγηταὶ ἦλθον οἱ οὐ (9) ¹⁰
 καταλείψουσὶ σοὶ καταλείμμα· ὥς κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιτήσουσι χεῖρα αὐτῶν, ¹¹ ὅτι ἐγὼ κατέσுρα τὸν Ἡσαῦ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι (10) ¹¹
 οὐ μὴ δύνωνται· ὥλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ γείτονός μου, καὶ οὐκ ἔστιν ¹² ὑπολείπεσθαι ὄφραγόν σου ἵνα ζήσῃται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ (11) ¹²
 αἱ χῆραι ἐπ' ἐμέ πεποίθασιν. ¹³ ὅτι τὰδε εἶπε κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος (12) ¹³
 πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ οὐ ἀβωωμένη οὐ μὴ ἀβωωθῇ, ¹⁴ ὅτι κατ' (13) ¹⁴
 ἔμηντο ὥμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς κα-
 τάρασιν ἔσθ' ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἰῶνα. ¹⁵ ἀκοῇ ἤκουσα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν· (14) ¹⁵
 Συναχθήτε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. ¹⁶ μικρὸν (15) ¹⁶
 ἔδωκα σε ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. ¹⁷ ἡ παιγνία σου (16) ¹⁷
 ἐνεχείρησέ σοι, ἰταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμαλιὰς πετρῶν, συνέλαβεν
 ἰσχυρὸν βουνοῦ ὑψηλοῦ· ὅτι ὑψώσεν ὥσπερ ἀετὸς νοσσιὰν αὐτοῦ, ἐκείθεν κα-
 τελεῶ σε. ¹⁸ καὶ ἔσται ἡ Ἰδουμαία εἰς ἄβατον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος (17) ¹⁸
 ἐπ' αὐτὴν συριεῖ. ¹⁹ ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ (18) ¹⁹
 πάροικοι αὐτῆς, εἶπε κύριος παντοκράτωρ, οὐ μὴ καθίσει ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ
 οὐ μὴ κατοικήσει ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ²⁰ ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται (19) ²⁰
 ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου εἰς τόπον Αἰζάμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐ-
 τῆς, καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσεται. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγὼ; καὶ τίς
 ἀντιστήσεται μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς ὀθήσεται κατὰ πρόσωπόν μου;
²¹ διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλήν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, (20) ²¹
 καὶ λογισθὲν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαιμάν, ἐάν μὴ
 συνψηφίσαι τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, ἐάν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ' αὐτοὺς κατέ-
 λυσαι αὐτῶν, ²² ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐφοβήθη ἡ γῆ, καὶ κραυγῇ (21) ²²
 θαλάσσης οὐκ ἤκούσθη. ²³ ἰδοὺ ὥσπερ ἀετὸς ὕψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρ- (22) ²³
 ρυγας ἐπ' ὄχυράματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἰδου-
 μαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσας.

5. καὶ τὰ καταλοιπα ... Αχ FA ενακειμ 6. om του ... ουκ ησυχ.,

FA ου μη ησυχ. 7. ησυχασεις ... FA και οτ κυριος 8. FA* τη ιουμεια (sic) ... FA Σεμαν 9. FA om δ ... βαβ. εαυτοις εις καθησιν ... Αχ FA δαιδαν ... επεσχ. αυτον, FA επεσχ. επ αυτην 10. ηλθ. σοι ου καταλ. σοι καταλιμματα ωπερ ... FA* om ου ... FA καταλιμματα ... Αχ FA χειρας 11. om ε. καταρηνησα ... FA* ανακαλυψα τε χρ. ... FA* αδελφ. σου ... αυτ. και γιτονος αυτου 12. Αχ FA* υπολειπεσθαι ... Αχ FA ζησεται ... FA om αι 13. λεγει ... FA* πιν ... Αχ αβωουμενη, FA αβωωμενη ... Αχ FA αβωωθης ... in fine add om πινων πιεσαι 14. om om om prius ... Αχ FA καταραν ... εις τον αιωνα 15. FA* συναχθηται x. παραγενεσθαι 16. ιδου μικρον δεδωκα ... και ευκαταφρονητον 17. om εαν υψωσεις ... νοσσιαν σου, FA νοσσ. εαυτου 18. FA* ιουμαια (sic) 19. FA καθισθ, Αχ κατοικησει ... FA ενοικησει, Αχ καθειση 20. FA* εκ του υδατος προ εκ μεσ. τ. ιορδ. ... εις τον τοπον ηζαμ ... FA επ (*om) αυτης ... επι- στησεται ... FA ουτ. ο ποιμην 21. συνψηφισθωσι, FA συνωσι ... επ αυ- τη, FA επ αυτην (*-της) 22. εισηθη η γη ... FA* κραυη ... κραυγη σου εν θαλασση ηκουσθη

XXX.

(Graece 30, 4 - 5. 6 - 41. 42 - 46. = Hebraice 49, 4 - 5. 28 - 33. 23 - 27.)
 — 37. — — 30.

- ΤΟΙΣ ΥΙΟΙΣ ΑΜΜΩΝ. οὕτως εἶπε κύριος Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν Ἰσραὴλ, ἢ
 παραληψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβε Μελεχὸν τὴν Γαλαὰδ, καὶ
 2 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; ² διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται,
 φησὶ κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ῥαββὰδ θόρυβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς
 ἔβρατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ
 3 παραληφθεὶς Ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. ³ ἀλάλαξον Ἑσβεῶν, ὅτι ὤλετο Γαδ.
 κεκραῖετε θυγατέρες Ῥαββὰδ, περιζώσασθε σάκκους καὶ κόψασθε, ὅτι Με-
 4 λεχὸν βαδίζει ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁴ τί
 ἀγαλλιάσθε ἐν τοῖς πεδίοις Ἐνακειμ; θυγατερ Ἰταμίαις, ἢ πεποτυῖα ἐπὶ θη-
 5 σαυροῖς, ἢ λέγουσα Τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ; ⁵ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ
 σέ, εἶπε κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιόκου σου, καὶ διασπαρήσεως ἑκαστος
 6 (49, 28.) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάγων. ⁶ (49, 28.) ΤΗ ΚΗΔΑΡ
 ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ, ἣΝ ΕΠΑΤΑΞΕ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ. οὕτως εἶπε κύριος Ἄναστῃτε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ
 7 (29) Κηδάρ, καὶ πλησατε τοὺς υἱοὺς Κεδέμ. ἴσκηνας αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα
 αὐτῶν λήφονται ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους
 αὐτῶν λήφονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλῶσιν.
 8 (30) ⁸ φεύγετε, ἴαν ἐμβαδύνατε εἰς κἀσιν καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐβού-
 λευστο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν.
 9 (31) ⁹ ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπ' ἔθνος εὐσταθοῦν καθήμενον εἰς ἀναψυχὴν,
 10 (32) οἷς οὐκ εἰσὶ θύραι, οὐ βάλανοι, οὐ μοχλοὶ, μόνον καταλύουσι. ¹⁰ καὶ ἔσονται
 καμήλοι αὐτῶν εἰς προνομήν καὶ πληθὺς κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν,
 καὶ λιμνήσω αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ
 11 (33) παντὸς πέραν αὐτῶν οἶσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπε κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται
 ἡ αὐτῆς διατριβὴ στρουθῶν καὶ ἄβας ὥς αἰῶνος, οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄν-
 12 (23) θρώπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. ¹² ΤΗ ΔΑΜΑΣΚΩ.
 κατησχύνθη Ἡμὰδ καὶ Ἀρράδ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν, ἐξέστησαν, ἐβυ-
 13 (24) μώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνανται. ¹³ ἐξελύθη Δαμασκός, ἀπε-
 14 (25) στράφη εἰς φυγὴν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. ¹⁴ πῶς οὐχὶ ἐγκατέλιπεν

XXX. 4. ed. rom. τ. vi. αμμων cum seqq. conjg., non item Ax FA
 ... Ax FA παραληψόμενος ... εν αυτοις ... Ax FA διοτι παρελ. ... νοι-
 2. FA* ραββὰδ ... θορ. πολεμου ... FA και απωλιαν ... Ax FA οι βω-
 μοι ... FA* κατακαυθησεται ... Ax FA παραληφεται ... FA* ιερουσαλημ
 pro isr. 3. Ax FA και pro γαδ ... FA* κραξάται ... FA ρεββὰδ ... Ax
 FA post σακκους add επιλημπτεισασθαι (Ax - ευεσθαι) ... επι μεληχον οτι
 ... Ax FA (εν αποικια βαδιεται (FA* βαδιει) ... FA και οι ιερεεις 4. Ax
 FA*· οτι (FA* αι) pro τι ... αγαλλιαση, FA αγαλλιασι (*· -σει) ... FA
 om ενακειμ, *· supplet σου, *· rursus delet ... Ax FA θυγατηρ ... επι
 τοις θησαυροις αυτης, FA επι θησαυρους αυτης ... FA* ουδεις pro τις 5.
 FA* απασης pro απο πασης ... παροικου ... FA* om και prius ... Ax
 FA εις προσωπον ... ουκ εσται 6. FA om τη sec. ... ο βασιλευς ... ed.
 rom. τη κηδαρ etc. cum ουτως ειπε conjg., non Ax FA ... FA* om και
 αναβητε 7. FA και προβατα ... Ax FA λημφονται bis ... καμηλ. εαυτων
 ... αυτοις· και καλεσατε αυτοους 8. εβαδυνατε, FA εβαδυνας ... εις καθη-
 σιν ... FA* εν τη αυλη οτι εν τη αυλη ... ελογ. εφ υμας λογισμ. 9. επι
 εθνος ... ουδε βαλανοι 10. οι καμηλοι ... κεκαρμενους ... μερους pro
 περαν 12. FA ημαρ και αρραδ (*· αρφ.) ... FA πονηρ. ακοην ηκουσαν
 ... FA* ηβυμωθησαν, Ax εκοιμηθησαν 14. εγκατελειπον

πόλιν ἐμήν, κώμην ἡγάπησαν; ¹⁵ διὰ τοῦτο πεσοῦνται νεανίσκοι ἐν πλα- ⁽²⁶⁾ 15
ταίαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ σου πεσοῦνται, φησὶ κύριος,
¹⁶ καὶ καὶ σὺ πῦρ ἐν τείχει Δαμασκού καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Ἀδερ. ⁽²⁷⁾ 16

XXXI.

(Graece 31. = Hebraice 48.)
(— 38. = — 31.)

ΤΗ ΜΩΑΒ. οὕτως εἶπε κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαῦ, ὅτι ὤλετο· ἐλήφθη
Καριαζέμ, ἡσχύνθη Ἀμαῖ καὶ Ἀγάδ. ² οὐκ ἔστιν ἐπὶ ἱατρεία Μωάβ, γυν- 2
ρίαμα ἐν Ἑσεβάν· ἐλογίσατο ἐπ' αὐτὴν κακὰ· ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους,
καὶ παῖσιν παύσεται. ὅπως δὲν σου βαδιεῖται μάχαιρα, ³ ὅτι φωνὴ κεκραγός- 3
των ἐξ Ὠρωναίμ, Ὁλεθρον καὶ συντρίμμα μέγα, ⁴ συνετρίβη Μωάβ. ἀναγγεῖ- 4
λατε εἰς Ζογόρα, ⁵ ὅτι ἐπλήσθη Ἀλλὰ ἐν κλαυθμῷ. ἀναβήσεται κλαίων ἐν 5
ὁδῷ Ὠρωναίμ, κραυγὴν συντρίμματος ἡκούσατε, ⁶ φεύγετε καὶ σώσατε τὰς 6
ψυχὰς ὑμῶν, καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. ⁷ ἐπειδὴ ἐπεποίθεις 7
ἐν οὐχυρώματί σου, καὶ σὺ συλληφθήσῃ· καὶ ἐξελεῖσθαι Χαμῶς ἐν ἀποικίᾳ,
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. ⁸ καὶ ἦξει ὀλεθρος ἐπὶ πᾶ- 8
σαν πόλιν, οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλὼν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται ἡ
πεδινὴ, καὶ οὕτως εἶπε κύριος. ⁹ δότε σημεῖα τῇ Μωάβ, ὅτι ἀφῇ ἀφθνήσκει, 9
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται· πόδες ἐνοικίους αὐτῇ; ¹⁰ ἐπι- 10
κατάρτατος ὁ ποῖων τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ'
αἱμάτων. ¹¹ ἀνεπαύσατο Μωάβ ἐκ παιδαρίου, καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ 11
αὐτοῦ· οὐκ ἐνέγενεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ὤχετο·
διὰ τοῦτο ἔσθῃ γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὁσμή αὐτοῦ οὐκ ἐξέλειπε. ¹² διὰ 12
τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι αὐτοῦ ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλινον-
τας, καὶ κλινουσὶν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι καὶ τὰ κέρατα αὐ-
τοῦ συγκόψουσιν, ¹³ καὶ κατατασχυνθήσεται Μωάβ ἀπὸ Χαμῶς ὥσπερ κατη- 13
σχύνθη οἶκος Ἰσραὴλ ἀπὸ Βαιθὴλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.
¹⁴ πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροὶ ἔσμεν, καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; ¹⁵ ὤλετο 14 15
Μωάβ πόλις αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγὴν.
¹⁶ ἐγγὺς ἡμέρα Μωάβ ἐλθεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. ¹⁷ κινήσατε 16 17
αὐτῷ πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάντες ἐκδοτε ὄνομα αὐτοῦ· εἶπατε Πῶς συνε-
τρίβη βακτηρία εὐκλεῖς, ῥάβδος μεγαλώματος. ¹⁸ κατάρβητι ἀπὸ δόξης καὶ 18
κἀσίσον ἐν ὑγρᾷ κατῆμένῃ. Δαιβὼν ἐκτριβήσεται, ὅτι ὤλετο Μωάβ· ἀνέβη
εἰς σὺ λαμνόμενος οὐχυρώμα σου. ¹⁹ ἔφ' ὁδοῦ στηδὶ καὶ ἐπιδε κατῆμένῃ ἐν 19
Ἀρήρ, καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σωζόμενον καὶ εἰπόν Τί ἐγένετο; ²⁰ κατη- 20

15. Ax FA πλαταιας ... om πεσονται sec. XXXI. 4. ed. rom. τη
μωαβ cum seqq. conjg., non item Ax FA ... Ax FA ελημφθη ... Ax FA
καριαζαιμ ... Ax FA ησχυνθη αμαῖ (FA om) το κραταιωμα και ηττηθη
2. και γαρ ουκ εστιν ... Ax FA ιατρια ... εν μωαβ ... Ax FA αγαυριαμα
... FA* om εν εσεβ. ελογισατο (*-σαντο) ... FA οπισω σου 3. FA*
φωνην ... FA κεκραγοντων ... FA ορωναιμ ... ολεθρος 4. ed. rom. μεγα-
4 συνετρ. μωαβ, (contra Ax FA post μωαβ plene disting.) 5. αλαωζ, FA*
αλεζ ... ed. rom. ορωναιμ (antea ὠρωναιμ), FA* αρωναιμ (*-ορων.) ...
FA κραυην ... FA ηκουσα 6. ψυχας αυτων ... FA* θεοσε προ εσεοθε ...
ed. rom. ερημα, 7. Ax FA οχυρωμασιν ... om συ ... Ax FA συλλημ-
φθηση 8. και πολεις ου μη σωθη ... Ax FA εξολοθρευθησεται 9. σημειον
τω μωαβ ..., αναφθησεται ... εσονται απο ενοικουντων αυτας. 11 FA*
επαυσατο ... Ax FA εξ αγγιου εις αγγιον ... FA* και απωκισμον (sic) ...
εκλειπει, FA* εξελειπεν 12. om αυτου primum ... FA* κλινουσιν αυτο
13. κατατασχυνη ο οικος ... FA βεθηλ 17. κινήσατε αυτον, FA* om αυτω
18. FA* om καταβ. α. δοξ. και ... Ύγατηρ δαιβων εκτριβητε, FA δεβων
εκτριβηται ... οχυρωματα 19. FA και (*om) εριδε ... Ax FA αροηρ

· σγύνθη Μωάβ, ὅτι συνετρίβη· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Ἀρῶν
 21 ὅτι ὤλετο Μωάβ, ²¹ καὶ κρίσεις ξρχεται εἰς τὴν γῆν Μεισῶρ ἐπὶ Χελὼν καὶ
 22 Ῥεφάς καὶ Μωφάς, ²² καὶ ἐπὶ Δαιβὼν καὶ ἐπὶ Ναβαὺ καὶ ἐπ' οἶκον Δαι-
 23 βλάσαιμ, ²³ καὶ ἐπὶ Καριαζαίμ καὶ ἐπ' οἶκον Γαμιῶλ καὶ ἐπ' οἶκον Μωών,
 24 ²⁴ καὶ ἐπὶ Καριδῶν καὶ ἐπὶ Βοσὸρ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωάβ τὰς πόρῳ
 25 καὶ τὰς ἐγγύς. ²⁵ κατεσάχθη κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπιχειρον αὐτοῦ συνετρίβη.
 26 ²⁶ μεθύσατε αὐτόν, ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη· καὶ ἐπικρούσει Μωάβ ἐν
 27 χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. ²⁷ καὶ εἰ μὴ εἰς γελιοσμοὶν
 28 ἦν σοι Ἰσραὴλ καὶ ἐν κλοπαῖς σου εὐρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν. ²⁸ κατέλειπον
 29 περιστερεὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοῦνου. ²⁹ καὶ ἤκουσα ὕβριν
 Μωάβ, ὕβρισε λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη ἡ καρ-
 30 δια αὐτοῦ, ³⁰ ἐγὼ δὲ ἔργων ἔργα αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτῷ οὐχ οὕτως
 31 ἐποίησεν; ³¹ διὰ τοῦτο ἐπὶ Μωάβ ὀλοῦντε πάντοθεν· βοήσατε ἐπ' ἀνδρας
 32 κειράδας αὐμοῦ. ³² ὡς κλαυθμὸν Ἰαζήρ ἀποκλαύσομαι σοι ἄμπελος Ἀσε-
 ρημα· κλήματά σου διήλθε θάλασσαν, πόλεις Ἰαζήρ ἤψαντο, ἐπὶ δῶραν σου
 33 ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὀλεσθός ἐπέπεσε. ³³ συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη
 ἐκ τῆς Μωαβιτίδος, καὶ ὄνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρὸς οὐκ ἐπάτησαν, οὐδὲ
 34 δειλὴς οὐκ ἐποίησαν αἶδε. ³⁴ ἀπὸ κραυγῆς Ἑσεβὼν ἕως Αἰτάμ αἱ πόλεις
 αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ Ζογὸρ ἕως Ὀρωνοαίμ καὶ ἀγγελίαν Σαλα-
 35 σία, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβρεῖν εἰς κατάκαυμα ἔσται. ³⁵ καὶ ἀπολῶ τὸν Μωάβ,
 36 φησὶ κύριος, ἀναβαλόντα ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ θυμῶντα θεοὺς αὐτοῦ. ³⁶ διὰ
 τοῦτο καρδία τοῦ Μωάβ ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσι, καρδία μου ἐπ' ἀνδρώ-
 37 πους κειράδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιποιήσατο ἀπώλετο
 ἀπὸ ἀνθρώπου. ³⁷ πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρηθῇσονται, καὶ πᾶς πώ-
 38 γος καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωματίων Μωάβ καὶ ἐπὶ ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ὅτι
 39 συνετρίψα, φησὶ κύριος, ὡς ἀγγεῖον οὐ οὐκ ἔστι χρεῖα αὐτοῦ. ³⁹ πῶς κατήλ-
 40 λαξε; πῶς ἔστρεψε νῶτον Μωάβ; ἤσγύνθη, καὶ ἐγένετο Μωάβ εἰς γέλωτα
 41 καὶ ἐγκότῃμα πᾶσι τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. ⁴⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος ⁴¹ Ἐλήφθη

20. αερων 21. FA εἰς γην ... Ax FA του μισωρ ... και επι ρεφας
 x. μωφας, FA* και επι ραφαδ, * x. ε. ρασας και επι νωφαδ 22. FA
 δεβων ... Ax FA δεβλασαιμ 23. FA καριαδεν ... x. επι οικον γαμωλας,
 FA* om και επ οι. γαμιωλ, * x. supplet x. επ οικον γαμωαβ ... FA* μαωδ,
 * x. γαμων 24. FA* om πασας 27. και μη εις γελ. σοι ... Ax FA ισραηλ,
 ει εν κλ. 28. Ax FA* κατελειπον ... εν πετρ. οικουντες μωαβ ... ως
 περιστεραι ε (αι?) νοσσεουνουσαι εν π. βοδ. στομ. 29. Ax FA* * om και
 primum ... σφοδρα και υβρ., FA* * λιαν και υβρ. 30. τα εργα ... Ax FA
 ικαν. αυτου 31. κιδaras, FA κειραδας 32. om σοι ... FA* ωσερημος, * x.
 ωσερημα ... Ax FA* * πολεις ... και επι τρυγητ. ... επεσεν, FA ενπεσεν
 33. συνεψηθη ... FA* * χαρμονη ... FA μωαβειτιδος ... επατηθησαν, FA*
 επατησας ... ed. rom. αι δε ³¹ απο (etiam Ax FA* * ante αιδε inter-
 pungunt) 34. FA* επι κραυης ... FA ως (* x. εως) εγαβ πολεις (* x. αι
 πολεις) ... εως ελεαλη και εως ιασσα pro εως αιταμ ... ed. rom. ωρω-
 ναίμ (item FA* *) cf. ad vv. 3. 5. ... FA* om και αγγ. Σαλ. οτι, * x.
 supplet x. αγγ. εις σαλισα· οτι, Ax x. αγγελια σαλισα· οτι ... εβριμ, FA
 νεβρειμ ... FA ερημος αιστε εις κατακ. εστ. 35. αναβεννοντα (FA* -βε-
 νοντα) επι μωαβ 36. FA* της μωαβ ... και καρδια μου ... κειδαρις,
 FA* κιδαρ, * x. κιδaras 37. Ax FA ξηρησονται ... FA* παν πωγων 38.
 Ax FA επι πλαταιαις ... FA* συνεστρεψα, * x. συνετρ. τον μωαβ, item Ax
 τον μωαβ post κυριος add ... αγγιον 39. FA* ob μωαβ ad μωαβ transilit
 ... Ax FA ενκοτῃμα ... * x. κυκλω αυτου 41. Ax FA ελημφθη

Καριώ³, καὶ τὰ θυρωράματα συνελήφθη, ⁴² καὶ ἀπολείται Μωάβ ἀπὸ ὄχλου, ⁴³ ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. ⁴³ παγὶς καὶ φόβος καὶ βόθρυος ἐπὶ σὲ κα- ⁴³
θήμενος Μωάβ. ⁴⁴ ὁ φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεται εἰς τὸν ⁴⁴
βόθρυον· καὶ ὁ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ βόθρυου, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ παγίδι·
ὅτι ἐπάξω ταῦτα ἐπὶ Μωάβ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.

XXXII.

(Graece 32, 1 - 24. = Hebraice 25, 15 - 38.)
— 39. — — 32.

* Αρσ. (25, 15.) Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Λάβε τὸ ποτήριον τοῦ ¹
^{14, 8.} οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου, καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ²
^{18, 3.} ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, ² καὶ πίνονται καὶ ἐξεμούνται, καὶ ⁽¹⁶⁾ ²
ἐκμανθήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ³
αὐτῶν. ³ καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου, καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη ⁽¹⁷⁾ ³
πρὸς ἃ ἀπέστειλέ με κύριος πρὸς αὐτά, ⁴ τὴν Ἰερουσαλήμ καὶ τὰς πό- ⁽¹⁸⁾ ⁴
λεις Ἰούδα καὶ βασιλεῖς Ἰούδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ, τοῦ θείναι αὐτάς εἰς ⁵
ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμόν, ⁵ καὶ τὸν Φαραῶ βασιλεῖα Αἴ- ⁽¹⁹⁾ ⁵
γύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ ⁶ καὶ πάντα ⁽²⁰⁾ ⁶
ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης, ⁷ καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλ- ⁷
λοφύλων καὶ τὴν Ἀσκάλωνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ἀκκάρων, καὶ τὸ ἐπί- ⁸
λοιπον Ἀζώτου, ⁷ καὶ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβίτιν καὶ τοὺς υἱούς ⁽²¹⁾ ⁷
Ἀμμών, ⁸ καὶ βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδωνός καὶ βασιλεῖς τοὺς ⁽²²⁾ ⁸
ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης, ⁹ καὶ τὴν Δαϊδάν καὶ τὴν Θαιμάν καὶ τὴν ⁽²³⁾ ⁹
Ῥῶς καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ πάντας τοὺς ⁽²⁴⁾ ¹⁰
συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ¹¹ καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰθιῶπ ⁽²⁵⁾ ¹¹
καὶ πάντας βασιλεῖς Περσῶν, ¹² καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπληρώτου τοὺς ⁽²⁶⁾ ¹²
πόβρω καὶ τοὺς ἐγγύς, ἔκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας βασι- ¹³
λεῖας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. ¹³ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ⁽²⁷⁾ ¹³
παντοκράτωρ Πίετε, μεθύσθητε, καὶ ἐξεμέσετε καὶ πεσεῖσθε, καὶ οὐ μὴ ἀνα- ¹⁴
στήτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν. ⁽²⁸⁾ ¹⁴
¹⁵ καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς σου ⁽²⁹⁾ ¹⁵
ὥστε πικρῇ, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Πιδόντες πίεσθε, ¹⁶ ὅτι ἐν πόλει ⁽³⁰⁾ ¹⁶
ἐν ἣ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς ¹⁷
καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ πάντας τοὺς κα- ¹⁸
θήμενους ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁶ καὶ οὐ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους ⁽³⁰⁾ ¹⁶

44. ακκαριω³, FA ακκαρων ... Αx FA συνελήμφθη 42. FA επι κυ-
ριον 43. Ax FA* επι σοι, *επ εμε ... καθ. επι μωαβ 44. FA* ο
φευγων απο προσω βοβου (sic) ... FA ενπες. ... FA* αναβενων ... βο-
θρυον συλλημφθησεται, FA βοθρυον συλλημφθησεται ... διоти ... Ax
FA επισκεψ. αυτης XXXII. 1. ante Οὕτως add οσα προφητευσεν ιερε-
μιας επι παντα τα εθνη ... FA* om εκ χειρ. μου 2. FA om και πινον-
ται ... Ax FA μανθησονται ... μαχαιρης 3. FA εκ χ. κυρ. το ποτηριον
... Ax FA κυρ. επι αυτα 4. FA* συρισμον 6. Ax FA συμμικτ. αυ-
του ... παντων των αλλοφυλων ... FA αλλοφυλων την ... FA* ασκαλωναν
... FA* ακκαρω 7. FA μωαβετιν 8. και παντας βασ. τυρου 9. FA δε-
δαν ... FA*. θεμαν, *θωμεαν ... FA* ρω³ ... FA παντα περικιρομενον
10. συμμικτ. αυτου τους 11. Ax* FA* om κ. π. βασ. αιλαμ (Ax** διαιδαν)
12. βασ. του ατηλ., FA βασ. τους απο ατηλ. ... πασας τας βασιλ., FA
πασ. αυτου ... FA πασης της γης 13. Ax FA Πιετε και μεθ. ...
Ax FA εξεμεσατε ... FA* αποστ. απο προσωπου υμων 14. *om σου
15. πολ. εφ η .. επι αυτης ... ερχομαι ... καλεσω ... Ax FA om παντας
16. τους λογους τουτους επι αυτ. (*om επι αυτ.)

τούτους, καὶ ἐρεῖς Κύριος ἄφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ οἷδε ὥσπερ τρυ-
 17 ⁽³¹⁾ γῶντες ἀποκριθήσονται καὶ ἐπὶ καζημένους τὴν γῆν ἦκει ὀλεθρος, ¹⁷ ἐπὶ
 18 ⁽³²⁾ μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίαίς τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσι· κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶ-
 19 ⁽³³⁾ σαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. ¹⁸ οὕτως
 20 ⁽³⁴⁾ εἶπε κύριος Ἰδοὺ κακὰ ἐργεταὶ ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαίλαψ μεγάλη
 21 ⁽³⁵⁾ ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ¹⁹ καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου
 22 ⁽³⁶⁾ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς· οὐ μὴ κατο-
 23 ⁽³⁷⁾ ρυγῶσιν εἰς κόπρια, ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται. ²⁰ ἀλαλάξατε ποιμένες,
 24 ⁽³⁸⁾ καὶ κεκραῖξατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ
 25 ⁽³⁹⁾ ἡμέραι ὡμῶν εἰς σφαγὴν, καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· ²¹ καὶ
 26 ⁽⁴⁰⁾ ἀπολείται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβά-
 27 ⁽⁴¹⁾ των. ²² φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων, καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ
 28 ⁽⁴²⁾ τῶν κριῶν, ὅτι ὠλόθρευσεν κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, ²³ καὶ παύσεται
 29 ⁽⁴³⁾ τὰ καταλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου. ²⁴ ἐγκατέλι-
 30 ⁽⁴⁴⁾ πεν ὥσπερ λέων καταλείμμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ
 31 ⁽⁴⁵⁾ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

XXXIII.

(Graece 33. = Hebraice 26.)
 — 40. = — 33.)

ΕΝ ΑΡΧΗ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΥΙΟΥ ΙΩΣΙΑ ΕΓΕΝΗΘΗ Ο

9 ΛΟΓΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ² Οὕτως εἶπε κύριος Στήθι ἐν αὐτῇ
 οἴκῳ κυρίου, καὶ χρηματιεῖς ἅπασιν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις
 3 αὐτοῖς, μὴ ἀφελῆς ῥήμα. ³ ἵσως ἀκούσονται καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος
 ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ
 4 ⁴ καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσῃτε μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς
 5 νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, ⁵ εἰσακουεῖν τῶν λόγων τῶν
 6 παιδῶν μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστείλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου, καὶ ἀπέ-
 7 ⁷ στευα καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου, ⁶ καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ Σηλῶ,
 8 καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι πάσης τῆς γῆς. ⁷ καὶ
 9 ⁸ ἠκούσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἱερემίου λα-
 10 ⁹ λούντος τοὺς λόγους τοῦτον ἐν οἴκῳ κυρίου. ⁸ καὶ ἐγένετο Ἱερεμίῳ παυσά-
 11 ¹⁰ μένου λαλοῦντος πάντα ᾧ συνέταξε κύριος αὐτῷ λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ
 12 ¹¹ συναβράσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων
 13 ¹² Θανάτῳ ἀποθανῇ, ⁹ ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων Ὡςπερ Σηλῶ

16. ερεις αυτοις ... FA εφ υψηλου ... απο του τοπ. τουτου ... τρυ-
 γωτες ... επι παντας τους καζημ. επι τ. γ. εκει ολεθρ. 17. FA* επι με-
 ρους ... FA* κρινετε αυτους πρ. π. σαρκαν 18. Αx FA απο εθν. εις εθν.
 ... Αx FA λειαψ 19. FA* om και ειως ε. μ. τ. γης ... κατορυξωσιν ...
 ed. rom. κατορυγ., εις κοτρ. επι 20. Αx FA κεκραξετε 21. FA απολει-
 σθαι 22. (FA* καυης pro κραυγ.) ... FA τ. κρ. και τ. προβ. ... Αx FA
 ωλεθρευσεν ... FA το βοσκημα 24. κατελειπεν με (sed με * est), FA εν-
 κατελειπεν ... Αx FA καταλυμα ... om της prius XXXIII. (4. εγενη)
 2. πασι τ. ιουδαιις ... FA ιουδ. τοις ερχ. ... Αx FA αυτοις χρηματισαι
 3. απο οδου αυτων 4. νομοις 5. λογ. μου και των ... FA* om των παιδ.
 μου, * supplet, :: rursus delet ... Αx FA εισηκουσατε 6. Αx FA*
 σηλωμ ... την πολ. ταυτην 8. οσα συνεταξεν ... Αx FA αυτω κυριος ...
 FA παντι τω λαω λαλησαι ... FA*. συναλαβον 9. FA επι τω ονοματι
 ... Αx FA σηλωμ

ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων· καὶ
ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἱερεμίαν ἐν οἴκῳ κυρίου. ¹⁰ καὶ ἤκουσαν οἱ ¹⁰
ἄρχοντες Ἰούδα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς
οἶκον κυρίου, καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης τῆς καὶνῆς. ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ ¹¹
ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις
θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσε κατὰ τῆς πόλεως ταύτης κα-
θώς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὧσιν ὑμῶν. ¹² καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας ¹²
καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστειλέ με προφητεύσαι ἐπὶ τὸν οἶκον
τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους οὓς ἠκούσατε. ¹³ καὶ ¹³
νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν, καὶ ἀκούσατε τῆς
φωνῆς κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς.
¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν, ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ ὡς βέλτιον ¹⁴
ὑμῖν. ¹⁵ ἀλλ' ἡ γνόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με, αἶμα δ' ὧδων δίδετε ¹⁵
ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι
ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέ με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁶ καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ¹⁶
ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφῆτας Οὐκ ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρῖσις
θανάτου, ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς.
¹⁷ καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συνα- ¹⁷
γωγῇ τοῦ λαοῦ ¹⁸ Μιχαῖας ὁ Μωραδῆτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου βασι- ¹⁸
λέως Ἰούδα καὶ εἶπε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα Οὕτως εἶπε κύριος Σιών ὡς
ἀγρός ἄροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄβαντον ἔσται, καὶ τὸ ὄρος τοῦ
οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ. ¹⁹ μὴ ἀνελὼν ἀνείλεν αὐτὸν Ἐζεκίας καὶ πᾶς Ἰούδα· ¹⁹
οὐχ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου; καὶ
ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν
κακὰ μέγала ἐπὶ ψυχᾷς ἡμῶν. ²⁰ καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι ²⁰
κυρίου, Οὐρίας υἱὸς Σαμαίου ἐκ Καριαθιαρὶμ, καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς
ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους Ἱερεμίου. ²¹ καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωακείμ ²¹
καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐζήτουν ἀποκτείνειν
αὐτόν· καὶ ἤκουσεν Οὐρίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. ²² καὶ ἐξαπέστειλεν ²²
ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, ²³ καὶ ἐξηγάγosan αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ εἰσῆγαγο- ²³
σαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἔρριψεν αὐ-
τὸν εἰς τὸ μνημεῖον υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. ²⁴ πλὴν χεὶρ Ἀχεικάμ υἱοῦ Σαφάν ἦν μετὰ ²⁴
Ἱερεμίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

XXXIV.

(Graece 34, 4 — 24. = Hebraice 27, 2 — 22.)
(— 41. = — 34.)

(27, 2.) Οὕτως εἶπε κύριος Ποίησον σεαυτῷ δεσμούς καὶ κλοιούς, καὶ περὶ- 1
σου περὶ τὸν τράχηλόν σου, ² καὶ ἀποστείλεις αὐτούς πρὸς βασιλεῖα Ἰδουμαίας (³) 2

9. ενοικούντων 10. FA* om οι . των λογων τουτων ... πύλης κυ-
ριου της 14. FA* αρχοντας παντι 12. FA απεσταλκεν ... Αχ FA τ. λογ.
τουτους ... FA om ους ηκουσ. 13. FA* om και τα εργ. υμων ... ακου-
σετε ... FA* . . . κυριου του θεου ημων ... FA* ελ. προς υμας 15. FA* .
οτι αιμα ... αποστειλεν 16. Αχ FA ειπαν ... Αχ FA om προς secundum
... πρ. υμας 18. FA μιχας ... λεγων Ουτως ... Αχ FA σειων ... ιερ.
ως οπωροφυλακιον εσται ... ως αλσος 19. μη ανεων ... ουχι οτι εφοβ.,
FA ουχι εφοβ. ... FA κυριον οτι ... προσωπου αυτου ... επι ψυχαις
20. επι τω ονοματι ... FA υι. μασεου ... καριαθιαρειμ, FA καριαθειαρειμ
... FA και κατα ... ιερεμιου 23. και συνελαβosan αυτον κ. εξηγαγον α.
εκ. ... Αχ FA εισηγαγον ... εν μαχαيره ... FA εριψεν ... μνημειον 24.
αχεικαμ ... ιερεμιου ... Αχ FA του μη ανελ. XXXIV. 4. Αχ FA om
σεαυτω 2. FA* αποστειλλεις ... Αχ FA* . . . πρ. τον βασ. ιδουμ.

- καὶ πρὸς βασιλέα Μωάβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱὸν Ἀμμὼν καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Τύρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα.
- 3 (1) ² καὶ συντάξεις αὐτοὺς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπε κύριος
- 4 (5) ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν ⁴ ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχειρῶ μου τῷ ὑψηλῷ, καὶ
- 5 (6) δώσω αὐτὴν ὡς ἐάν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. ⁵ ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ ἱερῆα τοῦ ἁγροῦ ἐρ-
- 6 (8) γάζεσθαι αὐτῷ. ⁶ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐάν μὴ ἐμβάλωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλείως Βαβυλῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ
- 7 (9) ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπε κύριος, ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χερσὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῶν καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμα-
- 8 (10) κῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσῃτε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ⁸ ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.
- 9 (11) ⁹ καὶ τὸ ἔθνος δ' ἐάν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλείως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσῃται αὐτῷ, καὶ καταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ-
- 10 (12) τοῦ, καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ. ¹⁰ καὶ πρὸς Σεδεκίαν βασιλέα Ἰούδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰσαγάγετε
- 11 (13) τὸν τράχηλον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹¹ ὅτι ἄδικα
- 12 (15) αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν, ¹² ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶ κύριος, καὶ προφητεύουσι τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἄδικῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς, καὶ ἀπολείψω ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἄδικῳ ψευδῇ.
- 13 (16) ¹³ ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων Ἰδοὺ σκευὴ οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐ-
- 14 15 (17 18) τοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. ¹⁴ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁵ εἰ προφηταὶ
- 16 (19) εἶσι, καὶ εἰ ἔστι λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι, ¹⁶ ὅτι οὕ-
- 17 (20) τως εἶπε σκευῶν. καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν, ¹⁷ ὧν οὐκ ἔλαβε βασιλεὺς
- 18 (22) Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπάκισε τὸν Ἰεχονίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, ¹⁸ εἰς Βαβυλῶνα εἰς ἐλεῦσεται, λέγει κύριος.

XXXV.

(Graece 35. = Hebraice 28.)

— 42. = — 35.)

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκία βασιλείως Ἰούδα ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἐπέει μοι Ἀνανίας υἱὸς Ἀζῶρ ὁ ψευδοπροφήτης ἀπὸ Γαβαὼν ἐν οἴκῳ κυρίου κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλείως Βαβυλῶνος. ³ ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου

2. Ax FA προς βασ. τυρου ... των αγγελων ... FA απαντ. αυτω 3. ερειτε τοις κυριοις υμων 4. FA εν ισχυι ... FA ω αν δοξη 5. την γην πασαν ... FA om ναβουχοδονοσορ ... FA om δουλ. αυτω 6. σοι αν μη ... υπο ζυγ. βασ. βαβ. και δουλευσωσιν αυτω ... Ax FA* εν μαχ. πεσουνται ... εως αν ... Ax FA* εκλειπωσιν 7. FA* και των λεγοντων 8. FA αυτοι ψευδη 9. σοι αν εισαγαγωσιν τον τρ. αυτων (postea εργασητε) ... FA* εργατ. εν αυτω 40. και εργαζεσθαι, FA και εργασεσθαι 42. FA προφητευουσιν ... επι τω ονοματι ... απολεσθαι υμας ... FA* απολεσθε υμεις 43. Ax (item FA videtur) υμιν usque τούτω cum antecedd. conjig. ... FA* μη ακουε ... προφητευοντ. υμ. ψευδη και λεγ. ... επιστρεφει 45. και ει προφ. εισ. και εστιν ... FA* νομος κυριου 46. FA υπολοιπων 48. FA κυρ. ο θεος XXXV. 4. βασιλευντος σεδεκαου βασ. ι. εν τω πεμπτ. μηνι ... Ax FA ο απο γαβαων 2. FA om του 3. ετη δυο ... Ax FA ημερων εγω

⁴ καὶ Ἰεχονίαν καὶ τὴν ἀποικίαν Ἰούδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυ-
λῶνος. ⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας πρὸς Ἀνανίαν κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ 5
κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἐστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου, ⁶ καὶ εἶπεν 6
Ἰερεμίας Ἀληθῶς οὕτω ποιήσαι κύριος, στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προ-
φητεύεις, τοῦ ἐπιστρέφειν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ
Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον. ⁷ πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ 7
λέγω εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ. ⁸ Οἱ προφῆται οἱ 8
γεγονότες πρότεροι μοῦ καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπροφήτευσ-
αν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλης εἰς πόλεμον. ⁹ ὁ προφήτης ὁ 9
προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου γνώσκονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέ-
στείλειεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. ¹⁰ καὶ ἔλαβεν Ἀνανίας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ 10
λαοῦ τοὺς κλειοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου Ἰερεμίου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶ- 11
πεν Ἀνανίας κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως
συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχηλῶν πάντων τῶν ἐθνῶν.
καὶ ὥχετο Ἰερεμίας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 12
Ἰερεμίαν μετὰ τοῦ συντρίψαι Ἀνανίαν τοὺς κλειοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ
λέγων ¹³ Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς Ἀνανίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Κλειοὺς 13
ξύλινους συνέτριψας, καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλειοὺς σιδηροῦς, ¹⁴ ὅτι οὕτως 14
εἶπε κύριος Ζυγὸν σιδηροῦν ἔσται ἐπὶ τὸν τραχήλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐρ-
γάσονται τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἰερεμίας τῷ Ἀνανίᾳ Οὐκ ἀπέ- 15
σταλκῇ σε κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῳ. ¹⁶ διὰ 16
τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς,
τοῦτω τῷ ἐναυτῷ ἀποθάνῃ. ¹⁷ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ. 17

XXXVI.

(Graece 36. = Hebraice 29.)
— 43. = — 36.)

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν Ἰερεμίας ἐξ Ἱερουσαλὴμ
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
ψευδοπροφῆτας, ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ, καὶ πρὸς ἅπαντα
τὸν λαόν, ² ὅστερον ἐξεληλθόντος Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας 2
καὶ τῶν εὐνοῦχων καὶ παντὸς ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ, ³ ἐν χειρὶ Ἑλεασάν υἱοῦ Σαφάν καὶ Γαμαρίου υἱοῦ Χελκίου, 3
ὃν ἀπέστειλε Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυ-
λῶνα, λέγων ⁴ Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν 4
ἀπώκισα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. ⁵ Οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε, καὶ φυ- 5
κάς καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ λάβετε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν
γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἀνδράσι, καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ
σμικρυνθῆτε, ⁷ καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπώκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, 7
καὶ προσεύχεσθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς εἰρήνην ὑμῖν.

4. καὶ τὸν ἰεχονιαν ... ὅτι συνετριψα τ. ζ. του 6. Ax FA (*'?) ου-
τως ... FA ποιησι (*'-σει) ... στησαι κυριος 8. FA βασιλειας μεγαλης
14. FA om παντος ... FA τραχηλου 12. τραχ. ιερεμιου λεγων 13. βαδι-
σον 14. FA εργασασαι 15. καὶ συ πεποιθ. 16. FA *' εξαποστελω ...
FA αποθανιτε 17. εν τω εβδ. μηνι ... FA om εν XXXVI. 1. Ax FA
προς παντα 3. ελεασαρ, FA ελεαζαρ 4. αποικεισεν, FA απωκισεν ... εξ
ιερουσ. 5. Ax FA οικιας (FA'-ιαν) ... FA καὶ καταφυτευσατε ... Ax FA
παραδιδουσ ... φαγεσθε τ. κ. αυτου 6. FA τεκνοποιησασθε ... FA * a θυ-
γατερας ad θυγατερας transilit ... FA ανδρ. δοτε 7. προσευχεσθε, FA
προσευξασθε ... εν τη ειρ. αυτων εσται η ειρ. υμων ... FA οτι εν ιρηνη
(*' ειρηνην et add αυτων εσται ιρηνη) υμειν

8 ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ἀναπειζέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ μὴ ἀναπειζέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντιες ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, ⁹ ὅτι ἀδίκᾳ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. ¹⁰ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶν ἐβδομήκοντα ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιτήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τὸν ἀποστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ¹¹ καὶ λογιῶμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ ¹² 13 δοῦναι ὑμῖν ταῦτα. ¹³ καὶ προσεύξασθε πρὸς μέ, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν ¹³ καὶ ἐκζητήσατέ με, καὶ εὐρήσατέ με ὅτι ζητήσατέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ¹⁴ 15 ¹⁴ καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. ¹⁵ ὅτι εἶπατε Κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφήτας ἐν Βαβυλῶν, ²¹ οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἀχιάβ καὶ ἐπὶ Σεδεκίαν Ἰδοὺ ἐγὼ δίδομι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν. ²² καὶ λήψονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ἰουδα ἐν Βαβυλῶν λέγοντες Ποίησαι σε κύριος ὡς Σεδεκίαν ἐποίησε καὶ ὡς Ἀχιάβ, ²³ οὓς ἀπετηγάινε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρὶ, ²³ δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν, καὶ λόγον ἐ χρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶ ²⁴ 25 κύριος. ²⁴ καὶ πρὸς Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην ἔρεις ²⁵ Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ²⁶ 26 ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφονίαν νιδν Μασαίου τὸν ἱερέα εἰπέ ²⁶ Κύριος ἔδωκε σε ἱερέα ἀντὶ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταράκτιν. ²⁷ καὶ νῦν διὰ τί ²⁸ 28 συνελθοῦσάτε Ἰερεμίαν τὸν ἐξ Ἀναθῶτ τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν; ²⁸ οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν; ὅτι διὰ τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέστειλε πρὸς ὑμᾶς εἰς Βαβυλῶνα λέγων Μακράν ἐστίν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε, καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἀνέγνω Σοφονίας ³⁰ 30 τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὅσα Ἰερεμίου. ³⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν ³¹ λέγων ³¹ Ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων Οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Σαμαίαν τὸν Αἰλαμίτην Ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαίας καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν, καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκους, ³² διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαίαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτὸν ἀνδρῶπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν, οὐκ ὄψονται.

XXXVII.

(Graece 37. = Hebraice 30.)
(— 44. = — 37.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ

2 ΕΙΠΕΙΝ ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐ χρημάτισα πρὸς σέ ἐπὶ βιβλίου. ³ ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, φησὶ

8. om. ὅτι ... FA πειζέτωσαν sec. loco 40. FA* ὅτι ὅταν ... Ax FA του τον λα. v. αποστρ. 13. εκζητησατε, FA ζητησατε ... FA omi και ευρ. με ο. ζη. με ... ὅταν pro ὅτι ζητ. με ... om ὑμῶν 45. υμιν ευρ. προφητην 22. Ax FA λημψονται ... επ αυτων ... FA* αποκρισει pro αποικια ... FA* απεστησανεισεν 23. FA*.* εν ιερουσαλημ ... καγω μαρτυς 24. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) 25. FA om και ... μασσαιου, FA μασσου ... ειπεν, FA ειπεν (cum κυριος seq. conj.) 26. Ax FA αποκλισμα 27. FA ελοιδορησατε 28. FA* om ου, Ax οτι ... Ax FA omi οτι δια τ. μ. τ. απεστ. 31. FA σαμεαν τ. ελαμιτην (ελαμ. etiam Ax) ci σαμεας ... καγω ... Ax FA επ αδικω 32. FA σαμεαν ... FA αυτω ανθρωπος ... εμμεσω ... FA* τω ειδιν XXXVII. 4. γεναμενος 2. ους εγω

κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, εἶπε κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς. ⁴ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΟΥΣ ἘΛΑΛΗΣΕ ὁ ΚΥΡΙΟΣ ΕΠΙ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΙΟΥΔΑ. ⁵οὕτως εἶπε κύριος Ὁσὴν φόβου ὁ ἀκούσας· φόβος, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη. ⁶ῥωτήσατε καὶ ἴδετε ἐλ ἔτεκεν ὁ ἄρσεν· καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ κατέβησιν ὄσφιν καὶ σωτηρίαν· διότι ἐώρακα πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἑκτερον. ⁷ὅτι ἐγενήθη μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστι τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστι τῷ Ἰακώβ, ⁸καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπε κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαβρῆξω, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἐπὶ ἀλλοτρίοις, ⁹καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυὶδ βασιλεῖα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς. ¹⁰οὕτως εἶπε κύριος Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγερὰ ἡ πληγὴ σου, ¹¹οὐκ ἔστι κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγερὸν λατρεύσης, ὠφέλειά σοι οὐκ ἔστι. ¹²πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ ἐπερωτήσωσιν· ὅτι πληγὴν ἐχθροὺ ἐπαῖσά σε, παιδεῖαν στερεάν, ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. ¹³διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἐσθλόντες σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν πᾶν ἔδονται· ἐπὶ πληθὺς ἀδικιῶν σου ἐπλήθυνον αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι· καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύσαντάς σε δώσω εἰς προνομὴν. ¹⁴ὅτι ἀνάξω τὸ ἱαμὰ σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς λατρεύσω σε, φησὶ κύριος· ὅτι ἐσαρμηνῇ ἐκλήθης, ζήρευμα ὑμῶν ἐστίν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν. ¹⁵οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰακώβ, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω· καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τῷ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ λαὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ καθεδεῖται. ¹⁶καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν οἱ ἄδοντες, φωνὴ παιζόντων· καὶ πλεονάσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσι. ¹⁷καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς, ¹⁸καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· καὶ συνάξω αὐτοὺς καὶ ἀποστρέψουσιν πρὸς μέ, ὅτι τίς ἐστίν οὗτος ὃς ἔδωκε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρὸς μέ, φησὶ κύριος· ἐπὶ τῇ ὀργῇ κυρίου ἐξήλθε θυμῶδες, ἐξήλθεν ὀργὴ στρεφομένη, ἐπ' ἀσεβεῖς ἦξει. ¹⁹οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἕως ποιήσῃ, καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγγέγραμμα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

3. Αχ FA ειπ. κυρ. παντοκρατωρ 5. FA φοβου αυτου ... ακουσασθαι 6. FA* καταξουσιν ... Αχ FA ευκτερον 7. Αχ FA οτι post γεννηθη ponunt ... FA και ο χρ. ... FA* στερος 8. Αχ FA συντρ. ζυγον απο τραχ. ... FA* διαρηξω ... εν αλλοτριοις 9. τον βασιλεα ... FA* αναστηνω αυτ. 12. ουτ. λεγει ... FA* ανεστησαν ... συντρ. σου 13. Αχ FA ωφελια ουκ εστ. σοι 14. FA* επελαθοντο ... Αχ FA επερωτησωσιν ... Αχ FA παιδιαν 16. FA εχθροι σου pro εσθλont. σε ... αδικιας σου, FA δικαιων σου ... FA* οι βιαφοβουντες σε ε. βιαφορημα ... FA παντες οι προνομευοντες (Αχ προνομευοντας) σε δοθησονται 17. ιματιον pro ιαμα ... FA ουκ εστ. αυτη 18. απ. την αιχμαλωσιαν, FA αποστρεφω αποικιαν ... και την αποικιαν, FA και αιχμαλωσιαν ... επι τειχος αυτης 19. FA* εδοντες ... Αχ FA και φων. παιζ. ... FA ελαττωνωθωσιν 20. οι υι. αυτου ... *ως προτερον ... τα μαρτ. αυτ. ως το απ αρχης κατα 21. ισχυροτ. αυτων ... επιστρεψαι 23. FA επηλθεν οργη 24. FA* om θυμου ... Αχ FA ποιηση ... FA* om και εως καταστ. ... επ εσχατου, FA επ εσχατω ... FA επιγνωσεσθε

XXXVIII.

(Graece 38. = Hebraice 34.)

— 45. = — 38.)

Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει Ἰσραὴλ,
 2 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ² οὕτως εἶπε κύριος Εὐρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ
 3 μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσθητε τὸν Ἰσραὴλ. ³ κύριος
 4 πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ· Ἀγάπησιν αἰώνιον ἠγάπησά σε, διὰ τοῦτο ἔλκυσά
 5 σε εἰς οἰκτερίσμα. ⁴ ὅτι οἰκοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος Ἰσραὴλ.
 6 ἔτι λήψῃ τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. ⁵ ὅτι ἐφυ-
 7 τεύσατε ἀμπελώνας ἐν ὄρεσι Σαμαρείας· φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε, ⁶ ὅτι ἐστὶν
 8 ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Ἐφραΐμ· ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε
 9 εἰς Σιών πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. ⁷ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος τῷ Ἰακώβ
 10 Εὐφρανθήσῃτε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἐνῶν, ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ
 11 αἰνέσατε· εἶπατε Ἐσώσε κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ κατὰλοιπον τοῦ Ἰσραὴλ.
 12 Ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συναῶ αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
 13 ἐν ἑορτῇ φασέκ· καὶ τεκνοποιήσει ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν ὠδε. ⁹ ἐν
 14 κλαυθμῷ ἐξήλθον, καὶ ἐν παρακλησίᾳ ἀνάξω αὐτούς, αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας
 15 ὕδατων ἐν ὁδῷ ὁρῶν, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ
 16 Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφραΐμ πρωτότοκός μου ἐστίν. ¹⁰ ἀκούσατε λόγους
 17 κυρίου ἐνῶν καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νήσους τὰς μακρόθεν· εἶπατε Ὁ λιμνήσας
 18 τὸν Ἰσραὴλ καὶ σὺ αἰνέσεις αὐτόν, καὶ φυλάξεις αὐτόν ὡς ὁ βόσκων ποιμνίον
 19 αὐτοῦ. ¹¹ ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν Ἰακώβ, ἐξέλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στε-
 20 ρωτέρων αὐτοῦ. ¹² καὶ ἤξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιών, καὶ
 21 ἤξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
 22 καὶ προβάτων· καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ὕλον ἐγκαρπον, καὶ οὐ πει-
 23 νάσουσιν ἔτι. ¹³ τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων, καὶ πρε-
 24 σβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονήν, καὶ ποιήσω
 25 αὐτοὺς εὐφρανομένους. ¹⁴ μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν
 26 Δευῆ, καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται. ¹⁵ οὕτως εἶπε κύριος Mi. 2, 12.
 27 Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· Ῥαχὴλ ἀπο-
 28 κλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν. ¹⁶ οὕτως
 29 εἶπε κύριος Διαλειπέτω ἡ φωνὴ σου ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου
 30 ἀπὸ δακρύων σου, ὅτι ἐστὶ μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ
 31 17 γῆς ἐχθρῶν, ¹⁷ μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. ¹⁸ ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραΐμ ὀδυρο-

XXXVIII. 4. καὶ ἔσομαι ... om αυτοι 2. ἐν μαχαίρῃ 3. Αχ FΛ
 οφθρησεται ... αιωνιαν ... FA* οικτερισμα 4. Αχ FΛ ἐτι pro οτι ... ἐτι
 λημψη, FA ἐπιλημψη 5. ἐτι φυτεύσατε, FA ὅτι ἐτι ἐφύτευσατε ... FA
 σαμαριας ... Αχ FΛ* φυτευσαντες φυτεύσατε ... ed. rom. σαμαρειας,
 φ. κ. αιν., 6. FA εφρεμ ... FA κυριον θεον ... εἰς σ. ἐν ὄρεσιν κυρίου
 θεου ημων ... ed. rom. εφρ., αναστ. ἐτ υμων, 7. ἐπὶ κεφαλῆς ... FA
 ακουσατε καὶ ποιησατε ... FA* τ. λα. τουτον καταλοιπον 8. ἐπ ἐσχάτου
 ... τεκνοποιησῃ ... FA αποστρεψωσιν 9. διωρυγας ... FA ἐγεννηθῇ pro
 ἐστιν 10. FA λογον ... FA* ἐνῶν αναγγ. ... τας μακραν, FA τ. μακροτε-
 ρον ... Αχ FΛ ισραηλ συναξει ... FA* om και φυλ. αυτ. ως ... Αχ FΛ
 το ποιμνιον 44. FA* στερωτερων 42. FA* τη ψυχῇ 43. FA* επιστρεψω
 ... εἰς ευφροσυνην 44. FA την ψ. των υι. λευει των ιερων ... FA ἐμ-
 πλησθησονται 15. Αχ FΛ* φωνη (FA* add εν ραμα) εν τη υψηλη ...
 Αχ FΛ αποκλαιομενης ... FA και ονκ ηβ. παυσ. ἐπι τ. υι. α., Αχ ἐπι των
 υιων αυτης και ονκ ηβ. παρακληθηται 46. FA διαλειπετω ... δακρυων οτι
 48. FA εφρεμ

μένου Ἐπαίδευσάς με καὶ ἐπαιδεύσῃ· ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην· ἐπί-
στρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. ¹⁹ ὅτι ὕστερον αἰχμα- 19
λωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γινῶναι με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας
αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἐλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου. ²⁰ οὐδὲς 20
ἀγαπήτῳς· Ἐφραΐμ, ἔμοι παιδίον ἐντρυφών, ὅσι ἀνδ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν
αὐτῷ, μνηία μνηστήσομαι αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἐσπευσα ἐπ' αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω
αὐτόν, φησὶ κύριος. ²¹ στήσιν σεαυτὴν Σιών, ποιήσιν τιμωρίαν, δὲς καρδίαν 21
σου εἰς τοὺς ὤμους· ὁδὸν ἣ ἐπορεύθης ἀποστράφητι παρθένης Ἰσραὴλ, ἀπο-
στράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. ²² ἕως τότε ἀποστρέψεις συγᾶτηρ 22
ἡτιμωμένη; ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτους καὶνὴν, ἐν σωτη-
ρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. ²³ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἐτι ἐροῦσι τὸν λόγον 23
τοῦτον ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλω-
σίαν αὐτοῦ· Εὐλόγημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὅρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ· ²⁴ καὶ ἐνοί- 24
κούντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, ἅμα γεωργῶν, καὶ
ἀρθῆσεται ἐν ποιμνίῳ. ²⁵ ὅτι ἐμέψυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν 25
ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. ²⁶ διὰ τοῦτο ἐξηγέρθη καὶ εἶδον, καὶ ὁ ὕπνος 26
μου ἦδύς μοι ἐγενήθη. ²⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ 27
σπερῶ ἐν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν, σπέρμα ἀνθρώπων καὶ σπέρμα κτηνῶν·
²⁸ καὶ ἔσται ὥσπερ ἐργηγόρου ἐπ' αὐτοὺς καθαίρειν καὶ κακοῦν, οὕτως γρη- 28
γορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶ κύριος. ²⁹ ἐν ταῖς 29
ἡμέραις ἐκείναις οὐ μὴ εἰπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες
τῶν τέκνων ἥμωδισαν· ³⁰ ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἐαυτοῦ ἀμαρτίᾳ ἀποθανεῖ- 30
ται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἰμωδιάσουσιν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ. ³¹ ἰδοὺ 31
ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ
Heb. 8. 8. 9. Ἰούδα διαθήκη καὶνὴν, ³² οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεδέμην τοῖς πατρά- 32
σιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἡμέ-
Heb. 8. 10—12. 10, 16sq. 11. λησα αὐτῶν, φησὶ κύριος. ³³ ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου ἣν διαθήσομαι τῷ 33
οἴκῳ Ἰσραὴλ Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶ κύριος, διδοὺς δώσω νόμους
Ro. 11. 27. μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς, καὶ ἔσο-
μαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ³⁴ καὶ οὐ μὴ διδάξουσιν 34
ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Ἰνῶσι
τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν,
ὅτι ὡς εἶμι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
στῶ ἔτι. ³⁷ ἐάν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶ κύριος, καὶ ἐάν τα- 37
πεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκίμω τὸ γένος Ἰσραὴλ,

18. FA* οτι εγω κυρ. ο θε. σου 13. FA εφ ημεραις ... FA*.* υπε-
δειξ. σε 20. FA εφρεμ ... FA* μνιαν ... FA* ελεον 21. Ax FA*.*
ωμους σου ... Ax FA οδον ην ... Ax FA αποστραφητι ... FA* om παρβ.
ισρ. απ. (*.*-φνητι, item Ax) ... παρθεν. συγατηρ ιερουσαλημ 22. εν η
σωτηρια, FA εις σωτηριαν 23. Ax FA om οτι ... FA* εν γη ιουδα
24. Ax FA*.* οι ενοικουντες ... εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολε-
σιν αυτου, FA εν τη ιουδαια και εν παση πολι αυτου 26. ιδον ... εγενετο
27. FA*.* om δια τουτο ... FA σπιρω 29. FA ομφακάκας ... εμωδισαν,
FA* εμμωνδιασαν, *.* ωμωδιασαν 30. εν τη αμ. αυτου ... FA* εμωδια-
σουσιν, *.* ωμωδ. 34. Ax FA λεγει κυριος ... FA* om καινην 32. FA
πατρασ. υμων ... καγω 33. Ax FA om μου ... om δωσω ... FA* νο-
μον ... FA* καρδιαν pro διανοιαν ... και επιγραφω αυτ. επι τας καρδιας
(FA επι καρδιαν) αυτων ... Ax FA και οψομαι αυτους και εσομ. 34. αδελ-
φον pro πολιτην ... πλησιον pro αδελφον ... μικρου εως, FA μικρ. αυτ.
και εως 37. FA καγω

35 φησὶ κύριος, περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. ³⁵ οὕτως εἶπε κύριος, ὁ δοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν θαλάσῃ, καὶ ἐβόμβησεν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ
 36 ὄνομα αὐτῷ ³⁶ Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶ κύριος, καὶ τὸ γένος Ἰσραὴλ πῶσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου πάσας
 38 τὰς ἡμέρας. ³⁸ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Ἀναμεθὶλ ἕως πύλης τῆς γωνίας, ³⁹ καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἕως βουνῶν Γαρήβ, καὶ περικυκλωθήσεται
 40 κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων, ⁴⁰ καὶ πάντες Ἀσσαρημῶτ ἕως Νάχαλ Κέδρων, ἕως γωνίας πύλης ἑπτῶν ἀνατολῆς, ἀγίασμα τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ἐκλίπῃ καὶ οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

XXXIX.

(Graece 39. = Hebraice 32.)
 — 49. = — 39.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

ἐν τῷ ἐνιαυτῷ δεκάτῳ βασιλεῖ Σεδεκία, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαίδεκατος τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλώνης. ² καὶ δύναμις βασιλέως Βαβυλώνης ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἱερემίας ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς
 3 ἡ ἑστὶν ἐν οἴκῳ βασιλέως, ³ ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας λέγων Διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι
 4 τὴν πόλιν ταύτην ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλώνης καὶ λήψεται αὐτήν, ⁴ καὶ Σεδεκίας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδοῖσι αὐτὸν ἀδελφοὶ
 5 αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ θύσονται, ⁵ καὶ εἰσελεύσεται Σεδεκίας εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ καθεύεται; **ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ**
 6 **ΕΓΕΝΗΘΗ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΛΕΓΩΝ** ⁷ Ἰδοὺ Ἀναμεθὶλ υἱὸς Σαλὼμ ἀδελφοῦ
 8 πατρὸς σου ἔρχεται πρὸς σέ λέγων Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Ἀναθῶ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτήσιν. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς με Ἀναμεθὶλ υἱὸς
 9 Σαλὼμ ἀδελφοῦ πατρὸς μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπε Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμὴν τὸν ἐν Ἀναθῶ, ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι
 10 αὐτὸν καὶ σὺ πρέσβυτερος. καὶ ἔργων ὅτι λόγος κυρίου ἐστὶ, ⁹ καὶ ἐκτεθάρσῃ τὸν ἀγρόν Ἀναμεθὶλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρὸς μου, καὶ ἔσθησα αὐτῷ ἐπὶ τὰ σίκλους
 11 καὶ δέκα ἀργυρίου, ¹⁰ καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἔσθησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυνῳ. ¹¹ καὶ ἔλαβον
 12 τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον ¹² καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαροὺχ

37. ἐποι. μοι 35. τα ἀστρα ... FA* κραυγην ... εν τη θαλασση ... FA ἐβοβ-
 ησεν 36. πανσηται ... FA* του γενεσθαι ... in fine add φησιν κυριος
 38. Ax FA* οἰκοδομησεται ... FA* πολισ τω λαω ... εως της πυλης 39. FA*
 περικυκλωσεται ... κυκλω εξ εκλεκτων κυκλω sine λιθων 40. FA* σαρρη-
 μωτ, * ασσαρημωτ ... εως χειμαρρου ναχαλ ... FA αγιασμα κυριω ...
 Ax FA* εκλειπη. XXXIX. 1. γεναμενος ... παρ. κυρ. πρ. ιερμ. παρα
 κυριου ... Ax FA τω δεκ. τω βασιλει ... post sedex. add βασιλει ιουδα
 ... ουτ. ο ενιαυτ. ... om βασιλει extr. 2. FA* om και δυναμις usque εις
 χειρ. βασ. βαβυλωνος v. 4. ... εν ιερουσαλημ ... FA* ιηρεμιας ... Ax
 FA* εν τη αυλη ... Ax FA* του βασιλ. 3. om εγω ... Ax FA* λημψεται
 4. εκ χειρ. βασιλεως χαλδαιων ... FA* παραδωσι ... παραδοθησονται ...
 FA προς pro τους 5. εις βαβυλ. σεδεκιας ... FA καθειται, Ax αποθανειται
 6. και εγενετο λογ. κυριου ... FA om 7. FA* σαλμων ... λεγων σοι
 ... Ax FA κριμα 8. Ax FA και ειπεν μοι ... βενιαμειν ... παραλαβειν εις
 κτησιν pro κτησ. αυτον ... FA om αυτον 9. FA επτα και δεκ. σικλ. αρ-
 γυρ. 10. Ax FA διεσφραγισαμην 11. Ax FA in fine add και το ανεγνω-
 σμενον

υἱῷ Νηριού υἱῷ Μασσαίου κατ' ὀφθαλμούς Ἀναμετλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρὸς μου
 καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν ἀνδρῶν τῶν παρεστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ
 βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμούς τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
 φυλακῆς. ¹³ καὶ συνέταξα τῷ Βαρούχ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν λέγων ¹⁴ Οὕτως ¹³ 14
 εἶπε κύριος παντοκράτωρ Δάβε τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον
 τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ γῆσεις αὐτὸ εἰς ἀγγελίον δοτράκων, ἵνα διαμείνη ἡμέ-
 ρας πλείους. ¹⁵ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἐτι κτισθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ ¹⁵
 ἀμπελῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ¹⁶ καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί ¹⁶
 με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηριού λέγων ¹⁷ Ὁ ὦν κύριε, ¹⁷
 οὐ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βρα-
 χιονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκριθῇ ἀπὸ σοῦ οὐδέν,
¹⁸ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδούς ἀμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους ¹⁸
 τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς· ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ ἰσχυρὸς, ¹⁹ κύριος μεγάλης ¹⁹
 βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγα-
 λύνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων
 δοῦναι ἐκάστῳ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· ²⁰ ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν ²⁰
 γῇ Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν τοῖς γηγενέσι,
 καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡμέρα αὕτη, ²¹ καὶ ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ²¹
 Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημεῖοις καὶ ἐν τέρασιν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ
 ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ²² καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλαις, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ²²
 ταύτην ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσάν· γάλα καὶ μέλι. ²³ καὶ ²³
 εἰσῆλθον καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐν τοῖς
 προστάγμασί σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς οὐκ ἐποίησαν,
 καὶ ἐποίησαν συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα. ²⁴ Ἰδοὺ ὄχλος ἥκει εἰς ²⁴
 τὴν πόλιν συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν
 πολεμούντων αὐτήν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας,
 οὕτως ἐγένετο. ²⁵ καὶ οὐ λέγεις πρὸς μέ Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν ἀργυρίου· ²⁵
 καὶ ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην, καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας, καὶ ἡ
 πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων. ²⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ²⁶
²⁷ Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πάσης σαρκός, μὴ ἀπ' ἐμοῦ κρυβήσεται τι· ²⁸ διὰ ²⁷ 28
 τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη
 εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνης, καὶ λήψεται αὐτήν, ²⁹ καὶ ἔξουσιν οἱ Χαλ- ²⁹
 δαῖοι πολεμούντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν
 πυρὶ, καὶ κατακαύσουσι τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἐθυμῶσαν ἐπὶ τῶν δωματίων αὐ-
 τῶν τῇ Βάαλ καὶ ἔσπενδον σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις πρὸς τὸ παραπαρῆναι με.
³⁰ ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰουδα μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν ³⁰
 κατ' ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν. ³¹ ὅτι ἐπὶ τὴν ὁργὴν μου καὶ ἐπὶ ³¹

42. υἱοῦ μασσαίου, FA υἱοῦ μασσεῦ ... FA* πατρ. μου κατ ... Ax FA
 om τῶν ἀνδρῶν ... Ax FA εσθηκοτῶν ... τ. ιουδαίων παντῶν τῶν καθη-
 μενων ἐν τῇ 14. FA καταθήσεις ... Ax FA om αὐτο ... Ax FA ἀγγι-
 15. Ax FA*, κτηθήσονται, FA* κτησονται 16. προσευξάμην ... FA om με
 17. κυριε κυριε ... ἐν τῇ ἰσχυϊ ... FA om καὶ τῷ μετεώρῳ 18. FA κολ-
 πον ... Ax FA καὶ ἰσχυρὸς 19. καὶ ὁ δυνατός ... FA ἐργοις, κύριος παν-
 τοκράτωρ ὁ μεγαλυννυμος (* add κυριε) οἱ ... Ax FA om τῶν υἱῶν ...
 αποδουναι ... FA κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν 20. οσα ἐποίησας ... FA αιγυ-
 πτου ... Ax FA η ημ. αὕτη 24. καὶ τέρασιν καὶ ἐν 23. Ax FA ελαβον
 (... FA* om κ. ἐποιήσ.) ... ἀπαντα pro παντα 24. καὶ ἰδου ... εἰς τ.
 πολ. ταύτην ... FA εἰς τὰς χεῖρας 25. Ax FA σεαυτῷ ἀγρον ... ἐγρ. εἰς
 βιβλ. 27. FA* κρυβεται τει, Ax κρυβησ. ετι 28. FA om ὁ θε. ισραηλ
 ... FA* βασιλεων et λημψουσιν (Ax FA*, λημψεται) 29. ετι τ. γην ταυτ.
 ... καυσωσιν pro κατακαυσουσι ... FA* την οικιαν ἐν ἐς (videtur) ... ἐθυ-
 μωσ. ἐν αὐταῖς 30. FA ἦσαν υἱοι ισρ. καὶ υἱοι ... ἐκ νεοτ. αὐτ. κατ ὀφθ. μου

τὸν θυμὸν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἀπ' ἧς ἡμέρας ὠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἕως
 32 τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προσώπου μου ³² διὰ πάσας τὰς
 πονηρίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ὧν ἐποίησαν πικρᾶναι με, αὐτοὶ καὶ
 οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
 33 φῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, ³³ καὶ ἀπέ-
 στρεψαν πρὸς με νῶτον καὶ οὐ πρόσωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὁρᾶν καὶ
 34 οὐκ ἤκουσαν ἔτι λαβεῖν παιδείαν. ³⁴ καὶ ἔθηκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν τῷ
 35 ὄκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτῷ ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν. ³⁵ καὶ
 ὠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βααλ τοὺς ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ τοῦ ἀνα-
 φέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τῷ Μολὶχ βασιλεῖ, ᾧ οὐ
 συνέταξα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὸ βδελύγμα
 36 τοῦτο πρὸς τὸ ἐφάμαρτεῖν τὸν Ἰούδαν. ³⁶ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος ὁ Θεὸς
 Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν πόλιν ἣν οὐ λέγεις Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
 37 βυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ, ³⁷ Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐ-
 τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς οὐ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὄργῃ μου καὶ τῷ θυμῷ
 μου καὶ ἐν παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦτον,
 38 καὶ καθεὶς αὐτοὺς πεποιθότας, ³⁸ καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι
 39 αὐτοῖς εἰς Θεόν. ³⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν ἑτέραν καὶ καρδίαν ἑτέραν, φοβη-
 θήναι με πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν
 40 μετ' αὐτούς. ⁴⁰ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιαν, ἣν οὐ μὴ ἀπο-
 στρέψω ὅπως ἐν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
 41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστήναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. ⁴¹ καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαθῶσαι
 αὐτούς, καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ
 42 μου καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. ⁴² ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν
 λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐ-
 43 τοὺς πάντα τὰ ἀγαθὰ ᾧ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. ⁴³ καὶ κτηθήσονται ἔτι ἀγροὶ
 ἐν τῇ γῇ ἣ οὐ λέγεις Ἄβρατος ἔσται ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους, καὶ παρε-
 44 ὀθήσονται εἰς χεῖρας Χαλδαίων· ⁴⁴ καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ, καὶ
 γράψουσιν βιβλίον καὶ σφραγίσουσιν, καὶ διαμαρτύρη μαρτύρας, ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ
 κύκλῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσι τοῦ ὄρους καὶ
 ἐν πόλεσι τῆς σεφθῆ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποι-
 κίας αὐτῶν.

XL.

(Graece = 40. Hebraice 33.)
 — = 47. — 40.)

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

2 καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων Ὁὕτως εἶπε
 κύριος, ποῶν γῆν καὶ πλάσσω αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύριος ὄνομα
 3 αὐτῷ ³ Κέκραξον πρὸς με καὶ ἀποκριθήσομαι σοι, καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα

34. ἀπαλλάξ. αὐτους 32. Ax FA om των ... Ax FA παραπικραναί ...
 post αυτοι add και οι πατερες αυτων ... FA κατοικοιουντες ιερους. 33. FA
 επεστρεψαν ... FA κ. εδιδ. α. ορθου (°° ορθρ.) και εδιδαξα και ουκ ...
 και ουκ ηβηλησαν ... Ax FA παιδιαν 34. FA° μισανσματα ... ω επεκληθη
 35. βωμους αυτων ... επι την καρδιαν ... τον ιουδα 36. εν μαχαίρη 37.
 FA° (item °°, supplet °°) om εγω ... Ax FA και παροξυσμους ... κατοικω
 40. Ax FA αιωνιον 44. FA επισκ. αὐτους αγ. αὐτους ... FA εν πιστ. κ. εν π.
 αληθια καρδια και εν ... om μου ... ψυχη μου 42. εγω επαγω 43. ην
 συ λεγεις ... FA Αβρατος εστιν ... Ax FA απο ανθρωπου 44. βενιαμειν
 ... κυκλοθεν ιερουσ., FA κρυψω (°° κυκλω) ιερουσ. XL. 4. εκ δευτερον
 ... επι ην 3. αναγγελω

καὶ ἰσχυρὰ ἂ οὐκ ἔγνωσ αὐτά. ⁴ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος περὶ οἰκῶν τῆς πό-
 λεως ταύτης καὶ περὶ οἰκῶν βασιλείας Ἰούδα τῶν καθηρημένων εἰς χάρα-
 κας καὶ προμαχάνας, ⁵ τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι
 αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ
 μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονη-
 ριῶν αὐτῶν, ⁶ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτὴν συνούλωσιν καὶ ἱαμα, καὶ φανερώσω
 αὐτοῖς καὶ ἰατρεύσω αὐτήν, καὶ ποιήσω καὶ εἰρήνην καὶ πίστιν, ⁷ καὶ ἀπο-
 στρέψω τὴν ἀποικίαν Ἰούδα καὶ ἀποικίαν Ἰσραὴλ; καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς
 καθὼς καὶ τὸ πρότερον, ⁸ καὶ καθαρῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ-
 τῶν ὧν ἡμάρτοσαν μοι, καὶ οὐ μὴ μνηστῆσμαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἡμαρ-
 τόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ αἰνεσιν καὶ ⁹
 εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ
 ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγα-
 θῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης τῆς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. ¹⁰ οὕτως εἶπε κύ-
 ριος Ἐτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ ὑμεῖς λέγετε Ἐρημός ἐστιν
 ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ ταῖς
 ἡρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτῆνη, ¹¹ φωνὴ εὐφροσύνης
 καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων
 Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰσίοισι δῶρα εἰς οἶκον κυρίου, ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν
 τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπε κύριος. ¹² οὕτως εἶπε
 κύριος τῶν δυνάμεων Ἐτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἔρημῳ παρὰ τὸ μὴ
 εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποι-
 μένων κοιταζόντων πρόβατα, ¹³ ἐν πόλεσι τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσι τῆς σε-
 φηλᾶ καὶ ἐν πόλεσι τῆς ναγέβ καὶ ἐν γῇ Βενιαμὴν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ἱερου-
 σαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα, ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀρχιμούντος,
 εἶπε κύριος.

XLI.

(Graece 41. = Hebraice 34.)

Ο ΔΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ,
 καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνης καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ

4. Ax FA κυριος ο θεος ισραηλ ... FA* om (item rursus :: ut videtur)
 τῆς πολ. ταυτ. x. περι οικων (Ax FA* οικιας) ... FA καθειρημενων, Ax
 καθημενων 5. αυτην νεκρων ... επαταξεν οργη ... FA εν τω θυμω 6.
 επαγω επ αυτους ... ιαμα, και ιατρευσω αυτους και φανεροι (sic) αυταις
 εισακουειν, x. ιατρευσω αυτους x. π. αυτ. ειρ. x. πιστ., FA ιαμα, και ια-
 τρευσω αυτην (*.* αυτους) κεν ιρηνη και φανερωσω αυτοις εισακουειν, x.
 ιατρ. αυτην (*.* αυτους) και (*.* add ποιησω αυτοις) ειρηνη (*.* -νην) x.
 πιστει (*.* -στειν) 7. FA*.* επιστρεψω ... Ax FA και την αποικ. ισρ.
 (FA*.* ιερουσαλημ) ... ως το προτερον 8. ημαρτον pro ημαρτοσαν ... FA ου
 μη μνησθω ... ημαρτον μου, FA ημαρτοσαν μοι ... FA* απεστησαν μου
 9: Ax FA και εις αινεσιν ... μεγαλιότητα, FA μεγαλωσυνην ... ποιω ...
 om και πικρανθησονται ... ποιω αυτοις 10. FA* ακουσεται ... Ax FA
 ερημωμεναις ... και παρα το ... FA ανθρωπους x. κτηνη 11. FA om και
 primum ... χαρμονης ... λεγοντος ... FA τω κυριω ... δωρα αινεσεως
 ... FA επιστρεψω ... αποστρ. την αποικ. πασης της γης εκειν. καθα προτ.
 12. *om των δυναμεων ... FA Ετι ακουσθησεσται εν τω ... τοπω τω
 ηρημωμενω τουτω ... κτηνη ... Ax FA και εν πασαις ... προβατων 13. om
 και εν πολ. της σεφηλα ... Ax FA βενιαμειν ... επι pro ετι ... FA* χει-
 ραν XLI. 1. γεναμενος ... FA παρα κυρ. πρ. ιερ.

πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ πᾶσας τὰς
 2 πόλεις Ἰούδα, λέγων, Ὡς οὕτως εἶπε κύριος Βαδίσον πρὸς Σεδεκίαν βασιλεῖα
 Ἰούδα καὶ ἑρεῖς αὐτῷ Ὡς οὕτως εἶπε κύριος Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις
 αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλώνας, καὶ συλλήψεται αὐτήν καὶ καύσει αὐ-
 3 τήν ἐν πυρὶ, ³ καὶ οὐ οὐ μὴ σωθῆς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ συλλήψεται συλλη-
 φθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ ὀφθαλμοὶ σου τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ
 4 ὄψονται, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. ⁴ ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σε-
 5 δεκία βασιλεῦ Ἰούδα Ὡς οὕτως λέγει κύριος ⁵ Ἐν εἰρήνῃ ἀποβανῇ καὶ ὡς
 ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται
 καὶ σὺ Οὐαὶ κύριε, καὶ ἕως ἄδου κόψονται σε ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα, εἶπε
 6 κύριος. ⁶ καὶ ἐλάλησεν Ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλεῖα Σεδεκίαν πάντας τοὺς λό-
 7 γους τούτους ἐν Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ ἡ δύναμις βασιλέως Βαβυλώνας ἐπολέμει
 ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ ἐπὶ Λαχίς καὶ ἐπὶ Ἀζήκα,
 8 ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν Ἰούδα πόλεις ὄχυρα. ⁸ ὁ λόγος ὁ γε-
 νόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν βασιλεῖα Σεδε-
 9 κίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφειν, ⁹ τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον
 τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Ἑβραῖον καὶ τὴν
 10 Ἑβραίαν ἐλευθέρους, πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ἰούδα. ¹⁰ καὶ ἐπεστρά-
 φησαν πάντες οἱ μεγιστάνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
 τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
 11 12 καὶ ἑῶσαν ¹¹ αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹² καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου
 13 πρὸς Ἱερεμίαν λέγων. ¹³ Ὡς οὕτως εἶπε κύριος Ἐγὼ διεξέμην διαθήκην πρὸς
 τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξελάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ
 14 οἴκου δουλείας, λέγων ¹⁴ Ὅταν πληρωθῇ ἔξ ἔτη, ἀποστείλεις τὸν ἀδελφόν σου
 τὸν Ἑβραῖον ὃς πραθήσεται σοὶ καὶ ἐργάται σοὶ ἔξ ἔτη, καὶ ἐξαποστείλεις
 15 αὐτὸν ἐλευθέρων καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ
 ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὖδὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφειν
 ἕκαστον τοῦ πλησίου αὐτοῦ, καὶ συντέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου
 16 ἐν τῷ ὄκῳ οὐ ἐτεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. ¹⁶ καὶ ἀπεστρέφατε καὶ
 ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ
 ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστεύλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
 17 τοῦ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. ¹⁷ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος
 Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφειν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
 τοῦ ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφειν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς
 τὸν λιμόν, καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

2. Αx FA συλλήμψεται 3. FA om συ ... εκ χειρ. αυτων ... Αx FA
 συλλήμψει συλλημφθῆσῃ ... om κ. εις χ. αυτ. δοθήσῃ ... Αx FA και οι
 οφθαλμοι ... FA τους οφθ. αυτων ... post οψονται add και στομα αυτου
 μετα του στοματος σου λαλησει 5. ω κυριε, FA om ουαι κυριε ... εως
 αδ. κλαουσονται σε ... om εγω 6. Αx FA προς βασιλεα 7. FA* επι πο-
 λεις ... FA Ιουδα, επι λαχεις, Αx Ιουδα τας καταλειμμενας, επι λαχεις
 8. γεναμενος ... FA συντελεσαι βασιλεα ... λαον τον εν ιερουσαλημ 9.
 FA* om εκαστον secundum ... ανδρα εξ Ισραηλ 10. FA* om και primum
 ... οι ελθοντες εις την διαθηκην ... FA εξαποστεilai ... om και εκαστ.
 την παιδ. αυτου 12. εγενετο ... FA* om κυριου 13. κυριος ο θεος Ισραηλ
 ... FA εξεμην ... FA δουλιας 14. FA* αποστελλεις ... και αποστελεις,
 FA* και εξαπαστελλεις (sic) 15. εστρεψαν ... εν οφθαλμοις μου ... εκα-
 στος τω πλησ. αυτου ... FA* om κατα προσωπ. μου 16. εβεβηλ. την δια-
 θηκην μου ... FA om του ειναι 17. FA μου καλεσαι εκαστον αφειν εκασ-
 τον (".* add προς τον αδελφον αυτου και εκαστον) προς τον, Αx μου κα-
 λεσαι εκαστος αφειν προς τον αδελφον αυτου και εκαστον προς τον ...
 FA* και ιδου

¹⁸ και δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου, τοὺς μὴ 18
στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον
ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ, ¹⁹ τοὺς ἄρχοντας Ἰουδα και τοὺς δυνάστας 19
και τοὺς ἱερεῖς και τὸν λαόν, ²⁰ και δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, και 20
ἔσται τὰ θνησιμαία αὐτῶν βρώσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ και τοῖς θη-
ρίοις τῆς γῆς. ²¹ και τὸν Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας και τοὺς ἄρχοντας 21
αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, και δύναμις βασιλέως Βαβυλώνος
τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν. ²² Ἰδοὺ ἐγὼ συντάσσω, φησὶ κύριος, και ἐπι- 22
στρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην, και πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν και λήψου-
ναι αὐτὴν και κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ, και τὰς πόλεις Ἰουδα και δώσω
αὐτάς ἐρήμους ἀπὸ τῶν κατοικούντων.

XLII.

(Graece 42. = Hebraice 35.)
(— 49. = — 42.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ
ἐν ἡμέραις Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰουδα λέγων ² Βάδισον εἰς οἶκον Ἀρχαβελν ²
και ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν, και ποτιεῖς αὐτοὺς
οἶνον. ³ και ἐξήγαγον τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰερεμὶν υἱοῦ Χαβασὶν και τοὺς ³
ἀδελφοὺς αὐτοῦ και τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ και πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβελν, ⁴ και ⁴
εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον υἱῶν Ἰωᾶν υἱοῦ Ἀνανίου
υἱοῦ Γοδολλίου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων
τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μασαίου υἱοῦ Σελώμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν.
⁵ και ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου και ποτήρια, και εἶπα ⁵
Πίετε οἶνον. ⁶ και εἶπον Οὐ μὴ πῶμεν οἶνον, ὅτι Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ ὁ ⁶
πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πῖντε οἶνον ὑμεῖς και οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἕως αἰῶνος, ⁷ και οἰκίας οὐ μὴ οἰκοδομήσητε, και σπέρμα οὐ μὴ σπεί- ⁷
ρητε, και ἀμπελῶν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέ-
ρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διατρέβετε
ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. ⁸ και ἡκούσαμεν τῆς φωνῆς Ἰωναδὰβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς ⁸
τὸ μὴ πῖναι οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἡμεῖς και αἱ γυναῖκες ἡμῶν και
οἱ υἱοὶ ἡμῶν και αἱ θυγατέρες ἡμῶν, ⁹ και πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας ⁹
τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ, και ἀμπελῶν και ἀγρὸς και σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν.
¹⁰ και ᾤκησαμεν ἐν σκηναῖς, και ἡκούσαμεν και ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ¹⁰
ἐνετείλατο ἡμῖν Ἰωναδὰβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. ¹¹ και ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη Ναβου- ¹¹
χοδονόσορ ἐπὶ τὴν γῆν, και εἶπαμεν εἰσελθεῖν, και εἰσέλθωμεν εἰς Ἱερουσαλήμ

48. Ax FA* om τους μη στησ. την διαθ. μου ... FA* om μου post
προσωπων 20. βρωματα 21. βασιλεα ιουδα ... FA των εχθρ. αυτων ...
δυναμεις ... οι αποτρεχοντες 22. πολ. επ αυτους ... Ax FA ληψονται ...
ιουδα δωσω αυτας εινε αβατον, FA ιουδα και δ. αυτους ερημους ... Ax FA
om των XLII. 4. γεναμενος παρ. κυρ. ιερεμ. ... ιωακειμ υιου ιωσιου
2. Πορευσητι εις ... FA οικιαν ... αλχαβειν και καλεσον αυτους και εισα-
ξεις αυτους εις 3. ηγαγον ... ιερεμιου ... FA χαβασειν ... οικ. χαραβειν
4. om υιον ιω. υιου ... FA υιον ανναν υιου αννανιου (* ανανιου) ... FA
om υιου γοδολλιου ... εγγυς οικουντων αρχωντων ... Ax FA* om των ante
επανω ... μασαιου, FA μασεου (* μασα.) ... FA* αιλωμ, * σαιλωμ ...
FA* του φυλ. την οδον 5. εστησα 6. Ax FA ειπαν ... ου πιομεν, FA
ου μη πιομεν ... FA* om υι. ρηχαβ ... ειπας ου 7. FA οικιαν ... κα-
τοιχησετε ... ημερ. της ζωης υμων ... ζητε, FA ζησεται 8. εισηκουσαμεν
... FA ιωναδαν ... FA* πινειν ... ημερ. της ζωης ημων ... om ημεις κ.
αι γυν. ημων 9. om και primum ... οικειν οικιας ... FA εκει, αμπελω-
νας κ. αγρους 10. οικησαμεν ... om και εποησαμεν ... παντα οσα 11.
FA* ειπαν ... αναβαντες εισελευσομεθα, FA εισελθατε και εισελθωμεν

ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ὥκοῦμεν ἐκεῖ. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ¹³ με λέγων ¹⁴ Οὕτως λέγει κύριος Πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ. Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου· ¹⁴ ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίσσαν· καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ¹⁵ ὁρῶν, καὶ οὐκ ἤκουσατε. ¹⁵ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδας μου τοὺς προφήτας λέγων Ἀποστρέφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίῳ ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, καὶ οὐ πορεύεσθε ὅπως ᾤεσθε ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐκθήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνετε τὰ ὥτα ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσκηνοῦσατε. ¹⁶ ¹⁶ καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ¹⁷ ὃ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσέ μου. ¹⁷ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ πάντα τὰ κακὰ ¹⁸ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, ¹⁹ οὐ μὴ ἐκλείπη ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ υἱοῦ Ῥηχάβ παρεστηκώς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς.

XLIII.

(Graece 43. = Hebraice 36.)
— 50. = — 43.)

EN TΩ ENIAYTΩ TETAPTΩ IQAKEIM YIOY IQSIA BASILEOVS

² Ἰούδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Λάβε σεαυτῷ χαρτίον βιβλίον, καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπὶ Ἰούδα καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας κατήλθον πρὸς σὲ ἀφ' ἡμερῶν Ἰούδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ³ Ἰσως ἀκούσεται ὁ οἶκος Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ὕψωσιν αὐτοὺς ἀδικαίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐκάλεσεν Ἱερემίας τὸν Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, εἰς χαρτίον βιβλίου. ⁵ καὶ ἐνετείλατο Ἱερემίας τῷ Βαροὺχ λέγων Ἐγὼ φυλάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὧσιν παντὸς Ἰούδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεων αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς. ⁷ Ἰσως πεποιεῖται ἔλεος αὐτῶν

44. Ax FA* om των χαλδ. x. α. πρ. της δυναμεις ... FA* om των απε ασσυριων ... ωκησαμεν, FA οικουμεν 43. κατ. εν ιερουσαλημ ... Ax FA παιδιαν (Ax -δειαν) ακουειν 44. FA υιοι ρηχαβ ... ουκ επιον· καγω ... FA post ορθου (corr. est ορθρ.) add και ελαλησα ... εισηκουσατε 45. δουλους προ παιδας ... FA απο οδου ... βελτιον ποιησατε επιτηδευματα ... Ax FA 2ων αλλοτριων ... FA* γης ως ... ηκουσατε, FA εισηκ. μου 46. Ax FA οι υιοι ... FA ιων. οι υιοι ρηχαβ ... FA και ο λαος ... λαος μου ουκ ηκουσαν μου ... FA ηκουσαν 47. om totum versum 48. Ax FA οι υιοι ... FA om υι. ρηχ. την εντολην ... οσα pro καθοτι 49. FA* εκλιπη XLIII. 4. Ax FA*,* και εν τω ... υιου ιωσιου, FA υιω ιωσια 2. χαρτην ... επ αυτω ... εχηρηματια πρ. σε επι ισραηλ ... FA*,* επι ιουδαν 3. ακουσονται οικος ... κακα α ελαλησα επ αυτους ινα αποστραφωσιν απο οδου αυτου τ. π. ... FA απο οδου ... FA ειλεος 4. εγραψεν βαρουχ ... ους εχηρηματισεν προς 5. και ου δυναμαι 6. Ax FA εν τω χαρτη ... Ax FA νηστιας ... παντος του λαου των ερχομενων ... Ax FA εκ πολεως

κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηραῖς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἦν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τούτων.
 8 καὶ ἐποίησε Βαροὺχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἱερεμίας, τοῦ ἀναγνώ-
 ναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου. 9 καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ 9
 ζεῖται τῷ ὀγδόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακείμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν
 νηστειάν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἴκος Ἰούδα.
 10 καὶ ἀνεγίνωσκε Βαροὺχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἱερεμίου ἐν οἴκῳ κυ-
 ρίου, ἐν οἴκῳ Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν τοῦ γραμματέως, ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω
 ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς καὶ ἐν ὧσι πάντες τοῦ λαοῦ.
 11 καὶ ἤκουσε Μιχαίας υἱὸς Γαμαρίου υἱοῦ Σαφάν ἅπαντας τοὺς λόγους κυ-
 ρίου ἐκ τοῦ βιβλίου. 12 καὶ κατέβη εἰς οἶκον τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν οἶκον 12
 τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ ἔκει πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ἐλίσσαμὰ δὲ
 γραμματεὺς καὶ Δαλαίας υἱὸς Σελεμίου καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀχοβώρ καὶ Γα-
 μαρίας υἱὸς Σαφάν καὶ Σεδεκίας υἱὸς Ἀνανίου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, 13 καὶ 13
 ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαίας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντας
 Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. 14 καὶ ἀπέστειλαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς 14
 Βαροὺχ υἱὸν Νηρίου τὸν Ἰουδὴν υἱὸν Ναθανίου υἱοῦ Σελεμίου υἱοῦ Χουσι
 λέγοντες Τὸ χαρτίον ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὧσι τοῦ λαοῦ, λάβε
 αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου καὶ ἔχε. καὶ ἔλαβε Βαροὺχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη
 πρὸς αὐτούς. 15 καὶ εἶπον αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν καὶ ἀνέγνω 15
 Βαροὺχ. 16 καὶ ἐγενήθη ὥς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους, συνεβουλεύσαντο 16
 ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπον Ἀναγγέλλοντες ἀναγγελέωμεν τῷ
 βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους. 17 καὶ τὸν Βαροὺχ ἠρώτησαν λέγοντες 17
 Ποῦ ἔγραψας πάντας τοὺς λόγους τούτους; 18 καὶ εἶπε Βαροὺχ Ἀπὸ στόμα- 18
 τος αὐτοῦ ἀνήγγειλέ μοι Ἱερεμίας πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔγραψον
 ἐν βιβλίῳ. 19 καὶ εἶπον τῷ Βαροὺχ Βάδισον καὶ κατακρύβηθι σὺ καὶ Ἱερε- 19
 μίας, ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. 20 καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα εἰς 20
 τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ Ἐλίσσαμὰ, καὶ ἀνήγ-
 γελαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τούτους. 21 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς 21
 τὸν Ἰουδὴν λαβεῖν τὸ χαρτίον. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ ἐξ οἴκου Ἐλίσσαμὰ, καὶ ἀνέγνω
 Ἰουδὴν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἄρχόντων τῶν
 ἐστηκότων περὶ τὸν βασιλέα. 22 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθηντο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, 22
 καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. 23 καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντας 23
 Ἰουδὴν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτάς τῳ ξυρῷ τοῦ γραμμα-

7. ἀπο τῆς οδοῦ ... ο θυμ. κυρίου x. η ὀργη η (* ην) ελ. κυριος ἐπὶ
 τ. τοπον τ. 8. FA om τους 9. τῷ πεμπτῳ ἰωακειμ βασιλεῖ ἐν ... FA om
 ἐν secundum ... FA* ἐξεκκλησίασεν ... FA νηστειαν ... εἰς ἱερουσ. καὶ ο οἰκ. ι.
 40. om τους ... ἐν προθύροις οἴκου x. τῆς καινῆς εἰς τὰ ὦτα 41. FA
 μιχαίας ... παντας 42. Ax FA κατέβη εἰς οἶκον ... FA δαλιας (Ax δα-
 λεας) υι. σεδεκιου ... καὶ ναθαν υι. αχοβωρ 43. FA μιχαίας ... αναγ. του
 βαρουχ ... FA* κυριου του θεου pro τ. λαου 44. τον ιουδει, FA om
 τον ιουδην ... FA υιου ναθανιου ... σαλαμιου ... FA* om λεγοντες Το
 χαρτιον ... Το βιβλιον ἐν ω αναγ. ... FA* om εἰς τ. χ. σου ... βαρουχ
 υιος νηριου το χ. ἐν χειρι αὐτου 45. Ax FA εἶπαν 46. FA ἐγενετο ...
 Ax FA εἶπαν ... αναγγελοντες ... Ax FA* αναγγελωμεν ... Ax FA παν-
 τας 47. FA τον ποθεν, Ax ποθεν ... FA om παντας 48. om αὐτου ...
 καγω εγραφον 49. καὶ εἶπαν οἱ αρχοντες προς βαρουχ, FA x. εἶπαν τῷ βα-
 ρουχ ... καὶ κρυβηθι ... FA om καὶ ... Ax FA καὶ ἀνθρωπος ... μὴ γνω ...
 FA* που υπαγεις 20. το βιβλιον ... FA ελειςαμα ... FA om τούτους 24.
 ιουδειν ... FA οἴκου ελειςα ... Ax FA ιουδειν ... om παντων ... προς
 τον βασιλεα 23. Ax FA ιουδειν ... FA*, η τεσσαρας (?) ... FA ἀπετεμνεν
 ... Ax FA αὐτα τῷ

τέως καὶ ἐβρίπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ὥς ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης
 24 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. ²⁴ καὶ οὐκ ἐζήτησαν, καὶ οὐ διεβόρηξαν τὰ
 25 ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λό-
 26 γους τούτους. ²⁵ καὶ Ἐλνάθαν καὶ Γοδολλίας ὑπέβητο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
 26 κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. ²⁶ καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμῇ νύμφῃ τοῦ
 βασιλέως καὶ τῷ Σαραῖα νύμφῃ Ἑσριήλ συλλαβεῖν τὸν Βαροὺχ καὶ τὸν Ἱερε-
 27 μίαν, καὶ κατεκρύβησαν. ²⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερემίαν, μετὰ
 τὸ κατακαῦσαι τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψε Βα-
 28 ροὺχ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, λέγων ²⁸ Πάλιν λάβε σὺ χαρτίον ἕτερον καὶ
 γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου οὓς κατέκαυσεν ὁ
 29 βασιλεὺς Ἰωακείμ, ²⁹ καὶ ῥεῖς Οὕτως εἶπε κύριος· Σὺ κατέκαυσας τὸ χαρτίον
 τοῦτο, λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ λέγων Εἰσπορευόμενος εἰσπορευέσεται
 βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος καὶ ἐξολοθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἐπ' αὐ-
 30 τῆς ἀνθρώπος καὶ κτήνη· ³⁰ διὰ τοῦτο οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ Ἰωακείμ βα-
 σιλέα Ἰούδα Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, καὶ τὸ ἕνησι-
 31 μαιον αὐτοῦ ἔσται ἐβριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ παγετῷ
 31 τῆς νυκτός. ³¹ καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
 τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερου-
 32 σαλήμ καὶ ἐπὶ τὴν Ἰούδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, καὶ οὐκ
 32 ἤκουσαν. ³² καὶ ἔλαβε Βαροὺχ χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στό-
 ματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ
 καὶ ἔτι προσετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὥς οὗτοι.

XLIV.

(Graece 44. = Hebraice 37.)
 — 54, 4 - 34. = — 44.)

Καὶ ἐβασίλευσε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία ἀντὶ Ἰωακείμ, ὃν ἐβασίλευσε Να-
 2 βουχοδονόσορ βασιλεύειν τοῦ Ἰούδα. ² καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες
 αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἱερε-
 3 μίου. ³ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας τὸν Ἰωχαλ υἱὸν Σελεμίου καὶ
 τὸν Σοφονίαν υἱὸν Μασαίου τὸν ἱερεῖα πρὸς Ἱερემίαν λέγων Πρόσευξαι δὴ
 4 περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον. ⁴ καὶ Ἱερεμίας ἤλθε καὶ διεῖλθε διὰ μέσου τῆς πό-
 5 λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς. ⁵ καὶ δύναμις Φα-
 6 ραὼ ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν φησὶν αὐτῶν, καὶ
 6 ἀνέβησαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερემίαν λέγων

23. Αχ FA εριπτεν (FA -τε) ... εως ου εξελειπεν, FA* εως εξελειπεν
 24. εξεζητησαν 25. FA* οπι ου ... FA* διερηξαν ... αυτου ακουσαντες
 παντες τους 26. x. ναθαν x. γοδ. και γαμαριας, FA* x. ελν. και
 δαλαιας και γολιας και γαμαριας ... Αχ FA* μη κατακαυσαι ... το βι-
 26. βιβλιον 26. ιερεμיהλ, FA ιερεμιαηλ ... FA σαρεα ... εσριηλ ... FA* και
 αυτον ιερεμיהν ... FA* οπι και κατεκρ. ²⁷ και εγ. λ. x. πρ. ιερ. (* ιπρε-
 27. μιαν) 27. Αχ FA* καυσαι 28. λαβε σεαντω χαρτιον ... απαντας 29. το
 βιβλιον τουτο ... FA εγρ. επ αυτο ... FA* εισπορευεται ... Αχ FA ο βασι-
 29. λευς ... εξολεθρ., FA εξωλεθρ. ... και εκτριψει απ αυτης ανθρωπον ... FA
 απ αυτης 30. επι θρονον ... ρεριμμενον, FA εριμμενον 31. Αχ FA επαξω
 επ αυτους ... FA επι την ιδουμαϊαν (correctum ιουδαιαν) pro επι γην ιουδα
 ... α ελαλ. επ αυτους 32. FA παντας ... FA ου κατεκαυσεν ... FA και επι
 τι προσεθεθ. XLIV. 4. αντι ιεχονιου υιου ιωακειμ ... ναβουχ. βασιλευς
 βαβυλωνος 2. FA ηκουσεν 3. τ. ιωαχαζ, FA τ. ιωαχαχ (* -χας) ... FA
 σεδεκιου ... μασαιου ... ιερεαν 4. ανα μεσον ... εις οικον, FA εις οικιαν
 5. Αχ FA* απο ιερουσα.

⁷ Οὕτως εἶπε κύριος Οὕτως ἔρεῖς πρὸς βασιλεία Ἰουδα τὸν ἀποστελλαντα πρὸς 7
 σὲ τοῦ ἐκζητῆσαι με Ἰδοὺ δύναμις Φαραῶ ἡ ἐξεληθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν
 ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν Αἰγύπτου, ⁸ καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ 8
 πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ συλλήψονται αὐτήν καὶ καύσουσιν
 αὐτήν ἐν πυρὶ. ⁹ ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν 9
 λέγοντες Ἀποτρέχοντες ἀπαλευσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπα-
 λῶσαι. ¹⁰ καὶ ἐὰν κατὰξῃτε πᾶσαν δύναμιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας 10
 ὑμᾶς, καὶ καταλειφθῶσι τινες ἐκκεκεντημένοι, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ
 οὗτοι ἀναστήσουσιν καὶ καύσουσι τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ. ¹¹ καὶ ἐγένετο 11
 ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου τῆς
 δυνάμεως Φαραῶ, ¹² ἐξῆλθεν Ἱερემίας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορευθῆναι εἰς 12
 γῆν Βενιαμὴν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹³ καὶ ἐγένετο αὐτὸς 13
 ἐν πόλῃ Βενιαμὴν, καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατεῖλε Σαρουία υἱὸς Σελε-
 μίου υἱοῦ Ἀνανίου, καὶ συνέλαβε τὸν Ἱερემίαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους
 σὺ φεύγεις; ¹⁴ καὶ εἶπε Ψεύδος, οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ 14
 οὐκ εἰσῆλθουσιν αὐτοῦ, καὶ συνέλαβε Σαρουία τὸν Ἱερემίαν καὶ εἰσῆγαγεν
 αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. ¹⁵ καὶ ἐπικραύηθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ Ἱερემίαν καὶ 15
 ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμ-
 ματέως, ὅτι ταύτην ἔποιησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς. ¹⁶ καὶ ἦλθεν Ἱερემίας εἰς 16
 οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χειρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς.
¹⁷ καὶ ἀπέστειλε Σεδεκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἡρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς 17
 κρυφαῶς εἰπεῖν εἰ ἔστιν ὁ λόγος παρὰ κυρίου; καὶ εἶπεν Ἔστιν· εἰς χεῖρας
 βασιλέως Βαβυλώνης παραδοθήσῃ. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἱερემίας τῷ βασιλεῖ Τί ἡδύ- 18
 κησα σὲ καὶ τοὺς παῖδας σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰ-
 κίαν φυλακῆς; ¹⁹ καὶ ποῦ εἰσὶν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν 19
 λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλώνης ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; ²⁰ καὶ 20
 νῦν, κύριε βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἐλᾶός μου κατὰ πρόσωπόν σου· καὶ τί ἀπο-
 στρέφαις με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν τοῦ γραμματέως, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ;
²¹ καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς, 21
 καὶ ἐδίδοναν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας ἕξωθεν οὐ πέσσανουσιν, ὥς ἐξέλ-
 πον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἐκάθισεν Ἱερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

XLV.

(Graece 45. = Hebraice 38.)
 — 51, 34 sqq. = — 45.)

Καὶ ἤκουσε Σαφανίας υἱὸς Νάθαν καὶ Γοδολίας υἱὸς Πασχῆρ καὶ Ἰωά-
 χαλ υἱὸς Σελεμίου τοὺς λόγους οὓς Ἱερემίας ἐλάλει ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων

7. FA αποστελλοντα ... om του ... FA* ab αποστρεψ. ad αυτοι v. 8. transilit. 8. om αυτοι ... οι χαλδ. οι πολεμουντες την γην ταυτην ... συλ-
 λημψ., FA συλλημψονται ... FA αυτην πυρι 9. FA om οτι 10. εν τοπω
 αυτου οτι αυτοι ... FA* αναστησουσιν 11. επι ιερου. 12. ιηρεμιας ...
 FA του πορευεσθαι ... Ax FA βενιαμειν ... FA*," εκειθεν αρτον εν ...
 εμμεσω 13. Ax FA βενιαμειν ... κατελυσεν ... Ax FA σαρουιας ... FA
 υιος ανανιου 14. Ax FA ουχι προς τους χαλδαιους (-δεους FA atque sic ple-
 rumque) ... Ax FA ηκουσεν ... Ax FA σαρουιας 15. εις οικον φυλακης ...
 FA* της φυλακης 16. FA* οτι ηλθεν ... FA χαρεθ 17. επηρωτησεν,
 FA* ηρωτησεν ... om ο βασιλευς ... Ax FA om ειπειν ... Ax FA ει εστιν
 λογος (FA*," add παρα) κυριου ... κ. επ. αυτω 18. ιηρεμιας ... της φυ-
 λακης 19. προφητευοντες 20. κυριε μου βασιλευ ... πεστω δη, FA πε-
 σωτω 21. Ax FA*," εξελεπον XLV. 1. FA* γολας ... FA ιωαχας ...
 ους ελαλτησεν ιηρεμιας, FA ους ελαλει ιερεμιας ... FA* οχλον

2 Οὕτως εἶπε κύριος Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθνήσκειται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ
 3 ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὐρημα καὶ ζήσεται. ὅτι οὕτως εἶπε κύριος Ἰλα-
 4 ριδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βα-
 5 βυλῶνος, καὶ συλλήψεται αὐτήν. ἔπειτα εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀναϊρεθῆτω δὴ ὁ
 6 ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε-
 7 μούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ,
 8 λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
 9 χρησιμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἢ πονηρά. ὁ βασιλεὺς
 10 ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. καὶ
 11 ἐρρίψαν αὐτὸν εἰς λάκκον Μελχίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὅς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
 12 φυλακῆς, καὶ ἐχλόασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ
 13 ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ. καὶ ἤκουσεν Ἀβδεμελεχ ὁ Αἰζίοψ,
 14 καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον καὶ
 15 ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν τῇ πόλει Βενιαμίν. ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησε
 16 πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν Ὁ ἐπονηρεύσας ἐποίησας τὸν ἀποκτείναντα τὸν
 17 ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἶδόν τι ἄρτοι ἐν τῇ πό-
 18 λει. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀβδεμελεχ λέγων Ἀνάγει εἰς τὰς χεῖράς
 19 σου ἐντευθὲν τριάκοντα ἀνθρώπους καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα
 20 μὴ ἀποθάνῃ. καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμελεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν
 21 οἰκίαν τοῦ βασιλέως τὴν ὑπόγειον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ πα-
 22 λαῖα σχοινία, καὶ ἐρρίψεν αὐτὰ πρὸς Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, καὶ εἶπε
 23 Ταῦτα ὄξες ὑποκάτω τῶν σχοινίων. καὶ ἐποίησεν Ἱερεμίας οὕτως. καὶ εὐ-
 24 κυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινοῖς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἐκάθι-
 25 σεν Ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ
 26 ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς οἰκίαν Ἀστυμεσηλ τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ
 27 εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
 28 ῥῆμα. καὶ εἶπεν Ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγεῖλω σοι, οὐχὶ θανάτω
 29 με θανατώσεις; καὶ ἐὰν συμβουλευσώ σοι, οὐ μὴ ἀκούσῃς μου; καὶ ὡμο-
 30 σεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῇ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν ταύτην,
 31 εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τούτων. καὶ
 32 εἶπεν αὐτῷ Ἱερεμίας Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ἐξέλθῃς ἐξελθῇς πρὸς ἡγεμό-
 33 νας βασιλέως Βαβυλῶνος, ζήσεται ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ
 34 κατακαυθῇ ἐν πυρὶ, καὶ ζήσῃ σὺ καὶ ἡ οἰκία σου. καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς,
 35 δοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτήν ἐν
 36 πυρὶ, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἱερεμίᾳ Ἐγὼ λόγον
 37 ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγόντων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώσιν με εἰς
 38 χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωχίσονται μου. καὶ εἶπεν Ἱερεμίας Οὐ μὴ

2. Αχ FA ευρεμα ... om και ζησεται in fine 3. FA om βασιλεως ... συλλημψονται, FA* λημψετε (correctum est συνημψεται) 4. Αχ FA ειπαν (FA* -πεν) ... om δη ... om αυτος ... των πολεμιστων των καταλειμμενων επι τη πολει ... FA καταλειπομενων ... om τουτω 5. εν ταις χερσιν ... FA εδυνατο 6. Αχ FA ερριψαν (Αχ ερριψ.) α. εις τον λακκον ... μελ- χειου 7. εν τη αυλη βενιαμιν 9. FA επονηρευσου ... FA αρτοι εις την πολιν 10. εις την χειρα σου απ εντευθεν 11. FA υπογειον ... FA* ρακηη ... προς τον ιερεμιαν 12. ιηρεμιας 13. εν τοις σχοινοις ... ιηρεμιας ... Αχ FA εν αυλη 14. σαλαθιηλ, FA ασαλιηλ ... και μη κρυψ., FA και δη μη κρ. 15. ουχι θανατωσεις με ... FA και αν συμβ. ... μου ακουσης 16. FA* αποκτινω ... παραδωσω 17. Αχ FA και ζησεται 18. FA* ελθης ... παραδοθησεται ... βασιλεως βαβυλωνος pro των χαλδ. 19. FA ο βασι. σεδεκιας ιερεμια

παραδῶσί σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον ἔσται σοὶ καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ σου. ²¹ καὶ εἰ μὴ βέλγῃς σὺ ἐξελεθεῖν, οὗτος ²¹ ὁ λόγος ὃν ἔδειξέ μοι κύριος ²² Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖσαι ἐν οἰκίᾳ βασιλέως Ἰουδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλωνίους, καὶ αὐταὶ ἔλεγον Ἠπάτησάν σε, καὶ θυνήσονται σοὶ ἄνδρες ἐιρηνικοὶ σου, καὶ καταλύσουσιν ἐν δλισθήμασι πόδα σου, ἀπέστρεψαν ἀπὸ σοῦ. ²³ καὶ τὰς ²³ γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως Βαβυλωνίους συλληφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη κατακαυθήσεται. ²⁴ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀνῶθρωπος μὴ γνῶτω ἐκ τῶν ²⁴ λόγων τούτων, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. ²⁵ καὶ ἔάν οἱ ἄρχοντες ἀκούσωσιν ²⁵ ὅτι ἐλάλησά σοι, καὶ ἔλωσι πρὸς σέ καὶ εἰπωσί σοι Ἀναγγεῖλον ἡμῖν τί ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς; μὴ κρύψῃς ἀπ' ἡμῶν, καὶ σὺ μὴ ἀνέλωμέν σε· καὶ τί ἐλάλησε πρὸς σέ ὁ βασιλεὺς; ²⁶ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ' ὀφθαλμούς τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέφαι με εἰς οἰκίαν Ἰωνάθαν ἀποθάνειν με ἐκεῖ. ²⁷ καὶ ἤλθουσιν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ἱερε- ²⁷ μίαν καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἤκούσθη ὁ λόγος κυρίου. ²⁸ καὶ ἐκάθισεν Ἱερემίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἕως χρό- ²⁸ νου οὗ συνέληφθη Ἱερουσαλήμ.

XLVI.

(Graece 46. = Hebraice 39.)
(— 26. = — 46.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰουδα παρεγένετο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλωνίους καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπολιορκουν αὐτήν. ² καὶ ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκία ² ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἑβράϊη ἡ πόλις, ³ καὶ εἰς ἡλθον ³ πάντες οἱ ἡγούμενοι βασιλέως Βαβυλωνίους, καὶ ἐκάθισαν ἐν πυλῇ τῇ μέσῃ Μαργανασάρ καὶ Σαμαγῶθ καὶ Ναβουσσάχαρ καὶ Ναβουσαρεῖς, Ναγαργὰς, Νασερβαβαμὰς, καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλωνίους. ¹⁴ καὶ ἀπέ- ¹⁴ στείλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερემίαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀγχιάν υἱοῦ Σαφάν, καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ πρὸς Ἱερემίαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ ¹⁵ αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων ¹⁶ Πορεύου καὶ εἰπὲ πρὸς Ἀβδεμελεχ τὸν Ἀβσιόπα ¹⁶ Οὗτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ, ¹⁷ καὶ σῶσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ 17

20. Αx FA παραδωσουσιν ... FA και ακουσον ... om τον 21. βουλή σου, FA Ξελις (*.-λεις) ου ... FA* σοι κυριος 22. FA του βασιλεως ιουδα ... ηπατησεν ... ποδας σου και απεστρ., FA ποδα (*.-δας) σου (* add και) αποστρεψον (* απεστρεψαν) 23. και τα τεκνα σ. και τας γ. σου ... οτι εις χειρας βασ. β. παραδοθηση ... FA συλλημφθηση 25. Αx FA ακουσι. οι αρχ. ... FA* om σοι secundum ... μη δη κρυψης 26. Αx FA επιστρεψαι ... Αx FA* om με prius ... Αx FA om με sec. 27. Αx FA ηλθον ... εσωπησαν ... Αx FA ηκουσθη λογος 28. Αx FA συνελημφθη ... ιερουσαλημ η πολεις XLVI. 4. εν τω ετει τω ενατω ... Αx FA σεδεκιου ... post iouda add εν τω μηνι τω δεκατω ... FA παρεγενοντο ... (Αx FA βασιλεως) ... επολιορκει 2. σεδεκιου 3. Αx FA οι ηγεμονες ... εν τη πυλη ... FA μαργανασαρ σαμαγωθ, Αx νηγελ σασασαρ εισαμαγαθ ... και ναβουσαχαρ και ναβουζαρις και ναγαργας νασερραμαβακ, FA x. ναβουσαχαρ ναβουσεεις (* ναβουσαρις) ναγαργας νασαρραματ (* νασαρραβαματ) 14. FA* εξ αυτης της φυλακης ... προς γοδολιαν ... Αx FA υιον αγικαμ ... υιον σαφαν ... εκαθισαν εμμεσω 46. Αx FA ειπον ... FA* εβσιopan ... εις την γην ταυτην

ἐκείνη, καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώ-
 18 που αὐτῶν. ¹⁸ ὅτι σώζων σώσω σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέρσῃ· καὶ ἔσται
 ἡ ψυχὴ σου εἰς εὐρύμα, ὅτι ἐπεπορεύεις ἐπ' ἐμοί, φησὶ κύριος.

XLVII.

(Graece 47. = Hebraice 40.)
 — 29, 4 - 7. = — 47.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ

μετὰ τὸ ἀποστείλαι αὐτὸν Ναβουзарδάν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ 'Ραμᾶ, ἐν
 τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀπορίας 'Ιουδα τῶν ἡγμένων εἰς
 2 Βαβυλῶνα. ² καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός
 3 σου ἐλάλησε τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τούτον, ³ καὶ ἐποίησε κύριος, ὅτι
 4 ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁴ ἰδοὺ ἔλυσθ' σε ἀπὸ
 5 ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ᾄδῃσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· ⁵ εἰ δὲ μὴ, ἀπό-
 6 στρεφε, ἀνδοστρεφον πρὸς τὸν Γοδολιαν υἱὸν Ἀχεικᾶμ υἱοῦ Σαφάν, ὃν κατέ-
 7 στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ 'Ιουδα, καὶ οἰκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ
 8 τοῦ λαοῦ ἐν γῇ 'Ιουδα εἰς ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευ-
 9 θῆναι ἐκεῖ, καὶ πορεύου. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέ-
 10 στειλεν αὐτόν. ⁶ καὶ ἦλθε πρὸς Γοδολιαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ
 7 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ. ⁷ καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγε-
 8 μόνες τῆς δυναμείας τῆς ἐν ἀγρῷ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε
 9 βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολιαν ἐν τῇ γῇ, καὶ παρακάτεζεντο αὐτῷ ἄν-
 10 δρας καὶ γυναῖκάς αὐτῶν οὓς οὐ κατώκισεν εἰς Βαβυλῶνα. ⁸ καὶ ἦλθε πρὸς
 11 Γοδολιαν εἰς Μασσηφά 'Ισμαὴλ υἱὸς Ναθανίου καὶ 'Ιωάναν υἱὸς Κάρης καὶ
 12 Σαραίας υἱὸς Θαναεμέθ καὶ υἱοὶ 'Ιωφὲ τοῦ Νετωφαθὶ καὶ 'Εζονίας υἱὸς τοῦ
 9 Μωχαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. ⁹ καὶ ᾤμωσεν αὐτοῖς Γοδολίας καὶ τοῖς
 10 ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου τῶν παίδων τῶν Χαλ-
 11 δαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεὶ Βαβυλῶνος, καὶ
 12 βέλτιον ἔσται ὑμῖν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κάθηναι ἐναντὶν ὑμῶν εἰς Μασσηφά
 στήναι κατὰ πρόσωπον τῶν Χαλδαίων ὃν ἂν ἐλθῶσιν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ὑμεῖς
 11 συνάγετε οἶνον καὶ ὀπώραν καὶ ἔλαιον, καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν, καὶ
 12 οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν αἷς κατεκρατήσατε. ¹¹ καὶ πάντες οἱ 'Ιουδαῖοι οἱ
 ἐν Μωᾶβ καὶ ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν καὶ οἱ ἐν τῇ 'Ιδουμαίᾳ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ
 12 γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκε βασιλεὺς Βαβυλῶνος καταλειμματα τῷ 'Ιουδα, καὶ ὅτι
 12 κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολιαν υἱὸν Ἀχεικᾶμ. ¹² καὶ ἦλθον πρὸς Γοδο-
 λιαν εἰς γῆν 'Ιουδα εἰς Μασσηφά, καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλήν

47. ου μη παραδώσω, FA ου δωσω ... FA εις τας χειρας ... om των
 48. Ax FA ευρεμα ... FA πεποιθεις XLVII. 4. γεναμενος ... υποτερον
 μετα το ... om τον secundum ... FA τον εκ θαμων ... εμμεσω ... των
 απαγομενων 2. om σου 3. ειςκουσατε ... FA αυτου της φωνης 4. των
 υπο τας ... ηκε θησω, FA ηκε και θησω ... FA επι σοι 5. αποστρεφον
 και αποτρεχε, FA αποστρεχε (ο erasum) και αναστρ. ... Ax FA προς γο-
 δολιαν υι. αχεικαμ ... Ax FA υιον σαφαν ... εμμεσω ... FA εις παντα ...
 Ax om εκει, FA om εκει και 6. εμμεσω ... Ax FA om αυτου 7. αυτοι
 και η δυναμεις αυτων και οι ... παρεκατεζεντο, FA παρεκατεζετο ... FA
 om ου 8. ιωανναν ... FA ναθαναιεμθ ... ωφετ του νετωφατε, FA ωφε
 του νεωφατε ... Ax FA ιεζονιας ... μωχατε, FA μοχατε 9. και εργαζε-
 σθαι 10. FA εν μασσηφα ... Ax FA οι εαν ... Ax FA συναγαγετε ... οπω-
 ραν και συναγαγετε ελαιον ... Ax FA αγγια ... οικησεται 11. FA om οι
 secundum ... Ax FA εν γη μωαβ και οι εν ... FA * οι εν τη ιουδαα ...
 τα καταλειμματα, FA καταλιμμα ... Ax FA αχεικαμ

σφόδρα καὶ ἑλαιον. ¹³ καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς ¹³
δυνάμεως οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἤλθον πρὸς τὸν Γοδολιαν εἰς Μασσηφά ¹⁴ καὶ ¹⁴
εἶπον αὐτῷ Εἰ γινώσκει γινώσκεις ὅτι Βελεισά βασιλεὺς υἱὸς Ἀμμὼν ἀπέστειλε
πρὸς σὲ τὸν Ἰσμαὴλ πατάξει σου ψυχὴν; καὶ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτοῖς Γοδο-
λιας. ¹⁵ καὶ εἶπε Ἰωάναν τῷ Γοδολιᾷ κρυφαίως ἐν Μασσηφά Πορεύσομαι δὴ ¹⁵
καὶ πατάξω τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ μηδεὶς γινώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ
διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα οἱ συνηγμένοι πρὸς σὲ καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι
Ἰούδα. ¹⁶ καὶ εἶπε Γοδολίας πρὸς Ἰωάναν Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα, ὅτι ψευδῆ ¹⁶
σὺ λέγεις ὑπὲρ Ἰσμαὴλ.

XLVIII.

(Graece 28. = Hebraice 41.)
— 34. = — 48.)

Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανιου υἱοῦ
Ἑλεασά ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, πρὸς Γο-
δολιαν εἰς Μασσηφά, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. ² καὶ ἀνέστη Ἰσμαὴλ καὶ ²
οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέ-
στησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς, ³ καὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ³
ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὐρεθέντας
ἐκεῖ. ⁴ καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολιαν, ⁴
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω, ⁵ καὶ ἦλθσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχημ καὶ ἀπὸ Σαλήμ ⁵
καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρμημένοι πῶγωνας καὶ διεβρῆ-
γμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοιτόμενοι, καὶ μάννα καὶ λίβανος ἐν χερσὶν αὐτῶν
τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. ⁶ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσμαὴλ, ⁶
αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰσέλθετε πρὸς Γοδολιαν. ⁷
καὶ ἐγένετο εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς ⁷
εἰς τὸ φρέαρ. ⁸ καὶ δέκα ἄνδρες εὐρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπον τῷ Ἰσμαὴλ Μὴ ⁸
ἀνέλγῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θῆσασυροι ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαί, μέλι καὶ
ἑλαιον· καὶ παρῆλθε καὶ οὐκ ἀνέβλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
⁹ καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἐβρίψεν ἐκεῖ Ἰσμαὴλ πάντα οὓς ἐπάταξε, φρέαρ μέγα ⁹
τοῦτο ἐστὶν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἀσά ἀπὸ προσώπου Βαασά βασιλέως
Ἰσραὴλ, τοῦτο ἐνέπηλσεν Ἰσμαὴλ τραυματιῶν. ¹⁰ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰσμαὴλ ¹⁰
πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφά καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βα-
σιλέως, ἃς παρακατέθετο ὁ ἀρχιμάρτυρς τῷ Γοδολιᾷ υἱῷ Ἀχεικάμ, καὶ ᾤ-
χετο εἰς τὸ πέραν υἰῶν Ἀμμὼν. ¹¹ καὶ ἤκουσεν Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ ¹¹
πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐποίη-
σεν Ἰσμαὴλ, ¹² καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ὥχοντο πολεμεῖν ¹²

43. ιωανναν ... ηλθαν ... Αx FA προς γοδολιαν 44. Αx FA ειπαν
... βελισα idque post ammon ponit, FA* βενεσα (*βελισσα) ... Αx FA
υιου αμμων ... FA αυτω γοδολιας 45. ιωανναν ειπεν, FA ανναν (*ιω-
ναν) ειπεν ... FA εκρυφαιως ... εις μασσηφα ... FA πορευομαι ... FA
μηδεις ... μη ποτε παταξη ... διασπαρησονται παντες οι ιουδαιοι ... FA
ιουδα συνηγμενοι (*ιουδας οι συνημ.) 46. Αx FA* ιωανναν ... Αx FA
το πραγμα τουτου ... κατα του ισμαηλ, FA περι ισμαηλ XLVIII. 4. FA
υιος (correctum est υιου) ελεσα, Αx υιου ελασα ... FA δωδεκα ... FA αρτον
εκει 2. FA δωδεκα ... ο βασιλευς 3. εις μασσηφα 5. σαλωμ ... FA
σαμαριας ... διερρηχτες ... FA* om τα ιματ. και κοιτομενοι ... εν ταις
χερσιν, FA εν χειρι ... εισενεγκαι ... FA εν τω οικω 6. FA* om ισμαηλ
... και αυτοι ... FA om αυτοις ... εισελθτε 7. FA εις μεσον 8. Αx FA
ειπαν ... εμμεσω 9. FA εριψεν ... FA εποιησεν βασιλευς βαβυλων απο
... FA om βαασα 10. Αx FA παρεκατεθετο ... FA* om ο ... αχεικαμ
42. FA παν

13 αὐτόν, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαὼν, ¹³ καὶ ἐγένετο ὅτε
 εἶδε πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰσμαὴλ τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς θυνά-
 14 15 μως τῆς μετ' αὐτοῦ, ¹⁴ καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰωάναν. ¹⁵ καὶ Ἰσμαὴλ ἐσώθη
 16 σὺν ὅκτῳ ἀνθρώποις, καὶ ὄχητο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀμμών. ¹⁶ καὶ Ἰαβεν Ἰω-
 17 αναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς θυνάμωος οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς κατα-
 18 λόλους τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Ἰσμαὴλ, θυνάτους ὁδοῦς ἐν πολέμῳ,
 καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τοὺς εὐνούχους οὓς ἀπέστρεψαν ἀπὸ
 17 Γαβαὼν, ¹⁷ καὶ ὄχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβηρωχαμά τῇ πρὸς Βηθλέεμ,
 18 τοῦ πορευθῆναι εἰς Αἴγυπτον ¹⁸ ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβή-
 19 θησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι ἐπάταξεν Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολιάν, ὃν κα-
 τέστησεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος ἐν τῇ γῇ.

XLIX.

(Graece 49. = Hebraice 42.)
 — 30. 29. 28. = — 49.)

Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς θυνάμωος καὶ Ἰωάναν καὶ Ἀζα-
 2 ρίας υἱὸς Μασαίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου ² πρὸς
 Ἰερემίαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πιστέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ
 3 πρὸςωπόν σου, καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοι-
 4 πῶν τούτων· ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοί
 5 σου βλέπουσι. ⁴ καὶ ἀναγγεῖλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδὸν ἣ πορευ-
 6 σόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιήσομεν. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰερემίας Ἦκουσα·
 ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λό-
 7 γους ὑμῶν. καὶ ἔσται, ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθῇσεται κύριος ὁ θεός ἀναγ-
 8 γελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα. ⁸ καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ἰερემίᾳ
 9 Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα
 10 τὸν λόγον ὃν ἔκριν ἀποστείλῃ κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσωμεν. ¹⁰ καὶ ἔαν
 ἀγαθὸν καὶ ἔαν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὐ ἡμεῖς ἀπο-
 11 στέλλομεν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκου-
 12 σόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ¹² καὶ ἐγενήθη μεθ' ἡμέρας δέκα
 8 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἰερემίαν. ⁸ καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰωάναν καὶ τοὺς ἡγε-
 9 μῶνας τῆς θυνάμωος καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, ⁹ καὶ
 10 εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπε κύριος ¹⁰ Ἐὰν καθίσαντες καθίστητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ,
 οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ κατελῶ, καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω,
 11 ὅτι ἀναπέπαμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν. ¹¹ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ

13. FA οτε ειδον ... ιδον αυτον πας ο λαος μετα ... τ. ιωανναν και παντας τους ηγεμονας ... FA τους μετ αυτου 14. Ax FA* ιωανναν 15. FA εν οκτω ... FA* οχετο 16. ιωανναν ... απεστρεψαν ... FA ανδρας πολεμου (*·* πολεμω) ... FA* και τας λοιπας ... FA ους (* om) απεστραψαν (sic, *·*-ψεν) 17. FA εκαθισεν ... γηβηρωχαμααμ, FA γηβαηρωχαμα ... Ax FA την προς ... πορευθηται 18. Ax FA κατεστησεν βασιλεως XLIX. 1. ιωανναν ... μασαίου, FA* ανανιου, *·* ωσαιου ... Ax μικρου εως, FA μικρου αυτων εως 2. επι ιερεμian ... Ax FA πεσατω ... FA θεον περι ... FA καζοτι pro καζως 3. FA* υμιν ... om σου ... FA οδον την πορ. 4. Ax FA om υπερ υμων ... FA om τον ... *om κατα τ. λογ. υμων ... FA ον εαν, Ax ον ... Ax FA om ο θεος ... FA* αναγγιλω 5. om εν ... ον απεστειλεν, FA ον αν αποστιλησαι (*·* αποστειλη σε) ... ου ποιησομεν, FA ουτως ποιησομεν 7. FA μετα *·* ημερας (*·* add εγενετο) λογος 8. και παντας τους ... Ax FA μικρου εως 10. FA και ου (*·* add μη) κατελω ... εκτειλω ... FA* αγεπαμμαι ... Ax FA απο των κακων ων (Ax ος)

προσώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὐ ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· μή φοβηθῆτε, φησὶ κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ ἐξαίρεισθαι ὑμᾶς καὶ σῶξαι ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν. ¹² καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος, καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ¹³ ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ¹⁴ καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν τῇ γῇ ¹⁵ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου, ¹⁶ ὅτι εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐξελευσά- ¹⁷ μεθα, καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον, καὶ φωνὴν σάλπαγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν, καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πενθῶμεν, καὶ ἐκεῖ οἰκήσωμεν. ¹⁸ διὰ τοῦτο ἀκούσατε ¹⁹ λόγον κυρίου Οὕτως εἶπε κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δώτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσελθῆτε ἐκεῖ κατοικεῖν, ²⁰ καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φο- ²¹ βεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς εὐρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταλήψεται ὑμᾶς ὅπως ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνεισθε. ²² καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάν- ²³ τες οἱ ἄλλογενεῖς, οἱ θνήσκοντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἐκλείψουσι ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐ- ²⁴ δεῖς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς. ²⁵ ὅτι οὕτως εἶπε ²⁶ κύριος Καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ, οὕ- ²⁷τως σταῆει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς, ἐξελεῖσθαι ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ²⁸ ἔσονται εἰς ἄβυσσον καὶ ὑποχείριτοι καὶ εἰς ἀράν καὶ εἰς ὀνειδισμόν, καὶ οὐ ²⁹ μὴ ἴδῃτε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον. ³⁰ Ἄ εἰσάγει κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς κατα- ³¹ λούτους Ἰούδα, μὴ εἰσελθῆτε εἰς Αἴγυπτον. καὶ νῦν γινόντες γνώσεσθε ³² ὅτι ³³ ἐπονηρῆσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστειλαντές με λέγοντες Πρόσευξαι περὶ ³⁴ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος ποιήσωμεν. ³⁵ καὶ οὐκ ἤκουσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστείλε με πρὸς ὑμᾶς. ³⁶ καὶ ³⁷ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ὑμεῖς βούλεσθε εἰσελ- ³⁸ θεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

L.

(Graece 50. = Hebraice 43.)
— 27. = — 50.)

Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο Ἱερεμίας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς, πάντας τοὺς λόγους τούτους, ² καὶ εἶπεν Ἀχαρίας υἱὸς Μασσαίου καὶ Ἰωάναν υἱὸς Κάρη καὶ ³ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἰπόντες τῷ Ἱερεμίᾳ λέγοντες Πεύδη, οὐκ ἀπέστείλε σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ εἰσελθῆτε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, ⁴ ἀλλ' ἡ ⁵ Βαροὺχ υἱὸς Νηριού συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῶς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. ⁶ καὶ ⁷ οὐκ ἤκουσεν Ἰωάναν καὶ πάντες ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου, κατοικῆσαι ἐν γῇ Ἰούδα. ⁸ καὶ ἔλαβεν Ἰωάναν καὶ πάντες ⁹

14. ed. rom. ante apo pr. αυτού distinguit, non item Ax FA ... εγω ειμι του εξαιρ., FA* ειμι (* add εγω του) εξαιρ. ... FA χειρ. αυτού 12. FA ελεος 14. FA εις την γην ... ακουσομεν ... FA* om και εν αρτ. ου μη πειν. ... FA οικησωμεν 15. FA λογους κυριου ... FA* om ουτ. ειπ. κυριος 16. FA* φοβεισθε ... εν γη αιγυπτου ... FA και λιμος ... FA και καταληψεται (*-λημψεται, item Ax) 17. Ax FA ουδεις 18. κυριος οτι καθως ... FA* εσ. εις αιγυπτον υποχειριτοι ... και ονειδισμον ... FA ει- δητε. 19. FA* om κυριος 20. εν ταις ψυχαις ... FA προσευξαι δη ... α αν λαλησει, FA οσα εαν λαλησει 21. εις ακουσατε ... απεστ. μοι προς 22. ου υμεις βουλευεσθαι L. 4. FA τους παντας λογους ... κυριου θεου αυτων ... κυριος ο θεος αυτων ... FA* προς αυτους ειπιν 2. FA* ζαχαριας ... μασαιου, FA* μασεου (*-μασεου) ... FA* ειπαντες ... ειπειν pro λεγων ... κατοικειν 3. και του αποικισθ. 4. ηκουσαν ... Ax FA παντ. οι ηγε- μονες ... FA του κυριου

οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς καταλόκους Ἰούδα τοὺς ἀποστρέ-
 6 φαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, ⁶ τοὺς θανατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
 νήπια τὰ λοιπὰ καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς ψυχὰς αἱ κατέ-
 7 λιπε Ναβουζαρδάν μετὰ Ὀδολλοῦ υἱοῦ Ἀχικαμ, καὶ Ἰερεμίαν τὸν προφήτην
 8 φωνῆς κυρίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς Τάφνας. ⁸ **ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΛΟΓΟΣ**
⁹ **ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΕΝ ΤΑΦΝΑΣ ΔΕΓΩΝ** ⁹ Ἀδβε σσαντῶ
 λίθους μεγάλους καὶ κατάρκυσον αὐτοὺς ἐν προθύροις, ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας
 10 Φαραῶ ἐν Τάφνας, κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν Ἰούδα, ¹⁰ καὶ ἔρεις Οὕτως εἶπε
 κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖα Βαβυλῶνος, καὶ
 11 θήσει αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέρκυσας, καὶ ἄρει
 12 τὰ ὅπλα ἐπ' αὐτούς, ¹¹ καὶ εἰςτελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύπτου, οὗς εἰς
 θάνατον εἰς θάνατον, καὶ οὗς εἰς ἀποικισμὸν εἰς ἀποικισμὸν, καὶ οὗς εἰς
 12 ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν. ¹² καὶ κάψει πῦρ ἐν οἰκίαις τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ
 ἐμπυρίει αὐτάς καὶ ἀποικιεῖ αὐτούς, καὶ φθειρίει γῆν Αἰγύπτου ὥσπερ φθειρί-
 13 ζει ποιμήν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ, ¹³ καὶ συντρίψει
 τοὺς στύλους Ἑλιοπολῆως τοὺς ἐν Ὠν, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακάψει
 ἐν πυρὶ.

LI.

(Graece 51. = Hebraice 44. 45.)
 — 28. = — 51.)

Ο ΛΟΓΟΣ Ο ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ

Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Μαγδώλῳ
 2 καὶ ἐν Τάφνας καὶ ἐν γῇ Παζουρῆς λέγων ² Οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ
 Ἰμεῖς ἐωράκατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς
 3 πόλεις Ἰούδα· καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ ἐνοίκων ³ ἀπὸ προσώπου πονηρίας
 αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναι με πορευθέντες θυμῶν θεοῖς ἐτέροις οἷς
 4 οὐκ ἔγνωτε. ⁴ καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου· τοὺς προφήτας ὁρ-
 ῶν, καὶ ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης
 5 ἧς ἐμίσησα. ⁵ καὶ οὐκ ἤκουσάν μου, καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέ-
 6 φαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμῶν θεοῖς ἐτέροις. ⁶ καὶ ἔσταξεν
 ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμὸς μου, καὶ ἐξεκαύθη ἐν πύλαις Ἰούδα καὶ ἔξωθεν
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
 7 ⁷ καὶ νῦν οὕτως εἶπε κύριος παντοκράτωρ Ἰνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μέγαρα
 ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόφαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλά-
 8 ζοντα ἐκ μέσου Ἰούδα, πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα, ⁸ παρα-

5. Ax FA απαντας τ. λοιπους ... FA* τους απεστρεψαν et FA pergit
 εις μετοικεσιν εν ... Ax γη ιουδα 6. FA om τα νηπια ... νηπια και τα ...
 και πασας τας ψυχας ... κατελειπεν ... αχικαμ 7. FA εισηλθσαν bis ...
 εν ταφνας 8. FA* om πρ. ιερεμ. (* supplei πρ. ιερειαν) 9. FA επι προθυ-
 ροις ... om φαραω 10. τα οπλα αυτου 11. FA* om εις θανατον alterum,
 εις αποικισμ. alieum, εις ρομφ. alterum 12. Ax FA om των ... Ax FA εν-
 πυριει ... FA την γην ... φθειρει γην αυτου ωσπερ φθειριζει ο ποιμην
 13. εν ενων LI. 4. γεναμενος ... FA απασιν τοις κατοικουσιν ιουδα τοις
 εν αιγυπτω και τοις κατοικουσιν εν μαγδ. (* add και εν μεμφι) και ταφν.
 και ... εν γη αιγυπτω ... και εν παζουρης 2. FA α ηγαγον ... FA* ισραηλ
 (ισλ) pro ιερουσαλημ (ισλμ) ... FA επι πολεις ... FA om ιδου ... ενοι-
 κουντων 3. FA ους ουκ 4. δουλους pro παιδας ... εγω προς υμας λεγων
 ... FA ου μη ποιησητε 5. FA om μου 6. x. εστ. ο θυμ. μου και η οργη
 μου ... FA ante εξεκαυθη repetit ο θυμος μου 7. FA* επι ψυχας ... υμων
 και εκκοψω αφ υμων

25 εἶπεν Ἰερემίας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναῖξιν Ἀκούσατε λόγον κυρίου. ²⁵ οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε, καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε, λέγουσαι Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς ὁμολογήκαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς· ἐμμείνασαι ἐνμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν, καὶ ποιῶσαι ἐποιήσατε. ²⁶ διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ κατῃμενοὶ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὅμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, εἶπε κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς Ἰούδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος, ἐπὶ 27 πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. ²⁷ ὅτι ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι, καὶ ἐκλείψουσι πᾶς Ἰούδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν 28 ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ὥς ἂν ἐκλείψωσιν. ²⁸ καὶ οἱ σεσωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ἰούδα ὀλίγοι ἀριθμῷ, καὶ γινώσκονται οἱ κατάλοιποι Ἰούδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος 29 ἐμμενεῖ. ²⁹ καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον ὑμῖν ὅτι ἐπισκεψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς 30 πονηρά. ³⁰ οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Οὐαφρῇ βασιλεῖα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, κατὰ 31 ἔδωκα τὸν Σεδεκίαν βασιλεῖα Ἰούδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως 32 (35, 1) Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ³¹ (35, 1) Ο ΛΟΓΟΣ ΟΝ ΕΛΑΛΗΣΕΝ ΙΕΡΕΜΙΑΣ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ πρὸς Βαρούχ υἱὸν Νηρίου, ὅτε ἔγραφε τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος Ἰερემίου, ἐν τῷ ἐναντιῷ τῷ τετάρτῳ Ἰωακείμ υἱῷ Ἰωσὰ βασιλέως Ἰούδα. 32 33 (2³) ³² οὕτως εἶπε κύριος ἐπὶ σοὶ Βαρούχ, ³³ ἐτι εἶπας Ὀμοι οἶμοι, ὅτι προσέζηκε κύριος κόπον ἐπίπονόν μοι, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν 34 (1) οὐχ εὔρον· ³⁴ εἶπὸν αὐτῷ Οὕτως εἶπε κύριος Ἰδοὺ οὐς ἐγὼ ὥκοδμησα, 35 (2) ἐγὼ κατάρω· καὶ οὐς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω. ³⁵ καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῷ μεγάλα; μὴ ζητήσης, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εἰς εὕρημα ἐν παντί τόπῳ οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

LII.

Ὅντος εἰκοστοῦ καὶ ἐνὸς ἔτους Σεδεκίου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδεκά ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμετάλ θυγάτηρ Ἰερემίου ἐκ Λοβενά. καὶ ἐγένετο τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ ἐνάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ περιεχαράκωσαν αὐτήν καὶ περιωκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ.

25. FA* om Ποιοῦσαι ... Ax FA ποιήσωμεν ... ὡμολογησάμεν (sic), FA ὁμολογησάμεν (*-σώμεν) ... FA* βααλ pro βασιλ. τ. ουρανου ... FA ἐνμείνασαι ... FA ποιούσε (*-σαι) ποιήσατε 26. λεγει κυριος ... *οιμ ιουδα ειπειν ... Ax FA ζη κυριος κυριος ... FA* παση τη γη ... FA αιγυπτου 27. οτι ιδου εγω ... αγαθυναι ... Ax FA αιγυπτου ... FA εκλειπωσι 28. αριθμοι ... οι καταλ. ιουδ. και οι καταβαινοντες εν γη αιγυπτου, FA οι κ. ι. οι παροικουντες εν γη αιγυπτου ... Ax FA παροικησαι ... FA ἐμμενει 29. Ax FA ὑμιν (Ax ημιν) τὸ σημειον 30. FA* αφρη ... Ax FA χειρ. ζητούντων ... FA* εκχθρου 34. FA* pr. βαρ. υιω ... εγραψεν ... FA εν βιβλιω ... Ax FA τω ιωακειμ 33. Ax FA οιμμοι οιμμοι ... προσεζηκ. μοι 34. FA ουτως ειπον αυτω ους εγω ωκοδμησα ... Ax FA ους εφυτευσα ... FA* εκτιλλω 35. FA ζητεις ... εαυτω μεγαλα ... om μη ζητησης ... FA μη ζητης (corr. est ζητησης) εαυτω μεγαλα μη ζητι οτι ειδου ... FA* σαρκαν ... FA om εις ... Ax FA ευρημα ... FA ου αν LII. 1. οντος δευτερου και εικοστου ετους ... FA om εν ιερουσαλημ ... Ax FA αμετααλ ... δεβανα 4. εν τω ετει ... εν τω μηνι τω εβδομω ... Ax FA περιεχαρκαωσεν ... περιωκοδομησεν α. τετραποδοις ... Ax FA um λιθοις

⁶ καὶ ἤλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεὶ Σεδεκίᾳ 5
⁶ ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνός, καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν 6
 ρᾶτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. ⁷ καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πο- 7
 λεμιστοὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πυλῆς ἀπὸ μέσου τοῦ τείχους
 καὶ τοῦ προτειγίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλ-
 δαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀραβα, ⁸ καὶ 8
 κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον
 αὐτὸν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχώ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ'
 αὐτοῦ. ⁹ καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βα- 9
 βυλῶνος εἰς Δεβλαδὰ καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. ¹⁰ καὶ ἔσφαξε βα- 10
 σιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας
 τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαδὰ. ¹¹ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου 11
 ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυ-
 λῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας τῆς
 ἀπέθανε. ¹² καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνός ἤλθε Ναβουζαρδάν ὁ 12
 ἀρχιμαγείρος ἐστηκώς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσα-
 λὴμ, ¹³ καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάσας 13
 τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλῃ ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ. ¹⁴ καὶ 14
 πᾶν τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ κατέειλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἡ μετὰ
 τοῦ ἀρχιμαγείρου. ¹⁵ καὶ τοὺς καταλοιπούς τοῦ λαοῦ κατέλειπεν ὁ ἀρχιμαγεί- 15
 ρος εἰς ἀμπελοὺργοὺς καὶ εἰς γεωργοὺς. ¹⁶ καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς 16
 τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκίῃν τὴν ἐν
 οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπὴ-
 νεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁷ καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεβάτας 17
 καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτουργοῦν ἐν αὐτοῖς, ¹⁸ καὶ τὰς 18
 ἀφρωῶν καὶ τὰς μασμαρῶν καὶ τοὺς ὑποχυτήρας καὶ τὰς λυχνίας τὴν ἐν
 οἴκῳ κυρίου καὶ τοὺς κυλίστους, ¹⁹ καὶ τὰς 19
 ἀφρωῶν καὶ τοὺς κυλίστους, ²⁰ καὶ οἱ στύλοι δύο, καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ οἱ 20
 μῶσχοι δώδεκα χαλκοὶ ὑποκατώ τῆς θάλασσης, ²¹ καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σα- 21
 λμάνος εἰς οἶκον κυρίου, οὗ οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. ²² καὶ οἱ 22
 στύλοι τριακονταπέντε πηχῶν ὕψους τοῦ στύλου τοῦ ἐνός, καὶ σπαρτίον δώ-
 δεκα πηχεῶν περιεκύκλιον αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσαρῶν
 κύκλῳ, ²³ καὶ γείσας ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πηχεῶν τὸ μήκος, ὑπερ- 23
 οχὴ τοῦ γείσου τοῦ ἐνός, καὶ δίκτυον καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ γείσου κύκλῳ, τὰ
 πάντα χαλκᾶ καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὅκτω ῥοαὶ τῷ πῆχει
 τοῖς δώδεκα πῆχεσι. ²⁴ καὶ ἦσαν αἱ ῥοαὶ ἐνεννηκονταεὶς τὸ ἐν μέρος, καὶ ἦσαν 24
 αἱ πᾶσαι ῥοαὶ ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ. ²⁵ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμαγείρος 25

6. om εν τη gr. 7. FA* οδ. της πολεως ... της πυλης pro του τειχ. ...
 εκυκλωσαν και ωγοντο pro κυκλω x. επορευθησαν ... FA οδον εις ραβα (sic)
 8. FA κατεδιωξεν δυναμις ... κατελαβεν 9. FA* βασιλειαν 40. FA ο βασιλευς
 44. FA σεδεκιαου ... om ημερας της (FA* om ης) 42. εν μ. τω πεμπτω
 ... (FA* και δεκα του) ... FA*... post μηνος add αυτος εναντως εν-
 νεακαιδεκατος του ναβουχοδοноσορ βασιλεος βαβυλωνος ... Ax FA ο εστη-
 κως ... προσωπον βασιλεως 44. εν ιερουσαλημ ... FA om η ante μετα
 46. FA τους λοιπους ... κατελειπεν ... FA εις γεωργ. και αμπελοουργου
 47. ab οικω κυριου ad οικω κυριου seq. transilit ... FA χαλκον αυτης
 48. καεργας ... ελειτουργων 49. αφρωδ, FA σαφρωδ ... FA om και τους
 υποχ. x. τ. λυχνας 20. FA εποτησεν βασιλευς ... Ax FA om ου ... FA
 χαλκον αυτου 21. πηχεων υψος ... FA* περικυκλοι, A περικυκλιων ...
 FA το πλατος αυτου ... τεσσαρ. δακτυλ. 22. ροαι επι γεισους ... FA
 χαλκα κατα ... κατα αυτα 23. FA εκατον post κυκλω ροη.

τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτεροῦντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς
 25 φυλάττοντας τὴν ὁδόν, ²⁵ καὶ εὐνοῦχον ἓνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν
 πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως
 τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμμα-
 26 τοῦντα τῷ λαῷ τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἀνδράποους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
 26 τοὺς εὐρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. ²⁶ καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδάν ὁ
 ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς
 27 Δεβλαζά. ²⁷ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαζά ἐν γῇ
 31 Αἰμάδ. ³¹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος τοῦ
 Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι
 τοῦ μηνός, ἔλαβεν Οὐλαιμαδάχαρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ᾧ
 ἐβασίλευσε, τὴν κεφαλὴν Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐκείρεν αὐτόν, καὶ
 32 ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οὐκίας ἧς ἐφυλάσσετο, ³² καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστά, καὶ
 ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.
 33 ³³ καὶ ἥλλαξε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντός
 34 κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἔζησε. ³⁴ καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ
 ἐδίδετο διὰ παντός παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς-ἡμέραν ἕως
 ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.

B A P O Y X.

I.

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου οὓς ἔγραψε Βαροὺχ υἱὸς Νηριίου υἱοῦ
 2 Μασααίου υἱοῦ Σεδεκίου υἱοῦ Ἀσαθίου υἱοῦ Χελκίου ἐν Βαβυλῶνι, ² ἐν τῷ
 ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἐβδόμῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι
 3 τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν ἐν πυρὶ. ³ καὶ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς
 λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὧσιν Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ βασιλέως Ἰούδα,
 4 καὶ ἐν ὧσι παντὸς τοῦ λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον, ⁴ καὶ ἐν ὧσι
 τῶν δυνατῶν καὶ υἱῶν τῶν βασιλείων, καὶ ἐν ὧσι τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἐν
 ὧσι παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούντων ἐν
 5 Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σούδ. ⁵ καὶ ἔλαιον καὶ ἐνήστευον καὶ ἤϋχοντο ἐναν-

24. FA τ. ιερεαν τ. δευτερον (*.* πρωτον) κ. τ. ιερεαν τ. δευτερευοντα
 ... Ax FA φυλασσοντας 25. και εκ της πολεως ελαβεν ευνουχον ... FA
 ονομαστους εν ... εμμεσω 26. Ax FA ομ του βασιλεως ... προς τον βα-
 σιλεα 27. FA ο βασιλευς ... FA εις δεβλαζα ... αιμααδ, FA μααδ 34. εν
 τριακοστω ... FA εν τριακοντα και επτα ετεσιν ... ουλαιμαραδαχ, FA ου-
 λεδαμαχαρ ... Ax FA ομ και εκειρεν αυτον (sed FA *.* post εβασιλευσεν
 add και εκιρεν) ... εφυλαττετο ... FA εφυλαξενσσετο 32. FA αυτου τον
 θρονον ... επανω των θρωνων των βαα. 33. FA ηλλαξαν 34. και ισχυν-
 ταεις (sic) αυτω ... Ax FA εδιδετο (FA *.* -δοτο?) ... εξ ημερων εις
 ημερας

Subscriptio: Ax ιερειας προφητης ιδ, FA ιερειας

Inscriptio: βαρουχ

1. 4. υιος μασααιου υιος σεδεκιου υιος σαδαιου 2. πεμπτω εβδομη
 4. υιων του βασιλεως ... μεγαλου αυτων ... επι του ποταμου 5. ηυχοντο
 εναντι

τόν κυρίον, ⁶ καὶ συνήγαγον ἀργύριον καθὼ ἐκάστου ἡδύνατο ἡ χεὶρ. ⁷ καὶ 6 ἠπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἰωακεὶμ υἱὸν Χελκίου υἱοῦ Σαλῶμ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὐρεθέντας μετ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ⁸ ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξελεχθέντα 8 ἐκ τοῦ ναοῦ ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα, τῇ δεκάτῃ τοῦ Σειουάλ, σκευὴ ἀργυρᾶ ἃ ἐποίησε Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσία βασιλεὺς Ἰούδα, ⁹ μετὰ τὸ ἀποικῆσαι 9 Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν τῆς γῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. ¹⁰ καὶ εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀρ- 10 γύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ ἀργυρίου ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ λίβανον, καὶ ποιήσατε μάννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ¹¹ καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βα- 11 βυλῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὥσιν αἱ ἡμέραι αὐτῶν ὥς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹² καὶ δώσει κύριος ἰσχύιν ἡμῖν καὶ φω- 12 τίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ τὴν σκιάν Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν Βαλτάσαρ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δουλεύ- σομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ εὐρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ¹³ καὶ 13 προσεύξασθε περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἅφ' ἡμῶν ὥς τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹⁴ καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον. τοῦτο ὁ ἀπεστείλα- 14 μεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεύσει ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις καιροῦ, ¹⁵ καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνῃ 15 τῶν προσώπων ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπων Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ¹⁶ καὶ τοῖς βασιλευσὶν ἡμῶν καὶ τοῖς ἀρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς 16 ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφῆταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ¹⁷ ὧν ἡμάρ- 17 τομεν ἐναντὶ κυρίου ¹⁸ καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φω- 18 νῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς προσταγμάσι κυρίου οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ¹⁹ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγε κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν 19 ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ὥς τῆς ἡμέρας ταύτης ἡμεῖς ἀπειθοῦντες πρὸς κύ- ριον θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦναι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ²⁰ καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρὰ ἣν συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ 20 παιδί αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ἧς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦ- ναι ἡμῖν γῆν ῥέουσιν γάλα καὶ μέλι, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη. ²¹ καὶ οὐκ ἠκού- 21σαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προ- φητῶν ὧν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ²² καὶ ὥχόμεθα ἑκαστος ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, 22 αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐργάζεσθαι τοῖς ἐτέροις, ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλ- μούς κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

II.

Καὶ ἔσθησε κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, ² τοῦ ἀγα- 2 γεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, ἃ οὐκ ἐποίησεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἐποικήθη ἐν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, ³ τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἀνθρώπων σάρκας υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἀνθρώπων σάρκας θυ- 3

6. κατὰ 7. εἰς ἱερουσαλὴμ 8. του ἱουαν (**σιουαν) 9. εἰς ἡγαγεν
αυτοὺς 10. θεοῦ ὑμῶν 11. αἱ ἡμερ. αὐτου 12. φωτισθ 13. κυριον θεον
υμῶν οτι ἡμαρτομεν κυριω 14. εν ἡμεραις εορτης 15. η αἰσχυνη 17.
εναντιον 18. πορ. εν τοις 19. εσχεδιασαμεν 20. ed. rom. εἰς υμας οἱ
πατερ. υμῶν ... κυριος μωυση ... η ἡμερα ταυτη (sic) 24. κυριου θεου
... ους απεστειλεν 22. καρδιας ημων II. 2. α ουκ ἐποιήθη 3. υμῶν
αυτου

4 γαρτὸς αὐτοῦ. ⁴ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς
 5 κύκλω ἡμῶν, εἰς ὀνειδισμόν καὶ ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλω οὗ
 6 ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ⁶ τῷ κυ-
 7 ρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνῃ
 8 τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. ⁷ ἃ ἐλάλησε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ
 9 κακὰ ταῦτα ἃ ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς. ⁸ καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 10 τοῦ ἀποστρέψαι ἑκαστον ἀπὸ τῶν νοσημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρίας.
 9 ⁹ καὶ ἐργηγόρησε κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι
 10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. ¹⁰ καὶ οὐκ
 11 ἡκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, πορεύεσθαι τοῖς προσταγμάσι κυρίου οἷς ἔδωκε
 11 κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. ¹¹ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν
 σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ
 ἐν δυνάμει μεγάλῃ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σκανυτῶ ὄνομα ὡς
 12 ἡ ἡμέρα αὕτη, ¹² ἡμάρτομεν, ἡσέβησαμεν, ἠδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
 13 ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαιώμασί σου. ¹³ ἀποστραφῆτω ὁ θυμός σου ἀφ' ἡμῶν, ὅτι
 14 κατελείψαμεν ὁλοῖον ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ. ¹⁴ εἰσάκουσον
 κύριε τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐνεκεν
 15 σοῦ καὶ ὁδὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, ¹⁵ ἵνα γνῶ
 πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομα σου ἐπεκλήθη ἐπὶ
 16 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ. ¹⁶ κύριε, κατίδε ἐκ τοῦ οἴκου σου ἁγίου σου
 17 καὶ ἐνόησον εἰς ἡμᾶς, καὶ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἀκουσον, ¹⁷ ἀνοιξόν
 ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες ἐν τῷ ᾄδῃ, ὧν ἐλήφθη τὸ
 18 πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων αὐτῶν, δώσουσι δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ
 18 κυρίῳ. ¹⁸ ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἡ λησπομένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτων καὶ
 ἀσθενοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα δώσουσί
 19 σοι δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. ¹⁹ ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν πατέρ-
 20 ρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν ἔλεον κατὰ
 20 πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ²⁰ ὅτι ἐνῆκας τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀρ-
 γήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παιδῶν σου τῶν προφη-
 21 τῶν ²¹ οὕτως εἶπε κύριος Κλῖνατε τὸν ὦμον ὑμῶν ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ
 Βαβυλῶνος, καὶ καθίστατε ἐπὶ τὴν γῆν ἣν ἐδῶκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν.
 22 ²² καὶ ἔαν μὴ ἀκούσῃτε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-
 23 νος, ²³ ἐκλείψειν ποιήσῃ ἐκ πόλεων Ἰουδα καὶ ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ φωνὴν
 εὐφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμολογίας, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ
 24 ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούντων. ²⁴ καὶ οὐκ ἡκούσαμεν τῆς
 φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου
 οὐς ἐλάλησας ἐν χειρὶ τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ
 25 ὀστέα βασιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὀστέα τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.
 26 ²⁵ καὶ ἰδοὺ, ἔστιν ἐξερριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ παγετῷ τῆς
 νυκτός· καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
 26 ἀποστολῇ. ²⁶ καὶ ἔθνη τὸν οἶκον οὐ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα σου ἐπ' αὐτῷ ὡς
 27 ἡ ἡμέρα αὕτη, διὰ πονηρίαν οἴκου Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰουδα. ²⁷ καὶ ἐποίησας

4. καὶ εἰς ἄβατον ... τοῖς κυκλῶ ἡμῶν 5. τῷ κυρίῳ 8. καρδίας αυ-
 του 9. δίκαιος κύριος 11. οἱ καὶ νῦν 13. ἀποστραφ. δη 14. ἐνεκεν
 του ονοματος σου 15. ἐπικεκλήται 16. κατείδε ... ἐνοήσαν ἡμᾶς· κλῖνον
 ... εἰσακουσον 17. καὶ ἀνοιξόν κυριε τοὺς ὀφθ. σου ... οὐκ οἱ τεθνεώτες
 ... ἐλημφθῇ ... δώσουσιν σοι 18. ἀλλ ἡ ... δώσ. δόξαν σοι 19. τον ελ.
 ἡμῶν 20. ἐφ ἡμᾶς ... in fine add λεγων 21. ὑμῶν καὶ ἐργαζέσθαι ...
 ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἐδῶκα 22. ἐργαζέσθαι 23. ἐκ πόλεως 24. ἐργαζέσθαι ...
 των βασιλεων ... post βασιλ. ἡμῶν add καὶ τα ὀστα των ἀρχοντων ἡμῶν
 ... τοπου αὐτου 25. εἰσιν ἐξεριμμενα 26. τ. οικ. σου ου

εἰς ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οὐκ επιμέλει σου τὸν μέγαν, ²⁸ κατὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδὸς σου Μωϋσῆ, ἐν 28
 ἡμέρᾳ ἐντεταλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον υἱὸν Ἰσραὴλ
 λέγων ²⁹ Ἐὰν μὴ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς μου, εἰ μὴν ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ 29
 πολλή αὐτῇ ἀποστρέψει εἰς μικράν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ.
³⁰ ὅτι ἔγνω ὅτι οὐ μὴ ἀκούσωσί μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστι· καὶ 30
 ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, ³¹ καὶ γνώσονται 31
 ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὧτα ἀκούοντα,
³² καὶ αἰνέσουσί με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν, καὶ μνησθήσονται τοῦ ὀνόμα- 32
 τός μου, ³³ καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νότου αὐτῶν τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ 33
 πονηρῶν προσταγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσονται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν
 τῶν ἀμαρτανόντων ἐναντι κυρίου. ³⁴ καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὠ- 34
 μοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ, καὶ
 κυριεύσουσιν αὐτῆς· καὶ πληθύνω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ συμκρυνθῶσι. ³⁵ καὶ 35
 στήσω αὐτοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναι με αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται
 μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς
 ἔδωκα αὐτοῖς.

III.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκη-
 διῶν ἐκέρραγε πρὸς σέ. ² ἀκούσον κύριε καὶ ἐλθέσον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου, ³
 ὅτι οὐ καθήμενος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. ⁴ κύριε 3 4
 παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούσον διὰ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκότων
 Ἰσραὴλ καὶ υἱὸν τῶν ἀμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἱ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς
 σου θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά. ⁵ μὴ μνησθῆς ἀδικιών 5
 πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνησθήτι χειρός σου καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ
 τούτῳ, ⁶ ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε κύριε. ⁷ ὅτι διὰ τοῦτο 6 7
 ἔδωκας τὸν φόβον σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου·
 καὶ αἰνέσομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν
 πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον σου. ⁸ ἰδοὺ ἡμεῖς 8
 σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὐ δεισέμεν τῆς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἱ ἀπέστησαν
 ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. ⁹ ἄκουε Ἰσραὴλ ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτίσασθε γινῶναι 9
 φρόνησιν. ¹⁰ τί ἐστὶν Ἰσραὴλ; τί ὅτι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἰς ἐπαλαιώθησιν ἐν 10
 γῇ ἄλλοτρίᾳ, συνεμεινῆθη τοῖς νεκροῖς, ¹¹ προσελογίσθη μετὰ τῶν εἰς ἔθου, 11
¹² ἐγκατελίπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. ¹³ τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ ἐπαρουσίῃ, κα- 12 13
 τώκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. ¹⁴ μάθε ποῦ ἐστι φρόνησις, ποῦ ἐστιν ἰσχύς, 14
 ποῦ ἐστι σύνεσις, τοῦ γινῶναι ἅμα ποῦ ἐστι μακροβίωσις καὶ ζωὴ, ποῦ ἐστι
 φῶς ὁφθαλμῶν καὶ εἰρήνη. ¹⁵ τίς εὗρε τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς ἐξελητήν 15
 εἰς τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς; ¹⁶ ποῦ εἰσὶν οἱ ἀρχόντες τῶν ἔθνων καὶ οἱ κυ- 16
 ρεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁷ οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμ- 17
 παίζοντες, καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυσὸν ἐξ ἐμπορεύσεως
 ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἐστὶ τέλος τῆς κτήσεως αὐτῶν; ¹⁸ ὅτι οἱ τὸ ἀργύριον 18
 τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν.
¹⁹ ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ἔθου κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀνέστησαν ἀντ' αὐτῶν. 19

28. μωσῆ .. ἐνώπιον υἱὸν 29. καὶ ἡ πολλή ... εἰς μακρὰν 30. εἰσα-
 κούσωσιν 33. ἐπιστρέψουσιν ἀπο νότου ... ἀπο τῶν πονηρῶν πραγμάτων
 ... ἀμαρτανόντων III. 4. ἐκέρραξε 2. ἐλεῆσθ. οἱ θεοὶ ἐλεήμων εἰ· καὶ
 ἐλεῆσθον οἱ ἡμ. ἐν. σ. 3. *om su 4. om σου secundum ... προσεκολλ-
 ῆθη 7. ἡμῶν του ἐπικαλεῖσθαι ... ἀπεστρ. ἐπὶ καρδίαν 8. πᾶσας ἀδι-
 κίας 40. Ἰσραὴλ οὐ ἐν τῇ γῇ 42. ἐγκατελείπεις 43. τὸν αἰῶνα χρόνον
 49. ** ἀντανέστησαν

20 ²⁰ νεώτεροι εἶδον φῶς καὶ κατέκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ
 21 ἔγνωσαν ²¹ οὐδὲ συνήκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ αὐ-
 22 τῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρρω ἐγενήθησαν, ²² οὐδὲ ἠκούσθη ἐν Χαναάν
 23 οὐδὲ ὥφθη ἐν Θαιμάν. ²³ ὅς τε υἱοὶ Ἀγαρ οἱ ἐκζητοῦντες τὴν σύνεσιν οἱ ἐπὶ
 τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μεσσηνίας καὶ Θαιμάν, καὶ οἱ μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζη-
 24 τηταὶ τῆς συνέσεως, ὁδὸν δὲ σοφίας οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρί-
 25 βους αὐτῆς. ²⁴ ὡς Ἰσραὴλ, ὡς μέγας ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐταμίηκε ὁ τό-
 26 πος τῆς κτήσεως αὐτοῦ. ²⁵ μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευταίην, ὑψηλὸς καὶ ἀμέ-
 27 τρητος. ²⁶ ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι
 28 εὐμεγέθεις ἐπιστάμενοι πόλεμον. ²⁷ οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ Θεός, οὐδὲ ὁδὸν
 29 ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς, ²⁸ καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φρόνησιν, ἀπώ-
 30 λοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. ²⁹ τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ λαβὼν αὐ-
 31 τήν, καὶ κατεβίβασεν αὐτήν ἐκ τῶν νεφελῶν; ³⁰ τίς διέβη πέραν τῆς θα-
 32 λλάσσης καὶ εὗρεν αὐτήν, καὶ ὁλοοῖ αὐτήν χρυσοῦ ὀλεκτοῦ; ³¹ οὐκ ἔστιν ὁ
 33 γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. ³² ἀλλ' ὁ
 εἰδὼς τὰ πάντα γινώσκει αὐτήν, ἐξεύρεν αὐτήν τῇ σκέπῃ αὐτοῦ· ὁ κατα-
 34 σκευάσας τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἐνέπλησεν αὐτήν κτηνὴν τετραπό-
 35 δων. ³³ ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτό, καὶ ὑπήκουσεν
 36 αὐτῷ τρόφῳ. ³⁴ οἱ δὲ ἀστέρες λαμψάν ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν καὶ εὐφραν-
 37 θησαν. ³⁵ ἐκάλεσεν αὐτούς, καὶ εἶπον Πάρεσμεν· λαμψάν μετ' εὐφροσύνης τῷ
 38 καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. ³⁶ οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν.
 37 ³⁷ ἐξεύρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης, καὶ ἔδωκεν αὐτήν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ
 38 καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ. ³⁸ μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη,
 καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανестράφη.

IV.

Αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων
 εἰς τὸν αἰῶνα· πάντες οἱ κρατοῦντες αὐτήν, εἰς ζωὴν· οἱ δὲ καταλείποντες
 2 αὐτήν ἀποθάνουσι. ² ἐπιστρέφου Ἰακώβ καὶ ἐπαλαβοῦ αὐτῆς, διόδουσιν πρὸς
 3 τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. ³ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὴν δόξαν σου, καὶ
 4 τὰ συμφέροντά σοι ἔσται ἀλλοτρίῳ. ⁴ μακάριοι ἔσμεν Ἰσραὴλ, ὅτι τὰ ἀρεστά
 5 τοῦ Θεοῦ ἡμῖν γνωστά ἐστίν. ⁵ Φαρσεῖτε λαὸς μου, μνημόσυνον Ἰσραὴλ. ⁶ ἐπρά-
 6 σθητε τοῖς ἔθνεσιν οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ τὸ παροργίσει ὑμᾶς τὸν Θεόν· παρε-
 7 δόχητε τοῖς ὑπεναντίοις, ⁷ παρωξύνετε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς ζῶσαντες
 8 δαιμονίους καὶ οὐ Θεῶν. ⁸ ἐπελάβεσθε τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς Θεὸν αἰώνιον,
 9 ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκτρέψασαν ὑμᾶς Ἰερουσαλήμ. ⁹ εἶδε γὰρ τὴν ἐπελ-
 10 ζούσαν ὑμῖν ὁργὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατε αἱ πάροικοι Σιών,
 11 μου καὶ τῶν θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος. ¹¹ ἔσρεψα γὰρ αὐ-
 12 τοὺς μετ' εὐφροσύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. ¹² μηδεὶς
 13 ἐπικαιρέτω μοι τὴν χίρην καὶ καταλειψθήσῃ ὑπὸ πολλῶν· ἡρημώσθη διὰ τὰς
 14 ἀμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλινα ἐκ νόμου Θεοῦ ¹³ καὶ δικαιώματα
 αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐντολῶν Θεοῦ, οὐδὲ τρίβους παι-
 15 δείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν. ¹⁴ ἐλθέτωσαν αἱ πάροικοι Σιών καὶ μνη-
 σθήτε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς

20. ἰδον 24. οι υιοι αυτων cum antecedd. conjg. 23. ουτε pro οι
 τε ... οδον της σοφιας 25. ουχ 26. εγεννηθησαν ... οι απ αρχης 34.
 ηυφρανθησαν 35. και ελαμψαν 37. αυτου pro υπ αυτου 38. επι γης
 IV. 4. οι κρατ. αυτης 4. τω θεω 6. δια δε το 8. επελαβ. δε 9. ιδεν
 την ... επηγαγεν ουκ 10. ιδον ... του λαου των υι. μου 43. om και
 ... δικ. δε α. γαρ εφυλαξαν ... παιδιας 44. ελθατωσαν ... και των
 θυγατερων

ὁ αἰώνιος. ¹⁵ ἐπήγαγον γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἔθνος μακροῖεν, ἔθνος ἀναίδες καὶ ¹⁵ ἀλλόγλωσσον· ὅτι οὐκ ἠχοῦνθῃσαν πρεσβυτήν οὐδὲ παιδίον ἠλέησαν, ¹⁶ καὶ ¹⁶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τὴν μόνην ἠρώμωσαν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηθήσαι ὑμῖν; ¹⁸ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ¹⁷ 18 ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν. ¹⁹ βαδίζετε τέκνα βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ ¹⁹ κατελείφθην ἐρημος. ²⁰ ἐξεδυσάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ ²⁰ σάκκον τῆς δεσφείας μου· κεκραῖξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου. ²¹ θάρσυνετε τέκνα, βοηθεῖτε πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας, ²¹ ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²² ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, ²² καὶ ἤλθε μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσίᾳ, ἣ ἦξει ὑμῖν ἐν τάχει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτήρος ὑμῶν. ²³ ἐξέπεμψα γὰρ ὑμᾶς μετὰ κλαυθμοῦ ²³ καὶ πένθους, ἀποδοῦναι δέ μοι ὁ θεὸς ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύνης εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ ὥσπερ γὰρ νῦν ἐωράκασιν αἱ παρούσαι Σιών τὴν ὑμε- ²⁴ τέραν αἰμαλωσίαν, οὕτως ὀφνύονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν, ἣ ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου. ²⁵ τέκνα, ²⁵ μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργήν· κατεδίωξέ σε ὁ ἐχθρός, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν τάχει, καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν ἐπιβήσῃ. ²⁶ οἱ τρυφεροὶ μου ἐπορεύθησαν ὁδοὺς τραχείας, ῥῥῳσαν ὡς ποί- ²⁶ μιον ἡρπασμένον ὑπὸ ἐχθρῶν. ²⁷ θαρσύνετε τέκνα καὶ βοηθεῖτε πρὸς τὸν ²⁷ θεόν, ἔσται γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπαγοντος μνηεῖα. ²⁸ ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διά- ²⁸ νοια ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ, δεκαπλασιάσατε ἐπιστραφέντες ζητῆσαι αὐτόν. ²⁹ ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον ²⁹ εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. ³⁰ θάρσει Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσει ³⁰ σε ὁ ὀνομάσας σε. ³¹ δειλαῖοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώ- ³¹ σει, ³² δειλαῖαι αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαὶα ἡ δεξαμένη ³² τοὺς υἱούς σου. ³³ ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφρανθῇ ἐπὶ τῷ ³³ πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ εαυτῆς ἐρημίᾳ. ³⁴ καὶ περιελθὺν ³⁴ τῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυχλίας, καὶ τὸ ἀγαύλαμα αὐτῆς εἰς πένθος. ³⁵ πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κα- ³⁵ τοικηθήσεται ὑπὸ δαυμονίων τὸν πλεονα χρόνον. ³⁶ περίβλεψον πρὸς ἀνατολάς, ³⁶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι ἐρχομένην. ³⁷ ἰδοὺ ³⁷ ἔρχονται οἱ υἱοὶ σου οὓς ἐξάπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπὸ ἀνατολῶν ἔως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ.

V.

¹ Ἐκδυσαι Ἱερουσαλήμ τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ τῆς κακώσεώς σου, καὶ ἐνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. ² περι- ² βαλοῦ τὴν διπλοῦδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου τῆς δόξης τοῦ αἰωνίου. ³ ὁ γὰρ θεὸς δεῖξει τῇ ἑπ' οὐρα- ³ νὸν πᾶσιν τὴν σὴν λαμπρότητα. ⁴ κληθήσεται γὰρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ ⁴ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, εἰρήνη δικαιοσύνης καὶ δόξα θεοσεβείας. ⁵ ἀνάστηθι ⁵

15. ο θεος εθνος μακρ. ... οι προ οτι 16. ηγαγον ... την μονογενην 17. τι δυναμαι 18. τα κακα υμιν 20. και ενεδυσσμενη σακκον ... αιωνιον υψιστον 21. θαρσειτε τ. και βοηθετε ... οτι εκ δυναστειας ... εχθρων υμων 22. επι τω αιωνιω ηλπισα ... οτι επι τη ελεημοσυνη 23. μετα πενθους κ. κλαυθμου 24. θεου ημων ... ημιν 25. κατεδ. γαρ σε ο εχθρ. σου κ. οψη ... επι τους τραχηλους 26. απο εχθρων 28. πλανηθησαν υμεις ... ουντ νυν δεκαπλσ. 30. παρακαλει 34. επιχαραντες 34. 32. δηλαια, δηλαια 33. ηυφρανθη επι πτωματι 34. το αγαλμα τ. πολ. ... εσται εις πενθ. 36. περιβλεψαι ... επερχομενην 37. συνηγμενοι ερχονται απο ανατολης V. 4. του πενθους κακωσσεως σου ... σοι δοξης 2. αγιου προ αιωνιου 3. δειξη

Ἱερουσαλήμ καὶ στήῃ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ, καὶ περιβλεψαὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἶδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μείλῃ. ⁶ ἔξηλθον γὰρ παρὰ σοῦ περὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασιλείας. ⁷ συνέταξε γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὅρος ὑψηλὸν καὶ θῖνας ἀενάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς, ἵνα ⁸ βαδίσῃ Ἰσραὴλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. ⁹ ἐσκέκασαν δὲ καὶ οἱ θρυμοὶ καὶ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ἰσραὴλ προστάγματι τοῦ θεοῦ. ⁹ ἡγήσεται γὰρ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης τῷ φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ.

ΘΡΗΝΟΙ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλήμ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ εἶπεν

- 1 Ἄλεφ. ¹ Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν· ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν, ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.
- 2 Βήθ. ² Κλαίουσα ἐκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιγῶν αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπῶντων αὐτήν· πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτήν ἠδέεσσαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.
- 3 Γίμελ. ³ Μετωκίσθη Ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλῆθους δουλείας αὐτῆς· ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὖρεν ἀνάπαυσιν· πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτήν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων.
- 4 Δάλεθ. ⁴ Ὅδοι Σιών πενθοῦσι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάδουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ.
- 5 Ἡ. ⁵ Ἐγένοντο οἱ θλιβόντες αὐτὴν εἰς κεφαλὴν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθνηοῦσαν, ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτήν ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς· τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλιβόντος.
- 6 Οὐαὺ. ⁶ Καὶ ἐθήρθη ἐκ θυγατρὸς Σιών πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς· ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὕρισκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχυρῇ κατὰ πρόσωπον διώκοντος.

5. σου συνηγμένα τα τεκνα ... και εως ... χαιροντες 6. μ. δοξ. υιους βασιλειας 7. θεινας αεναους 9. και τη παρα του θεου δικαιοσυνη

Subscriptio: βαρουχ

Inscriptio: Αχ θρηνοι, FA θρηνοι ιερεμιου

I. αλφ > α, FA αλφ ... FA* om ως 2. βηθ·1 ... κλαιουσα εδωκρυσεν ... FA ουκ υπαρχει ... FA ηδετησαν αυτην 3. γιμλ·λ', FA γιμλ, sed e erasum est ... η ιουδαια ... Αχ FA δουλειας ... FA και αυχ ευρεν ... FA διωκοντες ... θλιβοντ. αυτην 4. δελτ γ, FA δαλεθ ... FA πενθησουσιν ... εν αυτη 5. ηγι (sic), FA η ... FA ευθνηουσιν ... FA ενωπιον προ καταπρο ζωπ. 6. ουαυ 1, FA ουαυ ... FA ευπρεπια ... Αχ FA* και εθηρθεν ... μη ευρισκοντες ... FA* post νομην add εδωκαν τα επιθυμηματα αυτων εν βρωσι του αναπαυσαι ψυχην ... ενωπιον προ κατα προσωπον

Ζαῖν. ⁷Ἐμνήσθη Ἱερουσαλὴμ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμών ⁷ αὐτῆς, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ· ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ κατοικεσίᾳ αὐτῆς.

Ἡδ. ⁸Ἀμαρτίαν ἡμαρτεν Ἱερουσαλὴμ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο· ⁸ πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπεινώσαν αὐτήν· εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ γε αὕτη στενάζουσα καὶ ἀπεσπράφη ὀπίσω.

Τηβ. ⁹Ἀκαθάρσια αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐ- ⁹ τῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρσγκα· οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. Ἴδε κύριε τὴν ταπεινώσιν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ὁ ἐχθρός.

Ἰωδ. ¹⁰Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασε θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ¹⁰ αὐτῆς, εἶδε γὰρ ἔθνη ἐλκεδόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ ἐλκεδεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.

Χαφ. ¹¹Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητοῦντες ἄρτον· ἔδωκαν ¹¹ τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχὴν. Ἴδε κύριε καὶ ἐπιβλεψον, ὅτι ἐγενήθη ἡτιμωμένη.

Αἰμεδ. ¹²Οἱ πρός ὑμᾶς πάντες παραπορευόμενοι ὁδόν, ἐπιστρέψατε ¹² καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἅγιος κατὰ τὸ ἅγιος μου ὃ ἐγενήθη· φθεδγάμενος ἐν ἔμοι ἐταπεινώσέ με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

Μήμ. ¹³Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλε πῦρ, ἐν τοῖς δότέοις μου κατήγα- ¹³ γεν αὐτό· διεπέτασε δίκτυον τοῖς ποσὶ μου, ἀπέστρεψέ με εἰς τὰ ὀπίσω, ἔδωκε με ἡφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὠδυνωμένην.

Νοὺν. ¹⁴Ἐργηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου, ἐν χερσὶ μου συνεπλά- ¹⁴ κησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου· ἡσθένησεν ἡ ἰσχὺς μου, ὅτι ἔδωκε κύριος ἐν χερσὶ μου ὀδύνας, οὐ δύνησμαι στήναι.

Σάμεχ. ¹⁵Ἐξῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου, ¹⁵ ἐκάλεισεν ἐπ' ἐμέ καιρὸν τοῦ συντρίψαι ἐκλεκτούς μου· ληνὸν ἐπάτησε κύριος παρθένον θυγατρὶ Ἰούδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω.

Αἰν. ¹⁶Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ ¹⁶ παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχὴν μου· ἐγένοντο οἱ υἱοὶ μου ἡφανισμένοι, ὅτι ἐκαταιώθη ὁ ἐχθρός.

Φη. ¹⁷Διεπέτασε Σιών χεῖρα αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν. ¹⁷ ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακώβ· κύκλω αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν, ἐγενήθη Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀποκατημένην ἀνὰ μέσον αὐτῶν.

Τσαδή. ¹⁸Δικαίος ἔστι κύριος, ὅτι στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα. ἀκούσατε ¹⁸ δὴ πάντες οἱ λαοὶ καὶ ἴδετε τὸ ἅγιος μου· παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

Κώφ. ¹⁹Ἐκάλεισα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελόγισαντό με· οἱ ¹⁹ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον, ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσι ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐχ εὖρον.

7. ζαι ρ, FA ζαι ... ἐπὶ μετοικεσίας αὐτῆς 8. ηβ η, FA ηβ ... ἰδόν-
τες γὰρ ... εἰς τὰ ὀπίσω 9. τηβ β, FA τηβ ... Αχ FA πρὸς ποδῶν ...
ἐσχατῶν ... FA ἐμεγαλύνθη ἐχ. 10. ιωδ ι, FA ιωδ ... ἰδόν ... ὀμ αὐτὰ
11. χαφ φ, FA χαφ ... FA ὀμ ἄρτον ... FA εἰς βρώσιν ... ὀμ κυριε ... Αχ
FA* ἐγενήθη 12. λαβδ δ, FA λαβδ ... FA* ... πρὸς ἡμᾶς ... FA εἰδεται ...
FA* ὀμ το ... FA θυμοῦ ὀργῆς 13. Αχ FA μήμ ... FA κατηγ. αὐτον ...
κυριος ἡφανισμένην ... FA ὀδυνωμένην, Αχ ὀδυρωμένην 14. νουν. ς, FA
νουμ ... συνετελαχεν 15. Αχ FA σαμχ ... FA μου κυριος 16. Αχ FA
αιν (non αἰν) 17. φη υ ς, FA φη ... FA χειρας, Αχ τας χειρας ... FA*
ὀμ ὁ ... ὀμ αὐτου 18. Αχ σαδη φ, FA σαδη ... Αχ FA το στομα ...
FA παρεπίκραναν ... FA παντες λαοι ... FA εἰδετε ... FA αι παρθ. μου
κ. οι νε. μου 19. κωφ γο, FA κωφ ... Αχ FA* ... ἐξελεγον ... FA επι-
στρεψουσιν εἰς ψυχας

- 20 Ῥήγς. ²⁰Ἰδε κύριε ὅτι ἠλβόμαι, ἡ κοιλία μου ἐταράχθη, καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί· ὅτι παραπαράλυσσα παρεπακράνθη, ἔξωθεν ἡτέκνωσέ με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
- 21 Χσέν. ²¹Ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάζω ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με· πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακὰ μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι οὐ ἐποίησας· ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρὸν, ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
- 22 Θαῦ. ²²Εἰςέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδια περὶ πάντων τῶν ἀμαρτημάτων μου, ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.

II.

- 1 Ἄλεφ. ¹Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιών· κατέβριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ.
- 2 Βήζ. ²Ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ ⁽²⁾κατεπόντισε κύριος, οὐ φεισάμενος· πάντα τὰ ὠραῖα Ἰακώβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ, τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ἰοῦδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσε βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
- 3 Γίμελ. ³Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ἰσραὴλ, ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ ἀνήψεν ἐν Ἰακώβ ὥς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγε πάντα τὰ κύκλω.
- 4 Δάλεθ. ⁴Ἐνέτεινε τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ὑπεναντίας, ἐστερέωσε δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίας, καὶ ἀπέτεινε πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν οφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιών, ἐξέχεεν ὥς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
- 5 Ἡ. ⁵Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρὸς, κατεπόντισεν Ἰσραὴλ, κατεπόντισε τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρε τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνε τῇ θυγατρὶ Ἰοῦδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
- 6 Οὐαῦ. ⁶Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ· ἐπέλαθeto κύριος ἃ ἐποίησεν ἐν Σιών ἑορτῆς καὶ σαββάτου, καὶ παρέβησεν ἐμβριμῆματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
- 7 Ζαῖν. ⁷Ἀπόσαστο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπεινάσεν ἅγιασμα αὐτοῦ, συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τείχος βάρων αὐτῆς· φωνὴν ἔδωκεν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
- 8 Ἡθ. ⁸Καὶ ἐπέστρεψε διαφθεῖραι τείχος θυγατρὸς Σιών· ἐξέτεινε μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος, καὶ ἐπένθησε τὸ προτείχισμα, καὶ τείχος ὁμοθυμαδὸν ἠσώθησεν.

20. ρης Ι, FA ρης ... και η κοιλια ... FA εταραχθη η καρδ. ... FA πα-
ραπ. παρεπικρανα 21. σενω, FA σεν ... FA και εγενοντο ... και εγενετο
οιμοι οιμοι 22. θαν π, FA θαν ... επιφαιλυσον αυτοις, FA επιφυλλ.
αυτως II. 4. αλφ β, FA*, αλφ ... om κυριος ... FA κατεριψεν 2. εν
ημ. οργης θυμου αυτου eaue verba ad v. 4. trahit (non FA) ... Ax FA βηθ ...
post εβεβηλωσεν add εις την γην ... αρχοντα 3. γιμλ λ, FA γιμελ sed ε
erasam est ... εις τα οπισω ... FA* om δεξιαν usque εχθρου ... ανηψεν
ιακωβ 4. δελθ θ, FA* δαλεθ, " δελθ ... ενετειλεν ... FA παντα επιθυ-
μηματα οφθαλμ. μου ... μου σκηνη 5. ηπ η, FA η ... πασας τας βαρεις
... FA*, βαρεις αυτου ... οχυρ. αυτης ... FA* επληθυναν ... Ax FA ιουδα
ταπεινουμενον (FA: ταπειν.) 6. Ax FA ουαν ... Ax FA ο εποιησεν ... Ax FA
ενβριμηματι ... om και αρχ., sed ipse* supplevit 7. Ax FA ζαι ... θυ-
σιαστ. αυτου κυριος (... FA* ενχειριδειεχθρουστιχος) ... εδωκεν ... FA οπι
κυριου 8. τηθ, FA ηθ ... Ax FA απεστρεψεν ... κυριος του διαφθ., FA
του διαφθ. ... FA ουκ επεστρεψεν ... κυριος χειρα αυτον ... ησωθησαν

Τῇθ. ⁹Ενεπάγησαν εἰς γῆν πύλας αὐτῆς· ἀπώλεσε καὶ συνέτριψε μο- 9
χλοὺς αὐτῆς, βασιλεία αὐτῆς καὶ ἄρχοντα αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν· οὐκ ἔστι νό-
μος, καὶ γε προφήται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὄρασιν παρὰ κυρίου.

Ἰωδ. ¹⁰Ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιών, 10
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους, κατήγαγον
εἰς γῆν ἀρχηγούς παρθένους ἐν Ἱερουσαλὴμ.

Χάφ. ¹¹Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοὶ μου, ἐταράχθη ἡ καρδιά 11
μου, ἐξεχύθη εἰς τὴν γῆν ἡ δόξα μου, ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς λαοῦ
μου, ἐν τῷ ἐκλείπειν νῆπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.

Δάμεθ. ¹²Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος· ἐν τῷ ἐκ- 12
λύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως, ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς
αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.

Μήμ. ¹³Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, θυγατερ Ἱερουσαλὴμ; 13
τίς σώσει καὶ παρακαλέσει σε, παρθένος θυγατερ Σιών; ὅτι ἐμεγαλύνθη πο-
τήριον συντριβῆς σου, τίς λίσσεται σε;

Νούν. ¹⁴Προφήται σου εἶδосάν σοι μάτια καὶ ἀφροσύνην, καὶ οὐκ 14
ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου, καὶ εἶ-
δοσάν σοι λήμματα μάτια καὶ ἐξώσματα.

Σάμεχ. ¹⁵Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν, 15
ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλὴμ·
αὕτη ἡ πόλις, ἐρούσι, στέφανος εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς.

Ἀίν. ¹⁶Διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ σου, ἐσύρισαν 16
καὶ ἐβρυξαν ὁδόντας, καὶ εἶπαν Κατεπιόμεν αὐτήν· πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἦν
προσεδοκῶμεν, εὖρομεν αὐτήν, εἶδομεν.

Φή. ¹⁷Ἐποίησε κύριος ἅ ἐνεθυμηθή, συνετέλεσε ῥῆμα αὐτοῦ, ἃ ἐνετεί- 17
λατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων· καθεύει καὶ οὐκ ἐφέεσται, καὶ ἠύφρανε ἐπὶ σὲ
ἐχθρόν, ὕψωσε κέρας θλιβοντός σε.

Τσαδῆ. ¹⁸Ἐβόησε καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον. τείχη Σιών, καταγάγετε 18
ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός· μὴ δῶς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σιω-
πήσαιτο θυγάτηρ ὀφθαλμῶν σου.

Κώφ. ¹⁹Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου, ἔχκεον 19
ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου, ἄρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς
σου περὶ ψυχῆς νηπίου σου τῶν ἐλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

Ῥήγς. ²⁰Ἰδε κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως. εἰ φάγονται 20
γυναῖκες καρπὸν κοιλάς αὐτῶν; ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος, φονευθήσονται
νήπια θηλάζοντα μαστούς; ἀποκτενεῖς ἐν ἀγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην;

9. ηθ, FA τηθ ... εἰς τὴν γῆν αἱ π. αὐτῆς ... Ax FA ἀρχοντας ...
FA ἰδον 40. ιωθ, FA ιωδ ... FA χουν εἰς τὴν ... κατήγαγ. εἰς τὴν γῆν
... FA* om εν 44. Ax FA χαφ ... Ax FA*.* ἐξέλειπον ... Ax FA εἰς
γῆν ... Ax FA του λαου μου ... εκλειπειν, FA* εκλινει ... Ax FA πλαταιας
(item v. 12.) 42. Ax FA λαβδ 43. Ax FA μημ ... FA θυγατηρ ... Ax FA
σωσει σε ... FA παρθενος θυγατρος ... FA* om σε exit. 44. νουν, FA
νουμ ... ἰδον ματαια ... FA τὴν αιχμ. σου ... ἰδοσαν 45. σαχμ, FA σαμχ
... FA* θυγατεραν ... η αὐτη η πολις τὴν ερουσιν ... Ax FA στεφαν. δοξης
ευφροσυνης (FA* -συνη) 46. Ax FA αιν ... FA οἱ εχθροὶ εσυρισαν ... FA
οδοντας εἶπαν Καταπιωμεν ... FA αὐτη ημερα 47. Ax φη γ, FA φη ...
ρηματα αὐτου α ἐνεθυμηθη. FA ρηματα αὐτου α ἐνεθυμιλατο (sic; ἐνεθυ exit
lines) ... FA ευφρανεν ... υψωσεν κεφαλας 48. Ax FA σαθη ... FA* τι-
χη θυγατρος σιών ... καταγαγετωσαν ... FA* σιωπηστω, *.-στω ...
θυγατερ ... Ax FA ο οφθαλμος σου 49. Ax FA κωφ ... FA om εν ...
FA του προσωπου ... αρον αρον ... FA ante λιμω add σου 20. Ax FA
ρης ... επεφθυλλισας ... μασθους ... ιερεα και προφη: his finitur FA

- 21 Χσόν. ^{21*} Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ προσβύτης· παρ-
 θένου μου καὶ νανίοκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰγμάλωσι· καὶ ἐβομφαίει καὶ
 ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὁργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφείσθης.
 22 Θαυ. ^{22*} Ἐκδίωκεν ἡμέραν ἑορτῆς παρουσίας μου κυκλῶν, καὶ οὐκ ἐγέ-
 νοντο ἐν ἡμέρᾳ ὁργῆς κυρίου ἀνασωζόμενος καὶ καταλειμμένος, ὥς ἐπε-
 κράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.

III.

- 1 Ἄλεφ. 1^ο Ἐγὼ ἄνθρωπος ὁ βλέπων πτωχεῖαν, ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' 2 3 ἐμέ. 2^ο παρέλαβέ με καὶ ἀπήγαγέ με εἰς σκοτὸς καὶ οὐ φῶς. 3^ο πλὴν ἐν ἐμοὶ 4 ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, 4^ο ἐπαλάϊσσε σάρκα μου καὶ δέρμα μου, ὁστέα μου συνέτριψεν. 5 Βῆζ. 5^ο Ἀνφοδόμησε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐκύκλωσε κεφαλὴν μου καὶ ἐμό- 6 7 χῆσεν, 6^ο ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέ με ὡς νεκροὺς αἰῶνος. 7^ο ἀνφοδόμησε κατ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξέλευσεν, ἐβάρυνε χαλκὸν μου. 8 Γίμελ. 8^ο Καὶ γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξε προσευχὴν μου. 9 Δάλεθ. 9^ο Ἀνφοδόμησεν ὁδοὺς μου, ἐνέφραξε τρίβους μου, ἐτάραξεν 10 11 10^ο ἄρκος ἐνεδρεύουσα, αὐτὸς μοι λέων ἐν κρυφαῖς, 11^ο κατεδίωξεν ἀφροστη- 12 κώτα μου κατέπαυσέ με, ἔπειτό με ἠφανισμένην. 12 Ἡ. 12^ο Ἐνέτεινε τῶσεν αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέ με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος. 13 14 13^ο 14^ο ἐστήγαγεν ἐν τοῖς νεφροῖς μου ἰούς φορέτρας αὐτοῦ. 14^ο ἐγενήσῃ γέλιος παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν. 15 16 Οὐαῦ. 15^ο Ἐχόρτασέ με πικρίας, ἐμάκρυνέ με χολῆς, 16^ο καὶ ἐξέβαλε ψήφω 17 ὀδόντας μου, ἐψώμισέ με σποδόν, 17^ο καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχὴν μου, 18 ἐπελασμένην ἀγαθῶ, 18^ο καὶ ἀπώλετο νῦκας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου. 19 20 Ζαῖν. 19^ο Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ, 20^ο πικρία καὶ 21 χολή μου μνησθήσεται, καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμέ ἡ ψυχὴ μου. 21^ο ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ. 22 Ἡζ. 22^ο Τὰ εἰλεῖ το κύριός μου οὐκ ἐξέλπί με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. μῆγας εἰς τὰς πρῶτας ἐλέησου κύριε, ὅτι οὐ συνετελέσθημεν, 23 ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ. 23^ο καινὰ εἰς τὰς πρῶτας, πολλὴ 24 ἡ πίστις σου. 24^ο μερίς μου κύριος, εἶπεν ἡ ψυχὴ μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ αὐτῷ. 25 26 Τῆζ. 25^ο Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, 26^ο ψυχὴ ἥ ζητήσῃ αὐ- 27 28 τὸν ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ, καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριόν κυρίου. 27 28 Τῆζ. 27^ο Ἀγαθὸν ἄνθρωπος ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ, 28^ο καλῶσεται κατὰ μόνas καὶ σωπῆσεται, ὅτι ἤρεν ἐφ' ἑαυτῷ. 29 Ἰαδ. 29^ο Δώσεις τῷ παλίντι αὐτὸν σιγῶνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν, 30 30^ο ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος. 31 Χάφ. 31^ο Ὅτι ὁ ταπεινῶσας οἰκτερήσει καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους 32 αὐτοῦ. 32^ο οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱὸς ἀνδρός. 33 Δάμεδ. 33^ο Τοῦ ταπεινώσασαι ὑπὸ τοῦς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς, 34 35 34^ο τοῦ ἐκκληῖαν κρίσει ἄνδρὸς κατεναντί προσώπου αὐτοῦ ὑψίστου, 35^ο καταδικάσαι

24. σεν 22. θαν ... και ουκ εγενετο ... καταλελειμμενος III. 4. αλφ ...
 πτωχian 4. τας σαρκας μου ... οστα 5. βηθ ... εν σκοτινoις αιωνος προ
 ως νεκρ. αιωνος 8. γμλ ... και γε βοησω 9. δελες 11. om με prius
 12. η 13. om εν 14. παντι τω 15. ουαν 16. om και ... τους οδοντ.
 μου 19. ζαι ... πτωχias ... διωγωνι μου 20. πεκρια γαρ ... Versus Ires
 22. 23. 24. desunt. 25. ης 27. της 29. ιωδ 31. χαφ ... οικτηρησει
 (ed. rom. οικτηρησει) κατα 33. λαβδ

ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν, κύριος οὐκ εἶπε. ³⁶ τίς οὕτως εἶπε, καὶ 36
ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο. ³⁷ ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ 37
κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν.

Μήμ. ³⁸ Ἴ γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ; 38
Νοῦν. ³⁹ Ἐξηρπενήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἡτάσθη, καὶ ἐπιστρέψομεν ἕως 39
κυρίου. ⁴⁰ ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ. 40
⁴¹ ἡμαρτήσαμεν, ἡσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἰλάσθη. 41
Σάμεχ. ⁴² Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδύωξας ἡμᾶς, ἀπέκτεινας, οὐκ 42
ἐφείσω. ⁴³ Ἐπεσκέπασας νεφέλῃν σεαυτῷ ἕνεκεν προσευχῆς, καμμούσαι με 43
⁴⁴ καὶ ἀπωσθῆναι. 44

Αἶν. Ἐσηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν, ⁴⁵ διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα 45
αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ⁴⁶ φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις 46
καὶ συντριβή. ⁴⁷ ἀφ' ὧν ὕδατων κατάρξει ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα 47
τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.

Φή. ⁴⁸ Ὁ ὀφθαλμὸς μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι 48
ἐκνηψιν, ⁴⁹ ἕως οὐ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. ⁵⁰ ὁ ὀφθαλμὸς μου 49 50
ἐπιφυλλεῖ ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.

Τσαδῆ. ⁵¹ Θηρευνόντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον πάντες οἱ ἐχθροὶ 51
μου δωρεάν, ⁵² ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωῆν μου καὶ ἐπέστηκαν λίθον ἐπ' 52
ἐμοί, ⁵³ ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου· εἶπα Ἄπωσμαι. 53

Κωφ. ⁵⁴ Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου, 54
⁵⁵ φωνῇ μου ἤκουσας. μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν δέησίν μου· ⁵⁶ εἰς 55 56
τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπεκαλεσάμην σε εἰπάς μοι Μὴ φοβοῦ.

Ρήγς. ⁵⁷ Ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωὴν 57
μου. ⁵⁸ Ἰδες κύριε τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου. ⁵⁹ εἶδες πᾶ- 58 59
σαν τὴν ἐκδικήσιν αὐτῶν, εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἔμοί.

Χσέν. ⁶⁰ ἤκουσας τὸν ὄνειδισμόν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐ- 60
τῶν κατ' ἐμοῦ, ⁶¹ χεῖλῃ ἐπανισταμένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ 61
ὅλην τὴν ἡμέραν, ⁶² κατέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν. ἐπὶ βλεψὼν ἐπὶ 62
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ⁶³ ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν 63
χειρῶν αὐτῶν.

Θαῦ. ⁶⁴ Ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμόν, καρδίας μου μόχθον. ⁶⁵ οὐ θε 65
αὐτοὺς καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρα-
νοῦ κύριε.

IV.

Ἀλεφ. ¹ Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσοῖον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ 1
ἀγαθόν; ἐξεχύθησαν λίθοι ἄγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.

Βηθ. ² Οἱ υἱοὶ Σιών οἱ τίμιοι, οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ, πῶς ἐλογίσθη- 2
σαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα, ἔργα χειρῶν κεραμείας;

Γίμελ. ³ Καὶ γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστοὺς, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν 3
θυγατέρας λαοῦ μου εἰς ἀνίατον, ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.

36. κυριος pro τις 38. μνημ 39. νουμ ... επιστρεψωμεν εως του (supple κυριου?). 40. πρ. υψηλ. επι χειρ. 41. ουκ ιλασθης 42. σαμχ ... και ουκ εφεισω 43. εινεκεν 44. απεωσθηται ... αιιν ... εμμεσω 45. om το 48. φη ... και ου σιωπησωμαι 54. σαδη ... om παντες ... επε-
ρεχυθη (sic) ... Versus 54. 55. 56. desunt. 57. κωφ ... τας αδικιας 59. ιδες
60. σεν 64. επανιστανομενων 62. επι τους οφθ. αυτ. 64. θαν ... καρ-
διας μοχθον 65. καταξεις εν οργη ... υποκατω IV. 1. αλφ ... το χρυ-
σιον 2. βηθ ... om Οι ... επηρμενοι sine οι ... αγγια 3. γιμλ ... θυ-
γατερες

- 4 Δάλεδ. ⁴Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα τηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει· νόηπια ἤττοναν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
- 5 ⁵Η. ⁵Οἱ ἐσθόντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις, οἱ πλινθινοί· ἐπὶ κόκκων περιβέλλοντο κοπρίας.
- 6 Οὐαὺ. ⁶Καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδομῶν τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῆ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.
- 7 Ζαβν. ⁷Ἐκαθάρίσθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἐλαμψαν ὑπὲρ γάλα, ἐπυρώθησαν ὑπὲρ λίθους, σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
- 8 ⁸Ηδ. ⁸Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις· ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ δοτεῖα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον.
- 9 Τήβ. ⁹Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματῖαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματῖαι λιμοῦ· ἐπορεύθησαν ἐκεκενημένοι ἀπὸ γεννημάτων ἀγρῶν.
- 10 ¹⁰Ιωδ. ¹⁰Χεῖρες γυναικῶν οὐκτριμῶν ἤψισαν τὰ παιδία αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς βρώσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
- 11 ¹¹Χαφ. ¹¹Συνετέλεσε κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεε θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ ἀνῆψε πῦρ ἐν Σιών, καὶ κατέφαγε τὰ θεμέλια αὐτῆς.
- 12 ¹²Λαμεδ. ¹²Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην, ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκώλβων διὰ τῶν πυλῶν Ἱερουσαλήμ.
- 13 ¹³Μήμ. ¹³Ἐξ ἁμαρτιῶν αὐτῆς, ἀδικῶν ἱερῶν αὐτῆς, τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
- 14 ¹⁴Νούν. ¹⁴Ἐσαλεύθησαν ἐργήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτούς, ἤψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
- 15 ¹⁵Σάμεχ. ¹⁵Ἀπόστητε ἀκαθάρτων, καλέσατε αὐτούς· Ἀπόστητε ἀπόστητε, μὴ ἄπτεσθε, ὅσα ἀνήφθησαν καὶ γε ἐσαλεύθησαν· εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Οὐ μὴ προσώσῃ τοῦ παροικεῖν.
- 16 ¹⁶Αῖν. ¹⁶Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσώσῃ ἐπαβλέψαι αὐτοῖς· πρόσωπον ἱερῶν οὐκ ἔλαβον, προφήτας οὐκ ἤλθον.
- 17 ¹⁷Φή. ¹⁷Ἐπὶ ὄντων ἡμῶν ἐξέλειπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκοπεύοντων ἡμῶν.
- 18 ¹⁸Τσαδῆ. ¹⁸Ἀποσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῶζον, ἐξηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν.
- 19 ¹⁹Κωφ. ¹⁹Ἡγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν· κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ αἰετοῦς οὐρανοῦ, ἐπὶ τῶν ὁρέων ἐξέπησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.
- 20 ²⁰Ῥήχς. ²⁰Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κύριος συνελήφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν, οὐ εἴπαμεν· Ἐν τῇ σικιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
- 21 ²¹Χσέν. ²¹Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Ἰδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς, καὶ γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, μεθύσθησιν καὶ ἀποχεῖς.
- 22 ²²Θαῦ. ²²Ἐξέλειπεν ἡ ἀνομία σου, θύγατερ Σιών, οὐ προσώσῃ τοῦ ἀποικίσαι σε. ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου, θύγατερ Ἐδὼμ, ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

4. δαλεδ ... καὶ ο κλων 5. ηπ ... εσθόντες τας τρυφας ... επι κολπων περιελαβον 6. ουαν ... η ανομια 7. ζαι ... ετυρωθησαν ... ed. rom. επ., υπερ λιθου 8. ηβ ... οστα 9. τηβ ... γεννηματων 10. ιωδ 11. χαφ deest; συνετελεσεν usq. αυτης c. antecedd. conjg. ... εξεχεεν οργην θυμου αυτου 12. λαβδ 13. μημ ... προφητ. αυτων ... om εν μεσσω ("εμμεσω) αυτης 14. νουμ ... επι ταις εξοδοις ... ηψατο 15. σαχχ (sic) ... απο ακαθαρτων 16. αιν ... πρεσβυτας pro προφητας 17. φη ... εξελειπον 18. σαδη ... παραπορευεσθαι ... πλαταιας 19. κωφ ... επι των ορειων* εξηφθησαν επι των ορειων ενθρ. ημ. 20. ρης ... συνελημφθη ... οι ειπαμεν 21. σεν ... επι της γης ... διελευσεται ποτηριον κυριου* και μεθυσθησιν ... ed. rom. αποχεεις 22. θαν ... εξελειπεν ... προσβ. επι αποικισαι σε* επ. αδικιαν σου

V.

Μνήσθητι κύριε ὅτι ἐγενήθη ἡμῖν, ἐπύλεψον καὶ ἶδε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν. ² κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις, οἱ οἴκοι ἡμῶν ξένοις. ³ ὅρ- 2 3 φανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ, μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι. ⁴ ὕδωρ ⁴ ἡμῶν ἐν ἀργυρίῳ ἐπίομεν, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἤλθεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν. ⁵ ἐδιώχθημεν, ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν. ⁶ Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, ⁵ 6 Ἀσσοῦρ εἰς πλῆθμον ἑαυτῶν. ⁷ οἱ πατέρες ἡμῶν ἡμάρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν, ⁷ ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν. ⁸ δοῦλοι ἐκυρέυσαν ἡμῶν, λυτρούμε- 8 νος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. ⁹ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐλίσσομεν ἄρτον ⁹ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου. ¹⁰ τὸ δέσμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ¹⁰ ἐπελιδῶθη, συνεσπείσθησαν ἀπὸ προσώπου καταγιγῶν λιμοῦ. ¹¹ γυναικας ἐν ¹¹ Σιών ἐταπαίνωσαν, παρθένους ἐν πόλεσιν Ἰούδα. ¹² ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ¹² ἐκρεμάσθησαν, πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν. ¹³ ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον, ¹³ καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθῆνησαν. ¹⁴ καὶ πρεσβύτεροι ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν, ¹⁴ ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. ¹⁵ κατέλυσε χαρὰ καρδίας ἡμῶν, ¹⁵ ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, ¹⁶ ἔπεσεν ὁ στέφανος ἡμῶν τῆς κεφαλῆς ¹⁶ οὐαὶ δὲ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν. ¹⁷ περὶ τούτου ἐγενήθη ὁδὴν ὁδυνῆν ἡ καρδία ¹⁷ ἡμῶν, περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. ¹⁸ ἐπ' ὅρος Σιών, ὅτι ¹⁸ ἠφανίσθη, ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ. ¹⁹ σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοί- ¹⁹ κησεις, ὁ ῥόγος σου εἰς γενεάν καὶ γενεάν. ²⁰ ἵνα τί εἰς νύκτος ἐπλήθη ²⁰ ἡμῶν; καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν; ²¹ ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε ²¹ πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφυσόμεθα· καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἐμ- ²² προσθεν. ²² ὅτι ἀπωσούμενος ἀπώσω ἡμᾶς, ὠργισθῆς ἐφ' ἡμᾶς ὥς σφόδρα. ²²

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν Ἰερემίας πρὸς τοὺς ἀχθισομένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Διὰ τὰς ἁμαρτίας αἱς ἡμαρτήκατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἀχθήσεσθε εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. ² εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε ² ἐκεῖ ἔτη πλείονα καὶ χρόνον μακρὸν ὥς γενεῶν ἑπτὰ· μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ' εἰρήνης. ³ νυνὶ δὲ ὁψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς ἀργυροῦς ³ καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ' ὧμοῖς αἰρομένους, δεικνύντας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. ⁴ εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιωθῆτε τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε, ⁴ καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ' αὐτοῖς, ⁵ ἰδόντας ὄχλον ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν ⁵ αὐτῶν προσκυνούντας αὐτά· εἶπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν δεσποτα. ⁶ ὁ γὰρ ἄγγελός μου μετ' ὑμῶν ἐστίν, αὐτὸς τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ⁶

V. 4. ed. rom. οτι 3. ως χηραι 4. εξ ημερων ημων (sic) pro υδ. ημων εν αργ. επομεν ... ηλθον 10. το δερμα 16. της κεφαλ. ημων 17. om οδυνη 22. ημας οργισθης (sed -ας οργι - in rasura)

Subscriptio: ἄρνητοι ιερემιου

Inscriptio: ἐπιστολὴ ιερემιου

1. υπεταγη αυτοις ... εναντι ... ναβ. του βασιλευς δ. ιδοντες ... om αντων ... om ειπατε δε usque δεσποτα

7 ᾠδῶσα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ κατεψυμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτὰ τε περὶ χυσα καὶ
8 περιάργυρα, ψευδῆ δ' ἐστὶ καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν. ⁸ καὶ ὥς περ παρθένη φι-
9 λοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσὸν ⁹ κατασκευάζουσι στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
τῶν θεῶν αὐτῶν· ἐστὶ δὲ καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐ-
10 τῶν χρυσὸν καὶ ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλοῦσι, ¹⁰ δῶσουσι δὲ ἀπ' αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῖς στέγουσι πόρταις. κοσμοῦσι τε αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους τοῖς
11 ἐνδύμασι, τοὺς ἀργυροὺς καὶ θεοὺς χρυσοῦς καὶ ξυλῶσιν. ¹¹ οὗτοι δὲ οὐ
διασώζονται ἀπὸ τοῦ καὶ βρωμάτων, περιβεβλημένων αὐτῶν ἱματισμὸν πορ-
12 φυροῦν. ¹² ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κοινοτόν,
13 ὅς ἐστι πλεῖω ἐπ' αὐτοὺς. ¹³ καὶ σκηπτρον ἔχει ὡς ἄνθρωπος κριτῆς χάρας,
14 ὅς ἐστι ἐν αὐτῶν ἀμαρτάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. ¹⁴ ἔχει δὲ ἐχειρίδων δεξιὰ καὶ
ἀριστερὰ, ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ ληστῶν οὐκ ἐξελεῖται. ὅθεν γινώριμοι εἰ-
15 σιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς. ¹⁵ ὥς περ γὰρ σκευὸς ἀνθρώ-
16 που συντριβὴν ἀχρεῖον γίνεται, ¹⁶ τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, κατ-
εργασμένοι αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις. οἱ θοῦλαμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶ κοινοτοῦ
17 ἀπὸ τῶν ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. ¹⁷ καὶ ὥς περ τινὶ ἡδυνηκτὶ βραχὺ ἐὰν
περιπεφραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαί, ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγγεμένῳ, τοὺς οἴκους αὐ-
τῶν ὄχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασι τε καὶ κλειθροῖς καὶ μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ
18 τῶν ληστῶν μὴ συληθῶσιν. ¹⁸ λύχνους καλοῦσι καὶ πλείους ἢ ἑαυτοὺς, ὥν
19 οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. ¹⁹ ἐστὶ μὲν ὥς περ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ
καρδίας αὐτῶν φασὶν ἐκλεῖχεσθαι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐρπετῶν, κατεσθόντων
20 αὐτοὺς τε καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. ²⁰ μεμελανωμένοι τὸ
21 πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. ²¹ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐφίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες καὶ τὰ θρόνα,
22 ὡς αὐτως δὲ καὶ οἱ αἰλουροί. ²² ὅθεν γινώσκειτε ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· μὴ οὖν φο-
23 βείθετε αὐτά. ²³ τὸ γὰρ χρυσὸν ὃ περικείται εἰς κάλλος, ἐὰν μὴ τις ἐκμάσῃ
24 τὸν λόνον, οὐ μὴ στίλψουσιν· οὐδὲ γὰρ ὅτε ἐκωνεύοντο ἡσθάνοντο. ²⁴ ἐκ πάσης
25 τιμῆς ἡγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἐστὶ πνεῦμα. ²⁵ ἄνευ ποδῶν ἐπ' ὧμοις
φέρονται ἐνδευκνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονται τε
26 καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτά, ²⁶ διὰ τὸ εἰ ποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ μὴ δι' αὐτῶν
ἀνίστασθαι· μήτε ἐὰν τις αὐτὸ ὀρθῶν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινήσεται, μήτε
ἐὰν κλιθῇ, οὐ μὴ ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥς περ νεκροὶ τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται
27 ²⁷ τὰς δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρύνται· ὡς αὐτὰς
δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῶ οὔτε ἀδυνάτῳ μὴ
28 μεταδῶσι. ²⁸ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθήμενὴ καὶ λεχῶς ἄπτονται. γινώτες
29 οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς. ²⁹ πόθεν γὰρ κλη-
θεῖσαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατίθεται θεοῖς ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυ-
30 λίνοις. ³⁰ καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς διφρεοῦσιν, ἔχοντες τοὺς χιτῶνας
διεβρώχοντας καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πῶγνας ἐξυρμένους, ὥν αἱ κεφα-
31 λαὶ ἀκαλυπτοὶ εἰσιν, ³¹ ὥρυνται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥς περ
32 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. ³² ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελόμενοι οἱ ἱερεῖς

7. om est ... ψ. δε estin 9. υφαιρομενοι ... καταναλωσουσιν 40. τεγους ... κοσμ. δε ... θεους χρυσους και αργυρους κ. ξυλ. 44. εν τη δε-ξια ... εκ πολεμων 45. αχρηστον γεινεται 16. εν τοις κηποις 17. η ως επι ... οι ιερεις αυτων ... οπως μη υπο τ. λ. συληθωσιν 48. και πλειο-νας αυτοις ων ου δυνανται 49. estin δε ωςπερ 20. του εκ της γης καιο-μενου 24. χελιδ. και νυκτερ. ... ελουροι 22. φοβηθητε 25. επ ωμοις αιρονται ενδιγυμμενοι ... αισχυν. δε 26. το μη ποτε ... πεση δε εαυτων ... μη ποτε εαν τις αυτον ... μη ποτε εαν κλιθη ... αλλα ωςπερ 27. αι γυναικες αυτων απ αυτων ... αυυν. μεταδιδοασιν 28. και λοχω (corrigo λεχω?) απτονται 29. κληθησονται θεοι 30. οι ιερ. διαφθειρουσιν ... εξυρ-ημενοι 31. ορουνται ... παιδιπνω (sic)

ἐνδύσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδία· οὔτε ἐάν κακὸν πάθωσιν ὑπὸ
 τινος ³³ οὔτε ἐάν ἀγαθόν, δυνήσονται ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστήσαι βασι- 33
 λέα δύναται οὔτε ἀφελῶσαι. ³⁴ ὥσαύτως οὔτε πλοῦτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ ³⁴
 δύναται διδοῖν· ἐάν τις εὐχὴν αὐτοῖς εὐξάμενος μὴ ἀποδῶ, οὐ μὴ ἐπιζη-
 τήσωσιν. ³⁵ ἐκ θανάτου ἀνθρώπων οὐ μὴ ῥύσωνται, οὔτε ἤττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ ³⁵
 μὴ ἐξέλωνται. ³⁶ ἀνθρώπων τυφλὸν εἰς ὄρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ³⁶
 ἀνθρώπων ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται. ³⁷ χήραν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν, οὔτε ὀρφανὸν ³⁷
 εὐ ποιήσωσι. ³⁸ τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους λίθους ὁμοιωμένοι εἰσι τὰ ξύλινα καὶ τὰ ³⁸
 περίχρυσα καὶ τὰ περιάργυρα, οἱ δὲ θεράπευοντες αὐτὰ καταίσχυνθήσονται.
³⁹ πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεούς; ⁴⁰ ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν ^{39 40}
 τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἱ ὅταν ἴδωσιν ἐνεδόν μὴ δυνάμενον λαλῆ-
 σαι, προσενηχάμενοι τὸν βῆλον ἀξιούσι φωνῆσαι, ὥς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ
 αἰσθῆσθαι, ⁴¹ καὶ οὐ δύναται αὐτοὶ νοσήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἰσθήσιν ⁴¹
 γὰρ οὐκ ἔχουσιν. ⁴² αἱ δὲ γυναῖκες περιζέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκά- ⁴²
 θηται, θυμῶσαι τὰ πίτυρα. ⁴³ ὅταν δὲ τις αὐτῶν ἐφελκυσθῇ εἰς ὑπὸ τινος ⁴³
 τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίξει, ὅτι οὐκ ἤξιωται ὥσπερ
 καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διεβράβη. ⁴⁴ πάντα τὰ γενόμενα ἐν αὐτοῖς ⁴⁴
 ἐστὶ ψευδῆ. πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὥς θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν; ⁴⁵ ὑπὸ ⁴⁵
 τεκτόνων καὶ χρυσουργῶν κατασκευασμένα εἰσὶν· οὐδὲν ἄλλο μὴ γένηται ἢ ὁ
 βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. ⁴⁶ αὐτοὶ τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτά ⁴⁶
 οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι. ⁴⁷ πῶς τε δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευα- ⁴⁷
 σθέναι; κατελείπον γὰρ ψευδῆ καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινωμένοις. ⁴⁸ ὅταν γὰρ ⁴⁸
 ἐπείθῃ ἐπ' αὐτὰ πόλεμος καὶ κακὰ, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς ὡς
 συναποκρυβώσι μετ' αὐτῶν. ⁴⁹ πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθῆσθαι ὅτι οὐκ εἰσι ⁴⁹
 θεοί, οἳ οὔτε σώζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ κακῶν; ⁵⁰ ὑπάρχοντα ⁵⁰
 γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶ
 ψευδῆ· τοῖς δὲνεσι πᾶσι τοῖς τε βασιλεῦσι φανερὸν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσι θεοί
 ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστί. ⁵¹ τίνοι ⁵¹
 οὖν γνωστοὶ ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσι θεοί; ⁵² βασιλέα γὰρ χάρας οὐ μὴ ἀναστή- ⁵²
 σωσιν, οὔτε ὑετὸν ἀνθρώποις οὐ μὴ δώσι, ⁵³ χρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν ⁵³
 ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴ ῥύσωνται ἀδικημα, ἀδύνατοι ὄντες. ⁵⁴ ὥσπερ γὰρ κορώναι ⁵⁴
 ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν θεῶν
 ξύλινων ἢ περιχρύσων ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς αὐτῶν φεύγονται
 καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι κατακαυθήσονται. ⁵⁵ βασιλεῖ ⁵⁵
 δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσι. ⁵⁶ πῶς οὖν ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσι ⁵⁶
 θεοί; οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ ληστῶν οὐ μὴ διασωθῶσι, θεοὶ ξύλινοι
 καὶ περιάργυροι καὶ περίχρυσοι. ⁵⁷ ὧν οἱ ἰσχύοντες περιελούνται τὸ χρυσοῖον ⁵⁷
 καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περικείμενον αὐτοῖς ἀπελευσύνται
 ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοὺς οὐ μὴ βοηθήσωσιν. ⁵⁸ ὥστε κρείσσον εἶναι βασιλέα ⁵⁸
 ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἢ σκεῦος ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ

34. αυτοὶς εὐχὴν 35. οὐ μὴ ἐξέλωνται 36. παραστησώσιν 39. αυ-
 τοὺς ὑπάρχειν 40. οὐ δυνάμενον ... τὸν βῆλ ἀξιούσι τότε λαλῆσαι 41. αυ-
 τοὶ τοῦτο νοησ. 42. περιτιζέμεναι ... θυμῶντες 43. ἀπελκυσθῆεις ... κοι-
 μηθῇ μετ' αὐτῆς τὴν πλ. αὐτῆς ... οὐδε το 44. γινόμενα παρ' αὐτοῖς ...
 ὡς τε θεοὺς 45. ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο οὐ μὴ γένωνται ... οἱ οἱ τεχν. α.
 γεν. 47. πῶς οὖν μέλλει ... κατασκ. εἶναι θεοί· κατελείπον 48. οἱ ἐπελ-
 θῇ ... ἐπ' αὐτοὺς 49. οἱ οἳ ... σωζ. αὐτοὺς ἐκ πολεμῶν 50. οἱ εἰσιν
 ψευδῆ ... τοῖς βασιλεῦσι φ. ἐστίν ... οὐν πρὸ θεοῦ 51. γνωστοὶ οὐκ
 ἐσται οἱ 53. διακρίνωσιν αὐτῶν ... ρυσ. ἀδικουμένων 54. ὡς π. αὶ κο-
 ρωναὶ αὶ ἀνα ... οἱ πυρ 55. βασιλεῖ τε 56. οὖν ἢ νομισταὶ ἢ δεκταὶ οὖν
 ... διασωσούντων 57. καὶ ἀπελευσύνται ... οἱ δὲ ἑαυτοῖς 58. κρείσσων ...
 ἐπιδεικνύμενον ... ἀνδρείαν

κεκρήσεται ὁ κεκτημένος, ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκᾷ διασώζουσα
 τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί, καὶ ξύλινος στύλος ἐν βασιλείοις ἢ οἱ
 59 ψευδεῖς θεοί. ⁵⁹ ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ καὶ ἀπο-
 60 στελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐήκοα εἰσιν. ⁶⁰ ὡσαύτως καὶ ἀστραπὴ ὅταν ἐπιφανῇ
 61 εὐσποδὸς ἐστὶ· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πνεῦμα ὃ πάση χώρᾳ πνεῖ· ⁶¹ καὶ νεφέλαις
 ὅταν ἐπαταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντε-
 62 λούσι τὸ ταχύν· ⁶² τό τε πῦρ ἐξαποσταλὲν ἀνωθεν ἐξαναλώσει ὄρη καὶ θρυ-
 63 μούς ποιεῖ τὸ συνταχύν. ταῦτα δὲ οὔτε ταῖς εἰδέαις οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν
 63 ἀφωμοιωμένα ἐστίν. ⁶³ ὅταν οὔτε νομιστῶν οὔτε κλητῶν ὑπάρχειν αὐτοῖς
 θεός, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι οὔτε εὖ ποιῆσαι ἀνθρώ-
 64 65 ποῖς. ⁶⁴ γινώσκοντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί, μὴ φοβηθῇτε αὐτούς. ⁶⁵ οὔτε γὰρ βα-
 66 σιλεύουσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογῇσιν. ⁶⁶ σημειᾷ τε ἐν ἔθνεσιν
 ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δεῖξωσιν, οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμπουσιν, οὔτε φωτισοῦσιν ὡς
 67 ἡ σελήνη. ⁶⁷ τὰ θηρία αὐτῶν ἐστὶ κρείττω, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην
 68 ἑαυτὰ ὠφελῆσαι. ⁶⁸ κατ' οὐδένα οὖν τρόπον ἡμῖν ἐστὶ φανερόν ὅτι εἰσὶ θεοί·
 69 διὸ μὴ φοβηθῇτε αὐτούς. ⁶⁹ ὥσπερ γὰρ ἐν συκκηράτῳ προβασκανῶν οὐδὲν
 φυλάσσω, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσὶ ξύλινοι καὶ περὶ χυροὶ καὶ περιάργυροι.
 70 ⁷⁰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρυον ἐπακλῆται,
 ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρρίμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοιώνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύ-
 71 λινοὶ καὶ περὶ χυροὶ καὶ περιάργυροι. ⁷¹ ἀπὸ τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρ-
 72 μάρου τῆς ἐπ' αὐτοὺς σηπομένης γνωσθήσονται ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοί· αὐτὰ τε
 72 ἐξ ὧστέρον βρωθήσονται, καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ. ⁷² κρείσσον οὖν ἀν-
 θρώπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἰδῶλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὄνειδισμοῦ.

I E Z E K I H A.

I.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ ἁρ. 5.
 μηνός καὶ ἐγὼ ἦμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, 5.
 2 καὶ ἠγοήθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἶδον ὁράσεις θεοῦ. 2 πέμπτῃ τοῦ μηνός, τοῦτο
 τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ, καὶ ἐγένετο
 λόγος κυρίου πρὸς Ἰεζεκιήλ υἱὸν Βουζεὶ τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ
 3 4 ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ. 3 καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, 4 καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ
 πνεῦμα ἐξαίρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλῃ μεγάλῃ ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος
 κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἑξαστράπτον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἡλέκτρον
 5 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ, 5 καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα

58. χρησεται ο κητσαμενος 59. ευηκοα εστιν 60. το δ αυτο πνευμα
 ... νεφελη 62. το δε πυρ ... ουδε his ... ιδεαις ... ενι αυτων 63. ουτε
 εκλεκταιον αυτους υπαρχειν ... ποιειν 65. καταρασονται ... ευλογησουσιν
 66. εν ουρανω και εν εθνεσιν ... ουτε ως ο ηλ. ου μη εκλαμψουσιν ουτε
 μη 67. κρισων εστιν αυτων ... αυτα ωφελ. 68. εστιν ημιν 69. συκκη-
 ρατω ... φυλασσω 70. την εν κηπω (sed sequitur ραμνω) ... ωσαντως και
 71. επ αυτων ... γνωσεσθαι ... βρωθησονται απ αυτων ... εν χωρα 72.
 κρισων ... ιδωλα, εστ. γαρ αυτος

Subscriptio: ιερεμιας προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη

Inscriptio: ιεζεκιηλ προφητης ιε

I. 4. εμμεσω 2. ετος πεμπτον 3. εκει επ εμε 4. ως ομοιωμα ηλε-
 κτρον εμμεσω

καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὁσφύος καὶ ἕως κάτω ἴδον ὄρασιν πυρός, καὶ τὸ φέγγος * Ἀποκ.
28 αὐτοῦ κύκλῳ ³⁸ ὥς ὄρασις τῶξου, ὅταν ᾗ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις ὑέτου, ^{1, 14.}
οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν.

II.

Αὕτη ἡ ὄρασις ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ
1 πρὸς ὡπὸν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος, ¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ¹ Υἱὲ ἀνθρώ-
2 που, στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου, καὶ λαλήσω πρὸς σέ. ² καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ
πνεῦμα, καὶ ἀνέλαβέ με καὶ ἐξῆρέ με καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς πόδας μου,
3 καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς μέ, ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ ³ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐξα-
ποστέλλω ἐγὼ σέ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με,
οἵτινες παραπικρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
4 ρας, ⁴ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς ⁴ Ἰάδε λέγει κύριος, ⁵ ἔάν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοη-
ζῶσι, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ, καὶ γινώσκονται ὅτι προφήτης εἰ σὺ ἐν
6 μέσῳ αὐτῶν. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῇς αὐτούς, μηδὲ ἐκστής ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν· διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σέ κύκλῳ,
καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς, καὶ
7 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστής, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ. ⁷ καὶ λα-
λήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ἔάν ἄρα ἀκούσωσιν ἡ πτοηζῶσιν, ὅτι
8 οἶκος παραπικραίνων ἐστὶ. ⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς
σέ, μὴ γίνου παραπικραίνων κατ' ὅς οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνε τὸ στόμα * Ἀποκ.
9 σου καὶ φάγε ⁹ ἐγὼ δίδωμί σοι. ⁹ καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς ^{10, 9. 10.}
10 μέ, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὴς βιβλίου. ¹⁰ καὶ ἀνέλασεν αὐτὴν ἐνώπιόν μου, καὶ ἦν
ἐν αὐτῇ γεγραμμένα τὰ ἐμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγγράπτο βρῆγος καὶ
μέλους καὶ οὐαί. (3, 4) καὶ εἶπε πρὸς μέ ¹¹ Υἱὲ ἀνθρώπου, κατάφαγε τὴν κε-
2 φαλίδα ταύτην, καὶ πορεύῃτι καὶ ἀλάβησον τοὺς νύκους Ἰσραὴλ. ² καὶ διήνοιξε
τὸ στόμα μου, καὶ ἐψώμισέ με τὴν κεφαλίδα.

III.

3 ³ Καὶ εἶπε πρὸς μέ ³ Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία
σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον
4 αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὥς μέλι γλυκάζον. ⁴ καὶ εἶπε πρὸς μέ * Ἀποκ.
⁵ Υἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε καὶ εἰσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀλάβησον ^{10, 10.}
5 τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, ⁵ διότι οὐ πρὸς λαὸν βαδύγλωσσον σὺ ἐξαπο-
6 στέλλῃ, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ⁶ οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἄλλοφώνους
ἢ ἀλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λό-
7 γους· καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσέγκουσάν σου. ⁷ ὁ δὲ
οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οὐ μὴ δελήσουσιν εἰσακούσαι σου, διότι οὐ βούλονται εἰσα-
8 κούειν μου, ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ φιλόνηκοί εἰσι καὶ σκληροκάρδιοι. ⁸ καὶ
ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου θανάτῳ κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν, καὶ
9 τὸ νύκος σου καταχύσῃ κατέναντι τοῦ νύκου αὐτῶν, ⁹ καὶ ἔσται διὰ παντὸς
κραταιότερον πέτρας. μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου

κύκλῳ (sed inde ab αὐτοῦ κύκλῳ usque ad ἀνελ. με κ. ἐξηγειρεν με καὶ
omnia in rasura) ... εἶδον ὡς ὄρασιν II. ὁμοίωμα τῆς δόξης ... εἶδον
1. ἐξηγειρεν pro ἐξῆρε 2. ἐξαποστέλω ... οἱ πατερ. αντ. ἡζήτησαν ἐν ἐμοὶ
εἰως 4. ab initio add καὶ νιοὶ σκληροπροσώποι καὶ στερεοκαρδιοὶ· ἐγώ
εξαποστέλλω σε πρὸς αὐτούς ... κυριος κυριος 5. ἐμμεσῶ 6. ἐμμεσῶ
7. διότι οἶκος 8. * καὶ συ κατ' ὅς ... α ἐγώ 10. ἐνωπ. ἐμου ... κ. ἐν
α. γεγρ. ἦν τα ὀπισθεν κ. τα ἐμπρ. ... ἐγγράπτο εἰς αὐτήν III. 4. βα-
δίζε εἰσελθε 5. βαδύγλωσσον (sed βαδ in rasura) καὶ βαρυγλώσσον 6. τουσ
λογ. αυτων 7. του ισραηλ φιλονεικοι 9. ποτ πετρας add δεδωκα το νει-
κος (v. 8. νικος et νεικους) σου

αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ¹⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱέ ἀνθρώπου, 10
 πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λάβε εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ
 τοὺς ὧσι σου ἄκουε, ¹¹ καὶ βάδιζε ἐξελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς 11
 υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτοὺς Τάδε
 λέγει κύριος, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδῶσι. ¹² καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα, 12
 καὶ ἤκουσα κατ'ὸπασθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου Εὐλογημένη ἡ δόξα
 κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἶδον φωνὴν τῶν πτερύγων τῶν ζώων πε- 13
 ρυσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν τρογῶν ἔχομένη αὐτῶν,
 καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. ¹⁴ καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρέ με καὶ ἀνέλαβέ με, καὶ ἐπο- 14
 ρεύσθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμέ κραταίᾳ.
¹⁵ καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος, καὶ περιήλθον τοὺς κατοι- 15
 κούντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ· καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἐπτά
 ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁶ καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἐπτά ἡμέρας 16
 λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ¹⁷ Υἱέ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ 17
 Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοὺς παρ'
 ἐμοῦ, ¹⁸ ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ Θανάτῳ ὕψανωτήσῃ· καὶ οὐ διεστελῶ 18
 αὐτῷ τοῦ διαστελλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ
 ζησαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ τὸ αἷμα
 αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσῃ. ¹⁹ καὶ σὺ ἐὰν διαστελῇ τῷ ἀνόμῳ, καὶ 19
 μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος
 ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ. ²⁰ καὶ 20
 ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυλῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παρὰ-
 πτωμα, καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποθάνειται, ὅτι
 οὐ διεστελῶ αὐτῷ· καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνειται, διότι οὐ μὴ
 μνηστῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκ-
 ζητήσῃ. ²¹ σὺ δὲ ἐὰν διαστελῇ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ 21
 ἁμάρτη, ὁ δίκαιος ζωὴ ζήσεται, ὅτι διεστελῶ αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ
 ψυχὴν ῥύσῃ. ²² καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἀνάστηθι 22
 καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ. ²³ καὶ ἀνέστην καὶ 23
 ἐλθὼν πρὸς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἰστήκει καθὼς ἡ ὅρασις
 καὶ καθὼς ἡ δόξα κυρίου ἦν ἰδὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ πίπτω
 ἐπὶ πρόσωπόν μου, ²⁴ καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμέ πνεῦμα καὶ ἔστησέ με ἐπὶ τοὺς 24
 πόδας μου, καὶ ἐλάλησε πρὸς μέ καὶ εἶπέ μοι Εἰσελθε καὶ ἐγκλείσθητι ἐν
 μέσῳ τοῦ οἴκου σου. ²⁵ καὶ σὺ υἱέ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σέ δεσμοί, 25
 καὶ θήσουσί σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν. ²⁶ καὶ τὴν 26
 γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφωθήσῃ, καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα
 ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί. ²⁷ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σέ 27
 ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ ἔρεις πρὸς αὐτοὺς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀκούων
 ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπειθεῖτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστί.

IV.

Καὶ σὺ, υἱέ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ πλίνθον καὶ στήσεις αὐτὴν πρὸ
 προσώπου σου, καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ἱερουσαλήμ, ² καὶ δώσεις 2
 ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν, καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας, καὶ περιβα-

40. ελαληκα (sic) 41. κυριος κυριος 42. μεγαλου λεγοντων 43. ει-
 δον φωνην πτερυγ. 44. το πν. κυριου ... επορ. μετεωρος εν ορμη 45. εμ-
 μεσω 46. 17. hi duo versus rescripti sunt. 48. ου διεστελω αυτω ουδε
 ελαλησας του ... του ζητησαι αυτον ... εκ χειρος 49. αυτου και της ...
 σου ερυσω 20. απο της δικαιοσυνης ... ποιηση ... αι δικαιοσ. αυτ. αυτ.
 εποισεν 21. αμαρτανειν ... την ψυχ. σου 23. εις το παιδιον ... ο ομ
 εκει ... ιστηκει ... οπ κυριου secundum 24. επι ποδας μου 24. εμμεσω
 25. και συ ου μη εξελθης εξ αυτων 27. κυριος κυριος ... απιζεται

λεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολάς, καὶ τάξεις τὰς
 3 βελοστοδίσκους κύκλῳ. ⁴ καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ
 τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἐτοιμάσεις
 4 τὴν· σημεῖόν ἐστι τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ⁵ καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ-
 ρόν σου τὸ ἀριστερόν, καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτοῦ
 5 κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν πενήτηκοντα καὶ ἑκατὸν ἅς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ,
 6 καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. ⁷ καὶ ἐγὼ δέδωκα σοὶ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς
 ἀριζμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ
 6 οἴκου Ἰσραὴλ. ⁸ καὶ συντελέσεις ταῦτα, καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου
 τὸ δεξιόν, καὶ λήψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ἰουδα τεσσαράκοντα ἡμέρας·
 7 ἡμέραν εἰς ἑνιαυτὸν τέθεικά σοι ⁸ καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν Ἱερουσαλὴμ ἐτοι-
 μάσεις τὸ πρόσωπόν σου, καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις, καὶ προφητεύσεις
 8 ἐπ' αὐτήν. ⁹ καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σέ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ
 τοῦ πλευροῦ σου τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσθῶσιν ἡμέραι τοῦ συγκλει-
 9 σμοῦ σου. ¹⁰ καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριζὰς καὶ κύαμον καὶ φακὸν
 καὶ κέγγρον καὶ δούραν, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγρος ἐν δοτράκινον, καὶ
 10 ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ κατὰ ἀριζμὸν τῶν ἡμερῶν ἃς σὺ κα-
 θεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά.
 11 ¹² καὶ τὸ βρώμα σου φάγεσαι ἐν σταθμῷ, εἰκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ
 11 καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά. ¹³ καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίσεις, καὶ τὸ ἔκτον
 12 τοῦ εἶν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίσεις. ¹⁴ καὶ ἐγκρυφίαν κρύψινον φάγεσαι
 13 αὐτά, ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτά κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν,
 14 τοῦ Ἰσραὴλ ἀκαθάρτα ἐν τοῖς ὤνεσιν. ¹⁵ καὶ εἶπα Μηθαμῶς, κύριε θεέ
 Ἰσραὴλ· εἰ ἡ ψυχὴ μου οὐ μεμάναι ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ
 15 τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἔωλον. ¹⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
 βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου
 16 ἐπ' αὐτῶν. ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱέ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω στήριγμα
 17 ἄρτου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ, καὶ ὕδωρ
 ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίνονται, ¹⁸ ὅπως ἐνδείξει γένωνται ἄρτου καὶ ὕδα-
 τος· καὶ ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνταχίσονται ἐν
 ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν.

V.

Καὶ σὺ, υἱέ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξείαν ὑπὲρ ξυρὸν κου-
 ρέως, κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ, καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἐπὶ
 2 τὸν πῶγανά σου. καὶ λήψῃ ζυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς, ³ τὸ τέ-
 τартον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πληρωσιν τῶν ἡμερῶν
 τοῦ συγκλεισμοῦ, καὶ λήψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐ-
 3 τῆς, καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς, καὶ τὸ τέταρτον
 4 διασκορπίεις τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. ⁵ καὶ λήψῃ
 5 ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριζμῷ καὶ συμπεριλήψῃ αὐτούς τῇ ἀναβολῇ σου. ⁶ καὶ

IV. 4. εκατον ημερας ας ... λημψη 5. τας δυο αδικιας ... λημψη
 6. συντελ. αυτα παντα ... λημψη ... τεσσαρακοντα 7. εις συγκλεισμον 8. ιδου
 εγω ... και ου μη στραφης ... αι ημεραι 10. ο φαγεσαι εν σταθμῳ ... ημε-
 ραν φαγεσαι . απο καιρ. και ειως 11. πιεσαι το εκτον του εν 12. κατακρυ-
 ψεις προ εγκρυψ. 13. οι υιοι ισραηλ 14. κυριε κυριε θεε του ισραηλ ...
 απο της γενεσεως ... ** βεβηλον προ εωλον 15. κυριος προς με 16. κυριος
 προς με ... εν (* om) ενδια 17. ταχισονται V. 4. κτησαι ... λημψη 2. * το
 τεταρτ. το ... εμμεση ... λημψη ... εμμεσω 3. λημψη ... συμπεριλημψη

ἐκ τούτων λήψη ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρός, καὶ κατακαύ-
 σεις αὐτοὺς ἐν πυρὶ· ἔξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ. καὶ ἔρεις παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 ὁ Τάδε λέγει κύριος Ἀὐτῇ ἡ Ἱερουσαλὴμ, ἐν μέσῳ τῶν ἑνῶν τέθεικα αὐτήν ὅ
 καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας. ὁ καὶ ἔρεις τὰ δικαίωματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ
 τῶν ἑνῶν, καὶ τὰ νόμιμά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ δι-
 καίωματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐ-
 τοῖς. ὁ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἑνῶν
 τῶν κύκλῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ δικαίω-
 ματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἑνῶν τῶν
 κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιθήκατε, ὁ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὁ
 καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἑνῶν, ὁ καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ὁ
 οὐ ποιοίηκα καὶ ὁ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά
 σου. ὁ διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, καὶ τέκνα φάγονται
 πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, καὶ διασκορπίω πάντας τοὺς καταλοι-
 πους σου εἰς πάντα ἄνεμον. ὁ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, ἡ μὴν ἀνδ'
 ὧν τὰ ἄγιά μου ἐμίανας ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασί σου, κἀγὼ ἀπώσομαι σε,
 οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός, κἀγὼ οὐκ ἐλεήσω. ὁ τὸ τέταρτόν σου ἐν θά-
 νάτῳ ἀναλωθήσεται, καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ
 σου, καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπίω αὐτούς, καὶ τὸ τέταρ-
 τόν σου ἐν βομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὅπως
 αὐτῶν. ὁ καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ
 ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου, ἐν τῷ συντελεῖν με τὴν
 ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. ὁ καὶ θήσομαι σέ εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου
 τὸς κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, ὁ καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ θηλαστὴ ἐν
 τοῖς ἑνῶσι τοῖς κύκλῳ σου, ἐν τῷ ποιῆσαι με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει
 θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. ὁ καὶ ἐν τῷ ἀποστελεῖν με βολίδας τοῦ
 λιμοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔσονται εἰς ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου
 σου. ὁ καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σέ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαι σε,
 ὁ καὶ θάνατος καὶ αἵμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ βομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σέ κυ-
 κλῶθεν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

VI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ὁ Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ
 πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτά, ὁ καὶ ἔρεις Τὰ
 ὄρη Ἰσραὴλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς
 βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξι καὶ ταῖς νάπαις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς βομ-
 φαίαν, καὶ ἐξολοθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, ὁ καὶ συντριβήσονται τὰ θυ-
 σιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον
 τῶν εἰδώλων ὑμῶν, ὁ καὶ διασκορπίω τὰ ὄστα ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστη-
 ρίων ὑμῶν. ὁ καὶ ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημαθήσονται καὶ ὁ

4. λημψη 5. λεγ. αδωναί (h. l. sic, non -ναί) κυριος τη ιερουσαλημ
 εμμεσω 6. εκ των χωρων 7. αδωναί κυριος ... υμων ουκ εποιησατε
 8. αδωναί κυριος 9. α ουκ εποιησα και ου μη ποιησω 10. εμμεσω 11.
 αδωναί κυριος ει μη ανδ' ... εν πασι τοις προσοχτισμασιν σου και εν πα-
 σιν τ. βδ. σου ... και εγω ... και ου φεισεται ... και εγω ουκ ελ. σε
 12. εμμεσω ... διασπερω αυτους 13. εν τω ζηλω μου 14. θηλαια ... εν
 οργη και εν θυμω και εν εκδικησει θυμου μου 16. om και ab initio ...
 εξαποστεilai με τας βολιδας μου του θυμου επ VI. 3. λογ. αδωναι κυ-
 ριου ... αδωναί κυριος ... *κ. ταις ναπ. κ. τ. φαραγξι ... εξολεθρευθη-
 σεται 5. ab initio add και δωσω τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα
 προσωπον των ειδωλων αυτων 6. om και pr. ... ed. rom. et cod. alex.
 υμων. αι interp.

τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθῆσεται, ὅπως ἐξολοθρευθῇ τὰ συσταστήρια ὑμῶν καὶ συν-
 7 τριβήσονται τὰ εἰδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθῇ τὰ τεμένη ὑμῶν, ⁷ καὶ πεσοῦνται
 8 τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁸ ἐν τῷ γενέσθαι
 9 αὐτῶν ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις, ⁹ καὶ μνησθήσονται μοι οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ
 ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ γῆμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὁμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐ-
 τῶν τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς ἐκπορευέ-
 10 ουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόφονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν
 11 ληκα. ¹¹ τὰδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ ἐί-
 12 ναι Εὐγε εὐγε ἐπὶ πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν οἴκου Ἰσραὴλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν ῥα-
 13 νάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται. ¹² ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν
 ἐν θανάτῳ τελευτήσει, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συν-
 13 τελέσω τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς. ¹³ καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ
 εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδῶλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν συστα-
 στηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου, εὖ
 14 ἔδωκαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ἔκτενῶ τὴν
 χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ θήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς ὄλεθρον
 ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαδὰ ἐκ πάσης τῆς κατοικεσίας αὐτῶν· ἐπιγνώσεσθε
 ὅτι ἐγὼ κύριος.

VII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν
 Τὰδε λέγει κύριος Τῇ γῇ τοῦ Ἰσραὴλ πέρας ἦκει, τὸ πέρας ἦκει ἐπὶ τὰς
 6 7 τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· ⁶ ἦκει τὸ πέρας ⁷ ἐπὶ σέ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν,
 8 ἦκει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα, οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὀδίνων. ⁸ νῦν ἐγ-
 γύζην ἐκχεῶ τὴν ὀργὴν μου ἐπὶ σέ, καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐν σοί, καὶ
 9 φριῶν σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁹ οὐ
 φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὰς ὁδοὺς σου ἐπὶ σέ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
 3 ριος ὁ τύπτων. ³ νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐκδικήσω
 4 ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σέ πάντα τὰ βδελύγματά σου· ⁴ οὐ φεί-
 σεται ὁ ὀφθαλμὸς μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· διότι τὴν ὁδὸν σου ἐπὶ σέ δώσω,
 καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.
 5 6 διότι τὰδε λέγει κύριος ¹⁰ Ἰδοὺ τὸ πέρας ἦκει, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ
 11 ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν, ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν. ¹¹ καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου,

6. ἀφανισθήσονται ... ἐξολοθρευθῇ ... ἐξαρθῆσεται ... in fine add
 καὶ ἐξαλειφθῶσιν τὰ ἔργα ὑμῶν 7. ἐμμεσῶ 8. ab initio add καὶ υπολει-
 ψομαι 9. ομώμεχα ... τῇ ἐκπορευούσῃ ἀπ ἐμοῦ (*om α. ἐμ.) τῇ ἀπο-
 στασῇ ἀπ ἐμοῦ ... τὰ πρόσωπα αὐτ. περὶ τῶν κακίων ὧν ἐποίησαν ἐν π.
 τ. βδ. α. καὶ ἐν πασὶν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν 40. x. ἐπιγν. οτι ἐγὼ
 κυρ. οὐκ εἰς ὄλεθρον λελαλήκα του ποιησαι αυτοις απαντα τα κακα ταυτα
 44. ἀδωναι κυριος 42. ἐν ρομφ. τελευτήσει ... καὶ ο υπολιφθεις καὶ ο
 περιεχ. 43. ἐμμεσῶ ... post ὑψηλὸν add καὶ ἐν πασαις κορυφαις των
 ορειων ... post συσκίου add καὶ υποκατω πασης θρυος δασιας 44. κατοικε-
 ριας καὶ ἐπιγν. VII. 2. ἀδωναι κυριος ... τῇ γ. τ. ιερ. cum antecedd.
 conjig. videtur. 3. 4. 5. (vide post v. 9. in ed. rom.) ante v. 6. in codice
 alex. habentur. 3. ab initio add ἦκει το περας ... ἐκδικησω σε ἐν 4. μου
 ἐπὶ σε, οὐδε ... καὶ γνωση οτι (post οτι usque τα βδελ. σου v. 8. omnia
 rescripta; antea videntur fuisse plura) 6. om ηκ. το περας 7. μετ ωδι-
 νων 9. ἐμμεσῶ (non item v. 4.) 40. Ἰδου ἡμερα ἦκει· ἰδου το περας
 ἦκει· ἐξηλθεν ἡ πλοκη· καὶ ἠνθηκεν ἡ ραβδος· ἐξανέστηκ. ἡ ὑβρις

καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς. ¹² ἦκει ὁ καιρὸς, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· ¹³ ὁ κτώμενος μὴ χαίρειτω, καὶ ὁ πωλὼν μὴ θορνείτω· ¹⁴ διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψει, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσεται. ¹⁵ σαλπείσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρῖνατε τὰ σύμπαντα. ¹⁶ ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν· ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δ' ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει. ¹⁷ καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων· καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. ¹⁸ πᾶσαι χεῖρες ἔκλυθῇσονται, καὶ πάντες μῆροί μοι λυνθήσονται ὑγρὰς, ¹⁹ καὶ περιζώσονται σάκκους, καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος· καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα. ²⁰ τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφθήσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν ὑπεροφθήσεται· αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσι, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσι, διότι βάσανος τῶν ἀδικῶν αὐτῶν ἐγένετο. ²¹ ἔκλεκτά κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτά, καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἔνεκεν τούτου δέδωκα αὐτά αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν. ²² καὶ παραδώσω αὐτά εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ διαρπάσαι αὐτά, καὶ τοὶς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά. ²³ καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ μανιοῦσιν τὴν ἐπισκοπὴν μου, καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά· καὶ ποιήσουσι θυρμὸν, διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας. ²⁴ καὶ ἀποστρέψω τὸ φρόνημα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μανθιθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξίλασμός ἦξει καὶ ζητήσιν εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. ²⁶ οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπὶ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προφῆτου, καὶ νόμος ἀπολείπεται ἐξ ἱερῶς καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέρων. ²⁷ ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

VIII.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς ἐγὼ ἐκάθην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροί Ἰούδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου. καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χειρ κυρίου, ² καὶ ἔβον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἔως κάτω πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἤλεκτρον. ³ καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χεὶρὸς καὶ ἀνέλαβέ με τῆς κορυφῆς μου, καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέ με εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης εἰς βορρᾶν, οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. ⁴ καὶ ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ ὁδοὶ κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν ἔβον ἐν τῷ πεδίῳ.

14. Θορυβῶν ... in fine add καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν· οὐδὲ ὠραῖσμος ἐν αὐτοῖς 12. in fine add ὅτι ὁρῇ εἰς παντὶ τῷ πληθὺς αὐτῆς 13. οὐκεὶ οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ et add καὶ ἐτι ἐν ζῳῃ (sic) τοῦ ζῆν αὐτῶν· ὅτι ὁρασις εἰς παντὶ τῷ πληθὺς αὐτῆς οὐκ ἀνακαμψεί 14. om καὶ ... in fine add καὶ οὐκ ἐστὶν πορευόμενος εἰς τὸν πόλεμον ὅτι ἡ ὁρῇ μου εἰς παντὶ τῷ πληθὺς αὐτῆς 15. οἱ ἐν τῷ π. ε. ρ. τελευτήσουσι· τοὺς δὲ ἐν 16. ὁρῶν ὡς περιστεραὶ μελετήτι· καὶ (sic) πάντας 19. πλατεῖαις ... post ὑπεροφθήσεται add τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσὸν αὐτῶν οὐ δυνήθησεται ἐξελεσθᾶν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὁρῆς κυρίου 21. τοῦ διαφθεῖραι αὐτά 24. ab initio add καὶ ἀξῶ πονηροὺς εἶναι καὶ κληρονομήσουσιν τοὺς οἴκους αὐτῶν 25. om καὶ ab initio ... εἰς εἰρήνην 27. ab initio add ὁ βασιλεὺς πενήτησι καὶ οἱ ... καὶ τοῖς κρίμασιν VIII. 4. om ἐγὼ ... ἐνωπ. ἐμοῦ ... ἀδωναὶ κυρίου 2. * τὰ ὑπεράνω ... ὡς ὁρασις αὐρας ὡς ἰδὸς ἤλεκτρ. 3. τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας τ. βλεπ. πρὸς βορρᾶν 4. ἐκεῖ τὴν

- 5 ⁵ και εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν. και ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν, και ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τὴν
6 πύλῃν τὴν πρὸς ἀνατολάς. ⁶ και εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων
7 μου, και ἔτι ὄφει ἀνομίας μελίζοντας. ⁷ και εἰςήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς
8 αὐλῆς, ⁸ και εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ὄρυξον. και ὥρυξα, και ἰδοὺ θύρα.
9 ⁹ και εἶπε πρὸς μέ Εἰσελθε και ἴδε τὰς ἀνομίας αἷς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε. ¹⁰ και
10 εἰςήλθον και ἴδον, και ἰδοὺ μάταια βδελύγματα και πάντα τὰ εἰδῶλα οἴκου
11 Ἰσραὴλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοὺς κύκλῳ. ¹¹ και ἐβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ
τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ, και Ἰεχονίας ὁ τοῦ Σαφαὶν ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἰστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν, και ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ
χειρὶ, και ἡ ἀτμίς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινε. ¹² και εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας,
12 υἱὲ ἀνθρώπου, αἱ οἱ πρεσβύτεροι οἴκου Ἰσραὴλ ποιοῦσιν, ἕκαστος αὐτῶν ἐν
τῷ κοιτῶνι τῷ κρουπιῷ αὐτῶν, διότι εἶπαν Οὐχ ὁρᾷ ὁ κύριος, ἐγκαταλείπει
13 κύριος τὴν γῆν. ¹³ και εἶπε πρὸς μέ Ἐτι ὄφει ἀνομίας μελίζοντας αἷς οὗτοι ποιοῦσι.
14 ¹⁴ και εἰςήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης
πρὸς βορρᾶν, και ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι ῥηνοῦσαι τὸν Θαμμούζ.
15 ¹⁵ και εἶπε πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου ἐώρακας, και ἔτι ὄφει ἐπιτηδεύματα με-
16 λίζονα τούτων. ¹⁶ και εἰςήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν,
και ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνά μέσον τῶν αἰλᾶν και ἀνά μέ-
σον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἶκοσι ἄνδρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ
κυρίου και τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι, και οὗτοι προσκυνοῦσι τῷ ἡλίῳ.
17 ¹⁷ και εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας υἱὲ ἀνθρώπου· μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ἰουδα τοῦ
ποιεῖν τὰς ἀνομίας αἷς πεποιθήκασιν ὧδε, διότι ἐπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας; και
18 ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. ¹⁸ και ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ
φέσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.

IX.

- Και ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὠτά μου φωνὴ μεγάλη λέγων Ἥγγικεν ἡ ἐκδί-
κησις τῆς πόλεως· και ἕκαστος εἶχε τὰ σκευή τῆς ἐξολοθρεύσεως ἐν χειρὶ
2 αὐτοῦ. ² και ἰδοὺ ἔξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς
τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, και ἕκαστου πέλυσ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· και εἰς
ἄνθρω ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδικυῶς ποδῆρη, και ζώνῃ σαπφείρου ἐπὶ τῆς σφύρας
αὐτοῦ· και εἰςήλθον και ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ.
3 ³ και δόξα θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν Χερουβίμ, ἡ οὐσα ἐπ' αὐτῶν,

5. ἐπὶ τὴν πύλιν τοῦ θυσιαστηρίου ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλους τουτου: ἐν τῷ
εἰσπορευεσθαι σε (σε deilelum) αὐτὴν τὴν βλεπούσαν πρὸς ανατ. 6. εώρακας
... ἀνομ. μεγαλ. ας ο οἶκος ἰσραὴλ ποιοῦσιν ... οψη αμαρτίας 7. in fine add
και ἰδον και ἰδον οπη μια ἐν τῷ τοίχῳ 8. ορυξον ὅτι ἐν τῷ τοίχῳ ...
θύρα μια 9. τας ἀνομ. τας πονηρας ας ... ὡδε σημερον 10. και ἰδου
πασα ὁμοιωσις ἐρπετου και κτηνους· ματ. βδελ. και εἰδον παντα τὰ ἰδῶλα
... ἐπ αὐτου 11. ἰεχονίας ... ἐμμεσω ... ἰστηκει ... ἐν χειρὶ αὐτου ...
ἀναβεν 12. Υιὲ ἀνθρ. εώρακας ... ποιοῦσιν ὡδε ... εἶπαν Ἐγκαταλε-
λοιπεν κυριος· οὐκ εφορα ο κυρ. τὴν γῆν 13. οψη 15. post εώρακας add
μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ ἰουδα τοῦ ποιειν τας ἀνομιας ας πεποιθηκαν αὐτοι ὡδε
... οψη 16. και ἰδου ἐπὶ τῶν προθ. ναου ... ὡς εἰκ. και πεντε ... αὐτ.
δεδωκοτες πρὸς τ. ναον κυριου ... προσκυνουν και ανατολας τῷ ἡλ. 17.
τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ ... ἀνομιας· και ἐπεστρεψαν παροργισαι με και ἰδου αὐτοι
ἐκτινουσιν τὸ κλημα ὡς μυκτηριζοντες 18. in fine add και καλεσουσιν ἐν
τοις ὠσιν μου και οὐ μὴ εἰσακουσω αὐτων IX. 1. αὐτος πρὸ εἰκαστος
... ἐξολοθρεύσεως 2. ζώνην ... ἐχομενα 3. θεοῦ ἰσραὴλ ἀν. ἐπὶ τῶν χε-
ρουβειν

εἰς τὸ αἵθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκῶτα τὸν ποδήρη, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην, ⁴καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Διέλθε ⁴ *Αποκ. 7, 3. μέσῃν Ἱερουσαλήμ. καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁵καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντές μου Πιπρύνετε ὅπως αὐτοῦ ⁵ εἰς τὴν πόλιν, καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ μὴ ἐλεήσητε. ⁶πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νῆπια καὶ γυναῖκας ⁶ ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστὶ τὸ σημεῖον μὴ ἐγγίσητε, ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἱ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. ⁷καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Μιᾶνατε τὸν ⁷ οἶκον, καὶ πληῖσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. ⁸καὶ ἐγένετο ⁸ ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἀνεβόησα καὶ εἶπα Οἱμοὶ κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοῖπους τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκχεῖν σε τὸν θυμὸν σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ; ⁹καὶ εἶπε πρὸς μέ ⁹ Ἀδία τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μεμεγαλύνται σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, ¹⁰καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας. ¹¹οἱ εἶπαν Ἐγκατέλιπε κύριος τὴν γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος. ¹²καὶ οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμός οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα. ¹³καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκῶς τὸν ποδήρη καὶ ἐξωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πιπρύνετε καὶ ἐντελέτω μοι.

X.

Καὶ ἰδὼν, καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν Χερουβίμ ὡς λίθος σαμφεῖρον ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτόν. ²καὶ εἶπε πρὸς τὸν ² ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκῶτα τὴν στολὴν Εἰσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν Χερουβίμ, καὶ πληῖσον τὰς δράκας σου ἀνδράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν Χερουβίμ καὶ διασχόρτισον ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον ἐμοῦ. ³καὶ τὰ Χερουβίμ εἰστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορευέσθαι τὸν ³ ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἐπλήσθη τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν. ⁴καὶ ἀπήρην ἡ δόξα ⁴ κυρίου ἀπὸ τῶν Χερουβίμ εἰς τὸ αἵθριον τοῦ οἴκου, καὶ ἐπλήσθη τὸν οἶκον ἡ νεφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου. ⁵καὶ φωνὴ τῶν ⁵ πτερύγων τῶν Χερουβίμ ἤκουετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτερικῆς ὡς φωνὴ τῆς οὐδοῦ τοῦ λαλοῦντος. ⁶καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ⁶ ἐνδεδυκῶτι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων Ἀἶψα πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν Χερουβίμ, καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔσθι ἐχόμενος τῶν τροχῶν. ⁷καὶ ἐξέ- ⁷τεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον τῶν Χερουβίμ, καὶ ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδυκῶτος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε. ⁸καὶ ἰδὼν τὰ Χερουβίμ ὁμοίωμα χειρῶν ⁸ ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. ⁹καὶ ἰδὼν, καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσ- ⁹σαρες εἰσθήκεισαν ἐχόμενοι τῶν Χερουβίμ, τροχοὶ εἰς ἐχόμενος Χερουβίμ ἑνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἀνδρακός. ¹⁰καὶ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ¹⁰

4. κυριος προς αυτον ... μεσην την ιερ. ... το σημειον ... εμμεσω (πον ν. 2.) αυτης 5. φεισησθε 6. και απο των αγων ... om των ανδρων 7. πληρωσατε 8. οιμμοι αδωναϊ κυριε ... om σε 9. Εγκαταλειπειν ο κυριος ... om ουκ εφ. ο κυρ. 10. ab initio και εγω ειπα Εγω ειμι· ου φεισεται ο οφθ. μου 11. περιεζωσμενος ... λογον λεγων ... καβα Χ. 1. των χερουβειμ ... επ αυτω 2. χερουβειμ ... πλησ. τας χειρας σου ... χερουβειν 3. χερουβειν ιστηκει 4. χερουβειν 5. χερουβειν 6. εκ μ. τ. τρ. εκ μ. των τροχων τ. χερουβειμ 7. και εξετ. ο χερουβ ... του οντ. εμμεσω των χερουβειν 8. και ιδου τα χερουβειν 9. ιστηκεισαν ... χερουβειν ... τρ. ε. εχ. του χερουβ του ενος· και τροχος εις εχομενος του χερουβ· η οψις των τροχων ως οψις 10. και η οψ.

11 ἐν τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ἡ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ. ¹¹ ἐν τῷ πο-
 ρεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέστρεφον ἐν
 τῷ πορεύεσθαι αὐτά· ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπορεύοντο,
 12 καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά. ¹² καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ
 χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυ-
 13 κλῶνεν τοῖς τέσσαρσι τροχοῖς. ¹³ τοῖς δὲ τροχοῖς τοῦτοις ἐπεκλήθη Ἰελεὲλ
 15 ἀκούοντός μου. ¹⁵ καὶ τὰ Χερουβὶμ ἦσαν τοῦτο τὸ ζῶον ὃ ἶδον ἐπὶ τοῦ πο-
 16 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ Χερουβὶμ ἐπορεύοντο οἱ τρο-
 χοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυ-
 γας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν·
 17 ¹⁷ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν, καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ μετεωρί-
 18 ζοντο μετ' αὐτῶν· διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. ¹⁸ καὶ ἐξῆλθε δόξα κυ-
 19 ρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ Χερουβὶμ, ¹⁹ καὶ ἀνέλαβον τὰ Χερουβὶμ
 τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ· ἐν τῷ
 ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐστῆσαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα
 τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι, καὶ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἦκεν ἐπ' αὐτῶν
 20 ὑπεράνω. ²⁰ τοῦτο τὸ ζῶον ἐστὶν ὃ ἶδον ὑποκάτω θροῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ πο-
 21 ταμοῦ τοῦ Χοβάρ, καὶ ἔγνων ὅτι Χερουβὶμ ἐστί. ²¹ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνί,
 καὶ ὁκτώ πτέρυγες τῷ ἐνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκατωθεν τῶν
 22 πτερυγῶν αὐτῶν. ²² καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπα
 ἐστὶν ἃ ἶδον ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ
 Χοβάρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

XI.

Καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἡγάγέ με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου
 τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων
 τῆς πύλης ὡς εἰκοσι καὶ πέντε ἄνδρες, καὶ ἶδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἰεχο-
 νίαν τὸν τοῦ Ἐζερ καὶ Φαλτίαν τὸν τοῦ Βαναίου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ
 2 λαοῦ. ² καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζό-
 3 μενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηράν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ³ οἱ λέ-
 γοντες Οὐχὶ προσφάτως ὠκοδόμηται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης, ἡμεῖς
 4 δὲ τὰ κρέα. ⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου.
 5 ⁵ καὶ ἔπescen ἐπ' ἐμέ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπε πρὸς μέ Λέγε Τάδε λέγει κύ-
 ριος Οὕτως εἶπατε οἶκος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ
 6 ἐπίσταμαι, ⁶ ἐπληθύνετε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐνεπλήσατε
 7 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τραυματιῶν. ⁷ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς
 ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσι τὰ κρέα, αὕτη δὲ ὁ λέβης
 8 ἐστὶ, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. ⁸ ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ ῥομφαίαν
 9 ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος. ⁹ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς, καὶ παρα-
 10 δώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων, καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα. ¹⁰ ἐν ῥομ-

40. εμμεσω 44. τεσσερα 42. om κυκλοθεν ... in fine add αυτων
 43. τουτο pro τουτοις ... om ακουοντος μου (14.) και τεσσερα προσωπα τω
 ενι το προσωπον του ενος προσωπον χερουβ και το προσωπον του δευτερου
 προσωπον ανθρωπου και το προσωπον του τριτου προσωπον λεοντος και το
 τεταρτον προσωπον αιτου 45. και επηραν τα χερουβειν τουτο το ... ειδον
 46. χερουβειν επορ. και οι ... χερουβειν ... in fine add και γε αυτοι απο
 των εχομενα αυτων 47. ιστηκεισαν ... εμετεωριζοντο 48. απο του αιθριου
 του οικου ... χερουβειν 49. χερουβειν ... εν τω εξαρειν αυτα ... δοξα
 κυριου θεου 20. ειδον ... χερουβειν (videtur) 21. τεσσερα ... ανθρωπου
 22. ομοιωμα ... ειδον ... δοξης θεου ... του χοβαρ την ορασιν αυτων
 XI. 4. κατ ανατολας ... εμμεσω ... τον του ιαζερ 5. ο οικος 6. τας οδ.
 αυτης 7. αδωναί κυριος ... ους εφονευσате εμμεσω 8. αδωναι κυριος

φαλα πεσεσθε, ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Ἰσραὴλ κρινὼ ὑμᾶς, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹³ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ Φαλτίας ὁ τοῦ Βα- 13 ναίου ἀπέθανε, καὶ πῖπτον ἐπὶ πρόσωπον μου, καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπα Οἱμοι οἱμοι κύριε, εἰς συντέλειαν ποιεῖς σὺ τοὺς καταλοιπούς τοῦ Ἰσραὴλ; ¹⁴ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁵ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οἱ 14 ¹⁵ ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ συντελεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ Μακρὰν ἀπέ- χετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν. ¹⁶ διὰ τοῦτο εἰ- 16 πὸν Τάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπόσωμαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ διασκορπίω αὐτοὺς εἰς πάσαν γῆν, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἄγλασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώ- ραις οὗ ἐὰν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ. ¹⁷ διὰ τοῦτο εἰπὸν Τάδε λέγει κύριος Καὶ εἰς- 17 δέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέ- σπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁸ καὶ 18 εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ ἔξαρουσι πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐς αὐτῆς. ¹⁹ καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἐτέραν, καὶ πνεῦμα 19 καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρ- κὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην, ²⁰ ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασι 20 μου πορεύωνται, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²¹ καὶ εἰς τὴν 21 καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία αὐ- τῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύ- ριος. ²² καὶ ἐξῆραν τὰ Χερουβὶμ τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι 22 αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν. ²³ καὶ ἀνέβη ἡ 23 δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι τῆς πόλεως. ²⁴ καὶ ἀνέλαβέ με πνεῦμα καὶ ἤγαγέ με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς 24 τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ. καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἧς ἴδον, ²⁵ καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυ- 25 ρίου οὓς ἐδειξέ μοι.

XII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν 2 ἀδελφῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἱ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέ- πουσιν, καὶ ὦτα ἔχουσι τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσι, διότι οἶκος παραπι- κραίμων ἐστὶ. ³ καὶ σὺ, υἱὲ ἀνθρώπου, ποιήσον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας 3 ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αἰχμαλωτευθῆσθαι ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι διότι οἶκος παραπικραίμων ἐστὶ. ⁴ καὶ 4 ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἐσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμαλωτός ⁵ ἐνώπιον αὐτῶν· διό- 5 ρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοίχον, καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ ⁶ ἐνώπιον αὐτῶν· ⁶ ἐπ' ὧμων ἀναληφθῆσθαι καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκα-

40. καὶ ἐπὶ τῶν (11.) αὐτῇ ὑμῖν οὐκ ἐστὶ εἰς ληβντα· καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γεννησθῇ ἐμμεσῶ αὐτῆς εἰς κρεα· ἐπὶ τῶν ὁρεων τοῦ Ἰσραὴλ κρινὼ ὑμᾶς. (12.) καὶ ἐπιγνώσεσθαι διότι ἐγὼ κύριος· 43. οἱμοι· οἱμοι· ἀδωναί κυριε ... σὺ ποιεῖς 46. ἀδωναί κυριος ... πασαν τὴν γῆν 47. διὰ τοῦτο ταδε λέγει ἀδωναί κυριος ... Καὶ εἰςδεξ. usque τοῦ Ἰσραὴλ rescripta 49. τὴν καρδίαν αὐτῶν τὴν λιθ. 20. ποιήσουσιν ... in fine add λέγει κυριος 24. καὶ κατα τὰς καρδίας των ... post ανομ. αὐτων add καὶ των πονηρῶν ὧν ἐποίησαν ... εἰς κεφαλὰς ... ἀδωναί κυριος 22. χερουβειμ ... ἡν ἐπ αὐτοῖς ὑπεράνω αὐτων 23. ἀνεβη δόξα ... μεσσω 25. λόγους κυρίου ... in fine add κυριος XII. 2. ἐμμεσῶ ... ὀφθ. του ὁραν 3. αἰχμαλωσίας καὶ αἰχμαλωτισθῆτι ἡμερας ... ἐκ του οἴκου σου 4. 5. ἐξελευσθαι σὺ ἐσπ. ἐνώπιον αὐτων ὡς ἐκπ. αἰχμ. ⁵ ἐνώπιον αὐτων· (sed h. l. ἐν. αὐτ. improbatum est) 6. ἀνα- λημφθῆσθαι

λύψεις και οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν, διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ.
 7 καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκευὴ ἐξηνεγκα
 αἰχμαλωσίας ἡμέρας, καὶ ἐσπέρας διώρυξα ἐμυτῶν τὸν τοῖχον καὶ κεκρυμ-
 8 μένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὧμων ἀνελήφθην ἐνώπιον αὐτῶν. ⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
 9 ρίου τῷ πρωὶ πρὸς με λέγων ⁹ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ εἶπαν πρὸς σέ ὁ οἶκος τοῦ
 10 Ἰσραὴλ, οἶκος ὁ παραπικραίνων Τί σὺ ποιεῖς; ¹⁰ εἰπὼν πρὸς αὐτούς Τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ
 11 οἴκῳ Ἰσραὴλ ὃς εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ¹¹ εἰπὼν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ, ὃν τρό-
 πον πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτῷ· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύ-
 12 σονται, ¹² καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὧμων ἀρθθήσεται, καὶ κεκρυμμένος
 ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διорύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ
 13 πρῶτον αὐτοῦ συγκαλύψει ὅπως μὴ ὀραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν
 14 οὐκ ὄψεται. ¹³ καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν, καὶ συλληφθήσεται
 ἐν· τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
 14 αὐτὴν οὐκ ὄψεται, καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. ¹⁴ καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς
 βουζοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα
 15 ἄνεμον, καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. ¹⁵ καὶ γινώσκονται διότι ἐγὼ
 κύριος, ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασπερῶ αὐτούς
 16 ἐν ταῖς χώραις. ¹⁶ καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριζμῷ ἐκ ῥομφαίας
 καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πᾶσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν
 17 ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ ἐξῆλθον ἐκεῖ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγέ-
 18 νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁸ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τὸν ἄρτον σου μετὰ ὀδύ-
 19 νης φάγεσαι, καὶ τὸ ὕδωρ μετὰ βασάνου καὶ βλιψέως πίεσαι. ¹⁹ καὶ ἐρεῖς
 πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς Τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ
 τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετὰ ἐνδείας φάγονται, καὶ τὸ ὕδωρ
 20 αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίνουν, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρωματὶ αὐτῆς,
 ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. ²⁰ καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ
 κατοικοῦμεναι ἐξηρημαθῇσονται, καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν ἔσται, καὶ ἐπιγνώ-
 21 σασθε διότι ἐγὼ κύριος. ²¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²² Ὑἱὲ
 ἀνθρώπου, τίς ἡ παραβολὴ ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντες Μακρὰ
 23 εἰ ἡμέραι, ἀπόλωνεν ὅρασις; ²³ διὰ τοῦτο εἰπὼν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύ-
 ριος Καὶ ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ εἰπωσι τὴν παρα-
 24 βολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς Ἠγγίκασι αἱ
 25 ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως. ²⁴ ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδῆς
 25 καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ²⁵ διότι ἐγὼ
 κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω, καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι·
 26 ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω,
 27 λέγει κύριος. ²⁶ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁷ Ὑἱὲ ἀνθρώπου,
 ἰδοὺ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ-ὁ παραπικραίνων, λέγοντες λέγουσιν Ἡ ὅρασις ἦν οὗτος
 28 ὁρᾷ εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει. ²⁸ διὰ
 τοῦτο εἰπὼν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες
 οἱ λόγοι μου οὓς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.

7. και εξηνεγκα ως σκευη αιχμαλ. ... ωρυξα ε. τ. τοιχ. τη χειρι ...
 ανελημφθην 8. προς με το πρωι 9. ο οικος ισραηλ ο παραπικραινων 40.
 post cur. cur. pergit ειπον (ειπ. improbatur) τω αρχοντι και τω αφηγου-
 μενω ιερουσαλημ ... εμμεσω 41. ποιω εμμεσω αυτης ... εσται αυτοις
 42. ο αρχ. αυτων εμμεσω αυτης ... ορυξει 43. συλλημφθησεται 44. εκ-
 χειρω pro εκκενωσω 46. εκδιηγησωνται ... οτι πασας 48. μετ οδυνης ...
 το υδωρ σου ... και εκβλιψεως 49. αδωναι κυριος ... μετ ενδειας ... συν
 τω πληρωματι 20. η γη αυτης 22. τις υμιν η παραβ. αυτη ... Μακραν
 23. αδωναϊ κυριος Αποστρεψω 24. και ουκετι εσται πασα ... εμμεσω 25.
 οτι οτι ... οικος παραπικρ. ... αδωναϊ κυριος 28. αδωναϊ κυριος ... λα-
 λησω· οτι λαλησω λογον κ. π. λεγ. αδωναϊ κυρ.

XIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ὁ υἱὸς ἀνθρώπου, προφήτευσον 2 ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατε λόγον κυρίου ὁ τῶς λέγει κύριος Οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ 3 καρδίας αὐτῶν, καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν. ὥς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρή- 4 μοις οἱ προφῆταί σου, Ἰσραὴλ· οὐκ ἔσθησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον 5 ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυρίου, ὁ βλέποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια, οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ 6 κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον. ὁὐχὶ ὅρα- 7 σιν ψευδῆ ἐώρακατε, καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; ὁ καὶ διὰ τοῦτο εἰπὼν 8 τῶς λέγει κύριος Ἄνδρες ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος, ὁ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφῆτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μά- 9 ταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται, οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται, καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται, καὶ γνώ- 10 σονται διότι ἐγὼ κύριος. ὁ ἀνδρες ὧν ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου, λέγοντες Εἰρήνη, 11 καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη· καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐ- 12 τὸν, πεσεῖται. ὁ εἰπὼν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πεσεῖται, καὶ ἔσται ὑετὸς κατα- 13 κλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδόσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦν- 14 ται, καὶ πνεῦμα ἐξαίρον, καὶ ῥαγήσεται. ὁ καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοίχος, καὶ 15 οὐκ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς Ποῦ ἔστιν ἡ ἀλοιφή ὑμῶν ἣν ἠλείψατε; ὁ διὰ τοῦτο 16 τῶς λέγει κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα- 17 κλύζων ἐν ὁρῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν, ὁ καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε, καὶ πεσεῖται· καὶ 18 τῶς αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πε- 19 σεῖται καὶ συντελεσθήσεται μετ' ἐλέγχων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ὁ καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐ- 20 τὸν, πεσεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοίχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες αὐτὸν 21 προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ 22 ὁρῶντες αὐτὴν εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη, λέγει κύριος. ὁ καὶ σύ, υἱὸς 23 ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρὸς ὥπλόν σου ἐπὶ τὰς θυγάτερας τοῦ λαοῦ σου τὰς 24 προφητεύουσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτάς ὁ καὶ ἐρεῖς 25 τῶς λέγει κύριος Οὐαὶ ταῖς συβραπτούσαις προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα 26 χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια- 27 στρέφειν ψυχάς. αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιε- 28 ποιοῦντο, ὁ καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἔνεκεν δρακὸς κριῶν καὶ 29 ἔνεκεν κλασμάτων ἄρτων τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ὥς οὐκ ἔδει ἀποθάνειν, καὶ 30 τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ὥς οὐκ ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς

XIII. 2. τοὺς προφ. τ. ισρ. τοὺς προφητευόντας· καὶ ερεῖς τοῖς προ-
φῆταις τοῖς προφητεύουσιν ἀπο καρδίας αὐτῶν· καὶ προφητεύσεις· καὶ ερεῖς
πρ. αὐτ. 3. ἀδωναὶ κυριος 4. οἱ προφ. σου ισρ. ὡσεὶ αλωπηκῆς (sic) ἐν
τ. ἐρ. 5. καὶ ἐπὶ τὸν 6. τῶς λέγει κυριος· καὶ ο κυριος 7. μαντιαις
(v. 8. μαντιαι, alique ita plerumque) ... in fine add καὶ λεγεται· φησιν
κυριος· καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάληκα (sic) 8. om καὶ ab initio ... ἀδωναὶ κυριος
bis 9. οτι ἐγὼ εἰμι ἀδωναὶ κυρ. 10. λέγοντες Εἰρήνη· εἰρήνη ... τον τοι-
χον· καὶ ἄλλοι ... om πεσεῖται 11. ἀλῖφοντ. αὐτον 13. om οὐκ 13. ἀδω-
ναι κυριος ... επαξω ἐν θυμῷ 14. συντελεσθήσεται 15. καὶ πεσεῖται
16. καὶ ὠρωντες ... *αὐτὴν εἰρήνην ... ἀδωναὶ κυριος 18. *x. ἐρ. πρὸς
αὐτάς ... ἀδωναὶ κυριος ... ἐπὶ πάντα 18. καὶ αἱ ψυχαὶ 19. καὶ κλα-
σματος ἄρτου ἀποκτεῖναι ... καὶ περιποιούντο ψυχὰς ... ζην

20 λαὼ ἐλακούοντι μάταια ἀποφθέγματα. ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχάς, καὶ διαβρῆξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελεῶ τὰς ψυχὰς ᾧς
21 ὑμεῖς ἐκοστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν, ²¹ καὶ διαβρῆξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται
22 ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφήν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²² ἀνδρῶν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου, καὶ ἐγὼ οὐ διεστρεφον αὐτόν, καὶ τοῦ κατισχύσαι χεῖρας ἀνόμου τὸ κακῶλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
23 πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν, ²³ διὰ τοῦτο ψευδῇ οὐ μὴ ἴδητε, καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσησθε ἔτι· καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

XIV.

Καὶ ἦλθον πρὸς με ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
2, 3 ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο πρὸς με λόγος κυρίου λέγων ³ Ὑιὲ ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔβηντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικῶν αὐτῶν ἔβηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν·
4 εἰ ἀποκριθῆσθε ἀποκριθῶ αὐτοῖς; ⁴ διὰ τοῦτο ἀλήθην αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ὃς ἂν βῇ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην, ἐγὼ
5 κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ, ⁵ ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας
6 ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ⁶ διὰ τοῦτο εἰπὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδεύματων ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ ἐπιστρέψατε
7 τὰ πρόσωπα ὑμῶν. ⁷ διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τῶν προσηλυτῶν τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ Ἰσραὴλ ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ βῇται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθῆσομαι αὐτῷ
8 ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. ⁸ καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ βῇσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ ἐξαρθῶ αὐτόν
9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁹ καὶ ὁ προφήτης ἐὰν πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκεῖνον, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν καὶ ἀφανῶ αὐτόν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου
10 Ἰσραὴλ, ¹⁰ καὶ λήψονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος, καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται, ¹¹ ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιανῶνται ἔτι ἐν πᾶσι τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαὸν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
12, 13 εἰς θεόν, λέγει κύριος. ¹² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹³ Ὑιὲ ἀνθρώπου, γῇ ἣ ἐὰν ἁμάρτη μοι τοῦ παραπесεῖν παράπτωμα, καὶ ἐκτενῶ τὴν

20. συστρέφετε ἐκεῖ 21. περιβόλαια ... ὅτι 22. διαστρέφετε κ. δικ. ἀδικῶς ... τὸν ἀπο τῆς ... πονηρ. ἀποστρέψαι καὶ ζητῆσαι αὐτ. 23. μαντεῖαν ... μαντεύσασθαι· ὅτι ῥύσομαι ... ἐπιγνώσεσθε XIV. 1. ἄνδρες ἀπο τῶν πρεσβυτ. Ἰσραὴλ 2. λογ. κυρ. πρὸς με 4. ἀδωναὶ κυριος 5. ὅπως μὴ διαστρέψωσιν τὸν οἶκον 6. πρὸς τὸν οἶκον ... κυρ. κυρ. ο ἕως ... καὶ ἐπιστράφητε πρὸς με (sine τα πρ. υμ.) 7. καὶ τῶν προσηλ. τῶν προσκειμένων ἐν Ἰσραὴλ ος ἐαπαλλοτριωθῇ ... καὶ βῇ τα 8. καὶ βῇσιν αὐτοὺς 9. πλανήθῃ ... ἐπλανήσα 10. *· λημψομαι (* λημψονται) ... τὴν ἀδικ. αὐτοῦ 11. ο οἶκος Ἰσραὴλ ... *· ἀδωναι κυριος 13. γῇ εαν ... παραπτωματα

χειρά μου ἐπ' αὐτήν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου, καὶ ἐξαποστελῶ
ἐπ' αὐτήν λιμὸν καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη. ¹⁴ καὶ ἐὰν ὥσιν ¹⁵
οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰάβ, αὐτοὶ ἐν
τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος. ¹⁶ ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν, καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν, οὐκ ἔσται ὁ
δοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων, ¹⁷ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ
αὐτῆς ὥσιν, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἡ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἡ
αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. ¹⁸ ἡ καὶ βομφαίαν ἐὰν
ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω Ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς, καὶ
ἐξαρῶ ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ¹⁹ καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ
αὐτῆς, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, ἀλλ' ἡ
αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. ²⁰ ἡ καὶ θάνατον ἐπαποστελλῶ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην,
καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτήν ἐν αἱματι τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς
ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²¹ καὶ Νῶε καὶ Δανιὴλ καὶ Ἰάβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ
ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν υἱοὶ ἡ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιο-
σύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ²² τὰδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ καὶ
τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηρὰς, βομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία
πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστελλῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐξ αὐ-
τῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος, ²³ καὶ ἰδοὺ ὑπολειμμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασσεω-
σμένοι αὐτῆς, οἱ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ ἐκπορεύονται
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὅψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ
μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, πάντα τὰ κακὰ
ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν, ²⁴ καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὅψεσθε τὰς ὁδοὺς
αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίτηκα
πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος.

XV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, τί ἂν
γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄν-
των ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ὄρυμοῦ; ³ εἰ λήφονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι
εἰς ἐργασίαν; εἰ λήφονται ἐξ αὐτῆς πᾶσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν
σκεῦος; ⁴ παρεῖ δὲ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν καθάρσιν
ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ, καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος· μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς
ἐργασίαν; ⁵ οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὀλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν; μὴ ὅτι
ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, εἰ ἔτι ἔσται εἰς ἐργασίαν. ⁶ διὰ τοῦτο
εἰπόν Τὰδε λέγει κύριος Ὅν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις
τοῦ ὄρυμοῦ δὲ δέδωκα αὐτὸ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν, οὕτως δέδωκα τοὺς κατοι-
κοῦντας Ἱερουσαλὴμ. ⁷ καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς
ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος
ἐν τῷ στήρῃσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. ⁸ καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς
ἀφανισμόν ἀντ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

13. απ αυτης στήριγμα ... εξαρω απ αυτης 14. εμμεσω ... ουτοι
εν τη ... ** αδωναί κυριος 15. εαν δε και ... επαγαγω ... και ουκ εσται ο
16. εμμεσω ... υιοι και θυγατ. αυτων 17. η και εαν ρομφ. επαγαγω ...
εξαρω εξ αυτης ... κτηνη 18. εμμεσω αυτης ωσιν ... ρυσωνται υι. η θυγ.
19. θαν. επαγω επι ... εξολεθρευσαι 20. εμμεσω αυτης ωσιν ... υπολει-
φθωσιν αυτοις, αυτοι 21. αδωναί κυριος ... επαποστελω ... εξολεθρευσαι
22. υπολειμμενοι ... οι ανασσεωσμ. εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν υιους ...
ιδου αυτοι XV. 2. οτι και συ 3. λημψονται his ... επ αυτου 4. *πα-
ρεξ πυρι ... καθαρσιν αυτης 5. εργασιαν* διοτι εαν και μη ... τελος, μη
εσται επι εις 6. αδωναί κυριος ... τω πυρι ... κατοικ. εν ιερουσ. 7. στή-
ριω pro δωσω

XVI.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, διαμάρτυραι
 3 τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς, ³ καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος τῇ Ἱερου-
 4 σαλὴμ Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς Χαναάν, ὁ πατήρ σου Ἀμορ-
 5 ραῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. ⁴ καὶ ἡ γένεσίς σου· ἐν ἡ ἡμέρα ἐτέχης
 οὐκ ἔδησας τοὺς μαστοὺς σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλουσθῆς οὐδὲ ἀλλ' ἡλίσθης,
 5 καὶ ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης, ⁵ οὐδὲ ἐφείσαστο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ
 σοὶ τοῦ ποιῆσαι σοὶ ἔν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί· καὶ ἀπεβ-
 6 ῥίφης ἐπὶ πρὸς ὥπον τοῦ πεδίου τῇ σχολιότῃ τῆς ψυχῆς σου ἐν ἡμέρᾳ ἡ
 6 ἐτέχης. ⁶ καὶ διῆλθον ἐπὶ σέ καὶ ἶδον σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματί σου,
 7 καὶ εἶπα σοὶ Ἐκ τοῦ αἵματός σου ζώῃ, ⁷ πληθύνου, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ
 ἀγροῦ δέδωκά σε· καὶ ἐπληθύνῃς καὶ ἐμεγαλύνῃς, καὶ εἰσῇλθες εἰς πόλεις
 8 πόλεων. οἱ μαστοὶ σου ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλε, σὺ δὲ ἤσθα
 8 γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα. ⁸ καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ ἶδον σε, καὶ ἰδοὺ και-
 ρός σου καὶ καιρὸς καταλόντων, καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγας μου ἐπὶ σέ
 καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου, καὶ ὥμοσά σοι καὶ εἰσῆλθον ἐν διασθήκῃ
 9 μετὰ σοῦ, λέγει κύριος, καὶ ἐγένου μοι. ⁹ καὶ ἐλουσά σε ἐν ὕδατι, καὶ ἀπέ-
 10 πλυνα τὸ αἷμα σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐχρίσά σε ἐν ἐλαίῳ. ¹⁰ καὶ ἐνέδυσά σε
 ποικίλᾳ καὶ ὑπέδυσά σε ὑάκινθον, καὶ ἔξωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλόν σε
 11 τριχαπτῶ. ¹¹ καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, καὶ περιέβηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς
 12 σου καὶ κάδεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου. ¹² καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυ-
 κτήρά σου καὶ τροχίλους ἐπὶ τὰ ὠτά σου καὶ στέφανον κανχήσεως ἐπὶ
 13 τὴν κεφαλὴν σου. ¹³ καὶ ἐκόσμηθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περιβόλαιά
 σου βύσσινᾳ καὶ τριχαπτά καὶ ποικίλᾳ· σμιῖδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφα-
 14 γες, καὶ ἐγένου καλὴ σφοδρά. ¹⁴ καὶ ἐξῆλθῃς σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν
 τῷ κάλλει σου, διότι συντελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὥραιότητι ἡ
 15 ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος. ¹⁵ κατεπεποιθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευ-
 σας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον.
 16 ¹⁶ καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἶδωλα ῥαπτὰ καὶ
 17 ἔξεπόρνευσας ἐπ' αὐτά, καὶ οὐ μὴ εἰσελθῇς οὐδὲ μὴ γένῃται. ¹⁷ καὶ ἔλαβες
 τὰ σκευὴ τῆς κανυχισῆός σου ἐκ τοῦ χρυσοῦ μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου
 18 ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἔξεπόρνευσας
 19 ἐν αὐταῖς, ¹⁹ καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐ-
 τὰς, καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθνηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν,
 20 ²⁰ καὶ τοὺς ἄρτους μου οὐς ἔδωκά σοι, σμιῖδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώ-
 μισά σε, καὶ ἔθνηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. καὶ ἐγέ-
 21 νετο, λέγει κύριος, ²¹ καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ἃς
 ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτοὺς εἰς ἀνάλωσιν· ὥς μικρὰ ἔξεπόρνευσας, ²¹ καὶ
 22 ²² ἔσφαξας τὰ τέκνα σου καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιδέσειν σε αὐτὰ αὐ-
 τοῖς. ²² τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιό-
 τητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, πεφυρμένη ἐν τῷ αἵματί σου

XVI. 4. ἔδησαν ... ἐλουσθῆς τοῦ χριστοῦ μου ... καὶ σπαργάνους 5. οὐ φεῖσεται ... ἐν ἡμέρᾳ ἐτεχῆς 6. σου ἡ ζωὴ σου 7. καὶ πληθύνου ... ἀνωρθώθησαν ... ἀνέτειλεν· καὶ ἦσθα 8. καιρ. σου ὡς καιρὸς ... *ἀδωναὶ κυριος 10. υπεῖδησα 12. ἐνώτιον ἐπὶ τὸν 13. ἐκοσμ. κόσμῳ χρυσῳ καὶ ἀργυρῳ ... σφοδρά σφοδρά 14. ἔθνεσ. ἐπὶ τῷ ... *ἀδωναὶ κυριος 15. καὶ κατεπεποιθεις ἐπὶ τῷ ... in fine add ο οὐκ ἐστὶ 16. οὐδ οὐ μὴ γένῃται 17. σου καὶ ἐκ τοῦ 18. περιεβ. αὐτὰ 19. κ. ἐγεν. μετὰ ταῦτα 20. οἱ καὶ ab initio ... οἱ ας ἐγεννησας ... ἔθυσ. αὐτὰ αὐτοῖς 21. ἐδω- κες ... σε ἐν αὐτοῖς 22. πορν. σου καὶ τὰ βδελύγματα σου ... ἐμνήσθης (sic) τὰς ἡμέρας τῆς ... καὶ πεφυρμένη

ἔζησας. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου, λέγει κύριος, ²⁴ καὶ ὥκο- 23 ²¹
 δόμησας σεαυτὴ οἰκημα πορνικόν, καὶ ἐποίησας σεαυτὴ ἐκθεμα ἐν πάσῃ πλα-
 τεῖα, ²⁵ καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ὥκοδόμησας τὰ πορνεία σου καὶ ἐλυμήνω ²⁵
 τὸ κάλλος σου, καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπληθύνας τὴν
 πορνείαν σου, ²⁶ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς ὁμοροῦντάς ²⁶
 σοι τοὺς μεγαλοσάρκους, καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσαι με. ²⁷ ἐὰν ²⁷
 δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξάρω τὰ νόμιμά σου καὶ παραδώσω
 εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγατέρας ἁλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς
 ὁδοῦ σου ἧς ἠσέβησας. ²⁸ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ἀσσοῦρ, καὶ ²⁸
 οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης, καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπύκλω. ²⁹ καὶ ἐπλήθυ- ²⁹
 νας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων, καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης.
³⁰ τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαι σε πάντα ταῦτα ³⁰
 ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρνευσας τρισὼς ἐν ταῖς θυγατράσι σου·
³¹ τὸ πορνεῖον ὥκοδόμησας ἐν πάσῃ ἀρχῇ ὁδοῦ, καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας ³¹
 ἐν πάσῃ πλατεῖα. καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα, ³² ἡ γυνὴ ἡ ³²
 μοιχωμένη ὁμοία σοι, παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα, ³³ πᾶσι ³³
 τοῖς ἐκπορνεύουσιν αὐτὴν προσέδιδου μισθώματα· καὶ οὐκ ἐδέσθης ἐν ταῖς θυγατράσι σου·
³⁴ πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου, καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σέ κυκλό-
 ζεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου. ³⁴ καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυ- ³⁴
 ναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσδιδόναι σε
 μισθώματα, καὶ σὺ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα.
³⁵ διὰ τοῦτο πόρνη ἔκκουε λόγον κυρίου ³⁵ Ἰάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐξέεας ³⁵ ³⁶
 τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνῃ σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου
 πρὸς τοὺς ἐραστάς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ
 ἐν τοῖς αἵματι τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. ³⁷ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- ³⁷
 συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας οὓς
 ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις· καὶ συναῶ αὐτοὺς ἐπὶ σέ κυκλόζεν καὶ
 ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς, καὶ θύονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνῃ
 σου, ³⁸ καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος, καὶ ᾤησέ σε ἐν αἵματι θυμοῦ ³⁸
 καὶ ζήλου. ³⁹ καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ κατασφάψουσι τὸ πορ- ³⁹
 νεῖόν σου καὶ κατελοῦσι τὴν βάσιν σου, καὶ ἐκθύσουσί σε τὰ ἱμάτιά σου καὶ
 λήψονται τὰ σκευὴ τῆς καυχήσεώς σου, καὶ ἀφήσουσί σε γυμνὴν καὶ ἀσχη-
 μονοῦσαν. ⁴⁰ καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σέ ὄχλους, καὶ λιθοβολήσουσί σε ἐν λίθοις, καὶ ⁴⁰
 κατασφάξουσιν σε ἐν τοῖς ἔξωφρονι αὐτῶν, ⁴¹ καὶ ἐμπήσουσι τοὺς οἴκους σου ⁴¹
 πυρὶ, καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν· καὶ ἀπο-
 στρέψω σε ἐκ πορνείας, καὶ μισθώματα οὐ μὴ δώσω οὐκέτι. ⁴² καὶ ἐπαφήσω ⁴²
 τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ· καὶ ἀναπαύσο-
 μαι, καὶ οὐ μὴ μερμνήσω οὐκέτι. ⁴³ ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τῆς νηπιότητός ⁴³
 σου, καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ τὰς ὁδοὺς σου εἰς κεφαλὴν

23. ουαι ουαι σοι λεγει κυριος 25. επ αρχην πασων εξοδων ... τα
 πορνια σου ... ηγαγες 26. ομοροουντας 27. επι σε, εξαρω ... παραδωσω
 σε ... οδου σου εξεπορνευσας 28. και ησεβησας επι ... θυγατερας σου
 ... ενεπλησθης, εξεπ. ... ενεμπικλω 29. την διαθηκην σ. πρ. γ. χαναναιων
 και χαλδαιων κ. ουδ εν 30. οτι παντα τα ... πορνης' εξεπ. τρ. επι
 ταις 31. και το πορνιον ωκ. επι πασης αρχης οδου, την 32. ως γυνη
 μοιχωμενη 33. εκπορνεουσιν ... transilit a μισθωματα ad μισθωματα
 34. εγενετο σοι εξεστραμμενον ... προδιδοναι ... εξεστραμμενα 36. αδωναϊ
 κυριος ... και επι παντα 37. επι σε συναγω 38. μοιχαλιδος και εχχεου-
 σης αιμα, και ησησμαι σε εν τω αιματι σου, και δωσω σε εις αιμα θυμου
 κ. ζηλους 39. κατασκοψουσιν (sic) ... πορνιον ... τον ιματισμον σου ...
 λημψονται 44. εν πυρι ... απο της πορν. σου ... ου μη δως 43. την
 ημεραν της νηπιουτ. σου ... ed. rom. τουτοις. και ... και εγω ιδου

σου δέδωκα, λέγει κύριος· καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς
 41 ἀνομίαις σου. ⁴⁴ ταῦτά ἐστι πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγον-
 45 τες Καθὼς ἡ μήτηρ, ⁴⁵ καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς μητρός σου· σὺ εἰ ἡ ἀπωσαμένη
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀδελφῶν σου αἱ
 ἀπωσάμεναι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετ-
 46 ταία, καὶ ὁ πατὴρ Ἀμορραῖος. ⁴⁶ ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμαρεία,
 αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφὴ
 σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες
 47 αὐτῆς. ⁴⁷ καὶ οὐδ' ὥς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνο-
 μίας αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτάς ἐν πάσαις ταῖς
 48 ὁδοῖς σου. ⁴⁸ ὣς ἐγὼ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκε Σόδομα αὕτη καὶ αἱ θυγα-
 49 τères αὐτῆς ὅν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. ⁴⁹ πλὴν τοῦτο τὸ
 ἀνόμημα Σοδόμων τῆς ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ
 ἐν εὐθηνίᾳ ἑσπατάλων αὕτη καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ
 καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένυτος οὐκ ἀντελαμβά-
 50 νοντο, ⁵⁰ καὶ ἐμεγαλύνουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐξῆρχα
 51 αὐτάς καθὼς ἴδον. ⁵¹ καὶ Σαμαρεία κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀμαρτιῶν σου οὐχ
 ἤμαρτε, καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας τὰς
 52 ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἱς ἐποίησας. ⁵² καὶ σὺ κόμισαι
 βάσανόν σου ἐν ἡ ἑρθεῖρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου αἱς ἠνό-
 53 μησας ὑπὲρ αὐτάς, καὶ ἐδικαίωσας αὐτάς ὑπὲρ σεαυτὴν· καὶ σὺ αἰσχυνθή-
 53 καὶ λάβε τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαίῳ σοι σε τὰς ἀδελφάς σου. ⁵³ καὶ ἀπο-
 στρέψω τὰς ἀποτροφάς αὐτῶν τὴν ἀποτροφὴν Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέ-
 54 ρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποτροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων
 54 αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποτροφὴν σοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁵⁴ ὅπως κομίσει
 τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ παροργίσει
 55 με. ⁵⁵ καὶ ἡ ἀδελφὴ σου Σόδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθή-
 56 σονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς· καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκαταστα-
 56 θήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε. ⁵⁶ καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφὴ σου εἰς
 57 ἀκόην ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου, ⁵⁷ πρὸ τοῦ ἀπο-
 καλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὅν τρόπον νῦν ὄνειδος εἰ θυγατέρων Συρίας καὶ
 πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιουσιῶν σε κύκλῳ,
 58 ⁵⁸ τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει κύριος.
 59 ⁵⁹ τὰδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἠτίμωσας ταῦτα
 60 τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου. ⁶⁰ καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου
 τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου, καὶ ἀναστήσω σοὶ διαθήκην αἰώ-
 61 νιον. ⁶¹ καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε
 τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ δώσω
 62 αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομίην καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. ⁶² καὶ ἀναστήσω ἐγὼ
 63 τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁶³ ὅπως μνησθή-
 καὶ αἰσχυνθήσῃ, καὶ μὴ ἦ σοι ἔτι ἀνοίξαι τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτι-
 μίας σου, ἐν τῷ ἐξελᾶσκεσθαι με σοὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.

43. τὴν ἀσεβ. σου 45. om σου prius ... καὶ αἱ ἀδελφαι σου τ. ἀδ.
 αἱ ... ed. rom. ἡ μητ. ἡμῶν ... ο πατ. ὑμῶν ἀμορρ. 47. ed. rom. ἐποι-
 σας cum παρα μικρον conjg. ... post αυτας add παρα μικρον 48. σοδομα
 ἡ ἀδελφῃ σου αὕτη ... ὃν τροπ. πεποικηκας 49. ἐν εὐθην. οἶνου ... ἀντε-
 λαβοντο 50. ἀνομα ... om ἴδον 51. τας ἀμαρτίας σ. υπ. αυτας 52. διε-
 φθειρας 53. ἐμμεσω 54. ἐν τω σε παροργ. με 55. post ἦσαν ἀπ ἀρχης
 add καὶ σαμαρεία καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθῆσονται καθὼς ἦσαν
 ἀπ ἀρχης 58. ἐν ταῖς ἀσεβίαις σου καὶ ταῖς ἀνομίαις σου σὺ κεκοσμησαι
 αυτας 59. ἀδωναι κυριος ... ποιησω σοι ... ἡτιμωσας 61. ἀτιμωσθησῃ
 ... διαθῆκ. μου 62. om ἐγώ 63. om σου prius ... om τῆς ... καὶ ἐν τῷ

XVII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, διηγήσαι διή- 2
γημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, ³ καὶ ῥεῖς Ἰάδε 3
λέγει κύριος Ἄετος ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης
δυνάμει, ὃς ἔχει τὸ ἥγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν Λιβανον, καὶ ἔλαβε τὰ ἐπίλεκτα
τῆς κέδρου, ⁴ τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλόττης ἀπέκνισε, καὶ ᾤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν 4
Χαναάν, εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. ⁵ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρ- 5
ματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδῖον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ, ἐπι-
βλεπόμενον ἔταξεν αὐτό. ⁶ καὶ ἀνέτειλε καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν 6
καὶ μικράν, τοῦ ἐπιφανέσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτό, καὶ ῥίξαι
αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυ-
γας καὶ ἐξέτεινε τὴν ἀναδεδραδὰ αὐτῆς. ⁷ καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἕτερος μέγας 7
μεγαλοπτέρυγος πολλὸς δυνεῖ, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπελεγμένη πρὸς
αὐτόν, καὶ ῥίξαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν
αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. ⁸ εἰς πεδῖον κα- 8
λὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ αὕτη παίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστοὺς καὶ φέρειν καρπόν,
τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. ⁹ διὰ τοῦτο εἰπὸν Ἰάδε λέγει κύριος Εἰ κα- 9
τευθύνει, οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἀπαλόττης αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σπῆσεται, καὶ
ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ
οὐδὲ ἐν λαῷ πολλῷ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς; ¹⁰ καὶ ἰδοὺ παι- 10
νεταί· μὴ κατευθύνει; οὐχὶ ἅμα τῷ ἄψεσθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξη-
ρανθήσεται; σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος 11
κυρίου πρὸς μὲ λέγων ¹² Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παρα- 12
πικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα; εἰπὸν Ὅταν Ἰδοὺ βασιλεὺς Βαβυ-
λώνος ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ λήψεται τὸν βασιλεὺς αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας
αὐτῆς καὶ ἄξει αὐτοὺς πρὸς αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα. ¹³ καὶ λήψεται ἐκ τοῦ σπέρ- 13
ματος τῆς βασιλείας, καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰσάξει αὐτόν
ἐν ἀρά, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς γῆς λήψεται, ¹⁴ τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν 14
ἀσθενή τὸ καζόλου μὴ ἐπαίρεσθαι, τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ
ἰστάνειν αὐτήν. ¹⁵ καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους 15
ἐκ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἱππους καὶ λαὸν πολλόν. εἰ κατευθύνει;
εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαθήκην εἰ διασωθήσε-
ται; ¹⁶ ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν μὴ ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτόν, 16
ὃς ἠτίμωσε τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην μου, μετ' αὐτοῦ ἐν
μέσῳ Βαβυλώνης τελευτήσεται. ¹⁷ καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ὄχλῳ 17
πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραὼ πόλεμον, ἐν χαρακβολλίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ
βελουστάσεων τοῦ ἐξῆραι ψυχάς. ¹⁸ καὶ ἠτίμωσεν ὀρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι 18
διαθήκην, καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ,
μὴ σωθήσεται. ¹⁹ διὰ τοῦτο εἰπὸν Ἰάδε λέγει κύριος Ζῶ ἐγώ ἐὰν μὴ τὴν 19
ὀρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσε, καὶ τὴν διαθήκην μου ἣν παρέβη, καὶ δώσω αὐτὴν

XVII. 3. Ο αετος ... τη εκστασει ... τα εκλεκτα 4. εις γην χαλδαιων
6. ευθηνουσαν κ. μικρ. τω μεγαλει τω επιφανεσθαι αυτη τα κ. α. επ αυ-
την ... αι ριζαι ... εις αμπελον μεγαλην 7. αι ριζαι ... αυτης και εξαπε-
στειλεν αυτην ... βωλω 8. του ποιησαι καρπον κ. ενεργαι βλαστον 9. κα-
τευθυνησεται 40. αφασθαι ... ξηρανθησ. ξηρασια ... βωλω ... οτι ξη-
ρανθησεται sec. 12. οικον ισραηλ ... τι εστιν ταυτα· α ειπον ... εις ιερου-
σολιμη λημψεται ... οτι και τ. αρχ. αυτης ... αξει ... προς αυτον 13.
λημψεται ... τους ηγουμενους ... λημψεται 14. αυτου του ιστανειν 15.
σωθησεται in fine 16. δια τουτο ζω ... εν τω τοπω ω ο ... εμμεσω
17. βελουστασεως 18. οτι ητιμωσεν ... δεδωκεν 19. την διαθηκ. μου τν
παρεβη και την ορκωμ. μ. ην ητιμωσεν κ. δωσω αυτα

20 εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. ²⁰ καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυον, καὶ ἀλώσεται
 21 ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. ²¹ ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται,
 καὶ τοὺς καταλοιποὺς εἰς πάντα ἄνεμον διασπερώ, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
 22 ἐγὼ κύριος λελάληκα. ²² διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν
 ἐκλεκτῶν τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς, καρδίας αὐτῶν ἀποκνῶ καὶ καταφυτεύσω
 23 ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν, ²³ καὶ κρεμάσω αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρῳ Ἰσραὴλ καὶ
 καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον
 24 μεγάλην· καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν ὄρειον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ
 25 τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται, ²⁴ καὶ
 γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
 ὑψηλὸν καὶ ὑψὼν ξύλον ταπεινόν, καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ ἀναβάλων
 ξύλον ξηρόν. ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.

XVIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱ ἀνθρώπου, τί ὑμῖν ἡ
 παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄψακα,
 3 καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; ³ ὣς ἐγὼ, λέγει κύριος, ἐὰν γένηται
 4 ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ Ἰσραὴλ. ⁴ ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαὶ
 εἰσιν, ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαὶ ἐλ-
 5 σιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἀμαρτάνουσα, αὕτη ἀποθάνεται. ⁵ ὁ δὲ ἄνθρωπος ὅς ἐστι
 6 δίκαιος, ⁶ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ⁶ ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ, καὶ
 τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μάνῃ, καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφείδρῳ
 7 οὖσαν οὐ προσεγγίει, ⁷ καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν
 ὑφαιρόντος ἀποδώσει καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἄρπάται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πε-
 8 νῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ, ⁸ καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώ-
 σει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήψεται, καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
 κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
 9 ⁹ καὶ τοὺς προστάγμασί μου πεπόμεναι καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφύλακται·
 10 τοῦ ποιῆσαι αὐτὰ· δίκαιος οὗτός ἐστι, ζωὴ ζήσεται, λέγει κύριος. ¹⁰ καὶ ἐὰν
 11 γεννήσῃ υἱὸν λοιμόν, ἐκχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, ¹¹ ἐν τῇ ὁδῷ
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐφαγε,
 12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανε, ¹² καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κα-
 τεδυναστεύσει, καὶ ἄρπαγμα ἤρπασε καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκε, καὶ εἰς
 13 τὰ ἰδῶλα ἔβητο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν πεποίηκε, ¹³ μετὰ τόκου
 ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν· οὗτος ζωὴ οὐ ζήσεται, πᾶσας τὰς ἀνομίας
 ταύτας ἐποίησε, θανάτῳ θανατωθήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται.
 14 ¹⁴ ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν, καὶ ἴδῃ πᾶσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅς
 15 ἐποίησε, καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιῇ κατ' αὐτάς, ¹⁵ ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέ-
 βρωκε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔβητο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου Ἰσραὴλ,

20. το δικτ. μου ... in fine add και αξω αυτον εις βαβυλωνα· και
 διακριθησμαι μετ αυτου εκει· την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι·
 24. ab initio add και πασας φυγαδειας αυτου ... εν παση τη 22. δια
 ταντο ειπον Ταδε ... ληψομαι ... επιλεκτων ... om εκ ... καρδ. αυτων·
 και δωσω απο κεφαλης παραφυσιδων αυτης· καρδιας αυτων αποκν. 23.
 του ισραηλ ... αυτου παν θηριον και τα πετεινα υπο ... και τα κλημ.
 24. τα ξυλα του αγρου ... και ο υψων XVIII. 2. αυτη επι της γης εν
 3. αδωναι κυριος ... η αμαρτ. αποθανειται· και του φαγοντος τον οψακα
 αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου 5. om ος 6. επαρη επι τα 7. ανδρα
 ργο αρτον ... περιβαλει ιματιον 8. λημψεται 9. om ουτος ... αδωναι κυ-
 ριος 10. εαν δε γεννησης 12. ιδωλα 13. θανατω αποθανειται 14. γεν-
 νησης 15. op. ουκ εφαγεν

καὶ τὴν γυναικα τοῦ πληθύνον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανε, ¹⁶ καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδύ- 16
νάστευσε, καὶ ἐνεχυράσας οὐκ ἐνεχύρασε καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἤρπασε, τὸν ἄρ-
τον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκε καὶ γυμνὸν περιέβαλεν, ¹⁷ καὶ ἀπὸ ἀδικίας ἀπέ- 17
στρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε, δικαιοσύνην
ἐποίησε καὶ ἐν ταῖς προστάγμασί μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσει ἐν ἀδικίαις
πατὴρς αὐτοῦ, ¹⁸ ζῶν ζήσεται. ¹⁸ ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψει θλίψῃ καὶ ἄρ- 18
πάσῃ ἄρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀποθάνειται
ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἰρεῖτε Τί ὅτι οὐκ ἔλαβε τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ 19
πατρός; ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος πεποίηκε· πάντα τὰ νόμιμά μου
συνετήρησε καὶ ἐποίησεν αὐτά, ²⁰ ζῶν ζήσεται. ²⁰ ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα 20
ἀποθάνειται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρός, οὐδὲ ὁ πα-
τὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ· δικαιοσύνην δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ
ἄνομια ἀνὸμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. ²¹ καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν 21
τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, καὶ φυλάξῃται πάσας τὰς ἐντολάς μου
καὶ ποιήσῃ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος, ²² ζῶν ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²² πάντα 22
τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνηστῆσονται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐ-
τοῦ ἡ ἐποίησε ζήσεται. ²³ μὴ θελήσῃ θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει 23
κύριος, ὥς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν;
²⁴ ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δικαίον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι ἀδι- 24
κίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας· ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνηστῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ὃ παρέ-
πεσε, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἡμάρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθάνειται. ²⁵ καὶ 25
εἴπατε Οὐ κατευνύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δὴ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ· μὴ
ἡ ὁδὸς μου οὐ κατευνύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν κατευνύνει; ²⁶ ἐν τῷ ἀποστρέ- 26
ψαι τὸν δικαίον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσει παράπτωμα, καὶ ἀπο-
θάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ὃ ἐποίησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθάνειται. ²⁷ καὶ ἐν τῷ 27
ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησε καὶ ποιήσει κρίμα
καὶ δικαιοσύνην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξε, ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πα- 28
σῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, ²⁹ ζῶν ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ²⁹ καὶ λέ- 29
γουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου. μὴ ἡ ὁδὸς μου οὐ
κατορθοῖ, οἶκος Ἰσραὴλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ; ³⁰ ἕκαστον κατὰ 30
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος· ἐπιστρέψατε καὶ
ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κό-
λασιν ἀδικίας. ³¹ ἀπορρίψατε ἀφ' ἐαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν ἃς ἤσε- 31
βήσατε εἰς ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν·
καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε, οἶκος Ἰσραὴλ; ³² διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ 32
ἀποθνήσκοντος, λέγει κύριος.

48. αυτου εν θλιψη (sic) θλιψη 49. om Τι ... ελαβεν αδικιαν υιος πατρος αυτου ... ελεος εποισεν 20. αυτη αποθανειται ... υιους (sic) pro ο δε υιος ... λημψεται ... τ. πατρ. αυτου· ουδε πατηρ λημψεται τ. α. τ. υι. αυτου· δικ. δικαίου ... ανομου 21. εαν δε αποστραφη ανομοσ απο πασων ... φυλαξη ... και ποιηση τα δικαιωματα μου ζωη 22. πασαι αι αδικιαι ας εποισεν ου μη μνησθωσιν· αλλ εν τη δ. α. η επ. εν αυτη ζησεται 23. οτι ου βουλομαι τον θανατον του ανομου λ. κυριος κυριος ... οδου αυτου της 24. δικ. απο της ... και ποιηση 25. Ου κατορθοι η ... πας οικος ... ed. rom. κατευνυνει sec. loco ... υμων ου κατευν. 26. om τον ... ποιηση 27. και ποιηση κρ. 28. ab initio add και ιδεν ... εκ πασων των 29. om του 30. δια τουτο εκαστον ... υμεις ... λεγει αδωναϊ κυριος 31. απο εαυτων ... ασεβιας, v. 30. ασεβιων ... εποισατε pro ησεβ. εις εμε ... post καινον add και ποιησεται πασας τας εντολας μου ... in f. add λεγει κυριος 32. αδωναϊ κυριος et add και επιστρεψεται και ζησεται

XIX.

2 Καὶ σὺ λάβε θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, ² καὶ ἑρεῖς Τί ἡ
μήτηρ σου σκύμνος, ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνε
3 σκύμνος αὐτῆς; ³ καὶ ἀπεπλήθησεν εἰς τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο,
4 καὶ ἔμαθε τοῦ ἀρπάζειν ἀρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγε. ⁴ καὶ ἤκουσαν κατ'
αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ
5 εἰς γῆν Αἰγύπτου. ⁵ καὶ εἶδεν ὅτι ἀπώσται ἀπ' αὐτῆς, ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις
6 αὐτῆς· καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν. ⁶ καὶ
ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο, καὶ ἔμαθεν ἀρπάζειν ἀρπά-
7 γματα, ἀνθρώπους ἔφαγε, ⁷ καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις
αὐτῶν ἐξηρήμωσε, καὶ ἠφάνισε γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς
8 ὀρυζήματος αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν, καὶ
9 ἐξέπτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήφθη· ⁹ καὶ
ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρα, ἤλθε πρὸς βασιλεῖα Βαβυλῶνος, καὶ
εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ
10 Ἰσραὴλ. ¹⁰ ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος καὶ ὡς ἄνθος ἐν ῥοῇ ἐν ὕδατι πεφυτευ-
11 μένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ. ¹¹ καὶ
ἐγένετο αὕτη ῥάβδος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς
ἐν μέσῳ στελεχῶν. καὶ εἶδε τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πληθείᾳ κλημάτων αὐτῆς,
12 καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐβρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε
τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθησαν καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς, πῦρ
13 ἀνήλωσεν αὐτήν. ¹³ καὶ νῦν πεφυτεύκαν αὐτήν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
14 ¹⁴ καὶ ἐξῆλθε πῶρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ
ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος· φυλὴ εἰς παραβολὴν θρόνου ἐστὶ, καὶ ἔσται εἰς
θρῆνον.

XX.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐβδόμῳ τῇ πεντεκαδεκατῇ τοῦ μηνὸς ἤλθον
ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ἰσραὴλ ἐπερωτήσαι τὸν κύριον, καὶ ἐκά-
2 3 θῆσαν πρὸ προσώπου μου. ² καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ³ Ὡς
ἀνθρώπου, ἀλάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ ἑρεῖς πρὸς
αὐτούς· Ἰάδε λέγει κύριος Εἰ ἐπερωτήσαί με ὑμεῖς ἐρχεσθε; ὥς ἐγὼ εἰ ἀπο-
4 κριθῆσομαι ὑμῖν, λέγει κύριος, ⁴ εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει υἱὲ ἀνθρώπου,
5 τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς, ⁵ καὶ ἑρεῖς πρὸς αὐτούς·
Ἰάδε λέγει κύριος Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐγνωρί-
6 σθην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ
7 ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν λέγων Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁶ ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἠτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κη-
7 ρίον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁷ καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Ἐκαστος βδελύγματα
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορριψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰγύπτου μὴ

XIX. 1. Καὶ σὺ ἐν ἀνθρώπῳ 2. ἐγενήθη, καὶ ἐν 3. ἀπεδημησεν
4. συνελήμφθη 5. ἰδεν ὅτι ἀποσπᾶται ... καὶ ἀπώλετο 7. ἐνεμετο ἐν τῷ
... ἐξηρήμωσεν ... ὀρυζήματος 8. ἀπο χωρῶν ... τὰ δίκτυα ... καὶ συνε-
λήμφθη 9. ἐν κημῷ· καὶ ἠνεγκαν αὐτὸν ἐν γ. πρὸς ... εἰσῆγαγον 40.
ἀμπελος· ὡς 41. ἐγενοντο αὕτη ραβδ. ἰσχυος ... ἐν τῷ μεγέθει ... στε-
λεχων ... ἰδεν 42. ἐριφῇ ... ἀνεμος καύσων ... ἐξεδικήθη 43. ἐφυτεύσαν
14. ἰσχυος αὐτῆς XX. 1. ἐβδόμῳ ἐν τῷ πεμπτῷ μηνὶ δεκατῇ τοῦ μη-
νος ... τοῦ οἴκου 3. ὅτι Εἰ ... ἀδωναῖ κυριος 5. κυριος ὁ θεος ... τοῦ
οἴκου ... ἐν γῇ αἰγυπτῳ 6. αὐτοὺς εἰς γῆν αἰγυπτου εἰς τὴν γῆν τὴν ὠμοσα
7. τὰ βδελυγματα ... ἀπορριψάτω

μαίνεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁸ καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἤδε- 8
 λησαν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέβριψαν
 καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν
 θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι ὀργὴν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς
 Αἰγύπτου. ⁹ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομα μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώ- 9
 πιον τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοὶ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνωσθήναι πρὸς αὐ-
 τοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ¹⁰ καὶ ἤγαγον 10
 αὐτοὺς εἰς τὴν ἐρημον, ¹¹ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προσταγμάτά μου, καὶ τὰ 11
 δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται
 ἐν αὐτοῖς. ¹² καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνά 12
 μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνά μέσον αὐτῶν, τοῦ γινῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ
 ἁγιάζων αὐτούς. ¹³ καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν 13
 τοῖς προσταγμάσιν μου πορεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά
 μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ
 σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ'
 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. ¹⁴ καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομα 14
 μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ'
 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. ¹⁵ καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 15
 τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν
 ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρὶον ἐστὶ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁶ ἀνδ' ὧν τὰ 16
 δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου οὐκ ἐπορεύθησαν
 ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὅπισω τῶν ἐνθυμημάτων
 καρδίᾳς αὐτῶν ἐπορεύοντο. ¹⁷ καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ 17
 ἐξαλεῖψαι αὐτούς, καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ¹⁸ καὶ 18
 εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων
 ὑμῶν μὴ πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε, καὶ ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναναμίσγεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε. ¹⁹ ἐγὼ κύριος ὁ 19
 θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου πορεύεσθε, καὶ τὰ δικαιώματά μου φυ-
 λάσσεσθε καὶ ποιεῖτε αὐτά, ²⁰ καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς 20
 σημεῖον ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
 ὑμῶν. ²¹ καὶ παρεπικράναν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς προσταγμάσιν 21
 μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν
 αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβε-
 βήλουν· καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
 συντελέσαι τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς. ²² καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομα μου τὸ 22
 παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
 μοὺς αὐτῶν. ²³ ἐξῆρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορ- 23
 πῆσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι, διασπεῖραι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις, ²⁴ ἀνδ' ὧν 24
 τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προσταγμάτά μου ἀπώσαντο, καὶ
 τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν, καὶ ὅπισω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐ-
 τῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προσταγμάτα οὐ καλὰ 25
 καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. ²⁶ καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς 26

8. ἐγκατέλειπον ... εἶπον ... τὴν ὀργὴν μου ... γῆς pro της 40. x.
 ἐξήγαγον αὐτοὺς ex γῆς αἰγύπτου καὶ ἤγαγον α. εἰς 43. post πορεύεσθε
 add καὶ τα δικαιώματα μου φυλάσσετε του ποιεῖν αὐτὰ· α ποιήσει αὐτὰ
 ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ παρεπικράναν με ο οἶκος ἰσραὴλ ἐν
 τῇ ἐρημῳ ἐν τοῖς προσταγμάσιν μου εἰ οτι καὶ αὐτε οὐκ 14. καὶ οὐκ
 ἐποίησα ... καθ' ὀφθαλμοὺς 16. των καρδιων 18. συναναμῖγνυσθαι (praese-
 dunt -εσθαι, -sequiur, sequitur -νεσθαι) 20. καὶ ἀνα μέσον ὑμῶν του γινωσκ-
 υμας οτι 24. ed. rom. με, καὶ ... καὶ ἐν τοῖς ... post ποιήσει add αὐτα
 ... οτι ἐν τῇ ἐρημῳ usque ἐπ αὐτοὺς 22. x. οὐκ ἐποίησα ... ἐν. ὧν ἐξῆ-
 γαγον 23. καὶ ἐξῆρα ... καὶ του διασκορπισαι pro διασπεραι

δόγμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαι με πᾶν διανοίγον μήτραν ὅπως ἀφανίσω
 27 αὐτούς. ²⁷ διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὲ ἀνθρώπου,
 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει κύριος· Ἔως τούτου παρώργισάν με οἱ πα-
 28 τέρεις ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ. ²⁸ καὶ
 εἰσῆγαγον αὐτούς εἰς τὴν γῆν ἣν ἤρα τὴν χειρὰ μου δοῦναι αὐτὴν αὐτοῖς,
 καὶ ἔδον πάντα βουρὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατὰ σκιον καὶ ἔβυσσαν ἐκεῖ τοῖς
 29 θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὁσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ τὰς σπον-
 29 δὰς αὐτῶν. ²⁹ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Τί ἐστὶν ἄβαμὰ ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε
 ἐκεῖ; καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
 30 ³⁰ διὰ τοῦτο εἰπὼν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει κύριος· Εἰ ἐν ταῖς
 ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιάνεσθε καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων
 31 αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνέετε, ³¹ καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν, ἐν
 τοῖς ἀφορισμοῖς οἷς ὑμεῖς μιάνεσθε ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς
 σήμερον ἡμέρας, καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ; ἢ ἐγώ, λέ-
 γει κύριος, εἰ ἀποκριθῆσμαι ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν
 32 τοῦτο. ³² καὶ οὐκ ἔσται ὁν τρόπον ὑμεῖς λέγετε· Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς
 33 αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεῖν ξύλοις καὶ λίθοις. ³³ διὰ τοῦτο Ζῶ ἐγώ,
 λέγει κύριος, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυ-
 34 μένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς, ³⁴ καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν, καὶ εἰσδέξομαι
 ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὐ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν
 35 βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ. ³⁵ καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἐρημὸν
 τῶν λαῶν, καὶ διακριθῆσμαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.
 36 ³⁶ ὁν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου,
 37 οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέγει κύριος. ³⁷ καὶ διδάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου, καὶ
 38 εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀρίθμῳ, ³⁸ καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφε-
 στηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεισίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς τὴν γῆν
 τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσλεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος κύριος.
 39 ³⁹ καὶ ὑμεῖς οἶκος Ἰσραὴλ, τάδε λέγει κύριος κύριος· Ἐκαστος τὰ ἐπιτηδευ-
 ματα αὐτοῦ ἐξάρατε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομά
 μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς ὅροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπι-
 40 τηδεύμασιν ὑμῶν, ⁴⁰ διότι ἐπὶ τοῦ ὅρου τοῦ ἁγίου μου, ἐπ' ὅρου ὑψηλοῦ,
 λέγει κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσί μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος. καὶ
 ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς
 41 τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν. ⁴¹ ἐν ὁσμῇ εὐωδίας
 προσδέξομαι ὑμᾶς, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέξεσθαι·
 42 ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν λαῶν. ⁴² καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ἐν
 τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν
 43 χειρὰ μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. ⁴³ καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ
 τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμάλυνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ
 44 κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν. ⁴⁴ καὶ ἐπιγνώσεσθε
 διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ

26. δομασιν ... in f. add εἶνα γνωσιν οτι εγω κυριος 27. "αδωναῖ κυριος ... παρεπεσαν 28. εἰς ἡν ἤρα ... του δουναι αυτοις ... εἰδαν παν βουρον ... ευωδίας αυτων 29. εἶπα ... εστιν ἡ αββανα ... αββανα 30. κυριος κυριος ο θεος 31. υμων και εν τοις αφ. υων υμων εν πυρι υμεις μιανεσθα 33. αδωναῖ κυριος, εαν μη εν 36. ερημω οτε εετγαγον αυτοις εκ γης αιγυπτου καγω κρινω υ. λ. κυρ. ο θεος 38. αυτων εξαρω αυτοις ... εγω κυριος ο θεος 39. εἰ μη υμ. εἰσακ. και 40. λεγει κυρ. κυρ. post israhel pon ... απαρχιας priore loco 44. εξαγειν ... και εἰσδεσθαι ... ου pro εν αις 42. οτι εγω ... αυτοις pro τοις πα. υμων 43. "και οψεσθαι

βεβηλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα, λέγει κύριος. ⁴⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁴⁶ Ὡς ἄνθρωπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμὰν καὶ ἐπιβλέψον ἐπὶ ⁴⁶ Δαρὸν καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ, ⁴⁷ καὶ ἔρεῖς τῷ δρυμῷ ⁴⁷ Ναγέβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ὕλον χλωρὸν καὶ πᾶν ὕλον ξηρόν, οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὴς ἡ ἔξαφθείσα, καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορβᾶ. ⁴⁸ καὶ ἐπιγινώσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύ- ⁴⁸ ριος ἐξέκαυσα αὐτό, οὐ σβεσθήσεται. ⁴⁹ καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐ- ⁴⁹ τοὶ λέγουσι πρὸς με Οὐχὶ παραβολὴ ἐστὶ λεγομένη αὕτη;

XXI.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ² ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπιβλέψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἔρεῖς πρὸς τὴν ³ γῆν τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄνομον καὶ ἄδικον. ⁴ ἀντ' ὧν ἐξολοθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ⁴ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορβᾶ, ⁵ καὶ ἐπιγινώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρί- ⁵ διόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. ⁶ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ⁶ καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὁσφύος σου, καὶ ἐν ὁδύναις στενάξεις κατ' ὄψαλ- ⁶ μούς αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔσται ἐὰν εἰπωσι πρὸς σέ Ἐνεκα τίνος οὐ στενάξεις; καὶ ⁷ ἔρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται, καὶ θρηνουθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μνηροὶ μολυνθήσονται ὕγρασι· Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος. ⁸ καὶ ἐγέ- ⁸ νετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ⁹ Ὡς ἄνθρωπου, προφήτευσον καὶ ἔρεῖς ⁹ Τάδε λέγει κύριος Εἰπόν Ῥομφαία Ῥομφαία δξύνου καὶ θυμώζητι, ¹⁰ ὅπως ¹⁰ σφάξης σφάγια, δξύνου ὅπως γένη εἰς στίλβωσιν, ἐτοίμη εἰς παράλυσιν· σφάζε, ἐξουδένει, ἀπόθου πᾶν ὕλον. ¹¹ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐτοίμην τοῦ κρα- ¹¹ νετο χεῖρα αὐτοῦ. ἐξηκονθῇ ἡ Ῥομφαία, ἐστὶν ἐτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεντοῦντος. ¹² ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὕτη ἐγέ- ¹² νετο ἐν τῷ λαῷ μου, αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ἰσραὴλ παροι- ¹² κήσουσιν, ἐπὶ Ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου. διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν ¹³ χεῖρά σου, ¹³ ὅτι δεδικαίωται. καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπωσθῇ; οὐκ ἔσται, λέγει ¹³ κύριος κύριος. ¹⁴ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ ¹⁴ χεῖρα καὶ διπλασάσων Ῥομφαίαν· ἡ τρίτη Ῥομφαία τραυματιῶν ἐστί, Ῥομ- ¹⁴ φαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη. καὶ ἐκστήσεις αὐτούς, ¹⁵ ὅπως μὴ θρηνουθῇ ἡ ¹⁵ καρδία, καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλιν. παραδέδονται εἰς σφάγια Ῥομφαίας, εὐ γέγονεν εἰς σφαγὴν, εὐ γέγονεν εἰς στίλβωσιν. ¹⁶ καὶ ¹⁶ διαπορεύου, δξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐνώνμων, οὐ ἂν τὸ πρόσωπόν σου

44. λέγει αδωναϊ κυριος 46. δαγων pro δαρομ 47. λέγει κυριος ο θεος ισραηλ ... om εν σοι prius 48. και ου σβεσθησ. επι XXI. 2. υιε ανθρ. δια τ. προφ. και στηρη. 3. κυριος ο θεος ... εξολοθρευσω ... αδικ. x. ανομ., sed v. 4. om ανθων usque ανομον 4. κολλίου (v. 3. κολλαιου; ita etiam v. 4. scriptum videtur) 5. οτι εγω ... αυτου, και ουκ 7. οτι ερχεται ... ιδου ερχ. και εσται λεγει κυρ. ο θεος 9. "αδωναϊ κυριος 40. απωθου 41. om η ... δοθηναι ... εις χειρας 43. και επι ει και φ. απωσθησ 44. κροτ. τη χειρι επι ... ed. rom. (non cod. alex.) bis τραυματειων ... εκστησει 45. οπως θρηνουθησεται πασα καρδια ... ed. rom. πύλην, παραδ. ε. σφ. ρομφαίας. ευ ... πυλην αυτων και παραδοθησονται 46. om και prius

17 ἐξεγείρηται. ¹⁷ καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω
 18 θυμόν μου, ἐγὼ κύριος λελάληκα. ¹⁸ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
 19 20 ¹⁹ Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς ²⁰ τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν
 βασιλείας Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ
 οδοῦ πόλεως, ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ Ῥαββᾶδ
 υἱὸν Ἀμμών καὶ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ αὐτῆς.
 21 ²¹ διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδόν, ἐπ' ἀρχῆς τῶν
 δύο ὁδῶν, τοῦ μαντεύσασθαι μαντεῖαν, τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτη-
 22 σαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. ²² ἐγένετο τὸ
 μαντεῖον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ,
 ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
 23 βαλεῖν χάμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελουστάσεις. ²³ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευό-
 μενος μαντεῖαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμνηστικῶν ἀδικίας αὐτοῦ μνη-
 24 σθῆναι. ²⁴ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν
 ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, τοῦ ὁραθῆναι ἀμαρτίας ὑμῶν ἐν
 πᾶσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἂνθ' ὧν ἀνε-
 25 μνήσατε, ἐν τούτοις ἀλώσεσθε. ²⁵ καὶ σὺ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραὴλ,
 26 οὐ ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, ²⁶ τάδε λέγει κύριος Ἀφείλου τὴν
 κίθαριν καὶ ἐπέδου τὸν στέφανον αὐτῇ, οὐ τοιαύτῃ ἔσται· ἐταπείνωσας τὸν
 27 ὑψηλόν, καὶ ὑψώσας τὸ ταπεινόν. ²⁷ ἀδικίαν ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι αὐτῇ,
 οὐαὶ αὐτῇ· τοιαύτῃ ἔσται ἕως οὐ ἔλθῃ ὃ καθήκει, καὶ παραδώσω αὐτῷ.
 28 ²⁸ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφητεύσον καὶ ῥεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς
 υἱοὺς Ἀμμών καὶ πρὸς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, καὶ ῥεῖς Ῥομφαία ῥομφαία
 ἐσπασμένη εἰς σφάγια καὶ ἐσπασμένη εἰς συντελειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβης.
 29 ²⁹ ἐν τῇ ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ, καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαι σε ψευδῇ, τοῦ παρα-
 δοῦναι σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδι-
 30 κίας πέρας. ³⁰ ἀπόστρεψε, μὴ καταλύσης ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὃ γεγέννησται,
 31 ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε. ³¹ καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ σὲ ὀργήν μου, ἐν πυρὶ
 ῥργῆς μου ἐμφυσήσω ἐπὶ σέ, καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων
 32 τεκταινόντων διαφθοράς. ³² ἐν πυρὶ ἔσθῃ κατάβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν
 μέσῳ τῆς γῆς σου· οὐ μὴ γένηται σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

XXII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 2 Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρι-
 νεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων· καὶ παράδειξον αὐτῇ πᾶσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς,
 3 καὶ ῥεῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ κύριος ὁ πόλις ἐκχέουσα αἷματα ἐν μέσῳ
 αὐτῆς τοῦ εἰσεῖν καιρὸν αὐτῆς, καὶ ποιοῦσα ἐνθυμήματα καθ' ἑαυτῆς τοῦ
 4 μαίνειν αὐτὴν ἐν τοῖς αἵμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας· παραπέτωκας, καὶ ἐν
 τοῖς ἐνθυμήμασί σου οἷς ἐπολεῖς ἐμαῖνον, καὶ ἥγγισας τὰς ἡμέρας σου, καὶ
 ἦγγας καιρὸν ἐτών σου. διὰ τοῦτο δέδωκα σε εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ
 5 εἰς ἐμπαιγμὸν πᾶσαις ταῖς χώραις ὅτις ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ ταῖς μακρὰν
 ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίζεται ἐν σοὶ ἀκαθάρτος ἡ ὄνομαστή καὶ πολλή

17. τον θυμον μου εν σοι ... ελαλησα 20. εξελ. αρχαι δυο και χειρα
 ετοιμασουσιν επ αρχης οδου πολεως· επ αρχ. ... ραββ. και επι υιων ...
 εμμεσω 21. ραβδια ... ed. R. κατασκοπης. 22. και του διαν. 23. αδι-
 κιας αυτων 24. κυρ. κυριος ο θεος ... ασεβιαις, sed antea -βειας ...
 αλωθησεσθαι 26. κυρ. κυριος ο θεος ... "αυτη ("om videtur) τον στε-
 φανον ... το ταπειν. υψωσας 27. αδικιαν tertium om ... ου προ ουαι
 αυτη ... παραδ. αυτην 28. κυριος ο θεος ... ετοιμαζου εσπασμενη σφα-
 για ... ανομων ων ηκει 31. εκχεω επι σοι ... διαφθοραν 32. εμμεσω
 XXII. 2. ου προ ει 3. κυρ. κυρ. ο θεος ... εμμεσω ... κατ αυτης 4. εις
 οωδος 5. εμπεξονται

ἐν ταῖς ἀνομίαις. ⁶ Ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου Ἰσραὴλ ἕκαστος πρὸς τοὺς 6
 συγγενεῖς αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα· ⁷ πατέρα καὶ μη- 7
 τέρα ἐκακολογούν ἐν σοὶ, καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνестρέφοντο ἐν ἀδικίαις
 ἐν σοὶ, ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυναστέον, ⁸ καὶ τὰ ἄγία μου ἐξουθενούν 8
 καὶ τὰ σάββατά μου ἐβέβηλουν ἐν σοὶ. ⁹ ἄνδρες ἦσαν ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν 9
 ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων ἥσκιον ἐπὶ σοὶ, ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου.
¹⁰ αἰσχύνῃ πατὴρ ἀπεκάλυψαν ἐν σοὶ, καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκατήμενην 10
 ἐταπείνουν ἐν σοὶ. ¹¹ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομούσαν, καὶ 11
 ἕκαστος τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαιεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
 αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοὶ. ¹² δῶρα ἐλαμβάνουσιν 12
 ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνουσιν ἐν σοὶ· καὶ
 συνετέλεσθαι συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, ἐμοὶ δὲ ἐπέλαθου,
 λέγει κύριος. ¹³ ἔὰν δὲ πατάξῃ χεὶρά μου ἐφ' οἷς συντέλεσαι οἷς ἐποίησας, 13
 καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασί σου τοῖς γεγεννημένοις ἐν μέσῳ σου, ¹⁴ εἰ ὑποστήσεται ἡ 14
 καρδίᾳ σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν
 σοὶ; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω. ¹⁵ καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσι, 15
 καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ,
¹⁶ καὶ κατακληρονομήσῃ ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν ἔθνων, καὶ γνώσεσθε 16
 διότι ἐγὼ κύριος. ¹⁷ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μετ' ἐγών· ¹⁸ Ἰὲ ἀνδρῶ- 17
 που, ἰδοὺ γεγόνασιν μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀναμειγμένοι πάντες χαλκῷ καὶ 18
 σιδηρῷ καὶ κασσίτερῳ καὶ μολίβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμειγμένους ἔσθι.
¹⁹ διὰ τοῦτο εἰπὸν Ἰάδε λέγει κύριος κύριος Ἄνδ' ὧν ἐγένεσθε εἰς σύγκρα- 19
 σιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον Ἱερουσαλήμ. ²⁰ καθὼς 20
 εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μολιβδος εἰς
 μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσθῆαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδεξο-
 μαι ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς, ²¹ καὶ ἐκφυσήσω ἐφ' ὑμᾶς 21
 ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς. ²² ὃν τρόπον χωνεύε- 22
 ται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ
 ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐφ' ὑμᾶς. ²³ καὶ ἐγέ- 23
 νετο λόγος κυρίου πρὸς μετ' ἐγών· ²⁴ Ἰὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ Σὺ εἰ γῆ ἡ 24
 οὐ βρεχομένη, οὐδὲ ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σέ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς. ²⁵ ἡς οἱ ἀφηγου- 25
 μενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὥς λέοντες ὠρυόμενοι ἀρπάγματα, ψυχὰς
 κατεσθίοντες ἐν δυναστείᾳ καὶ τιμῆς λαμβάνοντες, καὶ χῆραί σου ἐπληθύν-
 θησαν ἐν μέσῳ σου. ²⁶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠνέστησαν νόμον μου καὶ ἐβεβή- 26
 λουν τὰ ἄγία μου· ἀνὰ μέσον αἵλου καὶ βεβήλου οὐ διέστειλλον, καὶ ἀνὰ
 μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθάρου οὐ διέστειλλον, καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων
 μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλοῦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

6. συνανέφυροντο 7. κατέδυν. ἐν σοὶ 9. ἄνδρες λησταί· ... ἠσκιον ἐν
 σοὶ ... ἐμμεσῶ 10. ἀποκατήμενης 11. ἀδελφὴν προ νύμφην ... ἐμίαιον
 12. δῶρα ἐλαμβάνουν ... ἐν καταδυν. σου· ὅτι ἐμοὶ ἐπέλαθον λ. κυρ. κυρίου
 13. χεῖρα μου πρὸς χεῖρα μου ἐφ' ... γεγεννημένοις ἐμμεσῶ 16. κατακλ.
 σε ἐνωπίον τῶν ἔθνων· κ. γνῶση ὅτι 18. γεγονός ο ὁ οἶκος ἱερ. ἀναμειγμέ-
 νος χαλκῶ ... μολιβδῶ ἐμμεσῶ 19. κυρ. κυρ. ο θεός ... ἐγενεσθ. πάντες
 ... διὰ τ. ἰδοὺ ἐγώ 20. μολιβδος ... καμινον πυρος του ἐκφυσθῆαι εἰς
 αὐτὰ πῦρ τοῦ χωνεῦσαι ... εἰσδεξ. ὑμᾶς ἐν ο. μου· καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου
 κ. σ. κ. χωνεύσω (sed' ἐπαφῇ) ὑμ. 24. κ. ἐκφ. εἰς ὑμᾶς ἐκφυσθῆμα ἐν
 ... ἐμμεσῶ 22. ἐμμεσῶ bis 23. *om υιε ἀνδρ. 24. om ἡ ... καταβή-
 σεται σοὶ προ ἐγενετο usque ὀργῆς 25. οἱ (om ἡς) ἀφηγ. αὐτῆς ἐμμεσῶ
 α. ὡς λ. ἐρευνομένοι ... κατεσθ. ἐδυναστεύσαν ἐν δυναστείᾳ· δῶρα ἐλαμ-
 βανον ἐν ἀδικίᾳ· κ. χῆρ. ... ἐμμεσῶ 26. τον νομον ... τὰ σαββάτα μου
 ἐβεβήλουν προ ἐβεβηλοῦσιν ... ἐμμεσῶ

27 ²⁷ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα τοῦ
 28 ἐκχέαι αἷμα, ὅπως πλεονεξία πλεονεκτῶσι. ²⁸ καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλεί-
 φοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὁρῶντες μάταια, μαντευόμενοι ψευδῆ, λέγοντες
 29 Ἰάδε λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐκ ἐλάλησε. ²⁹ λαὸν τῆς γῆς ἐκπαίδουντες
 ἀδικία καὶ διαρπαζόντες ἀρπάγματα, πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες,
 30 καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. ³⁰ καὶ ἐξήτουν
 ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὁρθῶς καὶ ἐστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλο-
 σκερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ
 31 εὐρον. ³¹ καὶ ἐξέεξα ἐπ' αὐτήν θυμὸν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντελέσαι·
 τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος κύριος.

XXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, δύο γυναῖκες
 3 ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς, ³ καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι
 4 αὐτῶν, ἐκεῖ ἔπαιον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ διεπαρθένευσαν. ⁴ καὶ τὰ ὀνό-
 ματα αὐτῶν ἦν Ὀολὰ ἡ πρεσβυτέρα, καὶ Ὀολιβὰ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγέν-
 5 οντό μοι, καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Σαμάρεια
 6 ἦν Ὀολὰ, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἦν Ὀολιβὰ. ⁵ καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ Ὀολὰ ἀπ' ἐμοῦ
 καὶ ἐπέδετο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγιζόντας
 6 αὐτῇ, ⁶ ἐνδεδυκτάς ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς, νεανίσκοι καὶ ἐπί-
 7 λεκτοί, πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων. ⁷ καὶ ἔδωκε τὴν πορνείαν αὐ-
 τῆς ἐπ' αὐτούς· ἐπὶ λεκτοὶ υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέδετο,
 8 ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτοῖς ἐμυαίνετο. ⁸ καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ
 Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλειπεν, ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ
 αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτήν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν.
 9 ⁹ διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτήν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν
 10 Ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίδετο. ¹⁰ αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αλοχύνῃ αὐτῆς, υἱοὺς
 καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον, καὶ αὐτήν ἐν ῥομφαλᾷ ἀπέκτειναν. καὶ ἐγένετο
 11 ἁλλῆμα εἰς γυναῖκας, καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας.
 12 αὐτήν, καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹² ἐπὶ
 τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπέδετο ἡγουμένους καὶ στρατηγούς τοὺς ἐγγὺς αὐ-
 13 τῆς ἐνδεδυκτάς εὐπόρυφα, ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων, νεανίσκοι ἐπί-
 14 λεκτοὶ πάντες. ¹³ καὶ ἶδον ὅτι μεμίνανται ὁδοῦ μιᾶς τῶν δύο. ¹⁴ καὶ προσέειπε
 πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ ἶδεν ἄνδρας ἐξωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου,
 15 εἰκόνας Χαλδαίων, ἐξωγραφημένους ἐν γραφίδι, ¹⁵ ἐξωσμένους ποικίλματα ἐπὶ
 τὰς ὀσφύας αὐτῶν παραβαπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὅψις τρισσῇ
 16 πάντων, ὁμοίωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ ἐπέδετο ἐπ'
 αὐτοὺς τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς, καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς
 17 εἰς γῆν Χαλδαίων. ¹⁷ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν υἱοὶ Βαβυλῶνος εἰς κοίτην

27. εμμεσω 28. οι αλειφοντες ... οι ορωντες 29. τον λαον ... εν
 αδικια 30. το ολοσκερες εν καιρω τ. ο. μου 34. τον θυμον ... συντελε-
 σαι αυτους XXIII. 3. post yeot. αυτων add επορνευσαν ... και εκει
 διεπαρθ. 4. ην ολλα ... ολιβα ... σαμαρ. η ολλα κ. ιερ. ολιβα 5. η ολλα
 ... προσεδετο 6. ενδεδυμενους ... νεανισκους επιλεκτους ... ιπποις (?)
 προ ιππεις 7. πορνιαν (plerumque etiam vv. sqq.) αυτων ... ενθυμημ. αυ-
 της εμ. 8. εγκατελειπεν ... εν τη νεοτητι 10. την ασχημοσυνην αυτης ...
 εις τας γυναικας ... in f. add αυτης 14. η ολιβα ... *επι αυτη προ υπερ
 αυτην 12. ενδεδυμενους ευποφυρα ... ιππαζομενοι 13. ειδον 14. εξω-
 γραφημενας εν γραφιδι 15. διεζωσμενους ... *οτι αυτων prius? ... και
 τιραι βαπται επι ... πατριδ. αυτων 16. εν ορασει 17. ηλθον

καταλύνων, καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐμίανθῃ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐ- 18
 τῆς, καὶ ἀπεκάλυψεν αἰσχύνῃν αὐτῆς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἐπλήθυνας 19
 τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀναμνησθῆναι ἡμέραν νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰ καὶ ἐπέβου ἐπὶ τοὺς Χалδαίους, ὧν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν, 20
 καὶ αἰδοῖα ἔπικων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν, ²¹ καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός 21
 σου, ἃ ἐποίησες ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου, οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός σου. ²² διὰ τοῦτο, Ὁλοιβά, τάδε λέγει κύριος Ἰδού ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἔρα- 22
 στάς σου ἐπὶ σέ, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐ-
 τοὺς ἐπὶ σέ κυκλῶν, ²³ υἱούς Βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς Χалδαίους, Φα- 23
 κούκ καὶ Σουὲ καὶ Ἰγχοῦ, καὶ πάντας υἱούς Ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν, νεανίσκους ἐπὶ ἐλκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς, πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνο-
 μαστοὺς, ἱππεύοντας ἐφ' ἔπικων. ²⁴ καὶ πάντες ἤξουσιν ἐπὶ σέ ἀπὸ βορρᾶ, 24
 ἄρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄχλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ πέλται, καὶ βαλεῖ φυλακὴν ἐπὶ σέ κύκλῳ. ²⁵ καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσί σε 25
 ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν· καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσι μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ· μυκτηρὰ σου καὶ ὠτὰ σου ἀφελούσι, καὶ τοὺς καταλόπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ τοὺς σου καὶ θυγατέρας σου λήψονται, καὶ τοὺς καταλόπους σου πῦρ καταφάγεται· ²⁶ καὶ ἐκδύσουσί 26
 σε τὸν ἱματισμόν σου, καὶ λήψονται τὰ σκευὴ τῆς καυχήσεώς σου. ²⁷ καὶ 27
 ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐ μὴ ἄρης τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτούς, καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνη-
 σῆς οὐκέτι. ²⁸ διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδού ἐγὼ παραδίδωμι σε εἰς 28
 χεῖρας ὧν μισεῖς, ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν. ²⁹ καὶ ποιήσου- 29
 σιν ἐν σοὶ ἐν μίσει, καὶ λήψονται πάντας τοὺς πόρους σου καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσθῃ γυμνὴ καὶ αἰσχυνούσα, καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχύνῃ πορνείας σου καὶ ἀσεβείας σου. καὶ ἡ πορνεία σου ³⁰ ἐποίησε ταῦτά σοι, ἐν τῷ ἐκ- 30
 πορνεύσαι σε ὀπίσω ἐν ὧν, καὶ ἐμίαινου ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. ³¹ 31
 τῇ δὲ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύῃς, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖ-
 ράς σου. ³² τάδε λέγει κύριος Ἰδού ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πῆσαι, τὸ βαθὺ 32
 καὶ τὸ πλατὺ καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι μεθῇ, ³³ καὶ ἐκλύσεως πλῆ- 33
 σθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμαρείας ³⁴ πῆσαι 34
 αὐτό, καὶ τὰς ἑορτάς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελά-
 ληκα, λέγει κύριος. ³⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνδ' ὧν ἐπελάθου μου 35
 καὶ ἀπέβριψάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου, καὶ σὺ λάβε τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου. ³⁶ καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ Ἰπὲ ἀνθρώπου, οὐ κρινεῖς 36
 τὴν Ὀολάν καὶ τὴν Ὀολιβάν καὶ ἀναγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ³⁷ 37
 ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν; τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοι- 37

18. τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ... ἡμερας 20. ὧν ἦσαν ὡς 24. ed. rom. ἐπισκεψώ ... μαστοὶ ἐπείσαν νε. σ. 22. ολιβα ... κυρ. κυριος ο θεος ἐπὶ σε ολιβα ἰδου 23. καὶ φουδ καὶ σουδ καὶ λουδ κ. π. τοὺς υι. 24. οπ καὶ pprim. ... τροχοὶ· ἵπποι μετὰ ... πελται· καὶ περικεφαλαιαί· κ. β. ἐπὶ σε προφυλακὴν κυκλ. 25. θυμου μου ... τοὺς υἱούς σ. κ. τας θυγ. σ. λημψονται ... κα. σ. ἐντρησουσιν ἐν πυρὶ 26. λημψονται 28. κυρ. κυρ. ο θεος 29. λημψονται ... ἀσχημονουσα ... ἡ αἰσχυνῇ σου πορνεία σου κ. ἀσεβεία σου 30. ἐπιθυμημασιν 31. τας χεῖρας 32. ἀδωναῖ κυρ. κυριος ο θεος ... πλατυ εσται εἰς γελωτα· καὶ εἰς μυκτηρισμον· τὸ πλεονάζον 33. καὶ ἐκχεω ὅπως pro κ. ἐκλύσεως ... κ. το ποτ. τῆς ἀδ. σου σαμαρ. ποτήριον ἀφανισμοῦ 34. πῆσαι αὐτο καὶ ἐκστραγγίσεις ... νομηνίας ... ἐλαλησα ... κυρ. κυριος ο θεος 35. ἀδωναῖ κυριος 36. ολλαν ... ολιβαν ... ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς 37. καὶ τα ἐνθυμ.

χῶντο, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἂ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων.
 38 ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι, τὰ ἁγιά μου ἐμίαινον καὶ τὰ σάββατά μου
 39 ἐξεβήλουν, ³⁹ καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐ-
 τῶν, καὶ εἰσπορεύοντο εἰς τὰ ἁγιά μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά. καὶ ὅτι οὕτως
 40 ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου, ⁴⁰ καὶ ὅτι τοῖς ἄνδράσι τοῖς ἐρχομένοις μα-
 κρόθεν, οἱς ἀγγέλους ἐξάπεστεilon πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἐρχεσθαι αὐ-
 τοὺς εὐθὺς ἐλοῦτο καὶ ἐστιβίλζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κόσμῳ,
 41 ⁴¹ καὶ ἐκάζου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώ-
 42 που αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἐλαιὸν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς, ⁴² καὶ
 φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκροῦντο, καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἤκον-
 τας ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐδίδουσιν ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφα-
 43 νον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. ⁴³ καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοι-
 44 χεύουσι; καὶ ἔργα πόρνῆς καὶ αὕτῃ ἐξεπόρνευσε; ⁴⁴ καὶ εἰσπορεύοντο πρὸς
 αὐτήν, ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσπορεύοντο
 45 πρὸς Ὀλοὰν καὶ πρὸς Ὀολιβὰν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. ⁴⁵ καὶ ἄνδρες δίκαιοι
 αὐτοὶ καὶ ἐκδικήσουσιν αὐτάς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἱματος,
 46 ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶ, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν. ⁴⁶ τὰδε λέγει κύριος κύριος
 47 Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτάς ὄχλον, καὶ ὁδὸς ἐν αὐταῖς παραχῇ καὶ διαρπαγῇ, ⁴⁷ καὶ
 λωσθόλησον ἐπ' αὐτάς λῴοις ὄχλων, καὶ κατακένει αὐτάς ἐν τοῖς ἔλφεσιν
 αὐτῶν. υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν, καὶ τοὺς οἴκους
 48 αὐτῶν ἐμπήσουσιν. ⁴⁸ καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθή-
 σονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσι κατὰ τὰς ἀσέβειας αὐτῶν.
 49 ⁴⁹ καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐνθυμη-
 μάτων ὑμῶν λήψετε, καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.

XXIV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν τῷ μηνὶ
 2 τῷ δεκάτῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, λέγων ² Ὡς ἄνθρωπον, γράψον σεαυτῷ εἰς
 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρεύσαιο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ
 3 Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον, ³ καὶ εἰπὼν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν
 παραπικραίνοντα παραβολήν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τὰδε λέγει κύριος Ἐπί-
 4 στησον τὸν λέβητα καὶ ἔχγουν εἰς αὐτὸν ὕδωρ, ⁴ καὶ ἐμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ
 διχοτομήματα, πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὅμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ
 5 τῶν ὀστέων ⁵ ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν ἐλημμένων, καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστά ὑπο-
 6 κάτω αὐτῶν. ἔξεσε καὶ ἤψηται τὰ ὀστά αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς. ⁶ διὰ τοῦτο
 τὰδε λέγει κύριος Ὡς πόλις αἱμάτων λέβης, ἐν ᾗ ἐστὶν ἰδὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ
 7 ἰδὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς, κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ ἔτεσεν ἐπ' αὐ-
 7 τὴν κλῆρος. ⁷ ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστίν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα
 8 αὐτό· οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν, ⁸ τοῦ
 ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδικῆσιν ἐκδικηθῆναι· δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
 9 πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. ⁹ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Κἀγὼ μεγα-

37. διηγον· αὐτα δι 38. post μοι add καὶ α εμεισουν· εποισαυον
 39. ἰδωλοῖς ... μου· αφυλακτως εν τη ημερα· εκεινη του βε. αυτ. 40. οπι
 οτι ... εξαπεστελλοσαν 41. θυμιαμα μου ... εξευφραινοντο 42. ηκοντας
 οινωμενους εκ ... ψελια ... χειρας σου· συ δε στεφανον 43. καὶ εἰπας
 ... μοιχωνται· εργα γυναικος πορνῆς· εποειεις· 44· καὶ εἰσπορευοντο 44. ον
 τρ. εἰσπορευοντο ... ολλαν ... ολιβαν 45. αιματα 46. αδωναι κυριος
 Αναγαγε ... ὁδὸς επ αυτας 47. οπι επ ... κατακεντησον ... εμπυριουσι·
 48. απο της γης 49. ληψετε· 2XXIV. 4. ενατω 3. αδωναι κυριος ...
 εκχυν 4. καὶ σκελος ... εκ των οσσεων αυτων 5. ελημμενα ... εξεσεν
 καὶ εξεξεσεν x. ηψηθη 6. αδωναι κυριος ... post ο ιος· repelit εν αυτω
 7. λεωπετριαν (non v. 8.) ... καλυψαι αυτω γην (sed *κα. αυτω επι την
 γην) 8. *καταβηται 9. αδωναι κυριος· ουαι πολεις των αιματων· καγω

λυνῶ τὸν δαλόν, ¹⁰ καὶ πληθύνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ, ὅπως τακῇ 10
τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζῶμος ¹¹ καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἀνδρακας, ὅπως προσ- 11
καυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ τακῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς,
καὶ ἐκλείπῃ ὁ ἶδς αὐτῆς, ¹² καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἶδς αὐτῆς. 12
καταισχυνῇσεται ὁ ἶδς αὐτῆς, ¹³ ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί ἐάν μὴ κα- 13
θαρισθῇς ἔτι ἔως οὐ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου; ¹⁴ ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ 14
ἤξει καὶ ποιήσω, οὐ· διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδοὺς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε
κατὰ τὰ αἱματὰ σου, καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, ἡ ἀκαθαρτος
ἡ ὀνομαστή καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν. ¹⁵ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 15
μέ λέγων ¹⁶ Ὡς ἀνθρώπου, ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σου τὰ ἐπιθυμήματα τῶν 16
ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει, οὐ μὴ κοπῆς οὐδ' οὐ μὴ κλαυσθῆς, ¹⁷ στε- 17
ναγμὸς αἵματος, ὁσφύος πένθος ἔση· οὐκ ἔσται τὸ τρήνωμά σου συμπεπλε-
γμένον ἐπὶ σέ, καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσὶ σου, οὐ μὴ παρακληθῆς
ἐν χεῖλεσιν αὐτῶν, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς. ¹⁸ καὶ ἐλάλησα πρὸς 18
τὸν λαὸν τὸ πρῶτ' ὃν τρόπον ἐνετεिलाτό μοι ἐσπέρας, καὶ ἐποίησα τὸ πρῶτ'
ὃν τρόπον ἐπετάγη μοι ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ὁ λαός Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν τί 19
ἔστι ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς; ²⁰ καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς Ὁ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς 20
μέ λέγων ²¹ Ἐλπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἔρχομαι 21
βεβηλῶ τὰ ἅγια μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν, ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν,
καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν οὓς ἐγκατελίπετε ἐν ῥομφαλᾷ πεσοῦνται, ²² καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πε- 22
ποίηκα· ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθῆσεσθε, καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ
φάγεσθε, ²³ καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα 23
ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε, καὶ ἐντα-
κήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν, καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ. ²⁴ καὶ ἔσται Ἰεζεκιὴλ ὑμῖν εἰς τέρας, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησα ποιήσετε 24
ὅταν ἔλθῃ ταῦτα, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. ²⁵ καὶ οὐ υἱὲ ἀνδρῶ- 25
που, οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν
τῆς καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν
ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, ²⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 26
ἤξει ὁ ἀνασωζόμενος πρὸς σέ τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι εἰς τὰ ὅτα; ²⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 27
ἐκείνῃ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασωζόμενον· λαλήσεις, καὶ
οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι, καὶ ἔση αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται
διότι ἐγὼ κύριος.

XXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ λέγων ² Ὡς ἀνθρώπου, στήρισον τὸ 2
πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ προφητεύσου ἐπ' αὐτούς, ³ καὶ 3

10. εκκαύσω ... ὅπως ἐλαττωθῇ ὁ ζῶμος · καὶ εκτακῇ τα κρέα · καὶ
τα ὅσα συνφρυγνησονται 11. ἀνδρακας αὐτῆς· ἐξηφθῇ ὅπως εκκαύθῃ· ὅπως
συνφρυγῇ ὁ χαλκ. α. x. t. ἐμμεσῶ αὐτῆς ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ... ἐκλείπῃ
... in f. om αὐτῆς 12. καὶ κατεσχυνῇσεται 13. ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου
ζεμμία· ἀνθ' ὧν ἐμιαίνης (**ἐμιανθῆς) συ · καὶ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπο ἀκαθαρ-
σίας σου· καὶ ἐτι ἔσται εἰς μὴ ... om ἐτι ... in f. add ἐν σοι 14. λέγει
ἀδωναϊ κύριος 16. om τῶν ... *οὐδ' οὐ μὴ κοπῆς 17. πένθους ἔσται
αὕτη· οὐκ ἔσται 18. ante ἐσπερας add καὶ ἀπεθάνεν ἡ γυνὴ μου ... κα-
θως pro ὃν τροπ. secundo 19. Οὐ μὴ ἀπαγγεῖλῃς 20. ταδε λέγει ἀδωναϊ
κύριος pro Λόγος usq. λέγων 21. κυρ. κύριος ο ἱερός ... ἐγκατελείπεται
22. x. ποιήσω ὃν τροπ. ἐποίησα ... οὐ μὴ παρακλ. et οὐ μὴ φαγησθαι 23.
οὐ μὴ κοψ. ... κλαυσθῆτε 25. αὐτῶν παρ αὐτῶν ... τῆς ψυχῆς 26. ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ... ὅτα σου 27. ἀνασωζ· καὶ ερεῖς· οὐ μὴ

ἔρεις τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν Ἀκούσατε λόγον κυρίου Ἰάδε λέγει κύριος Ἀνὶ ὧν
ἐπαράγγηται ἐπὶ τὰ ἁγία μου ὅτι ἐβεβηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ
ὅτι ἤφανεῖσθαι, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν ἀλχημικῶ-
4 σιᾷ, ὁ δὲ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδέμ εἰς κληρονο-
μίαν, καὶ κατασκοινώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοί, καὶ δώσουσιν ἐν
σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ αὐτοὶ
5 πίνονται τὴν πόσθητά σου. ὁ καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Ἀμμὼν εἰς νομάς κα-
μήλων, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς νομὴν προβάτων, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
6 ἐγὼ κύριος. ὁ δὲ τὰδε λέγει κύριος Ἀνὶ ὧν ἐκρότησας τὴν χειρὰ σου καὶ
ἐφόρησας τῷ ποδί σου, καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ,
7 ὁ δὲ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χειρὰ μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν
τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐξολοθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν, καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν
8 ἀπωλείᾳ, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος. ὁ τὰδε λέγει κύριος Ἀνὶ ὧν εἶπε
9 Μωάβ Ἰδοὺ οὐχ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἴκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα; ὁ δὲ
τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὄμιον Μωάβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ,
10 ἐκλεκτὴν γῆν οἶκον Βεζασιμουὺ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραβαλασσίας, ὁ τοὺς
υἱοὺς Κεδέμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, δέδωκα αὐτῷ εἰς κληρονομίαν, ὅπως
11 μὴ μνεῖα γένηται τῶν υἱῶν Ἀμμὼν. ὁ καὶ εἰς Μωάβ ποιήσω ἐκδικήσιν, καὶ
12 ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος. ὁ τὰδε λέγει κύριος Ἀνὶ ὧν ἐποίησεν ἡ
Ἰδουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδικήσιν εἰς τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἐμνη-
13 σκαύκησεν καὶ ἐξεδίκησεν δίκην, ὁ δὲ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ
τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐξολοθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ
κτῆνος, καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαυμῶν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ
14 πεσοῦνται. ὁ καὶ δώσω ἐκδικήσιν μου ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου
Ἰσραὴλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργὴν μου καὶ κατὰ τὸν
15 θυμὸν μου, καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδικήσιν μου, λέγει κύριος. ὁ δὲ τοῦτο
τὰδε λέγει κύριος Ἀνὶ ὧν ἐποίησεν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσιν καὶ ἔθανέ-
16 σθησαν ἐκδικήσιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλειψαί ἕως ἐνός, ὁ δὲ
τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτείνω τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύ-
λους, καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας, καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοιπούς τοὺς κατοι-
17 κούντας τὴν παραλίαν. ὁ καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ
ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδικήσιν μου ἐπ' αὐτούς.

XXVI.

Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου
2 πρὸς με λέγων Ὁ ἀνθρώπου, Ἀνὶ οὗ εἶπε Σόρ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ Εὐγε
3 συνετρίβη, ἀπόλωλε, τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρὸς μέ, ἡ πλήρης ἡρήμωται, ὁ δὲ
τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Σόρ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ
4 ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς. ὁ καὶ καταβαλοῦσι τὰ τεῖχη
Σόρ, καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικηψῶ τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ'

XXV. 3. αδωναὶ κυριος ... εβεβηλωθησαν ... οικον ιουδα 4. συν τη
απαρτια 5. εἰς προνομην προβ. 6. κυριος ο θεος ... τας χειρας ... επε-
φορησας 7. δια τουτου ιδου εγω ... εξολοθρευσω ... ed. rom. χειρων pro
χωρων 8. αδωναὶ κυριος ... μωαβ και σθειρ ... om ουχ ... ο οικος
9. απο των πολεων ... απο πολεων ... ed. rom. ante εκλεκτην non interp. 10.
ed. rom. ante δεδωκα non interp. ... γεννηται μνεια ... in f. add εν
τοις εθνεσιν 11. εν μωαβ 12. αδωναὶ κυριος ... του pro εν τω 13. αδωναὶ
κυριος ... εξολοθρευσω 14. την εκδικησιν ... οργην του θυμου μου ...
om κυριος 15. αδωναὶ κυριος ... αιωνος pro ενος 16. αδωναὶ κυριος
... εκτενω ... εξολοθρευσω κρητας σιδωνος ... παραβαλασσας 17. δουναι με
XXVI. 4. Και εγενετο εν τω δωδεκατω ε. μ. τ. μ. του πρωτου 2. ανδ
ων ... ed. rom. απολωλε τα εθνη conj; item ut videtur cod. alex. 3.
αδωναὶ κυριος ... εν τοις κυμ. α. 4. κατελουσιν τους πυργ. σ. κ. λικηψουσιν

αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν, ⁵ ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ ⁵ θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. καὶ ἔσται εἰς προνομὴν τοῖς ἔθνε-
σιν, ⁶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἐν πεδίῳ μαχαίρα ἀναιρεθήσονται, καὶ γνώ- ⁶
σονται ὅτι ἐγὼ κύριος. ⁷ ὅτι τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ Σὺρ ⁷
τὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, βασιλεὺς βασιλέων
ἐστὶ, μετ' ἱππῶν καὶ ἁρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἔθνων πολλῶν
σφόδρα. ⁸ οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ ⁸
δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακτὴν καὶ περιοικοδομήσει, καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ κύκλον
χάρακα καὶ περίστασιν ὀπλων, καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει· ⁹
⁹ τὰ τεῖχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. ⁹
¹⁰ ἀπὸ τοῦ πληθους τῶν ἱππῶν αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κοινορτὸς αὐτῶν, ¹⁰
καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ
σεισθήσεται τὰ τεῖχη σου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπο-
ρευόμενος εἰς πόλιν ἐξ πεδίου. ¹¹ ἐν ταῖς ὀπλαῖς τῶν ἱππῶν αὐτοῦ καταπα- ¹¹
τήσουσί σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρα ἀνελεῖ, καὶ τὴν
ὑπόστασιν τῆς ἰσχύος σου ἐπὶ τὴν γῆν καταῖξει. ¹² καὶ προνομεύσει τὴν δύ- ¹²
ναμίν σου, καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ καταβαλεῖ τὰ τεῖχη σου,
καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς κατελεῖ, καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ
ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης σου ἐμβαλεῖ. ¹³ καὶ κα- ¹³
ταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ
μὴ ἀκουσθῇ ἔτι. ¹⁴ καὶ δώσω σε λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσθῃ, οὐ μὴ ¹⁴
οἰκοδομηθῇ ἔτι, ὅτι ἐγὼ κύριος ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹⁵ δῶτί τὰδε λέγει ¹⁵
κύριος κύριος τῇ Σὺρ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάζει
τραυματίας ἐν τῷ σπᾶσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι· ¹⁶
¹⁶ καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἔθνων ¹⁶
τῆς θαλάσσης, καὶ ἀφελούνται τὰς μέτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ τὸν
ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστᾶσει ἐκσθήσονται, ἐπὶ γῆν
κατεδύνονται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, καὶ στενάξουσιν ἐπὶ
σέ, ¹⁷ καὶ λήψονται ἐπὶ σὲ θρήνον καὶ ἐροῦσί σοι Πῶς κατελύθης ἐκ θα- ¹⁷
λάσσης, ἡ πόλις ἣ ἐπαινετῇ, ἣ δούσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
σιν αὐτήν; ¹⁸ καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου, ¹⁹ ὅτι ¹⁸ ¹⁹
τὰδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν δῶ πόλιν ἡρμημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ
κατοικοισθησόμενας, ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον, καὶ κατακα-
λύψει σε ὕδωρ πολὺ, ²⁰ καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς ²⁰
βόθρον πρὸς λαὸν αἰώνως, καὶ κατοικίῳ σε εἰς βάθρῃ τῆς γῆς ὡς ἔρημον
αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ ἀναστῇς

* Ἀποκ.
18, 40.

4. δωσω σε εις ... ed. rom. λεοπετρ. (non v. 14.). 5: εμμεσω της θα-
λασσης ... ελαλησα λ. κυριος κυριος ... om τοις 6. αι εν τω παιδιω μαχ. πε-
σονται ... εγω ειμι κυριος 7. δια τουτο ταδε λ. αδωναϊ κυριος ... βασιλεα
βασιλεα βαβ. ... μετα ιππων ... om και ιππεων ... συναγ. πολλης εθνων σφ.
8. περιποιησει επι σε κυ. σου χα. x. βελοστασεις οπλων ... επι σε pro απεν. σου
10. καλυψει ... αυτων, απο φωνης των ... ως ο εισπορευομενος 14. κα-
ταπα. σ. τ. πλ. σου 12. τον πλουτον pro τα υπαρχ. ... x. κατελει τους
οικ. σ. τ. επιδ. ... θαλασσης εμβαλει 13. ακουσθη εν σοι ουκετι 14. σε
εις λεωπετρο. και ψυγμος ... εγω ελαλησα 15. αδωναϊ κυρ. κυρ. επι σε σορ
Ουχι ... τραυματίας σου ... εμμεσω 16. *κατελουσιν, **ελουσιν pro αφε-
λονται ... και εκστασει ... επι την γην καδ. (**κατελονται [9]) 17. λημ-
φονται ... Πως απωλου και κατελυθη (*κατελ.) ... ante η δουσα add
ητις εγεννηθη ισχυρα εν θαλασση· αυτη και οι κατοικουντες αυτην 18. και
εν φοβ. ... in f. add και ταραχθησονται νησοι εν τη θαλασση απο της
εξοδιας σου 49. δω σε ... κατοικηθησόμενας 20. καταβιβω ... τα βαθρ
... αναστης

21 ἐπὶ γῆς ζῶῃς. ²¹ ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἐτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος κύριος.

XXVII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λάβε· ¹⁸ Ἀρσ. ⁹ ss.
 3 ἐπὶ Σὸρ θρήνον, ³ καὶ ἐρεῖς τῇ Σὸρ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν, ἀπὸ νήσων πολλῶν Τάδε λέγει κύριος τῇ
 4 Σὸρ Σὺ εἶπας Ἐγὼ περιέβηκα ἑμυατῇ κάλλος μου, ⁴ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
 5 τῷ Βεελεὶ υἱοὶ σου περιέβηκάν σοι κάλλος. ⁵ κέδρος ἐκ Σενεὶρ ὠκοδομήσῃ
 σοι, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ Λιβάνου ἐλήφθησαν τοῦ ποιῆσαι σοι
 6 ἱστῆτους ἐλατίνους· ⁶ ἐκ τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά
 7 σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χετιεὶμ. ⁷ βύσσοι
 μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιβεῖναι σοι δόξαν
 καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων Ἐλειαί, καὶ ἐγένετο
 8 περιβάλαί σου. ⁸ καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες Σιδῶνα καὶ
 Ἀράδιο ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοὶ σου Σὸρ οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι
 9 κυβερνήται σου· ⁹ οἱ πρεσβύτεροι βιβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν οἱ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυνον τὴν βουλὴν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ
 10 οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ θυμᾶς θυμῶν. ¹⁰ Πέρσαι καὶ Αὐδοὶ
 καὶ Αἰβυεὶς ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταὶ σου πέλτας καὶ πε-
 11 ρικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου. ¹¹ υἱοὶ Ἀραβίων
 καὶ ἡ δυνάμις σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου· φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν,
 τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὄρμων σου κύκλῳ, οὗτοι ἐτελείω-
 12 σάν σου τὸ κάλλος. ¹² Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πληθύνους πάσης ἰσχύος
 σου, ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλιβον ἔδωκαν
 13 τὴν ἀγοράν σου. ¹³ ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι
 ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκευὴ χαλκᾷ ἔδωκαν τὴν ἐμπο-
 14 ρίαν σου· ¹⁴ ἐξ οἴκου Θογαρμᾶ ἵπποι καὶ ἵππεις ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου.
 15 ¹⁵ υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου, ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὁδόν·
 16 τὰς ἐλεφαντίνους, καὶ τοὺς εἰσαγομένους ἀντεδίδους τοὺς μισθοὺς σου, ¹⁶ ἀν-
 θρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πληθύνους τοῦ συμμίκτου σου, στακτήν καὶ ποι-
 17 κίματα ἐκ Θαροῖς καὶ Ῥαμὸν καὶ Χορχὸρ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ¹⁷ Ἰούδας
 καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν πράσει σίτου καὶ μύρων καὶ
 18 κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥήτινην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν
 19 σου. ¹⁸ Δαμασκὸς ἔμποροί σου ἐκ πληθύνους πάσης δυνάμεώς σου· οἶνος ἐκ
 20 Χελβὼν καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου, καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. ¹⁹ ἐξ
 21 Ἀσὴλ σιδηρὸς ἐργασμένης, καὶ τροχιάς ἐν τῷ συμμίκτῳ σου ἔστι. ²⁰ Δαιδὼν
 22 καὶ κριοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονται σε. ²² ἔμποροι Σαββά καὶ Ῥαμιά, οὗτοι
 ἔμποροί σου μετὰ πρῶτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν, καὶ χρυσοῦ

24. ετι· καὶ ζητητήση εἰς ... κυρ. κυρ. ο θεος XXVII. 2. θρην.
 επι σορ 3. τῆς οδοῦ τῆς ... αδωναῖ κυρ. κυριος επι σορ 4. καὶ υιοι 5.
 σαναερ ... κυπαριστινῶν (sic) ... ἐλημφθησαν 6. χεττιεμ 7. περιβόλαια
 ἐγενετο 8. σιδωνα 6. om οἱ ... κωπελαται (non v. 8.) αὐτῆς 11. κυκλω
 φυλακες 12. post χρυσιον add καὶ χαλκον ... μολιβδον 13. τα συμπαντα
 προ η συμπασα ... αυτοι ἐνεμπορευονται 14. θερραμα ἵππους x. ἵππ. καὶ
 ἡμιονους ... om τῶν 15. αραβιων 16. εκ θαρραις x. ραμμωζ x. χορχορως
 17. ιουδα ... υιοι ισραηλ ... εν σιτου πρασ. 18. οινον εκ χερβων 19. εξ
 ασαηλ σιδηρον ἐργασμενον x. τροχειας ἐδωκαν· εν 21. αραβεια ... καμ.
 x. κριοις x. μοσχους εν ... ἐνεπορευοντο σοι 22. σαβα x. ραγμα ... λιθων
 ἐκλεκτων x. χρυσιον

ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. ²³ Χάρρὰ καὶ Χαναά, οὗτοι ἔμποροί σου. Ἀσσοὺρ καὶ ²⁴ Χαρμὰν ἔμποροί σου, φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς ²⁵ δεδεμένους σχοινίοις καὶ κυπαρίσσινα. πλοῖα ἔμποροί σου ἐν τῷ πλήθει ²⁶ ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνῃς σφόδρα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, ²⁷ ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου. τὸ πνεῦμα τοῦ νότου ²⁸ συνέντρεψέ σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. ἦσαν δυνάμεις σου, καὶ ὁ μισθὸς σου ²⁹ καὶ τῶν συμμίκτων σου, καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνήται σου καὶ οἱ σύμβουλοί σου, καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοί· καὶ πᾶσα συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου. ³⁰ πρὸς ³¹ τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνήται σου φόβῳ φοβηθήσονται, καὶ ³² καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ ³³ οἱ πρῶρις τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται, καὶ ἀλλοιάξουσιν ἐπὶ σέ ³⁴ τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκράξονται πικρόν, καὶ ἐπαθήσουσι γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ σποδὸν στρώσονται. ³⁵ καὶ λήψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σέ θρήνον, ³⁶ θρήνημα Σόρ. πόσον τινὰ εὔρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνέπλησας ³⁷ ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτησας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς. ³⁸ νῦν συνεντρίβης ἐν θαλάσῃ, ἐν βᾶθει ὕδατος ὁ σύμμικτός σου, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἐν μέσῳ σου. ³⁹ ἔπεσον πάντες οἱ κωπηλάται σου, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ⁴⁰ ἔμποροι ἀπὸ ἔθνων ἐσύρισάν σε, ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν 36 αἰῶνα.

XXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων· ¹ Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν ἔ τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' οὗ ὑψώθη σου ἡ καρδία, καὶ εἶπας Θεὸς εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατέκηκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός, καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ² μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ Δανιὴλ; ἡ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν; ³ μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιον καὶ χρυσὸν καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου; ⁴ ἐν τῇ πολλῇ ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δυνάμιν σου, ὑψώθη ἡ καρδία σου

23. χαρραν x. χανασαν και θαιδαν αυτοι 24. post υακινθον add και πορφυραν ... σχοινοις εν κυπαρισσινοις ... ed. rom. κυπαρίσσινα ²⁵ πλοῖα. ἔμποροι 26. πλοιοις εν αυτοις κάρχηθονοι εμποροι σου θαρσος εμποροι σου εν τω ... ed. rom. θαλάσσης ²⁶ εν ὕδ. πολλῷ. ἦγον 26. ed. rom. σου, τό ... σε εμμεσῶ θαλάσσης ... ed. rom. in f. non interp. 27. ο μισθ. σ. εν τω συμμικτω σου οι ... om οι εν σοι ... πασα η ... εμμεσῶ 28. φωνην της κραυγης ... om φοβω 29. om και primum ... πλοίων αυτων π. οι κωπ. σου ... επι της γης 30. αλλαξονται ε. σ. την κραυγην αυτων ... πικρῶς ... γην post κεφ. αυτ. pon ... υποστρωσονται [34.] και φαλακρωσουσιν επι σε φαλακρωματα· και περιζωνται σακκον· και κλαουσιν περι σου εν πικρασμῳ ψυχης· και κοπετον πικρον εκστησονται 32. λημψονται ... και θρηνημα σοι· τις ὡς περ τυρος κατασιγήθεισα εμμεσῶ θαλάσσης 33. ποσον και τινα ... ενεποιήσας εθνη ... επλούτησας πα. τους 34. εμμεσῶ 35. επεσον cum antecdd. conj. ... παντ. οι κατοικ. τας νησ. και οι κωπηλ. σ. εστιν. ... εδακρυσαν τα προσωπα αυτ. επι σοι 36. add in f. λεγει κυριος ο θεος XXVIII. 2. om και συ ... κυρ. ο θεος Ανθ' ων ... κατωκησα 3. σε εν τη 4. η εν τη ... ante χρυσιον add εποιήσας 5. η εν τη ... δυναμεις σου

6 ἐν τῇ δυνάμει σου. ⁶ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρ-
7 ᾗ σου ὡς καρδίαν θεοῦ, ⁷ ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους
λομοὺς ἀπὸ ἐξῴων, καὶ ἐκκενώσουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ
τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου, καὶ στρώσουσι τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν,
8 ⁸ καὶ καταβιβάσουσί σε, καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσ-
9 σης. ⁹ μὴ λέγων εἶρεῖς θεὸς εἰμι ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε· σὺ δὲ
10 εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. ¹⁰ ἐν πληθύνει ἀπεριτμητῶν ἀπολὴ ἐν χερσὶν ἄλλο-
11 τῶν, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ
12 λέγων ¹² Ὡς ἄνθρωπος, λάβε ὄρηον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ
Τάδε λέγει κύριος κύριος Σὺ ἀποσπράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος καλ-
13 λους ¹³ ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης. πᾶν λίθον χρυστὸν
ἐνδεδέσαι, σάρδιον καὶ τοπαζιον, καὶ σμάραγδον καὶ ἄνδρακα, καὶ σάπφειρον
καὶ ἱασπιν, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην, καὶ ἀμέδυσ-
στον καὶ χρυσόλιθον, καὶ βηρύλλιον καὶ ὄνυχιον, καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς
14 θησαυρούς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοί. ¹⁴ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ
μετὰ τοῦ Χερουῦβ, ἔτι καὶ σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων
15 πυρίνων, ¹⁵ ἐγενήθης σὺ ἁμωμος ἐν ταῖς ἡμέραις σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ
16 ἐκτίσθης ἕως εὐρέσει τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. ¹⁶ ἀπὸ πληθύνους τῆς ἐμπορίας σου
ἐπλησας τὰ ταμεῖά σου ἀνομίας, καὶ ἡμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὅρων
17 τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέ σε τὸ Χερουῦβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων. ¹⁷ ὑψώσῃ ἡ
καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου, διεφθάρῃ ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους
σου· διὰ πληθύνους ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε, ἐναντίον βασιλέων
18 ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι. ¹⁸ διὰ τὸ πληθύνει τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν
ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου, καὶ ἐξέδωκα ~~σε~~ ἐκ μέσου
σου, τοῦτο καταφάγεται σε· καὶ δώσω σε σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναν-
19 τίον πάντων τῶν ὀρώντων σε. ¹⁹ καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσι
συνεδέξουσιν ἐπὶ σέ· ἀπώλεια ἐγένου, καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
20 ²⁰ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ λέγων ²¹ Ὡς ἄνθρωπος, στήρῃσον τὸ
22 πρὸς ὤπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτήν ²² καὶ εἰπὸν Τάδε
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Σιδῶν, καὶ ἐνδοξασιθῆσθαι ἐν σοί, καὶ γνῶσθι
ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κτίματα, καὶ ἁγιασιθῆσθαι
23 ἐν σοί. ²³ αἶμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυμα-
24 τισμένοι μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλω σου, καὶ γνῶσονται διότι ἐγὼ εἰμι κύ-
25 ριος. ²⁴ καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ σκόλοψ πικρίας καὶ
ἄκανθα δόνησις ἀπὸ τῶν περικύκλω αὐτῶν ἀτιμασάντων αὐτούς, καὶ γνῶ-
26 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁵ τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ συνάξω τὸν
Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἐξῴων οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἁγιασιθῆσθαι ἐν αὐτοῖς
26 καὶ ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. ²⁶ καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς
αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλ-
πίδι, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελώνας, καὶ κατουκί-

6. κυρ. κυριος ο θεος ανθων εδωκας 10. εν πληθ. τραυματιζοντων
σε θανατοις απεριτμητοις απολη ... ** om κυριος 12. λεγει κυριος Συ ει
13. παντα λιθων ... σαρδιον· τοπαζιον ... ανδρακα 14. om εγενηθης ...
εμμεσω 15. αμωμος συ ... εως ημερας ... σου εν σοι 16. επληθυνας τα
ταμεια ... εμμεσω λιθων 17. δια το πληθ. των ... εριψα 18. και αδι-
κιων ... εβεβηλωσας ... εκ μεσω (sic) ... εις σποδον 19. στυγνασουσιν
20. ante hunc versum add minio scriptum επι σιδωνα 22. κυριος erasum
est 23. και εξαποστελω επι σεαυτην θανατον και αιμα· και θανατος εν τ.
π. σ. εσται ... εν μαχαραις ... γνωσθι οτι 24. και ουκετι εσονται τω
οικω ισρ. σκολοψ ... κυκλω ... κυρ. ο θεος αυτων 25. κυρ. κυρ. ο θεος
... εκ των χωρων ου ... εν αυτοις ενωπιον τ. λαων των 26. ης εδωκα ...
φυτευσωσιν

σουσιν ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσι τοῖς ἀτιμώσασιν αὐτοὺς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.

XXIX.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δωδεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων Ἰὺ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ 2 Φαραῶ βασιλεῖα Αἰγύπτου, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραῶ, τὸν δράκοντα τὸν μέγαν 3 τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ, τὸν λέγοντα Ἐμοὶ εἰσὶν οἱ ποταμοί, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας 4 σου, καὶ προσκολληθήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πέτρύγας σου, καὶ ἀνάξῃ σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου, καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ 5 πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου ἐπὶ πρόσωπόν σου τοῦ πεδίου πέσης, καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα, καὶ γινώσκονται πάντες οἱ 6 κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ἀντ' ὧν ἐγενήθη ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐπελάβετό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐλάσσης καὶ 7 ὅτε ἐπεκρότησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ, καὶ ὅτε ἐκτενεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετριβῇς, καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος 8 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ῥομφαίαν, καὶ ἀπολῶ ἀπὸ σοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη, καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι 9 κύριος. ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοὶ ἐμοὶ εἰσι, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου, καὶ δώσω γῆν 10 Αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Σιώνης καὶ ἕως ὀρίων Αἰθίοπων. οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ πούς ἀνθρώπου, καὶ πούς 11 κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτῇ, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῇ ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἡρημωμένης, καὶ αἱ 12 πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημωμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ λυμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας. 13 τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν 14 ἔθνων οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ κατοικίσω αὐτοὺς ἐν γῇ Φαθωρῆς, ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήφθησαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινῇ 15 παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι. 16 καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς ἐλπίδα ἀναμνή- 16 σκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ ἀκολουθεῖν αὐτοὺς ὀπίσω αὐτῶν, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. 17 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ 17 μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων Ἰὺ ἀνθρώπου, 18

XXIX. Minio inscribitur (**ut videtur) φαραῶ βασιλεὺς αἰγυπτου 4. τῷ δεκάτῳ ἐν τῷ ενδεκάτῳ 3. καὶ λαλήσων καὶ εἰπον ... κυρ. ο θεος ... ἐπὶ σε φαραῶ βασιλεὺς αἰγυπτου ... ἐμμεσῶ 4. οπὲ ἐγώ ... τὰς παγίδας ... inter ποταμοὺς εἰ σου gereit καὶ παντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ 5. οὐδ οὐ μὴ περισταλῇς ... του αγρου pro της γης ... εἰς βρωσιν 7. ἐπελαβοντο ... επεκρατησεν 8. κυρ. ο θεος ... ανθρωπον x. κτηνος 9. πασα η γη ... σε οτι οι 10. την γην ... οπὲ καὶ ρομφαιαν ... σσηνης ... αιθιοπιας 14. ἐν αὐτῇ ανθρωπος καὶ κτηνος ... οὐδε κατοικ. τεσσερακι. 12. εἰς απωλειαν ἐμμεσῶ της ἐρημου ... πολ. αυτων ἐμμεσῶ ... αφανισμος εσται pro τεσσαρ. ἐτη 13. οτι ταδε λ. κυρ. κυριος ... τεσσερακοντα ... τους αἰγυπτίους 14. αιχμαλ. αἰγυπτου x. κατοικω ... παθουρης ... ἐλημφθησαν 16. αναμνησκουσα αμαρτιαν ... αυτους ακολουθησαι οπ. των καρδιων αυτων ... κυρ. ο θεος

Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο τὴν δύναμιν αὐτοῦ δου-
 λεία μεγάλη ἐπὶ Τύρου· πᾶσα κεφαλὴ φαλακρά, καὶ πᾶς ὤμος μαδῶν· καὶ
 19 λείας ἧς ἐδουλεύσαν ἐπ' αὐτήν. 19 τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δι-
 δωμι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὶ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομήσει
 τὴν προνομήν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. καὶ ἔσται μισθὸς τῇ
 20 δυνάμει αὐτοῦ, 20 ἀντὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον δέ-
 21 δωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τὰδε λέγει κύριος κύριος 21 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεωγμένον ἐν
 μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXX.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων 2 Ὑἱ ἀνθρώπου, προφῆτευσον
 3 καὶ εἰπόν τὰδε λέγει κύριος Ὡς ἡμέρα, 3 ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα τοῦ κυρίου,
 4 ἡμέρα νεφέλης, πέρας ἔδῶν ἔσται, 4 καὶ ἦξει μάχαιρα ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ
 5 ἔσται ταραχὴ ἐν γῇ Αἰθιοπία, καὶ συμπεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ
 6 Αἰγύπτου, ὅτι ἔδῶν αὐτῆς. 5 Πέρσαι καὶ Κρήτες καὶ Λυδοὶ καὶ
 6 Αἰθῖες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοί καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρα
 7 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. 6 καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ κατα-
 8 βήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδάλου ἕως Συήνης, μαχαίρα
 9 πεσοῦνται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. 7 καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἡρη-
 8 μωμένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἡρημωμένων ἔσονται. 8 καὶ
 9 γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἰγύπτου καὶ συντριβῶσι
 10 πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. 9 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύ-
 11 δοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 12 Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἦκει. 10 τὰδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πληθὺς Αἰ-
 13 γυπτίων διὰ χειρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, 11 αὐτοῦ καὶ τοῦ
 12 λαοῦ αὐτοῦ, λοιμοὶ ἀπὸ ἔδῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι γῆν· καὶ ἐκνεώσουσι
 13 πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἰγύπτου, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυμα-
 14 τιῶν. 12 καὶ δώσω τοὺς πατομοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν, καὶ
 15 τὸ πληρώμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων, ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. 13 ὅτι τὰδε
 14 λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφως καὶ ἀρχοντας
 15 Μέρμφως ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι. 14 καὶ ἀπολῶ γῆν Φαθ-
 16 ρῆς, καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν, καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπρίει. 15 καὶ
 17 ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπὶ Σαῖν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ ἀπολῶ τὸ πληθὺς
 18 Μέρμφως. 16 καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἰγύπτου, καὶ ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ
 19 Συήνη, καὶ ἐν Διοσπρίει ἔσται ἐκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. 17 νεανίσκοι

18. "επι τυρον ... φαλακρωμα ... δουλειας της εδουλωσεν αυτην 19. δια τουτου ταδε λ. αδωναϊ κυρ. Ιδου διδωμι ... post αιγυπτου add και λημψεται το πληθος αυτης 20. α. τ. δουλειας της ... post αιγυπτου add οσα εποιησαν μοι ... αδωναϊ κυριος 21 Εν 24. δωσω σοι ... εμμεσω XXX. 2. η ημερα 3. η ημερα ... καιρος περας 4. η μαχ. επ αιγυπτου ... εν τη αιθιοπ. κ. πεσουνται ... post αιγυπτου add και λημψονται το πληθος αυτης 5. επιμικτ. επ αυτην και απο των ... εν αυτη μαχ. πεσ. 6. συνηνης 7. εμμεσω χωρων ηφανισμενων ... εμμεσω 8. γνωσονται παντες ... συντριβησονται 9. εν αιγυπτω pro εν αυτη 10. αδωναϊ κυρ. Και 11. απεσταλμ. αφανισαι αυτην ... τραυματιων η γη 12. post ερημους add και αποδωσωμαι την γην εν χειρι πονηρων ... τ. γην αυτων συν τω πληρωματι ... ελαλησα 13. αδωναϊ κυριος Και α. βδελυγματα και καταπαυσω μεγ. ... αρχοντ. τανεως εκ ... ουκ εσ. ουκετι και δωσω φοβον εν γη αιγυπτω 14. x. αφανιω γ. παθουρης 15. τανιν pro σαϊν ... οτι το 16. x. απολειται συνηνη

Ἡλιουπόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμα-
λωσίᾳ πορεύσονται, ¹⁸ καὶ ἐν Τάφναις συσκοτάσει ἡ ἡμέρα, ἐν τῷ συντρίψαι 18
με ἐκεῖ τὰ σκήπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπολείται ἐκεῖ ἡ ὕβρις ἰσχύος αὐτῆς, καὶ
ταύτην νεφέλῃ· καλύψει, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμαλωτοὶ ἀρῇσονται.
¹⁹ καὶ ποιήσω κρῖμα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ²⁰ καὶ 19 20
ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο
λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²¹ Υἱὲ ἀνθρώπου, τοὺς βραχίονας Φαραὼ βασι- 21
λέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδεήθη τοῦ δοῦναι ἱσασιν, τοῦ
δοῦναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα, τοῦ δοῦναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας. ²² διὰ 22
τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ὁ κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ
συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους, καὶ
καταβαλὼ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ²³ καὶ διασπερῶ Αἰ- 23
γύπτου εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, ²⁴ καὶ κατισχύσω 24
τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἰγύπτου καὶ προνομήσει τὴν προνο-
μὴν αὐτῆς καὶ σκευεύσει τὰ σκεύη αὐτῆς. ²⁵ καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας 25
βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ βραχίονες Φαραὼ πεσοῦνται· καὶ γνώσονται ὅτι
ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βα-
βυλῶνος, καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῇ Αἰγύπτου. ²⁶ καὶ διασπερῶ Αἰγύπτου εἰς 26
τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας, καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ἐγὼ
εἰμι κύριος.

XXXI.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μὲν τοῦ μηνὸς
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὼν πρὸς Φαραὼ 2
βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πλησίει αὐτοῦ Τίνι ὁμοιωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει
σου; ³ Ἰδοὺ Ἄσσοῦρ κυπάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ καλὰς ταῖς παραφυάδαι 3
καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ⁴ ὕδωρ 4
ἐξεῆρπεν αὐτόν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε
κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστελλεν εἰς πάντα
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. ⁵ ἔνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα 5
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλάτυνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ὅφ' ὕδατος πολλοῦ.
⁶ ἐν ταῖς παραφυάδαις αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 6
ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννήσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ
σκιᾷ αὐτοῦ κατέκλιθη πᾶν πλῆθος ἔθνων. ⁷ καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει 7
αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς
ὕδωρ πολὺ. ⁸ καὶ κυπάρισσοι τοιαῦται ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, καὶ αἱ 8
πίτνες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάδαις αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι
τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὁμοιωθή-
σεται αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ ⁹ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐξήλω- 9

17. om en prius ... αι πολεις αιχμαλωτισθησονται pro αι γυν. ε. αιχμ.
πορευσ. 18. εν ταφνας ... της ισχυος α. x. αυτην ... αιχμ. αχθησονται
21. μου του δοθηναι ιασιν επ αυτου του δοθ. μαλαγμα 22. τ. τεταμενους
και τους συντριβομενους 24. om και primum ... θησω pro δωσω ... τας
χειρας 25. δουναι με 26. επιγνωσονται παντ. οι αιγυπτιοι XXXI. 3. post
παραφυσαι add και πυκνος εν τη σκεπη ... και εις μεσον των νεφ.
4. post συστημ. αυτης add ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και 5. post
κλαδοι αυτου add και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου ... εφ 6. ωσαν
in εγεννησαν rescriptum ... υπο την σκιαν αυτου 7. εγεννησαν αι 8. om
και primum ... τοιαυτ. ουκ εγεννηθησαν εν τω ... και πιτνες ... ομοιοι
τ. κλαδοις ... ομοιωθη

- 10 σαν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ. ¹⁰ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος Ἄνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχὴν σου
 11 εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὕψωσῇ αὐτὸν ¹¹ καὶ παρέδωκα αὐ-
 12 τὸν εἰς χεῖρας ἀργοντος ἐνῶν, καὶ ἐποίησε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ, ¹² καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἐν πάσαις ταῖς φάραγμα ἔπесαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης
 13 αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. ¹³ ἐπὶ τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐ-
 14 τοῦ ἐγένοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, ¹⁴ ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν, καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτά· πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον, εἰς γῆς βάθος, ἐν μέσῳ
 15 οὐκ ἀνθρώπων προσκαταβαίνοντας εἰς βόθρον. ¹⁵ τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἐν ἡ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ἄδου, ἐπένησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς καὶ ἐκάλυσα πληθὺς ὕδατος, καὶ ἐσκότασεν ἐπ' αὐ-
 16 τὸν ὁ Διβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν. ¹⁶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσεισθήσαν τὰ ἐνν, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ἄδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τοῦ Διβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ.
 17 ¹⁷ καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ἄδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν
 18 μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. ¹⁸ τίμι ὁμοιωθήσῃ; κατάρβησι καὶ καταβιβασθήσῃ μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραὼ καὶ τὸ πληθὺς τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

XXXII.

- Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μᾶ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱ ἀνθρώπου, λάβε θρήνον ἐπὶ Φαραὼ βασιλεῖα Αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἐνῶν ὁμοιωθήσῃ σὺ καὶ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου, καὶ ἐτάρασσες
 3 ὕδωρ τοῖς ποσὶ σου καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμοὺς σου. ³ τὰδε λέγει κύριος Καὶ περιβαλὼν ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν, καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ
 4 μου, ⁴ καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν· πεδία πλησθήσεται, καὶ ἐπικαθιδύ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμπλήσω πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς
 5 γῆς· ⁵ καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου· ⁶ καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου, ἀπὸ τοῦ πληθ-
 7 θους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγας ἐμπλήσω ἀπᾶσού. ⁷ καὶ κατακαλύψω ἐν

40. αδωναῖ κυριος ... των νεφελων 42. εξωλεθρευσαν ... επεσαν ... εδαφισαν 43. εγενοντο ... θηρια του αγρου 44. και ουκ εδωκαν ... αυτων προς αυτον ... υδωρ αλλα παντες ... εις γην βαθους εμμεσω 45. αδωναῖ κυριος Εν ... αδου· επεστησα επ αυτον την αβυσσον· και εκωλυσα τους ποτ. (sed -εσθησα usq. po- in rasura) αυτης και εκωλυσεν πλ. υδατος· και (και addidit) επενησεν αυτον ο λιθ· και εξεσθησαν επ αυτον παντα τα ... επ αυτω in rasura; anlea plura 46. και σεισθησαν εννη απο τ. φ. τ. πτ. α. οτε ... εν γη κατω 47. μετα τραυματιων μαχαίρας ... παντες οι κατοικ. ... εμμεσω 48. ομοιωθης ... εις γην βαθους· εμμεσω ... παν το πλ. XXXII. 4. εν τω ενδεκατω ετ. εν τω δεκατω (ενδεκ. ? δωδεκ. ?) 2. ο δρακων ο ... εκερ. τους ποταμους ... το υδωρ 3. αδωναῖ κυριος ... δικτυον μου (sed μ in rasura) και εν εκκλησια λαων πολλων και 4. πλησθησεται σου ... εμπλησω εκ σου 5. in f. add πασαν γην 6. χωρηματων σ. και απο

τῷ σβεσθῆναι σε οὐρανὸν καὶ συσκοτᾶσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφελῇ καλύψω, καὶ σελήνῃ οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς. ⁸πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ⁸ ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτᾶσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει κύριος κύριος. ⁹καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν, ἡνίκα ἂν ἄγω αἶχμα- ⁹ λωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη, εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνωσ. ¹⁰καὶ στυγιάσουσιν ἐπὶ σέ ¹⁰ ἔθνη πολλὰ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστασεῖ ἐκστήσονται, ἐν τῷ πετασθῆναι τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτώσιν αὐτῶν ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου. ¹¹ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Ῥομφαία βασι- ¹¹ λέως Βαβυλῶνος ἥξει σοι ¹²ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλὼν τὴν ἰσχύν ¹² σου, λοιμοὶ ἀπὸ ἔθνων πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου, καὶ συν- ¹³τριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. ¹³καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ¹³ ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταρσῇ αὐτὸ πούς ἀνθρώπου ἔτι, καὶ ἔχνος κτη- ¹⁴ νῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. ¹⁴οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ ¹⁵ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἑλαιον πορεύσονται, λέγει κύριος. ¹⁵ὅταν δὴ Αἴγυπτος ¹⁶ εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπερῶ ¹⁶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. ¹⁶ἤρῃ- ¹⁷ νός ἐστι καὶ ἤρηνησιν αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἔθνων ἤρηνησουσιν ¹⁷ αὐτὸν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύν αὐτῆς ἤρηνησουσιν αὐτήν, ¹⁸λέγει κύριος κύριος. ¹⁸καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνός ¹⁸ πεντεκαδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁹Υἱὲ ἀν- ¹⁹θρώπου, ἤρηνησον ἐπὶ τὴν ἰσχύν Αἰγύπτου, καὶ καταβιάσουσιν αὐτῆς τὰς ²⁰ θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκράς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς, πρὸς τοὺς καταβαίνοντας ²⁰ εἰς βόθρον. ²¹ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ, ²¹καὶ ²² 19 ²² κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. ²²καὶ ἐροῦσὶ σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει ²³ ²³ βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; καὶ κατάρβητι καὶ κοιμηθήτι μετὰ ἀπεριτμη- ²⁴ των ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας. ²⁴ἐκεῖ Ἀσσοὺρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ ²⁵ ²⁵ αὐτοῦ, πάντες τραυματῖαι ἐκεῖ ἐδόκησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βό- ²⁶ θρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλω τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάν- ²⁶ ²⁷ ²⁷ ²⁸ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹

αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν
 28 ὁστέων αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν πάντας ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. ²⁸ καὶ σὺ ἐν μέσῳ
 29 ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρα. ²⁹ ἐκεῖ ἐδόθησαν
 οἱ ἄρχοντες Ἀσσοὺρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας, οὗτοι
 30 μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον. ³⁰ ἐκεῖ οἱ
 ἄρχοντες τοῦ βορβᾶ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσοὺρ, οἱ καταβαίνοντες τραυματαίαι,
 σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχυί αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπεριτμήτοι μετὰ
 31 βαινόντων εἰς βόθρον. ³¹ ἐκείνους ὄψεται βασιλεὺς Φαραὼ καὶ παρακληθήσε-
 32 ται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, λέγει κύριος κύριος· ³² ὅτι δέδωκα τὸν φόβον
 αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυμα-
 τιῶν μαχαίρας Φαραὼ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος
 κύριος.

XXXIII.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων· ² Ὡς ἀνθρώπου, λάλησον τοῖς
 υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ εἰεῖς πρὸς αὐτοὺς Ἰ' ἡ ἐφ' ἣν ἂν ἐπάγῃ ρομφαίαν,
 καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ δώσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς
 3 εἰς σκοπόν, ³ καὶ ἴδῃ τὴν ρομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπίσση τῇ
 4 σάλπιγγι καὶ σημάνη τῷ λαῷ, ⁴ καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
 πιγγος καὶ μὴ φυλάσσεται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ρομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ
 5 αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται. ⁵ ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος
 ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται· καὶ οὗτος ὅτι
 6 ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. ⁶ καὶ ὁ σκοπὸς ἔαν ἴδῃ τὴν ρομφαίαν
 ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνη τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάσσεται, καὶ ἐλ-
 7 θούσα ἡ ρομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη,
 7 καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. ⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, σκο-
 8 πὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στομάτός μου λόγον. ⁸ ἐν
 τῷ εἰπεῖν με τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ
 φυλάξασθαι τὸν ἀσεβεῖ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἀνομος τῇ ἀνομίᾳ
 9 αὐτοῦ ἀποθάνειται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσω. ⁹ σὺ δὲ
 ἔαν προαπαγγείλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς, καὶ
 μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται,
 10 καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σαυτοῦ ἐξήρησαι. ¹⁰ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ
 Ἰσραὴλ Οὕτως ἐλάλησατε λέγοντες Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
 11 ἐφ' ἡμῖν εἰσὶ, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηρόμεθα, καὶ πῶς ζησόμεθα; ¹¹ εἰπὸν
 αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τάδε λέγει κύριος, οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς

27. οστων ... εξεφοβ. γιγαντας εν 28. συντριβηση και κοιμηθηση
 29. εκει εδωμ και οι βασιλεις αυτης και παντες οι αρχοντες ασσυριοι οι
 δοντες τ. ισχ. αυτης εις τρ. μαχ. αυτοι εκοιμηθησαν μετὰ τραυμ. μαχαί-
 ρας· εκοιμηθ. μετὰ καταβ. ε. β. 30. εκ. παντες οι α. τ. β. παντες αυτοι
 παντες στρ. ... και εκοιμηθ. απ. μ. τετραυματισμενων μαχ. κ. ελαβον την
 31. επι παση τη ισχυι α. τραυματιαι μαχαίρα φαραω και πασα η δυναμις
 αυτου λεγ. κυρ. ο θεος 32. φοβ. αυτων ε. της ζ. ... εμμεσω α. μ. τραυ-
 ματιας ... οπι μετ αυτου ... κυρ. κυρ. ο θεος XXXIII, 2. επαγαγω
 κριμα αιματος ... εαυτοις σκοπον 3. σαλπισει 4. την φωνην ... και ελ-
 θουσα η ρομφ. καταβαλη ... επι την κεφαλην 5. φυλ. την ψυχην αυτου·
 το αιμα α. επ αυτον 6. τω λαω τη σαλπινγι ... ελημφθη ... αιμα αυτης
 εκ της 8. με τω ανομω ... και εαν μη λαλησης τους λογους του απο-
 στηναι τον ανομον απο ... και το αιμα 9. του αποστρεψαι αυτον απ ...
 ουτος τη ανομια αυτου ... ψυχ. σου ερρυσω 10. εφ ημας 11. εγω, λεγει
 αδωναϊ (sed αδωναϊ add'') κυριος ... αμαρτωλου pro ασεβους

ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν· καὶ ἵνα τί ἀποβῆσθε, οἶκος Ἰσραὴλ; ¹² εἰπὼν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξελεῖται ¹³ αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτόν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δικαίος οὐ μὴ δύνηται σωθῆναι. ¹⁴ ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ δικαίῳ Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιο- ¹⁵ σύνῃ αὐτοῦ, καὶ ποιήσει ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἡ ἐποίησεν, ἐν αὐτῇ ἀποθάνειται. ¹⁶ καὶ ἐν τῷ εἰπεῖν με τῷ ἀσεβεῖ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ¹⁷ καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδοί ¹⁸ καὶ ἄρπαγματα ἀποτίσει, ἐν προστάγμασι ζωῆς διαπορεύεται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωὴ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ. ¹⁹ πᾶσαι αἱ ἀμαρτίαι αὐτοῦ ὡς ²⁰ ἡμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν, ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν, ἐν αὐταῖς ζήσεται. ²¹ καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου. καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα. ²² ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσει ἀνομίαν, καὶ ἀποθάνειται ἐν αὐταῖς. ²³ καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἀμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. ²⁴ καὶ τοῦτο ἔστιν ὃ εἶπατε Οὐκ εὐθεῖα· ἡ ὁδὸς κυρίου· ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραὴλ. ²⁵ καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, ἦλθε πρὸς με ὁ ἀνασωθεὶς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ λέγων Ἐδῶ ἡ πόλις. ²⁶ καὶ χεῖρ κυρίου ἐγενήθη ἐπ' ἐμέ ἐσπεράς πρὶν ἔλθω ἐν τῷ τόν, καὶ ἤνοιξέ μου τὸ στόμα ὡς ἦλθε πρὸς με τὸ πρῶτόν· καὶ ἀνοίχεν τὸ στόμα μου οὐ συνεσχέθη ἔτι. ²⁷ καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ²⁸ Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἡρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ ²⁹ λέγουσιν Εἰς ἣν Ἀβραάμ καὶ κατέσχε τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. ³⁰ διὰ τοῦτο εἰπὼν αὐτοῖς ³¹ Τάδε λέγει ὁ κύριος κύριος ὁ θεός ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἡρημωμέναις μαχαίραις πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθῇσονται εἰς κατάρβωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. ³² καὶ δώσω τὴν γῆν ἐρημον, καὶ ἀπολείπει ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς, καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμενον. ³³ καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἐρημον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν. ³⁴ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τελεῖν

41. ὡς το ἀποστρ. ... οδοῦ αὐτ. τῆς πονηρας ... ἀπο τῶν οδῶν υμ. τῶν πονηρῶν 42. καὶ συ υιε ἀνθρώπου εἶπον ... ἐξελεῖται ... ἀνομία ἀνομου ... δυνησεται σωθ. ἐν ἡμερα ἀμαρτίας αὐτοῦ 43. δικαίω ζωῇ ζῆση καὶ οὗτος ... καὶ εἰαν ποιήσῃ ἀδικίαν ... αὐτοῦ ἀς ἐποιήσῃ οὐ μὴ μνηστ. 44. ἀποστρεψῇ α. τ. ἀσεβείας α. κ. ποιήσῃ 45. καὶ ἐνεχύρον καὶ ἀρπαγμα ἀποτίσει ε. προστάγματι ... ἀποθάνειται 46. ἀς ἐποιήσῃ οὐ μὴ μνηστῶσιν ἐτι οτι ... ἐν αὐτοῖς ζῆσ. 48. καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν κ. α. ἐν αὐτῇ 49. κ. ποιήσῃ 20. ἕκαστον κατὰ τὰς ὁδοὺς υμῶν ... ed. rom. κρινῶ ὑμᾶς ... add in f. λέγει κύριος 21. ἐγενετο ... δωδεκάτω ... ἡλθεν ὁ ἀνασωθ. πρ. με ἀπο ... "ut videtur omi ἀπο ἱερους. 22. καὶ ἐγενετο ἐπ ἐμε χεῖρ κυρ. ε. π. ε. αὐτ. πρὸς με ... τὸ στομ. μου εως ... μου τὸ στ. οὐ συνεκλεισθή ἐτι 23. ἐγενετο 24. εἶπε πρὸς αὐτοὺς Οὕτως εἶπεν ἀδωνὰι κύριος· ἐτι τῶ αἵματι φαγεσθῆναι· καὶ οφθαλμοὺς υμῶν λημψέσθαι πρὸς ἰδῶλα υμῶν· καὶ αἷμα ἐκχεῖται· καὶ τὴν γῆν κληρονομησεται [26] Ἐστη- τε ἐπὶ τῇ ρομφαίᾳ υμῶν ἐποιήσατε βδελύγμα· καὶ ἀνῆρ τὸν πλῆσιον αὐτοῦ ἐμῖαντάι· καὶ τὴν γῆν κληρονομησεται οὕτως· 27. διὰ τούτου εἶπον αὐ- τοῖς Τάδε λέγει ... μαχαίρα 28. ἐρημωθήσονται τὰ ὄρη ἰσρ. 30. καὶ ἐλαλοῦν

καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκῶν, καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
 31 λέγοντες Συνέλιθωμεν καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. ³¹ ἔρχονται
 πρὸς σέ ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθονται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσι τὰ
 32 ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
 33 καὶ ὅπισθα τῶν μαμαμάτων ἡ καρδία αὐτῶν. ³² καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ
 33 ποιήσουσιν αὐτά. ³³ καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἡκεῖ, καὶ γινώσκονται
 ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

XXXIV.

2 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
 ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ἰσραὴλ, προφήτευσον καὶ εἰπὸν τοῖς ποιμαῖσι Τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ὁ ποιμένες Ἰσραὴλ, μὴ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτούς· οὐ
 3 τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες· ³ ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσδετε καὶ τὰ ἔρια
 4 περιβάλλετε καὶ τὸ παχὺ σφάζετε, καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσχετε. ⁴ τὸ
 ἡσθινηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ
 5 συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ
 6 ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσαθε μόχθῳ. ⁵ καὶ διε-
 6 σπάρῃ τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήσῃ εἰς· κατά-
 7 βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. ⁶ καὶ διεσπάρῃ τὰ πρόβατά μου ἐν παντὶ
 8 οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. ⁷ διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον
 8 κυρίου Ὁ Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴ ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά
 μου εἰς προνομήν, καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς
 9 θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ οὐκ ἐξεζητήσαν οἱ ποι-
 10 μένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἑαυτοὺς τὰ δὲ πρόβατά
 10 μου οὐκ ἐβόσκησαν· ⁹ ἀντὶ τούτου, ποιμένες, ¹⁰ τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
 ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
 11 τῶν, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ
 12 βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ
 11 στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα. ¹¹ διότι τάδε
 λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκεψομαι
 12 αὐτά. ¹² ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ἦ γνόφος
 καὶ νεφέλῃ ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρό-
 13 βατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτά ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν
 13 ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου. ¹³ καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συναῶ
 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ βοσκήσω
 14 αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξι καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς
 14 γῆς· ¹⁴ ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραὴλ.

30. ακουσομεν 34. και ερχονται ... εναντ. σου ο λαος μου· και ακου-
 ωσιν ... ποιησωσιν ... μιασμ. αυτων η καρδ. εστιν 32. x. ακουοντες τα
 ρ. σ. ου μη 33. και εσται ηνικα ... εμμεσω XXXIV. 2. ειπον αυτοις
 Ταδε ... μη οι ποιμαινες βοσκουσιν εαυτ. ουχι 3. κατεσδιετε ... εσφα-
 ζεται ... ουκ εβοσκειται 4. το ησθινηκως ... το κακ. εχων ... επεστρε-
 ψεται 5. διεσπαρησαν ... εγενηθησαν ... in f. add και τοις πετεινοις
 του ουρανου 6. διεσπαρησαν ... επι παντα β. υψ. x. ε. παντι προσωπω
 πασης της γ. δ. τα προβατα μου ... ζητων 8. θηρ. του αγρου ... εξεξ-
 τα πρ. μου οι ποιμ. 9. in f. add ακουσατε λογον κυριου 10. αδωναϊ κυ-
 ριος Ιδου ... και ου μη βοσκησ. ... ουκ ετι εσont. αυτοις 11. κυρ. κυρ.
 ο θεος 12. ως επισκεπετε ο π. ... εν ημερα γνοφου και νεφελης εμμεσω
 προβ. αυτου ... συναξω pro απελασω 13. εκ των χωρων 14. om εν ...
 post υψηλω add εν τω ορει

καὶ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ καὶ κοιμηθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύ-
 σονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ, καὶ ἐν νομῇ πλόν βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων
 Ἰσραὴλ. ¹⁵ ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώ- 15
 σονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. τάδε λέγει κύριος κύριος. ¹⁶ Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω, 16
 καὶ τὸ πλανώμενον ἀποστρέψω, καὶ τὸ συντετριμμένον καταθήσω, καὶ τὸ
 ἐκλείπον ἐνισχύσω, καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω, καὶ βοσκήσω αὐτά μετὰ κρίμα-
 τος. ¹⁷ καὶ ὑμεῖς πρόβατα, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ 17
 μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων. ¹⁸ καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν 18
 ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ καταλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατε-
 πατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν; καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε, καὶ τὸ λοιπὸν
 τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε; ¹⁹ καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν 19
 ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο, καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ζει-
 νον; ²⁰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον 20
 προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενούς. ²¹ ἐπὶ ταῖς πλευραῖς 21
 καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε, καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε, καὶ πᾶν
 τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε. ²² καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἐτι 22
 εἰς προνομήν, καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς κριόν. ²³ καὶ ἀναστήσω ἐπ’ 23
 αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ ἔσται
 αὐτῶν ποιμήν, ²⁴ καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυὶδ ἄρχων 24
 ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. ²⁵ καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυὶδ διαθήκην 25
 εἰρήνης, καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρά ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. ²⁶ καὶ δώσω αὐτοὺς περικάλυψιν τοῦ 26
 ὅρους μου· καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. ²⁷ καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν 27
 τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχὴν αὐτῆς, καὶ
 κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ, καὶ γνώσονται ὅτι· ἐγὼ
 εἰμι κύριος, ἐν τῷ συντρίψαι με τὸν ζυγὸν αὐτῶν· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ 28
 χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτούς, ²⁸ καὶ οὐκ ἔσονται ἐτι ἐν προνομῇ 28
 τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοι-
 κήσουσιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ²⁹ καὶ ἀναστήσω αὐ- 29
 τοὺς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῶς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
 ὀνειδιζομένοι ἔσονται οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἐτι. ³⁰ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος 30
 ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λάσδος μου. οἶκος Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος, ³¹ πρό- 31
 βατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μου ἔστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
 λέγει κύριος κύριος.

XXXV.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἐπίστρεψον 2
 τὸ πρόσωπόν σου ἐπ’ ὅρος Σηεῖρ καὶ προφήτευσον εἰς αὐτό, ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ 3
 Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὅρος Σηεῖρ, καὶ ἐκτενὼ τὸν
 χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς ἔρημον, καὶ ἐρημώθησιν, ⁴ καὶ ταῖς πό- 4
 λεσί μου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύ-
 ριος.

14. καὶ ἐν νομῇ πιονι usque ego eimi κυρ. rescripta; antea pauciora
 ... ** ὁρεων του ισρ. 15. ** ἐπιγνώσονται διότι 16. ἐκζητήσω ... πεπλαν-
 νημενον ἐπιστρεψω 17. τα προβατα ... χρεiou και τραγων 18. της νομης
 τοις πο. υμ. κατεπ. 20. κυρ. κυρ. ο θεος 22. και ουκετι ἐσονται ἐτι εἰς
 23. ἀναστ. αυτοις ποιμενα στερον 24. ἐμμεσω 25. ἀπολω pro ἀφανιω
 26. x. ἐσονται κυκλω τ. ο. μου· x. ἀποστελω υετον ευλογ. αυτοις 27. ξυλ.
 του παιδιου ἀποδώσει τ. x. αυτοις ... τον καρπον pro την ισχυν ... τον
 ζυγ. του κλοιου αυτων· ἐξελομαι 28. ουκετι ἐσont. ἐν ... ουκετι μη πτη-
 σει αυτοις 30. του ισραηλ 34. και υμεις προβατα ... του ποιμνιου
 XXXV. 2. ἐπι το ορος ... ἐπ αυτο 3. οim κυρ. alterum ... σε ἐρημον
 4. και ἐν ταις

5 ριος, ⁵ ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν αἰώνιαν, καὶ ἐνεκαθίσας τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
6 δόλω ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρα ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτων. ⁶ διὰ τοῦτο,
7 ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἤμαρτες, καὶ αἷμα διωξεταιί
8 σε. ⁷ καὶ δώσω ὅρος Σειρ εἰς ἔρημον καὶ ἡρημαμένον, καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐ-
9 τοῦ ἀνθρώπου καὶ κτήν, ⁸ καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς σου καὶ
10 τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρα
11 πεσοῦνται ἐν σοί. ⁹ ἔρημιαν αἰώνιον θήσομαι σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ
12 κατοικηθῶσιν ἔτι, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ¹⁰ διὰ τὸ εἰπεῖν σε Ἐγὼ
13 εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι εἶπας Ἐγὼ ὅρη
14 Ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα, ¹¹ καὶ ἐμεγαλορρημόνησας ἐπ'
15 ἐμέ τῷ στόματί σου, ἐγὼ ἤκουσα. ¹² τὰδε λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
16 πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε, ¹³ ἔρημον ἔση ὁρος Σειρ, καὶ πᾶσα ἡ
17 Ἰδουμαία καὶ ἐξαναλωθήσεται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

XXXVI.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὅρη Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς
2 ὄρεσι τοῦ Ἰσραὴλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου ² τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἀνθ'
3 οὐ εἶπεν ἐφ' ὑμᾶς ὁ ἐχθρὸς Εὐγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγε-
4 νήθη, ³ διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὸν τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ
5 ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς
6 εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοιποῖς ἔθνεσι, καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσση καὶ εἰς
7 ὀνειδισμα ἔθνεσι, ⁴ διὰ τοῦτο ὅρη Ἰσραὴλ ἀκούσατε λόγον κυρίου τὰδε λέγει
8 κύριος τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ τοῖς χεμαῶδες καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ
9 τοῖς ἐξηρημαμένοις καὶ ἡφανισμένοις καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐγκαταλειμμέ-
10 ναις, καὶ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν
11 ἔθνεσι περικύκλῳ. ⁵ διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυ-
12 μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι
13 ἐδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφροσύνης, ἀτιμάσαντες
14 ψυχὰς ταῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ. ⁶ διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ
15 Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς
16 νάπαις τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου
17 ἐλάλησα, ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοῦ ἔθνων ἐνέγκαι ὑμᾶς. ⁷ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν
18 χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λή-
19 ψονται, ⁸ ὑμῶν δὲ ὅρη Ἰσραὴλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν κατα-
20 φάγεται ὁ λαὸς μου, ὅτι ἐλπίζουσι τοῦ ἐλθεῖν. ⁹ ὅτι Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
21 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε, ¹⁰ καὶ πληθύνῃ

5. αἰώνιον ... δολ. εν καιρω εχθρ. εν χειρι μαχαιρας· εν 6. σε διω-
ζεται 7. το ορος ... ερημαωμενον 8. τραυμ. σου τους β. σ. κ. πασας τας
9. και ερημιαν 10. διοτι ειπας Τα ... εμαι εισιν ... και ο κυριος 11.
κυριος κυριος κ. π. εν σοι κ. τ. εχθρ. σ. και κατα τον ζηλον σου εν εποιη-
σας· εκ του μεμισθηκεναι σε εν αυτοις· κ. γνωσθ. σ. η. αν 12. ερημα·
ημιν sic interpg. ... εις κατασχεσιν 13. εμεγαλορημονησας ... και εγω
ηκουσα φησιν κυριος 14. om ερημ. ποι. σε ... ιδουμ. εξολοθρευθησεται
κ. γν. XXXVI. 2. ανθ' ων ε. ο εκθρρος εφ υμας Ευγε ευγε 3. κυρ.
κυρ. ο θεος ... υμας απο των εθνων των κυ. υμων τ. ε ημας ... κ. εγε-
νοσθαι λαλημ. γλωσσης 4. φαραγγιν και ταις ναπαις ταις ερημαωμεναις
κ. ηφανισμεναις ... καταλειμμεναις αι εγενοντο ... και καταπατημα ... τοις
περικυκλω 5. om κυριος alterum ... εαυτοις την γην μου 6. λεγ. αδω-
ναι κυρ. 7. ιδου εγω αιρω ... λημψονται 8. καρπον φαγεται 9. om
οτι ... om εφ υμ. και ... om και σπαρσησ.

ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ἰσραὴλ εἰς τέλος· καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡ ἡρημωμένη οἰκοδομηθήσεται. ¹¹ καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀν- 41
θρώπους καὶ κτήνη, καὶ κατοικίῳ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν, καὶ εὖ ποιήσω
ὑμᾶς ὡς περὶ τὰ ἐμπροσθεν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ¹² καὶ ¹²
γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ κληρονομήσουσιν
ὑμᾶς, καὶ ἔσονται αὐτοὶ εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προστεθήτε ἐτι ἀτεκνω-
σῆναι ἀπ' αὐτῶν. ¹³ τὰδε λέγει κύριος κύριος Ἄνθ' ὧν εἶπᾰν σοι Κατέσθουσα ¹³
ἀνθρώπους εἰ, καὶ ἡτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου, ¹⁴ διὰ τοῦτο ἀν- 44
θρώπους οὐκέτι φάγεσαι, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἔτι, λέγει κύριος
κύριος. ¹⁵ καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἔθνων, καὶ ὄνει- ¹⁵
δισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε ἔτι, λέγει κύριος κύριος. ¹⁶ καὶ ἐγένετο λόγος ¹⁶
κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁷ Ὡς ἀνθρώπου, οἶκος Ἰσραὴλ κατώκησεν ἐπὶ τῆς ¹⁷
γῆς αὐτῶν, καὶ ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν
καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημέ-
νης ἐγενήθη τῇ ὁδῷ αὐτῶν πρὸ προσώπου μου. ¹⁸ καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ¹⁸
ἐπ' αὐτούς, ¹⁹ καὶ διέσπειρα αὐτούς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐλίκμησα αὐτούς εἰς ¹⁹
τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα
αὐτούς. ²⁰ καὶ ἐξηλθον εἰς τὰ ἔθνη οὐ ἐξηλθον ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ²⁰
ὄνομά μου τῷ ἁγίον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτοὺς Λαὸς κυρίου οὗτο, καὶ ἐκ τῆς
γῆς αὐτοῦ ἐξηλθῶσιν. ²¹ καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ²¹
ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ ἐξηλθούσαν ἐκεῖ. ²² διὰ τοῦτο ²²
εἶπόν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὰδε λέγει κύριος Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραὴλ,
ἀλλ' ἡ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ ἐξηλ-
θετε ἐκεῖ. ²³ καὶ ἀγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνε- ²³
σιν, ὃ ἐβεβήλωσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι ²⁴
κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν ὑμῖν κατ' ὁφθαλμοὺς αὐτῶν. ²⁴ καὶ λήψομαι ²⁴
ὑμᾶς ἐκ τῶν ἔθνων καὶ ἀπορίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν, καὶ εἰσάξω ²⁵
ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. ²⁵ καὶ ῥανθῶ ἐφ' ὑμᾶς καθάρων ὕδωρ, καὶ καθάρι- ²⁵
οῦσῆσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδῶλων ²⁶
ὑμῶν, καὶ καθάριω ὑμᾶς, ²⁶ καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν, καὶ πνεῦμα ²⁶
καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λυθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ²⁷
ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. ²⁷ καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ²⁷
ὑμῖν, καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰ κρίματά ²⁸
μου φυλάξεσθε καὶ ποιήσητε. ²⁸ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς ²⁸
πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν. ²⁹
²⁹ καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν, καὶ καλέσω τὸν σῖτον ²⁹
³⁰ καὶ πληθυνῶ αὐτόν, καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν· καὶ πληθυνῶ τὸν καρ- ³⁰
πὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως ἂν μὴ λάβητε ὀνειδισμόν ³¹
λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ³¹ καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηράς καὶ ³¹
τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ, καὶ προσοχθεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐ- ³²
τῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν. ³² οὐ δι' ὑμᾶς ³²

10. αι πολ. υμων· και αφηρωμεναι οικοδομηθουνται 44. το εμ-
προσθ. 42. δωσω pro γεννησω ... προστεθησεσθαι 43. λεγ. αδωναϊ κυρ.
ανθ' 44. ατεκνωσει σε ουκετι λεγ. αδωναϊ κυριος 45. ονειδισμον εθνων
ου μη ενεγκηται ε. λ. κυρ. ο θεος 47. κατοκησεν ... και εν ταῖς ακα-
θαρσαις αυτων εμιαναν ... ιδωλοις ... αυτων κατα τ. α. της αφεδρου εγ.
48. in f. add περι του αιματος ου εξεχεαν εν τη γη και εν τοις ιδωλοις
αυτων εμιαναν αυτην 49. τας οδους ... τας ανομιας pro τ. αμαρτιαν
20. εισηλθουσαν bis ... γης αυτων εσηλθουσαν 22. αδωναϊ κυριος ... εισηλ-
θεται 23. αγιον pro μεγα ... εμμεσω ... κυριος λεγει αδωναϊ κυριος εν
τω 24. λημψομαι 25. υδωρ καθαρων 27. φυλαξεσθαι x. ποιησεται 30.
γεννηματα ... οπως μη λαβ. ετι ον. λαου εν 31. και εν τοις βδ. υμων

ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος, γνωστόν ἐστιν ὑμῖν. αἰσύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ
 33 τῶν ὁδῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ. ³³ τὰδε λέγει ἁδωναὶ κύριος Ἐν ἡμέρᾳ ἧ
 καθαρῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικῶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκο-
 34 δομηθήσονται ἔρημοι, ³⁴ καὶ ἡ γῆ ἡφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀντ' ὧν ὅτι
 35 ἡ φανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδούντος, ³⁵ καὶ ἐροῦσιν Ἡ
 γῆ ἐκείνη ἡφανισμένη ἐγενήθη ὡς κήπος τρυφῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι
 36 καὶ ἡφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὄχυραὶ ἐκάθισαν, ³⁶ καὶ γινώσκονται τὰ
 ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσι κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ὠκοδόμησα τὰς
 καθρημένους καὶ κατεφύτευσα τὰς ἡφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ
 37 ποιήσω. ³⁷ τὰδε λέγει ἁδωναὶ κύριος Ἐτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
 38 τοῦ ποιῆσαι αὐτούς, πληθυνῶ αὐτούς ὡς πρόβατα ἀνθρώπων, ³⁸ ὡς πρόβατα
 ἅγια, ὡς πρόβατα Ἱερουσαλὴμ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς· οὕτως ἔσονται αἱ
 πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων, καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

XXXVII.

Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεὶρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος
 καὶ ἔθηκε με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὁστέων ἀνθρωπίνων,
 2 ² καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλῶν κύκλῳ, καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ
 3 προσώπῳ τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα. ³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Υἱέ ἀνθρώπου, εἰ
 4 ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα; καὶ εἶπα Κύριε κύριε, οὐ ἐπίστη ταῦτα. ⁴ καὶ εἶπε
 πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστέα ταῦτα καὶ ἔρεις αὐτοῖς Τὰ ὀστέα τὰ
 5 ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον κυρίου ⁵ Τὰδε λέγει κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις Ἰδοὺ
 6 ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, ⁶ καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω
 ἐφ' ὑμᾶς σάρκα, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς
 7 ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ προεφήτην
 καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμέ προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμός,
 8 καὶ προσήγαγε τὰ ὀστέα ἐκάτερον πρὸς τὴν ἀρμονίαν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἰδὼν, καὶ
 ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρματα
 9 ἐπάνω, καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς. ⁹ καὶ εἶπε πρὸς μέ Προφήτευσον ἐπὶ
 τὸ πνεῦμα, προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τὰδε λέγει
 κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθε καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς·
 10 τούτους, καὶ ζήσάτωσαν. ¹⁰ καὶ προεφήτην καθὼς ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλ-
 θεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν,
 11 συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. ¹¹ καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μέ λέγων Υἱέ ἀνθρώ-
 12 που, τὰ ὀστέα ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστίν, καὶ αὐτοὶ λέγουσι Ξηρὰ γέγονε
 12 τὰ ὀστέα ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπίς ἡμῶν, διαπεφωνήχαμεν. ¹² διὰ τοῦτο προ-
 φήτευσον καὶ εἰπὸν Τὰδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνημεῖα ὑμῶν,
 καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ
 13 Ἰσραὴλ, ¹³ καὶ γινώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος, ἐν τῷ ἀνοίξαι με τοὺς τάφους
 14 ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. ¹⁴ καὶ δώσω πνεῦμά

32. λεγ. κυρ. ο θεος γν. εσται υμ. ... in f. add λεγει κυριος 33. λεγ. κυρ. ο θεος Εν τη ημ. εκεινη ... πασ. των ανομ. ... αι ερημοι 34. η γη η ... διοδευοντος 35. εκεινη η 36. εγω ειμι κυριος ... οτι εγω κυρ. κυριος 37. λεγ. κυρ. κυριος ο θεος ... ζητημα θησομαι ... ποι. αυτοις 38. εγω ειμι κυρ. XXXVII. 4. εμμεσω 2. και ιδου ξηρ. σφ. 3. οστα ... επιστη αυτα 5. κυρ. κυριος ... φερω εις υμας 6. σαρκας ... πν. μου εφ υμας ... διوتي 7. επροφητευσα ... μοι κυριος ... εγενετο φωνη ... προφητευνειν 8. ανεφυνοντο ... δερμα ... εν αυτοις 9. προφ. υιε ανθρ. προφ. επι το πν. και ειπον τω ... κυρ. κυριος Ελθε εκ τ. τ. ανεμων του ουρανου· ελθε το πνευμα και εμφ. 10. επροφητευσα καθως ... οτι το ... πνευμα ζωης ... συναγ. μεγαλη σφ. 12. ειπον προς αυτοις ... αδωναι κυριος ... υμ. τα μνημ. 13. με υμας εκ τ. ταφ. υμων

μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσονται ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώ-
σεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος· λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ¹⁵
λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ¹⁶ Ὑἱὲ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γρά- ¹⁶
ψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προσκειμένους ἐπ'
αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν λήψῃ σεαυτῷ καὶ γράψῃ αὐτὴν τῷ Ἰωσήφ,
ῥάβδον Ἐφραΐμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ· τοὺς προστεζέοντας πρὸς αὐ-
τόν. ¹⁷ καὶ συνάψεις αὐτάς προσαλλήλας σεαυτῷ, εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δεῖσαι ¹⁷
ἐαυτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. ¹⁸ καὶ ἔσται ὅταν λέγωσι πρὸς σέ οἱ ¹⁸
υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγέλλεις ἡμῖν; τί ἐστί ταυτά σοι; ¹⁹ καὶ ἔρεῖς ¹⁹
πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λήψομαι τὴν φυλὴν Ἰωσήφ τὴν
διὰ χειρὸς Ἐφραΐμ καὶ τὰς φυλάς Ἰσραὴλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτόν,
καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν Ἰούδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ
χειρὶ Ἰούδα. ²⁰ καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ ²⁰
χειρὶ σου ἐνώπιον αὐτῶν, ²¹ καὶ ἔρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ²¹
ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ ἐσθλίσαντες ἐκεῖ,
καὶ συναῶ αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ, ²² καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἕνος ἐν τῇ γῇ μου καὶ ²²
ἐν τοῖς ὅρεσιν Ἰσραὴλ· καὶ ἄρχων εἰς ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς
δύο ἔθνη, οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, ²³ ἵνα μὴ μιαινῶν- ²³
ται ἔτι ἐν τοῖς εἰδωλοῖς αὐτῶν. καὶ ῥύσσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνο-
μιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαρῶ αὐτούς, καὶ ἔσονται μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ²⁴ καὶ ὁ δοῦλός μου Δαυὶδ ²⁴
ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἔσται ποιμὴν εἰς πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προετάγμασι
μου πορεύσονται, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ²⁵ καὶ ²⁵
κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ἰακώβ,
οὗ κατώκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί.
καὶ Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου ἄρχων εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁶ καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς δια- ²⁶
θήκην εἰρήνης, διαθήκην αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θήσω τὰ ἁγία μου
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ²⁷ καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσός μου ἐν αὐτοῖς, ²⁷
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοὶ μου ἔσονται λαός. ²⁸ καὶ γνώσονται τὰ ²⁸
ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς, ἐν τῷ εἶναι τὰ ἁγία μου ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

XXXVIII.

Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων ² Ὑἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ ²
ἄρσ. πρὸςωπόν σου ἐπὶ Γῶγ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγῶγ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὸχ καὶ ³
^{20,8} Θοβέλ, καὶ προφητεύσου ἐπ' αὐτόν ³ καὶ εἰπὸν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύ- ³
ριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ ἄρχοντα Ῥώς, Μεσὸχ καὶ Θοβέλ, ⁴ καὶ συναῶ σε ⁴
καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου, ἵππους καὶ ἵππεις ἐνδεδυμένους θώρακας πάν-

14. λέγει κυρ. κυριος 16. αὐτης pro ισραηλ ... προς αυτον ... λημ-
ψη ... εφραιμ ... προσκειμενους pro προστεζ. 17. σεαυτω ... δεσαι αυ-
τας 18. λεγοντες Ουκ απαγγελεις 19. αδωναϊ κυριος ... λημφομαι ...
ιωσηφ δια χ. εφραιμ ... του ισραηλ ... του ιουδα ... μιαν εν τη 21.
αδωναϊ κυρ. ο θεος 22. του ισραηλ ... εσται παντων αυτων κ. ο. εσ. ουκ-
ετι 23. ιδωλοισ αυτ. εν οἷς ημαρτοσαν εν αυτοις· και εν τοις προσοχθι-
σμασιν αυτων· και εν πασαις ταις βασιλειαῖς αυτων· κ. ρυσ. 24. εμμεσω
... και ποιμην εἰς εσται παντων ... πορευωνται ... φυλαξωνται 25. αυ-
τοι· και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εως αιωνος· και ιδου
δαν. ο δ. μ. α. αυτων εσται εἰς τ. αι. 26. και διαθηκη ... εμμεσω 27.
αυτοις εἰς θεον ... αυτοι εσονται μοι λαος 28. om τα εθνη ... εμμεσω ...
in f. add λεγει κυριος XXXVIII. 2. μοσοχ 3. λεγ. αδωναϊ κυρ. Ιδου
ε. ε. σε γωγ και αρχ. ... μοσοχ

5 τας συναγωγῇ πολλῇ, πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. ⁵ Πέρσαι καὶ
6 Αἰθίοπες καὶ Αἰθῖες, πάντες περικεφαλαῖαι καὶ πέλταις, ⁶ Γομὲρ καὶ πάν-
τες οἱ περὶ αὐτόν, οἶκος τοῦ Θοργαμὰ ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ
7 περὶ αὐτόν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. ⁷ ἑτοιμάσθητι, ἑτοιμασον σεαυτὸν σὺ
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἢ συνηγμένη μετὰ σοῦ, καὶ ἔσθι μοι εἰς προφυ-
8 λακτὴν. ⁸ ἀφ' ἡμερῶν πλειονῶν ἑτοιμασθήσεται, καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύ-
σεται καὶ ἦξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων
ἀπὸ ἔθνων πολλῶν, ἐπὶ γῆν Ἰσραὴλ ἢ ἐγενήθη ζῆρμος δι' ὅλου, καὶ οὗτος
9 ἐξ ἔθνων ἐξεληλύθε, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. ⁹ καὶ ἀναβήσῃ
ὡς ὑετός, καὶ ἦξει ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν, καὶ ἔσθι σὺ καὶ πάντες οἱ
10 περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. ¹⁰ τότε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἔσται ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, καὶ λογιτὶ λο-
11 γισμούς πονηροῦς ¹¹ καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπερριμμένην, ἦξω ἐπὶ
ἡσυχάζοντας ἐν τῇ ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας
12 γῆν ἐν ἣ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, ¹² προνο-
μεῦσαι προνομήν καὶ σκύλα σκυλεύσαι αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέφει χεῖράς μου
εἰς τὴν ἡρημωμένην ἢ κατωκιστήν, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἔθνων
13 πολλῶν, πεποιηκότας κτήσεις, κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὄμφαλόν τῆς γῆς. ¹³ Σαββὰ
καὶ Δαιδὰν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσί σοι
Εἰς προνομήν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρηγ καὶ σκυλεύσαι σκύλα, συνήγαγες
14 συναγωγὴν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτήσιν τοῦ σκυ-
15 λεύσαι σκύλα. ¹⁴ διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ Γῶγ
Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν τῇ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
15 μου Ἰσραὴλ ἐπ' εἰρήνης, ἐγερθήσῃ; ¹⁵ καὶ ἦξει ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ'
ἐσχάτου βορρᾶ, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων πάντες, συναγωγὴ
16 μεγάλη καὶ δύναμις πολλή, ¹⁶ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ὡς
νεφέλη καλύψαι γῆν. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνέλω σε ἐπὶ τὴν
γῆν μου, ἵνα γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἐμέ, ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν σοὶ ἐνώ-
17 πον αὐτῶν. ¹⁷ τότε λέγει κύριος κύριος τῷ Γῶγ Σὺ εἶ περὶ οὐ ἐλάλησα πρὸ
ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν τοῦ Ἰσραὴλ,
18 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσι, τοῦ ἀναγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς. ¹⁸ καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἔλθῃ Γῶγ ἐπὶ τὴν γῆν Ἰσραὴλ,
19 λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμὸς μου ¹⁹ καὶ ὁ ζήλος μου, ἐν πυρὶ
τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα, εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμός μέγας
20 ἐπὶ γῆς Ἰσραὴλ, ²⁰ καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἱχθύες τῆς
θάλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα
τὰ ἐρπετὰ τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς, καὶ ραγίθεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ πᾶν τεῖχος
21 ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. ²¹ καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον, λέγει κύριος.
22 μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται. ²² καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ
καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι καὶ λίθοις χαλᾶζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον

5. λιθους καὶ λυθοὶ· παντες εν περιχ. 6. θερμαμα 7. ετ. καὶ ετοιμασον
... οἱ συνηγμενοι 8. αφ ημ. πλ. ετων ... εσχατων ... πολλων εἰς την γην του
ισραηλ ... καὶ αὐτος ἐξελ. εκ των ἐθν. 9. πεση pro εση 10. κυρ. κυρ.
ο θεος 11. ἀπερριμμένην ... εν ησυχια x. κατοικουντας ... κατοικ. πολεις
εν αἰς ουχ ... εἰσιν αυταις 12. σκυλευσαι σκυλα του ε. την χειρα ... κα-
τοιικισθη ... επι εθνος 13. σαβα ... οἱ εμποροι χαλκηδονος x. π. αι χω-
ραι αυτης ερ. σοι του προνομευσαι εἰς πρ. συ ... κτησεις 14. κυρ. κυριος
ο θεος Ουχ εν ... εξεγερθηση 17. λεγ. αδωναι κυρ. ο θεος ... αφ ημε-
ρων 18. του ισραηλ ... κυρ. κυρ. ο θεος 19. ed. rom. εν π. τ. οργ. μου
cum antecdd. conjg. ... επι της γης του ισρ. 20. του κυριου ... ραγιθ-
σονται 21. επ αυτο παν φοβον μαχαιρας λεγ. κυρ. κυριος

βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ. ²³ καὶ μεγαλυνθήσομαι καὶ ἁγιασθήσομαι καὶ ἐνδοξασθήσομαι καὶ ²⁴ γνωσθήσομαι ἐναντίον ἔθνων πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος.

XXXIX.

Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου προφῆτευσον ἐπὶ Γ'ὼγ καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ Γ'ὼγ ἄρχοντα Ῥώε, Μεσὸχ καὶ Θοβέλ, ² καὶ συνάξω σε ² καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἐπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ. ³ καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ³ ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξοματὰ σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς, καὶ καταβαλῶ σε ⁴ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἰσραήλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ ⁴ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πληθὴ ὀρνέων παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθήναι. ⁵ ἐπὶ προσώπου τοῦ πε- ⁵ διου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. ⁶ καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ Γ'ὼγ, ⁶ καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος. ⁷ καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ἰσραήλ, ⁷ καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι, καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν Ἰσραήλ. ⁸ Ἰδοὺ ἦκει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, ⁸ λέγει κύριος κύριος· αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα. ⁹ καὶ ἐξελεύσονται ⁹ οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις Ἰσραὴλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασι καὶ βάρβοις χειρῶν καὶ λόγχαις, καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη. ¹⁰ καὶ οὐ μὴ λάβωσι ξύλα ἐκ τοῦ πε- ¹⁰ διου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἡ τὰ ὅπλα κατακαύσουσι πυρὶ καὶ προνομεύσουσι τοὺς προνομεύσαντας αὐτοὺς, καὶ σκυλεύσουσι τοὺς σκυλεύσαντας αὐτοὺς, λέγει κύριος. ¹¹ καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θάψω τῷ ¹¹ Γ'ὼγ τόπον ὀνομαστόν, μνημεῖον ἐν Ἰσραήλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων πρὸς τῇ θάλασσῃ, καὶ περικυκλομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, ¹² καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γ'ὼγ καὶ πᾶν τὸ πληθὺς αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται ¹² τότε τὸ πολυάνδριον τοῦ Γ'ὼγ. ¹³ καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἰκὸς Ἰσραὴλ ἵνα ¹³ καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἐπταμῆνι, καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς ὀνομαστὸν ἡ ἡμέρα ἐδοξασθῇ, λέγει κύριος. ¹⁴ καὶ ¹⁴ ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι τοὺς καταλελειμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, καθαρίσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἐπτάμηνον, καὶ ἐκζητήσουσι. ¹⁵ καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὅσους ἀνθρώπου οἰκοδομήσει παρ' αὐτῷ σημεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς Γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γ'ὼγ. ¹⁶ καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυάν- ¹⁶ ^{* Ἀποκ. 19, 17s.} δριον. καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. ¹⁷ καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν Τάδε λέγει ¹⁷ κύριος Εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου Συνάχθητε καὶ ἐρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθουκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ, καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα. ¹⁸ κρέα γιγάντων φάγεσθε, καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς ¹⁸ γῆς πίεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστέατωμένοι

22. ἐπὶ ἔθνη XXXIX. 4. κυρ. κυριος ... μοσοχ κ. βοβερ 2. αναβιβασω σε απ ... συναξω σ. ε. τ. ο. του ισρ. 3. εκ της χειρος 4. ορη του ισραηλ ... *om τα post εθνη 5. κυριος κυριος 6. πυρ επι σε και κατοικισθησονται 7. εμμεσω ... παντα τα εθνη ... κυρ. κυριος ο αγιος ισραηλ 8. κυρ. κυρ. ο θεος 11. *om εν ισραηλ ... προς την θαλασσαν 12. κατορυξουσιν ... κληθησ. το γαι το 13. κατορυξουσιν ... οικ. του ισρ. ... εις ονομαστον η ημ. η εδοξασθη 14. πασαν την γην ... καταλειμμ. ... εκζητ. ακριβως 15. και εσται πας ο δ. πασαν την ... παρ αυτο ... εις το γαι 17. θηρια του αγρου

19 πάντες. ¹⁹ και φάγεσθε στέαρ εις πλησμονήν, και πίεσθε αιμα εις μέσην
 20 ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς θύσα ὑμῖν. ²⁰ και ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης
 μου ἔσπον και ἀναβάτην και γίγαντα και πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
 21 κύριος. ²¹ και θάσω τὴν θόξαν μου ἐν ὑμῖν, και ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν
 22 κρίσιν μου ἣν ἐποίησα και τὴν χειρὰ μου ἣν ἐποίησαν ἐπ' αὐτούς. ²² και
 γνώσονται οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας
 23 ταύτης και ἐπέκεινα. ²³ και γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας
 αὐτῶν ἥχηκαλωτεύθησαν οἶκος Ἰσραὴλ, ἀνδ' ὧν ἠδέετησαν εἰς ἐμέ, και ἀπέ-
 24 στρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν και παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν
 25 ἐχθρῶν αὐτῶν, και ἔπεσαν πάντες μαχαίρα. ²⁴ κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν
 και κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς, και ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν
 26 μου ἀπ' αὐτῶν. ²⁵ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Νὺν ἀποστρέψω αἰχμα-
 27 λωσίαν ἐν Ἰακώβ, και ἐλεήσω τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, και ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα
 28 τοῦ ἁγίου μου. ²⁶ και λήφονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν και τὴν ἀδύμιαν ἣν ἠδί-
 29 κησαν ἐν τῷ κατοικεῖσθῃναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' ἐρήνης, και οὐκ
 30 ἔσται ὁ ἐκφοβῶν ²⁷ ἐν τῷ ἀποστρέφει με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν και συνα-
 31 γαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν, και ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς
 32 ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ²⁸ και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ἐν
 33 τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσι. ²⁹ και οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ
 34 πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, ἀνδ' ὧν ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον
 35 Ἰσραὴλ, λέγει κύριος κύριος.

XL.

Και ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ και εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν,
 ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει μετὰ
 τὸ ἀλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χειρ κυρίου και
 2 ἤγαγέ με ² ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, και ἔτρηκε με ἐπ' ὅρος
 3 ὕψηλόν σφοδρα, και ἐπ' αὐτῷ ὥσει οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. ³ και εἰσέ-
 4 γαγέ με ἐκεῖ, και ἰδοὺ ἀνὴρ, και ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἦν ὥσει ὄρασις χαλκοῦ
 5 στίλβοντος, και ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων και κάλαμος μέ-
 6 τρον, και αὐτὸς εἰστέχει ἐπὶ τῆς πύλης. ⁴ και εἶπε πρὸς με ὁ ἀνὴρ Ὁν
 7 ἐώρακας νῦν ἀνθρώπου, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἴδε και ἐν τοῖς ὠσὶ σου
 8 ἀκουε, και τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεῖκνύω σοι, διότι
 9 ἕνεκα τοῦ δεῖξαι σοι εἰσεληλυθίας ὧδε, και δεῖξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ
 10 οἴκῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵ και ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ, και ἐν τῇ
 11 χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἕξ ἐν πᾶσι και παλαιστῆς, και
 12 διεμέτρησε τὸ προτεχίσμα, πλάτος ἔσον τῷ καλᾶμῳ, και τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔσον
 13 τῷ καλᾶμῳ. ⁶ και εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν
 14 ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς, και διεμέτρησε τὸ αἰλᾶμ τῆς πύλης ἔσον τῷ καλᾶμῳ, ⁷ και
 15 τὸ θεῖ ἔσον τῷ καλᾶμῳ τὸ μήκος και ἔσον τῷ καλᾶμῳ τὸ πλάτος, και τὸ
 16 αἰλᾶμ ἀνὰ μέσον τοῦ θεηλαῖ πηχῶν ἕξ· και τὸ θεῖ τὸ δεῦτερον ἔσον τῷ
 17 καλᾶμῳ πλάτος και ἔσον τῷ καλᾶμῳ μήκος, και τὸ αἰλᾶμ πηχῶν πέντε·
 18 ⁸ και τὸ θεῖ τὸ τρίτον ἔσον τῷ καλᾶμῳ μήκος και ἔσον τῷ καλᾶμῳ πλάτος,

20. αναβατην γιγαντα ... κυρ. κυριοι 23. εχθρων ... επεσον 25.
 κυρ. κυρ. ο θεος ... αναστρεψω την αιχμ. ιακωβ 26. λημψομαι 27. ενω-
 πιον εθνων πολλων XL. 1. αλωσθηναι ... χειρ κυρ. επ εμε 2. γην του
 ισρ. ... επ ορους υψηλου ... επ αυτου 3. μετρον εν τη χειρι αυτου ...
 ιστηκει 4. omi On ... εωρακας συ ... ιδε εν τοις ο. σ. και ... δεικνυ ...
 παντας οσα ... οικω ισραηλ 5. πηχεων ... το πλατος 6. διεμετρησεν το
 θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν· και το αιλαμ 7. ελαμ ... θεε pro θεηλαδ ...
 το πλατος ... omi και ισ. τω καλ. μηκος ... το μηκος ... το πλατος ...
 in f. add εσωθεν ισον τω καλαμω

⁹ καὶ τὸ αἰλάμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτώ, 9 καὶ τὰ αἰλεῦ πηχῶν δύο· καὶ τὰ αἰλάμ τῆς πύλης ἔσωθεν, ¹⁰ καὶ τὰ δεξιὰ τῆς πύλης τοῦ δεξιὰ κατέναντι, τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἐνθεν, καὶ μέτρον ἐν τοῖς τρισίν, μέτρον ἐν τοῖς αἰλάμ ἐνθεν καὶ ἐνθεν. ¹¹ καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δεκατριῶν. ¹² καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν δεξιῶν ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ¹³ καὶ τὸ δεξιὰ πηχῶν ἐξ ἐνθεν καὶ πηχῶν ἐξ ἐνθεν. ¹⁴ καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ δεξιὰ ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ δεξιὰ πλάτος πῆχεις εἴκοσι καὶ πέντε· αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην. ¹⁵ καὶ τὸ αἰθριον τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης ἔσωθεν, πῆχεις εἴκοσι δεξιὰ τῆς πύλης κύκλω. ¹⁶ καὶ τὸ αἰθριον τῆς πύλης ἔσωθεν εἰς τὸ αἰθριον αἰλάμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα. ¹⁷ καὶ θυρίδες κρυπταὶ ἐπὶ τὸ δεξιὰ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλάμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν· καὶ ὡσαύτως τοῖς αἰλάμ θυρίδας κύκλω ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ τὸ αἰλάμ φοίνικες ἔσωθεν καὶ ἐνθεν. ¹⁸ καὶ εἰσηγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ παστοφορία καὶ περιστύλα κύκλω τῆς αὐλῆς, τριακοντα παστοφορία ἐν τοῖς περιστύλοις, ¹⁹ καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νότον τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μήκος τῶν πυλῶν τὸ περιστύλον τὸ ὑποκάτω. ²⁰ καὶ διεμέτρησε τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς ἀπὸ τοῦ αἰθριου τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἰθριον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἔσω, πῆχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς. καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ βορρᾶν, ²¹ καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τὸ τε μήκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος, ²² καὶ τὸ δεξιὰ τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἐνθεν, καὶ τὸ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς. καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς πηχῶν πεντήκοντα τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²³ καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν καὶ οἱ φοίνικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἢ βλέπουσα κατὰ ἀνατολὰς. καὶ ἐν ἐπτά κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν, καὶ τὰ αἰλαμμῶν ἔσωθεν. ²⁴ καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατόν. ²⁵ καὶ ἤγαγέ με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα. ²⁶ καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμῶν κυκλόθεν καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλάμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πηχῶν εἰκοσιπέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. ²⁷ καὶ ἐπτά κλιμακτῆρες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν ἔσωθεν, καὶ φοίνικες αὐτῇ, εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἐνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεῦ. ²⁸ καὶ πύλη κατέναντι τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον. καὶ διεμέτρησε τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πῆχεις ἑκατόν τὸ εὖρος πρὸς νότον. ²⁹ καὶ εἰσηγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ διεμέτρησε τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³⁰ καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν κατὰ τὰ 29

8. καὶ διεμέτρησεν τὸ εἰλαμ τῆς πύλης πηχ. οκτ. 9. τὸ αἰλεῦ π. δεκα· x. τὸ αἰλαμ 10. τὸ δεξιὰ τ. πυλ. δεξιὰ ... τρισίν, καὶ μετρ. ἐν τῷ εἰλαμ 11. πηχεων bis 12. κατὰ πρόσωπον τῷ δεξιὰ πηχεος ενός καὶ πηχεος ενός οριον ἐνθεν κ. ἐνθεν ... πηχεων bis 13. ἀπο τοῦ τειχους ... τοῦ δεξιὰ πλάτος εἰκοσιπέντε 14. πηχεις εἰκοσιπέντε · καὶ τὸ δεξιὰ τῆς πυλ. x. 15. εἰς τὸ αἰθρ. τῆς πύλης τοῦ αἰλαμ τῆς πυλ. ἔσωθεν πηχεων οκτω 16. κρυπταὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ ... οἱ καὶ ἐπὶ τὰ αἰλαμ ... τοῖς αἰλαμ θυρίδες 17. καὶ ἰδὼν γαζοφυλακία 18. οἱ καὶ ... τῷ υποκάτω 19. κατὰ ἀνατολὰς ... εἰσηγαγέ 20. καὶ τὰ ελεου καὶ τὰ αἰλαμμῶν ... κατὰ ἀνατολὰς ... πηχεων bis 21. κατὰ ἀνατολὰς ... ἐπ' αὐτήν 22. καὶ τῇ πυλὶ τῇ αὐτῇ (sed corr. est αὐτῇ τῇ) ... κατὰ ἀνατολὰς 23. εἰσηγαγεν ... αἰλαμμῶν ... μετρ. τὰ αὐτὰ 24. αἰλαμμῶν ... πηχεων bis 25. εἰλαμμῶν ... φοίνικ. αὐτῆς 26. εἰλαμμῶν ... φοίνικ. αὐτῆς 27. ἐκατόν καὶ τὸ εὖρ. πρ. v. πηχεις εἰκοσιπέντε 28. μετρ. τὰ αὐτὰ 29. αἰλαμμῶν

μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆγεις πεντήκοντα
 31 τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ τὸ εὖρος πῆγεις εἰκοσιπέντε. ³¹ τοῦ αἰλάμ εἰς τὴν αὐ-
 32 λὴν τὴν ἑξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες. ³² καὶ
 εἰσθήγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ διεμέτρησεν
 33 αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³³ καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ αἰλεῦ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ, πῆγεις πεν-
 34 τήκοντα μήκος αὐτῆς, καὶ εὖρος αὐτῆς πῆγεις εἰκοσιπέντε. ³⁴ καὶ αἰλαμμῶν
 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλεῦ ἐνθεν καὶ ἐνθεν, καὶ
 35 καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. ³⁵ καὶ εἰσθήγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς
 36 βορρᾶν, καὶ διεμέτρησε κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα, ³⁶ καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ αἰλεῦ
 καὶ τὰ αἰλαμμῶν, καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ, καὶ τὸ αἰλαμμῶν αὐτῆς πῆγεις
 37 πεντήκοντα μήκος αὐτῆς, καὶ εὖρος πῆγεις εἰκοσιπέντε, ³⁷ καὶ τὰ αἰλαμμῶν
 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αἰλεῦ ἐνθεν καὶ ἐνθεν, καὶ
 38 ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. ³⁸ τὰ παστοφορία αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς
 39 καὶ τὰ αἰλαμμῶν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρουσις, ³⁹ ὅπως σφά-
 40 λωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἄγνοιας. ⁴⁰ καὶ κατὰ νότον
 τοῦ ῥυακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν, δύο τραπέζαι
 πρὸς ἀνατολὰς κατὰ νότον τῆς δευτέρας, καὶ τοῦ αἰλάμ τῆς πύλης δύο τρα-
 41 πέζαι κατὰ ἀνατολὰς. ⁴¹ τέσσαρες ἐνθεν καὶ τέσσαρες ἐνθεν κατὰ νότον τῆς
 πύλης, ἐπ' αὐτάς σφάζουσι τὰ θύματα, κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπέζων τῶν
 42 θυματίων. ⁴² καὶ τέσσαρες τραπέζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίσιναι λελαφευμέναι
 πῆγεις καὶ ἡμίσεις τὸ πλάτος, καὶ πῆγεις δύο ἡμίσεις τὸ μήκος, καὶ ἐπὶ
 πῆγιν τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσι τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ
 43 ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα. ⁴³ καὶ παλαιστήν ἔξουσι γέιστος λελαφευμένον
 ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτουσαι
 44 ἀπὸ τοῦ ὕετος καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. ⁴⁴ καὶ εἰσθήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 ἑσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἑσωτέρᾳ, μία κατὰ νότον
 τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον, καὶ μία κατὰ
 45 νότον τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον βλέπουσης δὲ πρὸς βορρᾶν. ⁴⁵ καὶ εἶπε
 πρὸς μέ' Ἡ ἐξέδρα αὐτῇ ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι
 46 τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου, ⁴⁶ καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τοῖς ἱε-
 ρεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου· ἐκεῖνοι εἰσιν οἱ υἱοὶ
 47 Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Δευὶ πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ διε-
 μέτρησε τὴν αὐλὴν πῆγιν καὶ πῆγιν ἑκατὸν καὶ εὖρος πῆγεις ἑκατὸν ἐπὶ τὰ
 48 τέσσαρα μέρη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου. ⁴⁸ καὶ εἰσθή-
 γαγέ με εἰς τὸ αἰλάμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησε τὸ αἰλ τοῦ αἰλάμ πηγῶν
 πάντε τοῦ πλάτος ἐνθεν καὶ πηγῶν πάντε ἐνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος
 πηγῶν δεκατεσσάρων, καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αἰλάμ πηγῶν τριῶν

29. μετρ. τα αὐτα ... καὶ τα αἰλαμμῶν κύκλῳ ... εὖρος αὐτῆς π.
 εἰκοσιπέντε. [30] καὶ αἰλαμμῶν κύκλῳ μήκος πεντε καὶ εἰκοσι πηγῶν καὶ
 πλάτος πεντε πηγῶν 31. καὶ αἰλαμμῶν εἰς 32. κατ ἀνατολὰς 33. αἰ-
 λαμμῶν ... μετρ. τα αὐτα· καὶ αὐτῆς καὶ τα αἰλαμμῶν ... καὶ
 το εὖρος 34. αἰλαμμῶν 36. αἰλαμμῶν καὶ αὐτῆς αὐτῆς ... καὶ τα
 αἰλαμμῶν α. κύκλῳ πηγ. π. το μ. α. καὶ εὖρ. αὐτῆς 37. καὶ αἰλαμμῶν
 ... τῷ αἰλεῦ 38. αἰλαμμῶν ... in f. add ἐκεῖ πλυνουσιν τὴν ὀλοκαυτωσιν
 39. ἐν δε τῷ αἰλαμ τῆς πύλης ζυο (corrige δυο) τραπέζαι ἐνθεν καὶ δυο
 τραπέζαι ἐνθεν· ἐκ χρύσου ὅπως σφάζουσιν τὴν ὀλοκαυτωσιν καὶ τα ὑπερ
 αμ. 40. ῥυακος ... τραπέζαι· καὶ ἡ τραπέζαι κατ ἀνατολὰς 41. ἐπ αὐτα
 σφάζουσιν ... τραπέζων τῶν θυμιαμάτων 42. πηγῶν ... δυο καὶ ἡμίσεις
 ... ἐπ αὐτας ἐπιθήσουσιν ἐν οἷς 43. ἐξωθεν κύκλῳ 46. σαδδουκ 47. πηγ-
 ῶν ... εὖρος πηγῶν ... τέσσαρα 48. διεμέτρησεν το αἰλαμ πηγῶν ...
 πηγῶν semper

ἐνθεν καὶ πηχῶν τριῶν ἐνθεν. ⁴⁹ καὶ τὸ μήκος τοῦ αἰλάμ πηχῶν εἴκοσι, καὶ ⁴⁹ τὸ εὖρος πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό, καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αἰλάμ, εἰς ἐνθεν καὶ εἰς ἐνθεν.

XLI.

Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὸν ναόν, ὃ διεμέτρησε τὸ αἰλάμ πηχῶν ἕξ τὸ πλάτος ἐνθεν, ² καὶ πηχῶν ἕξ τὸ εὖρος τοῦ αἰλάμ ἐνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ ² πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἐνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἐνθεν. καὶ διεμέτρησε τὸ μήκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. ³ καὶ εἰσήλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ³ διεμέτρησε τὸ αἶ τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο, καὶ τὸ θύρωμα πηχῶν ἕξ, καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηχῶν ἐπτὰ ἐνθεν καὶ πηχῶν ἐπτὰ ἐνθεν. ⁴ καὶ διεμέτρησε τὸ μήκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖ- ⁴ ρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπε τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἀγίων. ⁵ καὶ διεμέτρησε τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἕξ καὶ τὸ εὖρος τῆς ⁵ πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν, ⁶ καὶ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριά- ⁶ κοντα τρεῖς δις καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύ- κλω τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὄραν, ὅπως τὸ παρὰπαν μὴ ἀπυνται- κλῶν τοῖχων τοῦ οἴκου. ⁷ καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ ⁷ πρόσδεμα ἐκ τοῦ τοίχου, πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλω τοῦ οἴκου, ὅπως δια- πλατύνηται ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ ὑπερώα καὶ ἐκ τῶν γεισῶν ἐπὶ τὰ τριώροφα, ⁸ καὶ τὸ θραεὶλ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλω διὰ- ⁸ στήμα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πηχῶν ἕξ. διαστήματα ⁹ καὶ εὖρος ⁹ τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηχῶν πέντε, καὶ τὰ ἀπόλοιπα τὰ ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου ¹⁰ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, ¹⁰ τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλω. ¹¹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοι- ¹¹ πον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοῖπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν. ¹² καὶ ¹² τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοῖπου ὥς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἐβδο- μήκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πηχῶν πέντε, εὖρος κυκλόθεν καὶ μήκος αὐτοῦ πηχῶν ἐνενήκοντα. ¹³ καὶ διεμέτρησε κατέναντι τοῦ οἴκου ¹³ μήκος πηχῶν ἑκατόν, καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα οἱ τοῖχοι αὐ- τῶν μήκος πηχῶν ἑκατόν, ¹⁴ καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ¹⁴ ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατόν. ¹⁵ καὶ διεμέτρησε μήκος τοῦ διορίζοντος ¹⁵ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοῖπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου, καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἐνθεν καὶ ἐνθεν πηχῶν ἑκατόν τὸ μήκος. καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αἰλάμ τὸ ἐξώτερον πεφαινωμένα. ¹⁶ καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταί, ὑπο- ¹⁶ φαύσεις κύκλω τοῖς τρισὶν ὥστε διακλύπτειν. καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυ- λωμένα κύκλω, καὶ τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τοῦ ἔδαφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακλύπτειν. ¹⁷ καὶ ἕως πλησίον ¹⁷ τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας, καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλω, ἐν τῷ

49. πηχεις bis ... επι τα αιλαμ. XLI. 4. ναον και διεμ. ... πηχεις 2. πηχεις ... πηχεων bis ... πηχεις ter (inde ab ενθεν, και πηχ.) ... μη- κος αυτης ... τεσσερακοντα και ευρος 8. το αιλαμ ... πηχεις quater 4. διεμ. το ευρος των θυρωματων πηχεις τεσσερακ. και ευρος πηχεις ... και ειπεν προς με 5. πηχεις εξ ... πηχεις τεσσαρες 6. και τα πλευρα ... και τρις δις ... διαστημα ... πλευροις του οικου κυκλω 7. προςδεμα εκ τ. οικου ... μεσον προ γεισων 8. και του θραελ ... πηχεων διαστημα 9. πηχεων ... απολοιπα ανα 10. και ευρος πηχεων ... του οικου κυκλω 11. και αι θυριδες ... πηχεων 12. πηχεων ter 13. πηχεων priore loco 15. διεμετρ. τον τοιχον του ... ed. rom. κατωπισθεν 17. ολ. τον οικον κυκλοθεν

18 ἔσωνεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν, ¹⁸ γεγλυμμένα Χερουβίμ· καὶ φοίνικες ἀνά μέσον
 19 Χερουβ καὶ ἀνά μέσον Χερουβ. δύο πρόσωπα τῷ Χερουβ, ¹⁹ πρόσωπον ἀν-
 ὤρωπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν
 20 φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένοις ὁ οἶκος κυκλῶσεν ²⁰ ἐκ τοῦ ἐδά-
 φους ἕως τοῦ φανώματος, τὰ Χερουβίμ καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι.
 21 ²¹ καὶ τὸ ἄγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνος, κατὰ πρόσωπον τῶν
 22 ἁγίων ὄρασις ὡς ὄψις ²² θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηγῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ,
 καὶ τὸ μήκος πηγῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πηγῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχε, καὶ ἡ
 βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξυλίνοι. καὶ εἶπε πρὸς μέ Αὔστη ἡ τράπεζα
 23 ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ, ²³ καὶ δύο θυρώματα
 24 τῷ ἁγίῳ, ²⁴ τοῖς δυοῖ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς· δύο θυρώματα τῷ ἐνί,
 25 καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ. ²⁵ καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ
 θυρώματα τοῦ ναοῦ Χερουβίμ· καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων,
 26 καὶ σπουδαῖα φύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αἰλάμ ἔξωθεν, ²⁶ καὶ θυρίδες κρυπταί.
 καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ, καὶ τὰ
 πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐξυγυμμένα.

XLII.

Καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι
 τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ εἰσήγαγέ με, καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἐχό-
 2 μεναι τοῦ ἀπολοῦπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν, ² ἐπὶ πηγῆς
 3 ἑκατὸν μήκος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα, ³ διαγεγραμμέναι ὃν
 τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς
 4 αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας ἐστοιχισμέναι, ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί. ⁴ καὶ κατέ-
 ναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηγῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πηγῆς ἑκατὸν τὸ
 5 μήκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν, ⁵ καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερώιοι
 ὡσαύτως. ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκατάκειν περιστύ-
 6 λου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα, ⁶ καὶ οὕτως στοαὶ
 δύο. διότι τριπλαῖ ἦσαν, καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στύλοι τῶν ἐξωτέ-
 7 ρων· διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκατάκειν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς.
 7 καὶ φῶς ἔξωθεν, ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας αἱ βλε-
 8 πουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μήκος πηγῶν πενήκοντα.
 8 ὅτι τὸ μήκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν
 ἦν πηγῶν πενήκοντα, καὶ αὐταὶ εἰσιν αἱ ἀντιπρόσωποι ταύταις· τὸ πᾶν
 9 πηγῶν ἑκατόν. ⁹ καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς
 10 ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας ¹⁰ κατὰ
 τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου· καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ
 νότου, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοῦπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζον-
 11 τος· καὶ αἱ ἐξέδραι ¹¹ καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, κατὰ τὰ
 μέτρα ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μήκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
 εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς
 ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα
 12 αὐτῶν, ¹² τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον, καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρ-
 χῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου, καὶ κατὰ ἀνατολὰς

47. εν τω εξ. μετρα ¹⁸ και γεγλυμμ. χερουβειν κ. φοινικες· και φοινεις ανα
 μ. χερουβειμ χερουβ δυο πρ. των χερουβ 49. ολος ο οικ. κυκλ. 20. χερουβειν
 21. αναπτυσσομενα 22. πηγων· leg ... τραπεζα κατα προσωπον 23. και
 τω αγιω δυο θυρωματα 24. τη δευτερα θυρα 25. χερουβειν 26. εξυλουμενα
 XLII. 4. εξωτεραν ... εξεδραι δεκαπεντε 2. κατα προσωπον επι ... πεν-
 τηκ. πηγων 3. εστιχισμεναι 5. om το ... διαστημα bis 6. om δυο ...
 των εξεδρων· δια 7. ον τροπ. και αι ... πηγων 8. πηγων bis ... om αι
 10. του εν αρχη του 11. των εξεδρων ... βορραν· κατα 12. κατ ανατολας

τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς μέ Αἰ ἐξέρχαι αἱ πρὸς βορρᾶν ¹³ καὶ αἱ ἐξέρχαι αἱ πρὸς νότον, οὐσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὐταὶ εἰσιν αἱ ἐξέρχαι τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδοὺκ οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν θύσαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος. ¹⁴ οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερέων, οὐκ ἐξελεύσονται ¹⁴ ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑξωτερᾶν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὡσιν οἱ προσάγοντες· καὶ μὴ ἄπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἁγιά ἐστι· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἄπτωνται τοῦ λαοῦ. ¹⁵ καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρσις τοῦ οἴκου ἔσθω. καὶ ἐξήγαγέ με ¹⁵ καδ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλῶν ἐν διατάξει. ¹⁶ καὶ ἔστη κατὰ νώτον τῆς πύλης ¹⁶ τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρησε πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁷ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσω ¹⁷ τοῦ τοῦ βορρᾶ, πηχεῖς πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁸ καὶ ἐπέ- ¹⁸ στρεψε πρὸς ἀλάσσαν καὶ διεμέτρησε τὸ κατὰ πρόσωπον θαλάσσης, πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου. ¹⁹ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς νότον καὶ διεμέτρησε ¹⁹ κατέναντι τοῦ νότου, πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου, ²⁰ τὰ τέσσαρα ²⁰ μέρη τοῦ αὐτοῦ καλᾶμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περιβόλον αὐτῶν κύκλῳ, πεντακοσίων πρὸς ἀνατολάς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὐρος, τοῦ διαστέλλειν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

XLIII.

Καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν πύλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐξή-
γαγέ με· ² καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ἰσραὴλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς ² ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν· καὶ ³ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλῶν. ⁴ καὶ ἡ ὄρασις ἦν ἴδον ³ κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἴδον ὅτε εἰσπορευόμεν τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν· καὶ ἡ ⁴ ὄρασις τοῦ ἁρματος οὐ ἴδον κατὰ τὴν ὄρασιν ἦν ἴδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαὶρ. καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, ⁵ καὶ δόξα κυρίου ἐξήλθεν εἰς τὸν οἶ- ⁵ κον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. ⁶ καὶ ἀνέλαβέ ⁶ με πνεῦμα καὶ ἐς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἑσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ κυρίου οἶκος. ⁷ καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος ⁷ πρὸς μέ, καὶ ὁ ἀνὴρ εἰστήκει ἐχόμενός μου, ⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Χίε φνῶ- ⁸ που, ἐώρακας τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ ἵχνους τῶν πο-
δῶν μου, ἐν οἷς κατασκευάσθη τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα τὸ ἁγίον μου αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν, ⁹ ἐν τῷ πλῆθει αὐτοῖς τὸ πρόσθρονόν μου ἐν τοῖς ⁹ προσθύροις αὐτῶν καὶ τὰς φιλίας μου ἐχομένας τῶν φιλιῶν αὐτῶν, καὶ ἔδω-
καν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἁγίον μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποιοῦν· καὶ ἐξέτριψα αὐ-

13. αἱ οὐσαι ... διαστεματων ... οἱ υἱοὶ ... om καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τ. ἁγίων ... in f. add ἐστιν 14. εἰσελεύσεται ... ἱερέων καὶ οὐκ 15. κατ ἀνατολάς 16. κατ ἀνατολάς 18. τῆς θαλάσσης 19. διεμέτρη. κατὰ πρόσωπον του νοτου 20. εἰς τὰ τέσσαρα μ. τ. α. μέτρον ... περιβ. αὐτον κυκλῳ ... πηχεων XLIII. 4. κατ ἀνατολάς 2. ὁδον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς 2. δόξης κυρίου 3. ἀρμ. ου εἶδον x. τ. ο. ου εἶδον ἐπι 4. κατ ἀνατολάς 5. δόξης κυρίου ο οἶκος 6. καὶ ἀνὴρ εἰστήκει 7. ἐώρακ. υἱε ἀνθρ. ... ed. rom. ποδ. μου; ... κατασκευάσει ... ἐμμεσῳ του οἴκου ... εἰς τον αἰωνα καὶ ου μὴ ... ο οἶκος ... μου το ἅγιον ... ἐμ-
μεσῳ 8. φιλίας ... φλειων

9 τοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φρόνῳ. ⁹ καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἶψα. ¹⁰ καὶ οὐκ ἔτι ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ, ¹¹ καὶ αὐτοὶ λήψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν, καὶ φυλάσσονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά. ¹² καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλῶν ἅγια ἁγίων. ¹³ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πῆχει τοῦ πῆχεως καὶ παλαιστῆς κόλπωμα βάθους ἐπὶ πῆχυν, καὶ πῆχυς τὸ εὖρος, καὶ γείσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλῶν, σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου ¹⁴ ἕκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τοῦτο ὑποκάτωθεν, πηχῶν δύο, καὶ τὸ εὖρος πῆχεως. καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα πῆχεις τέσσαρες, καὶ εὖρος πῆχυς. ¹⁵ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριτὴλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχυς. ¹⁶ καὶ τὸ ἀριτὴλ πηχῶν δώδεκα μήκους, ἐπὶ πῆχεις δώδεκα· τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δεκατεσσάρων τὸ μήκος, ἐπὶ πῆχεις δεκατέσσαρας· τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ, καὶ τὸ γείσος αὐτῷ κυκλῶν κυκλοῦμενον αὐτῷ ἥμισιν πῆχεως, καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλῶν· καὶ οἱ κλιμακίτιρες αὐτοῦ βλέποντες κατὰ ἀνατολάς. ¹⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέν Ὑἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ, τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαυτώματα ¹⁹ καὶ προσγέειν πρὸς αὐτὸ αἶμα. ¹⁹ καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς Λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδούκ τοῖς ἐγγίξουσιν πρὸς μέν, λέγει κύριος ὁ θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας. ²⁰ καὶ λήψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ, καὶ ἐξέλθονται αὐτά. ²¹ καὶ λήψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. ²² καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἁμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας, ²³ καὶ ἐξέλθονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξελάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ. ²³ καὶ μετὰ τὸ συντελεῖσαι τὸν ἐξίλασμον προσοίσουσιν μόσχον ἐκ βοῶν ἁμώμον καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἁμώμον, ²⁴ καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου· καὶ ἐπὶρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα, καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. ²⁵ ἐπὶ τὰς ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἡμέραν καὶ μόσχον ἐκ βοῶν καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἁμώμα ποιήσουσιν ²⁶ ἐπὶ τὰς ἡμέρας· καὶ ἐξελάσσονται

9. πορνίαν ... ἐμμεσῶ αὐτ. εἰς τὸν αἰῶνα 11. λημψονται ... οἶκον καὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ· κ. τας ἐξ. α. καὶ τας εἰσόδους αὐτοῦ· κ. τὴν ... διαγραφὰς ἐν. αὐτ. 12. in f. add εἰσιν· οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου 13. το κολπῳμα βαςος· πηχυς ἐπὶ ... ἐπὶ τοῦ χεῖλους 14. το μεγα το υποκατωθεν ... πηχεως ... in f. πηχεως pro πηχυν 16. δωδεκα πλατους τετραγωνον ... τεσσαρα 17. ἐπὶ πηχ. δεκατεσσαρες· το ευρ. τετραγωνον ἐπὶ τα τεσσαρα ... γισος αὐτῶν. κατ ἀνατολας 18. τα ολοκαυτωματα ... πρὸς το αἶμα 19. λευιταις ἐκ ... σαδδ. καὶ τοις ... ὁ θεος τοῦ λευι· λευιτουργειν μ. μοσχων 20. λημψονται ... τεσσαρα 20. κυκλω· καὶ περιραντιεις αὐτο· κ. ἐξελ. αὐτον 21. λημψονται ... ὑπερ ἁμαρτίας 22. λημψονται ... δυο ἀπο αἰγων ... καθως ἐξελ. 23. συντελ. σε ... ἐκ τῶν προβατων ... ἐπιρριψουσιν ... ἅλας 25. ἐκ τῶν προβ.

τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαρικοῦσιν αὐτό, καὶ πλήσουσι χεῖρας αὐτῶν. ²⁷ καὶ ²⁷ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει κύριος.

XLIV.

Καὶ ἐπάστρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτερᾶς τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. ² καὶ εἶπε κύριος ² πρὸς μέ 'Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς· ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη. ³ διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ³ ἄρτον ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλᾶμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ⁴ καὶ εἰσθήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ- ⁴ λης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου· καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ κυρίου, καὶ πῖπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. ⁵ καὶ εἶπε κύριος πρὸς ⁵ μέ Ὡς ἀνθρώπου, τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἶδε τοὺς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶ σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πάσι τοῖς ἁγίοις. ⁶ καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον ⁶ τοῦ Ἰσραὴλ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰκανοῦσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ἰσραὴλ, ⁷ τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπερι- ⁷ τμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί, τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου καὶ βεβηλοῦν αὐτὰ ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους σάρκας καὶ αἵμα, καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν, ⁸ καὶ διετά- ⁸ ξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. ⁹ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύ- ⁹ ριος ὁ θεὸς Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπεριτμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκί οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγια μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ, ¹⁰ ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται ὅτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ ¹⁰ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν· καὶ λήψονται ἀδικίαν αὐτῶν, ¹¹ καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυ- ¹¹ ρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσιν τὰς θυσίας καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς, ¹² ἀνθ' ὧν ἐλειτουργοῦν αὐτοῖς πρὸ προσώπου ¹² τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας· ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεός, ¹³ καὶ οὐκ ἐγ- ¹³ γιούσι πρὸς μέ τοῦ ἱερατεῦναι μοι, οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἰὼν τοῦ Ἰσραὴλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου· καὶ λήψονται ἀτιμίαν αὐ- ¹⁴ τῶν ἐν τῇ πλάνησιν ἢ ἐπλανήθησαν. ¹⁴ κατὰξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς ¹⁴ τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν ¹⁵ οἱ ¹⁵ ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδούκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ· οὗτοι προσάξουσιν πρὸς

26. καθαρικοῦσιν ... τὰς χεῖρας αὐτῆς XLIV. 4. κατ ἀνατολάς 2. οἱ οὐκ ἀνοιχθήσεται ... τοῦ Ἰσραὴλ 3. ο ἡγούμεν. αὐτῆς καθήσεται 4. ο οἱκ. κυρίου 5. ὀφθαλμ. σου ... προστάγματα οἴκου κ. κ. κατὰ πάντα 6. οἱ-
κος τοῦ Ἰσραὴλ 7. γενεσθαι ... ἄρτους μου καὶ σαρκας 8. καὶ οὐκ ἐφυ-
λαξάτε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου· κ. διετάξ. 9. ἐμμεσῶ 10. ἀφείλαντο
... τὸν ἱερ. οἱ ἐπλανήθησαν ἀπ ἐμοῦ ... λημψονται τὴν ... τῶ οἱκω κυ-
ριοῦ ... τὰ ὀλοκ. καὶ τὰς θυσίας ... λαοὺ λειτουργ. 12. ἐγεν. τῶ Ἰσραὴλ
... ἕνεκεν ... in f. add καὶ λημψονται τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν 13. προσάγα-
γεῖν ... υἰων Ἰσραὴλ ... λημψονται τὴν ἀτιμ. 14. καὶ ταξουσιν αὐτοὺς (sic)
φυλ. 15. τὸν οἶκον

με τοῦ λειτουργεῖν μοι, καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν
 16 μοι θυσίαν στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος ὁ θεός. ¹⁶ οὗτοι εἰσσελεύσονται εἰς
 τὰ ἁγία μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτουρ-
 17 γεῖν μοι, καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου. ¹⁷ καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας, στολὰς λιναῖς ἐνδύσονται· καὶ
 οὐκ ἐνδύσονται ἔρια ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας
 18 αὐλῆς. ¹⁸ καὶ κιθάρεις λιναῖς ἔξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, καὶ περισκελῇ
 19 λιναῖ ἔξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ οὐ περιζώσονται βίβη. ¹⁹ καὶ ἐν τῷ
 ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται
 τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς, καὶ θήσουσιν αὐ-
 τὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων, καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας, καὶ οὐ μὴ
 20 ἁγιάσωσι τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν. ²⁰ καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ἐν-
 ρήσονται, καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ φιλώσουσι, καλύπτοντες καλύψουσιν τὰς
 21 κεφαλὰς αὐτῶν. ²¹ καὶ οἶνον οὐ μὴ πῖωσι πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
 22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. ²² καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην οὐ λή-
 ψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ·
 23 καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήψονται. ²³ καὶ τὸν λαὸν μου διδάξουσιν
 ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου, καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθάρου γνω-
 24 ριούσιν αὐτοὺς. ²⁴ καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν·
 τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσι, καὶ τὰ κρίματά μου κρινούσι, καὶ τὰ νό-
 μιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάσσονται,
 25 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσι. ²⁵ καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσσελεύσονται·
 τοῦ μιν ἀνθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ
 26 θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἢ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ, μιν-
 27 θῆσεται. ²⁶ καὶ μετὰ τὸ καθαρῶσθαι αὐτὸν ἐπτά ἡμέρας ἐξαριζήσῃ αὐτῷ.
 27 καὶ ἢ ἂν ἡμέρα εἰσπορεύονται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουρ-
 28 γεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσοίσουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός, ²⁸ καὶ ἔσται·
 αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατὰσχεῖς αὐτοὺς οὐ
 29 δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγὼ κατὰσχεῖς αὐτῶν. ²⁹ καὶ τὰς θυ-
 σίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁγνοίας οὗτοι φάγονται, καὶ πᾶν
 30 ἀφόρισμα ἐν τῷ Ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται, ³⁰ ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα
 πάντων καὶ τὰ φαιρέματα πάντα· ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοὺς
 31 ἱερεῖς αὐτοῖς εἰς τὴν ἐκδοὺς αὐτῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν. ³¹ καὶ πᾶν θνησίμακον καὶ θνησίμακον
 ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

XLV.

Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφοριεῖτε ἀπαρ-
 χὴν τῷ κυρίῳ ἁγίῳ ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ εὖ-
 2 ρος εἴκοσι χιλιάδας, ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὅροις αὐτοῦ κυκλόθεν. ² καὶ
 ἔσται ἐκ τούτου ἁγιάσματα πεντακῶσοι ἐπὶ πεντακῶσους τετράγωνον κυ-
 3 κλόθεν καὶ πεντήκοντα πῆχεις διάστημα αὐτῶν κυκλόθεν. ³ καὶ ἐκ ταύτης
 τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὖρος
 4 εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. ⁴ ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται
 τοῖς ἱερεῖσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἔσται τοῖς ἐγγιζούσι λειτουρ-

15. προσφέρειν θυσίαν 17. ἐνδύσονται· οὐκ ἐνδ. ερεα ... in f. add
 καὶ ἐσώ 18. ἐπὶ ταῖς ὀσφύσιν 20. οὐ μὴ ἐνρῆσονται ... οὐ μὴ φιλ. ...
 καλύψουσιν 22. οὐ μὴ ληψονται ... ληψ. 23. ἀνα μ. καθάρου καὶ ἀνα
 μεσον ἀκαθ. 25. ἀδελφὸν αὐτοῦ 26. ἐξαριζήσῃ 28. αὐτοῖς pro αὐτῶν
 30. καὶ ἀπαρχαὶ ... πάντα ὑμῶν· ἐκ πάντων ... πρωτογενήματα XLV. 2. εἰς
 ἁγίασμα ... πῆχεις πεντήκοντα 3. το ἁγίασμα τῶν ἁγίων 4. ἁγίον ἀπο
 τῆς ... ἐγγιζοῦσιν ἐν αὐτοῖς λειτ.

γεῖν τῷ κυρίῳ· καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφορισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν, ⁵ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας μῆκος, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες· καὶ ὁ τοῖς Λευαῖταις τοῖς λειτουργοῦσι τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν. ⁶ καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος, ⁶ καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας, ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ ἔσονται. ⁷ καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ⁷ ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως, κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολὰς· καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς. ⁸ καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ⁸ καὶ οὐ καταδυναστεύουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ τὸν λαόν μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. ⁹ τὰδε ⁹ λέγει κύριος θεός· Ἰκανοῦσθω ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ἰσραὴλ, ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε, κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε· ἐξάρτατε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, λέγει κύριος θεός. ¹⁰ ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ χοῖνιξ δίκαια ἔσται ὑμῖν τοῦ μέτρου, ¹¹ καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ¹¹ ἔσται τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομῶρ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομῶρ, πρὸς τὸ γομῶρ ἔσται τὸ ἴσον. ¹² καὶ τὰ στάδια εἴκοσι ὀβολοί, πέντε σίκλοι, ¹² πέντε καὶ σίκλοι, δέκα καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν. ¹³ καὶ αὕτη ¹³ ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε, ἔκτον μέτρον ἀπὸ τοῦ γομῶρ τοῦ πυροῦ, καὶ τὸ ἔκτον αὐτοῦ τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν. ¹⁴ καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου ¹⁴ κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομῶρ. ¹⁵ καὶ ¹⁵ πρὸβάτον ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπὸ δέκα ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, εἰς θυσίας καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος θεός. ¹⁶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται ¹⁷ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραὴλ· αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. ¹⁸ τὰδε λέγει κύριος ¹⁸ θεός· Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μᾶζ τοῦ μηνὸς λήψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἁμωμον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον. ¹⁹ καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ¹⁹ ἐξιλασμοῦ, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιάς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας. ²⁰ καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ· μᾶζ τοῦ μηνὸς ²⁰ λήψῃ παρ' ἐκάστου ἀπόμοιραν, καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. ²¹ καὶ ἐν τῷ ²¹ πρώτῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πᾶσχα ἑορτῇ· ἐπτά ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. ²² καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ²² ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ

5. χιλιάδες μῆκος καὶ εἰκ. χιλιάδ. εὖρος ἔσται τοῖς 6. τροπον καὶ ἡ ... τα πρὸς ἀνατολὰς 9. κυρ. ο θεός ... του ἰσραηλ· τον λαον μου καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος του ἰσραηλ· ἀδικίαν ... καὶ κρίμα ... καὶ ἐξαρταται ... κυρ. ο θεός 10. ζυγον δικαιον 11. ἡ χοῖνιξ το μετρον πρὸ χοιν. κ. τ. δ. τ. γομωρ ... ἔσται ἴσον 12. οἱ πεντε σικλοι πεντε καὶ οἱ δεκα σικλοι 13. εκατον του μετρου απο ... εκτον του οἴφι α. τ. γομωρ κορου 14. τα προσταγματα .. απο των δεκα 15. προβατον εν απο τ. δεκα πρ. αφαιρ. ... εἰς σωτηριον του ἐξιλασασθαι ... κυρ. ο θεός 17. σπ. ἐσονται εν ταῖς 18. κυρ. ο θεός ... λημψεσθαι 19. λημψεται ... του αιμ. του μοσχου του ... φλειας bis 20. λημψῃ π. εκ. αγγουοντος καὶ απο νηπιου· καὶ ἐξιλ. 21. πρωτω μηνι 22. καὶ υπερ του οικ.

- 23 ἁμαρτίας. 23 καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσῃ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἁμώμους καὶ ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέ-
 24 ρας, καὶ ὑπὲρ ἁμαρτίας ἔριπον αἰγῶν καὶ ἡμέραν, καὶ θυσίαν. 24 καὶ πέμμα
 τῷ μόσχῳ καὶ πέμματα τῷ κριῷ ποιήσεις, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 25 25 καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις
 κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τῶς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας καὶ καὶ τῶς τὰ
 ὀλοκαυτώματα καὶ καὶ τῶς τὸ μαναὰ καὶ καὶ τῶς τὸ ἐλαιον.

XLVI.

- Τὰδε λέγει κύριος θεός· Ἡ πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα
 πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἕξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούς· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 2 σαββάτων ἀνοιχθῇ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας ἀνοιχθήσεται. 2 καὶ
 εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ἀλλὰμ τῆς πύλης τῆς ἐσω-
 3 ζεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ
 3 ὀλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. 3 καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ
 προθύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἐσπέ-
 4 ρας· καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης
 4 καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις ἐναντίον κυρίου. 4 καὶ τὰ ὀλο-
 5 καυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 5 ἕξ ἀμνοὺς ἁμώμους καὶ κριὸν ἁμῶμον 5 καὶ μαναὰ, πέμμα τῷ κριῷ, καὶ
 6 τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. 6 καὶ
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας μόσχον ἁμῶμον καὶ ἕξ ἀμνοὺς καὶ κριὸς ἁμῶ-
 7 μος ἔσται, 7 καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναὰ, καὶ
 τοῖς ἀμνοῖς καὶ τῶς ἀν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι.
 8 8 καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ἀλλὰμ τῆς
 9 πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης εἰσελεύσεται. 9 καὶ ὅταν
 εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμε-
 10 νος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν προσκυνεὶν ἐξε-
 λεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
 κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
 πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην εἰς τὴν εἰσελθού-
 10 ζεν, ἀλλ' ἡ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται. 10 καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ
 αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσελεύσεται μετ' αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐκ-
 11 πορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. 11 καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύ-
 ρεσιν ἔσται τὸ μαναὰ πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς
 12 καὶ τῶς ἀν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ εἶν τῷ πέμματι. 12 ἔαν δὲ
 ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν ὀλοκαυτώμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοιξῇ
 ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ποιήσῃ τὸ ὀλοκαύτωμα
 αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
 13 βάτων· καὶ ἐξελεύσεται, καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτόν. 13 καὶ
 ἀμνὸν ἑνιαύσιον ἁμῶμον ποιήσῃ εἰς ὀλοκαύτωμα καὶ ἡμέραν τῷ κυρίῳ,
 14 πρῶτῃ ποιήσῃ αὐτόν. 14 καὶ μαναὰ ποιήσῃ ἐπ' αὐτῷ τὸ πρῶτῃ ἔκτον τοῦ μέ-
 15 τρου, καὶ ἐλαίου τρίτον τοῦ εἶν τοῦ ἀναμίξει τὴν σεμίδαλιν μαναὰ τῷ κυ-
 ρίῳ, πρόσταγμα διὰ παντὸς 15 ποιήσετε τὸν ἀμνόν· καὶ τὸ μαναὰ καὶ τὸ

23. ποιήσεις 24. πέμμα τῷ κριῷ 25. πεντεκαίδ. ἡμερᾶ ... το μανα
 XLVI. 1. κυρ. ο θεος Πυλη ... εν δε τη η. τ. σ. σαββ. ανοιχθήσεται
 2. της εξωθεν 3. εναντ. του κυριου 4. το ολοκαυτωμα 5. μανα ... της
 χειρος ... το ιν 6. μοσχον υιον βουκολιου αμωμον 7. μανα ... ευποιη
 ... το ιν 9. και εσται οταν ... οπι της γης ... οπι βλεπουσης 9. πυλην
 ην εισεληλυθεν 10. εμμεσω ... εξελευσεται μετ αυτων 11. το μανα ...
 κριω· τοις δε αμνοις ... το ιν 12. και ανοιξει ... κατ ανατολας 13. οπι
 εις 14. μαννα his ... το τριτον τω ιν ... προστ. αιωνιν δια 15. μαννα

ἔλαιον ποιήσετε τὸ πρῶν, δλοκαύτωμα διὰ παντός. ¹⁶ τὰδε λέγει κύριος θεός 16
 Ἐάν δῶ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἐν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας
 αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις κληρονομία. ¹⁷ ἔάν δὲ δῶ 17
 δόμα ἐν τῶν παιδῶν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφάρσεως,
 καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐ-
 τοῖς ἔσται. ¹⁸ καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ 18
 τοῦ καταδυναστεύσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασκέσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει
 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζεται ὁ λαός μου, ἕκαστος ἐκ τῆς κα-
 τασκέσεως αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ εἰσάγαγέ με εἰς τὴν ἐξοδὸν τῆς κατὰ νώτου τῆς 19
 πύλης, εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν,
 καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ τόπος κεχωρισμένος. ²⁰ καὶ εἶπε πρὸς μέ Οὗτος ὁ τόπος ἐστίν 20
 οὗ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, καὶ
 ἐκεῖ πέψουσιν τὸ μαναὶ τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν
 ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. ²¹ καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω- 21
 τέραν, καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ αὐλὴ
 κατὰ τὰ κλίτη τῆς αὐλῆς, ²² κατὰ τὸ κλίτος αὐλῆς, αὐλὴ ἐπὶ τὰ τέσσαρα, 22
 καὶ τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκους πηχῶν τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος πηχῶν
 τριάκοντα, μέτρον ἔν ταῖς τέσσαραι. ²³ καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς, κύκλῳ 23
 ταῖς τέσσαραι· καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ. ²⁴ καὶ 24
 εἶπε πρὸς μέ Οὗτοι οἱ οἴκοι τῶν μαγειρῶν, οὗ ἐψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουρ-
 γοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ.

XLVII.

Καὶ εἰσάγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο
 ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατὰ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἐβλεπε
 κατὰ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινε ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιῦ ἀπὸ
 νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ² καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς 2
 πρὸς βορρᾶν, καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἐξῶθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς
 τῆς βλέπουσας κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
 τους τοῦ δεξιῦ, ³ καὶ ὡς ἐξοδὸς ἀνδρὸς ἐξεναντίας. καὶ μέτρον ἐν τῇ χεὶρὶ 3
 αὐτοῦ· καὶ διεμέτρησε χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ
 ἀφάρσεως· ⁴ καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν 4
 μηρῶν· καὶ διεμέτρησε χιλίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος. ⁵ καὶ διεμέ- 5
 τρησε χιλίους, καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν ὡς χεῖμα ὄρου ὃν οὐ
 διαβήσονται. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς μέ Ἐώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέ με, 6
 καὶ ἐπέστρεψέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ἔν τῇ ἐπιστροφῇ μου· καὶ 7
 ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἐνθεν.
⁸ καὶ εἶπε πρὸς μέ Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν 8
 πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαινε ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἦρχετο ἕως ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα, ⁹ καὶ ἔσται 9

15. ποιησεται πρῶν 16. αδωναϊ κυριος Ἐαν ... αὐτου του εκ της ...
 κατασχ. αὐτων αὐτην εν κληρονομια 17. δομα εκ της κληρονομιας αὐτου
 ενι των 18. του λαου αὐτου καταδ. ... κατασχ. αυ. απο της κληρονομιας
 αὐτου κατακλ. ... εκαστος απο της 20. υπερ της αγν. κ. τα υπ. της
 αμαρτ. ... μανα 21. τεσσερα ... κατα κλιτη της αυλης αυλη 22. κλιτ.
 αυλη· επι τα τεσσερα κλειτη της αυλης ... πηχεων 23. μαγειρεια 24. μαγειρειων XLVII. 4. υποκατω τ. αι. του οικου
 κατ ανατολας ... επεβλεπεν κατ ανατολας ... κλειτους 2. κατ ανατολας
 ... κλειτους 4. κ. διεμ. εν τω μετρω ... κ. διεμ. χιλ. χειμαρρους 5.
 εξυρω. το υδωρ υδωρ εως ροιζος χειμαρρου ο ου 6. Ει εωρακας ... απη-
 γαγεν ... επεστρεψεν επι 7. οπι σφοδρα 8. της εκβολης

πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκείνων, ἐπὶ πάντα ἐφ' ᾧ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ ποταμός, ζήσεται· καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθύες πολὺς σφόδρα, ὅτι ἦκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιάσει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἔλθῃ ὁ ποταμός, ἐκεῖ ζήσονται. ¹⁰ καὶ στήσονται ἐκεῖ ἀλείεις ἀπὸ Ἰνγαδεῖν ἕως Ἐναγαλλεῖμ· ψυχὴς σαργνηῶν ἔσται, καὶ ἄνθρωποι ἔσται· καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, πληθὺς πολὺ σφόδρα. ¹¹ καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάσωσιν. ¹² εἰς ἅλας δέδονται. ¹³ καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται, ἐπὶ τοῦ χελοῦς αὐτοῦ ἐνθεν καὶ ἐνθεν· πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἐκλείπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσῃ, ὅτι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται· καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν ¹³ εἰς βρώσιν, καὶ ἀνάβασιν αὐτῶν εἰς ὑγίαν. ¹⁴ ταῖς λέγει κύριος θεός· Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ¹⁴ πρόσσεσις σχοινίσματος. ¹⁵ καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ¹⁵ καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. ¹⁶ καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς τῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαίνουσας καὶ περι- ¹⁶ σχιζούσης, τῆς εἰσόδου Ἡμασελδάμ, ¹⁶ Μααβθηρὰς Ἐβραμηλιὰμ ἀνὰ μέσον ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὁρίων Ἡμασεῖ, αὐλὴ τοῦ Σαννάν, αἱ εἰσὶν ¹⁷ ἐπάνω τῶν ὁρίων Αὐραντίδος. ¹⁷ ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης· ἀπὸ ¹⁸ τῆς αὐλῆς τοῦ Αἰνάν, ὅρια Δαμασκοῦ, καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν. ¹⁸ καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς Λωραντίδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Ἰορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα τὰ πρὸς ¹⁹ ἀνατολὰς. ¹⁹ καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβη ἀπὸ Θαιμὰν καὶ Φοινικῶνος, ἕως ὕδατος Μαριμῶν Καθήμ, παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. ²⁰ τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίβη, τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀρίζει, ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου Ἡμαδ, ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστι ²¹ τὰ πρὸς θάλασσαν Ἡμαδ. ²¹ καὶ διαμετρεῖτε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς ²² φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ. ²² βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὅστινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῶν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραὴλ· μετ' ὑμῶν φάγονται ²³ ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ²³ καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν· ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.

XLVIII.

Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν, κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἰσόδον τῆς Ἡμαδ αὐλῆς τοῦ Αἰλὰμ, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος Ἡμαδ αὐλῆς·

9. επελθῃ προ ελθῃ 10. αλειεις απο εναγαδδεν εως εναγαλειμ ... καὶ αὐτὴν ἐστίν· καὶ οἱ ἰχθ. τῆς θαλ. τῆς μεγ. οἱ ἰχθ. αὐτῆς πληθ. πο. σφ. 11. καὶ ἐστὶ διεκβολὴ ... ἀγιάσωσιν 12. ἀναβήσῃ ... παλαι. ἐξ αὐτοῦ ... τῆς καινότητος πρωτοβ. διότι ... ed. rom. nec post ἐκλείπῃ nec post ο καρπ. αὐτ. interpg. ... ἡ ἀνάβασις ... υγιαν 13. κυρ. ο θεος 14. δοῦναι αὐτὴν 15. τῆς γῆς πρὸς ... τῆς θαλάσσης ... ἡμαδ'ελδαμ 16. μααβθηρὰς εφραμ'ηλειαν ... α. μ. τῶν ὁρίων ἡμαδ' καὶ ἀνα μέσον τῶν ὁρίων δαμασκου εναν καὶ του εναν καὶ εἰσιν επανω των ... in f. add κατα βορραν καὶ το ὅριον αιμαδ το ὅριον βορρα 18. τῆς ωραντιδος 19. καθης 20. διοριζει 21. καὶ διεμετρησεν τὴν ... αὐτοῖς καὶ ταῖς ... ed. rom. in f. non interpg. 22. τοῖς παροικοῦσιν ἐμμεσῶ ... ἐμμεσῶ ... ἐσont. υμιν ως ... ἐμμεσῶ τ. υιων του 23. κυρ. ο θεος XLVIII. 4. κατὰ το μετρον τῆς ... αὐλ. του αιαν ... κατὰ το μερος

καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν Ἀδν, μία. ² καὶ ἀπὸ 2 τῶν ὁρίων τοῦ Ἀδν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἀσσηρ, μία. ³ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἀσσηρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Νεφθαλίμ, μία. ⁴ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφθαλίμ ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως τῶν 4 πρὸς θάλασσαν Μανασσή, μία. ⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασσή ἀπὸ τῶν πρὸς 5 ἀνατολὰς τῶν πρὸς θάλασσαν Ἐφραΐμ, μία. ⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐφραΐμ 6 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ρουβὴν, μία. ⁷ καὶ ἀπὸ 7 τῶν ὁρίων Ρουβὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰούδα, μία. ⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἰούδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 8 τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος, καὶ μήκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ ἄγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁹ ἀπαρχὴν ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μήκος πέντε καὶ 9 εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι πέντε χιλιάδες. ¹⁰ τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ 10 τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι, πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ πρὸς θάλασσαν δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες· καὶ τὸ 11 ὅρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ ¹¹ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς 11 Σαδδούκ, τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου, ὅτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱὸν Ἰσραὴλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται. ¹² καὶ ἔσται 12 αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Λευιτῶν. ¹³ τοῖς δὲ Λευιταῖς τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων, 13 μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες· πᾶν τὸ μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες. ¹⁴ οὐ πραΐθεται ἐξ 14 αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστι τῷ κυρίῳ. ¹⁵ τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισῶς ἐπὶ 15 τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδι, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντακόσιοι καὶ 16 τετρακισχίλιοι, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιους πεντακοσίους. ¹⁷ καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει 17 πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα, καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα, καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πεντήκοντα. ¹⁸ καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων 18 δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς, καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν· καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν. ¹⁹ οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ 19 πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁰ πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιά- 20 δες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας· τετραγώνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου, ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. ²¹ τὸ δὲ περισσὸν τῷ 21 ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου, καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μήκος, ἕως τῶν

2. ὁριων θαν προς α. εως προς ... ασηρ 3. ασηρ ... νεφθαλειμ
4. νεφθαλι απο των προς ανατολας εως ... μαννασση 5. 6. εφραιμ 8.
ανατολ. εως των προς θαλασσαν η απαρχη ... εμμεσω 9. απαρχη ην ...
οιμ μηκος ... ευρος ειχ. και πεντε 10. θαλασσ. πλατος δεκα ... νοτον
μηκος εικοσι ... εμμεσω 11. των υιων 12. απαρχων των αγιων· αγιον
αγιων απο των απαρχων των λευιτ. 13. οη τα 14. εξ αυτων ... πρω-
τογεννηματα 15. εμμεσω 16. τετρακ. και πεντακοσιους 17. οη διακοσιοι
primum, item οη και προς νοτον usque θαλ. διακ. πεντηκ. 18. γεννη-
ματα 21. του αφηγουμενου ... οη και εκ τούτου ... απαρχων των αγιων
... πολεως κατα προσωπον επι ειχ. και πεντε

ὀρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν, ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας·
 ἕως τῶν ὀρίων τῶν πρὸς θάλασσαν, ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμέ-
 νου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἅγιασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ
 22 αὐτῆς. ²² καὶ παρὰ τῶν Λευιτῶν ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ
 τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν
 23 ὀρίων Βενιαμὴν, καὶ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται. ²³ καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν,
 24 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμὴν, μία. ²⁴ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀρίων τῶν Βενιαμὴν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 25 Συμεὼν, μία. ²⁵ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Συμεὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς
 26 ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ἰσάχαρ, μία. ²⁶ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Ἰσάχαρ
 27 ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζαβουλὼν, μία. ²⁷ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὀρίων τῶν Ζαβουλὼν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν
 28 Γὰδ, μία. ²⁸ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν Γὰδ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν
 πρὸς λίβα, καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμὰν καὶ ὕδατος Βαριμῶθ Κέ-
 29 δης, κληρονομίας, ἕως τῆς θάλασσης τῆς μεγάλης. ²⁹ αὕτη ἡ γῆ ἦν βαλεῖτε
 ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει
 30 κύριος θεός. ³⁰ καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακίς-
 31 χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. ³¹ καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὀνόμασι φυ-
 λῶν τοῦ Ἰσραὴλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ρουβὴν μία, καὶ πύλη
 32 Ἰούδα μία, καὶ πύλη Λεὺι μία. ³² καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακίςχιλιοι καὶ
 πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ἰωσήφ μία, καὶ πύλη Βενιαμὴν μία,
 33 καὶ πύλη Δὰν μία. ³³ καὶ τὰ πρὸς νότον τετρακίςχιλιοι καὶ πεντακόσιοι μέ-
 τρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συμεὼν μία, καὶ πύλη Ἰσάχαρ μία, καὶ πύλη
 34 Ζαβουλὼν μία. ³⁴ καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακίςχιλιοι καὶ πεντακόσιοι
 μέτρῳ· πύλαι τρεῖς, πύλη Γὰδ μία, καὶ πύλη Ἀσσήρ μία, καὶ πύλη Νεφθα-
 35 λὴμ μία. ³⁵ κύκλωμα, δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως,
 ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Δ Α Ν Ι Η Λ.

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακεὶμ. ² καὶ ἔλαβε
 γυναῖκα ἧ ὄνομα Σωσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ φοβουμένη
 3 τὸν κύριον. ³ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδαξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν
 4 κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. ⁴ καὶ ἦν Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ
 παράδεισος γειννίων τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ἰουδαῖοι
 5 διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. ⁵ καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι
 ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ θεσπότης ὅτι
 ἐξηλθὲν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἱ ἐδόκουν κυβεῖν αὐ-

24. θάλασσαν ἐπὶ προσωπον ἐπὶ ... ὀριων των πρ. ανατολας· καὶ εχο-
 μενα ... ἐμμεσω 22. ἀπο τῆς κατασχέσεως πρὸ καὶ παρὰ ... καὶ ἀπο τῆς
 ... ἐμμεσω ... βενιαμειν των 23. βενιαμειν 24. βενιαμειν 26. ὀριων
 ισαχαρ 27. ὀριων ζαβουλων 28. ὀριων γαδ καὶ ἕως πρὸς λιβα· καὶ ἐσται
 ὀρια ... ἕως θάλασσης 29. φυλαὶς ισραηλ ... κυρ. ο ἕως 31. των φυ-
 λων ... τρις αὶ πρὸς 32. βενιαμειν 34. καὶ πύλαι τρις ... ἀσσηρ ... νε-
 φθαλειμ 35. γεννηται· κυριος ἐκεῖ ἐσται

Subscriptio: *ιεζεκιηλ προφητης*

Inscriptio: *δανιηλ*

2. σουσαννα 3. μωση

τὸν λαόν. ⁶ οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακείμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς 6
αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι. ⁷ καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον 7
ἡμέρας, εἰςπορευέτο Σωσάννα καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς. ⁸ καὶ ἐξωρουν αὐτήν οἱ δύο πρεσβύτεροι καὶ ἡμέραν εἰςπορευομέ- 8
νην καὶ περιπατοῦσαν, καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. ⁹ καὶ διέστρεψαν τὸν 9
ἑαυτῶν νοῦν, καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν
οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. ¹⁰ καὶ ἦσαν ἀμφοτέροι κατα- 10
νευυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις τὴν ὁδὸν ἑαυτῶν,
¹¹ ὅτι ἡσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι 11
αὐτῇ, ¹² καὶ παρετηροῦσαν φιλοτίμως καὶ ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. ¹³ καὶ εἶπαν 12 13
ἑτερος τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστί· καὶ ἐξε-
λθόντες διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ¹⁴ καὶ ἀνακάμψαντες ἤλθον ἐπὶ τὸ αὐτό, 14
καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὠμολόγησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν· καὶ
τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν θυνήσονται εὐρεῖν μόνην. ¹⁵ καὶ 15
ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς ἡμέραν εὗρετον εἰσῆλθῆ ποτε καὶ ὡς χεῖς
καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ δύο μόνων κορασίων, καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν
τῷ παραδείσῳ, ὅτι καύμα ἦν. ¹⁶ καὶ οὐκ ἦν οὐδείς ἐκεῖ πλην οἱ δύο πρε- 16
σβύτεροι κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. ¹⁷ καὶ εἶπε τοῖς κορασίοις 17
Ἐνέγκατε δὴ μοι ἑλαιον καὶ σμήγματα, καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου κλεί-
σατε, ὅπως λούσωμαι. ¹⁸ καὶ ἐποίησαν καὶ ὡς εἶπε, καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύ- 18
ρας τοῦ παραδείσου, καὶ ἐξῆλθον κατὰ τὰς πλαγίας θύρας ἐνέγκαι τὰ προς-
τεταγμένα αὐταῖς, καὶ οὐκ εἶδον τοὺς πρεσβυτέρους ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι.
¹⁹ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον τὰ κοράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβύτεροι 19
καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ, ²⁰ καὶ εἶπον Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κλείνεται, 20
καὶ οὐδείς θεωρεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σου ἐσμεν· διὸ συγκατάβου ἡμῖν,
καὶ γενοῦ μετ' ἡμῶν. ²¹ εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου ὅτι ἦν μετὰ σου 21
νεανίσκος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σου. ²² καὶ ἀνεστέ- 22
ναξε Σωσάννα καὶ εἶπε Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ τοῦτο πράξω,
θάνατός μοι ἐστίν· ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν.
²³ αἰρετώτερόν μοι ἐστί μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρ- 23
τεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁴ καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ Σωσάννα· ἐβόησαν δὲ 24
καὶ οἱ δύο πρεσβύτεροι κατέναντι αὐτῆς. ²⁵ καὶ ὁρῶντες ὁ εἰς ἡνοίξε τὰς θύ- 25
ρας τοῦ παραδείσου. ²⁶ ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ 26
τῆς οἰκίας, εἰσῆλθον διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ.
²⁷ ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τοὺς λόγους αὐτῶν, κατησχύνθησαν οἱ δοῦ- 27
λοι σφόδρα, ὅτι πῶποτε οὐκ ἐρρήθη λόγος τοιοῦτος περὶ Σωσάννης. ²⁸ καὶ 28
ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰωακείμ,
ἤλθον οἱ δύο πρεσβύτεροι πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας κατὰ Σωσάννης τοῦ
θανατωσῆαι αὐτήν, καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ ²⁹ Ἀποστείλατε ἐπὶ Σω- 29
σάνναν θυγατέρα Χελκίου ἥ ἐστι γυνὴ Ἰωακείμ· οἱ δὲ ἀπέστειλαν. ³⁰ καὶ 30
ἤλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγε-
νεῖς αὐτῆς. ³¹ ἡ δὲ Σωσάννα ἦν τρυφερά σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἶδει. ³² οἱ 31 32
δὲ παράνομοι ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἣν γὰρ κατακεκαλυμμένην,
ὅπως ἐμπληρωθῶσι τοῦ κάλλους αὐτῆς. ³³ ἔκλειον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ πάντες 33

7. σουσαννα 10. απηγγελλον ... οδυν. αυτων 14. απαγγεilai 13.
ειπεν ... ωρα αριστου 15. εχθες 17. κορασiois αυτης ... σμηγμα 18. κα-
τως ειπεν post παραδεισουρον ... εξηλθον ... πλαγious ... ουκ ειδαν
19. εξηλθον τα κορασια· ανεστησαν ... πρεσβυτεροι 22. σουσαννα ... εκ-
φεισσομαι 23. αιρετον ... αμαρτειν με 24. σουσαννα ... πρεσβυτεροι
26. οι απο της ... ιδειν τι το 27. πρεσβυτεροι ... ερρεθη ... σουσαννας
28. πρεσβυτεροι ... σουσαννας 29. σουσανναν 31. σουσαννα

34 οἱ ἰδόντες αὐτήν. ³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβύτεροι ἐν μέσῳ τῷ λαῷ
 35 ἔστηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ κλαίονσα ἀνέβλεψεν εἰς
 36 τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πεπορευθεῖσα ἐπὶ κυρίῳ. ³⁶ εἶπον δὲ οἱ
 πρεσβύτεροι Ἱερεῖς καὶ ἱεροσολίταις ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰσῆλθεν αὐτὴ μετὰ
 δύο παιδισκῶν, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἀπέλυσε τὰς
 37 παιδισκὰς. ³⁷ καὶ ἤλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε
 38 μετ' αὐτῆς. ³⁸ ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παραδείσου ἰδόντες τὴν ἀνο-
 39 μίαν ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἰδόντες συγγινόμενους αὐτούς, ³⁹ ἔκεινον μὲν
 οὐκ ἠδυνήζημεν ἐγκρατεῖς γενέσθαι διὰ τὸ ἰσχυεῖν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ
 40 ἀνοίξαντα τὰς θύρας ἐκπετηθῆναι, ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτώμεν
 41 τίς ἦν ὁ νεανίσκος· ⁴¹ καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν.
 καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ κριταῖς,
 42 καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθάνειν. ⁴² ἀνεβόησε δὲ φωνὴ μεγάλη Σωσάννα καὶ
 εἶπεν Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν
 43 γενέσεως αὐτῶν, ⁴³ σὺ ἐπίστασαι ὅτι ψευδῆ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ
 44 ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ. ⁴⁴ καὶ
 45 ἐλθόντες κύριοι τῆς φωνῆς αὐτῆς. ⁴⁵ καὶ ἀπαγομένης αὐτῆς ἀπολέσθαι, ὁ
 46 Θεὸς ἐξήγειρε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίον νεωτέρου ὡς ὄνομα Δανιήλ. ⁴⁶ καὶ
 47 ἐβόησε φωνὴ μεγάλη Ἀβῶος ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. ⁴⁷ ἐπέστρεψε δὲ
 48 πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος ὃν σὺ λελάθηκας; ⁴⁸ ὁ
 δὲ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὗτως μωροὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ; οὐκ ἀνακρί-
 49 ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγινόντες κατεκρίνατε θυγατέρα Ἰσραὴλ; ⁴⁹ ἀναστρέ-
 50 ψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῆ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν αὐτῆς. ⁵⁰ καὶ ἀνέ-
 στρεψε πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο
 51 καὶ σκεψάμεθα. ⁵¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς Δανιήλ Διαχωρίσαστε αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων
 52 μακράν, καὶ ἀνακρινῶ αὐτούς. ⁵² ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἰς ἀπὸ τοῦ ἐνός,
 ἐκάλεσε τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἱερατικῶς ἡμερῶν κακῶν,
 53 νῦν ἦκασιν αἱ ἀμαρτίαι σου, ἃς ἐποίησες τὸ πρότερον ⁵³ κρίνων κρίσεις ἀδίκ-
 54 κους, καὶ τοὺς μὲν δίκαιους κατακρίνων, ἀπολύων δὲ τοὺς αἰτίους, λέγοντας
 54 τοῦ Θεοῦ Ἀβῶον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ταύτην εἶπερ εἶδες,
 εἰπὼν ὑπὸ τί δένδρον εἶδες αὐτούς ὁμολοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
 55 σχίνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ Δανιήλ Ὁρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν· ἦδη
 56 γὰρ ἄγγελος φάσιν Θεοῦ λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ σχίσαι σε μέσον. ⁵⁶ καὶ με-
 ταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσε παραγαγεῖν τὸν ἕτερον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα
 57 τὴν καρδίαν σου. ⁵⁷ οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράςιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκεῖναι φοβού-
 58 μεναι ὁμολοῦν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ἰουδα ὑπέμεινε τὴν ἀνομίαν ὑμῶν.
 58 ⁵⁸ νῦν οὖν λέγε μοι ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμολοῦντας ἀλλήλοις; ὁ
 59 δὲ εἶπεν Ὑπὸ πρίνον. ⁵⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ Δανιήλ Ὁρθῶς ἔψευσαι καὶ σὺ εἰς
 τὴν σεαυτοῦ κεφαλὴν. μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ τὴν βομφαλίαν ἔχων
 60 πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς. ⁶⁰ καὶ ἀνεβόησε πᾶσα ἡ συνα-
 γογὴ φωνῇ μεγάλῃ καὶ εὐλόγησαν τῷ Θεῷ τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ'

34. πρεσβύτεροι ἐμμεσῶ του λαου ... ἐπὶ τῆς κεφαλῆς 35. ἐπὶ τῷ
 κυρίῳ 36. εἶπαν ... πρεσβύτεροι ... κ. ἀπελυσ. τ. παιδ. καὶ ἀπεκλείει. τ.
 37. τ. παραδ. 39. περικρατεῖς 41. ἀπαγγεῖλαι 42. καὶ ἀνεβόησεν φ. μ.
 σουσαννα 44. ἐπηκουσεν ὁ Θεὸς τῆς 45. ἐξηγειρεν ὁ Θεὸς 46. καθάρως
 ἐγὼ 48. ἐμμεσῶ 50. καὶ σκεψάμεθα ἀνα μεσῶ (sic) ... ἀπαγγεῖλον ... ἐδω-
 κεν ... το πρεσβυτεριον 53. λεγοντ. τ. κυριου 54. δένδρ. κατέλαβες αὐτ.
 55. ἀγγ. του Θεου λαβ. φασιν παρα 56. ουχ ιουδα ... καὶ τὴ ἐπισπύμα
 57. κακείναι 59. ἐξολοθρεύσει 60. ἀνεβόησαν ... κ. ἐβόησαν τῷ Θεῷ

αὐτόν. ⁶¹καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς 61
 Δανιὴλ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
 ὃν τρόπον ἐπονηρεύσαντο τῷ πλησίον, ⁶²ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωϋσῆ, ⁶²
 καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀνάτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
⁶³Χελκίας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἤγουν περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν μετὰ ⁶³
 Ἰωακὴμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅτι οὐχ εὗρεθη ἐν
 αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. ⁶⁴καὶ Δανιὴλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ ⁶⁴
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

I.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακὴμ βασιλέως Ἰουδα ἦλθε Ναβουχο-
 δονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν. ²καὶ 2
 ἔδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ἰωακὴμ βασιλέα Ἰουδα καὶ ἀπὸ μέρους
 τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς τὴν Σενναάρ οἴκον τοῦ
 θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη ἐλθῆνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐ-
 τοῦ. ³καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀσφανεὶ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν 3
 ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασι-
 λείας καὶ ἀπὸ τῶν φορβωμῶν ⁴νεανίσκους οἵς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος ⁴
 καὶ καλοὺς τῇ ὄψει, καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γινώσκοντας γῶσιν
 καὶ διανοομένους φρόνησιν, καὶ οἵς ἔστιν ἰσχυρὸς ἐν αὐτοῖς ἐστάναι ἐν τῷ
 οἴκῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν ⁵
 Χαλδαίων. ⁵καὶ διετάξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας κατ' ἡμέραν ⁵
 ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ ⁶
 ὀρέψαι αὐτοὺς ἑτη τρία, καὶ μετὰ ταῦτα στήναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
⁶καὶ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ἰουδα Δανιὴλ καὶ Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας ⁶
 καὶ Μισαήλ. ⁷καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνούχος ὀνόματα, τῷ Δανιὴλ Βαλ- ⁷
 τάσαρ, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαήλ Μισάχ, καὶ τῷ Ἀζαρίᾳ ⁸
 Ἀβδεναγώ. ⁸καὶ ἔβητο Δανιὴλ εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ ⁸
 ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ, καὶ ⁹
 ἤξιωσε τὸν ἀρχιευνούχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ. ⁹καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δα- ⁹
 νιὴλ εἰς ἔλεον καὶ οὐκτιρμὸν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. ¹⁰καὶ εἶπεν ὁ ἀρ- ¹⁰
 χιευνούχος τῷ Δανιὴλ Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτά-
 ξαντα τὴν βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν, μὴ ποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν
 σκυθρωπά παρὰ τὰ παιδάβια τὰ συνηλικά ὑμῶν, καὶ καταδικάσῃτε τὴν
 κεφαλὴν μου τῷ βασιλεῖ. ¹¹καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς Ἀμελσάδ, ὃν κατέστησεν ¹¹
 ὁ ἀρχιευνούχος ἐπὶ Δανιὴλ, Ἀνανίαν, Μισαήλ, Ἀζαρίαν, ¹²Ἰεραρὸν δὲ τοὺς ¹²
 παιδᾶς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων καὶ φα-
 γώμεθα, καὶ ὕδωρ πώμεθα, ¹³καὶ ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν ¹³
 καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδαρίων τῶν ἐσθόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ ¹⁴
 καθῶς ἐάν ἴδῃς πείσῃς μετὰ τῶν παίδων σου. ¹⁴καὶ ἐλγίσκουν αὐτῶν, ¹⁴
 καὶ ἐπέρασαν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμερῶν ¹⁵
 ὤρᾶν αὐτῶν ἀγαθὰ καὶ ἰσχυρὰ ταῖς σαρκὶν ὑπὲρ τὰ παιδάβια

61. δυο πρεσβυτερους 62. μωση 63. ηνεσαν τον θεον π. τ. 3. αυτ. σουσαννας ... συγγενων παντων οτι

Subscriptio: ορασις α. Sequitur inscriptio: ορασις β.

I. 1. om ὁ 2. σεννααρ οικον ... om θησαυρον 3. πορβομειν 4. κα-
 λοι ... om εν τω οικω 6. εγενετο αυτοις ... x. μισαχ 7. αζαριας 7. βαρ-
 τασαρ (sed* omiserat) ... μισαχ 8. επι την καρδιαν ... οινω του 9. και
 εις οικτηρμ. 10. συνηλικεια 11. πρ. αμεροσαρ ... επι δαν. και αν. και μισ.
 και αζ. 12. σπερματων της γης x. φαγομεθα ... πιωμεθα 13. ειδεια
 bis ... εσθιοντων ... μετα τ. παιδαριων σ. 15. ειδεια ... ισχυροι

16 τὰ ἔσθοντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. ¹⁶ καὶ ἐγένετο Ἀμελσὰδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον τοῦ πόματος αὐτῶν, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ¹⁷ σπέρματα. ¹⁷ καὶ τὰ παιδάρια ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιὴλ ¹⁸ συνήκην ἐν πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. ¹⁸ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ὧν εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτούς ὁ ἀρχιεννοχὸς ¹⁹ ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ. ¹⁹ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ εὐρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιὴλ καὶ Ἀνανία καὶ Μισάηλ καὶ ²⁰ Ἀζαρίᾳ· καὶ ἔσθρσαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης ὧν ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλασίονας παρὰ πάντας τοὺς ἐπακιδούς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ ²¹ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἐγένετο Δανιὴλ ἕως ἔτους ἐνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως.

II.

Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ἐνυπνιασθὲν Ναβουχοδονόσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέσθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τοὺς ἐπακιδούς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔσθρσαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Ἐνυπνιασθῆν, καὶ ἐξέσθη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ ἐνύπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστὶ Βασιλεῦ εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆναι· σὺ εἶπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶ σου, καὶ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁵ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τοῖς Χαλδαίοις· Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν διαρπαγῆσονται. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δώματα καὶ δωρεάς καὶ τιμὴν πολλὴν λήψεσθε παρ' ἐμοῦ· πλήν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀπαγγεῖλάτε μοι. ⁷ ἀπεκρίθησαν δευτέρον καὶ εἶπαν· Ὁ βασιλεὺς εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ⁸ τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. ⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι ἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα. ⁹ ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγελητέ μοι, οἶδα ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέσσεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ· τὸ ἐνύπνιον μου εἰπάτε μοι, καὶ γνῶσομαι ὅτι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. ¹⁰ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσιν· Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆρ᾽ ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι, καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἀρχὼν ῥῆμα τοι- ¹¹ οὔτον οὐκ ἐπερωτᾷ ἐπακιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον, ¹¹ ὅτι ὁ λόγος δὴν ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ βαρύν, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ ¹² βασιλέως ἀλλ' οἱ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης σαρκός. ¹² τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀπολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶ- ¹³ νος. ¹³ καὶ τὸ δόγμα ἐξήλθε, καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτείνοντο· καὶ ἐζήτησαν

15. ἐσθιόντα 16. ἀμερσαρ ... in f. add τοὺς τεσσαρσιν παιδαριοῖς
17. om τα παιδ. ταυτα οι τεσσ. αυτοι 19. ουκ ευρεθησαν 20. om παση
Subscriptio: ορασις β. Inscriptio: ορασις γ.

II. 1. βασιλειας ναβουχοδονοσορ ενυπν. ναβουχ. 2. ηλθον 3. Ενυπνιασθη 4. και ειπον οι 5. απ. ο βασ. και ειπεν ... εαν ουν μη ... συγκρισιν αυτου 6. δωρεαν ... λημψεσθαι 7. απεκρ. οι χαλδαιοι και ειπαν εκ δευτερον ... συγκρισιν αυτου 8. om και prius ... καθοτι οιδατε 9. απαγγεληται ... ενωπιον εμου ... om και ultimum 10. απεκριθ. παλιν ... οστ. δυνησ. το ρ. του β. γνωρ. ... τοιουτο ... μαγον χαλδαιον 11. αλλ η θεοι ... κατοικεια

Δανιήλ καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀνελεῖν. ¹⁴ τότε Δανιήλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ ¹⁵ γνώμην τῷ Ἀριῶχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναιρεῖν τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, ¹⁵ Ἀρχὼν τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ γνώμη ἡ ¹⁵ ἀναιδὴς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισε δὲ ὁ Ἀριῶχ τὸ ῥῆμα τῷ Δανιήλ. ¹⁶ καὶ Δανιήλ ἤξίωσε τὸν βασιλέα ὅπως χρόνον δῶ αὐτῷ, καὶ τὴν ¹⁶ σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελῇ τῷ βασιλεῖ. ¹⁷ καὶ ἐστῆλε Δανιήλ εἰς τὸν οἶκον ¹⁷ αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἀνανία καὶ τῷ Μισαήλ καὶ τῷ Ἀζαρία τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ ῥῆμα ἐγνώρισε. ¹⁸ καὶ οἰκτιροὺς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ ¹⁸ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλυνται Δανιήλ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι τῆς ¹⁹ νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη. καὶ εὐλόγησε τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ Δανιήλ ²⁰ καὶ εἶπεν Ἐγὼ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ²⁰ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐστί. ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοις ²¹ καιροῖς καὶ χρόνοις, καθιστᾷ βασιλεῖς καὶ μεδιστᾷ, διδοὺς σοφίαν τοῖς σοφοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσι σύνεσιν. ²² αὐτὸς ἀποκαλύπτει βασιλεῖ καὶ ἀπό- ²² κρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ ἐστί. ²³ σοὶ ὁ ²³ θεὸς τῶν πατέρων μου ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν δέδωκάς μοι, καὶ ἐγνώρισάς μοι ὃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ, καὶ τὸ ὄραμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισάς μοι. ²⁴ καὶ ἦλθε Δανιήλ πρὸς Ἀριῶχ, ὃν κατέστησεν ὁ ²⁴ βασιλεὺς ἀπολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος μὴ ἀπολέσης, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. ²⁵ τότε Ἀριῶχ ἐν σπουδῇ εἰσήγαγε τὸν Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὐρῆκα ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας ὅστις τὸ σύγκριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. ²⁶ καὶ ²⁶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε τῷ Δανιήλ, οὐ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, Εἰ δύνασαι μοι ἀναγγεῖλαι τὸ ἐνύπνιον ὃ ἶδον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἀπε- ²⁷ κρίθη Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπερωτᾷ οὐκ ἔστι σοφῶν μάγων ἐπασιδῶν γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ²⁸ ἀλλ' ἡ ἐστὶ θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια, καὶ ἐγνώρισε ²⁸ τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ ὃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιον σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου, τοῦτο ἐστί, ²⁹ βασιλεῦ· οἱ διαλογισμοί σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ ²⁹ γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέ σοι ὃ δεῖ γενέσθαι. ³⁰ καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὐσῇ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς ³⁰ ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἐνεκεν τοῦ τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας σου γνῷς. ³¹ οὐ βασι- ³¹ λεὺ ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ εἰκὼν ἐκείνη, καὶ ἡ πρόσφυς αὐτῆς ὑπερφερής, ἐστῶσα πρὸ προσώπου σου, καὶ ἡ ὄρασις αὐτῆς φοβερά. ³² εἰκὼν ἧς ἡ κεφαλὴ χρυσοῦ χρυσοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στήθος καὶ ὁ ³² βραχίονας αὐτῆς ἀργυροὶ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, ³³ αἱ νῆμαι σιδη- ³³ ραί, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδηροῦν καὶ μέρος δὲ τι ὀστράκινον. ³⁴ ἐθεώρεις ³⁴ ἕως ἀπεσχίσθῃ λίθος ἐξ ὅρους ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνοους, καὶ ἐλέπυνεν αὐτοὺς εἰς τέλας. ³⁵ τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάταξ τὸ ὀστρακον, ὁ σιδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, ³⁵

14. αναλειν 15. και επυνθανετο αυτου λεγων Αρχων ... η αναιδης αυτη εκ ... δε το ρημα αριωχ τω βασιλει 16. και ειστηλθεν δανιηλ και ηξ. απο του βασιλεως ... απαγγειλη 18. οτι αν 19. τω δε προ τοτε τω ... πυλογισεν 20. post συνεσις add και η ισχυς 23. εδωκας μοι και νυν εγν. 26. βαρτασαρ ... οτι ο ιδον 28. αλλ εστιν ο θεος 29. συ βασιλευ εθεωρεις· οι 30. οτι δε ... οτι τουτο 31. η οψεις 32. η εικων ... χρυσιου καθαρου, αι 33. σιδηρ. μερ. δε τι 34. εως ου ετμηθη 35. ο σιδηρος το οστρακον

ὁ χρυσός, καὶ ἐγένετο ὥς ἐκ κοινότητος ἀπὸ ἄλλωνος περινητός· καὶ ἐξήρην αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγενήθη ὅρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν.

36 τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐρούμεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 37 οὐ βασιλεὺς βασιλεὺς βασιλέων, ὥς ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ κραταίαν καὶ ἐν γῆν ἐξωκεν 38 ἐν παντὶ τόπῳ ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θῆρα τε ἀγροῦ καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης ἐξωκεν ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ κατέστησέ σε κύριον πάντων· σὺ εἶ 39 ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. 39 καὶ ὀπίσω σου ἀναστήσεται βασιλεία ἑτέρα ἡττων σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἣτις ἐστὶν ὁ χαλκός, ἡ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς, 40 καὶ βασιλεία τετάρτη ἣτις ἐστὶν ἰσχυρὰ ὡς σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος 41 λεπτύνει καὶ δαμάζει πάντα, οὕτως πάντα λεπτύνει καὶ δαμάσει. 41 καὶ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μὲν τι ὀστράκινον, μέρος δὲ τι σιδηροῦν, βασιλεία διηρημένη ἐστὶν, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδηρᾶς ἐστὶν 42 ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστράκῳ. 42 καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν, μέρος δὲ τι ὀστράκινον, μέρος 43 τι τῆς βασιλείας ἐστὶν ἰσχυρόν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐστὶν συντριβόμενον. 43 ὅτι εἶδες ὃν σίδηρον ἀναμειγμένον τῷ ὀστράκῳ, συμμειγείς ἔσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς 44 ὁ σίδηρος οὐκ ἀναμίγνεται μετὰ τοῦ ὀστράκου. 44 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλείων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἣτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαὸν ἑτέρον οὐχ ὑπολείψει· 45 λεπτύνει καὶ λικμήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας· 45 ὃν τρόπον εἶδες ὅτι ἀπὸ ὅρων ἐτήρησεν ὁ λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐλεπτυνε τὸ ὀστράκον τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισε τῷ βασιλεὶ ὃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα· 46 καὶ ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. 46 τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἔπασεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιὴλ προσεκύνησε, καὶ μα- 47 ναὶ καὶ εὐωδίας εἶπε σπείσαι αὐτῷ. 47 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιὴλ· Ἐπ' ἀληθείας ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτός ἐστι θεὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλείων, ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια, ὅτι ἠδυνάσθη ἀποκαλύψαι τὸ μυστή- 48 ριον τοῦτο. 48 καὶ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιὴλ, καὶ δόματα μεγάλα καὶ πολλὰ ἐξωκεν αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶ- 49 νος καὶ ἄρχοντα σατραπῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. 49 καὶ Δανιὴλ ἡγήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδευαγῶ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.

III.

Ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυ-
σῆν, ὕψος αὐτῆς πῆχεων ἐξήκοντα, εὐρος αὐτῆς πῆχεων ἕξ, καὶ ἔστησεν
2 αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δειρᾶ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. 3 καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν
τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ

35. εγενοντο ... ουκ ευρεθη 38. του ουρανου 39. ηττων σου ητις
εστιν ο αργυρος ... τριτη η εστιν 40. τεταρτη εσται ισχ. ως ο ... ουτως
π. λε. κ. δαμαζει 41. ** οστρακινον κεραμευ 42. επ αυτης 43. προς-
κολλωμενος ... ουκ αναμιγν. τω οστρακω 44. ητις εις τον αιωνα ... * λεπ-
τυνει δε και 45. ιδεις 46. μαννα 47. κ. κυρ. των κυριων και βασιλευς των
βασιλειων· αποκαλυπτων ... εδυνησθης 48. πολλα και μεγαλα ... σατρα-
πων και επι 49. μισαχ αβδευαγω

Subscriptio: ορασὶς γ. Inscriptio: ορασὶς δ.

III. 1. om. ο βασιλεὺς

τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, εἰσεῖν
 εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνης. ³ καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὑπάτοι, στρα- 3
 τῆγοι, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
 τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ
 βασιλεὺς. καὶ εἰσθήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνης, ⁴ καὶ ὁ κήρυξ ἔβρα ἐν ἰσχυρί 4
 Ὑμῖν λέγεται λαοίς, φυλαί, γλώσσαι, ⁵ ἢ ἂν ὥρα ἀκούσῃτε φωνῆς σάλπιγ- 5
 γος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους
 μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησε Ναβουχοδο-
 νόσορ ὁ βασιλεὺς. ⁶ καὶ ὅς ἂν μὴ πεσῶν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβλη- 6
 θήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐγένετο ὅταν ἤκουον 7
 οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ
 ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ φυλαί γλώ-
 σσαι προσεκύνον τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. 8 9
⁸ τότε προσήλθουσιν ἄνδρες Χαλδαῖοι καὶ διέβαλον τοὺς Ἰουδαίους ὅτι βα- 8 9
 σιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆναι. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ ἔθνηκας δόγμα, πάντα 10
 ἄνθρωπον ὅς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας,
 σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, ¹¹ καὶ μὴ πεσῶν 11
 προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
 τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶν ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς 12
 χώρας Βαβυλῶνος, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ οὐκ ὑπήκουσαν βασιλεῦ τῷ
 δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἔστη-
 σας οὐ προσκυνοῦσι. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγα- 13
 γεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
¹⁴ καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδράχ, Μι- 14
 σάχ, Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ
 ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε; ¹⁵ νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἐτοιμῶς, ἵνα ὥς ἂν ἀκούσῃτε 15
 τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλ-
 τηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσῃτε
 τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσῃτε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμ-
 βληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστὶ θεὸς
 ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου; ¹⁶ καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδράχ Μισάχ Ἀβ- 16
 δεναγῶ λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ
 τοῦ δήματος τούτου ἀποκριθῆναι σοι. ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, 17
 ὃς ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
 καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ρύσεται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ ἐὰν μὴ, 18
 γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι ἣ
 ἔστησας οὐ προσκυνοῦμεν. ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ 19
 ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδεναγῶ, καὶ
 εἶπεν ἔκκαῦσαι τὴν κάμινον ἐπταπλασίως ἕως οὗ εἰς τέλος ἔκκαψι. ²⁰ καὶ 20

2. ελθειν εις τον αγκαεινισμον (corrigge εγκ.) τ. εικ. ης εστησεν ναβου-
 χοδονοσορ ο βασιλευς 3. post βασιλευς add και συνηχθησαν οι τοπαρχαι
 ... ισθηκεισαν ... in f. add ης εστησεν ναβουχοδονοσορ 4. εθη λαοι
 φυλ. γλ. 5. της φωνης της σαλπιδγγος ... ψαλτηριου και συμφωνιας κ.
 παντος ... *om τη χρυση 6. om πεσων 7. οταν ηκουσαν ... ψαλτηριου
 και συμφωνιας και ... om φυλαι γλωσσαι ... η εστησεν 8. προσηλθαν ...
 διεβαλλον 9. και υποβαλοντες ειπον ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 10. συμ-
 βυκης τε κ. ψ. και συμφωνιας και 11. εμβληθησεται 12. σεδρακ μισακ
 αβδ. οι ανδρες εκεινοι ουχ ... και τοις 13. τον σεδρακ μισακ κ.
 τον αβδ. 14. σεδρακ μισακ και αβδ. 15. om και παντος γενι. μουσικων
 ... πεσοντ. προσκυνειτε ... εστιν ο θεος ... εκ των χειρων μου 16. σε-
 δρακ μισακ 17. γαρ ο θεος ... εκ της χειρος σου 18. τη ειικονι τη χρυση
 19. ναβουχ. ο βασιλευς ... σεδρακ μισακ αβδ. ... εως εις

ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ εἶπε πεδήσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδαναγῶ
 21 ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεί-
 νοι ἐπεδήθησαν ἐν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν καὶ τιάριαι καὶ περικνημίσαι,
 22 καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, ²² ἐπεὶ
 τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερῴχυνε· καὶ ἡ κάμιнос ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ.
 23 ²³ καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδαναγῶ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
 καμίνου τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς
 ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον.

(ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΖΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ.)

1 ¹ Καὶ συστάς Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτως. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ
 2 ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν ² Εὐλογητὸς εἰ κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
 3 καὶ αἰνετός, καὶ δεδοξασμένος τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. ³ ὅτι δίκαιος
 εἰ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐδοκεῖ αἰ
 4 ὁδοὶ σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεύει. ⁴ καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίη-
 σας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν
 πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα
 5 διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. ⁵ ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστήναι ἀπὸ
 6 σοῦ, ⁶ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ
 συντηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
 7 καὶ πάντα ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ
 8 κρίσει ἐποίησας. ⁸ καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων καὶ ἐχθί-
 στων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
 9 ⁹ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα ἡμῶν· αἰσχύνῃ καὶ ὀνειδος ἔγε-
 10 νήθημεν τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε. ¹⁰ μὴ δὴ παραδόξως ἡμᾶς
 11 εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, ¹¹ καὶ
 μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ
 12 σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἁγίόν σου, ¹² οἷς ἐλά-
 λησας πληθύνει τὸ σπέρμα αὐτῶν ὥς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὥς τὴν
 13 ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς Βαλδασσῆς. ¹³ ὅτι δέσποτα ἐστικρύνθημεν
 παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς
 14 ἁμαρτίας ἡμῶν. ¹⁴ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης
 καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ ὀλοκαύτως οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορά οὐδὲ θυμίαμα,
 15 οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὐρεῖν ἔλεος. ¹⁵ ἀλλ' ἐν ψυχῇ
 16 συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν, ¹⁶ ὥς ἐν ὀλοκαυ-
 τῶσι κριθῶν καὶ ταῦρων καὶ ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πίνων, οὕτως γενέσθω ἡ
 17 θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐκτελέσαι ὁπισθὲν σου, ὅτι οὐκ ἔστι
 18 αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί. ¹⁷ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,
 18 καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου. ¹⁸ μὴ καταισχύνης ἡμᾶς,
 ἀλλὰ ποιήσων μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ
 19 ἔλεους σου. ¹⁹ καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θυμῶσά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ

20. σεδρακ μισακ 24. περικνημ. καὶ ενδυμασιν αυτων· καὶ ἐμβληθή-
 σαν εἰς μέσον 22. υπερῴχυνεν ... in f. add καὶ τοὺς ἀνδρας ἐκείνους τοὺς
 βαλλοντας σεδρακ μισακ ἀβδαναγω ἀπεκτείνειν ἡ φλογὶς τοῦ πυρὸς 23. σε-
 δρακ μισακ ἀβδ. ... καμεινου (-ει- pigrumque) τοῦ πυρὸς τῆς ... ἐμ-
 μέσω

Deest inscriptio: Προςευχη usque τριων. 1. ἐμμέσω 2. αἰνετον 3.
 ἐποίησας ἡμῖν 4. ἁγίαν σου τὴν 5. ἀποστάντες 6. οὐδὲ συντηρ. vide!ur
 cum seqq. conjg. 7. οἱη καὶ π. ο. ἐπηγ. ἡμῖν 8. ἀνομῶν ἐχθίστων 9.
 οἱη ἡμῶν ... ἐγενήθη 40. παραδῶς 42. οἷς ἐλαλ. προς αὐτους 44. ὅτι
 οὐδὲ προσφ. οὐδὲ θυμίαμα ... οὐ τοπος ... ἐνώπιον σου 46. ἐν ὀλοκαυ-
 τώμασιν ... καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ... γενεσθῶ θυσία ... οὐκ ἐστιν

δνόματί σου, κύριε. καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακά, ²⁰ καὶ καταισχυνθήησαν ἀπὸ πάσης τῆς δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς ²⁰ αὐτῶν συντριβείη, ²¹ καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος, θεὸς μόνος καὶ ἐνδοξος ²¹ ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. ²² καὶ οὐ διελεῖπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπὴρταί ²² τοῦ βασιλέως καλόντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πῶσαν καὶ στιππύον καὶ κληματίδα. ²³ καὶ διεχεῖτο ἡ φλῆξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πῆχεις τεσσαρα- ²³ κονταενέα, ²⁴ καὶ διώδευσεν καὶ ἐνεπύρσεν οὓς εὔρε περὶ τὴν κάμινον τῶν ²⁴ Χαλδαίων. ²⁵ ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ²⁵ εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξεν τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, ²⁶ καὶ ²⁶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα ὁρόσου διασπρίζον· καὶ οὐχ ἦψατο αὐτῶν τὸ καζόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς. ²⁷ τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνον καὶ ἐδόξαζον καὶ ἠλόγουν τὸν ²⁷ θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ²⁸ ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ εἰ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ²⁸ ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ²⁹ καὶ εὐλογημένον ²⁹ τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ³⁰ εὐλογημένος εἰ ἐν τῷ ναφ τῆς ἁγίας δόξης σου, ³⁰ καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³¹ εὐλογημένος εἰ ὁ ἐπι- ³¹ βλέπων πάντα τὰ ἔργα κυρίου ἐπὶ Χερουβὶμ, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³² εὐλογημένος εἰ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑπερυ- ³² μνητὸς καὶ ὑπερυμνούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³³ εὐλογητὸς εἰ ἐν τῷ στερεῶ- ³³ ματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁴ εὐλο- ³⁴ γεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁵ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν ³⁵ εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁶ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- ³⁶ ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁷ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ὑπεράνω τοῦ ³⁷ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁸ εὐλο- ³⁸ γεῖτω πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ³⁹ εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυ- ³⁹ ψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁰ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ⁴⁰ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴¹ εὐλογεῖτω πᾶς ὄμβρος καὶ ⁴¹ ὁροῦντες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴² εὐλο- ⁴² γεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴³ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐ- ⁴³ τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁶ εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ⁴⁶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁷ εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ⁴⁷ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁸ εὐλογεῖτε ψυχὸς καὶ καῦμα ⁴⁸ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁴⁹ εὐλογεῖτε πα- ⁴⁹ γχαι καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁰ εὐλογεῖτε ἄστραπαι καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν ⁵⁰ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵¹ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψούτω αὐ- ⁵¹ τὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵² εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ⁵² ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵³ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φερόμενα ἐν τῇ ⁵³

19. ενδιγνυμενοι 20. απο πασης δυναμειως και δυναστειας 21. om και prius ... κυριος ο θεος 22. διελεειπον ... κληματιδας 23. διηχειτο ... τεσσαρακ. 26. ουκ ηψατο 29. om παντας 31. ο βλεπων ... επι των χερουβειμ ... υπεραινετος 32. υπερυψουμενος εις 33. ευλογημενος ... υπερυμνητος 37. υδατα παντα ... επανω 38. ευλογειτε πασαι αι δυναμεις 39. σελενη 44. ευλογειτε [44.] ευλογειτε ψυχος και καυσων τον κυριον· υμνειτε και υπερυψουται αυτον εις τους αιωνας. [45.] ευλογειτε δροσοι και νιφετοι τον κυριον· υμνειτε και υπερυψουται αυτον εις τους αιωνας. 48. παγος και ψυχος τον

54 γῇ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ (55) εὐλο-
 55 γεῖτε θάλασσα καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς
 56 τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ (56) εὐλογεῖτε αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 56 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογεῖτε κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς
 57 ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλο-
 57 γεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε
 58 αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁸ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη τὸν κύ-
 59 ριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν
 60 ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐ-
 60 λογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
 61 ⁶¹ εὐλογεῖτε ἱερεῖς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶ-
 62 νας. ⁶² εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 63 αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ
 64 ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ
 65 τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε
 Ἀνανία Ἀζαρία Μισαὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς
 αἰῶνας· ὅτι ἐξέλειτο ἡμᾶς ἐξ ἁδου, καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν ἡμᾶς·
 ἐβρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογός, καὶ ἐκ μέσου πυρὸς
 66 ἐβρύσατο ἡμᾶς. ⁶⁶ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
 67 τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁶⁷ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν
 θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
 (ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.)

24 καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν καὶ θαύμασε, καὶ
 ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπε τοῖς μεγιστάσιν αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβά-
 25 λωμεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένοι; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς,
 25 βασιλεῦ. ²⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὅδε ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμέ-
 νους καὶ περιπατοῦντας ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς, καὶ διαφθόρᾳ οὐκ ἔστιν ἐν αὐ-
 26 τοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ. ²⁶ τότε προσῆλθε Ναβου-
 χodonόσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης καὶ εἶπε
 27 Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ, οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε καὶ
 27 δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς. ²⁷ καὶ
 συνάγονται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάσται
 τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώ-
 28 ματος αὐτῶν, καὶ ἡ θρίξ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαρὰ-
 28 βαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθη, καὶ ὁσμή πυρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἀπε-
 κρίθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξέλειτο τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ, ὅτι ἐπέποιθεισαν ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἠλλοίωσαν
 καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύωσι μηδὲ προσ-
 29 κυνήσωσι παντὶ θεῷ ἄλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν. ²⁹ καὶ ἐγὼ ἐκτίσεται τὸ δόγμα·
 πᾶς λαὸς φυλὴ γλῶσσα ἢ ἐὰν εἴτῃ βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδράχ
 Μισάχ Ἀβδεναγῶ, εἰς ἀπώλειαν ἔσονται καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν,

54. post 55. ponit. 54. θαλασσαί 58. εὐλ. τα θηρία κ. πάντα τα
 60. εὐλογεῖται 61. ἱερεῖς κυρίου τον 62. δοῦλοι κυρίου 64. om τη 65.
 ἐξέλειτο ... ἐκ καινέων μεσσης καιομένης ... πυρὸς ἐρυσσάτο. Post v. 67.
 desunt verba Τέλος usque ὕμνου. 24. ἐνεβαλόμεν εἰς μέσον ... εἶπαν
 25. ο βασι. Ἰδου (ed. rom. Ὁ δὲ) ἐγὼ ... ἐμμεσῶ ... ἐστὶν αὐτοῖς 26. σε-
 δραχ μισακ ... om τον υψίστου ... ἐξέλθατε κ. δ. ἐξ ... σεδρακ μισακ
 27. σαραπατα ... in f. add καὶ προσκυνήσεν ὁ βασιλεὺς ἐνωπίων αὐτῶν τῷ
 κυρίῳ 28. om ο βασιλεὺς ... σεδρακ μισακ ... om μηδε προσκυνήσων
 29. om το ... η αν ... σεδρακ μισακ ... διαρπαγήσονται pro εἰς διαρπ.

καθότι οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. ³⁰ τότε ὁ βασιλεὺς κατεύθυνε τὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγὼ ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος, καὶ ἠύξηνεν αὐτοὺς καὶ ἤγειωσεν αὐτοὺς ἡγειῶσαι πάντων τῶν Ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ³¹ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι ταῖς λαοῖς φυλαῖς 31 καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη ὑμῖν πληθύνει. ³² τὰ 32 σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ἤρσεν ἐναντίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ³³ ὥς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βα- 33 σιλεία αἰῶνος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

IV.

Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ εὐσηνῶν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐδαλῶν. ² ἐνύπνιον ἶδον καὶ ἐφοβήσασθαι με, καὶ ἐταράχθην ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ 2 αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάραξαν με. ³ καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ 3 εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνωρίσωσί μοι. ⁴ καὶ ἐξεπορεύοντο οἱ ἑπαιδοί, μάγοι, γαζαρη- 4 νοί, Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐγὼ εἶπα ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, ⁵ ἕως ἤλθε Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ κατὰ 5 τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν ἐαυτῷ ἔχει. ὡς εἶπα ⁶ Βαλτάσαρ ὁ ἄρχων τῶν ἑπαιδῶν, ὃν ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον 6 ἐν σοί, καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἀκούσον τὴν ὁράσιν τοῦ ἐνυπνίου μου οὗ ἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι. ⁷ ἐπὶ τῆς κοίτης μου 7 ἐδεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολὺ. ⁸ ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἰσχυσε, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ 8 οὐρανοῦ, καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ εἰς τὸ πέρας ἀπάσης τῆς γῆς· ⁹ τὰ φύλλα αὐ- 9 τοῦ ὥρατα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατάρκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σάρξ. ¹⁰ δεῦ- 10 ρον ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ ἰδοὺ εἶρ, καὶ ἅγιος ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη ¹¹ καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὕτως εἶπεν Ἐκκίψατε 11 τὸ δένδρον, καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ. ¹² πλὴν τὴν φυτὴν τῶν 12 ῥιζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἑδάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ ὁρῶσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ μετὰ τῶν θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χρότῳ τῆς γῆς. ¹³ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν 13 ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ἐπτά καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπ' αὐτόν. ¹⁴ διὰ συγκρίματος εἶρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα 14 ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γινώσκῃ οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃς ἐάν δόξῃ δώσῃ αὐτὴν καὶ ἐξουδένωμα ἀνθρώπων ἀναστήσῃ ἐπ' αὐτήν. ¹⁵ τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ὁ ἶδον ἐγὼ Ναβου- 15 χοδονόσορ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺ Βαλτάσαρ τὸ σύγκριμα εἰπόν, ὅτι πάντες οἱ σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐτοῦ δηλώσαι μοι· σὺ

30. τότε κατηνύθεν ο βασιλεὺς τ. σεδραχμισαχ αβδ. επι τα εργα της χωρας ... post x. ηξισω. αυτ. repetit και ηξισωεν αυτους ... των οντων εν ... post v. 30. add ορασις δ. — ορασις ε. 31. φυλαῖς γλωσσαις ... ed. rom. πληθυνθειη cum seqq. conjg., non item cod. alex. 33. εις γε- νεας γενεων IV. 4. ευδαλων επι του θρονου μου 2. συνεταραξαν 4. και οι χαλδαιοι ... ειπα εγω 5. εως ου ... και το ενυπνιον ενωπιον αυτου ειπα pro ω ειπα 6. βαρτασαρ ... εν εαυτω εχει pro εν σοι ... αδυνατη- σει ... οπι μου ου ιδον 7. εμμεσω 8. το δενδρ. εκεινον ... εις τα πε- ρατα πασης 10. εγρηγορος· και ιδου 11. καρπους pro κλαδους ... διασκ. τους καρπους αυτου 14. ο λογος, και λογος αγιων ... αναστησεται

16 δὲ Δανιὴλ δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐν σοί. ¹⁶ τότε Δακηλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, ἀπρηνῶθη ὡς εἰ ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσαν αὐτόν. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτάσαρ καὶ εἶπε Κύριε, τὸ ἐνύπνιον ἔστω
 17 τοῖς μισοῦσί σε, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου. ¹⁷ τὸ δένδρον ὃ εἶδες, τὸ μεγαλυνθῆναι καὶ τὸ ἰσχυρὸς, οὗ τὸ ὕψος ἐφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν
 18 καὶ τὸ κῦτος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ¹⁸ καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐδαιῶν, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ τροφή πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατῶ-
 19 κουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
 20 τοῦ οὐρανοῦ, ¹⁹ οὐ εἰ βασιλεῦ· ὅτι ἐμεγαλύνθη καὶ ἰσχυρὰς, καὶ ἡ μεγα-
 λωσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἐφθασεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ κυρεία σου εἰς
 21 τὰ πέρατα τῆς γῆς. ²⁰ καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς εἶρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε τὸ δένδρον καὶ διαφθεράτε αὐτό, πλὴν τὴν φυὴν τῶν ριζῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἑάσατε, καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ
 καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν τῇ γλῶττῃ τῇ ἔξω καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλι-
 σθήσεται, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἁλ-
 22 λωσιῶσιν ἐπ' αὐτόν. ²¹ τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα
 23 ὕψιστου ἐστὶν ὃ ἐφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, ²² καὶ σὲ ἐκδιώ-
 ξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατοικία σου, καὶ
 24 χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ αὐλι-
 σθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σέ ἕως οὗ γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ
 25 ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ²³ καὶ
 26 ὅτι εἶπαν Ἐδάσατε τὴν φυὴν τῶν ριζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σου σοὶ
 27 μένει ἀφ' ἧς ἂν γνῶς τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. ²⁴ διὰ τοῦτο βασιλεῦ ἡ
 28 βουλὴ μου ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι
 29 καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακροβῆμος τοῖς παρα-
 30 πτώμασί σου ὁ θεός. ²⁵ ταῦτα πάντα ἐφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν
 31 βασιλέα. ²⁶ μετὰ δωδεκάμηνον, ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυ-
 32 λῶν περιπατῶν, ²⁷ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλῶν
 ἡ μεγάλη ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας, ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος
 33 μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; ²⁸ ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως
 34 ὄντος φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ
 35 βασιλεία παρήλθεν ἀπὸ σοῦ, ²⁹ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκδιώκουσι, καὶ
 36 μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιούσῃ σε, καὶ
 37 ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγῇσονται ἐπὶ σέ ἕως γνῶς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασι-
 38 λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ δώσει αὐτήν. ³⁰ αὕτῃ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος
 39 συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ
 40 χόρτον ὡς βοῦς ἦσεν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ
 41 ἐβάφθη ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ
 42 ὡς ὀρνέων. ³¹ καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς
 43 ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπε-
 44 στράφησαν, καὶ τῷ ὕψιστῳ ἠυλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ἤνεσσα
 45 καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ

45. ἐν σοι ἅγιον 46. βαρτασαρ ... post συνεταρρασ. αὐτον add καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν· βαρτασαρ το ἐνυπνιον καὶ ἡ συγκρίσις μὴ κατασπευσάτω σε ... βαρτασαρ ... ἐστὼ το ἐνυπν. 47. ἰδες ... ἐφθασεν 48. om καὶ primum ... κατῶκουν τὰ 49. κυρεία 20. ἰδεν ... ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ... ἐκτελεῖτε ... εἰς. ἐν τῇ γῇ ... καὶ χαλκῷ 22. κατοικεῖα ... ψωμισουσιν 23. εἶπεν ... om των ριζων ... ἐπουρανιον 24. ἀδικίας σου 27. om ὁ βασιλεὺς ... Οὐκ αὕτη 28. ἐν στοματι ... ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ... ἡ βασιλ. σου 29. ἐκδιώξουσιν ... ἐστὶ ἡ κατοικεῖα ... ψωμισουσιν ... ἕως οὐ γνῶς ... καὶ ὡ εἰαν 30. ἐπὶ ναβουχ. τὸν βασιλεα ... ἕως οὐ αἰ 31. εἰς τοὺς αἰῶνας

εις γενεάν και γενεάν, ³² και πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἔλο- 32
γίσθησαν· και κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ και
ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, και οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ και
εἰρήνῃ αὐτῷ τί ἐποίησας; ³³ αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπιστράφησαν 33
ἐπ' ἐμέ, και εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας μου ἦλθον· και ἡ μορφὴ μου
ἐπλάσθη ἐν ἐμῇ, και οἱ τύραννοί μου και οἱ μεγιστάνες μου ἐξήττον με,
και ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώθην, και μεγαλωσὺν περισσοτέρα προσε-
τέθη μοι. ³⁴ νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ και ὑπερυψῶ και δοξάζω 34
τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ και αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσεις, και πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύναται τα-
πεινώσαι.

V.

Ἐπεὶ οὖν ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ χι-
λίοις, και κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος, ² και πῶν Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ 2
γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκευὴ τὰ χρυσᾶ και τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνε-
γε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, και
πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς και οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ και αἱ παλλακαὶ
αὐτοῦ και αἱ παρακκοίτοι αὐτοῦ. ³ και ἠνέχθησαν τὰ σκευὴ τὰ χρυσᾶ και 3
τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, και ἔπι-
νον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς και οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ και αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ
και αἱ παρακκοίτοι αὐτοῦ. ⁴ ἔπινον οἶνον, και ἤνεσαν τοὺς θεοὺς τοὺς χρυ- 4
σοῦς και ἀργυροῦς και χαλκοῦς και σιδηροῦς και ξυλίνους και λιθίνους. ⁵ ἐν 5
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χειρὸς ἀνθρώπου και ἔγραφον κατέναντι τῆς
λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, και ὁ βασι-
λεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. ⁶ τότε τοῦ βασι- 6
λέως ἡ μορφὴ ἡλλοιώθη, και οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασαν αὐτόν, και
οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, και τὰ γόνατα αὐτοῦ συνεκρο-
τούντο. ⁷ και ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχυί τοῦ εἰσαγαγεῖν μάγους Χαλδαίους 7
γαζαρηνοῦς, και εἶπε τοῖς σοφοῖς Βαβυλωνίων· Ὅς ἂν ἀναγνῶ τὴν γραφὴν
ταύτην και τὴν σύγκρισιν γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, και ὁ μανιᾶκης
ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, και τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει.
⁸ και εἰς πορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως, και οὐκ ἠδύναντο τὴν 8
γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ. ⁹ και ὁ βασι- 9
λεὺς Βαλτάσαρ ἐταράχθη, και ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἡλλοιώθη ἐν αὐτῷ, και οἱ
μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνεταράσσοντο. ¹⁰ και ἐξῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον 10
τοῦ πότου και εἶπε Βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ
διαλογισμοὶ σου, και ἡ μορφὴ σου μὴ ἄλλοιούσῃ· ¹¹ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βα- 11
σιλείᾳ σου ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, και ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου γρηγό-
ρησας και συνέσεις εὐρέθη ἐν αὐτῷ, και ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ
σου ἄρχοντα ἐποιεῖδεν μάγων Χαλδαίων γαζαρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, ¹² ὅτι 12

32. κατοικεῖα 34. κρίσεις

Subscriptio: ορασις ε. Inscriptio: ορασις 5.

V. 1. βαρτάσαρ ... om mega ... meg. aut. ανδρασιν χειλιοις 3. ηχθη-
σαν ... om του θεου ... x. ai παρακ. a. x. ai παλλακ. a. 4. επινον οι-
νον ed. rom. (item cod. alex. vidtr) cum antecdd. conjg. ... in f. add και
τον θεον του αιωνος ουκ ηυλογησαν τον εχοντα εξουσιαν τον πνευματος αυ-
των 7. Ος εαν ... συγκρισιν αυτης ... εσται περι τον τραχ. αυτου 8. om
παντες 9. πολυ εταραχθη ... ηλλ. επ αυτω ... συνεταρασσον αυτον 10.
του ποτου· και απεκριθη η βασιλεισσα και ειπεν ... εις τους αιωνας 11.
πν. θεου αγιον ... in f. repetit o πατηρ σου o βασιλευς

πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φρόνησις καὶ σύνεσις ἐν αὐτῷ, συγκρίνων
 ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατούμενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιήλ, καὶ ὁ
 βασιλεὺς ἐπέστηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ· νῦν οὖν κληθῆτω, καὶ τὴν σύγ-
 13 κρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖ σοι. ¹³ τότε Δανιήλ εἰσῆλθῃ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως,
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Σὺ εἶ Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμα-
 14 λωσίας τῆς Ἰουδαίας ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου; ¹⁴ ἤκουσα περὶ
 σου ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοὶ καὶ γρηγόρησις καὶ σύνεσις, καὶ σοφία περισσὴ
 15 εὗρέσῃ ἐν σοί. ¹⁵ καὶ νῦν εἰσῆλθον ἐνώπιόν μου οἱ σοφοὶ μάγοι γαζαρῖνοι·
 ἴνα τὴν γραφὴν ταύτην ἀναγνώσι καὶ τὴν σύγκρισιν γνωρίσωσί μοι, καὶ οὐκ
 16 ἡδυνήθησαν ἀναγγεῖλαί μοι. ¹⁶ καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνασαι κρί-
 ματα συγκρίναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι καὶ τὴν σύγ-
 17 κρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφυράν ἐνδύσῃ, καὶ ὁ μανιᾶκῃς ὁ χρυσοῦς
 17 ἔσται ἐπὶ τῷ τραχήλῳ σου, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. ¹⁷ καὶ
 εἶπε Δανιήλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δω-
 18 ρεὰν τῆς οἰκίας σου ἐτέρῳ δός, ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι καὶ τὴν
 18 σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι, ¹⁸ βασιλεῦ. ὁ θεὸς ὁ ὑψιστος τὴν βασιλείαν καὶ
 τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκε Ναβουχοδοноσόρ τῷ
 19 πατρί σου, ¹⁹ καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης ἧς ἔδωκεν αὐτῷ πάντες οἱ λαοὶ
 φυλαὶ γλῶσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὓς
 20 αὐτὸς ὕψου, καὶ οὓς ἡβούλετο αὐτὸς ἐταπείνου. ²⁰ καὶ ὅτε ὑψώσῃ ἡ καρδιά
 αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώσῃ τοῦ ὑπερηφανεύσασθαι, κατηνέχῃ
 21 ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας καὶ ἡ τιμὴ ἀφηρεῖται ἀπ' αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀνθρώπων ξεδιώχῃ, καὶ ἡ καρδιά αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόξῃ,
 καὶ μετὰ τῶν ὀνάντων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοὴν ἐφώμιζον αὐ-
 22 τόν, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφῃ, ἕως οὗ ἔγινω
 ὅτι κυριεύει ὁ θεὸς ὑψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἂν δόξῃ
 22 δώσει αὐτήν. ²² καὶ σὺ οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτάσαρ οὐκ ἐταπεινώσας τὴν
 23 καρδίαν σου κατενώπιον τοῦ θεοῦ· οὐ πάντα ταῦτα ἔγινω; ²³ καὶ ἐπὶ τὸν
 κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώσῃς, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν
 ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστάνεις σου καὶ αἱ παλλακαὶ σου καὶ αἱ
 24 παράκοιτοί σου ὄλον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς· καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ
 ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέ-
 24 πουσιν καὶ οἳ οὐκ ἀκούουσιν καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἦνεις, καὶ τὸν θεόν οὐ ἦ
 25 τούτου ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν
 25 ταύτην ἐνέταξε. ²⁵ καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἐντεταγμένη Μανῇ, θεκέλ, φάρες.
 26 ²⁶ τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανῇ, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν
 27 σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν. ²⁷ θεκέλ, ἔστάθῃ ἐν ζυγῷ καὶ εὗρέσῃ ὑπεροῦσαν·
 28 ²⁸ φάρες, διήρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόξῃ Μήδοις καὶ Πέρσαις. ²⁹ καὶ
 εἶπε Βαλτάσαρ, καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δανιήλ πορφυράν, καὶ τὸν μανιᾶκῃν τὸν
 χρυσοῦν περιέβηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξε περὶ αὐτοῦ εἶνα

42. επεστ. αυτω ονομα 45. ενωπιον εμου ... om ταυτην ... συγκρισιν
 αυτης 46. συ δυνασαι χρ. συγκρινειν ... την γραφην ταυτην ... περι τον
 τραχηλον 47. τοτε απεκριθη δανιηλ ... σου συν σοι ... αναγνωσομαι τω
 βασιλει 48. etiam cod. alex. βασιλευ cum antecedd. conjg. videtur 49.
 εβουλετο qualiter ... υψοι 20. υπερηφανευεσθαι ... της βασιλ. αυτου 21.
 μετα οναγων η κατοικεια ... κυριευει ο υψιστος ... ω εαν 22. om συν
 ... ενωπιον 23. οικ. αυτου (αυτου in ed. rom. calamo suppletum) ηνεγ-
 κας ... οι παρακοιτοι ... om και οι οικ ακουουσι ... εν τη χειρι 25. η
 γραφη η 29. περι αυτου του ειναι

αὐτὸν ἄρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. ³⁰ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνηρέθη Βαλτά- 30
σαρ ὁ βασιλεὺς ὁ Χαλδαῖος, ³¹ καὶ Δαρεῖος ὁ Μήδος παρέλαβε τὴν βασιλείαν, 31
ὡν ἐτῶν ἐξήκοντα δύο.

VI.

Καὶ ἤρρεσεν ἐνώπιον Δαρείου, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας σατρά-
πας ἑκατὸν εἰκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ² καὶ ἐπάνω 2
αὐτῶν τακτικούς τρεῖς, ὃς ἦν Δανιήλ εἰς ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς
τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλήται. ³ καὶ ἦν Δανιήλ ὑπὲρ 3
αὐτοῦ, ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ'
ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ⁴ καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό- 4
φασιν εὐρεῖν κατὰ Δανιήλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα καὶ ἀμ-
πλάκην οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. ⁵ καὶ εἶπον οἱ τακτικοὶ Οὐχ 5
εὕρησμεν κατὰ Δανιήλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομίμοις θεοῦ αὐτοῦ. ⁶ τότε οἱ 6
τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστησαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖε
βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆδι. ⁷ συνεβουλευσάντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασι- 7
λείας σου στρατηγοὶ καὶ σατράπαι, ὑπάτοι καὶ τοπάρχαι, τοῦ στήσαι στάσει
βασιλικῇ καὶ ἐνισχύσαι ὀρισμὸν, ὅπως ὃς ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παντὸς
θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμ-
βληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁸ νῦν οὖν βασιλεῦ στήσον τὸν ὀρι- 8
σμὸν καὶ ἔχθες γραφήν, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ τὸ δόγμα Περσῶν καὶ Μήδων.
⁹ τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπέταξε γραφῆναι τὸ δόγμα. ¹⁰ καὶ Δανιήλ ἤνικα 9 10
ἔγνω ὅτι ἐνετάγη τὸ δόγμα, ἐςτῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ αἱ θυρίδες
ἀνεωγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερώοις αὐτοῦ κατέναντι Ἱερουσαλὴμ, καὶ καιροὺς
τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτιων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ προσευχόμενος καὶ
ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἦν ποιῶν ἐμπροσθεν. ¹¹ τότε 11
οἱ ἄνδρες ἐκείνοι παρετήρησαν καὶ εὗρον τὸν Δανιήλ ἀξιοῦντα καὶ δεόμενον
τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ¹² καὶ προσελθόντες λέγουσι τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν 12
ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου
αἴτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς
τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ
δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται. ¹³ τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγου- 13
σιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Δανιήλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς
Ἰουδαίας οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου, καὶ καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ
παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ. ¹⁴ τότε ὁ βασιλεὺς, ὥς τὸ ῥῆμα 14
ἤκουσε, πολὺ ἐλυπηθῆ ἐπ' αὐτῷ, καὶ περὶ τοῦ Δανιήλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξε-
λέσθαι αὐτόν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτόν. ¹⁵ τότε 15
οἱ ἄνδρες ἐκείνοι λέγουσι τῷ βασιλεῖ Γινώθει βασιλεῦ ὅτι τὸ δόγμα Μήδοις
καὶ Πέρσαις τοῦ πᾶν ὀρισμὸν καὶ στάσιν ἦν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ, οὐ δεῖ
παράλλεξαι. ¹⁶ τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε, καὶ ἤγαγον τὸν Δανιήλ καὶ ἐνέβαλον 16
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Ὁ θεός
σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδεδεγώς, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε. ¹⁷ καὶ ἠνεγκαν λῖθον καὶ 17
ἐπέβηκαν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ
δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλ-

29. βασιλεια αυτου. Post v. 29. add ορασις ε, et pergīt ορασις ζ.
30. ανερεθη (sic) ... om ο βασ. ο χαλδ. 34. δαριος VI. 4. δαριου ... πα-
σι μρο ολη 2. ων ην δανιηλ 3. περισσον ην επ αυτω 4. αμβλακημα
5. εν νομοις 6. δαριε 7. στασιν βασιλεικην ... αιτησθαι ... ανθρωπων
... εμβληθησεται 8. om τον ... εχθες ... μηδων κ. περσων 9. δαριος
10. οικον εαυτου ... ηνεωγμεναι 12. ουχι ... αιτησθαι 13. τω δογμ. om
περι του ορισμου ου εταξας ... αιτειτε 14. αγωνιζομενος εξελ. 15. ο
αν ... στησε 16. om συ 17. ηνεγκεν ... επεβηκεν ... om ο βασιλευς

18 λοιωζῇ πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιήλ. ¹⁸ καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐ-
 τοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ ἐκίνηγκαν αὐτῷ, καὶ ὁ ὕπνος
 ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἐκλείσεν ὁ θεὸς τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ
 19 παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. ¹⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρῶτον ἐν τῷ φωτὶ,
 20 καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ²⁰ καὶ ἐν τῷ ἐγγίρειν αὐ-
 τὸν τῷ λάκκῳ ἐβόησε φωνῇ ἰσχυρᾷ· Δανιήλ ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶν-
 τος, ὁ θεὸς σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἡδυνήθη ἐξελεῖσθαι σε ἐκ
 21 στόματος τῶν λεόντων; ²¹ καὶ εἶπε Δανιήλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, εἰς τοὺς
 22 αἰῶνας ζῆτι. ²² ὁ θεός μου ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξε τὰ
 23 στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης
 23 εὐρέθη ἔμοι, καὶ ἐνώπιον δὲ σου βασιλεῦ παραπτῶμα οὐκ ἐποίησα. ²³ τότε
 ὁ βασιλεὺς πολλὴν ἡγαζύνθη ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν Δανιήλ εἶπεν ἀνεγκάσαι ἐκ
 τοῦ λάκκου. καὶ ἀννέχθη Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορά οὐχ
 24 εὐρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. ²⁴ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
 καὶ ἡγάγσαν τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιήλ, καὶ εἰς τὸν λάκκον
 τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν·
 καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ
 25 λέοντες, καὶ πάντα τὰ δοτὰ αὐτῶν ἐλέπυναν. ²⁵ τότε Δαρείος ὁ βασιλεὺς
 ἔγραψε πᾶσι τοῖς λαοῖς φυλαῖς γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· Εἰ-
 26 ρήνη ὑμῖν πληθύνειν. ²⁶ ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦτο, ἐν πάσῃ
 ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ προσώπου
 τοῦ θεοῦ Δανιήλ, ὅτι αὐτός ἐστι θεὸς ζῶν καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ
 27 ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ κυρεία αὐτοῦ ἕως τελοῦς· ²⁷ ἀν-
 τιλαμβάνεται καὶ ῥύεται, καὶ ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
 28 ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξέλατο τὸν Δανιήλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. ²⁸ καὶ Δανιήλ
 κατηύθυνεν ἐν τῇ βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

VII.

Ἐν εἵτει πρώτῳ τῷ Βαλτάσαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιήλ ἐνύπνιον εἶδε,
 καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐνύπνιον
 2 αὐτοῦ ἔγραψεν· ² Ἐγὼ Δανιήλ ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνθρωποι τοῦ
 3 οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην, ³ καὶ τέσσαρα θηρία· ⁴ ὁ πρῶτος ὡς εἰ
 4 λέαινα, καὶ πτερὰ αὐτῆς ὡς ἀετοῦ, ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξετεῖλη τὰ πτερὰ αὐ-
 τῆς· καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη, καὶ καρδία
 5 ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς
 μέρος ἐν ἐστάθῃ, καὶ τρεῖς πλευραὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν
 ὀδόντων αὐτῆς· καὶ οὕτως ἔλεγον αὐτῇ Ἀνάστηθι, φάγε σάρκα καὶ πρῶτος.
 6 ὁπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον ἕτερον ὡς εἰς πᾶρδαλις· καὶ αὐτῇ
 7 καὶ ἐξουσία ἐδόθη αὐτῇ. ⁷ ὁπίσω τούτου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον

48. οὐκ εἰσνηχθῇ ... ο ὑπνος αὐτοῦ ἐγενετο ἀπ 20. τῷ λακκῷ τῷ
 δανιήλ ... φωνῇ μεγάλῃ ... οἱ συ ... εἰ ἐδυνασθῇ 22. κατεναντιον αὐ-
 τοῦ ... ἐν ἐμοί 23. οὐκ εὐρέθη ... ἐπίστευσεν ἐν τῷ 24. ἡγαγον ... ἐβλή-
 θησαν 25. ο βασιλ. δαριος ... ed. rom. πασι πρὸ πασης 26. δογμα τοῦ
 ἐν ... ed. rom. ἐν πασῇ εἰς. cum seqq. conjg. ... οἱ αὐτοὺς 27. ἐν οὐρανῷ
 28. δαριου

Subscriptio: ορασις ζ. Inscriptio: ορασις η.

VII. 4. οἱ τῶν ... ἰδεν· κ. αἱ ορασις ... οἱ αὐτοῦ tertium 2. ἐθεω-
 ρουν ἐν οραματι τῆς νυκτός ... προσεβαλλον 3. τέσσαρα 4. ἐχουσα πτερά·
 καὶ πτερά ... ἐξετεῖλη ... ἐξηγερθῇ ἀπὸ 5. τρία πλευρά 6. τέσσαρα ...
 ἐδοθῇ αὐτῷ

φοβερόν καὶ ἐκθαμβόν καὶ λοχυρόν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ,
ἐξάφρον καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ
ἐκφόρον περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα
δέκα αὐτῷ. ⁸ προσεδούν τοις κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρόν
ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξέρχοντά
πάντ' προσώπων αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ θωψάλομ ὧς αἰ θωψάλομ ἀνθρώπων ἐν τῷ

* Ἀποκ. κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα. ⁹ Ἐξέωρουν ἕως οὗτο οἱ θρόνοι ⁹
²⁰ 4. ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσει
 11.

* Ἀρος. φλόξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. ¹⁰ ποταμὸς πυρὸς εἵλεν ἔμπροσθεν 10
7, 10. αὐτοῦ· γίλγαι γιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρεισθή-

κεισαν αὐτῷ· χριτήριον ἐκάθισε, καὶ βιβλίοι ἠενώχθησαν. ¹¹ Ἐθεώρουν τότε ἡ
ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐκείνο ἐλάλει, ἕως ἀνη-

19, 20. ¹² και τῶν λοιπῶν θηρίων μετεσάβη ἡ ἀρχή, καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐ-
τοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. ¹³ ἐξέωρου ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ 13

μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ
 παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε, καὶ προσηγγέσθῃ αὐτῷ. ¹⁴ καὶ αὐτῷ ἐδόξῃ ἡ ¹⁵

ἀρχῇ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοὶ φυλάττει καὶ γίνωσκει
αὐτῷ δουλεύουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ παρελεύσεται,
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται. ¹⁵ ἔφωξε τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ 15

ἔξει μου, ἐγὼ Δανιήλ, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασσόν με. ¹⁶ καὶ ¹⁶
προηλθον ἐν τῶν ἐστηκότων, καὶ τὴν ἀκριβείαν ἐζήτησεν παρ' αὐτοῦ μαθεῖν

περί πάντων τούτων· καὶ εἶπε μοι τὴν ἀκριβείαν, καὶ τὴν συγκρίσιν τῶν
λόγων ἐγνώρισέ μοι. ¹⁷ ταῦτα τὰ θηρία τὰ τέσσαρα, τέσσαρες βασιλεῖαι ¹⁷
ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ αἱ ἀρῶνται, καὶ παραλήψονται τὴν βασι-

λείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ κατέξουσιν αὐτὴν ἕως αἰῶνος τῶν αἰώνων. ¹⁹ καὶ ¹⁹
ἐζητούν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι ἦν διαφέρον παρὰ πᾶν

* Ἀρχ. 20 καὶ περὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν ἐν τῇ καρπῇ αὐτοῦ καὶ τοῦ 20

ἑτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν πρώτων, ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ
στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεζῶν τῶν λοιπῶν. ²¹ Ἐξωδερύν, 21

καὶ τὸ κέρας ἐκείνο ἐποίησεν πόλεμον μετὰ τῶν ἀγίων, καὶ ἔσχυσεν πρὸς αὐτοὺς,
²² ἕως οὗ ἦλθεν ὁ παλαιὸς ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ ²²
ὁ καιρὸς ἔωθασεν καὶ τὴν βασιλείαν κατέστησεν αἱ ἡμεῖς. ²³ καὶ εἶπε Τὸ θεῖον οἱ

τὸ τέταρτον βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἣτις ὑπερβῇ πάσας τὰς βασιλείας, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῇν, καὶ συμπατήσῃ αὐτήν καὶ κατα-

κόψει. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὁπίσω 21
αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ
τοὺς βασιλεῖς ταπεινώσει. ²⁵ καὶ λόγους ποιεῖ τῶν βιβλίων λαλεῖν, καὶ τοὺς 25

ἀγίους ὑψίστου παλαιώσει, καὶ ὑποστήσει τοῦ ἀλλοιωσαὶ καιροὺς καὶ νόμον, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ γε ἡμῶν καιροῦ.

7. περισσως παρα πάντα τα θηρία τα εμπροσθεν αυτου· και κερατα
(sed και κερατα in rasura; antea plura) δεκα αυτω· οι οδοντες α. σ. με-

γαλοι ... δεκα κερατα 8. εμμεσω ... εξερριζωθη 9. οτι οι ... ωσει χιων
λευκον 10. εκπορευομενος ειλκεν ... παριστηκεισαν 11. ων ελαλει προ των
μεγαλων ... εως το υπο εχεινο σπορεθη 12. η αρχη μετεστ 13. εαχον

ην και ... εφθασεν ενωπιον αυτου προσηγαγον αυτον 14. φυλαι γλωσσαι
α. δουλευουσιν 17. τα θηρ. τα μεγαλα τα τεσσερα 18. παραλημψονται

19. διαφορὸν ... καὶ οἱ οὐυχες 20. τῶν προτερῶν τρία· κερας εἰκονο ὡς οἱ
... μειζω 21. ἰσχυεν 22. οὐκ οὐ ... τῶν ἡμερῶν (23. κατακεῖται) 24.
οπισθῶ αὐτοῦ 25. εἰς καιροῦ καὶ καιροῦ καὶ καιρῶν ... οὐκ γὰρ

SEPTUAGINTA II. 32

26 ²⁶ καὶ τὸ κριτήριον ἐκάθισε, καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστήσουσι τοῦ ἀφανίσαι καὶ
 27 τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους, ²⁷ καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλω-
 σύνη τῶν βασιλείων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου·
 καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύ-
 28 σουσι καὶ ὑπακούουσιν. ²⁸ ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιήλ, οἱ
 διαλογισμοὶ μου ἐπὶ πολλῷ συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφή μου ἡλλοιωθή-
 καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα.

* Apoc.
11, 15.

VIII.

Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ τοῦ βασιλέως ὄρασις ὤφθη
 2 πρὸς μέ, ἐγὼ Δανιήλ, μετὰ τὴν ὀφθείσαν μοι τὴν ἀρχήν. ² καὶ ἤμην ἐν
 3 Σούσοις τῇ βάρει ἣ ἐστὶν ἐν χώρᾳ Αἰλάμ, καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Οὐβάδ. ³ καὶ
 ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἶδον, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς ἐστικῶς πρὸ τοῦ Οὐ-
 βάδ, καὶ αὐτῷ κέρατα ὑψηλά· καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ τὸ
 4 ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων. ⁴ καὶ ἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα κατὰ θάλασ-
 σαν καὶ βορρᾶν καὶ νότον· καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στησεται ἐνώπιον αὐτοῦ,
 καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ θέλημα
 5 αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. ⁵ καὶ ἐγὼ ἤμην συνιδών, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο
 ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τοῦς γῆς,
 6 καὶ τῷ τράγῳ κέρατα μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ κριοῦ
 τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὐ ἶδον ἐστῶς ἐνώπιον τοῦ Οὐβάδ, καὶ ἔδραμε πρὸς
 7 αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ,
 καὶ ἐξηγγριάνθη πρὸς αὐτόν· καὶ ἔπαισε τὸν κριὸν καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα
 τὰ κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχύς τῷ κριῷ τῷ στήναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ
 8 ἐβρίσκειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαίρου-
 8 μενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἐμεγαλύνθη ἕως
 σφόδρα· καὶ ἐν τῷ ἰσχύσει αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ
 9 ἀνέβη ἕτερα κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ
 οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ἐξῆλθε κέρας ἐν ἰσχυρόν, καὶ ἐμεγαλύνθη
 10 περισσῶς πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὴν δύναμιν, ¹⁰ καὶ ἐμεγαλύνθη ἕως τῆς
 11 θυνάμειος τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἔπесεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς θυνάμειος τοῦ οὐ-
 11 ρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρον, καὶ συνεπάτησαν αὐτά. ¹¹ καὶ ἕως οὐ ὁ ἀρχι-
 στρατήγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν θυσία ἐράχνη, καὶ
 12 κατευδῶθη αὐτῷ· καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν
 13 ἁμαρτία, καὶ ἐβρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε, καὶ εὐωδῶθη. ¹³ καὶ
 ἤκουσα ἐνδὲς ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν εἰς ἅγιος τῷ φελμωνὶ τῷ λαλοῦντι
 14 Ἔως πότε ἡ ὄρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώ-
 14 σεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ δύναμις συμπατηθήσεται; ¹⁴ καὶ εἶπεν
 αὐτῷ Ἔως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλια καὶ τετρακόσαιο, καὶ κατὰ-

26. καθίστη 27. καὶ ἐδόθη 28. ἐπὶ πολὺ οἱ διαλ. μου ... ἡλλοιωθή
 ἐπ' εμοί

Subscriptio: ὁρασις η. Inscriptio: ὁρασις θ.

VIII. 1. βαρτασαρ ... ἐγὼ Δανιήλ bis habet ... ed. rom. μέ. ἐγὼ εἰ
 ἀρχήν, 2. post αἰλαμ add καὶ ἶδον ἐν ὁραματι 3. καὶ αὐτῷ κέρατα· καὶ
 τα κέρατα ὑψηλά ... το ὑψηλότερον ἀναβαίνειν 4. post νοτον add καὶ λιβὰ
 ... στησονται 5. (τράγος ...) ο ἀπτόμενος ... κέρας θεωρητον ἀνα μέσον
 6. ἐστωτος ἀνα μέσον του 7. om αὐτον primum ... ἐξηγγριάζη ... ἐρι-
 ψεν 8. τεσσερα 9. πρ. τον νοτον (sed τ. νοτ. in rasura) καὶ πρὸς ἀνατο-
 λην κ. πρ. τ. δ. 10. om καὶ primum ... om ἀπο secundum ... συνεπα-
 τηθη pro συνεπ. αὐτα 11. ἐταραχθή· καὶ ἐγενήθη καὶ κατευδῶθη αὐτω
 12. ἐριφή ... καὶ κατευδῶθη 13. om ἁγίου ... φελμωνι 14. τριακοσαιο

ρισθῆσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιήλ, τὴν ὄρασιν ¹⁵ καὶ ἐξήτουν σύνεσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὄρασις ἀνδρός. ¹⁶ καὶ ¹⁶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐβάδ, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπε Γαβριήλ, συνέτισον ἐκείνον τὴν ὄρασιν. ¹⁷ καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενος τῆς στάσεώς ¹⁷ μου· καὶ ἐν τῷ εἰσεῖν αὐτὸν ἐθαμβήσθην, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου· καὶ εἶπε πρὸς με Σύνες υἱὲ ἀνθρώπου· ἐπὶ γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις. ¹⁸ καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, ¹⁸ καὶ ἤψατό μου καὶ ἔστησέ με ἐπὶ πόδας, ¹⁹ καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω ¹⁹ σοι τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὁργῆς· ἐπὶ γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὄρασις. ²⁰ ὁ κριὸς ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν. ²¹ ὁ ²⁰ 21 τραγὸς τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα ὃ ἦν ἀνὰ μέ- ²² ²² στον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. καὶ τὸ ²² 22 συντριβέντος οὗ ἔστησαν τέσσαρα κέρατα ὑποκάτω, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχυί αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ²³ 23 ἐσχάτων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστή- ²⁴ ²⁴ σεται βασιλεὺς ἀναίδης προσώπῳ καὶ συνιῶν προβλήματα· ²⁴ καὶ κραταῖα ἡ ²⁴ 24 ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ θαυμαστὰ διαφθερεῖ, καὶ κατευνῶναι καὶ ποιήσει, καὶ δια- ²⁵ ²⁵ φθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. ²⁵ καὶ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευνῶναι· ²⁵ 25 δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται, καὶ ὀθλῶ ²⁶ ²⁶ διαφθερεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται, καὶ ὡς ὡὰ χειρὶ ²⁶ 26 συντρίψει. ²⁶ καὶ ἡ ὄρασις τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥηθείας ἀλη- ²⁷ ²⁷ θῶς ἐστὶ· καὶ σὺ σφράγισον τὴν ὄρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ἐγὼ ²⁷ 27 Δανιήλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην, καὶ ἀνέστην καὶ ἐποίησα τὰ ἔργα τοῦ ²⁸ ²⁸ βασιλέως, καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὄρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνιῶν.

IX.

Ἐν τῷ πρώτῳ εἶπε Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ἀσουήρου, ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων, ² ἐγὼ Δανιήλ συνῆκα ² 2 ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερε- ³ ³ μάνα τὸν προφήτην, ἐὼς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ἱερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα ⁴ ⁴ ἔτη. ⁴ καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν τοῦ ἐκζητῆσαι ⁵ ⁵ 3 προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ. ⁵ καὶ προσευξάμην πρὸς κύ- ⁶ ⁶ 4 ριον τὸν θεόν μου, καὶ ἐξομολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας ⁷ ⁷ καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ θέός σου τοῖς ἀγα- ⁸ ⁸ πώσι σε καὶ τοῖς φυλάσσουνσι τὰς ἐντολάς σου· ⁸ ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ⁹ ⁹ 5 ἠνομήσαμεν, καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου καὶ ἀπὸ ¹⁰ ¹⁰ τῶν κριμάτων σου, ¹⁰ καὶ οὐκ ἐστηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, ¹¹ ¹¹ 6 ὃι ἐλάλων ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν ¹² ¹² καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. ¹³ σοι κύριε ἡ δικαιο- ¹³ ¹³ 7 σὴν, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ἰούδα

17. ἐστὶ ἀνα μέσον της 18. ἐθαμβήσθην καὶ πίπτω ... πόδας μου
19. κ. εἶπ. μοι ... *γνωρίζω ... ἐσχάτου ... *της εορτῆς 20. ἰδες ...
περσ. κ. μὴδ. 21. καὶ ὁ τραγ. 22. ἐστήσα (sic) ὑποκάτω τέσσαρα κερατα
... ἰσχ. αὐτοῦ 23. ἐπ. ἐσχάτω 24. ἡ ἰσχ. αὐτ. καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχυί αὐ-
του· καὶ 25. καὶ ὁ ζυγὸς ... ἐπὶ ἀπωλεία 26. πρωϊνης ... ἀληθῆς

Subscriptio: ὄρασις 9. Inscriptio: ὄρασις ι.

IX. 4. εἰτε ἐπει θαρίου ... ασουήρου (**videtur σ alterum impro-
basse) ... σπερματος μεθῶν 2. ἐν εἰτε ἐνι της βασιλείας αὐτου ἐγω ...
αριθμ. των ημερων 3. θεον του ουρανου του ... δεησιν ... in f. add καὶ
σποδω 4. προσηυξαμην πρ. κυρ. του ουρανου κ. εξομολογησάμην 5. ημαρτ.
ηνομησ. ησεβησαμεν ηδικησ. καὶ

καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ οὐ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀδείᾳ αὐτῶν ἢ ἡδέ-
 8 τησαν. ⁸ ἐν σοὶ κύριε ἐστὶν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ
 9 προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἀρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πα-
 10 τράσιον ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομέν σοι. ⁹ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρμοὶ καὶ
 11 ἡμῶν ἐν χερσὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παρέ-
 12 βησαν τὸν νόμον σου καὶ ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ
 13 ἐπηλθὺν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὄρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωυσέως
 14 ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτάς ἡμῶν, οἱ ἔκρινον ἡμᾶς ἐπαγαγεῖν
 15 ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ κατὰ
 16 τὰ γινόμενα ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹⁶ καὶ ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ, πάντα
 17 τὰ κακὰ ταῦτα ἤλθεν ἐφ' ἡμᾶς· καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου
 18 τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν
 19 πάσῃ ἀληθείᾳ σου. ¹⁹ καὶ ἐργηγόρησε κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς,
 20 ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποιήσιν αὐτοῦ ἣν ἐποίησας
 21 ἐξ ἡμῶν καὶ οὐκ εἰσέκοῦσamen τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ²¹ καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅς
 22 ἐλάλησεν ἐν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταῖα καὶ ἐποίησας σε-
 23 αὐτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν. ²³ κύριε, ἐν πᾶσιν
 24 ἐλεημοσύνη σου, ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς
 25 πόλεως σου Ἱερουσαλὴμ ὅρου ἀγίου σου· ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδι-
 26 κίαις ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ λαός σου εἰς ὄνει-
 27 δισμὸν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. ²⁷ καὶ νῦν εἰσάκουσον κύριε ὁ
 28 θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ, καὶ ἐπι-
 29 φανόν τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἅγισμά σου τὸ ἔρημον· ἐνεκεν σοῦ κύριε
 30 καὶ κλῖνον ὁ θεός μου τὸ οὖς σου καὶ ἀκουσον· ἀνοιξὺν τοὺς ὀφθαλμούς σου
 31 καὶ ἴδε τὸν ἀφανισμὸν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεως σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ
 32 ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ῥιπτοῦμεν τὸν
 33 οἰκτιρισμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρισμούς σου τοὺς πολλούς,
 34 κύριε. ³⁴ εἰσάκουσον κύριε, ἰλάσθητι κύριε, πρόσχες κύριε· μὴ χρονίσῃς ἐνε-
 35 κεν σοῦ, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ
 36 ἐπὶ τὸν λαόν σου. ³⁶ καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προσευχομένου, καὶ ἐξαγο-
 37 ρεύοντος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ
 38 ῥιπτοῦντος τὸν ἑλεόν μου ἐναντίον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὅρου
 39 τοῦ ἁγίου, ³⁹ καὶ ἐτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ
 40 ὃν ἴδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἥψατό μου ὥς ἐς ὦραν θυ-
 41 σίας ἐσπερινῆς. ⁴¹ καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιὴλ,
 42 νῦν ἐξῆλθον συμβιβᾶσαι σε σύνεσιν. ⁴² ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας σου ἐξῆλθες

7. κατοικουσιν ιερουσαλημ ... εν αδετησει α. η ηδ. σε κυριε 8. om εν ... om εστιν ημων 9. τω κυριω θεω ... απεστ. απο κυριου 10. om εν prius 11. εισακουσαι ... μωσει δουλῳ 12. α pro οια ... κατα τα γε- γραμμενα 13. εν νομῳ μωση 14. κυρ. ο θεος ημων επι την κακιαν και επιγαγεν ... om κυριος secundum 16. κυριε εν παση ... τηλ (i. e. ισραηλ) pro τημ (i. e. ιερουσαλημ) ... ημαρτομεν εν ταις 17. εισακουσον post ημων ... εινεκεν 18. και ανοιξον ... πολ. σου ιερουσαλημ εφ ... ημων ημεις ριπτομεν 19. κυριε ακουσον· κυριε ιλασθ. κυριε προσχ. κυριε ποιη- σον και μη ... κυριε ο θε. μου 20. ετι μου ... μου τας αμ. μου και ... om του κυριου ... in fine add του θεου μου 24. ετι μου λαλ. και προσ- ευχομενου εν τη προσευχη, ιδου 22. ed. rom. (non cod. alex.) extrema conjg. cum εν α. τ. δ. σου 23. om σου

λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμῶν εἶ σύ, καὶ ἐνοήθητι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σύνες ἐν τῇ ὅπτασι. ²⁴ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες ²⁵ συνετημήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ σφραγίσαι ὄρασιν καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρίσαι ἅγιον ἁγίων. ²⁶ καὶ γνώση ²⁵ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομησάι Ἱερουσαλὴμ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ἐξηκονταδύο· καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεία καὶ τεῖχος, καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. ²⁶ καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἐξηκονταδύο ἐξολοθρευθήσεται ²⁶ χρίσμα, καὶ κλίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ, ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ καὶ ἕως τέλους πολέμου συνετημημένου τάξει ἀφανισμοί. ²⁷ καὶ δυναμώσει διαθήκη ²⁷ πολλοὶς ἑβδομάς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος ἀρθθήσεται μὴ θυσιάσῃς, καὶ σπονδὴ, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδελύγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

Mt. 24, 15.
Mc. 13, 14.

X.

Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιήλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ δύναμις μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὅπτασι. ² ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ³ ἐγὼ Δανιὴλ ἤμην πενήτων τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, ⁴ ἄρτον ἐπιθυμῶν οὐκ ³ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἤλειψάμην, ἕως πληρώσεως τριῶν ἑβδομάδων ἡμερῶν. ⁴ ἐν ἡμέρᾳ εἰ- ⁴ κοστή τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ ἐγὼ ἤμην ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, αὐτοὶ ἔστι Τίγρις Ἐδδεκέλ. ⁵ καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ⁵ ἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰς ἐνδεδυσμένος βαδδὶν, καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ Ὠφάτζ, ⁶ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσίς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ⁶ ὡς ἡ ὄρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη ὡς ὄρασις χαλκοῦ συνίληντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου. ⁷ καὶ ἶδον ἐγὼ Δανιὴλ μόνος τὴν ὅπτα- ⁷ σίαν, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' ἐμοῦ οὐκ ἶδον τὴν ὅπτασιν, ἀλλ' ἡ ἔκστασις μεγάλη ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ. ⁸ καὶ ἐγὼ ὑπέλειφθην ⁸ μόνος καὶ ἶδον τὴν ὅπτασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐχ ὑπέλειφθην ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δόξα μου μετεστράφη εἰς διαφθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. ⁹ καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με ⁹ αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ¹⁰ χεῖρ ἀπτομένη μου, καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τὰ γόνατά μου. ¹¹ καὶ εἶπε πρὸς μέ ¹¹ Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμῶν, σύνες ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ στήθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεσταλὴν πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ λαλήσει

* Apoc.
1, 12 sq.

23. *om σοι ... συ ει 24. λαον σου ισραηλ ... αγιαν σου ... συντελεσαι ... σφραγισαι ορασιν αμαρτιας ... απαλειψ. τ. ανομιαις 26. περιτειχος 26. εξολοθρευθησεται ... και εκκοπησονται ... συνετημημενου 27. εν τω ημειου ... post εβδομαδος add καταπαυσει θυσιαστηριον και θυσιαν και εως πτερυγιου απο αφανισμου· και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμου· και δυναμώσει διαθηκην πολλοις εβδομας μια· και εν τω ημειου της εβδομαδος ... τον ιερον ... ερημωσεων εσται ... εως συντελειας

Subscriptio: ορασις ι. Inscriptio: ορασις ια.

X. 4. ει. και τεταρτη ... ενδεκελ 6. θαρσις ... ως ορασις αστραπης ... ως λαμπαδες 8. καγω ... εξεις pro δοξα 9. ακουσ. με φωνην ρηματων αυτου ημην 10. in f. add και ταρσους χειρων μου

- 12 αὐτὸν πρὸς μὲ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. ¹² καὶ εἶπε πρὸς μὲ Μῆ φοβοῦ Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνεῖναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐγὼ ἤλθον ἐν τοῖς λόγοις σου. ¹³ καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν ἐλοστῆκε ἐξεναντίας μου εἰκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαὴλ εἰς τὸν ἀρχόντων ἦλθε βοηθῆσαι μοι, καὶ αὐτὸν κατέλειπον ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἀρχοντος ¹⁴ βασιλείας Περσῶν, ¹⁴ καὶ ἦλθον συντεῖσαι σε ὅσα ἀπαντῆσεται τῷ λαῷ σου ¹⁵ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἐτι ἡ ὅρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατενύγη. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμολώσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἤψατο τῶν χειρῶν μου· καὶ ἠνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἐσθλὸν ἐναντίον μου Κύριε, ἐν τῇ ὁπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐντός μου ἐν ¹⁷ ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχω ἰσχύν. ¹⁷ καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς σου, κύριε, λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοὶ ¹⁸ ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέειπε καὶ ἤψατό μου ¹⁹ ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ἐνίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπε μοι Μῆ φοβοῦ ἀντὶ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνῃ σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ²⁰ ἴσχυσα, καὶ εἶπα Λαλεῖτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. ²⁰ καὶ εἶπεν Εἰ οἶδας ἵνα τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ ἀρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ εἰσπορευομένη, καὶ ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων ἤρ- ²¹ χετο. ²¹ ἄλλ' ἡ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ἀντεχόμενον μετ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἄλλ' ἡ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὑμῶν.

XI.

- 2 Καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν. ² καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγελῶ σοι Ἰδοὺ ἐτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίᾳ, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων. ³ καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρίως πολλῇ, καὶ ποιή- ⁴ σι κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. ⁴ καὶ ὡς ἂν στή ἡ βασιλεία αὐτοῦ, συντριβή- σεται καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρίαν αὐτοῦ ἢ ἐκυρίευσεν· ὅτι ἐκτελέ- ⁵ σεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἐτέροις ἐκτὸς τούτων. ⁵ καὶ ἐνισχύσει ὁ βασι- λεὺς τοῦ νότου· καὶ εἰς τὸν ἀρχόντων αὐτῶν ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν καὶ κυ- ⁶ ρεύσει κυρίαν πολλήν. ⁶ καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμιγῆσονται, καὶ θυγάτηρ βασιλέως τοῦ νότου ἐξελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ βορρᾶ τοῦ ποιῆσαι συν- ⁷ δῆκας μετ' αὐτοῦ· καὶ οὐ κρατήσῃ ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὐτῇ καὶ οἱ φέροντες αὐτήν, καὶ ἡ νεᾶ- ⁷ νις καὶ ὁ κατισχύων αὐτήν. ἐν τοῖς καιροῖς ⁷ ἀναστήσεται ἐκ τοῦ ἀνδρός τῆς ῥίξης αὐτῆς τῆς ἐτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ ἔξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ ἐξελεύ- σεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ ποιήσῃ ἐν αὐτοῖς ⁸ καὶ κατισχύσει. ⁸ καὶ γὰρ τοὺς Θεοὺς αὐτῶν μετὰ τῶν χανευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκευὸς ἐπιθυμητὸν αὐτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ, μετὰ ἀίχμαλώςας οἴσει

12. om. οτι απο τ. πρ. ημερας ... και του κακωθῆναι 13. ιστηκει ... και εικοσι και ... αρχοντων των πρωτων ... κατελειπον 14. om. ετι η 16. om. και ηνοιξα τ. στ. μου 17. πνοη προ πνευμα 20. x. ειπ. μοι ... επιστρεφω ... μετα αρχοντων ... εξεπορευομην 21. υπερ τουτων αλλ ημιν μιχαηλ XI. 3. κυριας 4. κυριαν ... εκτειλησεται ... in f. add. δοθη- σεται 5. και ενισχυσει επ αυτων (sic) εις των αρχ. αυτου ... x. κυρ. κυ- ρειας πολλης εκ εξουσιας αυτου 6. αποσυμμιγῆσονται x. η θυγ. βασιλευς (sic) ... post καιροις interp. 7. και αναστησεται ... επι της ετοιμασιας ... om. εν 8. αυτων καταστρεψει μετα των

εἰς Αἴγυπτον, καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλεία τοῦ βορρᾶ. ⁹ καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον ἀνὰ μέσον πολλῶν, καὶ ἐλεύσεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων, καὶ παρελεύσεται καὶ καθίεται καὶ συμ-
 προσπλακθήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ νότου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ, καὶ στήσεται ὄχλον πολὺν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ¹² καὶ λήψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας, καὶ οὐ κατιχύσει. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει ὁ βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ καὶ ἄξει ὄχλον πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται εἰσὶν ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στήσαι ὄραον, καὶ δόξωνῃσιν. ¹⁵ καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ, καὶ ἔκχεεῖ πρόσχωμα καὶ συλλήψεται πόλεις ὀχυράς, καὶ οἱ βραχίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου στήσονται, καὶ ἀναστήσονται οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχύς τοῦ στήναι. ¹⁶ καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἐστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεῖ, καὶ τελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχυί πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ εὐδία πάντα μετ' αὐτοῦ ποιήσει, καὶ θυγάτερα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ, καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. ¹⁸ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους καὶ συλλήψεται πολλὰς, καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν ὀνειδισμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. ¹⁹ καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἰσλὴν τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ φυτὸν τῆς βασιλείας ἐπὶ τὴν ἔτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιάζων, πρῶστων δόξαν βασιλείας. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔτι συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν προσώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ ²¹ στήσεται· ἐπὶ τὴν ἔτοιμασίαν αὐτοῦ ἐξουθενώσῃ, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν τὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἦξει ἐν εὐθνήνῃ, καὶ κατισχύει βασιλείας ἐν ὀλισθήμασι, ²² καὶ βραχίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης· ²³ καὶ ἀπὸ τῶν συναγμίζων πρὸς αὐτὸν ποιήσει ὁδόν, καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερισχύει αὐτοὺς ἐν ὀλίγῳ ᾧ. ²⁴ καὶ ἐν εὐθνήνῃ καὶ ἐν πλοσι χώραις ἦξει, καὶ ποιήσει ἃ οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ, προνομήν καὶ σκόλα καὶ ὑπαρξὲν αὐτοῖς διασκορπιεῖ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται λογισμοὺς καὶ ἕως καιροῦ. ²⁵ καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ βασιλεία τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλη, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ σφόδρα· καὶ οὐ στήσονται, ὅτι λογιοῦνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς, ²⁶ καὶ φάγονται τὰ δέοντα αὐτοῦ καὶ συντρίψουσιν αὐτόν, καὶ δυνάμεις κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματῆται πολλοί. ²⁷ καὶ ἀμφοτέροι οἱ βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ

40. οχλον δυναμεων πολλων κ. εισελευσ. αρχομενος ... καθιεται ... προσυμπλακθονται 44. και αγρ. και ο βασιλ. τ. νοτου εξελ. ... μετα βασιλεως 42. λημψεται ... υπερυψωθησεται 43. εξει 45. ο βασιλευς ... συλλημψεται ... ου στησονται 46. και στησονται εν γη του σαββειρ ... συντελεσθησεται 47. του διαφθειραι 48. συλλημψεται ... κατακαυσει ... ο ονειδισμος 49. αρχην προ ισχυν 20. φυτον βασιλιας ... οπι επι 24. στήσεται· ita interp., sed ed. rom. post autou interp. 22. και κατακλυσθησονται 23. αυτου προ αυτους 24. πλοισιν ... και οι πατ. των ... οπι αυτοις ... διασκορπισει ... διαλογισμους αυτου 25. και προ επι ... πολεμον και εν 26. συντριψ. αυτου

τραπέζῃ μιᾷ ψευδῇ λαλήσουσι, καὶ οὐ κατευνεύει, ὅτι ἐτι πέρας εἰς καιρόν.
 28 ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ
 29 ἐπὶ διαθήκῃν ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς
 τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἥξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὥς ἡ πρώτη
 30 καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ εἰσελεύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ
 ταπεινωθήσεται, καὶ ἐπιστρέψει καὶ θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκῃν ἁγίαν· καὶ
 31 ³¹ καὶ σπέρματα ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσι τὸ ἅγιον αὐτοῦ τῆς
 δυναστείας, καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελεχισμόν, καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἡφα-
 32 νισμένων, ³² καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκῃν ἐπάξουσιν ἐν ὀλισθήμασι. καὶ λαὸς
 33 γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσι καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ οἱ συντοὶ τοῦ
 λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλὰ, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ
 34 ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. ³⁴ καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς
 βοηθήσονται βοηθίαν μικράν, καὶ προστεθήσονται πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
 35 ὀλισθήμασι. ³⁵ καὶ ἀπὸ τῶν συνέντων ἀσθενήσουσι τοῦ πυρῶσαι αὐτοὺς καὶ
 τοῦ ἐκλέεσθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι ἕως καιροῦ πέρας, ὅτι ἐτι εἰς καιρὸν,
 36 ³⁶ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ. καὶ ὁ βασιλεὺς ὑψωθήσεται καὶ με-^{2Thess.}
 γαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ λαλήσει ὑπέρογκα, καὶ κατευνεύει μέχρις
 37 οὗ συντελεσθῇ ἡ ὁργή, εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. ³⁷ καὶ ἐπὶ πάντα θεοὺς
 τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμία γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν θεόν
 38 οὐ συνήξει, ὅτι ἐπὶ πάντα μεγαλυνθήσεται. ³⁸ καὶ θεὸν Μαωζέμ ἐπὶ τόπου
 αὐτοῦ δοξάσει, καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ δοξάσει ἐν χρυσῷ
 39 καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ. ³⁹ καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώ-
 μασι τῶν καταφυγῶν μετὰ θεοῦ ἄλλοτρίου καὶ πληθύνει δόξαν, καὶ ὑποτάξει
 40 αὐτοῖς πολλοὺς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροισι. ⁴⁰ καὶ ἐν καιροῦ πέρατι συγκερα-
 τισθήσεται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
 41 σιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵππευσι καὶ ἐν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ εἰσε-
 41 λεύσονται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. ⁴¹ καὶ εἰσελεύσεται
 εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαίμ, καὶ πολλοὺς ἀσθενήσουσι· καὶ οὗτοι διασωθήσονται
 42 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωᾶβ καὶ ἀρχὴ υἱῶν Ἀμμών. ⁴² καὶ ἔκτενεῖ
 43 τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. ⁴³ καὶ
 κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, καὶ ἐν πᾶσιν
 ἐπιθυμητοῖς Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθίοπων, ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
 44 ⁴⁴ καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταραξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ· καὶ
 45 ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι πολλοὺς, ⁴⁵ καὶ πῆξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
 Ἐφραθανὸν ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν εἰς ὅρος Σαβαειν ἁγίον· ἥξει ἕως μέ-
 ρους αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτόν.

XII.

Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας ὁ Ἄρως.
 ἱστορικῶς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλίψεως οὕτως ^{20, 11ss.}

29. καὶ ὡς ἡ εσχ. 30. οἱ ἐν αὐτῷ καὶ οἱ ἐκπ. ... καταλειπόντας
 34. καὶ βραχίονες κ. σπέρμ. ... το ἀγ. τῆς δυναμείως ... τ. ἐνδελεχιστον
 ... ἡφανισμενον 32. καὶ λαοὶ ἀνομουντες δ. ἐπάξουσιν ... γινώσκων. 33.
 συντοὶ τοῦ λαοῦ μου 34. προστεθ. ἐπ αὐτοὺς 35. αὐτοὺς τοῦ ἐκλέεσθαι ...
 προσ καιρον plene interpg. 36. κ. υψωθ. κ. μεγ. ο βασιλ. ... ἐπὶ π. θε.
 καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ... γίνεταί 37. οτι ου prius ... ἐπιθυμῶν ...
 ἐπὶ πάντα θεον 38. μαωζει ... ου δοξάσει καὶ ... δοξ. ἐν χρυσῷ 40.
 καὶ ἐν τῷ καιρῷ ... συναχθῶ. μετ αὐτοῦ ... εἰσελεύσεται 41. σαβαειν
 42. τ. χεῖρα αὐτοῦ 43. τ. χρυσοῦ κ. τ. ἀργυρίου καὶ πᾶσιν 44. τοῦ ἀφα-
 νισ. καὶ τοῦ ἀναθεματίσαι πολλ. 45. ἐμφανθῶν ... σαβεῖν ... καὶ ἥξει ε.
 μέρ. ορους αὐτοῦ

οὐ γέγονεν ἀφ' οὗ γεγενήται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου πᾶς ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ. ²καὶ 2 πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς θνήσκουσιν καὶ εἰς αἰσχρὴν αἰώνιον. ³καὶ οἱ συνέν- 3 τες λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. ⁴καὶ σὺ Δανιὴλ ἐμφραξόν 4 τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδαχῶν: πολλοὶ καὶ πληθυνθή 5 ἡ γνώσις. ⁶καὶ ἴδον ἐγὼ Δανιὴλ, καὶ ἴδου δύο ἕτεροι 5 χεῖλους τοῦ ποταμοῦ. ⁶καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδίν, ὃς ἦν 6 ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ. Ἔως πότε τὸ πέρας ὡν εἰρηκας τῶν θαν- 7 μασιῶν; ⁷καὶ ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδίν, ὃς ἦν ἐπάνω 7 τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὥμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἡμῶν καιροῦ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν γνώσονται πάντα ταῦτα. ⁸καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα, καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ 8 ἔσχατα τοῦτῃ; ⁹καὶ εἶπεν Δεῦρο Δανιὴλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ σφρα- 9 γισμένοι οἱ λόγοι ἕως καιροῦ πέρας. ¹⁰ἐκλεγῶσι καὶ ἐκλευκανθῶσι καὶ πω- 10 ρωθῶσι καὶ ἀγιασθῶσι πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι· καὶ οὐ συνήσουσι πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοτήμονες συνήσουσι. ¹¹καὶ ἀπὸ καιροῦ παραλλάξεως 11 τοῦ ἐνδελεγεσμοῦ καὶ δοθήσεται τὸ βδελύγμα ἐρημώσεως ἡμέραι χίλαι διακοσαὶ ἐνενηκοντα. ¹²μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χι- 12 λίας τριακοσίας τριακονταπέντε. ¹³καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου· ἔτι γὰρ 13 ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κληρόν σου, εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

(ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ.)

¹Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ 1 παρέλαβε Κύριος ὁ Πέρονης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ²καὶ ἦν Δανιὴλ συμβιωτής 2 τοῦ βασιλέως καὶ ἐνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ. ³καὶ ἦν εἰδωλὸν 3 τοῖς Βαβυλωνίοις ὡς ὄνομα Βηλ, καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἐκάστης ἡμέρας σεμιδάλεως ἀρτάβαι δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἶνον μετρηταί 4 ἔξ. ⁵καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐκάστην ἡμέραν 4 προσκυνεῖν αὐτῷ, Δανιὴλ δὲ προσεκύνει τῷ θεῷ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βηλ; ⁵ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι οὐ σέβομαι εἰ- 5 δωλα χειροποίητα ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεόν, τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρεῖαν. ⁶καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Οὐ 6 δοκεῖ σοι Βηλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει κατ' ἐκά- 7 στην ἡμέραν; ⁷καὶ εἶπε Δανιὴλ γελᾶσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ· οὗτος γὰρ 7 ἐσώθεν μὲν ἐστὶ πηλός, ἔσωθεν δὲ χαλκός, καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδέποτε.

XII. 1. ἀφ' ἧς γεγ. ἐβν. ἐπὶ τῆς γῆς ... καὶ ἐν τῷ ... πας ὁ γεγραμμένος 2. ἐγερθῆσονται 3. ἐκλαμψουσιν 4. ἐμφραξ. το βιβλίον 5. σφρ. τοὺς λόγους 6. ἱστηκεισαν 6. καὶ εἶπον ... τα βαδδι (v. 7. -δδιν) 7. οἱ εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ εἰς ἡμῶν ... συντελεσαι διασκ. λαου ηγιασμενου· καὶ γνωσονται 8. καγω ... οἱ τα 9. ed. rom. in f. non interp. 40. οἱ καὶ ἐκλευκανθῶσι ... καὶ ἀνοήσουσιν ἀνομοι· κ. οὐ νοή- 10. σουσιν 11. ἀφ' οὗ ἀναστήσῃ ἡ ὕστατα δια παντός· καὶ ἐτοιμασθῇ δοθήσεται το βδελ. τῆς ἐρημώσεως. ἡμεραι χιλιας διακοσαις 12. οὐ υπομεινας 13. (θευρυ ...) ἡμεραι εἰσιν εἰς ... καὶ ἀναπαυση καὶ ἀναστήσῃ

Subscriptio: ορασις ια. Inscriptio: ορασις ιβ. Sed deest titulus: Βηλ καὶ Δρακ.

3. εἰδωλὸν ... δεκαδυο pro δώδεκα ... τεσσαράκοντα 4. om ἐκαστην 5. κυριαν 7. αὐτος γαρ ... οὐ βέβρωκ. οὐδὲ πεπωκεν πωποτε

8 ὁ θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐάν
9 μὴ εἰποιτέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ὁ ἀποθανεῖσθε· ἐάν δὲ
10 εἰς τὸν Βηλ. καὶ εἶπε Δανιὴλ τῷ βασιλεὶ Γινέσθω κατὰ τὸ ρῆμά σου. ¹⁰ καὶ
11 ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βηλ ἐβδομήκοντα ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων· καὶ ἦλθεν ὁ
12 βασιλεὺς μετὰ Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βηλ ¹¹ καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βηλ
13 Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀποτρέχοντες ἔξω, σὺ δὲ βασιλεῦ παρᾶβες τὰ βρώματα καὶ τὸν
14 οἶνον κεράσας θές, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ δακτυλίῳ
15 σου. ¹² καὶ ἐλθὼν πρωὶ ἐάν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βηλ, ἀπο-
16 θανούμεθα ἡ Δανιὴλ ὁ ψευδόμενος κατ' ἡμῶν. ¹³ αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν ὅτι
17 πεποιθήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην ἐξοδόν, καὶ δι' αὐτῆς εἰσε-
18 πορεύοντο διόλου καὶ ἀνήλθον αὐτά. ¹⁴ καὶ ἐγένετο ὥς ἐξηλθούσαν ἐκεῖνοι,
19 καὶ ὁ βασιλεὺς παρᾶβηκε τὰ βρώματα τῷ Βηλ· καὶ ἐπέταξε Δανιὴλ τοῖς
20 παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν τέφραν, καὶ κατέσεισαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον
21 τοῦ βασιλέως μόνου· καὶ ἐξελθόντες ἐκλείσαν τὴν θύραν καὶ ἐσφραγίσαντο
22 ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα
23 κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ κατέ-
24 φαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. ¹⁶ καὶ ὥρτισεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωί, καὶ Δανιὴλ
25 μετ' αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ εἶπεν Σῶσι αἱ σφραγίδες, Δανιὴλ; ὁ δὲ εἶπε Σῶσι, βα-
26 σιλεῦ. ¹⁸ καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν τράπε-
27 ζαν ὁ βασιλεὺς ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἰ Βηλ, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ σοὶ
28 ὁ δόλος οὐδὲ εἰς. ¹⁹ καὶ ἐγέλασε Δανιὴλ, καὶ ἐκράτησε τὸν βασιλέα τοῦ μὴ
29 εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω, καὶ εἶπεν Ἴδε δὴ τὸ ἔδαφος καὶ γινώθι τίς τὸ ἔχνη
30 ταῦτα. ²⁰ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ὅρῳ τὰ ἔχνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παι-
31 δίων. καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς ²¹ τότε συνέλαβε τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖ-
32 κας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξεν αὐτῶν τὰς κρυπτάς θύρας δι' ὧν εἰσε-
33 πορεύοντο καὶ ἐδαπάνων τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ὁ
34 βασιλεὺς, καὶ ἔδωκε τὸν Βηλ ἐκδοτὸν τῷ Δανιὴλ· καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν
35 καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.

23 24 Καὶ τὴν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι ²⁴ καὶ εἶ-
36 πεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Μὴ καὶ τοῦτον ἔρεις ὅτι χαλκοῦς ἐστίν; ἰδοὺ ζῇ
37 καὶ ἐσθίει καὶ πίνει· οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος θεὸς ζῶν, καὶ
38 προσκύνησον αὐτῷ. ²⁵ καὶ εἶπε Δανιὴλ Κυρίῳ τῷ θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι
39 οὗτός ἐστι θεὸς ζῶν. ²⁶ σὺ δὲ βασιλεῦ δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν
40 δράκοντα ἄνευ μαχαίρας καὶ ῥάβδου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δίδωμί σοι.
41 ²⁷ καὶ ἔλαβεν ὁ Δανιὴλ πίσσαν καὶ στέαρ καὶ τρίχας, καὶ ἤμνησεν ἐπὶ τὸ
42 αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζας, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φα-
43 γὼν διεβράβη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν. ²⁸ καὶ ἐγένε-
44 το ὥς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν, καὶ συνεστράφησαν ἐπὶ
45 τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς, τὸν Βηλ κατέσπασε
46 καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε, καὶ τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξε. ²⁹ καὶ εἶπαν ἐλθόν-
47 τες πρὸς τὸν βασιλέα Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιὴλ· εἰ δὲ μὴ, ἀποκτενοῦμεν
48 σὲ καὶ τὸν οἶκόν σου. ³⁰ καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα,

8. καὶ θυμωθεὶς ο ... εἰπεται ... κατεσθίων 9. αποδιεζητε οτι ο βηλ ... αποθανεῖσθαι δανιηλ 10. οι ιερεις ... χωρεις γυν. καὶ παιδιων 11. δακτυλῳ 12. ο ψευδαμμενος 13. κατεφρονουν ... οτι δι 14. ἐξηλθον ... εσφραγισαν τω δακτυλίῳ 15. ομι αυτων post γυναικας 17. κ. εἶπ. ο βασιλεὺς Σωσι αἱ 18. ο βασιλ. ἐπι τ. τραπ. 19. καὶ γελασας δανιηλ εκρατησεν ... οτι καὶ εἶπεν ... εἰπε 21. συνελαβετο ... ἐπι τη τραπέζῃ 23. μέγας ἐν τῷ τοπῳ 26. μαχαίρης 27. ομι ο ... στηρ ... Ἰδου δὴ τα 28. εἶπον ... τον βηλ κατεστρεψεν ... *κατετρεψεν προ κατεσφαξε 30. ἰδεν

καὶ ἀναγκασθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιήλ. ³¹ οἱ δὲ ἔβαλον 31 αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἑξ. ³² ἦσαν δὲ ἐν 32 τῷ λάκκῳ ἐπὶ τὰ λέοντες, καὶ ἐδίδοτο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο σώματα καὶ δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα καταφάγῃσι τὸν Δανιήλ. ³³ καὶ 33 ἦν Ἀμβακούμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἤλυσεν ἔψημα καὶ ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον ἀπενέγκαι τοῖς ἑρισταῖς. ³⁴ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ Ἀμβακούμ Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον 34 ὃ ἔχεις εἰς Βαβυλῶνα τῷ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ³⁵ καὶ εἶπεν 35 Ἀμβακούμ Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἐώρακα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω. ³⁶ καὶ 36 ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, καὶ βασιτάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἐπὶ τῷ λάκκῳ, ἐν τῷ ῥόζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. ³⁷ καὶ ἐβόησεν Ἀμβακούμ λέγων Δανιήλ Δα- 37 νιήλ, λάβε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι ὁ θεός. ³⁸ καὶ εἶπε Δανιήλ Ἐμνή- 38 σθης γάρ μου, ὁ θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε. ³⁹ καὶ 39 ἀναστὰς Δανιήλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἀπεκατέστησε τὸν Ἀμβακούμ παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ⁴⁰ ὁ δὲ βασιλεὺς ἤλθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ 40 πεντήσῃ τὸν Δανιήλ, καὶ ἤλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ ἐνέβλεψε, καὶ ἰδοὺ Δανιήλ καθήμενος. ⁴¹ καὶ ἀναβοήσας φωνῇ μεγάλῃ εἶπε Μέγας εἰ κύριε ὁ 41 θεὸς τοῦ Δανιήλ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν σου. ⁴² καὶ ἔσπασεν αὐτόν, τοὺς 42 δὲ αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν παραχρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Π Ρ Ω Τ Ο Σ.

I.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττειμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ² καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλούς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, ³ καὶ ἔσφαξε βασιλεῖς τῆς γῆς, ⁴ καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἔλαβε ⁵ σκῦλα πλήθους ἐθνῶν, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ὑψώθη καὶ ἐπὶ ῥῆθι ἡ καρδία αὐτοῦ. ⁶ καὶ συνήγαγε δύναμιν ἰσχυράν σφόδρα, καὶ ἤρξε ⁷ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ τυράννων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. ⁸ καὶ μετὰ ⁹ ταῦτα ἔπεισεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσε τοὺς ¹¹ παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπὸ νέότητος, καὶ διεῖ- ¹² λεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. ¹³ καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέ- ¹⁴ ξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε. ¹⁵ καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος 8

30. om ο βασιλ. secundum 31. ενεβαλον 32. εδιδοτο 33. και ου-
τος ηψησεν ... επορευθη 34. ειπεν αγγελος ... προς αμβακουμ 35. *δα-
νιηλ pro αμβακουμ ... ουκ εωρακα ... in f. add που εστιν 36. ο αγγελος
της χειρος αυτου 37. om αμβακουμ 38. εγκατελειπες 39. επι pro εις
41. πλην σου αλλος 42. ανεσπασεν

Subscriptio: τέλος δανιηλ προφητου

Inscriptio: μακκαβαίων α

1. 4. χεττειμ ... δαριον ... προτερον 2. om πολλων ... om της γης
4. συνηξεν ... τυραννιων 6. συνεκτροφους

9 ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. ⁹ καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτι πολλὰ, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ γῇ. ¹⁰ καὶ ἐξηλθεν ἐξ αὐτῶν ῥίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπαφνής, υἱὸς Ἀντιόχου βασιλέως, ὃς ἦν ὁμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 11 ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων. ¹¹ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξηλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ παράνομοι καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς λέγοντες Πιρρευθῶμεν καὶ διαθώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἔθνων τῶν κύκλῳ ἡμῶν, ¹² ὅτι ἀφ' ἧς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὗρεν ἡμᾶς κακὰ πολλὰ. ¹² καὶ ἤγα- ¹³ 13 θύνηται ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. ¹³ καὶ προεβυμῆθησαν τινες ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἔξουσίαν ποιῆ- ¹⁴ 14σαι τὰ δικαίωματα τῶν ἔθνων. ¹⁴ καὶ ὥκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱερουσαλὺ- ¹⁵ 15 μοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἔθνων. ¹⁵ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοὺς ἀκροβυστίας καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἀγίας, καὶ ἐξεύχθησαν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐπράβησαν ¹⁶ 16 τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. ¹⁶ καὶ ἡτοίμασθη ἡ βασιλεία ἐναντίον Ἀντιόχου, καὶ ὑπέλαβε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας. ¹⁷ ¹⁷ καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἐλέφασιν καὶ ¹⁸ 18 ἐν ἵππευσιν καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ. ¹⁸ καὶ συνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Πτολε- ¹⁹ 19 μαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ²⁰ 20 ἔφυγε, καὶ ἔπεσον τραυματῆται πολλοί. ¹⁹ καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς ²⁰ 20 ὀχυράς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα γῆς Αἰγύπτου. ²⁰ καὶ ἐπέστρε- ²¹ 21 ψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ κατὰξαι Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ ²¹ 21 καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ ²² 22 βαρεῖ. ²¹ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἅγιον ἐν ὑπερῃφανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσια- ²³ 23 στήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ²² 22 καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τὰς φιάλας καὶ ²⁴ 24 τὰς θυρίδας τὰς χρυσαῖς καὶ τὸ καταπέτασμα καὶ τοὺς στεφάνους, καὶ τὸν ²⁵ 25 κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐλέειπε πάντα. ²³ καὶ ²⁶ 26 ἔλαβε τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιβυμητὰ, καὶ ἔλαβε ²⁷ 27 τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους οὓς εὗρε. ²⁴ καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς ²⁸ 28 τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ἐποίησε φονοκτονίαν, καὶ ἐλάλησεν ὑπερῃφανείᾳ με- ²⁹ 29 γάλῃ. ²⁵ καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν. ²⁶ καὶ ³⁰ 30 ἐστέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἡσθῆνεν, καὶ ²⁷ 27 τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἡλλοιώθη. ²⁷ πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρήνον, καὶ ²⁸ 28 κατήμενη ἐν παστῷ ἐγένετο ἐν πένθει. ²⁸ καὶ ἐσεύχθη ἡ γῆ ἐπὶ τοὺς κατοί- ²⁹ 29 κούντας αὐτήν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐνεδύσατο αἰσχύνῃ. ²⁹ καὶ μετὰ ³⁰ 30 δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις ³¹ 31 Ἰουδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. ³⁰ καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς ³² 32 λόγους εἰρηνικοὺς ἐν δόλῳ, καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ· καὶ ἐπέπεσαν ἐπὶ τὴν ³³ 33 πόλιν ἐξάπινα καὶ ἐπάταξεν αὐτήν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἀπώλεσε λαὸν πο- ³⁴ 34 λὺν ἐξ Ἰσραὴλ. ³¹ καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισεν αὐτήν ³⁵ 35 πυρὶ, καὶ καθεῖλε τοὺς οἰκοὺς αὐτῆς καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κύκλῳ· ³² καὶ ἥγμα- ³⁶ 36 τῶντες τὰς γυναικὰς καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν. ³³ καὶ ³⁷ 37 ὥκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τεῖχει μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς, ³⁸ 38 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄκραν. ³⁴ καὶ ἔζησαν ἐκεῖ ἔσθνος ἁμαρτωλῶν, ἀνδρας

40. επιφανεις ... του βασιλεως ... om en secundum ... x. εβδος. x. τριακ. 41. υιος παρανομος (sic) ... διαθωμεν ... υπ αυτων 43. εδωκαν 45. ακροβυστιαν ... εξευγισθησαν ... om του 46. ενωπιον αντιοχου ... γης pro της 47. om en primum ... και ελεφανσιν 48. συνεστησατο ... **τον βασιλεα ... επεσαν 20. τεσσαερακοστω ... επι ισραηλ και ιεροσολυμα 21. ειςηλθεν ... υπερηφανα 22. σπονδια ... χρυσον 24. επουσαν ... ελα- λησαν υπερηφαναν 27. θρηνον, κατημενη 29. om και ab initio ... φω- ρολογιας 30. επιστευσαν 32. τημαλωτευσεν 33. μεγαλω x. οχυρω

παρὰ νόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. ³⁵ καὶ παρέδοντο ὅπλα καὶ τροφάς, ³⁵ καὶ συναγαγόντες τὰ σκύλα Ἱερουσαλὴμ ἀπέδοντο ἐκεῖ, καὶ ἐγένοντο εἰς μεγάλην παγίδα. ³⁶ καὶ ἐγένετο εἰς ἐνεδρον τῷ ἁγιάσματι καὶ εἰς διάβο- ³⁶ λον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διὰ παντός. ³⁷ καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀδῶν κύκλῳ τοῦ 37 ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα. ³⁸ καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερου- 38 σαλὴμ δι' αὐτούς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία- ³⁹ τοῖς γεννημασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλειπον αὐτήν. ³⁹ τὸ ἁγία- 39 σμα αὐτῆς ἡρμῶσθη ὡς ἔρημος, αἱ ἑορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν. ⁴⁰ κατὰ 40 τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστρά- 40 φη εἰς πένθος. ⁴¹ καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πᾶσιν τῇ βασιλείᾳ αὐ- 41 τοῦ εἶναι πάντας λαὸν ἓνα, ⁴² καὶ ἐγκαταλείπειν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. ⁴² καὶ ἐπεδέξατο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴³ καὶ πολλοὶ 43 ἀπὸ Ἰσραὴλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔβυσαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐβε- ⁴⁴ βήλωσαν τὸ σάββατον. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων 44 εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὅπως νομίμων ἀλλοτρίων ⁴⁵ τῆς γῆς, ⁴⁵ καὶ καλῶσαι ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας καὶ σπονδῶν ἐκ τοῦ 45 ἁγιάσματος, καὶ βεβηλώσαι σάββατα καὶ ἑορτάς, ⁴⁶ καὶ μῶνα ἁγίασμα καὶ 46 ἄγλους, ⁴⁷ οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια καὶ 47 κτήνη κοινά, ⁴⁸ καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπειρημένους, βδελύξαι τὰς 48 ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει, ⁴⁹ ὥστε ἐπιδιδόσθαι τοῦ 49 νόμου καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα. ⁵⁰ καὶ ὃς ἂν μὴ ποιῇ κατὰ τὸ 50 ῥῆμα τοῦ βασιλέως, ἀποθάνειται. ⁵¹ κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψε 51 πᾶσιν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαόν· καὶ 52 ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. ⁵² καὶ συνη- 52 θροοῦντο ἀπὸ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτοὺς πολλοί, πᾶς ὁ ἐγκαταλειπὼν τὸν νό- ⁵³ μον, καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ, ⁵³ καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρύφοις ἐν 53 παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν. ⁵⁴ καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεύ τῷ 54 πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ὥκοδόμησαν βδελύγμα ἐρημώ- ⁵⁵ σεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ὥκοδόμησαν βω- 55 μούς. ⁵⁵ καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθύμίων. ⁵⁶ καὶ 56 τὰ βιβλία τοῦ νόμου ἃ εὗρον ἐνεπύρισαν πυρὶ κατασχίσαντες. ⁵⁷ καὶ ὅπου 57 εὗρτοκετο παρὰ τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδοκεῖ τῷ νόμῳ, τὸ ⁵⁸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως ἔθανάτου αὐτόν. ⁵⁸ ἐν ἰσχυρί αὐτῶν ἐποιοῦν οὕτως 58 τῷ Ἰσραὴλ τοῖς εὐρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι. ⁵⁹ καὶ 59 τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμόν ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ ⁶⁰ θυσιαστηρίου. ⁶⁰ καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἔθα- 60 νάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα. ⁶¹ καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων 61 αὐτῶν, καὶ τοὺς στήκους αὐτῶν προενόμειυσαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐ- ⁶² τοὺς ἔθανάτωσαν. ⁶² καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν 62 ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινά. ⁶³ καὶ ἐπέλεξαντο ἀποθάνειν ἵνα μὴ μίαν- 63

35. τροφὴν ... ἐγενετο 37. ἁγίασμα rescriptum 38. κατοικεῖα ...
γεννημασιν ... ἐγκατελείπον 39. οἱ ἡ. ε. ἐξουθενώσιν 40. ἐπληθύνθη ατ-
μασμος 41. οἱ ἀντιοχος ... εἰς λαόν 42. ἐγκαταλείπειν ... ἐπεδέξαντο
43. θηδοκῆσαν ... λατρία ... ἰδωλοῖς ... * ἁγίασμα pro σαββατ. 45. θυ-
σιας 47. ὠκοδομησαι ... ἰδωλα ... νια 48. βεβηλωσαι 51. οἱ πᾶσι
52. ἐγκαταλείπον 53. κρυφίους 54. οἱ τῇ ... τεσσαρακοστῷ ... οἱ
ἐκατοστῷ 55. θυρῶν 57. ed. rom. (non item cod. alex.) αὐτὸν ⁵⁸ ἐν
ἰσχ. αὐτῶν 58. οὕτως 59. οἱ τῇ 61. τοὺς οἰκίους αὐτῶν καὶ τοὺς ...
οἱ ἐθανάτωσαν 62. ἐν ἰσρ. ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν αὐτοῖς
63. ἐπεδέξαντο

ὥσπερ τοῖς βρώμασι καὶ μὴ βεβηλώσωσι διαθήκην ἁγίαν, καὶ ἀπέθανον.
61 καὶ ἐγένετο ὁρῆ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

II.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνέστη Ματθαίας Ἰωάννου τοῦ Συμεὼν ἱε-
2 ρεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαριβ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκώσπεν ἐν Μωδεῖν. ³ καὶ αὐτῷ
3 υἱοὶ πέντε, Ἰωαννῶν οὐ διακαλούμενος Καδδῆς, ⁴ Σίμων οὐ καλούμενος Σασσί,
4 ⁵ Ἰούδας οὐ ἐπακαλούμενος Μακκαβαῖος, ⁶ Ἐλεάζαρ οὐ ἐπακαλούμενος Λυαράν,
6 Ἰωνάθαν οὐ ἐπακαλούμενος Ἀπποῦς. ⁷ καὶ εἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινόμε-
7 νας ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ⁸ καὶ εἶπεν Οἱμοι, ἵνα τί τοῦτο ἐγενή-
8 θηεν ἰδεῖν τὸ συντριμμα τοῦ λαοῦ μου καὶ τὸ συντριμμα τῆς πόλεως τῆς
9 ἁγίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν καὶ τὸ ἁγίασμα
9 ἐν χειρὶ ἀλλοτρίων; ¹⁰ ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ ἄδοξος, ¹¹ ὅτι σκευὴ τῆς
10 δόξης αὐτῆς αἰχμαλωτὰ ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νῆπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλα-
11 ταις, οὐ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ ἐχθροῦ. ¹² ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκλήρονό-
12 μησε βασιλείαν αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐκράτησε τῶν σκύλων αὐτῆς; ¹³ πᾶς ὁ κόσμος
13 αὐτῆς ἀφῆρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρως ἐγένετο εἰς δούλην. ¹⁴ καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν
καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἡρημώθη, καὶ ἐβεβήλωσαν αὐτὰ τὰ
14 ἔθνη. ¹⁵ ἵνα τί ἡμῖν ἔτι ᾄδῃ; ¹⁶ καὶ διεβόηξε Ματθαίας καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ
15 ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλοντο σάκους καὶ ἐπένησαν σφόδρα. ¹⁷ καὶ ἦλθον
οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν εἰς Μωδεῖν τὴν
16 πόλιν ἵνα ὕψίσωσιν. ¹⁸ καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθον· καὶ
17 Ματθαίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν. ¹⁹ καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ
18 βασιλέως καὶ εἶπον τῷ Ματθαίᾳ λέγοντες Ἄρχου καὶ ἐνδοξος καὶ μέγας εἶ
19 ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐστηρικμένους ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς. ²⁰ νῦν οὖν πρὸς-
20 εἶλθε πρῶτος καὶ ποιήσον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὡς ἐποίησαν πάντα
τὰ ἔθνη ἐν τῷ ἔθνει σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου
21 δοῦξασθέσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς. ²² καὶ ἀπεκρίθη
22 Ματθαίας καὶ εἶπε φωνῇ μεγάλῃ Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βα-
23 σιλείας τοῦ βασιλέως ἀκούουσιν αὐτοῦ ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας
24 πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρτίσσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, ²⁵ ἄλλ' ἐγὼ καὶ οἱ
25 υἱοὶ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. ²⁶ ὡς
26 ἡμῖν κατατεταμένον νόμον καὶ δικαιώματα. ²⁷ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐκ
27 ἀκούσομεθα τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιᾶν ἢ ἀριστεράν. ²⁸ καὶ
ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἐν ὀφθαλ-
μοῖς πάντων ὕψίσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Μωδεῖν κατὰ τὸ πρόσταγμα
28 τοῦ βασιλέως. ²⁹ καὶ εἶδε Ματθαίας, καὶ ἐζήλωσε καὶ ἐτρόμησεν οἱ νεφροὶ
αὐτοῦ καὶ ἀνῆγεγκε θυμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμῶν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ
29 τὸν βωμόν. ³⁰ καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα, ὅστις ἀπέκτει-
30 νεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμὸν κατέβη. ³¹ καὶ ἐζήλωσε τῷ νόμῳ
31 καθὼς ἐποίησε Φινεὺς τῷ Ζαμβρί υἱῷ Σαλώμ. ³² καὶ ἀνέκραξε Ματθαίας
ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ λέγων Πᾶς ὁ ζηλὼν τῷ νόμῳ καὶ ἰσθῶν διαθή-

63. βεβηλώσουσιν II. 4. ὠσπερ... μωδεῖν 2. ἰωαννης ο επικαλ.
γαδδης 3. σασσις 4. καλουμενος 5. ιωαννας ο καλουμε-
νος σαφους 6. ιδεν 7. ομοι... εγεννητην ιδ. τα συντριμματα ...
εχθρων, το 8. ενδοξος 9. οτι αυτης primum ... πλατειαις αυτης 10.
εκληρονομησεν βασιλειαν και 11. εγεννηθη 12. αυτα εθνη 13. οι υιοι
14. μωδεῖν 15. προσηλθον 16. ειπαν 17. οτι ουν ... x. οι αρχοντες
ιουδα 18. λατρίας 19. καγω pro αλλ εγω ... πορευσωμεθα 20. καταλει-
πειν 22. τον νομον του βασιλεως ... οτι του ... λατριαν 23. θυμιασαι
... βωμον εν μωδεῖμ 24. ιδεν 25. φινεως 27. νομω ειστω

κην ἐξελεύετο ὀπίσω μου. ²⁸ καὶ ἔφυγον αὐτοὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, ²⁸ καὶ ἐγκατέλειπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει. ²⁹ τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες ²⁹ δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς τὴν ἔρημον καθίσαι ἐκεῖ, ³⁰ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ ³⁰ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐπληθύνθη ἐπ' αὐ-
 τούς τὰ κακά. ³¹ καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσι τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς θυγα- ³¹
 μεσιν αἱ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ ὅτι κατέβησαν ἄνδρες οἵτινες ³²
 διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ. ³² καὶ ³²
 ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί· καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ' ³³
 αὐτούς, καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά- ³³
 των, ³³ καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· Ἔως τοῦ νῦν ἵκανόν· ἐξέλθετε καὶ ποιήσατε ³⁴
 κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως καὶ ζήσεσθε. ³⁴ καὶ εἶπον Οὐκ ἐξελευσόμεθα ³⁴
 οὐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως τοῦ βεβηλώσαι τὴν ἡμέραν τῶν ³⁵
 σαββάτων. ³⁵ καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον. ³⁶ καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐ- ³⁶
 τοῖς, οὐδὲ λῆθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους, ³⁷ λέγον- ³⁷
 τες Ἀποθάνωμεν πάντες ἐν τῇ ἀπλότῃ τῇ ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρα- ³⁸
 νὸς καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκριτῶς ἀπόλλυτε ἡμᾶς. ³⁸ καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν ³⁸
 τῷ πολέμῳ τοῖς σαββάσι, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ ³⁹
 τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλῶν ψυχῶν ἀνθρώπων. ³⁹ καὶ ³⁹
 ἔγνω Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἕως σφόδρα. ⁴⁰
 καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τοὺς αὐτοῦ· Ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ⁴⁰
 ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ⁴¹
 καὶ τῶν δικαιοματίων ἡμῶν, νῦν τάχιον ἡμᾶς ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴¹
 καὶ ἐβουλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγοντες Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἔλθῃ ⁴¹
 πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατ' ἐναντί- ⁴²
 οῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες καὶ ὡς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ⁴²
 ἐν τοῖς κρύφοις. ⁴² τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ Ἰουδαίων ἰσχυ- ⁴³
 ροὶ δυνάμει ἀπὸ Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἔκουςιαιζόμενος τῷ νόμῳ. ⁴³ καὶ πάντες οἱ ⁴³
 φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν αὐτοῖς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς ⁴⁴
 στήριγμα. ⁴⁴ καὶ συνεστήσαντο δύναμιν, καὶ ἐπάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὁργῇ ⁴⁴
 αὐτῶν καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ⁴⁵
 ἔθνη σωθῆναι. ⁴⁵ καὶ ἐκύκλωσε Ματταθίας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ κατέκταν ⁴⁵
 τοὺς βωμοὺς. ⁴⁶ καὶ περιέτεμον τὰ παιδάριά τὰ ἀπερίτμητα ὅσα εὗρον ἐν ⁴⁶
 ὁρίῳ Ἰσραὴλ ἐν ἰσχυρί. ⁴⁷ καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανίας, καὶ ⁴⁷
 κατεουδένθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν. ⁴⁸ καὶ ἀντελθόντο τοῦ νόμου ἐκ χει- ⁴⁸
 ρὸς τῶν ἔθνων καὶ ἐκ χειρὸς τῶν βασιλέων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρως τῷ ἁμαρ- ⁴⁹
 τωλῷ. ⁴⁹ καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι τοῦ Ματταθίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπε τοῖς ⁴⁹
 υἱοῖς αὐτοῦ Νῦν ἐστηρίχθη ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς καταστροφῆς ⁵⁰
 καὶ ὁργὴ θυμοῦ. ⁵⁰ καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νόμῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς ⁵⁰
 ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ὑμῶν. ⁵¹ μνηστῆστε τῶν πατέρων ὑμῶν τὰ ⁵¹
 ἔργα ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ ⁵²
 ὄνομα αἰώνιον. ⁵² Ἀβραὰμ οὐχὶ ἐν περασμῷ εὗρεθι πατρός, καὶ ἐλογίσθη ⁵²
 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην; ⁵³ Ἰωσήφ ἐν καιρῷ στενωχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν- ⁵³
 τολήν, καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. ⁵⁴ Φινεὲς δὲ κἀπὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλώ- ⁵⁴
 σαι ζῆλον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. ⁵⁵ Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι ⁵⁵

Gon. 15, 6. ονομα αἰώνιον. ⁵² Ἀβραὰμ οὐχὶ ἐν περασμῷ εὗρεθι πατρός, καὶ ἐλογίσθη ⁵²
 Ro. 4, 3. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην; ⁵³ Ἰωσήφ ἐν καιρῷ στενωχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐν- ⁵³
 τολήν. καὶ ἐγένετο κύριος Αἰγύπτου. ⁵⁴ Φινεὲς δὲ κἀπὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλώ- ⁵⁴
 σαι ζῆλον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. ⁵⁵ Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι ⁵⁵

28. εγκατελειπον 30. εσκληρυνθη επ αυτους 32. συνεστησαντο 33.
 ειπαν ... οτι ικανον ... εξελθοντες ποιησατε 34. ειπαν ... ποιησωμεν ...
 οτι του secundum 37. οι παντες 40. προς τον πλησιον ... εις τα εθνη
 υπερ της ψυχης ... ολεθρευσουσιν 42. συναγωγη σιιδεων ισχυραι 43. αυ-
 των ανδρας 45. υιοι προ φιλοι ... τ. βωμ. αυτων 46. ευρεν 51. οτι εν
 ... δοξαν pro ονομα 52. αβρ. ουκ ... αυτω δικαιοσυνη 54. ιερωσυνης
 αγιας

56 λόγον ἐγένετο κριτῆς ἐν Ἰσραὴλ. ⁵⁶ Χαλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι ἐν τῇ ἐκ-
 57 κλησίᾳ ἔλαβε γῆς κληρονομίαν. ⁵⁷ Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέω αὐτοῦ ἐκκληρονόμησε
 58 ἥρδον βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ⁵⁸ Ἡλίας ἐν τῷ ζηλωσαι ζῆλον νόμου
 59 ἀνεληφθῆ ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. ⁵⁹ Ἀνανίας Ἀζαρίας Μισαὴλ πιστεύσαντες
 60 ἐσώθησαν ἐκ φλογός. ⁶⁰ Δανιὴλ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτοῦ ἐρρύσθη ἐκ στόματος
 61 λεόντων. ⁶¹ καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ γενεάν καὶ γενεάν, ὅτι πάντες οἱ ἐλ-
 62 πίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀσθενήσουσι. ⁶² καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ
 63 μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κοπρίαν καὶ εἰς σκώληκας. ⁶³ σήμερον
 ἐπαρθῆσεται καὶ αὐριον οὐ μὴ εὑρεθῇ, ὅτι ἔστρεψεν εἰς τὸν χοῦν αὐτοῦ,
 64 καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπώλετο. ⁶⁴ καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰσχύσατε καὶ ἀνδρί-
 65 ζεσθε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. ⁶⁵ καὶ ἰδοὺ Συμεὼν ὁ ἀδελ-
 66 φὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστίν, αὐτοῦ ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας,
 67 αὐτὸς ὑμῖν ἔσται εἰς πατέρα. ⁶⁶ καὶ Ἰούδας Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει
 ἐκ νεότητος αὐτοῦ, οὗτος ὑμῖν ἔσται ἄρχων στρατιάς καὶ πολεμήσει πόλε-
 68 μου, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν. ⁶⁸ ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα
 69 τοῖς ἔθνεσι, καὶ προσέχετε εἰς τὰ προστάγματα τοῦ νόμου. ⁶⁹ καὶ εὐλόγησεν
 70 αὐτούς· καὶ προσετίθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ
 ἔκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐ-
 τοῦ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῶν ἐν Μωδεῖν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ
 κοπετὸν μέγαν.

III.

Καὶ ἀνέστη Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
 2 καὶ ἐβόηθον αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλήθησαν
 3 τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφροσύνης· καὶ
 4 ἐπάταυνε δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἐνεδύσατο ὡράκα ὡς γίγας, καὶ συνε-
 5 ζώσατο τὰ σκευὴ αὐτοῦ τὰ πολεμικὰ, καὶ συνεστράτητο πολέμους σκεπάζων
 6 παρεμβολὴν ἐν ῥομφαίᾳ. ⁴ καὶ ὁμοιωθῆ λένοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ὡς
 5 σκῆμος ἐρευγόμενος εἰς θήραν. ⁵ καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν, καὶ τοὺς
 6 ταρασσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισε. ⁶ καὶ συνεστράτησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ
 τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ
 7 εὐσώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐπύκρναν βασιλεῖς πολλοὺς, καὶ εὐ-
 8 φρανε τὸν Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον
 8 αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. ⁸ καὶ διήλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξολόθρευσεν ἀσε-
 9 βεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν ὁργὴν ἀπὸ Ἰσραὴλ. ⁹ καὶ ὠνομάσθη ἕως
 10 ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους. ¹⁰ καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώ-
 11 νιος ἔθνη καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δυνάμει μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραὴλ.
 11 καὶ ἔγνω Ἰούδας καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
 12 καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ ἔπεσον τραυματαῖα πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυ-
 13 γον. ¹² καὶ ἔλαβε τὰ σκῆλα αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν
 13 Ἰούδας, καὶ ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. ¹³ καὶ ἤκουσε Σῆρων

56. om en secundum ... γην 57. ελεει ... αιωνιας pro εις αι. αιω-
 νος 58. ανελημφθη ως εις 60. ερυσθη 64. om και γενεαν 62. εις κο-
 πρια 63. om αυριον ... επεστρεψεν 64. ισχυεται ... νομω υμων 66.
 ιουδ. ο μακκ. αυτος ισχυρ. εν δυναμει· αυτος εκ ... εσται εις αρχοντα ...
 πολεμησετε 67. προσεζεται 68. ανταποδιδετε ... om τα 69. τηλογησεν
 70. τεσσαρακοστω ... πατερων αυτου εν μωδεειν III. 3. τα σκ. τα πολ.
 αυτου· πολεμους συνεστ. 5. om λαον 7. επικραναν ... τηφρανεν 8. εξω-
 λεθρευσεν ασ. επ αυτης 40. σαμαριας 44. απεκτεινεν· και επεσον 42.
 ελαβον τα σκευη

ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ὅτι ἤθροισεν Ἰουδας ἄθροισμα καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον, ¹⁴ καὶ εἶπε Ποιήσω ἑμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθῆσθαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς ἐξουθενούντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ¹⁵ καὶ προσέ- ¹⁵ βητο τοῦ ἀναβῆναι· καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆσαι αὐτῷ καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁶ καὶ ἤγγισαν ἕως ¹⁶ ἀναβάσεως Βαιθωρῶν· καὶ ἐξῆλθεν Ἰουδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν ὀλιγοστούς. ¹⁷ ὧς δὲ ἶδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, εἶπον τῷ ¹⁷ Ἰούδᾳ Πῶς δυνήσόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμήσαι πρὸς πληθύνος τοσοῦτον ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. ¹⁸ καὶ εἶπεν Ἰουδας ¹⁸ Εὐκοπὸν ἐστὶ συγκρατεῖσθαι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων· καὶ οὐκ ἔστι διαφορά ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. ¹⁹ ὅτι ¹⁹ οὐκ ἐν πληθύνει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἰσχύς. ²⁰ αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πληθύνει ὕβρεως καὶ ἀνομίας τοῦ ἐξᾶ- ²⁰ ραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν τοῦ σκυλευσῆαι ἡμᾶς. ²¹ ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. ²¹ ²² καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτοὺς πρὸ προσώπου ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ²² ἀπ' αὐτῶν. ²³ ὧς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφρων, καὶ συνε- ²³ τρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἐδῶκεν αὐτὸν ²⁴ ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρῶν ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὀτακτοῦς, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυλιστείμ. ²⁵ καὶ ἤρξατο ²⁵ ὁ φόβος Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἡ πτόησις ἐπαίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἤγγισεν ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ²⁶ καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων Ἰούδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος. ²⁷ ὧς δὲ ἤκουσεν ²⁷ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ὠργίσθη θυμῷ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα. ²⁸ καὶ ἤνοιξε τὸ γαστροϋλάκιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς ²⁸ δυνάμεσιν αὐτοῦ εἰς ἐνιαυτὸν, καὶ ἐνετείλατο εἶναι αὐτοὺς ἐτοιμοὺς εἰς πᾶσαν χρεῖαν. ²⁹ καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν· καὶ οἱ φο- ²⁹ ρολόγοι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς τῆς κατεσσεύασ- ³⁰ σεν ἐν τῇ γῇ τοῦ ἄραι τὰ νόμισμα ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων. ³⁰ καὶ ³⁰ εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχη ὡς ἀπαξ καὶ δις εἰς τὰς δαπάνας καὶ τὰ δόματα ἃ ἐδίδου ἐμπροσθεν δαψιλεῖ ³¹ ὑπὲρ, καὶ ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ³¹ ἐμπροσθεν. ³¹ καὶ ἠπορεύετο τῇ ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ ³² πορευθῆναι εἰς τὴν Περσίδα καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν καὶ συνα- ³² γαγεῖν ἀργύριον πολὺ. ³² καὶ κατέλιπε Λυσίαν ἀνδρῶπον ἐνδοξόν καὶ ἀπὸ ³³ γένους τῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ³³ Εὐφράτου ἕως τῶν ὀρίων Αἰγύπτου, ³³ καὶ τρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ³⁴ ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτόν. ³⁴ καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμίσεις τῶν δυνά- ³⁴ μεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάντων ὧν ἐβούλετο, ³⁵ καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἱερουσαλὴμ, ³⁵ ἀποστελεῖν ἐπ' ³⁵ αὐτοὺς δυνάμιν τοῦ ἐκτρίψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὺν Ἰσραὴλ καὶ τὸ καταλείμματα

43. μετ' αὐτοῦ καὶ ἐκπορ. 44. καὶ τοὺς ἐξουδ. 45. om του ἀναβῆναι ... om καὶ ierusalem 16. ἤγγισεν ... μεθ' αὐτῶν ... εἰς συναντ. αὐτῷ 17. ἶδαν ... εἰς συναντ. αὐτῶ εἶπαν ... τι pro πως ... τοσοῦτο· καὶ ἡμεῖς 18. om του θεοῦ 19. om ἡ 20. pro. ἡμᾶς πληθύνει 22. ἡμῶν· ἡμεῖς 23. ep αὐτοὺς 24. ἐδωκ. αὐτοὺς ... μεθ' αὐτῶν 25. η πτοη ἐπιπτεν 28. εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ... ἐνετείλατο αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι ἐτοιμοὺς 29. ἶδεν ... ἐξέλεπεν ... οἱ φοροὶ τῆς 30. εχει ... δαψιλη ... om καὶ ἐπερίσσευσεν 31. usque ἐμπροσθεν 34. ἐβουλεύσαντο ... ἀργ. πολὺν 32. κατελείπειν 34. πάντων τῶν κατοικούντων 35. ἐκτρίψαι pro ἐκτρίψαι ... καταλείμματα

36 Ἱερουσαλήμ, καὶ ἄραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου, ³⁶καὶ κατοικῆσαι υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἐν πάσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ κατακληροδοτῆσαι
 37 τὴν γῆν αὐτῶν. ³⁷καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς ἡμέσεις τῶν δυνάμεων
 τὰς καταλειφθείσας καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐ-
 τοῦ, ἔτους ἐβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ· καὶ διεπέρασε τὸν
 38 Εὐφράτην ποταμόν, καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας. ³⁸καὶ ἐπέλεξε Λυ-
 σίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν ἄνδρας δυνα-
 39 τοὺς τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, ³⁹καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα
 χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχιλίαν ἵππον τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ
 40 καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. ⁴⁰καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ
 τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον πλησίον Ἑμμαοὺ ἐν τῇ γῇ
 41 τῇ πεδινῇ ⁴¹καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλα-
 βον ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ σφόδρα καὶ παῖδας, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πα-
 ρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας· καὶ προσετέθησαν πρὸς
 42 αὐτοὺς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. ⁴²καὶ εἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ
 ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν
 τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἐπέγνωσαν τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς ἐνετείλατο
 43 ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν. ⁴³καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς
 τὸν πλησίον αὐτοῦ Ἄναστῆσωμεν τὴν κατὰίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, καὶ πολε-
 44 μῶμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁴⁴καὶ συνηθροίσθη ἡ συνα-
 γαγὴ τοῦ εἶναι ἑτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τοῦ προσεύξασθαι καὶ αἰτῆσαι
 45 ἔλεον καὶ οἰκτιρμοὺς. ⁴⁵καὶ Ἱερουσαλήμ ἦν ἀοικητος ὡς ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ
 ἐξορευόμενος καὶ ἔκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς, καὶ τὸ ἀγίασμα
 καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, κατάλυμα τοῖς ἔθνεσι·
 46 καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλειπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. ⁴⁶καὶ συνῆ-
 χθησαν καὶ ἦλθον εἰς Μασσηφὰ κατέναντι Ἱερουσαλήμ, ὅτι τόπος προς-
 47 εὐχῆς εἰς Μασσηφὰ τὸ πρότερον τῷ Ἰσραὴλ. ⁴⁷καὶ ἐνήστευσαν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
 48 διέβηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. ⁴⁸καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν
 49 ἐξηρῶνται τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. ⁴⁹καὶ ἤνεγκαν τὰ
 ἱμάτια τῆς ἱερουσύνης καὶ τὰ πρωτογεννήματα καὶ τὰς δεκάτας, καὶ ἤγειραν
 50 τοὺς Ναβιραῖους οἱ ἐκλήθησαν τὰς ἡμέρας, ⁵⁰καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν
 51 οὐρανὸν λέγοντες· Τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν; ⁵¹καὶ
 τὰ ἄγιά σου καταπεπάτῃται καὶ βεβήλωται, καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ
 52 ταπεινώσει. ⁵²καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ ἐξῆραι ἡμᾶς· σὺ
 53 οἶδας ὃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. ⁵³πῶς δυνησόμεθα ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον
 54 αὐτῶν ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν; ⁵⁴καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι καὶ
 55 ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ. ⁵⁵καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰούδας ἡγουμένους
 τοῦ λαοῦ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους.
 56 ⁵⁶καὶ εἶπον τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευομένοις γυναῖκας καὶ φυ-
 τεύουσιν ἀμπελώνας καὶ δειλοῖς, ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
 57 κατὰ τὸν νόμον. ⁵⁷καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ παρενέβαλε κατὰ νότον
 58 Ἑμμαοῦ. ⁵⁸καὶ εἶπεν Ἰούδας Πιερίζωσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνα-
 τοὺς, καὶ γίνεσθε ἔθιομοι εἰς τὸ πρῶτον τοῦ πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις

35. το μνημοσ. αυτου 36. υιους αλλοτριους ... κατακληρονομησαι
 37. αντιοχιας ... τεσσαρακοστου 38. οτι και secundum ... γοργειαν
 39. τεσσαρακοντα ... επτακισχιλιον 40. παρεβαλον ... αμμαουν 41. πολυν
 ... προσγεννηθησαν ... δυναμεις 42. ιδεν ... παρεμβολουσιν ... λογους
 της βασιλειας 43. ειπαν ... οτι και πολεμ. π. τ. λ. ημων 44. ηθροισθη-
 σαν η 45. γεννηματων ... εν τοις εθνεσιν ... εξελειπεν 47. περιεβαλλοντο
 49. πρωτογεννηματα 55. δεκαδαρχους 56. ειπεν ... οικοδομ. οικειαν 57.
 παρενεβαλσαν ... αμμαουμι 58. γενεσθαι εις

τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς ἐξῆραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν. ⁵⁹ ὅτι κρείσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιθεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. ⁶⁰ ὥς δ' ἂν ἡ βέλτεια ἐν οὐρανῷ, οὕτω ποιήσει. 60

IV.

Καὶ παρέλαβε Γοργίας πεντακιςχιλούς ἄνδρας καὶ χιλίαν ἔππον ἐκλεκτήν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτός ² ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν 2 τῶν Ἰουδαίων καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἄκρας ἦσαν αὐτῷ ὁδηγοί. ³ καὶ ἤκουσεν Ἰούδας, καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι 3 τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Ἑμμαούμ, ⁴ ἕως ἔτι αἱ δυνάμεις ἔσχαρ- 4 πισμένοι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. ⁵ καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰούδα νυκτός, καὶ οὐδένα εὔρε· καὶ ἐζήτηε αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε Φεύγουσιν οὗτοι ἀφ' ἡμῶν. ⁶ καὶ ἄμα τῇ ἡμέρᾳ ὥφθη Ἰούδας ἐν τῷ 6 πεδίῳ ἐν τριςχιλοῖς ἀνδράσι· πλήν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον κα- 7 ζῶς ἡβούλοντο. ⁷ καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἔθνων ἰσχυρὰν τεθωρακισμένην καὶ 7 ἔππον κυκλοῦσαν αὐτήν, καὶ οὗτοι διδασκτοὶ πολέμου. ⁸ καὶ εἶπεν Ἰούδας 8 τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ Μὴ φοβείσθε τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸ ὄρ- 9 μαγμα αὐτῶν μὴ δειλωθῇτε. ⁹ μνησθήτε πῶς ἐσώθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν 9 βαλάντῳ ἐρυθρῷ, ὅτε ἐδίωξεν αὐτοὺς Φαραὼ ἐν δυνάμει. ¹⁰ καὶ νῦν βοήσω 10 μιν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ πως ἐλεήσει ἡμᾶς καὶ μνησθήσεται διαθήκης πα- 11 τέρων ἡμῶν, καὶ συντρέψει τὴν παρεμβολὴν ταύτην· κατὰ πρόσωπον ἡμῶν 11 σήμερον, ¹¹ καὶ γινώσεται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἐστὶν ὁ λυτρούμενος καὶ σώ- 12 ζων τὸν Ἰσραήλ. ¹² καὶ ἦραν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῶν καὶ ἶδον 12 αὐτοὺς ἐρχομένους ἐξεναντίας, ¹³ καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλε- 13 μον, καὶ ἐσαλπίσαν οἱ μετὰ Ἰούδα ¹⁴ καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ 14 ἔθνη καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον, ¹⁵ οἱ δὲ ἔσχατοι πάντες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ· 15 καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζερῶν καὶ ἕως τῶν πεδίων τῆς Ἰδουμαίας καὶ 16 Ἀζώτου καὶ Ἰαμνίας, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριςχιλούς. ¹⁶ καὶ 16 ἐπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὀπισθεν αὐτῶν, ¹⁷ καὶ 17 εἶπε πρὸς τὸν λαόν Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκυλίων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν, ¹⁸ καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε 18 νῦν ἐναντιον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσατε αὐτούς, καὶ μετὰ ταῦτα 19 λήψετε τὰ σκύλα μετὰ παύσεως. ¹⁹ ἔτι λαλοῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὥφθη μέ- 19 ρος τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους. ²⁰ καὶ εἶδεν ὅτι τετροπώννται, καὶ ἐμπυρρίζουσι 20 τὴν παρεμβολήν· ὁ γὰρ καπνὸς θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γεγονός. ²¹ οἱ δὲ 21 ταῦτα συνιδόντες ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ἰούδα παρεμ- 22 βολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐτοίμην εἰς παράταξιν, ²² ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἄλλο- 22 φύλων. ²³ καὶ ἀνέστρεψεν Ἰούδας ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς παρεμβολῆς, καὶ 23 ἔλαβον χρυσὸν πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφυρὰν βαλассσίαν καὶ 24 πλοῦτον μέγαν. ²⁴ καὶ ἐπιστραφέντες ἔμνηνον καὶ εὐλόγουν εἰς οὐρανὸν τὸν 24 κύριον, ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἐγένετο σωτηρία 25 μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ²⁶ ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώ- 26

59. εν πολεμῳ ἡ ἐφιδειν 60. οὕτως IV. 5. κορηγας 6. αμα ἡμερα ... μαχαίρα 7. ιδον 8. διωθεται 9. ως ἐσώθησαν ... ἐδίωξαν 10. εἰς οὐρανὸν εἰ βελήσει ἡμᾶς ... οἱ ἡμῶν prius 11. γινώσκονται 12. ιδαν α. εχομενους 13. ἐξῆλθον ... ἐσαλπ. οἱ παρα ιουλου 14. ἐπεσαν ... γαστηρων ... τῆς ιουδαίας ... ιαννείας ... ἐπεσαν ... ἐξ αὐτ. in rasura 15. λαβετε σκυλα καὶ μετὰ 19. ἐτι πληρουντος ιουλου ταυτα 20. ιδεν ... τετροπωται ... ο θεωρουμενος 21. ταυτα συνειδοτες ... συνειδοντ. δε και 23. ιουδας ανεστρεψεν ... ελαβεν χρ. και αργ. πολυν ... και βαλассσιαν 24. επιστραψαντες ... ηυλογουν ... οἱ τον κυριον ... οἱ οτι secundum 25. γεννηθη

27 ἤσαν, παραγεννθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. 27 ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ ὅλα ἤθελε τοιαῦτα γέγονει τῷ
 28 Ἰσραὴλ, καὶ οὐχ ὅλα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τοιαῦτα ἐξέβη. 28 καὶ ἐν
 τῷ ἐχομένῳ ἐκαιτῷ συνελόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἐξήκοντα χι-
 29 λιᾶδας καὶ πεντακισχιλίαν ἵππων ὥστε ἐκπολεμήσαι αὐτούς. 29 καὶ ἦλθον εἰς
 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ παρενέβαλον ἐν Βαϊθσοῦροις· καὶ συνήτησεν αὐτοῖς Ἰου-
 30 δας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. 30 καὶ εἶδε τὴν παρεμβολὴν Ἰσχυράν, καὶ
 προσηύχαστο καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς εἶ ὁ σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ
 ὄρμημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ, καὶ παρέδωκας τὴν
 παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ αἵρον-
 31 τος τὰ σκεύη αὐτοῦ. 31 συγκλείσων τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ
 32 σου Ἰσραὴλ, καὶ αἰσχυνθήσων ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἱππῳ αὐτῶν. 32 ὁδὸς
 αὐτοῖς θειλίαν καὶ τῆξον θράσος Ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευστήσων τὴν συν-
 33 τρηξὴ αὐτῶν. 33 κατὰβαλε αὐτοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπώντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν
 34 σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομα σου ἐν ὕμνοις. 34 καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ
 ἔπесον ἐκ τῆς παρεμβολῆς Λυσίου εἰς πεντακισχιλίους ἀνδρας, καὶ ἔπесον
 35 ἔξεναντίας αὐτῶν. 35 ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συν-
 τάξεως, τῆς δὲ Ἰουδα τοῦ γεγενημένου θράσος, καὶ ὡς ἐτοιμοὶ εἰσιν ἢ ζῆν
 ἢ τεθνήσκει γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐξενολόγει· καὶ πλεονάσας
 36 τὸν γεννηθέντα στρατὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 36 εἶπε
 δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀνα-
 37 βῶμεν καθάρσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαίνισαι. 37 καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ
 38 πᾶσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών. 38 καὶ ἰδὼν τὸ ἅγλασμα ἡρημαμένον καὶ
 τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς
 αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἐνὶ τῶν ὀρέων, καὶ τὰ πα-
 39 στοφόρια καθηρημένα. 39 καὶ διεβόησαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκόψαντο κο-
 40 πετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, 40 καὶ ἔπесον
 ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι τῶν σημασιῶν, καὶ
 41 ἐβόησαν ἐως τὸν οὐρανόν. 41 τότε ἐπέταξεν Ἰούδας ἀνδρας πολεμεῖν τοὺς ἐν
 42 τῇ ἄκρᾳ εἰς ἂν καθάρσῃ τὰ ἅγια. 42 καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμώμους θειλητάς
 43 νόμου, 43 καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια καὶ ἦραν τοὺς λίθους τοῦ μισαοῦ εἰς
 44 τόπον ἀκάθαρτον. 44 καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώ-
 45 σεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι. 45 καὶ ἐπέπεσον αὐτοῖς βουλὴ
 ἀγαθὴ καθελεῖν αὐτό, μὴ ποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ
 46 ἔθνη αὐτό· καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον. 46 καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν
 τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν τόπῳ ἐπιτηδείῳ μέχρι τοῦ παραγεννηθῆναι προφῆτην
 47 τοῦ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν. 47 καὶ ἔλαβον λίθους ὀλοκλήρους κατὰ τὸν νό-
 48 μον, καὶ ὥκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον. 48 καὶ ὥκο-
 49 δόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, καὶ τὰς αὐλὰς ἡγάσαν. 49 καὶ
 ἐποίησαν σκευὴ ἅγια καινὰ, καὶ εἰσῆνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστή-
 50 ριον τῶν θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν. 50 καὶ ἐθύμισαν ἐπὶ
 τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύχνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας καὶ ἐφαί-
 51 νωσαν ἐν τῷ ναῷ. 51 καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους καὶ ἐξεπέτασαν

27. ακουσας παντα ... γεγονεν ... οπι τοιαυτα secundum 28. ερχο-
 μενω ... οπι ο λυσιας 29. βεθσοουροις 30. ιδεν ... ο σωτηρ ισραηλ ...
 ιωναθου 31. ταυτην εις χειρας 33. καταβαλαι ... οι ιδοντες 34. συνε-
 βαλλον ... επεσαν 35. τεθνηκεναι ... αντιοχειαν ... και πλεοναστον πάλιν
 γεννηθέντα παραγενέσθαι 38. το αγιασμ. ημων 40. εις ουρανον 41. αν-
 δρασιν ... οπι αν 45. επεσαν 47. ελαβεν ... ωκοδομησεν θυσιαστηριον
 48. ηγιασεν 49. τα σκευη τα αγια ... των ολοκαυτωματων και θυμια-
 ματων

τὰ καταπετάσματα, καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν. ⁵² καὶ ὥρρι-
σαν τὸ πρῶτὸ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, οὗτος ὁ μὴν
Χασελεῦ τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους, ⁵³ καὶ ἀνή-
νεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων τὸ
καὶνὸν ὃ ἐποίησαν. ⁵⁴ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ἣ ἐβρεθή-
λωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν ὧδαῖς καὶ κισάραις καὶ κι-
νύραις καὶ ἐν κυμβάλοις. ⁵⁵ καὶ ἔπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσε-
κύνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐοδῶσαντα αὐτοῖς. ⁵⁶ καὶ ἐποίησαν
τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προστήνεγκαν ὀλοκαυτώ-
ματα μετ' εὐπροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. ⁵⁷ καὶ
κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνοις χρυσοῖς καὶ ἀσπιδι-
σκαῖς, καὶ ἐνεκαινίσαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφορία καὶ ἐθύρωσαν αὐτά.
⁵⁸ καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη θνεῖ-
δος ἔθνων. ⁵⁹ καὶ ἔστησεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκ-
κλησία Ἰσραὴλ νὰ ἀγωνταὶ αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς
καιροῖς αὐτῶν ἑναιτὸν κατ' ἑναιτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ
εἰκάδος τοῦ μηνὸς Χασελεῦ, μετ' εὐπροσύνης καὶ χαρᾶς. ⁶⁰ καὶ ὠκοδόμησαν
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὅρος Σιών κυκλόζεν τεῖχη ὑψηλὰ καὶ πύργους ὀχυ-
ροῦς, μὴ ποτε παραγενηθέντα τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν αὐτὰ ὡς ἐποίησαν
τὸ πρότερον. ⁶¹ καὶ ἐπάταξεν ἔκει δυνάμειν τηρεῖν αὐτό, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ
τηρεῖν τὴν Βασιλεύσαν τοῦ ἔχειν τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς
Ἰδουμαίας.

V.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόζεν ὅτι ὠκοδομήθη τὸ θυσια-
στήριον καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἅγιασμα ὡς τὸ πρότερον, καὶ ὠργίσθησαν σφόδρα.
² καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἄραι τὸ γένος Ἰακώβ τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν, ²
καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐξαιρεῖν. ³ καὶ ἐπολέμει Ἰούδας
πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσασὺ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ τὴν Ἀκραβαττίνην, ὅτι περιεκάθησαν
τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς
καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαιὰν οἳ ἦσαν
ἐν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρενεῖν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς.
⁵ καὶ συνεκίεσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐ-
τοὺς καὶ ἀνεστράψεν αὐτοὺς, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ
σὺν πᾶσι τοῖς ἐνοῦσι. ⁶ καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ εὗρε χεῖρα
κραταιὰν καὶ λαὸν πολὺν καὶ Τιμόζεον ἡγούμενον αὐτῶν, ⁷ καὶ συνῆψε πρὸς
αὐτοὺς πολέμους πολλοὺς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτούς. ⁸ καὶ προκατελάβετο τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς,
καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ⁹ καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ
Γαλααδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξᾶραι αὐ-
τούς· καὶ ἔφυγον εἰς Διάστημα τὸ ὀχύρωμα. ¹⁰ καὶ ἀπέστειλαν γράμματα
πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λέγοντες· Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ'
ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς, ¹¹ καὶ ἐτοιμάζονται ἐλ-
θεῖν καὶ προκαταλαβεῖσθαι τὸ ὀχύρωμα εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόζεος
ἡγείται τῆς δυνάμεως αὐτῶν. ¹² νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐ-

52. ο μην χασ-ελεου (sic) ... τεσσαερακοστου 54. καιρον κατα 55. ηυλογησαν ... ευοδ. αυτους 56. εγκαινιασμον 57. ασπιδισκας x. ενεκενισεν 59. πασα εκκλησια ... οτι αι 60. ισχυρους 61. απεταξαν ... βεθ-σουρα V. 4. ωργισθη 3. εν τη ιουδαια την ακραβαττηνην ... τα αγχυλα 5. διεκκλησθησαν υπ αυτους (sic) εις τους πυργους x. παρεβαλεν (... ανεστ. εαυτους) 8. προκατελαβε την ιαζην 9. γαλααδιτι ... εις διαστημα 44. * και ετοιμαζοντες ... της παρεμβολης αυτων

13 τῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πληθὺς. ¹⁸ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ἔν-
 14 τες ἐν τοῖς Τωβίου τεθνάτωνται, καὶ ἡχμαλωτίκασι τὰς γυναῖδας αὐτῶν
 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν χι-
 15 λαρλίαν ἀνδρῶν. ¹⁴ ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι
 παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεβήρχότες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ
 15 τὰ ῥήματα ταῦτα, ¹⁵ λέγοντες ἐπισυνῆχθαι ἐπ' αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαῖδος καὶ
 Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς.
 16 ¹⁶ ὡς δὲ ᾔκουσεν Ἰούδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπισυνήχθη ἐκ-
 κλητῶς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας βουλευσάσθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοὺς οὖσιν
 17 ἐν θλίψει καὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτῶν. ¹⁷ καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμων τῷ
 ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐπλέξον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελ-
 18 φούς σου τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνᾶθαν ὁ ἀδελφός μου πο-
 18 ρεύσόμεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ¹⁸ καὶ κατέλειπεν Ἰώσηφον τὸν τοῦ Ζαχαρίου
 καὶ Ἀζαρίαν ἡγουμένους τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς δυνάμεως ἐν τῇ
 19 Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν. ¹⁹ καὶ ἐντελέματο αὐτοῖς λέγων Πρόσστητε τοῦ λαοῦ τούτου,
 20 καὶ μὴ συνάψητε πολεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς. ²⁰ καὶ
 ἐμνηστῆσαν Σίμωνι ἄνδρες τριχίλιοι τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
 21 Ἰούδα δὲ ἄνδρες ὀκτακίχλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ²¹ καὶ ἐπορεύθη Σίμων
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συνήψε πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνε-
 22 τρήθη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ²² καὶ ἔδωξεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης
 Πτολεμαῖδος· καὶ ἔπεισον ἐκ τῶν ἔθνων εἰς τριχίλιους ἄνδρας, καὶ ἔλαβε
 23 τὰ σκῦλα αὐτῶν. ²³ καὶ παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν Ἀρβάττοις
 σὺν ταῖς γυναῖδι καὶ τοῖς τέκνοις καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγεν εἰς
 24 τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐφροσύνης μεγάλης. ²⁴ καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ
 Ἰωνᾶθαν ὁ ἀδελφός αὐτοῦ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν
 25 τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ²⁵ καὶ συνήντησαν τοὺς Ναβαταῖους, καὶ ἀπῆν-
 τησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῖς
 26 ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι, ²⁶ καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνελημ-
 μένοι εἰσιν εἰς Βόσσορα καὶ Βοσόρ, ἐν Ἀλέμοις, Χασφῶρ, Μακβὴ καὶ Καρ-
 27 ναθ· πᾶσαι αἱ πόλεις αὐταὶ ὄχυραί καὶ μεγάλαι· ²⁷ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
 πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσι συνελημμένοι, καὶ εἰς αὐριοὺς τάσσονται παρεμ-
 28 βαλλειν ἐπὶ τὰ ὄχυράματα, καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξῆραι πάντας τούτους ἐν
 28 ἡμέρᾳ μιᾷ. ²⁸ καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν
 ἐρημὸν εἰς Βοσόρ ἄφω· καὶ καταλάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρ-
 29 σενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέ-
 30 κρησεν αὐτὴν πυρὶ. ³⁰ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ
 30 ὄχυρμα. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἑωδινή καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ
 λαὸς πολλὸς οὐ οὐκ ἦν ἀριμὸς ἀφροντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι
 31 τὸ ὄχυρμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. ³¹ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἤρκεται ὁ πό-
 λεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν σάλπαγι καὶ φωνῇ
 32 μεγάλῃ. ³² καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ
 33 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. ³³ καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν, καὶ
 33 ἐσάλπισαν ταῖς σάλπαγι καὶ ἐβόησαν ἐν προσυχῇ. ³³ καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμ-
 βολὴ Τιμοθέου ὅτι Μακκαβαῖός ἐστι, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ

43. τουβίου ... αιχμαλωτίκασι ... *χιλιαδαν 45. επισυνήχθη ... και
 πασαν γαλιλαιαν 46. βουλευεσθαι ... υπ αυτου 47. σου εν τη 48. κατε-
 λειπεν ... τηρουμενον 22. εως των πολεων πτολεμ. 23. παρελαβεν αυτους
 εκ της γαλιλαιας ... αρβακτοις ... ηγαγον 25. συμβεβηκοτα 26. και βοσ-
 σορ εν αλαμοις κασφωρ μακεβ και καρνειν 27. συνελημμενοι εις ... πα-
 ρεμβαλειν ... παντας αυτους εν 30. πολυς ος ουκ 31. ιδεν ... *εις ου-
 ρανον (videtur), **εως του ουρανου ... κραυγη μεγαλη 32. αδελφ. ημων
 33. εσαλπισεν 34. οτι ο μακκ.

ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. ³⁵ καὶ ἀπέκλινεν εἰς Μασφά καὶ ἐπολέμησεν αὐ- ³⁵ τήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν, καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἄρσενικὸν αὐτῆς καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτήν πυρὶ. ³⁶ ἐκείθεν ἀπῆρε καὶ προκατε- ³⁶ λάβετο τὴν Χασφών, Μακῆδ, Βοσὸρ καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτιδος. ³⁷ μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ ³⁷ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου. ³⁸ καὶ ἀπέστει- ³⁸ λεν Ἰούδας κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύναμις πολλὴ σφόδρα. ³⁹ καὶ Ἀραβας μεμίσθωται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέ- ³⁹ βαλον πέραν τοῦ χειμάρρου ἑτοιμοὶ τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπο- ⁴⁰ ρεύσῃ Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν. ⁴⁰ καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσι τῆς ⁴⁰ δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγγίξειν Ἰούδας καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ⁴¹ χειμάρρουν τοῦ ὕδατος, Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ δυνησόμεθα ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς. ⁴¹ ἐὰν δὲ δειλωθῇ ⁴¹ καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσομεν πρὸς αὐτὸν καὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτόν. ⁴² ὥς δὲ ἤγγισεν Ἰούδας ἐπὶ τὸν χειμάρρουν τοῦ ὕδατος, ⁴² ἔσθησε τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Μὴ ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλ' ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς τὸν πόλεμον. ⁴³ καὶ διεπέρασεν ἐπ' αὐτοὺς πρότερος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ⁴³ ὅπισθεν αὐτοῦ· καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ⁴⁴ ἐβρίψαν τὰ ὄπλα αὐτῶν καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναὶν. ⁴⁴ καὶ προ- ⁴⁴ κάταλαβόντο τὴν πόλιν, καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐτροπώσθη ἡ Καρναὶν, καὶ οὐκ ἐδύναντο εἶναι ὑποστῆναι κατὰ ⁴⁵ πρόσωπον Ἰούδα. ⁴⁵ καὶ συνήγαγεν Ἰούδας πάντα Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῇ Γα- ⁴⁵ λααδίτιδι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευήν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν ⁴⁶ Ἰούδα. ⁴⁶ καὶ ἦλθον ἕως Ἐφρών, καὶ αὕτη ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰσόδου ⁴⁶ ὀχυρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλίνειν ἀπ' αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἡ διὰ μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι. ⁴⁷ καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως καὶ ⁴⁷ ἐνέφραξαν τὰς πόλεις λίθους. ⁴⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰούδας λόγους ⁴⁸ εἰρηνικοῖς λέγων Διελυσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει ὑμᾶς, πλην τοῖς ποσὶ παρελυσόμεθα. καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἀνοίξαι αὐτῷ. ⁴⁹ καὶ ἐπέταξεν Ἰούδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ ⁴⁹ τοῦ παρεμβαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστὶ τόπῳ. ⁵⁰ καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς ⁵⁰ δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χερσὶν αὐτοῦ. ⁵¹ καὶ ἀπόλεσε πᾶν ἄρσενι- ⁵¹ κὸν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἐξεβρίβλωσεν αὐτήν καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐ- ⁵² τῆς, καὶ διηλύθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν ἀπεκαυμένων. ⁵² καὶ διεβρῆσαν ⁵² τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ πῆδον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βασισάν. ⁵³ καὶ ἦν ⁵³ Ἰούδας ἐπισυνάγων τοὺς ἐσχάτιζοντας καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἕως οὗ ἦλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁵⁴ καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιών ⁵⁴ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ, καὶ προσήγαγον ὀλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπесεν ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ. ⁵⁵ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς τῆς ⁵⁵ Ἰούδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλααδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ

34. πληγὴ μεγάλη 35. μααφα ... καταλαβετο ... ἐν πυρὶ 36. χα-
σφω 38. κατασκοπεῖν ... ἐπισυνηγμένοι 39. ἀραβες μεμίσθωνται ...
παρεμβαλλουσιν 41. om in f. καὶ δυνησομ. πρ. αὐτον 42. om πάντα ...
ἀλλὰ ἐρχέσθωσαν 43. πρὸς αὐτοὺς πρότερον ... λαὸς αὐτοῦ ἐμπροσθεν αὐ-
του ... ἐβρίψαν πάντα τὰ 44. τοῖς οὖσιν ἐν αὐτῷ ... ἐδύναντο 46. μεγάλη
αὐτῆς εἰσόδου ὀχυρὰ 48. Διελυσομαι εἰς τὴν γῆν σου 50. οἱ ἀνδρ. τῆς
πόλεως 51. ἐξεβρίβλωσεν ... σκῦλα τῆς πόλεως 53. εὐως ἦλθεν

56 Γαλιλαία κατὰ πρόσωπον Πτολεμαῖδος, ⁵⁶ ἤκουσαν Ἰωσήφ ὁ τοῦ Ζαχαρίου
καὶ Ἀζαρίας ἀρχόντες τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδραγαθῶν καὶ τοῦ πολέμου οἱ αὐτοὶ
57 ἐποίησαν, ⁵⁷ καὶ εἶπε Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα καὶ πορευθῶμεν
58 πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. ⁵⁸ καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς
59 δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμνειαν. ⁵⁹ καὶ ἐξῆλθε
Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πό-
60 λεμον. ⁶⁰ καὶ ἐτροπώθη Ἰώσηφος καὶ Ἀζαρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν
ὁρίων τῆς Ἰουδαίας· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ
61 εἰς διςχιλίων ἄνδρας. ⁶¹ καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι
62 οὐκ ἤκουσαν Ἰούδα καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι. ⁶² αὐ-
τοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱς ἐδόθη σωτηρία
63 Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν. ⁶³ καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδο-
ξάσθησαν σφόδρα ἐναντίον πάντων Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἔθνων πάντων οὐ ἠκούοντο
64 τὸ ὄνομα αὐτῶν. ⁶⁴ καὶ ἐπαυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες. ⁶⁵ καὶ ἐξῆλ-
θεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τοὺς υἱοὺς Ἡσαΐ ἐν τῇ
γῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεβρών καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ κα-
66 θάρει τοῦ οὐρύρωμα αὐτῆς, καὶ τοὺς πυργούς αὐτῆς ἐνέπρησε κυκλῶν. ⁶⁶ καὶ
ἀπέχετο τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ διεπορεύετο τὴν Σαμαρείαν.
67 ⁶⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι,
68 ἐν τῷ αὐτοῖς ἐξελεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως. ⁶⁸ καὶ ἐξέκλινεν Ἰούδας εἰς
Ἄζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθάρει τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ γλυπτὰ
τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρὶ, καὶ ἐσκόλευσε τὰ σκύλα τῶν πόλεων, καὶ
ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

VI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας καὶ ἤκουσαν
ὅτι ἐστὶν Ἐλυμαῖς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἐνδοξος πλούτῳ ἀργυρίῳ τε καὶ
2 χρυσῷ. ² καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα
χρυσᾶ καὶ θώρακες καὶ ὅπλα αὐτῶν κατέλειπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου βα-
3 σιλεὺς ὁ Μακεδόν, ὃς ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι. ³ καὶ ἤλθε καὶ
ἐζήτηι καταλαβέσθαι τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη,
4 ὅτι ἐνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ⁴ καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλε-
μον, καὶ ἔφυγε καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποστρέψαι εἰς
5 Βαβυλῶνα. ⁵ καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα ὅτι τετρόπων-
6 ται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευεῖσθαι εἰς γῆν Ἰούδα. ⁶ καὶ ἐπορεύθη Λυσίας
δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις, καὶ ἀνετράπη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπί-
σχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἱς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμ-
7 βολῶν ὧν ἐξέκοψαν. ⁷ καὶ καθάρει τὸ βδέλυγμα ὃ ὥκοδόμησεν ἐπὶ τῷ θυ-
σασιστηρίῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἅγλασμα καθῶς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν
8 τελέεσιν ὑψηλοῖς καὶ τὴν Βασιλεύσαν πόλιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἐγένετο ὥς ἤκουσαν
ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπε-
9 σεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀρρώστιαν ἀπὸ τῆς λύπης ὅτι οὐκ
ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμείτο. ⁹ καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαι-

56. Ζαχαρία καὶ Ζαχαρίας ἀρχ. τῶν δυναμῶν τῶν ἀνδραγαθῶν 57. εἶπαν Ποιήσωμεν 58. ἱαμνίαν 60. ἐτροπώθη ... λαοῦ σου Ἰσραὴλ 61. οἱ Ἰσραὴλ ... ἰουδῶν ... in f. add ("ut videtur) αὐτον 65. ἐν τῇ γῇ τη ... ἐνε-
πύρτισεν 66. σαμαρίαν 67. ἐπεσαν ἱερεῖς πολεμῶν β. αὐτον ἀνδρ. ἐν τῷ
αὐτον ἐξελεῖν. εἰς τὸν 68. οἱ πυρὶ ... εἰς τὴν ἰουδαίαν VI. 4. ἐστὶν ἐν
ἐλυμαῖς ... οἱ τε 2. κατέλειπεν ... οὗ τοῦ φιλιππου ὁ βασιλεὺς ... ἐβασί-
λευσεν τοῖς ἐλλήσι πρῶτος 3. καταλαβεῖν 4. ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν 6. οἱ καὶ
δυναμει κ. σκ. πολλοῖς 7. καθάρειαν ... τὴν βασιλεύσαν 8. ἀρρωστειαν

νίσθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσε ¹⁰
πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ συμπεπτόκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης· ¹¹ καὶ ¹¹
εἶπα τῇ καρδίᾳ μου· Ἔως τίνας ἡλίψεως ἤλθον καὶ κλύδωνος μεγάλης ἐν ᾧ
νῦν εἰμὶ; ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἦμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. ¹² νῦν δὲ ¹²
μυμνήσκομαι τῶν κακῶν ὧν ἐποίησα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ
σκευὴ τὰ χρυσοῦ καὶ τὰ ἀργυροῦ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξαπέστειλα ἐξῆραι τοὺς
κατοικοῦντας Ἰούδα διὰ κενῆς. ¹³ Ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὐρόν με τὰ ¹³
κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπη μεγάλη ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. ¹⁴ καὶ ἐκά- ¹⁴
λεσε Φίλιππον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς
βασιλείας αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ¹⁵
τὸν δακτύλιον τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐκτρέφειν αὐτὸν τοῦ
βασιλεύειν. ¹⁶ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς ἔτους ἐνάτου καὶ τεσ- ¹⁶
σαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ¹⁷ καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τεθνήκεν ὁ βασιλεὺς, ¹⁷
καὶ κατέστησε βασιλεύειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, ὃν ἐξεβρεψε
νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτορα. ¹⁸ καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ¹⁸
ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλω τῶν ἁγίων, καὶ ζητοῦντες τὰ κακὰ
δι' ὅλον καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσι. ¹⁹ καὶ ἐλογίσατο Ἰούδας ἐξῆραι αὐτούς, ¹⁹
καὶ ἐξεκκλησίασε πάντα τὸν λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς. ²⁰ καὶ συνή- ²⁰
χθησαν ἅμα καὶ περικαθίσαν ἐπ' αὐτούς ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατο-
στοῦ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτοὺς βελοστάσεις καὶ μηχανάς. ²¹ καὶ ἐξηλθὼν ἐξ ²¹
αὐτῶν ἐκ τοῦ συγκλείσμου, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινὲς τῶν ἀσεβῶν ἐξ
Ἰσραὴλ, ²² καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον· Ἔως πότε οὐ ποιήσῃ ²²
κρίσιν καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν; ²³ ἡμεῖς εὐδοκοῦμεν δουλεύειν ²³
τῷ πατρὶ σου καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ κατακολουθεῖν
τοῖς προσητάγμασιν αὐτοῦ· ²⁴ καὶ περικαθίστανται εἰς τὴν ἄκραν υἱοὶ τοῦ λαοῦ ²⁴
ἡμῶν χάριν τούτου καὶ ἀλλοτριοῦνται ἀφ' ἡμῶν, πλὴν ὅσοι εὐρίσκοντο ἀφ'
ἡμῶν ἔσθνατοῦντο, καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηραζόντο. ²⁵ καὶ οὐκ ἐφ' ²⁵
ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἰδοὺ ²⁶
παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ἱερουσαλὴμ τοῦ καταλαβεῖν
αὐτήν, καὶ τὸ ἅγασμα καὶ τὴν Βασιλοῦραν ὠχύρωσαν. ²⁷ καὶ ἐὰν μὴ προ- ²⁷
καταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μελίζονα τούτων ποιήσουσι, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ
κατασχεῖν αὐτῶν. ²⁸ καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε ²⁸
πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἐπὶ τῶν ἡνιῶν. ²⁹ καὶ ἀπὸ βασιλειῶν ἐτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἤλ- ²⁹
θον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί. ³⁰ καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐ- ³⁰
τοῦ ἑκατὸν χιλιάδες τῶν πεζῶν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἵππων, καὶ ἐλέφαντες
δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. ³¹ καὶ ᾤλθον διὰ τῆς Ἰδουμαίας καὶ ³¹
παρενεβάλοσαν ἐπὶ Βασιλοῦραν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐποίη-
σαν μηχανάς, καὶ ἐξηλθὼν καὶ ἐνεπύρισαν αὐτάς ἐν πυρὶ καὶ ἐπολέμησαν
ἀνδρωδῶς. ³² καὶ ἀπῆρην Ἰούδας ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ παρενέβαλεν εἰς Βασι- ³²
ζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ὤρρισεν ὁ βασιλεὺς ³³

40. απο τ. οφθ. μ. ο υπνος 41. om μου prius 42. μνησκομαι ...
τα αργυρα και τα χρυσα ... του εξαιρει 43. om ουν ... αλλοτρεια 45. του
μη βασιλευειν 46. τεσσαρακοστου 47. ευπατωρ 48. ζητουντες κακα ...
στηρησμεν 20. om και συνηχθ. usque επ αυτους ... βελοστασας 24. εξ
αυτου 22. ειπαν ... ποιησεις 24. οτι ου pro και περικαθ. usque υιοι
... χαρ. τουτου ηλλοτριουντο 26. βεβουσوران οχυρωσαν 27. δυνησει 28.
τ. φιλ. αυτου αρχοντας δυναμεις αυτου ... μηνιων 29. βασιλειων 30. χι-
λιαδες πεζων ... των ιππων 31. επι βεβουσورا ... επι ημερας ... αυτους
εν πυρι 32. 33. βεβζχαρια

τὸ πρῶν καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν
 Βαυζαχαρία, καὶ διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐσάλπι-
 34 σαν ταῖς σάλπιγγι. ³⁴ καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς καὶ μόρων
 35 τοῦ παραστήσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. ³⁵ καὶ διείλον τὰ θηρία εἰς τὰς
 φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἐκάστῳ ἐλέφαντι χιλιούς ἄνδρας τεθωρακισμέ-
 36 νους ἐν ἀλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν,
 καὶ πεντακόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἐκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένοι. ³⁶ οὗτοι
 πρὸ καιροῦ οὐ ἔαν ᾗν τὸ θηρίον ᾗσαν, καὶ οὐ ἔαν ἐπορεύετο ἐπορεύοντο
 37 ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτοὺς ὄχυροὶ
 σκεπαζόμενοι ἐφ' ἐκάστου θηρίου ἐξωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ'
 ἐκάστου ἄνδρες δυνάμειος δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ
 38 ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ. ³⁸ καὶ τὴν ἐπὶλοιπον ἵππων ἔνθεν καὶ ἐνθεν ἔστησαν ἐπὶ τὰ
 δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς κατασείοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν ταῖς φά-
 39 ραγξιν. ³⁹ ὥς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας,
 40 ἔστιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν καὶ κατηύγαζεν ὥς λαμπάδες πυρὸς. ⁴⁰ καὶ ἐξε-
 τάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ τινες
 41 ἐπὶ ταπεινὰ καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως. ⁴¹ καὶ ἐσαλεύοντο πάν-
 τες οἱ ἀκούοντες φωνῆς πληθύνους αὐτῶν καὶ ὁδοιπορίας τοῦ πληθύνους καὶ
 συγκρουσμοῦ τῶν ὀπλῶν· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά.
 42 καὶ ἤγγισεν Ἰουδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπασον
 43 ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. ⁴³ καὶ εἶδεν Ἐλεάζαρ
 ὁ Σαυαράν ἐν τῶν θηρίων τεθωρακισμένων θώρακι βασιλικῷ, καὶ ἦν ὑπερά-
 44 γον πάντα τὰ θηρία, καὶ ὥφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἔστιν ὁ βασιλεὺς. ⁴⁴ καὶ ἔδω-
 κεν ἑαυτὸν τοῦ σώσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ περιποιήσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώ-
 45 νιον. ⁴⁵ καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐθανάτου
 46 δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἐνθα. ⁴⁶ καὶ εἰέδυν
 ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα καὶ ὑπέστηκεν αὐτῷ καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
 47 τὴν γῆν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. ⁴⁷ καὶ ἶδον τὴν ἰσχυρὴν τῆς βασι-
 48 λεύας καὶ τὸ ὄρημα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν. ⁴⁸ οἱ δὲ ἐκ
 τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσα-
 49 λὴμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών,
 50 καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐκ Βαυζοῦρων· καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πό-
 λεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφή τοῦ συγκεκλεισθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάρ-
 50 βατον ἦν τῇ γῇ. ⁵⁰ καὶ κατελάβετο βασιλεὺς τὴν Βαυζοῦραν, καὶ ἀπέταξεν
 51 ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν. ⁵¹ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἅγλασμα ἡμέρας πολ-
 λᾶς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρρόβολα καὶ λιθόβολα
 52 καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ σφενδόνας. ⁵² καὶ ἐποίησαν καὶ
 αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς.
 53 ⁵³ βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς ἀγγείοις διὰ τὸ ἔβδωμον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ
 ἀνασωζόμενοι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα
 54 τῆς παραδόσεως. ⁵⁴ καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες-ὄλγοι, ὅτι κα-
 τεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

34. ελεφανσιν 35. φαργαγας ... εφ εκαστω ... τεθωρακισμενοις ...
 πεντακοσια ιππος διατεταγμενη ... εκλελεγμενη 36. ου αν η το ... και ου
 αν ... επ αυτου 37. επ αυτους προ επ αυτου ... οπι δυναμειος ... πο-
 λεμ. επ αυτους 38. εστησεν ... φαλαγγιν 39. οπι και χαλκας 40. επι
 τα ταπεινα (corrigge πετεινα) 41. συγκρουσμοις 42. επεσαν 43. θωραξιν
 βασιλικους 44. περιποιησαι αυτω 45. φαργαγος 47. ειδον ... τα ορημη-
 ματα 48. και προ οι δε ... ανεβεννον 49. οπι ειρηνην ... βεζδουρων ...
 εξηλθεν 50. ο βασιλευς ... βεζσουραν ... εκαταξεν 53. εν τοις αγιοις
 (... αναγωζομενοι) ... υπολειμμα

⁵⁵ καὶ ἤκουσε Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι ζῶν ἐκτρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν, ⁵⁶ ἀπέστρεψε ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τοῦ βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα. ⁵⁷ καὶ κατέσπευσεν τὸν ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν πρὸς τὴν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας Ἐκλείπομεν καὶ ἡμέραν, καὶ ἡ τροφή ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὗ παρεμβαλλομένον ἐστὶν ὀχυρὸς, καὶ ἐπικείται ἡμῖν τὰ τῆς βασιλείας. ⁵⁸ νῦν οὖν δώμεν δεξιὰν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις καὶ ποιήσωμεν αὐτῶν εἰρήνην καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν, ⁵⁹ καὶ στησωμεν αὐτοῖς τοῦ πορευέσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν ὧν διεσκεδάσαμεν ὀργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα. ⁶⁰ καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἐπεδέξαντο. ⁶¹ καὶ ὤμωσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ὀχυρώματος. ⁶² καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ εἶδε τὸ ὀχύρωμα τοῦ τόπου, καὶ ἠδέθησε τὸν ὀρκισμὸν ὃν ὤμωσε, καὶ ἐνετείλατο κατελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν. ⁶³ καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέσχεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ εὖρε Φίλιππον κυριεύοντά τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτόν καὶ καταλάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

VII.

Ἔτους ἑνὸς καὶ πεντηχοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασσίαν καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἐγένετο ὡς εἰσπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας 2 πατέρων αὐτοῦ, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἄγειν αὐτοὺς αὐτῷ. ³ καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπε Μή μοι δείξητε τὰ 3 πρόσωπα αὐτῶν. ⁴ καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημήτριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ Ἀλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν, βουλόμενος ἱερατεῦν. ⁶ καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες· Ἀπόλωσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκόρπισαν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν. ⁷ νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω τὴν ἐξολοθρεῖσιν πᾶσαν ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβοηθοῦντας αὐτοῖς. ⁸ καὶ ἐπέλεξεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαρχιδῆν τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν καὶ Ἀλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. ¹⁰ καὶ ἀπῆραν οἱ ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. ¹¹ καὶ οὐ προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἴδον γὰρ ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς. ¹² καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἀλκιμον καὶ Βαρχιδῆν συναγωγῇ γραμματέων ἐκζητῆσαι δίκαια. ¹³ πρῶτοι οἱ Ἀσιδαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐπεζήτησαν παρὰ αὐτῶν εἰρήνην. ¹⁴ εἶπαν γὰρ Ἀνθρώπος ἱερεὺς ἐκ τοῦ σπέρματος 14

55. ἐτι ζωντος αὐτοῦ 56. μηδίας ... τα των πραγμάτων 57. καὶ κατεσπευσεν καὶ ἐπενυσσοντο του ... εἶπεν 60. ἐπεδέξαντο 61. ἐξῆλθεν 62. ἰδεν ... ἐνετ. καὶ κατελειπεν 63. ἀπῆραν ... ἀντιόχειαν VII. 4. οἱ καὶ ἑκατοστοῦ 2. ἀγαγεῖν 5. ἀλκίμος ἡγείται 6. πάντας τοὺς φίλους σου ... ἐσκόρπισεν 7. εἰδετω τ. ἐξολοθρεῖσιν πᾶσαν ... καὶ ἐκολασατο 8. βαρχιδῆν (... φίλων) 9. ἀλκιμον ... ἐστήσαν 10. καὶ ἀπῆλθεν (ῥίγῳ ἀπῆραν) καὶ ἦλθεν μετὰ ... καὶ πρὸς τοὺς 11. προσέχον 12. ἀλκίμον ... καρχιδῆν 13. καὶ πρῶτοι οἱ ἀσιδαῖοι ... παρ αὐτῶν

15 Ἀρῶν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ οὐκ ἀδίκησεν ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν λόγους εἰρηνικούς, καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς λέγων Οὐκ ἐκλήψομεν ὑμῖν
 16 κακὸν καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. ¹⁶ καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἐξήκοντα ἀνδρας καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὸν λό-
 17 γον ὃν ἔγραψε. ¹⁷ Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἷματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱε-
 18 ρουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπτων. ¹⁸ καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια
 19 καὶ κρῖσις· παρέβησαν γὰρ τὴν σάβαν καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσαν. ¹⁹ καὶ ἀπῆρε Βαχλίδης ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηζέτ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐτομολήσαντων ἀνδρῶν καὶ τι-
 20 νας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔωσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα. ²⁰ καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ.
 21 καὶ ἀπέλυσε Βαχλίδης πρὸς τὸν βασιλέα. ²¹ καὶ ἠγωνίσαστο Ἀλκιμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης. ²² καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν αὐτῶν καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰούδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν
 23 Ἰσραήλ. ²³ καὶ εἶδεν Ἰούδας πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν Ἀλκιμος καὶ εἶ
 24 μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη. ²⁴ καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας κυκλοῦν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς
 25 αὐτομολήσασι, καὶ ἀνестάλησαν τοῦ πορευέσθαι εἰς τὴν χώραν. ²⁵ ὡς δὲ εἶδεν Ἀλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν Ἰούδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ
 26 δύναται ὑποστῆναι αὐτούς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρη-
 27 σεν αὐτῶν πονηρά. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνωρα ἓνα τῶν ἀρχόν-
 28 των αὐτοῦ τῶν ἐνδόξων καὶ μισούντων καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραήλ, καὶ
 29 ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξῆραι τὸν λαόν. ²⁷ καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλήμ δι-
 30 νάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μετὰ
 31 δόλου λόγους εἰρηνικούς λέγων ²⁸ Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν.
 32 ἦξω ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις ἵνα ὑμῶν ἴδω τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης. ²⁹ καὶ
 33 ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν
 34 ἑτοίμοι ἑξαρπάσαι τὸν Ἰούδαν. ³⁰ καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ἰούδᾳ ὅτι μετὰ
 35 δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπτολήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν
 36 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ³¹ καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ,
 37 καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰούδᾳ ἐν πολέμῳ κατὰ Χαρφαρσαλαμ. ³² καὶ
 38 ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνωρος ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν
 39 πόλιν Δαυὶδ. ³³ καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος
 40 Σιών· καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
 41 ρων τοῦ λαοῦ ἀσπάζεσθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὀλοκαυτώ-
 42 σιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλείως. ³⁴ καὶ ἐμνηστήρισεν αὐτούς, καὶ
 43 κατεγέλασεν αὐτῶν καὶ ἐμίανεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως. ³⁵ καὶ
 44 ὤμοσε μετὰ θυμοῦ λέγων Ἐὰν μὴ παραδοῶ Ἰούδας καὶ ἡ παρεμβολὴ
 45 αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ ἐμπυριῶ
 46 τὸν οἶκον τοῦτον. καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου. ³⁶ καὶ εἰςῆλθον οἱ ἱερεῖς
 47 καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔκλαυσαν
 48 καὶ εἶπον ³⁷ Σὺ κύριε ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα σου
 49 ἐπ' αὐτῷ, εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου. ³⁸ ποίησον ἐκ-
 50 δίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν

45. εἰρηνικούς λόγους 46. κατὰ τοὺς λόγους οὗς 48. εἰς πάντα 49. ἀπο τῶν μετ' αὐτοῦ 24. ἀρχιερωσύνης 23. ἰδεν ... ἀλκίμος 24. καὶ κυκλοῦν ... ἀνδράσιν καὶ τοῖς ... τοῦ πορευθῆναι εἰς χώραν 25. ἰδεν ... ὅτι δύναται 26. ἐχθραίνοντα 28. ἰδω ὑμῶν 30. ἠβουλήθη 34. οἱ ἐν πολέμῳ ... χαρφαρσαλαμ 32. ἔπεσαν ... ὡς πεντακισχίλιους ἀνδρες (sic) 33. ἐξῆλθον 35. το νυν εἰς χ. μου ... οἱ μεγάλοι 36. εἶπαν 37. οἱ κυριε ... ἐπ' αὐτόν 38. πεσάτωσαν

ἐν ῥομφαίᾳ· μνησθήτη τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν, καὶ μὴ δῶς αὐτοῖς μονήν.
³⁹ καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαβυλωνίῳ, καὶ ³⁹
 συνήντησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας. ⁴⁰ καὶ Ἰούδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασά ἐν ⁴⁰
 τριςχιλίοις ἀνδράσι· καὶ προσηύξατο Ἰούδας καὶ εἶπεν ⁴¹ Οἱ παρὰ τοῦ βασι- ⁴¹
 λέως Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσφήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σου, κύριε, καὶ ἐπάταξεν
 ἐν αὐτοῖς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ⁴² οὕτω σύντριψον τὴν παρεμ- ⁴²
 βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι ὅτι κακῶς
 ἐλάλησαν ἐπὶ τὰ ἁγία σου, καὶ κρίνον αὐτὸν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ. ⁴³ καὶ ⁴³
 συνέτριβεν ἡ παρεμβολὴ Νικάνωρος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.
⁴⁴ ὡς δὲ εἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐ- ⁴⁴
 τῶν ἔφυγον, ⁴⁵ καὶ κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μᾶς ἀπὸ Ἀδασά ἕως τοῦ ⁴⁵
 ἐλθεῖν εἰς Γάζην, καὶ ἐσάλπισαν ὅπως αὐτῶν ταῖς σάλπιγξι τῶν σηματοῶν.
⁴⁶ καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κωμῶν τῆς Ἰουδαίας κυκλῶν καὶ ὑπερεκέρων ⁴⁶
 αὐτούς, καὶ ἀνέστρεφον οὗτοι πρὸς τούτους, καὶ ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ
 οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. ⁴⁷ καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομήν, ⁴⁷
 καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνωρος ἀφείλον καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ὑπερ-
 ηφάνως, καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτεινάν παρὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ. ⁴⁸ καὶ εὐφρανθή ⁴⁸
 ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης μεγά-
 λης. ⁴⁹ καὶ ἔστησαν τοῦ ἁγίου κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρις- ⁴⁹
 καιδεκάτην τοῦ Ἀδαρ. ⁵⁰ καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἡμέρας ὀλίγας. ⁵⁰

VIII.

Καὶ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυί,
 καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσι τοῖς προστεθειμένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἂν προσ-
 ἐλθωσιν αὐτοῖς ἰσχύει αὐτοῖς φίλαν, ² καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχυί. καὶ διη- ²
 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ποιοῦσιν ἐν
 τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον.
³ καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἰσπανίας τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετάλλων τοῦ ³
 ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐκεῖ. ⁴ καὶ κατεκράτησαν αὐτὸν τόπου παντὸς ⁴
 τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ'
 αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου
 τῆς γῆς ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην,
 καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόσαν αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτόν. ⁵ καὶ τὸν Φίλιππον ⁵
 καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρεζόμενους ἐπ' αὐτοὺς συνέτρι-
 ψαν αὐτοὺς ἐν πολέμῳ καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν. ⁶ καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν ⁶
 βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν
 εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἄρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ
 συνέτριβεν ἀπ' αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδόν- ⁷
 ναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, διδόναι ὅμνηρα
 καὶ διαστολήν ⁸ καὶ χώραν τὴν Ἰνδικὴν καὶ Μήδειαν καὶ Λυδίαν καὶ ἀπὸ ⁸
 τῶν καλλίστων χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ' αὐτοῦ ἔδωκαν αὐ-
 τὰς Εὐμένει τῷ βασιλεῖ. ⁹ καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλθεῖν ⁹
 καὶ ἐξῆρα αὐτοὺς, ¹⁰ καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπέστειλαν ἐπ' αὐ- ¹⁰

39. παρενεβαλον εν βεβλων 41. om ασσυριων ... om κυριε ... χιλιαδες
 42. ουτως συνετριψεν ... ελαλησεν 44. ιδεν 45. ταις σαλπινγξει (sic) 46.
 επεσαν 47. αφιλαν 48. ηυφρανθη ... μεγαλην 49. αγαγειν κατ ενιαυτον
 ... τη τρικαιδεκατη VIII. 4. εν ισχυι ... προστεθειμενοις ... και οσοι
 εαν προτελθωσιν (sic) αυτοις και οσοι εαν προσελθωσιν αυτοις 2. ανδραγαθειας
 3. σπανιας 4. συνετρ. αυτου (sic) και επαταξεν 5. κητιαιων ... αυτους
 πολεμω (6. εκαστον προ εκατον) 7. και διδοναι ομνηρα 8. μηδιαν

τοὺς στρατηγὸν ἓνα καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔπесον ἐξ αὐτῶν τραυματῖαι πολλοί, καὶ ἡχμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προενόμεισαν αὐτοὺς καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς αὐτῶν καὶ κατέβηον τὰ θυρώματα αὐτῶν, καὶ κατεδουλώσαντο αὐτοὺς ὥς τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹¹ καὶ τὰς ἐπυλοῖπους βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀνέστησαν αὐτοῖς, κατέφθειραν καὶ ἐδούλωσαν αὐτοὺς. ¹² μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φίλαν, καὶ κατεκράτησαν τῶν βασιλείων τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακράν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν. ¹³ ὅσοις δ' ἂν βούλωνται βοηθεῖν καὶ βασιλεύειν, βασιλεύουσιν· οὐς δ' ἂν βούλωνται μεδιτωσὶ, καὶ ὑψώθησαν σφόδρα. ¹⁴ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπέβητο οὐδεὶς αὐτῶν διάδημα, καὶ οὐ περιεβόλοντο πορφύραν ὥστε ἀδρυνθῆναι ἐν αὐτῇ. ¹⁵ καὶ βουλευτῆριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ κατ' ἡμέραν ἐβουλευοντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διὰ παντὸς περὶ τοῦ πληθους τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτοὺς. ¹⁶ καὶ πιστεύουσιν ἐν ἀνθρώπῳ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατ' ἑναυτὸν καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσι τοῦ ἐνός, καὶ οὐκ ἔστι φθόνος οὐδὲ ζῆλος ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ καὶ ἐπέλεξεν Ἰούδας τὸν Εὐτόλεμον υἱὸν Ἰωάννου τοῦ Ἀκκῶς καὶ Ἰάσσαν υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην στήσαι αὐτοῖς φίλαν καὶ συμμαχίαν, ¹⁸ καὶ τοῦ ἄραι τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι ἴδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ἰσραὴλ δουλεῖν. ¹⁹ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ δόδος πολλὴ σφόδρα, καὶ ἐκλήβον ἐλὶς τὸ βουλευτῆριον καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον ²⁰ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς στήσαι μετ' ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμαχοῦς καὶ φίλους ὑμῶν. ²¹ ²² καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. ²³ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀντεγράψεν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον εἰρήνης καὶ συμμαχίας. ²⁴ Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ἰουδαίων ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ἐπὶ τῆς ἐστῆς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μακρυνεῖται ἀπ' αὐτῶν. ²⁵ ἔάν δὲ ἐνστέῃ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ προτέρον ἢ πᾶσι τοῖς συμμαχοῖς αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρεῖα αὐτῶν, ²⁶ συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὥς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει. ²⁷ καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέσουσι σίτον, ὄπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥωμαίοις· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν οὐδὲν λαβόντες. ²⁸ κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἔαν ἔθνη Ἰουδαίων συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὥς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ. ²⁹ καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σίτος, ὄπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὥς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν καὶ οὐ μετὰ δόλῳ. ³⁰ κατὰ τοὺς λόγους τούτους ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων. ³¹ ἔάν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλευσῶνται οὗτοι καὶ οὗτοι προσδεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν, καὶ ὁ ἐὰν προσδεῖται ἢ ἀφελῶσιν ἔσται κύρια. ³² καὶ περὶ τῶν κακῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες διὰ τί ἐβάρυνες τὸν ζυγὸν σου ἐπὶ τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμαχοῦς Ἰουδαίους; ³³ ἔάν οὖν ἔτι

40. επεσαν ... ηχμαλωτισαν ... επρονομεισαν ... τα οχυρ. αυτ. και επρονομεισαν αυτους και κατεδ. 41. ανεστησαν ... εδουλωσαν αυτους 42. συνετ. αυτοις φιλιαν ... ηκουσαν 43. οισ δ αν ... βασιλευσουσιν 44. απασιν ... επεβητο 45. ευκοσμ. εαυτους 46. **αρχειν προ την αρχην ... ουτε ζηλος 48. om απ ... δουλιαν 49. om και ειπον 20. ο και μακκαβ. 22. της γραφης ης αντεγραψαν ... δεκτοις ... απεστειλαν 23. των ιουδαιων 24. πολεμος ρωμη ... κυρια 26. εδοξεν ρωμη ... οδεν λαβοντες 28. om πλοια ... τα φυλαγμ. ταυτα και 29. τουτους ουτως

ἐντύχωσι κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν, καὶ πολεμήσομέν σε διὰ τῆς ἡαλάσσης καὶ διὰ τῆς ἑρῆας.

ΙΧ.

Καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὅτι ἔπρεσε Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέειπε τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἀλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποστείλαι εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρας μετ' αὐτῶν. ² καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν 2 τὴν εἰς Γάλαλα, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Μαισαλῶν τὴν ἐν Ἀρβήλοις, καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλὰς. ³ καὶ τοῦ μη- 3 νός τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ⁴ καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἰκοσι 4 χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ διεχιλία ἑπτά. ⁵ καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβεβληκὸς ἐν Ἑλεασά, καὶ τριχιλίοι ἀνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἴδον τὸ πλῆθος 5 6 τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοὶ εἰσε, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξεβρύθησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελείψθησαν ἐξ αὐτῶν ἄλλ' ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες. ⁷ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι ἀπεβρύθη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ πόλεμος 7 ἔβληθεν αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς. ⁸ καὶ ἐξελεύσθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν Ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν 8 ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἔάν ἄρα δυνώμεθα πολεμῆσαι αὐτούς. ⁹ καὶ 9 ἀπέστρεψαν αὐτὸν λέγοντες Οὐ μὴ δυνώμεθα, ἀλλ' ἡ σῶζωμεν τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι. ¹⁰ καὶ εἶπεν Ἰούδας Μὴ μοι γένοιτο ποιῆ- 10 σαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν. ¹¹ καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ 11 ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἔπρος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφενδονηταὶ καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί. ¹² Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγι- 12 σεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφώνουν ταῖς σάλπιγξι. ¹³ καὶ ἐσάλ- 13 πσαν οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. ¹⁴ καὶ εἶδεν Ἰούδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμ- 14 βολῆς ἐν τοῖς δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὐψυχοὶ τῇ καρδίᾳ. ¹⁵ καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκον ὅπισθεν αὐτῶν ἕως 15 Ἀζώτου ὄρους. ¹⁶ καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἴδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν 16 κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὀπισθεν. ¹⁷ καὶ ἐβάρυνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπρεσαν τραυματῖαι πολλοὶ ἐκ τούτων 17 καὶ ἐκ τούτων. ¹⁸ καὶ Ἰούδας ἔπρεσε, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. ¹⁹ καὶ ἦσαν Ἰω- 18 19 νάθαν καὶ Σίμων Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔλαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωθεεῖμ, ²⁰ καὶ ἐκλαυσαν αὐτὸν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν 20 πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπον ²¹ Ὡς 21 ἔπρεσε δυνατὸς σῶζων τὸν Ἰσραὴλ. ²² καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰούδα καὶ 22 τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαδιῶν ὧν ἐποίησε καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτῶν

ΙΧ. 1. οτι εποιησεν νικανωρ κ. αι δ. α. πολεμον 2. παρενεβαλσαν επι μεσσαλωσ ... απωλεσαν 3. ετους δευτερου ... παρενεβαλλον εις ιερ. 4. διεχιλιασιν ιππων 5. εν αλασα 6. εξερνησαν 7. ιδεν 8. υπεναντ. ημιν 9. δυνησωμεθα ... το νυν επιστρεψ. 10. οτι ει ... αποθανωμεν ανδρια ... καταλειπωμεν 11. κ. εσαλπισ. και ... ιουδου ... ερισθη η γη απο των παρ. αυτων ... συνημμενος 14. ιδεν 15. εδιωκεν 16. και οι ει 17. επεσαν 19. τον αδελφ. αυτου ... εμ μωθεειμ 20. εκλαυσ. αυτ. εκει ... επαν 22. περισεα ... ιουδου ... ανδραγαθειων ... μεγαλωσ. αυτου

23 οὐ κατεγράφη, πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα. ²³ καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην
 'Ιούδα ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὅροις 'Ισραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πᾶν-
 24 τες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν. ²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμός
 25 μέγας σφόδρα, καὶ ἠτομώλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. ²⁵ καὶ ἐξέλεξε Βακχί-
 26 δης τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυροὺς τῆς χώρας. ²⁶ καὶ
 ἐξεζήτησεν καὶ ἐξηρεῖν τὸν φίλους 'Ιούδα, καὶ ἦγον αὐτοὺς πρὸς Βακχί-
 27 δην· καὶ ἐξεδίδκει ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. ²⁷ καὶ ἐγένετο ἡλῆες με-
 γάλῃ ἐν τῷ 'Ισραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤψθη προφήτης
 28 ἐν αὐτοῖς. ²⁸ καὶ ἡβροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι 'Ιούδα καὶ εἶπον τῷ 'Ιωνᾶθαν
 29 'Ἄφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου 'Ιούδας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὁμοῖος αὐτῷ οὐκ
 ἔστιν ἐξελεῖν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ Βακχιδὴν καὶ ἐν τοῖς ἐχθραῖνοις τοῦ
 30 ἔθνους ἡμῶν. ³⁰ νῦν οὖν σὲ ἡρετισάμεθα σήμερον τοῦ εἶναι ἀντ' αὐτοῦ ἡμῖν
 31 εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν. ³¹ καὶ ἐπε-
 δέξατο 'Ιωνᾶθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγήσιν, καὶ ἀνέστη ἀντὶ 'Ιούδα
 32 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ³² καὶ ἔγνω Βακχιδης, καὶ ἐζήτηε αὐτὸν ἀποκτείνειν·
 33 ³³ καὶ ἔγνω 'Ιωνᾶθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφός αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐ-
 34 τοῦ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωῆ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκ-
 35 τος καὶ πᾶν τὸ στρατεύμα αὐτοῦ πέραν τοῦ 'Ιορδάνου. ³⁵ καὶ ἀπέστειλε
 'Ιωνᾶθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου, καὶ παρεκάλεσε τοὺς
 Ναυαταῖους φίλους αὐτοῦ, παραβῆσθαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν
 36 πολλήν. ³⁶ καὶ ἐξῆλθον υἱοὶ 'Ιαμβρί ἐκ Μηθαβὰ καὶ συνέλαβον 'Ιωνάνην καὶ
 37 πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. ³⁷ μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγ-
 γειλαν τῷ 'Ιωνᾶθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι οἱ υἱοὶ 'Ιαμβρί ποι-
 οῦσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγουσι τὴν νύμφην ἀπὸ Ναθαβὰδ θυγατέρα ἑνὸς
 38 τῶν μεγιστάνων μεγάλων τῶν Χαναάν μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. ³⁸ καὶ
 ἐμνηστήσαν 'Ιωάννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ
 39 τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. ³⁹ καὶ ἦσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδον, καὶ
 ἰδοὺ θροῦς καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ
 καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν
 40 καὶ ὄπλων πολλῶν. ⁴⁰ καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου οἱ περὶ
 τὸν 'Ιωνᾶθαν καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ καὶ οἱ
 41 ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν. ⁴¹ καὶ
 μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρήνον.
 42 ⁴² καὶ ἐξεδύκθησαν τὴν ἐκδύκην αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 43 εἰς τὸ ἔλος τοῦ 'Ιορδάνου. ⁴³ καὶ ἤκουσε Βακχιδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 44 σαββάτων ἕως τῶν κρηπιδῶν τοῦ 'Ιορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. ⁴⁴ καὶ εἶπεν
 'Ιωνᾶθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ 'Ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυ-
 45 χῶν ἡμῶν, οὐ γὰρ ἔστι σήμερον ὥς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ⁴⁵ ἰδοὺ γὰρ ὁ
 ἐνέμενος ἐξεναντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ 'Ιορδάνου
 46 ἔπλεεν καὶ ἔνθεν καὶ ἔλος καὶ ὄρυμός, οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ἐκκλίνειν. ⁴⁶ νῦν
 47 οὖν κεκράξατε εἰς οὐρανὸν ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν. ⁴⁷ καὶ
 συνήψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν 'Ιωνᾶθαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν

23. ιουδου 24. μεγαλη ... αυτομολησεν 25. βακχειδης 26. εξηρα-
 νων ... ιουδου ... εξεδικα αυτους ... ενεπεζον 27. προφητης αυτοις 28.
 ιουδου 31. την ητησιν ... ιουδου 32. βακχειδης 33. ασφαλ 34. του
 ιορδανη 35. οπι ιωναθαν ... ναβατεους 36. οι υιοι ιαμβρειν 37. απηγ-
 γειλαν ιωναθαν ... οτι υιοι ιαμβρειν ... των μεγαλ. μεγιστανων χανααν 39.
 ιδαν 40. οπι οι περι τ. ιωναθαν ... επεσαν ... τα σκευη αυτων 41. και
 φωνη 42. εις το ορος 43. ιωναθαν τοις αδελφοις αυτου 45. δρυμος·
 και ουκ

Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. ⁴⁸ καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνά- 48
 θαν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν,
 καὶ οὐ διεβήσαν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἰορδάνην. ⁴⁹ καὶ διέπεσον παρὰ Βακχίδου 49
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλοὺς ἄνδρας. ⁵⁰ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 50
 ὠκοδόμησε πόλεις θυρὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ δούρυμα τὸ ἐν Ἱεριχὲ καὶ τὴν
 Ἑμμαοὺμ καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὴν Βαιθὴλ καὶ τὴν Θαμναθὰ Φαραζωνί
 καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς. ⁵¹ καὶ ἔβητο 51
 φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραὴλ. ⁵² καὶ ὥχυρωσε τὴν πόλιν 52
 τὴν ἐν Βαιθσοῦρα καὶ τὴν Γάζαρα καὶ τὴν ἄκραν, καὶ ἔβητο ἐν αὐταῖς θυ-
 νάμεις καὶ παραθέσεις βρωμάτων. ⁵³ καὶ ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων 53
 τῆς χώρας ὅμυρα, καὶ ἔβητο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ἱερουσαλήμ ἐν φυλακῇ.
⁵⁴ καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέ- 54
 ταξεν Ἀλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ
 καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν καὶ ἐνήρξατο τοὺς καθαιρεῖν. ⁵⁵ ἐν τῷ καιρῷ 55
 ἐκείνῳ ἐπλήγῃ Ἀλκιμος καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ
 στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντεί-
 λασθαι περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ⁵⁶ καὶ ἀπέθανεν Ἀλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 56
 μετὰ βασάνου μεγάλης. ⁵⁷ καὶ εἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἀλκιμος, καὶ 57
 ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλεῖα· καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα ἔτη δύο. ⁵⁸ καὶ 58
 ἐβουλεύσαντο πάντες οἱ ἄνομοι λέγοντες, Ἰδοὺ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ
 ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσι πεποιθότες· νῦν οὖν ἄξιμεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλή-
 ψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ. ⁵⁹ καὶ πορευθέντες συνεβούλευσαντο αὐτῷ. 59
⁶⁰ καὶ ἀπῆρε τοῦ ἔλθειν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς 60
 λαθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅπως συλλαβῶσι τὸν
 Ἰωνάθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύνατο, ὅτι ἐγνώσθη αὐτοῖς ἡ
 βουλή αὐτῶν. ⁶¹ καὶ συνελάβοντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν 61
 τῆς κακίας εἰς πενήντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς. ⁶² καὶ ἐξεγώρησεν 62
 Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Βαιθβασι τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 ὠκοδόμησε τὰ καθρημένα αὐτῆς καὶ ἐστερέωσαν αὐτήν. ⁶³ καὶ ἔγνω Βακ- 63
 χίδης, καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρηγ-
 γείλε. ⁶⁴ καὶ ἔλθων παρενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασι καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας 64
 πολλὰς καὶ ἐποίησε μηχανάς. ⁶⁵ καὶ ἀπέλειπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελ- 65
 φὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξῆλθεν ἐν ἀρισμῷ.
⁶⁶ καὶ ἐπάταξεν Οδοαβρὴν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς Φασι- 66
 ρὼν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐξήρξατο τύπτειν καὶ ἀναβαίνειν ἐν δυνά-
 μεσι. ⁶⁷ καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισαν 67
 τὰς μηχανάς, ⁶⁸ καὶ ἐπολέμησε πρὸς τὸν Βακχίδην· καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐ- 68
 τῶν, καὶ ἔβλιβον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλή αὐτοῦ καὶ ἡ ἐφοδος αὐτοῦ
 κενή. ⁶⁹ καὶ ὀργίσθη Σιμὼν τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβουλευσάναι 69
 αὐτῷ ἔλθειν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκτειναν ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, καὶ ἐβου-
 λεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ⁷⁰ καὶ ἐπέρνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέ- 70
 στείλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνδέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι
 αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. ⁷¹ καὶ ἀπεδέξατο καὶ ἐποίησε κατὰ τοὺς λόγους 71
 αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς

49. διεβησαν παρα βακχιδα 50. απεστρεψαν ... ωκοδομησαν ... βε-
 θωρων ... βεθελ ... φαραζων 51. εβητο 52. ωχυρωσαν τ. πολ. και
 βεθσοουρα και γαζαραν ... εβητο 53. ελαβον ... εβητο 54. ενατω τω
 γρο εκατοστω ... επαταξεν αλχιμος 55. ηδυνατο 57. ιδεν 58. οι ανομοι
 παντες ... συλλημψεται 60. και τους συν αυτω ... ουκ ηδυνατο 61. συνε-
 λαβον ... απεκτεινεν 62. εις βεθβασι ... εστερεωσεν 64. βεθβασι 65.
 απελειπεν ... και ηλθεν αριζιμω 66. οδομηρα ... αναβενιν εν ταις δυν.
 68. επολεμησαν 69. ωργισθησαν

72 ζωῆς αὐτοῦ. ⁷² καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἡχμαλώτευσεν τὸ πρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ 73 οὐ προσέβητο ἔτι εἰσεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. ⁷³ καὶ κατέπαυσεν ῥομφαία ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ὥκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμὺς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαόν, καὶ ἠφάνισε τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ.

X.

Καὶ ἐν ἔτει ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανῆς καὶ καταλάβετο Πτολεμαῖδα, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτόν, καὶ ἐβασί- 2 λευσεν ἐκεῖ. ² καὶ ἤκουσε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις 3 πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ τοὺς πόλεμον. ³ καὶ ἀπέ- 4 στείλει Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς λόγοις εἰρηνοῦς ὥστε μεγαλύναι 5 αὐτόν. ⁴ εἶπε γὰρ Προφῶδσωμεν τοῦ εἰρήνην ζεῖναι μετ' αὐτοῦ πρὶν ἢ ζεῖ- 6 ναι αὐτὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου κατ' ἡμῶν. ⁵ μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν ὧν συνετέλεσαμεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ εἰς 6 τὸ ἔθνος αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις καὶ κατα- 7 σκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅμηρα τὰ ἐν τῇ 7 ἄκρᾳ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ. ⁷ καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ 8 ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὅσα παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄκρας. 8 ⁸ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, ὅτε ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς 9 ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις. ⁹ καὶ παρέδωκεν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ἰωνάθαν 10 τὰ ὅμηρα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν. ¹⁰ καὶ ὥκησεν Ἰωνά- 11 θαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. ¹¹ καὶ 12 εἶπε πρὸς τοὺς ποιούντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τεῖχη καὶ τὸ ὅρος Σιών 13 κυκλῶσεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν· καὶ ἐποίησαν οὕτως. ¹² καὶ 14 ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν οἷς ὠκοδόμησε Βακχιδης. 13 ¹³ καὶ κατελίπεν ἑκατοστὸν τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. 14 ¹⁴ πλὴν ἐν Βαλθσοῦρᾳ ὑπελείφθησαν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ 15 τὰ προστάγματα, ἣν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον. ¹⁵ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθαν, καὶ διη- 16 γήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ 17 οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους οὓς ἔσχον, ¹⁶ καὶ εἶπε Μὴ εὐρήσομεν 18 ἄνδρα τοιοῦτον ἕνα; καὶ νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν. 17 ¹⁷ καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τοὺς λόγους τούτους 18 19 λέγων ¹⁸ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθαν χαίρειν. ¹⁹ ἀκηκόαμεν 20 περὶ σοῦ ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχυρὸς καὶ ἐπιτήδειος εἰ τοῦ εἶναι ἡμῖν φίλος. 20 ²⁰ καὶ νῦν καθιστάμεν σε σήμερον ἀρχιερεῖα τοῦ ἔθνους σου καὶ φίλον βα- 21 σιλέως καλεῖσθαι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν, καὶ 22 φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς. ²¹ καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθαν 23 τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἱερόδωμῳ μηνὶ ἔτους ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ 24 σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλὰ. ²² καὶ 25 ἤκουσε Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐλυπήθη καὶ εἶπε ²³ Τί τοῦτο 26 ἐποίησαμεν ὅτι προσέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φίλαν καταθέσθαι τοῖς 27 Ἰουδαίοις εἰς στήριγμα; ²⁴ γράψω αὐτοῖς κατὰ λόγους παρακλήσεως καὶ 28 ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως ὥσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. ²⁵ καὶ ἀπέστειλεν

X. 1. πτολεμαῖδαν ... επεδεξατο 3. προς ιων. επιστ. δημητρ. 4. μετ αυτων 7. εν ιερουσαλημ 8. εδωκεν αυτοις 9. απεδωκεν 10. ηκουσεν ιων. 12. ο βακχιδης 13. κατελειπεν 14. εν βαλθσοιρις ... καταλειποντων 15. ο βασιλ. αλεξανδρος ... ανδραγαθειας ... εσχουσαν 16. ποιησωμεν 19. αγαθος ισχυι ... ημων φιλος 20. απεστειλαν 21. σκηνοπηγιας 23. του φιλ. καταλαβεσθαι 24. καγω αυτοις

αὐτοῖς κατὰ τοὺς λόγους τούτους Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔδει τῶν Ἰου-
δαίων χαίρειν. ²⁶ ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμεί- 26
νατε τῇ φιλῇ ἡμῶν καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν
καὶ ἐχάρημεν. ²⁷ καὶ νῦν ἐμμένετε ἔτι τοῦ συνετηρήσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, 27
καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἀντὶ ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν, ²⁸ καὶ ἀφήσο- 28
μεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα. ²⁹ καὶ νῦν ἀπολύω 29
ὑμᾶς, καὶ ἀφήμι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς
τοῦ ἄλλος καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, ³⁰ καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου τῆς σπορᾶς 30
καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμῶν τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λα-
βεῖν, ἀφήμι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα
καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος
καὶ Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.
³¹ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦτω ἁγία καὶ ἀφιεμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται 31
καὶ τὰ τέλη. ³² ἀφήμι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ 32
δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας οὓς ἂν ἐκλέξηται
αὐτὸς τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. ³³ καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτι- 33
σθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν μου ἀφήμι ἐλευθέραν δω-
ρεᾶν· καὶ πάντες ἐστώσαν τοὺς φόρους καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. ³⁴ καὶ 34
πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νομηνίαι καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέ-
ναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἑορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἑορτῆς, ἔστωσαν
πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν
τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁵ καὶ οὐκ ἔξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πρὸς βασιλέως καὶ παρενοχλεῖν 35
τινὰ αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. ³⁶ καὶ προγραφῆτωσαν τῶν Ἰουδαίων 36
εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ δοθή-
σεται αὐτοῖς ξένια ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεισι τοῦ βασιλέως. ³⁷ καὶ 37
κατασταθῆσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλαις,
καὶ ἐκ τούτων κατασταθῆσεται ἐπὶ χρεῶν τῆς βασιλείας τῶν οὖσων εἰς
πίστιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν καὶ πορευέ-
σθωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.
³⁸ καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χώρας 38
Σαμαρείας, προστεθῆτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὰ λογιζήναι τοῦ γενέσθαι ὑφ'
ἑνα, τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἄλλ' ἢ τοῦ ἀρχιερέως. ³⁹ Πτολεμαῖδα 39
καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δίδωκα δόμα τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ
εἰς τὴν προσήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις. ⁴⁰ καὶ γὰρ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δε- 40
καπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυροῦ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν
τόπων τῶν ἀνηκόντων. ⁴¹ καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον ὃ οὐκ ἀπεδίδωσαν οἱ ἀπὸ 41
τῶν χρεῶν ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσιν εἰς τὰ ἔργα
τοῦ οἴκου. ⁴² καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχίλους σίκλους ἀργυροῦ οὓς ἐλάβανον 42
ἀπὸ τῶν χρεῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίε-
ται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσι. ⁴³ καὶ οὐκ ἐάν φύ- 43
γωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὅροις αὐτοῦ ὀφεί-
λοντες βασιλικά καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν
αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ⁴⁴ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ τοῦ ἐπικαινοῦσθαι 44
τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως.
⁴⁵ καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὀχυρῶσαι κυκλόθεν, καὶ 45
ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ

30. * τοὺς καρποὺς ... σαμαρείτιδος κ. γαλιλαίας· ἀπο ... εἰς τὸν ἀπαντα
χρόνον 31. ἀφιεμένη 32. καταστή 33. καὶ κτηνῶν 34. ἐν πασῇ τῇ βα-
σιλ. μου 35. οὐκ ἔξει 37. ἐξ αὐτῶν ἔστωσαν 38. σαμαρίας 39. εἰς τὴν
προκαθήμεναι 44. ἀπεδίδωσαν ἀπο χρεῶν ... δώσωσιν 42. χρεῶν ὡς
ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν τοῦ ἁγίου 43. οφίλων 45. οἰκοδομησαὶ τὰ τεῖχη
ἐν τῇ ἱερ.

46 τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. ⁴⁶ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους
 τούτους, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κα-
 47 κίας τῆς μεγάλης ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἔλυεν αὐτοὺς σφόδρα. ⁴⁷ καὶ
 εὐδόκησεν ἐν Ἀλέξανδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηνη-
 48 κῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁴⁸ καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος
 49 ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίου. ⁴⁹ καὶ
 συνῆψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου· καὶ
 50 ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἔσχυσεν ἐπ' αὐτούς. ⁵⁰ καὶ ἐστερέωσε τὸν
 πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδω ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 51 ἐκείνῃ. ⁵¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου
 52 πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους λέγων ⁵² Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασι-
 λείας μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνου πατέρων μου καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς,
 53 καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν, ⁵³ καὶ συνῆψα
 πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν,
 54 καὶ ἐκάθισαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. ⁵⁴ καὶ νῦν στήσωμεν πρὸς ἑαυ-
 55 τούς φίλων, καὶ νῦν θὸς μοι τὴν θυγάτηρα σου εἰς γυναῖκα καὶ ἐπαγαμ-
 56 βρεύσω σοι, καὶ δώσω σοι δόματα καὶ αὐτῇ ἄξιά σου. ⁵⁵ καὶ ἀπεκρίθη
 Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς λέγων Ἀγαθὴ ἡμέρα ἐν ἣ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέ-
 56 ρων σου καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. ⁵⁶ καὶ νῦν ποιήσω σοι
 ὅ ἔγραψας, ἀλλ' ἀπάντησον εἰς Πτολεμαῖδα ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ
 57 ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς ἐσχηκας. ⁵⁷ καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου,
 αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς Πτολεμαῖδα ἔτους
 58 δευτέρου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. ⁵⁸ καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος
 ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδoto αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγάτηρα αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε
 59 τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαίδι καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁵⁹ καὶ
 ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωνάθαν εἰσεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.
 60 ⁶⁰ καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυοῖ βασι-
 λεύσιν· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ
 61 δόματα πολλὰ, καὶ εὖρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν. ⁶¹ καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς
 αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παράνομοι ἐντυχεῖν κατ' αὐτοῦ, καὶ
 62 οὐ προσέσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς. ⁶² καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδυσαν
 Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὐ-
 63 τως. ⁶³ καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσιν
 αὐτοῦ Ἐξέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τοῦ μη-
 64 δένα ἐντυχᾶν κατ' αὐτοῦ περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ
 65 παρενοχλείτω περὶ παντὸς λόγου. ⁶⁴ καὶ ἐγένετο ὥς ἶδον οἱ ἐντυχάνοντες
 τὴν δόξαν αὐτοῦ καθὼς ἐκήρυξαν καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ
 66 ἔφυγον πάντες. ⁶⁵ καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν
 πρώτων φίλων, καὶ ἔβeto αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. ⁶⁶ καὶ ἐπέστρε-
 67 ψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης. ⁶⁷ καὶ ἐν ἔτει
 πέμπτῳ καὶ ἐξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἤλθε Δημήτριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ
 68 Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ. ⁶⁸ καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βα-
 69 σιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ⁶⁹ καὶ κατέ-
 στησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν θῆτα ἐπὶ Κολίης Συρίας, καὶ συνήγαγε
 δύναμιν μεγάλην καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν

46. επιστευσεν 47. ευδοκησαμεν αλεξανδρω 49. η παρεμβ. αλεξαν-
 δρου· κ. ε. αυτ. ο δημητριος 50. οπι τον 52. εις την βασιλειαν μου
 54. και συνστησωμεν προς αυτον 56. αλλα απαντησον 57. και ηλθεν εις
 58. εξεδετο 59. ο βασιλ. αλεξανδρος ιωναθη 60. θυνατα προ 63. εξελ-
 61. συνηχθησαν επ αυτον 62. προσεταξεν αυτοις ... εξεδυσεν 64. εξελ-
 65. 3ατε ... κατα του σου ... ενοχλιτω 64. ειδον ... εκηρυξεν ... περιβ. αυτ.
 σινδονα 67. ο υιος ... αντιοχίαν

τὸν ἀρχιερέα λέγων ⁷⁰ Σὺ μονώτατος ἐπαίρη ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήτην 70
 εἰς καταγέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμόν διὰ σέ· καὶ διὰ τί σὺ ἐξουσιάζῃ ἐφ'
 ἡμᾶς ἐν τοῖς ὅρεσι; ⁷¹ νῦν οὖν εἰ πέποιδας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατά- 71
 βῆθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδῖον καὶ συγκριθώμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ
 ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων. ⁷² ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 72
 βοηзоῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον
 ἡμῶν, ὅτι δις ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ⁷³ καὶ νῦν οὐ 73
 δυνήσῃ ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ
 ἔστι λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν. ⁷⁴ ὥς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν 74
 τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀν-
 δρῶν καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ συνήνησεν αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς
 αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ. ⁷⁵ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόπτην, καὶ ἀπέκλεισαν 75
 αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόπτῃ, καὶ ἐπολέμησαν
 αὐτήν. ⁷⁶ καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκურλευσεν Ἰωνάθαν 76
 Ἰόπτης. ⁷⁷ καὶ ἤκουσεν Ἀπολλωνίος, καὶ παρενέβαλε τριχιλίαν ἵππον καὶ 77
 δύναμιν πολλήν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἀζωτον ὡς διοδεύων καὶ ἅμα προῆγεν
 εἰς τὸ πεδῖον, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππου καὶ πεποιοῦναι ἐπ' αὐτῇ.
⁷⁸ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὅπισω αὐτοῦ εἰς Ἀζωτον, καὶ συνήψαν αἱ παρεμ- 78
 βολαὶ εἰς πόλεμον. ⁷⁹ καὶ ἀπέλειπεν Ἀπολλωνίος χιλίαν ἵππον ἐν κρυπτῷ κα- 79
 τόπισεν αὐτῶν. ⁸⁰ καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἐνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ 80
 καὶ ἐκύκλωσαν αὐτοῦ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξέτιναξαν τὰς σφίγγας εἰς τὸν
 λαὸν ἐκ πρωΐεν ἕως ἑσπέρας. ⁸¹ ὁ δὲ λαὸς εἰστήκει καθῶς ἐπέταξεν Ἰω- 81
 νάθαν, καὶ ἐκοπίσταν οἱ ἵπποι αὐτῶν. ⁸² καὶ ἐκύκωσε Σίμων τὴν δύναμιν 82
 αὐτοῦ καὶ συνῆψε πρὸς τὴν φάραγγα, ἣ γὰρ ἵππος ἐξελύθη, καὶ συνετριβή-
 σαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγον. ⁸³ καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ 83
 ἔφυγον εἰς Ἀζωτον καὶ εἰς ἡλθον εἰς Βηθδαγών τὸ ἐιδωλείον αὐτῶν τοῦ σω-
 σήναι. ⁸⁴ καὶ ἐνεπύρισεν Ἰωνάθαν τὴν Ἀζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ 84
 αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγών καὶ τοὺς συμφυγόν-
 τας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρὶ. ⁸⁵ καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρα σὺν 85
 τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκταχιλίου. ⁸⁶ καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν 86
 καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκάλωνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντη-
 σιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. ⁸⁷ καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν 87
 τοῖς παρ' αὐτοῦ ἔχοντες σκῦλα πολλὰ. ⁸⁸ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξαν- 88
 δρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, καὶ προσέειπε δοξάσαι τὸν Ἰωνάθαν.
⁸⁹ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρπην χρυσήν, ὡς ἔδος ἐστὶ διδοῦσαι τοῖς συγγενέσι 89
 τῶν βασιλέων, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρῶν καὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῆς
 εἰς κληροδοσίαν.

XI.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισε δυνάμεις πολλὰς ὡς τὴν ἄμμοι τὴν περὶ
 τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ πλοῖα πολλὰ, καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βα-
 σιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ καὶ προσθεῖναι αὐτῇ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ² καὶ ἐξῆλ- 2
 θεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων καὶ
 συνήντων αὐτῷ, ὅτι ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναγαγεῖν αὐτῷ διὰ
 τὸ πενήθερόν αὐτοῦ εἶναι. ³ ὥς δὲ εἰεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, 3

70. καὶ ονειδισμόν ... οπι συ 72. ἐστὶν ἡμιν 73. τόπος που φυγεῖν
 75. αὐτον οἱ εκ 77. προσηγεν ... καὶ δια το ... επ αὐτην 78. οπι ιωνα-
 θαν ... απτε εις πολεμον repelit οπισω αυτου 79. απελειπεν ... ιππον
 κρυπτως 80. εκ πρ. εως διλης 84. ιστηκει 82. φαλαγγα ... απ αυτου
 κ. εφυγαν 83. ιδωλιον 84. το ιερ. δαγων και το ιερων αυτης ενεπυρισεν
 εν πυρι 86. παρενεβ. εισκαλωνα (sic) 87. οπι εις ιερουσαλημ 89. συγγε-
 νουσιν XI. 4. ως η αμμος η παρα το 3. πολεις πτολεμαϊδος

4 ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἑκάστη πόλει. ὥς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτου,
 εἰδεισαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγῶν ἐμπετυρισμένον καὶ Ἀζώτου καὶ τὰ περιπόλεια
 αὐτῆς καθηρημένα καὶ τὰ σώματα ἐβριμμένα καὶ τοὺς ἐμπετυρισμένους οὓς
 5 ἐνεπύρσεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ βημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.
 6 καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεὺς. 7 καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην
 8 μετὰ δόξης, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. 9 καὶ ἐπορεύθη
 Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Ἐλευτέρου,
 10 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ. 11 ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκურύευσεν τῶν
 πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκίας τῆς παραβαλαστίας, καὶ διελογίζετο
 12 περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηροῦς. 13 καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημή-
 τριον τὸν βασιλέα λέγων Δεῦρο συνῶμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκη, καὶ δώσω
 14 σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας
 15 αὐτῶν. 16 καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν καὶ περιέβητο δύο διαθή-
 17 ματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου. 18 Ἀλέξανδρος
 δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν
 19 οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων. 20 καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐ-
 21 τὸν πολέμῳ καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν καὶ ἀπῆντησεν αὐτῷ
 22 χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν. 23 καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀρα-
 24 βίαν τοῦ σκεπασθῆναι αὐτόν ἐκεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη. 25 καὶ
 ἀφείλε Ζαβδιήλ ὁ Ἀραβὴ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτο-
 26 λεμαῖᾳ. 27 ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ
 28 οἱ ὄντες ἐν τοῖς θυρωμασιν ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς θυρωμασιν. 29 καὶ
 30 ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. 31 ἐν
 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ἰωνάθαν τοὺς ἐκ τῆς Ἰουδαίας τοῦ ἐκπο-
 32 λεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς
 33 πολλὰς. 34 καὶ ἐπορεύθησαν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνο-
 35 μοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι Ἰωνάθαν περικαθίσταται τὴν
 36 ἄκραν. 37 καὶ ἀκούσας ὠργίσθη ὥς δὲ ἤκουσεν, εὐθὺς ἀναλεύξας ἦλθεν εἰς
 Πτολεμαῖδα καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῦ μὴ περικαθίσταται τῇ ἀκρᾷ καὶ τοῦ
 38 ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσειν εἰς Πτολεμαῖδα τὴν ταχίστην. 39 ὥς δὲ
 ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθίσταται, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων
 40 Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ. 41 καὶ λαβὼν ἀρ-
 42 γύριον καὶ χρυσὸν καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ξένια πλείονα, ἐπορεύθη πρὸς
 43 τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαῖδα καὶ εὗρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ. 44 καὶ ἐνετύ-
 45 χονον κατ' αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ἀνομίας τῆς ἐκ τοῦ ἔθνους. 46 καὶ ἐποίησεν αὐτὸς ὁ
 βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον
 47 πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ. 48 καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα
 ἄλλα εἶχε τίμια τὸ πρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖ-

4. ενεπυρισμενον ... περιπολεια ... βημωνιας 5. φογισαι 8. πτολε-
 μεος (ita plerumque) ... σελευκίας 9. δημητριον βασιλεα 11. εψογισεν
 12. ηλλ. το προσωπον αλεξανδρου ... εφανη εκθρα 13. πτολεμεος (sic
 plerumque) ... αντιοχειαν ... περιεβητο το διαδημα της ασιας' και περιε-
 βητο δυο διαδ. 14. ην εις κικικιαν 15. εν πολεμω ... οπι την δυναμιν
 18. οχυρωμ. αυτου απωλ. 20. εποιησαν 23. οπι τη ακρα 23. εδωκεν
 αυτον 24. και εταραξεν τα πλιονα ργο και ετερα ξεν. πλειονα ... και επο-
 ρευθη ... εναντιον αυτου 25. των εκ του 27. αρχιερωσυνην

σθαι. ²⁸ καὶ ἤξιωσεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολό- 28
 γητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρείτιν, καὶ ἐπηγγέλατο αὐτῷ
 τάλαντα τριακόσια. ²⁹ καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν 29
 ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας τὸν τρόπον τούτον. ³⁰ Βασιλεὺς Δη- 30
 μήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν καὶ ἔναι Ἰουδαίαν. ³¹ τὸ ἀντίγραφον 31
 τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασζένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γε-
 γράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς ὅπως εἰδῆτε. ³² Βασιλεὺς Δημήτριος Λασζένει τῷ 32
 πατρὶ χαίρειν. ³³ τῷ ἔναι τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσι τὰ 33
 πρὸς ἡμᾶς δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς
 ἡμᾶς. ³⁴ ἐστάκαμεν οὖν αὐτοῖς τὰ τε ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς νο- 34
 μούς Ἀφαίρεμα καὶ Λύδδαν καὶ Ῥαμαδέμ, αἵτινες προσετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ
 ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιό-
 ζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν ὧν ἐλάβομεν ὁ βασιλεὺς παρ'
 αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀκροδρύων. ³⁵ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκα- 35
 τῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας, καὶ τοὺς
 ἀνήκοντας ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρέμεν αὐτοῖς. ³⁶ καὶ οὐκ ἀδε- 36
 τηθήσεται οὐδὲ ἐν τούτῳ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. ³⁷ νῦν 37
 οὖν ἐπιμελεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοσθήτω Ἰωνάθαν, καὶ
 τεθήτω ἐν τῷ ὅρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ. ³⁸ καὶ εἶδε Δημήτριος ὁ βα- 38
 σιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνδιστήκει, καὶ
 ἀπέλυσε πᾶσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν
 ξένων δυνάμεων ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἔσθων καὶ ἡχθράσαν
 αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν πατέρων αὐτοῦ. ³⁹ Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ 39
 Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον, καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι
 τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἰμαλκουαὶ τὸν Ἀραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν
 Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. ⁴⁰ καὶ προσήδρευεν αὐτῷ ὅπως 40
 παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἀπήγγει-
 λεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος καὶ τὴν ἑχθρὰν ἣν ἑχθραίνουσιν αὐτῷ
 αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς. ⁴¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰω- 41
 νάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ἱε-
 ρουσαλήμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν ἦσαν γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ἰσραήλ.
⁴² καὶ ἀπέστειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν λέγων Οὐ μόνον ταῦτα ποιήσω 42
 σοὶ καὶ τῷ ἔναι σου, ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σέ καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαι-
 ρίας τύχῃ. ⁴³ νῦν οὖν ὁρῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας οἱ συμμαχή- 43
 σουσιν, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. ⁴⁴ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν 44
 ἄνδρας τρισχίλους δυνατοὺς ἰσχυροὶ αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἡλθουσιν πρὸς
 τὸν βασιλέα, καὶ εὐφράνῃ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ⁴⁵ καὶ ἐπι- 45
 συνηχθήσαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα
 μυριάδας ἀνδρῶν, καὶ ἡβούλοντο ἀνελεῖν τὸν βασιλέα. ⁴⁶ καὶ ἔφυγεν ὁ βα- 46
 σιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς
 πόλεως καὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. ⁴⁷ καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἰουδαίους 47

28. σαμαριτιν ... ἐπηγγείλαντο 34. ὅπως εἰδῆται 33. τῆς ἐαυτῶν εὐ-
 νοίας 38. τα ὅρια ... ἀφαιρεμα κ. λυδδα κ. ραμαδεμιν προσετέθησαν ...
 σαμαριτιδος ... γεννημάτων ... καὶ τῶν ἀκροδύων (sic) 35. πάντα ἐπαρ-
 κέουσιν αὐτοῖς 36. ἀδετησεται οὐδεν ... νυν ἐπι τῶν 37. ἐπιμελεῖσθαι
 ... ἐν ὅρει ... τοπ. ἐπιτηδευ ἐπισήμῳ 38. ἰδεν ... οὐθεν α. ἀνδιστήκει
 ... ἐκαστον ἴδιον τοπον ... ἡχθράσαν αὐτῶν πᾶσαι αἱ δυν. αἱ ἀπο τῶν
 39. ἰδεν ... καταγογγ. κατὰ τοῦ ... πρὸς σιμαλκουη 40. ἀπήγγειλαν
 42. ἀλλ' ἡ δόξῃ 43. ἀποστείλας ἡμῖν ἀνδρ. οἱ συμμ. μοι 44. ἰσχ. αὐτῶν
 εἰς ἀντιόχειαν ... ἡφρανῇ 45. πολ. ἀνδρας δώδεκα μυριάδας' καὶ ἡβουλ.
 46. ἡρξ. ἐκπολεμῖν

ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπαισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα, καὶ διεσπάρησαν ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 48 εἰς μυριάδας δέκα, ⁴⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ ἐλάβοσαν σκύλα πολλὰ 49 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐσωσαν τὸν βασιλέα. ⁴⁹ καὶ ἴδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως ὥς ἡβούλοντο, καὶ ἡσθέντησαν ταῖς διανοαῖς αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δεήσεως 50 λέγοντες ⁵⁰ Ἄδς ἡμῖν δεξιὰς, καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμοῦντες ἡμᾶς 51 καὶ τὴν πόλιν. ⁵¹ καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα καὶ ἐποίησαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκύλα πολλὰ. ⁵² καὶ ἐκάθισε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ. ⁵³ καὶ ἐψεύσατο πάντα ὅσα εἶπε, καὶ ἡλλοτριώσῃ τῷ Ἰωνᾶν, καὶ οὐκ ἀνταπέδωκε κατὰ τὰς εὐνοίας αἱ ἀνταπέδωκεν αὐτῷ, 54 καὶ ἐβλῖβεν αὐτὸν σφόδρα. ⁵⁴ μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Γρύφων καὶ Ἀντίοχος μετ' αὐτοῦ παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε καὶ ἐπέβητο διάδημα. ⁵⁵ καὶ ἐπαισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἷς ἀπεσκόρπισε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔρρυε καὶ ἐτροπώσῃ. ⁵⁶ καὶ ἐλαβε Γρύφων τὰ θηρία καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας. ⁵⁷ καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος τῷ Ἰωνᾶν λέγων Ἰστημί σοι τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ καθίστημί σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. ⁵⁸ καὶ ἀπεστείλεν αὐτῷ χρυσώματα καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πένειν ἐν χρυσώμασι καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ καὶ ἔχειν ἄρσεν χρυσῶν. ⁵⁹ καὶ Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. ⁶⁰ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶν καὶ διεπορεύετο πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἡβροίσθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμαχίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκαδῶνα, καὶ ἀπῆντησαν 61 αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐνδόξως. ⁶¹ καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε περὶ αὐτὴν καὶ ἐνεπύρισε τὰ περιπόλια αὐτῆς πυρὶ καὶ ἐσκόλυευσεν αὐτά. ⁶² καὶ ἤξιωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης τὸν Ἰωνᾶν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς, καὶ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς ἀρχόντων αὐτῶν εἰς ὄμηρα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διεῖλθε τὴν 63 χώραν ἕως Δαμασκού. ⁶³ καὶ ἤκουσεν Ἰωνᾶν ὅτι παρῆσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς Κάδης τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμεως πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς χρείας. ⁶⁴ καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν 65 αὐτοῦ Σίμωνα κατέλειπεν ἐν τῇ χώρᾳ. ⁶⁵ καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαυζοῦ σούρα, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. ⁶⁶ καὶ ἤξιωσαν αὐτὸν τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς 67 ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔβητο ἐπ' αὐτὴν φρουράν. ⁶⁷ καὶ Ἰωνᾶν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ Γεννησάρ, καὶ ὤρρισαν τὸ πρῶν εἰς τὸ πεδῖον Νασώρ. ⁶⁸ καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων ἀπῆντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέβαλον ἐνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, 69 αὐτοὶ δὲ ἀπῆντησαν ἐξεναντίας. ⁶⁹ τὰ δὲ ἐνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων 70 αὐτῶν καὶ συνῆψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνᾶν πάντες, ⁷⁰ οὐδὲ εἰς κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν, πλην Μαρταζίας ὁ τοῦ Ἀβεσσαλῶμου καὶ Ἰούδας 71 ὁ τοῦ Χαλφὶ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. ⁷¹ καὶ διεῖρρῆξεν Ἰωνᾶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκε γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ προσηύξατο.

47. οἱ πάντες ἅμα secundo loco 51. εἰρῆσαν 52. ο βασιλ. δημητρ. 53. οὐκ ἀνταπέδωκεν τὰς εὐνοίας ... ἐβλῖβεν 55. ἀπεσκόραχισεν 56. ἀντιοχείας 57. ο νεώτερος ἰωνᾶνα 61. ἐν πυρὶ ... ἐσκυλ. αὐτὰς 62. οἱ τὸν ... τῶν ἀρχόντων 63. εἰς κηδεις 64. κατελείπειν 65. ἐν βαυζοῦρα 66. ἐπ' αὐτὴν φλόουρα (sic) 67. τοῦ γεννησάρ 69. τοπῶν αὐτῶν ... παρὰ ἰωνᾶνου 70. ἀψαλῶμου ... χαλφει 71. ἐπέθηκε

⁷² καὶ ὑπέστρεψε πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔφυγον. ⁷³ καὶ ἶδον οἱ φεύγοντες οἱ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ ⁷³ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κάδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ. ⁷⁴ καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρις- ἑπτα χίλους· καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

XII.

Καὶ εἶδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξε ἄνδρας καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στήσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν. ² καὶ πρὸς Σπαρτιάτας καὶ τόπους ἐτέρους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς κατὰ τὰ αὐτά. ³ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον ³ καὶ εἶπον Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον. ⁴ καὶ ἔδωκαν ἐπιστολάς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προέμποιον αὐτοὺς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης. ⁵ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις. ⁶ Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γερουσία τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν. ⁷ ἔτι πρότερον ἀπεσταλῆσαν ἐπιστολαὶ πρὸς ⁷ Ὀνίαν τὸν ἀρχιερέα παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν ὅτι ἐστὲ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ὥς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. ⁸ καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα ⁸ τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς ἐν αἷς διεσαφείτο περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας. ⁹ καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεῖς τούτων ὄντες, παράκλησιν ⁹ ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν, ¹⁰ ἐπευράδην ἀποστείλαμε ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλλοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ γάρ καιροὶ διήλθον ἅψ' οὐ ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς. ¹¹ ἡμεῖς οὖν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς ¹¹ ἡομαῖς καὶ καθήκουσαις ἡμέραις μνημονοῦμεν ὑμῶν ἔφ' ὧν προσφέρομεν θυσιῶν καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὥς δέον ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεῖν ἀδελφῶν. ¹² εὐφραίνόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. ¹³ ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλοὶ ^{12 13} θλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν. ¹⁴ καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμαχοῖς καὶ ¹⁴ φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις τούτοις. ¹⁵ ἔχομεν γάρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοή- ¹⁵ θειαν βοηθοῦσαν ἡμῖν, καὶ ἐρρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. ¹⁶ ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντί- ¹⁶ πατρον Ἰάσωνος, καὶ ἀπεστάλακαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν προτέραν. ¹⁷ ἐνετείλαμεθα οὖν αὐτοῖς καὶ ¹⁷ πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπάζεσθαι ὑμᾶς καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ' ἡμῶν ἐπιστολάς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. ¹⁸ καὶ νῦν ¹⁸ καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνήσοντας ἡμῖν πρὸς ταῦτα. ¹⁹ καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγρα- ¹⁹ φον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλεν. ²⁰ Ὀνιάρης βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνία ²⁰ ἱερεὶ μεγάλῳ χαίρειν. ²¹ εὐρέθη ἐν γραφῇ περὶ τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰου- ²¹ δαίων ὅτι εἰσὶν ἀδελφοί, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ. ²² καὶ νῦν ἅψ' οὐ ²² ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

72. ἐπεστρεψεν 73. οἱ φυγοντες παρ XII. 4. ἰδεν ... ἀναναιωσαι 2. τοπ. εταιρους ... κατα τ α αυτα 3. ἐπορευθησαν pro εισηλθον ... ειπαν ... ἀπεστειλαν 5. τουτο αντιγραφον 6. του ἔθνους καὶ η γερουσια· και 7. δαριου 11. ἐν ταῖς εορταῖς και ἐν ταῖς 14. om και primum ... υμιν x. τους λοιπους συμμαχους x. φιλους 15. ουρανῶν ... ἐρυσθημεν 16. αντιμαχου ... ιασονος ... την προτερον 18. ἐποιησεται αντιφωνησαντες 19. ἐπιστολῶν ἀπεστειλαν 20. ονειαρης ... ονεια (... χαιρων) 21. ἀδελφ. εισιν ... ἐγ γενους

23 ²³ καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὑπαρξίς ὑμῶν ἡμῖν ἐστί, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστίν· ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγείλωσιν
 24 ὑμῖν κατὰ ταῦτα. ²⁴ καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δη-
 25 μητρίου μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμήσαι πρὸς αὐ-
 26 τόν. ²⁵ καὶ ἀπήρην ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαζεῖτιν
 27 χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.
 28 ²⁶ καὶ ἀπέστειλε κατασκόπους εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν
 29 καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτω τάσσονται ἐπιπαιεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.
 30 ²⁷ ὥς δὲ ἔδω ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶ-
 31 ναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις καὶ ἐτοιμαζέσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ
 32 ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. ²⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι
 33 ὅτι ἡτοιμάσται Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν
 34 καὶ ἐπύρην τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ ἀνέκασαν πυρὰς ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐ-
 35 τῶν. ²⁹ Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ἕως πρωῒ, ἔβλεπον γὰρ
 36 τὰ φῶτα καίόμενα. ³⁰ καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὅπασα αὐτῶν, καὶ οὐ κατέ-
 37 λαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν Ἐλεούθερον ποταμόν. ³¹ καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν
 38 ἐπὶ τοὺς Ἀραβας τοὺς καλουμένους Ζαβεδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ
 39 ἔλαβε τὰ σκύλα αὐτῶν. ³² καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδευ-
 40 σεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ. ³³ καὶ Σίμων ἐξῆλθε καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσχαλῶνος
 41 καὶ τῶν πλησίων ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην καὶ προκατεδίβετο
 42 αὐτήν. ³⁴ ἤκουσε γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχυρῶμα παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δη-
 43 μητρίου, καὶ ἔβητο ἐκεῖ φρουρὰν ὅπως φυλάσσωσιν αὐτήν. ³⁵ καὶ ἐπέστρεψεν
 44 Ἰωνάθαν καὶ ἐξεκλήσισε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐβόησεν ὅτι
 45 μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκοδομήσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ³⁶ καὶ προσυψῶσαι
 46 τὰ τείχη Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀνὰ μέσον τῆς ἄκρας καὶ
 47 τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρῆσαι αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ἡ αὕτη κατὰ μόνας,
 48 ὅπως μὴτε ἀγοράξωσι μὴτε πωλῶσι. ³⁷ καὶ συνήχθησαν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν
 49 πόλιν, καὶ ἤγγισε τοῦ τείχους τοῦ χειμάρρου τοῦ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπε-
 50 σκεύασαν τὸ καλούμενον Χαφενάθ. ³⁸ καὶ Σίμων ὠκοδόμησε τὴν Ἀδιθὰ ἐν
 51 τῇ Σεφθίλᾳ, καὶ ὠχύρωσε Σύρας καὶ μοχλοῦς. ³⁹ καὶ ἐξήτησε Τρύφων βα-
 52 σιλευσὶν τῆς Ἀσίας καὶ περικεῖσθαι τὸ διαδῆμα καὶ ἐκτείνειν χεῖρας ἐπὶ Ἀν-
 53 τόχον τὸν βασιλέα. ⁴⁰ καὶ ἐφοβήθη μὴ ποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ
 54 μὴ ποτε πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν· καὶ ἐζήτηε πόρον τοῦ συλλαβεῖν τὸν Ἰωνάθαν
 55 αὐτὸν ἀπολέσαι αὐτόν, καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁴¹ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνά-
 56 θαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλισὶν ἀνδρῶν ἐπιελεγμέναις
 57 καὶ ἐπατάξεν, καὶ ἦλθεν εἰς Βαιθσάν. ⁴² καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν
 58 Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκτείνει χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήσῃ.
 59 ⁴³ καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδόξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐ-
 60 τοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ ἐπέταξε ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν
 61 αὐτῷ ὥς ἐαυτῷ. ⁴⁴ καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν Ἰνα τί ἐκοίφας πάντα τὸν λαὸν
 62 τοῦτον πολέμου μὴ ἐνεστηκός τις ἡμῖν; ⁴⁵ καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς
 63 οἴκους αὐτῶν, ἐπιλεξαι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ,
 64 καὶ δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτήν καὶ τὰ

23. κατὰ τα αὐτὰ 25. αμαζεῖτιν ... του ἐμβατεῦσαι 26. παρεμβ.
 αυτου κ. ἐπεστρεψαν ... οὕτως 27. ὀπλοῖς· ἐτοιμαζέσθαι 28. τὴν καρ-
 διαν αυτων 30. κατεδιωξαν οπισω ... ουκ ἐκατελαβεν 31. ζαβαθεους
 33. καὶ τὰ πλησίον ὀχυρώματα 36. διαχωρησαι 37. οἱ τὴν πόλιν ...
 καὶ ἐπεσεν του τειχους ... ἐπεσκευασεν 39. χεῖρας 40. κ. ὑψηλῆς μὴ
 ποτε ... συλλαβεῖν αὐτον του αποκτείνειν· καὶ ... εἰς βεθσά 41. τεσσερα-
 κοντα ... ἐπιελεγμεναι ... εἰς βεθσά 42. οἱ ἰωνάθαν ... ὑψηλῆς 43.
 ἐπέταξε· τοῖς φίλοις αυτου καὶ ταῖς δυν. αυτου υπ. α. ὡς αὐτους 45. ἐπιλεξον

λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν
 χρεῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν πάρειμι. ⁴⁶ καὶ ἐμ- 46
 πιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ
 ἀπῆλθον εἰς γῆν Ἰούδα. ⁴⁷ κατέλιπε δὲ μετ' αὐτοῦ ἄνδρας τρισχίλους, ὧν 47
 διεσχίλους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ. ⁴⁸ ὥς δὲ εἰσῆλ- 48
 θεν Ἰωνᾶθαν εἰς Πτολεμαῖδα, ἀπέκλεισαν οἱ Πτολεμαεῖς τὰς πόλεις, καὶ
 συνελάβον αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς εἰσελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν
 Ῥομφαίᾳ. ⁴⁹ καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἔπουν εἰς τὴν Γαλιλαίαν 49
 καὶ τὸ πεδῖον τὸ μέγα τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ Ἰωνᾶθαν. ⁵⁰ καὶ 50
 ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήφθη Ἰωνᾶθαν καὶ ἀπόλωλε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
 παρεκάλεισαν ἑαυτούς, καὶ ἐπορεύοντο συνεστραμμένοι ἑτοιμοὶ εἰς πόλεμον.
⁵¹ καὶ ἶδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐστὶ, καὶ ἐπέστρεψαν. ⁵² καὶ 51 52
 ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένησαν τὸν Ἰωνᾶθαν καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφοδρὰ, καὶ ἐπένησε πᾶς Ἰσραὴλ πέν-
 θος μέγα. ⁵³ καὶ ἐζητήσαν πάντα τὰ ἔσθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐ- 53
 τοὺς· εἶπαν γὰρ Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμήσωμεν
 αὐτούς καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

XIII.

Καὶ ἤκουσε Σίμων ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τοῦ ἐλθεῖν
 εἰς γῆν Ἰούδα καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν. ² καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἐντρομος 2
 καὶ ἐμφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἠρροισεν τὸν λαόν, ³ καὶ παρε- 3
 κάλεσεν αὐτούς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐτοὶ οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοὶ μου
 καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων,
 καὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ἃς εἶδομεν. ⁴ τούτου χάριν ἀπώλοντο 4
 οἱ ἀδελφοὶ μου πάντες χάριν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατελείφθη ἐγὼ μόνος. ⁵ καὶ 5
 νῦν μή μοι γένοιτο φεῖσασθαι μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως, οὐ
 γὰρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου. ⁶ πλὴν ἐκδικήσω περὶ τοῦ ἔσθην μου 6
 καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συν-
 ἤχθησαν πάντα τὰ ἔσθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔξωρας χάριν. ⁷ καὶ ἀνεζωοπύρην 7
 τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῶν λόγων αὐτῶν, ⁸ καὶ ἀπεκρίθησαν 8
 φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες Σὺ εἰ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνᾶθαν
 τοῦ ἀδελφοῦ σου· ⁹ πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ἅσα ἂν εἴπης 9
 ἡμῖν ποιήσομεν. ¹⁰ καὶ συνήγαγε πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ 10
 ἐτάχυνε τοῦ τελῆσαι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν κυκλῶν. ¹¹
¹¹ καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνᾶθαν τὸν τοῦ Ἀβεσσαλώμου καὶ μετ' αὐτοῦ δύναμιν 11
 ἱκανὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τοὺς ὄντας ἐν αὐτῇ καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἐν
 αὐτῇ. ¹² καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαῖδος μετὰ δυνάμειος πολλῆς εἰσελ- 12
 θεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνᾶθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. ¹³ Σίμων δὲ παρ- 13
 ἐνέβαλεν ἐν Ἀδιδᾷ κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου. ¹⁴ καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι 14
 ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνᾶθαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπτει αὐτῷ
 μέλλει πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις λέγων ¹⁵ Περὶ ἀργυρίου 15
 οὐ ὥφειλεν Ἰωνᾶθαν ὁ ἀδελφός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι' ἃς εἶχε χρεῖας

45. πολλὰς προ λοιπὰς 47. κατέλειπον (... μετ' εαυτοῦς) ... ὡς προ
 ὧν 48. οἱ πτολεμαῖται ... τοὺς συνελθόντας 49. εἰς γαλιλαίαν εἰς το ...
 ἰωνᾶθου 50. συνελημφθῇ ... οἱ ἰωνᾶθαν ... συνεστρεμμένοι 51. ἐστὶν
 αὐτοῖς 52. ἐπενῆσεν ἰσραὴλ 53. ἀνδρᾶ ἀρχοντα ... ἐξαρουμέν XIII.
 1. ἰουδα τοῦ ἐκτριψαί 2. ἐμφοβος 3. εἶπον ... καὶ οἶκος ... οἱ ας εἶ-
 δομεν 7. ἀνεζωοπύρην ... τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀκοῦσαι 8. ἰωδου καὶ ἰωνᾶθου
 9. ὅσα εἰαν 10. οχυρώσεν (sed οχ in rasura) 11. ἀφαιλωμου ... εἰς ἰοππη
 ... ἐν αὐτῇ ὄντας 13. ἐν ἀδιδοῖς 14. ἰωνᾶθου ... μέλλει εἰς πόλεμον
 15. ἰωνᾶθαν ἀδελφός

16 συνέχομεν αὐτόν. ¹⁶ καὶ νῦν ἀποστείλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν καὶ δύο
 17 τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὁμηρα, ὅπως μὴ ἀφελθῇς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφή-
 18 17 σομεν αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλω λαλοῦσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπει
 19 τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια μὴ ποτε ἐξῶσαν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαόν,
 20 18 λέγων ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ ἀπώ-
 21 19 λετο. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο
 22 καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν. ²⁰ καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων τοῦ ἐμβα-
 23 20 τεῦσαι εἰς τὴν χώραν καὶ ἐκτρίψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀδωρα·
 24 καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρήγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον οὗ
 25 21 ἂν ἐπορεύετο. ²¹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστειλλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβυτάς
 26 22 κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ εἰσεῖν πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀποστεῖ-
 27 23 λαι αὐτοῖς τροφάς. ²² καὶ ἠτοίμασε Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ εἰσεῖν
 28 24 ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἦν χίων πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα·
 29 25 καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτιν. ²³ ὡς δὲ ἤγγισε τῇ Βασαμαῖ,
 30 26 ἀπέκτεινε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. ²⁴ καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλ-
 31 27 θεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἀπέστειλε Σίμων καὶ ἔλαβε τὰ ὀστέα Ἰωνάθαν
 32 28 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεὶν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.
 33 29 καὶ ἐκύβαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν
 34 30 ἡμέρας πολλὰς. ²⁷ καὶ ὠκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 35 31 καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁρᾷσι λίθῳ ἑσπῷ ἐκ τῶν
 36 32 ὀπισθεν καὶ ἐκ τῶν ἐμπροσθεν. ²⁸ καὶ ἔστησεν ἐπ' αὐτὰ ἐπτά πυραμίδας,
 37 33 μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῶ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
 38 34 34 35 36 37 38 39 40
 39 34 35 36 37 38 39 40
 40 35 36 37 38 39 40
 41 36 37 38 39 40
 42 37 38 39 40
 43 38 39 40
 44 39 40
 45 40

46. εκατον ταλанта ... αποστατήσῃ 47. παιδ. και μη ποτε 48. λε-
 γοντες ... παιδαρια απωλετο 20. εις την πολιν ... οτι αν 24. απεστελ-
 λον πρεσβυτας και κατασπ. ... προς αυτον 22. ελθειν και εν τη ν. εκ.
 εν χιων 23. της βασκαμα 25. ελαψ. αυτον εν μωδεειμ 27. λιθω εστω
 ... οπισθεν pro εμπροσθεν 28. οτι επ αυτα ... οτι τοις 30. μωδεειμ
 32. το διαδημα 33. το οχυρωμα ... απο και πυλαις περιετι και πυργοις
 34. επελεξατο ... ησαν αρκασαι 37. την βαϊν την ... αφιναι 38. εστησα-
 μεν ... ωκοδομησατε 39. αφ. δε υμιν

⁴¹ ἔτους ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἡρῶν ὁ ζυγὸς τῶν ἔθνων ἀπὸ τοῦ ⁴¹ Ἰσραὴλ. ⁴² καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συν- ⁴² ἀλλάγμασιν ἔτους πρῶτου ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ἰουδαίων. ⁴³ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ ⁴³ Γάζαν καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἐλεπόλεις καὶ προστή-
γαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον ἕνα καὶ κατελάβετο. ⁴⁴ καὶ ἐξήλλοντο οἱ ⁴⁴ ἐν τῇ ἐλεπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει. ⁴⁵ καὶ ⁴⁵ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ τεῖχος διερρήχοντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι, ⁴⁶ καὶ εἶπον Μὴ ἡμῖν χρῆσι κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν ⁴⁶ ἀλλὰ κατὰ τὸ θέλος σου. ⁴⁷ καὶ συνελύθη Σίμων αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπολέμησεν ⁴⁷ αὐτούς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτούς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισε τὰς οἰκίας ἐν αἷς ἦν τὰ εἰδῶλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ἡμῶν καὶ εὐλογῶν. ⁴⁸ καὶ ⁴⁸ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ ἄνδρας οἵτινες τὸν νόμον ποιοῦσι, καὶ προσωχύρωσεν αὐτήν, καὶ ὠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ οἰκησιν. ⁴⁹ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκαλύοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ ⁴⁹ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν, καὶ ἐπέινασαν σφόδρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῇ. ⁵⁰ καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα ⁵⁰ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν καὶ ἐκαθά-
ρισε τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μασμάτων. ⁵¹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ ⁵¹ εἰκάδι τοῦ δευτέρου μηνὸς ἔτους ἐνὸς καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ ἀνέσεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὑμνοῖς καὶ ἐν ψάλλας, ὅτι συνετρίβη ἑχθρὸς μέγας ἐξ Ἰσραὴλ. ⁵² καὶ ἔστησε ⁵² κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ ἁγίου τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης· καὶ προσωχύ-
ρωσε τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν ἄκραν, καὶ ὦκει ἐκεῖ αὐτοὺς καὶ οἱ ⁵³ παρ' αὐτοῦ. ⁵³ καὶ εἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην υἱὸν αὐτοῦ ὅτι ἀνὴρ ἔστι, καὶ ⁵³ ἔβητο αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν, καὶ ὦκει ἐν Γαζάραις.

XIV.

Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἐβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγε Δημή-
τριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδειαν τοῦ ἐπι-
σπάσασθαι βοήθειαν αὐτῷ ὅπως πολεμήσῃ τὸν Τρύφωνα. ² καὶ ἤκουσεν Ἀρ- ²
σάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας ὅτι ἦλθε Δημήτριος εἰς τὰ
ὄρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα.
³ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν αὐ- ³
τὸν καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔβητο αὐτὸν ἐν φυλακῇ. ⁴ καὶ ἡσού- ⁴
χασεν ἡ γῆ Ἰούδα πάσας τὰς ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ
ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας
τὰς ἡμέρας. ⁵ καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ ἔλαβεν τὴν Ἰδπηγὴν εἰς λι- ⁵
μένα, καὶ ἐποίησεν ἐξοδὸν ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. ⁶ καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὄρια ⁶
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας. ⁷ καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωστὰν πολ- ⁷
λήν, καὶ ἐκυρίευσεν Γαζάρων καὶ Βαϊθουσῶρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς
ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ. ⁸ καὶ ἦσαν γεωρ- ⁸
γοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδου τὰ γεννηματα

41. ετους εκατοστου εβδομηκοστου ηρωη 43. om σιμων ... om ελε-
πολεις 44. εξηλλ. οι εν τη πολει 46. ειπαν ... η μην προ ημιν 47. αυ-
τοις σιμων ... εκαθερισεν ... ιδωλα 48. κατοικισεν εν αυτη ανδρας ...
προσχωρωσεν 49. om και εισπορευεσθαι 50. εκαθερισεν 52. om μετ
ευφροσυνης 53. ιδεν ... τον υιον XIV. 4. μηδιαν ... επισπασθαι β.
εαυτω 2. ο βασιλευς περσιδος κ. μηδιας 4. om ιουδα 7. βεθσουρων
8. μετα ειρηνης ... γεννηματα

9 αὐτῆς, καὶ τὰ ῥύα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν. ⁹πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλατείαις ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι ¹⁰ἐνεδύσαντο δόξας καὶ στολὰς πολέμου. ¹⁰ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησε βρώματα, καὶ ἔταξεν αὐτάς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὀνομάσθῃ τὸ ὄνομα ¹¹τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. ¹¹ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, ¹²καὶ εὐφράνσθαι Ἰσραὴλ εὐφροσύνην μεγάλην. ¹²καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν ¹³ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. ¹³καὶ ἐξέλειπεν ὁ πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς συνετρίβησαν ἐν ¹⁴ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις. ¹⁴καὶ ἐστήρισε πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐ- ¹⁵τοῦ τὸν νόμον ἐξεζήτησε, καὶ ἐξῆρε πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν. ¹⁵τὰ ἅγια ¹⁶ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυνε τὰ σκεύη τῶν ἁγίων. ¹⁶καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι ¹⁷ἀνέστησαν Ἰωνᾶθαν καὶ ἕως Σπάρτης καὶ ἐλυπήθησαν σφοδρὰ. ¹⁷ὥς δὲ ἤκουσαν ὅτι Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρχιερεὺς καὶ ἐπα- ¹⁸κρατεῖ τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, ¹⁸ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέ- ¹⁹λτοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φίλαν καὶ τὴν συμμαχίαν ἣν ²⁰ἔστησαν πρὸς Ἰούδαν καὶ Ἰωνᾶθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ἀνεγνώσθη- ²⁰σαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱερουσαλὴμ. ²⁰καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ²¹ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιᾶται· Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πό- ²²λις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ ²¹λοιπῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν. ²¹οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποστα- ²²λέντες πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ἡμῶν καὶ ²²τιμῆς, καὶ εὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. ²²καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ' ²³αὐτῶν εἰρημῆνα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως Νουμήνιος Ἀντιόχου καὶ ²³Ἀντίπατρος Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἤλθοσαν πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι ²⁴τὴν πρὸς ἡμᾶς φίλαν. ²³καὶ ἤρесе τῷ δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐν- ²⁵δόξως, καὶ τοῦ δεῶσαι τὸ ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμέ- ²⁴νοις τοῦ δήμου βιβλίοις, τοῦ ἔχειν μνημόσυνον τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν. ²⁴τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἐγράψαμεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁴μετὰ ταῦτα ²⁵ἀπέστειλε Σίμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην ἔχοντα ἀσπίδα χρυσοῦν μεγάλην ²⁵ὁλκῆς μῶν χιλίων εἰς τὸ στήσαι πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν. ²⁵ὥς δὲ ἤκου- ²⁶σεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπον τίνα χάριν ἀποδώσομεν Σίμωνι καὶ ²⁶τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; ²⁶ἐστήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος ²⁷τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ²⁷ἔστησαν αὐτῷ ἑλευθέρων. ²⁷καὶ κατέγραψαν ἐν δέλοις χαλκαῖς καὶ ἔθεντο ²⁸ἐν στήλαις ἐν ὅρει Σιών· καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς Ὁκτωκαι- ²⁸δεκάτῃ Ἑλούλ, ἔτους δευτέρου καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ τοῦτο ²⁹τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως, ²⁸ἐν Σαραμέλ, ἐπὶ συναγωγῆς μεγά- ²⁹λης ἱερῶν καὶ λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας ²⁹ἐγνώρισεν ἡμῖν, ²⁹ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πολέμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ ³⁰ὁ υἱὸς Μαρταίου ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰαριβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδωκαν ³⁰αὐτοὺς τῷ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως ³¹σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ μεγάλη ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐ- ³⁰τῶν. ³⁰καὶ ἤρροισεν Ἰωνᾶθαν τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς, ³¹καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³¹καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν

9. ἐκοινολογοῦν 10. ὀνομασθῇ ... ἀκρου γῆς 11. ηὐφρανθῇ 13. ἐξ-
 ελειπεν πολεμῶν ... βασιλεῖς αὐτῶν 16. ἤκουσεν 18. καὶ ἔγραψαν 19.
 ἐνώπιον ἐκκλησίας 21. ηὐφρανθήμεν 22. καὶ ἀναγράψαμενοι ... ἱασσόνος
 23. τῷ δήμῳ ... μνημοσ. ἔχειν ... ἔγραψαν 24. ὁλκῆν 25. εἶπαν 26.
 * ἐπολ. ἐχθροὺς τοὺς 27. κατεγράψεν ... ἐν στήλῃ ... δευτέρου ἐβδο-
 μηκοστοῦ ... τοῦ ἀρχιερέως 28. τῶν ἱερῶν 29. ἰωαριβ δυο καὶ οἱ 30.
 ἐγενῆ

ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοῦ ἐκτρεῖψαι τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτεῖ-
 ναι χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν. ³² τότε ἀνέστη Σίμων καὶ ἐπολέμησεν περὶ 32
 τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ ἐδαπάνησεν χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ὠπλο-
 δότης τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώ-
 νια, ³³ καὶ ὠχύρωσε τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας καὶ τὴν Βαλῖσσαν τὴν ἐπὶ 33
 τῶν ὀρίων τῆς Ἰουδαίας, οὐ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον, καὶ
 ἔβητο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ἰουδαίους. ³⁴ καὶ Ἰόππην ὠχύρωσε τὴν ἐπὶ τῆς 34
 θάλασσης καὶ τὴν Γάζαρα τὴν ἐπὶ τῶν ὀρίων Ἀζώτου ἐν ᾗ ὤκουν οἱ πολέ-
 μοι τὸ πρότερον ἐκεῖ, καὶ κατώκισεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια ἦν
 πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν ἔβητο ἐν αὐτοῖς. ³⁵ καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πρᾶ- 35
 ξιν τοῦ Σίμωνος καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ,
 καὶ ἔβητο αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα, διὰ τὸ αὐτὸν πεποιτηκέναι
 πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν ἣν συνετήρησεν τῷ ἔθνει
 αὐτοῦ, καὶ ἐξήγησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³⁶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέ- 36
 ραις αὐτοῦ εὐοδόβη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τοῦ ἐξαρθῆναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς
 χώρας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ, οἳ ἐποίησαν
 ἑαυτοῖς ἄκραν ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο καὶ ἐμάλινον κύκλῳ τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίησαν
 πληγὴν μεγάλην ἐν τῇ ἀγνείᾳ. ³⁷ καὶ κατώκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰουδαίους, 37
 καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως, καὶ ὑψωσε
 τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ. ³⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρ- 38
 χιερωσύνην κατὰ ταῦτα, ³⁹ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἐδό- 39
 ξασεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ. ⁴⁰ ἤκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ 40
 Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρε-
 σβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως, ⁴¹ καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ 41
 εἶναι Σίμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τοῦ ἀναστῆναι
 προφήτην πιστόν, ⁴² καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγόν, καὶ ὅπως μέλοι 42
 αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς
 χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὀπλῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, ⁴³ καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ 43
 περὶ τῶν ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφονται ἐπὶ
 τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλλεται
 πορφύραν καὶ χρυσοφορῇ. ⁴⁴ καὶ οὐκ ἐξέσται οὐδενὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱε- 44
 ρέων ἀδελφῆσαι τι τούτων καὶ ἀντεπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ βηθησομένοις, καὶ
 ἐπισυστρέφαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεσθαι πορφύ-
 ραν καὶ ἐμπορποῦσθαι πόρπην χρυσῇν. ⁴⁵ δὲ δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἡ 45
 ἀδελφότης τι τούτων, ἔνοχος ἔσται. ⁴⁶ καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέσθαι Σί- 46
 μων καὶ ποιῆσαι κατὰ τοὺς λόγους τούτους. ⁴⁷ καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ 47
 εὐδόκησεν ἀρχιερατεῖν καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐνάρχης τῶν Ἰουδαίων
 καὶ ἱερέων καὶ τοῦ προστατῆσαι πάντων. ⁴⁸ καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον 48
 θέσθαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ στήσαι αὐτάς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν 49
 τόπῳ ἐπισήμῳ, ⁴⁹ τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως
 ἔχῃ Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

34. εκτρ. εις την ... τας χειρας 32. οπλοδοτησεν 33. βεβουσσαν
 34. την γαζαραν ... εν η ωκουσαν ... προς τη τουτ. επανορθωσαι 35. πι-
 στιν προ πραξιν ... πεποιτηκ. αυτον ταυτα παντα ... εξεζητησεν 36. ακρας
 εξ ης ... εποιουσαν 37. κατωκησεν 40. ηκουσθη ... προσαγορευονται
 ιουδαιοι ... και οι αδελφοι 41. οτι οι ιουδ. κ. οι ιερ. ευδοκησαν τ. εν.
 αυτων σιμ. 42. μελη ... καθιστ. δι αυτου επι 43. μελη ... περιβαλλη-
 ται 44. εξεστι (sic) ουδενι ... περιβαλεσθαι 46. σιμωνι ποιησαι 47. *αρ-
 χιερευσαι, **αρχιερατευσαι 48. ειπαν ... και στησαι αυτας ... πιστω προ
 επισημω

XV.

Και ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπιστολάς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεὶ καὶ ἐνάρχη τῶν Ἰουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει. ² καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεὶ μεγάλῳ καὶ ἐνάρχη καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν. ³ ἔπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν πρότερον, ⁴ ἐξενολόγησα δὲ πληθὺς δυνάμεων καὶ κατεσκεύασα πλοῖα πολεμικά, ⁵ βούλομαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκτάς τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἡρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ· ⁶ νῦν οὖν ἱστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ πρὸ ἑμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. ⁷ καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα τῇ χώρᾳ σου, ⁸ Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλευθέρα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα ὅσα κατεσκεύασας, καὶ τὰ ὀχυρώματα ἃ ὤκοδόμησας ὧν κρατεῖς, μενέτω σοι· ⁹ καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικά ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιεῖδω σοι. ¹⁰ ὥς δ' ἂν κρατήσωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσωμεν σέ καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξῃ μεγάλη, ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹¹ ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδόμηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν, πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε δαίγους εἶναι τοὺς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι. ¹² καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρᾶ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ¹³ εἶδε γὰρ ὅτι συνήκται ἐπ' αὐτὸν τὰ κακά, καὶ ἀφῆκον αὐτὸν αἱ δυνάμεις. ¹⁴ καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμικῶν καὶ ὀκτακισχίλια ἵππος. ¹⁵ καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ ἔλλαβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἶσεν οὐδὲν ἄκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι. ¹⁶ καὶ ἦλθε Νουμήτιος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολάς τοῖς βασιλεῦσι τὴν ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγγράπτο τάδε· ¹⁷ Λεύκιος ὑπάτος Ῥωμαίων Ἰππολέμαλῳ βασιλεῖ χαίρειν. ¹⁸ οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἰουδαίων. ¹⁹ ἦνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσοῦν ἀπὸ μνῶν χιλίων. ²⁰ ᾗρεσεν οὖν ἡμῖν γράψαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακὰ, καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, ²¹ καὶ ἵνα μὴ συμμαχήσωσι τοῖς πολεμοῦσιν αὐτούς. ²² ἔδοξε δὲ ἡμῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. ²³ εἰ τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, παρὰδοτε αὐτοὺς Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ ὅπως ἐκδικήσῃ ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν. ²⁴ καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψε Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Ἀττάλῳ, Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ, ²⁵ καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμφάμῃ καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον καὶ εἰς Μύνδον καὶ εἰς Σικυῶνα καὶ εἰς τὴν Καρίαν καὶ εἰς Σάμον καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν καὶ εἰς τὴν Λυκάαν

XV. 1. απεστειλεν αντιοχος 3. τινες ανδρες ... βουλευομαι ... το προτερον 5. οσα αλλα αφερεματα 6. οτι και επετρεψα σοι ... της χωρας 7. κατεσκευασας 9. καταστησωμεν την βασιλειαν ... δοξασωμεν 10. των πατερων ... οτι τους καταλειψι. 11. εις δωρα φυγ. τ. επι την θαλασσαν 12. ηδει γαρ οτι επισυνηκται επ αυτον κακα 14. συνεδριβεν ... και απο της θαλασσης 17. ηλθαν πρ. υμας 18. πεντακισχιλιων 19. και τας χωρας αυτων και ινα μη συμμαχωσιν τοις πολεμοσιν αυτ. 21. τω σιμωνι ... εκδικησει αυτους 22. και τ αυτα ... ατταλω και αραθη 23. σμφακη ... σικιωνα ... καριδα ... παμφυλιαν και λυκιαν

καὶ εἰς Ἀλικαρνασσὸν καὶ εἰς Ῥόδον καὶ εἰς Φασηλίδα καὶ εἰς Κῶ καὶ εἰς Σίδον καὶ εἰς Ἀραδὸν καὶ εἰς Γόρτυναν καὶ Κνίδον καὶ Κύπρον καὶ Κυρήνην. ²⁴ τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψαν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ. ²⁵ Ἀντίοχος ²⁵ 25 δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διὰ παντός αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιούμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σίμων διςχι- ²⁶ λίους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σκευὴ ἱκανά. ²⁷ καὶ οὐκ ἠθούλετο αὐτὰ δέξασθαι, ἀλλ' ἠρέτησε πάντα ὅσα ²⁷ συνέθετο αὐτῷ τὸ πρότερον, καὶ ἠλλοτριούντο αὐτῷ. ²⁸ καὶ ἀπέστειλε πρὸς ²⁸ αὐτὸν Ἀθηνόβιον ἓνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησάμενον αὐτῷ, λέγων Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς ἀκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, πόλεις τῆς βασιλείας μου. ²⁹ τὰ ὅρια αὐτῶν ἡρμησάτε, καὶ ἐποιήσατε πλη- ²⁹ γὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. ³⁰ νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις αἷς κατελάβετε, καὶ τοὺς φόρους τῶν ³⁰ τόπων ὧν κατεκυριεύσατε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἰουδαίας. ³¹ εἰ δὲ μὴ, δότε ³¹ ἀντ' αὐτῶν πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τῆς καταφορᾶς ἧς κατε- φθάρκατε καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πεντακόσια· εἰ δὲ μὴ, παραγενόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς. ³² καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τοῦ βα- ³² σιλέως εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἶδε τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ παρδάσασιν ἱκανήν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως. ³³ καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν ³³ αὐτῷ Οὕτε γῆν ἄλλοτρίαν εἰλήφαμεν οὔτε ἄλλοτρίαν κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἐν τινι καιρῷ ἀκρίτως κατεκρατήθη. ³⁴ ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονο- ³⁴ μίας τῶν πατέρων ἡμῶν. ³⁵ περὶ δὲ Ἰόππης καὶ Γαζάρων ὧν αἰτεῖς, αὐτοὶ ³⁵ ἐπείουσιν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τοῦτων δώσο- μεν τάλαντα ἑκατόν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον. ³⁶ ἀπέστρεψε ³⁶ δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σίμωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργιστὴ ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην. ³⁷ Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἐφυγεν εἰς Ὀρζωσιᾶδα. ³⁸ καὶ κατέ- ³⁷ 38 στησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον στρατηγὸν τῆς παραλλας, καὶ δυνάμεις περὶ πλοῦ καὶ ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ. ³⁹ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ παρεμβαιεῖν κατὰ ³⁹ πρὸς ὥπον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ οἰκοδομήσασιν τὴν Κεδρῶν καὶ ὀχυρώσασιν τὰς πόλεις, καὶ ὅπως πολεμήσῃ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε. τὸν Τρύφωνα. ⁴⁰ καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς Ἰάμναιον, καὶ ἤρξατο τοῦ ⁴⁰ ἐρεθίζειν τὸν λαὸν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀγχμαλωτίζειν τὸν λαὸν καὶ φονεῦειν, ⁴¹ καὶ ὥκοδόμησε τὴν Κεδρῶν· καὶ ἔταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς ⁴¹ καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδοὺς τῆς Ἰουδαίας καθὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

XVI.

Καὶ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐ- τοῦ ὃ συνετέλει Κενδεβαῖος. ² καὶ ἐκάλεσε Σίμων τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς 2

23. αλικαρνασσον· και εις κω· και εις σιδον· κ. ε. αραδον και εις ροδον· και εις την βασιλειδαν και γορτυναν 24. εγραψεν 25. οπι μη 27. αλλα ηρετησεν ... ευνεθετο ... ηλλοτριουτο 28. κοινολογησομενον... γαζαρηνων ... ακρας εν 30. κατεκυρ. των οριων των εκ της ιουδ. 31. εκπολεμησουσιν 32. κυλικιον... απηγγ. αυτοις 33. ακριτως εν τινι καιρω 34. κληρονομ. ημων και των 35. γαζαρηνων ετεις ... μεγαλην και τη γη ημων ... οπι αθηνοβιος 37. ορζωσιαν 38. επιστρατηγον 39. παρεμβαλειν ... καιδρων κ. οχ. τ. πολεις ... πολεμη 41. την κεδρω

πρεσβυτέρους Ἰουδαῖν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολεμίους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐδοῶντι ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύ-
 3 σασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκεις. ³ καὶ δὲ γεγῆρακα, καὶ ἡμεῖς δὲ ἐν τῷ εἰλεῖ
 ἱκανοὶ ἔστε ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ
 4 ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ βοή-
 5 θησαν ἐν Μωδεῖν. ⁵ καὶ ἀναστάντες τὸ πρῶτον ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδῖον, καὶ
 ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς πεζικὴ καὶ ἱππεῖς, καὶ ἦν χει-
 6 μάβρουν ἀνά μέσον αὐτῶν. ⁶ καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτοὺς
 καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλούμενον διαπερᾶσαι τὸν χειμάρ-
 7 ρον, καὶ διεπέρασαν πρῶτος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν οἱ ἄνδρες καὶ διεπέρασαν
 8 κατόπισθεν αὐτοῦ. ⁷ καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πε-
 8 ζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντιῶν πολλὴ σφόδρα. ⁸ καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱεραῖς
 σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον
 9 ἐξ αὐτῶν τραυματῆται πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὄρυγμα.
 9 ⁹ τότε ἐτραυματίσθη Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν
 10 αὐτοὺς ἕως ἥλθεν εἰς Κεδρὼν ἣν ᾠκοδόμησε. ¹⁰ καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τοὺς
 πύργους τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρρυσεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ
 11 ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας διςχιλίους· καὶ ἀπέστρεψεν εἰς γῆν Ἰούδα μετ'
 12 εἰρήνης. ¹¹ καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς
 12 τὸ πεδῖον Ἰεριχώ, καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ. ¹² ἦν γὰρ γαμβρὸς
 13 τοῦ ἀρχιερέως. ¹³ καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἠβουλήθη κατακρατῆσαι
 τῆς χώρας, καὶ ἐβουλεύετο δόλω κατὰ Σίμωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἄραι
 14 αὐτούς. ¹⁴ Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντί-
 ζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχὺ αὐτὸς καὶ Ματθαῖας
 καὶ Ἰούδας οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔτους ἐβδόμου καὶ ἐβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ
 15 ἐν μηνὶ ἐνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν Σαβάτ. ¹⁵ καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ
 Ἀβούβου εἰς τὸ ὄρυγμα· καὶ καλοῦμενον τὸ καλούμενον Δώκ μετὰ δόλου ὁ ᾠκοδόμησε,
 16 καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ ἄνδρας. ¹⁶ καὶ ὅτε
 ἐμεθύσθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξάνεστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ παρ' αὐ-
 17 τοῦ, καὶ ἐλάβσαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἐπειρήθησαν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
 18 πόσιον, καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τινὰς τῶν παι-
 17 δαρῶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐποίησεν ἀθεσίαν μεγάλην, καὶ ἀπέδωκε κακὰ ἀντὶ
 18 ἀγαθῶν. ¹⁸ καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ ὅπως
 ἀποστείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῶ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν
 19 καὶ τὰς πόλεις. ¹⁹ καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γάζαρα ἄραι τὸν Ἰωάννην,
 καὶ τοὺς χιλιάρχους ἀπέστειλεν ἐπιστολάς παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν ὅπως
 20 δῶ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ δόματα, ²⁰ καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε κα-
 21 ταλαβέσσαι τὴν Ἰερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ. ²¹ καὶ προδραμών τις
 ἀπήγγειλεν Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα ὅτι ἀπώλετο ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-
 22 φοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι. ²² καὶ ἀκούσας ἐξέστη
 σφόδρα, καὶ συνέλαβε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέ-

XVI. 2. τοὺς πολεμοὺς Ἰσραὴλ 3. γίνεσθαι ... ἦτω μετ' 4. μωδαεῖμ
 5. παῖς/οὖοι ... χεῖμαρρ. ἦν ... εἶδον αὐτον 7. ἐμμεσῶ 8. om ἱεραῖς ...
 ἐξ αὐτου 9. εως εἰδεν ... οἰκοδομησεν 10. om εως ... ἐν τῷ ἀγρῷ ...
 ἐπεσαν ... χεῖμους ... εἰς τὴν ἰουδαίαν 13. καὶ κατὰ τῶν 14. τὰς ἐπι-
 μελείας ... καὶ οἱ υἱοὶ 13. ποτον μετὰ 16. μετ' pro παρ ... om δυο
 17. ἀθεσίαν ... ἀνταπεδῶκεν 18. om αὐτω secundum 19. εταῖρους 21.
 om τις (... ἰωαννης)

κτεινεν αὐτούς, ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. ²³ καὶ τὰ λοιπὰ ²³ τῶν λόγων Ἰωάννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνδραγαθῶν αὐτοῦ ὧν ἠνδραγάδησε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν τειχεῶν ὧν ὠκοδόμησε, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ²⁴ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίοις ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης 24 αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Μ Α Κ Κ Α Β Α Ι Ω Ν

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ.

I.

Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον Ἰουδαίοις χαίρειν. οἱ ἀδελφοί οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας εἰρήνην ἀγαθὴν. ² καὶ ἀγαθοποιήσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ μνησθεῖν τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς 2 Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν πιστῶν. ³ καὶ δώη 3 ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ βελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένην. ⁴ καὶ διανοέξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν 4 τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προσταγμασι, καὶ εἰρήνην ποιήσαι, ⁵ καὶ ἐπα- 5 κούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων καὶ καταλλαγείη ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλείποι ἐν καιρῷ πονηρῷ. ⁶ καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευχόμενοι περὶ ὑμῶν. ⁷ βασι- 6 7 λεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ ἐνάτου ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι γεγραφήκαμεν ὑμῖν ἐν τῇ ἑλπίσει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις ἀφ' οὗ ἀπέστη Ἰάσων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα 8 ἀδῶν. καὶ ἐδεήθημεν τοῦ κυρίου, καὶ εἰσηκούσθημεν, καὶ προσηνέγκαμεν θυσίαν καὶ σμιῖδαίν, καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους, καὶ προσεθήκαμεν τοὺς ἄρτους. ⁹ καὶ νῦν ἵνα ἄγῃτε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελεύ μη- 9 νό. ¹⁰ ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ οἱ 10 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ γερουσία καὶ Ἰούδας Ἀριστοβούλου διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὅντι δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. ¹¹ ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ 11 τοῦ θεοῦ σεσωσμένοι μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βασιλέα παρατασσόμενοι. ¹² αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τοὺς παραταξαμένους ἐν τῇ ἀγίᾳ 12 πόλει. ¹³ εἰς γὰρ τὴν Περσίδα γενόμενος ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνω- 13 πόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναυαίας ἱερῷ, παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναυαίαν ἱερέων. ¹⁴ ὡς γὰρ συνοί- 14 κήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν τόπον ὃ τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι ἱέρων τοῦ λαβεῖν τὰ χρήματα εἰς φερνῆς λόγον. ¹⁵ καὶ προσθέντων αὐτὰ τῶν 15 ἱερέων τῆς Ναυαίας, κάκεινον προσελθόντος μετ' ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον

22. εγνω ... εξητουσαν (23. ηνδραγαθην ... ωκοδομης) 24. επι βιβλιου

Subscriptio: μακκαβαίων α

Inscriptio: μακκαβαίων β

I. 2. μνησθῆναι 5. υπακουσε ... εγκαταλειποι 7. ενατου ... γεγραφα-
μεν 8. εισηκουσθημεν· προσηνεγκαμεν ... εξηγαγεν pro εξηψαμεν 9. σκη-
νοπηγγιας 40. omi εκατοστου ... omi oi prius 42. παρατασσομενους
43. omi γαρ ... γενομενος γαρ ... τω περι την 44. συνοικων ... τα χρημ.
πλειονα εις 45. του ναυαιου

16 τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίοχος, ¹⁶ ἀνοίξαντες
τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτὴν θύραν βάλλοντες πέτρους συνεκραύνωσαν τὸν
ἡγεμόνα, καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἐξω παρέβ-
17 ῖψαν. ¹⁷ κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ θεός, ὃς παρέδωκε τοὺς ἀσεβήσαν-
18 τας. ¹⁸ μέλλοντες οὖν ἅγειν ἐν τῷ Χασελεὺ πέμπτη καὶ εἰκάδι τὸν καθαρ-
ισμὸν τοῦ ἱεροῦ, δέον ἡγησάμεθα διασφαῖσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἤγητε
τῆς σκηνοπηγίας καὶ τοῦ πυρός, ὅτε Νεεμίας οἰκοδομήσας τὸ τε ἱερὸν καὶ
19 τὸ θυσιαστήριον ἀνήγειρε θυσίαν. ¹⁹ καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἦγοντο
οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ πυρός τοῦ θυ-
σιαστηρίου λαθραίως κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντας ἀνύ-
20 δρου, ἐν ᾧ κατασφαλλισαν ὥστε πᾶσιν ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. ²⁰ διελ-
θόντων δὲ ἐτῶν ἑκατῶν, ὅτε εἶδοε τῷ θεῷ, ἀποσταλεῖς Νεεμίας ὑπὸ τοῦ
βασιλέως τῆς Περσίδος τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμ-
ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ· ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὐρησθῆναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ
21 παχὺ, ²¹ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν· ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν
θυσίων, ἐκέλευσε τοὺς ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιβῆναι τῷ ὕδατι τὰ τε ξύλα καὶ τὰ
22 ἐπικείμενα. ²² ὡς δὲ ἐγένετο τοῦτο καὶ χρόνος διεῖπλεν ὅτε ἥλιος ἀνέλαμψε,
πρότερον ἐπινεφθῆς ὢν, ἀνέφθη πυρὰ μεγάλη ὥστε θάυμασαι πάντας.
23 ²³ προσευχὴν δὲ ἐποίησαντο οἱ ἱερεῖς δαπανώμενης τῆς θυσίας, ὃς τε ἱερεῖς
καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνάδου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων ὡς Νεε-
24 μίου. ²⁴ ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον Κύριε κύριε ὁ θεός
ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερός καὶ ἰσχυρός καὶ δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος
25 βασιλεὺς καὶ χρηστός, ²⁵ ὁ μόνος χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ
καὶ αἰώνιος, ὁ διασώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πα-
26 τέρας ἐκλεκτοὺς καὶ ἁγιάσας αὐτούς, ²⁶ πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς
τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καταγλασσον.
27 ²⁷ ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς
ἔθνεσι, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς ἔπαυε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη
28 ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός ἡμῶν. ²⁸ βασιάνισον τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρί-
29 ζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. ²⁹ καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν
30 ἁγίόν σου, καθὼς εἶπε Μωυσῆς. ³⁰ οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοῖς ὕμνους.
31 ³¹ καθὼς δὲ ἀνῆλθῃ τὰ τῆς θυσίας καὶ τὸ περιλειπούμενον ὕδωρ, ὁ Νεεμίας
32 ἐκέλευσε λῖθους μέζοντας κατασχεῖν. ³² ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φῶδξ ἀνέφθη·
33 τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμψαντος φωτὸς ἔδαπανήθη. ³³ ὡς δὲ
φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλῃ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὅτι εἰς
τὸν τόπον οὗ τὸ πῦρ ἀπέκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς τὸ ὕδωρ ἐφάνη ἀφ'
34 οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἤγγισαν τὰ τῆς θυσίας, ³⁴ περιφράξας δὲ ὁ βα-
35 σιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα. ³⁵ καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασι-
36 λεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδου. ³⁶ προσηθόρευσαν δὲ οἱ περὶ
τὸν Νεεμίαν τοῦτο Νεφθάρ, ὃ διερμηνεύεται Καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ
τοῖς πολλοῖς Νεφθαεὶ.

15. τεμενον 16. om αφελοντες ... παραιψαντες 17. εδωκεν 18. om ουν ... διασφαεισαι ... αηγται σκηνοπηγιας ... νεεμειας ο οικοδ. το τε το ... θυσιας 19. ημων οι πατερες οι τε ευσεβεις ... εχοντας ανυδρον 20. απο του ... ως διεσφαρισαν ... παχυν 21. αποβαψαντες ... νεεμειας επιρναναι 22. om τουτο ... ο pro οτε (ed. rom. δ, τε) ... om προτερον 23. των τε λοιπων ... νεεμειου 24. om κυριε altitum ... και ο ισχυρος 27. φπειδε ... om ει 29. μωσης 31. καταχειν 33. εκρυψαν ... νεεμειαν ηγν. τας θυσιας 35. om εχαριζετο 36. νεεμειαν ... νεφθαρ pro νεφθαι

II.

Εὕρισκται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἱερεμίας ὁ προφήτης ὅτι ἐκέλευσε τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγενομένους, ὡς σεσθήμανται, ² καὶ ὡς ἐντελείατο ² τῶν μεταγενομένων ὁ προφήτης, δοὺς αὐτοῖς τὸν νόμον ἵνα μὴ ἐπιλαθῶνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοαῖς, βλέποντες ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. ³ καὶ ³ ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκδλεῖ μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν. ⁴ ἤν δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ ⁴ προφήτης χρηματισμοὺ γεννηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος οὐ ὁ Μωσῆς ἀναβάς ἐδεῖξαστο τὴν τοῦ θεοῦ κληρονομίαν. ⁵ καὶ ⁵ ἐλθὼν ὁ Ἱερεμίας εὗρεν οἶκον ἀνθρώδῃ, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσῆνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε. ⁶ καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολουθούντων ὥστε ἐπισημῆνασθαι ⁶ τὴν ὁδόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν εὐρεῖν. ⁷ ὡς δὲ ὁ Ἱερεμίας ἔγνω, μεμψάμε- ⁷ νος αὐτοῖς εἶπεν ὅτι. καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ θεὸς ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἰλεως γένηται. ⁸ καὶ τότε ὁ κύριος ἀναδείξει ⁸ ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη ὡς καὶ ἐπὶ Μωσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος καθαραιώσῃ μεγάλως. ⁹ διεσπαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς ⁹ τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. ¹⁰ καθὼς καὶ Μωσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ ¹⁰ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἔδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σα- ¹¹ λωμὼν προσηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὀλοκαυτώματα. ¹¹ καὶ ¹¹ εἶπε Μωσῆς Διὰ τὸ μὴ βεβρωῶσαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνθρώδῃ. ¹² ὡς- ¹² αὐτως καὶ ὁ Σαλωμὼν τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν. ¹³ ἐξηγουντο δὲ καὶ ἐν ¹³ ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ αὐτά, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνῆγαγε τὰ περὶ τῶν βασι- ¹⁴ λέων καὶ προφητῶν καὶ τὰ τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπιστολάς βασιλέων περὶ ἀναθε- ¹⁵ μάτων. ¹⁴ ὡς αὐτὸς δὲ καὶ Ἰούδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν ¹⁴ γεγονότα ἡμῖν ἐπισυνῆγαγε πάντα, καὶ ἔστι παρ' ἡμῖν. ¹⁵ ὦν οὖν ἂν χρεῖαν ¹⁵ ἔχητε, τοὺς ἀποκομιδοντας ὑμῖν ἀποστελέτε. ¹⁶ μέλλοντες οὖν ἄγειν ¹⁶ τὸν καθαραισμὸν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε ἀγοντες τὰς ἡμέρας. ¹⁷ ὁ ¹⁷ δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσι καὶ τὸ βασίλειον καὶ τὸ ἱεράτευμα καὶ τὸν ἁγιασμόν, ¹⁸ καθὼς ἐπηγγείλατο ¹⁸ διὰ τοῦ νόμου· ἐπιτίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον. ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε. ¹⁹ τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰούδαν τὸν ¹⁹ Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελφούς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγάλου κα- ²⁰ θαρισμὸν καὶ τὸν τοῦ βωμοῦ ἐγκαινισμὸν, ²⁰ ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν ²⁰ Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους, ²¹ καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ ²¹ γενόμενας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδραγαθήσα- ²² σιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ βάρβαρα πλῆθῃ διώκειν, ²² καὶ τὸ περιβόητον κατ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἱερὸν ἀνακομίσα- ²³ σθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερώσαι, καὶ τοὺς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθώσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πάσης ἐπεικειας ἰλεω γενομένου αὐτοῖς, ²³

II. 4—4. inde ab οτι εκελευσεν usque συνακολουθεῖν omnia rescripta.

4. μεταγενομενους 2. περι αυτας 6. επισημανασθαι ... εδυνηθησαν 7. ιερειμειας ... συναγη ... ελεος 8. αναδιξη ... ως επι μωση 10. ουτως σαλωμων προσηυξ. προς κυριον 11. μωσης 12. **μετα pro τας 13. νεε- μειαν ... προφητων βιβλια 14. δια τον γεγον. πολεμ. ημ. επισυν. ταυτα· και 16. αγειν pro αγοντες 17. την κληρ. αυτου 18. ελεση ... εξειλατο ... εκαθαρισεν 19. μεγιστου pro μεγαλου 21. ως την 22. ιλεως

23 ²³ τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρηναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων, πειρασμο-
 24 ²⁴ 25 καὶ δι' ἑνὸς συντάγματος ἐπιτεμεῖν. ²⁴ συνορῶντες γὰρ τὸ χῦμα τῶν ἀριζμῶν
 25 γήμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης, ²⁵ ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βουλομένοις ἀνα-
 26 γινώσκουσιν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονούσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν
 27 εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὠφέλειαν. ²⁶ καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν
 28 κακοπαθεῖαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς οὐ ῥᾶδιον, ἰδρώτος δὲ καὶ ἀγρυ-
 29 πνίας τὸ πρᾶγμα, ²⁷ καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι
 30 τὴν ἐτέρων λυσιτέλειαν οὐκ εὐχερὲς μὲν, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχα-
 31 ριστίαν ἡδέως τὴν κακοπαθεῖαν ὑπόσομεν, ²⁸ τὸ μὲν διακρίβουσι περὶ ἐκά-
 32 στων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς
 33 τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. ²⁹ καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι
 34 τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι
 35 τὸ ἐπιτήδεα πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῖν. ³⁰ τὸ
 36 μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων ποιεῖσθαι λόγον καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν
 37 τοῖς κατὰ μέρος τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει. ³¹ τὸ δὲ σύντομον τῆς
 38 λέξεως μεταδιώκειν καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι τῷ
 39 32 τῇ μετὰφρασιν ποιουμένῳ συγγραφεῖ. ³² ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα τῆς διη-
 40 γήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπαυξάντες· εὐήθεις γὰρ τὸ μὲν πρὸ
 41 τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.

III.

Τῆς ἀγίας τοίνυν πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν
 νόμων ἔτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ὀνίου τοῦ ἀρχιερέως εὐσέβειαν
 2 τε καὶ μισοπονηρίαν, ² συνέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον,
 3 καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις δοξάζειν, ³ ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν
 4 τῆς Ἀσίας βασιλεῖα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς
 5 λειτουργίας τῶν θυσίων· ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. ⁴ Σίμων δὲ τις ἐκ τῆς
 6 Βενιαμὴν φυλῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηγεῖσθαι τῷ ἀρχιερεῖ
 7 περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. ⁵ καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυναμέ-
 8 νους, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον θρασαίου τὸν κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν Κολίτης
 9 Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν. ⁶ καὶ προσήγγειλε περὶ τοῦ χρημάτων ἀμυ-
 10 νήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος τῶν δια-
 11 φόρων ἐναρλῆμτον εἶναι, καὶ μὴ προσθήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσίων λό-
 12 γον, εἶναι δὲ δυνατόν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.
 13 ⁷ συμμέλας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρη-
 14 μάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμά-
 15 των ἀπέστειλε δοῦς ἐντολὰς τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν
 16 ποιήσασθαι. ⁸ εὐθύως δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφά-
 17 σει ὡς τὰς κατὰ Κολίην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεύσων, τῷ πράγ-
 18 9 ματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελέσων. ⁹ παραγενήεις δὲ εἰς Ἱερο-
 20 σόλυμα καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεῖς, ἀνέβητο
 21 περὶ τοῦ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἔνεκεν πάρεστι διεσαφηνεῖν· ἐπυν-

23. om τα ... κηρυναίου 26. ἐπιδεδιγμένοις ... ἀγρυπνίας 27. om
 28. μιν ... εὐχαριστεῖαν 28. τῆς ἐπιτ. ἀπονουντες 29. ἐνκαινεῖν ... οὕτως
 30. δοκῶν καὶ ἐπὶ ἡμῶν 30. καὶ περιπατον ποιεῖσθ. λόγω ... ἐν ταῖς κατὰ
 31. ἀρχηγενετῇ 31. πραγματίας (... παραιτ. τὴν των μεταφρ.) 32. ἐπι-
 33. τεμεῖν III. 4. om τοῖνυν ... οτι pro ετι ... ονειου 3. παντα τας (sic)
 ... λειτουργίας ... ἐπιβάλλοντας 4. βενιαμειν ... om περι ... ἀγορανο-
 5. μείας 6. ἀναρλῆμτον ... μὴ προσεγγεκεῖν ... om ἀπαντα 7. om ο ...
 8. προχειρησάμενος 8. πορίαν ... ἐφοδεύσε ... ἐπιτελεῖν 9. φιλοφρ. ο ἀρ-
 10. χιερεὺς ... διεσαφηνισεν

ἴδαντο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. ¹⁰ τοῦ δὲ ἀρ- 40
 χιερέως ὑποδείξαντος παραστήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν, ¹¹ τινὰ δὲ 11
 καὶ Ἰρκανοῦ τοῦ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, οὐχ ὥσπερ
 ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυροῦ τετρακκσία τά-
 λαντα, χρυσοῦ δὲ διακόσια· ¹² ἀδικηστῆναι δὲ τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ 12
 τόπου ἀγιοσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ
 σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. ¹³ οἱ δὲ Ἡλιδωροί, δι' ὧν 13
 εἶχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα
 εἶναι. ¹⁴ ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῆγει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν οἰκονομῆ- 14
 σων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ κατ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. ¹⁵ οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ 15
 ἡσυχαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥέψαντες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς
 οὐρανὸν τὸν περὶ παραστήκης νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταξεμένοις ταῦτα
 σῶα διαφυλάσσει. ¹⁶ ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν, τιτρώσκεισθαι 16
 τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ οἴκῃ καὶ τὸ τῆς χροᾶς παρηλλαγμένον ἐνέφανε τὴν
 κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. ¹⁷ περιέχευτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα θεός τι καὶ φρι- 17
 κασμὸς σώματος, δι' ὧν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς ἡσυχαστοῖς τὸ κατὰ καρδίαν
 ἐνεστὸς ἄλγος. ¹⁸ οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγγελήδων ἐπεπῆδον ἐπὶ πάνδημον 18
 ἱκετίαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. ¹⁹ ὑπεξωσμέ- 19
 ναι δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθουν·
 αἱ δὲ κατὰλειστοι τῶν παρθένων αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ
 δὲ ἐπὶ τὰ τεῖχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον. ²⁰ πᾶσαι δὲ προ- 20
 τείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν. ²¹ ἔλαειν δ' 21
 ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῇ πρόπτωσιν τὴν τε τοῦ μεγάλως διαγωνιζόμε-
 νου ἀρχιερέως προσδοκίαν. ²² οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παντοκράτορα θεὸν τὰ 22
 πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσει μετὰ πάσης ἀσφαλείας.
²³ οἱ δὲ Ἡλιδωροί τὸ διεγνώσμενον ἐπέτελει. ²⁴ αὐτοῖσι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς 23 24
 δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἦδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων κύριος καὶ
 πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλῃ ἐποίησεν, ὥστε πάντας τοὺς
 κατατομήσαντας συνελθεῖν, καταπλεγέντας τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυ-
 σιν καὶ δειλίαν τραπήναι. ²⁵ ὥφθη γάρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν 25
 ἐπιβάτην καὶ καλλίστη σαγῇ διακεκοσμημένους, φερόμενος δὲ ρύθην ἐνέεισε
 τῷ Ἡλιδωρῷ τὰς ἐμπροσθέντας ὁπλὰς· ὁ δὲ ἐπικατῆμενος ἐφάνετο χρυσὴν
 πανοπλίαν ἔχων. ²⁶ ἕτεροι δὲ δύο προσφάνησαν αὐτῷ νεανῖαι τῇ βῶμῃ μὲν 26
 ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολὴν· οἱ καὶ πα-
 ραστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐμαστιγύνουν αὐτὸν ἀδιδαιπῶς, πολλὰς ἐπιρ-
 ριπτοῦντες αὐτῷ πληγὰς. ²⁷ ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλὰ 27
 σκότει περιχυθέντα, συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες, ²⁸ τὸν ἄρτι μετὰ 28
 πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸν προσηγμένον εἰσελθόντα
 γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβόηθῃ τὸν αὐτῷ καθεστῶτα, φανερώς τὴν τοῦ θεοῦ
 δυναστείαν ἐπεγνώκατες. ²⁹ καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφωσος καὶ 29
 πάσης ἐσπερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἐρρίπτο. ³⁰ οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλό- 30

40. παρακαταστήκας 41. του τωβιω ... ουχ ουτως διαβαλλων 42.
 αδικησαι τε ... ασυλεια 43. ιερος προ ηλιδωρος ... αναληπτεια 45. πα-
 ρακαταστήκης 46. ειδεν 47. γαρ επι τον ... δι την προδηλον εγενετο
 48. οικειων ... ικετιαν ... μη μελλειν 49. επληθουν ... διεκυπτον 20.
 λιτανειαν 21. ελαειν δε την ... αγωνιωντος 22. τον πανκρατη κυριον τα
 24. ο των πνευματων και πασης 25. τοις προ τις ... εσιεν ... τας εν-
 προδεσαι ... ους οπλας (sic) 26. ετερε ... εφανησαν ... την γλωσσαν προ τη
 δοξη ... (εκτρεπεις ει διατρεπεις ...) παρισταντες ... εμαστιγ. εαυτον ...
 επιριπτουντες 27. δε επεσον τα προς ... φοριον 28. αβοηθητ. αυτον τοις
 χολοις (sic) καθεστωτα φαν. την δυναστιαν επεγνωκοτα 29. ανεργειαν ...
 εριπτο

γουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους
καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν, τοῦ παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς καὶ
31 εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. ³¹ ταχὺ δὲ τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήζων
ἡξίουν τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ
32 παντελῶς ἐν ἐσχατῇ πνοῇ κειμένῳ. ³² ὑποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μή
ποτε διὰ τὴν ὁ βασιλεὺς σχῆ, κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιοδωρον ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων συντελελέσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτη-
33 ρίας. ³³ ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερεὺς τὸν ἱλασμόν οἱ αὐτοὶ νεανίαί πάλιν
ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάν-
τες εἶπον Πολλὰς τῷ Ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι
34 κεχαρίσται τὸ ζῆν ὁ κύριος· ³⁴ οὐ δὲ ὑπ' αὐτοῦ μεμαστιγωμένος διαγγέλε
πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανείς ἐγένοντο.
35 ³⁵ οὐ δὲ Ἡλιοδωρος θυσίαν ἀνεγέγκας τῷ κυρίῳ καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξά-
μενος τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεστρατὲ-
36 δευσε πρὸς τὸν βασιλεῖα. ³⁶ ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ὅτι ἦν ὑπ' ὅψιν τετρα-
37 μένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. ³⁷ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιο-
δωρον ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα,
38 ἔφησεν ³⁸ Εἰ τίνα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψου αὐτὸν
ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ, ἑάνπερ καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ
39 περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναι τινα θεοῦ δύναμιν. ³⁹ αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικί-
αν ἐπουράνιον ἔχων ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς
40 παραγινόμενους ἐπὶ κακῶσι τύπτων ἀπόλλυσιν. ⁴⁰ καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιο-
δωρον καὶ τὴν τοῦ γασφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.

IV.

Ὁ δὲ προεξηγημένος Σίμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης
γεγονὼς ἀκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς αὐτὸς τε εἴη τὸν Ἡλιοδωρον ἐπισεσει-
2 κῶς καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς. ² καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πό-
λεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων ἐπίβουλον
3 τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν. ³ τῆς δὲ ἑξήρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαίνουσης
ὥστε καὶ διὰ τινος τῶν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντε-
4 λείσθαι, ⁴ συνορῶν ὁ Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας, καὶ Ἀπολλώνιον
μαίνεσθαι ὡς τὸν Κολῆς Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν συναύξοντα τὴν
5 κακίαν τοῦ Σίμωνος, ⁵ ὡς τὸν βασιλεῖα διεκομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πολι-
τῶν κατήγορος, ⁶ τὸ δὲ συμφέρον κοινῇ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.
6 ⁶ ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν ἐρήνης ἔτι τὰ
7 πράγματα, καὶ τὸν Σίμονα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας. ⁷ μεταλλάξαν-
τος δὲ τὸν βίον Σελεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ
8 χερσαίου, ⁸ ἐπαγγελία μὲν τῷ βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυροῦν τάλαντα
ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοή-
9 κοντα. ⁹ πρὸς δὲ τούτοις ὑποσχέτο καὶ ἕτερα διαγράψαι πεντήκοντα πρὸς
τοῖς ἑκατόν, ἔάν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ ἐφηβείαν
10 αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. ¹⁰ ἐπι-
νεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθὺς ἐπὶ τὸν Ἑλλη-

30. χριστου pro κυριου (χῡ pro κυ) ... ἐπλήρωτο 32. διαληψιν 33. εἶπαν Πολλα ονια ... το ζην κυριος 34. συ δε εξ ουρανου μεν μαστιγωμενος (sic) διαγγελλε 35. ανερχων τω θεω 38. διασωθη 39. απολλυει 40. κατ ηλιοδ. IV. 4. ως ουτος τε 4. συνορων ονιας ... μαιν. εως των κοιτης φυνικης και συριας ... συναυξαντο 5. προς pro ως ... διεκοσμηθη ... συμφορον κοινη και κατ 6. ειρηνης επι τα ... ληψομενον 7. αρχιεροσυνη 9. υπεισχοιτο ... διαγραφειν ... επιχωρηγηθη 10. ευθως προς τον

νικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους μετῆγε. ¹¹ καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις ¹¹
 φιλάνθρωπα βασιλικά διὰ Ἰωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμένου
 τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, παρώσατο
 καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐξιμούς ἐκείναιζεν.
¹² ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς ¹²
 κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἦγεν. ¹³ ἦν δ' οὕτως ἀκμή ¹³
 τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόσβασις ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ
 ἀρχιερέως Ἰάσωνος ὑπερβάλλουσας ἀναγνείαν, ¹⁴ ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ ¹⁴
 θυσιαστηρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ναοῦ
 καταφρονούντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἐσπευδον μετέχειν τῆς ἐν πα-
 λαίστρᾳ παρανόμου χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόκλησιν, ¹⁵ καὶ τὰς μὲν ¹⁵
 πατρῶους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγού-
 μενοι. ¹⁶ ὧν χάριν περιέσχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐξήλουν τὰς ¹⁶
 ἀγωγὰς καὶ καθάπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, τοὺτους πολεμίους καὶ τιμωρη-
 τὰς ἔσχον. ¹⁷ ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θεοὺς νόμους οὐ ῥάδιον, ἀλλὰ ταῦτα ὁ ¹⁷
 ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει. ¹⁸ ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ ¹⁸
 καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος, ¹⁹ ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μαρὸς θεωροῦς ἀπὸ Ἰε- ¹⁹
 ρουσαλὴμ ἄντιογεις ὄντας παρακομιζόντας ἀργυροὺς δραχμὰς τριακοσίας εἰς
 τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἤξισαν οἱ παρακομιζαντες μὴ χρῆσθαι
 πρὸς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν δὲ καταθέσθαι δαπάνην. ²⁰ ἔπει- ²⁰
 ψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποστελλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν,
 ἐνεκεν δὲ τῶν παρακομιζόντων εἰς τὰς τῶν τριτῶν κατασκευάς. ²¹ ἀποστα- ²¹
 λέντος δὲ εἰς Αἰγύπτου Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθένος διὰ τὰ πρωτοκλίσια Πτο-
 λεμαίου τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν
 τῶν αὐτῶν γεγονέναι πραγμάτων, τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν.
 ὅθεν εἰς Ἰόππην παραγενόμενος κατήντησεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ²² μεγαλοπρε- ²²
 πῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς πόλεως παραδεχθεῖς, μετὰ δαδουχίας καὶ
 βοῶν εἰσπεπόρευται, εἰς οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσε. ²³ μετὰ ²³
 δὲ τριετὴ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ προσηματινομένου Σί-
 μωνος ἀδελφόν, παρακομιζόντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ πραγμάτων
 ἀναγκαίων ὑπομνηματισμούς τελέσοντα. ²⁴ ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ ²⁴
 δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιε-
 ρωσύνην, ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυροῦ τριακόσια. ²⁵ λαβὼν δὲ ²⁵
 τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν ἄξιον φέρων,
 θυμὸς δὲ ὡμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. ²⁶ καὶ ὁ μὲν ²⁶
 Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας, ὑπονοθευθεὶς ὑπ' ἑτέρου φυχὰς
 εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώραν συνήλαστο. ²⁷ ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκρά- ²⁷
 τει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει· ποιούμε-
 νου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου, ²⁸ πρὸς τοῦ- ²⁸
 τον γὰρ ἦν ἡ τῶν φόρων πρᾶξις, δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως

10. ομ. μετεστῆσε 11. παρῶσας ... νομίμας 12. οπ. την ... εφ. ημῶν
 προ. εφηβων ... ηγαγεν 13. ην δε ουτ. ακμη του ελλ. ... ειασωνος ...
 αγγειαν 14. λειτουργειας ... αλλα τους μεν ναιω καταφρονουντας (sic) ...
 παλειστηρ ... χορηγειας ... προσκλησιν 15. πατρῶας ... τετιμενοι ... καλ-
 λιστος 16. ων και χαριν ... καθο απαν ... τους προ τουτους 19. με-
 ρος ... ως απο ... αντιοχίας παρακομ. ... τριακοσίους ... οι παρακομι-
 ζοντες ... εις θυσίαν ... οπ. δια το μη καθηκειν usque versu 20. ηρακλειους
 θυσίαν 20. ενεκα δε των παροντων εις ... τριημερον 21. μενεσθενος ...
 πρωτοκλησια του φιλομητορος ... των αυτου γεγονοτων ... της καθ αυτον
 ... ιππην 22. μεγαλομερως ... ιασωνος ... αποδεχθεις ... βοων ειςδεχθη
 εἰς 23. αναγκαιον ... τελεσοντας 24. κατηντησεν αρχιερ. υπερβαλλων
 25. παρεγινετο 26. υπονομευθεις 28. των διαφορων

29 προσεκλήθησαν. ²⁹ καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον
 Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος δὲ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυ-
 30 πρίων. ³⁰ τοιοῦτων δὲ συνεστηκότων συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας στασιάζ-
 31 ζειν διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ δεδόσθαι. ³¹ ᾤετον
 οὖν ὁ βασιλεὺς ἦκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον
 32 Ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξιώματι κειμένων. ³² νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι
 καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νομισάμενος ἐχάριστο τῷ
 33 Ἀνδρόνικῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακῶς εἰς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πό-
 34 λεις. ³³ ἂ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκῶς ὁ Ὀνίας, παρήλεγχεν ἀποκεχωρηκῶς εἰς
 34 ἄσυλον τόπον ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κειμένης. ³⁴ ὅθεν ὁ Μενέλαος
 λαβὼν ἰδὼς τὸν Ἀνδρόνικον παρεκάλει χειρώσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παρα-
 γνομένος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ δόλῳ καὶ δεξιᾷ μετ' ὄρκων δοῦς,
 35 καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ πα-
 36 ραχρήμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. ³⁵ δι' ἣν αἵτιαν οὐ μόνον
 36 τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. ³⁶ τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ
 Κιλικίαν τόπων ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰουδαῖοι, συμμίσπονηροῦντων
 37 καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκτανῆσαι. ³⁷ ψυχικῶς
 οὖν ὁ Ἀντίοχος ἐπιλυπηθεὶς καὶ τραγεῖς εἰς ἔλεον καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ
 38 μετηλλαχότος σωφοσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν, ³⁸ καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς
 παραχρήμα τὴν τοῦ Ἀνδρόνικου πορφύραν περιεδόμνος καὶ τοὺς χιτῶνας
 περιβρόχας, περιεαγαγὼν κατ' ὅλην τὴν πόλιν, ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὐπερ
 39 εἰς τὸν Ὀνίαν ἡσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μαιεφόνον ἀπεκόσμησε, τοῦ κυρίου τὴν
 40 ἀξίαν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος. ³⁹ γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ
 τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ Λυσίμαχου μετὰ τῆς Μενελάου γνώμης, καὶ διαδοθείσης
 40 ἔξω τῆς φήμης, ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, χρυσωμάτων ἤδη
 41 πολλῶν διενηνεγμένων. ⁴⁰ ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὄργαις διεμ-
 πιπλαμένων, καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τριεχιλίδος κατήρξατο χειρῶν
 42 ἀδίκων, προηγησάμενον τινὲς τυράννου προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δὲ
 43 ἤττον καὶ τὴν ἄνοιαν. ⁴¹ συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίβεισιν τοῦ Λυσίμαχου,
 συναρπάσαντες οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχῃ, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακει-
 42 μένης σποδοῦ δρασσόμενοι, φύρδην ἐνετίνασσαν εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσίμαχον.
 43 δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κα-
 44 τέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ
 45 γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. ⁴³ περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέ-
 46 λαον. ⁴⁴ καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιο-
 45 λογίαν ἐποίησαντο οἱ πεμφθέντες ἄνδρες τρεῖς ὑπὸ τῆς γερουσίας. ⁴⁵ ἤδη δὲ
 λελειμμένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγέλματο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ
 46 Δορυμένῳ πρὸς τὸ πείσαι τὸν βασιλέα. ⁴⁶ ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἰς
 47 τι περιστυλιον ὡς ἀναψύχοντα τὸν βασιλέα μετέβηκε. ⁴⁷ καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης
 κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις
 48 οὔτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνωστοι, τούτοις
 49 θάνατον ἐπέκρινε. ⁴⁸ ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσπον οἱ ὑπὲρ πόλεως
 49 καὶ δήμεων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες. ⁴⁹ δι' ἣν αἰτίαν καὶ

29. ἀπελειπεν 30. διδοσθαι 34. καταλειπών 33. om ἃ ... ο ονεικας
 ἀπηγεγεν ... πρὸς αντιοχειας 34. δεξιασθεις μετ ὀρκων· δους δεξιαν·
 καίπερ 36. τ. ον. ἀπεκτονησεν (sic) 37. υπολυπηθεις ... ἐπὶ ἐλεος 38.
 περιφρηξας ... om εις ... κολασασιν 39. ed. R. ιεροσολυμ ... της του μενε-
 λαου 40. διεμπιπλαμενων ... τινος αυρανου ... αγνοιαν 41. συνειδότες ...
 εσποδου 42. δε κατεβαλον 43. ἐπὶ τον 44. τρ. ανδρ. 45. λελειμενος ...
 τω πτολεμ. δορυμενου πρ. το πεσαι 46. αναψυχοντα 47. κατηγορημενων
 ... om αν ... ἀπεκρινεν 48. οι περι ... προγηγορησαντες

Τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδεῖαν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς ἐχορήγησαν. ⁵⁰ ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεονεξίας ἔμενεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβουλος καὶ δεσπότης.

V.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφοδον ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο. ² συνέβη δὲ κατ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ τοῦ ἀέρος τρέχοντας ἵππεις διαχρύσους στολὰς ἔχοντας καὶ λόγχας σπειρηθδὸν ἐξωπλισμένους, ³ καὶ ἱλας ἵππων διατεταγμένας καὶ προσβολὰς γινομένας καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων καὶ ἀσπίδων κινήσεις καὶ καμάκων πλήθῃ καὶ μαχαίρων σπασμούς καὶ βελῶν βολὰς καὶ χρυσῶν κόσμων ἐκλάμψεις καὶ παντοίους θωρακισμούς. ⁴ διδὲ πάντες ἠέκουν ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τὴν ἐπιφάνειαν γενέσθαι. ⁵ γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς ὥς μετῆλλαχότος τὸν βίον Ἀντίοχου, παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπιβεῖν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συναεσθέντων καὶ τέλος ἤδη καταλαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν. ⁶ ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων ἀφειδῶς, οὐ συνοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐήμεριαν δυσήμεριαν εἶναι τὴν μεγίστην· δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοειδῶν τρόπαια καταβάλλεσθαι, ⁷ τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνῃ λαβὼν, ⁸ φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμμανίτιν ἀπῆλθεν. ⁹ πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς ἐτύχεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως φεγγῶν, διωκόμενος ὑπὸ πάντων καὶ στυγόμενος ὥς τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος ὥς πατρίδος καὶ πολιτῶν δῆμιος, εἰς Αἴγυπτον συνεβράσθη. ¹⁰ καὶ ὁ συγχυὸς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας ἐπὶ ξένης ἀπώλετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἀναχθεὶς, ὥς διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέπτης. ¹¹ καὶ ὁ πλῆθος ἀτάφων ἐκρίβας ἀπένδρητο ἐγενήθη, καὶ κηδεῖας οὐδ' ἡστίνουσιν οὔτε πατρῶον τάφου μετέσχε. ¹² προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων, διελαβὼν ἀποστατεῖν τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου τετηριωμένος τῇ ψυχῇ ἔλαβε τὴν μὲν πόλιν δορυάλωτον. ¹³ καὶ ἐκέλευσε τοὺς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπύπτοντας, καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν. ¹⁴ ἐγένοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων ἀναιρέσεις, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμός, παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί. ¹⁵ ὅκτῳ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις ἡμέραις τρισὶ κατεφάρησαν· τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς, οὐχ ἦττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν. ¹⁶ καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ τούτοις κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἀνίστατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος προδότην γεγονότα. ¹⁷ καὶ ταῖς μισαῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ λαμβάνων, καὶ τὰ ὑπ' ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὔξησιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν ταῖς βεβήλοις χερσὶ συσούρων ἐπέδιδου. ¹⁸ καὶ ἐμετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος, οὐ συνορῶν ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δεσπότης, διδὲ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρό-

49. μισοπονηρευσαντες ... κηδιαν ... μεγαλομερας 50. επι τη αρχη V. 1. αφοδον 2. τεσσαρακοντα ... δια των αερων 3. ab initio add και μαχαιρων σπασμους eaque postea om ... ειλας ... καματων ... χρυσειων 4. επιφανειαν γεγενησθαι 5. μετῆλλαχοντος αντιοχ. τον βιον ... εφινδεις 6. της πολεως pro των πολιτων ... την εις την συγγενεις (sic) ... ουκ ομοειδων 7. παρηλθεν 8. καταστροφης ... υπο παντων ... στυγουμενος ... εξεβρασθη 9. συγχυους 10. κηδιαις ... ηστινος ... νομου pro ταφου 11. δορυαλωτον 12. εν ταις οικειαις 13. εγενετο ... αναιρεσεις ανηβων ται και 14. τεσσαρες, ** τεσσαρας ... νομοις 15. om και ab initio 16. μιαιρες ... ** τα υπο πολλων ... ανασταθεντα ... συνσυρω omisso επεδιδου

18 ρασις. ¹⁸ εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προε νέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ δ' Ἡλιδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγώδεις ἀνερπάτη τοῦ θρά-
 19 σους. ¹⁹ ἀλλ' οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ κύριος ἐξελέξατο. ²⁰ διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημάτων γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐκοινωνήσῃ, καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτορος ὀργῇ πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου
 21 δεσπότου καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρῶσθῃ. ²¹ ὁ γοῦν Ἀντίοχος ἀκταχόσια πρὸς τοῖς χιλοῖς ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα ὕαττον εἰς Ἀντιόχειαν ἐχωρῶσθῃ, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν
 22 καὶ τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. ²² κατέλιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τοῦ κακοῦ τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις Φιλίππον τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ καταστήσαν-
 23 τος, ²³ ἐν δὲ Γαριζὶν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τούτοις Μενέλαον, δὲς χερίστα τῶν ἄλλων ὑπερήρετο τοῖς πολίταις, ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ἰουδαίους
 24 ἔχων διάψειν. ²⁴ ἔπεμψε δὲ τὸν μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος διςμυρίων πρὸς τοῖς διςχιλοῖς, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφά-
 25 ξαι, ²⁵ ἐν δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν. ²⁵ οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέρας τοῦ σαββάτου, καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὕψ' αὐτὸν ἐξο-
 26 πλησίαν παρήγγειλε. ²⁶ καὶ τοὺς ἐξελεῖντας πάντας ἐπὶ τὴν θωρίαν συνεξεκέντησε, καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσε
 27 πλῆθῃ. ²⁷ Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος δέκατος πον γεννηθεὶς καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὸν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσι διέτρεχεν σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ τὴν χορτῶδη τροφὴν σιτοῦμενοι διετέλουν πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.

VI.

Μετ' οὐ πολλὴν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα Ἀθηναῖον ἀναγκάζειν τοὺς Ἰουδαίους μεταβαίνειν ἐκ τῶν πατρῶων νόμων καὶ τοῖς τοῦ
 2 θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι, ² μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεῶν καὶ προνομιάσαι Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζίν, καθῶς ἐτύγγανον οἱ τὸν
 3 τόπον οἰκοῦντες, Διὸς Ξενίου. ³ χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν καὶ δυσχερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας. ⁴ τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ἐπεπλήρωτο ὑπὸ τῶν ἔθνων ῥάδιμούντων μετ' ἑταίρων, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυ-
 5 ναῖξι πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἐνδον φερόντων. ⁵ τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς ἀποδιδεσταμένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο.
 6 ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν οὔτε πατρῴους ἐορτὰς διαφυλάττειν οὔτε ἀπλῶς
 7 Ἰουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. ⁷ ἦγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ βασιλέως γενέσθιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμὸν γενομένης δὲ Διο-
 8 νύσῃ. ⁸ ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις Ἑλληνίδας, Ἰπτο-
 λεμαίων ὑποτιθεμένων τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄγειν καὶ

48. συνεβη προε νέχεσθαι ... καθάπερ ἦν ο 20. συμμετασχων του ... υπο του κυριου ... ἐκοινωνήσαν ... καταληφθεῖς 21. ο ουν ... εἰς την αντιοχίαν ... την μεν την πρωτην 22. κατελειπεν 23. γαρίζειν ... μενελαος χειριστας ... απηχθη δε 24. διςμυριους δε τοις ... και τους νεωτερ. 26. ἐλεθοντας ... κατεστησεν πληθῃ 27. ο και μακκαβαιος ... γεννηθεῖς ... αναχωρ. εν τοις ορεσιν ἡρ. τροπ. διετρεχεν VI. 4. απο των πατριων ... νομου 2. νεω ... γαρίζειν 3. τοις ολοις ἦν δυσ-
 4. υπο τ. ἐθν. ἐπεπληρωτο ... ετερων ... περιβολου ... εἰσφεροντων 5. τοις ἀποδιδεσταμενων 6. πατροους 7. ἦγον ... οἱ οι ιουδαιοι 8. αστυγεις ελληνιδας πολεις πτολεμαιου υποθεμενου

σπλαγγίλναι, ⁹ τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ κα- 9
 τασφάζειν. παρὴν οὖν ὄραν τὴν ἐνεστῶσαν ταιλαιπωρίαν. ¹⁰ δύο γὰρ γυναῖκες 10
 ἀνηγάχθησαν περιτετηκηκυῖαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν
 κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δημοσίᾳ περιεγαγόντες αὐτὰς τὴν πόλιν κατὰ 11
 τοῦ τεύχους ἐρήμυνισαν. ¹¹ ἔτεροι δὲ πλῆσιον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια 11
 λεληθότως ἄγειν τὴν ἐβδομάδα, μηνυζίντες τῷ Φυλίστῳ συνεφλογίσθησαν,
 διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης 12
 ἡμέρας. ¹² παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συστέλλε- 12
 σθαι διὰ τὰς συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς ὀλεθρον ἀλλὰ
 πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι. ¹³ καὶ τὸ μὴ πολλὸν χρόνον εἶσθαι 13
 τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως περιπίπτειν ἐπιτιμοῖς, μεγάλης εὐεργεσίας
 σημειῶν ἐστίν. ¹⁴ οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔθνων ἀναμένει μα- 14
 κροθύμων ὁ δεσπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν
 ἁμαρτιῶν κολάσαι, οὕτω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι, ¹⁵ ἵνα μὴ πρὸς τέλος 15
 ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. ¹⁶ διόπερ οὐδέποτε 16
 μὲν τὸν θῆλον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησι· παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ
 ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. ¹⁷ πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταύτῃς ἡμῖν εἰρήσῃω· 17
 δι' ὀλίγων δ' ἐλευσέτον ἐπὶ τὴν διήγησιν. ¹⁸ Ἐλεάζαρς τις τῶν πρωτεῶν- 18
 των γραμματέων, ἀνὴρ ἥδη προβεβηκώς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ
 προσώπου κάλλιστος τυγχάνων, ἀναχανὼν ἠναγκαζέτο φαγεῖν ὕειον κρέας.
¹⁹ ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξά- 19
 μενος, αὐθαίρετως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσήγε, προπτύσας δέ, ²⁰ καὶ ὃν ἔδει 20
 πρὸς τὸν προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ βέβαια γεύσασθαι
 διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. ²¹ οἱ δὲ πρὸς τῷ παρανόμῳ σπλαγγι- 21
 σμῷ τεταγμένοι, διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνώσιν
 ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς καθήκον αὐ- 22
 τῷ χρῆσθαι· αὐτὸς ὅμως παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ 22
 ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, ²³ ἵνα τοῦτο 23
 πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τύχῃ
 φιλανθρωπίας. ²⁴ ὁ δὲ λογιζόμενος ἀστέϊον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ 24
 τῆς τοῦ γήρως ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπικτητοῦ καὶ ἐπαφανοῦς πολέας καὶ τῆς
 ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀντροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἀγίας καὶ θεοκτίστου νομο- 25
 θεσίας, ἀκολούθως ἀπεφάνητο, ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν ἄθρον. ²⁵ οὐ 25
 γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων
 ὑπολαβόντες Ἐλεάζαρν τὸν ἐνενηκονταετῆ μεταβεβηκέναι εἰς ἀλλοφροσύνον, 26
²⁶ καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἄκαριον ζῆν 26
 πλανηθῶσι δι' ἐμέ, καὶ μύσος καὶ κηλὶδα τοῦ γήρως κατακτηθῶμαι. ²⁷ εἰ 27
 γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς
 τοῦ παντοκράτορος χεῖρας οὐτε ζῶν οὐτε ἀποθανόντων ἐκφεύξομαι. ²⁸ διόπερ 28
 ἀνδρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι, ²⁹ τοῖς 29
 δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλειποῦς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως
 ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν. τούτῳ δὲ εἰπὼν ἐπὶ
 τὸ τύμπανον εὐθέως ἦλθε. ²⁹ τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρῷ πρότερον εὐμένειαν 29

40. ἀνηγάχθησαν ... om αυτων 41. βοηθῆσαι αυτοις κατα δοξαν 42. παιδιαν 43. και γαρ το μη 43. τοις επιτιμοις 44. μαχρι ... κολασθ' 45. ταυτ 46. om αυτου 47. ταυτ ημειν ... δε ελευσενον 48. om τυχα- 49. νων ... αναχενων ... υιον 50. αμυνασθαι ... om δια την 51. απολαμ- 52. βανοντες ... ενεκαλουν ενεγκοντα ... χρασθαι ... υποκριναι ... τεταγμενα 53. τυχοι 54. γηρους ... επικτητους ... επιφ. πολιτειας ... αναστροφης 55. πολλοις των νεω ci μεταβεβηται (sic) 56. ακαριον ... πλανηθωσιν ... κατακτηθωμαι 57. ανδρειως 58. ειπως 59. αγ. προς αυτον την μικρω

πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τὸ τοὺς προειρημένους λόγους, 30 ὡς αὐτοὶ διελάμβανον, ἀπόνειαν εἶναι, ³⁰ μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν, ἀναστενάζας εἶπε Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνώσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν ὅτι δυνατόμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου σκληρὰς ὑποφέρειν κατὰ τὸ σῶμα ἄλγη-
31 δόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πᾶσιν. ³¹ καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετέλλαξεν, οὐ μόνον τοῖς νέοις ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναί-
τητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

VII.

Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκά-
ζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων υἱῶν κρεῶν ἐφάπτεσθαι, μά-
2 σπτε καὶ νευραῖς αἰκισσόμενους. ² εἰς δὲ αὐτῶν γενόμενος προφήγορος οὕτως ἔφη Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡμῶν; ἔτοιμοι γὰρ ἀποδύνησκειν
3 ἐσμέν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατέρας νόμους. ³ ἔκδυμος δὲ γενόμενος ὁ βασι-
4 λεὺς προσέταξε τήγανα καὶ λήβητας ἐκπυροῦν. ⁴ τῶν δὲ ἐκπυρωθέντων, πε-
ραχρῆμα τὸν γενόμενον αὐτῶν προφήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν καὶ περι-
σχυλίσαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνορών-
5 των. ⁵ ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς δλοῖς γενόμενον ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν
ἔμπουν καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγά-
νου, ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως
6 ⁶ Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καθάρ-
περ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυροῦσης ὥδης διεσάφησε Μωυσῆς λέ-
7 γων Καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. ⁷ μεταλλάξαντος δὲ τοῦ
πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν, καὶ τὸ
τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισφραγτες ἐπιθρῶτων Εἰ φάγεσαι παρὸ
8 τοῦ τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος; ⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρὶ φωνῇ
9 εἶπεν Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἐξῆς λαβεὶ βάσανον ὡς ὁ πρῶτος. ⁹ ἐν
ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπε Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν
10 μων εἰς αἰώνιον ἀναβρίσων ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει. ¹⁰ μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρί-
τος ἐνεπαίξετο, καὶ τὴν γλώσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε καὶ τὰς χεῖρας
11 εὐθαρσῶς προέτεινε, ¹¹ καὶ γενναίως εἶπεν Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτμμαι,
καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν
12 ἐλπίζω κομίσασθαι. ¹² ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσ-
13 σεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἄλγηδόνας ἐτίθετο. ¹³ καὶ
τοῦτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν τέταρτον ὡραύτως ἐβασάνειον αἰκισόμενοι.
14 ¹⁴ καὶ γενόμενος πρὸς τὸν τελευτᾶν οὕτως ἔφη Αἰρετὸν μεταλλάσσοντα ὑπ'
ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ'
15 αὐτοῦ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνδραγαθία εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται. ¹⁵ ἐχομένως δὲ τὸν
16 πέμπτον προσάγοντες ἤκίζοντο. ¹⁶ ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν Ἐξουσίαν ἐν
ἀνθρώποις ἔχων φθαρτὸς ὢν ὁ θεὸς ποιεῖς· μὴ δοκεῖ δὲ τὸ γένος ἡμῶν
17 ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλειφθῆναι. ¹⁷ σὺ δὲ καρτέρει καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον

29. η δυσμεν. δια των προειρημενων λογων ... υπελαμβανον 30. κατα
σωμα 31. καταλειπων VII. 1. συλλημφθεντας ... υιων 2. προφηγορος
ειπεν μελλεις ... μανθανειν ημων ... εσμεν η πατρωνους νομους παραβαι-
νειν 4. παραφρ. εκπυρ. το γενομενον ... γλωσσοτιμειν 5. τοις λοιποις ...
διδουσης 6. μωσης 7. περισυροντες επηρωτουں ει φαγεσθαι ... κατα με-
λος το σωμα 8. προσεπεν 9. εις αιων. ημας αναβιωσιν ζωης ημας αναστ.
10. προεβαλλον ... ευθαρσεως 11. ταυτα κεκληται ... κομιζεσθαι 14. φαρ-
τω τελευταν ... μεταλασσοντας απο 16. ειδων ... ο θελ. ποιεις φθαρ-
ων 17. μεγαλειον

αὐτοῦ κράτος, ὥς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανίσει. ¹⁸ μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον 18
 τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη Μὴ πλανῶ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι'
 ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρτάνοντες εἰς τὸν ἑαυτῶν θῆον, διδὲ ἄξια θαν-
 μασμοῦ γέγονε. ¹⁹ σὺ δὲ μὴ νομίσης ἀθῶος ἔσεσθαι, θεομαχεῖν ἐπαχειρήσας. 19
²⁰ ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θανμαστὴ καὶ μνημης ἀγαθῆς ἄξια, ἥτις ἀπολ- 20
 λυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνωρῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ
 τὰς ἐπὶ κύριον ἐλπίδας. ²¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρὶ φωνῇ 21
 γενναίῳ πεπληρωμένῃ φρονήματι, καὶ τὸν θῆλον λογισμὸν ἄρσενι συμῶ διε-
 γείρασα, λέγουσα πρὸς αὐτούς ²² Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἑμὴν ἐφάνητε κοι- 22
 λαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἑκάστου
 στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διεσῴζω. ²³ τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης, ὁ πλά- 23
 σας ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἐξευρών γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν
 ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλέους, ὥς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς
 αὐτοῦ νόμους. ²⁴ ὁ δὲ Ἀντίοχος οὐλόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν θνείδῃζου- 24
 σαν ὑφορῶμενος φωνήν, ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων
 ἐποιεῖτο τὴν παρακλήσιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὄρκων ἐπιστοῦ, ἅμα πλουτεῖν καὶ
 μακαριστὸν ποιήσειν μεταδόμενον ἀπὸ τῶν πατρῶν νόμων, καὶ φίλον ἔξειν
 καὶ χρεῖας ἐμπιστεύσειν. ²⁵ τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλε- 25
 σάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρήγει τοῦ μειρακίου γενέσθαι σύμβουλον
 ἐπὶ σωτηρίᾳ. ²⁶ πολλὰ δὲ αὐτοῦ παραινέσαντος ἐπέδεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν. 26
²⁷ προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὥμὸν τύραννον, οὕτως ἔφησε τῇ πα- 27
 τρὶ φωνῇ Υἱέ, ἐλέησον με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἐννέα,
 καὶ θηλάσασάν σε ἑπτὰ τρία, καὶ ἐκτρέψασάν σε καὶ ἀγαγούσαν εἰς τὴν ἡλι-
 κίαν ταύτην καὶ τροφοφορήσασαν. ²⁸ ἄξιόν σε τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν 28
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα, γινῶναι ὅτι ἐξ οὐκ ὄν-
 των ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτως γεγέννηται.
²⁹ μὴ φοβηθῇς τὸν δῆμον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιος γενόμενος ἐπίδε- 29
 ξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαι σε.
³⁰ ἔτι δὲ ταύτης καταλεγούσης ὁ νεανίας εἶπε Τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω 30
 τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ προστάγματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ
 δοθέντος τοῖς πατέρεσιν ἡμῶν διὰ Μωυσέως. ³¹ σὺ δὲ πάλσις καλῶς εὐρετῆς 31
 γενόμενος εἰς τοὺς Ἑβραίους οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ. ³² ἡμεῖς 32
 γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν. ³³ εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξῃς καὶ 33
 παιδείας ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγῇ-
 ται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις· ³⁴ σὺ δέ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μιαιῶν- 34
 τατε, μὴ μάτην μετεωρίζου φρυαττόμενος ἀθῆλοις ἐλπίσιν, ἐπὶ τοὺς δούλους
 αὐτοῦ ἐπαυρόμενος χεῖρα. ³⁵ οὐπὼ γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτον θεοῦ 35
 κρίσιν ἐκπέφηνε. ³⁶ οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες 36
 πόνον ἀενάδου ζωῆς ὑπὸ διαθήκῃν θεοῦ πεπτώκασι· σὺ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ κρί-
 σει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀπόσπῃ. ³⁷ ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ 37
 ἀδελφοὶ μου καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρῶν νόμων, ἐπι-
 καλούμενος τὸν θεὸν ἵλεων ταχὺ τῷ ἔθνει γενέσθαι, καὶ σὲ μετὰ ἑτασμιῶν
 καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι διότι μόνος αὐτὸς θεός ἐστιν, ³⁸ ἐν ἐμοὶ δὲ 38

17. βασανιει 18. μαλλον pro ματην ... αμαρτοντες ... om διο 20.
 αγαθη pro θανμαστη 24. των ανθρωπων pro αυτων ... πεπληρωμενων ...
 θηλυ 23. αποδιδωσιν 24. ποιησιν και μεταδεμενον ... om νομων 25.
 γενεσθαι του μιρακιου 27. τη πατριω φωνη 28. οτι ουκ εξ οντων ...
 ουτω γινεται 29. αδελφων σου ... κομισαι με σε 30. καταλγηγουσης ...
 ουκ υπακουω ... δια μωσων 33. παιδιας 34. φρυττομενος αδειλοις ελπι.
 επι τους ουρανους παιδας επαραμενος χειρα 36. επενεγκαντες ... αενασου
 37. om μου ... τυχην ... επικαλουμενοι ... ειλεως

καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στήναι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὁργὴν τὴν ἐπὶ τὸ
 39 σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγγέμεν. ³⁹ ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς
 τούτου παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντησε, πικρῶς φέρον ἐπὶ τῷ μυκτηρ-
 40 ρισμῷ. ⁴⁰ καὶ οὗτος οὐκ καθάρως τὸν βίον μετέλλαξε παντελῶς ἐπὶ τῷ κυ-
 41 42 ρίῳ πεποιθώς. ⁴¹ ἔσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. ⁴² τὰ μὲν οὖν
 περὶ σπλαγχνισμοῦ καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰτίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσω.

VIII.

Ἰούδας δὲ ὁ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρειαπορευόμενοι λεληθῶτος
 εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ
 2 Ἰουδαϊσμῷ προσλαβόμενοι συνήγαγον εἰς ἑξακιχίλους. ² καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
 κύριον ἐπιδεῖν ἐπὶ τὸν ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτεῖραι δὲ καὶ
 3 τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, ³ ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν
 καταφθιρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβῶν-
 4 των πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, ⁴ μνηστῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρ-
 τήτων νηπίων παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ θάνατον
 5 αὐτοῦ βλασφημιῶν καὶ μισοπονῆσαι. ⁵ γενόμενος δὲ ἐν συστήματι ὁ Μακ-
 καβαῖος ἀνυπόστατος ἦδη τοῖς ἔθνεσιν ἐγίνετο, τῆς ὁργῆς τοῦ κυρίου εἰς
 6 ἔλεον τραπέσης. ⁶ πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκῆτως ἐρχόμενος ἐνετίμπρα,
 7 καὶ τοὺς ἐπικαίρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐνέκα
 8 ἐλάμβανε. καὶ λαλῶν τις τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διεχέιτο πανταχῇ. ⁸ συνορῶν
 δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον
 δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαλόντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Κοίλης Συρίας καὶ
 9 Φοινίκης στατηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ⁹ ὁ δὲ
 ταχέως προχειρισάμενος Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων
 ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν διςμυρίων, τὸ σύμ-
 10 παν τῶν Ἰουδαίων ἑξῆραι γένος· συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα
 10 στρατήγην καὶ ἐν πολεμικαῖς χρεῖαις πεῖραν ἔχοντα. ¹⁰ διεστήσατο δὲ ὁ Νι-
 κάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα ταλάντων διςχιλίων ἐκ τῆς
 11 τῶν Ἰουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκπληρῶσειν. ¹¹ εὐθὺς δὲ εἰς τὰς παρατα-
 λασσίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν Ἰουδαϊκῶν σω-
 μάτων, ὑπισχνόμενον ἐνεγκόντα σώματα ταλάντων παραχωρήσειν, οὐ προσ-
 12 δεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσειν ἐπ'
 12 αὐτῷ δίκην. ¹² τῷ δὲ Ἰούδᾳ προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ Νικάνωρος ἐφόδου·
 13 καὶ μεταδόντος αὐτοῦ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, ¹³ οἱ
 δευανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ δίκην διεδίδρασκον καὶ ἔξε-
 14 τόπιζον ἑαυτούς. ¹⁴ οἱ δὲ τὰ περιλειμμένα πάντα ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν
 κύριον ἡξίουσαν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνωρος πρὶν συντυ-
 15 χεῖν πεπραμένους. ¹⁵ καὶ εἰ μὴ δι' αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας
 αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἔνεκεν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπακλήσεως τοῦ σεμοῦ καὶ
 16 μεγαλοπρεπὲος δνόματος αὐτοῦ. ¹⁶ συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ

38. στήσαι ... ἐπὶ τοῦ συμπαν ... ἐπηγγέμεν 40. καθάρως ... οὐκ
 τον βίον 42. περὶ τοὺς σπλ. VIII. 1. ο καὶ μακκ. ... προσλαμβανομένοι
 2. ἐφιδειν τον ... καταπονουμενον 3. εἰσποιδον γινεσθαι ... καταβουν-
 των 4. καὶ μνηστ. δε καὶ ... ἀμαρτητων 5. ο μακκαβ. εν συστηματι ...
 τραπισιν 6. χωρας προ κωμας ... οτι ενικα 7. επιβολας ... λαλιαν της
 ευανδρειας α. διηγειτο 9. το παν της ιουδαιας ... καὶ εν πολεμικαις χραι-
 εχ. πειραν 11. προκαλουμενος ... ιουδαιων σωματων· υπισχνουμενος ...
 παρακολουθουσιν αυτω 12. οτι αυτου 13. αυτους καὶ εξετοπιζ. 14. πε-
 ριλειμμενα 15. ενεκα

αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἐξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοὺς πολεμίους μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἐξῶν πολυπληθῆσαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως, ¹⁷ πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνέμωσιν εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμπειρομένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατάλυσιν. ¹⁸ οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποῖσαν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν· ἡμεῖς δὲ ¹⁸ ἐπὶ τῷ παντοκράτορι θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐν ἐνὶ νεύματι καταβαλεῖν, πεποῖσαμεν. ¹⁹ προσαναλεξάμενος δὲ ¹⁹ αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένης ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σενναχηρείμ τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων, ὡς ἀπώλοντο, ²⁰ καὶ τὴν ²⁰ ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς αὐτοὺς Γαλάτας παράταξιν γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χεῖραν ἦλθον ὀκτακισχιλιοὶ σὺν Μακεδόσι τετρακισχιλίοις, τῶν Μακεδόνων ἀπορομένων, οἱ ὀκτακισχιλιοὶ τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπέλεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ὥφειλαν πολλὴν ἔλαβον. ²¹ ἐφ' οἷς εὐδαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἐτοίμους ὑπὲρ τῶν νό- ²¹ μων καὶ τῆς πατρίδος ἀποδυνήσκειν, τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησε. ²² τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεις, Σίμωνα ²² καὶ Ἰωσήφον καὶ Ἰωνάθαν, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακισίοις, ²³ ἔτι δὲ καὶ Ἑλεάζαρον, παραγνοὺς τὴν ἱερὰν ββλον καὶ δοὺς σύνδημα ²³ θεοῦ βοηθείας, τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικάνορι. ²⁴ γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσφαξαν τῶν ²⁴ πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἑνακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοὺς μέλεισιν ἀναπήρους τὸ πλεῖστον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασαν. ²⁵ τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν ²⁵ αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας συγκαλόμενοι. ²⁶ ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροῦ- ²⁶ μησαν κατατρέχοντες αὐτούς. ²⁷ ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα ²⁷ ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο, περισσῶς εὐλογοῦντες καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτοὺς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην ἀρχὴν ἐλέους τάξαντες αὐτοῖς. ²⁸ μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ἡκισμένοις ²⁸ ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ τὰ παῖδια ἐμερίσαντο. ²⁹ ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιη- ²⁹ σάμενοι, τὸν ἐλεήμονα κύριον ἤξουν εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις. ³⁰ καὶ τῶν περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνεριζόντων ὑπὲρ τοὺς ³⁰ διςμυρίους αὐτῶν ἀνείλιν, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὐ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο· καὶ λάφυρα πλεῖστα ἐμερίσαντο, ἰσομύρους ἑαυτοὺς καὶ τοῖς ἡκισμένοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες. ³¹ ὁπλο- ³¹ λογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέστηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱεροσόλυμα. ³² τὸν δὲ φυλάρχον ³² τῶν περὶ Τιμόθεον ἀνείλιν, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἐπιεληλυπηκότα. ³³ ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι τοὺς ἐμπρήσαντας ³³

46. ὄντας ἀριθμὸν ... καταπλαγ. τοῖς δεσμοῖς μηδε ... παραγενομένων ... πολυπληθῆσαν 47. ἐμπειρομένης 48. πεποῖσαν ... ἐφησεν ... οἱ ἐν ... καταλαβεῖν 49. ἀντιλημψεις ... οἱ τῶν secundum ... χεῖλια-δεις 20. τὴν πρὸς τοὺς γαλάτας ... οἱ ἐξακισχιλιοὶ τας ... *ut videtur χιλιάδας ... γενομένην 21. ἐποίησεν τὸ στράτευμα 22. τάξας ἀδελφούς ... ἰωσήφον κ. ἰωνάθην 23. παραγνοὺς ... σπειρῆς 24. ἀναπειροὺς τὸ πλεον ... στρατείας ... οἱ ἐποίησαν ... φεγγειν ... ἠνγηκασεν (sic) 25. παραγενομένων ... ἀπο τῆς χωρας 26. σαββ. δικη δι νη ... ἐμακροστονήσαν 27. οἱ αὐτοὺς 28. διεμερίσαντο 29. ἱκετῖαν 30. καὶ τοὺς περὶ ... συνερίσαντες ... λαφυρα πλειονος ἐμερ. εἰσομοιρ. αὐτοῖς καὶ 33. ἐπινικια δὲ ἀγοντας

τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην καὶ τινὰς ἄλλους, ὑψήσαν εἰς ἓν οἰκίδιον
 34 πεφευγότας, οἵτινες ἀξίον τῆς δυσσεβείας ἐκομίσαντο μισθόν. ³⁴ ὁ δὲ τρικαλι-
 τήριος Νικάνωρ, ὁ τοὺς χιλοὺς ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν τῶν Ἰουδαίων
 35 ἀγαγών, ³⁵ ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων εἶναι,
 τῇ τοῦ κυρίου βοήθειᾳ τὴν δοξικὴν ἀποδέμενος ἐσώθη, διὰ τῆς μεσογειοῦ,
 δραπέτου τρόπου, ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἦκεν εἰς Ἀντιόχειαν ὑπεράγαν
 36 δυσημερήσας ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ. ³⁶ καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀνα-
 δεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσα-
 σθαι κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν θεὸν τοὺς Ἰουδαίους, καὶ διὰ τὸν
 τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι τοὺς Ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις.

IX.

Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἐτύγγανεν Ἀντίοχος ἀναλευκὰς ἀκόσμως
 2 ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων. ² εἰσελήλυθε γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περ-
 σέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν Ἱεροσολεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διδὼ δὲ τῶν πλη-
 ζῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν ὀπλων βοήθειαν ἐτράπησαν, καὶ συνέβη τρο-
 πωθέντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγγυρίων ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι.
 3 ³ ὄντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προσέτεσε τὰ κατὰ Νικάνωρα καὶ τοὺς περὶ
 4 Ἱμμόδεον γεγονότα. ⁴ ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὴν τῶν πεφυγαδευ-
 κῶτων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐναπερεῖσασθαι· διδὼ συνέταξε τὸν
 ἄρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν πορείαν, τῆς ἐξ οὐρανοῦ
 5 δὴ κρήσεως συνοῦσης αὐτῷ. οὕτω γὰρ ὑπερηφανῶς εἶπε Πολυάνδριον Ἰου-
 6 δαῖον Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγενόμενος ἐκεῖ. ⁵ ὁ δὲ πανεπόπτης κύριος ὁ
 7 θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐ-
 8 τοῦ καταλίσσαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήμετος τῶν σπλάγχνων ἀλγη-
 9 δῶν καὶ πικρὰ τῶν ἔνδον βάσανοι, ⁶ πᾶνυ δικαίως τὸν πολλὰς καὶ ξενι-
 7 ζούσας συμφορὰς ἐτέρω σπλάγχνα βασανίσαντα. ⁷ ὁ δ' οὐδαμῶς τῆς ἀγε-
 8 ρωχίας ἔληγεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς
 9 θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ
 10 καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἄρματος φερομένου ῥοιζῶ, καὶ δυσχερεῖ πτώματι
 11 περιπεσόντα πᾶντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι. ⁸ ὁ δ' ἄρτι δο-
 12 κῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων ἀλαζο-
 νείαν καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὑψηλὴν στήσειν, κατὰ γῆν γενόμε-
 13 νος ἐν φορεῖᾳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδευκνύ-
 14 μενος, ⁹ ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας ἀναεῖν, καὶ
 15 ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπύπειν, ὑπὸ δὲ τῆς
 16 ὀσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι τῇ σαπρᾷ. ¹⁰ καὶ τὸν μικρῷ
 17 πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρον ἄπτεσθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύ-
 18 νατο διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος. ¹¹ ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς
 19 ὑπερηφανίας λήγειν ὑποτετρασμένος, καὶ εἰς ἐπύγνωσιν ἔρχεσθαι θάλα μᾶ-
 20 στιγὶ κατὰ στιγμήν ἐπαιτείνόμενος ταῖς ἀλγηδόσι. ¹² καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς
 αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ' ἔφη Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ

33. τοὺς ἱερεῖς ... καλλισθένην υφ' εἰς ἐν οἰκειον πεφευγοτα καὶ τὸν
 αξιον (sic) ... εχομισατο 34. τρικαλιτηριος ... ο τριχυλιους 35. κατ'
 αυτον ... τοπον ... αντιοχ. υπερ απαν ευημερηκως 36. οπ τον θεον ...
 τοις εαυτου προστεταγαμενοις IX. 4. εκ των περι την 4. ωετο και των
 ... καταλυειν τ. ποριαν ... ουτως ... πολυανδρειον 5. πανεποπτης 7.
 υπερηφανεας ... ποριαν ... δυσχερη 8. ο δ αντιδοκων ... οπ επιτασσειν
 ... υπερ ανθρωπων υπερηφανιαν x. πλαστ. των ορειων ... υψι ... φοριω
 ... ενδειγνυμενος 9. την σαπρειαν 11. λεγειν (sic) τετρασμενος 12. ανε-
 χεσθ. δυναμενος

μη ζητηδὸν ὄντα ἰσάβεια φρονεῖν ὑπερφηδάνως. ¹³ ἤρχετο δὲ ὁ μιὰρὸς πρὸς 13
τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσονται δεσπότην, οὕτω λέγων, ¹⁴ τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, 14
τὴν σπεύδων παρεγίνετο ἰσάβειον ποιῆσαι καὶ πολυάνδριον οἰκοδομησάι,
ἐλευθεράν ἀναδείξει· ¹⁵ τοὺς δὲ Ἰουδαίους οὐς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιώ- 15
σαι οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς νηπιῖς ἐκρήψιν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἰσους
Ἀθηναίους ποιήσειν· ¹⁶ ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἄγιον νέων καλλίστοις 16
ἀναστήμασι κοσμήσειν καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ πολυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς
δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσδῶν χορηγή-
σειν· ¹⁷ πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαίον ἔσεσθαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν 17
ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ κράτος. ¹⁸ οὐδαμῶς δὲ ληγόντων 18
αὐτὸν πόνων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις, τὰ κατ'
αὐτὸν ἀπελπίσας, ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστο-
λὴν, ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως ¹⁹ τοῖς χρηστοῖς Ἰου- 19
δαίοις τοῖς πολῖταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς
καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. ²⁰ εἰ ἐρῶσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ 20
γνώμην ἐστὶν ὑμῖν, εὐχομαι μὲν τῷ θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν
τὴν ἐλπίδα ἔχων. ²¹ καὶ γὰρ δὲ ἀσθενῶς διεκείμεν, ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν 21
εὐνοίαν ἂν ἐμνημόνευον φιλοστόργως· ἐπανάγων ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα
τόπων καὶ περιπεσῶν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἔχούτῃ, ἀναγκαῖον ἡγήσαμην
φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας. ²² οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυτὸν, 22
ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθένειαν, ²³ θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ 23
ὁ πατὴρ κατ' οὐκ καιροῦς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατοπέδευσεν ἀνέδειξε
τὸν διαδεχόμενον, ²⁴ ὅπως ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίῃ ἢ καὶ προσαγγελῇ 24
τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν ὅτι καταλείπεται τὰ πράγματα μὴ
ἐπατασσωνται. ²⁵ πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας 25
καὶ γειτνιώντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας προσδεχομένους τὸ ἀπο-
βησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλὰκις ἀνατρέ-
χων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν παρακατετίθεμην καὶ
συνίσταν· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα. ²⁶ παρακαλῶ σὺν ὑμᾶς 26
καὶ ἀξίῳ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἴδιον ἕκαστον συν-
τηρεῖν τὴν οὐσαν εὐνοίαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου. ²⁷ πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν 27
ἐπεικῶς καὶ φιλανθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπερι-
ερχήσεσθαι ὑμῖν. ²⁸ ὁ μὲν σὺν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χεῖριστα πα- 28
θῶν, ὡς ἐτέρους διεῖπκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὅρεσι οὐκίστως μόρῃ κατέ-
στρεψε τὸν βίον. ²⁹ παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σὺντροφος αὐτοῦ, 29
ὃς καὶ διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντίοχου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα
εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

X.

Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτοὺς, τὸ
μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν, ² τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς ²
ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημουρηγμένους, ἔτι δὲ τεμένη κατεῖλον. ³ καὶ τὸν ³

42. οντα υπερφανα φρονειν 43. μειερος ... ουτως 45. ως pro ους
... οἰωνοβρωτους συν ... εκτριψαι 46. νεω καλλει τοις αναθ. 47. ιου-
δαιος ... επελευσεσθαι καταγγελλοντας 48. εχουσαν ικετηρ. ταξιν 49. βασ.
αντιοχ. x. στρατηγ. 20. οτι ει ... γνωμ. εσται υμειν εις ουρανον την ελ-
πιδα· εχων 21. οτι καγω usque διεκειμην ... οτι αν ... επαναγαγων ...
κατα την περσιδος ... παντων υμων ασφ. 22. καθ' εμαυτον 23. διαδεξα-
μενον 24. αποβαιη και προσαπελθῃ 25. της βασιλειας ... επεχοντ. και
προσδεκωντας το ... οτι μου ... παρεκατετιθεμην 26. οτι μου 27. συν-
σταθεντα τη εμη 29. ευλαβηθεις X. 4. συν αυτω τω του 2. κατεῖλαν

νῶν καθάρισαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες λίθους καὶ
 πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν θυσίαν μετὰ διετῆ χρόνον, καὶ θυμίαμα
 4 καὶ λύχνους καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποίησαντο. ⁵ ταῦτα δὲ ποιήσαν-
 τες ἤξιωσαν τὸν κύριον πεσόντες ἐπὶ κοίλῃν μηκέτι περιπεσεῖν τοιοῦτοις
 5 κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἀμάρτωσιν, ὑπ' αὐτοῦ μετ' ἐπιεικείας παιδεύε-
 σθαι, καὶ μὴ βλασφημίαις καὶ βαρβάρους ἔθνεσι παραδίδοσθαι. ⁶ ἐν ᾗ δὲ
 ἡμέρᾳ ὁ νεὸς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 τὸν καθαρισμόν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός,
 6 ὅς ἐστι Χασελεῦ. ⁷ καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμάτων
 τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἐορτὴν ἐν
 7 τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι. ⁸ διὸ θύρ-
 σους καὶ κλάδους ὠραίους ἔτι δὲ φοίνικας ἔχοντες, ὕμνου ἀνέφερον τῷ
 8 εὐδοῶσαντι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. ⁹ ἔδογματίσαν δὲ μετὰ κοινοῦ
 προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνει κατ' ἑναυτὸν
 9 ἄγειν τάδε τὰς ἡμέρας. ¹⁰ καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος
 10 Ἐπιφανίου τελευτῆς οὕτως εἶχε. ¹¹ νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντίο-
 χον, υἱὸν δὲ τοῦ Ἀσπεβοῦς γενόμενον δηλώσομεν, αὐτὰ συντέμνοντες τὰ τῶν
 11 πολέμων κακὰ. ¹² αὐτὸς γὰρ παραλαβὼν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πραγ-
 μάτων Αὐσίαν τινά, Κολίης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν πρῶταρχον.
 12 ¹³ Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ δίκαιον συντηρεῖν προηγούμε-
 νος εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, καὶ ἐπειράτο
 13 τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν. ¹⁴ ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων
 πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προδότης παρ' ἑκαστα ἀκούων διὰ τὸ τὴν Κύπρον
 ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπι-
 14 φανῆ ἀναχωρήσαι, μήτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἄθυμίας φαρμα-
 14 κεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε τὸν βίον. ¹⁵ Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τέ-
 15 πων ἐξενότρωφει, καὶ παρ' ἑκαστα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἐπολεμοτρώφει. ¹⁶ ὁμοῦ
 δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἰουμαῖοι, ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμνα-
 16 ζον τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμε-
 16 νοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. ¹⁷ οἱ δὲ περὶ τὸν Μάκκαβαϊον ποιησάμενοι
 λιτανίαν καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν
 17 Ἰουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, ¹⁸ οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρύστας ἐγκρατεῖς
 ἐγένοντο τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἡμύναντο·
 18 κατέσφαζον δὲ τοὺς ἐμπέπτοντας, ἀνείλον δὲ οὐχ ἦττον τῶν διςμυρίων.
 18 ¹⁹ συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐννακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς
 19 εὐ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας, ²⁰ ὁ Μάκκαβαῖος εἰς ἐπεί-
 γοντας τόπους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ Ζαχαῖον καὶ
 20 τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. ²¹ οἱ
 δὲ περὶ τὸν Σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπὸ τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπεί-
 σθησαν ἀργυρίῳ ἐπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόντες εἰσάγειν τινας
 21 διαβρῦναι. ²² προσαγγελλέντος δὲ τῷ Μάκκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος, συν-
 αγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράχασαι

3. ναὺν ... θυσίας 4. παραπεσειν ... μετα επιεικειας ... οἱ παι-
 δευσθ. καὶ 5. μηνος του χασελεν 7. ετι δε και φ. εχ. νυχαιριστουν τῷ
 ευοδ. καθαρισσαι 8. εδογμ. τε ... αγ. τας δεκατας ημερας 10. τον υπα-
 τον αντιοχον ... συνεμν. τα συνεχοντα των πολεων κακα 11. ουτος γαρ
 παραλ. την 12. προς τους ιουδαιους ... γεγουμεναιαν προς αυτους αδικειαν
 επειρατο 13. μητε ευγενη τ. εξουσι. ευγενουσιας φαρμακευσας ... εξελει-
 πεν 14. των τροπων ... πρ. τους ιδιους επολ. 15. ομου δε τουτων ...
 φυγαδευσαντας 16. λιταναιαν 17. κατεσφ. τε 19. απολειπων ... ιωση-
 τον· ετι δε ζαχχ. ... πολιορκειαν (etiam v. 18.) 20. μυριας 21. προσαγ-
 γελλοντες (sic) ... πεπραχαν

τοὺς ἀδελφούς, τοὺς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπολύσαντες. ²²τούτους μὲν οὖν ²²προδότας γενομένους ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατελάβετο. ²³τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐδοχούμενος ἀπώλεσεν ἐν ²³τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν διεσπυρίων. ²⁴Τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον ²⁴ἡγηγῆται ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας θυναπληθεῖς καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους ἱπποὺς συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρήν ὡς θοριδάλωτον ληψόμενος τὴν Ἰουδαίαν. ²⁵οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον, συνεγγί- ²⁵ζοντος αὐτοῦ, πρὸς ἱκετεῖαν τοῦ θεοῦ ἐτραπήσαν, γῆ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες καὶ τὰς ὀφύας σάκκοις ζώσαντες, ²⁶ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστη- ²⁶ρίου κρηπίδα προσπεσόντες ἤξιουν ἕλων αὐτοῖς γενόμενον ἐχθρεύσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν καὶ ἀντικεισθῆναι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ. ²⁷γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα προήγον ἀπὸ τῆς ²⁷πόλεως ἐπὶ πλείον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμοῖς ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν. ²⁸ἤρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαδεχομένης προσέβαλον ἐκάτεροι, οἱ μὲν ἔγγυον ²⁸ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετ' ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγὴν, οἱ δὲ κατῆγεμόνα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. ²⁹γενομένης δὲ καρτε- ²⁹ρᾶς μάχης ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίους ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἱππῶν χυροσχαλίνων ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων οἱ δύο. ³⁰καὶ τὸν ³⁰Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες καὶ σκεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄτρωτον διεφύλαττον, εἰς δὲ τοὺς ὑπεναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξεβρίπτουν· διδὼν συγχυθέντες ὁρασίᾳ κατεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι. ³¹κατεσφάγησαν δὲ διεσπυριοὶ πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἐξαχόσιοι. ³¹³²αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Ἰάζαρα λεγόμενον ὀχυρώμα, εὐ μάλα ³²φρούριον, στρατηγούντος ἐκεῖ Χαιρέου. ³³οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἄσμε- ³³νοι περιεκαθίσαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. ³⁴οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνῇ- ³⁴τητι τοῦ τόπου πεποιθότες ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἀθεμίτους προέβοντο. ³⁵ὑποφαινούσης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας εἰκοσι νεανίαι τῶν περὶ ³⁵τὸν Μακκαβαῖον πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες τῷ τείλει ἀβρηνωδῶς καὶ θηριῶδει θυμῷ τὸν ἐμπύπτοντα ἔκοπτον. ³⁶ἕτεροι ³⁶δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον ἐνεπίμπτων τοὺς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάψαντες ζῶντας τοὺς βλασφημῶντα κατακαίων· οἱ δὲ τὰς πύλας διεκόπτον, εἰςδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πόλιν, ³⁷καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἐν τινὶ λάκκῳ κατέσφαξαν ³⁷καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνη. ³⁸ταῦτα δὲ διαπρα- ³⁸ξάμενοι, μετ' ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τὴν κυρίῳ τῷ μεγάλῳ εὐεργετοῦντι τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν νίκος αὐτοῖς διδόντι.

XI.

Μετ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λαν βαρέως φέρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, ²συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἱππὸν πᾶσαν παρεγένετο ἐπὶ ²τοὺς Ἰουδαίους, λογιζόμενος τὴν μὲν πόλιν Ἑλλήσιν οἰκητήριον ποιήσσειν, ³τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἔθνων τεμένη, πρᾶτὴν δὲ ³

24. πρῶτον ... ληψόμενος 25. πρὸς ἱκεσίαν ... οἱ ἐτραπήσαν 26. ἕλως ... ἐκθρεύσαι τ. ἐχθροὺς ... καθὼς καὶ ο 28. διαδεχομένης προσεβαλλον ... οἱ μὲν οὖν ἐγγυον ... μετὰ ἀρετῆς τῆς ἐπὶ 29. γινομένης ... πέντε ἄνδρες 30. διεφύλασσαν ... ἐναντίους ... ἐξεπιπτον (sic) ... διεκοπτοντο 32. χερσὶν 33. ἀσμενῶς ... τεσσαρεκαχοντα 34. προϊέντες 35. ὑποφαινούσης ... ἡμέρ. καὶ εἰκοστής νεανίαι ... προσβαλόντες ... θηριωδῇ 36. ἀναπτοντες 37. ἀπολλοφάνην 38. ἐξομολογήσεων XI. 4. χρονισκον 2. ἀπασαν παρεγένετο

4 τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιήσῃ, ⁴ οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ
 κράτος, πεφρονημένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεδῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν ἱπ-
 5 πέων καὶ τοῖς ἐλέφασιν τοῖς ὀδοθήκοντα. ⁵ ἐξελεύσων δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ
 συνεγγίσας τῷ Βαλθουράφ, ὄντι μὲν ἐρυμνῷ χωρίῳ, ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων
 6 ἀπέχοντι ὥς ἐς σταδίους πέντε, τοῦτο εἰλβεν. ⁶ ὥς δὲ μετὰ λαβὸν οἱ περὶ τὸν
 Μακκαβαῖον πολιορκοῦντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετ' ὀδυρμῶν καὶ θακρῶν
 7 ἱκέτευον σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστελεῖν πρὸς σωτη-
 8 ρίαν τῷ Ἰσραὴλ. ⁷ αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα προ-
 ετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοῇσιν τοῖς ἀδελφοῖς
 8 αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ προσύμῳς ἐξώρμησαν. ⁸ αὐτοῖσι δὲ καὶ πρὸς τοῖς Ἱερο-
 σολύμοις ὄντων, ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἐφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι, πανο-
 9 πλιν χρυσῇν κραδαίνων. ⁹ ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεόν,
 καὶ ἐπερβόρυσαν ταῖς ψυχαῖς οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ θῆρας τοὺς
 10 ἀγριωτάτους, καὶ σιθηρὰ τεῖχη πτερύσκειν ὄντες ἑτοιμοί, ¹⁰ προσήγον ἐν
 διασκευῇ τὸν ἀπ' οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες, ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου.
 11 ¹¹ λεοντῶν δὲ ἐντινάζαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέστρωσαν αὐτῶν χιλιὰς
 πρὸς τοῖς μυρίαις, ἱππεῖς δὲ ἐξακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις· τοὺς δὲ πάντας
 12 ἠνάγκασαν φυνεῖν. ¹² οἱ πλείους δὲ αὐτῶν τραυματῆται γυμνοὶ διεσώθησαν,
 13 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχυρῶς φεύγων διεσώθη. ¹³ οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων,
 πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονός περὶ ἑαυτὸν ἑλπίσσωμα, καὶ συννήσας
 ἀνικήτους εἶναι τοὺς Ἑβραίους, τοῦ πάντα δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος
 14 αὐτοῖς, προεπιστάμενος ¹⁴ ἐπεισε συλλύσεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις καὶ
 15 διότι καὶ τὸν βασιλεῖα πείσειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι. ¹⁵ ἐπένευσε
 δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος φρον-
 16 τίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν
 17 Ἰουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς. ¹⁶ ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον Λυσίας
 18 τῷ πληθύνει τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ¹⁷ Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσαλώμ οἱ πεμφθέντες
 παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμόν, ἤξιον περὶ τῶν δι'
 19 αὐτοῦ σημειωμένων. ¹⁸ ὅσα μὲν οὖν εἶδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσεσχῆναι
 20 διεσάφησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν. ¹⁹ ἔάν μὲν οὖν συντηρήσῃτε
 τὴν εἰς τὰ πράγματα εὐνοίαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσσομαι παραίτιος ὑμῖν
 21 ἀγαθῶν γενέσθαι. ²⁰ ὑπὲρ δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι ταῦτοις τε καὶ
 22 τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. ²¹ ἔβρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακο-
 23 στοῦ ὀγδόου, Διοσκορινίου εἰκοστῇ τετάρτῃ. ²² ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ
 24 περιεῖχεν οὕτως· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. ²³ τοῦ πα-
 τρός ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταρά-
 25 χους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν, ²⁴ ἀκηκοότες τοὺς
 Ἰουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ ἑλληνικὰ μεταδίδουσι
 ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἰρετίζοντας, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιοῦντας συγχωρη-
 25 θῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν· ²⁵ αἰρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτός

3. κατα ετος την αρχιερ. 4. των πεδων 5. συνεγγισας βεθουρων ...
 ερυμνω χωριων· ιεροσολυμων δε ... σχοινοους πεντε ... ελβειβον 6. μετα
 οδυρμων 7. πρωτ. ο μακκ. πρωτος ... *προσετρεψατο ... εξωρμεισαν 8.
 δε προς ... *οι επιππος 9. ανθρωπους· θηρας δε 10. προηγον 11. λεον-
 τινον δε ... εζακ. προς χιλιους ... φυνγειν 12. γυμνοι δε σωθησαν 13.
 περι αυτον ελαττωμα ... οιμ παντα 14. συλλυεσθαι 15. συνεχωρ. ο γραμμα-
 τευς 16. ομ αι 19. ομ υμιν 20. υπερ δε τουτων κατα 21. τεσσαρα-
 κοστον ... διοσκοριν· τετραδι και εικαδι 23. βουλομενου ... ιουδαιων
 ργο ιδιων 24. εις τα ελληνικα ... αιρετιζοντας αξιουν συγχωρηθηναι ...
 ομ αυτων

ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν τό τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀπωκατασταθῆναι καὶ πολιτεύε- 26
 σθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθῃ. ²⁶ εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμφθ-
 ῆναι πρὸς αὐτοὺς καὶ δούς δεξιὰς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν
 εὐθύμοι τε ὥς καὶ ἡδέως διαγίνωνται πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἀντιλήψιν.
²⁷ πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύτη ἦν Βασιλεὺς Ἀντίο- 27
 χος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν. ²⁸ εἰ ἔβ- 28
 ῶσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνομεν. ²⁹ ἐνεφάνισεν ἡμῖν ὁ 29
 Μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις. ³⁰ τοῖς οὖν 30
 καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανδικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,
³¹ χρῆσθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις κατὰ καὶ 31
 τὸ πρότερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ' οὐδένᾳ τρόπῳ παρενοχληθήσεται περὶ
 τῶν ἡγνοημένων. ³² πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσοντα ὑμᾶς. 32
³³ ἔβρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανδικοῦ πέμπτῃ καὶ 33
 δεκάτῃ. ³⁴ ἐπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν 34
 οὕτως Κόντιος Μέμμιος, Τίτος Μάνλιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δῆμῳ
 τῶν Ἰουδαίων χαίρειν. ³⁵ ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασιλέως συνεχώ- 35
 ρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν. ³⁶ ἂ δὲ ἔκρινε προσανεχθῆναι τῷ 36
 βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ ταύτων, ἵνα ἐκζητῶμεν
 ὡς κατῆκει ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. ³⁷ διδ' σπεύσατε 37
 καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνώμεν ὁποίας ἔστέ γνώμης. ³⁸ ὑγιαί- 38
 νετε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανδικοῦ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ.

XII. ·

Γενομένων τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῆει πρὸς τὸν βασι-
 λέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο. ² τῶν δὲ κατὰ τόπον στρα- 2
 τηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Γενναίου, ἔτι δὲ Ἰερώνυμος καὶ Δη-
 μωφῶν, πρὸς δὲ τούτους Νικάνωρ ὁ Κυπριάρχης, οὐκ εἰων αὐτοὺς εὐσταθεῖς
 καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄγειν. ³ Ἰοπιταὶ δὲ τηλικούτο συνετέλεσαν τὸ δυσσε- 3
 βημα, παρακαλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ
 παρασταθῆντα ὑπ' αὐτῶν σκάφῃ σὺν γυναίξῃ καὶ τέκνοις ὡς μηδεμιὰς ἐνε-
 στώσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας. ⁴ κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισαν, 4
 καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν ὑποπτον
 ἐχόντων, ἐπαναχθῆντας αὐτοὺς ἐβύβισαν, ὄντας οὐκ ἑλαττον τῶν διακοσίων.
⁵ μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας τὴν γενομένην εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὁμότητα, παραγ- 5
 γείλλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι ⁶ καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν 6
 θεόν, παρεγένετο ἐπὶ τοὺς μαιφόνους τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὸν μὲν λιμένα
 νύκτωρ ἐνέπρησε καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας ἐξε-
 κέντησε. ⁷ τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀνέλυσε ὡς πάλιν ἦξεν καὶ τὸ 7
 σύμπαν τὸν Ἰοπιτῶν ἐκρίζῳσαι πολίτευμα. ⁸ μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν 8
 Ἰαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ἰουδαίοις,
⁹ καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιβαλὼν ὑψῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ, 9
 ὥστε φαίνεσθαι τὰς αὐγάς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σταδίῳ ὄντων

25. αποκαταστ. αυτοῖς 26. προς τη των ιδιων αντιλημψει 27. τοια-
 δε ην 28. οπι ει 29. οπι δ ... βουλομενος κατ. ημας ... * πρ. τ. ιου-
 δαικοις 30. μετα τ. ιδιας 32. παρακαλεσαντα 33. τεσσαερακοστον ..
 πεντεκαδεκατη 34. επεμψαμεν ... μανιος 36. προσανενηεχθαι ... εν
 εχωμεν ως καθ. ημιν ... αντιοχιαν 38. τεσσαερακοστον ... πεντεκαδεκατη
 XII. 4. γενομ. δε 2. γεννεου ... ευσταθειν και τας ησυχιας 3. ιοπιται
 ... τους εν εαυτοις ... αποκατασταθεντα 4. μετα δε το ... αχθεντας
 5. ο ιουδας 6. παραγενομενος ... αδελφων τον μεν 7. ανεχυσεν παλιν
 ... τον συμπαν 8. και τας εν ιαμνεια ... κατοικουσιν 9. ωστε επιφαι-
 νεσθαι

10 διακοσίων τεσσαράκοντα. ¹⁰ ἐκείθεν δὲ ἀποσπασθέντων σταδίου ἐννέα, ποιου-
 μένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, προσέβαλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάτ-
 11 τους τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. ¹¹ γενομένης δὲ καρτερᾶς
 μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημε-
 ρησάντων, ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἄραβες ἤξιον δοῦναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν
 12 αὐτοῦς. ¹² Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους,
 ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξιν πρὸς αὐτούς· καὶ λαβόντες δεξιὰς εἰς τὰς σκηνάς
 13 αὐτῶν ἐχώρισθησαν. ¹³ ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπὶ τινα πόλιν γεφυροῦν ὄχυράν καὶ
 τείχεσι περιπεφραγμένην καὶ παμμιγεῖσιν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνομα δὲ
 14 Κάσπιν. ¹⁴ οἱ δ' ἐνδον πεποιθότες τῇ τῶν τεχνῶν ἐρυμνότητι τῇ τε τῶν
 βρωμάτων παραδίσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδο-
 15 ρούντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες ἂ μὴ θέμις. ¹⁵ οἱ δὲ περὶ
 τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνάστην, τὸν ἄτερ κριῶν
 καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν κατακρημνίσαντα τὴν Ἱερικὴν κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρό-
 16 νους, ἐνέσεισαν Σηριαδῶς τῷ τείχει. ¹⁶ καταλαβόμενοι τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ
 θεοῦ θελήσει, ἀμυνήτους ἐποίησαντο σφαγᾶς, ὥστε τὴν παρακειμένην λί-
 17 μνην, τὸ πλάτος ἔχουσιν σταδίων δύο, κατάρβυτον αἵματι πεπληρωμένην
 18 φαίνεσθαι. ¹⁷ ἐκείθεν δὲ ἀποσπασάντες σταδίου ἑπτακοσίου πενήκοντα
 19 διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβήθους Ἰουδαίους. ¹⁸ καὶ
 Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον, ἄπρακτόν τε ἀπὸ τῶν τόπων
 19 ἐκλελυκότα, καταλειποτάτα δὲ φρουρὰν ἐν τινι τόπῳ καὶ μάλα ὄχυράν. ¹⁹ Δω-
 σίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμονίων ἐξοδεύσαντες
 ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὄχυρῳ πλείους τῶν
 20 μυρίων ἀνδρῶν. ²⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν ἑαυτοῦ στρατιάν σπειρη-
 δόν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν
 21 ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱππεῖς δὲ χίλιους πρὸς τοὺς
 21 πεντακοσίους. ²¹ τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰούδα, ὁ Τιμόθεος προεξαπέ-
 στείλε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγό-
 μενον Καρνίον· ἣν γὰρ δυσπολιόρκητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν
 22 τῶν πάντων τῶν τόπων στενότητα. ²² ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ἰούδα σπείρας
 πρώτης, καὶ γενομένου δόους ἐπὶ τοὺς πολεμίους φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα
 ἐφορῶντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ' αὐτούς, εἰς φυγὴν ὥρμησεν ἄλλος ἀλ-
 λαχτὴ φερόμενος, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι καὶ ταῖς τῶν
 23 ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. ²³ ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον Ἰούδας,
 24 συγκεντῶν τοὺς ἀλιτρώτους, διέφθειρέ τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. ²⁴ αὐτὸς
 δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἤξιον μετὰ
 πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτόν, διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς ὧν δὲ
 25 ἀδελφοὺς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται εἰ ἀποθάνοι. ²⁵ πιστώ-
 σαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλειόνων τὸν ὅρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀπημάν-
 26 τος, ἀπείλυσεν αὐτὸν ἔνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. ²⁶ ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ

9. τεσσαράκοντα 40. ἀποσπασάντες ... πορίαν ... ἐπεβαλλον 44. ἐλατ-
 τωθέντες ... οἱ ἄραβες 42. ἐπεχώρησεν ... οἱ αὐτῶν 43. κάσπιν
 44. οἱ ἐνδον ... εὐρυμνότητι 45. οἱ περὶ 46. σταδίου ... καταρρεῖν
 (*καταρρεῖ) το αἶμα 47. καὶ πρὸς τοὺς ... τουβήθους 48. θεοῦ (i. e. ὅ)
 ῥγο οὐ ... ἀπρακτ. τότε ἐκ τῶν 49. τοὺς ὑπο τιμ. ἀπώλεσαν 20. τὴν
 περὶ αὐτον στρατιαν ... ὥρμησεν ... τριςχιλίου (sed τρις in rasura) καὶ
 πρὸς τοὺς ἐπτακίους χίλιους 21. ἰουδον προεξαπεστείλεν ο τιμοθ. τας γυν.
 καὶ τὴν ἀλλήν ... δια τὴν παντῶν 22. ἐπιφανίς δὲ τῆς ἰουδου σπειρῆς
 πρώτου ... τα πάντα ... ἐπιφανίας γενομένης ... εἰς φυγῆν 23. εὐτονο-
 τέρον ον ἰουδας ... ἀλητρηίους διεφθίρειν δε 24. γοητίας ... ὡς ὡς ἀν-
 τον ... οἱ ἐι ἀποθάνοι 25. ἀποκαταστήσαι

τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀταργατεῖον κατέσφαξε μυριάδας σωμάτων δύο καὶ πενταχιλίου. ²⁷ καὶ μετὰ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευ-
 σεν Ἰούδας καὶ ἐπὶ Ἐφρών πόλιν ὀχυράν, ἐν ἣ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμ-
 φυλα πλήθῃ· νεανία δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστῶτες ῥωμαλίοι ἀπεμαχό-
 εν εὐρώστως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλὰ παρατίθοντα ὑπῆρχον. ²⁸ ἐπικα-
 λείοντες δὲ τὸν θυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων
 ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, καὶ κατέστρωσαν τῶν ἔνδον εἰς μυρία-
 δας δύο καὶ πενταχιλίου. ²⁹ ἀναξεύξαντες δὲ ἐκείθεν ὥρμησαν ἐπὶ Σκυ-
 ρῶν πόλιν, ἀπέχουσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων σταδίου ἐξακοσίου. ³⁰ ἀπομαρτυ-
 ρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ κατοικοῦντων Ἰουδαίων, ἣν οἱ Σκυδοπολίται ἔσχον
 πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἡμέρον ἀπάντησιν
 ἐποιούντο, ³¹ εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς καὶ προσπαρακαλέσαντες, καὶ εἰς τὰ
 λοιπὰ πρὸς τὸ γένος ἐμμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν
 ἑβδομάδων ἑορτῆς οὕσης ὑπογίου. ³² μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστήν
 ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδουμαίας στρατηγόν. ³³ ἐξῆλθε δὲ μετὰ
 πεζῶν τριχιλίων, ἵππεων δὲ τετρακοσίων, ³⁴ καὶ παραταξαμένων συνέβη πε-
 σεῖν ὅλγους τῶν Ἰουδαίων. ³⁵ Δωσῖτος δὲ τις τῶν τοῦ Βακχάνορος ἐφιππος
 ἀνὴρ καὶ καρτερὸς εἶχετο τοῦ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος ἦγεν
 αὐτὸν εὐρώστως, καὶ βουλομένος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζώγων, τῶν ἱππέων
 Θρακῶν τινὸς ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν ὦμον κατελόντος, διέφυγεν ὁ
 Γοργίας εἰς Μαρισά. ³⁶ τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑσθρὶν ἐπὶ πλείον μαχομένων καὶ
 κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰούδας τὸν κύριον σύμμαχον φανῆναι
 καὶ προσδεῖν τοῦ πολέμου, ³⁷ καταρξάμενος τῇ πατρὶ φωνῇ τὴν μετ' αὐ-
 τῶν κραυγὴν, ἀναβοήσας καὶ ἐνσεισας ἀπροσδοκῆτως τοῖς περὶ τὸν Γορ-
 γίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποίησεν. ³⁸ Ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγεν
 εἰς Ὀδολλὰμ πόλιν· τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης, κατὰ τὸν ἑλισμὸν
 ἀγνισθέντες αὐτοὶ τὸν δόρυ τὸν διήγαγον. ³⁹ τῇ δὲ ἐχομένῃ ἤλθον οἱ περὶ
 τὸν Ἰούδαν κατ' ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγγένοι, τὰ τῶν προπεπτωκότων
 σώματα ἀνακομίσασθαι καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστήσαι εἰς τοὺς
 πατρώους τάφους. ⁴⁰ εὖρον δὲ ἐκάστου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας
 ἱερῶματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνίας εἰδῶλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ἰου-
 δαίους· τοὶς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τὴνδε τὴν αἰτίαν τοὺςδε πεπτωκέ-
 ναι. ⁴¹ πάντες οὖν εὐλογήσαντες τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα
 φανερὰ ποιοῦντος, ⁴² εἰς ἑκτερίαν ἐστράτησαν ἀξιώσαντες τὸ γεγονός ἀμάρ-
 τημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ γενναῖος Ἰούδας παρεκάλει τοὺς πλῆθος
 συντηρεῖν ἑαυτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι, ὑπ' ὅσιν ἑωρακῶτας τὰ γεγονότα διὰ
 τὴν τῶν προπεπτωκότων ἀμαρτίαν. ⁴³ ποιησάμενός τε κατ' ἀνδραλογίαν κα-
 τασεύδσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς διςχιλίας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱεροσόλυμα
 προσαγαγεῖν περὶ ἀμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ δατεῖως πράττων, ὑπὲρ
 ἀναστάσεως διαλογιζόμενος. ⁴⁴ εἰ γὰρ μὴ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστήναι

26. ατεργατιον ... δυο πενταχιλ. 27. μετα δε ... οπι ιουδας ... εν η
 παμφυλα εν αυτη πληθη· νεανια δε ρωμαλλιοι προ των τιχων καθεστωτες
 (ed. rom. κατεστ.) ευρωστως απεμαχ. ενθα 28. ολκας ... υποχ. κατεστρωσαν
 δε ... δυο πενταχιλ. 29. αναξ. τε 30. των εκει καθεστωτων ... σκυδο-
 πολειται οπι εποιουντο 34. οπι αυτοις ... παρεγεννησαν 35. παραταξαμε-
 νους δε 36. γοργειου ... και βουλομενου τον καταρ. λ. ζωγειαν ... τινος
 θρακων ... διεφυγεν γοργειας 36. επικαλεσαμενος ιουδας ... φανην. και
 προοδ. φανηται του 37. κραυγην ενσεισας ... γοργειαν ... εποιησεν αυτων
 38. ηγεν ... σαββ. διηγεν 39. κατ' ον χρονον ... τα σωματα των προπεπτ.
 40. ιαμνιας ιδωλων ... απηργει 41. τα του δικαιοκρ. 42. εις εκεσιαν ...
 συντηρειν αυτους ... εωρακοτες ... των προπ. αμαρτηματων 43. ανδρο-
 λογειον εις ... αστιως πραττειν ... αναλογιζομενος 44. ει μη γαρ

45 προσεδόκα, περισσὸν ἂν ἦν καὶ ληρωδὲς ὑπὲρ νεκρῶν προσεύχεσθαι. 45 εἴτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβέας κοιμωμένους κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον, ὅσα καὶ εὐσεβῆς ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξυλασμόν ἐποίησατο τῆς ἀμαρτίας ἀπολυτῆναι.

XIII.

Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθει σὺν ἐπὶ 2 τὴν Ἰουδαίαν, 2 καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἑκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκά καὶ ἵππεις πεντακισχιλίους τριακοσίους καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο, ἄρματα δὲ δρεπανη- 3 φόρα τριακόσια. 3 καὶ Μενέλαος δὲ συνέμιξεν αὐτοῖς, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οὐδὲν δὲ 4 ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθῆσεσθαι. 4 ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξηγεῖται τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντίοχου ἐπὶ τὸν ἀλεττήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τοῦτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὥς ἔθος ἐστίν, ἐν τῷ τόπῳ 5 προσαπολέσαι ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Ἰβέρειαν. 5 ὅστις δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντήκοντα πηγῶν πλήρης σποδοῦ, οὗτος δὲ ὄργανον εἶχε περιφερὲς πάντο- 6θεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν. 6 ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας ἐνοχον ὄντα, ἡ καὶ τινῶν ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν πεπονημένον, ἅπαντες προσωδοῦσιν εἰς 7 ὅλεθρον. 7 τοιοῦτῳ μὲν τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν, μὴδὲ τῆς γῆς τυ- 8 χόντα Μενέλαον πᾶν δικαίως. 8 ἐπεὶ γὰρ συνετέλεσται πολλὰ περὶ τὸν βω- 9 κόμισατο. 9 τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χει- 10 ριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδειξόμενος τοῖς Ἰουδαίοις. 10 10 μεταλαβὼν δὲ Ἰούδας ταῦτα παρηγγεῖλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυ- 11 κτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἴ ποτε ἄλλοτε καὶ νῦν ἐπιβοηθῇ τοῖς τοῦ 11 νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι, 11 καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ εἶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔδνεσιν ὑποχειρίους γε- 12 νέσθαι. 12 πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιώσαντων τὸν ἐλεῆ- 13 μονα κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προπτύσεως ἐφ' ἡμέρας τρεῖς 13 ἀδελφεύοντας, παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ἐκέλευσε παραγινέσθαι. 13 καὶ 14 αὐτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρα- 14 τεις, ἐξελθόντας κρίναι τὰ πράγματα τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ. 14 δούς δὲ τὴν ἐπίτροπὸν τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πο- 15 λιτείας, ἐποίησατο περὶ Μωδεῖν τὴν στρατοπεδεῖαν. 15 δούς δὲ τοῖς περὶ αὐ- 16 τὸν σύνδεμα θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκρυμμένων ἐπαβλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλήν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνέλεν εἰς ἀνδρας τε- 16 τρακισχιλίους, καὶ τὸν πρῶτεύοντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οὐκίαν ὄχλῳ

44. περισσως καὶ ληρωδὲς ... ευχεσθαι 45. εἰτε ... ευχαριστηριον XIII. 4. τεσσαρακοστω 2. εππειων 3. συνεμιξεν δε αυτοις και μενελαος ... ηρωνιας ... επι σωτηριας 4. αιτιον των κακ. ειναι και παντων ... οπι αυτον 5. πηχεων ... σποδου οργανον δε ειχεν 6. οπι οντα ... πεπονημενων 7. τυγχανοντα 9. βεβαρημενος 10. επικαλεασσθαι ... ει ποτε και 12. επι ημερας 13. το στρατ. του βασιλεως επι την ιουδ. γενεσθαι ... τη του θεου 14. τω κυριω του κοσμου ... περι νομων ιερου ... πολιτιας περι δε μωδειμ εποιησατο την στρατιαν 15. αναδους ... συνθημα θεου νικην ... αυλην την παρεμβολην ... διςχιλιους ... οντι προ οχλω 16. δους ηρω δεους

καὶ ἐξέλυσαν εὐήμεροῦντες. ¹⁷ ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τούτ' ἔγε- 17
γόνει, διὰ τὴν ἐπαρτήγουσαν αὐτῶν τοῦ κυρίου σάπην. ¹⁸ ὁ δὲ βασιλεὺς ἐλ- 18
ληφῶς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς
τόπους. ¹⁹ καὶ ἐπὶ Βαϊθσοῦρα φρούριον ὄχυρόν τῶν Ἰουδαίων προσήγεν καὶ 19
ἐτροπούτο, προσέκρουεν, ἤλαττονοῦτο. ²⁰ τοῖς δὲ ἔθνοιν Ἰούδας τὰ δέοντα 20
εἰσέπειψε. ²¹ προσήγγειλε δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμοῖς Ῥόδοκος ἐκ τῆς 21
Ἰουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήθη δὲ καὶ κατελήφθη καὶ κατεκλείσθη. ²² ἔδευ- 22
τερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαϊθσοῦρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν, ἀπρεῖ,
προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, ἥτις ἐγένετο, ²³ μετέλαβεν ἀπονενοησθῆναι 23
τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνε-
χύθη· τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλει, ὑπετάγη καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δι-
καίοις· συνελύθη καὶ θυσιὰν προσήγαγεν, ἐτίμησε τὸν νεώ καὶ τὸν τόπον
ἐφιλανθρωπήσας, ²⁴ καὶ τὸν Μαακκαβαῖον ἀπεδέξατο· κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ 24
Πτολεμαῖδος ἕως τῶν Γερόντων ἡγεμονίῃν. ²⁵ ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖδα· ἔδυσ- 25
φόρον περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, εἰδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠΐθελσαν
ἀδετεῖν τὰς διαστάσεις. ²⁶ προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογίσαστο 26
ἐνδεχομένως, συνέπεισε, κατεπράυνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέβλεψεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν· οὕτω τὰ τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησε.

XIV.

Μετὰ δὲ τριετῇ χρόνον προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν Δημήτριον τὸν
τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύσαντα μετὰ πληθύνους
ἰσχυρὸν καὶ στόλου, ² κεκρατηκέναι τῆς χώρας ἐπανελλόμενον Ἀντίοχον καὶ 2
τὸν τούτου ἐπίτροπον Λυσίαν. ³ Ἀλκιμος δὲ τις προγενόμενος ἀρχιερεὺς, 3
ἐκουσίως δὲ μεμολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἐπιμειρίας χρόνοις, συνήσας ὅτι κατ'
ὄντιασιν τρόπον οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς ἅγιον θυσιαστήριον
ἔτι πρόσδοτος, ⁴ ἦκε πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον πρώτῳ καὶ πεντηκοστῷ 4
ἐκατοστῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοῖνικα, πρὸς δὲ τού-
τοις τῶν νομιζομένων θυλλῶν τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν
ἔσχε. ⁵ καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας συνεργόν, προσκλήθει εἰς συνέ- 5
δριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπερωτηθεὶς ἐν τίνι διαδέσει καὶ βουλῇ
καθέστηκασιν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη ⁶ Οἱ λεγόμενοι τῶν Ἰουδαίων 6
Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγείται Ἰούδας ὁ Μαακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ στα-
σάζουσιν, οὐκ ἔωντες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν. ⁷ ὅθεν ἀφελόμενος 7
τὴν προγονικὴν δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα.
⁸ πρώτων μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως φρονῶν, δεύτερον δὲ 8
καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλο-
γιστῆς τὸ σῦμπαν ἡμῶν γένος οὐ μικρῶς ἀκλήρει. ⁹ ἕκαστα δὲ τούτων ἐπε- 9
γνωκῶς σὺ βασιλεῦ καὶ τῆς χώρας καὶ τοῦ περισταμένου γένους ἡμῶν προ-
νοήσῃ, κατ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάντητον φιλανθρωπίαν. ¹⁰ ἄκρι 10
γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. ¹¹ τοιούτων 11
δὲ βῆντων ὑπὸ τούτου, θάπτον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς
τὸν Ἰούδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. ¹² προσκαλεσάμενος δὲ εὐθέως 12

47. τουτο ... αυτω τω κυριω 48. γευμα 49. βαϊθσουροις φρ. ολι-
γον ... προσηγεν ετροπουτο προσνεκρουσεν (sic) ηλαττονοουτο 21. ανεζητηθη
και κατεληφθη 22. βαϊθσοουροις 23. αντιοχεια ... απολελειμμενον 24.
επεδεξατο ... κατελειπεν ... γεννηρων 25. εδυσφορων ... εδιδιαιζον γαρ
υπεραγαν ηζελησαν 26. και κατεπραυνεν ... τα της εφοδου του βασι-
λεως (sed haec omnia **addidit) XIV. 3. αλκιμος ... προγεγονως ...
μεμολυσμενος ... αμιξιας ... προς το αγιον 4. ηλθεν ... ως πρωτω και
εκατοστω και πεντηκοστω ... τοις νομιζομενοις 5. καθεστηκεν 7. λε-
γων δε την αρχ. δευτερον νυν 3. στοχασαμενος 9. τουτως ... προσνη-
σθη 12. προχειρησαμενος δε

Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχη, καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰου-
 13 δαίας ἐξαπέστειλε, ¹³ δούς ἐντολάς, αὐτὸν μὲν τὸν Ἰούδαν ἐπανελέσσαι,
 τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταστήσαι δὲ Ἀλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγί-
 14 στου ἱεροῦ. ¹⁴ τὰ δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγαδευκότα τὸν Ἰούδαν ἔζη συνέ-
 15 ιδίας εὐημερίας δοκοῦντες ἐσεσθαι. ¹⁵ ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνωρος
 ἐφοδὸν καὶ τὴν ἐπίβεισιν τῶν ἔθνων, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνουν τὸν
 16 βαρβόμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. ¹⁶ προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκείθεν
 17 εὐθέως ἀνέβησαν, καὶ συμμίσχουσιν αὐτοῖς ἐπὶ κάμην Δεσσαοῦ. ¹⁷ Σίμων δὲ
 ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμβεβληκῶς ἦν τῷ Νικάνωρι, βραχέως δὲ διὰ τὴν αἰφνί-
 18 διον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικώς. ¹⁸ ὅμως δὲ ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἦν
 εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶ-
 19 σιν εὐψυχίαν, ἐπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἱμάτων ποιήσασθαι. ¹⁹ διόπερ
 ἐπεμψε Προσίδωρον καὶ Θεόδοτον καὶ Ματταθίαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιὰς.
 20 ²⁰ πλείονος δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῖς
 πλῆθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανείσης ὁμοψήφου γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς
 21 συνθήκαις. ²¹ ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ἣ κατ' ἴδαν ἤξουσιν εἰς τὸ αὐτό. καὶ
 22 προῆλθε, καὶ παρ' ἑκάστου διαφόρους ἔβησαν δίφρους. ²² διέταξεν Ἰούδας
 ἐνόπλους ἐτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μὴ ποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰ-
 23 φνιδίως κακουργίᾳ γένηται, τὴν ἀρμόζουσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν. ²³ διέ-
 τριβε δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἔπραττεν οὐδὲν ἄτοπον, τοὺς δὲ
 24 συναχθέντας ἀγέλαιους ὄχλους ἀπέλυσε. ²⁴ καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διὰ παντὸς
 ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέλιτο. ²⁵ παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι
 26 καὶ παιδοποιήσασθαι· ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκοινώνησε βίου. ²⁶ ὁ δὲ Ἀλ-
 κίμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὖνοιαν καὶ τὰς γενομένας συνθήκας, ἀνα-
 λαβὼν ἦκε πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ εἶπε τὸν Νικάνωρα ἀλλότρια φρονεῖν
 τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας Ἰούδαν διάδοχον ἀναδέ-
 27 δειχεν ἑαυτοῦ. ²⁷ ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκδυμος γενόμενος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου
 ἐρεζισθῆεις διαβολαῖς, ἔγραψε Νικάνωρι φάσκων ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βα-
 28 ρέως φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν ταχέως εἰς
 28 Ἀντιόχειαν. ²⁸ προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνωρι, συνεκέχυτο καὶ δυσφύ-
 29 ρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀζητήσῃ μηδὲν τάνδρως ἡδικοκτός. ²⁹ ἐπεὶ
 δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὐκαιρὸν ἐτήρει στρατηγήματι τοῦτ'
 30 ἐπιτελέσαι. ³⁰ ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν Νικάνω-
 ρα πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν εἰς τὴν ἀπάντησιν ἀγριωτέραν ἐσχηκότα, νοή-
 31 σας οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας οὐκ ὀλίγους τῶν
 31 περὶ ἑαυτὸν συνεκρύπτετο τὸν Νικάνωρα. ³¹ συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι γεν-
 ναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ
 32 ἀγὼν ἐρόν, τῶν ἱερῶν τὰς καθηκούσας θυσίας παραγόντων, ἐκέλευσε
 32 παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. ³² τῶν δὲ μετ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν

12. τον νικανορα 13. δους επιστολας ... τον ιουδα 14. οι δε επι της ιουδ. πεφυγαδευκοτες 15. ελιτανευσαν ... τον αυτου λαον ... αντιλαμβανομενος 16. αναξευξας συνμισσει ... λεσσαου 17. βραδεως ... εφνηδιον 18. ανδραγαθειαν ... περι της πατριδος ... υπευλαβετο 20. του ηγουμενου ... ομοιοψηφου 21. προηλθεν παρ εκαστου διφραξ̄ εβησαν διφρ. 22. εφνιδιως 23. οπ δε 26. λαβων ... βασιλειας αυτου ... απεδιξεν ... οπ εαυτου 27. και τοις του πανποννηρου διαβολ. ερεζισθ̄ ... φασκων post συνθηκωνρονit ... εις αντιοχίαν ταχ. 28. αζητησιν 29. του pro τουτ 30. διεξαγαγοντα ... τα προς αυτον ... ητισμενην ... αγροικότερον ... περι αυτον 31. συγγους 32. γινωσκων

ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, ³³ προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεῶ ταῦτα ὤμοσε 33
 Ἐάν μὴ δέσμιόν μοι τὸν Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε τοῦ θεοῦ σκηὸν εἰς πε-
 δὸν ποιήσω, καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ Διο-
 νύῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. ³⁴ τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προ- 34
 τείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον
 τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες ³⁵ Σὺ κύριε τῶν ὁλῶν ἀπροσδεῆς ὑπάρ- 35
 χων, εὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς κατασκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. ³⁶ καὶ νῦν 36
 ἅγιοι παντὸς ἁγιασμοῦ κύριοι διατήρησον εἰς αἰῶνα ἁμείναντον τόνδε τὸν προσ-
 φάτως κεκαθαρισμένον οἶκον. ³⁷ Ῥαζὶς δὲ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρεσβυ- 37
 τέρων ἐμηνύθη τῷ Νικάνωρι ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων
 καὶ κατὰ τὴν εὐνοίαν πατῆρ τῶν Ἰουδαίων προσαγορευόμενος. ³⁸ ἦν γὰρ 38
 ἐν τοῖς ἐμπροσθέν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσεννεγμένος Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ
 σώμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος μετὰ πάσης ἐκτε-
 νίας. ³⁹ βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόσθιον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς τοὺς Ἰου- 39
 δαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρατιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσσίους συλλαβεῖν
 αὐτόν. ⁴⁰ ἔδοξε γὰρ ἐκείνῳ συλλαβῶν τούτοις ἐργάσασθαι συμφορὰν. ⁴¹ τῶν 40 41
 δὲ πληθύνων μελλόντων τὸν πύργον καταλαβεῖσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βια-
 ζομένων, καὶ κελεύοντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατά-
 ληπτος γενόμενος ὑπέβηκεν ἑαυτῷ ξίφος, ⁴² εὐγενῶς θάλων ἀποθανεῖν ἥπερ 42
 τοῖς ἀλιτῆροισι ὑποχείριος γενέσθαι καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβρι-
 σθῆναι. ⁴³ τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευδικήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν, 43
 καὶ τῶν ὄχλων εἰσω τῶν θυρωμάτων εἰσβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ
 τὸ τεῖχος κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν ἀνδρείως εἰς τοὺς ὄχλους. ⁴⁴ τῶν δὲ ταχέως 44
 ἀναποδιδάσντων γενομένου διαστήματος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. ⁴⁵ ἔτι 45
 δὲ ἔμπροσθεν ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστὰς φερομένων
 χρονηδὸν τῶν αἱμάτων· καὶ δυσχερῶν ὄγτων τῶν τραυμάτων, δρόμῳ τοὺς
 ὄχλους διελθὼν καὶ στὰς ἐπὶ τινος πέτρας ἀπορρώγαδος, ⁴⁶ παντελῶς ἑξαιμός 46
 ἦδη γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν ἐνέ-
 σεις τοῖς ὄχλοις, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσποζόντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
 πνεύματος ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι, τόνδε τὸν τρόπον μετέλλαξεν.

XV.

Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ
 Σαμάρειαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης
 ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. ² τῶν δὲ κατ' ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰου- 2
 δαίων, λεγόντων Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέσης, δόξαν δὲ
 ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μετ' ἀγίοιτος
 ἡμέρᾳ. ³ ὁ δὲ τρικαλιτήριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ 3
 προστεταχὼς ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν; ⁴ τῶν δὲ ἀποφνημαμένων 4
 Ἔστιν ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης, ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν
 ἐβδομάδα· ⁵ ὁ δὲ ἕτερος Κἀγώ, φησί, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ προστάσσων 5
 αἰρεῖν ὅπλα καὶ τὰ βασιλικὰ χρεῖα ἐπιτελεῖν. ὁμοῦς οὐ κατέσχευ ἐπιτελέ-
 σαι τὸ σκέτλιον αὐτοῦ βούλημα. ⁶ καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζο- 6
 νείας ὑψαυχενῶν διεγνώκει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν συστήσασθαι τρό-
 παιον. ⁷ ὁ δὲ Μωκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποσιῶς μετὰ πάσης ἐλπίδος 7

33. ἐπὶ τὸν νεῶ ὡμοσεν ταῦτα ... τόνδε τὸν τοῦ ... διανύσω 35. ην-
 δοκήσας ... σκηνώσεως 36. κεκαθαρισμένος 37. ραζίς 38. κρίσιν 40.
 ενεργάσασθαι 41. περικαταληπτος ... υπεβηκε εαυτω το ξιφος 42. αλη-
 τηριος (item ed. rom.) ... εσω ... εισβαλλοντων ... ανθρωπως 45. των
 τραυματων οντων ... διελθοντων ... απορρωγος 46. γενομενος ... τα αυτα
 αυτου XV. 2. κατα αναγκην 3. τρικαλιτηριος ... ο δυναστης 4. των δ απο-
 φεναμενων 5. τα οπλα 6. πασης ασφαλειας ευψαυχενων ... συστησ. τροπον

8 ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου. ⁸ καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ
 δειλῶν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐ-
 τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ βοηθήματα καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παντο-
⁹ κράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. ⁹ καὶ παραμυθούμενος αὐτοὺς
 ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶ-
¹⁰ νας οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προθυμοτέρους αὐτοὺς κατέστησε. ¹⁰ καὶ τοῖς
 θυμοῖς διεγείρας αὐτοὺς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνύς τὴν τὸν ἐθνῶν
¹¹ ἀξίαν καὶ τὴν τῶν ὄρκων παράβασιν. ¹¹ ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐ
 τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παρά-
 κλησιν, καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὕπαρ τι πάντας εὐφρανεν.
¹² ¹² ἦν δὲ ἡ τοῦτου θεωρία τοιαύτη, Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερεᾶ ἄνδρα κα-
 λὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρῶτον δὲ τὸν τρόπον καὶ
 λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς
 ἀρετῆς οἰκεία, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν
¹³ Ἰουδαίων συστήματι. ¹³ εἰς οὕτως ἐπιφανῆναι ἄνδρα πολὺ καὶ δόξῃ δια-
 φέροντα, θανυμαστὴν δὲ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
¹⁴ ὑπεροχὴν. ¹⁴ ἀποκριζέμενα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν Ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ
 πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως Ἰερουσαλὴμ ὁ τοῦ
¹⁵ Θεοῦ προφήτης. ¹⁵ προτείναντα δὲ τὸν Ἰερემίαν τὴν δεξιὰν παραδούναί τῷ
¹⁶ Ἰουδᾷ ῥομφαίαν χρυσῇ, δίδόντα δὲ προσφωνήσαι τάδε ¹⁶ Ἀδελφὲ τὴν ἁγίαν
¹⁷ ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ Θεοῦ, δι' ἧς θραύσεις τοὺς ὑπεναντίους. ¹⁷ παρα-
 κληθέντες δὲ τοῖς Ἰουδαῖοις λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν
 παρορμηθεῖν καὶ ψυχὰς νέων ἐπαγορῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι,
 γενναίως δὲ ἐμφέρεισθαι καὶ μετὰ πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ
¹⁸ πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. ¹⁸ ἦν
 γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἡττονι
 μέρει κείμενος αὐτοῖς ἄγων, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθ' ἡγιασμέ-
¹⁹ νου ναοῦ φόβος. ¹⁹ ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατεληγμένοις οὐ πάρεργος
²⁰ ἀγωνία παρασσομένης τῆς ἐν ὑπάλθῳ προσβολῆς. ²⁰ καὶ πάντων ἡδὴ προσ-
 δοκῶντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἡδὴ συμμειζάντων τῶν πολεμίων καὶ
 τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὐκαιρον ἀποκαταστα-
²¹ σάντων, τῆς τε ἔκτου κατὰ κέρας τεταγμένης, ²¹ συνιδὼν ὁ Μάκκαβαῖος τὴν
 τῶν πληθῶν παρουσίαν καὶ τῶν ὄπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν τὴν τε
 τῶν θηρίων ἀγριότητα, προτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλέσατο
 τὸν τερατοποιὸν κύριον τὸν κατόπτην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὀπλῶν ἡ
²² νίκη, καθὼς δὲ ἂν αὐτῷ κριθεῖη τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. ²² εἶπε
 δὲ ἐπικαλούμενος τὸνδε τὸν τρόπον Σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου
 ἐπὶ Ἐζεκιὸν τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνείλες ἐκ τῆς παρεμβολῆς
²³ Σενναχηρείμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας. ²³ καὶ νῦν δυνάστα τῶν
 οὐρανῶν ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἐμπροσθέν ἡμῶν εἰς δόρυ καὶ τρόμον.
²⁴ ²⁴ μεγάλῃ βραχυλόγῳ σου καταπλαγήσῃσαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγενόμε-
²⁵ νοι ἐπὶ τὸν ἄνδρά σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἐληξεν. ²⁵ οἱ δὲ περὶ
²⁶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπύγων καὶ παιάνων προσῆγον. ²⁶ οἱ δὲ περὶ τὸν
²⁷ Ἰουδᾶν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμειξαν τοῖς πολεμίοις. ²⁷ καὶ ταῖς

7. ἀντιλήψεως 8. ἔχοντες δε ... εἰσομένην ... om και βοηθειαν
 9. προσυπομνήσας 10. παρεπιδειγνυς 11. ἕκαστος δε ... προσεξηγησάμενος ...
 υπερ τι παντας ηυφρανεν 12. ἀρετῆς ἰδια 13. om τον 14. ιουδου ...
 επανδρωσε ... στρατευεσθαι ... ευτανδρειας 18. om αγων 20. προσμει-
 ξαντων ... τῆς δε ἱππου 24. θηριων επι μερος ευκαιρον αγριότητα ανατεινας
 χειρας ... om τον κατοπτην ... om η νικη ... δε εαν αυτω κριθῃ 22.
 ανελεν 23. τροπον 24. καταπλαγησῃσαν ... παραγεινομενοι 26. μετα επι-
 κλησεως

μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέ-
στρωσαν οὐδὲν ἤττον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακιςχίλων, τῇ τοῦ θεοῦ με-
γάλῳς εὐφρανθέντες· ἐπιφανείᾳ. ²⁸ γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας καὶ μετὰ ²⁹
χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.
³⁰ γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίῳ ³¹
φωνῇ. ³² καὶ προσέταξεν ὁ κατ' ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστῆς ³³
ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὅτι τῆς ἡλικίας εὐνοίαν εἰς ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας, τὴν
τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς
Ἱεροσόλυμα. ³⁴ παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ ³⁵
τοὺς ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.
³⁶ καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μισροῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ ³⁷
δυσφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶκον ἐμεγαλύνησε,
³⁸ καὶ τὴν γλώσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος ἐκτεμὼν ἔφη κατὰ μέρος δώ-
σειν τοῖς ὀρνέοις, τὰ δὲ ἐπιχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι.
³⁹ οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον, λέγοντες ⁴⁰
Εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. ⁴¹ ἐξῆλθον δὲ τὴν τοῦ ⁴²
Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐπὶ δὴλον πᾶσι καὶ φανερόν τῆς τοῦ κυ-
ρίου βοηθείας σημεῖον. ⁴³ καὶ ἐδογματίσαν πάντες μετὰ κοινοῦ ψηφίσματος ⁴⁴
μηδαμῶς ἔᾶσαι ἀπαραστήμαντον τὴνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν
τριεκαίδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνός, ἃ ἄρα λέγεται τῇ Συριακῇ φωνῇ, πρὸ
μίας ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς ἡμέρας. ⁴⁵ τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρη-
σάντων οὕτω, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ
τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόν· καταπαύσω τὸν λόγον. ⁴⁶ καὶ εἰ μὲν καλῶς ⁴⁷
καὶ εὐδίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτέλως καὶ με-
τρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι. ⁴⁸ καθάπερ γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πίνειν, ὥσαυ-
τως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερασθεῖς ⁴⁹
ἡδύς καὶ ἐπιτερπὴ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ
λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται
ἡ τελευτή.

Μ Α Κ Κ Α Β Λ Ι Ω Ν

Τ Ρ Ι Τ Ο Σ.

Λ

Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ μαζῶν παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων τὴν γενομένην τῶν
ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου, παραγγείλας ταῖς
πάσαις δυνάμεσι πεζοκαῖς τε καὶ ἵππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσι-
νόην συμπααραλαβὼν ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμ-

27. om καρδιας ... επιμελεια 28. πανοπλεια 30. περιφερειν 31.
συγκαλεσασμενος τ. ὁμοεθνεους 32. επιδειξας ... μισριου ... εκτετινας
33. om δωσειν ... τα δ επιχειρα 35. προτομην προ κεφαλην 36. εδογ-
ματ. δε ... τη κυριαχη φωνη 37. ουτως ... τον λογ. καταπαυσων 38.
και ειπεν (pro ei μεν) καλως ευδαικτως 39. om γαρ ... συγκερασθ. ηδη
και ... ουτως

Subscriptio: ιουδα του μακκαβαίου πραξεων επιστολη

Inscriptio: μακκαβαίων λογος γ

l. 4. παρα των ανακομ. μαζων ... γενομενην των επ αυτου ... παι-
ζικαις και ιππικαις και την αδ.

2 βεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. ³Θεόδοτος δὲ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνήν, ὡς μόνος 3 κτείνειν αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ διαλύσαι τὸν πόλεμον. ⁴τοῦτον δὲ διαγαγὼν Δωσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπληλοτριωμένος, ἀσημόν τινα κατέ- 4 κλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνου κόλασιν. ⁵γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐρρωμένων τῷ Ἀντίοχῳ, ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκδίει, μετὰ οὕκτου καὶ θακρύνων τοὺς πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυναιξὶ θαρράλως, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς χρυ- 5 σίου. ⁶καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολ- 6 λούς δὲ καὶ δοριαλώτους συλληφθῆναι. ⁷κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. ⁸ποίησας δὲ τοῦτο καὶ τοῖς 7 τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐθαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησε. ⁹τῶν 8 Ἰουδαίων διαπεψυγμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερουσίας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπασσομένους αὐτὸν καὶ ξένια κομιούντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμ- 9 βεβηκόσι συγχαρησομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα 9 πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. ¹⁰διακομισθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὄψας τῷ 10 μεγίστῳ θεῷ καὶ χάριτας ἀποδιδούς, καὶ τῶν ἐξῆς τὴν τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ 11 διὰ τὴν παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαίῳτι καὶ εὐπρεπεῖα κατα- 11 πλαγείς, ¹²θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βουλευσα- 12 σθαι εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν. ¹³τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο, 13 διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν 14 ἄλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγούμενῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τούτῳ ἅπασι κατ' ἐνιαυ- 14 τόν, οὐδαμῶς ἠβούλετο πείθεσθαι. ¹⁵τοῦ τε νόμου παραγνωσθέντος οὐδα- 15 μῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων Καὶ εἰ ἐκείνοι ἐστέ- 13 ρηγναι ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. ¹⁶καὶ ἐπυνθάνετο διὰ τίνα αἰτίαν 14 εἰσερχόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν τεμένος οὐδεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων. ¹⁷καὶ τις 15 ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. ¹⁸γενομένου δὲ φησι τού- 16 του διὰ τίνα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύσεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μή; 16 τῶν δὲ ἱερῶν ἐν ταῖς ἀγlais ἐσθήσεσι προπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ 17 μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν τῇ ἐνεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπι- 18 βαλλομένου μεταστῆναι, κραυγῆς τε μετὰ θακρύνων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων, 17 οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι ταραχθέντες ἐξεπῆδησαν, ἄδηνον τιθέμε- 18 νοι τὸ γινόμενον. ¹⁹αἱ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τε- 19 κούσαις ἐξώρμησαν, καὶ σποδῶ καὶ κόνει τὰς κεφαλὰς πασάμεναι, γόνυν τε 19 καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπύπλων. ²⁰αἱ δὲ καὶ προσκαρτίως ἐσταμέ- 20 ναι, τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους παστοὺς καὶ τὴν ἀρμόζουσαν αἰδῶ 20 παραλείπουσαι δρόμον ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. ²¹τὰ δὲ νεογνὰ τῶν

2. *τοπων pro οπλων 3. διαγων 4. τους πολεμους λελυμενη ... και ταις γυναιξιν 5. και τ ουτως ... χειρονομειαις ... ροδιαλωτους (sic; ed. rom. θαριαλωτους) ... συλλημφθηναι 7. απονειμα 8. χαρησσομενους 9. τω πιστω θεω ... τω τοπον ποιησας ... ευσεβεια καταπληγεις 10. εις τον ναον εισελθειν 11. μηδε τοις ειθνεσιν εισιεναι ... κατ ενιαυτ. απαξ· ο δε ουδαμωσ επιθετο 12. παραγνωσθεντος ουδ ως απειλειπεν ... εμε δε 13. ατινα pro δια τινα ... αυτον εισερχομενον εις παν τε τεμενος 14. γενομενου ... παντων 16. εν πασαις ταις αισθησεσιν προσπεσοντων ... τοις ενεστωσιν· και την 17. απολειπομενοι 18. εξωρμ· και απεδωκαν κονει τας κομας πασαμεναι· που γε και σπεν. ενεμπιπλων τας πλατ. 19. προς απαν νυν διατεταγμενην και την ... ομη εν τη πολει

καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθώ-
 11 12 μεν, εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. ¹¹ καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. ¹² ἐπεὶ
 δὲ πλεονάκεις ὀλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβροήθησαν αὐτοῖς ἐν τῇ ταπει-
 13 νώσει, καὶ ἐβρίσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων, ¹³ ἰδοὺ δὴ νῦν, ἄγιε βα-
 σιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ
 14 ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. ¹⁴ ἐν δὲ τῇ
 ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι
 τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδογμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.
 15 ¹⁵ τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνεφικτος ἀνθρώποις
 16 ἐστίν. ¹⁶ ἀλλ' ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἡγά-
 17 σας τὸν τόπον τοῦτον. ¹⁷ μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτῳ ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ
 εὐθύνης ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχῶνται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐ-
 18 τῶν μηδὲ ἀγαλλιάσωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες ¹⁸ Ἡμεῖς
 κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγιασμοῦ, ὥς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν
 19 προσοχισμάτων. ¹⁹ ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ διασκέδασον τὰς ἀμ-
 20 πλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἐλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. ²⁰ ταχὺ
 προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν στόματι τῶν
 καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχὰς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην.
 21 ²¹ ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις, εἰσα-
 κούσας τῆς ἐνθέου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ βράσει μεγάλῳ ἐπηρμένον
 22 ἐμάστιξεν αὐτόν, ²² ἔθεν καὶ ἔθεν κραθάνας αὐτόν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
 μου, ὥστε κατ' ἐδάφους ἄπρακτον ἔτι καὶ τοῖς μέλεσι παραλελυμένον μηδὲ
 23 φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. ²³ ὅθεν οἱ τε φίλοι καὶ
 οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ ὀρεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβούσαν αὐ-
 τὸν εὐθύνα, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυον
 24 ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. ²⁴ ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος
 ἑαυτὸν οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἤλθεν ἐπιτιμηθεὶς, μετ' ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς
 25 ἀνέλυσε. ²⁵ διακομίσθεις δὲ εἰς τὴν Αἰγυπτὸν καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων,
 διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἐταίρων τοῦ παντὸς δικαίου
 26 κευχωρισμένων, ²⁶ οὐ μόνον ταῖς ἀναρῶνται ἀσελείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τοσούτον θράσους προῆλθεν ὥστε δυσφημίας ἐν τοῖς τόποις συν-
 27 στασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν
 28 καὶ αὐτοὺς ἐπιστὰς τῇ ἐκείνου βελήσει. ²⁷ προέβητο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τοῦ
 ἔθνους διαδοῦναι ψόγον. καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀνα-
 28 στήσας ἐξεκλόαψε γραφήν, ²⁸ μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν
 εἰσέρχεται, πάντας δὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διαθεσιν
 29 ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστήσαι, ²⁹ τοῦ-
 τούς τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παραστήμῳ
 Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐ-
 30 θέντιαν. ³⁰ ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνεται, ὑπέγραψεν, ἐάν τις
 31 ἐξ αὐτῶν προαρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελετὰς μεμνημένοις ἀνα-
 31 στρέφασθαι, τούτους ἰσπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι. ³¹ ἔνιοι μὲν οὖν ἐπὶ
 πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάθρας στυγοῦντες εὐχερῶς ἑαυτοὺς

40. τοπον ημων δ. 44. om ει 42. πλεον. και 51β. ... εκ μελων (sic) κακων 43. ιδου δε νυν 45. κατοικητηρ. 16. αλλα επ. 47. αγαλλιασονται 49. αμβλακειας 20. om ημας ... εν τω στοματι 21. θεος και προπατωρ αγιος 22. ed. rom. κατ' εδαφους ... πεπληγμενον 23. και σωματοφυλακ. ορειαν ιδοντες 24. αναλεξ. αυτον ... μετα απ. δε πικρ. θεμενον ανεδυσεν 25. κακίας επαυτων (sic) δια τε των 27. om δε ... ψογον· επε ... εκολαψεν 28. επι τα ιερα ... 29. τους pro τουτους ... *χαρασασθε ... διονυσω ... προκαταχωρισαι 30. κατα τελετας μεμοινημενοις 31. ουα ουν ... τα (correctum τας) τ. πολ. ευσεβ. επιβαθρας στυγονται

ἐδίδοσαν, ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνήσαντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσόμενης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς. ³² οἱ δὲ πλείστοι γενναῖα ψυχῇ ἐνίσχυσαν καὶ οὐ 32 ἀδέσγησαν τῆς εὐσεβείας, τὰ τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλάσσόμενοι ἀδεδωκὺς ἐπεκράτων ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν. ³³ εὐλιπιδες δὲ κα- 33 ζειστηκείσαν ἀντιλήψεως τεύξασθαι, καὶ τοὺς ἀπογραφοῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ὄνους ἔκρινον καὶ τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.

III.

Ἄ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι καὶ προστάξει σπεύσαντας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. ² τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη 2 δυσμενὲς ἐξηγεῖτο κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς δεδομένης εἰς διαδίσιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλύνων. ³ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὐνοίαν καὶ πίστιν ἀδιά- 3 στροφον ἦσαν διαφυλάσσοντες, ὁσεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ 4 πολιτευόμενοι χωρισμὸν ἐποιοῦν ἐπὶ τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰτίαν ἐνόμιζον ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. ⁵ τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν 5 συναναστροφὴν ἄπασιν ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καζειστηκείσαν. ⁶ τὴν μὲν οὖν 6 περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι βρῦλλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς ἐνηρ- ριζήσαντο. ⁷ τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διαστάσεων ἐβρῦλ- 7 λουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναν- τιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιτῆσαν ψόγῳ. ⁸ οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἐλ- 8 ληνες οὐδὲν ἡδικημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεω- ροῦντες καὶ συνδρομὰς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθονον, τυραννικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεσις, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον, καὶ με- 9 ταπεσεῖσθαι ταῦτα ὑπελάμβανον. ⁹ μὴ γὰρ οὕτως παροραζήσεται τηλικούτου 9 συστήμα μὴδὲν ἡγνοηκώς. ¹⁰ ἦδη δὲ καὶ τινες γειτονέες τὴ καὶ φίλοι καὶ 10 συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινὰς ἐπισπώμενοι, πίστεως ἐδίδοσαν συνασπιεῖν καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίληψιν. ¹¹ ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ 11 τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγυρωμένος καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τήνδε ¹² Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυ- 12 πτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐβρῶσθαι. ¹³ ἐβρῶμαι δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. ¹⁴ ἐκ τῆς εἰς τὴν 13 14 Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπροπτότῳ συμμαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ κατὰ λόγον ἐπ' ἀρί- στον τέλος ἀχθείσης, ¹⁵ ἡγησάμεθα μὴ βία δόρατος, ἐπαικεῖα δὲ καὶ πολλῇ 15 φιλανθρωπίᾳ τιθνησασθαι τὰ κατοικοῦντα Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ὣν ἐυποιήσαι τε ἀσμένως, ¹⁶ καὶ τοῖς κατὰ πόλεις ἱεροῖς ἀπονειμάντες προσό- 16

33. ευελπ. τε καζιστηκεισαν αντιλημψεως τευξασθαι III. 4. εξεχο-
λησεν ... κατα αλεξ. οργιζεσθαι ... σπευδοντας 2. οικοδομουμενων ...
εξεκειτο ... συμφρονουσιν ... δεδεδομενης 3. φυλασσοντες 4. επι τω κα-
ταστροφας ... ανιοι 6. βρυλλουμενην 7. εβρυλουν ... γενινεσθαι ... περιη-
ψαντο φοβω 8. περι τους ανδρας ... γεινομενας ... εσθανον 9. ουτω
παροραζησεσθαι ... συστημα ... ηγνοηκως 10. αντιλημψιν 11. υπολαμβα-
νειν δε 12. πτολεμεος 13. αυτος εγω 14. οτι εκ ... επιστρατειας ... οτι
προς ημας ... οτι και τη ημ. δε ρωμη ... λογ. επι τελος 15. φιλανθρω-
πεια ... ευποιησαντες μενωσ (sic)

δους πλείστας προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ
 17 ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. ¹⁷ οἱ δὲ λόγῳ μὲν
 τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθῳ, προδύμη-
 18 γόντων ἡμῶν ἐξελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλί-
 18 στοῖς ἀναθήμασι τιμῆσαι, ¹⁸ τύφοις φερόμενοι παλαιστοτέροις εἶξαν ἡμᾶς τῆς
 εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας
 19 ἀνθρώπους φιλανθρωπίαν. ¹⁹ τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἐκθλὸν κα-
 20 τιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις
 20 ὑπαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. ²⁰ ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ
 συμπεριενεχθέντες καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς
 21 πᾶσιν ἔλθοντες φιλανθρωπῶς ἀπαντήσαντες, καὶ ὡς ἔπρεπεν ἐποιήσαμεν. ²¹ ἐν
 δὲ τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασι γνωρίζοντες,
 22 διὰ τε τὴν συμμάχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἀπλότητος αὐτοῖς ἀρχή-
 22 θεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιδῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας
 αὐτοῦς Ἀλεξανδρέων καταξιώσαι καὶ μετόχους τῶν αἰ ἱερῶν καταστήσαι.
 23 ²² οἱ δὲ τούναντίον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπα-
 23 σάμενοι, διηγεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες, ²³ οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο
 τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν
 αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρ' ἑκαστα ὑπορώμενοι διὰ
 24 τῆς δυσχεροῦς ἐμβρώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ κατορθώ-
 24 ματα. ²⁴ διὰ καὶ τεκμηρίους καλῶς πεπεισμένοι, τούτους κατὰ πάντα δυσ-
 νοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προσοοῦμενοι μὴ ποτε αἰφνιδίῳ μετέπειτα ταραχῆς
 ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νότου προδόντας καὶ βαρβάρους
 25 ἔχομεν πολεμίους, ²⁵ προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τὴνδε
 αὐθωρὶ τοὺς ἐνεμομένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεων καὶ σκυλμῶν
 ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς
 26 ἀνήμεστον καὶ δυσκλεῖ πρέποντα δυσμενέσι φόνον. ²⁶ τούτων γὰρ ὁμοῦ κο-
 λασθέντων διελήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα
 27 ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτίστῃ διαθήσει κατασταθήσονται. ²⁷ ὅς δ' ἂν σκεπάσῃ
 τινὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ γεραιῶν μέχρι νηπίου μέχρι τῶν ὑπομασθίων, αἰ-
 28 σίοις βασάνοις ἀποτυμπασιζήσεται πανοικί. ²⁸ μηνύειν δὲ τὸν βουλόμε-
 νον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐμπόπτοντος ὑπὸ τὴν εὐζύναν λήψεται, καὶ ἐκ
 τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς διεχιλάς καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται καὶ
 29 στεφανωθήσεται. ²⁹ πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐάν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος
 Ἰουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγῆς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει κατὰ
 30 πάντα ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν αἰ χρόνον. ³⁰ καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς
 τύπος οὕτως ἐγγράπτο.

IV.

Πάντῃ δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα δημοτελὲς συνίστατο
 τοῖς ἔθνεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὡς ἂν τῆς προκατεσκημν-
 2 α ἡμῶν αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρρησίας συνεκφαινομένης ἀπε-
 3 χείας. ² τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἀνήμεστον πένθος ἦν καὶ πανδύρτος μετὰ δα-

46. προσηχθημεν 47. *την ημετ. αποδ. την ημετεραν ... ανθημασιν
 48. λειπομενοι 24. om τολημηςαντες 23. υφορ. μετα της ... πραγματα
 pro κατορθωμ. 24. εφνηδιου ... εστασης 25. αυθωρι ... συν ταις γυ-
 ναιξει ... υβρεως 26. διεληφαμεν ... και τη βελτιστη 27. νηπ. και μεχρι
 τ. υπομαστιαιων εχτισταις ... πανοικια 28. λημψεται ... βασιλειου ... oim
 αργυριου ... om τευξεται και 29. πυριφλεγης ... καταπαν IV. 4. τ.
 εθνες. ουν ευωχεια ... προκατεσκευωμενης ... νυν εκφενομενης 2. αλε-
 κτον πενθος ... πανοδυρτος

κρύων βοή, στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας, ὀλοφυρο-
μένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικυρθεῖσαν αὐτοῖς ἐλεῖδραν. ³ τίς νομὸς 3
ἢ πόλις ἢ τίς τὸ σύνολον ὀλεητὸς τόπος ἢ τίνες ἀγυαὶ κοπετοῦ καὶ γόων
ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; ⁴ οὕτω γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς 4
ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστελλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς
ἐξάλλοις τιμωρίαις καὶ τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν
τὸν κοινὸν ἔλεον καὶ λογιζομένους τὴν ἀθλίον τοῦ βίου καταστροφὴν, θα-
κρύνειν αὐτῶν τριᾶζιον ἐξαποστολήν. ⁵ ἦγετο γὰρ γεραίων πληθὺς πολὺ 5
πεπυρασμένων, τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς
ὁρμῇ βιαίας, ἀπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀξείαν καταχρωμένων πορείαν. ⁶ αἱ 6
δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ
τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους καὶ κόνει τὴν μυροβραχὴν πεφυρμένην κόμην,
ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, βρῆγον ἀντ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξηγρον, ὥς
ἐσπαρραγμέναι σκυλοῖς ἄλλοεθνεσί. ⁷ θέσμαι δὲ δημόσαι μέχρι τῆς εἰς τὸ 7
πλοῖον ἐμβολῆς εἰλκοντο μετὰ βίας. ⁸ οἱ τε τούτων συνζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ 8
στεφάνων τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκαμίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας,
ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς βραδυμίας τὰς ἐπιλοίπων τῶν γάμων ἡμέρας
ἐν βρῆγοις διηγόν, παρὰ πόδας ἦδη τὸν ἄθρον ὀρώντες κείμενον. ⁹ καθ' ἣν 9
σαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις, οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς
τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρήρητοις κα-
τησφαλισμένοι πέδαις, ¹⁰ ἔτι καὶ τῷ καθ' ὑπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακει- 10
μένω τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκομίζοντο τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἀγωγῇ ἐπιβούλων ἐν παντὶ τῷ κατὰ πλῶ λαμβάνουσι. ¹¹ τούτων δὲ ἐπὶ τὴν 11
λεγομένην σχεδίαν ἐχθύντων καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, καθ' ὧς ἦν δε-
δογματισμένοι τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἵππο-
δρομῷ παρεμβαιεῖν ἀπλῆτῳ καθ' ἑστώτι περιμέτρῳ καὶ πρὸς παραδειγματῶν
ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθ' ἑστώτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν καὶ
τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χάραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν, πρὸς τὸ μηδὲ
ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν μηδὲ τὸ σύνολον καταξιώσαι περιβόλων. ¹² 12
ὥς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεθνεῖς κρυβῆ ἐκ-
πορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλεᾶ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν, ¹³ 13
διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὥς
ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας,
¹⁴ ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φύλον ἐξ ὀνόματος· οὐ γὰρ τὴν ἔμπροσθε βραχεῖ 14
προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν, στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγ-
γελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανῆσαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. ¹⁵ ἐγένετο μὲν 15
οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ μετὰ τακρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ
ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας
τεσσαράκοντα. ¹⁶ μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, 16
συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδώλων συνιστάμενος, πεπλανημένη πόρρω τῆς
ἀληθείας φρονὶ καὶ βεβήλῳ στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς
καλεῖν ἢ ἀρήγειν ἐπανῶν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον ζέον τὰ μὴ καθήκοντα λα-

2. πεπυρωμ. παντοθεν αυτων της καρδιας ... αυτοις επικυρθ. 3. οι-
κτιστος ... οτι ουκ εμπιπλ. 4. ουτως ... πικρειας ανοικτου ... την δυσ-
αζλιον 5. γερων πληρης πολιας ... επικυφον ... προς εξιαν καταχρωμεν
(sic) 6. μυροβραχιη ... σκυμνοι 7. δημοσια 8. οι δε τουτων συνζυγεις
βροχοι ... ακμαιας νεανικης ... ευωχιας 9. αγομενοι 10. κατυπερθε
... οτι το φεγγ. αποκλειομενοι 11. *περαθεντος ... απλατω ... παραδιγ-
ματισμον ... εκδημειαν ... οτι μηδε posterius ... περιβολω 12. ακλαιη
14. ονομ. ουκ εις την εμπροσθεν ... κατατροπον λατρειαν· στρεβλωθεντα
δε παρηγγελμ. ακμαιας 15. προσεδρειας ... τεσσαρακοντα 16. ιδωλων
συνιστ. πεπληρωμενη (... φρονει) ... στοματι· κωφα ... οτι τον μεγιστ. ζεον

- 17 λών. ¹⁷ μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διδόντα προσηγγάναντο οἱ
 γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπογραφὴν ποιῆ-
 18 σθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, ¹⁸ καίπερ ὄντων κατὰ τὴν χώραν
 ἔτι τῶν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ
 κατὰ τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθιστάτος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς.
 19 ¹⁹ ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωροκοπημένοις εἰς μηχανήν
 20 τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τοῦτου πεισθῆναι, ²⁰ λεγόντων μετὰ
 ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τοὺς γραμμοὺς καλᾶμους ἐν οἷς
 21 ἐχρῶντο ἐκλειομέναι. ²¹ τοῦτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ἰου-
 δαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνικητοῦ.

V.

- Τότε προσκαλεσάμενος Ἑρμῶνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμε-
 2 λεία, βαρεῖα μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετάσθετος, ² ἐκέλευ-
 σεν ὑπὸ τὴν ἐπέρχομένην ἡμέραν διαψύσει δράκεις λιβανωτοῦ καὶ οἶνω
 πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλεφάντας ποτίσαι, ὄντας ἐν ἀγρῶν πεντα-
 κοσίους, καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ κόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς
 3 συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν Ἰουδαίων. ³ ὁ μὲν τὰδε προστάσων ἐτρέπετο
 πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς
 4 ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. ⁴ ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσταγὲν
 5 ἀπαρότῳ Ἑρμῶν συνετέλει. ⁵ οἱ τε πρὸς τοῦτους λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἐσπέ-
 ραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταιαπύρων ἐδέσμευον χεῖρας τὴν τε λοιπὴν ἐμψυ-
 γῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἐνυυχον δέξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φύλον
 6 πέρας τῆς θάλασσης. ⁶ οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔνε-
 σιν Ἰουδαίῳ, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ θεσμῶν ἀνάγκην,
 7 τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν
 αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοθῇ πάντες μετὰ θαυμάτων ἐπεκαλεῶντο,
 8 δεόμενοι ⁸ τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέψαι βουλήν ἀνοσίαν καὶ ῥύσασθαι αὐ-
 τοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἐτοίμῳ μόρου.
 9 ⁹ τούτων μὲν οὖν ἔκτενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς οὐρανόν. ¹⁰ ὁ δὲ Ἑρμῶν
 τοὺς ἀνηλείς ἐλεφάντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἶνου πολλῆς χορη-
 11 γίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ
 αὐτῶν προσεγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ¹¹ τοῦτο δ' ἀπ' αἰῶνος χρόνου κτίσμα κα-
 λὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν
 12 αὐτὸς βελήσῃ ὑπνου μέρος ἀπέστευε πρὸς τὸν βασιλέα. ¹² καὶ ἡδίστῳ καὶ
 βαθεῖ κατεσχέσθαι τῇ ἐνέργειᾳ τοῦ δεσπότη, τῆς ἀξέσμου μὲν προέσσεως
 πολλὴ διεφραλμένος, τοῦ δὲ ἀμετασθέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψυσμένος.
 13 ¹³ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν ἄγιον ἦρουν
 θεὸν αὐτῶν, καὶ πάλιν ἤξουν τὸν εὐκατάλλακτον δεῖξαι τῆς μεγαλοσθενούς
 14 αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔνεσιν ὑπερῷον. ¹⁴ μεσοῦσης δὲ ἡδὴ τῆς δεκάτης
 ὥρας σχεδὸν ὁ πρὸς ταῖς κλήσεις τεταγμένος, ἀσρόους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν,
 15 ἐνῆξε προσελθὼν τὸν βασιλέα. ¹⁵ καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν συμ-
 16 ποσίαν καιρὸν ἡδὴ παρατρέχοντα, τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. ¹⁶ ὃν ὁ
 βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεῖς εἰς τὸν πότον ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονό-
 17 τας εἰς τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακληθῆναι αὐτοῦ. ¹⁷ οὗ καὶ γενομένου,

47. προσηγγάναντο 48. ἐτι κατὰ τὴν χώραν ... κατὰ τὸν τόπον ... δυ-
 νατου 49. περὶ τοῦτ. πιστωθῆναι V. 2. ἐρχομένην ... διαψύσει ...
 ἀφθόνως χορηγία 5. ταιαπυρουντων ... λημψέσθαι 9. ἡ λιτανία ἐκτε-
 νως ἀναιβενεν εἰς τὸν οὐρ. 10. χορηγίας 11. τοῦ δε απ αἰωνος κτισμα
 χρόνου ... βελήσει ... εἰς τὸν βασιλέα 12. κατησχέσθαι 13. οἱ τε ιουδαιοι
 ... ευκαταλακτον ... δεῖξαι μεγαλοσθ. εαυτου 14. οπι της 16. παραγεγονοι
 ἐπι τὴν συμποσίαν ἀντ. ἀνακλίνειν

παρήγει εἰς εὐχρίαν δόντας ἑαυτοὺς τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπὶ πολὺ γε-
 ραιομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος. ¹⁸ ἐπὶ πλείονι δὲ προβαίνουσης ¹⁸
 τῆς ὁμιλίας, τὸν Ἑρμῶνα μεταπεμφθέντος ὁ βασιλεὺς μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς
 ἐπυνθάνετο τίνας ἐνεκεν αἰτίας ἐλάττησαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν παροῦσαν ἡμέραν
 περιβεβιωκότες; ¹⁹ τοῦ δὲ ὑποδείξαντος νυκτὸς τὸ προσταγὲν ἐπὶ τέλος ἀγχο- ¹⁹
 γέναι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων, ²⁰ τὴν ὁμότητα χείρονα ²⁰
 Φαλάριδος ἀσχηκλῶς ἔφη τῷ τῆς σήμερον ὕπνω χάριν ἔχειν αὐτοῦς· ἀνυπερ-
 βέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτελλοῦσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἐτοίμασον τοὺς ἐλέ- ²¹
 φαντας ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίων Ἰουδαίων ἀφανισμόν. ²¹ εἰπόντος δὲ τοῦ βα- ²¹
 σιλέως, ἀσμένους πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινεσάντες εἰς ²²
 τὸν ἴδιον οἶκον ἔκαστος ἀνέλυσε. ²² καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο ²²
 τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς ὥς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαπῶροις
 δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς. ²³ ἄρτι δὲ ἀλεκτρῶν ἐκεκράγει ὄρθριος, καὶ τὰ θη- ²³
 ρία καθάπλικώς ὁ Ἑρμῶν ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει. ²⁴ τὰ δὲ κατὰ ²⁴
 τὴν πόλιν πλήθῃ συνήθροιστο πρὸς τὴν οὐκτροτάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα ²⁵
 τὴν πρῶταν μετὰ σπουδῆς. ²⁵ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἡμέρη ψυχουλκού- ²⁵
 μένοι χρόνον, πολυδάκρυον ἱκετεῖαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας
 εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου Θεοῦ πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως.
²⁶ οὕτω δὲ ἥλιου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδε- ²⁶
 χόμενον, ὁ Ἑρμῶν παραστὰς ἐκδίδει πρὸς τὴν ἔξοδον, ὑποδεικνύων τὸ πρό- ²⁷
 θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἐτοίμῳ κεῖσθαι. ²⁷ τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ κατα- ²⁷
 πλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγωνισίᾳ κεκρατημένους ἐπυν- ²⁸
 θάνετο τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται; ²⁸ τοῦτο ²⁸
 δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύοντος Θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανη-
 μένων λήσῃν κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. ²⁹ ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε καὶ ²⁹
 πάντες οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι βασιλεῦ κατὰ τὴν
 σὴν ἐκτενὴ πρόθεσιν. ³⁰ ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεὶ χόλῳ, διὰ ³⁰
 τὸ περὶ τούτων προνοεῖ Θεοῦ διεσκεδᾶσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενίσας
 μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν ³¹ Ἐγὼ σοι γονεῖς παρήσαν ἢ καίδων γοναί, τήνδε θηροῖν ³¹
 ἀγροῖς ἐσκαύσαν ἂν σαψιλῇ θοῖναν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων ἐμοὶ καὶ προ-
 γόνους ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὀλοσχερῇ βεβαίαν πίστιν ἐξόχως Ἰουδαίων.
³² καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ³²
 ἀντὶ τούτων ἐστερηθήης. ³³ οὕτως ὁ Ἑρμῶν ἀπροςδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον ³³
 ὑπήνεγκεν ἀπειλὴν, καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεστάλη. ³⁴ ὁ καθεὶς ³⁴
 δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συνήθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον
 ἐπὶ τὴν ἴδιαν ἀσχολίαν. ³⁵ οἱ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαν- ³⁵
 τες τὸν ἐπιφανῆ θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλέων ἤνουν, καὶ τῆςδε τῆς βη-
 ρείας αὐτοῦ τετευχότες. ³⁶ κατὰ δὲ τοὺς τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστη- ³⁶
 σάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. ³⁷ τὸν δὲ ³⁷
 Ἑρμῶνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε Ἰσοάκις σοι δεῖ περὶ τούτων
 αὐτῶν προστάττειν, ἀβλήτατε; ³⁸ τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν καθάπλισον εἰς ³⁸

48. δε προσκοπτουσης της ο. τ. ε. προσκαλεσαμενος ... πικρίας ...
 ιασησαν οι ιουδ. την περιουσαν 19. οτι νυκτος ... ηγιοχεναι ... φιλ. αυ-
 των προσμαρτ. 20. φαυλιριδος ... το της σημερον ... ειχεν ... υποστελ-
 λουσαν 21. συνεσαντες 23. αρεκτρων εκεκραγεν 25. πολυδακρυν ικετιαν
 26. ουπου δε ... κατεπειροντο ... επικαλει ... υποδιγνυς 27. επι τη ανο-
 μω ... κατα παντα ... επυνθαν. οτι το διασφουμμενον ετι αυτω 28. οτι
 η 29. υπεδεικνυεν ο ερμων ... ητοιμασται 30. διεσκεδασεν παν αυτου
 νοημα 31. σοοι γονεις ... γονοι ... ομι αν ... αποδεδιγμενων 32. συ-
 στορφιας στοργης 33. ομι και priimum 34. ασχολειαν 35. θεον κυριον
 βασιλεα των βασιλευντων 36. δε τους αυτους νομους ... συστησ. παν το
 συμπ. 37. ποσακις δε δι σοι περι τ. α. σοι πρ.

39 τὴν αὖριον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν. 39 οἱ δὲ συνανακείμενοι συ-
 40 γενεῖς, τὴν ἄστατον διάνοιαν αὐτοῦ θανυμάζοντες, προσέφεροντο τάδε 40 Βασι-
 λεύ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειράξεις, προστάσων ἥδη τρίτον αὐ-
 τοὺς ἀφανίσαι καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ
 41 σοὶ δεδογμένα; 41 ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ, καὶ πληθύ-
 42 οῦσα συστροφαῖς ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. 42 ὅθεν ὁ κατὰ
 πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθύνει ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς
 ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡγού-
 μενος, ἀτελέστατον ἐβεβαίωσεν ὅρκον, ὀρισάμενος τοὺτους μὲν ἀνυπερβέτως
 43 πέμψειν εἰς ἄσθιν ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἡκισμένους, 43 ἐπιστρατεύσαντα
 δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν ἰσάπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διὰ τάχους, καὶ
 τὸν ἄβαντον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τὸν συνελευσύντων
 44 ἐκεῖ θυσίας ἔρῃμον τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. 44 τότε περιχαρεῖς ἀνα-
 λύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστεως διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ
 45 τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. 45 ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης
 καὶ θηρία σχεδὸν εἰπεῖν εἰς κατάστημα μανιώδεις ἀγροχῶν, εὐθεστάτοις
 46 πόμασιν οἶνου λελιβανωμένον φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς, 46 περὶ τὴν
 ἔω, τῆς πόλεως ἤδη πλήθυσιν ἀναριζμήτοις κατὰ τοῦ ἵπποδρόμου καταμε-
 μεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλήν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὠτρυνε τὸν βασι-
 47 λέα. 47 ὁ δὲ ὀργῇ βαρεῖα γεμίσας δυσσεβῇ φρένα παντὶ τῷ βάρει οὖν τοῖς
 θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀνθρώπῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμῶν θέσασ-
 σθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαιπωρον τῶν προσεσημαμένων καταστροφῇ.
 48 ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιδόντων περὶ πύλιν καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου
 49 δυνάμεως τῆς τε τοῦ πλήθους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες καὶ βαρυχητὴ θόρυ-
 50 βον ἀκούσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, 49 ὑστάτην βίον βοήτην αὐτοὺς ἐκείνην δόξαντες
 εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀσλαιοτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες
 κατεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπα-
 πύπτοντες, γονεῖς παῖσιν καὶ μητέρες νεάνισιν, ἑτεραι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς
 50 ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἐλκοντα γάλα. 50 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑμτρο-
 σθεν αὐτῶν γεγεννημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυ-
 51 μαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, 51 ἀνεβόησαν
 φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα τὸν τῆς ἀπάσης δυνάμεως δυνάστην ἱκετεύοντες, οὐ-
 κτείραι μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ᾄδου καθεστῶτας.

VI.

Ἐλεῳχος δὲ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων, ἐν πρε-
 σβεῖω τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχῶς καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κε-
 κοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν
 2 ἅγιον θεὸν προσεφύετο τάδε 2 Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψιστε, παντοκράτωρ
 3 θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, 3 ἐπιδε ἐπὶ Ἀβραάμ σπέρμα,
 ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ἐξ-
 4 νον ἀδικῶς ἀπολλύμενον, πάτερ. 4 σὺ Φαραῶ πληθύνοντα ἄρμασι, τὸ πρὶν

39, ἀσταθῆ 40. οἱ αλόγους ... ἀναλυν τὰς οικίας δεδογμ. 42. φαλαρις ... αλογιστίας ... γεινομενας ... ατελεστ. βεβαιως ὀρκον 43. δο-
 ρατι στησεσθαι ... ἡμιν αὐτων ... πρην εν ταχει των ... θυσιαν εἰς τον
 ἀπαντα 44. προς την τηρησιν 45. σχεδ. ως εἰπεν εἰς καταστημα ... αγιο-
 χως ... οἶνω λελιβανωμενω φοβερωσ κεκοσμημενα κατασκευαις 46. κατα-
 μεμεστωμενοις 47. φρενα 48. ἐπι πύλιν ... ἐπομενης ... πορίας 49.
 ἀσλαιοτατης ... εχοντες βρεφη ... ἐλκονται' 50 ἀλλ ου 50. ἀντιλήψεις ...
 πρηνεῖς 51. οἱ δυναμεις VI. 1. ἰουδαίων pro ἱερων ... καὶ προση-
 ξατο 2. ὑψιστα 3. ἐπ ἡγιασμενου ... οἱ πατερ 4. υπο pro συ ... τον πρην

Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρδέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσση μεγαλο-
 ῥήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφά-
 νας ἐλέους Ἰσραὴλ γένει. ⁵ ὦ τὸν ἀναριζμήτοις δυνάμει γαυρωθέντα Σεν-
 ναχηρείμ βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἦδη λαβόντα
 γῆν καὶ μετεωριζέντα ἐπὶ τὴν ἀγίαν σου πόλιν, βαρεῖα λαλοῦντα κόμπῳ
 καὶ θράσει δέσποτα Ξραυσας, ἐκδηλον δεικνύς ἔνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.
⁶ σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους, πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως ⁶
 δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κenoῖς, διάπυρον δροσίσας κάμινον ἐρ-
 ρύσω μέχρι τριχὺς ἀπημάντους, φλόγα πᾶσιν ἐπιπέμφας τοῖς ὑπεναντίοις.
⁷ σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λένουσι κατὰ γῆς ῥιφέντα Θηροὺ βορὰν Δανιὴλ εἰς ⁷
 φῶς ἀνήγαγες ἀσινῇ. ⁸ τὸν τε θυοτρεφεύς ἐν γαστρὶ κήτους Ἰωνᾶν τηκό- ⁸
 μενον ἀφειδῶς ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκεῖοις ἀνέδειξας, πάτερ. ⁹ καὶ νῦν, μισούβρι, ⁹
 πολυέλεε, τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνησι τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους,
 ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἔθνων ὑβρίζομένοις. ¹⁰ εἰ δὲ ἀσεβείας κατὰ ¹⁰
 τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρός,
 ὡς προαιρῇ δέσποτα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρω. ¹¹ μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαῖοι- ¹¹
 φρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἡγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες Οὐδὲ
 ὁ θεὸς αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. ¹² σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων ¹²
 ἄπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς κατ' ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον
 ἐκ τοῦ ζῆν μετιστανομένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. ¹³ πτηξάτω δὲ ἔθνη σὺν ¹³
 δυνάμει ἀνίκητον σήμερον, ἐντιμε, δυνάμει ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακώβ γέ-
 νους. ¹⁴ ἰκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ ¹⁴
 δακρύων. ¹⁵ δειχθήτω πᾶσιν ἔνεσιν ὅτι μετ' ἡμῶν εἰ, κύριε, καὶ οὐκ ἀπέ- ¹⁵
 στρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰς εἴπας ὅτι οὐδ' ἐν τῇ γῇ
 τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπερεῖδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, κύριε. ¹⁶ τοῦ ¹⁶
 δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηροῖς
 καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρουράματι κατὰ τὸν ἱππόδρομον παρήγγε. ¹⁷ καὶ ¹⁷
 θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ τοὺς παρα-
 κειμένους αὐλῶνας συνηχίσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ
 στρατοπέδῳ. ¹⁸ τότε ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεός, ἐπιφά- ¹⁸
 νας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέωξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξα-
 σμένοι δύο φοβεροεῖδεις ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς Ἰουδαίοις,
¹⁹ καὶ ἀνέστησαν καὶ τὴν δυνάμει τῶν ὑπεναντίων ἐπληρώσαν ταραχῆς καὶ ¹⁹
 δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδθησαν πέδαις. ²⁰ καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως ²⁰
 σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. ²¹ καὶ ἀπέ- ²¹
 στρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις, καὶ κατεπάτουν
 αὐτάς καὶ ὠλόθρευον. ²² καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον ²²
 καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἐμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανημένων. ²³ ἀκούσας γὰρ τῆς ²³
 κραυγῆς καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετὰ
 ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο λέγων ²⁴ Παραβασίλευτε καὶ τυράννους ὑπερ- ²⁴
 βεβήκατε ὁμόθυτοι, καὶ ἐμεῖ αὐτὸν τὸν ὡμὸν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς
 ἡδὴ καὶ τοῦ πνεύματος μεσιστῶν, λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
 τῇ βασιλείᾳ. ²⁵ τίς τοὺς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώ- ²⁵

4. μεγαλορημονει 5. συ δεσποτα 6. τοις καινοις ... ερρυσω (sic)
 7. βορα 8. τηκομενον αφιδων ... αναδειξας 9. μεισουβρει ... δικαστα·
 ταχος ... τοις αγιοις ισραηλ γενους υπο εβδελ. 10. ω προαιρη 11. eru-
 στατο 12. μεμισταμενους 13. σημερον εν τινι με δυναμει εχ. επι σω-
 τηριαν 15. ειπας ουδε εν ... υπεριδον 17. συνηχθησαντας αχ. πτογη
 ποιησαι 18. και παντοκρατωρ 21. κατεπατουν αυτους κ. ωλεθρευον
 22. μεμηχανευμενων 23. μετ οργης 24. υπερβεβηκοτες 25. της του κρα-
 τησαντος

26 ματα τῆς οἰκίας ἀποστήσας ἑκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε; 26 τίς τοὺς
 ἐξ ἀρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐνῶν καὶ τοὺς
 χειρίστους πλεονάκεις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους οὕτως ἀδέσμοις
 27 περιέβαλεν αἰκίας; 27 λύσατε, ἐκλύσατε ἀδικα δεσμά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰ-
 28 ρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι. 28 ἀπολύσατε τοὺς
 υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι
 τοῦ νῦν προγόνων ἀπαρᾶποδιστον μετὰ δόξης εὐσταθεῖαν παρέχει τοῖς ἡμέ-
 29 τέροις πράγμασιν. 29 ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἐλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυ-
 θέντες τὸν ἅγιον σωτήρα θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἅρτι τὸν θάνατον ἐκπεφευ-
 30 γότες. 30 εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγείς τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων
 προσκαλεσάμενος ἐκέλευσεν οἰκούς τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήρδεια
 τοῖς Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν
 τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἔγειν.
 31 31 τότε οἱ πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον τοῦ ἄθου, μᾶλλον δ' ἐπ' αὐτῷ
 βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ θυσαϊάκτου μόρου κώζωνα σωτήριον συστησά-
 32 μέρισαν πλήρεις χαρμονῆς. 32 καταλήξαντες δὲ θρήνων πανόδυρτον μέλος
 ἀνέλαβον ὠδὴν πάτριον, τὸν σωτήρα καὶ τερατοποιὸν αἰνούστας θεόν· οἰμω-
 γήν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπώσάμενοι χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης ἐρη-
 33 νικῆς σημείον. 33 ὥς αὐτῶς δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπτῶν βαρὺ
 συναγαγὼν ἀδελείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνῳμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ πα-
 34 ραδόξῃ γενήθεισῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. 34 οἱ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ οἰωνοβρώτους
 αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, μετὰ χαρᾶς ἀπογραφάμενοι κατεστέναξαν, αἰσχύ-
 νη ἐφ' ἑαυτοὺς περιβαλλόμενοι καὶ τὴν πυρίπνον τόλμαν ἀκλεῶς ἐβσεμέ-
 35 νον. 35 οἱ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον
 36 χορὸν μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσειν ἱλαρίαις καὶ ψαλμοῖς διήγον. 36 καὶ
 κοινὸν ὀρισάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς
 37 γενεάς, τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνης, οὐ πότου χά-
 38 ριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς θεοῦ γενομένης αὐτοῖς. 38 ἐνέτυχον
 38 δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. 38 ἀπογράφονται
 δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ Παχὼν ἕως τῆς τετάρτης τοῦ
 Ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα, συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ
 39 πέμπτης τοῦ Ἐπιφί ἕως ἐβδόμης, ἡμέραις τρισίν, 39 ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως
 ἐπιφάνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὅλων δυνάστης ἀπαιτοῦς αὐτοὺς ἐρρύσατο
 40 ὁμοθυμαδόν. 40 εὐωχοῦντο δὲ πάντῃ ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι μέχρι
 τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποιήσαντο περὶ τῆς ἀπο-
 41 λύσεως αὐτῶν. 41 συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπο-
 γεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν στρατηγοὺς μεγαλοψύχους τῶν
 ἐκτενίαν ἔχουσιν

VII.

Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ
 2 πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. 2 ἐρρῶμεθα δὲ

26. κατὰ παντας ... ἐπιδεδιγμένους ... ἀδέσμως 27. τα προστε-
 ταγμένα 28. εὐσταθεῖαν μετὰ δόξης προφέρει 29. ἐξελεξεν ... ἡυλογούν
 ... ἐκπεφυγότες 30. om ἀπαλλαγείς ... ἀγαγεῖν 31. οἱ το πρὶν ... δε
 ἐπ ... θυσατακτου ... κλισίας κατεμερισαντο 32. θρήνων ... πατρίων τον
 ἱσραηλ' ορα· καὶ τερατοποιον ... οἰμωγην δε 33. συναγων ... αυτων σω-
 τηρεια 34. οἰωνοβρωτους ... καὶ μετὰ χαρὰς ... περιβαλομενοι καὶ πυρο-
 πνουν τολμ. ακμαιως 35. προειρ. χρονον 38. επιφει (postea επιφι) 39.
 ο των παντων 41. συνενεσας δε αυτοις VII. 1. om ο

καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου Θεοῦ τὰ
 πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. ³ τῶν φίλων τινὲς κακοηδεῖα πυκνότερον ³
 ἡμῖν παρακείμενοι συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους
 συναθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζούσας ἀποστατῶν τιμαυρίας, ⁴ πρὸς-
 φερόμενοι μὴ ποτε εὐσταθῇσιν τὰ πράγματα ἡμῶν δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι
 πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. ⁵ οἱ καὶ δεσμίους ⁵
 καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ σκυλῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβού-
 λους, ἄνευ πάσης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νόμου
 Σκυζῶν ἀγριότεραν ἐμπεπορημένον ὁμότητα. ⁶ ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τοῖς σκλη- ⁶
 ρότερον διατελησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπεικέειαν
 μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράκιον Θεὸν ἐγνωκότες ἀφα-
 λῶς ὑπερησυχία τῶν Ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ υἱῶν διὰ παντὸς ὑπερ-
 μαχοῦντα, ⁷ τῇ τε τοῦ φίλου ἣν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προ- ⁷
 γόνους ἡμῶν εὖνοιαν ἀναλογισάμενοι δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ'
 ὀντινοῦν αἰτίας τρόπον, ⁸ καὶ προστετάχαμεν ἐκδότῳ πάντας εἰς τὰ ἔθνη ⁸
 ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ μηδεὶς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε
 διειδέσθαι περὶ τὸν γεγενημένον παρὰ λόγον. ⁹ γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τοῦ- ⁹
 των ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον,
 οὐκ ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμει Θεὸν ὕψιστον ἀντικεί-
 μενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διὰ παντὸς
 ἔσομεν. ἐξήρωσθε. ¹⁰ λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ ἐσπούδασαν εὐ- ¹⁰
 θέως γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὴν βασιλεῖα προσηξίωσαν τοὺς ἐκ τοῦ
 γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον Θεὸν αὐθαίρετως παραβεβηκότας καὶ τοῦ
 Θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, ¹¹ προφερόμε- ¹¹
 νοὶ τοὺς γαστροὺς ἔνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προστάγματα, μηδέποτε εὐ-
 νοήσιν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. ¹² ὁ δὲ τάλιπτος αὐτοὺς λέγειν ¹²
 παραδεξάμενος καὶ συναινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς
 παραβεβηκότας τοῦ Θεοῦ τὸν νόμον ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν
 βασιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παρρησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ
 ἐπισκέψεως. ¹³ τότε κατεφυγήσαντες αὐτόν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς ¹³
 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐφωνήσαντες τὸ ἀλληλούια μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. ¹⁴ τότε ¹⁴
 τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνῇ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο καὶ
 μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῆρουν. ¹⁵ ἐκείνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνείλον ὑπὲρ τοὺς ¹⁵
 τριακοσίους ἀνδρας, καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβηλούς χει-
 ρωσάμενοι. ¹⁶ αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν Θεὸν ἐσχληκότες, παντελῇ σω- ¹⁶
 τηρίας ἀπόλαυσιν εὐληφέστες, ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδεστά-
 τοις ἄνθεσι κατεστεμμένοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἰνοῖς καὶ παμμέ-
 λεισιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνῶν σωτῆρι τοῦ
 Ἰσραὴλ. ¹⁷ παραγενθέντες δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν ¹⁷
 τοῦ τόπου ιδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ἣ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στόλος κατὰ κοι-
 νὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτὰ, ¹⁸ ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτήριον, τοῦ βα- ¹⁸

2. κατευθύνοντος ... τα προστάγματα 3. κατα κακοηδεῖαν ... τα συ-
 στηματα κολάσασθαι 5. αποστάντων 4. προφερόμενοι μηδέποτε ... οἱ
 πάντα ... μέχρις ἂν 6. ἐνπεπλημένοι 6. χαρίζομενοι ... συμμαχοῦντα 7.
 δι' ἣν ἔχουσιν βεβ. πρ. ἡμᾶς 8. ἐν παντὶ τόπῳ μηδεὶς ... μήτε οὐκ ἐκδικούν-
 τος 9. ἐπ' ἐκδικήσας 10. οἱ γενεσθαι ... τὸν βασιλεῖα ... παραβεβ. του
 ... τυχεῖν. διὰ τὴν τῆς 11. τοῖς τ. βασιλ. προστάγμασιν 12. παραίνεσας ...
 ἐξολοθρεύσωσιν ... ὑπο τῆς βασιλείας ... ἐξουσ. καὶ επισκ. 13. τὸν το
 ἀλλήλ. 14. οὗτοι τε τὸν εμπ. τ. μεμιασμένων ... ὁδὸν ἀπεκτείνον ... πα-
 ραδειγματ. 15. ἀνδρας ἦν καὶ ... οἱ τοὺς 16. σωτ. ἀπολυσιν ἐσχληκότες
 ἀνεζευξεν ... **οἱ ἐν ... πατ. αὐτῶν αἰωνῶν σοι του ισρ. 17. ῥοδοφο-
 ρων (?) 18. πότον σωτήριον

σιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἐκάστῳ ἕως
 19 εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. ¹⁹καταχθόντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις
 ἐξομολογήσεσιν ὡσαύτως κάκει ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ
 20 τὸν τῆς παροικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. ²⁰ὁ δὲ καὶ ἀνιερῶσαντες ἐν
 στήλῃ κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον, προσευχῆς καθιδρύσαντες ἀνέλυσαν
 21 σωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν, ²¹καὶ πλείστῃ
 ἢ ἐμπροσθεν ἐν τοῖς ἔχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ
 22 σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων. ²²καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν
 πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγί-
 23 ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. ²³ἐυλογητὸς ὁ ῥύστης Ἰσραὴλ εἰς τοὺς αἰὲς χρόνους.
 Ἀμήν.

18. εως επι την 20. καθυδρυσαντες ... εκαστον εις την ²¹εμπροσθεν
 εν τοις 22. φορου pro φοβου ... μεγαλεια του μεγαλου θεου ... τελεως

Subscriptio: μακκαβαίων γ.

Δ Α Ν Ι Η Λ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ Ὁ.

I.

Ἐπὶ βασιλέως Ἰωακεὶμ τῆς Ἰουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος
 Ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς Βαβυλώνος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπολιόρκει αὐτήν.
² καὶ παρέδωκεν αὐτήν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ Ἰωακεὶμ τὸν βασιλέα
 τῆς Ἰουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπήνεγκεν
 αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Σενναάρ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ σκεύη,
 καὶ ἀπηρεύαστο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλείῳ αὐτοῦ. ³ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀβιεσδρὶ
 τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιευνοῦχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ
 Ἰσραὴλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπαλέκτων ⁴ νεανίσκους
 ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γραμματικαῖς
 καὶ συνετοῖς καὶ σοφοῖς καὶ ἰσχύοντας, ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
 καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ διαλεκτὸν Χαλδαϊκὴν, ⁵ καὶ διδόναι
 αὐτοῖς ἔκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου βασιλέως κατ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς
 βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου οὐ πίνει ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκπαίδευσαι
 αὐτοὺς ἔτη τρία, καὶ ἐκ τούτων στήσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. ⁶ καὶ ἦσαν
 ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας Δανιὴλ, Ἀνανίας,
 Μισαήλ, Ἀζαρία. ⁷ καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα, τῷ μὲν
 Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τῷ δὲ Ἀνανίᾳ Σεδράχ, καὶ τῷ Μισαὴλ Μισάχ, καὶ τῷ
 Ἀζαρίᾳ Ἀβδεναγῷ. ⁸ καὶ ἐνεθυμήθη Δανιὴλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἄλισγησῃ
 ἐν τῷ δειπνῷ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἶνω, καὶ ἤξιωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον
 ἵνα μὴ συμμολυνθῇ. ⁹ καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Δανιὴλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντίον
 τοῦ ἀρχιευνοῦχου. ¹⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιὴλ Ἀγωνιώ τὸν κύ-
 ρόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρώσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν,
 ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῇ παρὰ τοὺς συν-
 τρεφομένους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ.
¹¹ καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀβιεσδρὶ τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνοῦχῳ ἐπὶ τὸν Δανιὴλ
 Ἀνανίαν Μισαὴλ Ἀζαρίαν, ¹² Πείρασον δὴ τοὺς παῖδας σου ἐφ' ἡμέρας δέκα, ¹³
 καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν.
¹⁴ καὶ εἰάν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους
 τοὺς ἐσθιόντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δειπνίου, κατὰ τὸν νόμον οὗτον καὶ ἐπείρασεν
 αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. ¹⁵ μετὰ [δὲ] τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν
 καλὴ καὶ ἡ ἔξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθιόντων
 τὸ βασιλικὸν δειπνόν. ¹⁶ καὶ ἦν Ἀβιεσδρὶ ἀναιρούμενος τὸ δειπνόν αὐτῶν καὶ

I. 2. Syr. om. εἰς γ. Σενναάρ ... codex et Syr. ✕ (cod. om. signum)
 εἰς οἶκον τ. θ. αὐτοῦ / (Syr. om. signum) καὶ τὰ σκεύη / 4. codex
 εὐειδεῖς teste Romano editore 5. cod. apud Holm. om. ἀπὸ prius
 10. Syr. om. τῶν ἀλλογενῶν 13. cod. ap. Holm. δέλις 15. δέ, quod
 in cod. deest, e Syro petitum est.

- 17 τὸν οἶνον αὐτῶν, καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν δοσπρίων. ¹⁷ καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ συνέσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ, καὶ τῷ Δανιὴλ ἔδωκε συνέσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι
 18 καὶ ἐνυπνίοις καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. ¹⁸ μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ ἐστῆθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχιμενυνοῦχου πρὸς
 19 τὸν βασιλέα Ναβουχοδοноσόρ. ¹⁹ καὶ ὠμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχ εὐρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιὴλ καὶ Μισαήλ καὶ Ἀζαρίᾳ.
 20 καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ, ²⁰ καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ, ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· καὶ ἔδωξεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἀρχοντας, καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ
 21 τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἦν Δανιὴλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως Περσῶν.

II.

- Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδοноσόρ συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνυπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ παραχθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ
 2 αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. ² καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἑπασιδούς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνυπνια αὐτοῦ· καὶ παραγενόμενοι
 3 ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. ³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Ἐνυπνίων ἐώρακα
 4 καὶ ἐκίνησθαι μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγνῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνυπνιον. ⁴ καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστὶ Κύριε βασιλεῦ, [εἰς] τὸν αἰῶνα ζῆτι· ἀνάγγειλον τὸ ἐνυπνιον σου τοῖς παισὶ σου, καὶ ἡμεῖς σοι φράσομεν τὴν
 5 σύγκρισιν αὐτοῦ. ⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς Χαλδαίοις· Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· διότι ἐὰν μὴ ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐνυπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναλη-
 6 φθήσεται ὡμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν. ⁶ ἐὰν δὲ τὸ ἐνυπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀναγγεῖλητε, λήψωσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ· δηλώσατέ μοι τὸ ἐνυπνιον καὶ κρίνατε.
 7 ⁷ ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὄραμα εἶπον καὶ οἱ
 8 παῖδές σου κρινοῦσι πρὸς ταῦτα. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἐώρακατε ὅτι ἀπέστη
 9 ἀπ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχτα, οὕτως ἔσται. ⁹ ἐὰν μὴ τὸ ἐνυπνιον ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε, θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ. νῦν οὖν ἐὰν τὸ ῥῆμα εἰπητέ μοι, ὃ τὴν νύκτα
 10 ἐώρακα, γνῶσμαι ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε. ¹⁰ καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνησεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἐώρακε, καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνατὸς τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον·
 11 ¹¹ καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρὺς ἔστι καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδεὶς ἔστιν ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ τις ἄγγελος, οὐ οὐκ ἔστι κατοικητήριον

17. cod. et Syr. καὶ (Syr. ÷ καὶ) ἐν π. σοφίᾳ /. 20. cod. et Syr. ÷ σοφωτέρους /. 20. cod. et Syr. ÷ καὶ ἔδωξεν αὐτοὺς --- βασιλείᾳ αὐτοῦ /. II. 4. εἰς e Syro est, fortasse excidit in ed. Rom. 5. cod. et Syr. ✕ ὁ λόγος --- ἀπέστη /. ... cod. ap. Holm. παραδειγματισθήσεσθε 6. Syr. δηλώσατέ μοι οὖν 8. cod. et Syr. ÷ καθάπερ οὖν (cod. rursus ÷) προστέτ. οὗτ. ἔσται /. 9. cod. et Syr. ÷ καὶ τὴν τούτ. σύγκρ. δηλώσητε /. et ÷ ÷ τὴν νύκτ. ἐώρακα /. 10. cod. ap. Holm. ἐπὶ τὸν βασιλέα 11. cod. et Syr. ÷ καὶ ἐπίδοξος /.

μετὰ πάσης σαρκός· ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι καθάπερ οἶε. ¹² τότε ¹²
 ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας
 τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλωνίας, ¹³ καὶ ἐδογματίσθη πάντα ἀποκτείνειν· ἐζητήθη ¹³
 δὲ ὁ Δανιὴλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι. ¹⁴ τότε ¹⁴
 Δανιὴλ εἶπε βουλὴν καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Ἀριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ
 βασιλέως, ᾧ προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, ¹⁵ καὶ ¹⁵
 ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων Ἀρχὼν τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος δογματίζεται
 πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως; τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ Ἀριώχης τῷ
 Δανιήλ. ¹⁶ ὁ δὲ Δανιὴλ ἐζητήσε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἤξιωσεν ἵνα ¹⁶
 δοθῇ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως.
¹⁷ τότε ἀπελθὼν Δανιὴλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ἀνανίᾳ καὶ Μισαήλ καὶ ¹⁷
 Ἀζαρία τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα, ¹⁸ καὶ παρήγγειλε νηστεῖαν καὶ δέσπαιν ¹⁸
 καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου
 τούτου, ὅπως μὴ ἐκδοῶσιν Δανιὴλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα
 τοῖς σοφισταῖς Βαβυλῶνος. ¹⁹ τότε τῷ Δανιήλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ¹⁹
 τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνη εὐσήμως· τότε Δανιὴλ εὐλόγησεν τὸν
 κύριον τὸν ὑψίστον, καὶ ἐκφώνησας εἶπεν ²⁰ Ἔστω τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ ²⁰
 μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ
 ἐστὶ, ²¹ καὶ αὐτὸς ἄλλοις καιροῦς καὶ χρόνους, μετισταῖν βασιλεῖς καὶ ²¹
 καθίστασθαι, διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν,
²² ἀποκαλύπτων τὰ βάζει καὶ σκοτεῖνά, καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ ²²
 τὰ ἐν τῷ φωτί, καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσιν. ²³ σοί, κύριε τῶν πατέρων μου, ²³
 ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσή-
 मानάς μοι ὅσα ἤξιωσα τοῦ δηλώσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. ²⁴ ἐσελθὼν ²⁴
 δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν Ἀριώχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτείνειν
 πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς
 Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσθης, εἰσάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα
 τῷ βασιλεῖ δηλώσω. ²⁵ τότε Ἀριώχ κατὰ σπουδὴν ἐξήγαγε τὸν Δανιήλ πρὸς ²⁵
 τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὐρηκα ἄνθρωπον [σοφόν] ἐκ τῆς ἀλγμαιο-
 σίας τῶν υἱῶν τῆς Ἰουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. ²⁶ ἀποκριθεὶς ²⁶
 δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ, ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαῖσιν Βαλτάσαρ,
 Δυνήση δηλώσαι μοι τὸ ὄραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν; ²⁷ ἐκφω- ²⁷
 νήσας δὲ ὁ Δανιὴλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπε Τὸ μυστήριον ὃ ἑώρακεν ὁ βασι-
 λεύς, οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπαιδιῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δὴλωσις,
²⁸ ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ ²⁸
 Ναβουχοδονόσορ ᾧ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. ²⁹ καὶ ἀνακαλύ- ²⁹
 πτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ᾧ δεῖ γενέσθαι. ³⁰ κάμοι δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν ³⁰
 τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὸ τοῦτο ἐξεφάνθη,
 ἀλλ' ἐνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι· ᾧ ὑπέλαβες τὴ καρδίαν
 σου, ἐν γνώσει. ³¹ καὶ σὺ βασιλεὺς ἑώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν ³¹
 ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφοδρά, καὶ ἡ πρός τοις αὐτῆς ὑπερφερεῖς ἐστήκει
 ἐναντίον σου, καὶ ἡ πρός τοις τῆς εἰκόνος φοβερά. ³² καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ³²

14. ἐνδέχ. ap. Holm., ἂν δέχ. ed. Rom. 15. codex et Syr. ✕ ἀρχων τοῦ
 βασιλέως /, 18. codex et Syr. ÷ καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι /, 19. ἐξεφάνη ap.
 Holm., -φάνθη ed. Rom. 21. Syr. καὶ διδοὺς 25. σοφόν ap. Holm. deest.
 28. 29. Syr. post ἐπ' ἐσχ. τ. ἡμερῶν haec addit: βασιλεῖ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι·
 τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὄραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτο ἐστὶ.
 σὺ βασιλεὺς κείμενος ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἑώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ'
 ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. 30. Extrema vario modo sanare studuerunt, Segarius
 ἵνα γνώσῃ, Michaelis ἵνα γνώσῃς, Hahniiς ἐπιγνώσει pro ἐν γνώσει reponentes.
 Postremum prioribus omnino praestat. 32. ἡ: ed. Rom. praetermisit.

ἀπὸ χρυσοῦ χρυσοῦ, τὸ στήθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ
 33 οἱ μηροὶ χαλκοῖ· ³³ τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδήρου,
 34 μέρος δὲ τι δοτράκου. ³⁴ ἑώρακας ἕως οὗτο ἐτμήθη λίθος ἐξ ὅρους ἄνευ
 35 χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ δοτράκινους
 36 καὶ κατήλεσεν αὐτά. ³⁵ τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ δοτράκον
 καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσοῦν, καὶ ἐγένετο ὥσει λεπτότερον
 37 ἀχύρου ἐν ἄλυνι, καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλοιφθῆναι
 38 ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὅρος μέγα καὶ ἐπάταξε
 36 πᾶσαν τὴν γῆν. ³⁶ τοῦτο τὸ ὄραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασι-
 37 λέως. ³⁷ Σὺ βασιλεὺς βασιλεὺς βασιλέων, καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν
 ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν
 38 ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· ³⁸ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν
 οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖρας σου
 39 κυριεύειν πάντων· οὐ εἴ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσή. ³⁹ καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται
 βασιλεία ἐλάττων σου, καὶ τρίτη βασιλεία ἄλλη χαλκῇ ἡ κυριεύσει πάσης
 40 τῆς γῆς, ⁴⁰ καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος, ὥσπερ ὁ σίδηρος
 ὁ δαμάζων πάντα, καὶ ὡς ὁ σίδηρος πᾶν δένδρον ἐκκόπτων· καὶ σεισθή-
 41 σεται πᾶσα ἡ γῆ. ⁴¹ καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς καὶ τοὺς δακτύλους
 μέρος μὲν τι δοτράκου κεραμικοῦ, μέρος δὲ τι σιδήρου, βασιλεία ἄλλη
 42 διμερὴς ἔσται ἐν αὐτῇ, καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ
 43 πηλίνῳ δοτράκῳ. ⁴² καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μὲν τι σιδηροῦν,
 μέρος δὲ τι δοτράκινον· μέρος δὲ τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος
 43 τι ἔσται συντετριμμένον. ⁴³ καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον ἅμα τῷ
 πηλίνῳ δοτράκῳ, συμμιγεῖς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ
 44 ὁμοιοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλους, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγ-
 45 κρασθῆναι τῷ δοτράκῳ. ⁴⁴ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσεται
 ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἣτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ
 46 φθαρήσεται· καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξει δὲ καὶ
 45 ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας· καὶ αὕτη στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, ⁴⁵ καθάπερ
 ἑώρακας ἐξ ὅρους ἐτμήθη λίθον ἄνευ χειρῶν, καὶ συνήλοισεν τὸ δοτράκον
 τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας
 46 ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβεῖς τὸ
 46 ὄραμα καὶ πιστὴ ἡ τοῦτου κρίσις. ⁴⁶ τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν
 ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιήλ, καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπον-
 47 δὰς ποιῆσαι αὐτῷ. ⁴⁷ καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Δανιήλ εἶπεν
 'Επ' ἀληθείᾳ ἐστὶν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων,
 ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μόνος, ὅτι ἐδυνάσθη δηλῶσαι τὸ μυστήριον
 48 τοῦτο. ⁴⁸ τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ Δανιήλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς
 μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας, καὶ
 49 ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν Βαβυλωνίας.
 49 ⁴⁹ καὶ Δανιήλ ἤξιώσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
 τῆς Βαβυλωνίας Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· καὶ Δανιήλ ἦν ἐν τῇ βασι-
 λικῇ αὐλῇ.

36. Syr. καὶ τ. κρίσιν δὲ αὐτοῦ 38. codex et Syr. ÷ καὶ τῶν ÷
 (Syr. om. signum) ἱχθ. τ. θαλάσσης /. 40. codex et Syr. ἰσχυρὰ ✕ ὡς
 ὁ σίδηρος /. rursusque codex καὶ ✕ ὡς ὁ σίδηρος [/.] πᾶν 41. codex
 et Syr. ✕ καὶ τ. δακτύλ. (Syr. addit αὐτῆς) /. (cod. om. signum) ...
 Syr. post διμερὴς ἔσται addit ἀπὸ τῆς ῥίξης τοῦ σιδήρου ἔσται 42. Syr.
 om. δὲ secundum. 48. codex et Syr. ÷ Ναβουχοδονόσορ /. ... Syr.
 κατέστ. αὐτὸν ἐπὶ

III.

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυστῇ, τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἐξήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἑβ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας Βαβυλωνίας. ² καὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκουμένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη, φυλάς καὶ γλώσσας, σατράπας καὶ στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ' ἔξουσιν κατὰ χώραν, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἰλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης τῆς χρυστῆς, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. ³ τότε συνήχθησαν ὑπάτοι, στρατηγοί, τοπάρχαι, ἡγούμενοι, τύραννοι, μεγάλοι ³ ἐπ' ἔξουσιν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν τοῦ ἰλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς· καὶ ἔστησαν οἱ προσγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ. ⁴ καὶ ὁ ⁴ κήρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὅλοις Ὑμῖν παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χώραι, λαοὶ καὶ γλώσσαι, ⁵ ὅτ' ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κισάρας, ⁵ σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυστῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς· ⁶ καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβалоῦσιν αὐτὸν εἰς ⁶ τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ⁷ καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν ⁷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος τε καὶ κισάρας σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη φυλὰ καὶ γλώσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυστῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς κατέναντι τούτου. ⁸ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ⁸ προσ- ⁸ ελθόντες ἄνδρες Χαλδαῖοι διεβάλον τοὺς Ἰουδαίους, ⁹ καὶ ὑπολαβόντες εἶπον ⁹ Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆν. ¹⁰ σὺ βασιλεῦ ¹⁰ προσέταξας καὶ ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος τε καὶ σαμβύκης κισάρας ψαλτηρίου καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυστῇ, ¹¹ καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν ¹¹ προσκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ¹² εἰσὶ ¹² δέ τινες ἄνδρες Ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας, ¹³ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι οὐκ ἐφοβήθησαν σου τὴν ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδῶλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυστῇ ἣν ἔστησας οὐ προσεκύνησαν. ¹³ τότε Ναβουχοδονόσορ θυμῶδες ὀργὴν προσέταξεν ¹⁴ ἀγαγεῖν τὸν Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ· τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχησαν πρὸς τὸν βασιλέα. ¹⁴ οὓς καὶ συνιδὼν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς ¹⁴ Διὰ τί, Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι

III. 4. codex et Syr. ÷ Ἔτους ὀκτωκαιδ. /, et ÷ διοικῶν πολ. (cod. repetit h. l. ÷) καὶ --- ἕως Αἰθιοπίας /, ... verba ἐξήκοντα x. τ. πλ. α. π. in ed. Rom. male exciderunt. 2. codex et Syr. ÷ βασιλέων (Syr. βασιλεύων) ÷ (hoc signum Syr. om.) καὶ κυρ. τ. οἰκ. ÷ (Syr. om. sign.) ὅλης /, rursusque ÷ π. τὰ ε. (h. l. ed. Rom. add. καὶ contra cod. ap. Holm.) φη ÷ (Syr. om. sign.) λὰς x. γλώσσας /, ... καὶ ante στρατ. ex cod. ap. Holm. 3. codex et Syr. ✕ τότε συνήχθ. --- τοῦ ἰλθεῖν (Syr. om. τ. ε.) --- ὁ βασιλεὺς /, (cod. /, ÷) ... Syr. οἱ προγεγραμμένοι ... codex et Syr. ✕ ἣς ἔστ. Ναβ. /, 6. codex et Syr. ✕ αὐτῇ τ. ὥρᾳ /, (cod. sign. om.) 7. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε (Syr. om.) x. κισ. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) τε x. ψαλτ. /, item ✕ ὁ βασιλεὺς /, (cod. om. sign.) 9. codex et Syr. ✕ Ναβ. τῷ βασιλεῖ /, (cod. om. sign.) 10. codex et Syr. ✕ σύριγγ. τε x. σαμβ. ✕ (Syr. om. sign.) κισάρ. ψαλτ. /.

- 15 τῇ χρυσῇ, ἣν ἔσθησα, οὐ προσκυνεῖτε· ¹⁵ καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἐτοιμῶς ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάββιτος σύριγγος τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνήσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἢ ἔσθησα· εἰ δὲ μή γε, γινώσχετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐτῶρι ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ
- 16 ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου· ¹⁶ ἀποκριζέντες δὲ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδοναγῶ ἐπὶ τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ Βασιλεῦ, οὐ χρεῖαν
- 17 ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριζῆναι σοι· ¹⁷ ἔστι γὰρ θεὸς ἐν οὐρανοῖς εἰς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὃς ἐστι δυνατός ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ
- 18 ἐξελεῖται ἡμᾶς. ¹⁸ καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, βασιλεῦ, ὅτι οὐτε τῷ εἰδῶλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔσθησας, οὐ προσκυνούμεν.
- 19 ¹⁹ τότε Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφή τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδράχ Μισάχ καὶ Ἀβδοναγῶ, καὶ ἐπέταξε κατῆσαι τὴν κάμινον·
- 20 ἐπαπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν κατῆσαι, ²⁰ καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ θυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σεδράχ Μισάχ Ἀβδοναγῶ ἐμβαλεῖν
- 21 εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. ²¹ τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τὰς αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
- 22 τὴν καιομένην, ²² ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγε· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἐπαπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλασαν εἰς αὐτήν.
- 23 ²³ τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν Ἀζαρίαν ἐξελθούσας ἡ φλόξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινε, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.
- 24 ²⁴ οὕτως οὖν προσήνξατο Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ, καὶ ὕμνησαν τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι εἰς τὴν κάμινον.
- 25 ²⁵ στὰς δὲ Ἀζαρίας προσήνξατο οὕτως, καὶ ἀνέλας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταίροις αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης
- 26 τῆς καμίνου ὑπὲρ τῶν Χαλδαίων σφόδρα, καὶ ἐπὶ ²⁶ Εὐλογητὸς εἰ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομα σου εἰς
- 27 τοὺς αἰῶνας, ²⁷ ὅτι δίκαιος εἰ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ αἱ ὁδοὶ σου εὐθεῖαι καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,
- 28 ²⁸ καὶ κρίματα ἀληθῆρας ἐποίησας κατὰ πάντα ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν καὶ [ἐπὶ] τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἰερουσαλήμ. διότι ἐν ἀληθείᾳ
- 29 καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ²⁹ ὅτι ἡμάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι,
- 30 ³⁰ καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπηκούσαμεν οὐδὲ συνετηρήσαμεν·
- 31 οὐδὲ ἐποίησαμεν κατὰ τὸν νόμον σου, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. ³¹ καὶ νῦν πάντα ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες καὶ πάντα ὅσα ἐποίησας ἡμῖν ἐν ἀληθινῇ κρίσει
- 32 ἐποίησας, ³² καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

15. μέν om. cod. ap. Holm. ... cod. et Syr. ✕ σύρ. τε --- συμφωνίας /, et ÷ (cod. om.) τῇ χρυσῇ /. 17. cod. et Syr. ÷ ἐν οὐρανοῖς (Syr. -νφ) εἰς κύριος /, et ✕ τῆς καιομένης /. 18. cod. et Syr. ✕ βασιλεῦ /. 19. Syrus (non item cod. Chis.) ✕ ἐπὶ Σεδρ. Μισ. x. Ἀβδοναγῶ /. 20. codex et Syr. ✕ τὸν Σεδρ. Μισ. (Syr. add. καὶ) Ἀβδ. /. 21. codex ✕ τοῦ πυρ. τὴν καιομένην (/ deest), Syr. τοῦ πυρ. ✕ τὴν καιομένην /. 23. Syr. om. μέν 24. Syr. προσήνξαντο 26. Syr. ut videtur καὶ αἰνετός, καὶ 27. Syr. pro ἀληθινὰ legisse videtur ἀληθῆρα 28. ἐπὶ ex Syro est, in cod. enim desideratur.

³³ καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα, αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος ἐγενήθη ³³ τῶν δούλων σου καὶ τῶν σεβομένων σε. ³⁴ μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ ³⁴ τὸ ὄνομα σου καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην. ³⁵ καὶ μὴ ἀποστήσῃς ³⁵ τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἡμῶν διὰ Ἀβραάμ τὸν ἡγαπημένον ὑπὸ σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δούλον σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου, ³⁶ ὥς ἐλάλησας πρὸς ³⁶ αὐτοὺς λέγων πολυπληθύνει τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ³⁷ ὅτι, ³⁷ δέσποτα, ἐσιμκρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν. ³⁸ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ³⁸ ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγουμένος οὐδὲ δλοκαύτως οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορά οὐδὲ θυμίαμα οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνθάπὸν σου ³⁹ καὶ εὐρεῖν ἔλεος, ³⁹ ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένη καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῳ προσδεχόμεν. ⁴⁰ ὥς ἐν δλοκαυτέμασι κριῶν καὶ ταύρων καὶ ὥς ἐν μυριάσιν ἀνῶν πόνων, ⁴⁰ οὕτω γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνθάπὸν σου σήμερον καὶ ἐξέλδσαι ὀπισθὲν σου, ⁴¹ ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνῃ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί, καὶ τελειῶσαι ὀπισθὲν σου. ⁴¹ καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ φοβούμεθα σε καὶ ζητοῦ- ⁴¹ μεν τὸ πρόσωπόν σου. ⁴² μὴ κατασχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μετ' ἡμῶν ⁴² ἔλεος κατὰ τὴν ἐπιεικείαν σου καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐλέους σου, ⁴³ καὶ ⁴³ ἐξέλθου ἡμᾶς κατὰ τὰ θανατώσά σου καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε. ⁴⁴ καὶ ἐντραπέλῃσαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ καὶ ⁴⁴ κατασχυνθείησαν ἀπὸ πάσης θυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη. ⁴⁵ γινώσκωσαν ὅτι σὺ εἶ μόνος κύριος ὁ Θεὸς καὶ ἐνδοξὸς ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου- ⁴⁵ μένην. ⁴⁶ καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως ⁴⁶ καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλωσαν τοὺς τρεῖς εἰς ἅπας εἰς τὴν κά- ⁴⁷ μινον, καὶ ἡ κάμινος τὸν διάπυρον κατὰ τὴν θερμασίαν αὐτῆς ἐπταπλασίωσεν. ⁴⁷ καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλωσαν, οἱ μὲν ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν, οἱ δὲ ὑπέκαϊον ὑποκάτωθεν αὐτῶν νάφθαι καὶ στυγίον καὶ πίσσαν καὶ κλημα- ⁴⁸ τίδα, ⁴⁸ καὶ διερχέτο ἡ φλόξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαρακοκοταενέα, ⁴⁹ καὶ διεσφένδυσεν καὶ ἐνεπύρισεν οὐς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. ⁴⁹ ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον ⁵⁰ καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, ⁵¹ καὶ ἐποίησε τὸ μέσον ⁵¹ τῆς καμίνου ὥσει πνεῦμα θρόνου διασπρίζον, καὶ οὐκ ἤφατο αὐτῶν καθόλου τὸ πῦρ, καὶ οὐκ ἐλύπησε καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτούς. ⁵² ἀναλαβόντες δὲ ⁵² οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ὕμνον καὶ ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξύψουν τὸν Θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες ⁵³ Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ⁵³ ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναφί τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ὑπερ- ⁵⁴ ὑμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁵ εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνου δόξης ⁵⁵ τῆς βασιλείας σου, καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλο- ⁵⁶ γητὸς εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, καθήμενος ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ αἰνετὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁶ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, 56

33. Syr. ἐγενήθη τοῖς δούλοις σ. x. τοῖς σεβομένοις σε 35. Syr. om.
 διὰ allerum ... Syr. pro ἁγίον habet λαόν 36. Syr. ✕ πολὺ / πληθύναι
 et ✕ τῷ πλήθει / addito signo nominis Theodotionis. 40. codex et Syr.
 ÷ καὶ τελειῶσαι ὅπ. σου /. 41. Syr. ✕ ἡμῶν / cum nomine Theod.
 42. codex et Syr. ✕ (cod. om. hoc signum) ἔλεος /. 46. Verba καὶ οὐ
 διέλιπον --- καίοντ. τ. κάμινον apud Syr. in margine tantum inter varias
 lectiones adnotantur. 51. codex et Syr. ÷ καὶ ἐξύψουν /. 52. Syr.
 αἰνετὸς x. ὑψούμενος legisse videtur. 54. Syr. ✕ δόξης / cum nomine
 Theod. 56. codex et Syr. ✕ τοῦ οὐρανοῦ / (om. in cod.)

57 καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁷ εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. 58 ⁵⁸ εὐλογεῖτε ἄγγελοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁹ εὐλογεῖτε οὐρανοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁰ εὐλογεῖτε ὕδατα καὶ πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶¹ εὐλογεῖτε πᾶσαι αἱ δυνάμεις κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶² εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶³ εὐλογεῖτε ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁴ εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁵ εὐλογεῖτε πάντα τὰ πνεύματα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁶ εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁷ εὐλογεῖτε ῥίγος καὶ ψῆχος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁸ εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁶⁹ εὐλογεῖτε πάγοι καὶ ψῆχος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁰ εὐλογεῖτε πάχνη καὶ χιόνες τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷¹ εὐλογεῖτε νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷² εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷³ εὐλογεῖτε ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁴ εὐλογεῖτω ἡ γῆ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψοῦτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁵ εὐλογεῖτω ὅρη καὶ βουνοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτω καὶ ὑπερυψοῦτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁶ εὐλογεῖτε πάντα τὰ φυόμενα ἐπὶ τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁷ ⁷⁷ εὐλογεῖτε ὄμβροι καὶ αἱ πηγαὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁸ εὐλογεῖτε θάλασσαι καὶ ποταμοὶ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁷⁹ εὐλογεῖτε κτῆνη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁰ ⁸⁰ εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸¹ εὐλογεῖτε πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτῆνη τετράποδα καὶ θηρία τῆς γῆς τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸² ⁸² εὐλογεῖτε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸³ εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁴ εὐλογεῖτε ἱερεῖς δοῦλοι κυρίου τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁵ εὐλογεῖτε δοῦλοι τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁶ εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχὰς δικαίων τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁷ ⁸⁷ εὐλογεῖτε ὅσοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁸⁸ εὐλογεῖτε Ἀνανία Ἀζαρία Μισαήλ τὸν κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ᾧδου καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου, καὶ ἐῤῥώσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης φλογὸς καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς. ⁸⁹ ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. ⁹⁰ εὐλογεῖτε πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα

58. Syr. om. κυρίου 60. Syr. ✕ καὶ /, πάντα τὰ ἐπάνω 62. Syr. ✕ εὐλογεῖτε -- εἰς τ. αἰῶνας / 70. Syr. πάχνη 77. Syr. ✕ ὄμβρ. καὶ / cum nomine Theod. 80. Syr. om. πάντα 84. Syr. om. πάντα usque κτήνη 83. Syr. εὐλόγει 84. Syr. om. δοῦλοι κυρίου 90. Syr. ✕ τὸν κύριον / ... codex et Syr. ÷ καὶ εἰς τὸν (h. l. cod. repetit ÷) αἰῶνα τῶν αἰώνων / (cod. om. sign.)

τὸ τέλος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων. ⁹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ 91
ἀκοῦσαι τὸν βασιλεῖα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας,
τότε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε, καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν
τοῖς φίλοις αὐτοῦ Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπηθη-
μένους; καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. ⁹² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς 92
Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρὶ, καὶ
φθορὰ οὐδεμίαν ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα
ἀγγέλου θεοῦ. ⁹³ καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου 93
καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδράχ, Μισάχ, Ἀβδεναγῶ,
οὓν παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε ἐκ τοῦ πυρὸς. οὕτως
οὖν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς. ⁹⁴ καὶ συνήχθησαν οἱ ὑπάτοι 94
τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρουν τοὺς
ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι οὐχ ἤψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες
αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν οὐδὲ ὁσμή
τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. ⁹⁵ ὑπολαβὼν δὲ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν 95
Εὐλόγητὸς κύριος [θεός] τοῦ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ, ὃς ἀπέστειλε τὸν
ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν·
τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠξέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα
αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ
ἄλλ' ἢ θεῷ αὐτῶν. ⁹⁶ καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ 96
καὶ πᾶσαι γλώσσαι, ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδράχ
Μισάχ Ἀβδεναγῶ, διαμελισθῇσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ θημευθῇσεται, διότι
οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος ὃς θνητῆται ἐξελεσθῆαι οὕτως. ⁹⁷ οὕτως οὖν [ὁ] βασιλεὺς 97
τῷ Σεδράχ Μισάχ Ἀβδεναγῶ ἐξουσίαν δοὺς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν
αὐτοὺς ἄρχοντας.

[[⁹⁸ Ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς NABOYXODONOSOR ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς 98
λαοῖς φυλαῖς καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, Εἰρήνην ὑμῖν
πληθύνειν. ⁹⁹ τὰ σημεία καὶ τὰ τέρατα ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς 99
ὁ ὑψίστος ἤρρεσεν ἐναντίον μου ἀναγγεῖλαι ὑμῖν, ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά·
¹⁰⁰ ὡς μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ ἡ βασιλεία αὐτοῦ· ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία 100
αἰώνιος, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.]]

IV.

Ἔτους ὀκτωκαδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονόσορ εἶπεν Εἰρηνεύων
ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. ² ἐνύπνιον εἶδον 2
καὶ εὐλαβήθην, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν. ³ (7) ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐκάθην, 3
καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη,
καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. ⁴ (9) οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταθίων 4
τριακότα, καὶ ὑποκατὰ αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν
αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσεον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολλὸς καὶ ἀγαθός

91. codex et Syr. ÷ Καὶ ἐγένετο --- αὐτοὺς ζῶντας /, 91 sq. codex
et Syr. ✕ (cod. male ÷ ✕) Οὐχὶ ἄνδρας --- x. εἶπ. ὁ βασιλεὺς /,
92. Syr. λελυμένους καὶ περιπατ. 93. Syr. ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν 95. θεός
e Syro est (cf. vers. 96.) ... ἐλπίζ. ex Holm., ed. Rom. ἐλπίσαντας ...
Syr. τὸ σῶμα αὐτῶν ... codex et Syr. ✕ εἰς ἐμπυρισμόν /, 97. ὁ ex Holm.
98 sqq. codex et Syr. ✕ Ἀρχὴ τ. ἐπιστ. (haec omnia Syr. om.) Ναβουχ. ---
ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· --- ὡς μεγάλη x. ἰσχ. ἡ βασ. αὐτοῦ /, (rursus haec
inter — et /, posita omittit Syrus) --- εἰς γεν. x. γενεάν /, (cod. om. /.)
Haec revera huc non quadrant, quum infra (post 4, 34.) locum suum obli-
neant: certe enim non utroque loco scribi poterunt. IV. 1. codex et
Syr. ÷ Ἔτους ὀκτ. τ. βασ. /, 2. cod. ap. Holm. om. ἐν. εἶδ. 3. Syr.
✕ ἐπὶ τ. κοίτ. μου /, posteaque om. καὶ post γῆς

5 καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζώοις. ⁵(⁸) καὶ ἡ θρασις αὐτοῦ μεγάλη, ἡ κορυφή αὐτοῦ ἤγγισεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἦν, ἐν αὐτῷ ὄκουν καὶ 6 ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν. ⁶(¹⁰) ἔδεικνουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος 7 ἀπεστῆλιν ἐν ἰσχυρί ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ⁷(¹¹) καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθείρατε αὐτό· προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου 8 ἐκρίνωσai καὶ ἀκριεῶσαι αὐτό. ⁸(¹²) καὶ οὕτως εἶπε· Ῥίξαν μίαν ἀφετε αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, ὅπως μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὄρεσι χόρτον ὡς βοῦς 9 νέμηται, ⁹(¹³) καὶ ἀπὸ τῆς θρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῇ 10 καὶ ἐπτα ἔτη βοσκηθῇ σὺν αὐτοῖς, ¹⁰(¹⁴) ἕως ἂν γινῶ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ ἐξουσίαν ἔχεν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅσα ἂν 11 θῆλη ποιεῖν ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. ¹¹(¹⁵) ἐνώπιόν μου ἐξεκώπη ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, καὶ ἡ καταφθορά αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόξησαν εἰς πάντα ἀνεμον, καὶ ἐλκυσθῇ καὶ ἐβρίθῃ, καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς ἥσϊε, καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη, καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδόθη ὑπ' αὐτῶν. σφόδρα θαύμασα ἐπὶ τοῦτοις, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. ¹²(¹⁶) καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα τὸν Δανιήλ τὸν ἀρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγουμένον τῶν κρινόντων τὰ ἐνύπνια, καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν 12 τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. ¹²(¹⁶) μεγάλως δὲ θαύμασεν ὁ Δανιήλ καὶ ὑπόνοια κατέσπευδεν αὐτόν· καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντος αὐτόν καὶ ἀλλοιωθεὶς τῆς ὁράσεως αὐτοῦ, κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποθαυμάσας ἀπεκρίθη μοι φωνῇ πρᾶεῖα Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ 13 ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι. ¹³(¹⁷) τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ 14 πεφυτευμένον, οὗ ἡ θρασις μεγάλη, οὗ εἶ, βασιλεῦ. ¹⁴(¹⁸) καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσεύοντα ἐν αὐτῷ· ἡ ἰσχύς τῆς γῆς καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ 15 χῶραι σοὶ δουλεύουσι. ¹⁵(¹⁹) τὸ δὲ ἀνψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσει τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἄψασθαι τῶν νεφελῶν· οὐ βασιλεὺς ὑψώτης ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, ὑψώτης σου ἡ καρδία ὑπερφανὴ καὶ ἰσχυρὶ ὑπὲρ τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· τὰ ἔργα σου ὥφθη καὶ ἐξηρμήμωσας τὸν οἶκόν τοῦ 16 θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου. ¹⁶(²⁰) καὶ ἡ θρασις ἦν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχυρί ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου, καὶ ὅτι εἶπεν ἔξῃραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι· ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἦξε· 17 ἐπὶ σέ, ¹⁷(²¹) καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σέ κατετρέχουσιν, 18 ¹⁸(²²) εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε, καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε. 19 ¹⁹(²³) καὶ ἡ ρίζα τοῦ δένδρου ἡ ἀφεθείσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξεριζώθη· ὁ τόπος τοῦ θρόνου σου σὺ συντηρηθῇσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. ἰδοὺ ἐπὶ σέ ἐτοιμάζονται, καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσιν τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ· κύριος ᾧ 20 ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ. ²⁰(²⁴) αὐτοῦ δεήθητι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι, ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου, 21 καὶ μὴ καταφθείρῃ σε. ²¹(²⁵) τοῦτους τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβὴς γὰρ μου

5. codex et Syr. — καὶ ἡ θρασις αὐτοῦ — — πᾶσαν τ. γῆν /, (cod. om. /, sed ad marginem horum verborum (Σ) appositum habet; Syr. vero om. extrema inde ab ἐν αὐτῷ ὄκουν) 8. cod. ap. Holm. om. τῶν; v. 40. habet θῆλει 41. Syr. post τὸν (ap. Holm. om.) χόρτον τῆς γῆς addita habet μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ... Syr. ἐπὶ πᾶσι τοῖς ... ὁ ὕπν. ex Holm., ed. Rom. add. μου 12. Syr. κιν. τὴν κεφ. αὐτοῦ 14. δουλεύουσι: ita ex Holm., ed. Rom. — σουσι 16. Syr. pro ἦξε expressit ἦκει 19. ἐπὶ: ap. Holm. ἐν

ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου. Καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχο-
δονόσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ
συνετήρησε. ²²(²⁶) Καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τευχῶν τῆς ²²
πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιπατεῖ καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς
διεπορεύετο, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν ²³(²⁷) Αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ²³
ἐγὼ ὠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας μου ἐν ἰσχυί κράτους μου κληθήσεται
εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου. ²⁴(²⁸) ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ²⁴
ὄντος, καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε Σοὶ
λέγεται, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυλῶνος ἀφῆρηται σου καὶ
ἐτέρω δίδεται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου. Ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι
αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου, καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ
τὴν τρυφήν σου παραλήψεται, ὅπως ἔπαγγετόν σοι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ
οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἐὰν βούληται δώσει αὐτῇ·
ὥς δὲ ἦλθον ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ
κρατήσεται τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου. ²⁵(²⁹) καὶ ²⁵
οἱ ἄγγελοι διώκονταί σε ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ, καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ' οὐ μὴ λαλήσῃς
μετὰ παντὸς ἀνθρώπου, χρότον ὡς βούν σε ψωμίσουσι καὶ ἀπὸ τῆς χλόης
τῆς γῆς ἔσται ἡ νομὴ σου· ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου θήσουσί σε, καὶ τὸν
οἶκόν τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἔξει. ²⁶(³⁰) ἔως δὲ πρὶν ²⁶
πάντα τελεσθῇσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος, καὶ οὐχ
ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐδέν. ²⁷ Ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ, βασιλεὺς ²⁷
Βαβυλῶνος, ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήτην, χρότον ὡς βούν ἐψώμισάν με καὶ ἀπὸ
τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον. ²⁸(³¹) καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου
εἰς δέησιν, καὶ ἤξιωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ
θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου
ἐδεήτην. ²⁹(³²) καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὄνυχές μου ²⁹
ὡς αἱ λέοντος, ἡλλοιώθη ἡ σὰρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς περιεπάτων
μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. ³⁰(³³) ἐνύπνιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαι με εἰλήφασιν, καὶ
διὰ χρόνον ὑπνος με ἔλαβε πολλὸς καὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι. ³¹(³⁴) καὶ ἐπὶ ³¹
συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε, καὶ αἱ
ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀγνοιαὶ μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ ἐδεήθην περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ
ἰδοὺ ἄγγελος εἰς ἐκάλεισέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων Ναβουχοδονόσορ, δο-
υλεύσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ· τὸ βασίλειον
τοῦ θένους σου σοὶ ἀποδίδεται. ³²(³⁵) ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ³²
ἡ βασιλεία μου ἐμοὶ καὶ ἡ δόξα μου ἀπεδόθη μοι. ³³(³⁶) τῷ ὑψίστῳ ἀνθρ- ³³
μολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, τῷ κτίσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας
καὶ τοὺς ποταμούς· καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι
αὐτὸς ἐστὶ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλείων,
ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἄλλοις καιροῦς καὶ χρόνους, ἀφαιρὼν
βασιλείας βασιλείων καὶ καθιστὼν ἑτέροισιν αὐτῶν. ³⁴ ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ ³⁴
λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος ἐληφέ με, καὶ πάντας τοὺς
ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν ἔθνων οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχύιν
ἀποστρέφει βασιλείαν βασιλέως εἰς ἕτερον βασιλέα, καὶ ἀποκτείνει καὶ ζῆν
ποιῇσαι, καὶ ποιῇσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερά καὶ ἄλλοιῳσαι

24. Syr. om. ἔτι usq. ὄντος... καὶ ἐπὶ ex Holm. (et Syro) est; ed. Rom. om. καὶ 25. Syr. om. ἐπὶ... τὴν βασιλείαν cum Syro scriptum, codice τῆς βασιλείας exhibente. 27 sq. verba duplicatis uncis a nobis inclusa orationis contextum perturbare in promptu est. 30. codex et Syr. ἡ βασ. μου ÷ (ita Syrus; codex vero ÷ μου) ἐμοὶ --- ἀπεδόθη μοι /. 31. βασιλείας βασιλείων cum Syro scriptum, in codice scriptum est βασιλείαν βασιλέως

ὑπερμεγέζη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἔμοι ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡλλοίωσεν ἐπ' ἔμοι μεγάλα πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσέσω εἰς ὁσμήν εὐωδίας τῷ κυρίῳ, καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσω ἐγὼ καὶ ὁ λαὸς καὶ τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χώραί μου αἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους 33 κατακρινῶ θανάτῳ. ³³ Ἐγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπιστολὴν ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις πάσαις ταῖς οἰκουσαῖς ἐν πάσαις ταῖς χώραις γενεαῖς καὶ γενεαῖς. Κυρίῳ τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε, καὶ θυσίαν καὶ προσφορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως. ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνθροπολογουμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ' ἔμοῦ· ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάθισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τῆς ἐξουσίας μου καὶ τῆς βασιλείας μου· ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα καὶ ἡ μεγαλω- 34 σύνη μου ἀποκατεστάθη μοι. ³⁴ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς, Εἰρήνην ὑμῖν πληθύνουσι ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν τὰς πράξεις ἃς ἐποίησε μετ' ἔμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι ἀποδείξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἔστι θεός, καὶ τὰ θαυμάσια μεγάλα αὐτοῦ· τὸ βασιλεῖον αὐτοῦ βασιλεῖον εἰς τὸν αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολάς περὶ πάντων τῶν γενηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

V.

[[⁽¹⁾ Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ ἐγκαινισμοῦ τῶν βασιλείων αὐτοῦ, [καὶ ἀπὸ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ] ἐκάλεσεν ἄνδρας διεκρίλους. ⁽¹⁾ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Βαλτάσαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ καυχώμενος ἐπήρνεσε πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τοὺς χωνευτοὺς καὶ γλυπτοὺς ἐν τῷ πότῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἰνεσιν. ⁽²⁾ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ λύχνου Μανή, φάρες, Σεκέλ. ἔστι δὲ ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν MANH ἡρῶμηται, ΠΑΡΕΣ ἐξήρται, 1 ΘΕΚΕΑ ἔσταται.]] ¹ Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἐσπιατορίαν μεγάλην 2 τοῖς ἐταῖροις αὐτοῦ. ² καὶ ἔπινεν οἶνον, καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, ἃ ἤνεγκε Ναβουχοδονόσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἰνοχοῆσαι 3 ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐταῖροις αὐτοῦ. ³ καὶ ἠνέχθη, καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς καὶ 4 ἡλόγουν τὰ εἰδῶλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, ⁴ καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ 5 εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. ⁵ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὥσει χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἐναντὶ τοῦ βασι- 6 λέως Βαλτάσαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσιν· ⁶ καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἡλλοιώθη, καὶ φόβοι καὶ ὑπνόνιοι αὐτὸν κατέσπευσον. ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔξανέστη καὶ ἔώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ

32. ὁ λαὸς καὶ τὸ ex Holm.: ed. Rom. ὁ λα. μου, τὸ 33. Cf. 3, 98 sqq. Verba Κυρίῳ usque ἀποκατεστάθη μοι, ad orationem quae litteras praecedat pertinere videntur. 34. μεγ. αὐτ. ex Holm., ed. Rom. α. μ. V. Omnia quae duplicatis uncis circumdedimus, ab ipsa interpretatione aliena esse videntur. Ceterum cum aliis scripsimus ⁽¹⁾ βασιλείων pro βασιλείων, item ⁽⁴⁾ ἀνυψούμενος (ex Holm.), πότῳ, ⁽⁵⁾ λύχνου, pro codicis scriptura ἐνυψ., τόπῳ, λύχνους; verba vero καὶ ἀπὸ τ. μεγ. αὐτ. e Syro adsumpsimus. 2. Συγ. καὶ ante οἰνοχοῆσαι om. 4. ἔξουσ. ex Holm., ed. Rom. τὴν ἐξ.

ἐκαυχῶντο. ⁷ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπακκοῦς ⁷ καὶ φαρμακοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ γαζαρηνοὺς, ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. καὶ εἰςπορεύοντο ἐπὶ θρωρίαν ἰδεῖν τὴν γραφὴν, καὶ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἠδύνατο συγκρίναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς ἐξέστηκε πρόσταγμα λέγων Πᾶς ἀνὴρ ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς, στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μαρινάκην χρυσοῦν περιβήσῃ αὐτῷ, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας. ⁸ καὶ εἰςπορεύοντο οἱ 8 ἐπακκοὶ καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοὶ, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι. ⁹ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασιλισσαν ⁹ περὶ τούτου σημείου, καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ ὡς μέγα ἐστί, καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. ¹⁰ τότε ¹⁰ ἡ βασιλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιήλ, ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ¹¹ καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ ¹¹ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλωνος, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε Ναβουχοδονόσορ τῷ πατρὶ σου. ¹² τότε Δανιὴλ εἰσήχθη ¹² πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ ¹³ Ὁ Δανιήλ, ¹³ 16 δύνῃ μοι ὑποδείξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶ μαρινάκην χρυσοῦν περιβήσω σοι, καὶ ἔξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας μου. ¹⁷ τότε Δανιὴλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω, ¹⁷ καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Αὕτη ἡ γραφὴ Ἡριζμηται, κατελογισθη, ¹⁸ ἐξήρται· καὶ ἔσται ἡ γράψασα χεὶρ, καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. ¹⁹ βασιλεῦ, ¹⁹ 23 σὺ ἐποίησω ἐστιάτοριαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζώντος ἠνέχθη σοι καὶ ἔπινετε ἐν αὐτοῖς, σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου, καὶ ἤνεσате πάντα τὰ εἰδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλογήσατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασιλείῳ σου αὐτὸς ἔδωκε, καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἤνεσας αὐτῷ. ²⁰ τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς Ἡριζμηται. ὁ χρόνος σου ²⁰ 26 τῆς βασιλείας· ²¹ ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου, συντέμνεται καὶ συντετέλεσται ²¹ 27 ²² ἡ βασιλεία σου· τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδοται. ²³ τότε Βαλτάσαρ ²³ 28 ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσσε τὸν Δανιὴλ πορφύραν καὶ μαρινάκην χρυσοῦν περιέθηκεν αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ²⁴ καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτάσαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ βασιλεῖον ἐξήρται ²⁴ 30 ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις.

VI.

Καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ Δαρεῖος (5, 31) πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἐνδοξος ἐν γῆρει. ⁽¹⁾ καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἰκοσι ἐπτά ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ² καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ² 2 ἡγουμένους αὐτῶν· καὶ Δανιὴλ εἰς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν, ³ ὑπὲρ πάντας ³ 3 ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ. ⁴ καὶ Δανιὴλ ἦν ἐνδοδυμένος πορφύραν καὶ ⁴ μέγας καὶ ἐνδοξος ἐναντι Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἐνδοξος καὶ ἐπιστήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐδοσύμενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασσε. τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστῆσαι τὸν Δανιὴλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ [καὶ τοὺς δύο ἄνδρας,

23. codex — (sic) καὶ οὐκ usq. αὐτῷ [/]. 27. ed. Rom. συντ. 28 ἡ β. σ. contra Holm. et Syr. VI. 4. cod. ap. Holm. σύνεσις . . . cod. et Syr. — καὶ εὐδοσύμενος (cod. εὐ —) ἐ. τ. πρ. τ. βασι. / . . . verba duplicatis unicis a nobis inclusa non recte habent; Segario videbantur ad v. 3. trahenda esse, ita ut scriberetur ὑπὲρ πάντας καὶ τοὺς δύο etc.; sed potius ex margine irrepsisse videntur, ubi poterat scriptum esse: καὶ ὑπὲρ τοὺς etc.

- οὓς κατέστησε μετ' αὐτοῦ, καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτά]. ὅτε δὲ ἐβου-
 5 ⁵ τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς
 ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ἠῦρισκον κατὰ τοῦ
 Δανιήλ, περὶ ἧς κατηγοροῦσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν Δεῦτε
 στήσωμεν ὀρισμὸν κατ' ἑαυτῶν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ
 οὐ μὴ εὐξήται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ
 Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ δὲ μὴ, ἀποθάνειται· ἵνα ἡττηθῶσι τὸν Δανιήλ
 ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ἤδρισαν γὰρ
 6 ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας.
 7 ⁷ Ὅρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐξήται εὐχὴν
 ἢ ἀξιώσῃ ἀξίωμα τὴν παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ
 9 Δαρείου τοῦ βασιλέως, ῥιφθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ⁹ καὶ οὕτως
 10 ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐστήσε καὶ ἐκύρωσεν. ¹⁰ ἐπιγνοὺς δὲ Δανιήλ τὸν ὀρισμὸν
 ὃν ἐστήσε κατ' αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ κατέναντι
 11 Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔταπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει
 12 αὐτὸν εὐχόμενον τρίς τῆς ἡμέρας κατ' ἑκάστην ἡμέραν. ¹² τότε οὗτοι οἱ ἄν-
 θρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὀρισμὸν ὠρίσω
 ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὐξήται εὐχὴν μηδὲ ἀξιώσῃ ἀξίωμα παρὰ παντὸς
 13 θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ, εἰ δὲ μὴ, ῥιφθήσεται
 14 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; ¹³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς
 Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὀρισμός. καὶ εἶπον αὐτῷ Ὁρκιζόμεν σε τοῖς
 Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μηδὲ θαν-
 15 μάσῃς πρόσωπον, καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσῃς τὴν εἰρημάνην, ἀλλὰ καὶ κολαῖσῃς
 τὸν ἄνθρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὀρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω
 16 καθὼς λέγετε, καὶ ἐστηκέ μοι τοῦτο. ¹⁴ καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὗρομεν Δανιήλ τὸν
 φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς
 17 ἡμέρας. [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε ῥιφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον
 τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἐστήσε κατ' αὐτοῦ.] τότε ὁ βασιλεὺς
 σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιήλ, καὶ ἐβοήθει τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτὸν ἕως
 15 θυμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν, ¹⁵ καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελεῖσθαι
 16 αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. ¹⁶ ἀναβοήσας δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιήλ
 Ὁ θεός σου, ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδεδεχώς τρίς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖται σε
 17 ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων· ἕως πρωτὶ θάβῃ. ¹⁷ [καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε
 ῥιφῆναι τὸν Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, κατὰ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἐστήσε
 κατ' αὐτοῦ.] τότε Δανιήλ ἐβόηεν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη
 λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν
 τῷ θακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς θακτυλίοις τῶν μεριστῶν αὐτοῦ, ὅπως
 μὴ ἀπ' αὐτῶν ἀρῇ ὁ Δανιήλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου.
 18 ¹⁸ τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ἠύλισθη νήστης,

7. cod. ap. Holm. παρ. παντ. τοῦ θεοῦ ... post λεόντων Syrus sic pergit: καὶ ἤβλωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὀρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ αὐτόν, ὅτι ἤδρισαν ὅτι Δανιήλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρίς τῆς ἡμέρας, ἵνα ἡττηθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. His potest versus 8. constitui. 13. δὲ ap. Holm. om. 14. 17. Verba uncinis inclusa et codex et Syrus v. 44. exhibent; transferenda nobis cum Hahnio in v. 17. videbantur. 44. ἐπὶ τῷ ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ τόν 17. Syr. pro ἐστήσε habet ἐστησεν, sed cf. supra v. 9. ... codex et Syr. ÷ ἢ ὁ βασ. α. α. ε. τ. λάκκου /.

καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιήλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιήλ πρόνοιαν ποιούμενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιήλ. ¹⁹ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρείος ὥρῳρισε πρῶτῳ καὶ παρέλαβε μετ' αὐτοῦ 19 τοὺς σατράπας, καὶ πορευθεὶς ἔσθη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόντων. ²⁰ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιήλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλανυμοῦ 20 λέγων Ὁ Δανιήλ, εἰ ἄρα ζῆς, καὶ ὁ θεός σου, ᾧ οὐ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἤχρεώκαίν σε; ²¹ τότε Δανιήλ ἐπήχουσε 21 φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν ²² Βασιλεῦ, ἔτι εἰμὶ ζῶν, καὶ σέσωκέ με ὁ θεός ἀπὸ 22 τῶν λεόντων, καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὐρέθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναντίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὐρέθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἐβρίψας με εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων εἰς ἀπώλειαν. ²³ τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 23 Δανιήλ ὥς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. ²⁴ τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκείνοι 24 οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιήλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐβρίφησαν τοῖς λέουσι, καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἐβλάσαν τὰ ὅσα αὐτῶν. ²⁵ τότε Δαρείος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ 25 χῶραις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων, ²⁶ Πάντες οἱ ἄνθρωποι 26 οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἑστώσαν προσκυνούντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ τοῦ Δανιήλ· αὐτοὶ γὰρ ἐστί θεός μένων καὶ ζῶν εἰς γενεάς γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶνος. ²⁷ ἐγὼ Δαρείος ἔσομαι αὐτῷ προσκυνῶν καὶ δουλεύων πάσας τὰς 27 ἡμέρας μου· τὰ γὰρ εἶδωλα τὰ χειροποίητα οὐ δύνανται σῶσαι ὥς ἐλυτρώσατο ὁ θεός τοῦ Δανιήλ τὸν Δανιήλ. ²⁸ καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρείος προστέθει 28 πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ Δανιήλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου, καὶ Κύρος ὁ Πέρσης παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

VII.

¹ Ἐτους πρώτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ χῶρας Βαβυλωνίας Δανιήλ ὄραμα εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. τότε Δανιήλ τὸ ὄραμα, ὃ εἶδεν, ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων. ² Ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν κατ' ὕπνου 2 νυκτός, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. ³ καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θάλασσης διαφέροντα 3 ἐν παρὰ τὸ ἐν· ⁴ τὸ πρῶτον ὥσει λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὥσει ἀετοῦ· ⁵ ἐθεώρουν 4 ἕως οὗτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἦρθη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ἐδόθη αὐτῇ. ⁵ καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν 5 ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς ἐν μέσῳ ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως εἶπεν Ἀνάστα, κατάφαγε σάρκας πολλὰς. ⁶ καὶ μετὰ ταῦτα ἐθεώρουν θηρίον 6 ἄλλο ὥσει πάρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτεινον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ. ⁷ μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς θηρίον 7 τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύϊ, ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους, ἐσθίων καὶ κοπανίζον, κύκλῳ τοῖς ποσὶ περιπατοῦν, διαφύως χρωμένον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, καὶ βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. ⁸ καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἐν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον 8 αὐτῶν μικρόν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μέγα, καὶ ἐποίη πόλεμον πρὸς τοὺς

20. σύ ex Holm., ed. Rom. om. 22. ἐν αὐτ. ap. Holm. om. . .
Syr. om. καὶ ante ἐβρίψας 28. codex et Syr. ÷ καὶ Δανιήλ κατ. ἐ.
τ. β. Δαρείου /, VII. 4. Syr. παρὰ κεφαλ. αὐτοῦ 5. codex et Syr. ✕
ἐν μέσῳ ὀδ. αὐτῆς / 6. Syr. in fine versus add. καὶ γλώσσα ἐδόθη
αὐτῷ 8. codex et Syr. ÷ καὶ ἐπ. πόλ. πρ. τ. ἀγίους /.

9 ἄγιους. ⁹ Ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο
 ἔχων περιβολὴν ὥς ἐι χιῶνα, καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὥς ἐι ἔριον
 λευκὸν καθαρὸν, ὁ θρόνος ὥς ἐι φλόξ πυρός, τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ καίόμενον,
 10 ποταμοὶς πυρὸς ἑλκων, ¹⁰ καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμοὶς
 πυρός· χίλιαι χιλιάδες ἑστέραιον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν
 11 αὐτῷ, καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεώχθησαν. ¹¹ Ἐθεώρουν τότε τὴν
 φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει Θεωρῶν ἡμῃν, καὶ
 12 πυρός. ¹² καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος
 13 ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ. ¹³ Ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός,
 καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο, καὶ ὡς
 14 παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ. ¹⁴ καὶ ἐδόθη
 αὐτῷ ἐξουσία καὶ τιμὴ βασιλική, καὶ πάντα τὰ ἔσθνη τῆς γῆς κατὰ γένη
 καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος,
 15 ἥτις οὐ μὴ ἀρῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ. ¹⁵ καὶ ἀκη-
 διάσας ἐγὼ Δανιὴλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτός, ἐτάρασσόν με οἱ
 16 διαλογισμοί μου, ¹⁶ προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἐστῶτων καὶ τὸν αἰῶνος τῶν αἰώνων.
 ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν
 17 κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι. ¹⁷ Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰσὶ τέσσαρες
 18 βασιλείαι, αἱ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ παραλήφονται τὴν βασιλείαν
 ἄγιοι ὑψίστου, καὶ καθέξουσιν τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.
 19 ¹⁹ τότε ἦλθον ἐξακριβῶσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθεί-
 ροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ δδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ καὶ οἱ
 20 ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοί, κατεσθίνοντες πάντας κυκλῶν καὶ περιπατοῦντες τοῖς
 21 ποσίν, ²⁰ καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ
 ἑνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυέντος, καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας
 21 ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσφυς αὐτοῦ
 22 πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτούς, ²² ἕως τοῦ ἔλθειν τὸν παλαιὸν τῶν
 ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη
 23 καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. ²³ καὶ ἐρρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ
 τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν
 24 τὴν γῆν, καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτήν καὶ κατα-
 25 λεανεῖ αὐτήν. ²⁴ καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται·
 καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ
 25 τοὺς πρῶτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει, ²⁵ καὶ ὅγματα εἰς τὸν ὑψίστον
 λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει, καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι
 26 καιροὺς καὶ νόμον, καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ
 27 καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμέρας καιροῦ. ²⁶ καὶ ἡ κρίσις καθίσταται, καὶ τὴν ἐξου-
 27 σίαν ἀπολοῦσι, καὶ βουλευσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους. ²⁷ καὶ τὴν
 βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν
 πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστῳ βασιλεῦσαι

9. Syr. ὁ θρόνος αὐτοῦ ... codex et Syr. ✕ τροχοὶ αὐτοῦ --- ἑλκων /
 (cod. /, om.) 11. Syr. ✕ θεωρῶν ἡμῃν / 13. codex παρῆσαν —
 (sic) αὐτῷ 14. codex et Syr. ✕ καὶ (cod. h. l. repetit ✕) τιμὴ βα-
 σιλική / 15. codex et Syr. ✕ ἐτάρασσ. με οἱ διαλ. μου / (sed Syr.
 om. οἱ διαλ. μου) 18. Syr. ἕως τ. αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων
 19. cod. ap. Holm. et Syr. κατεσθίνοντες εἰ καταπατοῦντες 20. Syr. ἐπὶ
 τ. κεφ. αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ 22. τῶν ex Holm., ed. Rom. om. 23. codex
 et Syr. ✕ καὶ καταφάγ. πᾶσ. τ. γῆν / 24. Syr. ἐκ τῆς βασιλείας 27. Syr.
 ἁγίῳ ὑψίστῳ

βασιλείαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγῆσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου. ²⁸ Ἐγὼ Δανιὴλ σφόδρα ἐκστάσει 28 περιεχόμενῃ, καὶ ἡ ἔξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα.

VIII.

¹ Ἔτους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτάσαρ ὄρασις ἦν εἶδον ἐγὼ Δανιὴλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. ² καὶ εἶδον ἐν τῷ ὄραματι τοῦ ὕπνου μου, ἐμοῦ 2 ὄντος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἧτις ἐστὶν ἐν Ἑλυματίδι χώρᾳ, καὶ εἶδον ἐν ὄραματι ἔτι ὄντος μου πρὸς τὴν πόλιν Αἰλάμ. ³ ἀναβλέψας εἶδον κρινὸν ἕνα 3 μέγαν ἐστῶτα ἀπέναντι τῆς πόλεως, καὶ εἶχε κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε. ⁴ μετὰ δὲ 4 ταῦτα εἶδον τὸν κρινὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολάς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμάς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔσθισαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη. ⁵ καὶ ἐγὼ διεννοούμην, καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου 5 τῆς γῆς [καὶ οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς], καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἐν θεωρητῶν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤλθεν ἐπὶ τὸν κρινὸν τὸν 6 κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἐστῶτα πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς. ⁷ καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κρινόν, καὶ ἐθυμώθη 7 ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπάταξεν τὸν κρινόν καὶ συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔτι ἦν ἰσχύς ἐν τῷ κρινῷ στήναι κατέναντι τοῦ τράγου· καὶ ἐσπάραξεν αὐτόν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος τὸν κρινόν ἀπὸ τοῦ τράγου. ⁸ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατέσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε 8 κατέσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέραν τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. ⁹ καὶ ἐξ 9 ἐνὸς αὐτῶν ἀνέφυγ κέρας ἰσχυρὸν ἕν, καὶ κατέσχυσε καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν ἐπὶ νότον καὶ ἐπ' ἀνατολάς καὶ ἐπὶ βορρᾶν, ¹⁰ καὶ ὑψώθη ἕως 10 τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐβράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, ¹¹ ἕως ὃ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν. ¹¹ καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐβράχθη, καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία, καὶ ἔστηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εὐωδῶσιν καὶ ἐγενήθη, καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται. ¹² καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ 12 ἁμαρτίαι, καὶ ἐβρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδῶθη. ¹³ καὶ 13 ἤκουον ἐτέρου ἁγίου λαλοῦντος· καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος ἅγιος τῷ φελλομνὶ τῷ λαλοῦντι Ἐως τίνος τὸ ὄραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα; ¹⁴ καὶ 14 εἶπεν αὐτῷ Ἐως ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι διςχίλιαι τριακόσαι, καὶ καθαρὸς στήσεται τὸ ἅγιον. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιὴλ τὸ ὄραμα 15 ἐξήγουν διανοηθῆναι, καὶ ἰδοὺ ἔσθη κατεναντίον μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου. ¹⁶ καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Οὐλαῖ καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν 16 Γαβριήλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὄρασιν. καὶ ἀναβήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκείνου ἡ ὄρασις. ¹⁷ καὶ ἦλθε καὶ ἔσθη ἐχόμενός μου τῆς 17

27. cod. in marg. ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου VIII. 2. codex et Syr. χώρᾳ, ✕ καὶ εἶδ. ἐν ὄραματι /. 3. codex et Syr. ✕ καὶ τὰ κέρ. ὑψηλά /. 5. Verba καὶ οὐκ ἦν απτ. τ. γῆς e Syro sunt ... codex et Syr. ✕ θεωρητόν /. ... αὐτοῦ cum Syro pro αὐτῶν scripsimus. 7. codex et Syr. ἐπάταξ. (Syr. add. αὐτόν) ✕ τὸν κρινόν /. 9. Syr. om. ἐπὶ νότον 41. Syr. εὐωδῶθη reddit. 44. Diversa h. l. in unum conflata videntur. 43. codex et Syr. ὁ ἕτερος ✕ (cod. om. sign.) ἅγιος /. 44. Syr. διςχίλ. καὶ τριακ. 46. codex (et Syr.) ÷ καὶ ἀναβ. εἶπ. ὁ ἄνθρ. (h. l. repetit ÷) ἐπὶ τὸ πρ. ἐκ. ἡ ὄρασις /.

στάσεως· καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐπορευθήσῃ καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου· καὶ εἶπε μοι Διανοήθητι, υἱὲ ἀνθρώπου· ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ
 18 ὄραμα. ¹⁸ καὶ λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθη ἐπὶ πρόσωπον χαμαί,
 19 καὶ ἀψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ εἶπε μοι ¹⁹ Ἴδου ἐγὼ ἀπαγ-
 γέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· ἔτι γὰρ
 20 εἰς ὥρας καιροῦ συντελεῖσθαι μενεῖ. ²⁰ τὸν κρινὸν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα,
 21 βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἔστί· ²¹ καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν
 Ἑλλήνων ἔστί· καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ,
 22 αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος. ²² καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω
 αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται,
 23 οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρου-
 μένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ, διανοοῦ-
 24 μένος αἰνίγματα· ²⁴ καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχυί
 αὐτοῦ, καὶ θαυμαστῶς φθереῖ καὶ εὐδοκῶθήσεται καὶ ποιήσει, καὶ φθереῖ
 25 δυνάστας καὶ ἔθνη ἀγίων· ²⁵ καὶ ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανοήσει αὐτοῦ, καὶ
 εὐδοκῶθήσεται τὸ πνεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθή-
 σεται, καὶ δόλῳ ἀφανεῖ πολλούς, καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ
 26 ποιήσει συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. ²⁶ τὸ ὄραμα τὸ ἐσπέρας καὶ πρωὶ
 τῆς ἡμέρας ἐπ' ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὄραμα, ἔτι εἰς ἡμέρας πολλὰς.
 27 ²⁷ Ἐγὼ Δανιὴλ ἀσπασθῆναις ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἀναστὰς ἐπραγματεύομένην πάλιν
 βασιλικά, καὶ ἐξελευμένη ἐπὶ τῷ ὄραματι, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος.

IX.

Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς Μηδικῆς
 2 οἱ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων· ² τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς
 βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιὴλ διενοήθη ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀρχιμὸν τῶν
 ἐτών, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ τὸν προφήτην ἐγείρει
 3 εἰς ἀναπλήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ἰερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα ἔτη. ³ καὶ ἔδωκα τὸ
 πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὐρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστεῖαις
 4 καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ. ⁴ καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν, ἔξωμολογη-
 σάμην καὶ εἶπα Ἰδοὺ κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ
 φοβερός, τῶνδ' ἐν τῇ διαθήκῃ καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσί σε καὶ τοῖς
 5 φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς σου· ⁵ ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἡσεβήσαμεν,
 6 καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου, ⁶ καὶ
 οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν, οἳ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνό-
 7 ματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν
 τοῦ προσώπου, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ἰουδα καὶ κατηγμένοις
 ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τῷ ἔγγιστ' αὐτῶν καὶ τῷ ἀπωτέρω ἐν
 8 πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκορπίσας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμυρίᾳ ἡ
 ἐπιπημύελησαν ἐναντίον σου. ⁸ δέσποτα, ἡμῖν ἡ ἀλογίᾳ τοῦ προσώπου καὶ
 τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρ-
 9 τομέν σοι. ⁹ τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ,
 10 καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθεῖν τῷ
 νόμῳ αὐτοῦ, ὃ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παιδῶν σου τῶν
 11 προφητῶν. ¹¹ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ
 μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου· καὶ ἐπηλυσεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὄρκος σου

23. τὰ συντριβ. ex Holm., ed. Rom. τοῦ -βέντος 26. cod. ÷ τὸ ὄραμα τὸ
 (nil praeterita) ... ἔτι ex Holm., ed. Rom. add. γάρ IX. 2. ἐγείρει ap.
 Holm. om. 4. Σγτ. καὶ ἔξωμολογησάμην. 8. τοῖς sec. ex Holm., ed.
 Rom. om. 40. αὐτοῦ ex Holm., ed. Rom. σου

ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ παιδὸς τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ, ¹² καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ¹³ ἐπὶ τοὺς κριτάς ἡμῶν, ὅσα ἐκρίνας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν Ἱερουσαλὴμ. ¹³ κατὰ ¹³ τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῆ, πάντα τὰ κακὰ ἐπέλθον ἡμῖν· καὶ οὐκ ἐξεκλήθησamen τὸ πρόσωπον κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἀποστῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε. ¹⁴ καὶ ἡγρύπνησε κύριος ¹⁴ ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιήσῃ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ νῦν, ¹⁵ θέσποτα κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἡμάρτομεν, ἡγνοήκαμεν. ¹⁶ θέσποτα, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ¹⁶ ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ, ὅρους τοῦ ἁγίου σου· ὅτι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ δῆμος σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμόν ἐν πᾶσι τοῖς περι- κύκλῳ ἡμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν ἐπάκουσον, θέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ παιδὸς σου ¹⁷ καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἐνεκα τῶν θούλων σου, θέσποτα. ¹⁸ πρόσχες κύριε ¹⁸ τὸ σὺς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ἀνοιξὼν τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε τὴν ἐσθλότητα ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, κύριε, σὺ βλέπεις. ¹⁹ κύριε, ἐπά- ¹⁹ κουσον καὶ ποιήσων, καὶ μὴ χρονίσῃς ἐνεκα σεαυτοῦ, θέσποτα, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιών καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ. ²⁰ Καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου ²⁰ καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ, καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς ἐναντίον κυρίου Θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ²¹ καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδον ²¹ ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχὴν, Γαβριὴλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν ὥρᾳ θυσίας ἑσπερινῆς, ²² καὶ προσήλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε Δανιὴλ, ²² ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδείξαι σοι διάνοιαν. ²³ ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε ²³ πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδείξαι σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ, καὶ διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. ²⁴ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν ²⁴ λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν Σιών συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς ἀδικίας σπανίσαι καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ διανοηθῆναι τὸ ὄραμα καὶ δοθῆναι δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ συντελεσθῆναι τὰ ὀράματα καὶ προ- φητίαν, καὶ εὐφρανᾶν ἅγιον ἄγιον. ²⁵ καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθῇσιν καὶ εὐφραν- ²⁵ θήσῃ καὶ εὐρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι, καὶ οἰκοδομήσεις Ἱερουσαλὴμ πόλιν κυρίῳ. ²⁶ καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἐξήκοντα δύο ἀποστα- ²⁶ θήσεται χρίσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεῖα ἐθνῶν φερεῖ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἦξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως

16. Syr. εἰς ὀνειδισμόν ἐγένετο 17. Syr. αὐτοῦ pro μου 18. Syr. om. ἐπ' αὐτῆς ... Syr. ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ ... Syr. σὺ βλέπεις ἡμῖν 23. ed. Rom. ἐλεηνός ... Syr. in fine versus add. καὶ διανοήθη τὸ πρόσταγμα. 24. Syr. τὴν ἀδικίαν σπανίσαι ... Syr. — καὶ δοθ. δικαιοσύνην αἰώνιον / ... codex et Syr. τὰ ὀράματα (Syr. τὸ ὄραμα) ✕ καὶ (cod. rursus add. ✕) προ- φητίαν / (sed / in cod. plane deest et in Syro post εὐφρανᾶν ponitur) 26. 27. Textum horum duorum versuum confusum et corruptum esse apparet. Vario modo restitutio temptata est. Tenendum videtur, verba καὶ πόλιν ἐπιστρέψαι usque κατ. συντ. καίρων post priorem numerum καὶ μετὰ ἑπτ. x. ἐβδ. x. ἐξ. δύο collocanda esse, tum vero altero numero

27 καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται. 27 καὶ δυναστεύσει ἡ διαστήκη εἰς πολλούς, καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μήκος καὶ κατὰ συντελείαν καιρῶν, καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς καὶ ἔξ' ἐτῶν ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχύσαι τὴν διαστήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας, καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρτήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδελύγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

X.

Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν πρόσταγμα ἐδείχθη τῷ Δανιήλ, ὃς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ· καὶ ἀληθὲς τὸ ὄραμα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πληθὺς τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα, 2 καὶ διανοήσῃ αὐτὸ ἐν ὁράματι. 2 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιήλ ἤμην 3 πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας· 3 ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, ἕλαιον οὐκ ἠλειψάμην, ἕως τοῦ συντελεῖσαι με 4 τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. 4 καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ 5 τοῦ μεγάλου, ὃς ἔστι Τίγρις, 5 καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἰς ἐνδεδυμένος βύσσινον καὶ τὴν ὀσφιν περιεζωσμένος βυσσίνῳ, 6 καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὥσει θάλασσης, 6 καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει ὄρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὥσει λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὥσει χαλκὸς ἐξαστραπτῶν, 7 καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὥσει φωνὴ βοῦβου. 7 καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιήλ τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἶδον τὴν ὄρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέδρασαν 8 ἐν σπουδῇ. 8 καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐ κατελείφθην ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη 9 ἐπ' ἐμέ εἰς φθόραν, καὶ οὐ κατίσχυσα. 9 καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς 10 αὐτοῦ· ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. 10 καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἔχνη τῶν 11 ποδῶν μου, 11 καὶ εἶπέν μοι Δανιήλ, ἄνθρωπος ἀεικνὺς εἶ, διανοήσῃ τοῖς προτάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ, καὶ στήθι ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ· καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα 12 τοῦτο ἔσται τρέμων. 12 καὶ εἶπεν πρὸς μέ Μὴ φοβοῦ, Δανιήλ, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἣς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆναι ἐναντὶον κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, εἰσκηκούσθαι τὸ ῥῆμά σου, καὶ ἐγὼ 13 εἰσῆλθον τῷ ῥήματί σου. 13 καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως Περσῶν ἀνδιστοίχει ἐναντὶον μου εἰκοσι καὶ μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ Μιχαήλ εἰς τὸν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθῆσαι μοι, καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ 14 τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως Περσῶν, 14 καὶ εἶπέν μοι Ἡλθον ὑποδείξαι σοι τί

inserto καὶ μετὰ ε. x. ε. καιρ. x. ἔξ' ἐτῶν (Syr. rectius ἔτη) pergendum ἀποσταθίζεται χρίσμα usque πολεμηθήσεται. Difficilius vero est antiquum reliquorum invenire ordinem. Proxime huc quadrat, ut iam Segarius monuit, ἕως καιροῦ συντ. πολέμου, καὶ ἀφαιρ. ἡ ἐρήμωσις, quorum priora Hahnio delenda videbantur. Reliqua idem sic sanavit ut expunctis verbis ἐν τῷ κατ. τ. δ. ἐπὶ πολλούς (pro πολλὰς), quippe ex altera versione ad verba καὶ δυνατ. ἡ διασ. ε. πολλούς appositis, pro ἑβδομάδας corrigeret ἑβδομάδα. 27. codex ÷ ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν [/], Syr. ÷ βδελύγμα -- - ε. τ. ἐρήμωσιν /. X. 4. codex et Syr. ÷ αὐτὸ ἐν ὁράματι /. 3. τὰς cod. ap. Holm. om. 5. Syr. καὶ τ. ὁφ. αὐτοῦ περιεζ. ἦν 6. Syr. x. οἱ πόδ. αὐτοῦ 44. ed. Rom. ἀεικνὺς 12. Syr. καὶ εἰσκηκούσθαι 43. βασιλέως sec. ex Holm., ed. Rom. τοῦ βασι.

ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὄρασις εἰς ἡμέρας. ¹⁵ καὶ ἐν τῷ αὐτὸν λαλῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα ¹⁵ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσωθήσῃ. ¹⁶ καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοιωσὶς χεῖρὸς ¹⁶ ἀνθρώπων ἦψάτο μου τῶν χειλέων, καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα, καὶ εἶπα τῷ ἐστηκότῃ ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὄρασις ἐπιστρέφῃ ἐπὶ τὸ πλευρὸν μου ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐπ' ἐμοὶ ἰσχύς. ¹⁷ καὶ πῶς θυνήσεται ¹⁷ ὁ παῖς λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ ἐγὼ ἠσθῆνσα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί. ¹⁸ καὶ προσέθηκε καὶ ¹⁸ ἦψάτο μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου, καὶ κατίσχυσέ με ¹⁹ καὶ εἶπέν μοι ¹⁹ Ἄνθρωπος ἐλεεινός εἰ, μὴ φοβοῦ, ὑγίαινε, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα Λαλησάτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσέ με. ²⁰ καὶ εἶπεν πρὸς μέ Γενώσκεις τί ἤλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ²⁰ ἐπιστρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰσπορεύετο. ²¹ καὶ μέγα ²¹ ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας· καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ βοηθῶν μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ' ἢ Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος.

XI.

Καὶ ἐν τῷ ἐνιαιτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν μοι ἐνίσχυσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι. ² καὶ νῦν ἤλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδείξαι σοι· ἰδοὺ τρεῖς βασι- ² λεις ἀνδρεσθήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ ἐν τῷ κατισχύσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βασιλεῖ Ἑλλήνων. ³ καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατός, καὶ κυριεύσει κυρείας πολλῆς, ³ καὶ ποιήσῃ κακῶς ἅν βούληται. ⁴ καὶ ἐν τῇ ἀνασθῆναι αὐτὸν συντριβήσεται ⁴ ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, οὐ κατὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρείαν αὐτοῦ ἣν ἐδυνάστευσεν, ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἐτέρους διδάξει ταῦτα. ⁵ καὶ ἐν- ⁵ σχύσει βασιλείαν Αἰγύπτου, καὶ εἰς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ. ⁶ καὶ εἰς συντέλειαν ⁶ ἐνιαυτῶν ἔξει αὐτούς· καὶ ἐξελεύσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας, καὶ οὐ μὴ κατισχύσει, ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ στήσῃ ἰσχύν, καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσῃ καὶ τῶν συμπενο- ⁷ μένων μετ' αὐτοῦ, καὶ μενεῖ εἰς ὥρας. ⁷ καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς ⁷ ῥίζης αὐτοῦ κατ' ἐαυτόν, καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ποιήσῃ ταραχὴν καὶ κατισχύσει, ⁸ καὶ τοὺς θεοὺς ⁸ αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπισυμμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσόν, ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀποίοσυσιν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ. ⁹ καὶ ἐξελεύσεται εἰς βασιλείαν βασιλεὺς Αἰγύπτου ἡμέρας, καὶ ἐπιστρέψει ⁹ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἐρετισθήσεται καὶ συνάξει ¹⁰ συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ἐξελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων, παρελεύ- ¹¹ σεται καὶ ἐπιστρέψει· ¹¹ καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολὺ καὶ ὀργισθήσεται ¹¹ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσῃ μετὰ βασιλέως βορρᾶ, καὶ στήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ¹² καὶ λήψεται τὴν συναγωγὴν, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, ¹² καὶ ταραξεί πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ. ¹³ καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ ¹³

14. Syr. ἔτι γὰρ ὥρα εἰς 49. ed. Rom. rursus ἐλεηνός 20. Syr. εἰς τί ἤλθον XI. 5. Syr. καὶ δυναστεύσει δυναστεία μεγάλη ἡ δυν. αὐτ. 6. cod. ap. Holm. βορρᾶν 9. Syr. ✕ βασιλεὺς / ... εἰς ex Holm., ed. Rom. ἐπὶ 11. codex et Syr. ✕ καὶ ἐξελεύσεται / εἰ ✕ καὶ στήσῃ ὄχλ. πολύν / ... παραδοθήσεται: ita cod. ap. Holm., ed. Rom. -θήσει

καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μέλζονα παρὰ τὴν πρῶτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς. ¹⁴ καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστήσονται ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Αἰγύπτου, καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτακότα τοῦ ἔθνους σου ¹⁵ καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστήσαι τὴν προφητείαν, καὶ προσκόψουσι. ¹⁵ καὶ ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ, καὶ ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυρὰν, καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυναστῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχύς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ. ¹⁶ καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ βέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνδραγαθὸς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ [βελήσεως], ¹⁷ καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίᾳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται, καὶ θύναται ἀνδρῶπον δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται ¹⁸ καὶ οὐκ ἔσται. ¹⁸ καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν βλάβασσαν καὶ λήψεται πολλούς, καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὄρκῳ κατὰ τὸν ὀνει- ¹⁹ διμὸν αὐτοῦ. ¹⁹ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχύσαι τὴν χώραν ²⁰ αὐτοῦ, καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται, καὶ οὐχ εὐρεθήσεται. ²⁰ καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας εἰς ἀνάστασιν, ἀνὴρ τύπτων δόξαν ²¹ βασιλέως, ²¹ καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται, καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ· καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ δοθήσεται ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως, καὶ ἦξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς ²² ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ, ²² καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβένους συντρέψει ἀπὸ ²³ προσώπου αὐτοῦ. ²³ καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ ²⁴ ποιήσει ψεῦδος, καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοσπῷ ἔθνεϊ. ²⁴ ἐξάπινα ἐρημώσει πόλιν, καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην. ²⁵ ²⁵ καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν ²⁶ διάνοια. ²⁶ καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέρμινα αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. ²⁷ ²⁷ καὶ δύο βασιλεῖς μόνοι θειπήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μίᾳ τραπέζῃς φάγονται, καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐδοκῶνται. ²⁸ ἔτι γὰρ συντέλεια ²⁸ εἰς καιρὸν. ²⁸ καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου, ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ ²⁹ τὴν χώραν αὐτοῦ. ²⁹ εἰς καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ εἰσελεύσεται εἰς Αἴγυπτον, ³⁰ καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. ³⁰ καὶ ἦξουσιν Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώ- ³¹ σουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβρομήσουσιν αὐτῷ, καὶ ἐπιστρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται ³¹ ἐπ' αὐτοὺς ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. ³¹ καὶ βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσονται καὶ μιανούσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου, καὶ ἀποστήσουσι ³² τὴν Ἰουσίαν καὶ δώσουσι βδελύγμα ἐρημώσεως, ³² καὶ ἐν ἀμαρτίαις διαθήκης μιανούσιν ἐν σκληρῷ λαῷ. καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι

14. ap. Holm. ἀναστήναι 16. βελήσεως e Syro est, quod rectum esse testantur Hier. et Theodoret. et codicis a Montefalc. excussi ad h. l. nota ... πάντα: ita ap. Holm. et Syr., ed. Rom. add. τὰ 17. Syr. πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ 25. Syr. non διάνοια sed διαβολὰ legit 26. παρελεύσεται cum Syro scriptissimus; in cod. est παρελεύσονται 29. codex et Syr. ✕ ἐπιστρέψει / 30. codex et Syr. — καὶ ἐπιστρ. καὶ ὀργισθήσεται / 32. Segarius pro ἐν σκληρῷ λαῷ reponi voluit ἐν κληροδοσίᾳ, similiter Hahnus ἐν κλήρῳ.

καὶ ποιήσουσι, ³³ καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλούς, καὶ ³⁴ προσκύνουσι ῥομφαίᾳ καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλειωθήσονται. ³⁵ καὶ ὅτ' ἂν συντρίβωνται, συνάξουσιν ³⁶ ἰσχὺν βραχείαν, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτούς πολλοὶ ἐπὶ πόλει· καὶ πολλοὶ ὥς ἐν κληροδοσίᾳ. ³⁷ καὶ ἐκ τῶν συνειντών διανοηθήσονται εἰς τὸ ³⁸ καθάραι· καὶ αὐτοὶ καὶ εἰς τὸ ἐκλεγεῖναι καὶ εἰς τὸ καθάραισθῆναι ἕως καιροῦ συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. ³⁹ καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ⁴⁰ ὁ βασιλεὺς, καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεόν, καὶ ἐπὶ τὸν θεόν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει, καὶ εὐδοκασθήσεται ἕως ἂν συντελεσθῇ ἡ ὁργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται. ⁴¹ καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων ⁴² αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ, ὅτι ἐν παντὶ ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά. ⁴³ ἐπὶ τὸν τόπον ⁴⁴ αὐτοῦ κινήσει, καὶ θεὸν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμῆσει ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. ⁴⁵ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ ποιήσει· ⁴⁶ πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἦξει μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου· οὐ ἔαν ἐπιγνῶ, πληθυνεῖ δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς δωρεάν. ⁴⁷ καὶ κατ' ὥραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ⁴⁸ Αἰγύπτου, καὶ ἐποργισθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἑπικοι πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς, καὶ εἰς ἐλευσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου. ⁴⁹ καὶ ⁵⁰ ἐπελευσεται εἰς τὴν χώραν μου, καὶ πολλὰι σκανδαλισθήσονται· καὶ αὗται σωθήσονται ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, Ἐδὼμ καὶ Μωάβ καὶ κεφάλαιον ἰδὼν Ἀμμων. ⁵¹ καὶ ἀποστελεῖ χεῖρα αὐτοῦ ἐν ταῖς γαίαις, καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ ⁵² ἔσται ἐν αὐτῇ διασπαζόμενος. ⁵³ καὶ κρατήσῃ τοῦ τόπου τοῦ χρυσοῦ καὶ ⁵⁴ τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ Αἰβυες καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. ⁵⁵ καὶ ἀκοή ταρᾷ αὐτὸν ἀπὸ ⁵⁶ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσει καὶ ἀποκτείνει πολλούς, ⁵⁷ καὶ στήσει αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον ⁵⁸ τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὅρου τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου· καὶ ἦξει ὥρα τῆς συντελείας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθὸς αὐτῷ.

XII.

Καὶ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται Μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας ὁ ἐστρῆκώς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἷα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὐρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ. ² καὶ πολλοὶ ³ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς θάνατον, οἱ δὲ εἰς διασπορὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον· ⁴ καὶ οἱ συνειν- ⁵ τες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὥς ἐλ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ⁶ καὶ σὺ Δανιὴλ ⁷ κάλυψον τὰ προσηγμένα καὶ σφραγίσαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας. ⁸ καὶ εἰδὼν ἐγὼ ⁹ Δανιὴλ, καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν, εἰς ἐνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἐνθεν. ¹⁰ καὶ εἶπα τῷ ἐν τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινά τῷ ἑσπέρῳ [τοῦ ὕδατος ¹¹ τοῦ ποταμοῦ]· Ἰδοὺ οὐν συντέλεια ὡς εἰρηκᾶς μοι τῶν θανάτων καὶ ὁ ¹² καθάραισμός τούτων; ¹³ καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινά, ὃς ἦν ¹⁴ 7

35. cod. ap. Holm. καθάραισθῆναι αὐτοὺς εἰς 37. Syr. ἐπὶ τὸν θεόν... Hier.: pro eo quod nos --- et erit in concupiscentiis seminarum, LXX translulerunt et concupiscentiis mulierum non subiacebit. 38. Syr. κινήσεται scribi iubet. 41. 43. codex et Syr. ✕ καὶ πολλὰι σκ. x. αὐτ. σκ. d. χειρὸς (Syr. χειρῶν) αὐτοῦ --- ἐν ταῖς γαίαις /. XII. 6. Syr. et cod. ap. Holm. om. τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ... codex et Syr. ÷ καὶ ὁ καθάρ. τούτων /. 39*

ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, ἕως καιροῦ συντελείας, καὶ ὕψωσε τὴν δεξιάν καὶ τὴν ἀριστεράν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμῖσι καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν 8 ἀφ' ἑσέως λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. 9 καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ διανοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν, καὶ εἶπα Κύριε, τίς ἡ λύσις τοῦ 9 λόγου τούτου, καὶ τίνας αἱ παραβολαὶ αὐταί; 10 καὶ εἶπέ μοι Ἀπότρεγε Δανιήλ, ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν πειρασθῶσι 10 καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί, 11 καὶ ἀμαρτωσιν οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι 11 πάντες οἱ ἀμαρτωλοὶ, καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν. 12 ἀφ' οὗ ἂν ἀπο- 12 σταθῇ ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἐτοιμασθῇ δοῦναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώ- 12 σεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα. 13 μακάριος ὁ ἐμμένων, καὶ 13 συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάνκοντα πέντε. 14 καὶ σὺ βάδιζον, ἀναπαύου· ἔτι γὰρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὥραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

Σ Ο Υ Σ Α Ν Ν Α .

2 Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακείμ. 3 καὶ 3 ἔλαβε γυναῖκα ἣ ὄνομα Σουσάννα, θυγάτηρ Χελκίου, καλὴ σφόδρα καὶ 3 φοβουμένη τὸν κύριον. 4 καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι, καὶ ἐδίδασκαν τὴν 4 θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωσῆ. 5 καὶ ἦν Ἰωακείμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παραδεδωκὸς γεινῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 6 καὶ πρὸς αὐτὸν προσ- 5 ἦγοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐνδοξότερον πάντων. 7 καὶ ἀπεδείχθησαν 5 δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ 7 δεσπότης ὅτι ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κριτῶν, οἳ 6 ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν. 8 καὶ ἤρχοντο κρίσεις ἐξ ἄλλων πλείων πρὸς 7 αὐτούς. 9 οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστείαν τῷ εἶδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐκ 8 τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄνομα Σουσάνναν, θυγατέρα Χελκίου, γυναῖκα Ἰωακείμ, 9 περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ θεϊκόν, 10 καὶ ἐπι- 9 θυμήσαντες αὐτῆς 10 διέστροφον τὴν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλ- 10 μούς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων 10 δικαίων. 11 καὶ ἀμφοτέροι ἦσαν κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ 11 ἐτέρῳ οὐ προσεποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ 12 ἔγνων τὸ πρᾶγμα τούτου. 12 καὶ ὥς ἐγένετο ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἔκλεπτον ἀλλή- 12 λους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς αὐτήν,

8. τίνας cum Syro et cod. ap. Holm. pro τίνος, quod in ed. Rom. legitur. 11. Gum Syro scripseris ἡμέραι χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα.

12. codex et Syr. — ἔτι γὰρ — — — εἰς ἀναπλ. συντελείας /.

Subscriptum est in codice: δανιήλ κατὰ τοὺς ο' ἐγράφη ἐξ ἀντιγράφου ἔχοντος τὴν ὑποσημείωσιν ταύτην· ἐγγραφὴ ἐκ τῶν τετραπλῶν, ἐξ ὧν καὶ παρετέθη:

1 — 5. Verba Καὶ ἦν ἀνὴρ — — — ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ in codice prae-positos habent lemniscos (S), in Syro obelos —; praeterea in illo additum est monogramma quod ASTh i. e. Aquilam Symmachum et Theodotionem significare videtur, in hoc vero litterae S et Th adduntur quibus omnino Symmachus et Theodotion significantur. 8 sq. Syr. ἐπεθύμησαν αὐτῆς διαστρέφοντες

¹³ καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἰς τῶν πρεσβυτέρων 13
ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἑτερος παρεγένετο, καὶ εἰς τὸν ἑτερον ἀνέκρινε λέγων
Τί σὺ οὕτως ὄρθρου ἐξῆλθες οὐ παραλαβὼν με; ¹⁴ καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς 14
ἀλλήλους ἑκάτερος τὴν δόνην αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἑτέρω Πόρευθώμεν 19
πρὸς αὐτήν· καὶ συνδύμενοι προσήλθουσιν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. ²² καὶ 22
εἶπεν αὐτοῖς ἡ Ἰουδαία Οἶδα ὅτι ἐάν πρόξω τοῦτο θάνατός μοι ἐστί, καὶ
ἐάν μὴ πρόξω οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν. ²³ κάλλιον δέ με μὴ 23
πρόξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. ²⁸ οἱ δὲ 28
παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνεδρεύοντες ἵνα
θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῆς πόλεως οὐ παρώκουν,
καὶ συνήδρευσαν οἱ ὄντες ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ²⁹ καὶ ἀναστάντες οἱ 29
δύο πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσάνναν, θυγατέρα
Χελκίου, ἥτις ἐστὶ θυγὴ Ἰωακείμ. οἱ δὲ εὐθὺς ἐκείλεσαν αὐτήν. ³⁰ ὥς δὲ 30
παρεγενήθη ἡ θυγὴ σὺν τῷ πατρὶ αὐτῆς καὶ τῇ μητρί, καὶ οἱ παῖδες καὶ
αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀρχιερεῖν πεντήκοντα παρεγένοντο, καὶ τὰ παιδιά
Σουσάννας τέσσαρα. ³¹ ἡν δὲ ἡ θυγὴ τρυφερά σφόδρα. ³² καὶ προετίθει 31 32
οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, ἵνα ἐμπλησθῶσι καλλὸς ἐπαθυμίας αὐτῆς.
³³ καὶ ἐκείλεσαν οἱ παρ' αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτὴν ᾔδεισαν πάντες. 33
³⁴ ἀναστάντες δὲ οἱ πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέστηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 34
τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. ³⁵ ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῆς, 35
καὶ ἀνακύψασα ἔκλινεν ἐν αὐτῇ λέγουσα Κύριε ὁ θεός ὁ αἰώνιος, ὁ εἰδὼς
τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἐποίησα ἃ πονηρεῦνται
οἱ ἄνομοι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ εἰσέηκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. ³⁶ οἱ δὲ 36
δύο πρεσβύτεροι εἶπαν Ἡμεῖς περιεπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρός
αὐτῆς, ³⁷ καὶ κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἶδομεν ταύτην ἀναπαυομένην μετὰ 37
ἀνδρός, καὶ στάντες ἐξωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλους, ³⁸ καὶ αὐτοὶ 38
οὐκ ᾔδεισαν ὅτι εἰστήκαμεν. τότε συνεπάρμεθα ἀλλήλοις λέγοντες Μάθωμεν
τίνες εἰσὶν οὗτοι. ³⁹ καὶ προσελθόντες ἐπῆγγαμεν αὐτήν· ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε 39
συγκαλυμμένος. ⁴⁰ ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν αὐτήν Τίς ὁ ἀν- 40
θρώπος; καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. ⁴¹ καὶ ἐπί- 41
στευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ πᾶσα ὡς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ
λαοῦ. ⁴² καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου, ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολῶσαι, καὶ ἔδωκεν 42
ὁ ἄγγελος, καθὼς προσετίθει, πνεῦμα συνέσεως νεωτέρῳ ὄντι Δανιὴλ. ⁴⁸ δια- 48
στείλας δὲ Δανιὴλ τὸν ὄχλον καὶ στὰς ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροὶ
υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἀνακρίναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγιγνόντες ἀπεκτείνετε θυγατέρα
Ἰσραὴλ; ⁵¹ καὶ νῦν διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακρὰν ἵνα ἐτάσω 51
αὐτούς. ὥς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπε Δανιὴλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέψητε
ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσονται, ἀλλὰ ἀνακρινῶ αὐτούς
κατὰ τὰ ὑποπίπτοντά μοι. ⁵² καὶ ἐκέλευσε τὸν ἑνα αὐτῶν, καὶ προσήγαγον 52
τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ Ἄκουε, ἄκουε, πεπα-
λαιωμένε ἡμερῶν κακῶν, νῦν ἡ κασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίησες τὸ πρότερον, ⁵³
πιστευθεὶς ἀκούειν καὶ κρίνειν κρίσεις θάνατον ἐπιφερούσας, καὶ τὸν μὲν 53
ἀδῶδον κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἤφεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἀδῶδον καὶ
δικαίον οὐκ ἀποκτενεῖς. ⁵⁴ νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ τοῦ παρα- 54
δείσου τόπῳ ἑώρακας αὐτούς ὄντας σὺν αὐτοῖς; καὶ εἶπεν ὁ ἀσεβὴς Ὑπὸ
σχῆνον. ⁵⁵ εἶπε δὲ ὁ νεώτερος Ὁρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· ὁ γὰρ 55
ἄγγελος κυρίου σχίσαι σου τὴν ψυχὴν σήμερον. ⁵⁶ καὶ τοῦτον μεταστήσας 56

19. εἰς cum Syro scripsimus, quum codex habeat τις. 28. Syr.
ἡλθον pro ἐλθόντες exprimit. 80. ita omnino (cum Syro) legendum; ex
cod. editum est πεντηκостоί 35. Syr. καὶ τρεῖς ἀνακύψασα

εἶπε προσαγαγεῖν αὐτῷ τὸν ἕτερον, καὶ τούτῳ δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον
τὸ σπέρμα σου ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ἰούδα; τὸ κάλλος σε ἠπάτησεν,
57 ἡ μικρὰ ἐπαθυμία. 57 καὶ οὕτως ἐποιεῖτε συγατράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκείναι
φοβούμεναι ὠμίλουσαν ὑμῖν· ἀλλ' οὐ συγάτηρ Ἰούδα ὑπέμεινε τὴν νόσον
58 ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν. 58 νῦν σὺν λέγε μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ
τοῦ κήπου τόπῳ κατέλαβες αὐτοὺς ὀμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ
59 πρίνον. 59 καὶ εἶπεν Δανιὴλ Ἀμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν βρομφαίαν
60 ἔστικεν ἔχων, ἕως ὃ λαὸς ἐξολοθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα καταπρίσῃ σε. 60 καὶ πᾶσα
ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου στόματος ὁμολόγους
61 αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυρας. 61 καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει
62 ἐποίησαν αὐτοῖς, καθὼς ἐπονηρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς, 62 καὶ ἐφύμωσαν
αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες ἔρριψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔρριψε
63 πῦρ διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 63 διὰ
64 τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ἰακώβ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν. 64 καὶ ἡμεῖς
φυλασσώμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβοῦσι γὰρ νεώτεροι, καὶ
ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

ΕΚ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΑΜΒΑΚΟΥΜ ΥΙΟΥ ΙΗΣΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ ΛΕΥΙ.

Ἀνδρωπός τις ἦν ἱερεὺς, ᾧ ὄνομα Δανιὴλ, υἱὸς Ἀβαλ, συμβιωτῆς τοῦ
2 βασιλεῶς Βαβυλῶνος. 2 καὶ ἦν ἐλθὼλον Βήλ, ὃ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι·
ἀνηλίσκετο δὲ αὐτῷ καθ' ἐκάστην ἡμέραν σεμιδάλεως ἀράβαι δεκαδύο
3 καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλαίου μετρηταὶ ἔξ. 3 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο
αὐτόν, καὶ ἐπορευέτο ὁ βασιλεὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ προσκύνει αὐτῷ,
Δανιὴλ δὲ προσηύχετο πρὸς κύριον· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιὴλ Διὰ τί
4 οὐ προσκυνεῖς τῷ Βήλ; 4 καὶ εἶπε Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβομαι
ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα
5 πάσης σαρκὸς κυρίαν. 5 εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ Οὗτος οὐν οὐκ ἔστι θεός;
6 οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπανᾶται καθ' ἐκάστην ἡμέραν; 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ
Δανιὴλ Μηδαμὸς μηθεὶς σε παραλογίζεσθαι· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πηλινός
ἐστιν, ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς· ὁμνύω δὲ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν, ὅτι
7 οὐδὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. 7 καὶ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τοὺς
προεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδείξατε τὸν ἐσβίοντα τὰ
8 παρασκευαζόμενα τῷ Βήλ· εἰ δὲ μὴ γε, ἀποθανεῖσθε, 8 ἡ Δανιὴλ ὁ φάσκων
μὴ ἐσβίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βήλ ἐστιν ὁ κατεσθίων
αὐτά. εἶπε δὲ Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐάν μὴ παραδείξω
ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ Βήλ ὁ κατεσθίων ταῦτα, ἀποθανοῦμαι καὶ πάντες οἱ

61. Syr. ἐποίησεν εἰ ἀδελφῆς αὐτῶν 63. Syr. οἱ νεώτεροι Ἰακώβ
ἀγαπητοί

6. Syr. ÷ ὁμνύω δὲ --- θεῶν /.

παρ' ἐμοί. ἦσαν δὲ τῷ Βῆλ ἱερεῖς ἐβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων· 9
 ἤγαγον δὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ εἰδωλεῖον, ἔπειτα παρετέθη τὰ βρώματα ἐνώ- 10
 πιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιήλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς ἐσηνέχθη καὶ παρετέθη
 τῷ Βῆλ. 11 καὶ εἶπε Δανιήλ Σὺ αὐτὸς ὁρᾷς ὅτι καίτοι ταῦτα, βασιλεῦ· 11
 12 σὺ οὖν ἐπισφραγίσαι τὰς κλειδας τοῦ ναοῦ, ἐπὶ τὴν κλειδοθήκην ἤρπασε δὲ ὁ 12
 λόγος τῷ βασιλεῖ. 13 ὁ δὲ Δανιήλ ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας 13
 ἐκ τοῦ ναοῦ καταστῆσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῶ, οὐθενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ
 εἰδότες. καὶ τότε σφραγισάμενος τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασι-
 λέως δακτυλῷ καὶ τοῖς δακτυλοῖς τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως.
 14 καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βῆλ 14
 διὰ ψευδοθυρίδων εἰσελθόντες κατεφάγosan πάντα τὰ παρακειμένα τῷ Βῆλ
 καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. 15 καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐπίδετε τὰς σφραγίδας ὑμῶν εἰ 15
 μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς, καὶ σὺ δὲ βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον
 γεγένηται. 16 καὶ εὗρον ὡς ἦν σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγίδα. 17 καὶ 16 17
 ἀνοίξαντες τὰς θύρας εἶδον διδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς
 τραπέζας κενὰς· καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Δανιήλ Μέγας
 ἐστὶν ὁ Βῆλ, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόλος. 18 καὶ ἐγέλασε Δανιήλ σφόδρα 18
 καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἴδε τὸν δόλον τῶν ἱερέων. καὶ εἶπε Δανιήλ Βασιλεῦ,
 ταῦτα τὰ ἔχνη τίνος ἔστιν; 19 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀνδρῶν καὶ Ἰουδαίων 19
 καὶ παιδίων. 20 καὶ ἐπηλθεν ἐπὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγιγνόμενοι, 20
 καὶ εὗρεν τὰ βρώματα τοῦ Βῆλ καὶ τὸν οἶνον· καὶ ἐπέδειξε Δανιήλ τῷ
 βασιλεῖ τὰ ψευδοθύρια, δι' ὧν εἰσπορεύομενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρατι-
 θέμενα τῷ Βῆλ. 21 καὶ ἐξηγάγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλίου καὶ παρέ- 21
 δωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιήλ, καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν ἔδωκε τῷ Δανιήλ,
 τὸν δὲ Βῆλ κατέστρεψεν.

22 Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι. 22
 23 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ Μὴ καὶ τοῦτον ἔρεῖς ὅτι χαλκοὺς ἐστίν; 23
 ἰδοὺ ζῇ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει, προσκύνησον αὐτῷ. 24 καὶ εἶπεν Δανιήλ Βασιλεῦ, 25
 ὁὗς μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀνελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου.
 καὶ συνεχώρησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοται σοι. 26 καὶ λαβὼν 26
 Δανιήλ πίσης μνάς τρακόντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἤψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
 καὶ ἐποίησε μάζαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος· καὶ φωνῶν
 διεψάγγη. καὶ ἔβριξε αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα σέβασθε, βασιλεῦ;
 27 καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες ἐπὶ τὸν Δανιήλ καὶ εἶπαν 27
 Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεὺς· τὸν Βῆλ κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν.
 28 καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπασυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ' αὐτόν, ἐκέλευσε 29
 τοὺς συμβιωτὰς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιήλ εἰς ἀπώλειαν. 31 ἦν δὲ 31
 λάκκος ἐν ᾧ ἐτρέφοντο λέοντες ἐπτά, οἱς παρεδίδοντο οἱ ἐπίβουλοι τοῦ
 βασιλέως, καὶ ἐχορηγεῖτο αὐτοῖς κατ' ἐκάστην ἡμέραν τῶν ἐπιθανατίων
 σώματα δύο. 30 καὶ ἐνεβάλον τὸν Δανιήλ οἱ ὄχλοι εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον, 30
 ὅνα καταβρωθῇ καὶ μηδὲ ταφῆς τύχη. καὶ ἦν ἐν τῷ λάκκῳ Δανιήλ ἡμέρας ἑξ.
 32 καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ καὶ ἦν Ἀμβακούμ ἔχων ἄρτους ἐντεθρυν- 32
 μένους ἐν σκάφῃ ἐν ἱψηματί καὶ στάμνον οἴνου κεκρασμένον, καὶ ἐπορεύετο
 εἰς τὸ πεδίον πρὸς τοὺς ἱεριστάς. 33 καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς 33
 Ἀμβακούμ λέγων Τάδε λέγει σοι κύριος ὁ Θεός Τὸ ἄριστον ὁ ἔχεις ἀπένεγκε
 Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐν Βαβυλῶνι. 34 καὶ εἶπεν Ἀμβακούμ 34
 Κύριε ὁ Θεός, οὐχ ἑώρακα τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώσκω
 ποῦ ἐστίν. 35 καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ ὁ ἄγγελος κυρίου τοῦ Ἀμβακούμ τῆς 35

20. Syr. εὗρον 22. Syr. ἐσέβοντο αὐτόν 26. Syr. μάζας 31. Syr.
 ÷ ἦν /. 33. Syr. τῷ Δανιήλ et εἰς Βαβυλῶνα

κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔστηκεν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι.
36 ³⁶ καὶ εἶπεν Ἀμβακούμ πρὸς Δανιήλ Ἀναστὰς φάγε τὸ ἄριστον ὃ ἀπέστειλέ σοι
37 κύριος ὁ θεός. ³⁷ καὶ εἶπεν Δανιήλ Ἐμνήσθη γάρ μου κύριος ὁ θεός ὁ μὴ
38 ἐγκαταλείπων τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ³⁸ καὶ ἔφαγε Δανιήλ· ὁ δὲ ἄγγελος
κυρίου κατέστησε τὸν Ἀμβακούμ ὥστε αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ
39 κύριος ὁ θεός ἐμνήσθη τοῦ Δανιήλ. ³⁹ ἔξηλθε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα
πενθῶν τὸν Δανιήλ, καὶ ἐγκύψας εἰς τὸν λάκκον ὄρᾳ αὐτὸν κατῆμενον.
40 ⁴⁰ καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεὺς Μέγας ἐστὶ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἐστι
41 πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. ⁴¹ καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιήλ ἐκ τοῦ λάκκου,
καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ
Δανιήλ, καὶ κατεβρώσθησαν.

I N D E X.

TOM. I.

	Pag.
Γένεσις (Genesis)	4
Ἔξοδος (Exodus)	63
Λευιτικόν (Leviticus).	113
Ἀριθμοί (Numeri)	151
Δευτερονόμιον (Deuteronomium)	201
Ἰησοῦς Ναυή (Josua)	248
Κριταί (Judicum liber)	282
Ῥούθ (Ruth)	322
Βασιλειῶν α' (1. Samuelis)	326
Βασιλειῶν β' (2. Samuelis)	369
Βασιλειῶν γ' (1. Regum)	406
Βασιλειῶν δ' (2. Regum)	454
Παραλειπομένων α' (1. Chronicorum).	494
Παραλειπομένων β' (2. Chronicorum).	533
Ἑσδρας α' (* 1. Esdras s. Esdras graecus)	578*
Ἑσδρας β' (Esdras)	598
Νεεμίας (Nehemias)	611
Τωβίτ (* Tobias)	633*
Ἰουδῖθ (* Judith)	645*
Ἑσθέρ (Esther et * Additamenta Esther).	664

TOM. II.

Ἰώβ (Iobus)	4
Ψαλμοί (Psalmi)	37
Παροιμιαί (Proverbia)	112
Ἐκκλησιαστής (Ecclesiastes s. Coheleth).	137
ᾠδὴ (Canticum canticorum)	148
Σοφία Σαλωμών (* Sapientia Salomonis)	152*
Σοφία Σειράχ (* Siracides s. Ecclesiasticus).	168*
Ὡσηέ (Hoseas)	213
Ἀμώς (Amos)	222
Μιχαῖας (Micha)	229
Ἰωήλ (Joel)	234
Ὀβδιού (Obadia)	238
Ἰωνᾶς (Jonas)	239
Ναούμ (Nahum)	242
Ἀμβακούμ (Habacuc)	244

INDEX.

	Pag.
Σοφονίας (Zephania)	247
Ἀγγαῖος (Haggaeus)	249
Ζαχαρίας (Zacharias)	252
Μαλαχίας (Malachias)	263
Ἡσαΐας (Esaías)	267
Ἰερემίας (Jeremias)	326
Βαρούχ (*Baruch)	398*
Θρήνοι Ἰερემίου (Threni)	404
Ἐπιστολὴ Ἰερემίου (*Epistola Jeremiae)	411
Ἰεζεκιήλ (Ezechiel)	414
Δανιήλ (Daniel)	480
(*Susanna)	480*
(Daniel)	483
(*Asariae et trium puerorum canticum)	488*
(*Bel et Draco)	505*
Μακκαβαίων α' (*1. Maccabaeorum)	507*
Μακκαβαίων β' (*2. Maccabaeorum)	517*
Μακκαβαίων γ' (*3. Maccabaeorum)	575*
Δανιήλ κατὰ τοὺς ῥ	589

* Asterisco distincti sunt libri qui ecclesiis evangelicis dicuntur apocryphi. Additamenta apocrypha ad librum Esther in ipso textu libri Esther asterisco notata sunt.

Emendandum. In Prolegg. p. LIII. lin. 14, lege rara.

Quum demum mense Sept. iste liber proditurus sit, ad ea quae supra p. CXV usque CI. ad cognoscendum antiquissimum cod. Sinait. prolata sunt addendum est, eodem mense Lipsiae foras datum iri Notitiam editionis codicis bibliorum Sinaitici auspiciis imperatoris Alexandri II. susceptae, addito catalogo codicum nuper ex oriente Petropolin perlatorum una cum Origenis scholiis in Prov. Sal. partim nunc primum partim secundum (post A. Mai.) atque emendatius editis. Quo in libro quum multa exhibita sunt quae ad rem V. T. criticam spectant, tum ex cod. Sinait. hi textus continui loci plene exscripti sunt: Tob. 14, 15 — Iud. 1, 14. Iud. 16, 9 — 25. (In utroque libro codex Sinait. aliam quam Vaticanus recensionem textus sequitur.) 4 Macc. 1, 1 — 22. 4 Macc. 1, 1 — 29. Iesai. 1, 1 — 3, 2. Psalm. 1, 1 — 4, 5. Eccles. 12, 8 — Cant. Cant. 1, 8.

Lipsiae, d. 20. m. Aug. 1860.

Lipsiae, impressit F. A. Brockhaus.

